

BIBLIOTHÈQUE

Rationale Diuinorum

Tabula

Iste liber diuiditur

in octo libros

Primꝰ liber habet

nouem rubricas.

De ecclesia ⁊ eius ptibus. Folio.ij.
De altari in ecclesia.v.
De picturis ⁊ ornamẽtis ecclie.vij.
De campanis ecclesiaꝝ.xj.
De cimiterio ⁊ alijs locis sacris.xij.
De dedicatiõe ecclesie.xiij.
De altaris cõsecratiõe.xvij.
De ꝓsecrationibꝰ ⁊ vnctionibꝰ.xx.
De ecclesiasticis sacramẽtis.xxiij.

Secundꝰ liber con

tinet vndecim rubricas

De ministris ⁊ ordinibus ecclesiasticis et eoꝝ officijs.xxiij.
De cantore.xxix.
De psalmista.xxix.
De ostiario.xxix.
De lectore.xxx.
De exorcista.xxx.
De acolito.xxx.
De subdyacono.xxx.
De dyacono.xxxj.
De sacerdote.xxxij.
De episcopo.xxxiij.

Tertiꝰ liber habet

decem ⁊ nouẽ rubricas

De indumẽtis sacerdotũ atqꝫ pontificum ⁊ aliorũ ministroꝝ.xxxiij.
De amictu.xxxvj.
De alba.xxxvj.
De cingulo.xxxvj.
De stola.xxxvij.
De manipulo.xxxvj.
De casula.xxxviij.
De caligis ⁊ sandalijs.xxxviij.
De succinctorio ⁊ orali.xxxix.
De tunica.xxxix.
De dalmatica.xl.
De cyrotecis.xl.
De mitra.xlj.
De anulo.xlj.
De baculo pastorali.xlij.
De sudario.xlij.
De pallio.xlij.
De coloribꝰ quibus ecclesia i ecclesiasticis vtitur indumẽtis.xliij.
De indumẽtis legalibus siue veteris testamenti.xlv.

Quartus liber ha

bet quattuor partes

Prima pars conti

net.xxvj.rubricas

De missa et singulis que in ea agunt.xlvij.
De quinqꝫ psalmis quos pontifex celebraturus dicit.lj.
De capitis cõpositione et manuum lotione.lj.
De aque benedicte cõsecratione ⁊ aspersione.lj.
De officio seu introitu misse.lij.
De accessu sacerdotis ac põtificis ad altare ⁊ de pcessione.liij.
De confessione.lvj.
De incenso bñdicendo ⁊ in thuribulũ mittendo.lvj.
De osculo altaris ⁊ libri.lvij.
De thurificatione.lvij.
Qualiter sacerdos ⁊ ministri ad altare stare debent.lviij.
De kyrie beleyson.lix.
De gloria in excelsis.lix.
De salutatiõe ad populũ.lx.
De oratiõe seu collecta.lxj.
De epistola.lxiij.
De reuerentia post lectã epistolam facienda.lxiiij.
De sessione sacerdotis et pontificis ⁊ ministrorum.lxv.
De graduali.lxv.
De alleluia.lxvj.
De tractu.lxvj.
De prosa seu sequẽtia.lxvij.
De mutatiõe sacerdotis.lxvij.

Tabula

Be euangelio.lxviij.
Be symbolo.lxxij.
Be predicatione.lxxiiij.

Secūda pars quar

ti libri habet decē rubricas
Be offertorio.lxxiiij.
Be manuū ablutiōe.lxxv.
Be pallis siue corpalib⁹.lxxv.
Be oblatiōe sacerdotis ⁊ de officio mīstro rum circa illā.⁊ de patena ⁊ de oblatiōibus populi ⁊ clericoꝝ.lxxvj.
Be secūda thurificatiōe.lxxix.
Be inclinatiōe sacerdotis ⁊ osculatione al taris ⁊ orōne.lxxix.
Be p̄fatione.lxxx.
Be sanctus.lxxxij.
Be secreta seu canone misse.lxxxij.
Be expositione canonis que habet duode cim pticulas.lxxxiij.
Te igitur.lxxxiij.
Memento dñe.lxxxv.
Communicantes.lxxxvj.
Hanc igitur.lxxxvj.
Quā oblationē.lxxxvij.
Qui pridie.lxxxviij.
Simili modo.xciij.
Unde ⁊ memores.xcvij.
Supplices te rogamus.xcviij.
Memento etiam.xcix.
Nobis quoqz.c.
Be pater noster.cij.
Expositio dñice orōis.cvj.

Tertia pars quarti

libri habet q̄nqz rubricas.
Be silentio post dñicā orōem.cvj.
Be resumptiōe patene.cvj.
Be fractione hostie.cvij.
Be agnus dei.cix.
Be osculo pacis.cx.

Quarta pars quar

ti libri habet sex rubricas
Be cōmunicatiōe sacerdotis.cxj.
Be ablutiōe ⁊ pfusione.cxij.
Be postcōmunione.cxij.
Be oratione nouissima et de ite missa est.cxij.
Quare sacerdos humerum pōtificis oscu latur.cxiij.
Be benedictiōe nouissima.cxiij.

Quintus liber ha

bet decem rubricas
Be officijs nocturnis ⁊ diurnis in genere.cxiij.
Be his que in officio cuiuslibet hore dicū tur.cxvj.
Be nocturnis.cxxij.
Be laudibus matutinis.cxxvij.
Be prima.cxxj.
Be tertia.cxxiij.
Be sexta.cxxiiij.
Be nona.cxxiij.
Be vesperis.cxxv.
Be completorio.cxxvj.

Sext⁹ liber habet

lxxiij.rubricas
Be officijs dominicarū et quarundā feria rum et festiuitatum domini ⁊ ieiuniorū q̄t tuor temporū.cxxvij.
Be tpe aduentus.cxl.
Be prima dñica aduētus.cxlij.
Be secūda dñica aduētus.cxliij.
Be tertia dñica aduent⁹.cxlv.
Be feria quarta et ieiunijs quattuor tēpo rum.cxlv.
Be alijs ieiunijs.cxlvj.
Be officio quarte ferie.cxlvij.
Be sexta feria.cxlvij.
Be sabbato.cxlviij.
Be quarta dñica aduent⁹.cxlix.
Be vigilia natiuitatis.cl.
Be officio natalis dñi.clj.
Be dominica infra octauas natalis domi ni.cliij.
Be festo circumcisionis.cliij.
Be festo epiphanie.clv.
Be octaua epiphanie.clvij.
Be prima dñica post epiphaniā.clvij.

Tabula

De dñica secūda post epiphaniā.clvij.
De dñica tertia.clviij.
De dñica quarta.clix.
De dñica q̄nta.clx.
De dñica sexta post epiphaniā.clx.
De septuagesima.clx.
De officio septuagesime.clxij.
De sexagesima.clxiij.
De q̄nquagesima.clxiiij.
De feria quarta in capite ieiunioꝝ.clxv.
De feria q̄ta sexta ⁊ sabbato.clxvij.
De pma dominica quadragesime ⁊ ferijs clxvij.
De scōa dñica q̄dragesime ⁊ ferijs.clxx.
De tertia dominica quadragesime ⁊ ferijs clxxij.
De quarta dominica quadragesime et ferijs.clxxiij.
De quinta dominica in passione omindi ⁊ ferijs.clxxviij.
De dominica sexta palmaꝝ ⁊ ferijs.clxxx
De cena dñi ⁊ officio triū dieꝝ.clxxxiiij.
De officio q̄nte ferie.clxxxvj.
De lotione pedum.cxc.
De nudatiōe altariū.cxcj.
De sexta feria pascue.cxcij.
De sabbato sancte pasce.cxcv.
De agno cereo huiꝰ diei.cxcvj.
De bñdictiōe cerei huiꝰ diei.cxcvij.
De lectionibus et tractibus bꝰ diei.cxcviij
De bñdictiōe fontis huiꝰ diei.cc.
De baptismo.ccj.
De cōfirmatiōe.ccv
De missa huiꝰ diei.ccvj.
De festo pasce.ccvij.
De nocturno officio huiꝰ diei.ccix.
De diurno officio huiꝰ diei.ccxj.
De septē diebꝰ post pasca.ccxij.
De pma dñica post pasca.ccxix.
De dominica secūda tertia ⁊ quarta post pasca.ccxx.
De dominica rogationum et rogatiōibꝰ. ccxx.
De vigilia ascēsionis.ccxxij.
De festo ascēsionis dñi.ccxxiij.
De dñica post ascēsionē.ccxxiij.
De vigilia pētecostes.ccxxiiij.
De die sancto.ccxxv.
De feria secunda tertia ⁊ quarta post pēte costes.ccxxvij.
De feria q̄nta sexta et sabbato post pēteco stes..ccxxviij.
De octaua pētecostes.ccxxix.
De pma dominica post pentecostes.cc. xxx.
De secunda dominica post pentecostes. ccxxx.
De dominica tertia quarta et quinta post pentecostes.ccxxxj.
De dñica sexta septimaꝫ octaua ⁊ nona pꝰ pentecostes.ccxxxij.
De dñica decima vndecima et duodecima ccxxxiij.
De dominica tredecima.xiiij.et decima q̄n ta post pentecostes.ccxxxiiij.
De dñica sedecima.ccxxxv.
De dñica decima septima.ccxxxv.
De angaria.ccxxxv.
De dñica decima octaua ꝺcimanona ⁊ vi cesima.ccxxxvj.
De dominica vicesima pma et vicesima se cunda.ccxxxvij.
De dñica vicesimatertia ⁊ vicesima q̄rta ⁊ vicesima q̄nta.ccxxxviij.
De lectionibꝰ nocturnaliū.ccxxxix.

Septimꝰ liber habet

xlix.rubricas
De festiuitatibꝰ sctōꝝ.ccxxxix.
De sanctis fabiano et sebastiano.ccxliiij.
De festo sancte agnetis.ccxliiij
De ꝓuersione sancti pauli.ccxliiij.
De sancto iuliano.ccxliiij
De sancta agatha.ccxlv.
De purificatiōe beate marie ṽginis.ccxlv.
De cathedra sancti petri.ccxlvj.
De annunciatione beate marie virginis. ccxlvij.
De sanctis philippo et iacobo apostolis. ccxlvij.
De inuentiōe sancte crucis.ccxlvij.
De reuelatiōe sancti michaelis.ccxlviij
De sanctis geruasio ⁊ pthasio.ccxlviij.

Tabula

De sancto iobãne baptista.ccxlviij.
De sanctis petro ⁊ paulo aplis.ccxlix.
De maria magdalena.ccl.
De septẽ fratrib⁹.ccl.
De festo sancti iacobi apli.ccl.
De septẽ dormientib⁹.ccl.
De festo beati petri ad vincula.ccl.
De festo machabeoꝝ.cclj.
De inuentiõe sancti stephani.cclj.
De trãsfiguratione dñi.cclj.
De festo sancti laurentij.cclj.
De assumptiõe beate marie.ccljj.
De sancto bartholomeo.ccljj.
De festo decollatiõis sancti ioßis.ccljj.
De sanctis felice ⁊ adaucto.ccljij.
De natiuitate beate marie vginis.ccliij.
De exaltatiõe sancte crucis.ccliij.
De sctõ mattheo apl'o ⁊ euãgelista.ccliij.
De sancto mauricio.ccljj.
De festo luce euãgeliste.ccliiij.
De sanctis simone ⁊ iuda.ccljuj.
De festo omniũ sanctoꝝ.ccliiij.
De officio mortuoꝝ.ccliiij.
De quattuor coronatis.cclvij.
De beato martino.cclvij.
De sancto andrea apl'o.cclvij.
De sancto nicolao ep'o.cclvij.
De venerabili beda.cclvij.
De sancto thoma apl'o.cclvij.
De sanctis infra festum natiuitatis domini.cclvij.
De apostolis in cõmuni.cclx.
De euangelistis.cclx.
De martyribus.cclxj.
De confessoribus.cclxij.
De virginibus.cclxij.
De festo dedicationis eccliaꝝ.cclxij.

Octauus liber habet duas partes

Prima pars octaui libri habet quattuor partes

Prima pars habz tredecim rubricas

De anno.cclxiij.
De initio anni.cclxiiij.
De multiplici anno.cclxiiij.
De duodecim signis.cclxiiij.
De bissexto.cclxiiij.
De quattuor anni temporibus.⁊ de ieiuniis illorum.cclxv.
De solsticijs ⁊ eq̃noctijs.cclxv.
De magno anno.cclxv.
De era.cclxv.
De olimpiade.cclxv.
De lustro.cclxv.
De etate.cclxv.
De seculo et euo.cclxv.

Decũda pars prime partis habet sex rubricas

De mense.cclxv.
De kalendis.cclxvj.
De nonis.cclxvj.
De idib⁹.cclxvj.
Unde ⁊ qualiter dies denominẽtur.cclxvj.
De dieb⁹ egyptiacis ⁊ canicularib⁹.cclxvj et.cclxvij.

Tertia pars prime partis habet quattuor rubricas

De septimana ⁊ litteris kalendaꝝ.cclxvij.
De regularib⁹ solarib⁹.cclxvij
De ꝯcurrentibus.cclxvuij.
De indictione.cclxviij.

Quarta pars prime partis octaui habet tres rubricas

De die.cclxviij.
De momento.cclxviij.
De hora.cclxviij.

Decunda pars octaui libri habet septẽ rubricas

De anno lunari.cclxix.
De regularib⁹ lunarib⁹.cclxix.
De epacta.cclxix.
De embolismo.cclxix.
De aureo numero.cclxx.
De termino paschali.cclxxj.
De ciclis quid sint ⁊ quot sint.cclxxij.
De finali ꝯclusione hui⁹ libi.cclxxij.

Incipit rationale diuinoꝝ officiorum guilhelmi minatensis ecclesie episcopi.

Vecunqz in ecclesiasticis officijs rebus ac ornamentis consistunt. diuinis plena sunt signis. atqz misterijs. ac singula celesti sunt dulcedine redundantia. si tñ diligentẽ habeant inspectorem. qui nouit mel de petra sugere oleũ qz de durissimo saxo. quis tñ nouit ordines celi. & rones ipsius ponet in terra. Scrutator quippe maiestatis opprimetur a gloria Siquidem puteus altus est. & in q̃ aquã hauriã nõ habeo nisi porrigat ille qui dat omnibus affluenter. & nõ imperat vt inter medium montiũ transeuntẽ hauriã aquam in gaudio de fontibus saluatoris Licet igit nõ oim q̃ a maioribus tradita sunt ratio reddi possit. qr tñ qõ in his rõe caret extirpandũ est. idcirco ego guilhelmus sctẽ minatẽsis ecclesie sola dei patiẽtia dict⁹ eps pulsans pulsabo ad ostiuz si forte clauis dauid aperire dignet vt me introducat rex in cellã vinariã in qua mihi supnũ demõstret exemplar qõ moysi fuit in mõte mõstratũ quatenus de singulis q̃ in ecclesiasticis officijs rebus ac ornamentis consistunt. q̃d significent. & figurent. eo valeam reuelante clare. & apte disserere. & rones ponere. q̃ linguas infãtiũ facit disertas. cui⁹ spũs vbi vult spirat diuidẽs singulis prout vult. ad laudem & gl̃iam trinitatis. Sane hic sacramenta p signis accipimus seu figuris. q̃ siquidẽ figure nõ sunt vtutes. sed vtutũ signa. quibus tanq̃z scripturis vtentes docent. Signoꝝ ãt alia sũt naturalia. alia posituia. de quo. & q̃d sit sacramentuz dicet in quarta pte sub. vij. partic̃la canonis sup vbo misteruz fidei. Sacerdotes igit & plati ecclie quibus datũ est nosse misteria. put in luca habet. & sacramentoꝝ portitores. & dispensatores existũt. sacramenta intelligere & vtutibus q̃ p illa significant fulgere debent vt ex eoꝝ luce ceteri sitr illuminent. alioquin ceci sunt & duces cecoꝝ iuxta illud pphetic̃ũ. Obscurentur oculi eoꝝ ne videant. Sed pchdoloꝝ ipsi hodie vt plurimũ de his q̃ vsu quotidiano in ecclesiasticis ptractãt rebus & professorũ officijs. q̃d significet & quare instituta sunt modicũ apprehendũt adeo vt imperitũ esse ad lrãm illud pphetic̃ũ videat. Sic ipi sic sacerdos. esa. xxiij. Ferentes siq̃dẽ panes ppositiõis ad mensaz dñi. atqz misteriã. q̃ neqz intelligũt neqz vidẽt. tantuz inde nmiꝝ iusto dei iudicio habituri q̃ntuz et iumenta panes ad vsum portantia alioꝝ. de q̃ ignorãtia rõez reddituri sũt in die vindicte & ire. qñ quidẽ cedri paradisi tremebũt. q̃d ergo faciet vga deserti. eis ei pppheta dr. ipsi vo nõ cognouerũt vias meas q̃bus iuraui in ira mea si introibũt in requiẽ meã. Siquidẽ liberaliũ atqz q̃rũlibet artiũ pfessores nude forte atqz icolorate in illis plerũq; ptenta. fata gũt causis & rõibus vestire. fulcire atqz colorare. pictores q̃z ac quilibet mechanici seu opifices in quibuslibz operũ suoꝝ varietatib⁹ student verisimiles rões & causas & reddere & in pmptu brẽ. Sed & pm ipsas mũdanas leges turpe est patricõ. & cãs tractãti ignorare ius in q̃ vsat. Uer licet sacerdotibus scia sit valde necessaria ad doctrinaz. nõ est tñ simplicibus sacerdotibus etiam a scolasticis detrahendũ iurta illud. Bijs nõ detrahes. Uñ pm aug̃. Nõ irridebunt si forte aduerterit aliq̃s antistites & ministros ecclesie vel cuz barbarismis et solecismis deũ inuocare vel eadẽ vba q̃ pnunciant nõ intelligere. pturbata qz distinguere. nõ qr talia corrigenda nõ sint sz qr sunt pie a scientibus tolerãda. Que autẽ sacerdotes scire debeãt. in scda pte sub tractatu de sacerdote dicet. Ipsoꝝ nõ videt q̃ ea q̃ in ecclesiasticis fiũt rebus atqz officijs figuraliter fiãt. tũ qr figure recesserũt et est

tempus hodie veritatis.tū q; nō debem⁹ iudaizare. Sed licet reuera figure quarū hodie veritas aparuit recesserint tñ adhuc multiplex veritas latet quā non videmus.ppter qđ vtr ecclia figūris. Verbi grā.p vestimēta candida intelligim⁹ aliq mō decorē aiar nostrar.scz gliaz imortalitatis nostre quam videre non possumus manifeste.z in missa a prefatione in antea christi passio repñtat.vt tenacius z fidelī memorie teneat. Notandum aūt est q eor q̄ in lege ptinent.alia sūt moralia.alia mistica. Moralia sūt q̄ mores informant et sic intelligenda sunt put ipsa ẏba sonāt. vt diliges deū.honora prēm.nō occides.z hmōi. Mistica sunt figuralia.que aliud significant pter id qđ lrā sonat. Hor aut alia sunt sacramentalia .alia sunt cerimonialia. Sacramentalia sunt de quib⁹ reddi rō potest.quare ad lrām sic pcepta fuerūt.vt de circūcisione z de obseruātia sabbati et hmōi. Cerimonialia sunt de quib⁹ rō reddi non pt q̄re ad lrāz pcepta fuerūt. vt non arabis in boue et asino. non feres vestem lino lanaq; ptextā.nō seres a gruz diuerso semine z hmōi. Siquidē q̄ntū ad moralia lex nō recipit mutatōem.sz q̄ntū ad sacramentalia z cerimonialia mutata est q̄ ad supficiē lrē.misticus tñ eor intellectus mutatus nō est. Unde nō dr lex mutata q̄zuis translato in nos sacerdotio sit trāslata. Sciēdū q̄z ē q̄ in diuinis scripturis est sensus bistoricus.allegoric⁹.tropologic⁹ z anagogic⁹. Und̄ bm boetiū. Dis diuina autoritas aut ē ex bistoriali.aut allegorico.aut ex vtroq; ẏpposita intellectu. Et bm hiero.debemus diuinā scripturaz ī ethicā scrutari. Ipsumo iuxta lrāz Scdo iuxta allegoriā.i.spūalem intelligentiam. Tertio bm futuror btūdinē. Historia ē significatio vocuz ad res.videlicet q̄n res q̄libet quō bm lrāz gesta sit.plano bmone referr. vt quō ꝓphus israeliticus ex egipto saluat⁹ tabernaculum domino fecisse narratur. Et dr bistoria ab bistorin qđ est gesticulari. inde bistriones gesticulatores vocant quasi bistorriones. Allegoria ē q̄n aliud sonat in lrā z aliud in spū. vt q̄n p vnū factū aliud intelligit.quod si illud sit visibile est simplicit allegoria.si inuisibile et celeste.tūc dr anagoge. Est etiaz allegoria q̄n p alienū bmonē alien⁹ status designat.vt cū christi pñtia vel ecclie sacramēta verbis vel misticis rebus designantur Verbi grā.vt ibi. Egrediet virga dr radice iesse.qđ aperte sonat. nascet virgo maria de stirpe dauid q̄ fuit fili⁹ iesse. Mistricis vero rebus. vt populus ab egiptiaca fuit tute p agni sanguinē liberat⁹ significat ecclesiā passione christi a demoniaca fuitute ereptaz. Et dr allegoria ab aleon grece qđ est alienū et gore qđ ē sensus.q̄i alien⁹ sensus. Tropologia ē ꝓuersio ad mores seu moralis locutio ad correctōez z mor institutōez mistice vl apte respiciēs Mistice vt ibi. Omnit pe vestimenta tua sint candida.z oleū de capite tuo non deficiat id est opa tua sint mūda.et caritas de mēte tua nūq; decidat. Et ibi. Oportet vt dauid interficiat in nobis goliā.i.humilitas supbiam. Apte vt ibi. Frange esurienti panem tuū. Et ibi. Non diligamus lingua neq; verbo sed ope z veritate. Dicit aut tropologia a tropos qđ ē ꝓuersio z logos qđ ē sermo q̄si ꝓuersus sermo. Anagoge dr ab ana qđ ē sursū z goge qđ est ductio.q̄si sursum ductio. Un sensus anagogic⁹ dr q̄ a visibilibus ad inuisibilia ducit.vt lux ꝑma die facta significat rē inuisibilē.i.āgelicā nataz a ꝓncipio factā. Anagoge ergo ē sensus locutōez ad supiora siue celestia ducēs scz ad trinitatē z ad ordies āgelor. et de ꝑmio fuco z de fuga vita q̄ in celis ē. aptis vel misticis bmonibus disputans. Aptis.vt ibi. Beati mūdo corde.quonīa ipsi deū videbūt. Mistricis.vt ibi. Beati q̄ lauāt stolas suas zc.vt illis sit ptās i ligno vite z p portas intrent in ciuitatē.qđ patēter sonat. Bti q̄ mūdant cogitatōes suas vt illis sit ptās videndi deū q̄ est via veritas et vita.z p doctrinā.i.exemplo patruz intrent in regnū celor. Sicr hr̄m intelli

gīē hīstorice ciuitas illa terrestris. quā pegrini petūt. allegorice ecclesia militās. tropologice q̄libet aīa fidelis. anagogice celestis hūr'm siue patria. Be his etiā alia exempla videri possunt in lectōib⁹ q̄ dicunt in sabbato sācto. put ibi in sexta pte dicet. In hoc autē o pe plerūq; circa idē diuersi sensus adhibent ⁊ de vno sensu ad alium trāsit. q̄ zadmodū lector sedulus liq̄do poterit intueri. Sic ei nemo phibet diuersis exceptiōibꝰ vel defensionib⁹ vti. sic etiā nec diuersis in laudez dei expositionibus salua fide Considerari aūt oportet q̄ in diuino cultu multiplicis ritus varietas reperit Una q̄q; fere nāq; ecclia ꝓpās habz obſuantias et in suo sensu abūdat. nec cē setur rep̄hensibile vel absurdū deuz et sanctos eius varijs ꝓcēnibus seu modulationibus atq; diuersis obſuantijs venerari. cū ⁊ ipa ecclia trīū phās ꝑm ꝓphetā circūdata sit varietate. ⁊ in ipor ecclīasticoꝝ sacramentoꝝ admīstratiōe de iure cōsuetudinis varietas toleret. Uñ ꝑm aug. ecclīasticaꝝ institutionū in diuino officio quas dā scripturis accepim⁹. q̄sdam vo aplica traditōne siue scriptis ꝓfirmatas p̄ successores. q̄sdam etiā q̄ tñ institutō ignorat ꝓsuetudine roboratas appbat vsus. q̄bus par ritus seu obseruantia debet. Mō igīt lectoris moueat animꝰ si fortassis in hoc opusculo legerit q̄ in sua nō nouerit ecclia obſuari aut nō inuenerit q̄d q̄d ibi seruat Mō ei vnuscuiusq; loci specialia. sz ꝓmunes atq; vsitatōres ritus ꝗ pleq̄mur. qui ꝓmūez non pticularē doctrinā tradere laboramus Nec sit nobis possibile q̄libet locoꝝ spālia pscrutari. Decreuim⁹ itaq; paīe nrē salute atq; legentū vtilitate secreta diuinoꝝ officioꝝ misteria ꝗ claro stilo put erit possibile exarare atq; digerere. et q̄ viris ecclesiasticis p q̄tidiani vsus intelligentia necessaria visa sūt enucleare ⁊ medullitus explicare. q̄zadmodū ⁊ p illis q̄ circa iudicia versant secularia. olim in speculo iudiciali fideliter egisse dinoscimur in statu dissili ꝓstituti. Uerūtamē sedulo pensandū est. q̄ circa ipa diuīa officia plures sunt vsuales obſuantie q̄ nec ad moralem nec ad misticū ex institutōe referūtur intellectū. Sed nōnulle ꝓpter necessitatē. q̄dam ꝓpter ꝓgruitatē. q̄dam ꝓpter veteris et noue legis drāz. q̄dam ꝓpter eaꝝ cōuenientiā. ⁊ q̄dam ꝓpter maiorem ipsoꝝ officioꝝ celebritatē ⁊ reuerentiā inolite eē ꝓgnoscunt. Uñ sic ait btūs aug. Talia diuersoꝝ locoꝝ diuersis moribus innumerabiliter variant. ita vt vix aut nūq; omīno inueniri possint cause q̄s in eis ꝓstituēdis hoīes sunt secuti Sane liber iste rōnal' vocabulo describit. Nam q̄zadmodū in rōnali iudicij qō legalis pontifex ferebat in pectore scriptū erat manifestatō et veritas. sic ⁊ hic rōes varietatuz in diuinis officijs ⁊ eaꝝ veritas describunt ⁊ manifestāt. q̄s in scrinio pectoris sui ecclīaꝝ plati ⁊ sacerdotes debent fideliter ꝓseruare. et sic in illo erat lapis in cui⁹ splēdore filij isr'el deū sibi fore ppiciū agnoscebāt sic ⁊ deuot⁹ lector ex huius lctōis splēdore i diuīoꝝ officioꝝ misterijs erudit⁹ agnoscit deū nobis fore ppiciū. nisi forte ei⁹ indignatōez culpe offendiculo impuide incurram⁹. Illō q̄z q̄tuor coloribus auroq; ꝓtextū erat. et hic vt p̄missū est rōnes varietatū ecclīasticis rebus atq; officijs q̄ttuor sensib⁹ videlicz historico allegorico tropologico ⁊ anagogico fide media colorāt. Distinguitur aūt in octo ptes q̄s seriati fauente dño ꝓsequemur. In q̄z p̄ma agēt de ecclia ⁊ ecclesiasticis locis. ⁊ ornamentis. de ꝓsecratōibus ⁊ ō sacramētis. In scōa de ecclesie ministris ⁊ eoꝝ officijs. In tertia de sacerdotalibus ⁊ alijs indumentis. In q̄rta ō missa ⁊ de singulis q̄ in ea agūtur. In q̄nta de alijs diuinis officijs in genere In sexta specialiter de singulis dominicis et ferijs ⁊ festiuitatibus ad dominum pertinentibus In septima de festiuitatibus sanctoꝝ ⁊ de festo ⁊ officio dedicationis ecclesie ac mortuorum. In octaua de computo et kalendario.

Incipit liber primus

de ecclesia et ecclesiasticis locis et ornamentis et de consecrationib⁹ et sacramentis.

In hac ergo prima huius operis parte de quibusdaz generalib⁹ tractare premisimus videlicet.
De ecclesia et eius partibus.
De altari.
De picturis et imaginibus et ornamentis et cortinis ecclesie.
De campanis.
De cimiterio et alijs sacris locis
De ecclie dedicatõe et cõsecratõe
De altaris consecratione.
De cõsecrationibus et vnctionibus.
De sacramentis ecclesiasticis.

De ecclia et eius partibus

Primus est ut de ecclesia ⁊ eius partibus videam⁹. Notandus est ergo q ecclesiarum alia ẽ corporalis in qua videlicet diuina officia celebrant. Alia spũalis que est fideliuz collectio siue populus per ministros cõuocatus. et in vnum congregatus. ab eo qui vnanimes habitare facit in domo Sic enim corporalis ex congregatis lapidibus construitur. sic ⁊ spũalis ex diuersis boibus cõgregat. Ecclesia ergo grece dr conuocatio latine. quia omnes ad se vocat. qõ nomen magꝑprie conuenit ecclesie spũali q̃z corpali. quoniã homines non lapides cõuocant. sepe tñ nomen signati attribuit signanti. Ecclesia aũt materialis spũalez designat vt dicat vbi de eius ꝓsecratõe ageꝫ. Rursus ecclesia grece dr catholica .i. vniuersalis. quia ptotum mundum est constituta seu diffusa. quia vniuersi in deũ credẽtes in vna debent esse cõgregatiõe. Vel quia in ea est generalis doctrina ad instructõz omniũ fidelium. Synagoga quoq̃z grece congregatio dr. quod ꝓprium nomen iudeoꝝ ꝓtus tenuit. ipsoꝝ enĩ ꝓprie synagoga dici solet. q̃z uis et ecclesia dicta sit. Apostoli tñ nunq̃z synagogam dixerunt. sed semper ecclesiam forte discernendi causa. Dicitur etiam presens ecclesia syon. eo q ab hac pegrinatõne longe posita ꝓmissionem rerum celestium speculatur et ideo syon .i. speculatio nomen accepit. Ierusalem vero futura vero patrie pace hierusalem vocat. Nam hierlm pacis visio interpretatur. Dicitur etiã ecclesia domus dei. sic dicta a dogmate quod grece dicit rectuz quasi dans manere vnanimes in se. Dicit etiaz q̃z kiriaca .i. dominicalis. Q̃z basilica qõ verbum grece sonat latine regia seu regalis a rege scz basilio. Carnaliuz enĩ regum palacia sic dicta sunt. Nostra autez orationis domus regia dr. quia in ea regi regum seruit. Q̃z templum q̃si tectuz ampluz in quo regi deo sacrificia offerũt. Et q̃z dei tabernaculuz quia in pñti vita peregrina est: ⁊ in utinere ad patriã pergens vtiam diceꝫ. Vel dr tabernaculum quasi taberna dei put sub ecclesie dedicatione diceꝫ. Quare etiaz dictum est tabernaculũ vel arca testimonij sub titulo dr altari diceꝫ. Quandoq̃z vero martiriuz qõ in honorem alicuius martiris sancti fit. Q̃z capella put in scda pte sub tractatu de sacerdote diceꝫ. Q̃z cenobiũ. Q̃z sacrariũ. q̃z sacellum. Q̃z dom⁹ orationis. Q̃z monasterium. ⁊ q̃z oratoriũ. Generaliter tñ quilibet locus ad oraõdũ statutus oratoriũ dici põt. Rursus ecclesia q̃z dr corpus christi. Quãdoq̃z etiam virgo vocat iuxta illud. Emuloz eĩ vos ꝛc. Q̃z sponsa quã christus sibi desponsauit in fide de qua in euangelio Qui habet sponsam sponsus est. Quandoq̃z mater. quia quotidie in baptismo spirituales filios deo parit. Quãdoq̃z filia. iuxta illud pphete. p patribus tuis nati sũt tibi filij. Item quãdoq̃z ponit vidua. q̃ ppter

pressuras nigrescit ⁊ vt rachel nocnonsolatur. Quãdoqꝫ meretrix figuratur propter ecclesiam de gentibus congregatã. Quandoqꝫ vocat̃ ciuitas propter cõmunionem sanctorũ ciuium. murata propter munitõnem scripturarũ. q̃bus heretici arcent̃. habens lapides ⁊ ligna diuersi generis. quia diuersa sunt merita singulorꝫ prout iam dicetur. Quicq̃d autem synagoga per legẽ accepit. hoc nunc ecclesia a christo cui sponsa est per gratiam recepit ⁊ in melius commutauit Sane non est noua oratorij siue ecclie institutio. precepit nanqꝫ dominꝰ moysi in monte synai vt faceret tabernaculum de cortinis mirifice fabricatis. Diuisũ enim erat interposito velo in duas partes. cuius ps prior sancta. vbi populus sacrificabat. interior vero sancta sanctorꝫ vbi sacerdotes ⁊ leuite ministrabãt dicebatur vt dicetur i probemio quarte ptis. Quod postq̃ꝫ vetustate consumptũ est tulit dñs fieri templũ quod salomon edificauit opere mirifico. duas h̃ns partes vt et tabernaculum. Regũ. iij. ca. viij. Ab vtroqꝫ vero .s. a tabernaculo ⁊ a templo nostra material' ecclesia formã sumpsit In cuius parte anteriori populus audit ⁊ orat. in sanctuario vero clerus predicat iubilat et ministrat. Tabernaculum autẽ quia in itinere factũ q̃ꝫ gerit typum mundi qui transit ⁊ concupiscentia eius. Unde constat ex quattuor cortinarum coloribus sicut et mundus cõpactus est ex quattuor elementis. Deꝰ igitur in tabernaculo. deus est in hoc mundo velut in templo christi sanguine rubricato Expresse vero tabernaculũ typum gerit ecclesie militantis que non habet hic manentem ciuitatẽ. sed futurã inquirit. ideoqꝫ dicitur tabernaculum. tabernacula enim militantium sunt. Deus enĩ in tabernaculo. deus est in fidelibus suo nomine cõgregatis. Pars prima tabernaculi in qua populus sacrificabat vita est activa. i qua populus in proximi dilectione laborat. pars vero altera in qua leuite ministrabant vita ẽ contemplativa. in qua dilectioni ⁊ cõtemplationi dei religiosorum virorum sincera conuersatio vacat. Tabernaculum vtitur in templum. quia de militia curritur ad triumphum. Est autem ecclesia sic edificãda. Parato nanqꝫ fundamenti loco iuxta illud. Benefundata est domus domini super firmam petram. Debet episcopus vel sacerdos de eius licentia ibi aquaꝫ aspergere benedictam. ad abigendas inde demonuꝫ fantasias. et primarium lapidẽ cui impressa sit crux in fundamento ponere. Debꝫ q̃ꝫ sic fundari vt caput recte inspiciat versꝰ orientem. de quo dicetur in probemio quinte partis. videlicet versus ortuꝫ solis equinoctialem. ad denotandũ q̃ ecclesia que in terris militat temperare se debet equanimiter in prosperis ⁊ in aduersis. ⁊ non versus solsticialem. vt faciunt quidam Ceteruꝫ si muri hierusalem que edificatur vt ciuitas. edificari per iudeos iubentur ꝟm prophetam. quãto magis ⁊ nos muros ecclesie nostre edificare debemus. Siquidem ecclesia materialis. in qua populus ad laudãdũ deuꝫ conuenit. sanctam significat ecclesiam. que in celis viuis ex lapidibus cõstruitur. Hec est domus domini firmiter edificata. cuius fundamentum est angularis lapis christꝰ super quo fundamento positum est fundamentum apostolorum et prophetarum. sicut scriptum est Fundamenta eius in montibus sanctis. Superedificati parietes iudei sunt ⁊ gentiles de quattuor mundi partibus ad christũ venientes ⁊ qui ipsũ crediderunt seu credũt ⁊ credent Fideles autẽ ad vitã predestinati sunt lapides i structura bui⁹ mun. q̃ semp vsqꝫ ad finem huius mundi edificabit̃. Lapis vo sup lapidẽ ponitur quãdo magistri ecclie iuniores i primum studiũ assumunt ad docendũ et corrigendum et stabiliendum in sancta ecclia Habet lapides sup se ad ferẽdũ pedificio. quicũq̃ꝫ laborẽ fraternũ portat. grossiores vo lapides ⁊ politi seu q̃drati q̃ ponũt a latrisecus fossas in quoꝝ medio miores lapides iacẽt sũt viri pfectiores q̃ suis meritis ⁊ orationib⁹ ptinẽt infirmiores i sancta eccle

Cemētū aūt sine q̄ muri stabilitas eē nō p̄t. fit ex calce sabulo ⁊ aqua. Calx feruēs charitas est. que sibi cōiungit sabulū. i. terrenuz opus. quia v̄a charitas solicitudinē maximā habet mixtā p̄ viduis senib⁹. pupillis ⁊ debilib⁹. ⁊ ideo studet opari manib⁹ vt habeat vnde eis bñ faciat. Ut autē calx ⁊ terra ad edificiū muri valeāt. aque cōmixtiōe cōglutinātur. Siquidē aqua spūssanctus est Sicut enī sine cemento lapides muri nō simul iungunt ad muri stabilitatē. sic nec homines ad edificiū celestis hierlm possunt simul sine charitate iungi. quā spūssanctus opatur. Omnes muri lapides politi sūt ⁊ quadrati. i. sancti mūdi ⁊ firmi. q̄ videlicz p manus summi artificis disponunt in ecclesia p̄mansuri. qūoz quidā ferunt ⁊ ñ ferūt vt simpliciores in ecclia. alij ferūt ⁊ ferūt vt medij. alij tantū ferunt ⁊ nō ferunt nisi a solo christo q̄ est singulare fundamentū vt p fecti Omnes quidē vna charitas more cementi cōiungit. dū viui lapides pacis compage colligant. Christus noster mur⁹ fuit in p̄uersatiōe. ⁊ antemurale in passiōe. Sane iudeis muros hierlm edificantib⁹ aderāt inimici volētes illoz opus impedire ita q̄ sicut in hesdra legit adeo ab hostib⁹ infestabātur q̄ vna manu ponebāt lapides in muros. et alia manu cōtra hostes pugnabant. Et nobis muros ecclie edificātib⁹ assunt in circūitu inimici scz vicia siue puersi boies opa nostra impedire volētes. Unde muros. i. vtutes edificādo hostes īpugnemus. ⁊ iuxta moīē iudaici populi teneam⁹ arma nostra. i. scutū fidei. loricā iusticie. galeam salutis. et gladiū verbi dei in manib⁹ nostris. vt nos p̄tra illos defendamus. Et opilio seu sacerdos sit nobiscuz vice christi. qui doceat nos p lectionē ⁊ munat p oratiōnem Ipse ergo ex q̄b⁹ tabernaculū in veteri testamēto fieret oīndit dñs dicēs īexodo ad moysen. Sume p̄mitias. i. p̄cioſa q̄q̄ a p̄lo israel. sed ab eo tantū q̄ vltro obtulerit auz ⁊ argentū ⁊ es. iacinctū ⁊ purpurā coccumq̄z bis tinctū. i. setā iacinctinā ⁊ purpurei ⁊ coccinei coloris ⁊ bissini. q̄ est genus lini egyptiaci molle ⁊ candiduz. pilosq̄z capraruū ⁊ pelles arietū rubricatas. q̄s parthicas dicim⁹ q̄ parthi sic colorare eas excogitauerūt. ⁊ pelles iacinctineas ⁊ ligna setbin Est aūt setbin nomē montis ⁊ regionis et arboris. que est similis albe spine in foliis. et est leuissimū lignū ⁊ imputribile ⁊ incremabile. oleū q̄z ad luminaria. et aromata īunguenta ⁊ thimiama boni odoris. et lapides onichinos. ita q̄ sardonices et gēmas sanctuariū faciāt mihi vt habitē in medio eoz. ne sit eis labor recurrere ad montē būc Hec plene magister in bistoriis p̄sequitur supexo. Dispositio aūt ecclie materialem modum humani corpis tenet. Cancellus siue locus vbi altare est caput rep̄sentat. crux extraq̄z pte brachia ⁊ manus. reliqua ps ab occidēte q̄ quid corpis superesse videt. sacrificium altaris vota significat cordis. Sz et p̄m richb. de sancto victore dispositio ecclesie triplicē statū in ecclia saluandoz significat sanctuariū enī significat ordinē v̄ginū. chorus cōtinentiū. corp⁹ cōiugatoz. Strictiꝰ est enī sanctuariū q̄z chorus. ⁊ chor⁹ q̄z corpus. q̄ pauciores sunt v̄gines q̄z p̄tinētes. ⁊ isti q̄z p̄iugati. Sacratior q̄z est loc⁹ sanctuarij q̄z chorus. et chorus q̄z corp⁹. quia dignior est ordo virginum q̄z continentiuz ⁊ illorum q̄z coniugatorum. Elobuc ecclia ex quattuor parietibus. id est. ex doctrina quattuor euangelistarum lōga lataq̄z surgit in altum. id est. in alta virtutum. lōgitudo ecclie longanimitas est. que patienter aduersa tolerat donec ad patriam perueniat. latitudo charitas est. que dilatatiōe mētis amicos in deo et inimicos diligit p̄pter deum. altitudo vero spes est future retributionis. que p̄spera et aduersa contemnit. donec videat bona domini in terra viuentium. Rursus in templo dei seu gratie est fundamentuz fides. quie est de re non visa. tectū charitas q̄ opit multitudinē pctoruz. hostium obedientia de qua dñs inq̄t. Si vis intrare in vitam serua mandata. pauimentum humilitas. de quo psal. Elobesit pauimento anima mea. quattuor laterales parietes sunt quattuor principales vtutes iusticia. fortitudo. prudētia. ⁊ pantia. Hec

sunt ī apoc. quattuor latera ciuitatis eccl̄ia. fenestre sūt hospitalitas cū hilaritate. ⁊ misericordia cū largitate. De hac domo dominus ait. Veniemus ad eū ⁊ mansionē apd eum faciemus. Quedā tamē ecclesie i modum crucis formant. ad notandū nos mūdo crucifigi. seu crucifixus sequi debere. iuxta illud. Qui vult venire post me abneget semetipm ⁊ tollat crucē suā ⁊ sequatur me. Nonulle etiā in modū circuli rotūndi formant que significāt ecclesiā dilatatā esse p circulū orbis. Vñ illud. Et̄i fines orbis terre verba eor. Seu q de circulo orbis pueniemus ad circulū corone eternitatis. Sane chorus clericor est cōsensio cantantium vel multitudo in sacris collecta. Dictus est aūt chorus a chorea vel corona. olim enim in modū corone circū aras stabāt ⁊ ita psalmos cōcorditer concinebāt. Ex flauianus ⁊ theodor alternatim psallere cōstituerūt edocti ab ignatio. q sup hoc fuit diuinitus edoctus. Duo ergo chori psallentium designant angelos ⁊ ꝑsūs iustor quasi recipr̄oca volūtate laudantiū ⁊ se ad bonā opationem inuicē exhortantiū. Alij chorum dixerunt a cōcordia que in charitate consistit. quia q charitatē nō habet cōueniēter cantare nō potest. Quid autē chorus iste significet ⁊ quare in illo maiores sedēt ⁊ potiores dicēt in quarta pte sub introitu ⁊ sub titulo de accessu pōtificis ad altare Et nota q cuz vnus cātat dicit grece monodia. latine ticinium. cū vo duo cantant biciniuz appellat. cum multi chor Exedra est absida siue volta quedā separata modicū a templo. vl a palatio sic dicta q extra haret muro. grece aūt sidon vocat. et significat fideles laicos christo ⁊ ecclie inherētes Cripte siue specus subterranee. que in quibusdā fiūt ecclesijs. sunt heremite cultores siquidē secretioris vite. Atruz ecclie significat christum p quē in celestē hierlim patet ingressus. quod et portic &c. sic dicta a porta vel q sit apta.

Turres ecclesie pdicatores sunt ⁊ plati ecclie. q suut munimē ⁊ defensio ei. Unde spōsus ad spōsam in cāticis amorus sic loq̄tur. Collus tuū sicut turris dauid edificata cum ppugnaculis. Pinnaculū turris vitam vel mentē prelati que ad alta tendit representat. Gallus sup eccliam positus pdicatores designat. Gall enī pfunde noctis perui gil horas ei cātu diuidit. dormientes excitat. diē appropinquantē pcinit. sz pus seipsum alarū verbere ad cantandū excitat. Hec singula mysterio nō carēt. Nox enim est hoc seculū. dormiētes sunt filij bui noctis in peccatis iacētes. Gall pdicatores q distincte pdicant ⁊ dormientes excitant. vt abiciant opa tenebraz clamantes. Ue dormientib. Exurge q dormis. Lucē futurā pnunciant. dū diem iudicij ⁊ futurā gloriaz pdicāt. ⁊ prudēter anteq̄z alijs vitutes predicent se a somno peccati excitātes cor suū castigāt. Vñ apls. Castigo corpus meū &c Hi etiā sicut ⁊ gall ꝓtra ventū se vertunt. qñ increpādo ⁊ arguēdo cōtra rebelles fortiter resistunt. ne lupo veniēte fugisse arguantur. Virga ferrea in qua gallus sedet rectum representat predicātis sermonē. vt non loquatur ex spū hominis sed dei. iuxta illd. Si quis loquitur quasi sermones dei &c. Quod vero virga ipsa est supra crucem seu summitatē ecclesie posita innuit sermonem scripturarū cōsummatū esse et ꝓfirmatum. Unde dominus in passione ait: Consummatum est. et titulus eius super eum indelibiliter scriptus est. Tolus. id est. summitas templi eminens ⁊ rotunda sup quē crux ponitur. propter sui rotunditatē significat q̄z pfecte ⁊ inuiolate catholica fides pdicanda sit ⁊ tenēda. Quā nisi q̄sq̄z integrā inuiolatāq̄z seruauerit absq̄z dubio in eternum peribit. Fenestre ecclesie vitree sūt scripture diuine. que ventū ⁊ pluuiaz repellūt id est. nociua prohibent. ⁊ dum claritatem veri solis. id est. dei. in ecclesiam. id est. ī corda fidelium transmittunt inhabitantes illuminant Hę intus latiores sunt. quia mysticus sensus amplior est et precellit litteralem. Item per fenestras quinqz sensus corporis significantur. qui extra stricti esse debent. ne vanitates hauriāt. ⁊ int patere ad dona spūalia liberi capiēda. Per cā cellos vo qui sūt ante fenestras ꝓphetas vl alios

doctores obscuros intelligim⁹ ecclie militantis. in qbus ob duo charitatis precepta qñqz due columne duplicant̄ fm qđ̄ ⁊ apli bini ad p̄dicandū mittunt̄. Ostiū ecclie est christus Unde in euāgelio. Ego sum ostiū dicit dñs. Apostoli etiā porte ei⁹ sunt. Bictum est aūt ostiū ab obsistendo bis q̄ foris sunt. vel ab ostendēdo aditu. Ualua vo dr a voluēdo. Ipsorta a portādo. q2 p eā portā tur quecūqz offerunt̄ Columne vo eccle sie epi ⁊ doctores sūt. q̄ templū dei p doctri nam sicut ⁊ euāgeliste throni dei spūaliter sustinēt. Hi nēpe p sonoritate diuini eloqi argentee columne dicunt̄. iuxta illud i can ticis canticoz. Colūnas fecit argēteas. Uñ ⁊ moyses i ingressu tabernaculi posuit qn qz columnas ⁊ ante oraculū. i. sancta sctoz iuj. qđ exponet̄ in sexta pte sub titulo de tpe aduent⁹. Licet aūt columne plures sint. tñ septē esse dicunt̄. iuxta illud. Sapiētia edifi cauit sibi domū. ⁊ excidit colūnas. vij. Quo niam episcopi esse debēt septiformi grā spi ritussancti repleti ⁊c. Jacobus enī et iohes vt aut apostolus videbant̄ columne. Baseš columnarū sunt apostolici epi. vniuersalis ecclesie machinā sustentātes. Capita colū narum sunt mētes epoz ⁊ doctoz. sicut enī capite membra sic mēte vba nostra dirigū tur ⁊ opa. Capitella qz sūt vba sacre scriptu re quoz meditationi subdimur ⁊ obseruā tie. Pauimentū ecclie est fidei nostre fur damentū. In ecclesia vo spūali pauimentū sunt paupes christi. scz paupes spū. q̄ se in omnibus humiliant. quare ꝓpter humili tatē pauimēto assimilant̄. Rursus pauimē tum qđ̄ pedib⁹ calcat̄ vulgus est. cui⁹ labo ribus ecclia sustentat̄. Trabes que domuz coniungūt sunt principes seculi vel p̄dica tores qui ecclie munūt vnitatē. Hi verbo illi facto. Reclinatoria in ecclesia signāt cō templatiuos in qb⁹ de⁹ sine offensa q̄escit. qui qz summā diuinitatē ⁊ eterne vite clari tatē cōtemplant̄ auro cōpant̄. Uñ in canti cis dr. Reclinatoriū fecit aureū. Tigna i ec clesia sunt p̄dicatores q̄ eā spūaliter subleuāt Laquearia siue celature sunt p̄dicatores q̄ eā ornāt vel roborāt. de qb⁹ qz p vicia non putrescūt sponsa gloriat̄ i eisdē cāticis dicēs Tigna domoz nostraz cedrina. laquearia cypressina. Be⁹ enī ecclesiā sibi ꝓstruit viuis ex lapidib⁹ ⁊ lignis imputribilib⁹. iuxta il lud. Ferculū sibi fecit rex salomon de lignis libani. i. christ⁹ de sanctis castitate candida tis. Be B aliter sub titulo de picturis dicet̄. Cancellus. i. caput ecclie humilioz reliquo corpe ecclesie. misticat quāta humilitas de beat esse in clero seu plato. iuxta illō. Quan to maior es humilia te in omnib⁹. Cancel li vo q̄bus altare a choro diuidit̄ sepationē celestiū significāt a terrenis Be cācello seu peribulo chorū circūeunte dicet̄ sub titulo de picturis. Stall⁹ ad sedendū in choro de signat q̄ aliqñ corpus recreandū est. qz qđ̄ caret alterna req̄e durabile nō est. Pulpi tum in ecclia est vita pfectoz. ⁊ dr q̄si publi cum siue in publico loco ꝓstitutū. Nempe legit̄ ij. paralip. vj. q̄ salomō fecit basim ene am ponēs eā in medio basilice. stetitqz sup eam. et extendēs manū suaz loquebat̄ pl̄o dei. Esdras q̄z fecit gradū ligneū ad loquen dum. in quo stans sup vniuersum populū eminebat. Analogiū etiā dicit̄ quia i ea verbū dei legit̄ ⁊ enunciat̄. logos enī grece verbū vel ratio dicit̄. q̄d dicit̄ etiā ambo ab ambiendo. quia intrantē ambit ⁊ cingit. de quo in quarta pte sub titulo de euāgelio di cetur. Horologiū p qđ̄ horę legunt̄. i. re colligunt̄ significat diligentiā quā sacerdo tes in dicēdis canonicis horis debito tēpo re habere debēt. iuxta illud. Septies in die laudē dixi tibi. Tegule tecti que imbrē a do mo repellunt. sunt milites qui ecclesiā a pa ganis et ab hostibus protegūt. Codee qua rum exemplar a templo sumitur salomo nis. sunt vie muris interuolute latenter. p quas archana cogitationū singuloruz ac cipimus. quas soli qui ad celestia gradiun tur agnoscunt. Be gradibus p quos ad al tare ascenditur in sequēti titulo dicet̄. Sa crariū siue loc⁹ in quo sacra reponunt̄. siue in quo sacerdos sacras vestes induit. vtez sacratissime marie significat. i quo christus se sacra veste carnis vestiuit Sacerdos a lo co in quo vestes induit ad publicū pcedit.

quia christꝰ ex vtero ⁊ginis ꝓcedẽs ī mũ/
dum venit. Locus epi in ecclia altior est sic̃
in secunda ꝑte sub tractatu de epo dicetur.
Ꝓpe altare etiã qđ christũ significat col
locat piscina seu lauacrũ.id est.christi mise
ricordia in qua manꝰ lauant.ad notandũ
q in baptismo ⁊ pnĩa.que p illã significant
a peccatoꝝ sordibꝰ diluimur.qđ a veteri te
stamento tractũ est.Legit enī exo.xxx.⁊.xl.q
moyses fecit labiũ eneũ cũ basi sua ī taber/
naculo.in quo sacerdos aaron ⁊ filij laua/
rentur accessuri ad altare vt in eo offerrent
timiama.Lumen qđ in ecclesia accenditur
christuꝫ significat.iuxta illud. Ego sum lux
mundi.Et ioh̃es. Erat lux ⁊a ⁊c. Vel lumi/
naria ecclie significant aplos ⁊ ceteros do/
ctores.quoꝝ doctrina fulget ecclia vt sol ⁊
luna.de qbus dñs ait. Vos estis lux.mũdi
id est.bonoꝝ opeꝝ exempla. Vñ ipse admo
nens eos ait. Luceat lux vestra coꝝ homi/
nibus. Illuminat aũt ecclesia ex ꝑcepto do
mini. Vnde in exo.xxvij.legit Ꝓcipe filijs
aaron vt offerãt oleũ de arborib⁹ oliuaruꝫ
purissimũ vt ardeat lucerna semp in taber/
naculo testimonij.ꝺ quo in sequẽti ꝑte sub
tractatu de accolito dicet Fecit quoq moy
ses lucernas septẽ que sunt septẽ dona spi/
ritussancti.que ī nocte huiꝰ seculi tenebras
nostre cecitatis illustrant.que sup candela
bra ponunt.q; reqeuit supra christuꝫ spũs
sapiẽtie ⁊ intellectꝰ.spũs cõsilij ⁊ fortitudis
spũs sciẽtie ⁊ pietatis.⁊ spũs timoris domi/
ni.qbus ꝑdicauit captiuis indulgentiam.
Ꝓpluralitas in ecclia lucernaꝝ pluralitatẽ
designat in fidelibꝰ gratiaꝝ Crux trium/
phalis in pleriſq; locis in medio ecclie po/
nitur ad notandũ q ꝺ medio corde redem
ptoꝛ̃ nostrũ diligimꝰ.qui iuxta salomonẽ
corpꝰ suũ media charitate constrauit pro/
pter filias hierlm.et vt omẽs signũ victorie
videtes dicãt. Aue salꝰ totius seculi.arbor
salutifera.⁊ ne vnq; in nobis dilectõ dei ob
luuioni tradat q vt suũ redimeret tradidit
vnicũ filiũ ſ; crucifixũ imitemur. Crux aũt
in altũ dirigit ꝑ qđ christi victoria designat
de hoc dicetur vbi de ecclesie consecratione
agetur. Quare ecclesia intus ⁊ non extra or
netur sub tractatu de picturis dicet Clau
strum sicut ait sicardus episcopus cremo/
nenſ.in mitrali ab excubijs ⁊ custodijs leui
tarum circa tabernaculũ.vel ab atrio sacer
dotum. vel a porticu salomonis ad tẽpluꝫ
sumpsit exordium Ꝓcepit enī dominus
moysi ne leuitas cum plebeia multitudine
numeraret.sed constitueret eos sup taber/
naculum testimonij ad portandũ et custo/
diendum. propter quod domini ꝓceptũ
dum diuina peragũtur mysteria clerici de
bent in ecclesia stare a laicis segregati. Un/
de statuit concilium maguntiñ.q pars illa
que cancellis diuiditur ab altari psallenti/
bus tantum pateat clericis. Ꝓporro sicut tẽ
plum triumphantẽ designat ecclesiam. sic
claustrum celestẽ significat paradisũ. vbi erit
corpnum et idem in dei dilectione ⁊ volun
tate.vbi omnia communiter possidebũtur
quia que quis minus habebit in se in alio
se gaudebit habere.quia deus erit omnia ī
omnibus. Ideoq; regulares vnanimiter ī
claustro degentes ad seruitium dei surgũt
⁊ secularia relinquentes in omnibus vitaꝫ
communẽ ducunt. Diuersitas autem offi/
cinarum et officiorum in claustro.diuersi/
tas est mansionũ cum diuersitate premio/
rum in regno. Quoniam in domo patris
mei mansiones multe sunt dicit dominus
Ꝑoraliter vero claustrum est anime con
templatio. vbi se recipit dum a turba cogi/
tationum carnalium separatur et sola cele
stia meditatur. In hoc claustro sunt quat/
tuor latera scilicet contemptus sui. cõtem/
ptus mũdi.amor primi.et amor dei. Unũ
quodq; autẽ latus suuꝫ habet ordinẽ colũ/
narum. Contemptus sui habet mentis hu
miliationem.carnis afflictionẽ.humilẽ ser
monẽ et similia. Basis omniũ columnaꝝ
est patientia. In hoc claustro diuersitas of
ficinarum est diuersitas virtutum Capitu
lum est cordis secretum. de hoc tamen ali
ter dicetur in quinta parte subtitulo de pri
ma. Refectorium dilectio sancte medita/
tionis. Cellarum sacra scriptura. Dormi
torium munda cõscientia. Oratoriuꝫ vita
imaculata. Ortus arboꝝ ⁊ herbaꝝ ꝓgeries

virtutū. ¶Dute⁹ aquaꝝ viuentiū irrigatio donoꝝ.que hic sitim mitigāt ⁊ in futuro penitus extinguēt. Sedes aūt episcopales que iuxta beati petri dispositionē sunt i singulis ciuitatib⁹ antiquitus cōsecrate.put dicetur in phemio secū de ptis. nō in memoriam ꝓfessoꝝ.sed ad honorē apostoloꝝ ac martyꝝ.⁊ pcipue beate marie ẏginis veteꝝ deuotio dedicauit. Ceteꝝ ideo in ecclia conuenimus.vt ibi delictoꝝ veniā postulem⁹. ⁊ diuinis laudib⁹ insistam⁹.vt dicet in probemio q̄nte ptis.⁊ vt ibi bona siue mala iudicia audiam⁹.⁊ dei cognitionē discamus ⁊ accipiam⁹.⁊ vt dominicū corp⁹ ibi manducemus. In cōuentu ecclie mulieres ⁊ viri seorsum habitāt.qđ ꝑm bedā a veteri consuetudine deriuatū accipim⁹.⁊ inde fuit q̄ ioseph ⁊ maria puerū dereliquerūt.quoniam alter illū quē secū nō cernebat cuz altero esse putabat. Causa autē diuisionis ē. q̄ caro viri ⁊ mulieris si ꝑpius accesserint ad libidinē accendūt. Uñ cū ibi peccata deflere debeamus.necesse est tūc eoꝝ fomenta ⁊ delectationes carnales vitari. ¶Masculi āt in australi.femine aūt in boreali siue in aq̄lonari pte manēt.vt oñdatur firmioꝝes sāctos debere stare ꝓ maioꝝes h⁹ seculi tēptationes. Infirmioꝝes vo cōtra minoꝝes. seu fortioꝝes firmioꝝēq̄s serū in aptioꝝ loco cōsistere debere.quoniā ꝑm aplm. Fidelis est deus q̄ non patiet vos tēptari supra id qđ potestis sustinere. Ad ℞ etiam ptinet q̄ iohannes vidit angelū fortē q̄ posuit suuz pedem dextrū sup mare.nā ⁊ fortioꝝa mēbra maioꝝib⁹ periculis opponūtur. Scōm alios vo viri in pte anterioꝝ. mulieres in posterioꝝ manēt.quia vir caput est mulieris. ideoq̄z dux eius. ¶Mulier q̄z velata capite esse debet in ecclia quia nō est imago dei.et q̄ ꝑ illā ꝓuaricatō icboata est.iōq̄z i ecclia ꝓpter reuerentiā sacerdotis q̄ est christi vicarius coꝝā eo tanq̄z coꝝā iudice ꝓpter reatus originem habeat caput velatuz nō liberum.nec ꝓpter eandē reuerentiam habeat potestatē loquēdi in ecclesia coꝝā eo ¶Olim autē viri ⁊ mulieres comā sibi nutriētes assistebant in ecclesia nudo capite crinib⁹ gloriantes.quod inbonestū erat. Qualiter locutio in ecclesia habenda sit apostol⁹ ostendit dicens Loquentes vobismetipsis i psalmis ⁊ hymnis ⁊ canticis spūalibus. Unde ibi a verbis superfluis abstinendum est iuxta illud chrysо. In aulam regiā ingressur⁹ habitu ⁊ incessu te componas. angeli enim domini assunt.quia domus dei plena est vtutibus incorporeis. Et dominus ad moysen ⁊ angelus ad iosue. Solue calciamētū de pedibus tuis loc⁹ enī in q̄o stas sanct⁹ est Ultimo notandū est q̄ ecclesia consecrata reos sanguinis ad se confugiētes. q̄ in illa vel cōtra illā non deliquerunt defendit.ne vitam perdāt aut membra. Unde legitur q̄ ioab in tabernaculū fugit. et cornu altaris apprehendit. Idem etiā priuilegiuz habz non consecrata in qua diuina officia celebrantur. Corpus autē christi a talibus sumptum eos non defendit.nec confugientes ad illud.tum quia illud priuilegiū ecclesie concessum est quare non est ad alia protrahendum.tum quia illud est cib⁹ aie non corpis. Unde animā liberat ⁊ non corpus Ecclesie tribus de causis de loco ad locum mutant. ¶Primo ꝓpter necessitatē ꝓsecutorum. Secūdo ꝓpter difficultatē locoꝝ puta ꝓpter aeris intemperiē. Tertio cū malorum societate grauātur. et tunc cum consilio pape vel episcopi. Quare ecclesiā ingrediens signo crucis se munit, dicet in probemio q̄nte ptis.

De altari

Altare in ecclesia

ꝓpter tria fit ꝓut subdit⁹ dedicatione dicet. Sciendū autē est q̄ noe ꝑmus.deinde isaac abrahā ⁊ iacob altaria edificasse legunt.que nō aliud q̄z lapides erecti intelligūtur. sup quos sacrificia mactabāt que suppositoꝝ igne cremabant. ¶Moyses etiam fecit altare de lignis setbin et idem altare tum iamatis. qđ vestiuit auro purissimo ꝓut legitur exo.xxv.⁊.xxvij. et.xxix.ca.vbi etiam ponitur forma ipsi⁹ altaris. Salomon quoq̄z sicut legitur.iij.regū.vij.c.prope finē.altare aureū fabricauit.

Abbis quidē antiq̄s p̄ibus altaria mo/dernoꝝ sup̄serunt exordiū. q̄ in cornua q̄/tuor erigūt. q̄ꝝ q̄dam vnius sunt lapidis. q̄daz ex plurib⁹ ꝓponūt Nempe altaria et are aliq̄ens indifferent inuenunt. Int/erest tñ. Nam altare q̄si alta res vel alta ara dr. in q̄ sacerdotes incensū adolebant. Ultra vo q̄ area .i. plana l' abardore dr q̄ ī ea sacrificia ardebāt. Et nota q̄ multiplex ī scriptis legit altare vicz supius et inferi⁹. interius et exterius. q̄ꝝ etiā q̄libz duplex est Altare supius est deus trinitas. ō quo legit. Non ascendes ad altare meum p gradus. Est et altare supius ecclia triūm/phans. de q̄ dr. Tunc imponet sup altare tuū vitulos. Altare aūt inferius est ecclia militans. de q̄ legit. Si altare lapideū fece/ris mihi nō edificabis illud de sectis lapi/dibus. Est etiā altare inferi⁹ mēsa templi de q̄ dr. Constituite diem solennē in ꝓden/sis vsqz ad cornu altaris. Et in .iij. reg. vij. dr q̄ salomon fecit altare aureum. Altare vero interius est cor mūdū put infra dicet. Est etiā altare interius fides incarnatōis de q̄ iubet in exo. Altare de terra facietis mihi. Altare aū terius est ara crucis ℔ est altare olocausti sup q̄ cremabat sacrifi/cū vesptinū. Unū in canone misse dr Iube hec in sublime altare tuū pferri ꝛc. Altare etiā exterius sunt ecclesiastica sacramēta de q̄bus dictū ē. Altaria tua dñe vtutū ꝛc. Rursus altare est mortificatio nostra seu cor nostr ī q̄ carnales motus feruore spi/ritussancti ꝓsumunt. Sc̄o altare signifi/cat etiā eccliam spūalem. Quattuor eius cornua signāt q̄ttuor mundi plagas per q̄s ecclia dilatat. Tertio significat chr̄istū sine q̄ munus nullū acceptabile pr̄i offert. Unū ecclesia solet orōnes ad p̄rem dirigere p chr̄istum. Quarto significat corpus dñi put in pte. vj. sub ti. de pasceue dicet. Qui to significat mensam in qua cū discipulis ꝓuiuatus ē chr̄ist⁹. Bene legit in exo. q̄ in arca testamenti siue testimonij repo/sita est testificatō .i. tabule in q̄bus scriptū erat testimoniū. licet et queqz reposita ibi testimonia dici possint. et hoc in testifica/tionem q̄ legem naturalem in cordibus scriptam suscitauerat in scriptis. Repositā est etiam ibi vna aurea plena mana in testificationē q̄ panem de celo Et virga aaron in testimonium q̄ ois ptās a deo est. Et deuteronomium in testimoniū pacti quo dixerant. oia q̄ dixe/rit nobis dñs faciemus. Et ob hoc dicta ē arca testimonij vel testamenti. ob ℔ etiam dictum est tabernaculū testimonij. Sup arcam vero factū est ppiciatoriuz de quo dicetur in ꝓhe. quarte ptis. In cuius rei imitationē in quibusdam ecclesijs sup al/tare collocat arca seu tabernaculū in quo corpus dñi et reliquie reponūtur. Iussit rece/pit etiaz dñs fieri candelabr ductile ex au/ro purissimo exo. xxv. Legitur in .iij. re. viij. q̄ in arca federis aliud non est nisi due ta/bule lapidee quas posuerat in ea moyses in oreb q̄n pepigit fedus dñs cuz filijs isr̄l cū egrederent de terra egipti. Et nota q̄ tē/pore silueſtri pape constātinus impator ꝓstruxit basilicā lateranū. in qua posuit ar/cā testamenti quā tytus impator aꝓporta/uerat de hir̄lm. et candelabrū aureū cum septē infusorijs lucernis. in q̄ arca sūt hec anuli ꝛ vectes aurei. tabule testimonij. vir/ga aaron. māna. panes ordeacei. vna au/rea. vestis incōsuta. ꝛ arūdo et vestimētū sancte ioh̄. bap. ꝛ forpices cū q̄bus tōsus fuit sanctus ioh̄. euāge. Bene hō si habet altare mensā candelabr ꝛ arcā templum dei est. Oportet siquidē eū altare hr̄e vbi recte offerat ꝛ recte diuidat. Altare est cor nostrū in quo debemus offerre. Unde in exo. p̄cepit dñs. In altari offeres olocau/sta q̄ de corde debēt pcedere opa igne ca/ritatis accensa. Olocausta dicūt ab olon q̄ est totū ꝛ cauma q̄ est incendiū. vnde olocausta q̄i ex toto incēsa. In isto igit al/tari debemus recte offerre ꝛ recte diuidere Recte offerim⁹ q̄n bonū q̄ cogitam⁹ ad pfectionē pducim⁹ si z nō recte diuidimus si nō discrete illō facim⁹. q̄ sepe putat hō facere bonū ꝛ facit malū. ꝛ sepe ex vna pte

facit bonū ⁊ ex alia pte facit malū. ⁊ uta ipe edificat ⁊ ipe destruit. Sed tū recte diuidimus qñ bonū qđ facimus nō nobis sz soli deo attribuim⁹. Mensaz q̄z oportet hoiem habere vt inde panes vbi đi sumat Per mensā sacrā scripturā intelligimus. de q̄ ps. Parasti in ꝓspectu meo mensaz aduersus eos q̄ tribulāt me. i. đisti mihi scripturā ꝓra temptatiōem demoniacā. oportet vt hāc habeam⁹. i. mente reponamus vt panes vbi dei inde sumam⁹. Pro defectu hui⁹ panis dicit hieremias. Paruuli petierūt panē. ⁊ non erat q̄ frangeret eis. Oportet etiā eū hre candelabz vt bonis opibus luceat. Candelabz exterius illuminās est opus bonū qđ alios p bonū exemplū accendit. de q̄ đr. Nemo accēdit lucernā ⁊ ponit eam sub modio sed supra cādelabz. Lucerna iuxta vbz dñi ē bona intentio. q̄ ipe dicit. Lucerna ē oculus tu⁹. oculus vo ē intentio. Nō debemus ergo ponere lucernā sub modio sz supra candelabz. quoniā si habemus bonā intentiōez nō debemus abscondere. sed bonū opus aljs in lumē ⁊ exēplū manifestare. Oportet eū etiā habere arcā q̄ dicit ab arcendo Arca ergo potest dici disciplina vel regularis vita p quā crimina a nobis arcētur In arca aūt sunt vga tabula ⁊ manna. q̄ in regulari vita đz esse vga correctōnis vt caro castigef. ⁊ tabula dilectōis vt de⁹ diligaf. In tabulis ei scripta sunt mādata q̄ ptinent ad dilectōem dei. Debet etiaz ibi esse māna diuine plibatōis vt q̄z suauis ē deus gustemus ⁊ videamus q̄ bona est negociatō eius. iuxta illđ puer. đ mulieri forti. gustauit ⁊ vidit q̄ bona est. Ut ergo templū dei simus. habeamus in nobis altare p oblatōem ne appareamus in cōspectu dei vacui. iuxta illud eccl. Nō appareb̄is in ꝓspectu dei tui vacui⁹. Mensam p refectionē ne deficiamus in via q̄ ieiunium. iuxta illud euangelij. Si dimiserim⁹ eos ieiunos deficient in via. Candelabz p bonā opatōez ne simus ociosi. iuxta illđ eccl. Multā malicā docuit ociositas. Arcaz ne sim⁹ q̄si filij belial. id est. absq̄z iugo īdisciplinati. disciplia ei necessaria ē. iuxta illud psal. Apprehendite disciplinaz ne q̄n irascat dñs ⁊c. De his etiā ⁊ aljs ornamētis in se. ti. dicet. Hoc altare ille edificat q̄ cor suū vera hūilitate aljs vtutibus exornat. Unū greg. Qui vtutes sine humilitate cōgregat q̄si q̄ puluerem in ventū portat. Per altare ei cor nostr intelligit. vt dicet vbi de altaris dedicatōe aget. qđ est īmedio corpis sic altare in medio eccl̄ie. De q̄ altari iubet a dño in leuitico. Ignis i altari meo semp ardebit. Ignis ē caritas. altare ē cor mundū. Ignis semp ardebit i altari. q̄ caritas semp feruebit i corde nostro. Unū salomon in cāticis cānicor. Atque mlte nō possūt extinguere caritatē. Quia eni semp ardet extingui nō pt. Vos ergo p mpham agite die leticie in ꝓfrequētatōib⁹ seu in ꝓcensis vsqz ad cornu altaris. q̄ reliquie cogitationū die festū agent tibi. De hac aplus excellentiorē viā nobis demonstrat. excellentiorē viā dixit caritatē. q̄ ipa est sup oēs vtutes. ⁊ q̄cunqz ipam hz oēs vtutes hz. Ps est vbum abbreuiatū qđ facit dñs sup terrā qđ a deo breue ē. vt dicatur. habe caritatē ⁊ fac quidq̄d vis. Ex his nāqz duobus mandatis tota lex pendet ⁊ prophete. Vel p altare vnuscuiusqz aiam intelligim⁹ q̄ edificat dño ex lapidib⁹ viuis. sz ex vtutibus varijs et diuersis. Pro ro lintbeamina alba q̄bus opit altare carnē siue hūanitatē saluatoris designāt. q̄ mlto labore candidant. sic ⁊ christi caro ex terra id est. ex maria orta p multas tribulatōes ad resurrectōez ⁊ candorē ⁊ leticiā īmortalitatis puenit. de q̄ filiꝰ exultat patri dicēs Concidisti saccū meū ⁊ circūdedisti me leticia. Altare ergo vestiri ē aiaz īmortali et incorruptibili corpi cōuūgi. Rursus albis et mundis pānis operit altare qñ cor mū dū bonis operibus adornaf. Unde apoc. iij. Vestimentis albis induaris. ne appareat confusio nuditatis tue Et salomō. Omni tpe vestimenta tua sint cādida. i. opa tua sint mūda. Modicuz ei p desset accedenti

ad altare summã dignitatẽ ⁊ infimã vitaꝫ bꝛẽ. Vñ bern. Mõstruosa res ẽ fides prima ⁊ vita ima. gradus sũmus ⁊ status infimus. ingens autoꝛitas ⁊ animi instabilitas ⁊c. Palla vo serica sup altare posita sũt diuersaꝝ vtutũ oꝛnamẽta q̃bus aĩa decoꝛata ẽ. Vestimẽta q̃z q̃bus altare oꝛnat sũt sancti. vt dicet in ti. se. Principium ⁊ finis misse fiũt in dextera pte altaris mediũ in sinistra put in q̃rta pte subti. de mutatione sacerdotis dicet. Antiq̃ altaria cõcaua faciebãt. ppt̃ illud legit ezech. xliij. q; in altari dei fossa erat ⁊ ꝟ p̃m gregoꝛiũ ne oloca usta suꝑposita ventus dispergeret. Dicit etiã in. c. xl. q; altare erat reflexũ intrinsecus p circuitũ. Cetez gradus. quibus ad altare ascendit spũaliter demonstrãt apostolos ⁊ martires christi q̃tqz p eius amore sanguinẽ suũ fuderũt. Sponsa in cãticis amoꝛus vocat ascẽsũ purpureũ. Exp̃mũt q̃z q̃ndecim vtutes q̃ signãt p q̃ndeci gradus q̃bus ascendebat in templũ salomonis. et a ppꝛa in q̃decim psalmis cõtinue demonstrant. q̃s btus vir ascensiones in coꝛde suo disposuit. Hãc scalam vidit iacob. sũmitas eius celos tãgebat. Per bos gradus cõpetent vtutũ gradus intelligũtur q̃bus ad altare. i. christũ ascẽdit. iuxta illõ psal. Et ambulabũt de vtute in vtutez Et iob. Per singlos gradus meos pnunciabo illũ. Legit tñ in exo. Nõ ascẽdes ad altare meũ p gradꝰ ne reueleꝫ turpitudo tua. nondũ enĩ forte antiq̃ femoralibꝰ vtebãt. In ꝓcilio toletano caueꝫ q; clericꝰ causa doloꝛis in alteꝛius pniciẽ altare vl imaginẽ exuens vestibus vel lugubꝛi veste vl spinis accingens. vel eccle lumiaria extinguẽs deponat. Sed si eccla sua iure suo indebite spoliat ꝟ causa meꝛoꝛis facere licet p̃m q̃ldam. quẽ admodũ ⁊ in die passionis dñi ĩ signũ tristicie altaria denudant. quod tamen hodie concilio repꝛobat lugduneñ. Beniqz altaria que per somnia et per inanes quasi reuelationes hominum construunt repꝛobant omnino.

De picturis et imaginibꝰ et coꝛtinis et oꝛnamentis eccle.

Picture et oꝛnamenta in eccla sũt laicoꝝ lctõ et scripture. Vñ greg. Aliud ẽ picturã adoꝛare. aliud p pictuꝛe hist oꝛiã q̃d sit adoꝛandũ addiscere. Hãc q̃ legentibus scripura ꝟ ideotis cernentibus p̃stat pictura. q; in ipa ignoꝛantes vident quid sequi debeant. in ipsa legũt qui lrãs nescũt. Sane caldei ignem adoꝛãt ⁊ cogũt alios idẽ facere alia ydola cõburẽtes Pagani vo imagines seu yconias ⁊ ydola adoꝛant. q̃ saracen nõ faciũt q̃ imagines nec habere nec vidꝛe volunt. moꝛi ex vbo illo. Non facies tibi omnẽ similitudinez eoꝝ q̃ in celo vel in terra vel in aq̃s vel sub terra sũt. exo. xx. c. ⁊ ex alijs autoꝛitatibus q̃ statum sequũt nos valde sup ꝟ increpãtes Sed nos illas nõ adoꝛamꝰ nec deos appellamus nec spem salutis in eis ponimꝰ q; hoc esset ydolatrare. sed ad memoꝛiaz ⁊ recoꝛdatõez reꝝ olim gestaꝝ eas venꝛamur. Unde vsus. Effigiem christi qui trãsis pnus honoꝛa. Non tñ effigiẽ. sed quez designat adoꝛa. Esse deũ ratione caret cui ꝓtulit esse. Materiale lapis effigiale manus. Nec deus est nec hõ pñs q̃m cernis imago. Sed deꝰ ẽ ⁊ hõ quẽ sacra figurat imago. Greci etiã vtũt imaginibꝰ pingẽtes illas vt oꝛ solũ ab vmbilico supꝛa ⁊ nõ inferiꝰ. vt oĩs stulte cogitatõis occasio tollat. nullã etiã faciũt sculptilẽ imaginem p eo q; legitur exo. xx. c. Non facies sculptile neq; imagiẽ. Itẽ leuitici. xxvj. c. Nõ facies ydolũ neq; sculptile. Itẽ deutero. iiij. c. Ne forte decepti faciatis vob sculptã similitudiez Item nõ facietis vobis deos aureos ⁊ argẽteos. Itẽ ppꝛa. Simulacra gẽtiũ argẽtũ ⁊ auꝝ opa manuuz hoim. Silꝫ illꝫ fiãt q̃ faciunt ea ⁊ oẽs q̃ ꝓfidũt in eis. Confundant oẽs q̃ adoꝛant sculpti. ⁊ q̃ glo. in sim. suis. Item moyses ait ppl̃o israel. Ne forte erroꝛe deceptus adoꝛes ea q̃ creauit dñs deus tuus. Hinc etiam est q; serpẽtẽ

eneū ſquē moyſes erexerat ezechias rex cō fregit q; ꝑplus illi ꝓtra legis ꝑceptū thuris adolebat incenſuz. Ex his āt ⁊ ſimilib⁹ auctoritatib⁹ repbāt nimius imaginū vſus. Vnde ei apl's .j. corinth. Scimus enī q; ydolum nihil eſt in mūdo ⁊ nullus deus niſi vnus. Si doſſent nāq; ſimplices ⁊ infirmi p nimiū ⁊ indiſcretū vſum facile ad ydolatriā trahi. Vñ ſapie. xiiij. c. Ydolis nationū nō erit reſpectus quoniā creature dei in odium facte ſunt ⁊ in temptatiōem aie hoīm ⁊ in muſcipulam pedibus inſipientium. Si moderate vero vti picturis ad repſentandum mala vitanda ⁊ bona imitāda repbēſibile nō eſt. Vñ dñs ad ezechiel'. Ingredere ⁊ vide abominatōes peſſimas q̄s iſti faciūt. Et ingreſſus vidit omnez ſimilitudinē reptilium ⁊ aialium ⁊ abominationē et vniuerſa ydola domus iſrael ꝺpicta in pariete. Nempe greg. hoc exponens in paſtorali. li. ij. c. xx. dicit Dum exteriorz rez intrinſecus ſpecies attrahunt q̄ſi in corde depingī quidq̄d fictus imaginibus deliberando cogitat. Rurſus ad eundem ezechielem dr. Sume tibi laterem et pones eū coram te ⁊ deſcribes in eo ciuitatē hirlm. Et aūt qd dictum eſt q; imagines ſūt laicoz lrē obuiat illud euangelij. Habent inq̄t moyſen et pphas audiant eos. De Retiaz dicetur in q̄rta pte ſub quarta particula canonis ſup vbo ſeruitutis. Concilium agatheñ. inhibet picturas in eccleſijs fieri ⁊ qd colī ⁊ adorāt in parietibus depingi. Sed greg. dicit q; picturas nō licet frangere ea occaſione q; adorari nō debēt. pictura nāq; plus videt mouere aiam q̄z ſcriptura. p picturaz quidem res geſta ante oculos ponitur q̄i in pñti geri videatur. ſed p ſcripturaz res geſta q̄i p auditum minus aiam mouet ad memoriā reuocatur. Hinc etiam eſt q; in eccl'a nō tantam reuerentiā exhibemus libris quantā imaginibus ⁊ picturis. Picturaz ſiue imaginum. alie ſunt ſupra eccl'az vt gallus vel aquila. alie extra eccl'am ſcz foris in fronte ecclie vt bos et leo. alie intra vt ycone ſtatue ⁊ diuerſa picturaz ⁊ ſculpturaz genera. q̄ vel in veſtibus vel in parietibus vel in vitrealibus depinguntur. de q̄z aliquib⁹ ſub tractatu de eccl'ia dictum eſt. quod a tabernaculo moyſi ⁊ templo ſalomonis ſūptum eſt. Sculpſit enī moyſes ſculpſit et pinxit ⁊ ſalomon ⁊ parietes celaturis ⁊ picturis ornauit. Sciendū āt eſt q; ſaluatoris imago tribus modis ꝓuenient⁹ in eccl'a depingit videlicet aut vt reſidens in throno. aut vt pendēs in cruce patibulo. aut vt reſidens i matris gremio. Quia vox ioh. bap. chriſtum digito demōſtrauit dicens. Ecce agnus dei. ideo q̄dam depingebāt chriſtum ſub ſpecie agni. q; tū vmbra tranſiuit ⁊ chriſtus verus eſt homo. dicit adrianus papa q; ipm in forma humana depingere debemus. Non enī agnus dei in cruce p̄cipaliter depingi debet. ſed homine depicto nō obeſt agnum in parte inferiori vel poſteriori depingi. cum ipe ſit verus agnus q̄ tollit peccata mundi. His quidem ⁊ alijs diuerſis modis ſaluatoris imago depingit ꝓpter diuerſas ſignificationes. Nam picta in p̄ſepio rememorat natiuitatē. depicta i matris gremio pueri lem etatem. picta vel ſculpta in cruce paſſionem. ⁊ q̄nq; in ipa cruce ſol et luna q̄ſi eclipſim patientia ꝺpinguntur. depicta vo in ſcalaz aſcenſu aſcenſionem. depicta vt reſidēs in throno ſeu in ſolio excelſo p̄ſentem indicat potentiam et poteſtatem. q̄ſi diceret. data eſt ei oīs poteſtas in celo ⁊ in terra. iuxta illud. Vidi dñm ſedentez ſuper ſo. ex. xc. id eſt. dei filiuz ſup angelos regnātem. iuxta illud. Qui ſedes ſup cherubin. Q̄nq; vo depingit ſic viderūt eū moyſes et aaron. nadab ⁊ abin ſcz ſup montem et ſub pedibus eius quaſi opus ſaphiricū ⁊ q̄i celum ſerenū. Et quoniam ſic ait lucas tūc videbūt filium hoīs venientē in nube cū potentia magna ⁊ maieſtate. ideo q̄nq; ei circūcirca pingūt angeli q̄ ei ſemp ſeruiunt ⁊ aſſiſtūt. ⁊ depingūt cum ſex alis ꝑm eſa. di. Seraphin ſtabant iuxta illō ſex ale vni ⁊ ſex ale alteri duabus velabant facie

eius duabus pedes. ⁊ duabus volabant. Depingūt etiā angeli tanq̄z in etate iuue/nili floretes. nūq̄z ei senescūt. q̄nq̄z etiā cir/cūpingūt archangelus michahel draconē ſuppeditās. iuxta illud io. Factū est plium in celo. michahel cum draconepugnabat Que pugna est diſſidiū angelo⁹. firma/tio bono⁹. ⁊ ruina malo⁹. aut in p̄senti eccl̄a p̄secutio fideliū. Q̄nq̄z etiā circūpi/gunt viginti q̄ttuo⁹ seniores ſm viſiones ipius iobānis in veſtibus albis ⁊ coronis aureis. p q̄s ſignificāt veteris ⁊ noue legis doctores. q̄ ſūt duodecim ppter fidē trini/tatis quā annūciant p q̄ttuo⁹ climata mū di. aut viginti q̄ttuo⁹ ppter opa ⁊ obſeruan tiā euangelio⁹. ſi lāpades addūt dona ſpi ritus ſancti repreſentant. ſi mare vitreum baptiſmus innuit. Q̄nq̄z etiā circūpingū tur q̄ttuo⁹ aīalia ſm viſiones ezechielis et eius dē iobānis. facies boīs ⁊ facies leonis a dextris ⁊ facies bouis a ſiniſtris. ⁊ faciēs aquile deſup ipſos q̄ttuo⁹. hi ſunt quattu/o⁹ euāgeliſte. Unde pingūt cū libris in pe dib⁹. q⁹ q̄ vbis ⁊ ſcriptura docuerūt mēte et ope cōpleuerūt. Matheus figurā ſorti/tur humanā. Marcus figuram tenet leo nis. hi ponunt a dextris q⁹ chriſti natiui tas ⁊ reſurrectio fuerunt oīm leticia gene ralis. Uñ in pſal. Et ad matutinuz leticia. Lucas vo vitulus ē. eo q⁹ a zacharia ſacer dote inchoauit ⁊ chriſti paſſionē ⁊ boſtiaz ſpeciali⁹ ptractauit. Uitulus q̄ eſt aīal ſa/cerdotū ſacrificijs aptū. Compat etiam vi tulo ppter duo cornua q̄i duo ꝓtinens te ſtamenta. ⁊ ppter q̄ttuo⁹ pedum vngulas q̄i q̄ttuo⁹ euāgelio⁹ ſententias. Per būc q̄z figurat chriſtus q̄ fuit p nobis vitulus imolatus. ideoq̄z ponit a ſiniſtris q⁹ mo⁹ chriſti fuit aplis triſtis. De ß ⁊ q̄liter bea/tus marcus pingi debet in ſeptima parte ſub ti. de euāgeliſtis dicet. Iohannes aūt figurā bz aq̄le quoniā ad excelſa puolans ait. In p̄ncipio erat vbum. Hic q̄z ſignifi/cat chriſtū cuius iuuent⁹ vt aq̄la renouat q⁹ reſurgēs a mortuis floret ⁊ in celum in gredit. Hic tñ nō iuxta ſed ſupeſſe depīgit. quoniā aſcenſionē deſignat ⁊ vbum apō deū p nūciat. Sed cū qōlibet ipſo⁹ aīalū haberet q̄ttuo⁹ facies ⁊ q̄ttuo⁹ alas q̄liter poſſint depingi dicet in ſeptima pte ſub ti. de euāgeliſtis. vbi etiā latius de ß agetur. Q̄nq̄z etiam circūpingunt vel poti⁹ ſub/pingunt aplī q̄ fuerūt teſtes eius verbo ⁊ ope vſq̄z ad vltimū terre. ⁊ pingunt criniti q̄i nazarei. i. ſancti Lex ei fuit nazareo⁹ vt a tpe ſue ſeparationis a cōmuni vita hoīm noua cula nō tranſiret ſup caput eo⁹. Pingunt etiā q̄nq̄z ſub forma duodecim ouiū. q⁹ tāq̄z bidentes occiſi ſūt ppt dñm. ſed ⁊ duodecim tribus iſrael q̄nq̄z ſub for/ma duodecim ouiū depingunt. Q̄nq̄z tñ plures vel pauciores oues circa ſedē ma ieſtatis pingūtur. ſed tunc aliud figurant. iuxta illō matß. xxv. c. in fine. Cum venerit filius hoīs in maieſtate ſua tūc ſedebit ſu/per ſedem maieſtatis ſue ſtatuēs oues a dextris ⁊ edos a ſiniſtris Qualiter bar tholomeus ⁊ andreas aplī depīgi debent in ſeptima pte ſub eo⁹ feſtis dicet. Et ad/uerte q⁹ patriarche ⁊ ppße pingūt cuz ro tulis in manib⁹. Quidam vo aplī cum li/bris ⁊ quidam cū rotulis Nempe q⁹ ante chriſti aduentū fides figuratiue oſtēdeba tur ⁊ q̄ ad multa in ſe implicita erat. ad qō oſtendendū patriarche et ppbete pingūt cuz rotulis. p q̄s q̄i q̄dam impfecta cogni tio deſignat. Quia vo apoſtoli a chriſto pfecti edocti ſunt. ideo libris p q̄s deſigna tur cōgrue pfecta cognitio vti poſſūt. Sz q⁹ q̄dam illo⁹ qō dicerūt ad doctrinā alio rum in ſcriptis redegerūt. ideo illi cōgrue tāq̄z doctores cū libris in manibus depin gūt. ſic paulus. euāgeliſte. petrus. iacob⁹. et iudas. Nihil vero q̄ nihil ſtabile ſeu ab ec cleſia approbatū ſcripſerūt. nō cuz libris. ſz cū rotulis in ſignū ſue p̄dicatōis pingūt. Uñ aplūs ad ephe. Bñs quoſdam dedit aplos. q̄ſdam ppßas. alios euāgeliſtas. alios paſtores ⁊ doctores in op⁹ miſterij. Sed ⁊ diuina maieſtas depingit q̄nq̄z cuz libro clauſo in manib⁹. q⁹ nemo inuentus eſt dignus aperire illū niſi leo de tribu iuda

Et qñqz cū libro apto vt in illo q̄sqz legat q̄ ipse est lux mūdi ⁊ via veritas ⁊ vita ac liber vite. Quare āt paulus ad dextraz ⁊ petrus ad sinistrā saluatoris depingūt. dicēt in. vij. pte sub ti. de euāgelistis. Johānes vo baptista qñqz depingit vt heremita. Martires cū aculeis vt laurentius in craticula. stephanus cuz lapidib⁹. ⁊ qñqz cuz palmis q̄ victoriā signāt. iuxta illō. Justus vt palma florebit. vt sic palma viret. sic eoꝝ memoria feruet. Hinc ē q̄ q̄ de hierosolimis veniūt palmas in manibus ferūt in signū q̄ illi regi militarūt q̄ hierosolimis cū palmis honorifice recept⁹ ē. ⁊ postmoꝝ dū ibidē cū dyabolo pugnās victor extitit. et celi palatiū cū āgelis trūphās introuit. vbi iusti cū palma florebūt. ⁊ sic stelle fulgebūt. Cōfessores pingūt cū suis insignijs. et episcopi mitrati. abbates capuciati. et qñqz cum lilijs q̄ castitatē designāt. doctores cū libris in manibus. vgines sm euāgelū cū lāpadib⁹. Paul⁹ cū libro et ense. cū libro q̄i doctor siue ppt̄ psuersionez suā. cū ense. qr miles. Vñ vſ⁹. Ad ducro furor sauli. liber ē psuersio pauli. Generaliter autez sanctoꝝ patꝝ imagines qñqz in parietib⁹ ecclesie. qñqz in posteriori altaris tabula. qñqz in vestibus sacris ⁊ alijs varijs locis pingūt vt illoꝝ actus ⁊ sanctitatē iugiter nō indiscreta vel inutilia meditemur. Vñ in exo. diuīa voce p̄cipit vt in aaron pectore rōnale iudicij vittis ligantib⁹ imp̄mat. q̄tenus sacerdotale cor nequaq̄z fluxe cogitatōes possideāt. sed ratio sola p̄strigat. In q̄ etiā rōnali vigilāter sm greg. xij. patriarchaꝝ nomīa describi iubēt. Ad empe scriptos patres semp in pectore ferre est antiq̄z vitam sine intermissione cogitare Tunc aūt sacerdos irrep̄hensibiliter gradit cū exempla patꝝ p̄cedentiū indesinenti intuetur. cū sanctoꝝ vestigia sine cessatione p̄sideret. ⁊ illicitas cogitatōes depmit. ne extra ratōis limitem opis pedem tendat.

Considerandu q̄z est q̄ Jesus semp coronatus depingit. q. d. Egredimī filij hierusalem ⁊ videte regem salom onē in dyademate q̄ coronauit eū mater sua. Fuit eī christus coronat⁹ triplicit. Primo a matre corona miscōie in die p̄ceptōis. q̄ corona duplex est ppter naturalia ⁊ gratuita. ideoq̄z ⁊ dyadema vocat q̄ō est duplex corona. Scō a nouerca corona miserie in die passionis. Tertio a patre corona glie in die resurrectionis. Unde glā ⁊ honore coronāsti eum dñe. Demū coronabit a familia corona potentie in die vltime reuelatiōis. veniet eī cū senatoribus terre iudicans orbez terre in equitate. Sic ⁊ omnes sancti pingūt coronati. q̄i diceret. Filij hierusalem venite ⁊ videte martires cum coronis aureis q̄bus coronauit eos dom⁹ Et in libro sapie. Justi accipiūt regnuz decoris ⁊ dyadema speciei de manu domini Corona āt hmōi depingitur in forma scuti rotūdi. quia sancti de p̄tectione diuina fruunt. Vñ cantant gratulabūdi. Domine vt scuto bone voluntatis tue coronasti nos. Verūtamen christi corona p crucis figuram a sanctoꝝ coronis distinguitur. qr p crucis vexillum sibi carnis glorificationē. ⁊ nobis meruit a captiuitate liberationem ⁊ vite fruitōem. Cum vo aliq̄s p̄latus aut sanctus viuens pingit nō in forma scuti rotūdi. sed quadrati. corona ipsa depingit. vt q̄ttuor cardinalibus vtutib⁹ vigere monstret. put in legenda beati gregorij habet. Rursus qñqz in ecclesijs paradisus depingitur. vt aspicientes ad delectationez p̄mioꝝ alliciat. Et qñqz infern⁹ vt eos a formidie penaꝝ deterreat. Qñqz flores ⁊ arbores cum fructibus ad rep̄sentandum fructus bonoꝝ opeꝝ ex virtutum radicibus p̄deuntiū. Pictura aūt varietas vtutū varietatem designat. Alij enī datur p spiritum sermo sapientie. alij scientie ꝛc. Virtutes vo in mulieris specie depingūt. qr mulcent ⁊ nutriūt. Rursus p celaturas q̄ ⁊ laquearia noīant q̄ sūt ad decorez domus simpliciores christi famuli intelligūt q̄ eccl̄az non doctrina. sz solis vtutibus ornāt. Ceteꝝ sculpture pminētes de parietibus egredientes esse videntur.

quia cū vtutes fidelibus in tantā ꝓsuetudinē deuenunt vt eis naturaliter insite videant multiphariis eaꝝ opatōib⁹ exercēt.

Synagoga vo qliter depingit dicetur in qrta pte sub ti. de reuerētia. Quatr palliū romanoꝝ pontificū pingat in .uj. pte sb ti. de pallio dicēt Annus vo ꝛ duodecim sig et mēses qlit depīgāt. dicēt in ꝓncipio. viij. ptis. ꝛ vbi de mense aget. Sed ꝛ diuersē historie tam noui qꝫ veteris testamēti p volūtate pictoꝝ depingūt. Nam pictoribus atqꝫ poetis qlibet audēdi semp fuit equal ptās. Decoro ornamenta eccle in trib⁹ cōsistūt scz in ornatu eccle chori et altaris. Ornatus eccle ꝓsistit in cortinis ꝛ aulеis ꝛ palijs sericis purpureis ꝛ silibus. Ornatus chori in dorsalib⁹. tapetis. substratorijs ꝛ bancalib⁹. Dorsalia sūt pāni in choro pendentes a dorso clericoꝝ. Substratoria q pedibus substernūt. Tapeta etā sūt pāni q pedibus substernūt qi stratio pedū. ꝛ p cipue pedibus epoꝝ. q mūdana pedibus calcare debent. Bancalia sūt pāni q superſedes vel bācas in choro ponūt. Altaris vo ornatus ꝓsistit in capsis ꝛ pallis. philacteriis et cādelabris. in crucib⁹. in aurifrisio. in vexill'. in codicib⁹. in velamīb⁹. ꝛ in cortinis. Et nota q capsa in q hostie ꝓsecrate seruantur significat corpus vginis gliose. de q dr in psalmo. Surge dñe in requez tuaz. tu ꝛ ar. s. t. Que qñqz ē de ligno. qñqz de ebore cādido. qñqz de argēto. qñqz de auro. ꝛ qñqz de cristallo. ꝛ ꝑm varias sui ꝓpetates varias ipius corpis christi exꝑmit dignitates. Rursus capsa ipa ꝓtinens hostias siue ꝓsecratas siue nō ꝓsecratas memoriaz designat hūanam. Debet nāqz bō iugiter recordari acceptoꝝ bñficioꝝ dei tam tpalium q p hostias nō ꝓsecrataſ qꝫ spūaliū q p ꝓsecratas designt. qđ figuratū ē in vna in q deus iussit māna reponi. qđ licz tpale essz pfigurabat tñ istud nostr sacrificiuz spūale pcipiēs vt esset memoriale sempiternū in futuras generatōes sic legit in exo. Capse aūt sup altare qđ ē christus positе sūt apostoli et martires. Palle vo ꝛ vestes sūt ꝓfesso ꝛ res ꝛ vgines vel oēs sancti. de qb⁹ ait ppha ad dñm. His sic vestimento vestieris. Et de ꝫ dictū ē ti. ꝓcedenti. Aliud āt est philacteriū aliud philacteria. Philacteriū ē cartula in q decē ꝓcepta legis scribūt. Hmōi cartulā solebāt pharisei ante se in signū religionis portare. Vñ in euāgelio. Dilatāt philacteria sua ꝛc. Et dr philacterium a philare qđ ē custodire ꝛ torat qđ ē ler. Philacteria vo ē vasculū de argēto vel auro vl' cristallo vel ebore ꝛ hmōi in q sanctoꝝ cineres vl' reliq recondūt. Cum enī elindius fideles cinericios vocaret ꝓ eo q cineres ip̄os seruabāt ꝓtra eius derisionē statutū fuit in ecclesia vt honorifice ꝛ in ꝓciosis vasculis seruarent. Qđ nomē est comꝑhensū a philare qđ est seruare ꝛ teron qđ ē extremitas. qꝫ bi aliqđ de extremitate corpis sanctoꝝ puta dens vel digitus vel aliqđ tale seruat. Sup altare etiam in quibusdaz ecclesijs collocatur tabernaculum de q subti. đ altari dictum est. In cornibus altaris duo sunt candelabra ꝓstituta ad signandum gaudium duoꝝ populoꝝ đ christi natiuitate letantium. q candelabra mediante silice faculas ferunt accensas. Angelus enī inqt pastoribus. Annūcio vobis gaudiū magnum qđ erit omni populo. q natus est vobis hodie saluator mūdi. Hic est verus ysaac q risus interꝑtat. Lumen autez candelabri fides est populi. Pha ad iudaicum ꝓplum inqt ppha. Surge illumiare hierusalem. q venit lumen tuū ꝛ glia dñi supte orta est. Ad ꝓplūz vero gentilē dicit aplus Eratis aliqñ tenebre. nūc aūt lux in dño. Pha ꝛ i ortu christi noua stella magis apparuit ꝑm vaticiniū balaam Orietur inqt stella ex iacob ꝛ ꝓsurget vga ex israel. De ꝫ etiam dictū est in ti. đ altari. Emūctoria siue forcipes ad emūgendū licinia. sūt verba diuina qbus lrās legis amputamus. et lucentē spūm reuelam⁹. iuxta illud. Ue tustissima veter comedetis. ꝛ nouis superueniētibus vetera abijcietis Vasa in qb⁹ licinia emūcta extīguūt sūt corda fideliuz q obſuantiā legalem ad lrām admittunt.

Rursus forcipes q̄z gemino dente cōponitur ignis sunt p̄dicatores q̄ nos p̄sonis vtriusqz testamenti paginis instruunt et moribus cōponentes ad caritatem accendūt. Scutra vero .i. vasa equalis amplitudinis in fundo ⁊ iz ore ad calefaciendum facta. sunt illi doctores q̄ thesaurū cordis nō celant. sed ex eo pferunt noua ⁊ vetera. lucernā q̄z non ponūt sub modio sed sup candelabz. vt hi q̄ sunt in domo dñi lumē et calorem accipiant spūs sancti. Crux quoqz sup altare ponēda est ⁊ eam inde tollit baiulus crucis. in q̄ recolitur q̄ crucez de christi humeris sublatam tulit symon cirreneus. Inter duo candelabra crux in altari media collocatur quoniam inter duos pp̄los christus in eccl̄ia mediator existit. Ipse enī est lapis angularis q̄ fecit vtraqz vnum ad quem pastores a iudea ⁊ magi ab oriēte venerūt. De hoc aliter dicetur in pbemio q̄rte ptis sub ti. d̄ accessu sacerdotis ad altare. Rursus altaris frons auri frisio ornat̄. iuxta illud exo. xxv. ⁊ xxviij. ca. Construes mihi altare. faciesqz illi coronā p gyrum. seu circuitum. altam q̄ttuor digitis. Hempe altare q̄ñqz significat cor hominis. in q̄ sacrificium vere fidei p contritionem offerri debet. ⁊ tunc auri frisiū conceptum bone opationis significat q̄ frontem nostrū ornare debemus vt ceteris luceamus. Q̄ñqz altare significat christum et tunc p auri frisium congrue ornamētuz caritatis designat̄. Sicut enī aur̄ pminet omnibus metallis. sic ⁊ caritas ceteris virtutibus. Vñ ap̄ls .j. ad corīb. xiij. Maior aūt horū est caritas. Frontem enī nostruz sic auri frisio caritatis debēm ornare. vt parati simus p christo aīas ponere. Vexilla etiam sup altare erigunt̄. vt triumphū christi iugiter in eccl̄ia memorēt. p quem et nos de inimico triumphare speramus. Codex etiā euangelicus sup illud adaptatur. eo q̄ euangelium ab ipo scz christo sit editum. ⁊ ipsi phibeat testimoniuz. Qui q̄re exteriꝰ ornēt dicet in .iij. pte sub ti. de lega. indumētis. Deinde vasa ⁊ vtensilia in domo dñi a moyse ⁊ salomone originem habuerūt. q̄ in veteri testamento plura et diuersa fuerūt. put in exo. legitur diuersa habentia significata. de q̄bus ꝓ breuitatis causa nō agim⁹. Sane oia q̄ ad ornatū ptinent. tpe q̄dragesime remoueri vel contegi debent. qō fit p̄m aliq̄s in dñica d̄ passione. qz extunc diuinitas fuit absconsa ⁊ velata in christo. dimisit eī se capi ⁊ flagellari vt homo tanq̄z non haberet in se vtutem diuinitatis. Vnde in euangelio huiꝰ dei dicit̄. Jesus aūt abscondit se ⁊ exiuit d̄ templo. Tunc ergo cooperiunt̄ cruces .i. vtus sue diuinitatis abscondit. Alij ꝓ faciunt a p̄ma dñica q̄dragesime. qz extunc ecclesia incipit de eius passione agere. Unde eo tē porr crux ab eccl̄a non nisi coopta portari debet. Et p̄m morꝫ q̄rūdaz locoꝝ duo tantum velamina seu cortine tunc retinent̄. q̄z vnum ponitur p circuitum chori. aliud suspendit̄ inter altare ⁊ chorꝫ ne appareāt q̄ sunt intra sancta sanctorūz. Qd̄ sanctuariū ⁊ crux tunc velant̄ signat lr̄am legis. id est eius carnalem obscuantiam. siue qd̄ in veteri testamento ante christi passionē intelligētia sacraꝝ scripturaꝝ velata operta ⁊ obscura erat. ⁊ q̄ tpe illo fuerunt. velamen .i. obscuram scientiaz ante oculos habuerūt. Signat etiam rōpheam illaz que fuit ante ianuam paradisi. Et quoniā huiusmodi carnalis obscuantia ⁊ obscuritas et rompbea in christi passione sublata sūt ideo cortine vel velamia hmōi in pasceue remouent̄. Sed ⁊ qz in veteri testamento fuerūt aīalia ruminantia ⁊ vngulas scindentia ⁊ boues arantes .i. scripturarū misteria discernētes ⁊ spūaliter intelligētes. ideo in q̄dragesima post velū ingrediunt̄ sacerdotes pauci. quibus datuz est nosce misterium regni dei. Circa hoc autem notandū est q̄ triplex genus veli suspenditur in eccl̄a. videlicet q̄ sacra operit. quod sanctuariū a clero diuidit. ⁊ qd̄ clerū a populo secernit. Primum est nota lr̄e legis. Scdm nota nostre indigtatis. qz indigni sumus. imo impotentes celestia intueri.

Tertiū est coercio nostre voluptatis carnalis. Primū videlicet cortine q̄ ab vtroq; altaris latere extendūt sacerdote secretū intrante. put in q̄rta pte sub ti. de secreta dicet. significatum est in hoc q̄ sicut legit exo. xxxiij. Moyses posuit velamen sup faciem suam. q̄ filij israel claritatez vultus eius sustinere nō poterāt. Et sic dicit apostolus hoc velamen adhuc hodie est sup corda iudeoꝝ. Secūm videlicet cortina q̄ in q̄dragesima in officio misse ante altare extendit. significatum est in hoc q̄ velū infra tabernaculū erat suspensuz q̄ diuidebat sancta sanctoꝝ a sanctis. vt dicet in phemio quarte ptis p q̄ arca p̄fō velabat̄ et erat miro ope cōtextum et pulcra varietate distinctum. q̄ in passione dñi scissum est. et illius exemplo hodie cortine varia pulcritudine texunt̄. De p̄misso velo et q̄les esse debent cortine. habetur exo. xxv. et. xxxvj. c. Tertium inde tunc habuit originez quia in p̄mitia eccl'a peribol⁹. i. paries q̄ circuit choꝝ nō eleuabat̄ nisi vsq; ad appodiationem q̄ adhuc in q̄busdam ecclesijs obseruatur. q̄ ideo fiebat vt populus videns clerum psallentem inde bonum sumeret exemplum. Veruntamen hoc tempore quasi cōmuniter suspēditur siue interponitur velum aut murus inter cleruz et populum. ne mutuo se conspicere possint. q̄ ipo facto dicatur. Auerte oculos tuos ne vi. va. ꝛc. In paraseue vero omne tollitur velum. quia in passiōe dñi velū tēpli scissum est. et p eam reuelata est nobis legis spiritualis intelligentia que antea latebat vt premissuz est. et aperta est celestis regni ianua. et data est nobis fortitudo vt vincimus si velimus a carnali concupiscentia nequeamus. Veruntamen velum quod diuidit sanctuarium a clero retrahitur vel eleuatur in vespera cuiuslibz sabbati quadragesime quando officium diei dominice inchoatur. vt clerus possit in sanctuariū intueri. quia dñica recolit resurrectionez. Hoc etiam ideo fit in sex diebus dominicis. quia nulla fuit etas in qua non fuerit gaudium eternum. gaudiū q̄dem figuratū q̄ celo velat̄ q̄ p̄ veluz illō significat̄. Inde est q̄ diebus dñicis nō ieunamus. et ℔ ppter gl'am dñice resurrectionis. Hā p̄ma dñica signat gaudiuz q̄ habuerunt p̄mi parentes in paradiso ante peccatum. Secūda dñica figurat gaudiū quod pauci habuerunt in arca noe aljs omnib⁹ diluuio submersis. Tertia q̄ habuerunt filij isr'al aljs sub ioseph fame afflictis. Quarta q̄ habuerūt sub salomone in omni pace viuentes. Quinta q̄ habuerūt redeūtes de captiuitate babilonie. Sexta q̄ discipli habuerūt a resurrectōe vsq; ad ascēsionē. q̄n cū eis p̄sētialiter fuit spōsus. In festiuitatibus etiā nouē lectionū q̄dragesime velū ip̄m eleuat̄ vel retrahit̄. Sed ℔ nō habet̄ de p̄maria eccl'e institutōe. quia tūc nullū festū celebrabat̄ in q̄dragesima solenniter. Sed si aliq̄ festū occurrebat. q̄cūq; die occurreret in sabbato et in dñica de eo cōmemoratio fiebat. put in canone pape martini habet̄. Et in burcardo li. xiij. et ℔ totū ppter tpis illius triſticiā. postea vsus in ꝓtrarium obtinuit. vt videlicet festum nouē lectionuz in suo die solennit̄ celebret̄. et nihilominus ieunet̄. Rurs⁹ cortine in festiuitatibus extēdunt̄ in ecclesijs ppter ornatum vt p visibiles ornatus ad inuisibiles moueamur. que sunt q̄nq; variis coloribus colorate vt p̄missum est vt ex diuersitate colorū ipoꝝ notetur q̄ homo qui est dei templuz ornatus esse debet varietate seu diuersitate virtutum. Cortina alba signat vite mundiciam. Rubea caritatem. Viridis contemplatōnem. Nigra carnis mortificatōnem. Liuida tribulatōnem. Adhuc sup cortinas cādidas suspēdunt̄ q̄nq; pāni varijs coloris ad notādum q̄ cor nostrū purgatū esse debet a vicijs et in eo debent esse cortine virtutum et varietas bonoꝝ operum. Ipsoro in festo natiuitatis dñi quedā ecclesie nullos suspendunt pannos. quedā viles. et quedam bonos. Que nullos suspendunt. nostrū figurant ruborem. si enim maximuz sit nobis

gaudiū de nato saluatore. nō tñ ōbemus esse sine rubore. p eo q tantū fuit nostrum peccatuz q dei filius seipm ppter nos exinaniuit formā serui accipiēs. Et ppterea etiā in ipius obitu nō cū leticia solēnizam⁹. sed acerrimū ieiuniū facimus. cū tñ in aliorū sctōz obitu leti solēnizem⁹. z aliqntulū lautius in cibo z potu nobis indulgeam⁹. put in .vj. pte sub parasceue dicet. ¶Rubor q̄pe nobis ē q dñs mortuus ē ppter peccata nostra. sancti vo nō ppter peccata nostra sed ppter christū passi sūt. Qui viles suspendūt figurāt q dñs fuile induit formā. z q vilibus pānis eo die inuolut⁹ fuit Qui bonos gaudiū de rege nato habituz attendūt. z q̄les esse debeamus in receptōne tanti hospitis ostendūt. In q̄busdaz ecclesijs altare in pascha p̄ciosis ornat pallijs. z supponūt velamia truū colorz. rubeū subalbū. z nigrū. q̄ tria tpa designāt. ¶Prima lectōne z responsorio finitis remouet velamen nigz. qō tēpus ante legez signat. Scōa lectōe z respōsorio finitis remouet subalbuz. qō tempus sub lege designāt. Tertia finita remouet rubeū. qō temp⁹ gratie significat. in q̄ p christi passionē ad sancta sanctoz. z ad eternā gl'az nobis aditꝰ patet.

De pānis vo z vestimētis altaris in tractatu de altari dictū ē. In p̄cipuis festiuitatibus thesauri eccl'e in publicū deducūt ppter tria. ¶Primo ppter p̄sideratiōez cautele vt videlicz appareat q̄z cautꝰ fuerit in seruando q illū seruare tenet. Scōo ppter solēnitatis veneratōz. Tertio ppter oblationis memoriā videlicz in memoriā illorū q̄ prius ea eccl'ie obtulerūt. Qō autez eccl'ia intus z nō extra festiue ornat misterialiter innuit q oīs gl'a eius ab intus est. Licet ei exterius despicabilis sit. in aīa tñ q sedes dei est radiat. iuxta illō. ¶Nigra suz sz formosa ꝛc. Et dñs p ppha. Eteni hereditas mea p̄clara ē mihi. ¶Propheta etiā p̄si derās ꝫ aut dño. Dilexi decorē domus tue ꝛc. q̄m specialiꝫ fides spes z caritas exornat Eccl'a q̄z materialis z etiā spūalis mūdari debet de q̄ in .vj. pte sub ti. de pascha. z ō. v. feria cene dicet. In nōnullis ecclesijs ouaz strutionū z hmōi q̄ admiratōez inducūt. et q̄ raro vident p̄sueuerunt suspendi. vt p ꝫ plus ad eccl'iaz trahat z magis afficiat.

¶Rursus aiūt q̄daz q̄ strutio tanq̄z auis obliuiosa derelinq̄t in sabulo ouа sua. deinde q̄dam stella visa recordat. z redit ad illa aspectu suo fouens ea. Qua ergo in ecclesijs suspendūt ad notandū q hō ppter peccatū a deo derelictus si tandez diuino lumine illustrat⁹. recordatus delictoz suorū penituerit. z ad ipm redierit p aspectuz misericordie illius foueet. p quē etiā moduz ōr in luca. q respexit deus petrū postq̄z negauit christū. Suspēdūt etiā vt in illis vnusquisq; p̄templet q homo facile deū obliuiscitur. nisi p stellam .i. spūs sancti grām influentem illustratus ad eum redire p bona apa recordetur. Sane in p̄mitiua ecclesia sacrificium fiebat in vasis ligneis et vestibus cōmunibus. tunc enī erāt lignei calices z aurei sacerdotes. nūc vo ecōtra ē Sed seuerinus papa instituit q in vitreis fieret. quia vero illa fragilia erant. ideo vrbanus papa z etiam p̄ciluū remeñ. statuit q in argenteis vel aureis vasis sacrificet. vel p̄opter paupertatem in stanneis qui non eruginantur. non tamen in ligneis vl' ex auricalco. ¶Non ergo debet esse de vitro ppter periculum effusionis. non de ligno quia cum sit porosum z spongiosum corpus sanguinem absorberet. non de ere vel de auricalco quoniam ob vini virtutem eruginem et vomitum p̄uocaret. Et nota q calicis nomen a ueteri et nouo testamento originem traxit. Unde hiere. Calix aureus babilon inebrians omnem terrā. Et dauid. Calix in domo domini vini meri plenus mixto. Et alibi. Calicem salutaris accipiam z nomen d.n. Item in euangelio. ¶Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum. Item accipiens calicem gratias egit. Calix autem aureus significat thesauros sapientie in christo absconditos. Argenteus mundiciaz culpe. Stāneus innuit similitudinem culpe et pene.

Stannū ei est mediū inter argentū ⁊ plūbū. ⁊ caro christi licet nō fuerit plumbū .i. peccatrix. fuit tn̄ carni silis peccatrici. ⁊ licz nō fuerit argentū .i. passibilis ꝓpter suam culpā. fuit tn̄ passibilis ꝓpter nostrā. q. lāguores nostros ipse tulit ⁊ dolores nr̄os ipse portauit. De calice ⁊ patena dicet sub ti. de ꝓsecratōibus ⁊ vnctionib⁹. Nempe si q̄s tenui religione tentus dicat. q̄ dominus p̄cepit moysi vt cuncta vasa tabernaculi in oēs vsus ⁊ cerimonias ex ere faceret. vt legit exo. xxvij. ⁊ xxxviij. c. q̄q3 hm̄oi p̄ciosa vasa ⁊ ornamenta poterāt venūdari ⁊ dari paup̄ib⁹. similis ē iude ⁊ mulieri vnguētarie ꝓtrari⁹. Hoc ei agimus nō q̄ deū minus vilia ornamēta delectēt q̄z aurea. sz q. cū hoīes q̄ diligūt deo libēt offerūt. p diuinā latriam. suā vincūt auariciā Preterea hec diuīe pietatis officia moralia sunt ⁊ future gl̄e significatiua. Uñ etiā in veteri lege ex auro. iacincto. purpura. cocco bis tincto. ⁊ bisso retorta. ⁊ alijs p̄ciosis superhumerale fieri p̄cipit. vt q̄nta sacerdos virtutū diuersitate clarescere ꝺbeat demonstret. ⁊ altare ⁊ ppiciatoriū ac cādelabrū ⁊ alia vasa ⁊ ornamēta altaris ex auro fieri ⁊ argēto. exo. xxv. ⁊ xxx. ⁊ xxxviij. c. Tabernaculū q̄z ex diuersis p̄ciosis fieri p̄ceptū ē. put dictū ē sub ti. de eccl̄a. Legit etiā pontifex alijs diuersis p̄ciosis vtebat ornamētis. put dicet in tertia pte sub ti. de legalibus indumētis. de ꝫ etiā sub ti. ꝺ eccl̄e dedicatōe ꝓpe ꝓncipiū dicet. Porro phibitū ē in ꝓcilio aurelian. ne diuīa misteria p̄stent ad nuptias ornatū ne impꝺorum tactu vel pompa secularis luxurie polluātur. q̄ nimis ostendit q̄ ex veste cuiuscūq3 psone fieri nō ꝺz casula. vel alīq̄s sacris misterijs deputandus ornatus. Stephanus q̄z papa statuit ne vestimētis eccl̄e i alijs vsibus q̄s fruat. q̄q3 nisi a sacratis hoīb⁹ tangant ne vltio q̄ balthasar regē babilonie pcussit sup hoc trāsgredientes veniat. Clemēs etiā papa statuit ne mortui sepeliāt vel inuoluant seu ꝺiant vel etiā feretrū cū palla .i. pānis altaris. aut cū ma ꝓpa qua calix inuolui seu cuz q̄ sacerdos manus post ꝓsecratōem tergit. Quādo vero palle .i. corpalia. ⁊ vela .i. ornamēta altaris seu cortine sup altare pēdentes sordidate fuerīt. ꝺyaconi cū mistris būilibus illa lauent intra sacrariū. ⁊ nō extra. Porro velis āt lauādis q̄ ad cultū altaris ptinēt noua peluis habeat. Palle vo. i. corpalia i alia pelui lauent. Uela q̄z ianuarū. i. cortine q̄ extenduīt in ecclesijs in festis ⁊ in quadragesima in alia pelui lauent. Hinc est q̄ statutū ē in ꝓcilio yerdeñ. q̄ ad corpale lauādum ⁊ ad pallas altaris ꝓpria habeantur vasa foris in q̄bus nihil aliud leuet. Sed et p̄m eundem clementem si altaris palla. id est vestimenta altaris vel cathedra in q̄ sedet sacerdos sacris vestibus indut⁹. vel candelabrum. vel velum. id est pannus vel cortina sup altare pēdēs fuerīt vetustate ꝓsumpta. crement. ⁊ cineres vel in baptisterio vel in pariete aut in fossis pauimentor vbi nō fit transitus iacent. Et nota q̄ ecclesiastica ornamenta benedicuntur. vt dicetur sub ti. de consecrationibus et vnctionibus.

De campanis.

Campane sunt vasa enea in nola ciuitate cāpanie p̄mo inuēta. Maiora ita q̄z vasa campane a cāpania regione. minora vero nole a nola ciuitate dicuntur. Pulsatur autem ⁊ benedicitur campana. vt per illius tactum et sonitum fideles inuicem inuitentur ad p̄mium. ⁊ crescat in eis deuotio fidei. fruges mentes ⁊ corpora credentium seruentur. procul pellantur hostiles exercitus. et omnes insidie inimici. fragor grandinuz. procella turbinum. impetus tempestatū et fulgurum tempent. infesta q̄z tonitrua et ventor flama suspendatur. spūs ꝓcellarum ⁊ aeree potestates prosternantur. vt hoc audientes confugiant ad sancte matris ecclesie gremium ante sancte crucis vexillum cui flectitur omne genu ⁊c. sicut

bec singula in bñdictionibus cāpane habent. Sciendum āt est q campane quaꝝ sonoritate ꝓcit ꝑlūs ad eccl̄az ad audiē dum. ⁊ clerus ad annunciandum. mane miscōiam dñi. ⁊ veritatem eius p noctem significāt tubas argenteas q̄bus in veteri lege ꝑlūs ad sacrificādum accersiebatur. de q̄bus dicet in vj. pte sub penibe. Quem admodū enī vigiles in castris tubis. sic et eccl̄iaꝝ mīstri cāpanaꝝ sonitu se excitant. vt ꝓtra insidiantem dyabolum p noctent. Signa igit̄ nostra enea sonoriora sunt tubis veteris legis. q̄ tūc notus erat de⁹ in iudea tantū. nūc vo in omni terra. Sunt etiā durabiliora significāt eī p̄dicatōnem noui testamēti fore ap̄li⁹ duraturā tubis et sacrificijs veteris legis. q̄ vsq; ad mūdi finem. Siq̄dem cāpane p̄dicatores significāt q̄ fideles ad similitudiē campane ad fidem vocare debēt. qđ significatum est in eo q dñs p̄cepit moysi vt faceret vestem sūmo pontifici habentē. lxxij. tintinabula q̄ sonarent cum pontifex in sancta sanctorū ingrederet. Ipsum ergo vas os p̄dicatoris designat. iuxta illđ ap̄li. Factus sum velut es sonans siue cimbalum tinniens. Buricia metalli fortitudinez designat in mente p̄dicatoris. Vñ dñs. Bedi frontez tuā duriorem frōtibus eoꝝ. Plectrū siue ferrū qđ interius ex vtraq; pte feriens sonū reddit doctoris linguam q̄ scia ornat. ⁊ q̄ vtrūq; testamentū resonare facit figurat. Perelatus ergo absq; scia p̄dicatōnis ē q̄i campana sine plectro. iuxta illđ greg. Sacerdos si p̄dicatōis est insciꝰ. quam clamoris vocem daturus est p̄co mutus. est enī q̄i canis mutus latrare non valēs. Ipsa vo pcussio denotat q̄ p̄dicatoꝝ p̄mū debet p correctōem in se vicia ferire ⁊ post modū ad aliena exp̄banda accedere ne cōtra doctrinā ap̄li alijs p̄dicans ipe rep̄b⁹ inueniat. Vñ psal. Peccatori āt dixit de⁹ q̄re tu enarras iusticias meas ⁊ assumis testamentū meū p os tuū. Sue nāq; passionis exemplo plerūq; accendit q̄s erudi tione sermonis mouere neq̄t. Vinculum vero q̄ plectrū vasi ꝓiungit̄ seu ligat̄ ē moderatō q̄ lingua tempat̄ q̄ ad tractū corde ip̄ē. ad autoritatem scripture liguaz mouet p̄dicatoris. Lignum in q̄ campana pendet lignum dñice crucis signat. qđ ideo q̄q; a supioribus ꝓtinet. q̄ crux ab antiquis p̄ribus nūciat. Instrumenta q̄bus ip̄m lignū alligatum seu affixum est oracula sūt ꝓphetaꝝ. Ligatura vo ferrea q̄ campana ligno ꝓiungit̄ caritatē denotat. p quā p̄dicator indissolubiliter cruci affixus gloriat̄ dicens. Mihi absit gloriari nisi in c. d. no. Canilla ligno affixa q̄ mediante cāpana pulsat̄ rectā p̄dicatoris mentē signat q̄ diuinis mandatis inherens illa fidelium auribus p frequentē pulsatōem inculcat. Funis āt ab illa pendens q̄ cāpana pulsatur est būilitas seu vita p̄dicatoris. Funis etiā ipsa vite nostre mensuraz ostēdit. Adhuc cū funis initiū habeat a ligno in q̄ cāpana pendet p q̄đ crux dñica intelligitur recte sacrā scripturā a ligno sancte crucis descendentē signat. Sic etiā funis ex trib⁹ est funiculis. ita ⁊ scriptura ex trinitate cōsistit. scz ex historia. ex allegoria. ⁊ ex moralitate. Funis ergo descendens a ligno i manu sacerdotis ē scriptura a misterio crucis descendēs in ore p̄dicatoris. Rursus ideo funis vsq; ad manus q̄bus ꝓtinet extēditur. q̄ scriptura vsq; ad opa trāsire debet. Funis q̄z eleuatio ⁊ depssio i pulsando denotat q̄ sacra scriptura aliq̄n loq̄t̄ de altis. aliq̄n de inferioribus. seu q̄ p̄dicatoꝝ q̄q; ppter aliq̄s alta dicit q̄q; ppter alios cō descendit. iuxta illđ ap̄li. Siue excedimus ppter deū. siue ꝓdescendimus ppter vos. Adhuc sacerdos deorsum funem trahit dum ad actiuam vitam a contemplatōe descēdit. ipse vo sursum trahit dū scriptura docente in ꝓtemplatōem erigit̄. deorsū etiam trahit dum scripturam ad literam que occidit intelligit. sursum trahitur dum spūaliter eam exponit. Rursus sm greg. deorsum trahit ⁊ sursum trahitur. dum in ea se metitur q̄ntum videlicet in prauitate ceat. ⁊ q̄ntum ad bona facienda proficiat.

Sed ⁊ ex tractu funis cāpana resonat. populus ad expositōnem sacre scripture adunatur. p̄dicator audit̄ et pl̄us in vnitate fidei ⁊ caritatis vnit̄. Sacerdos itaq; qui se recognoscit p̄dicationis debitorem nō se subtrahat a mouendis signis. quoniaz et filij aaron clangebant tubis. Funem ergo mouet q̄ frēs aut pl̄ūm ex officio conuocat. Anulus in fine corde p quem i plerisq; locis corda trahit̄ ē corona p̄mij seu pseuerantia in finē vl̄ est ipa diuīa scripta. Horas sauinia⁹ papa statuit vt horę diei p eccl̄as pulsēt. Et nota q; ad diuīa officia p.xij. diei horas cāpane cōmuniter duodecies pulsant̄. videlicet in p̄ma hora semel. et in vltima similiter semel. q; ab vno deo omnia ⁊ idem vnus erit oia in omnibus. In tertia pulsat̄ ter p scd̄a tercia et quarta horas q̄ sub illa cantant̄. Similiter ⁊ i sexta ter p tribus videlicet p q̄nta p sexta ⁊ septima horis. Similiter in nona ter p tribus. Ad vespas vero q̄ est. xj. hora nō solum semel sed etiaz multipliciter q; in tpe gratie multiplicata est p̄dicatio ap̄lor. Itē in nocte ad matutinū sepe. q; sepe exclamandū est. Exurge q̄ dormis. ⁊ exurge a mortuis Cōmuniter tñ ter pulsatur in nocturnis. Horas cū squilla q̄ significat paulū acute p̄dicantē. Scd̄a pulsatio significat barnabam sibi associatū. Tertia innuit q; iudeis repellentibus v̄bum dei. apostoli cōuerterūt se ad gentes q̄s in fide trinitatis quattuor euangelior imbuerunt discipulis. Unde ⁊ quidā q̄ter pulsant. Et nota sex esse genera tintinabulor q̄bus in eccl̄ia pulsatur. scz squilla. cimbaluz. nola. nolula seu dupla. campana et signuz. Squilla pulsat̄ in triclinio. i. in refectorio. Cimbalū in claustro. Nola i choro. Nolula seu dupla in horologio. Campana in campanili. Signū in turri. Quodlibet tamen horū p̄t generaliter tintinabulū nūcupari. Ad rijs ergo ō signi vocabulis q; p̄dicatores per illa designati ad multa necessarij sunt. Sane i tota septuagesima. sub qua q̄dragesima ꝓtinet. in diebus pfestis nō debet ppulsari nec cōpulsari nec dupulsari. sz solū simpulsari. i. simplicit̄ pulsari ad horas diei vel matutinas. In eccl̄esijs tñ bene ordinatis bis pulsat̄ ad p̄mam. Primo ad inuocandū. Secundo ad inchoandum. In tertia ter sm numer horar quę sō illa pulsant̄ vt p̄missum est. vna ad inuocandū. alia ad ꝓgregandum. tertia ad inchoandū. Similiter fit in sexta et in nona. ⁊ eedē campane ⁊ eodem ordine pulsant̄ ad matutinas simpliciter. Ad missaz vo ⁊ ad vesperas duabus dūtaxat campanis pulsat̄ In minoribus vo ecclesijs simplicit̄ tātuz pulsandū est iuxta p̄missa. ⁊ hoc in ferijs. In dominicis vo et solennibus diebus p ut in alijs tempibus cōpulsat̄. Quia enī p̄dicatores qui p campanas figurant̄ tpe grē crebrius abundāt ⁊ opportune et īportune instant. idcirco in festis q̄ ad gratiaz ptinent campane tumultuosius tiniunt et plurius ꝓcrepant vt dormientes ⁊ ebriosos excitent ne dormiant vltra modum. Quid aūt significet cōpulsatio qñ cantat̄ Te deū laudam⁹. in q̄nta pte sub ti. de nocturnis dicet̄. Ueruz aliq̄ moriente campane debent pulsari vt pl̄us hoc audiens oret. p illo. p muliere q̄daz bis. p eo q; ipsa inuenit alteritatē. p̄mo ei fecit hominem alienū a deo. q̄re secunda dies non habuit bñdictionem. Pro viro vo ter pulsat̄. q; p̄mo inuenta est in hoīe trinitas. Primo ei formatus est adam ō terra. deinde mulier ex adam. postea homo creatus est ab vtroq;. ⁊ ita ē ibi trinitas. Si āt cleric⁹ sit. tot vicib⁹ simpulsat̄ q̄t ordies habuit ipe. Ad vltimū vo cōpulsari dz cuzoibus cāpanis. vt ita sciat pl̄us p quo sit orandus Debet etiā cōpulsari qñ funus ad eccl̄az. et qñ de eccl̄a ad tumulū deportat̄. Ceteꝛ cāpane in pcessionibus pulsant̄. vt demones timētes fugiant. prout in quarta parte sub ti. de accessu pon. ad al. dicetur. Timent enim auditis tubis ecclesie militantis scilicet campanis. sicut aliquis tyrannus timet audiens in terra sua tubas alicui⁹ potētis regis inimici sui. Et ꝫ etiā

est causa quare eccl'ia videns ꝓcitari tempestatē cāpanas pulsat vt scz demones tubas eterni regis.i.cāpanas audiētes territi fugiāt.⁊ a tēpestatis ꝓcitatōe quiescant. et vt ad cāpane pulsatōem fideles admoneāt⁊ puocent̄ ꝑ instātiā piculo oratōi insistere. Silent ātem cāpane triduo ante pascha.vt dicet̄ i sexta ꝑte sub q̄nta feria cene ¶Rursus cāpane tpe inᵈicti silent.q⁹ sepe ob delictum subditorum impeditur lingua p̄dicatoꝝ.iuxta illō ꝓphete. Linguaz tuā adherere faciā palato tuo.q⁹ dom⁹ id est ꝓlus exasperās.id est.inobediens est. Habet etiā eccl'a organa.ō q̄bᵒ in q̄rta ꝑte sub ti.ō sctūs dicet̄.

De cimiterio et alijs locis sacris et religiosis.

Nunc de cimiterio ⁊ alijs sacris ac religiosis locis dicamus. Sane venerabiluꝫ locoꝝ alia sunt humane necessitati deputata.alia oronī dicata. Loca hūane necessitati deputata sunt zenodochiū zenostoriū qō idē ē vasochomiū gerontecomiū orphanotrophiuz et bephotrophiū. Sācti etei prēs⁊ religiosi p̄ncipes hmōi instituerūt loca in q̄bᵒ pauperes.peregrini.senes.orphani.infantes. emeriti .īfirmi.imbecilles.⁊ saucij recipēt̄ et fouerent̄. Et nota q⁹ geronta grece dr senex latine. Locoꝝ autē orōni dicatoꝝ alia sunt sacra.alia sunt sctā.alia religiosa. Sacra sūt q̄ ꝑ manus pontificū rite dedicata et deo sanctificata sūt. q̄ varijs noibus appellant̄.put sub ti.de ecclesia p̄missum est Sancta sūt loca emunitatis siue p̄uilegiata seruitoribus⁊ mīstris eccl'iaꝝ deputata.de q̄bus videlicz sub intermiatione certe pene vel a iure vel ꝑ spāle p̄uilegiū interdicit̄.ne q̄s illa violare p̄sumat.sic̄ sūt atria eccl'iaꝝ.⁊ in q̄busdaz locis claustra infra q̄ sūt domus canonicoꝝ.in q̄bus reis cuiuscūqz sceleris ꝓfugientibus si se ibi recepe-rint securitas p̄stat̄. Et ꝑm statuta legalia porte⁊ theatra ciuitatū, ¶Religiosa sūt ybi cadauer hoīs integꝝ vl'etiā caput tantū sepelit̄ .q⁹ nemo p̄t duas sepultas hr̄ē. Corpus vō l'aliq̄d aliud mēbꝝ absqz capite sepultū nō facit locū religiosuz. Sed⁊ ꝑm legalia instituta cadauer iudei vel gentilis vl'infātis nondū baptizati.locū in q̄ sepultū ē religiosū facit.ꝑm religionē tñ christiana⁊ canonicā doctrinā solū christiani cadauer locū facit religiosū. Et nota q⁹ quid q̄d ē sacrū ē religiosum⁊ nō ecōtra. Ceteꝝ locus iste religiosus diuersimode appellatur videlicz cimiterū poliātrū.siue andro polis q̄ idē est. Itē sepulcꝝ mausoleū q̄ etiā idē ē.dormitoriū.tumulus.monumētū.ergastulū.sarcofagus.piramis.bustū. vrna⁊ spelunca. Cimiterū dr a cimen q̄ ē dulce.⁊ sterion q̄ē statio.ibi ei dulcit defūctoꝝ ossa quiescūt⁊ saluatoris aduētuz expectāt. Vel q⁹ ibi sūt cimites.i.vmes vltra modū fetētes ¶Poliantꝝ dr q̄i pollutū antꝝ ꝑp̄ cadauera hoīm ibi sepultoꝝ. Vl' poliātꝝ inēpretat̄ multitudo viroꝝ.a polis q̄ est pluralitas⁊ antros q̄ē vir.⁊ ꝑm ꝫ ꝑpre dr cimiterū ꝑp̄ multitudinē hoīm ibi sepultoꝝ. Sil'r⁊ andropolis q̄ idez ē. Sepulcrum dr q̄i sine pulsu.q⁹ q̄ ibi sepelit̄ pulsu caret.vel ē locus vbi ossa condūtur. Mausoleū dictū ē a q̄dam q̄ dictᵒ ē mausoleus q̄ fuit diues⁊ potēs.⁊ ab artheme-sia eius vxore valde dilectus adeo q⁹ eo defuncto ipa glorioſum ei ꝓstruxit sepulcrum q̄ vocauit mausoleum a nomine viri sui. Exinde igitur mos inoleuit vt q̄libet ꝓcio sa sepultura mausoleum nuncupet̄. Dormitoriū dr a dormiendo q⁹ ibi corpa sanctoꝝ quiescunt qui in domino dormiunt Tumulus dr q̄i tumens tellus.quoniam hoīe in terra sepulto terra aliquantulum eleuat̄. Monumentū dr quia monet mētem cuiuslibet inspicientis vt recordet̄ q⁹ cinis ē⁊ in cinerem reuertet̄. Ergastulum dicit̄ ab erge quod est opus vl'ab erga q̄ est labor⁊ sterion q̄ est statio.ibi enim requiescūt corpora eoꝝ qui in dño moriunt̄ Vñ beati mortui q̄ in domino moriunt̄. amodo iam dicit illis spiritus vt re.a.la.s.

Sarcofagus dr̃a sarcos qđ est caro et fa/
gin qđ ẽ comedere q̃ ibi caro comeditur.
id est ꝓsumit̃. Piramis dr̃a pir qđ ẽ ignis
q̃ corpa igne cremata ⁊ incinerata ibi re/
cõdebant̃. Vel q̃ sic̃ ignis a lato incipit et
tendit in acutũ. sic ⁊ piramis. Et est genus
altissime sepulture. Tale ẽ rome i q̃ fuerũt
cineres iulij cesaris collocati. et corrupto
vocabulo vulgariter vocat̃ acus sancti petri.
q̃ tñ iulia dici deberet. Similẽ piramidez
fieri fecit cesar iuxta turonũ. ꝑpe ripã ligeris. ⁊ reclusit ibi cineres cuiusdam militis
amici sui interfecti. Bustũ vo a noĩe ꝓpetu
nomẽ traxit ꝓnẽtis locus videlicet in q̃
busta siue hũana corpa sepeliebãt̃. Urna
dicta est eo q̃ antiquis moris fuit hũana
corpa rogo cõburere. ⁊ cineres in treis vr/
nis collocatos seruare. Spelũca q̃nq; dr̃
dupler vt tã dicet̃. Cimiteriũ initiũ habuit
se dr̃ ab abraaz q̃ emit a gr̃ ab ebron i quo
erat duplex spelũca. vbi ipe sepultus est ⁊
sara. ysaac ⁊ iacob. et adã ⁊ eua. ꝑpterea eĩ
emit vt sibi ⁊ suis sepultura esset. Duplex
spelũca ideo ibi erat. quoniã ibi duo sepe/
liebant̃ ꝓtinus scz vir ⁊ vxor. vel in vna vi/
ri. ⁊ in altera mulieres. vl̃ q̃ vnicuiq; illic
sepeliendo duplex spelũca in modum ca/
thedre fiebat. Unde dicit biero. q̃ tres pa
triarche sepulti sunt in ciuitate ebron i spe
lũca duplici cũ tribus vxoribus suis. Se
peliebant̃ aũt q̃i sedentes. ⁊ superior pars
spelunce q̃ truncũ capiebata natibus su/
pra. dicebat̃ vna spelũca. pars vero inferi
or q̃ capiebat pedes crura ⁊ femora. dice
bat̃ alia spelũca. Sane nõ debent passim
omnes intra eccl̃am sepeliri. videtur eĩ q̃
locus sepulture nõ ꝓsit. Lucifer nanq; de
celo fuit ꝓstratus et adam de paradiso
eiectus ⁊ que loca his meliora sunt. Item
ioab in tabernaculo interfectus est. et iob
in sterq̃linio triumphauit. imo obesse vi
detur si q̃s indignus ⁊ peccator in eccl̃ia
sepeliat̃. Legitur eĩ in dyalogo beati greg̃.
libro. iiij. ca. lvj. q̃ cum quidaz flagicios̃us
in eccl̃esia beati faustini brixieñ. sepultus
fuisset. eadem nocte btũs faustinus appa/
ruit custodi eiusdem eccl̃esie dicens. Dic
episcopo vt proiiciat hinc carnes fetentes
quas hic posuit. alioquin ipe die .xxx. mo
rietur. Custos vero timuit hec dicere epo
Et episcopus die .xxx. subito mortuus est
Legitur etiã ibidez in c. lvij. de quodã alio
qui sepultus fuit in eccl̃a q̃ cadauer eius
postea inuentũ est extra eccl̃esiã ⁊ linthea
mina remãserunt in loco suo. Et aug⁹ in
quit. Quos peccata grauiora deprimũt.
si in locis sacris sepeliri se faciũt. restat vt
de sua ꝓsumptione iudicent̃. q̃ eos sacra
loca nõ liberant. sed culpa temeritatis ac/
cusat. Nullus ergo corpus debet in eccl̃ia
aut ꝑpe altare vbi corp⁹ dñi ⁊ sãguis con
ficit̃ sepeliri. nisi corpa sanctor̃ patrũ q̃ di
cunt̃ patroni. id est defensores. q̃ meritis
suis totaz defendũt patriã. ⁊ epi. abbates.
et digni ꝓsbiteri ⁊ laici summe sanctitatis.
sed cũcti debent circa eccl̃az sepeliri. puta
in atrio aut in porticu. aut in exedris siue
volus eccl̃e exterius adherentibus aut in
cimiterio. Dicunt enĩ quidam q̃ loc⁹ .xxx
pedũ circa eccl̃am debet ad hoc ꝓsecrari.
alij vero solam circuitõem quã facit eps
dedicans eccl̃am ad hoc sufficere dicunt.
Augustinus dicit in libro de cura p mor
tuis agenda in fine q̃ sepeliri apũd marti/
rũ memorias in hoc defuncto prodest. vt
cõmendans eum etiam in martirum pa
trocinio affectus p illo supplicationis au
geat̃. Antiquitus solebant hoĩes i ꝓprijs
domibus sepeliri. sed ꝓpter cadauer feto
rem statutũ fuit vt extra ciuitatẽ sepelirẽt̃
et quẽdaz locũ cõmunẽ sanctificatũ adꝫ
deputabãt̃. Nobiles vero sepeliebãt̃ sup
montes et in medio montium ⁊ in radici
bus eor̃ ⁊ in ꝓprijs ꝑdijs. Ceteruz si quis
in obsidione interficiatur nec possit cimi
terũ haberi. sepeliatur in loco vbi potest.
Si vero negociator vel pegrinus moria
tur in equore ⁊ fuerit terra vicina sepeliat̃
ibi. q̃ si portus remotus sit in aliqua insu
la propinqua sepeliatur. Si aut̃ terraz
non videant. fiat ei domuncula de lignis
si haberi possunt et proiiciatur in mari.

In cimiterio aũt christianoꝝ nõ nisi chri/
stianꝰ baptizatus sepeliri debz. nec tñ oĩs.
quoniã nullus in maleficio interfectus si
maleficiũ sit mortale peccatũ. vt si sit inter
fectus in adulterio. vel latricinio. vel in lu
dis gentiliũ. Et ideo vbi q̃s inuenĩt mor/
tuus ibi sepeliat ꝓpter dubiuz cause mor/
tis eius. Si vo q̃s subito moriat in ludis
ꝓsuetis. vt in ludo pile. sepeliri ꝑt in cimi/
terio. qz nemini nocere intendebat. Sz qz
mũ dialibus occupabat aiũt quidaz q̃ se/
peliri debz sine psalmis z sine ceteris mor
tuoꝝ obsequijs. Sed z si q̃s impetẽs aliũ
in rixa vel tumultu impenitẽs moriat. nec
sacerdotẽ petijt nõ dz sepeliri in cimiterio
vt quidã dicũt. nec is q̃ manu ppa mortẽ
sibi ꝓsciuit. secus si vim ad cautelaz sui vel
suoꝝ repellebat et alias in penitẽtia rema/
nebat. Si vo nõ ppter aliquã manifestaz
causam sed solo dei iudicio q̃s subito mo
rit ꝑt in cimiterio sepeliri Justus ei in q̃cũ
qz hora moriꝰ saluat. ꝓfitim si dabat opaz
alicui rei licite. Defensori iusticie z pugnãti
ĩ ꝓlio iusto occisus cimiteriũ z officiũ libe/
re ꝓcedũt interfecti tñ in eccliaz nõ portent
ne pauimentũ sanguine polluat. Sed z si
aliq̃s rediẽs de lupanari vel de aliq̃ loco
vbi fornicatus sit. in via occidatur. vl aliq̃
casu incõfitens moriat. non sepeliat in cõ
muni cimiterio. z ℞ si legittime ꝓbari põt
eũ fornicatũ fuisse nec ꝓstat eũ postea con
fessum vl ꝓpritum fuisse. alioq̃n sepeliri dz
Rursus mulier moriens in ptu nõ debet
in ecclesia poni vt quidã dicũt ne pauimẽ
tũ ecclie sanguine polluat. sed extra eccliaz
ei dicat obsequiũ. z in cimiterio sepeliatur
qõ nõ placet. alioq̃n pena sibi vterer ĩ cul/
pã. Añ licite in eccliaz ferr. ita tñ q̃ eccles̃ia
a maculis corpis ne polluat diligenter ca
veat. ptus tñ ꝺ ventre ipius extractꝰ mor/
tuus z nõ baptizatus extra cimiterium se
peliat. Sũt tñ q̃dam q̃ dicũt q̃ ptus debet
vna cuz muliere in cimiterio sepeliri. eo q̃
ps viscer esse censer. Sane vir z vxor ĩ eoꝝ
sepulchro ponẽdi sũt exemplo abrae et sa/
re. vbi spãlem nõ elegerint sepulturã. Añ
et thobias ꝓcepit filio. vt cũ mater ipiꝰ cõ/
pleuisset dies suos. locaret eã in eodem se/
pulchro cũ eo. Item q̃libz in sepulchro pa
rentũ tumulandus ẽ. nisi ex deuotõe alibi
elegerit sepeliri. Ceteꝝ in ꝓcilio magunti/
nẽsi statutũ ẽ q̃ suspẽsi q̃ ꝑ suos pctis penã
extremã ꝓsoluũt. erq̃ ꝓfessi sũt vel cõfiteri
desiderauerũt. z ꝓmũicauerunt. in cimite
rijs sepeliri possint. z oblatões z misse fieri
ꝑ eis. Qualr bũanũ corpus sepeliendum
sit. dicet in septima parte sub ti. de officio
mortuoꝝ.

De eccl'e dedicatõe et cõsecratõe

Via de ecclesia

et altari in supioribus mẽtio fa
cta est. ꝓñs ẽ vt aliq̃ de illoꝝ de/
dicatõe subijciamus di. ℣Primo vñ conse
cratio eccl'e ortũ habuit. Scõo p q̃s. Ter/
tio q̃re. Quarto q̃liter eccl'a dedicet. et q̃d
significet tã ipa dedicatio q̃z singl'a q̃ in ea
agũt. De officio vo festi dedicatõis eccl'ie
in. vij pte dicet. ℣Primo igit dicendũ ẽ vñ
dedicatio eccl'ie initiuz habuit. Sup q̃ no
tandũ ẽ. q̃ moyses dño ꝓcipiente fecit tem
pluz et sacrauit illud cum mensa et altari
eius z vtensilibus ad diuinũ
cultũ explendũ. Et nõ solum diuinis pre/
cib⁹ ea sacrauit. veꝝ etiã sancti olei vnctõe
dño iubente liniuit. Legit enĩ dñs ꝓcepisse
ipi moysi vt crisma ꝓficeret q̃ vngeret ta/
bernacl'm in dedicatõe z arcaz testamẽti.
Salomon q̃z filius dauid iubẽte dño pfe
cit templũ cũ altari. z reliq̃ ad diuinũ cul/
tũ pagendũ ꝓsecrauit sic ĩ libro reg. habet.
Nabuchodonosoꝝ etiaz rex vocauit oẽs
satrapas optimates z tyrannos ad dedi/
cationem statue auree quã fecerat. Judei
ergo sic legit in burcardo. li. vij. ca. iudei. lo
ca in q̃bus dño sacrificabãt diuis bẽbant
supplicatõibus ꝓsecrata nec in alijs q̃z do
dedicatis locis munera dño offerebant.
Si igit illi q̃ vmbre legis deseruiebant ℞
faciebãt. q̃nto magis nos quibus veritas
patefacta ẽ et grã z vitas ꝓlesum christuz
data est. tẽpla dño edificare. z put melius

possumus ornare atq; ea diuis pcibus et sanctis vnctionibus cū altaribꝫ ꝛ vasis vestibus q̄z ꝛ reliquis ad diuinū cultū ip̄lendū vtensilibꝫ deuote ꝛ solēnit̄ ex institutōe felicis pape.iij. sacrare debemꝫ. ¶Rursus cū in syria in ciuitate baruth iudei q̄ndaz imaginē crucifixi pedibus p̄culcarēt ꝛ latꝰ eius pforarent. mox inde sanguis ꝛ aqua exiuit. Iudei āt ꝫ visu mirati sūt ꝛ infirmi eorū ꝫ sanguie deliti ab oibꝫ infirmitatibꝫ suis liberati sūt. ppt̄ qđ oēs christi fide suscepta baptizati sūt ꝛ synagogas eoꝝ in eccl̄as p̄secrauerūt. ꝛ inde mos inoleuit vt eccl̄ie cōsecrarent̄ cū p̄us tantū altaria p̄secrarent̄. Et ppt̄ boc etiā miraculū ordiauit eccl̄ia fieri memoriā dñice passiōis. v. kal. decembris. et rome p̄secrata ē eccl̄a in honore saluatoris vbi q̄daz ampulla cū illo sanguie reseruat̄ ꝛ solēne festū tūc agit̄. Scđo notandū ē q̄ solus pontifex p̄t eccl̄as ꝛ altaria dedicare. quoniā gerit imaginē ꝛ figurā sūmi pontificis christi spūaliter dedicātis. sine q̄ nō possumus in grā stabiliri. Unde ip̄e ait. Sine me nihil potestis facere Et psal. ¶Nisi dñs edi. do. ⁊c. Uñ p̄cilū carthaginen̄. p̄hibet boc facere e sacerdotez. nec p̄t boc alicui inferioris ordis dmādari. Sane eccl̄a vt sacri edocent canones dedicanda nō ē nisi p̄us dotata sit. ꝛ ex licite acq̄sitis. Legitur ei q̄ dū q̄dam ep̄s eccl̄am de vsuris ꝛ rapinis p̄structā p̄secraret. vidit post altare dyabolū stantē in cathedra in habitu pontificali. q̄ dixit ep̄o. Cessa eccl̄am p̄secrare. ad meaz ei iurisdicōem ptinet cū sit ex vsuris ꝛ rapina facta. Ep̄o vo ꝛ clero territus ꝛ inde fugientibꝫ. dyabolus ptinuo ipam eccl̄az cū grandi strepitu destruxit. ¶Rursus eccl̄ia q̄p questu cupiditatis p̄structa ē p̄secrāda nō ē. ꝛ cui dos sufficiēs assignata nō ē. et in q̄ paganus vel infidelis sepultus ē. donec inde fuerit eiectus ꝛ eccl̄a abrasis p̄us parietibus vel tignis recōciliata. Idem etiā ē de excōmunicato. Si vo mulier p̄gnans illic sepulta sit. ea nō eiecta poterit p̄secrari. licet ptus baptizatus nō sit. quanq̄z q̄dam aliter scripserint sapientes. Et p̄t eccl̄a p̄secrari diebus dñicis ꝛ p̄uatis ꝛ plures ep̄i ꝛ plura altaria possūt simul ab eodē in vna eccl̄esia p̄secrari. Tertio dicendū ē q̄re eccl̄a dedicat̄. ꝛ q̄dem ppter q̄nq̄z causas. Primo vt dyabolꝫ ꝛ eiꝰ ptās inde peritus expellat̄. Uñ refert greg. in dyalogo. li. iij. c. xxx. q̄ cuz q̄dam eccl̄a arriano ꝛ fidelibus reddita cōsecrare. ꝛ reliquie sancti sebastiani ꝛ beate agathe illuc delate fuissent. ꝑplus ibidē congregatus poꝛcū repente inter pedes buc illucq̄z discurrere senserūt. q̄ forez eccl̄e repetens a nullo videri potuit. oēsq̄z in āmira ꝛ tionē cōmouit. Qđ idcirco dñs ostēdit vt cūctis patefieret q̄ de loco eodem imūdus habitator exiret. Sequēti āt nocte magꝰ in eiusdem eccl̄e tectis strepitus factus est. ac si in eis aliq̄s errādo discurreret. Scđa vo nocte grauior sonus increuit. Tertia q̄z nocte tantus strepitus insonuit ac si oīs illa ecclesia a fundamētis fuisset eversa statī q̄z recessit. nec vlterius apud illā antiq̄ hostis inquietudo apparuit. Scđo vt ad eam p̄fugientes saluent̄. put legit̄ in canone gregorij. Et ob boc ioab in tabernaculū fugit. et altaris cornua ap̄pbendit. Tertio ut ibi oratōes exaudiant̄. Uñ in oratōne ad missā dr. Concede vt oēs q̄ huc dep̄caturi conuenīt ex q̄cūq̄z tribulatōe p̄solatōis tue bñficia p̄sequant̄. Sic etiā orauit salomon in templi dei dedicatōe. put legit̄. iij. regū. viij ca. Quarto vt ibi laudes deo soluant̄. put sub ti. de eccl̄a dictū ē. Quinto vt ibi sacramenta eccl̄astica ministrent̄. Uñ ꝛ ipa ecclesia dr tabernaculū q̄i taberna dei in qua sacramenta diuina p̄tinent̄ ꝛ mīstrantur.

Quarto dicendū ē q̄liter eccl̄a p̄secratur. et q̄dem oībus de ecclesia electis solo dyacono ibi remanente recluso. ep̄s cum clero ante forez eccl̄e aquā nō sine sale bñdicit. ꝛ interim intrinsecus ardent .xij. luminaria ante .xij. cruces i eccl̄e parietibꝫ depictas. ¶Deinde modum vo clero ꝛ pl̄o sequenti circūeundo eccl̄iam exterius cuz fasciculo isopi pietes cū aqua iam bñdicta aspergit. et q̄libet vice ad ianuā eccl̄ie veniens percutit suplumiare cū baculo pastorali dicens.

Tollite portas pn.ve.ꝛc.ꝛ dyaconus dein/ tus respondet.Quis est iste rex glē.Cui pō tifex Bñs fortis ꝛc Tertia vō vice reserato ostio ingreditur pontifex eccl'az cū paucis ex mīstris clero ꝛ populo foris manente di cens.Pax huic domui.ꝛ dicit letanias.de inde in pauimento eccl'e fit crux de cinere ꝛ sabulo.vbi lrīs grecis ꝛ latinis totum scri/ bitur alphabetum.Et inter alia aquā san ctificat cum sale ꝛ cinere ꝛ vino ꝛ altare cō/ secrat.Deinde.xij.cruces in parietibus de/ pictas crismate inungit. Sane quecūqz hic visibiliter fiunt deus p inuisibilem vir tutem in aīa opaī q̄ veri dei templum est vbi fides facit fundamentū.spes erigit.caritas ꝓsūmat.Ipsa ei eccl'a catholica ex viuis la/ pidibus adunata dei templum est qz mul ta templa vnū templū q̄z vnus est deus et vna fides.Domus igitur dedicanda ē aīa sanctificanda.Et est notanduz q ꝓsecratō duo efficit.Nam ipam eccl'am materialez deo appropriat.ꝛ nostram scz tam eccl'e q̄z fi delis aīe desponsatōnem insinuat.domus nāqz non ꝓsecrata est sic puella viro alicui destinata non tn̄ dotata nec matrimonia/ li cōmertō in vnione carnis vnita.Sed in ꝓsecratione dotaī ꝛ transit in ppriam iesu christi sponsam quā sacrilegiuz est padul terium vlterius violari.desinit ei lupanar esse demonū.vt patet in ꝓsecratione illius templi qd̄ antea pantheon vocabaī.Pri/ mo ita qz dicendum est de aque bñdictōe. sup q̄ dñs dicit.Nisi qs renatus fuerit ex aqua ꝛ spūsancto non intrabit in regnum celoz.Aqua ei q̄ lauādis corpibus ꝯdonea est tantā diuinitus vtutē accipere meruit. q sicut corpora lauat a sordibus.ita ꝛ aīas mundat a peccatis.Manifestum quidez est q hec aqua cuius aspersione ecclesia cō secratur baptismum significat.qz qdāmo/ do ipa eccl'a baptizatur.Ipa vero ecclesia illam vtiqz ecclesiam designat q̄ in ea conti netur.s.fidelium multitudinem.Vñ etiaz ecclesia vocatur eo q ecclesiam contineat. ꝓtinens videlicet ꝓtento Querendū aūt est quare huic aque sal admisceatur.cum saluator noster de baptismo loquens nul/ lam de sale fecerit mentōem.Non ei dixit. Nisi qs renatus fuerit ex aqua salsa.vel sa le mixta vel aliqd hmōi.sed dixit.Nisi quis renatus fuerit ex aqua ꝛ spūsancto ꝛc.Et id ipm de oleo ꝛ crismate queri potest.Sed notandum q sal in diuino eloquio sepe p sapia ponitur.iuxta illud.Sermo vester sit sale conditus.Et dñs inquit discipulis. Habete sal in vobis ꝛ pacem inter vos. Item qz.Vos estis sal terre.quod si sal in/ fatuatum fuerit in q̄ condiet.Hinc etiā est q ꝑm legem nulla hostia sine sale offerebaī sed in omni sacrificio ponebatur.Ex q̄bus oībus ꝓuincit q sal p sapia ponit.Est ei sa/ pia ꝓdimentū oīm vtutum.sic sal omniuz ciboz.Hinc ergo ē q nullus baptizaī pri/ usq̄z sale cibet.etiaz infantes vt qd̄ actu ha bere nō possunt habeāt saltem signatiōe sa cramenti.nec sine sale bñdicitur aqua.De alterius aque bñdictione in se.tractatu di/ cetur.Trina ātinterius ꝛ exteri9 cuz isopo ex aqua bñdicta aspersio trinā baptizandi imersionem significat ꝛ fit ppter tria.Pri mo ppter demonū expulsionē.Aqua aqua benedicta ppriē ō sui vtute hz demones ex pellere.Vñ in exorcismo eius dr.vt fiat aq̄ exorcizata ad effugādam omnem inimici potestatem ꝛ ipm inimicum eradicare ꝛc. Secdo ppter ipius eccl'e purgationez.oīa nāqz hec terrena ppter peccatuz corrupta sunt ꝛ fedata.Hinc etiam est q in lege oīa pene mundabanī p aquam.Tertio ppter remouendā oēm maledictōem ꝛ introdu cendam bñdictōem.terra ei ab initio cum fructu suo maledictōez accepit.eo q ex ei9 fructu deceptio facta fuit.Aqua vō nulli maledictōni subiacuit.Hinc est q domi9 piscem comedit.sed carnem non legiī no/ minatim comedisse nisi de agno paschali.ꝛ hoc ppter legis pceptum.in exemplum.s. abstinendi aliquando a licitis.aliquando ea dem comedendi.Rursus aspersio in ci/ cuitu facta signat q dñs curam suoruz ha bens mittit angelum suū in circuitu timē/ tium se.Tria vō responsoria que interim

decantāt ē bilaritas triū ordinū fidē suscipientiū. scz noe. daniel. ⁊ iob. Et quoniam ad hāc inuocatōnem grā fidei spei ⁊ caritatis infundit. ideo ad pedē ⁊ ad mediū ⁊ ad ptē pietis supiorem aspgit. De interiori etiam aspersiōe iam dicet. De vtute isopi i sequēti ti. dicet. Triplex vo circuitus quē episcopus aspergendo facit triplicē circuitū quē christus fecit ppter eccl'e sanctificatōem designat. Primus fuit q̄ venit de celo in mūdū. Secūs q̄ de mūdo descēdit in limbuz. Tertius q̄ de limbo rediēs ⁊ resurgēs ascēdit in celū. Triplex q̄z circuitus ostendit q̄ eccl'a illa ad honorem trinitatis dedicatur Ostendit etiam triplicē statū saluandoz ō eccl'ia. q̄ sūt vgines ꝓtinentes ⁊ ꝓiugati. q̄ō etiā dispositio ipius eccl'e materialis ostendit. put sub ti. de eccl'a dictū est. Quarto trina ad supliminare ostij pcussio signat triplex ius q̄ō christus hz in eccl'ia sua ppter q̄ō sibi debet aperiri. Est ei sua creatōne. redemptōe. ⁊ glorificatōis ꝓmissione. Nam pontifex christū. vga eius ptātem figurat. Rursus p triplicem pcussionem ianue cū vga pastorali p̄dicatō euangelica intelligitur. Quid ei est vga pastoralis nisi ꝓmo diuinus. iuxta illō esaie. Percutiet terrā vga id est. sermone oris sui ꝛc. Virga igit ianuas pcutere est aures audientiū p̄dicatōis voce pulsare. Aurel ei porte sūt p q̄s ad corda audientiū sancte p̄dicatōnis vba introducimus. Vñ psal'. Qui exaltas me de portis mortis vt annūciem oēs laudes tuas i portis filie sion. Quid ei sūt porte filie sion. nisi aures ⁊ auditus fideliū. Tertio triplex cū vga pcussio ⁊ ianuaz aptio significat q̄ p p̄dicatōem pastoz infideles venient ad fidei ꝓfessū. Per illā ei porte iusticie aperiunt' ⁊ illas ingressi fidem ꝓfitent'. Vnde psal'. Aperite mihi portas iusticie. ⁊ ingressus i eas ꝓfitebor dño. Hec porta dñi. iusti intrabūt p eam. Percutit igit eps in suplimiari scz ratōnis dicēs. Supple o vos p̄ncipes. i. demones. seu potius hoies. tollite. i. auferte. portas. i. ignorātias. vestras. i. a cordib' vestris. Interrogatio vo dyaconi inclusi

respondentis in ꝓsona populi q̄s ē iste rex gl'e. est ignorantia populi nescientis q̄s est q̄ debet intrare. Apertio ostij euacuatō est peccati. Recte ergo ep̄us ter pcutit. q̄z numerus iste notissimus ⁊ sarcatissimus est. et in omni dedicatōe ep̄s ter ianuas percutere debz. q̄z sine inuocatōe trinitatis nullū fit in eccl'ia sacramentū. Trina vo pclamatio. tollite porte ꝛc. significat triplicem christi ptātem. videlicet quā hz in celo in mundo et in inferno. Vñ in hymno ascensionis dr. Ut trina rerū machina celestiū terrestriuz et infernoz ꝓdita flectant genu iā subdita.

Consequenter ostio apto intrat ep̄s. adnotandum q̄ si debite vtat officio suo nil ei resistere potest. iuxta illud. Bñe q̄s resistet potentatui tuo. Ingredit ātē cuz duob' vel tribus vt in ore duoz vel triū testiū stet ꝓsecratōis vbum. Vel q̄z paucis p̄ntibus dominus se transfigurans p eccl'ia orauit. Et ingrediens dicit. Pax huic domui ⁊ oīb' habitantibus in ea. q̄z christus mundū ingrediens pacē inter deū ⁊ hoiez fecit. Venit ei vt nos deo patri recōciliaret. Post hoc dū dicit letania pstratus orat p sanctificatione dom'. Nam ⁊ christus būiliat' ante passionem p discipulis ⁊ crediturus oīb' orabat dicēs. Pater sanctifica eos in nōie tuo. Post q̄z vo surrexit orat sine salutatōe quoniā nō dicit. dñs vobiscū. cū eccl'a nondum sit q̄i baptizata ⁊ q̄ catheczumini tātū sūt nō sūt digni vt eis fiat applausus. cū nōdum sint sanctificati. est tñ p eis orandum Clerus clamans ⁊ letaniaz ꝓcinens ap'los repsentat q̄. eccl'e ⁊ aiaz sanctificatiōe ad deū intercedebāt. In pauimento eccl'e scribit alphabetū bimodo. Fit ei crux de cinere et sabulo extransuerso eccl'e sup quā crucē pulueris scribit alphabetū i modū crucis. lris grecis ⁊ latinis. non ātē hebraicis. q̄z iudei recesserūt a fide. ⁊ scribit cum baculo pastorali. Sane alphabetū sup crucē scriptū tria repsentat. Primo q̄dem scripta ex grecis ⁊ latinis lris in modū crucis facta repsentat puctōez seu vnionē in fide vtriusq̄z ppli iudei videlicet ⁊ gentilis p crucē christi

factã.iuxta illud. Jacob cancellatis maĩb⁹ filijs bñdixit. Ipsa vo crux siue vsus extrãs uerso eccle ductus. videlicz vnus a sinistro angulo orientis in dextrũ occidẽtis ⁊ alter a dextro orientis in sinistr occidẽtis significat q ꝑ plus ille q̃ ꝑus erat dexter factus ẽ sinister. ⁊ q̃ erat in capite factus ẽ in cauda. et ecõuerso. ⁊ ℞. ppter crucis vtutem. Christus ei ab oriente transiens reliq̃t iudeos ĩ sinistra. q⁹ infideles. ⁊ venit ad gentes q̃b⁹ licet in occidente fuissent. dat esse in dextra. et tandẽ a gentibus in dextra orientis positis visitabit iudeos in sinistro angulo occidentis q̃s ꝓstat deteriores esse q̃z ꝑus inuenerit gentiles. Ideo ãt in obliquũ ⁊ in modũ crucis. ⁊ nõ in directũ he lrẽ scribũt. q⁹ ad hãc sanctã intelligentiã ptingere nõ valet q̃ crucis misterium non recipit. ⁊ christi passione non se credit esse saluandum. In maliuolã enĩ aiaz non introibit sapia ⁊ vbi christus fundamentũ nõ ẽ supedificari nõ potest. Scõo scꝑtura alphabeti rep̃sentat paginã vtriusq3 testamenti qõ p crucem christi adimpletũ ẽ. In passione nãq3 eius velum templi scissum est. q⁹ tũc scꝑture aperte sũt. ⁊ reuelata sũt sancta sanctor. Unde ipe moriens dixit. Consũmatum ẽ. In his q̃dez paucis lrĩs oĩs scientia ꝓtinet. et tũc crux ex trãsuerso ducit. q⁹ vnũ testamentuz in alio ꝓtinet. rota enĩ erat in rota. Tertio rep̃sentat articulos fidei. Ecclie enĩ pauimentũ est nostre fidei fundamentuz. Elementa ibi scꝑta sũt fidei articuli q̃bus rudes ac neophici in vtroq3 ꝓpo in ecclesia eruditur. q̃ se debent puluerẽ ⁊ cinerẽ reputare. iuxta illud qõ dixit abraam geñ. xviij. Loquar ad dñm meũ cũ sim puluis ⁊ cinis Scꝑtura ergo alphabeti in pauimento est simplex doctrina fidei in corde humano. Sambuca seu bacul⁹ q̃ alphabetũ scribit. monstrat a pl̃or doctrinaz vel doctor misterũ q̃ facta est ꝓuersio gentũ. ⁊ pficienda iudeor. Consequẽter eps ad altare accedens incipit stans. Deus in adiutoriũ meũ intende. q⁹ tunc demũ incipit qõ est in hoc officio ꝓncipale. Et dr̃ vsus. gl̃a patri ꝛc. q⁹ hec bñdictio fit ad exhibendã gloriã trinitati. nõ tñ dr̃ alĩa put in se. ti. dicet. ⁊ ꝓsecrat altare. In q̃ q̃dem ꝓsecratõne alia aqua bñdicit. put in se. ti. dicet. ex q̃ postq̃z altare septies aspsuz fuerit. aspergit etiã ter interi⁹ tota eccl̃a sic ꝑus absq3 aliq̃ differentia maior lapidũ vel minor. quoniaz apõ deum nõ est acceptio ꝑsonar. ideo interius ad notandum q⁹ exterior ablutõ sine interiori nil ꝑdest. Ideo ter quoniã vt pmissũ est asperssio illa significat aspersionẽ ⁊ mũdatõnem baptismi qui dat bñficio trinitatis. iuxta illud. Ite docete oẽs gẽtes baptizãtes eos in no. pa. ⁊ fi. ⁊. s. s. Quia ei eccl̃a nõ ꝓt in aqua ĩmergi sic ĩmergit baptizãd⁹. ideo ter aspergit aqua q̃ loco trine ĩmersionis. Rursus aspergit ꝓcedendo ab oriente in occidentẽ ⁊ p medium semel in modũ crucis. q⁹ christ⁹ totã iudeã aut oẽs gentes baptizari prece put in noĩe trinitatis. Cui baptismo tribuit efficaciam in misterio passionis incipies a iudeis de q̃bus ortus est. ⁊ residuũ aque ad basim altaris funditur. put in se. ti. dicet. Quidã tñ aliã aquã nõ bñdicũt. sz cũ ꝑus bñdicta totũ officiũ implent. Interim aũt cantat chorus psalmũ illuz. Exurgat de⁹ ⁊ dis. ini. e. ẽ. Et illũ. Qui habitat ĩ adiuto. ẽ. In q̃bus fit mentio de eccl̃a ⁊ eius ꝓsecratione vt patet ibi. Qui habitare facit vnius moris in domo. Eps vo dicit. Dom⁹ mea domus or̃ois vocabit. Quia eius officiũ est facere vt eccl̃a domus dei sit. nõ negociatiõis. Sane crismato altari. xij. cruces in parietibus eccl̃e depicte crismant. Bepĩ gunt ãt ipe cruces ℣ primo ppter demonũ terror. vt sc̃z demones q̃ inde expulsi sunt videntes signũ crucis terreant ⁊ illic regredi nõ ꝓsumant. Scõo ppter triũphi ostensionem. Cruces nãq3 sũt vexilla christi et signa triũphi sui. Merito ergo vt ostendat q⁹ loc⁹ ille christi dominio sbiugat⁹ ẽ ibidẽ cruces depingũt. Nam ⁊ apud impiales magnificentiaz obtinet vt aliq̃ ciuitate sibi tradita impiale vexillum in ea erigat. Et in hmõi figuratõe dr̃ geñ. xxviij. q⁹ iacob lapidẽ quẽ supposuerat capiti suo erexit ĩ titulũ.

videlicet in titulū p̄conialē. memorialem. ⁊ trūphalem. Tertio vt eaꝝ inspectores christi passionē q̄ suā eccl'am p̄secrauit ⁊ passionis fidē ad memoriā reducāt. Vñ in canticis. Ponē me vt signaculū sup brachiū ⁊c. Duodecī v̄ luminaria ante cruces ipsas posita sig̃ficāt. xij. ap̄los q̄ p̄fidē crucifixi totū mundū illuminauerūt ⁊ q̄ꝝ doctrina tenebre fugate sūt. Vñ dicit btūs bern. Tota ppbetia v̄a ē fide crucifixi. Et ap̄ls. Nichil me iudico scire inter vos nisi iesuꝫ christū et hūc crucifixū. Cruces igit̄ p̄ q̄ttuor ecclie parietes illumiant ⁊ crismate inungūtur. quoniā ap̄li crucis misterū p̄dicātes. fide passionis christi q̄ttuor mūdi climata illuminauerūt ad cognitōez. inflamauerūt ad amorē. vnxerūt ad p̄scientie nitorē quod p oleū. ⁊ ad bone fame odorē. q̄d̄ balsamuꝫ designat. Adhuc post crismatōnez altaris ip̄m altare ⁊ eccl'a ornant. lāpades accēdūtur. dicit̄ missa in q̄ pontifex alijs vestibus vtit̄ q̄ꝫ fuerit in asp̄tiōe vsus. put i se. ti. dicet̄.

Postremo notandū est q̄ eccl'a d̄r in sanguine alicuius p̄secrari. Vñ sm pelagiū et nicolaū papam in martirio ap̄lorꝝ petri et pauli eccl'a romana p̄secrata est. Consecratur ita q̄ꝫ eccl'a vt p̄missum est ⁊ altare. put in ti. se. ⁊ cimiterū ac alia. put sub ti. de cōsecratōibus dicet̄. Et quā q̄ꝫ legat̄ in veteri testamento templū ter fuisse p̄secratuꝫ. Primo in septēbri. Scō in martio sub dario. Tertio in decembri sub iuda machabeo.

Eccl'ia tñ semel p̄secrata nō est iterꝫ reconsecranda nisi fuerit execrata. q̄d̄ p̄tingit. Primo si fuerit cōbusta. ita vt pietes oēs vel eoꝝ maior ps fuerit defrustati. leuit̄. c. xiiij. ppe finē. Si ei solū modo tectū vel aliq̄ ei⁹ pars parietibus integris manentibus vel saltē in modica pte destructis. cōbusta fuerit recōsecrāda nō ē. Scō si tota eccl'a aut maior eius ps simul fundit⁹ coꝝruerit. ⁊ ex toto siue ex eisdez. siue ex alijs fuerit lapidibus repata. Consecratio etei eccl'e maxie in exteriori vnctōe. ⁊ in lapidū p̄iunctōne ⁊ dispositōe p̄sistit. Si v̄o nō simul sed successiue pietes oēs ruerunt ⁊ repati fuerit eadez censet̄ eccl'a. Ideoq̄ꝫ nō recōsecranda. sꝫ dū taxat cū aq̄ exorcizata ⁊ missē solēnitate est recōciliāda. quā q̄ꝫ eaꝫ recōsecrandā quidem scp̄serunt sapientes. Tertio recōsecrāda est eccl'a si dubiū sit vtꝫ aliq̄n fuerit p̄secrata. eo q̄ sup̄ hñ ll'a scp̄tura vel pict'a aut sculp̄t'a. nullusq̄ꝫ etiā vnic⁹ testis d̄ visu vl' etiā d̄ auditu q̄ vt q̄dā dicūt sufficeret extat. Altare q̄ꝫ semel p̄secratū recōsecrandū nō est. nisi illd̄ execrari p̄tingat. q̄d̄ fit primo si mensa. i. superior tabula in q̄ fit p̄ncipaliter p̄secratio mota vel in sui forma mutata. vl' enormiter puta vltra medietatez fracta sit. Enormitas tñ hmōi uure valet ad epi arbitriū referri. Idemq̄ꝫ maxime est si tota altaris structura mota ⁊ repata fuerit. eccl'a tñ ppter altaris vel structure motionē vel fractionē recōsecranda nō est. q̄ alia ē altaris p̄secratio. ⁊ alia eccl'e. Sic ecōuerso. si eccl'a totaliter destructa altare nō ledit̄. eccl'a ip̄a reparata solū. ⁊ nō altare recōsecrat̄. q̄ꝫuis tūc decens sit illud aqua exorcizata lauari. Consecrato tñ maiori altari nihilominus alia minora altaria eccl'ie p̄secranda sunt. q̄muis q̄dam dixerit sufficere in illius p̄secratione alia digito demonstrari. Si vero altare modicam exterius patiat̄ lesionem. nō ob hꝫ est recōsecrandū. Scō recōsecratur altare si altaris sigillū. i. lapis puus cuꝫ q̄ sepulcū siue foramen in q̄ reliquie reconduntur claudit̄ seu sigillat̄. motū aut fractuꝫ sit. Et fit foramē ip̄m q̄ꝫ in sūmitate stipitis. ⁊ tūc q̄ꝫ aliud sigillū nō apponit̄ sꝫ p̄ncipalis mensa suppositā loco sigilli habet̄. q̄ꝫ v̄o fit ī pte posteriori. ⁊ q̄ꝫ in anteriori. in q̄ etiā foramine in testimoniū p̄secrationis caute includi solent lr̄e p̄secrātis epi. p̄tinētes nomē eius ⁊ alioꝝ epoꝝ in p̄secratione p̄sentiū ⁊ in cuius sancti honorē p̄secrat̄ altare ⁊ etiā ip̄a eccl'a q̄n simul p̄secrat̄ vtrūq̄ꝫ annū q̄ꝫ ⁊ diem p̄secratōis. Tertio reconsecratur altare si iunctura q̄ sigillum foramini vel etiam q̄ mensa stipiti vel aliō sigillū q̄d̄ mensa ip̄a non est adheret mota vel aliq̄s ex lapidibus ip̄ius iūcture seu stipitis mensam vel sigillū tangens mot⁹ vel

fract⁹ sit. In ꝓiunctõe etenī sigilli ⁊ foramiꝫ nis atq; mense ⁊ stipitis seu structure inferioris pcipue ꝓsecratio intelligit. Quarto recõsecrat altare si ei vel ꝓiunctioni mense ⁊ structure inferioris tantū fiat augmentū q̄ ꝑstinam formā amittat. quoniaz forma est q̄ dat esse rei. ꝓpter modicum tamen additamentū nõ execrat. sed tũc sacrū trahit ad se nõ sacrum. dum tñ ꝓiunctio mense et structure inferioris non multuz immutet. Quinto altare sic̄ ⁊ ecclesia ꝓpter dubium reconsecrat. Sexto altare viaticuz si lapis de ligno in q̄ insertus est. q̄ quodāmodo sigillum repsentat remoueat ⁊ in eodem vel in alio ligno iterum reponat. nōnulli recõsecrandum. alij vero solūmodo reconciliãdum autumant. q̄muis autem illud sepe iussu epi de loco ad locum transferatur ⁊ p viam portet. ꝓpter qđ portabile seu viaticū appellat. non tamen ob hoc recõsecrat aut reconciliat. Quid si calix ꝓsecratus deauratur. nũquid est recõsecrandus. Et videtur q̄ sic. quoniam nouus calix esse videtur. Nouū ei opus videtur facere q̄ ꝑstinā opis faciem immutat. ⁊ reficit q̄ rei iam facte remedium facit. Sic̄dem ꝓsecratõ in superficie ꝓsistit. Et hinc est q̄ ecclie muris deaurstatis reconsecrandam esse ꝑdixi. Contrarium tamen verz est. qz nec ꝓpter murorum dealbationem aut picturam. vel propter modicum additamentū ecclesia recõsecranda est. vt iam dixi. Cum enī ꝓpter ꝫ forma calicis non mutetur. idem calix manet. q̄re reconsecrandus nõ est. sicut ⁊ ecclesiam reparatam quoniaz eadē manet recõsecrandā non esse ꝑmissum est. Si vo forma ꝓz mutaretur secus esset. quoniã forma dat esse rei vt dixi. Honestuz tñ est q̄ tũ ꝓpter pollutaꝫ manuũ ꝓtactum. tũ ꝓpter ꝓphane materie aꝓsitõem calix aqua exorcizata lauetur prius q̄z ibi sacro sanctum corpus ⁊ sanguis dñi imoletur. Dremisso de ꝓsecratõne aliqua de reconciliatõne dicamus. Circa q̄ notandum est q̄ tẽpluz spũale quod est homo q̄ñq; polluit. Unde in leuitico. xiij. vir q̄ fluxum seminis patit immundus erit. ⁊ idem in muliere fluxum sanguinis menstrui vel alterius patiente vt ibidez in c. xv. ⁊ ideo ibi pollutus ecclīaz ingredi ꝓhibebat donec aqua lauaretur et purificaretur. ⁊ numeri. xix. ca. q̄ cadauer mortui tetigerit immundus est. vnđ aspergatur aqua. ⁊ sic mundabitur. Et ꝓpheta. Asperges me domine isopo ⁊ mundabor. Materiale etiam templum quod est ecclesia testante papa greg. polluitur. ⁊ leuit. c. xv. Unde ꝓpheta. Dolluerũt templũ sanctum tuum. Et hoc similiter hodie aqua lauatur ⁊ reconciliatur. Fit enī reconciliatio cum missse celebratione ⁊ aque cuz vino sale ⁊ cinere solennuer benedicte aspersione. Dempz ꝓ salem discretio. ꝓ aquā populꝰ. ꝑ vinum diuinitas. ꝓ cinerez passiõis christi memoria. ꝓ vinum aque imixtum vnio deitatis ⁊ humanitatis significatur. Hec ergo simul ponunt ad notandum q̄ ꝑtus discreta memoria passionis christi mũdatus christo adunatur. Fit etiã ꝑ episcopuz tantū. si sit eccl̄a ꝓsecrata. ⁊ quãq; ipe alteri coepiscopo possit simul tantum scz aque benedictionẽ ⁊ reconciliationez vel solũ aque bñdictõnem. vel etiam tantū reconciliationem. aqua ꝑus ꝑ ipm bñdicta cõmittere. simplici tñ sacerdoti neutruz cõmittere valet. nisi forte hoc ex ꝑuilegio sibi competat spẽali. Si vero ecclesia ꝓsecrata non sit debet statim ꝑm ꝓstitutõem greg. ix. aqua exorcizata lauari. quam lotionez q̄dam fieri posse astruunt. iussu tñ epi p simplicem sacerdotem. cum fieri habeat cũ aqua exorcizata que fieri potest p quẽlibet sacerdotez. Nonnulli vero eximie autoritatis periti scripserunt quod ⁊ tutius est hoc dumtaxat p epm fieri. nec p eum sacerdoti posse cõmitti. nam canones aquaz exorcizatam vocãt aquã cũ vino ⁊ cinere solenniter bñdictaz. qđ q̄dez verz est de eccl̄a nõ ꝓsecrata ad ꝓsecrandũ tñ deo dedicata. secus ei ẽi simplici oratorio qđ nec sacer nec religiosus locꝰ ẽ. vtpote q̄ vnusq̄sq; ꝑ velle vbi placet ordinat saltẽ ad orandũ. licz forte nõ sine diocesani licẽtia ad celebrandũ. ⁊ ꝑ velle ad aliũ

vsum deputare locū ipm Est ātecclā recōciliāda in pmisso casu. Item ppter adulteriū ibi cōmissum ⁊ ppter fornicatōem ⁊ generaliter cuiuscūqz semīe. scz maris l' femine. clerici vel laici. heretici vel pagani. naturaliter siue innaturaliter. studiose ⁊ peccādi libidine ibi emisso fuerit polluta. etiaz si vir ibi vxorez cognoscat. quoniā licet talis ꝓcubitus sit alis legittimus ⁊ ꝓcessus. non tñ q̄libet ipe siue loco. quāqz multi in ꝟ cōtrariū sentiant sapientes. Secus aūt eē dicimus si q̄s forte ibi in somnis polluat. naz tūc animus magis ptulisse q̄z fecisse dolendus est. ⁊ etiā in cuiuscūqz bruti aīalis semine ibi emisso. cum ratione careat neqz peccet. Reconciliat etiam eccl'a ppter homicidiū. siue cū sanguinis effusiōe. siue sine. ibi q̄cūqz modo studiose cōmissum ⁊ etiaz citra homicidiū ppter quālibz violentā ⁊ iniuriosaz būani sanguinis effusionē. siue ex vulnere. siue absqz vulnere ex naso vel ore. Nam in veteri testamento leuit. xiij. ⁊ xv. ca. phibitum fuit sanguinē in templo fūdi et semen emitti. ⁊ talia agentem ⁊ patientē illud ingredi. Si autem absqz violentia vl' iniuria ex naso vel ore vel cicatrice vl' minutione. aut etiā ex emorroidis vel menstrua vel aliter naturaliter i ecclā fluxerit. aut forte ludo vl' casu fortuito elicitur. aut si quod cūqz aīal ibi occiditur. vel si q̄s subito p se ibi morit. aut lapide vel ligno cadente aut fulgure occiditur. ppter hec q̄dez ⁊ similia non reconciliatur. nec etiam si alibi vulneratus ad eccl'az ꝓfugiens illic sanguīe mīto effuso moritur. quoniā tunc nō fuit homicidium in eccl'ia ppetratuz. Si vero conuerso in ecclesia vulneratus extra moritur vel etiaz extra sanguis ex vulnere fluit sec9 est. etiaz si intra eccl'am ex vulnere sanguis minime fluxisset. quoniā ictus vulneruz attendit. Sed ⁊ si supra tectū ecclesie sāguis effunditur. aut semen humanū emittitur. qz ꝟ extra eccl'am cōmittit nō recōciliatur.

Ceterꝝ si furtum aut rapina in ecclesia cōmittitur de ꝓsuetudine que in talibus attēdit reconciliatur. Idemqz in q̄libet violentia absqz sanguinis effusione ibi commissa fieri debere q̄dam affirmant. cum illa fornicationi equiparetur in iure vt si ad eam confugiens inde per violentiam extrahat'. vel ibi effractio cōmittatur. vel etiam si preter sanguinis effusionem rixa tumultuosa agatur. vel si quis fracto osse vel liuore secuto absqz sanguine ibi grauiter verberet'. vel ad mortem vel ad mutilatōnem ibi presentialiter condemnatus inde extrabitur vt ad locum executionis ducatur. Sed cū casus isti non sint in iure expressi necesse nō est ecclesiam per episcopum solenniter reconciliari. honestum tamen fore putamus per sacerdotem cum aqua exorcizata episcopi iussu lauari. Idemqz dicendum videtur si eccl'ia diu absqz tecto ⁊ ianuis plena forte letamine aliisqz spurcicijs animalib9 et naturali hominum vsui quasi diuersorij locus passim patuerit. nec esset forte malum eam in tali casu solenniter per episcopum reconciliari. Si autem aliquis extra ecclesiam occisus mox infra ecclesiaz inferatur. occisor vero vel alius mortuum fore non credens corpori adhuc calido plagaz infligit ex qua sanguis fluit reconcilianda est. tum propter horrorem ⁊ abominationem. tum propter violentiam et peccandi volūtatem. q̄muis enim homo mortuus non sit homo. humanus tamen sanguis eius per violentiam est ibi effusus. Nam et ipsi cadaueri violentia horror et iniuria irrogantur. Secus autem est si naturaliter mortuus in corporis obsequium ⁊ honorem in ecclesia dismembretur vel euiscaretur vt forte pars ibi ⁊ ps alibi sepeliatur. Reconciliatur etiam ecclesia in qua infidelis vel etiaz publice excōmunicatus sepultus est. ⁊ tūc parietes sunt abradēdi. Sane in premissis casibus in quibus ecclesia reconciliatur requirit' vt factū inducēs reconciliatōz publicū saltē p famā existat. scādalū ei ⁊ horrorꝝ atqz abominatio deturpitudie ⁊ pctō atz ō violēta i sacro loco siue in eccl'a cōmissis. vbi delictoꝝ venia postulat'. vbi esse dz tutela refugij. vbi immolat'.

salutaris hostia p peccatis.leuit.xiiij.c. vbi etiã ꝓfugientes saluãt ⁊ deo laudes exoluũt reconciliatõez inducũt.⁊ etiã ppositũ ⁊ vo/lũtas mortaliter ibi peccãtis. Si vo occul/tũ sit reconciliari necesse nõ ẽ. quoniã eccl'ia cũ sancta sit coinq̃nari nõ pt.imo ipi⁹ loci sanctitas infamiã loci abolet.q̃muis ĩ hoc q̃dam ⁊trarũ sentiant vt saltez occulte. ita vt delinquentes nõ pdanẽ sit reconcilianda Fit etiã reconciliatio ad exemplũz ⁊ terrorez vt videlicet videntes eccl'iam q̃ in nullo pec cauit ppter peccatũ alterius lauari ⁊ puri/ficari existiment q̃ntũ ppter suoꝝ delictoꝝ expiatõez sit laborandũ.Cimiteriũ q̃z in q̃ pagan⁹ vel infidelis aut excõicatus sepul tus est reconciliandũ est.ossibus tñ sepulti si ab ossibus fideliũ discerni poterũt inde p/us eiectis.reconciliaẽ etiã in p̃missis casibus ĩ q̃b⁹ eccl'ia reconciliaẽ.cimiteriũ ei eisdẽ pui legijs q̃bus ⁊ eccl'ia gaudet.put sub ti.ꝺ vn/ctõnibus dicẽ. Nam exq̃ bñdictũ est sacer locus ẽ.⁊ reconciliaẽ p epm sic ⁊ eccl'ia .pas/sionẽ aque solẽniẽ cũ vino ⁊ cinere bñdicte Illud ãt notanduz est q̃ in q̃cũq̃z pte eccl'ie vl' cimiterij violentia seu pollutio cõmittaẽ vtrũq̃z ⁊ etiã quelibet ipsoꝝ ptes ppter cõ/nexitatem violate intelligũtur. Ꝟ bodie in pte correctũ est p dñm bonifacium. de con.c.j. in vj.li. Et si ei ꝓsecratões eccl'e altaris ⁊ ci/miterij sint diuerse.oĩm tñ vna ⁊ eadem est emunitas q̃ non est ad alterꝝ eoꝝ tantũ vel ad alterius angulũ restringenda .qꝺ verũ est si eccl'esia ⁊ cimiteriũ sint coniuncta. Si ei vnum a reliquo distet.bene potest vnuz sine reliquo violari. Si igit altero eoꝝ vio/lato seu polluto etiam aliud violatũ et pol lutũ est.pari ratõne altero eoꝝ tantũ recõ/ciliato vtrũq̃z intelligit reconciliatũ.quoniã nihil tam naturale ẽ q̃z vnũ quodq̃z eo ge/nere dissolui q̃ ligatum est.⁊ par est ius li/gandi atq̃z soluendi.⁊ sic violato vel pollu to cimiterio sufficit eccl'iam reconciliari. Nõ nulli tñ simpliciter asserũt p vnius violatõ nem nequaq̃z alterꝝ violari.⁊ p cõsequens qꝺlibet eoꝝ debere spẽaliter reconciliari.qui bus tñ pontificalis libri obuiat autoritas in quo specialis forma reconciliatõis cimi terij nõ habet. Beniq̃z si eccl'a vel cimiteriũ aut aliud qꝺcũq̃z.p epm excõicatum cõse/creẽ seu bñdicaẽ.talia reconciliatõe nõ egẽt. quoniã sacramenta a talibus in forma ec/clesie collata vera q̃dem sunt.vt dicetur in phemio q̃rte pt̃is. Uerum cum sicut p̃miꝝ/sum est excõmunicati funus cimiteriuz et eccl'iam ppbanet.multo q̃dem magis exte/riora sacramenta ⁊ benedictiões que per manus ⁊ os excõmunicati transeunt ⁊ pfi ciunt.q̃ntum ad eoꝝ merita pertinet con/taminari ⁊ coram deo fetere videntur.ideo honestum est q̃ reconcilientur ꝓiusq̃z fide les talibus sacris vtantur .put sacrum ca/nonũ lectio edocet euidẽter. Ait enĩ domi/nus per ppbetam .Maledicam bñdictio nibus vestris.

De altaris consecratione.

Dn solum eccle

sia.vez etiam altare ꝓsecraẽ.⁊ hoc propter tria. Primo ad sacramentũ deo ibi offerendũ Geñ.viij.Edificauit noe altare domino et tollẽs de cũctis volucribus ⁊ pecorib⁹ mũ dis obtulit sup altare. Hoc ãt sacramentũ est corpus ⁊ sanguis christi qꝺ in memoriã passionis dñice imolam⁹.iuxta illud. Hoc facite in meã cõmemoratõez. Scõꝺ ad no mẽ dei ibi inuocandũ. Unñ geñ.xij.Edifica uit abraam altare deo q̃ apparuit ei ⁊ inuo cauit ibi nomẽ dñi. Hec ãt inuocatio q̃ fit sup altare ppie dr missa. Tertio ad cantan dũ.Eccl'.xlvij. Bedit illi ꝓta inimicos po/tentiã.⁊ stare fecit ꝓta altare cãtorez.⁊ ĩ so no eoꝝ fecit dulces modulos. Sane hoc mõ ⁊ ordine ꝓsecratio altaris fit. In p̃mis nãq̃z pontifex incipit.deus in adiutoꝝum meũ intende. Postmodũ bñdicit aquam. deinde q̃ttuor cornibus altaris cõfigurat q̃ttuor cruces cũ aq̃ bñdicta. Consequẽter circuit altare septies.⁊ septies mẽsam alta ris cum aspersorio de ysopo aqua bñdicta aspergit.Ecclesia quoq̃z iterum aspergitur et aque residuum ad basim altaris fundit.

Deinde in q̄ttuor angulis sepulcri in q̄ reliquie recōdi debēt q̄ttuor cū crismate fiunt cruces ⁊ ponūt reliquie in capsella cū trib⁹ granis thuris. ⁊ sic recondunt in sepulcro. Deinde supponit eis tabula cū signo crucis facte in medio p̄firmata. Postmodum lapis q̄ mēsa dr̄ sup altare ap̄aptatur. ⁊ adaptatus vngit cū oleo in q̄nq; locis Post ℟ altare tergit ⁊ mūdis pānis iduit. et demū sup illō sacrificiū celebrat. Hūc seriatim singula p̄missa p̄sequmur. Primo igit notandū ē q̄ altare crismatis vnctōe et bñdictōe intueniente p̄secrat. ⁊ lapideū solū. Añ pontifex stans incipit. Deus in adiutoriū meum intende. q̄ ipe dñs ait. Sine me nihil potestis facere. ⁊ q̄ ℟ dedicatio significat baptizandos q̄ p̄cepta fide ad pugnā se p̄parant. ⁊ q̄ adhuc sūt int̄ suspiria et in certamīe p̄stituti. ideo nō dr̄ alla. q̄ eni baptizati nō sūt laudib⁹ angelor̄ digni n̄ sūt. Añ thobie penult. Et in plateis eius alla cātabit. Post cōpletaz vo eccle vel altaris p̄secratōez cāta alla. quoniā exclusa demonū fantasia deus ibi laudabit. Nam ⁊ christus ad aram crucis accedēs ad trinitatis gl̄am manifestandā mortē soluit. sed alla dū tarat post resurrectōez cātauit. Scdo circa aque bñdictōem notandū est q̄ huius aque exorcizatio fit ad effugandū inde inimicū. In q̄ bñdictōe q̄ttuor necessaria sūt. videlicet aqua. vinū. sal. ⁊ cinis. Et ℟ ppter tria. Primo quoniā q̄ttuor sūt q̄ inimicuz expellūt. Primū ē lacrimaz effusio que p aquā. Scdm ē spūalis exultatio q̄ p vinū. Tertiū matura discretio q̄ p sal. Quartuz pfunda būilitas q̄ p cinerez sīgificat. Aqua igit ē penitētia. vinū mētis exultatio. sal sapientia sic in p̄cedenti ti. pbatū ē. cinis penitentie humilitas. Añ de niniuitis dr̄. q⁹ rex ipe surrexit de solio suo. ⁊ indutus est sacco et sedit in cinere. Hinc ⁊ dauid inq̄t. Quia cinerē tāq̄z panē māducabā ⁊c. Hic ⁊ abraā Loquar inq̄t ad dñm meū cū sim pulvis ⁊ cinis. Scdo mō aqua ē ꝑ⁹ seu hūanitas q⁹ aque mīte ꝑ⁹ multi. Vinū deitas. Sal doctrina diuīe legis q̄ ē sal federis. Cinis q̄ p̄sūmat memoria dñice passionis. Vinum aque mixtū christus deus ⁊ hō. Per fidez ei dñice passionis q̄ p doctrinā diuīe legis habet. ꝑ⁹ p aquā significat⁹ p fidei vnionem p̄iūgit capiti suo deo ⁊ homī. Tertio mō pōt dici q⁹ ℟ aq̄ bñdicta spiritūsanctuz significat. sine cuius flatione nihil vnq̄z sanctificat. ⁊ sine cuius grā nō fit remissio peccatorz. Qđ spūssactus aq̄ vocet ipa veritas ostendit dicens Qui credit in me flumina de ventre eius fluent aque viue. Qđ euangelista exponens dixit. Hoc āt dixit de spū sancto quem accepturi erant credentes in eum. Et nota ordinez sacramenti exterius aqua interius spū eccla p̄secrat. Hoc est ei qđ dñs ait. Nisi q⁹ renatus fuerit ex aqua et spūsancto ⁊c. Ecce aqua. ecce spūs. In baptismatis enim sacramento nec aqua sine spiritu. nec spūs est sine aqua. quod quidē ipe spūs sanctificabat qui in p̄ma mūdi creatione ferebatur sup aquas. Hac ergo aq̄ ⁊ ipsum altare ⁊ totum interius templum quando illud simul ⁊ altare dedicāt aspergitur. Licz igitur spiritus ⁊ aq̄ ad baptismi et p̄secrationis eccl̄ie p̄fectionem sufficerēt. tamen sancti patres qui hoc constituerūt voluerunt nobis satisfacere. non solum in his que ad virtutem vez etiam in his que ad sanctificationem pertinent sacramenti. Ideo q⁹ apposuerunt salem. vinum. oleum cinerem. ⁊ crisma. Non enim crisma vel oleum habuit philippus quādo eunuchū baptizauit. act. viij. ca. Alter ergo horum deesse non debet ⁊ simul cōmisceri debent. q⁹ populus dei qui est eccla sine his simul iunctis neq⁹ sanctificat neq⁹ a peccatis solutur. De ℟ etiam tanget sub ti. de p̄secra. De aqua q̄dem manifestum est. q⁹ nisi q⁹ renatus fuerit ⁊c. De sale etiam. quia sine fidei p̄dimento quod in sale significatur nemo vnq̄z saluari poterit quātūcūq⁹ aq̄ baptismatis aspgat. De vino q⁹ p qđ spūalis diuine legis intelligentia designatur.

Uñ dñs in suptijs aquā in vinū cōuertit. Si qs aspersus nō fuerit. i. qcūq; de eo nō biberit. vel ppinātibus nō crediderit. ad vite eterne beatitudinē non puenīet. Cineris etiā aspersio pām penitētie hūilitas intelligit tam necessaria ē. vt sine ea nō fiat ī adultis remissio peccatoz. p ipam ei venit ad baptismū. z ipa est singularē refugiū peccatoribus post baptismū. Unō z nō īmerito baptismus vocat dicente dño in euāgelio de iohāne q; venit in vniuersam regionez galilee pdicans baptismū penitentie et remissionem peccatoz. Et nota qttuoz eē genera aque bñdicte de q in pte qrta dicetur subti. de aque bñdicte aspersione. His oībus pmixtis pontifex qttuoz cruces cuz aq ipa in qttuoz cornibus altaris z vnā in medio facit. Quattuoz cruces repsentāt qduplicem caritatem quam hi q ad altare accedunt habere debent. scz vt diligāt deum. seipos. amicos. z inimicos. Be qbus qttuoz cornib⁹ caritatis dr geñ. xxviij. Bilataberis ad orientem z occidentem. septētrionem et meridiem. Et ideo qttuoz cruces in qttuoz cornibus fūt ad designandum q christus p crucem qttuoz mundi ptes saluauit. Secundo fiunt ad significandum q qttuoz modis crucem dñi portare debem⁹. scz in corde p meditatōem. in ore p pfessionem. in corpore p mortificatōnem. z in facie passiuā impssionem. Crux in medio altaris significat passionem quā christus in medio terre subijt. p quā opatus est salutem in medio terre. i. in hierusalem. Bein de septies altare pontifex circuit. Primo ad significādū q ipe debet curam p omnibus impendere et vigilantiam habere. q p circuitū designatur. Uñ tunc cantat. Inuenerūt me vigiles q circuiebāt ciuitatem. Debet ei solicite vigilare sup greges sibi cōmissos. Nā vt ait gilbertus. Ridiculosa res est speculator cecus. pcursor caudus. platus negligens. doctor insipidus. z preco mutus. Scō septenus circuitus circa altare significat septez meditatōnes qs circa septemplicem vtutē hūilitatis christi habere debemus. z pīpas circuire frequēter. Prima vtus est q de diuite factus est paup. Scda q in psepio positus. Tercia q parentibus subdit⁹. Quarta q sub manu pui caput inclinauit. Quinta q discipulū furem z pditorem sustinuit. Sexta q ante iniquū iudicē māsuet⁹ stetit Septima q p crucifigentibus clementer oauit. Tertio p septem circuitus septē vie christi significant. Prima fuit de celo i vterū Scda ō vtero i psepiū. Tertia ō psepio in mundū. Quarta de mūdo in patibulum. Quinta ō patibulo i sepulcrū. Sexta de sepulcro i limbū. Septia ō limbo i celū. Cō sequenter eps aspergit altare. Quid āt altare in tēplo significet aplus dicit. Tēplū ei dei sanctum est quod estis vos. Si ergo templū dei sum⁹. altare nostrē cōr nostrū. Hoc ei ē cōr in hoīe qd altare i templo. In altari fit sacrificiū laudis z iubilationis. iuxta illd psal. Sacrificiū deo spūs tribulat⁹. In altari fit cōmemoratio corporis et sanguinis christi. Hinc pces ad celum ascendūt. q; ad cor respicit de⁹. Hoc igit altare aq aspgit qñ corda hoīm p euangelicā pdicatōez a peccatis mūdant. Nam z pdicatio aq ē. iuxta illd. Omēs sitientes venite ad aq̄s. Hac igit aq. i. euāgelica pdicatōne et sanctispūs sanctificatōe z altare cordis z totus hō mūdat z sanctificat. Consecratur etiā altare cordis p ceptuz timoris vt inciet ad bonū. z affectū amoris vt pfirmet in meli⁹. Nam initiū sapie timor dñi. Septies āt altare aq aspgit ad notandum q in baptismo septē dona spūssancti tribuūtur. Per ꝑ etiā figurat q habere debemus memoriā dñice passionis. Septē nāq; aque aspsiones sunt septē sanguis christi effusiones. Prima fuit in circūcisione. Scda in oratione. qñ sudor eius fuit sic gutte sanguis. Tertia in corporis flagellatōne. Quarta i in capitis coronatōne. Quinta in manuū pforatione. Sexta in pedum crucifixione. Septia i lateris aptione. Quidam vo ter aspgūt. q; i scē trinitatis noīe baptizat. vel q; eccla a peccatis cogitatōis z locutōis et opis emūdat. Uñ z tūc miserere mei dicit.

Fiūt ãt hmõi aſpſiones cũ aſpſorio ꝺ iſopo facto ꝑ quam herbã q̃ bũilis eſt. chriſti humilitas ꝓgrue ꝺeſignat. q̃nã ꝓꝺicte ſãguinis effuſiones facte fuerunt cum iſopo humilitatis chriſti ⁊ inextinguibilis caritatis q̃ aſperſa eccleſia catholica mundat. Ꝫ etiã herba naturaliter creſcit in petra. ⁊ humilitas nature creuit ī chriſto petra. Ñã iuxta apoſtolum petra ãt erat chriſtus. ⁊ Calide etiam nature eſt ⁊ chriſti humilitas corꝺa frigiꝺa aꝺ exercenꝺa opera caritatis accẽꝺit. Item eius raꝺices ſaxa penetrant ⁊ humilitas ꝺuricias abſtinentie ꝓfringit. Ualet aꝺ pectus ⁊ ptra tumorem. ⁊ hec ſuꝑbie tumorem ſanat. Item illa naſcitur ⁊ renaſcitur ⁊ raꝺicatur in terra. Unꝺe ⁊ ſi ꝑ eaꝫ tota fiꝺelium multituꝺo intelligi poſſit. ꝑcipue tamen illi piſopum figurant. q̃ ī chriſti fiꝺe raꝺicati ⁊ funꝺati ab ei⁹ amore euelli ⁊ ſeparari nõ poſſunt. ꝑ q̃s q̃ꝺ melius q̃ꝫ ep̃os ⁊ p̃ſbiteros intelligere poſſum⁹. qui q̃nto maiorem in eccl̃a obtinent ꝺignitatẽ. tanto firmius chriſti fiꝺei inherere ꝺebent. Ñꝺer hos siq̃ꝺem ſpargit̃ aqua. ꝑ hos ⁊ ab his baptizant̃ chriſtifiꝺeles. Ihis ꝺatuꝫ eſt pficere baptiſmatis ſacramenta. Cum vo altare aqua aſpergitur ep̃s cantat. Dom⁹ mea dom⁹ oro. ī ſ̃c. Et itez. Narrabo nomen tuũ frũbus meis. Et q̃ ſine ꝺeo nullus opus pficit. in ꝓſũmatione orat vt exaꝺiant ingrꝺientes ibi bñficia petituri. Cõſequenter q̃n eccl̃a ſimul ⁊ altare ꝓſecrantur tota eccl̃ia illa aqua aſpergitur. put in precꝺenti ti. tactũ fuit. Quo pacto põtifex aꝺ altare cũ pſalmis accꝺit. et reſiꝺuuꝫ aque infunꝺitur aꝺ baſim altaris. ſic in ve. te. reſiꝺuũ ſanguinis funꝺebatur aꝺ crepiꝺinez. q̃ ꝺ eſt quoꝺ baſis ꝑ q̃ ſignificat̃ q̃ reſiꝺuũ q̃ excꝺit vires bũanas in tanto ſacramento ꝺeo ꝓmenꝺat. q̃ eſt ſũmus ſacerꝺos cuius eſt alios ſacerꝺotũ ſuꝑplere ꝺefectũ. Sepulcrũ vo ſiue foramen in q̃ reliquie recongi ꝺebent. ſignificat vnã aureã plenaꝫ manna q̃ in arca teſtimonij poſita erat. put ſub ti. ꝺe altari ꝺictũ eſt. Siq̃ꝺem ſepulcrũ hmõi q̃ꝺ a q̃busꝺam ꝓfeſſio nuncupatur eſt cor noſtr. q̃ꝺ q̃ttuor crucibus ꝺe criſmate factis ꝓſecrat̃. q̃ꝫ q̃ttuor ſũt virtutes in libro ſapie ꝺeſcripte. ſc̃z prꝺentia. fortituꝺo. tpantia. ⁊ iuſticia. q̃b⁹ cor noſtr q̃ in ungit̃. ꝺũ aꝺ ſuſcipienꝺa ſecretor celeſtiũ miſteria ꝑ ꝺonũ ſancti ſpũs ꝑparatur. Fit ãt ſepulcrum Ꝫ q̃ñq̃z ex ſuprior pte altaris. ⁊ q̃ñq̃z ex latere anterior. Sane ſine ſanctor reliquijs aut vbi ille haberi nõ poſſũt ſine corpore chriſti nõ fit ꝓſecratio altaris fixi. ſeꝺ viatici vel portatilis ſic. Reliquie ſiquiꝺem ſũt exempla vtriuſq̃z teſtamẽti autoritates. paſſiones martir. ⁊ vita ꝓfeſſor. q̃ nobis ſunt aꝺ imitatõnem relicta. Hec ī capſa recõꝺimus cum aꝺ imitanꝺũ ea in corꝺe retinemus. q̃ ſi auꝺimus et intelligimus ⁊ opa non facimus magis eſt aꝺ ꝺãnatõem q̃ꝫ aꝺ ſalutem. q̃r non auꝺitores eſt legis iuſti ſunt apuꝺ ꝺeum. ſeꝺ factores tãtum Uñ apl's ꝺi. Imitatores mei eſtote ſic̃ et ego chriſti. Solẽnis vo reliquiar ꝺeportatio fit aꝺ imitatõnem eius. q̃ꝺ ſic̃ legitur in exo. In arca teſtamenti erant ꝺuo circuli aurei totum lignum penetrantes ⁊ p eos vectes ꝺ lignis ſetbin ꝺeaurati immittebãtur q̃bus arca ferebatur. Et prius q̃ꝫ pontifex intret eccl̃am circuit eaꝫ cum reliquijs vt ſint illius eccl̃e ptector. Legit̃ quoq̃z iij. re. viij. c. q̃ in templi ꝺeꝺicatõe ꝓgregati ſũt omnes maiores natu iſrael cum p̃cipib⁹ tribuum. ⁊ ꝺuces familiar aꝺ regem ſalomonem in bieruſalem vt ꝺeferrent arcam federis ꝺomini. venerũtq̃z cuncti ſenes ꝺe iſrael. Sacerꝺotes autem intulerunt arcã federis ꝺomini in locum ſuum in oraculũ templi in ſancta ſanctor ſubter alas cherubin. Siq̃ꝺem cherubin expanꝺebant alas ſuper locum arce. ⁊ ptegebant illam et vectes eius. Rex autem ſalomon et omnis multituꝺo iſrael que aꝺ euꝫ ꝓuenerat graꝺiebatur cũ illo ante arcã. In cuius q̃ꝺem rei teſtimoniũ ꝑlati magnates ⁊ ꝑpli alicuius p̃uintie hoꝺie ꝓueniũt aꝺ eccl̃iar ꝺeꝺicationẽ. ſequunt̃ pceſſionaliter ꝓſecrantez. et reliquie per ſacerꝺotes ſub papilione ſeu vmbraculo ſolenniter ꝺeportantur.

Deinde pontifex pulsq; ecclīam cum illis ingrediat. Sm̄onem facit ad populū. Nam et salomon arca deportata puertit faciem suam ⁊ bñdixit omni ecclē israel. ⁊ p orantibus in eccl̄a orauit. Omnis enī eccl̄a israel stabat ⁊ ait salomon Bñdictus dñs israēl ⁊c. put legit ibidem. Recōdunt āt reliq̄e sācto rū cuz tribus granis thuris in capsula. q; exempla sanctoz cum fide trinitatis. i. patris et filij ⁊ spūssancti debemus in memoria retinere. Nam debemus credere vnū deum vnā fidem. ⁊ vnum baptīsma. q; iustus ex fide viuit. sine q̄ sic dicit apostolus impossibile est placere deo. Supponit ⁊ adaptat ipi sepulcro q̄dam tabula signo crucis ex crīsmate roborata Siq̄dem p crīsma intelligit spūssancti donū q̄ tabula. i. caritas superinungit. q; cor nostrz ad obtuāda secreta celestia spūssancti grā roborat. Tabula ergo hoc signo roborata reliquijs supponitur. q; p exempla sanctoz caritas accenditur. q̄ opit multitudinē peccatoz sic ⁊ tabula reliquias operit. Vñ aplūs. Caritas dei diffusa ē in cordibus nostris p spīritum sanctū q̄ datus est nobis. Hec āt tabula siue lapis ptinet. siue ōr sigillum sepulcri sic ait alexander papa. iij. Postea vō lapis q̄ mensa altaris ōr sup altare adaptat. per quez pfectōez ⁊ soliditatē noticie dei possumus intelligere. q̄ non ppter duriciē sz ppē soliditatem fidei lapidea esse debet. sic dñs ait petro. Tu es petrus ⁊ sup hanc petram id est. sup hanc fidei firmitatem edificabo eccl̄iam meā. Sicut ei mensa pfirmatio et pfectio altaris ē. ita ⁊ noticia dei pfirmatio et pfectio ē oīm bonoz. Vñ ōr in sapientia ad deū. Nam oscere ei te pfirmata iusticia ē et noscere iusticiā tuā ⁊ vtutem tuā radix est īmortalis. Et dñs phiere. In hoc glorietur q̄ gloriat scire ⁊ nosse me. Vel pīpm lapidē christus intelligit. de q̄ dicit aplūs. Ipo sūmo angulari lapide christo iesu. Nam lapidem q̄dem christi hūanitas designat. de q̄ in dan̄. legit q; lapis absciss ē ō mōte sine mānib9. q; christus ōbtā vgine q̄ ppē eminentiam vtutum mons ōr. sine virili semīe mirabiliter ē nat9. ⁊ factus in montem magnū totum repleuit orbem terrarz. de q̄ etiā p psal. ōr. Lapidem quem reprobauerūt edificantes ℞ factus est in caput anguli. Quonīā christus quem edificantes. i. iudei reprobauerūt dicentes. nolumus hūc regre sup nos. ℞ factus ē in caput anguli. q; sicut ait apostolus. exīnanitiuit illū de9 ⁊ dedit illi nomen z̄. Vel p lapidem caritas intelligitur. vt p̄missum est. q̄ debet esse magnus ⁊ lat9 quonīā latū est mandatū caritatis q̄ etiā ad inimicos extendit. iuxta pceptum dñi. Diligite inq̄t inimicos vestros. Non ergo vngunt altaria nisi lapidea. q; christus per altare significatus est lapis excrescēs in mōtem vt dictū est. ipe est mons pinguis oleo letīcie p̄ pso rtibus vnctus. Verūtamen in exo. legit dñm pcepisse fieri altaria ō lignis setbin q̄ sūt imputribilia. ⁊ altare laterani ligneū est. Salomon q̄z fecit altare aureū. put legit. iij. regū. vij. c. sed illa facta sūt in figura. Et in comitatu puincie in castro scē marie ō mari ē altare terreū q̄ ibi fecerūt maria magdalena ⁊ martha ⁊ maria iacobi ⁊ maria salome Post hoc aspso altari ⁊ cū aqua baptizato restat vt oleo ⁊ crīsmate liniat. Eps ei supinfundit oleū ⁊ crīsma et cōtat. Erexit iacob lapidem in titulū fundens oleum desup. Illa ei eccl̄a fuit tutulus aliaz. q; de sion exiuit lex ⁊ vbum dñi ō hierusalem. Faciens pmo sup illum q̄nq; cruces ex oleo infirmoz. scōm ordinē romanū Scōm q̄sdā vō alias eccl̄as ō vtroq; oleo vnā in medio ⁊ q̄tuor in cornib9. postea eodem modo totidem ex crīsmate. Sane p oleum spūssancti grā intelligit. de q̄ dicit esaias pphēta. Cōputrescet iugum a facie olei. q; sic eps oleum effundit super altare ita christus q̄ est sūmus pontifex effundit grāz sup altare nostrz q̄ dē cor nostrz. q; ipe est distributor oīm grāz p spūm sanctum sic dicit apostolus. Alij dat sermo sapiētie. alij fm̄ scientie. alij fides. alij grā sanitatū z̄c. Et sicut p oleū eps purificat mensā altaris. ita ⁊ spūssactus purificat cor nostrz ab oībus vicijs ⁊ pcīs. Christus q̄z oleo fuit

vnctus nō q̄dem visibili.sed īuisibili .i. grā spūssancti. Ūñ dauid. Unxit te deus deus tuus oleo leticie p̄ p̄sortibus tuis.i.plus q̄z oēs sctōs q̄ fuerūt pticipes grē ei⁹.i.christi Unō vnctō exp̄ssius q̄uenit christo q̄z alijs. q̄z p̄ oībus alijs vnxit eū deus ad habendū plenitudinē bonoz.ideoq̄z interp̄tat vnct⁹ Unctio q̄z ex oleo miscōiam sig̃ficat.iuxta illud euangelij. Unge caput tuū oleo et faciem tuā laua.q̄z sic oleum in liq̄oribus.ita z miscōia in bōis opibus supioz est.quēcū/q̄z ei liquoz̄ oleo supinfundas illud semp desup natat. Be miscōa vo scptuz̄. Suauis dñs vniuersis z mi.e.s.o.o.e.z miscōia superaltat iudiciuz. Hoc igit oleo limia altare cordis nostri vt semp miscōie memores aspersionis aque z generatōis baptismi effectum nō amittam⁹. Quinq̄z cruces de oleo significāt q memoriā q̄nq̄z passionū christi q̄ s p nobis in cruce sustinuit sp habere debem⁹. Ip̄e nāq̄z q̄nq̄z plagas sustinuit.scz in manibus in pedibus z i latere Designāt etiā q̄nq̄z cōpassiones miscōie q̄ nobis sūt necessarie. Necesse ei est vt bō misereat christo passioni eius cōpatiēdo. Ūñ iob in p̄sona christi. Miserem̄i mei miseremini mei ꝛc. Oportet etiā vt bō misereatur primo cuius mala videt. Ūñ in ecclīastico Miseratio boīs circa primū suū. Et sibi/ipi. z B tripliciter scz p̄missis plāgēdo illa. Ūñ biere. Nullus est q̄ agat penitētiā sup pctō suo dicens q̄d feci. Ad⁹o omissis. Ūñ esa. Ue mihi q̄z tacui.i.q̄z nō sū locut⁹. q̄i diceret q̄z omisi bonū q̄d facere potui. Et p⁹o bonis minus pure factis. Ūñ luc. Cū bōa oīa fecerimus dicamus q̄ sum⁹ inutiles sumus ꝛc. Quasi diceret. Bona fecimus nō bñ. nō pure z iō inutiliter fecim⁹. sic faciens elemosinā ad vanā gl̄iam bonuz facit. sz nō bene. nō pure. Be hac triplici miseratōe dicit eccl̄. Miserere anime tue placens deo. Quia vera cōpassio mentis debet esse cuz exhibitione opis. ideo bis fuit cruces. p̄mo de oleo. postmodū de crismate. Unō psal. Btūs q̄ misereť z cōmodat. q̄ mēte misereť z cōmodat ope. Et quoniā nō sufficit habere p̄passionē i mēte cū boni opis exhibitōe absq̄z odoꝛe bone fame. iuxta illud euangelij. Sic luceant opa vestra vt glorificet de⁹. et ideo fiunt cruces de crismate qđ p̄stat ex balsamo z oleo. balsamū q̄dem ppt̄ bonuz odoꝛem sig̃ficat bonā famā. oleū ppt̄ claritatem nitoꝛē p̄scientie quē habere debem⁹. iuxta illud apli. Gloria nostra hec est testimoniū p̄scie nostre. Tūc aūt balsamū oleo recte p̄iungit q̄n bon⁹ odoꝛ miscōie addit. Rursus p q̄nq̄z cruces de oleo z crismate q̄nq̄z sensus coꝛpis nostri intelligūt. q̄ duplicant z in denariū surgūt. q̄z q̄nq̄z sēsib⁹ coꝛpis bñ vtendo z nosmetipos custodi⁹. et alios exemplo z doctrina nostra ī bono ope p̄firmam⁹. Unde ille bonus negociator gloriabat dicens. Ecce alia q̄nq̄z superlucratus sum. Bum aūt fuit ille p̄misse inunctiōes cantat. vnxit te deus deus tu⁹. qđ d christo dictū est. Ter ergo altare inungit. bis oleo. tertio crismate. quoniā eccl̄a fide. spe. z caritate q̄ maioꝛ est ceteris. insignit. Et dum crisma infundit cantat. Ecce odoꝛ filij mei sicut odoꝛ agri pleni. Hic ager est ecclesia q̄ floribus vernat. virtutibus splendet. opibus fragrat. vbi sunt rose martirū. lilia v̄ginū. viole p̄fessoꝛ. z viroꝛ incipientium.

Post vnctionem adoletur incensuz qđ deuotōem oꝛōis significat. Qui enī habet septem dona spūssancti z assimilatus ē d⁹o. deuotā p̄t illi offerre oꝛōem cuius hz similitudinē. In q̄nq̄z locis adolet. videlicet in q̄tuoꝛ angulis z in medio. q̄z sic q̄nq̄z sensus coꝛpis exercere debemus. vt fama boni opis nostri vsq̄z ad primos extendat. de q̄ dicit ap̄ls. Christi bonus odoꝛ sumus in oi loco. Et in euangelio. Sic luceat lux vr̄a ꝛc Adhuc incensi frequētatio est p̄tinua christi sacerdotis atz pontificis p nobis apud deū p̄cem interpellatio. Crucē cū incēso facere est eius passionem patri ostendere. et ip̄m p nobis interpellare. Incensū copiose in medio z in angulis cōburere est oꝛōnes p hierosolimā z in vniuersali eccl̄a multiplicare. Consequenter altare cū signo crucis p̄firmat dicendo. Confirma hoc deus ꝛc.

que ꝓfirmatio ex crismate a pontifice ifrõte lapidis facta significat ꝓfirmatõem que quotidie fit a spũsancto p caritatẽ in altari cordis. vt nulla tribulatõe cor nostrũ a caritate dei valeat separari. Unde dicebat apls. Quis separabit nos a caritate christi. tribulatio an ãgustia ⁊c. ⁊ subiũgit. glia pri. vt laus trinitati canet. Ultima altaris bñdictio significat illã finalem bñdictõnem qñ dicet. venite bñdicti pris mei ⁊c. Beniqz altare linteo candido extergit ad denotãdũ q corpus nostrũ castitate vite debemus mũdare. Bein de bñdicũt vasa. vestes. ⁊ linteamina diuno cultui deputãda. Ilam ⁊ moyses p.xl. dies edoctus est a dño facere linteamina ⁊ ornamenta in templo necessaria. Ilempe vtensilia bñdicere est opa nostra ad deum referre. Ipost ß altare albis ⁊ mũdis pãnis vestit. de q̃ subti. de altari dictum est.

Ipostremo ornat eccla ⁊ accendũt luminaria. Tũc enĩ opa iustorũ splendescent. tũc fulgebũt iusti ⁊ tanq̃z scin. in arũ. discurret

Et inde sup altare ß ordine ꝓfecrato missa celebrat. ⁊ sacrificiũ altissimo offert. illõ videlicet de q̃ ꝓpßa ait. Sacrificiũ do spũs pri. ⁊ qput dicet in phemio q̃rte ptis. Ilon ĩ fieri dz ꝓfecratio sine missa. sm gelasium papam. qr tũc revelat sacramentũ qõ etiã angelis ab initio fuit absconditũ. Et attẽ de quoniaz in aspersione basilice pontifex lineis dũtaxat ⁊ minoribus vtit indumentis. ꝛz in missa vestibus ornat pontificalib⁹ ⁊ pciosis. recolẽs q legalis põtifex in lineis sanctuariũ expiabat. ⁊ post lotus ĩ põtificalibus in olocaustũ arietem offerebat. Sed qr ĩ eisdẽ lineis hircũ emittebat post expiationẽ. deo etiã in ꝓfecratõe fontiũ ⁊ ũmersione catecuminoꝝ vbi pctã eoꝝ trãsferunt. quidam vtunt simplicibus ⁊ lineis indumentis.

De consecrationibus et vnctõib⁹.

Egitur dominũ pcepisse moysi vt ꝓficeret crisma. q̃ vnguento vngeret tabernaculũ in dedicatõne ⁊ arcam testamẽti mẽsam qz cũ vasis. et quo similit sacerdotes ⁊ reges inungerent. Moyses tñ non legit fuisse vnctus nisi vnctione spiritu ali. sicut ⁊ christ⁹. Voluit itaqz christ⁹ nos vnctiõe materiali inũgi vt in illa ꝓseq̃mur spũalẽ. ⁊ iõ pia mater eccla diuersas exhibet vnctiones. de q̃bus hic aliqua perstringam⁹ dicentes. Ipmo quid hmõi significent vnctões. Secũdo ex quib⁹ fiãt. Tertio de vnctõne baptizandoꝝ. Quarto de vnctõne baptizatorum que p epm fit in fronte. Quinto de vnctione ordinandorũ Sexto de vnctione ꝓfecrandoꝝ eporum ⁊ principũ. Septimo de vnctõne ecclie altaris calicis ⁊ aliorũ misteriorũ eccliasticoꝝ Octauo de extrema vnctõne. Ilono de cõsecratione ⁊ bñdictione cimiterij. vestium et aliorum ornamentorũ ecclesiasticoꝝ. Decimo de cõsecratione ⁊ bñdictione virginũ.

Circa primũ igit notandũ est q̃ due sũt species vnctiõis. exterior q̃ materialis siue corpalis ⁊ visibilis est. ⁊ interior que spũal et inuisibilis est. Exteriori visibiliter vngit corpus. interiori ⁊ inuisibiliter vngit cor. Be ꝑma iacob⁹ aplus ait. Infirmat quis ĩ vobis inducat pbiteros ecclie ⁊ orent sup eũ vngentes eum oleo in noie dñi. ⁊ oratio fidei saluabit infirmũ. Be scda iohẽs aplus ait. Et vos vnctionem. i. vnctio quaz ab eo accepistis maneat in vobis vt non necesse habetis vt aliquis doceat vos. sed sicut vnctio eius docet vos de oĩbus. Unctio exterior signum est interioris. Interior vo non solum est signum. i. signatum. sed etiam sacramentũ. qr si digne sumit vel agit vel auget absq̃z dubio q̃ designat puta salutem iuxta illud. Super egros manus imponent et bene habebunt. Circa scdm sciendũz q ad exhibendũ exteriorem ⁊ visibilẽ vnctõez duplex oleum bñdicitur. videlicet oleum sanctum seu catecuminoꝝ q̃ catecumi vnguntur. ⁊ oleum infirmoꝝ de q̃ infirmi vngũtur. de qua vnctiõe loquit dicta autoritas Infirmat q̃s ex vobis. Qualiter aũt fiant bñdictões vtriusqz olei ⁊ crismatis in sexta pte sub q̃nta feria cene dñi dicet. Ꝛz queri

quare infirmi ⁊ catecumi oleo inungũtur. Respondeo vt ex visibilib⁹ inuisibilia faci/lius capiant. sic ẽ oleũ fugando infirmita/tẽ recreat artus fessor ⁊ ꝺ̃ sui natura lumẽ ꝓstat. sic credendum ẽ q̃ vnctio olei ꝓsecrati qꝺ̃ ẽ signũ fidei pctã fugãdo sanitatẽ aïe cõ/fert ⁊ lumen ei ꝓstat. Siq̃dem oleũ visibile in signo. oleũ inuisibile i sacramẽto. ⁊ oleũ spũale intus ẽ. De oleo infirmor⁹ auctoritatẽ accepim⁹ ab aplis. de oleo catecumior⁹ ab aplicis viris. ⁊ licet deus possit oleũ spi/rituale sine cor⁹pali tribuere. q̃ tñ apli ꝓ in/firmis. aplici viri ꝓ catecumis hac arte vsi sũt. nõ sine pctõ omitti ꝓt. qꝺ̃ eor⁹ auctoritas ꝓsecrauit. put sub ti. de altari dictũ ẽ. Sic ⁊ antiq̃t⁹ iusti sine circũcisione placuere ꝺ̃o sed postq̃z eis ꝓceptũ fuit vt circũciderent. ℞ omittẽtes pctõ subiciebant. Tertio di/cendũ ẽ de vnctõe baptizandor⁹. ⁊ qꝺ̃em in nouo testamẽto nõ solũ reges ⁊ sacerdotes vngunt sic iam dicet. vexetiã q̃ christus in sanguie suo fecit nos ꝺ̃o nostro regnum ⁊ sacerdotes. i. regales sacerdotes. iuxta qꝺ̃ petrus apls ait. vos estis genus electũ. id ẽ electi ex generibus hoim. regale sacerdotiũ id ẽ. bñ vos regẽtes. Oẽs christiani bis añ baptismũ vngunt sz oleo bñdicto. ꝓmo in pectore. deinde inter scapulas. ⁊ bis p⁹ ba/ptismũ. sed crismate sacro. ꝓmo i vertice dein de p ep̃m in frõte. Et ꝑm aug̃. ꝓme tres vn/ctiones introducte sũt potius vsu q̃z p alı/quã scripturã. In pectore qꝺ̃em in q̃ ẽ loc⁹ cordis baptizand⁹ vngit oleo. Primo vt p spũssancti donũ abiciat errorẽ ⁊ ignorã/tiã ⁊ suscipiat fidẽ rectã. q̃ iustus ex fide vi uit. ⁊ corde creditur ad iusticiã. Inter scapu/las ꝺ̃o vt p spũssancti grãz exercitiat negligẽ tiã ⁊ torporẽ ⁊ exerceat bonã opatõnem. q̃ fides sine opibus mortua ẽ. vt p fidei sacra mentũ sit mũdicia cogitationũz in pectore p opis exerciciũ sit fortitudo laborũ i scapu/lis. q̃tenꝰ fides p dilectõez ꝑm aplm operet⁹. Oleũ igit a corde ad scapulas transfert q̃ñ fides q̃ mẽte cõcipit operꝫficit. In vertice ꝺ̃o baptizat⁹ crismate a sacerdote inungit. vt sit paratus omni poscẽti de fide reddere ra/tionẽ. q̃ p caput mens intelligit. iuxta qꝺ̃ legit. Oculi. i. intellectus sapiẽtis. i capite. i. in mẽte eius. cuius scz mẽtis supior ps est ratio ⁊ inferior sensualitas. Unde bñ p ver/ticẽ q̃ est supior ps capitis intelligit ratio. q̃ ẽ supior ps mentis. De ℞ etiã in vj. pte sub sabbato sancto vbi agit ꝺ̃ confirmatõe dicet. Ideo ãt ante baptismũ vngit oleo bñdicto ⁊ post baptismuz crismate sacro. q̃ crisma soli ꝓpetit christiano. christus ei a crismate ꝺ̃r vel potius a christo ꝺ̃r crisma nõ ꝑm no minis formã sed ꝑm fidei ratõez. Al christo ꝺ̃o christiani dicũt tãq̃z vncti deriuent ab vncto scz a christo. vt oẽs occurrãt i odorẽ vnguẽti illius scz christi cuius nomẽ oleuz est effusũ. sed ꝑm vim nois christiani a cris/mate dicũt ꝑm ysidor⁹. ꝺ̃ ℞ dicet in phemio scõe ptis. Rursus ꝑm augu. vnctio ex oleo ostendit nos ad auditũ plene fidei ꝓpara/tos ⁊ ad bonũ christi odorẽ vocatos. ad re/nũciãdũq̃z dyabolo eẽ cõmonitos. Scꝺ̃o vnctio in pectore ⁊ inter scapulas fit ꝑm ra banũ vt p fidẽ vndiq̃z muniamur ⁊ ad bo/na opa pficienda per dei grãz roboremur. Nam p pectus fidei ỽtus. p scapulas vero in q̃bus onus portat. boũs robur ⁊ opatio recte intelligit. iuxta illꝺ̃. Alligãt onera im/portabilia ⁊ imponunt humeris hoũm ⁊c. Ungit ergo in pectore ⁊ inter scapulas vt mente ⁊ actu opa dyaboli postponat. ⁊ vt sit capax ad intelligendũ ỽbum dei. ⁊ robu stus ad portandũ iugũ ipius ⁊ onus legis Unctio ꝺ̃o q̃ fit in ỽtice. i. sũmitate capitis sup cerebra. fit ꝑm ipm vt celestis regni par/ticeps fiat inunctus. ⁊ q̃ baptizati aïa capi ti. i. christo desponsat. ⁊ ꝑterea fit cũ crisma te ex oleo ⁊ balsamo ꝓfecto vt sciã⁹ q̃ spũs/sanctus ei dat q̃ inuisibiliter opat. oleum nãq̃z fessa mẽbra fouet ⁊ lumẽ ꝓstat vt pre/missũ est. balsamus ꝺ̃o redolere facit. Siq̃/dem fessa sũt aïe mẽbra. q̃ñ penitet se ꝺ̃ deũ egisse. spũssanctus venit ad illã illuminans eius intelligentiã. ⁊ demonstrãs ei peccata sibi eẽ dimissa vel dimittenda. ⁊ ꝑstans illi bona opa q̃ in alijs inspirãt bonũ odorem qꝺ̃ p fragrantẽ balsamũ designat. Item q̃

sedes superbie q̄ sp iuxta ip̄i⁹ nois ꝓnōtiaz
superiora appetit in vtice eē videt. ideo rite fit
ibi hec vnctio sub forma crucis. z sub noīe
hūilitatis. Hāc vnctōez siluester papa fieri
instituit p p̄sbiteros ppter occasionē mor-
tis. Añ credibile ē q̄ ante eius tēp⁹ vtraqz
vnctio. scz z vticis z frontis ep̄o reseruabat.
Cū ei gremiū dilatare ecclie. nec oībus ep̄i
valerēt p ꝓfirmatōez accurrere. ido ne sine
crismatis vnctiōe pirēt. instituit vt a sacer
dotibus in vtice supa cerebrū vbi ē sedes
sapientie vngerent. ad robur z augmentū
grē. Unde si postea decesserint dirut sicar-
dus in mitrali q̄ p rata grē augmentū cō-
sequentur z gle Uerūtamen z sine vnctiōe
credimus solo baptismo saluari. z sine ma
nus impositōe spūm sanctū dari cui deus
dare voluerit. put in actibus ap̄lor legitur
Arnoldiste tñ p̄fidi heretici asserūt q̄ nun
q̄z p baptismū aque hoīes spūm sanctum
accipiūt. nec samaritani baptizati illū rece
perūt. donec manus impositōem accepe-
rūt. Sane vtraqz vnctio fit p̄m rabanū in
moduz crucis vt ab eo tpe diabolus ī vase
suo p̄stino cognoscens signuz sue interem-
ptōis. i. sancte crucis q̄ interemptus est. iā
sibi deinceps illud sciat alienū. i. a se aliena
tum. Fit q̄z p̄m eū vnctio in pectore cū iuo-
catōe trinitatis vt nulle reliquie latētis in
mici in eo resideāt. sz in fide sancte trinitatis
mens eius ꝓforteť. z suscipiat z habeat ītel
ligentiā mandator dei. Quisqz ergo fide-
lis bis inungit. bis oleo. postea simili bis
crismate. p̄mo in baptismo in vertice. scō
post baptismū in fronte. scz in ꝓfirmatōne.
q̄ etiā spūssanctus bis fuit ap̄lis datus. vt
dicet in vj. pte sub sabbato sancto. Quar-
to loco dicendū esset de vnctōe q̄ fit p ep̄m
in fronte baptizati. sz ō ꝑ dicet in vj. pte sub
sabbato sancto Quinto loco circa vnctō
nem ordīandor notandū est q̄ manus p̄e
sbiteri ab ep̄o vngunt vt cognoscat hoc sa-
cramento se p spūm sanctū suscipe vtutem
z grāz ꝓsecrandi. Añ ep̄s eas inungens di
cit. Consecrare z sanctificare digneris dñe
manus istas p istā vnctōez z nostrā bene-
dictōem vt q̄cūq; ꝓsecraverint ꝓsecrent. et
quecunqz bñdixerint bñdicant in noīe dñi.
Ideoqz viri deuoti osculant manus sacer-
dotū statim post ordinatōem. credentes p
hoc orationuz illor principes fieri z bonor.
Et vngunt oleo sacro. vt opa miscōie p vi-
ribus ad oēs debeant exercere. Ꝑ manū
ei opa. p oleū misciā designat. Unde sama
ritanus ille appians vulnerato vinū sup-
infudit. z oleum vulneribus ei⁹. Ungunt
etiā oleo vt humide sint ad offerendū deo
hostiaz p peccatis z large ad cetera officia
pietatis. nō aride z curue ad retinendum.
vtriq; ei videlicet gratia curatōnis z cari-
tas dilectōis p oleū designat. Rursus ido
impositō manus cum oleo sup caput ordi
nandi fit. q̄r p manū opus. p digitos dona
spūssancti. z p caput mens intelligit. Ꝑ ha
nus ergo imponit q̄r donis spūssancti mē-
te imbutus ad opa christi mittit. Sexto
circa ep̄or z p̄ncipū vnctiōem sciendū est
q̄ ep̄or vnctō a veteri testamento sumpsit
originem. Ꝑ lam leuitici. xxi. c. dr. Ꝑ pontifex
sup cuius caput fusum est vnctionis oleū
et cuius manus sūt in sacerdotio ꝓsecrate
ꝛc. Sane ep̄s vngit crismate qō sic p̄missuz
est ꝓficit ex oleo z balsamo z vngit illo tam
in corpe q̄z in corde vt interius nitor ē con
scientie q̄ntum ad deum qō p oleuz. z exte-
rius habeat odorem fame q̄ ad p̄ximum
qō p balsamū designat. De nitore ꝓscīe
dicit ap̄ls. Glia nostra hec est testimoniuz
ꝓscientie nostre. Ꝑ lam omis gla filie regis
ab int⁹. s. pcedit. De odore bone fame idē
ap̄ls ait. Christi bonus odor sum⁹. i. exem-
plū. z imitatio sumus in omni loco. z alijs
sumus odor vite in vitam. q̄i diceret. sum⁹
exemplum dilectōis z bone opinionis du
centis in vitam eternaz. alijs odor mortis
in mortē. i. in inuidie z male opinionis duce-
tis in mortē eternā. Debet ei ep̄s bonuz in
se habere testimoniū z ab his q̄ sunt intus
et ab his q̄ sūt foris vt cortina. i. fidelis cor-
tinā. i. infidelem trahat scz ad fidem z q̄ au-
dit. scz addiscendo z credendo dicat. Ueni.
scilicet p̄dicando z docēdo. Hoc vnguēto

caput ⁊ manus epi ꝓsecrant. ℙder caput ei mens intelligit. iuxta illud euāgelij. vnge. i. humilia caput tuum. ⁊ faciē tuam. i. ꝓscientiam laua scz lacrimis. ℙder manus opera designant. iuxta illud in canticis. ℳanus mee. i. bona opa. distillauerūt murram. i. dederunt alijs bonū exemplum. Caput igit vngit balsamo caritatis. ℙdimo vt epūs diligat deum ex toto corde ⁊ ex tota mente et ex tota aīa sua. ⁊ etiā christi exemplo primum suum sicut. i. ad id qđ seipm. ❡leum enim in capite est caritas in mente ꝑm greg. Scđo caput vngit ꝓpter autoritatem ⁊ dignitatē qr nō solum epūs sed etiam rex cōstituitur Tercio vt ostendat illius scz christi tanq̄ eius vicarius repsentare psonā. de quo dicit ꝑ ppbetā. Sicut vnguentū in capite ei⁹ ꝛc. Caput ei viri est christus. caput christi deus qui de se dicit. Spūs domini sup me eo q vnxerit me. euāgelizare pauperibus misit me Christus ei caput nostr vnctus est oleo inuisibili. ipse p vniuersa inpellat ecclia. eps p sibi ꝓmissa. ℳanus vo vngunt ꝓpt ministeriū et officiū. ℳanus qdem que opa signant vngunt oleo. i. crismate pietatis et misericordie ℙdimo vt epūs opetur bonū ad omnes. maxime aūt ad domesticos fidei nemini claudant. oibus apiant. iuxta illud ℳanus aput inopi ⁊ brachium extendit ad paupem. ℳanus arida. manus auara man⁹ tenacitate ꝓtracta. pauri non potest. Ungat igit vt sanet vt apiat ⁊ vt idigētib⁹ elemosinas largiat. Scđo vt ostendat accipere ptātem bñdicendi et ꝓsecrandi. Unde cū eas ꝓsecrato⁹ inungit. Cōsecrare inqt et sanctificare dñe digneris manus istas ꝛc. vt supra. Tercio vt mūde sint ad offerendum hostias p peccatis. Et nota q licet manus epi inuncte fuerint oleo cuz in pbyter ordinaret. item crismate vngunt cū in epm cōsecrat. Siqdem p manus opa. p oleum spūs sancti vel gratie copia. p balsamuz qđ oleo admisceturī crismate odor bone fame designat. eccl. xxiiij. Quasi balsamū nō mixtuz odor meus. Quia ergo in opibus epōrum et alioz supioz plus q in alijs inferioribus mun⁹ spūs sancti apparere ⁊ odor fame sentiri debet. iuxta illud. ij. ad corinth. ij. christi bonus odor sum⁹ deo. nā ⁊ in celesti gerarchia supiores angeli supioꝝ b⁹ donis ⁊ gratia eminēt. idcirco in eoz ꝓsecratōne man⁹ alias oleo inūcte crismate rōnabiliter inungunt. ℙdoller etiā crismate ꝓfirmat. vt pollicis impositio cunctis pficiat ad salutem.

ℳempe in veteri testamēto nō soluz vngebat sacerdos. vez etiaz rex ⁊ ppheta. sicut in libris regum babet. Unde dns precepit helie. Uade ⁊ reuertere in domuz tuā p desertum in damascū. cūq̄z pueneris illuc vnges asael in regem sup siriam. et yeu filium naasy vnges regem sup israel. heliseuz aūt filium saphat qui est de abel vnges prophetam p te. Samuel q̄z vnxit dauid in regem Sz postq̄z iesus nazarenus quez vnxit de⁹ spū sancto sicut in actibus apl̄oꝝ legit. unctus est oleo pre consortibus suis. qui scđm apl̄m est caput ecclie que est corpus ipsius ꝓncipis unctio a capite ad brachiū ētrāslata vt ꝓnceps a tpe christi non ungat in capite. sed in brachio siue in humero vel i armo in qbus ꝓncipat⁹ congrue designat iuxta qđ legit. Fact⁹ est ꝓncipatus sup humerū eius ꝛc. Ad qđ etiaz signandū samuel fecit poni armum añ saul cui dederat locuz in capite mense añ eos qui fuerant inuitati. In capite vo pontificis sacramētalis est delibutio obseruata. qr psonam capitis scz christi qui est caput ecclie in pontificali officio repsentat. ℙrefert aūt inē pontificis ⁊ principis unctionez. qr caput pontificis crismate ꝓsecratur. brachium vo principis oleo delinit. vt ostendat quanta sit differentia inter autoritatē pontificis et ꝓncipis ptātem. Et nota q sicut in euangelio legit quidā paterfamilias vocauit seruos suos ⁊ dedit illis decem mnas. Siqdem vocatio serui. est canonica electio episcopi. que fit ꝑm vocatiōem domini vocantis aaron. ℳanu dat ei quādo is qui sibi manus imposuit dat ei textuz euangelij dicens. Uade p̄dica. Et ipse cum ꝓmo ingredit ciuitatem suam p̄fert euāgelium in pectore suo iuxta morem quoꝝdā ecclesiaꝝ. ostendens quasi negociator mnā suam. In qbusdā etiā ecclijs cum archiepūs

dat illi vgam ⁊ dicit. Vade p̄dica. ⁊ ille stati benedicit pl̄m. in quo signat̄ q̄ moyses cū virga missus est in egiptū. ¶Rursus episcopi in die sue p̄secrationis p̄sueuerunt equitare equos albis pānis cooptos rep̄sentantes illud q̄d legitur in apoc̄. xix. c. Exercitus qui sunt in celo sequunt̄ illū in equis albis Siq̄dem exercitus qui sunt in celo sunt boni ⁊ iusti viri et p̄lati qui quotidie sequunt̄ p celestib⁹ deū in omnibus bonis opibus qui ideo dicunt̄ esse in celo. q̄ sola celestia diligunt ⁊ querunt. Unde ap̄lus. ¶Nostra cōuersatio in celis est. ¶Hi exercit⁹. i. iusti ⁊ boni viri ⁊ p̄lati sequunt̄ ihesum. q̄ndo scz expugnant in se vicia p correctionez ⁊ in primis p ammonitōnem. Uñ iacobus. Qui p̄uerti fecerit peccatorem ab errore vie sue liberabit aiam suam a morte ⁊c. ¶Isti exercitus sūt in equis albis. i. in corpibus castis. Corpora bonor̄ dicūtur equi. q̄ sicut equi dirigū tur scōm voluntatem sessoris. ita iustorum corpa regunt̄ scōm volūtatem christi. ¶Isti equi debent esse albi siue albis opti. i. corpora iustor̄ et p̄lator̄ debent esse casta ⁊ munda. Si enim casta nō fuerint christus sequi nō poterūt. Et petrus. Christus passus est p nobis. vobis relinquens exemplum vt sequamini vestigia eius ⁊c. Sed ⁊ clerici sancte romane ecclie ex concessione cōstantini impatoris equitant equos decoratos linte aminib⁹ candidissimi coloris. Qua die debeat ep̄us p̄secrari ⁊ quare codex euangelij ponit sup humeros p̄secrandi dicet in sc̄da pte sub ti. de episcopo. Septimo loco dicendū est de vnctione ecclie. altaris. calicis. et alior̄ ministeriorūecclie. que fm morem cum dedicant̄ inunguntnō solum ex mandato legis diuine. vez etiam exemplo beati siluestri qui q̄ñ p̄secrabat altare illō crisma te pungebat. ¶Precepit enim dñs moysi vt faceret oleū vnctionis ō quo vngeret tabernaculū testimonij. mēsam. arcā. testamenti candelabrum. ⁊ suppellectilia. exo. xxx. et. xl. c. et alia vt p̄missū est. Que vnctōes fiūt vt rebus inunctis maior reuerentia exhibeatur ⁊ maior illis gratia infundat̄. De his vnctionibus in suis locis dictū est ⁊ dicet. Verū vnctionis sacramentū aliud q̄dem efficit ⁊ figurat in nouo q̄z in veteri testamēto. Uñ nō iudaizat ecclia cuz vnctionis celebrat sacramentum. sicut aliqui antiqui mentiunt̄ qui neq̄z scripturas neq̄z dei nouere vtutem De vnctionib⁹ ecclie et altaris in suis titul⁹ dictū est. ¶Patena siq̄dem p̄secrat̄ ⁊ inungitur ad ammīstrationē corpis christi qui in ara crucis p oīm salute īmolari elegit. ¶Ut deus et omnipotens deus p̄sperſam similaginē in patenis aureis ⁊ argenteis ad altare suū deferri iussit. Calix quoq̄z p̄secrat̄ ⁊ inungit̄ vt gratia spūssancti pficiatur nouum sepulcruz corpori ⁊ sanguini christi. ⁊ ip̄e dignet̄ illū sua virtute p̄fundere qui calicē melchisedech famuli sui perfudit Octauo de extrema vnctione que scz ex institutiōe felicis pape quarti. ⁊ ex p̄cepto iacobi apostoli datur laborantibus in extremis. dicendus est De qua dicunt q̄dam q̄ illa non est ita propte sacramentum sicut crismatō que fit in fronte vel alias. q̄ sicut asserunt uerari pōt cum sit oratio sup hominē. q̄d in sacramentis non p̄tingit. Sane hec vnctio p solus sacerdotez fieri potest. si plures adesse nō p̄nt ¶Per quā quidez venialia remittunt̄. iuxta illud iacobi. Infirmat̄ q̄s ex vobis. vt supra Fit aūt vnctō hec in diuersis corpis mēbris pter causas que ex orōnibus que tūc dicuntur colligunt̄. ⁊ specialiter in illis in quibus q̄nq̄z sensus hominis vigent. vt quidquid p illos infirmus deliquit p huius vnctiōis vtutem aboleat̄. In q̄busdam ordinar̄ legit̄. q̄ inungendus debet eē adminus. xviij. annor̄. ⁊ q̄ egrotans semel dūtaxat debet ināno inungi. licet pluries egrotet. ⁊ q̄ nullus inungendus est nisi qui p̄us compos mentis existens verbis aut signis id postulauerit. ⁊ q̄ nō debēt scapule inungi. quia in baptismo fuerunt inuncte. ⁊ amodo misterio carent. ⁊ q̄ confirmatus non debet inungi in fronte. sed in tempor⁹. nec p̄sbyteri manus vngi debēt interius. sed exterius. quia in ordinatōne eius interius inuncte fuerūt ⁊ q̄ ab ep̄o semel inunctus nō dz ppter eius reuerentiam vlteriꝰ per p̄sbyterum ibi inungi. Et q̄ si eger inunctus cōualescit. loca

inuncta lauent. ⁊ aqua lotionis in ignē pji/ciatur. Si vero decedat nō laueť corpus p/pter recentem vnctionem. Et q; si eger in ex/tremis laborat cito vngat ne inūctus dece/dat. Quidam etiam penitētes et morituri aliciū induunt ⁊ sternunt in cinere. vt dice/tur in sexta pte sub quarta feria in capite ie/iuniorum. Mono cimiteriuz qđ eisdem gaudet ꝓuilegijs cum ecclesia ꝓsecratur et benedicť. sicut dominꝰ benedixit p' manus/ seruorum suoꝝ abraam ysaac ⁊ iacob terraz a filijs effrem causa sepulture compatam. Benedicť autem vt vlteriꝰ desinat illic im/mundoꝝ spirituum habitatio eē et fideliuz/ corpa ibi vsq; in diez iudicij requiescant in/ pace. nisi paganorum vel infideliū. vel etiaz excōmunicatoꝝ corpa ibi fuerint humata/ donec inde fuerint eiecta. Illud etiaz nota/ q; palle altaris. vestimenta sacerdotalia. et hmōi ecclesiastica ornamenta benedicēda/ sunt. Legimus enim moysen ex p̄cepto dñi/ tabernaculum diuinis p̄cibus sacrasse cuz/ mensa ⁊ altari ⁊ vasis ⁊ vtensilibus ad diui/num cultum explenduz. Si ergo iudei qui/ legis ⁊ futurorū vmbre seruiebant hec age/bāt. beb. viij. et. x. c. q̄nto magis nos quibus/ veritas p̄ christum patefacta est hoc agere/ debemus. ⁊ hoc p̄ episcopos sacratos. ⁊ nō/ per coepiscopos. Unde legiť. exo. penul. ca./ Cuncta vasa ministerij benedixit moyses./ Et si sacre vesti petia vel filuz adiungatur./ nō ideo benedictōez iterari debere iuris te/stimonio cōprobať. Quare aūt tres hmōi ⁊ similes benedicanť ex earum bñdictionib⁹/ colligitur euidenter. De vestibus vō sacris/ diceť in phemio tercie pt̄is. Et attende q; be/nedictio seu ꝓsecratio ecclie ⁊ vestium et or/namentoꝝ ecclesiasticoꝝ nō fit eo q; illa sint/ gratie susceptiua. cuz sint inaīmata. sed hoc/ noscitur introductum. q; sicut et homines/ sic ⁊ illa p̄ benedictionem ⁊ cōsecrationem/ diuino cultui habilitanť. ⁊ ydonea ⁊ maio/ris reuerentie efficiunť. ¶ Personis vero per/ vnctōnem ⁊ benedictōez maioꝝ gratia in/fundiť. Quidam aūt in ornamentoꝝ bene/dictione manus suspendunt. de quo diceť/ in scđa pte sub ti. de dyacono. Decimo/ ceť de vginum cōsecratione dicendum. sed/ de hoc in phemio scđe p̄tis diceť.

De ecclesiasticis sacramentis

Circa ecclesiastica sacramenta notādum est q; scōm grego. sacramentuz est in/ aliqua celebratione. cum res gesta ita fit vt/ aliud aliquid significate rei accipiam⁹ qđ/ sancte. id est digne accipiendum est. Mysterium vero est qđ occulte ⁊ inuisibiliter opa/tur spūssanctus. ita q; operando significat/ et significando benedicit. Mysterium enim/ est in sacramentis. ministeriuz dicitur in or/namentis. Sed ⁊ scōm aug̃. sacramentum/ est inuisibilis gratie visibilis forma. Item/ sacrificium visibile. inuisibile sacramentuz./ Item idem signum est res p̄ speciez quā in/gerit sensibus aliud aliquid ex se faciens/ in cognitionem venire. Diciť etiam sacra/mentum sacre rei signum vel sacrum secre/tum. De hoc etiam in quarta parte sub. vij/ p̄ticula canonis diceť super verbo mysteri/um fidei. ⁊ sub ti. de oblatōne. Sane que/dam sunt sacramēta necessitatis tantū. que/dam dignitatis et necessitatis. q̄dam ordi/nis ⁊ necessitatis. quedam dignitatis et vo/luntatis. quedam vero voluntatis tantuz./

Sacramētum necessitatis tantū est ba/ptismus. qui in summa necessitate a q̄cun/q; dum tū in forma ecclie collatus fuerit p/ficit ad salutem. Et diciť necessitatis. q; sine/ eo nemo saluari potest si ex cōtemptu dese/rať. De hoc sacramento in. vj. pte sub sabba/to sancto dicetur. Sacramentum dignita/tis ⁊ necessitatis est ꝓfirmatio. dignitatis/ quia a solo ep̄o conferť. necessitatis. quia ex/ ꝓtemptu illud dimittentes nō saluanť. De/ hoc etiā sub dicto sabbato diceť. Sacra/menta vero ordinis ⁊ necessitatis sunt peni/tentia eucharistia. ⁊ extrema vnctio. ordinis/ quia tantū a rite ordinatis scōm claues ec/clesie dari debēt. nisi in necessitate in qua q̄s/ potest etiam laico cōfiteri. necessitatis quo/niam ex contēptu illa dimittens saluari nō/ potest. De penitētia vide in. vj. pte sub titu./ de q̄nta feria cene dñi. Et dixim⁹ in reposito

rio nostro sub ti. ō pe. et re. De eucharistia in ārta pte sb canōe dicet. De extrema vnctō ne in p̄cedenti ti. dictum est. Sacramentum v̄o dignitatis ⁊ voluntatis est ordo. dignitatis. q̄ a solis ep̄is p̄fert. vel q̄ non nisi dignis. ⁊ digne ad illum accedendū est. voluntatis q̄ sine illo quis saluari potest De hoc dicet in p̄hemio. ij. p̄tis. Sacramentum voluntatis tantū est matrimoniū. Et ō volūtatis. q̄ sine illo quis saluari potest Non ei expedit homini ad regna celoꝝ tendere volenti nubere. Circa qō notandū est q̄ ꝑm canones. solennitas nuptiaꝝ faciēda non est a. lxx. qō est tempus tristicie. vsqꝫ in octauā pasche. nec tribus hebdomadis ānte festum sancti ioh̄is. Sed scōm ꝓsuetudinē ecclie generalis. matrimoniū publice ꝓtrahitur in eccl̄ia a crastino dñice in albis. vicz ab octaua die pasche vsqꝫ ad p̄mum diem rogationum. Et in p̄ma die rogationum in mane claudit hec solēnitas. et durat p̄hibitio vsqꝫ ad octauū diez post pente. inclusiue. ⁊ sic loquit clemēs papa in sua ep̄la decretali. Et p̄ima quoqꝫ dñica aduent⁹ vsqꝫ ad epiphaniam nō debēt nuptie celebrari. Nec etiaꝫ fierent vsqꝫ ad octauā epiphanie nisi q̄ dñs etiam nuptias. tū sui p̄nītia. tum etiam miraculo decorauit Ān tunc cantat Hodie celesti sponso iuncta est eccl̄a. Quidam tñ dicunt sancti⁹ esse q̄ hec p̄hibitio vsqꝫ ad octauā ipsius festi extendat. sicut ⁊ officium ꝓuersionis aque in vinū in nuptijs. In p̄missis ergo tp̄ib⁹ matrimonia nō contrahunt. quoniaꝫ ipsa tp̄a sunt oōni deputata. Et ideo debet tūc homo etiā a lecto vxorio sequestrari. Generaliter enim tp̄e quo abstinet a nuptijs abstinendū est etiā a ꝓiugali amplexu. nisi forte ob fragilitatez hūanitatis vir ab vxore poscat ꝓiugale debitum vel econuerso. quoniā poscenti soluēdū est q̄ ꝑm ap̄lm vir nō habet p̄tātem corp̄is sui sed mulier. ⁊ econuerso. Licet aūt solēnitas nuptiaꝝ p̄missis tp̄ibus interdicta sit. q̄cunqꝫ tamen tp̄e matrimoniuꝫ legitime p̄ v̄ba de p̄senti ꝓtractum fuerit. tenet. Qō v̄o statutum fuit in canone q̄ tribus septimanis. p̄cedentibus festiuꝫ beati ioh̄is baptiste nuptie nō celebrarent. ideo factū fuit vt liber⁹ orationi vacet. Instituerat enim eccl̄ia p̄ duas q̄dragesimas p̄ter maiorē. vnaꝫ ante natale dñi. que cōmuniter vocat sancti martini. ⁊ durabat vsqꝫ ad natale. aliā scz. xl. dierum añ festū beati ioh̄. bap. in q̄bus vacandum erat oōmbus elemosinis et ieunijs. sed ꝓpter hoīm fragilitatez ille due ad vnaꝫ sunt redacte. ⁊ ite ꝫ illa diuisa est in tres hebdomadas ad uētus. et tres ante natiuitatez sancti ioh̄is. in quibus est ieunandum ⁊ a nuptijs abstinendum Isidorus ꝑm ysidorum femine dū maritant ideo velant vt noluerint se sp viris suis subditas ee. ⁊ q̄ rebecca viso ysaac se velauit. Item iō nubētes p⁹ benedictōnem vitta vno inuicē vinculo copulant. ne ꝓpagem. i. fidem ꝓiugalis vnitatis dirumpant. Eadem vero vitta candida purpureo colore p̄miscet. q̄ candor est mūdicia vite. purpura ad sanguinis posteritatem adhibet. vt hoc signo ⁊ continētia ⁊ lex ꝓtinendi ab vtriꝫ ad tempus āmoneat ⁊ post hoc reddendum debitum nō negetur

Item q̄ in p̄mis anulus a spōso sponse datur fit nimiꝫ ꝓpter mutue dilectōnis signū vel ꝓpter id magis vt pignore. i. signo corda coꝝiungant. Unde et in quarto digito anulus ideo inseꝝ. q̄ in eo vena quedaꝫ vt fertur sanguinis ad cor vsqꝫ pueniat. Item ptheus q̄dam sapiens p̄mum ob amoris signum ferreū anulum fecit ⁊ inibi adamantem inclusit. ⁊ inde subarrari sponsas instituit. q̄ sicut ferruꝫ oia domat. sic amor omnia vincit. quoniā nihil amoris feruore vehementi⁹ ⁊ sicut adamas est infrangibilis. sic ⁊ amor est insuperabil. Fortis ē ei vt mors dilectio. Ideoqꝫ in digito anulari in quem vena ꝓcedit a corde illum portari instituit. Postmodū vero p ferreis sunt aurei ꝓstituti. ⁊ p adamāte gēmis ornati. q̄ sic aurū cetera metalla. sic amor vniuersa bona p̄cellit. ⁊ sicut auꝫ gemma decorat. sic ꝓiugalis amor ceteris v̄tutibus adornat. Nuptie autē ꝑm ambrosiū dicte sunt ab obnubendo. ille enim qui nubūt caput ꝓpter verecundiam obnubere solent. Unde ⁊ rebecca viso ysaac cui desponsari debebat caput ob

nubere cepit. Verecūdia nanq; debz p̄cedere nuptias. q̄ ip̄m ꝓiugium plus verecūdia cōmendet. ⁊ magis expedita debet videri a viro q̄z ipsa virū expetisse. Sed ⁊ ꝑm hiero. Connubia legitima peccato carent. non tñ tpe illo quo actus ꝓiugales gerunt̄ ꝑsentia spūssancti dat. etiaz si ꝓpheta eē videat qui officio generationis obsequit̄. Notādū etiaz est q̄ triplex spūale sacramentū in carnali matrimonio cōsūmato designat. Primum sacramentū est vnio fidelis aīme ad deum p̄ fidem dilectōnem ⁊ caritatem. siue vnio volūtatis. scz caritas que ꝑsistit in spū inter deum ⁊ iustā aīam. Ūñ ap̄s. Qui adheret deo vn⁹ spūs est cum illo. Hoc sacramentū significat̄ p̄ ꝓiunctōem animoz habitam in p̄ma desponsatiōe carnalis matrimonij. Scōm est vnio humane nature ad deū. que facta est ī vtero v̄ginali p̄ incarnationē verbi dei. siue nature ꝓformitas que ꝑsistit in carne inē christum ⁊ sanctā eccl̄iaz Ad q̄ p̄tinet illd̄. Verbū caro factū est ⁊c. Hoc sacramentū designat̄ in matrimonio carnali p̄ ꝓiunctōem coꝛpoꝛ ꝑsummato ñ q̄ ipsa ꝓiunctio in qua spūssanct⁹ nō adest illud designet sed p̄ip̄m actū ꝓsummatum significat̄. Terciū sacramentū est ecclie vnitas ex omnib⁹ gentibus collecta. ⁊ vni viro scz christo subiecta. Hoc sacramentuz significat̄ in eo qui vnicaz tantū et v̄ginē habuit vxorem. facto postmodū clerico et ordinato. Ubi vero quis ad bigamiam siue ad scōm matrimonium transit iam ab vnitate recedit. q̄ carnem suaz in plures diuidit. et sic huius tercij sacramenti signatio in eo nō cadit. quare p̄moueri nō potest. Maz p̄motus vnitatē signare nō posset. Preterea p̄ scōm matrimoniū recedit a ꝓpoꝛis ꝓiūctione matrimonij. Eccl̄ia vo ex quo christo se ꝓiunxit nunq̄z ab eo decessit. nec ipse ab ea bigamus ergo talem vnitatē significare nō potest. Ūñ merito ꝓpter huius sacramēti defectū p̄moueri nō potest. Illud etiā nota q̄ sicut statutū est ī ꝯcilio carthagineñ. sponsus ⁊ sponsa bñdicendi a parentib⁹ vel a paranimphis offerant̄ ecclie sacerdoti. accepta aūt benedictione eadez nocte p̄ reuerentia bñdictionis in v̄ginitate p̄maneant. Celebrez nuptie bñdicende sunt a sacerdote cū p̄cibus et oblationib⁹ ex institutione euaristi pape. Uerūtñ vir vl̄ mulier ad bigamiā transiens matrimoniū ꝓtrahendo nō debz a ꝑsbitero benedici. q̄z cum alia vice benedicti sint eoꝛ benedictio iterari nō debet. Nō ergo debent nuptie benedici. nisi vbi virgo cum v̄gine ꝓtrahit ꝓpter rōnem que ponet̄ in ꝓhemio scōe p̄tis. imo p̄sbyter qui bñdictionem cuz scōa vxoꝛe celebrauerit. officio et bñficio suspensus est ad sedem ap̄licam mittendus. q̄ quidē ad exhoꝛtatiōez continentie noscit̄ introductū. Scōm quoꝛūdā locoꝛum ꝓsuetudinē si quis ꝓtrahit cum secūda v̄gine bñdictio iterat̄. et hoc si dñs papa sciat ⁊ tolerat. alioq̄n nō valet. Dicūt etiam q̄dam q̄ si aliqui v̄gines ꝓtrahētes nō fuerit bñdicti. facti bigami itez ꝓtrahendo poterūt bñdici. Dz et si q̄ ꝓtrahētes fuerint bñdicti. licet se nō cognouerint carnalit̄. nō ideo itez ꝓtrahētes bñdicent̄ De benedictione v̄ginum dicetur in ꝓhemio scōe p̄tis.

Notandū aūt est q̄ vnū sacramentū dignius est alio q̄ttuoꝛ modis. scz rōne efficacie. vt baptism⁹. rōne sanctitatis. vt eucharistia. rōne significationis. vt ꝓiugiū. q̄daz tñ nō ap̄probant ist̄ modū. et rōne ꝓferentis. vt ꝓfirmatio et ordo. Sed queri̊t quare instituta sunt sacramēta. q̄ sine illis potuisset deus humano generi vitā eternā ⁊ grāz donasse. Respōsio ꝓpter tria. Primo ꝓp̄ humiliatiōem vt dum homo ex dei p̄cepto se rebus insensibilibus ⁊ se inferioꝛib⁹ reuerenter subiicit ex hac obediētia magis apd̄ deū mereat̄. Scōo ꝓpter eruditiōez vt pd̄ q̄ fiꝛus in specie visibili cernit̄ ad inuisibilez v̄tutem que inteꝛius est agnoscendā mens erudiat̄. Tercio ꝓpter exercitatōnem. quia cum homo ociosus eē non debeat ꝓponit̄ ei vtilis ⁊ salubris exercitatio in sacramentis qua vanā et noxiā declinet occupatiōez iuxta illud. Semp aliquid boni operis facito vt dyabol⁹ inueniat te occupatū. Nō ergo debēt omitti put in p̄cedenti titulo dictum est

Incipit liber secūdus de ministris et ordinib⁹ ecclīasticis et de eorum officijs

In hac secunda pte de ministris et ordinibus ecclīasticis eorūq3 officijs tractare p̄uidimus. p̄mittentes q3 tres sunt secte famose videlicet. gentiliū. hebreorum. ⁊ christianorū. Prima est erroris. Secunda vitatis. Tercia vitatis et salutis. In p̄ma naufragamur. In scōa a piculo eripimur. In tercia saluamur. Prima secta ōra secando. quia secat. id est sepat nos a deo. Secunda ⁊ tercia a sectando ⁊ tenēdo quoniam illuminat saluant ⁊ liberant. Christianorum p̄sone3 seculares q̄3 ecclīastice ab alijs duab⁹ sectis sumpte sunt. hebrea videlicet et gentili. Sicut ei apud nos duo sunt genera p̄sonarū. scz laicales ⁊ ecclīastice. sic ⁊ apud gentiles ⁊ hebreos. Apud gentiles q̄dem seculares p̄sone erant. monarcha scz impator romanus. patricij qui et senatores dicebant. ad quor arbitriū vniuersa ordinabant. reges. duces. comites. p̄sides p̄fecti. suffecti. tribuni militum. tribuni plebis. p̄tores. centuriones. decuriones. quatriones. diuini viri. questores. ediles. ⁊ aule ianitores. Inter poetas vo erant aduocati carminum relatores. carminum scptores. comedi. tragedi. et historiographi. Vates autem qui a vi mentis dictus est modo sacerdotem. modo pphetam. modo poetam significat scōm ysidorum. In ritu templor erant apud gentiles archiflamines. ptho flamines. flamines ⁊ sacerdotes. vt iam dicetur. Erant quoq3 apud eos virorū ⁊ mulierum religiosi cōuentus. Apud hebreos quoq3 eadem erat diuersitas personarum. alie nanq3 erant seculares. alie diuino cultui in templo videlicet dedicate. In templo erant sūmus sacerdos vt melchisedech. minores sacerdotes. leuite. nathinei. luminuz extinctores. exorciste. ianitores. ⁊ editui. seu cantores. Sup populum vero regendum erat dux populi moyses. ⁊ sub eo quos ipse p̄stituerat ad p̄silium ietro soceri sui. Erant etiam ciliarche. etacontarche. pentacontarche ⁊ decacontarche. id est millenarij. centenarij. q̄nquagenarij. ⁊ decani. Cilios enim interp̄tatur mille ⁊ archos p̄nceps. inde ciliarcha. id est p̄nceps sup mille. eta centum. inde etacontarcha. qui super centum potestatem habebat. Pentacontarchus dicitur qui p̄est q̄nquaginta. penta enim q̄nq3 sonat. Decanus qui decem. deca enim dece3 sonat. Apud christianos quoq3 similis diuersitas repitur. Et nota q christiani a christo dicti sunt. christus vero a crismate. de q̄ dictum est in pte p̄ima sub ti. de cōsecrationib⁹. Nomen christianorū primo in anthiochia inuentum est. Antea enim oēs vocabant discipuli seu frēs donec apli in anthiochia p̄silium fecerunt. Et dicunt christiani ortodoxi. i. recte gloriantes. ⁊ vt credunt viuentes. nam ortos grece dicit recte latine. et doxa gloria. Dicitur ergo christ⁹ a crisma te quasi vnctus. Ipse autē vnctus est etinaliter a deo p̄ consortibus suis. put legitur in actibus apostolor. ⁊ hoc nomen est oleum effusum. Hinc est q in veteri testamento sacerdotes ⁊ reges christi nūcupant. quia vncti erant vnctione tempali. iuxta illud. Nolite tangere christos meos. Hoc autem nomen christus nō est ppr̄ium nomen saluatoris. sed est cōmunis nuncupatio potestatis. est enī cōmune nomen dignitatis. Sed hoc nomen ihesus ppr̄ium est vocabulū persone saluatoris quo ab āgelo gabriele in cōceptione vocat⁹ est. euāgelista testante. vocabis inquit nomen eius ihesum. ⁊ ab hominibus in circūcisione. Et nota q ihesus dicit hebraice messias. grece christus vel sother. vel sophir. latine vnctus. vt p̄missum est. vel saluator eo q ipe saluum faciet populū suum a peccatis eorum. potestatem enim habet dimittendi peccata sicut ipse dicit. vt salutaris. quia ipse nobis salutez dedit. Si ei p̄cepta ei⁹ seruauerim⁹ vitā etnā possidebimus

bim⁹. ¶Hoc aũt nomẽ ieſus porphiri⁹ pbus greca ⁊ latina lingua pius ſcribebat. latine ieſus. grece vo p. H. quam greci p. J. lõga ſonant. vñ et q̃dã pferunt giſus. latini vo p. e. longa. ¶Recti⁹ ergo videt ſic eẽ pingendum ihc̃ p greca abbreuiatõez. q̃z ibs platinã aſpiratõez. Sz ⁊ ꝑ nomẽ chriſt⁹ cũ ſit grecũ greca ſcribit abbreuiatiõe ſic̃ xp̃c̃. ¶Nam greci ponũt. X p chi. ρ. vo p r. ⁊ c. p s. Si aũt ſcribit̃ p s. latina terminatõe finit̃. Ergo ſi longo ſcemate ſcribit̃. ſic p aſpiratõez pingat̃ chriſtus Circa noĩa aũt chriſti notãduz eſt q q̃dã ex ipſis dicunt̃ de chriſto relatiue vel q̃ſi relatiue. vt paſtor ſpõſus ⁊ mediator quedã nõ relatiue. vt bõ. quedaz trãſlatiue vt agn⁹. ouis. vitulus. ſerpẽs. aries. leo. vermis. ⁊ quedã cũ ſint inſtitutiõe relatiua. ſũt ei p̃rogatiua p̃uilegij appropriata. vt chriſt⁹ Jeſus aũt eſt ꝓpriꝓpriũ nomen ei⁹ vt premiſſuz eſt. Vocat̃ etiã chriſt⁹ alpha ⁊ o. i. pncipiũ ⁊ finis. ⁊ hebraice emanuel. qđ interp̃tat̃ nobiſcũ de⁹. ¶Nobiſcũ ei eſt p p̃ntiã maieſtatis. p participatoz vitatis. p vinculum caritatis. ⁊ p adimpletõem vitatis. Vocat̃ p̃terea via vitas ⁊ vita. Via in exemplo vel p̃cepto. vitas in pmiſſo. vita in p̃mio. Sabbaoth vo. i. de⁹ exercituũ. adonay qđ ẽ dñe. athanathos. i. ĩmortalis. kyrios. i. dñs. theos. i. deus. panthocratbon. i. pat̃ diſponens vel pfect⁹. homoyſon. i. vni⁹ eẽntie. noĩa ſũt dei. nõ tantũ pſone chriſti. Vocat̃ preterea chriſt⁹ ſm yſaiã ammirabil̃. ꝯſiliari⁹. deus fortis pat̃ futuri ſeculi. pnceps pacis. Ammirabilis in incarnatõe. ꝯſiliari⁹ in integra rez cognitõne. de⁹ in rez creatõne. fortis in rez diſpoſitione. pat̃ futuri ſeculi in meritoꝛum retributõe. pnceps pacis dr. vel q⁹ fuit mediator dei ⁊ hoĩm vel etiaz hoĩm ⁊ angeloꝛz. vel q⁹ ꝯfert illis pacẽ que exꝓpat omnẽ ſenſum. cui⁹ pacis nõ erit finis. Vocat̃ etiã chriſt⁹ ineffabili noĩe tetragrãmaton. i. qt tuoꝛ literaꝛz que ſũt ioth. hee. vau. beth. que ſunt apd̃ nos. i. e. v. be. Eſt ergo nomẽ ieube qđ dr ineffabile. nõ q⁹ nõ valeat fari. ſz q⁹ nõ eſt deus ꝑ noĩe niſi in arduis inuocãd⁹. vel q⁹ ei⁹ ſnia ſufficienẽ neq̃at explicari. Cuius interp̃tatio eſt talis. ioth pncipium. hee iſte vau paſſionis. beth vite. q̃ſi iſte eſt pncipiũ vite paſſionis. Gentiu⁹ more grecoꝛ ponit̃ p ablatiuo. paſſionis p paſſione. i. p paſſionem. Quo aũt vita noſtra ab ipſi⁹ morte dependeat nõ poſſum⁹ intueri. Be ꝑ dicet̃ in tercia pte ſub ti. de indumẽtis legalib⁹. ¶Hoc aũt nomẽ de⁹ appropriat̃ patri ⁊ filio ⁊ ſpũ ſancto put in ſimbolo athanaſij legit̃. q̃z uis etiã q̃q̃z ad alias ꝑſonas extẽdat̃. iuxta illd̃ Bijs nõ detrabes. Et alibi. Explica illũ ad deos. Et apls. ¶Nã ⁊ ſi ſunt q̃ dicant̃ dij. ſiue in celo ſiue in tra. nobis tantũ vn⁹ deus pat̃ ex quo oĩa. Et idẽ. Si noſtr euãgelium eſt optũ in bis q̃ pereũt eſt optuz. in q̃bus de⁹ bui⁹ ſeculi excecauit mẽtes infideliuz. ¶Rurſus ieſus dict⁹ eſt nazaren⁹ a quodaz vico galilee. Be⁹ dict⁹ eſt ꝓpter vnicã cuz patre ſubſtantiã. Bñs vo dr ꝓpter ſeruientẽ creaturaz. Beus et hõ dr. quia vbũ ⁊ caro. Verbum dr q⁹ pater p eum oĩa ꝯdidit ſiue iuſſit Ymago dr ꝓpter parez ſilitudinẽ patris. Si q̃dem apud chriſtianos ſeculares perſone laici dicunt̃. laos ei grece dr populus latine Clericales ſunt que in eccl̃ia deſeruiũt vel ipſam regunt. a cleros qđ eſt ſorz put iam dicet̃. ¶Ve aũt ſubdiuidunt̃ in monachos. i. in ſingulariter degẽtes. naz monos grece dr ſingularis latine. ⁊ alios religioſos. ſunt autem quattuoꝛ genera monachoꝛ. alij ſũt cenobite qui vicz in cõmuni monaſterij regula ⁊ vita obediẽtie maioꝛ deſeruiũt. alij ſũt anachorite qui vicz edificant ſolitudines. ⁊ q̃zuis in cõmuni vita poſiti. priuate tamen cõtemplationi vacant. alij ſunt beremite q̃ videlicet ſolitarie in deſertis degũt. alij ſunt girouagi. id eſt vagabundi ⁊ circũcellione ſ religio vero dicta eſt. q⁹ p ea⁹ vni deo religamur ad diuinum cultum vinculo ſeruiendi. ⁊ in clericos ſeculares qui vſurpato nomine ſeculares dicuntur. ad differentiaz regulariuz qui ꝓpio carent quod̃ nõ continguntin iſtis. ¶Nam et ſcõm aug̃. Bonus monachus vir bonum clericum facit. Sed et eccleſiaſticarum perſonarum duo ſunt genera. ¶Nam aliud eſt dignitatis. aliud ordinis. Dignitatis vt papa. patriarcba. pmas archiep̃s. ſiue metropolitanus qđ idez eſt

epus.archidyaconus.archipbyter.7 ppo/
situs.qzuis omes qui psunt ppositi genera
liter rite vocent. In choro vo psone sunt de
canus.subdecanus.cantor.siue pcentor.suc
centor.thesaurari9 siue sacrista.archiacola
7 hmoi Dignitates autem7 ordines a lege
originē7 exempla traxerūt.iuxta illud'Con
stitues eos pncipes sup oem terrā. Quāqz
qdam dicunt dignitates a gentilitate sum/
psisse initiuz. Ordinis aūt psone sunt sacer/
dos.dyaconus.7 ceteri qs inferius pseque
mur. Qualit a veteri ritu tā gentiliuz qz he/
breoz ad cultū pnūs ecclie trāslatio psona
rum facta sit.et qliter ab illis psone dignita/
tum in ecclia originē habuerūt. breuit vide
amus. Et qdem dns papa qui pater vel cu
stos patz est vicem gerit summi pontificis
Roman9 impator monarche sllitudinem
gerit. Senatoria et patricioz dignitas ma/
net in ecclia in quattuoz patriarchis 7 in ec
clesia romana in cardinalib9. Primates q
tribus archiepis pesse habent regem expri/
munt qui trib9 ducibus pest. Metropoli/
tani seu archiepi ducib9 compant. qui plu
ribus comitib9 psunt.sicut illi plurib9 epis
Pelagius tñ papa dicit qd vna puincia ha
bet regez 7 metropolitanū. Episcopi comi/
tum sllitudinem gerunt. Coepi quoruz po
testas sublata est psidū 7 pfectoz. Predepos
ti vo et tribunos militū imitant.archipsby
teri tribunos plebis.cancellarij pretores.ar/
chidyaconi cēturiones decani decuriones
psbyteri curati aduocatos. Persone qz or/
dinū ab illis originem habuerūt. Nā psby
teri vices gerunt ediliū.dyaconi qternionū
subdyaconi duum viroz.exorciste qstores
imitant ostiarij aule ianitores.lectores car
minum relatores.acoliti carminum scpto/
res. Sane episcopalis ordo scōm ysi
doruz qdruplit9 est vicz i patriarchis.archi
epis.metropolitanis.atz epis Aplica at
sedes sic ait anaclet9 papa caput 7 cardo est
aliaz.qnia sicut ostiuz cardine regit.sic illi9
autoritate oes ecclie regunt.7 inde dicti sūt
cardinales p qs tota ecclia sicut ostū p car
dinē gubernat. Illi9 aūt plat9 papa.i.pat pa
truz vocat.i.vniuersal. qz vniuerse ecclie pn/
cipat.7 aplicus.qz pncipis apl'orū vice fun
git.7 sūmus pontifex.qz caput est oim ponti
ficū.a q illi tanqz a capite mēbra descendūt
7 de ei9 plenitudine oes accipiūt qs ipse vo
cat in ptē solicitudis.ñ in plenitudiez ptis
Hic ē melchizedech cui9 sacerdotiuz nō est
ceūis ppatuz. Patriarcha vo greca lingua.
sūmus patz interptat.qz pmū.i.aplicuz re/
tinet locū.7 ideo qz sūmo honoze fungit. tali
noie cēset.sicuti roman9.pstātinopolitan9
anthiocenus.alexādrin9.hierosolimitanus
Dicit etiā patriarcha qsi pat archē.i.ecclie.
vel patz pnceps. Archos ei grece princeps
interptat latine. Hic est moyses q aaron in
pontificē oleo psecrauit. Archiepus greco
vocabulo ideo qz sit summ9 seu pnceps epi
scopoz. Tenet ei vicem aplicam et psidet tā
metropolitanis qz ceteris epis. Metropo
litani seu metropolite a mensura ciuitatuz
vocant. Singulis enim puincijs pminent
Quoz autoritati 7 doctrine ceteri sacerdo
tes subiecti sunt.sine qbus nihil reliqs epis
agere licet.solicitudo ei totius puincie ipsi
cōmissa est. Unde pelagius papa ait. Sci/
tote certam esse puinciam que habet.x.aut
xj.ciuitates.7 vnū regem.7 totidem miores
potestates sub se.7 vnum metropolitanuz.
aliosqz suffraganeos.x.vel.xj.episcopos.iu/
dices.ad quoz iudicium omnes cause epo
rum 7 reliquorum sacerdotum ac ciuitatū
referant. Omnes autem supius designati
ordines episcoporum et supiorum vno eo/
demqz vocabulo episcopi nominant.sed p
uato nomine qdam vtunt ppter distinctōz
potestatū quā singulariter acceperūt. Epi/
scopatus vocabulū vnde dictum est sub ti.
de episcopo dicet. Porro fm anacletuz pa
pam primates 7 patriarche diuersoz noim.
sed eiusdē forme atz officij sunt. Et ideo qui
dam primates vsurpant sibi nomen patri/
arche vt aquilegeñ.et grandeñ. Primacia
autem dicta est a primicijs cōuersionis ad
fidem. In pallio quoqz affricano statutum
est ne prime sedis episcopus. princeps sa/
cerdotum. aut summus sacerdos. aut ali/
quid huiusmodi.sed tantū prime sedis epus
appellet. Delagi9 et papa statuit vt nlls pa

triarchaꝝ vniuersalitatis vocabulo vnq̄z vtatur. nec aliq̄s in suis eccl̄is vniuersalem noīet illū. q̄ si vn⁹ patriarcha vniuersalis dr. p̄triarchaꝝ nomē ceteris derogaī et subtrahit. Ad ꝟ sūmoꝝ pontificū pīnet atq̄z reliq̄ꝝ sacerdotū institutio in veteri te. sumpsit exordiū. ⁊ in nouo ē plenius pīsumata. Sūmi nāq̄z atq̄z minores sacerdotes a dō p moysen instituti sūt. vt ꝑpetuus ēsset cultus tabernaculi p successiones eoꝝ filijs israel. exo. xxvij. Dauid āt mīsteria domus dei amplians ianitores instituit ⁊ cātores salomon exorcistas inuenit. sic̄ sub ti. de sacerdote dicēt. Hec oīa eccl̄a in nouo testa. imitata est vt iam dictū est. Habet enī ianitores q̄s ostiarios appellam⁹. p cātoribus vo lectores simul ⁊ cantores instituit. exorcistas etiā noīe ⁊ officio antiq̄ manente recepit. p filijs aaron oēs infra summū pontificem sacerdotiuꝝ adminīstrantes p̄secrati sūt. inter q̄s q̄daꝝ discretio est exorta vt alij appellent simpliciter sacerdotes. alij archipresbiteri. alij ep̄i. alij archiepiscopi seu metropolite. alij p̄mates. alij p̄archę. alij sūmi pontifices vt p̄missum est. Que discretio a gētilibus maxime introducta est qui suos flamīes. alios simplicit flamīes. alios archiflamines. alios ptoflamines. i. p̄mates appellabant Hi in capite pilleum habebant. in q̄ erat breuis virga q̄ a carnibus sacrificioꝝ aues arcebant. Ipilleū autē ip̄m desup aliq̄d lane habebat. q̄d cuꝝ p festū ferre non possent. filum tantuꝝ in capite ferre ceperūt. Unde a filo q̄ vtebant flamīes dicti sūt. q̄si filamīes. Uex festiuis diēb⁹ filo deposito p sacerdotij eminentia pilleū imponebāt. Maioꝝ q̄z ⁊ minoꝝ sacerdotum discretio in nouo testamēto ab ip̄o christo sumpsit exordiū. q̄ ap̄los p maioribus. discipulos p minoribus sacerdotibus instituit petꝝ vo in summū sacerdotē elegit. Apostoli etiā eandē formā secuti in singl̄is ciuitatibus epos ⁊ presbiteros ordiauerūt. put sub ti. d̄ sacerdote dicēt. Leuitas vo ab apostolis legimus ordinatos. Unde cip̄rianus ait. Adem inisse debēt diaconi quoniā episcopos ⁊ ꝑpositos dn̄s elegit. Diacones āt post ascensum dn̄i in celū ap̄lī sibi p̄stituerūt. subdiaconos ⁊ acolitos tēpe p̄cedente eccl̄ia sibi constituit. Et sicut canon clementis pape testatur. beatus petrus p̄mates vel patriarchas in illis ciuitatibus poni p̄cepit. in quibus olim apud ethnicos siue gentiles erant flamines eoꝝ atq̄z p̄me legis doctores. in quib⁹ vero olim apd̄ eos erant eorum archiflamines. quos minores reputabant q̄z dictos p̄mates eorū. archiepiscopos instituī p̄cepit. ⁊ in singulis reliquis ciuitatibus singulos ep̄os. Anacletus q̄z papa instituit p̄sbiteros p castella ⁊ villas poni ⁊ ordinari. Ceterum in leuitico legitur voce supna ad moysen dictum esse. Loquere ad aaron homo de semine tuo per familias qui habuerit maculam nō offerat panes deo suo. nec accedat ad minīsterium eius si cecus fuerit. si claudus si paruo vel grandi vel torto naso. si fracto pede. si mancus. si lupus. si albuginē habens in oculo. si iugem scabiem. si impetiginem in corpore. si ponderosus. si lāguidus. quia indignum est dare deo quod dedignatur homo. In quo instruimur quales a clericatu sint repellendi. Dicūtur āt clerici a cleros grece quod est sors seu hereditas latine. quasi sint de sorte domini. vel quasi dominus sors eorum sit. iuxta illud ꝓphete. Domin⁹ pars hereditatis mee ⁊c. Ex quo patet q̄ nihil extra deuꝝ habere debent. sed solum decimas p̄mitias ⁊ oblationes que sunt hereditas domini accipiant. Siue quasi sint sorte electi. In veteri nāq̄z testamento ⁊ apud gentiles clerici et sacerdotes sorte ex liberis eligebant. ⁊ in nouo testamento mathias sorte electus est. Primus autē clericus factus est petrus. Iginus papa ꝓposuit clerum ⁊ distribuit grad⁹ Circa coronā clericoꝝ tria attēdenda sūt. scz capitis abrasio. capilloꝝ detrūcatio. ⁊ forme circulatio. Ad capitis abrasionē tria sequūt. scz mūdicie p̄seruatio. denudatio. ⁊ deformatio. Mundicie p̄seruatō. q̄ ex capillis sordes in capite ꝓgregantur.

Beformatō q; capilli ad ornatū sūt. significat ergo tonsura mundā ⁊ nō formabilē vitā. i. q; clerici debēt habere mundiciā mētis interius ⁊ nō formabilē vitā. i. nō exq̄situz habitū exterius ſm dionisiū i ecclīastica gerarchia. Rasura q̄z ⁊ tonsura capilloz ē depositio oīm tpaliū. Clerici ei victu ⁊ vestitu ꝓtenti oīa cōmunia habere debēt. Unde ꝓ apl'm comā nō nutriāt. sed caput desup in modū spere radāt. Benudatō. at ipa supioris ptis capitis nullū debere eē mediū iter nos ⁊ deū demōstrat. vt reuelata facie gl'az dñi libere ꝓtemplemur. Rursus radimus caput relictis inferius in modū corone capilli. q; caput mentē signat. capilli vo seculares cogitatōes. Sicut ergo caput mūdatur supius a capillis. ita mens nostra dum supiora. i. celestia cogitat a secularib⁹ cogitatōnibus mūdari debet. sed ps inferioz capillos bz. q; nō est phibitū aliq̄n ō scl'aribꝰ cogitare sine q̄bus vita p̄sens duci nō pōt Circa detrūcationē capilloz notandū est. q; illa significat q; clerici oēs supfluas cogitatōes debēt a mente abscondere. Attonso igit capite ⁊ patentibus auribus incedere debēt. ne capilli crescendo aures opiant et oculos impediāt quoniā puidendū ē ne seculares cogitatiōes aures ⁊ oc'os mentis impediēdo nos ad scl'aria trahāt. Unde capillos sup aures tōdeam⁹ vt q̄nq; capitis sensus expeditos ad dei ſuicaū habeamus Bene igit ad ezechielē dr. xliij. c. Sacerdotes caput suū nō radāt. neq; comā nutriāt sed tondētes attondeāt capita sua. Siq̄dē vt ait greg. in pastoral li. ij. c. xviij. Capilli in capite exteriores sūt cogitatiōes in mēte. q; dū sup cerebrū insensibiliter oriūt curas vite p̄ntis exp̄mūt. q; q; ex negligenti sensu importune aliq̄n pdeūt. q; nobis nō sentiēti⁹ pcedūt. Quia ergo sacerdotes q̄ sunt sacri fideliū duces solicitudines exteriores habere possūt. nec tñ eis vehementer incūbere debēt. recte caput radere ⁊ comā nutrire phibent. vt cogitatōes cordis de vita sb̄dito; nec a se funditus amputēt. nec rursꝰ ad crescendū nimis relaxent. Et bñ subdit tondētes attondeāt capita sua. vt videlicz cure tpalis solicitudines ⁊ q̄ntū necesse est puideāt. ⁊ tñ rescindāt citius ne īmoderatius excrescāt. Bum ergo p administrātē exterioz puidentiā corpoz vita ptegit. ⁊ rursus p moderatā cordis intentōez nō impedit. capilli in capite sacerdotis reseruant vt cutē coopiant. ⁊ resecant ne oc'os claudāt. Circa fōrme circulatōem seu coronā sciendū est q; fit ppter multa. Primo in signuz q; chr'istus rex noster seipm in ara crucis oblaturus spineā coronā portauit. Unde et nos q̄ p eandē passionē saluari desideramus dñice passionis signū. i. formā spinee corone. quā ipe vt spinas pctoz nostroruz auferret. in passione portauit in capite. i veracibus nostris portam⁹ vt sic ille p nobis sic ⁊ nos p illo irrisiōes ⁊ opprobria paratos esse libenter sufferre demonstrem⁹. Scdo circulus capilloz vtutē equalitatis vndiq; rationi ꝓsentientē designat. Tūc enī tpales res bene cogitant si q̄ueniant rōni. Tertio circularis figura fit. q; ꝑ figura nō bz p̄nciꝑiū neq; finez. p q̄ datur intelligi q; clerici sūt mīstri dei q̄ nō habuit p̄nciꝑiū neq; finē habebit Quarto ꝑ figura nullū bz āgulū. p q̄ significat q; clerici nō debēt habere sordem in vita. quoniā vbi angulus ibi sordes. vt dicit bern. ⁊ q; debēt habere veritatē in doctrina. quoniā veritas angulos non amat vt dicit biero. Quinto q; hec figura oīm figuraz est pulcerrima. vñ in hac deus celestes creaturas fecit. p q̄ significat q; clerici debēt habere pulcritudinē interi⁹ i mēte ⁊ exteri⁹ i q̄uersatōe. Sexto q; hec figura ē oīm simplicissima. Nā ſm aug⁹. Nulla figura ex vna linea tantū ꝓsistit nisi sola circularis. q; vnica linea claudit. p q̄ significat q; clerici debent habere simplicitatē colūbi nā. iuxta illō. ⁊ simplices sic colūbe Septio corona clericos eē spēalit regnū dei demōstrat. ipi nāq; ſm biero. sūt reges ⁊ sacerdotes. i. regales sacerdotes ⁊ sunt reges. i. se et alios in virtutibus regentes. ⁊ ita in deo regnū habent. Sane rasura capitis clericoz fit sicut ait beda in historia angloz in

memoriã ei⁹.qr cũ btũs petr⁹ in antiochia ꝓdicaret.abrasserũt sũmitatẽ capitis eius in ꝓtumeliã nois christiani ⁊ dñice passionis qđ qđem hodie toti clero tradit in honorẽ. Fuerũt tñ q̃ dicerẽt q tõsure ecclĩastice vsꝰ a nazareis q̃ oĩa veteris legis custodiũt exortus ẽ. ¶Hi ei ꝑ us crine suato.denuo post magne vite ꝓmissionã caput radebant.⁊ capillos in ignẽ sacrificij mittebãt.vt ꝑfectõz duotõis sue dño ꝓsecrarẽt.q̃z exemplo ab aplis introductũ est. vt ⁊ nazarei ac sancti dei crine ꝑciso innouent.q̃muis olim christiani a iudeis q̃ in oppbriũ nazarei vocarent.ꝑ eo q saluatoꝛ noster a vico q̃dãz galilee nazarenus appellatus ẽ ¶Dotest etiam dici q vsus tonsure a lege occasionẽ traxit. Sacerdos nãq; legis tyarã.i.pilleũ ex bisso in modũ medie spere in capite.rex vo coronã gestabat.ps ergo capitis rasa tyaraz circulus crinũ designat coronã.ad notandũ q instituit eos deꝰ genus electũ ⁊ regale sacerdotiũ. ¶Rursus lex coronã q̃ttuoꝛ digitoꝛ sup mensã ⁊ dsup aureolã fieri iubebat.Cetera ad ezechielem dñs dicit. Sume gladiũ acutuz ⁊ educ p caput tuũ ⁊ barbã. Longitudo nãq; capilloꝛ mlitudinẽ sigñficat pctõz. ¶Hic igit clerici barbas sibi radere iformãt.ratio nãq; piloꝛ barbe q̃ ex superfluis stomachi puenire dicũt hũoꝛbꝰ.dsigt q vicia ⁊ pcta q̃ in nobis superflua sũt resecare debemꝰ. ¶Radimus etiã barbas vt p innocentiã ⁊ hũilitatẽ puri videamur. ⁊ ãgelis q̃ semp in iuuenili etate floret coequemur. In ieunijs tñ q̃ñq; capillos crescere pmittum⁹.qr cogitatões q̃ ꝓra deũ nõ sũt vt est ecclãm edificare.agꝛ colere.⁊ similia q̃ tpe abstinentie fieri solẽt.phiberi nõ debẽt.Concilũ cartaginẽ.statuit.vt clerici neq; comã nutriãt neq; barbã. Ordinãt ãt clerici vt deo suiant.nec de cetero suiant mũdo.nec gle mũdi.debent ergo offerre corpa sua hostiã viuentẽ deo placentẽ. Vñ apls ad romanos Confundant oẽs q̃ gloriant in stulticia.i.in gla mũdi.q nõ est vera gla.sz imago gle.Quare ãt ordiandis manus imponat.dicẽt in tractatu de diacono. Ordinãt in q̃ttuoꝛ tẽpibus ideo qr sacerdotes et alij clerici locũ in ecclĩa obtinẽt quẽ leuite ĩ ꝑpl̃o israel obtinuerũt.q̃s sic in libro numeroꝛũ legit dñs p ꝑmogenitis recepit.⁊ eos ĩ egipto dũ ꝑmogenita egyptioꝛ interficerent cu/stodiuit.ꝑmogenita vo q̃ q̃dam ꝑmicie sũt. Vñ q̃ ꝑmicias dño offerimus cũ aliquos ad sacros ordies offerim⁹. Conuenies igit est vt in ꝑmitijs tempoꝛ.sez in q̃ttuoꝛ temporibus ꝑmicias hoĩm offeram⁹. ¶Rursus ideo in q̃ttuoꝛ tpibus ⁊ vt q̃tuoꝛ vtutibus exoment.⁊ sub q̃ttuoꝛ euãgelijs futre christo ⁊ ecclie moniant. In vere vt vtutibꝰ floreãt.in estate vt fructus afferãt.i autũno vt fructus bonoꝛ opum metãt. i hieme vt collectos ꝓseruent in horreo ⁊ eis fruant in dño.⁊ vlõ in sexta pte sub sabbato post dominicã.xvij. Ideo ãt potiꝰ in sabbatis q̃ttuoꝛ tpm q̃z in q̃rtis vel sextis ferijs fũt ordinatões.qr illa dies spiritui sancto ꝓsecrata est.cuius dona in ordinibus recipiuntur. ¶Dreceptũ ei est ꝑ ipl̃m sabbatũ celebrare.ad ꝟ vt esset figura sanctificatõis spũs sancti. Vnde exodi.xvj. ¶Requies sabbati sanctificata est dño.Et iterꝫ.Custodite sabbatum meum.sanctuz est enim mihi. quia erit signum inter me et vos in generatõnibus vestris.exo.xxxj.⁊.xxxv.c. ¶Dreterea nũq; legimus in gen̈.sanctificationem fieri p omnes priores dies.sed de sabbato solum dictum est . Sanctificauit deus diem sabbati. Fiunt etiam in sabbato in signum q ordinandi debent habere sabbatum pectoris vt tandem transeant ad sabbatum eternitatis. Ordinatio autem que fit ĩ sabbato sequẽtis diei est.figurat enim sacerdotes ordinatos esse ministros diuersoꝛ dominicoꝛ sacramentoꝛ. Ideoq; fit hora nona.qr iam illud tempus ad dominicũ diẽ sez resurrectõis intelligitur ptinere. Ordinandi ei ad christi similitudinem sabbato resurrexisse intelligunt. Congrue igit ĩ hac die sez in dominica celebrant ministeria sacerdotalũ benedictionum.in qua sunt collata carismata grãz. In ea ei dñs resurrexit. in ea apostolis spũm sanctũ inflauit diçs.

Accipite spūm sanctū q̄z remiseritis pcta remittūt eis. In hac pmissus spūs sanct⁹ aduenit. Recte ergo ad eam bñdictões sacerdotales dirigim⁹. vt cū aplis hilarit cātare possim⁹. Veni sancte spūs reple tuoz cordaf fideliū sc̄z ordinatoz. Fiūt etiā ordiationes in sabbato mediante hebdomade quadragesime q̄ cantat. Sitientes. z etiā i sabbato sancto. Verūtamen vsq; ad tēpa simplicij pape. romani pontifices dicūt sempī decēbr ordines celebrasse. vt dicit in vj. pte sub sabbato post. xvij. dñicam. Unde z tunc officia plena inueniunt q̄ in alijs nō ptingit. In sabbato vo ante pentecosten ordines sacri nō ferunt. q̄ in sequenti tūc septimana recepta spūs sancti gratia celebrant. Solus aūt romanus pontifex potest subdiaconos facere in diebus dñicis. Alij prelati possunt in diebus dñicis solū minores ordines ferre z vgines cōsecrare. Si autem vrgente necessitate i die dñica ordiatō fiat. q̄ forte pfici nō potuit in sabbato. dz b fieri ieiunio ptinuato tam ab ordinando q̄z ab ordinatore. q̄ tūc ppter ptinuatōez ieiunij fingit vna dies Ceterū in q̄busdam locis habentes festa suaz eccl'az in sabbatis q̄ttuor tempoz trāsferre dicūt ieiuniū in p̄cedētez septimanā ob honorē suaz festiuitatū. sed dicimus nec hoc eis licere. nec tūc posse ordines celebrari. Melius igitur esset festiuitates ipas trāsferri. De b dicit in vj. pte sb q̄rta feria tertie hebdomade aduēt⁹. Qua die z hora fiat episcopoz cōsecratio sub ti. ō epo dicit. Illud etiā cōsiderandū est q̄ sacerdotes z diaconi tantū noīant ab aplō in epistola. eo q̄ ipi p̄cipue in misterio altaris necessarij sūt. Ceteri vo ordines postea adiecti sūt p utilitate misterij q̄. ppter multitudinē credentiū rite p illos nō poterat adimpleri. Unde z fm ambrosiū. illoz ordinatō p̄cipue circa altaria celebrat. z p eis epūs ante altare psternit. Alij vo neq̄z ad altare ordinat eo q̄ nec ad altaris misteria statuunt. sz alia officia implent siue cantando siue legendo siue alia fuitia faciendo. Dēs tū queāt faciem plati. i. psentiā dñi vt valeant in p̄mogenitis hereditare ad instar iacob q̄ sibi sui fratris p̄mogenita vēdicauit. Et attende q̄ in q̄busdam eccl'sijs immediate post collatōem cuiuslibet ordis cantatur responsoriū vel tractus. z bene. ad denotandū q̄ ordiati ad solicitudinē z laborē q̄ p illa designāt vocant. Quia vero ō virginū p̄secratōe mentio facta est. videndū. ē p̄mo q̄ b⁹ diebꝰ bñdicant. Scdo q̄d sign̄ficēt q̄ i eaz bñdictōe agūtur. Bñdicūt aūt i dñicis diebꝰ z i diebus epiphanie. z in albis paschalibus. z i festis apostoloz. vt spūs sanctus sup eas simplices vt columbas descēdere videatur. z vt p aplos q̄ morem virginitatis eccl'ie pūs tradiderūt q̄ p paranimphos sponse dño p̄secrent. Seq̄tur videre q̄d significent q̄ in eaz bñdictōne agūtur. et licet oīs aīa deo desponsetur per fidem. Unde osee. ij. Sponsabo te mihi in fide. virgines tñ spēalius christo desponsari dicūt. q̄ eaz caro carni christi familiarius se conformat p eo q̄ illa sic nec caro christi corruptionem non sensit. Et inde est q̄ vgines sequūtur agnum quocunq; ierit. apoc. xiij. Sane vgines bñdicende sub papilione vl aliquo alio loco stant incluse. q̄ archipbi/tero vel alio ante euangeliū alta voce cantante. Prudentes vgines ꝛc. cū cereis ardētibus in manibus nudis capitibus exeūt obuiā epo z eccl'am ingrediunt. Siq̄dem cereos accensos ferunt in manibus. iuxta illud luc. xij. sint lumbi vestri p̄cincti z lucerne ardentes in manibus vestris. vt ostendant se imitari prudentes vgines q̄ ornauerunt lampades suas z exiuerūt obuiam sponso. Sponsus nāq; eaz christus ē. quē pontifex eius vicarius representat. Lucernas q̄dem ardentes in manibus tenere est p bona opa exemplum p̄mis monstrare iuxta illud luce. xv. Sic luceat lux vestra coram hoīibus vt videant opa vestra bōa ꝛc. Egressus vero eaz de papilione z ingress⁹ in eccl'am designat q̄ p susc̄ipiendā benedictionem. z christo desponsatiōem. de ergastulo z erūnis ac tenebris p̄ntis mundi fallacis ad celestis regni libertatē. gaudiū ac

claritatē ⁊ ad supni regis thalamū trāsdu/cūt. Vñ in canticis. Veni electa mea ⁊ po/nā in te thronū meū. Mudis capitibus ob uiā veniūt ⁊ pontifex cantādo dicit illis ve nite. ⁊ ipe similit cantādo respondēt. ⁊ nūc seqmur. ad repsentandū qđ in canticis le/git. Surge amica mea sponsa mea oñde mihi faciē tuaz ⁊ sonet vox tua in auribus meis. Rursus denudatio capitū. depositō nē ⁊ abrenūtiatōez mūdano⁹ pgrue ostigt. Mudato etiā capite ecclīam ingrediūt ad notandū q velut formose ⁊ sponso placide in ipius sponsi tabernaculū introducunt. iuxta illud cantic. Migra sū sz formosa. Et introduxit me rex in tabernaculū suū. Terāt dr eis venite. ad notandū q ad ℞ triplicit debēt venire. scz p abdicatōez ppriet atis. p votū castitatis. ⁊ p sponsionez obedientie. Debēt qdem venire. Primo p abdicatōz ppriet atis de querelatōe mūdana. de futu te egiptiaca. dō carcere. de laqueis. ⁊ dō retib⁹ Vñ psal. Cadēt in retiaculo eius pctōres. Et sapie. xuj. b. Creature dei facte sūt in tēptatōem aīe hoīm. ⁊ in muscipulā pedib⁹ insipientiū. Scdo debēt venire p votuz ca/stitatis de delectatiōe carnali. de īmūdicia ⁊ de loco toxicato. de q si qđ aīa sumit et p penitentiā non rejcit morie⁹ morte eterna Tertio p sponsionē obedientie de ppa vo/lūtate. sic de corruptōe. de clibano accenso. ⁊ de babilonica fornace. ⁊ ideo cū pueris q erāt in fornace illa dicūt. Et nūc seqmur in toto corde ⁊ timemus te ⁊ qrimus faciem tuā. daniel. iij. parū ante canticū bñdicite. Be qlibet āt istor exeundū ē firmo cordis pposito solēni oris voto ⁊ toti⁹ vite pseue/rātia. Et be sūt qi tres diete. exodi. iij. g. Viā triū dierz ibimus in solitudine. Quas tres dietas pmisse tres vocatiōes triplicit facte designāt. Quia vo post susceptū tā laudabile ppositū restāt insidie. ⁊ temptatōes de monū atqz acerrima p mundū carnē ⁊ de mones certamia. ⁊ insup regularis obsuā tie difficultas. q mulieb⁹ infirmitas suffi cienter p se sustinere nō pt. ideo diuinū au/xiliū ⁊ sctor⁹ suffragia p letaniaz q subjcit implorant. Conseqnter deponūt vestes ve teres. ⁊ induūt nouas bñdictas. ad notan/dū q in ℞ ppositō vetus hō exuit ⁊ nouus induit. q sic legit ep℞. iij. f. creatus est in iu/sticia ⁊ sanctitate veritatis. Et debent eē ve stes mūde ⁊ candide ad designandū q q⁹ dei filio desponsāt. debēt de cetero se sctās ⁊ mūdas absq; macula pseruare vel pfuare iuxta illud apli Despondi eī vos vni viro vginem castam exhibere christo. Hec ei cā dor seu mōicia vestis oñdit. Vñ eccs. ix. c. Omni tpe vestimenta tua sint candida. Et hoc sumptū est a beata cecilia q exteri⁹ ve/ste fulgebat intus castitate nitebat. ⁊ ab angelis q ī christi resurrectōe visi sūt ī vestib⁹ albis. Vel si sit niger habitus significat car nis mortificatōem. q⁹ enī christus sponsus suus mortuus est pīpis. debent ⁊ ipe com mori pillo. Vñ gala. v. Qui christi sūt car nem suā crucifixerūt cū vicijs ⁊ pcupiscen tijs. Et ad ro. vj. Si pplantati facti sumus similitudini mortis christi. simul ⁊ resurre/ctionis erim⁹. Rursus nigredo habit⁹. est ptemptus virilis amplexus. Subseqnter indute vestibus bñdictis versus eū pum ve nūt q ipo actu dicant. Regnū mundi et omēz ornatū seculi ptemp simus pp̄ amo rem dñi nostri iesu christi ⁊c. Vela qz super scapulas ⁊ pectora dependentia ex institu/tione sotheri pape cū signo crucis eaz capi tibus imponūt Primo ad significandū q p christo debent mōm hūiliter corde ⁊ ope ptemnere. ⁊ sensus velare. ac memoria pas sionis christi munire. ne ad mundana la/sciuiēdo exeant. vel illa ad eaz sens⁹ intrent iuxta illud gal. v. Mihi mundus crucifix⁹ est ⁊ ego mūdo. Scdo velant. q⁹ non sunt imago dei. Tertio vt ostendantur subiecte Quarto scz vt illicite cūctis viris appareāt Quinto ne spēs eaz occasio inspectorib⁹ sit peccandi. q⁹ psal. ait. Bñe delectasti me in factura tua. Et creature dei facte sunt in temptatōem vt pmissum est. Velū ergo ē signū pudoris ⁊ futuri honoris. Beinō q⁹ christo despō sanct q est alpha ⁊ o. i. pncipiū ⁊ finis. iō dat eis anul⁹ q rotūd⁹ ē. pncipio

et fine carens. ⁊ ponit in q̃rto digito ex q̃ vena q̃dam sanguinis ad cor pterendit. vt sciãt se sponsũ suũ christũ toto corde debere diligere ⁊ ei inseparabiliter adherere. ¶ Postremo vo corone capitibus earũ imponũtur. iuxta illud in canticis. Veni sponsa christi accipe coronã ⁊c. Ad notandũ q̃ q̃n virgo p ꝓfessionem sũmo regi desponsat. regina efficit. i. se ⁊ alios in vtutibus regens. Unde puer j. Ut addat grã capitu tuo ⁊ torques collo tuo. In q̃ coronatione pontifex cantat illud canticũ leticie. Veni electa mea ⁊c. tã q̃z celestis sponsi paranimph⁹. Et hinc est q̃ illaꝝ amici ⁊ ꝓsanguinei in hac ꝓfessione letant. Leo papa ꝑmus instituit in concilio calcedoneñ. q̃ ipe celebrauit. solas vgines debere velari. Quia vo in ꝑmissis ō velo mentio facta est. ideo notandũ est q̃ velũ aliud est ꝓuersionis. aliud ꝓfessionis aliud ordiatois. aliud prelatois. Uelum ꝓuersionis aliq̃ de seculari vita ad religionẽ transiens assumit. ⁊ tunc si pannũ inter velatas steterit vlteri⁹ exire nõ poterit. Uelum ꝓfessionis a solis epis solis vginibus ⁊ solũ i festiuis ⁊ dñicis diebus dat. vrgente tñ necessitate sic ⁊ baptismus omni die dari posset. nõ dat etiã nisi in. xxv. anno illud recipietis nisi forte dispẽsatiue. Uelum ãt pfessionis suscipit a vgine q̃ ꝓtinentiã pmisit. nõ tñ ante. xij. annũ. quoniã nec ante illud tempus bñdicitur. Et dat velum hmõi cũ bñdictõe solenni. ⁊ cũ letania. ¶ Hoc velum nullus epus dat viduis vel coruptis. sed ipamet de altari vt dicũt q̃dam assumit. Sane vgo ⁊ non vidua ideo ab epo velat. q⁹ vgo in hac despõsatõne typum gerit eccle q̃ pura ⁊ vgo vni nupsit viro. i. christo. Et in signũ huius rei velat ab epo. q⁹ a christo recipit in ꝓiugiũ. In cuius ꝑsona dictuz est. Anulo suo subarrauit me dñs. Sed vidua nõ gerit i tali facto typum eccle sicut vgo cũ nõ sit integra mente ⁊ corpe sicut illa. Uñ nõ sic ꝓiugiũ christo vt repsentet eccle ꝓiunctõem. q̃ re non velat. ¶ Preterea sacerdos phibet secũdis nuptijs interesse ⁊ sup scõo nubẽtes bñdictõez infũdere. put dictũ ẽ in ꝑma pte sub ti. de sacramentis. Sz hꝫ vidua q̃ scõo nubit. ꝑmo homini postea in pfessiõe christo. ideoq̃z ei q̃ celebrãti scõas nuptias nõ porrigit velũ ꝓsecratois nec etiã pfessiõis. sz ipa illud suscipit de altari. Aiunt tñ q̃dã q̃ licz nõ ab epo. potest tñ a sacerdote velo pfessionis vl⁹ puersionis velari a q̃ seu a c⁹ ministerio habitũ seu vestẽ religiosã assumit. In libro tñ pontificali scõm ordinẽ romanũ habet bñdictio vidue ꝓtinẽtiã pfitẽtis et veli ei⁹. ¶ Nam ⁊ dñs sareptanã viduaz p heliam ꝓphetam ꝓsolatus est. Et vidim⁹ in vbe epm hostiensem inter vgines bñdicere duas viduas moniales. Uelum ordinatois olim diaconisse in q̃dragesimo anno dabat vt posset legere euangeliũ in nocturnis. In ꝓcilio tñ laudiceñ. statutũ ẽ vt mulieres q̃ apud grecos ꝑsbitere appellãt. apõ nos vo vidue aut seniores viuere aut matricurie appellant. in eccliã tã q̃z ordinatas ꝓstitui nõ debere. Uelũ platonis olim abbatissis in q̃dragesimo anno dabatur.

Illud ãt sciẽdũ ẽ q⁹ sacro sancta mater eccleſia gẽus ⁊ ordies hz distinctos. ⁊ romanus põtifex celebriter missaꝝ solẽnia agẽs sex hz secũ ordies clericoꝝ. scz epos. ꝑsbiteros. diaconos. subdiaconos. acolitos. ⁊ cãtores. ipo numeri sacramẽto pfectoz hmõi officij maifestans. Senarius nãq̃z numerus pfectus ẽ. put in phemio. iij. ꝑtis dicet. Sed ⁊ sex ordies mistroꝝ fuisse i veteri legimus testamẽto. videlicz. põtifices. sacerdotes. leuitas. nathineos. ianitores. ⁊ psallentes. q̃s ex maiori pte distinxit arthaxerses i epla quã hesdre scribe direxit dicẽs. ¶ Notũ facimus de sacerdotibus vniuersis ⁊ leuitis. cantoribꝰ ⁊ ianitoribꝰ. nathineis et ministris domus dei. vt eis vectigal tributũ et annona nullatenus imponat. Ordines vo eccliasticos siluester papa enumerat dicens. ¶ Pontifici ꝑsbiter. ꝑsbitero diacon⁹. diacono subdiacon⁹. subdiacono acolit⁹. acolito exorcista. exorciste lector. lectori ostiari⁹. ostiario abbas. abbati monach⁹ in oi loco obsequiũ repsentent. Beatus quoq̃z

ysidor⁹ ita dicit. Generaliꝫ clerici nūcupāt oēs q̄ in eccl̄ia christo deseruiunt q̄z grad⁹ z noīa sūt hec. ostiari⁹. psalmista. lector. exorcista ⁊c. mentiōem etiā faciens post alia de cantore. z hi oēs gaudēt p̄uilegio clericali. Uerūtamen q̄dam pfidi heretici sacramētū ordis p̄dēnantes falso mentiūt q̄ eccl̄ia christi non habebat psonas ꝯs exorcistas. ceroferarios. lectores. vel subdiacōnos appellaret. sz solū exorcistas demonū. q̄ aduersabant paulo. nec ea q̄ christ⁹ fecit vel apl⁹s dixit. p tam vtilib⁹ significatōib⁹ q̄ infra sequunt fecit vel dixit. sz altiora z p̄ciosiora q̄ romana nescit eccl̄ia demonstrauit. Horum āt ordinū q̄dam sūt nō sacri. z q̄dam sacri. Non sacri seu minores ordines sunt hi. Cantorat⁹. psalmistat⁹. ostiariat⁹. lectorat⁹. exorcistat⁹. acolitat⁹. Sacri vero seu maiores sūt isti. subdiaconat⁹. diaconat⁹. p̄sbiterat⁹. epalis ordo. Cōmuniter āt asseritur septem ordines fore. q̄z ostiari⁹ ē p̄m⁹. z sacerdos vltim⁹ ppter septiformem spūs sācti grāz. cui⁹ munere sua officia exequūt. Si āt velis ad singulos ordines singula dona referre a timore incipiens illuz ostiario deputabis. z exinde singula singul' referēs sapiam p̄sbitero adaptabis. Hec āt sunt septem mulieres in quib⁹ spūssanct⁹ habet hospitiū. z vnaqueqz illaz suū parat cōuiuiū. Rursus spūaliter ostiari⁹ est q̄cunqz spūaliter alios in eccl̄iam introducit. i. qui fidez p̄dicando docet. lector ē q̄libz mores docendo. exorcista orādo. acolit⁹ illuminādo. subdiacon⁹ hūilitatē mōstrādo. diacon⁹ alios exhortādo. sacerdos seip̄m hostiā sanctā deo offerendo. eps sacramēta ministrando. De quolibet tamen seriatim specialiter p̄sequamur.

De cantore.

Onnulli cecita te ignorātie ducti cantorātū de minorib⁹ eē autumāt ordinib⁹. p eo q̄ vt iā p̄missuz est in q̄busdam canonib⁹ inter minores ordines fit mentio de cātore. fallūt tñ quoniā nomen est officij z nō ordo. Qui āt in veteri testamēto cantores dicti sūt. hodie lectores vel psalmiste vocant. Cantor itaqz vocat q̄ vocez modulat in cantu. cui⁹ duo sūt in arte musica genera. scz p̄centor. z succentor. p̄centor vocem p̄mittit in cantu. succentor canendo subsequenter respondet. Concentor vo dr q̄ psonat. Uñ q̄ nō psonat nō p̄cinit nec p̄centor erit. Sane dauid pphetarū eximi⁹ cultuz dei volens solenni⁹ ampliare. cantores instituit q̄ coraz arca federis dñi musicis instrumētis z modulatis vocib⁹ decantarent. inter q̄s p̄cipui fuerūt heman. asaph. z ethan. sz olim p̄m⁹ heman. cui⁹ vicem nūc in eccl̄ia p̄miceri⁹ obtinet. vel p̄centor. q̄ cantorib⁹ est p̄lat⁹. Uñ legit in paralipomenon. Isti sūt q̄s p̄stituit dauid sup cantores dom⁹ dñi stantes iuxta ordinē suū in mīsterio de filijs caphat. heman cantor fili⁹ iobel. z a dextris ei⁹ asaph fili⁹ barachie. ad sinistrā āt ethan fili⁹ cusi. Psonro debent cantores p̄sonis vocib⁹ et suaui modulatōne p̄cinere. q̄ten⁹ animos audientiū ad deuotōem dei valeant excitare. Uerūtamen p̄m grego. plerūqz in sacro mīsterio dum blanda vox q̄rit̄ p̄grua vita negligit̄. z cantor deū morib⁹ stimulat cuz vocib⁹ ip̄lum delectat. Ideoqz in eccl̄ia romana altaris mīstri cantare non debent. solūqz euangelice lectōis officiū intra missaz solennia exoluant. Et apl⁹s ait. Cantantes z psallentes in cordib⁹ vestris dño. Et hieronim⁹. Eludiant inquit adolescentuli. audiant hi q̄bus ē officiū in eccl̄ia psallēdi deo. nō voce tantū sz corde eē cantādū. nec in tragediarū moduz guttur z fauces medicamīe linēde sūt. vt in eccl̄ia theatrales moduli z cantica audiant. Cantās igit̄ corde z i caritate cāteti chorο. quoniā magis deuotōe cordis q̄z iubilatōe vocis cantandū ē nō tenēs in maib⁹ cimbala l' aliq̄d hmōi. put in veteri testa. fiebat. Ceteꝝ ppē carnales nō ppē spūales cantandi vsus in eccl̄ia institut⁹ est. vt q̄ vbis nō ꝓpungunt̄ suauitate modulamīs moueāt̄ Uñ aug⁹. in libro p̄fessionū. Consuetudinez canendi

ꝓbat eccl̃ia vt ꝓ oblectamẽta auriũ infirmꝝ oꝝ aĩm̃ ad effectũ pietatis assurgat. Antiq̃ ꝓdie q̃z cantandũ erat cibis alijs abstiebãt ꝓterq̃z legumib⁹ cã vocis. Vñ ⁊ cantores vulgo fabarij dicti sũt Cãtores ãt q̃ sũt dei laudatores repsentãt ꝓdicatores. alios ad dei laudem excitãtes. eoꝝ nãq̃z simphonia plebẽ ãmonet in vnitate cult⁹ vni⁹ dei pseuerare. ¶Sder cãtoris q̃z officiuz paterfamilias intelligit. q̃ de thesauro suo noua ⁊ vetera pfert. ¶Hec ẽ ꝓtereũ duz q̃ cãtores tenẽt baculos i choro ad repsentandũ illũ q̃ dñi lege ꝑcipiebat. vt videlicz edẽtes agnũ baculos in manib⁹ haberẽt. sigificãtes q̃ ad patriam festinãt esu celestis agni ⁊ baculis. i. scꝑturaꝝ sentẽtijs indigent ꝓtra demones ꝑ baculos eĩ cãtoꝝ sentẽtias scꝑturaꝝ ꝙ doctrinas ꝓdicatoꝝ intelligim⁹. Vñ cũ legit euangeliũ deponũt q⁊ euangelicã ꝓdicationẽ legales depositum⁹ obtuantias. De choro dictũ est in ꝓte ꝓma sub tractatu de eccl̃ia. De cantu vero in fine phemij. v. partis dicet.

De psalmista.

Psalmistatus q̃q̃z tõsurat⁹ vocat sicut ꝓstitutio innocentij. iij. euidenter oñdit. q̃q̃z etiã clericat⁹. Vñ ⁊ alia eiusdez innoc. epla dr q̃ abbas bñdict⁹ ⁊ sacerdos ꝓpt̃i suo mõasterio clericalẽ dare tonsuraz. ꝑq̃m ordo clericalis ꝓfert. q̃ ordo sic collatus psalmistat⁹ vocat. In canone q̃z leõis pape sic int̃ cetera ꝓtinet seriatim ⁊ apte ꝓseqũmur q̃ sct̃a romana eccl̃ia i gdib⁹ clericoꝝ ait clericos. ostiarios. lctõres ꝛc. at nomie clericoꝝ psalmistas ibi itelligi indubitatũ ẽ. Vocat etiã q̃q̃z cãtorat⁹. Vñ i tholetano ꝓcilio ita legit. ¶Dsalmista. i. cantor ꝓpt absq̃z ꝓsciẽtia epi sola iussiõe pbiteri officiũ suscipe cãtandi. dicẽte sibi pbitero. vide vt qđ ore cãtas corde credas. ⁊ qđ corde credis opib⁹ cõpbes. Sane q̃ i plerisq̃z sacris canonib⁹ facta đ aljs ordib⁹ mentõe. mbilõ ꝓ ordie tangit ex eo ꝓtingit. quoniã alij oẽs cũ solẽnitate ⁊ a solis epis dantur. iste vo etiã a sacerdote ꝓfert ꝓpt. Jdoq̃z bũc nõ ordinẽ sz officiũ fere plurimi asseuerãt. q̃nq̃z i eo ab epo collato q̃s clericale ꝓuilegiũ assequat. Dict⁹ est ãt psalmista a psalmis dicẽdis siue ab officio canẽdi. put sub lectore dicet. ¶Jdipm̃ nãq̃z ꝓtinet m̃ ysidorũ officiũ canẽdi. dicere bñdictõnes. i. bñdicam⁹ dño. laudes. i. alla. vl̃ christ⁹ vincit vl̃ christ⁹ regt ꝛc. sacrificiũ. i. offertoriũ. responsoriũ. i. officiũ misse ⁊ quidq̃d ad canẽdi peritiã spectat.

De ostiario.

Ostiarij secũdũ ysidoꝝ dicti sũt eo q̃ ostijs tẽpli ꝑsunt. Jpi eĩ claues eccl̃ie tenẽtes oĩa int⁹ extraq̃z custodiũt. atq̃z int̃ bonos ⁊ malos babẽtes iudiciũ. fideles recipiũt infideles respuũt. et excõicatos expellũt. Ostiarij idẽ sũt q̃d ianitores q̃ in veteri testa. ad custodiã tẽpli electi sũt ne ingrederet̃ illũd imũdũ i oĩre. i. aliq̃d đ oĩb⁹ reb⁹. Stabãt enĩ put legit̃ in paralipo. i q̃ttuoꝝ tẽpli ptib⁹. videlicz i oriẽte. occidẽte. aq̃lone ⁊ austro. portas tẽpli singulas ita obꝑuãtes vt nec i pũcto discederẽt a misterio. Leuite eĩ q̃b⁹ numer⁹ ianitorũ credit⁹ erat eis cibos parabant. Hi aũt imitant̃ edituos q̃ apud gentiles erant. et edem tuebant̃ ⁊ custodiebãt. Sane iuxta decretũ tholetani ꝓcilij ostiari⁹ cũ ordinat̃ postq̃z ab archidiacono instruct⁹ fuerit q̃liter i domo dei debeat ꝓuersari ad suggestionẽ archidiaconi tradat ei epus claues ecclie đ altari dicẽs ei. Sic age sic viue redditur⁹ đo rõnem ꝓ his reb⁹ q̃ his clauibus reclusũt. Clauũ ergo traditio. ⁊ vba ꝓmissa sũt huius sacramẽti substãtia alia. cetera sũt solẽnitatis. Hoc officiũ implem⁹ duz ꝑ fidẽ i eccl̃iaz aliq̃ẽ introducim⁹ vl̃ docẽ⁹. Christ⁹ ꝟ officiũ impleuit q̃n dixit. Tollite portas ꝓncipes vr̃as. ⁊ eleuami porte eternales ꝛc. Et q̃n emẽtes ⁊ vendentes đ tẽplo eiecit qđ in eccl̃ia spũaliter agit. Vñ in euãgelio dicit. Ego sum ostium.

De lectore.

Ector secundū

ysidorꝝ a legēdo. psalmista a psalmis canēdis vocati sunt Lectorꝝ enī ꝓdicat. i. legit siue recitat ꝑlis q̄d seq̄nt. psalmista vo canit vt excitet ad ꝓpunctōem animos audientiū. licet q̄dam lectores ita miserabiliter ꝓnuncient. sc̄z alte ⁊ ꝑ vocem sonorā. vt q̄sdaꝫ ad luctū lamentatōeꝫ q̄ꝫ ꝓpellāt. Lectores etiā ꝓnūciatores vocant̄. ꝑ eo q̄ ꝓcul siue a longe ꝓnūciant. tanta ei ⁊ tam clara dꝫ eē eoꝝ vox. vt q̄ꝫuis longe positoꝝ aures impleat Ad lectores q̄ꝫ ꝑtinet lectōnes ⁊ legēdas i matutinis ꝓnūciare. ⁊ ea q̄ ꝓpꝫe vaticinauerūt ⁊ apl̄i dixerūt ꝑlis ꝓdicare. i. legere. ad ꝫ ei ordiant̄ vt libꝝos dei distincte ⁊ apte ad intelligendū legant. sic in veteri testa. accepim⁹ besdram fecisse. neemie. viij. Ad ei⁹ q̄ꝫ officiuꝫ ꝑtinet panē ⁊ oēs nouos fruct⁹ bñdicere. Lectores āt idez sūt q̄ carminuꝫ relatores q̄ erant apud gentiles. Vnde ⁊ papa statuit vt nulli liceat in publico psallere aut legere. nisi q̄ ab epō fuerint ordinati lectores. Sane iuxta decretū tholetanū. cōcilij lectorꝝ cū ordinat̄. faciet de illo v̄buꝫ eps ad plebem indicans eius fidem ac vitam atq̄ ingeniū. Postꝫ hoc spectāte plebe tradat ei codicem in q̄ lectur⁹ est dicēs. Accipe ⁊ esto relatoꝝ verbi dei. habitur⁹ si fideliter ⁊ vtiliter impleueris officiū ꝑtem cum eis q̄ v̄bum dei mīstrauerint. Codici ergo traditio ⁊ v̄ba ꝑmissa sūt de substātia huius ordinis. cetera sūt solēnitatis. Hoc officiū implem⁹ dū male viuētes in ecclia corrigimus. ⁊ aliquē bonis moꝝib⁹ instruimus. Christ⁹ hoc officiū impleuit q̄n̄ i medio seniorꝝ libꝝū esaie ꝓpꝫe aperiens legit distincte ad intelligendū dicens. Spūs dñi sup me eo q̄ vnxerit me ⁊c.

De exorcista.

Xorcista secūdū

ysidorꝝ grece. latīe adurās siue increpans vocat̄. Inuocat enim sup catbecumīos seu sup eos q̄ habent spiritū immundū. nomen dñi iesu. aduirans p illō vt egrediat̄ ab eis. ꝺ q̄ in vj. pte sꝺ sabbato sancto dicet̄. Decet igitur vt mundus habeat spūm q̄ debet īmundis spiritibus impare. Ad eum itaq̄ ꝑtinet exorcismos memoꝝiter retinere. manꝰ sup energumenos ⁊ catbecuminos exorcizādo imponere. ⁊ ꝑm ꝓcilū carthagineñ. ipis energumenis in domo dei assistentibus victū q̄tidianū optuno ꝑtinere. Refertꝝ iosephus regem salomonē modos exorcismi. i. cōiurātōis adinuenisse. q̄bus immūdi spiritꝰ ab boīe obsesso ꝑ eleazarū exorcistaꝫ pellebant̄. ita vt reuerti vlterius non auderent. Huic officio mācipati exorcistę vocati sūt ꝺ q̄bus in euangelio legitur. Si ego i beelzebub eiicio demonia. filij vestri exorcistę videlicet in q̄ eiciūt. Et imitant̄ questoꝝes q̄ erant apud gentiles. Sane iuxta decretū tholetani ꝓcilij exorcista cum ordinat̄ accipiat de manu epi librum in q̄ scꝑti sūt exorcismi siue adiuratōes. dicente sibi episcopo Accipe ⁊ ꝓmenda memorie. ⁊ habeto ptātem imponendi manus sup energuminū siue baptizatū siue catbecuminū. Libri ergo acceptio ⁊ v̄ba ꝑmissa sūt de substantia huius ordis. cetera sūt solennitatis. Energumini sūt q̄ a demonibus obsessi sūt. vel lunatici siue morbū caducuꝫ patientes sicdicti ab erge qꝺ ē laboꝝ. ⁊ mene qꝺ est defectus. ⁊ noys qꝺ est mens. q̄ sc̄z defectū mētis in defectu lune maxime patiunt̄. Catbecumini dicūt̄ in fidei articulis ante baptismū instructi. Hoc ꝺficiū implemus dum ꝓnrās oꝝones vicū dyaboli ꝺ boīe expellim⁹. Christ⁹ ꝫ officiū exercuit q̄n̄ de maria magdalena septē demonia eiecit.

De acolito.

Coliti grece latine ceroferarij vel accēsoꝝes luminū nūcupant̄. Hi ab aaron ⁊ filijs eius mīsterij sui sū ꝑserūt exemplū. iuxta illꝺ exoꝺ. Precipe filijs aaron vt offerant oleum de arboꝝibus

oliuaꝝ purissimū piloqꝫ ptusuꝫ. vt ardeat lucerna sp̄ in tabernaculo testimonij. ꝙ collocabūt eā aaron ꝙ filij ei⁹ vt vsqꝫ mane luceat coꝝ dño. Q̄ ergo tūc sacerdotes agebāt. ℞ nūc acoliti facūt ī mīsterio lucernarū quoniā p̄parāt lūinaria ī sacrario. Alia q̄pe nō solū in nouo. vez etiā i ve.te. legi mosaice supaddita legi⁹ ꝙ mutata. Uñ dauid i libro paralipo. dixisse phibet. Non erit officiū leuitaꝝ. vt portēt vltra tabernaclm ꝙ oīa vasa ei⁹ ad mīstrandū. Acoliti āt sm ysidoꝝ cereos ferūt accēsos dū legit euāgelū aut offert sacrificiū. ñ vt tenebras aeris sꝫ cordis illuminēt. cū sol forte eo dē tpe rutilet. ꝙ vt primis opa lucis oñdāt. atꝫ ad signū leticie demonstrādū. vt sub typo lumis corpalis illa lux oñdat. ꝺ q̄ ī euāgelio legit Erat lux vera q̄ illūinat oēz hoiez venientē in hūc mūdū. Ipi et̄ p̄parant p eucaristia suggesta. i. vinū ꝙ aquā seu vasa ī q̄b⁹ ponit aq̄ ꝙ vinū. Acoliti mutāt carminū scriptorel q̄ erāt apud gētiles. seu veri⁹ emūctores siue luminū extictores. q̄ lucernas emūgebāt ꝙ lūiaria ꝓtinuabāt. vt nadab ꝙ abiu. Sane iuxta decretū ꝓcilij tholetani acolit⁹ cū ordinat. ab epo q̄ dē doceat q̄lit̄ ī officio suo agere ꝺbeat. Sz ab archidiacono accipiat ceroferariū. i. cādelabꝝ cuz cereo. vt sciat se ad accendēda ecclie lumiaria. i. cereos duz euangeliū legit mācipari. Accipiat ꝙ vrceolū vacuū ad suggerendū. i. ad mīstrandū vinū in eucaristiā. i. ī calicē ī q̄ ē eucaristia sanḡnis christi. Idremissa igit̄ ỽba ꝙ vtensilia sūt b⁹ ordīs substātialia. cetera sunt de solēnitate. Hoc officiū iplem⁹ dū ignē ỽbi celestis q̄ frēs ad cognoscendū deū illūient ꝙ inflamēt p̄dicādo mīstrā⁹ ꝙ dū lucez bonis opis alijs mīstrā⁹. Bñs āt ℞ officiū se habere testat cū dicit Ego sū lux mūdi. q̄ sequit me ñ ābulati tenebris. sz hēbit lumē vite.

De subdyacono.

Remisimus de ñ sacris ꝙ mīoribus ordīb⁹. nūc ꝺ sacris ꝙ maioribus q̄ anthonomasice sacri dicūt subdiciā⁹ et p̄mo ꝺ subdiacono. Ordo eī subdiaconatus sacer hodie sm innocētiū. iij. reputatur Siq̄dem subdiaconi nathineoꝝ vices i ecclesia rep̄sentāt. ꝺ q̄b⁹ in besdra legit̄ q̄ dauid dederat nathineos ad mīsteria leuitarū. Uñ grece ypodiacones dicūt. q̄ officijs ꝙ p̄ceptis leuitaꝝ subiacēt ꝙ eis mīstrāt. ex q̄ ordīe fuit ille nathanael quē dñs ī euāgelio p̄mēdauit dicens. Ecce ver⁹ israelita in q̄ dol⁹ nō ē. Nathinei āt hebraice dicūt latine in hūilitate dño fuiētes vl ꝺo oblati Subdiacones debēt sm ysidoꝝ oblatiōes in tēplo dñi a fidelib⁹ suscipe. ꝙ leuitis supponēdas altarib⁹ ꝺferre. calicē ꝙ patenam ad altare christi ꝺferre. ꝙ leuitis tradere. eisq̄z mīstrare. vrceolū q̄z cū vino ꝙ aq̄ manile ꝙ manutergiū tenere epo ꝙ p̄sbitero ꝙ leuitis p lauādis añ altare maib⁹ aquā p̄bere. corpalia ꝙ substratoria lauare. Be quibus recte placuit p̄ib⁹ vt q̄ mīsteria sacra ꝓtractant legē ꝓtinētie debeāt obs̄uare. sic̄ scriptū ē i p̄pba. Mundami q̄ fertis vasa dñi. Tenēt āt locū duū viroꝝ q̄ erāt apud gētiles Sane iuxta decretū ꝓcilij tholetani ſbdiacon⁹ cū ordīat q̄ man⁹ impositōez ꝓsecratoriā nō accipit. patenā ꝺ manu epi vacuā ꝙ calicē vacuū accipiat. dicēte sibi epo. Uide c⁹ mīsteriū tibi tradit̄. Be manu ỽo archidiaconi p eo q̄ ī ei⁹ adiutoriū ꝓsecrat accipiat vrceū sez cū vino ꝙ aq̄. manile. i. bacile ꝙ manutergiū. Idremissa igit̄ ỽba ꝙ vtensilia sūt b⁹ sacramēti substātialia. cetera sūt ꝺ solēnitate. Queri⁹ āt q̄re ſbdiacon⁹ legit lectōes ad missā. cū nō repiat ℞ sibi ꝓpetere. vl ex noie vel ex mīsterio sibi ꝓcesso. Respō deo in p̄mitiua eccl̄ia diacon⁹ nō legebat euangeliū. q℞ statutū ñ erat. postq̄z vero illꝺ statutū fuit. p̄ceptū ē et̄ vt subdiacon⁹ q̄ diacono subest ep̄laz siue lectōnem legat. Subdiacon⁹ āt vtit amictu alba ꝙ baltheo sic̄ ꝙ ostiari⁹ lector exorcista ꝙ acolit⁹. et in sup tunica ꝙ sudario. tunicā strictā portat vt se iustitia q̄ lorica induat. sudariū vt sordes a vasis extergat. ꝺ q̄ ipe se. sub ti. de tunica ꝙ manipulo dicet̄. Hoc officio vtitur q̄ tāte mūdicie ē q̄ ipi⁹ exēplo ꝙ p̄cepto ceteri a

sordib⁹ criminū lauēt. Christ⁹ ꝫ officiū exercuit qñ i chana galilee d aq̄ vinū fecit. et qñ cena facta mittēs aquā i peluim pedes discipl⁹ lauit. Canon adriani pape videt innuere. q imperator dz ordinē subdiaconatus habere. Ubi ór. Adiutor ⁊ defensor tuus vt meū ordinē decet semp̄ eristā. Szn̄ ē ita. Gerit tñ illō officiū. quoniā in die ordiatōis sue recept⁹ p̄mo i canonicū a canonicis sancti petri mīstrat dño pape i missa in officio subdiaconat⁹. parādo calicem ⁊ hmōi faciendo. Quidā etiā dicūt. q sit presbiter. iuxta illō. cuius merito quis nos sacerdotes appellat. Imperator etiam pontifex dictus est prout in tractatu d episcopo dicetur.

De dyacono.

Diaconi grece dicūt hebraice leuite. latine vo ministri siue assūpti siue offerētes sm ysidor. Diaconor q̄dem ordo in libro numeror a tribu leui filij iacob sumpsisse legit ex ordiū. ⁊ inde leuite. i. assumpti vocabant. quoniam assumpti sunt ad auxiliuz sacerdotū. vt eleazar ⁊ ythamar. Dom⁹ enī ad moysen locutus est dicens. Applica tribum leui. ⁊ fac eam stare in conspecu aaron sacerdotis ⁊ ministrent ei. vt excubent ⁊ obſuent quidq̄d ad cultum ptinet multitudinis coram tabernaculo testimonij. vt custodiant vasa tabernaculi ſuientes i ministerio. Sicut enim in sacerdote ꝓsecratō ita in diacono ministerij dispensatio habetur. vt iam dicet. Al quinquagesimo autez anno iussi sūt leuite vasa custodire. ⁊ a. xxv annis ⁊ supra iussi sūt in tabernaculo ꝺseruire tanq̄z etatis ad onera portanda robuste. q̄ possent arcam federis mensam ꝓpositionis ⁊ vasa tabernaculi deportare. Qd ⁊ in nouo testamento recolit cuz diacoīb⁹ supra sinistrū humerū stola imponit. et in diebus ieuniorū sup eundē humerū casula ꝓplicat. q̄ q̄dquid laboris in hac vita sufferim⁹ tanq̄z in sinistra portam⁹. donec a sinistra trāseam⁹ i dextrā i q̄ requiē habeā⁹.

Hinc etiā diaconi cardinales mensaz lateraneñ. altaris humeris suis in die cene ad sacrariū deportant. ⁊ in sabbato sancto ad altare reportāt. Ipi q̄z semp̄ summū pontificē velut arcā federis deportāt. Non ergo diaconus dalmaticā. nec subdiaconus tunicellaz in diebus ieuniorū in officio misse portāt. ꝓpter rōnez in tertia pte subti. d diacono. ⁊ in vj. pte subti. de septuagesima scripta. Sz casulas seu planetas sup hūer cōplicatas gestāt nō replicatas a dextris et a sinistris sicut facit sacerdos. sz ab anteriori pte sup brachia eleuatas. Subdiacon⁹ tñ ep̄lam lecturus illā deponit q̄ lecta eam resumit. Et diacon⁹ euangelū lecturus illaz exuit. ⁊ eam decenter plicatā sup sinistrum humer⁹ imponit. ⁊ sub brachio dextro ligata q̄ ab hūero sinistro ad latus dextr⁹ i modū stole descendat. sicq̄z circūcinctus eam tenet donec dicat vltima oratio p⁹ ꝓmunionem. tunc enī illā induit sic̄ prius. Missa vo finita tam subdiaconus q̄z diaconus illas deponit. Sane hec diuino plena sūt misterio. Planetas vero replicatas bis tribus portāt. Primo ꝓpter iaz supra posita rōnem. Scdo eas portāt ad oñendū q ipi ad tantam ꝓfectōez in illis tenent. ad q̄ntam sacerdos in alijs dieb⁹. ⁊ ad notandū q ex caritate que p planetam significat mīstrant. ⁊ non ex timore put in veteri lege fiebat q̄ erat lex timoris ⁊ nō amoris sicut noua. ꝑsertim tēpe ieunij qđ sine caritate factū meritorū nō est. Ferūt ā tullas ab anteriora pte eleuatas. vt liber⁹ valeāt ministrare. ⁊ ad ostendendū q ipi iuxta ap̄lum ad hebreos. q̄ retro sūt obliuiscentes ad anteriora ferūt. Portāt etiā illas sup brachia eleuatas ad significandū q ope debēt caritatez ostendere q̄m gerunt in mente. p manus enī ⁊ brachia caritas ꝓgrue designat. Non aūt replicatas a dextris ⁊ a sinistris put facit sacerdos. ad insinuandum dissimilitudinem potestatis ⁊ officiorum suor. Subdiaconus tamen epistolaz lecturus tanq̄z officio suo fūctur⁹ illā deponit. Ipse nāq̄z ex officio suo veterē legem rep̄sentat.

Unde ꝛ epl'e qñqz ꝺ veteri lege sumūt. sz q̄ nō ex amore vt p̄missū est. sz ex timore seruie/bat. qꝛ ergo illꝺ durauit q̄z diu lex durauit. ideo ad ꝫ figurandū donec epl'a finiat non tenet planetā q̄ amorē designat. Diacon⁹ vo euangelū legēs eā nō deponit. sz iuxta mo/dū stole suo officio cōpetētis illā sibi coap/tat. qꝛ ei⁹ officiū ē doctrinā euangelicaz q̄ ē lex amoris p̄dicare. ꝛ hoc ex amore q̄ facit iugū dñi suaue. qꝺ iugū q̄ oīa mundana p/mūt. p stolā sup sinistrū hūer⁹ significat. Cin/git aūt planeta. i. caritate ab hūero sinistro in lat⁹ dextrū. vt sit ei suaue iugū dñi p̄o/speris ꝛ in aduersis q̄ p lenam ꝛ dextrā desi gnant. tāq̄z armat⁹ in hūeris p̄ aduersa et succinct⁹ in latere p̄ mundi suauia seu p̄spe/ra. Rursus diacon⁹ duplex gerit officium sc̄z p̄dicādi p̄'o. vnde lectur⁹ euangelū di/cit p̄'o. dñs vobiscū. ꝛ mistrādi sacerdoti. Nempe ppt̄ p̄dicādi officiū casulaz super hūer⁹ portat. qꝛ p̄dicator⁹ in p̄nti vita opera p̄ū portare debz. Nꝺ a legali sacerdote tra ctū ē. q̄ dū sacrificabat sūmitatē baltei sup hūer⁹ reflectebat. Ideo eo vero q̄ sacerdoti mistrat. ꝛ qꝛ ppt̄ instantes necessitates ire atq̄z redire hz. dextrā habere dz expeditaz ꝛ liberā. Añ in tholetano ꝯcilio ita legit. vnū oꝝ ariū oportet leuitā gestare in sinistro hu mero ppt̄ qꝺ oꝝat. i. p eo qꝺ p̄dicat. Idcir/co rea subdiacon⁹ ꝛ diacon⁹ lecturi deponūt casulas q̄ p̄futētes nō ē vestē p̄paz. sed ob reuerentiā tp̄is recipe cōmodatā. Bene q̄z circa finē misse diacon⁹ planetā induit. ad notandū q̄ nō sufficit op⁹ ex caritate ꝛcho/are nisi ꝛ in caritate p̄ficiat. Tertio etiā di/ci p̄t q̄ diacon⁹ casulā induens innuit se eē p̄dicatorē q̄ in dilectōe ferueat ꝛ vite ꝓtem/platiue inbiet. Bū vo se illa p̄cingit ꝛ hume/ro duplicatā iponit op⁹ p̄dicatōis oꝛōis ꝛ lectōis intermittit ꝛ primo in necessitatib⁹ subuenit. q̄m reflectit in dextrā cū oīa refert ad summū bonū. Et sic dum casulā induit mariā dū p̄cingit repsentat i mīsterio mar tham. Quarto dū diacon⁹ ieiunioꝝ tpe ca sulā sup hūer⁹ replicat. q̄i gladium ꝓtra ho stē vibrat. vt dicit i pheio. uj. p̄tis. In nouo vo testamento oꝛdo iste ab aplis sūpsit ini/tium q̄ septem viros boni testimonij. ple/nos spū sancto diaconos elegerūt. vt iā di cetur. Unde ꝛ sancti patres decreuerūt vt in matrice eccl'ia septē diaconi circa altare p̄ntifici in celebratōne misse assistāt. Hi in apoca. dicunt septem angeli tuba canētes q̄ illoꝝ est alta misteria ꝺ supna ispiratiōe foris resonare. Hi sūt septē candelabra au/rea. qꝛ christi lucem euangelij alijs oñdere debent. Hi dicūt septē tonitrua. qꝛ terribili ter cōminari debent q̄ oīs arboꝛ q̄ nō facit fructū bonū ꝛc. Hi p̄conis more palam ad monent ad oꝛandū ꝛ genua flectendū. Ad eos q̄dem p̄tinet assistere sacerdotib⁹ ꝛ mi nistrare in oīb⁹ q̄ agunt in sacramētis chri sti. in baptismo sc̄z. in crismate. in patena. i calice. oblatōes. i. hostias inferre ꝛ dispone re in altari. cōponere etiā. i. ornare mensaz dñi. i. altare. atq̄z vestire. crucem ferre puta in p̄cessionib⁹. ꝛ p̄dicare. i. legere euāgeliuz ꝛ ap'lum. i. epl'am. puta subdiacono deficiē te. Nam sic lectoꝝib⁹ vetus testamentum. ita diaconibus nouū p̄dicare. i. legere p̄ce/ptū est. Sic ei dñs donec euangelū p̄dica uit mīster fuit. iuxta illud. nō veni mīstrari sz mīstrare. ita nulli alij magis q̄uenit euan/gelū legere q̄z diacono q̄ mīster int̄ptatur. Añ cū oꝛdiat ideo stolam p quā christi iu gum significat accipit. qꝛ euangelū in q̄ de ipo iugo ꝓtinet lectur⁹ est. Ad ip̄m q̄z pti/net officiū p̄cum. i. dicere letanias. ꝛ recita/tio nominū eoꝝ q̄ oꝛdiandi vel baptizandi sūt. Ip̄e p̄monet aures adhibere ad deū. cū dicit. Humiliate capita vestra deo. vel hu miliate vos ad bñdictōnez. Ip̄e hortat cla/mare dicēdo. kyri eleison in rogatōnib⁹. Ip̄e donat pacē. sc̄z subdiacono. vel saltem cū dicit. Bñs vobiscū. ꝛ annūciat festiuita tes. Hec siq̄dē ꝛ alia plura ad ei⁹ p̄tinēt offi ciū q̄ i canoib⁹ hiero. plen⁹ ꝓtinēt. Debēt ei tāq̄z octi epi cūcta ecclesiastare. ꝛ epo refer re. Nō tñ debēt baptizare. nec dñicum cor⁹ dispēsare. nisi i necessitate. sc̄z epo vl' p̄sbi/tero absentibus ꝛ iubentib⁹. nec possūt cali cē bñdicere. non debent etiā int̄ sacerdotes

vel corã eis vel supra ipos nisi eor⁹ iussu se/dere. possūt tñ in ꝙuentu pbiteror⁹ rogati pdicare. Diacones tenēt loca ꝯternionuz q̄ apud gētiles erant. Sane sic in canone legit. diacon⁹ cū ordiat sol⁹ epūs q̄ eū bñdi cit. man⁹ sup caput illi⁹ imponit. qz nō ad sacerdotū. sz ad miſteriū .i. ad diaconatuz ꝓsecrat .i. ordinat. In actib⁹ tñ apl'or⁹ ita le/git. Hos statuerūt ante ꝓspectum apl'or⁹ z orantes imposuerūt manus sup eos. In q̄ ostendit nō solū epm. vez etiam pbiteros tūc castantes debere manū sup diaconum dum ordinat imponere. Nunq̄d enī plus potest pcari sol⁹ epūs q̄z plures apl̄i. impo/nentes ei manū nō dant spūm sanctuz. sed orant vt sup eos veniat. Cūm igit vsus om niū donor⁹ nō sit in vno sed in plurib⁹. me/rito plures man⁹ imponūt. vt vnusquisq; dñm depcetur. vt ptem de spū sancto tribu at ordinando ad instar moysi de cui⁹ spū dñs dedit septuaginta viris. Ideo autē fit manus impositio sup ordiandos. qz p ma nū opa p digitos sancti spūs dona. p caput vo mentē intelligim⁹. Recte ergo manus imponit. qz donis spūs sancti in mente im/buti ad opa christi mittūt. De man⁹ impo sitōe sub ti. de epo dicet. Sed cum diacono manus imponat queri q̄re qñ postea fit p sbiter ei manus imponit iterato. Respon/deo. qz p ꝓsecratōem transit de ope ad op⁹ id est de miſterio ad dei imolatōem. quod sic nec illud nisi gratia dei adiuti agere nō valem⁹. Suspensio vero manuuz fit dum oratio sup caput effundit ordiandi. Et no/ta quoniā tūc z sup ꝓfirmatos in frontib⁹ et cuz sal z aqua. palle altaris. vestes sacer/dotales z hmōi bñdicunt. ido hec manuū suspensio fit qz vtus q̄dam manib⁹ ꝓsecra tis ineſt. q̄ q̄ suscitat dū bñdictio cū hmōi manuū suspensione sup res effundit bñdi cendas. Und apl's monēs discipl'm inquit Admoneo te vt resuscites grāz dei q̄ est in te p impositōz manuū mear⁹. ij. ad thimotē. j. c. Ut sicut corde p affectū. sic corpe p suspen/sionē manuū devotio excitet. Non ei solū in reb⁹ animatis. vez etiā in maiatis virt⁹ ꝓsistit. Un nonulli asserūt q vtute templi si q̄s illud ex devotiōe ingredit. venialia in eo delent. Rursus suspēsio hmōi in platio ne exorcismor⁹ potissime fit. q̄i sacerdos ipo corpis actu fugando dyabolos vtute con secratōis manuū cōminet. Tertio pōt dici q dispensatio sacramentor⁹ soli deo pncipaliter. miſtris vo ecclie miſterialiter ꝓpe/tit. ipi enī nihil a se. sed a christo pncipaliter agēte habent. qz ergo in sacramentoruz di spensatōne. vestiū vel aque z hmōi benedi ctōne seu ꝓsecratōne aliq̄ spūalis sanctifi/catio ꝓfert. quā miſtri de suis meritis non cōfisi debent ab ipo do corde z ope postu lare. ꝓgruum est p eleuatōz seu suspēsio/nem manuū p q̄s opa intelligunt exprimi. Un treno⁹. uj. Leuem⁹ corda nostra cum manib⁹. Diaconus dalmatica vtitur vt discat occultā rōnez sublimium indagare Un in q̄busdaz ecclesijs ea nō nisi in festis utit. qz discipuli sublimia nō intellexerunt. nisi postq̄z dñs ē glorificat⁹. Et vtit ea sine alba. tpe oblatōis z lectōis tātū. sic statuit zozimus papa. Ad p diacono cū ordiat. tradit sub certis vbis stola z coder euange lij. q̄ res z vba sūt bui⁹ sacramēti substātia lia. cetera sūt de solēnitate. Ideo aūt stolaz accipit. qz euangeliuz quod p christi iugz figuratur lecturus est. Hoc officio vtitur qui corpus z sanguinem christi discrete di spensat. z qui ad orandum z vigilandū sui exemplo alios hortat. Christ⁹ vo p officiuz exercuit qñ p⁹ cenā sacramētū corpis z san guis sui ꝓpijs maib⁹ suis discipl'is dispen sauit. z iteꝝ qñ apl'os hortat⁹ ē ad orādū di cens. Vigilate z orate ꝛc. Et qñ euangeliū pdicauit.

De sacerdote.

Sacerdotalis ordis istitutōa vetezi lege eror⁹diū sūpsit. Pñs nāqz legit pcepisse moysi Appli ca iāt frēz tuū aarō ad te cū filijs suis ō me dio filior⁹ isrl'. vt sacdotō mihi fūgāt. Unxit ergo moyses aaron in maiorē sacerdotez.

filios vo illius in minores. Un ppha inqt. Moyses z aaron in sacerdotib⁹ ei⁹. i. pmi z sumi inter sacerdotes fuerūt. Ipe tñ moyses por fuit q̄z aaron ordine z maior admistratiōe. hinc ē q moyses illū instruebat et tāq̄z minorē redarguebat. sz q̄ad ꝓsecratoz sacerdotalē pares fuerūt. Moyses āt non offerebat hostias. sz solū vota p pl'o. Ante legē etiā sacerdotes fuisse legūt. Unō melchisedech iust⁹ sacerdos dī altissimi legit extitisse. cui decimas ex oib⁹ spoliis abraaz tanq̄z sacerdoti psoluit. Erāt āt mlti minores sacerdotes q̄s chananeos ꝓmunerap pellabāt. z vnus erat sūmus sacerdos quē vocabāt spēaliter arabarchū. Sz z dauid vigintiq̄tuor sūmos sacerdotes instituit. sedecim de eleazar. z octo de ythamar. q̄b⁹ tñ oib⁹ vnū ꝓfecit. quē statuit ꝓncipez sacerdotū. z singulis p sortē vicis sue diuisit hebdomadas. q̄z octaua pueritabie. ō cui⁹ genere zacharias pater iohānis baptiste ō scēdit. In nouo q̄z testamēto christ⁹ maiores z minores sacerdotes ꝓstituit. videlicz xij. apl'os. z lxxij. discipl'os p apl'os electos. q̄s ꝓmittebat binos z binos in oēz ciuitatē z locū q̄ ipe erat ventur⁹. Sic ei de⁹ p moysen sūmos pontifices regēdis pplis i lege p fecit. z ad eoz societatis z opis adiumentū sequētis ordis viros z scde dignitatis elegit. nam in eleazaro z ythamar filijs aaron patrne trāsfudit plenitudis abundantiaz. vt ad hostias salutares z frequētioris officij sacramenta misteriū sufficeret sacerdotū. et sic in heremo p. lxx. viroz prudentiū mentes moysi spūm ppagauit. q̄bus ille vsus i pl'o innumerabiles mltitudiē facile gubernaret. sic z christ⁹ apl'is suis discipl'os addidit q̄bus illi totū orbem sanctis ꝓdicatōnibus repleuerūt. sic hec z alia in pontificali sub ordinatōe sacerdotis habent. Apl'oz itaq̄z vices maiores obtinent sacerdotes. i. epi q̄ dicūt sūmi. discipl'oz vo mīores. i. presbiteri. Ipetrū āt q̄i in summū sacerdotem elegit. ei p oib⁹ claues regni celoz tradēs z ipm p ceteris ponēs caput z fidei fundamentū inq̄ens. Tu es petrus z sup hāc petrā edificabo eccliam meā. iuxta illō ppbe. Ipro patribus tuis nati sunt tibi filij ꝛc. Apostoli vero epos presbiteros z leuitas ordinauerūt. sicut in phemio bui⁹ ptis dictum est. Sacerdotes ergo sunt successores. lxx. viroz quib⁹ domin⁹ moysi spiritū ppagauit. z. lxx. discipuloz. sicut epi sunt vicarij moysi z apl'oz. Ceterum fm ysidoruz pbiterī grece. latine senioz interptat. nō mō p etate vel decrepita senectute. sed ppter bonorem z dignitatem q̄m acceperūt. Senectus enī venerabilis est. z cani sunt sensus hoīs. Unde z domin⁹ inquit ad moysen. Congrega mihi. lxx. viros de senioruib⁹ isrl'. quos tu nosti q̄ seues sunt populi z magistri. Ipresbiter q̄z fm hiero. nomen est etatis. epus vero dignitatis. Iporo sic ī libro numeroz legit moysi ꝑcipitur vt eligat p̄sbiteros. i. seniores. Unde in puer. dicitur. Gloria senū est canicies. Hec vo canicies sapiam designat. de qua scptum est. Canicies hoīm prudentia est. Cū q̄z nōgentis z eo amplī⁹ annis ab adam vsq̄z ad abraam vixisse hoīes legim⁹. nullus aliuſ primꝰ appellatus est pbiter. i. senior nisi abraam. q̄ multo paucioribus annis vixisse ꝓuincit. Non ergo ppter decrepitaz etatē. sz ppter sapiam pbiteri noiant. Hinc est q illi duo iudices q̄ falso iudicauerūt susannā pbiteri vocati sūt. Qui āt pbiteri nūc nūcupantur. olim ꝓncipes populi vt chore dathan z abyron. vel magistrat⁹ aut magistri templi vt nichodemus z gamaliel dicebantur. Dicitur autem pbiter q̄ alijs viuendi prebens iter. vel prebens beatum iter. videlicz pl'o de exilio mundi ad patriam paradisi. De presbitero etiam dicetur sub titulo de epo. Sacerdos vero antistes dictus est q̄ ante stat z supra se nullum in eccliā habet. Dicitur quoq̄z sacerdos a sacrificando q̄ consecrat z sanctificat. Unde etiaz dr sacerdos q̄i sacra dans. vel sacer dux. vt aut beda z grego. in pastorali. li. ij. c. xviij. Sacerdos etiaz dr iusticie cultor. iuxta illud. Cui⁹ merito quis nos sacerdotes appellat. In plerisq̄z locis sacerdotes capellani vocantur.

Nam antiq̃tus reges francie ad bella pce
dentes capam beati martini secū portabāt
q̃ sub q̃dam tentorio fuabat.qđ ab ipa ca
pa dictus ē capella.7 clerici in q̃z custodia
ipa capella erat.inde capellani dicebāt.7cō
sequēter ab illis ad cunctos sacerdotes no
mē illud in q̃busdam regiōib⁹ ē trāsfusus.
Sūt etiā q̃ dicūt q antiq̃tus in expeditiōni
bus i tētoriis fiebāt domūcule de pellibus
caprar suptecte.i q̃bus misse celebrabāt.7
inde capelle nomē tractū ē.Sacerdotes vo
gentiliū flamīes dicebāt.sic in phemio b⁹
ptus dictū ē. Presbiteri vices gerūt ediliū
q̃ apud gentiles fuisse noscūt. Sane ꝑm
canonicā traditōz ꝑsbiter cū ordinat epo
eū bñdicēte7 manū bñdictoriā supra ca
put ei⁹ tenēte eī oēs ꝑsbiteri q̃ pntes sūt ma
nus suas iuxta manus epi teneāt supra ca
put illi⁹.spūm sanctū inuocātes.Que ma
nus impositō opm sanctispūs exercitatōz
significat.Nam p caput mens accipit.p digi
tos spūssancti dona.p man⁹ opa figurā⁹.
Quare ātfit manus ipositio cū facta fue
rit cū in diaconū ordiaret.dictū ē sub ti. de
diacono Ungūt etiā man⁹ ꝑsbiteri oleo in
sui ordiatōe.ō q̃ in pte ꝑma sub ti.ō vnctōi
bus dictū ē.Sacerdotes vicē gerūt christi
dū p peccatis obsecrāt.7 p penitentiā recō
ciliant pctōres.mediatores ei sūt inē deū et
hoīes.put sub ti.seq̃nti plenius ostēdetur.
Hi stolam sup vtrūq3 humerū accipiunt
vt ex hoc se parma iusticie eē munitos in
telligāt.put in se.pte sub ti.ō stola dicetur.
Accipiūt q3 de manu pontificis calicē cuz
vino7 patenā cū hostia.q̃tenus bis instru
mentis ptātem se accepisse cognoscāt. pla
cabiles hostias7 corpus7 sanguinez chri
sti offerendi.Uñ ēps hec tribuēs dicit.Ac
cipe ptātem offerre sacrificiū deo missāq3
celebrādi tam p vivis q3 p defunctis in no
mine dñi.Hoc ordie nullus i eccl̃ia celsior
est.epis tñ q̃dam supaddita est potestas.
sic in primo ti.dicet.7 in huius ptis phēio
tactum est.ne si eadem ptās passim penes
oēs sit obedientia soluat7 scandalū generet
Non aūt vacat a misterio q ordinator
ordinatū in sacerdotē cōmunicās osculat.
diaconus vo vel subdiaconus ordiati cō
municāte osculant manū ordiatoris.Ra
tio diuersitatis est.primo vt p hoc ordinum
notet distinctio.put in q̃rta pte sub ti.de cō
municatōe sacramenti dicet. Secō q ꝑ
tifex osculando sacerdotem denotat q ille
ad eq̃litatē ordis recipit q̃ntuz ad sacramē
tum eucaristie ꝓsecrande.qđ est sacramen
tum amoris.q̃ p osculum significat. Dia
conus vo7 subdiaconus nō recipiunt ad
talem equalitatem.sed ad imitatiōez bone
opatōis q̃ ex caritate ꝓcedit.7 q̃ ꝑm grego.
p manus osculū designat. Sane ei qui in
ꝑsbiteꝝ ordinat tradunt sub certis verbis
stola7 casula calix cū patena.7 etiā inungi
tur.que res7 vba sūt hmōi sacramenti sb̄
stantia.cetera vo p̃cedentia7 seq̃ntia de so
lennitate sūt. Porro sicut ait btūs aug⁹.
sacerdotes scire debent libz sacramentoz
siue missale.lectionarium.antiphonariuz.
baptisteriū.cōputum.canones penitentia
les.psalterium.omelias p circulum anni
diebus dñicis7 festiuis aptas.ex quibus
oībus si vnum defuerit sacerdotis nomen
vix in eo ꝓstabit. Magnus etiā dionisius
inquit.Substantia sūmi sacerdotij sūt elo
quia diuinitus tradita.i.vera disciplīa seu
scientia diuīaꝝ scripturaꝝ.Et ꝓpheta.Tu
scientiaz repulisti7 ego te repellā ne sacer
dotio mihi fungaris.Non debent ei disce
re q̃ ex officio alios debēt docere. Be p̃mis
sis vo libris7 omelijs in phemio vj.ptis di
cetur.Item q̃ sint canones penitentiales.7
vtꝝ sacerdos penitētias i illis diffinitas va
leat moderare.7 q̃ sacerdotes scire optet
dixi⁹ i aureo repertorio nostro sb̄ ti.ō pe.7
re.Be computo i finali pte dicē⁹ Hoc of
ficiū christ⁹ exercuit q̃n p⁹ cenā panē7 vi
nū i corp⁹7 sanguinē suū diuīa vtute ꝓuer
tit dicēs apl̄is.Accipite7 comedite Ꝟ ē cor
p⁹ meū ꝛc.Excellēti⁹ q3 Ꝟ officio vsus ē cuz
p pctis hūani generis seip̃m in ara crucis
obtulit patri.idem ēps sacerdos7 hostia
7 adhuc gl̃iosi⁹ implet dū sedēs ad dextrā
patris interpellat p nobis.

De episcopo.

Propter ea que specialiter officio epālī incumbunt. epātus inter ordies in sacris canonibus ꝓnumerat. Episcopi ā̄t nomen plus sonat oneris q̄m honoris. Nam epūs grece supintendens interptatur latine. speculatoris officiū gerens. Nam p̄positus in ecclia speculator dictus est. iuxta qđ dñs inq̄t ppbete. fili hominis speculatorem dedi te domui israel. vt plebi sibi ꝓmisse nō negligenter incūbat sed vitam ⁊ mores eoꝝ ⁊ cūcta diligent̄ ꝓspiciat. Quia ergo epūs speculator est. ideo ex institutōe clementis pmi. cathedra siue locus eius in ecclia altior est vt supintēdat ⁊ ꝓfm custodiat. oēsq; ꝓspiciat ⁊ illū cūcti. sic ⁊ vinitori altior locus est ꝓ vinea custodienda. Ob hoc inq̄t apls. q̄ epātum desiderat bonum opus desiderat. nō dixit honorem sed opus. quoniā epūs nō taꝫ vt ꝓsit q̄ꝫ vt ꝓsit eligit. Rursus faldistoriū episcopi spūalem iurisdictiōem annexam pontificali dignitati designat. q̄m exercere diffinitendo non debet. nisi ꝓ tribunali sedens. qđ ꝓbat ex vbis dñi dicentis in euāgelio. Super cathedrā moysi sedent scribe ⁊ pharisei q̄ dixerint facite ⁊c. Pedum scabellum vo temporalis ptās significat q̄ subiecta eē debet spūali. sic ꝓbant gelasius papa ⁊ innocentius. ij. in sua epla decretali. ⁊ a spūali p disciplinā correctōnis ꝓculcat q̄ña vo exorbitat p peccatū. Vñ psal. Donec ponaꝫ inimicos tuos scabellū pedū tuoꝝ. Pontifex vo ꝓnceps sacerdotū est. q̄si pons ⁊ via sequentiū factus. Ipe etiaꝫ summ⁹ sacerdos ipe etiaꝫ pontifex maximus nūcupat. vt ꝓmissum est. Ipe nāq; efficit sacerdotes atq; leuitas. ipe officia ⁊ ecclīastica ordines distribuit ⁊ disponit. ⁊ p ordinatoꝝ est in cunctis. Ipe qđ vnusq̄sq; facere debeat oñdit. Antea aūt pontifices ⁊ reges erant put tactū est in ꝓma pte sub ti. de ꝓsecratōnibus. Maioꝝ ei hec erat ꝓsuetudo. vt rex ⁊ sacerdos ⁊ pontifex esset. Vñ ⁊ romani impatores pontifices dicebant. Dicit etiaꝫ presul. quoniā in ꝓsilio p̄sidet. Dicit etiā antistes q⁊ ante alios stans p̄eminet ꝓpl'o. Vel ab anti qđ est ꝓtra. quoniā hereticis ꝓtradicit vt pastoꝝ lupis. Ordo epālis vnde pcessit dictū est in phemio huius ptis. Sane cō secratio epālis in q̄ spūssanct⁹ digne sumēti datur semp in die dñica ⁊ hora tertia fit. quoniā epi vicem apl'oꝝ obtinēt. q̄bus in die pentecostes ⁊ hora tertia spūssanctus datus est. Non tñ potest q̄s in epm ꝓsecrari die illa q̄ in p̄sbiterū ordiat. Sed ⁊ iuxta canonū statuta eps cum ordinat. cōpuinciales epi ꝓuenire debēt cum metropolitano. ⁊ duo epi ponant ⁊ teneant euāgeliorꝝ codicem sup caput ⁊ ceruicē eius siue sup humeros. vno sup eum fundente bñdictōnem. reliq̄ vo oēs epi q̄ assunt manib⁹ suis sup caput eius tangant. Siq̄dem tenetur liber super caput eius. ꝑmo vt dñs firmet euangeliū in corde ipius. Scdo vt p̄ßitel ligat cui labori ⁊ oneri subiciat. q⁊ omne qđ p̄eminet. i. ois p̄latus plus meroribus afficitur q̄ꝫ bonoribus gaudeat. Tertio admonendū q̄ pondus enangelice p̄dicatōis eum circumquaq; ferre pigere non debet. Quarto admonendū illum vt magis soluto iugo subiaceat ⁊ obediat euangelio.

Trium aūt episcoporꝝ ad minus cōputato metropolitano p̄nūia requirit rōne ⁊ exemplo. Ratione ne tantū bñficium videatur furtiue p̄stitū. ⁊ vt p illo pariter p̄ces ad deuꝫ effundant. Exemplo q⁊ iacobus frater dñi a petro ⁊ iacobo ⁊ iohanne apostolis ordinatus est episcopus hierosolimitanus. Manus vo impositio sumpsit exordium ab ysaac q̄ dum iacob benedixit imposuit sibi manū. ⁊ moyses iosue cū eū ꝓpl'o p̄fecit. ⁊ dñs apostolis cum eos ꝓncipes mundi ꝓstituit. Sed ⁊ ipi apostoli p manus impositionē spūm sanctuꝫ dederunt. De manus impositione dictum est sub ti. de diacono. Ceteꝝ circa epi ordinationem sciendū est. q̄ ipse sabbato hora vespertina examinat de moribus ⁊ statu p̄terite vite. vbi ter bñdictio petit. vt sancta

trinitas in ordinatõe ꝑesse monstret. Ma/ne vo sequẽti examinat d futura ꝓuisatõe ⁊ fide ex ꝓmitiue ecclie institutõne ppter su spectos in fide moribus ⁊ ꝓditõe. ⁊ vngũt caput ei⁹ ⁊ manus de q dictũ est in prima pte sub ti. de ꝓsecratõib⁹. Deinde vnguntꝫ manus eius ⁊ datur ei mitra in capite in signũ q bñdictõem omniũ gentiuz dedit illi et testamentũ suũ ꝓfirmauit sup caput ei⁹ Danť etiã ei baculus ⁊ anulus. de quibus in sequenti pte dicet. Singula ãt cũ ppriis vbis traduntꝫ ⁊ fiunt. Que vba ⁊ capitis et manuũ vnctio. ⁊ pollicũ ꝓfirmatio. baculi et anuli atqz euangelij tradito sunt huius sacramenti substantia. cetera sunt solennitatis. De euangelij ⁊ baculi traditõe ⁊ qre ꝓsecratus equũ album seu albis cooptum equitat dictũ est in ꝑdicto ti. d ꝓsecratõib⁹. Consecrať aũt epꝰ inter epl'az ⁊ euangeliũ nec potest die sue consecratõis ordies celebrare. q ipe tunc nõ celebrat. sed concelebrat ꝑncipaliter celebranti. papa tamẽ quante himnũ angelicum ꝓsecrať hoc posset. q ipe missaꝫ solẽnia ꝓficit ꝓsecratus. Differt autem inter epos ⁊ sacerdotes. q licet sex sint q cõmuniter ptinent ad omẽs sacerdotes videlicet catbecizare. baptizare. ꝑdicare. ꝓficere. soluere ac ligare. tñ ad pontificem nouem specialiter spectãt. scz clericos ordinare. vgines bñdicere. pontifices consecrare. manus imponere. basilicas dedicare. degradandos deponere. sinodos celebrare. crisma ꝓficere. vestes ⁊ vasa sacrare. Sũt ⁊ alia q ad officiũ episcopale pertinent. puta in fronte crismare. bñdictõnem solennez ante pacem dare ⁊ similia. Verũtamen ⁊ maiores ⁊ minores sacerdotes cõmuniter in qbusdam vicem gerũt summi pontificis. i. christi. dum videlicz p peccatis obsecrant ⁊ p penitẽtiaz recõciliãt pctores. Tñ apl's. Deus erat in christo mũdũ sibi recõciliãs. ⁊ posuit in nobis vbũ recõciliationis. obsecramus ergo p christo reconciliemini do. Mediatores ei sũt sacerdotes inter deũ ⁊ hoies. dũ ⁊ ꝑcepta dei ꝑpl'o defert ꝑdicando. ⁊ vota ꝑpl'i deo porrigũt supplicãdo. q circa tales debent existere vt ⁊ do grati ⁊ hoib⁹ sint accepti. Nam vt ait alexander papa. christi sacerdotes qnto digniores fuerint tanto facilius in necessitatib⁹ ꝑpl'i p qbus clamant exaudiunť. Et sic dicit apl's. Mediator nõ est vnius ⁊ discordes recõciliare nõ potest q simul vtriusqz societatis ⁊ amicicie vinculo nõ ẽ ꝓcors. Si ei is q displicet ad intercedendũ mittitť. irati animus ad deteriora ꝓuocať. Epus qz ⁊ sacerdos noie ꝑsbiteri intelligũť. sic patet ex bis q ad titũ apl's scꝑsit. q eundez ⁊ epm ⁊ ꝑsbiterũ noiauit. Dñ ãt idẽ sit epꝰ ⁊ ꝑsbiter mlt⁹ rõnib⁹ cõprbať. Presbiteri a filijs aarõ in veteri testamẽto sũ ꝓsecrũt exordium. epi vo ab ipo aaron. Qui vo tũc vocabanť sacerdotes nũc ꝑsbiteri dicũť. q tũc ꝓncipes sacerdotũ. nũc epi noiantť. Hodie aũt ideo diuersa sũt vocabula vt epus nõ dicať ꝑsbiter vl' ecõtra. qnia antiqtus qñ pietati studebãt ꝑsbiteri in oi loco ordinabãť. ⁊ apud iudeos q ꝑpl'o ꝑerant ꝑsbiteri dicebanť. hoc nomen honoris accipiẽtes vocabanť etiaz epi ab illo ope qd implere videbãť. eo q cõsiderare bẽbant qcũqz ad pietatis cultum fuerãt ꝓstituta. Hinc etiã hieronimus sic ait. Olim idem ꝑsbiter q epus. ⁊ anteqz diaboli instinctu studia siue dissensiones in religione fierent. ⁊ diceretur in populis. ego sum pauli. ⁊ ego sũ apollo. ego cephe. cõmuni ꝑsbiteroꝝ concilio ecclesie gubernabantur. Postqz autem vnusqsqz eos quos baptizauerat suos esse putabat. non christi. in toto orbe decretum est vt vnus d ꝑsbiteris superponeretur. Epi ergo nouerint se magis ꝓsuetudine qz dispensatione dominice veritatis presbiteris eẽ maiores Augustin⁹ vero dicit q qnqz ꝑm vocabula que vsus obtinuit episcopus sit presbitero maior. augustinus tamen hieronimo minor est. Hoc officium christus exercuit. quando manus super capita discipuloꝝ leuans eis benedixit dicens. Accipite spũm sanctum quoruz remiseritis peccata remittunť eis ⁊c.

Incipit liber tertius de indumentis seu ornamentis sacerdotum atq; pontificum. et aliorum ministrorum.

An quotidiano usu nō est

vestibus sacris vtendū ad notandū q; sicut mutatiōes habitus ꝑm lrās facim⁹. ita ⁊ ꝑm spiritū agā⁹. Non ergo cū vestibus ꝓmunis vite vsu pollutis in sancta sctōr ingrediamur. Sz cū ꝓscia mūda ⁊ vestib⁹ mūdis ⁊ sacris dñi sacramēta tractē⁹. Añ stephanus papa statuit sacris vestib⁹ nō nisi in ecclīa sticis ⁊ dō dignis officijs vti. Et ezech. xliij. Nō sanctificabūt ꝓplm in vestib⁹ suis. Habet ergo ꝑm hiero. religio diuīa alteꝝ habitū in ecclīasticis officijs aliū in ꝓmuni vsu vt cūcto ꝓplo christiano exemplū ꝑbeat bone ꝓuersatiōis. q̃ten⁹ loti ꝑus sordes noui christo fiant boies. Exuit enī tūc sacrdos veterē hoīez cū actib⁹ suis ⁊ induit nouuz. q̃. s. ꝑm deum creatus est. Ider vestes q̃z q̃bus in sacris tantū vtimur. non oīa sacramēta fore ꝓplo reuelanda intelligi⁹. Et nota q; tempe ludouici impatoris filij karoli magni epi ⁊ clerici singula auro texta ⁊ exq̃sitas vestes ⁊ alia ornamenta sctāria ꝺpo suerūt. Sacre āt vestes a veteri lege vidētur assūpte. ꝑcepit ei dñs moysi vt faceret aaron sacerdoti ⁊ filijs eius vestes sctās in glām ⁊ decorē. vt loti ⁊ sacris vestib⁹ induti fungerent officio in sacris. exō. xxviij. xxxj. xxxv. ⁊. xl. c. Bocuit enī dñs moysen p q̃draginta dies facere pontificalia ⁊ sacerdotalia vestimenta sacerdotib⁹ ⁊ leuitis suis. ornamenta q̃z ⁊ luntea mīa. sed ⁊ maria texuit ⁊ fecit illa in vsuz mīsterij tabernaculi federis. Quedam tñ ab aplīs sumunt. sed tamē illē q̃z iste vtutes designāt vel misteriuz incarnatōis. Sane pontifex celebraturus exuit vestes q̃tidianas. ⁊ induit mundas ⁊ sacras. Et ꝑmo sandalia calciat. vt sit memor dñice incarnatiōis. Scō sibi imponit amictū. vt mot⁹ ⁊ cogitat⁹. fauces ⁊ linguam cohibeat. vt fiat cor mundū. spūz rectū ꝑcipiens in viscerib⁹ innouatū. Tertio albā talarem vt habeat mundiciaz carnis ꝑseuerantē. Quarto cingulū. vt ipet⁹ luxurie refrenet. Quinto stolā in signū obedīētie. Sexto tunicā iacinctinā. i. celestē ꝓuersatiōem. Septimo supinduit dalmaticā. i. sanctā religionē ⁊ carnis mortificationem Octauo cirothecas. vt declinet vanā glāz. Nono anulū vt diligat sponsam siē se. Decimo casulā. i. caritatē. Undecimo sudariū vt quidq̃d fragilitate vel ignorātia peccat penitentia tergat. Duodecimo palliū supponit. vt oñdat se imitatorē christi. qui langores nostros tulit. Tredecimo mitram vt sic agat q; coronā mereat ꝓcipe eternaz. Decimo q̃rto baculū. i. autoritatē ptātis ⁊ doctrine. Et postea tapeta calcat. vt terraz despicere ⁊ amare celestia discat. Omībus āt ꝑmissis vestib⁹ induit a mīstris. q̃ ei vt vestes induat spūales. angeli suffragāt. vl q; vicari⁹ est christi cui angeli ministrāt et oīa fuluūt. Rursus pontifex tanq̃z aduocatus ⁊ pugil cū hoste pugnaturꝰ antiq̃ vestibus sacris q̃si armis induit. iuxta aplm vt iam dicet. Primo sandalia ꝓ ocreis hz. ne q̃d macule vel pulueris affectionū inhereat. Scō amictus p galea caput contegit. Tertio alba p lorica totū corpus cooperit Quarto cinguluz p arcu. subcingulum p pharetra assumit. ⁊ est subcingulū illō q̃d dependet a cingulo q̃ stola pontificis cum ipo cingulo colligat. Quinto stola colluz circūdat q̃i hastā ꝓa hostē vibrās Sexto manipulo p claua vtit. Septio casula q̃si clipeo tegit. manꝰ libro p gladio armatur. De singulis etiam aliter dicet infra. Hec itaq; sūt arma q̃bus pontifex vel sacerdos armari dz ꝓ spūales neq̃cias pugnatur⁹. Nam vt inq̃t apls. arma militie nostre nō sūt carnalia. sed ad destructōem munimenuz potentia. Et in alia epla ad eph. vj. Induite vos inquit armatura dei vt possitis

stare aduersus insidias dyaboli. State ergo succincti lūbos vestros in veritate. ⁊ induti lorica iusticie. ⁊ calciati pedes in preparatōe euāgelij pacis. in oibus sumētes scutū fidei in q̄ possitis oia tela nequissimi ignea extinguere. ⁊ galeā salutis assumite. ⁊ gladiū spūs qđ est v̄bum dei. Hec q̄dem armatura est p̄missa septuplex vestis sacerdotalis sig̃ficatiua septēplicis v̄tutis sacerdotis. ⁊ rep̄sentatiua christi vestiū q̄b⁹ indut⁹ fuit tp̄e passionis vt infra dicet. Idcirco videat ergo diligenter ep̄s. ⁊ attendat studiose sacerdos. vt signū sine sig̃ficato nō ferat. i. vt vestē sine v̄tute non portet. ne forte similis sit sepulcro a foris dealbato. intus v̄o oi spurcicia pleno. Quisq̄s ei sacris indumentis ornat̄ ⁊ honestis morib⁹ non induit̄ q̄nto venerabilior apparet hoib⁹. tanto reddit̄ indignior ap̄d deū. Idcirco pontificalem itaq3 gl̄am nō iam honor p̄mēdat vestiū. sed splendor aīaꝝ. quoniā ⁊ illa q̄ quondaꝫ carnalib⁹ blandiebant̄ obtutib⁹. ea potius q̄ in ip̄is erant intelligēda poscebāt. vt q̄d quid illa velamina in fulgore auri. i nitore gēmaꝝ. ⁊ in multimodi opis varietate sig̃bant. h iam in morib⁹ actibusq3 clarescat. cū ⁊ ap̄d veteres reuerentiā ip̄a signatōnū species obtineret. ⁊ apud nos certiora sint exp̄imenta rer̄ q3 enigmata figuraꝝ. put h̄ ⁊ alia in pontificali v̄bi agit̄ d̄ ep̄i p̄secratōne legūt. Sic itaq3 munit⁹ ad certamen p̄ spūalia neq̄cie ei celestib⁹ ⁊ p̄ sedāda in sb̄ditos iudicis ira ad altare p̄cedit. ⁊ p̄ p̄fessionez. dyaboli reuūciat dñio ⁊ seip̄m accusat Idcirco pul⁹ v̄o q̄ip̄ suo pugile oratur⁹ in pfestis dieb⁹ terre p̄sternit. Bū ātille orōnes ⁊ alia recitat q̄ totus virib⁹ p̄tra dyabolu3 pugnat. Bū diacon⁹ in ieiunijs ante euāgeliū casulā sup bū ex̄ replicat. q̄i gladium p̄tra hostē vibrat. Bū ep̄la legit̄. voce p̄conis impatoris edicta dant̄. Cantus sūt tubicine p̄centores chor regētes sunt duces exercitū ad pugnā instruētes. q̄bus lacescētib⁹ alij subueniūt. Cantus āt sequētie ē plausus seu laus victorie. Bū euangeliu3 legit̄ hostis q̄i gladio vulnerat̄. aut exercitus p⁹ victoriā dispsus adunat̄. Ep̄us p̄dicās est impator victores laudās. Oblationes sūt spolia q̄ victorib⁹ diuidūt̄. Cantus offertorij ē triūph⁹ q̄ debet̄ impatori. Idcirco ātin fine dat̄. vt p̄li q̄es hoste p̄strato insinuet̄. Et ōinde p̄lius data licētia p̄te missa est. cū gaudio de victoria ⁊ pace obtēta ad p̄pa redit. Celebrat⁹ itaq3 missam ep̄s aut p̄sbiter indumentis suo ordini p̄gruētib⁹ se exornat ⁊ vestiū cultui actōis q3 cōueniant ornamenta. Circa q̄ notandū est. q̄ sex sūt indumenta sacerdotib⁹ ⁊ ep̄is cōmunia. q3 ⁊ sex sūt in q̄bus p̄munis p̄sbiteror ⁊ ep̄or p̄tās p̄sistit. Nouem v̄o sūt ornamenta pontificib⁹ specialia. q3 ⁊ nouem sūt in q̄bus spēalis ep̄or p̄tās p̄sistit. Idcirco cergo p̄munū ⁊ spēaliū indumētor numer⁹ p̄munitas ⁊ spēalitas potestatum inter ep̄os ⁊ sacerdotes significat̄. de quo i p̄te p̄cedenti dictum est. sub ti. de ep̄o. Hoc eteni tam in nouo q3 in veteri testamento legit̄ p̄stitutū vt pōtifices p̄ter p̄munes vestes habeant spēales. sed ibi q̄ttuor erāt cōmunes. ⁊ q̄ttuor spēales. put dicet̄ sub ti. d̄ lega. indumētis. Qđ siq̄dem ratio mistica postulabat. nam ille date sūt carnalibus et mūdanis q̄niā q̄ternari⁹ numer⁹ p̄uenit carni p̄pter q̄ttuor humores. ⁊ mūdo p̄pt̄ q̄ttuor elementa. Hec aūt spūalib⁹ ⁊ p̄fectis date sūt. Nam senari⁹ numer⁹ q̄ p̄fect⁹ est. q3 reddit̄ ex suis p̄tib⁹ aggregatis. p̄fectis p̄uenit. Vñ ⁊ sexto die p̄fecit de⁹ celū ⁊ terrā ⁊ oēm ornatū eor. Sed ⁊ cū in plenitudine t̄pis sexta venisset etate sexto die sb̄ hora sexta redemit gen⁹ humanū. Senarius ergo numer⁹ p̄fectus est. q3 suo ordine numerat⁹ p̄ficit̄. Nam cū vnu3 duo ⁊ tres dicūt̄. senari⁹ numer⁹ implet̄. vel q3 in tribus p̄tib⁹ diuidit̄. i. i sexta tertia ⁊ dimidia. vid̄licet in vno duob⁹ ⁊ trib⁹. Nouenari⁹ etiā spūalib⁹ p̄uenit. q3 nouem sūt ordines angelor q̄ s̄m p̄p̄ha3 p nouem gemmaꝝ species designāt. Quindecim ergo sunt ornamenta pontificis q̄ndecim v̄tutum grad⁹ ip̄o numero designātia. q̄s p q̄ndecim cantica graduum psalmista distinxit. Vestes

ei sacerdotale ꝑ virtutes significat qb⁹ debēt sacerdotes ornari. ꝓm illō ꝓpheticū. Sacerdotes tui induāt iusticia. ⁊ sācti tui exultēt. Que talares dicūt. q⁹ talus ē finis corpis. p qđ oñdit q nō sufficit op⁹ bonū inchoare nisi studeat pseueranti fine cōpleri. put sub ti. ō tūica dicēt. Sic ergo noster pōtifex plura q̄z. viij. induit vestimēta. q̄z uis aarō non nisi octo habuisse legat qb⁹ moderna succedūt. qđ ido ē. quoniā oportet iusticiā nr̄ā z maḡ abūdare q̄z scribaꝝ ⁊ phariseoꝝ vt intrare possim⁹ in regnū celoꝝ. ¶ Dotest et dici q noster pontifex octo bz a capite vsq; ad pedes exceptis vestimētis pedum ⁊ manuū. s. amictū. albā. cingulū. stolā. duas tunicas. casulā ⁊ palliū. Uestimentū ei pedū poti⁹ ptinet ad nostr̄ā q̄z ad aaron. quia nr̄is dictū ē. eūtes in oēs gētes ⁊c. Deniq; ꝑter ꝑmissas vestes sacris ordib⁹ ⁊ mīstris deputata s. ē ⁊ alia q̄dam vestis linea q̄ supp elliciū dr̄ q̄ qbuslibet suicijs altaris ⁊ sacroꝝ vacātes sup vestes ꝯmunes vti dñt. put in se. ti. dicēt. Suppelliciū āt ppt̄ sui cādorē mūdiciam seu puritatē castitatis dēsignat. iuxta illō. Omni tpe vestimēta. i. opa tua sint cādida. i. mūda. ¶ Dropt̄ nomen vero suum carnis mortificationem figurat. Dictū ē ei suppelliciū eo q antiq⁹ sup tunicas pellicias ō pell⁹ mortuoꝝ aīalium factas induebāt. qđ adbuc ī qbusdā eccl̄esijs obſuāt. repsentātes q adam p⁹ peccatū talib⁹ vestit⁹ ē pellicijs. Tertio denotat innocentiā. ⁊ ido ante oēs alias vestes sacras sepe induīt. q⁹ diuīo cultui ōputati innocentiā vite cūctis vtutū actib⁹ supponere debēt. iuxta illō psal. Innocentes ⁊ recti adheserūt mihi. Quarto ppt̄ sui latitudiez ꝯgruē caritatē designat. Uñ sup ppbanas ⁊ ꝯmunes vestes induīt ad notandū q caritas opit multitudinez pcatoꝝ. Quinto ppt̄ sui formā. q⁹ in modum crucis formāt. passionē dñi figurat. qq̄z illud gerētes crucifigi debēt vicijs ⁊ ꝯcupiscētijs. Fūt aūt sup ꝑ ellicia in qbusdā locis ō crismalib⁹ lineis q̄ ponūt sup infantulos baptizatos. exemplo moysi q ō purpura ⁊ bisso ⁊ alijs a ꝓ̄ō in tabernaculo oblatis fecit vestes qb⁹ aarō ⁊ filij ei⁹ induerēt. qñ mīstrabāt in sanctis. exo. xxviij. c. Est etiā ⁊ alia vestis q̄ pluuiale vel capa vocāt. q̄ credit a legali tunica mutuata. Uñ sic illa tintinnabulis. sic ista fimbrijs insignit q̄ sūt labores ⁊ hmōi solicitudines ¶ Habet etiā capucīū qđ ē supnū gaudiū. plura ē vsq; ad pedes. p qđ pseuerātia vsq; in finē sīgnificat. in anteriori pte apta ē. ad notandū q sancte ꝓuersantib⁹ vita patet eterna. seu q eoꝝ vita patere dz alijs in exemplū. ¶ Rursus p capā gloriosa corpuz īmortalitas intelligit. Uñ illā nō nisi in maioꝝ festiuitatib⁹ induim⁹. aspicientes vt ī futurā resurrectōez. qñ electi deposita carnebinas stolas accipient. videlicz requiez aīaꝝ ⁊ gl̄az coꝝpoꝝ. Que capa recte īter⁹ patula ē. ⁊ nisi sola necessaria fibula inconsuta. q⁹ corpa iam spūalia facta nullis aiaz obturbabūt angustijs. Fimbrijs etiā sīgnat. q⁹ tūc nostre nihil deerit impfectōni. sz qđ nūc ex pte cognoscim⁹ tūc cognoscem⁹ sic ⁊ cogniti sum⁹. Quidam autem hereti ci garrūt nusq̄z reperiri in nouo testamēto q christus vel discipuli ei⁹ ꝑmissis vestibus induerent. repḥēdētes nos temere. q⁹ talibus ornamur. q̄niam sic iohannes ait Bñs surgens de cena posuit vestimenta sua ⁊ postea alia nunq̄z accepit nisi sua. nos vō vt dicūt plura alia q̄z vestim⁹ reuestim⁹ in missa in q̄ cenā ipam imitamur. et dñs ab his q̄ volūt ambulare in stolis nos cauere ꝑcepit dicēs. Cauete a scribis q̄ volūt ambulare in stolis. Dicūt enī q Bfaci⁹ vt iustiores ⁊ excellētiores ꝓlis appareā⁹. ꝓra illō. Uos estis q̄ iustificatis vos coram hom̄ib⁹. deus āt nouit corda vestra. q⁹ qđ hoīb⁹ altū ē. abominatio ē apō deū. Error āt iste ex ꝑmissis aptissime ꝓfutat. Legit q̄z ezech. xliij. ⁊ xliiij. Cū ingredient sanctuarū meū ⁊ accedēt ad mensā meā vt mihi mīstrent ⁊ custodiāt cerimonias meas. vestibus vtāt lineis nec ascēdet sup eos q̄cq̄z laneū. Cūq; egredient atriū exteri⁹ ad ꝓp̄lm exuent se vestib⁹ in qbus mīstrauerūt. ⁊ non sanctificabūt ꝓp̄lm in vestib⁹ suis. Et nota

q̄ ostiarij.lectores.exorciste.7 acolit̄ vesti/
bus albis vtūt̄.videlicz suppellicio.amicto
7 alba 7 balthreo.vt angelos dei mīstros.p
castitatis mundiciā imitent̄.7 eis in carne
gloriosa effecta spūali.q̄ in albis vestibus
socient̄. Inde est q̄ poti⁹ lineis vestib⁹ vtūt̄
q: sic̄ linū multo labore ad candorē p̄ducit̄
sic necesse ē p multas tribulatōes ad regni
gl̄am puenire. In ꝓcilio maguntinen̄. sta/
tutū est q̄ ep̄us in ordinatōne sua recipiat
orariū.baculū.7 anulū.p̄sbiter orariū 7 pla
netā.diaconus orariū 7 dalmaticā.subdia
con⁹ patenā 7 calicē.7 cū degradāt̄ ea per/
dūt. Et in ꝓcilio tholetano statutū ē.q̄ dia/
con⁹ tpe oblatōis tantū sc̄z q̄n legit euāge/
liū vtat̄ alba.i.dalmatica. Notanduz q̄z
est q̄ vestes euāgelici sacerdotis aliud desi
gnāt in capite sc̄z in christo aliud q̄z figurāt
in mēbris.q̄nq̄z 7 caput 7 mēbra sacerdotis
noīe nūcupent̄. Ad caput dicit̄ psalmi gra
pb⁹. Tu es sacerdos in eternū sc̄m ordinez
melchisedech. Ad membra vo dicit aplūs.
Vos estis gen⁹ electū regale sacerdotium
Exponēda ergo sūt eoz misteria. Primo
p̄m q̄d membris.pleq̄nter p̄m quod capiti
sc̄z christo ꝓueniūt.put in q̄libz capitulo di/
stinguet̄. De ornamentis āt 7 palleis et
vestib⁹ eccl̄ie vel altaris in pte p̄ma dictū ē
vbi agit̄ d̄ picturis. Porro sex indumēta
sacerdotib⁹ 7 epis ꝓmunia sūt hec.amict⁹.
alba.zona.seu cingulus.stola.manipulus.
planeta. Nouē vo pontificib⁹ spēalia sunt
hec.calige.sandalia.succinctoriū.tunica.dal
matica.cirothece.mitra.anul⁹.bacul⁹ pa/
storalis. De q̄b⁹ oīb⁹ singulatim pleq̄nter
et etiā d̄ sudario 7 de palleo 7 de coloribus.
q̄bus eccl̄ia in eccl̄iasticis vtit̄ indumētis
7 de legalib⁹ indumentis.

De amictu.

Primo de sex or
namentis epis 7 sacerdotib⁹ cō
munib⁹ est p̄m p̄missa dicendū.
Lotis itaq̄z manib⁹.ep̄us seu sacerdos cele/
bratur⁹ assumit amictū q̄ caput tegit̄ quez
pontifex loco ephot siue superhumeralis 7 ra
tionalis hz.7 nūc et̄ superhūerale vocari pōt
significās salutē q̄ p fidem tribuit̄. De hoc
apls ad eph̄. vj. Galeā salutis assumite. Si
gnificat et̄ castitatē cordis 7 corpis quia et
renes 7 pectus ambit 7 tegit 7 oibus sacris
vestib⁹ supponit̄. sed oībus supeminet q: ca
stitas 7 dz eē intus in pectore 7 foris nitere
ope. Vñ in renib⁹ strigil̄. q: ibi pcipue lux/
uria dñat̄. Super amictuz q̄z q: superhūeros
circūq̄q̄z diffundit̄ opum fortitudo designāt̄.
Humeri nāq̄z fortes sūt ad opa peragēda
iuxta illud p̄r archē iacob. Suppositi bu/
merū ad portandū.7 fact⁹ ē tributis p̄ut̄es
Due fasciole siue due cordule q̄b⁹ amict⁹
ante pect⁹ ligat̄. significant intentōez 7 finē
q̄bus informandū est op⁹. ne fiat in fermē
to malicie 7 neqcie. sed in azimis sinceritā/
tis 7 veritatis. Sacerdos igit̄ nō dz ociosus
existere.sed bonis opib⁹ insudare.p̄m illud
apli ad thimo. Labora sic̄ bon⁹ miles iesu
christi. Laudanda tñ quoꝝdā locoz habz
ꝓsuetudo vt linea camisia alba aut suppel/
licū sup ꝓmunes vestes induat̄ pusq̄z ami/
ctus imponat̄. p q̄d fides q̄ p̄mo adesse dz
significat̄. Porro amict⁹ sup os planete re/
uoluit̄.d̄ q̄ sub ti.de planeta dicet̄. Amictu
q̄z collū stringit̄.p q̄d vocis castigatio intel/
ligit̄.quoniā p collum in q̄ vox est vsus lo/
quendi exp̄mit̄. Stringit̄ ergo collū ne inde
ad linguā mendaciū trāsire possit. Leniter
tñ cū eo pect⁹ 7 fauces stringūtur.put sub
ti.de cingulo dicet̄. Illo etiā caput opimus
ne circūq̄q̄z libere pspiciendo illicita cogi/
tem⁹. Pect⁹ seu cor eo tegit̄.q: animus sa/
cerdotis ad ea q̄ incūbūt dz tot⁹ eē intent⁹.
nec dz tūc ad vanitates vel ad aliq̄ munda
na libere meditanda dissolui. Porro ami/
ctus q̄ sacerdos caput obnubit.p̄m q̄d ca/
piti sc̄z christo ꝓuenit significat id quod in
apoca.describit̄.videlicet angelū dei fortez
descendisse de celo amictū nube. Et ie saia.
Ecce dñs ascendet sup nubē candidā. Ve/
niens ei ad saluatōez mūdi saluator mūdi
dei fili⁹.angel⁹ magni ꝓsilij.amict⁹ ē nube
dū duitatē absc̄dit in carne. Nam caput
viri christus.caput christi deus. Hoc ergo

carnis latibulū sīgficat sacerdotis amictꝰ Qō etiam pillā sindonem exp̄ssius signifi cat q̄ summꝰ pontifex caput obducit. de q̄ in ti. de succinctorio dicet. Et pulcre q̄dem qō p calciamentū pedum hoc ip̄m p amictum capitis designat. q; diuitas in carne latuit. ⁊ p carnē innotuit. Nam cū notus esset in iudea deꝰ ⁊ in israel magnū nomen eiꝰ. in ydumeā extendit calciamentū suum ⁊ ante ꝓspectū gentiū reuelauit iusticiam suā. Amictꝰ etiam rep̄sentat operimentum quo iudei velabant faciez christi dicentes. mathꝫ. vj. Prophetiza nobis christe quis est q̄ te p̄cussit.

De alba.

Est amictus ca

misiam siue albam sacerdos induit. q̄ membris corpis ꝓuenienter aptata nihil supfluū aut dissolutū in vita sacerdotis aut in eius mēbris eē debere demōstrat. ꝑm qō legit. Omni tpe vestimenta tua sint candida. Fit aūt de bisso vel lino. Propter qō scriptum est Byssinū sunt iustificatōes sanctorū. Est āt byssus linū egiptiacū. Sic ei byssus vl linū candorem quē ex natura nō hꝫ. multis tūsionibus attritū acquirit p artem. sic ⁊ boīs caro mundiciā quā nō obtinet p naturaꝫ p exercicia bonorū opez multis castigationibus macerata sortit p grām. Sacerdos ergo ꝑm ap̄lm castiget corpus suū ⁊ in seruitutē redigat. ne forte cū alijs p̄dicauerit ip̄e reprobus fiat. Habet āt alba capiciuz qō est pfessio castitatis. Habet etiā ligulā q̄ significat linguā sacerdotalē q̄ ligat ꝓtumaces ⁊ absoluit penitentes. Rursus hec vestis q̄ in veteri sacerdotio linea vl̄ poderis grece seu tunica talaris dicebat stricta fuisse describit. ppter spūm fuitutis iudeorum in timore. In nouo vo larga est ppter spūm adoptiōis in libertate. q̄ nos christꝰ liberauit. Qō aūt aurifrisiū ⁊ grāmata diuersis in locis ac varijs opibꝰ ad decorem hꝫ. illud insinuat qō ꝓpha dicit in psalmo. Astitit regina a dextris tuis i ve. deau. ccū. varie. Rursus alba cingulo stringit vt oīs voluptas carnalis astricta intelligat dicēte dño. Sit lūbi vestri p̄cincti. Manice q̄z tam albe q̄z etiam tunicelle ꝓuenienter eē debēt stricte nō nimis laxe vt labant. ⁊ brachia nudent. habētes in sūmitatibus auri frisia. ad designandū aureos torques qui brachia nuda beati martini missam celebrantis miraculose decenter operuerunt. put i vij. pte sub eius festo dicetur. Super albam etiam q̄ corpus a sursum vsq; deorsū tegitur spes q̄ ex grā p̄uenit ecclie desursū ⁊ ex meritis ecclie deorsum. figuratur. Be hac apl's ad romañ. vij. Spe salui facti sumus. Quia vo vsq; ad talos descendit pseuerantiam designat. put tactum est ppe finem in phemio huius ptis. Prorsus ꝑm qō caput sez christo ꝓuenit alba q̄ est lineū vestimentum longissime distans a tunicis pelliceis. q̄ de mortuis aīalibus fūt. q̄bus adam vestitus est post peccatū. nouitatem vite significat. quā christus ⁊ habuit et docuit ⁊ tribuit in baptismo. ō q̄ dicit ap̄lus. Exuite veterem hoīem cum actibus suis ⁊ induite nouū q̄ scōm deum creatꝰ est. Mā ⁊ transfiguratione resplenduit facies eius sic sol. ⁊ vestimenta eius facta sunt alba sic nix. Semp ei vestimenta christi mūda fuerūt ⁊ candida. q; peccatū nō fecit. nec inuētus est dolus in ore eiꝰ. Hec etiam vestis rep̄sentat albam vestem in q̄ herodes illusit christo. luc. xxiij.

De zona seu cingulo.

Debet āt alba cir

ca lumbos sacerdotis seu pontificis zona seu cingulo. qō i lege ⁊ apud grecos baltheū dicebat p̄cingi. ne defluendo gressum impediat. vt castitas sacerdotis p albā sīgficata nulli incētiuorum stimulis dissoluat. Cingulum nanq; ꝓtinentiā significat. Lūbi sint lūbi vestri p̄cincti ⁊c. In lūbis q̄dem luxuria dñatur. sic dñs loquēs de dyabolo manifestat. Virtus eiꝰ in lūbis eiꝰ ⁊ fortitudo eiꝰ in umbilico vētris eiꝰ. Sane a sinistro latere pōtifi-

cis ex cingulo duplex dependet succincto/
riū. q2 duo sūt q̄bus castitas robo2atur. et
sine q̄bus difficile ꝓfuat̄ scz o2atō 7 ieiuni/
um. Ūñdñs ait. Hoc gen⁹ demonij nō ei/
cit̄ nisi in o2one 7 ieiunio. Debēt ergo lum
bi ꝓtinentiā p̄cingi 7 p abstinentiā sūcin/
gi. Ūñ apl's. State succincti lūbos v2ōs ī
veritate. Uex succinctoꝝ q̄ō vel ꝓzoma
vel subcingulū vocat̄. inter indumenta le/
galia fuisse nō legit̄. q2 7 si legales sacerdo/
tes accincti tpe sacrificij abstinere deberēt.
alio tñ tpe licite vacabāt amplexib⁹. hodie
ād addit̄ cingulo. q2 moderni mīstri iugem
habere debēt ꝓtinētiam 7 ideo nō solū cīgi.
sed etiam succingi debent. Ideo āt duplex
est succinctoꝝ vt duplex castitas denotet̄
videlicet mentis q̄ p cingulum. 7 co2poris
q̄ p subcingulum significat̄. Apte sinistra
depēdet q2 potio2 est castitas mētis q̄z co2/
poris. 7 dextra ps potio2 ē q̄z sinistra. Ūñ
greg. Lūbis p̄cingimur cū carnis luxuriā
p carnis ꝓtinentiā coartam⁹. Cingulu q̄z
ꝓuenienter tpantiam designat. De subcin
gulo etiam dictū est in phemio huius ptis

Et aduerte q̄ pect⁹ 7 fauces leniter cum
amictu stringunt̄. q2 mot⁹ in nostra ptāte
nō sunt. Helias ꝑus clausit celū q̄ñ petijt
q̄ nō plueret. q̄z animū q̄ñ desiderabat vin
dictā de morte ppha. Lingua etiaz in hu/
mido sedet 7 in madido 7 facile lubricatur
Ūñ ꝓnceps apl's o2az ad vocez ancille magi/
struz negauit. Sed renes fortiter cingulo
stringunt̄. vt castiget̄ co2p⁹. 7 in fluitutez re
digat̄ 7 impetus luxurie refrenet̄. Ideo2o
fm q̄ō capiti scz christo ꝓuenit zona sacer/
dotalis significat illud q̄ō iehēs apl's ait.
Conuersus vidi similem filio hois p̄cinctū
ad mamillas zona aurea. Ider zonam au
reā pfecta christi caritas designat̄. q̄niam
dicit apl's. supeminentē scientie caritatem
christi. feruentem in co2de radiantē in ope.
Cuius succinctoꝝ illud significat quod
esa. xi. ō christo loquēs p̄dixit. Erit iustitia
cingulū lūboz ei⁹. 7 fides cinctoꝝ renum
ei⁹. Nam iustus dñs iusticiā dilexit. equi/
tatem vidit vult⁹ ei⁹. Et fidelis dñs ī v̄bis
suis. 7 sanctus in oīb⁹ op̄ibus suis. Due
sūmitates ip̄i⁹ due sūt ptes natural'iusticie
quā christus fecit 7 docuit. scz q̄ō tibi non
vis fieri alteri ne feceris. 7 q̄ cūq; vultis vt
faciāt vobis hoīes 7 vos eadem facite illis
Cingulum ergo iusticiam significat cuius
duo sunt brachia sese ꝓstringentia. scilicet
declinare a malo 7 opari bonum. Repre/
sentat etiam flagellum quo pilatus cecidit
iesum. ioh. xix.

De stola.

Est cingulu3 sa

cerdos o2ariū siue stola3 q̄ leue
dñi iugū sig̃ficat siue q̄ est iugū
p̄ceptoꝝ dñi sup collū sibi imponit. vt iu/
gum dñi se suscepisse demonstret. Quam
cū osculo sibi imponit 7 deponit ad notan
dum assensū 7 desiderium q̄ se subiecit huic
iugo. Illa āt a collo p anteriora descendēs
dext2a 7 sinist2a latus adornat. q2 p arma iu
sticie a dextris 7 a sinistris. i. in ꝓsperis 7 in
aduersis sacerdos d3 eē munit⁹. q̄tē⁹ nec
aduersis frangat̄ nec ꝓsperis eleuet̄. Unde
7 cum sacerdos in o2dinatōe stolā accipit
dicit illi eps. Accipe iugu3 dei. Jugum enī
eius suaue est. 7 onus eius leue. suaue in p
speris. leue in aduersis. Stola quipe vsq;
ad genua q̄ curuant̄ ptendit̄ vt nos mites
co2de 7 hūiles in sinuet. Significat enī pa/
tientiaz de q̄ scptum est. Patientia vobis
necessaria est vt reportetis pmissiones. Et
itez. In patientia v.p.a.v. Hinc est q̄ stola
cum zona seu cingulo a dextris 7 a sinistris
q̄busdā nerib⁹ colligat̄. q2 vtutes vtutibus
sociant̄ 7 iuuant̄. ne aliq̄ moueant̄ tempta
tionis impulsu. Et ad designandū q̄ tam
in ꝓsperis q̄z in aduersis d3 christi iugum
patienter ferri facīēte glutino caritatis. Al
q̄busdā vo pontificib⁹ addit̄ p̄missis vbis
Stola innocentie induatte dñs. Q̄ō stolā
respicit p̄mutuā q̄ fuit innocētie significa/
tiua. Rursus stola ab hūero sinistro sacer
dotis in dext2 dū o2dinat̄ reflectit̄. q2 cum
obedientia incipiat ab actiua p dilectōem
p2imi trāsit in ꝓtēplatiuā vitā p dilectōez

dei. Longitudo ãt stole pseuerantiã significat. Duo brachia stole dependentia significant prudentiaz ⁊ tpantiam. Unde apls adthi.ij. Sobrie ⁊ iuste ⁊ pie viuã⁹ ⁊c. Sed ⁊ ꝑm decretũ bracareñ. ꝓcilij dz sacerdos ō vno eodẽqz orario ceruicez parit ⁊ vtrũqz humez ꝑmens signũ crucis in suo pectore ꝑparare. vt q̃ imꝑturbatus ꝑcipiãt inter ꝑ/ spera ⁊ aduersa ꝓsistere. Vtutum semp ornamento vtroqz circumsept⁹ appareat humero. Si qs ãt aliter egerit excõicatõi debite subiacebit. nisi forte q̃s dixerit ꝫ decretum ꝓtrariam generalis ecclie ꝓsuetudinem abrogatum. Nam nõ vbiqz ptes stole reducunt ante pect⁹ in modum crucis. Crucem ãt gerit dum christi passionẽ cui⁹ minister est imitat in mente. Oraiũ itaqz iugum simul ⁊ onus est. Jugum sacerdotib⁹. onus diaconib⁹. Unde fit vt sacerdotibus circa collũ. ⁊ diacomb⁹ sup sinistz humez ponat. Sic ei iugum collo portatur. sic ⁊ hũeris onera ferunt. Lege in leuitico ⁊ videbis solos leuitas ferendis onerib⁹ destinatos. In diacono et stola iugum significat. put in pte. ij. dictũ est. vbi de diacono agit. Adhuc stola sinistro hũero diaconi ponit. qz decet tempalia spũalib⁹ deseruire. vel qz dextram diaconi oportet eẽ liberam vt expeditius ad miſterium sacerdotis discurrat. de q̃ etiam ibi dictuz est. Ad lũbos stola succingit. vt sit fortis ⁊ expeditus contra pugnas libidinũ. Q̃ñqz tñ solum sup sinistz brachium ps anterior stole complicatur. qõ tractuz est a legalib⁹ sacerdotib⁹. q̃ dum sacrificabant sũmitates bathei sup humez reflectebant. In epo vo vt sacerdote ab vtraqz parte equaliter depẽdet anteri⁹. qz christus cui⁹ tipum gerũt q̃ eq̃nimiter se habuit in ꝑsperis ⁊ in aduersis. que p leuam ⁊ dextram significant. habitatores terre ad celestia ducere ōsiderabat q̃s semp ante oculos mentis sue gerebat. Dictum est ãt orariũ. qz q̃muis sine aliis indumẽtis sacerdotalib⁹ baptizare ꝓsignare ⁊ alia plura orando facere liceat. sine orario tñ nisi magna necessitate cogẽte nihil boz facere licet. In ꝓcilio tribureñ. in burcardo li. v. c. ꝑsbiteri. legit vt ꝑsbiteri nõ vadãt nisi stola orario ve induti. Notandũ ãt est q̃ antiq̃tus stola erat vestis candida ptingẽs vsqz ad vestigia. q̃ patriarche vtebant añ legez. q̃m ꝑmogenitꝰ cũ bñdictõem pris acciperent induebant. ⁊ dño victimas vt pontifices offerebant. Sed postq̃z alba cepit portari mutata est in torquẽ. Per ꝑmã stolã innocentia intelligit. q̃ fuit in ꝑmo homie. Sz cũ eam pdidit ꝓpter peccatũ oportuit eam recuꝑare ꝑ vitulum saginatuz. Quia igit supest vt q̃ ꝑ inobedientiã cecidimus. ꝑ obedientiam resurgam⁹. recte ꝑ veste innocentie recuꝑanda subim⁹ torquẽ obedientie. Nam pstolam q̃ nũc vtimur obedientiã accipim⁹ euãgelij crucifixi. Per orario ſm qõ capiti sz christo cõuenit stola q̃ sup amictũ collo sacerdotis incumbit. obediẽtiã ⁊ fortitudem significat. q̃m dñs oĩm ꝓpt suoz salutem subijt. Nam cũ in forma dei esset nõ rapinã arbitrat⁹ est eẽ se equalẽ dõ Exinaniuit enĩ semetipm formã serui accipiens. fact⁹ obediens vsqz ad mortẽ. mortem ãt crucis. Causã q̃ꝑ mortalitatis nectrarit origine nec ꝓmisit in ope. Stola et repsentat ligaturaz q̃ ihesus ligat⁹ fuit ad colũnam. Statutum est in canonibus ne subdiaconi lctõres ⁊ psalmiste orariis siue stolis vtantur.

De manipulo.

Via uero mentibus bene ꝓpositis ⁊ diuino cultui mãcipatis sepe subrepit accidia q̃ q̃daz torpore reddit aiam dormientẽ dicente psalmista. Dormitauit aia mea ꝑ tedio. Ideo in sinistra manu ministri ad altaris miſteriuz accedentis q̃dam apponit manipula q̃ fanon vel manipul⁹ vel sudariũ apellat q̃ten⁹ sudorem mentis abstergat. ⁊ soporẽ cordis excutiat. vt boĩs opib⁹ inuigilet depulso tedio vel torpore. Per manipulã enĩ bona opa vel vigilãtia designat. ō q̃ dñs ait. Vigilate qz nescitis q̃ bora filiꝰ hoĩs venturꝰ sit. Uñ sponsa dicit in

canticis. Ego dormio ⁊ cor meum vigilat. Per sudarium ei penitentia designat qua labes q̄tidiani excessus ⁊ tediū mūdane cō uersatōis extergit de q̄ dr. Dormitauit aia mea p̄ tedio. tedet ei aiaz peccatoz ꝑ sciētie ⁊ infirmitatis corporee. Significat etiā futuroz bonoz retributōem. Ūñ in q̄busdā locis q̄tiens in festis albis vtunt mgnipulos portant ex eo q̄ in illa vita vnusquisq; ppriā mercedē accipiet. ⁊ venientes venēt cū exultatōne portantes manipulos suos. Item q̄ manipul⁹ penitentiā designat. unde est q̄ sudariū subdiaconi maius fanone sacerdotali formaī. q̄ vbi maior excess⁹ maior exigit penitentie fructus. De sudario ei infra diceī. Sane mīstri manipulū in brachio sinistro ferūt. ad notandū q̄ stricti debent ee ad terrena. sed ad celestia expediti. antiq̄ āt non erant astricti ad ℟. q̄ deo etiā p̄ tpalib⁹ seruiebāt. ⁊ ad significandum nos in hac vita q̄ p sinistz significat pati tediuz superfluī būoris. i. ōlectatōis ⁊ alia superfluamentis. Adhuc manipul⁹ in sinistra fidem in hac vita ōsignat. Manipuli vsus sumptus est nō ab aaron sed ab antiq̄s p̄ib⁹. q̄ sic legit in martilogio bede. arsem⁹ semp sudariū ferebat in sinu vel manu ad tergendū effluentiam lacrumaz. Per orariū qđ capiti scz christo ꝓuenit q̄ sacerdos manipulū portat in leua designat q̄ christus brauiū obtinebat in via. Per manipuluz ei ꝑmium designat. iuxta qđ legit. Venientes āt venient cum exultatōe portātes manipulos suos. Per leuam vita p̄sens accipit. iuxta illud Leua eius sub capite meo ⁊ dextra eius amplexabitur me. Christ⁹ āt simul fruebaī ⁊ merebatur. fruebatur i patria ⁊ merebatur in via. Nam simul ⁊ bra uium comꝑhendebat ⁊ stadiū ꝓcurrebat. q̄ simℓ erat in patria ⁊ in via. Nemo inq̄t ascendit in celū nisi q̄ de celo descēdit filius hois q̄ est in celo. Manipul⁹ etiā repletat finem q̄ iesus cōꝑhensus a iudeis ligatus fuit. Ūñ iohis. xviij. Comꝑhenderūt iesuz ⁊ ligauerūt eum. Manipul⁹ tñ p⁹ indutā planetā ꝓcurauit romano pontifici īmitti. qđ etiam a plurib⁹ obseruaī. ō q̄ in q̄rta ꝑte sub ti. de ꝓfessione diceī. Notandū autem q̄ diaconus ⁊ subdiacon⁹ pontifici induēti ⁊ exuenti se sacris vestib⁹ sine manipulis fuiunt. Primo vt expedit⁹ ⁊ liberi⁹ admīstrēt. Scō ad notandū q̄ tali obsequio nō debent fructū querere tēpalem. q̄ q̄nq; p manipulū significat. iuxta illud psal. Venientes āt ve. ⁊c. Rursus dū pontifex se induit vel exuit diaconus stat a dextris ⁊ sb̄diaconus a sinistris. quia diaconus exordine suo ad fortiora ⁊ perfectiora que per dextram significantur assumitur q̄z sb̄diaconus.

De casula seu planeta.

Extremo super oēs vestes induīt casula q̄ quasi pua casa dr. ⁊ a grecis planeta vocaī a planon qđ est error. q̄nā errabundus eius limbus sup brachia eleuaī. significans caritatem sine qua sacerdos est sicut es sonans aut cimbalū tinniens. Sicut ei caritas operit multitudinē peccatoz. ⁊ oīa legis ⁊ ꝓphetaz mādata ꝓtinet. dicēte apostolo. Plenitudo legis est caritas. sic ⁊ hec vestis cuncta planat ⁊ omia alia indumenta intra se claudit ⁊ ꝓtinet. De caritate dicit apl's. Adhuc excellentiorem viā vobis ostendo. Si linguis hominū loquar ⁊ angeloz. caritatem āt nō habeam nihil sum. Et iterū. Si fidem habeaz vt montes trāsferā. caritatē āt nō habeam nihil sum. Hec siq̄dem est vestis nuptialis de q̄ dñs inq̄t in euangelio. Amice quomodo huc intrasti nō habens vestem nuptialez. Sine hac āt nunq̄z sacerdos debet suum officiū exercere. q̄ semper eum decet in caritatis vinculo permanere. Per hoc autez q̄ amict⁹ sup os planete reuoluīt innuīt q̄ opus bonū debz ad caritatē referri. Nam finis precepti est caritas de corde puro ⁊ conscientia bona ⁊ fide non ficta. Quod vo casula in extensione manuum in anteriorem ⁊ posteriorem partem diuiditur. significat duo brachia caritatis. scz ad deū ⁊ ad ꝓximū.

Biliges inq̃t deũ tuũ ꝛc. In his duob⁹ mãdatis pendet tota lex ⁊ ꝓpheta. Rursꝰ latitudo planete latitudinẽ significat caritatis q̃ ⁊ vsq; ad ĩmicos extendit. Vñ. Latũ mandatũ tuũ nimis. Due q̃z plicature sinistre videlicet ⁊ dextre sũt duo p̃cepta caritatis. scz amor dei ⁊ primi. Duplicat̃ et añ pectꝰ p q̃d cor. ⁊ int̃ hũeros. p q̃s opa exp̃mũt. et in eis vestimentũ ip̃m duplex efficit. q; sic debemꝰ bona opa foris oñdere primis vt ea dẽ intꝰ i cor de cor. ã dño integra suemꝰ. Caritatẽ ei debemꝰ habere in corde ⁊ opere intꝰ ⁊ foris. Rursꝰ añ pectꝰ duplicat̃. q̃nq; p caritatẽ bõa volũtas ⁊ scã cogitatõ generat̃. Duplicat̃ et int̃ hũeros. q; p illã aduersa a p̃ris ⁊ ab aduersarijs supportant̃. Ad brachia aũt eleuat̃ duz bona opa caritatis opamur. Ad dextrꝫ duz opamur bonũ ad domesticos fidei. ad sinistrꝫ dũ extendit̃ etiã ad ĩmicos. Adhuc triplicat̃ in brachijs. in dextro q̃dem dũ fidelibꝰ monachis clericis ⁊ laicis subueniꝰ. In sinistro dũ infidelibꝰ scz malis christianis. iudeis. ⁊ paganis. necessaria mĩstrãꝰ. Ipse casulã q̃z recte opa iusticie designat̃. iuxta illõ. Sacerdotes tui induat̃ iusticia. Sane sacerdos suũ agens officiũ nõ dz casulã exuere. q; p̃cipiẽte dño leuitic. xxj. Nõ licz ei egredi ꝺ sctis scz rebꝰ vel p̃ceptis. Ipse ro p̃m q̃ capiti scz christo queũt. casula magni sacerdotis ẽ ecclia vniuersalis. ꝺ q̃ dicit apls. Quotq̃t in christo baptizati estis christũ induistis. Hoc ẽ illꝺ aarõ vestimẽtũ cꝰ i oraõ descẽdit vnguẽtũ. scz a capite descẽdit in barbã. ⁊ a barba descẽdit in oraõ. q̃niã ꝺ plenitudie spũs eiꝰ nos oẽs accepiꝰ. p̃mo apli. postmodum ceteri. Q̃z ãt casula vnica ⁊ integ̃ ⁊ vndiq; clausa ẽ significat fidei vnitatẽ ⁊ integritatẽ. Verũ tñ i extensiõe manuũ. i anteriorẽ ⁊ posteriorẽ ptẽ q̃dãmodo diuidit. ꝺ signãs ⁊ ãtiq̃m eccl̃az q̃ passiõz christi p̃cessit. ⁊ nouã q̃ passionẽ christi subseq̃t. Illã ⁊ q̃ p̃cibãt ⁊ q̃ seq̃bãt clamabãt dicẽtes. Osanna filio dauid bñdictꝰ q̃ venit i noie dñi. Hec et vestis rep̃sentat purpureũ vestimentũ q̃ milites circũdederũt iesum. ioh. xix. a

De caligis et sandalijs.

Uperius de sex ornamentis tam sacerdotibus q̃z epis ꝓmunibꝰ dictũ est. nunc aũt de nouem pontificũ spẽalibꝰ dicendũ restat. Et ꝑus ꝺ caligis ⁊ sandalijs videãꝰ. Uestimentũ aũt pedũ non habuit origiez ab aaron q̃ dũtaxat in iudea ꝓuersabatur. ideoq; necesse nõ habuit. sed ab aplis q̃bꝰ dictum est. Euntes docete omnes gentes. nisi forte quis dixerit q̃ caligę ⁊ sandalia in locum femoralium succedũt. Celebraturi igit̃ pontificis pedes. interea dum dicũtur q̃nq; psalmi in p̃paratõe euãgelij pacis. caligis ⁊ sandalijs calceant̃. q̃z pulcritudinem ãmirabatur ꝓpheta dicens. Quã speciosi pedes euangelizantiũ pacem euãgelizantiũ bona. Unde apls ad epẽ. Calciati pedes calciamentis ỽtutum. Et in euangelio legit̃ dñm misisse discipulos suos sandalijs calciatos vtiq; in p̃paratõe euãgelij pacis. Si ei calciati nõ essent. q̃modo sup serpentes ⁊ scorpiones calcare potuissent. Cogitent igit̃ epi cur ita calciati sũt. imitentur eoꝝ exempla q̃z imitant̃ calciamenta. Siq̃dem p pedes ꝓuenienter affectꝰ intelligũt. Debẽt nãq; habere affectꝰ ⁊ ꝺsideria calciata. ne puluere terrenoꝝ seu tpalium maculent̃. Ipse hmõi q̃z calciamentũ phibitio pedũ ꝓgrue intelligit̃. ne videlicet ad illicita festinẽt. Quia ỽo affectꝰ facileꝰ inficiunt̃ ⁊ maculant̃ tpe psperitatis quod per dextrꝫ q̃z tempore aduersitatis q̃ꝺ p sinistrꝫ intelligit̃. ideo vt maiori piculo citius occurrendũ ostendat̃ a dextro pede pontifex incipit calciari. Ipse rius tñ q̃z sandalia pedibꝰ imponãt̃ caligis induunt̃ vsq; ad genua ptensis. ubiq; ꝓstrictis. q; p̃dicatoꝝ pedibꝰ suis rectos debet facere gressus suos ⁊ genua debilia roborare. Iam q̃ fecerit ⁊ docuerit hic magnus vocabit̃ in regno celoꝝ Caligę q̃z iacinctini. id est. aerei seu celestis coloris denotant q̃ celestes debet habere pedes. id est. affectus ⁊ fixmos. ne claudicet. sed dicat confortamini pusillanimes.

Et ꝓ ſeq̃nter ſandalia pedib⁹ imponunt q̃ ſic vocant ab herba vel ſandarico colore q̃ depingunt. Habēt āt deſubter integrā ſoleaz deſup vo coreū feneſtratū. q̃ greſſus p dicatoris ⁊ ſubt⁹ dñt eē muniti ne polluāt terrenis iuxta illud dñicū. excutite puluerē de pedib⁹ vr̃is. ⁊ ſurſum apti q̃tenus ad cognoſcenda miſteria ſeu celeſtia reuelentur iuxta illō ꝓphēticū. Reuela oculos meos ⁊ cō. mi. ōle. tua. In hoc q̃z q̃ deſup aperta ſūt q̃ corda ſemp ad deum erecta habere ⁊ oculos mentis ad ea q̃ ſurſū ſūt aperte debem⁹ ſignificat. Qō et ſubtus ſolida ſunt ſignificat q̃ mentem in terrenis obtuſā habere debem⁹. nec debem⁹ q̃rere bñdictōem eſau q̃ in terris eſt. ſed iacob q̃ eſt in celis. Rurſus q̃ ſandalia in q̃buſdā locis apta. ⁊ in q̃buſdā integra ſeu clauſa ſunt. deſignat q̃ euangelica p̄dicatio nec oīb⁹ reuelari nec oīb⁹ abſcondi dz. iuxta illud. Vobis datum eſt noſſe miſteriū regni dei. ceteris āt in ꝓbolis. Et nolite ſanctū dare caīb⁹. neq̃z margaritas ſpargere añ porcos. Sā dalia q̃z interi⁹ q̃ñq̃z ex corio albo fiunt. q̃ neceſſe eſt intentōem candidā ⁊ ꝓſciam puram cor̃ā deo habere. ⁊ exteri⁹ nigr̃ apparet q̃ p̄dicator̃ vita ꝓpter tribulatōnem hui⁹ mūdi nigra ⁊ deſpecta ſecularibus videt. q̃ñq̃z et rubeū ad votum martirij deſignādum. ⁊ q̃ñq̃z diuerſis colorib⁹ variatū. in q̃ vtutuz varietas q̃bus ornat⁹ eē dz ſigficat. Lingula vo a corio ſepata ſupra pedē conſurgens linguas eor̃ q̃ p̄dicatori bonum phibēt teſtimoniū ſignificat. q̃ q̃dāmodo a ſpūali querſatōne ſepati ſūt. Scdo lingula ipa ſpūalium lingua eſt q̃ p̄dicatorez in opus p̄dicatōis introduxit. Tertio etiaz ipi⁹ p̄dicatoris linguā deſignat. Linea vo ab ipa lingla vſq̃z ad finē ſādalij p mediū ei⁹ pcedens euangelicā pfectōez diſignat. Linee vo ab vtroq̃z latere pcedētes q̃ i fine ſandalij ad ipam lineā mediā referūt ibiq̃z terminant. legez figurant ꝓphēticā q̃ i euāgelio recapitulat ⁊ in eo termiat. Supior q̃z ps ſandalior p quaz pes introducit variis ꝓſuit funiculis. ne duo ei⁹ cornua ōfluant ſeu ab inuicē diſiungant. ad notandū q̃ p̄dicator ſeipſum variis alligare dz vtutibus atq̃z ſcripture ſententijs. ne ipi⁹ intrinſeca ab his q̃ exterius lucent cor̃ā altiſſimo diſiungant. Ipa q̃z ſandalior ligatura ſigficat q̃ prelatus q̃ huc illucq̃z diſcurrere bz. greſſus mentis firmare dz cū in turbis verſatur. Quia vo corrigie huc atq̃z illuc manibus ducūt vt ſandalia firment ⁊ ligentur ſi gficat q̃ p̄dicator ſic firmo greſſu incedere dz. vt nulli oneroſus exiſtat. ⁊ ne i via miniſtrando deficiat. Nam fruſtra velociter currit q̃ puſq̃z ad metā pueniat deficit. Eſtice ei ſandalia curſum p̄dicatoris ſignificāt. Q̃ñq̃z tñ ſandalia nō ligant. q̃ chriſti incarnatio aliq̃ñ hūanis ſenſib⁹ apta ē. vt eſt pānis inuolui ⁊ in p̄ſepio poni. Aliq̃ñ vo corrigie ſandaliis ſuperogant. q̃ ſcptū eſt Qō cūq̃z ſuperogaueris ego cū rediero reddā tibi. Ideſt et dici q̃ calige ſigficāt illā lotionē de q̃ dñs ait. Qui lot⁹ eſt nō indiget niſi vt pedes lauet. Sed q̃ nō ſufficit mūdicia cordis abſq̃z patientia pſecutōis. ideo ſequunt centones rubei q̃ martirū figurāt. Qui āt in corde mundiciā ⁊ ī volū tate ſi opus fuerit habuerit patientiā. ſecurus accedet ad p̄dicatōem quā ſandalia ō ſignāt aplica. Ideo ro ſm q̃ capiti ſcz chriſto q̃uenit ſandalia aliud deſignāt. pontifex ei in altaris officio capitis ſui ſcz chriſti cui⁹ eſt membrū repſentans pſonam dum pedib⁹ aſſumit ſandalia. illud incarnatōis dñice calciamentū inſinuat de q̃ dñs ait in pſalmo In ydumeā extendā calciamētum meū. i. in gentibus notam faciā incarnatōnem meā. Venit ei ad nos calciata diuinitas vt p nobis dei fili⁹ ſacerdotio fungeret Ideſt ligulas aūt q̃b⁹ pedib⁹ ipa ſandalia ꝓſtringūt illō idez accipim⁹ qō p calciamēti corrigiā iobēs bap. ſignificauit cum ait. Cuius nō ſum dign⁹ cor. cal. ſoluere. vnionem videlicet ineffabilem ⁊ copulā corporalē inſolubilē. q̃bus vbi diuitas noſtre ſecarni q̃uxit. Sane mediantib⁹ caligis pedes ſandaliis q̃ūgūt. quoniā aīa mediante carne diuinitati eſt vnita. ſicut enim pes

corp⁹ sustẽtat. ita diuĩtas mũdũ gubernat Unde. Adorate scabellũ pedũ ei⁹. q̃niam sanctũ ẽ. Uerũm decretũ greg. diaconi nõ debent uti compagis. i. sandaliis. neq; mapulis. i. calciamẽtis epalib⁹ absq; indulgẽtia sedis aplice spẽali. Olim ei utebant. q; eor erat discurrere p comitatũ. Hodie ergo nec ipi nec sacerdotes vtũt. sed epi solũ. vt p varietatẽ sandaliorũ noteť varietas officior. Preterea epi habẽt p plebes discurrere. sacerdotes vo domi hostias imolare. Clerici ãt romane ecclie ex pcessione cõstãtini impatoris uti possent calciamẽtis cuz vtonib⁹. i. candido lineamine.

De succinctorio et orali.

Esuccĩctorio nil

aliud dicim⁹ q̃z q; sub zona z cingulo vt in pbemio b⁹ ptis dictũ est. Sane roman⁹ pontifex p⁹ albã z cingulũ assumit orale q̃ndam videlicet sindonẽ. qõ capiti q̃i in modũ veli imponit. z replicat sup hũeros z ante pect⁹ legalis pontificis ordinẽ sequens. q̃ p⁹ lineam strictam z zonam induebat ephot. i. sup humerale c⁹ locũ modo tenet amict⁹. Assumit etiã crucem q̃ndam catenulis insertam q̃m a collo suspensam sibi statuit ante pect⁹. quoniaz z legalis pontifex laminã auream gerebat in fronte p q̃ pontifex iste crucẽ gerit in pectore. z sic signo crucis aurea lamina cessit Nam misterũ qõ in q̃ttuor lris auri lamina ptinebat. in q̃ttuor ptib⁹ forma crucis explicuit. iuxta qõ inq̃t apls. Ut cõprehendatis cũ oĩbus sanctis q̃ sit latitudo z longitudo. q̃ sublimitas z pfundũ. Sacramẽtũ ergo qõ ille tũc p laminã pferebat in frõte. hoc iste iam recondit in mente. nam corde creditur ad iusticiã. ore ãt cõfeť. f. ad sa. Et ẽm biero. Auro legis sãguis eius geliꝰ pciosior est. Crucẽ q̃z statuit sibi añ pect⁹ ad dñicã dum qõ ait apls. Glorificate deum z portate in corpore vestro. Imponendo autez sibi z deponendo crucem illam osculatur. ad notandũ q; christi passionem q̃ p illam significať credit z pfiteť ad q̃m repsentãdã in officio misse se parat.

De tunica.

Ost appositam

stolã pontifex induit tunicam q̃ alibi subtile. ã lege vo poderis. i. talaris dicebať. significantez pseuerantiã. Uñ ioseph inter fratres suos talarẽ vestẽ describit habuisse. Cũ ei cetere vtutes in stadio currant pseuerantia tantũ brauiũ accipit. q̃niã q; pseuerauerit vsq; in finẽ ẽ salu⁹ erit. Uñ pcipit. Esto fidelis vsq; ad mortẽ. z dabo tibi coronã vite. Rursus ideo post albam tunica induit. q; sic p albaz castigatio corpis. ita p tunicã vtutes intime intelligũt. q̃s semp dz habere pfect⁹. Porro tunica nõ cingit. quoniã ẽm sui formam iter nõ impedit. sic z vtutes p illam designate liberũ iter ad pemplatiõem dei pbent. sed alba cingitur put sub cingulo dictũ est. In veteri testamẽto erãt due tunice videlicz bissina z iacinctina. exo. xxxix. c. Et hodie ei q̃dã pontifices duab⁹ vtũt ad notandũ q; ppriũm est eor habere sciam duor testamẽtor vt sciant de thesauro dñi pferre noua z vetera. siue vt se oñdant diacones z sacerdotes. Preterea vna queq; earũ tipũ ppriũm gerit. q̃niã alba q̃ bissina siue linea est castitatem significat. vt sub ti. de alba dictũ est. Purpura etiã tunica si serica est. q; originez traducit ex vermibus q̃ sine coitu creanť. castitatẽ z hũilitatẽ demõstrat. Sed tunica q̃ iacinctina ee dz sic̃ z olim erat. i. colorꝰ lapidis iacincti q̃ etheris serenitatẽ imitať. sctõs sigficat celestia cogitãtes z imitãtes siue celestẽ puersatiõz. Sic̃ ei lapis ille colorẽ cũ aere mutat. nã in sereno aere serenus z in obscuro pallid⁹ est. sic spẽaliť decz ẽm gaudere cũ gaudẽtib⁹. z flere cum flentib⁹ Si ãt illa alteri⁹ coloris fuerit. fit z alteriuꝰ significatiõis. Ceteꝝ pontifex vnã tunicam sub alia induit. ad notandũ q; sic̃ coopta tunica a populo nõ videtur sed tantũ a clericis scitur. ita z ratio sublimiũ z vtutes q̃s pfect⁹ semp habere dz q̃ p illã significantur patere nõ debẽt oĩb⁹. sz maiorib⁹ z pfectis.

Ideoro ꝑm qꝺ capiti.i.christo ꝓuenit hꝫ vestis q̄ in veteri sacerdotio iacinctini coloris erat ⁊ habebat ꝑ fimbrijs malapunica cū tintinnabulis aureis ab inferiori pte dependentia. vt pontifex totus vocalis incederet. put dicit̄ sub ti. ꝺ lega. indu. celestē christi doctrinā insinuat. cui notitia būerūt oēs q̄b⁹ ꝺr ꝑ ppha. ⁊. In mōte excelsū q̄ scēde tu q̄ euāgelizas sion. Ideo recipue tūc hanc tunicā habuit euangelice textrix doctrine sapiētia dei iesus christꝰ. ⁊ dedit illā aplis suis. Omnia inq̄t q̄ audiui a patre meo nota feci vobis. Hāc ergo sīficauit illa tunica dñi q̄m mīlites scindere noluerūt eo q̄ essꝫ incōsutilis desup ꝓtexta ꝑ totū. damnū fore maxīm existimātes. In q̄ sīficatuꝫ ē q̄ꝫ damnosū sit si q̄ doctrinā euangelicā bere sibi scindere moliāt. Subdiacon⁹ q̄ꝫ vtit̄ tunica de q̄ in se. tractatu dicet̄.

De dalmatica.

Pontifex īmedia

te sup tunicā dalmaticam vestit scōm institutōꝫ siluestri pape q̄ ab inconsutili dñi tunica ⁊ aplōꝝ colobio credit̄ mutuata. Est āt colobiū vestis sine manicis. put in cuculla monachali apparꝫ Sed siluester papa i dalmaticā vtit latas manicas addēdo. ⁊ i sacrificijs altaris portandā instituit. Picta ē āt dalmatica. eo q̄ in dalmatica ⁊ p⁹ oīa alia indumēta sacerdotalia sit repta. hec sui forma sīficat largitatē eo q̄ largas hꝫ manicas ⁊ ꝓtensas. Pñ ꝑm aplm oportet eꝫum ee nō turpis lucri cupidū. sꝫ hospitalē. Manō ergo manuꝫ habeat ad dandū collectā. ⁊ ad recipiendū porrectā. sꝫ illō efficiat quod ppha suadet. Frāge esurienti panē tu. ꝛc. Et ob hꝰ forte diaconi spēaliter vtunt̄ dalmaticis. q̄ ꝓncipaliter electi sūt ab aplis vt mēlis ex officō ministrent. Cete⁊ dalmatica diaconi ampliores hꝫ manicas q̄ꝫ tunicella subdiaconi q̄ alicubi subtile vocat̄. q̄ ipe ampliorem habere ꝺꝫ caritatē q̄ꝫ subdiacō⁹ ꝓpter mai⁹ donū. Idō tificis et dalmatica latiores hꝫ manicas q̄ꝫ diaconi ad notādū q̄ ipe magis ē expedit⁹ nihil habēs qꝺ ipi⁹ man⁹ ꝓstringat. q̄ ꝑ celestib⁹ oīa ꝺꝫ largiri. caritas enī ei⁹ extendit̄ etiā vsq̄ꝫ ad inimicos. Plēpe tunicella subdiaconi. dalmatica diaconi. ⁊ casula ꝑsbiteri succedūt in locū tunice iacinctine. q̄ erat coloris celestis. i. aerei. ad notandū q̄ oēs mīstri altaris celestē debēt habere ꝓuersationē. licet scōm mai⁹ ⁊ min⁹. qꝺ notat latitudo vel strictura manicaꝝ dalmatice ⁊ tunicelle. vt ꝑmissum ē. Quia igit̄ sacerdos maxime ꝺꝫ ee ad celestia expedit⁹. iō hec ornamēta gerit nec aliq̄ꝺ gerit brachia stringens. Eps āt simul vtit̄ ⁊ dalmatica ⁊ tunicella ⁊ oīm ornamentis. vt oñdat se pfecte oēs habere ordies tanq̄ꝫ q̄ eos alijs ꝓfert. minores sacerdotes eos nō ꝓferūt. ⁊ ideo illa nō portāt. qb⁹ sufficit vnū qꝺ celestem sīficat ꝓuersatōem. Preterea pōtifex in ornamētis atꝫ i officio magis exꝑsse gerit similitudinē saluatoris q̄ꝫ simplex sacerdos ⁊ magis sibi ꝓueniūt ornamentoꝝ sīficata. ideo q̄ꝫ plurib⁹ vtit̄ ornamentis. Debet āt dalmatica habere duas lineas coccineas hincinde ante ⁊ retro a sūmo vsq̄ꝫ deorsū. vt pontifex oñdat̄ habere feruorē caritatis ad deū ⁊ ad primū in ꝓsperis ⁊ i aduersis. iuxta veteris ⁊ noui testamēti ꝓceptuꝫ qꝺ est. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo ⁊ primū tuū sic⁊ teipm. Pñ iohā. Carissimi nō mādatū nouū scribo vobis. sꝫ mādatū vet⁹ qꝺ ab initio habuistis. Et iteruꝫ mādatū nouū scribo vobis ꝛc. Pñq̄ꝫ linee purpuree sūt sīficātes fidē sanguis christi i vtroq̄ꝫ ꝓ⁹ necessariā. In sinistro q̄ꝫ latere dalmatica fimbriaſ solet habere solicitudines actiue vite sīficātes q̄s eps ꝑ subditis suis ꝺꝫ habere. iuxta qꝺ dicit apl⁹. Ideter illa q̄ extrinsec⁹ sūt instātia mea q̄tidiana solicitudo oīm eccliaꝝ. Ider dextrū vo latus qꝺ fimbrijs caret notat̄ cōtemplatio celestium sine solicitudinibus et quieta a multiplicitate perturbatōnū. Adhuc quedam dalmatice quindecim habēt fimbriaſ ante ⁊ retro. quia. xv. psalmi in veteri testamento q̄i. xv. gradus exeunt de tramite caritatis. ⁊. xv. rami similit̄ i nouo testamēto

excrescūt de ope caritatis. Verbi grā. Caritas patiens est benigna ꝛc. vsqz caritas nūqz excidit. Alique vo habēt. xxviij. ante. et totidez retro. vbi septiformis spūs ē octies repetit9 q̄ replet octo maneries laudantiū deū scz reges ꝛ pl̄os. p̄ncipes ꝛ iudices. iuuenes ꝛ ỽgines. seniores ꝛ minores. Rursus in dalmatica varietas est sine scissura. qz licz varia religionis opa apud deū agātur. tñ in votis nō discrepāt. Jtē apta ē a lateri9 sub ascellis insinuās illi q̄ eam induit vt christi q̄ i latere lancea pforat9 est vestigia imitet. Adhuc dalmatica formam crucis p̄tendit. Uñ pea christi passio figurat. Jdeoqz i misse officio portat vbi christi passio repsentat. Significat etiā dalmatica scāz religionē ꝛ carnis mortificatōez atqz sublimiū rōnem. Alba dalmatica scāz ꝛ imaculatā significat vitā. rubea martiriū. alba vero ope polimitico variata notat mūdiciaz et vtutū varietatem. ꝛ ē aurifrisio adornata. iuxta illō. Astitit regi. a d. t. i. v. dau. Ipdorus ſm qō capiti scz christo ꝓuenit dalmatica sui forma latā ꝛ largaz christi misc̄diam significat quā ipe p̄ ceteris docuit ꝛ impētit Estote inqt misericordes sic ꝛ pater vester misericors est. Beati nāqz misericordes q̄ nia ipi misc̄diaz ꝓsequēt. Hinc ē ergo samaritan9 ille prim9 noster. q̄ fecit nobiscū misericordiā supinfūdens vulneri9 nostris vinū ꝛ oleū. Haz p viscera misc̄die dñi dei nrī visitauit nos oriēs ex alto. q̄ ñ ex opib9 iusticie nostre q̄ fecim9 nos. sz scōm suā misericordiā saluos nos fecit. Ipdorus pctōrib9 venit vt ō pctūs venia indulgeret. Misericordiā inqt volo ꝛ nō sacrificiū. Legit̄ i canone greg. qi i p̄mitiua eccl̄a nō licebat epō vel diacono vti dalmatica absqz idulgētia sedis aplice spēali. Sane dalmatice tempe aduēt9 dñi a diaconib9 intermittūt. quoniā qñ aliq̄ claritas sacri ordīs ad temp9 intermittit clari9 resplendet ꝛ auidius sumit qñ resumit̄ i animis deuotoꝝ. qz qō raruz est magis appetit. Rursus i aduētu diacō9 nō vtit̄ dalmatica. nec subdiaconus tunica. qz lex quā subdiacon9 significat añ incarnatōz dñi euāgelij ornatu carebat. ꝛ caritas euāgelij q̄m diacon9 significat nōdū apparuerat Uel qz nōdū venerat q̄ vestē in ocētie ꝛ immortalitatis nos induere ōbebat iō vestes leticie dimittūt. Utūtur ātē tūc casulis. ō q̄ in. ij. pte sēti. ō diacono dictū ē. Jn ieiunijs tñ pente. pōt diacon9 dalmatica vti.

De cirothecis.

Via pleriqz bonū opus qō faciūt inani fauore corrūpūt. iō statim p9 indutaz dalmaticā pontifex iuxta ritū apl̄oz man9 operit cirothecis. vt nesciat sinistra sua q̄d faciat ei9 dextra. Ipder cirothecā ergo cautela ꝓgrue designat̄ q̄ sic facit opus i publico q̄ intentōez ꝓtinet in occulto. Haz ꝛ si dñs dixerit. luceat lux vestra coꝝ hoīb9 vt videant opa vestra bōa. ꝛ glorificēt p̄rem vestrū q̄ in celis est. ad qō etiā designandum cirotheca circulū desup hz aureū. ipe tñ p̄cipit. Attendite ne iusticiā vestrā faciatis coraz hoīb9. vt videami ab eis. alioqn mercedez nō habebitis apd p̄rem vestrū q̄ in celis est. Ad an9 ergo qñqz velāt cirothecis ꝛ qñqz denudantur. quia bona opa interduz ad vitandum vanam gloriam occultant. ꝛ interdum ad edificandum primos ꝓpalant Sunt autem inconsutiles. quoniā actōes pontificis fidei recte debent eē concordes. Ipder cirothecas quoqz in manibus exempla sanctorum que in operibus habenda sunt intelliguntur. que opera ab omni inquinamento mundata sunt ne modicum fermentum totaz massam corrūpat. Ipder ipas ỽo cirothecas albas. castitas ꝛ mūdicia denotat̄. vt man9. i. opationes sint mūde. ꝛ ab oī sorde imunes. Ipdorus ſm qō capiti. i. christo ꝓuenūt cirothece sūte dor pellicule. q̄s manib9 iacob rebecca circumdedit. vt pilose man9 similitudinē maiorus exp̄merent. Sane pellis edi ē silitudo pcti. quam rebecca mater. id est. spiritus sancti gratia manibus veri iacob. id est. operib9 christi circumdedit. vt similitudinem maiorus. id est p̄rioris ad secund9 exp̄imeret.

Christus ei similitudinez peccati sine pcō suscepit vt incarnatiōis misteriū dyabolo celaret. Nam ad similitudinē pcōz esurijt z sitiuit. doluit z expauit. dormiuit z laborauit. Uñ cū ieiunasset. xl. diebus z. xl. noctibus ac postea esurisset. accedēs ad illū dyabol⁹ eū ad similitudinez pōris ade tēptare temptauit. sed q̄ pmū vicerat eisdē modis victus est a scō.

De mitra.

Dstquaz episcopus planetā induit mitra loco cidaris seu tiare seu infule capiti eius imponit. iuxta illō. Gla z bonore coronasti eū dñe. Sed z papa coronā frigiū. loz sup hūerale. clamidē purpureā. z tunicā tacintineā hz ex pcessione pstantini imperatoris. Mitra āt sciam vtriusqz testamenti designat. Duo nāqz illius cornua duo sūt testamenta. anterius nouū. posterius vetus. q̄ duo eps memoriter dz scire. z illis tanqz duplici cornu fidei inimicos ferire. Uideri dz q̄dem subditis eps cornut⁹. sic z moyses de monte sinai descēdēs. z duas tabulas testimonij tenēs. apparebat cornutus aaron z filijs israel ex pcessione pmonis dei. put legit exo. xxxiiij. c. Quidā āt heretici mitrā z eius cornua z epm illā ferentem pdemnāt. inducentes in fomētū sui erroris q̄dobēs ait in apocal. Uidi aliaz bestiam ascendentē de terra. z habebat cornua duo similia agno. z loquebat sic draco. Due vo fimbrie posteri⁹ dependētes spūs z lrā sūt. Per duas q̄z fimbrias seu lingulas notat q̄ peritus eē dz tam in mistico q̄z in historico sacre scripture intellectu. in quaz summitatibus sūt fimbrie rubei coloris denotantes eius pmptitudinē ad fidei z sacre scripture defensionē. etiā vsqz ad sanguis effusionē. Que sup scapulas pendet. ad notā dū q̄ id q̄ pdicat ore ostendere dz opere. q̄ ei scapulis nulla pars altior est ad op⁹ siue onus ferendū. ideo recte p eas op⁹ intelligitur. Circulus aureus qui posteriorem z anteriorem mitre cōplectitur ptez indicat q̄ ois scriba doct⁹ in regno celoz ō thesauro suo noua z vetera pferre dz. Caueat ergo diligenter eps ne pius velit eē magister q̄z nouerit eē discipul⁹. ne si cecus cecū duxerit ambo in foueam cadant. Scriptum est ei p ppham. Tu sciam repulisti z ego te repellam ne sacerdotio fungaris mihi. Non incōpetenter etiam mitra q̄ in altum ō sui forma pducitur altitudinē sapie designat. Debet ei eps sic subditos scientia excellere vt ipius cōparatione ceteri merito grex dicantur. Due pendule ex posterioꝛ pte designant duplicem memoriam. Prima est actuū diuinoz ne celebrando ea ptemnēs putat. Uñ z in ve.te. sacrificiū oblaturus ambiebat tintinnabulis. vt p eoz sonitum reciperet dignus vel repelleret indign⁹ ab angelo ad custodiam templi posito. Secunda est peccatoz suoz vt de illis ppūgatur. Mitra etiā q̄ q̄nqz linea est z alba castitatis candorem mundiciāqz signat. Uñ hoc ornamentū multum capiti necessarū erat. in quo q̄nqz sensus corporis vigent. q̄ bus coꝛruptis facile castitas violat. Sunt etiam nōnulli dicentes q̄ mitra pontificis spineam coronā signat. z inde est q̄ diaconus in officio missē in quo pōtifex christuz in passione figurat. mitram illi imponit et deponit. q̄ ipe ex officio suo hz euangeliū legere in quo christus spinis legitur coronatus. Duo cornua sunt duo caritatis p̄cepta. pontifex igit mitrā accipit. intelligēs q̄ q̄nqz sensus a mundi illecebris custodire debet. duoz testamentoz p̄cepta seruet. z duo caritatis p̄cepta impleat. vt coronā pcipe mereat eternā. Ceteri vo sacerdotes z clerici generaliter caput nullo ptegūt ornamento. licz in festis sint i toto alio corpe subornati. tum q̄ nō dū est plenū gaudiū nostrū. gaudem⁹ ei nō in re p̄sentium sed i spe futuroꝛ. tum q̄ ad ß tendim⁹ vt deum nuda facie ptemplemur. Sane mitra aurifrisiata vtendū ē a pasca vsqz ad aduētū. z a natiuitate dñi vsqz ad septuagesimā in omibus festis duplicibus z nouem lectionum totius anni nisi in festo innocentum

put dicetur sub ti. de colorib⁹ ⁊ in dñicis p dictor⁹ tpm. ⁊ generaliter q̃cunq; glia in excelsis. ⁊ te deū laudā⁹ dicūt. Cū enī illa dicant in festiuis diebus ī q̃bus vtutē ⁊ gaudiū generale vel speciale capitis vel membror⁹ ad memoriā reducim⁹. vt dicet ī phemio. vij. ptis. merito tūc mitra aurifriſiata vtimur. q; aur⁹ ⁊ gemmar⁹ nitor gaudium repſentat. In diebus vō ieiuniorū nō est ea vtendū vt sequit. q; cum dies illi ordinati sint ad delenda peccata. q̃ sūt tūc ad memoriam reducenda. nō sūt tūc agenda vel ferenda q̃ gaudiū sed q̃ pot⁹ būilitatē ⁊ afflictionē designāt. In alijs vō tpibus regulariter ñ aurifriſiata sed simplici vtendū ē. videlicet ab aduentu vsq; ad natiuitatē. nisi q; dñs papa vtit aurifriſiata in dñica gaudete. ⁊ a. lxx. vsq; ad pascha. nisi q; dñs papa vtit aurifriſiata in dñica letare hierusalem. put dicet sub ti. de colorib⁹. ⁊ etiā in. v. feria cene dñi. in officō misse tantū. ⁊ in sabbato sancto in officio misse. Item in festis triu⁹ lectionū illi⁹ tpis ⁊ in oībus vigilijs q̃bus ieiunū celebrat. ⁊ in q̃tuor tpib⁹. ⁊ in rogationib⁹. dñs tñ papa vtit in festo sci marci in missa tantū. Item in officio defūctor⁹. Illud q; notandū est q; romanus pōtifex in signū imperij vtit regno. i. corona imperiali. ⁊ in signū pōtificij vtit mitra. s; mitra semp vtit ⁊ vbiq;. regno vero nō semp nec vbiq;. q; pontificis autoritas ⁊ por est ⁊ dignior ⁊ diffusior est q; impialis potestas. sacerdotiū ei in pl'o dei regnum precessit. cū aaron p̃mus pontifex saulem p̃muz regem p̃cesserit. ⁊ noe nemroth. q; sicut legit p̃ncipiū regni nēroth extitit babilōis. noe vō edificauit altare dño ⁊ holocausta obtulit sup illud. Regno q̃dem ñ vtit nisi certis diebus ⁊ locis. ⁊ nūq; intra eccliaz s; extra.

Ysidorus scōm q; capiti. i. christo conuenit mitra pōtificis illud sīficat qđ ppheta loquēs ad filio dicit ad p̃es. Gla ⁊ honore coronasti eū dñe ⁊c. B ē ita q; nomē qđ ē super oē nomē vt in noīe ihesu oē genu flectat celeter. ⁊c. Nam ⁊ in aurea lamina cidaris pontificalis sculptum erat nomē dñi tetragrāmaton cuius misterū declarabim⁹ in ti. de lega. in dumētis. Per mitrā ergo capitis. christi summā illā bonorificētiā intelligi⁹. q̃ ppt diuinitatē debet hūanitati. nā ppter pedē adorat scabellū. Adorate inq̃t scabellū pedū ei⁹. quoniā sanctū ē. Et nota q; sic ait zacharias papa. eps ad altare orat⁹ accedens seu altario assistens vel orationes ad deū effundens mitrā deponit ⁊ baculū q; apls phibet viros capite velato ī ecclia orare. vt reuelata facie gl'az dñi p̃teplentur q̃ vō ad pl'm se conuertit vt illi p̃dicet. insignia cōminatōis sue resumit. Unde ⁊ moyses cām pli ad deū p̃cibus. cām vō dei ad pl'm gladijs allegabat. Ultimo nota q; q̃dam epi solenniter bñdicūt in missa ⁊ altare thurificāt deposita mitra. alij vō cuz mitra in capite. Quidam ea rōne mouent. q; solenniter bñdicendo vice dei fungūt. ⁊ deus p eor⁹ misterium bñdicit. numeri. vj. in fine vbi dr. Inuocabūt nomeu meuz sup filios israel ⁊ ego bñdicam eis. Altaris vō thurificatio signat orōes. Apoc. viij. Ascēdit fumus incēsor⁹ de orōib⁹ sctor⁹. Quia ergo in orōib⁹ cām plebis ad deū agit. ideo cū reuerentia mitra videlicet deposita illud agere p̃z. Secūdi vō attendūt q; bñdictio ⁊ thurificatio nō sūt essentialia ad p̃secratiōez corporis christi. sed ad solennitatē ptinēt. ⁊ ideo ea cū mitra agūt. vt p̃ a simplicibus sacerdotib⁹ discernāt. q̃zuis ei plus habeat eps q̃z simpler sacerdos. in his q̃ ad solēnitatez ptinent vt in ornamentis ⁊ alijs. non tñ in his q̃ ad p̃secratōnem ipam spectant. Sed hec ratio minus sufficiens videt. quoniaz sm hoc mitra in missa deponeret nisi q̃n vō ba ad q̃z platonem fit speciez trāssubstāciatio p̃feruntur.

De anulo.

Nulus est fidei sacramentū q̃ christus sponsā suā sanctā eccliaz subarrauit. vt ipa ō se dicere valeat. anulo suo subarrauit me dñs me⁹ ihesus christ⁹. cuius custodes ⁊ pedagogi sūt epi ⁊ plati.

anulos p signo in testimoniū hꝰ rei ferentes de q̄bus sponsa dicit in cantic̄. Inuenerūt me vigiles q̄ custodiūt ciuitatē. Hunc anulum dedit pater filio reuertenti ſm illō euāgelij. Date anulū in manu eiꝰ. Ex quo euāgelio anuli vsus creditꝰ acceptus. Anulus ergo pontificis integritatē signat fidei vt videlicet ecclia dei sponsā sibi creditaz sicut se diligat. z sobriam z castā celesti spōso custodiat. iuxta illō. Despondi enī vos vni vi. ꝙ. ca. ꝛc. vt se meminerit ñ dūm sz pastorem. De hꝫ sponso z sponsa iobēs euan. dicit. Qui hꝫ sponsam sponsus ē. amicꝰ āt spōsi q̄ stat z audit cū gaudio gaudet ppt vocem sponsi. Epūs ergo vicariꝰ z amicꝰ ē sponsi. q; si vicariꝰ ē. z ipe q̄dāmodo spōsꝰ est. Rursus antiq̄ lrās anulo sigillabant. Vñ eps anulū portat. q̄niaz scpturę misteria z eccl̄ie sacramēta pfidis sigillare z būlibꝰ reuelare dz. Dorro ſm qō capiti scz christo ꝙuenit anulꝰ digiti donū significat spūssancti. digitꝰ ei articularis atz distinctꝰ spūmsanctū insinuat. ſm illō. Digitꝰ dei ē hic. Et alibi. Si ego in digito dei eiscio demonia filij vestri in q̄ eiscūt. Anulus aūt aureus z rotundꝰ pfectōem donoꝝ signat quā sine mēsura christꝰ accepit. q̄niā in eo pleitudo diuitatis corpaliter habitat. Nā q̄ desursum venit sup oēs ē. cui deꝰ non dedit spūm ad mensurā dicens. Sup quem videris spūmsanctū descendētem z manētem sup eū. hic ē q̄ baptizat. nā reqescet super eum spūs sapie z intellectꝰ. Ipe vo ō pleitudine sua ſm differentes donatōes distribuit. alij ſm aplm dans ſmonem scientie. alij gratiam sanitatum. alij operationez virtutum. ꝛc. Quod z visibilis pontifex imitatur. alios in eccl̄ia cōstituens sacerdotes. alios diacones. alios subdiacones. et huiusmodi. Non igitur abre in epi digito gēmatus fulget anulus. per cuius ministerium dantur fulgida crismata gratiarum De anulo sponse satis dictum est in pma parte sub titulo de eccl̄iasticis sacramentis.

De baculo pastorali.

Aculus pastoralis correctōem pastoralem sigt. ppt qō a pfectatore dr pfectato.

Accipe baculum pastoralis officij vt sis ī corrigendis vicijs pie seuiens ꝛc. De quo dicit apl's. In vga veniam ad vos. Virga ergo pastoralis potestas intelligit sacerdotalis quā christus eis ptulit q̄n apl'os ad pdicandū misit pcipiens eis vt baculos tollerent. Et moyses cū vga missus ē ī egiptū De hoc in pma pte dictū est in ti. ō pfectionib⁹. Baculꝰ ergo a lege z euāgelio sumit. q̄ z vga pastoralis z sambuca z pedū z ferula nūcupat. Nā moyses ei ex mandato dñi vgam habuit q̄ terribilia fecit in celo z in terra z in mari. qz cibū de celo. potum ō petra pduxit. z gregem ad terrā fluentem lacte z melle minauit. Adhuc p baculum doctrine autoritas intelligit. hac enī ifirmi sustentant. inquieti corripiūt. errantes ad penitentiam trahūt. Vñ z pedū vocatur. qō est lignū recuruū q̄ pastores pedes retrahunt a talium. Bene q̄q; baculus ex osse z ligno pficit. q̄ cristallina z deaurata sperula ꝓiūgunt. os supi⁹ recuruat. lignuz inferi⁹ ferro acuit modice tīt recōdit. Siq̄dem os est duricia legis. lignū mansuetudo euangelij. q̄ duo ꝓiūcta sūt sperula diuinitatis iesu christi vel os seueritas. lignum pontificis est lenitas q̄s iūgit in iudicio p caritatē. Nam seueritas vel misc̄dia nīl tū destituit si vna sine altera teneat. Ad qō ō; signādū ferꝝ obtundit. qz iudiciū misc̄dia tempat. bacul⁹ recuruat cū penitentes ad penitentiā reuocant. Aliq̄n in curuatura caput formaꝰ q̄niam ad deuz ꝙuersis vita eterna pmittit. Q̄q; etiam in curuatura scribit. cū iratꝰ fueris misc̄die recordaberis ne ob culpam gregis ira turbet in pastore oculū rōnis. Aliq̄n i sperula scribit. hō. vt pontifex se hoiem memoret. z ō ptāte collata ñ eleuet. Aliq̄n etiā iurta ferꝝ scribit pce vt in disciplina subditis pcat z misericors a misc̄dia misc̄diam ꝓseq̄t. Q, vo baculus est acutꝰ in fine. rectꝰ in medio. z retortꝰ in

summo. designat q pontifex dz pũgere pi/gros.regere debiles sui rectitudie.z colligere vagos. Añ vers⁹. Collige sustẽta stimula vaga morbida lenta. Et reddẽdo singla singulis versus iste ꝓtinet oia ꝑmissa. Uel sic. Attrahe p ꝑmum. medio rege. punge p umũ. ¶Roman⁹ ãt pontifex pastorali vga nõ vtĩ.tum ꝓpter hystoriam.tum ꝓpt mistica rõnem. ¶Hystoria est. q̃niam beat⁹ petrus apl⁹ marcialẽ discipulũ suum. quem dñs inter discipulos cõstituit cum dixit. nisi efficiami sicut puulus iste nõ intra. ꝛc. misit cum q̃busdam alijs ad ꝓdicandum germanis. q̃ in via ad .xx. dietas defuncto. fronto collega eius rediit ad nunciandũ hoc petro. Cui petrus ait. Accipe hunc baculum. z tangens illũ dic. surge in noĩe dñi z ꝓdica. Ille vo in q̃dã gesima die a tempe mortis illius tetigit eum. z surrexit z prędicauit. Et ita petrus baculũ a se remouit. et subditis dedit nec recupauit. Innoc. vero papa .iij. scꝑsit in ecclesie speculo. q beatus petrus misit baculum suũ euchario ꝑmo treueroꝝ epo. quẽ vna cum valerio et materno ad ꝓdicandũ euangelium genti teutonice dstinauit. Cui successit in episcopatu matern⁹. q̃ p baculũ petri de morte fuerat suscitat⁹. quẽ baculũ vsqz hodie cũ magna veneratiõne treuereñ. ecclia fuat. z iõ papa in illa dioceſi vtĩ baculo z non alibi ¶Mistica vo est rõ. q baculus in summitate curuus ẽ q̃i ad attrahendũ. q̃d in romano pontifice necesse nõ ẽ. q nullus ab eo finaliter diuertere ꝑt. ¶Preterea p baculũ designat coercio quã q ceteri pontifices ab hoĩe recipiũt. iõo a suis suptoribus baculos recipiunt z habent. ¶Roman⁹ vo põtifex quia ptãtem a solo deo accipit baculũ nõ habz.

¶Horo ꝑm q̃d capiti scz christo cõuenit vga pontificis ptãtem christi signat. ũ qua psal. Uirga recta siue directõis vga regni tui. q virtutis iusti. z odium iniquitatez. ꝓpter qđ alibi dicit. ¶Reges eos in vga ferrea. Buricia ferri vigorẽ signat eq̃tatis. q̃ christ⁹ tanq̃z vas figuli pctores ffringet. Uer potestas christi nõ solum est vga sed baculus. quia nõn solum corripit sz et sustẽtat. Añ psal. Uirga tua z baculus tu⁹. ꝛc.

De sudario.

Xpeditis nouez

specialib⁹ pontificũ ornamẽtis aliq̃ de q̃busdaz alijs. z ꝑmo de sudario videam⁹. qđ ẽ lineꝰ pann⁹ quẽ ministrans epo semp paratum hz. q̃ ille sudorem z oẽm supfluum corpis tergat humorem significans studiũ q̃ humanas contagiones in hac vita extergimus p exempla sanctoꝝ patꝝ. q̃bus ad patiẽtiã corroboramur. sic ei sudor est in corpe. sic et tediuz est in aĩa. q̃qz ex ꝓscientia peccatoꝝ ꝑmens ꝓscientie frontem. ¶Habeam⁹ igit sudariuz ex lino multis tunsionib⁹ castigato z mundato. p qđ mundanos extergam⁹ affectꝰ. z et cũ dauid z iob tristiciã abiciendo nos tergamus. In q̃busdã ecclesijs diacon⁹ sudariũ habẽs illud in dextro cornu altaris deponit. vt si forte quicq̃m sordidũ accesserit illo tergat z sudariũ sacerdotis mũdissimũ maneat. ¶Manipuli q̃z pene eadẽ est significatio. put ibi dictũ est.

De pallio.

Dnsequenter ali

qua de pallio subijciã⁹ qđ ꝓprie archaꝝ ꝑmatũ z metropolitanoꝝ est. ꝓpriuz. vt p illud a ceteris epis discernãtur. z ꝑpulegiatã obtinẽt dignitatẽ. q̃re sub ꝑmissis ꝓmunib⁹ vel spẽalib⁹ ornamentis minime ꝓtineꝰ. Siqđẽ p palliũ simul vtriq̃z z supbumerale z rõnale legalis pontificis intelligim⁹. q enim sup vtrũq̃z põtificis hũeꝝ iacet supbumerale siue longion dicitur. q vo inde descendens in ipo põtificis pectore iũgit rõnale vocat. ¶Habebat enim aaron supbumerale z rõnale q̃ catenulis aureis simul iungebãt. Sũt tñ qui dicunt q rõnali nullũ hodie ornamentũ succedit. ũ q sub ti. õle. idu. diceꝰ. ¶Alij dicũt q palliũ p aurea lamia institutũ est. q̃uis pbabili⁹ videat q aurifrigia mitre vicẽ lamie gerãt Sane palliũ q̃ maiores vtũt. significat di-

sciplinā q̄ seip̄os ad exemplum subditoꝝ ꝛ etiā ip̄os subditos regere ꝛ ꝓstringere dn̄t ¶Der hāc acq̄rit torques aurea quā legitime certātes accipiūt. de q̄ dicit salo. in pab̄ ¶Audi fili mi disciplinā p̄ris tui. ꝛ ne dimittas legē matris tue. vt addat̄ gratia capiti tuo ꝛ torques collo tuo. ¶Sicut āt torques seu brauiū nō dabat̄ nisi legitime certanti. iuxta illud apl̄i. multi q̄dem currūt sz vn⁹ accipit brauiū. ita ꝛ ad honorē pallij nemo ascensur⁹ est nisi q̄ in singulis honoꝝ gradib⁹ legitime p̄us desudauerit. ¶Hā ꝛ officia secularia nō deferūt p̄cipalem locum ingressis vestibulū actōis. sz examinatis p plurimos g̃dus. ꝛ is gradus ceteros antecellat quē labor⁹ plurior⁹ ꝛ stipendia longiora fecerūt anteire. ¶Sup cūcta indumenta ferūt. vt ceteri ꝛ videntes ad legitimū certamē hortent. ¶Sd pontifex vo pallū dū sibi imponit ꝛ detrahit osculat̄. ad notandum summū legitime certandi desideriū ꝛ brauiuz p̄merendi. ¶Est āt pallū de cādida lana cōtertū. habēs circulū hūeros ꝓstringentem. ꝛ duas lineas ab vtraq̄ pte videlicet ante ꝛ retro pendentes. ¶A sinistris ē duplex. a dextris simplex. ¶Habet q̄tuor cruces purpureas sc̄z ante ꝛ retro. a dextris ꝛ a sinistris. ¶Infigunt̄ in pallio tres acus. ¶Et q̄dā sūt q̄ p̄ metropolitanū sine pallio agi non possūt. q̄ etiā nisi certis diēb⁹ vti non valet. ¶Que oīa moralib⁹ sūt imbuta misteriis et diuinis grauida sacramētis. ¶Hā vt scp̄tura testat. ¶In thesauris sapie sīficatio discipline. ¶In lana q̄pe asperitas. in cādore benignitas designat̄. ¶Nam eccl̄iastica disciplina ꝓtra rebelles ꝛ obstinatos seueritatē exercet. sz erga penitētes ꝛ hūles exhibz pietatē. ppt̄ q̄ de lana nō cuiuslibet aialis sz ouis dūtaxat efficit̄. q̄ ē aīal mansuetū. ¶Ñ ppba. ¶Tanq̄z ouis ad occisionē duct⁹ est ꝛ coram tondente se nō ape. os suū. ¶Hinc est q̄ illi⁹ semiuiui vulnerib⁹ quē samarit̄⁹ duxit in stabulū. vinū ꝛ oleū infudit vt p vinū mordeāt̄ vulnera p oleū foueant̄. q̄tenꝰ q̄ sanādis vulnerib⁹ p̄est in vino morsum seueritatis adhibeat ī oleo mollicie pietatis. ¶Hoc nimiꝝ ꝛ p arcā tabernaculi designat̄. in q̄ cū tabulis vga ꝓtinet̄ ꝛ māna. q̄niam in mente rectoris cuz scripture scīa vga dz eē directōis ꝛ manna dulcedinis. vt seueritas īmoderate nō seuiat ꝛ pietas pluſq̄z expedit nō indulgeat. ¶Item fit ō vili materia sc̄z lana. vt habeat p̄ciū nō a se sz abeo q̄ significat̄ in se vt nō oculis sz menti spectabile sit vt nō ad ornandū sed ad significandū indui intelligat̄. ¶Circulus pallij p quez humeri ꝓstringūt̄ est timor dñi p quē opa coercent̄. ne vel ad illicita defluant vel ad superflua relaxent̄. q̄niam disciplina sinistrā cohibet ab illicitis formidine pene. dextrā vo tempat a superfluis iusticie amore. ¶Beatus ergo vir q̄ semp est pauid⁹. ¶Hā iuxta sententiā salomonis. ¶Timor dñi peccatuz expellit. ¶Qui vo sine timore exīstit iustificari nō poterit. ¶Ideo et circulus pallij sb̄ collo hūeros ꝓstringit ad notandū q̄ illuz ferens dz eē idem ope ꝛ p̄mone. ¶Duas vero lineas q̄z vna post dorsū ꝛ altera p̄gredit̄ ante pect⁹ b⁹ vite curas ꝛ solicitudies significare putam⁹. q̄bus ꝛ cor ꝛ humeri p̄otificis sic sepissime grauant̄ ꝛ impedīt̄. vt a p̄prio statu eum auertant ꝛ vana quedā et transitoria cogitare ꝛ portare compellant ¶Hinc est q̄ pallū ante ꝛ retro. a dextris ꝛa sinistris. ante pect⁹ ꝛ sup humeros frequēter aptat̄. vt bis p⁹ habitis in seip̄m redire intelligat̄. ¶Actiuā q̄z ꝛ ꝓtemplatiuaz vitaz significat. q̄s ita dz exercere p̄latus vt exemplo moysi nūc in montē ascendat vt ibi phlozophet̄ cū dño. ꝛ nūc ad castra descēdat. vt ibi necessitatibus p̄uideat p̄plor⁹ pusillorus attenti⁹ vt cū sepe se dederit alijs interdū se sibi restituat. q̄tenꝰ ꝛ cū martha circa frequens mīsterū satagat. ꝛ cū maria verba audiat saluatoris. ¶Utraq̄z tñ linea grauat inferi⁹. q⁹ cor⁹ q̄d corrūpit̄ aggrauat aīaz ꝛ dep̄mit terrena inhabitatio sensum multa cogitantē. ¶Pallū duplex est in sinistra sicut ꝛ rōale. sz simplex i dextra. q⁹ vita p̄sens q̄ p sinistrā accipit̄. multis ē subiecta molestijs. ꝛ ī ea duplicitate carere non possumus. q⁹ nunc p̄speris extollimur. nunc

q̄uersis frangimur. nūc ꝛrena petiꝰ. nunc celestibꝰ adherēꝰ. nūc carni. nūc mēti suiꝰ. Ꝟz vita fuꝛta q̄ p dextraz significaꝛ ī vna sp̄ē collecta q̄ete. qō vitas ipa ōsiḡuit cū ītulit Martha martha solicita es ꝛ tbaris erga plurima poꝛro. v. ēn. m. o. p. e. q̄ ñ au. ab ea. Rursus palliū duplex ē in sinistra q̄tēꝰ ad tolerādas vite pñtis molestias plat̄ fortis exīstat. simplex in dextra q̄tēꝰ ad obtinēdaz vite fuꝛe q̄etē toto suspiret affectu iuxta verbū p̄s. d. Una petij a dño hāt req̄rā vt ībabitē in domo dñi o. d. v. mee. Illic ēi nulla ē duplicitas siue ruga. sed plsperitas sine aduersitate. gaudiū sine tristicia ꝛ felicitas sine miseria. Quatuoꝛ cruces purpuree sūt q̄ttuoꝛ vtutes politice. s. iusticia. fortitudo. tpantia ꝛ pꝛudētia. q̄ nisi ī cꝛucis christi sanguīe purpurēt falsū sibi vtutis nomē vsurpant. ꝛ ad verā bītudīs gl̄az nō pducunt. Uñ dñs inq̄t aplis. Nisi abūdauerit iusticia vestra plusq̄z scribaꝝ ꝛ pha. ñ intraꝛ ī re. ce. Hec ē purpura regis tincta canalibus quā salomō pmemoraꝛt ī cā. Ꝟs ergo q̄ pallij gl̄la decoraꝛt si cupit ēe qō dꝛ in anteriꝛa pte dz habere iusticiaz. vt reddat vnicuiq̄z qō suū ē. in posteriꝛa pꝛudentiā vt caueat qō cuiq̄z nociuū ē. fortitudīez a sinistris vt eū aduersa nō depmāt. tpātiā a dextris vt eū plspera nō extollāt. Tres āt acus ī pallio infigūt. scz añ pectꝰ ꝛ sup sinistꝝ hūeꝝ ꝛ pter gū. nō ad pugendū. i. nō ppt̄ bꝰ vite cōpūctōes. sed ad planetā palliū q̄z iūgendū sūt inuente. Unde quedā ansule antiquiꝰ in planetis posite erant q̄bus acus inserebant ꝛ palliū simul cū planeta firmabāt ne a suo loco palliū mouereꝛ. Possumus tñ p tres acus fidem spem ꝛ caritatē ītelligere sine q̄bus palliū ab epō rite teneri non pōt Rursus tres acus ꝓ passionem. primi. administratōz officij. distictōem q̄z iudicij significant. q̄z pma pūgit animū p dolorē. scda p laboꝛē. tertia p terꝛoꝛez. Prima pūgebat aplm cū dicebat. Quis infirmat ꝛ ego ñ infir. q̄s scan. ꝛ ego ñ vꝛor. Scda cū aiebat. Preter illa q̄ extrinsecꝰ sūt instantia mea q̄tidiana solicitudo oīm ecclīaz. Tertia pū gebat iob dicentē. Si iustꝰ fuꝛ saluabit̄ impi ꝛ peccatoꝛ vbi apparebūt. Sup dextrū humeꝝ nō infigit̄ acus. q̄niaz in etna quiete nullus est afflictiōis aculeꝰ. nullꝰ stimulus pūctionis. Absterget ēi deꝰ oēz la. ab o. san. ꝛ iā ñ erit ā pli neq̄z luctꝰ neq̄z clamoꝛ sed nec vllus doloꝛ. q̄niam ꝓra trālierunt Acus vō aurea ēē dz. sed inferi est acuta ꝛ superi rotūda lapidem ꝓtinens pciosum q̄ nimiꝝ bonꝰ pastoꝛ ppter curā ouiuz in terris affligit. sed ī celis eternaliter coꝛonabit̄. vbi illā pciosam margaritā habebit. de q̄ dñs inq̄t in euangelio. Simile ē reg. ce. hōi. q̄renti bōas margaritas. ⁊c. Inuenta vna pciosa margarita dedit oīa sua ꝛ cōparauit eam. In pallio ꝛ cū ipo ꝓferī pontificalis officij plenitudo. Hinc est q̄ anteq̄z metropolitanꝰ pallio decoreī nō dz ꝓcliū cōuocare. crisma ꝓficere. clericos in sua puīcia ordinare. pontifices ꝓsecrare. vel ecclīas dedicare. nec se archiepm noīare. Aiūt tñ q̄dam q̄ extra puinciam suam inuitatꝰ posset ordies tanq̄z simplex epūs sine pallio celebrare. Sunt etiam q̄ dicunt q̄ epūs etiā si sit talis q̄ pallio vtaꝛ. nō pōt dare licentiā alieno archiepo vtendi pallio in dioc̄. sua. nisi dictus epūs palliatus exemptus exīstat nec etiā archiepūs in puincia sua. nisi forte inuitatꝰ ꝓuilegiū habeat q̄ possit vti pallio extra suā puinciā si fuerit inuitatꝰ. sed hec potius iuris ꝛ rigoris sunt q̄z curialitatis. neq̄z subtiliter intuenti aliud videt̄ in epo palliato exempto q̄z in nō exempto. Sed ꝛ vnus metropolitanꝰ nō potest cū alterius pallio celebrare. neq̄z pari rōne sepeliri. sed cum ꝓpo tantū. Palliatus tñ ad aliam ecclesiam translatus cū pallio scdo loco sibi ꝓcesso sepelit̄. Item palliatus ad aliā trālatus ecclesiam non potest ibi vti pallio ī pꝛima ecclīa obtēto. q̄ nō solū daī ꝓtemplatōne pson̄e veꝝetiā loci Hinc ē q̄ nō pt vti eo extra puinciā sibi decretā. Ꝟz ꝛ si q̄s renūciat archiepiscopatui. neq̄t vlterius pallio vti. Nec ēt pt q̄s pallio nisi infra ecclīam ꝛ in diuinis officijs vti. Uñ si forte pcessionaliter vel ad p̄dicandū vl ad aliq̄d hmōi eū

ecclīam exire ꝓtigerit. cum pallio nō exibit Siq̄dem regulariter vsus pallij inter dicī nisi in solennib⁹ dieb⁹. ⁊ q̄ in cuiusq; ecclie ꝑuilegijs ꝓtinēt. puta in festiuitatibus natalis dñi. sancti stephani. sancti iobis. circūcisionis. epiphanie. ramispalmar. cene dñi. sabbati sancti. in tribus diebus resurrectōis. ascensiōis. pente. sancti iobis bap. oīm apl'or. i q̄ttuor festiuitatib⁹ btē marie. sancti michaelis. oīm sanctor. sancti martini q̄ ē par apl'is. in festiuitatib⁹ ꝑncipalib⁹ ecclie pallio decorate. i dedicatōib⁹ eccles; ar. ꝓsecratōib⁹ ep'or. ordiatōib⁹ clericor. ⁊ āniuersario ꝓsecratiōis palliati. Quidā ēt addūt dies dñicas q̄ ad resurrectōz ptinēt. qđ tñ in vsu nō est. Posset ēt dici q̄ vbicū; qz in sua puincia corp⁹ alic⁹ sancti quiescit metropolitan⁹ in festo eiusdem sancti et ēt in ꝑncipali festo cuiuslibet loci sue ꝑuicie ad locū illū declinans poterit pallio ⁊ sandaliis vti. In exequijs vo defūctor vl' in benedictōib⁹ nubentiū vti nō licet nisi hoc in ꝑuilegio ꝓtineat' exp̄ssū. Epūs ostien. q̄ papam ꝓsecrat. pallio vtit' ex institutōe martini pape. ⁊ ēt quidā epi ex ꝑuilegio speciali. vt auticen. ⁊ q̄nq̄zecten. Postremo sciēdū est q̄ romani pontifices q̄ btūm siluestrum ꝑcesserūt depingunt' tā q̄z gerentes lineas pallij circa hūeros inuolutas. Nā ⁊ legal' sacerdos dum sacrificabat sūmitates baltei sup hūeros reflectebat. in q̄ significatur q̄ illor iurisdictiō ⁊ potestas p pallīū significata inuoluta ⁊ implicata. non libera fuit. Ipe vo ⁊ eius successores liberā ⁊ explicatā habuerūt. q̄re linee ipe in eis explicite et extense ante ⁊ retro dependentes depingunt' Posset ēt dici q̄ linee ipe q̄ vt p̄missum est solicitudines ⁊ curas significāt. ido a tēpe siluestri pape explicite dependent. ꝓt concessa sibi ⁊ successorib⁹ tpalia. q̄ absq; solicitudine ⁊ cura nequūt possideri. Beniq; bruno dixit q̄ sūmus pontifex p̄ter p̄missa ornamenta ⁊ regnū portat. ⁊ purpura vtit' put sub ti. de mitra dictū ē. nō p significatōne. sed q̄ constantin⁹ impator olim beato siluestro oīa romani imperij insignia tradidit. Unde ⁊ in magnis ꝑcessionib⁹ ois ille appatus romano pōtifici exhibet'. qui quondā impatorib⁹ fieri solebat. ⁊ cuz diademate impiali papa ipe coronat'

De coloribus quibus ecclesia in ecclesiasticis vtitur indumentis.

Patuor sūt p̄ncipales colores q̄b⁹ sm ꝓpetates diez sacras vestes ecclesia distīguit. alb⁹. rube⁹. niger. ⁊ viridis. Nam ⁊ in legalib⁹ indumentis. iiij. colores fuisse legūt. bissus. purpura. iacinct⁹. ⁊ cocc⁹. de q̄bus in se. ti. dicet'. Ecclia ēt romana violaceo ⁊ croceo colore vtit' vt infra dicet'. Albis indumentis vtendū ē in festiuitatibus sctor ꝓfessor ⁊ ỽginū. q̄ martires non sunt ꝓpter integritatē ⁊ innocentiā. Nā cādidi facti sūt nazarei. scz ei⁹ ⁊ ambulabūt mecū in albis. ỽgines ei sūt ⁊ sequūt agnū q̄cūq; ierit. Propter eādem causā vtendū ē albis in solennitatib⁹ āgelor. dq̄ nitore dñs loquit' ad lucifer. vbi eras cuz me laudarent astra matutina. Item in oibus festis sācte dei genitricis marie. in festo oīm sanctorū. quidā tñ tūc rubeis vtūt'. vt infra dicet'. In p̄ncipali festo scti iobā. euan. in ꝙuersione scti pauli. in cathedra scti petri. De his etiā infra dicet'. Item a vigilia natiuitatis dñi vsq; ad octauā epiphanie ic̄lusiue. vt dicet' in phemio. vij. ptis. exceptis festiuitatibus martirū intermedijs. In natiuitate saluatoris ⁊ etiā p̄cursoris. q̄nia; vterq; nat⁹ est mund⁹. i. carens originali pctō. Ascendit ei dñs sup nubē leuē. i. assūpsit carnē a peccatis imunē. ⁊ intrauit egiptū. i. veit in mūdū. iurta illō qđ āgel⁹ in q̄t ad ỽginez. spūs; sctūs supueniet i te. ⁊ vt⁹ al. ob. tibi. Jobēs āt ⁊ si fuerit in pctō ꝓcept⁹. fuit tñ in vtero sctificat⁹. iurta illō ꝑphetic̄ū. Anteq; exiret de vulua sctificaui te Et āgel⁹ in q̄t ad zachariā. Spūsācto replebit' adhuc ex vtero matris sue. Itē in epiphania ꝓpt splendorem stelle q̄ magos duxit. sm illud ꝑphetic̄um. Ambulabūt gentes in lumine tuo. ⁊ reges in splen. ortui. In papanti ꝓpter puritatem

marie q̄ iuxta cāticū sim eōis obtulit lumē ad reuelatōem gentiū ꝛc. In cena dñi ppt̄ ꝓfectōem crismatis qō ad mūdatiōem aie ꝓsecrat̄. Nam ⁊ euāgelica lectio mundiciā ꝑncipaliter in illa solennitate ꝓmendat. q̄ lotus ē inq̄t ñ indiget nisi vt pedes lauet. ſz est mūd⁹ tot⁹. Et item. Si nō lauero te non habebis ꝑtem mecū. Item a sabbato sct̄o in officio misse vsq; ad octauā ascensionis ic̄lusiue. q̄ñcūq; officiū ō tpe agit̄. ꝑter dies rogationū. ⁊ ꝑterq; in festis martiꝝ inme diis. put infra dicet̄. In resurrectōe ppt̄ angelū testez resurrectōis ⁊ nūciū. q̄ apparuit stola cādida cooptus. ō q̄ dic̄. matħ. q; erat aspectus ei⁹ sic̄ fulgur ⁊ vestimēta ei⁹ sicut nix. ⁊ q; pueri tunc renati albas habent vestes. In ascensione ppter nubem lucidam in qua christus ascendit. Nam ⁊ duo viri astiterunt iuxta illos in vestibus albis. qui ⁊ dixerunt. Viri galilei quid statis ꝛc. Illō autem notandum est q; licet in ꝓsecratōe pontificis talibus sit indumentis vtendū qualia sc̄ōm diei ꝓprietatem conueniunt. in dedicatione t̄n ecc̄lie semp est vtendum albis quocunq; diez dedicatio celebretur. q̄niam in ꝓsecratōe pontificis cantatur missa de die. sed in dedicatōne basilice ō de dicatōne missa cantat̄. Nam ⁊ ecc̄lia virginis nomie nūcupatur. iuxta illud aposto li. Despondi enim vos vni viro virginem castā exhibere christo. de q̄ sponsus inquit in cāt̄c. Tota pulcra es amica mea. ā. Ipe t̄n qui consecratur debet eē albis ornatus. ad notandum q; omni tempore vestimenta eius debent eē candida. id est. vita eius immaculata. Item per octauas p̄missoꝝ festoꝝ octauas habentium vtendus est co lore albo q̄n de ipis agit̄ octaua. Rubeis autem vtendum est indumentis in solēnitatibus apostoloꝝ euāgelistaꝝ ⁊ martirū. ꝑter sanguinem passionis quā p christo fuderunt. Nam ipi sunt q; venerunt ex magna tribulatiōe ꝛc. ꝑterq; i festo innocentū vt iam dicetur. Item in festo crucis in qua christus sanguinē suū fudit p nobis. Unō ppħa. Quare rubrum est indumentū tuū sicut calcantū in torcular. Sed ſm alios melius est tunc albis vti. quoniā nō passi onis sed inuentōis vel exaltatōnis ē festū. Itez a vigilia pente. in missa vsq; ad sabbatum post ip̄m festuz inclusiue. ⁊ hoc ꝑpter spūssancti feruorem. qui sup apl̄os i igneis linguis apparuit. Nam apparuerunt illis dispartite lingue tanq̄z ignis. Unde ppħa De celo misit ignem in ossib⁹ meis. Licz āt in apl̄oꝝ petri ⁊ pauli martirio rubeis sit vtendum. in conuersione t̄ñ ⁊ in cathedra vtenduz est albis. sicut ⁊ licet in natiuitate sancti iohannis sit albis vtenduz. in decol latōne t̄ñ ꝓpius vtendum est rubeis. Cum autem illius festiuitas celebrat̄ qui simul est martir ⁊ virgo. martirū v̄ginitati ꝓfertur. q; signum est ꝑfectissime caritatis. iuxta quod veritas ait. Maiorem caritatē nemo habet vt a. s. q. p. p. a. suis. Qua propter ⁊ in cōmemoratione omniuz sanctoꝝ quidam rubeis indumentis vtuntur. alij vō vt ecc̄la romana candidis. cum non tantū in eadē sed etiā de eadem solennitate dicat ecclesia q; sancti ſm apoc̄. ioħ. stabāt in conspectu agni amicti stolis albis ⁊ palme in manibus eoꝝ. Unde sponsa dicit in cantic̄. Dilectus meus candidus ⁊ rubicundus electus ex milibus. Candidus in confessoribus ⁊ in virginibus. rubicundus in martiribus ⁊ apostolis. Ut siq̄dem ⁊ illi sūt flores rosaꝝ ⁊ lilia conuallium. Rursus qui in festo omnium sanctoꝝ rubeis vtuntur. ex eo mouentur. q; festum illud ꝓmotionem martiꝝ tantū institutum fuit. Sed responderi potest. q; imo etiam in honorez beate marie v̄ginis. ⁊ hodie ex institutōne gre. vij. festat ecc̄la die illa etiam p confessoribus ⁊ virginibus. put in. vij. pte sub ipso festo dicet̄. Itē p octauas p̄missoꝝ festorū octauas habētū vtēdū ē colore rubeo q̄n agit̄ ō octaua. Nigris vtendū ē feria sexta in parasceue ⁊ die⁹ afflictōis ⁊ abstinētie p pctis. ⁊ etiā in rogatōnib⁹. sic̄ sub illo tractatu in vj. pte dicet̄. ⁊ in ꝓcessionib⁹ q̄s roman⁹ pōtifex nudis pedib⁹ facit. ⁊ i missis p defūctis. ⁊ ab aduētu vsq; ad vigiliā na/

tiuitatis. ⁊ a septuagesima vsq; ad sabbatū pasche. Sponsa q̄pe dicit in cantic. Nigra sum sed formosa filie hierusalem sicut tabernacula cedar. sicut pellis salemonis. nolite me considerare q̄ fusca sim. q̄ decolorauit me sol. In festo āt sanctor̄ innocentum quidā nigris. alij vo rubeis indumentis vtendū ee̅ p̄tendunt. Illi ppter tristiciā q̄ vox in rama audita est. ploratus ⁊ vlulatus multus rachel plorans filios suos ⁊c. Nam ⁊ ppter eandez causā cantica leticie subticent̄ ⁊ sine aurifrisio mitra defert̄. Isti ppter martirū qđ principaliter cōmemorans inquit ecclia. Sub throno dei sancti omnes clamant. vindica sanguinē nostrū q̄ effusus est dñe deus noster. Sic ⁊ in letare hierusalem ppter leticiā quā aurea rosa designat. roman⁹ pōtifex portat mitrā aurifrisio insignitā. sed ppter abstinentiaz nigris vt̄ indumentis. Sed ecclia romana tūc vt̄ violaceo colore q̄n illō occurrit extra dñicam sed in octaua rubeo. Restat ergo q̄ in diebus ferialib⁹ ⁊ cōmunib⁹ viridibus sit indumētis vtendū. q̄ viridis color medi⁹ est int̄ albedinē ⁊ nigredinē ⁊ ruborē Et spēaliter int̄ octauā epiphanie ⁊ septuagesimaz. ⁊ int̄ pente. ⁊ aduentū q̄n dñicale agit̄ officiuz. Nic color exp̄mit̄ vbi or. cipri cū nardo. nard⁹ ⁊ croc⁹. Ad hos q̄ttuor colores ceteri referūt̄ scz ad rubeū colorē coccine⁹. ad nigr̄ violaceus. q̄ aliter cocce⁹ vocat̄. ad albū bissin⁹. ad viridez croce⁹. q̄nq; nōnulli rosas ad martires. crocū ad cōfessores. ⁊ lilū ad v̄gines referant. De coloribus etiā in fine sequētis tractatus dicetur. Violaceo āt colore vti in diebus q̄bus est vsus nigri coloris nō est incōueniēs. Unde ecclia romana vt̄ colore violaceo a p̄ma dñica aduent⁹ vsq; ad missā vigilie natuitis dñi inclusiue. ⁊ a. lxx. vsq; ad officiū misse vigilie pasche exclusiue. q̄ncūq; in p̄dictis tpib⁹ officiū or̄ tpe agit̄ exceptis. v. feria cene dñi. ⁊ feria sexta in parasceue. In festiuitatibus vo sanctor̄ q̄ in. lxx. ⁊ in aduētu occurrūt. nō est nigris vel violaceis vtendū. Et ē intelligendū q̄ in sabbato sācto in toto officiō qđ agit̄ ante missā vtendū est violaceo colore. Excepto q̄ diaconus q̄ bñdixit cereū indut⁹ dalmatica. ⁊ subdiacon⁹ mīstrās indut⁹ tunicella albis vtūt̄. q̄ bñdictio illa sic̄ ⁊ missa ad resurrectōem ptinet. sed bñdictōne cerei expleta. diacon⁹ remota dalmatica assumit planetam violacei coloris. ⁊ tenet eam vsq; dum inchoat̄ officium misse. subdiaconus vero nō mutat vestes. Quidam etiam in dñica in ramis palmar̄ vtūt̄ albis in pcessione. ⁊ in ramor̄ benedictōne dum legitur euangelium. ⁊ dum cantatur gloria laus. ppter leticiam festiuitatis christo facte que in p̄emissis commemoratur Sed ecclesia romana tunc semper vtitur violaceo colore. ⁊ etiaz in pcessione que fit in purificatione ante missam p̄o eo q̄ officium illud est de anxia expectatōne simeonis. ⁊ sapit ve.te. Utitur etiam ecclesia romana violaceo colore in quattuor tpibus septembris. ⁊ in vigilijs sanctorum in q̄b⁹ est ieiunium quando missa est de vigilia. ⁊ in diebus rogationum. ⁊ in missa que dicitur in die sancti marci ō officio letanie. Cū enī ieiunamus carnem nostrā crucifigentes maceramus. vt sic facta liuida christi liuoribus conformetur. cuius liuore sanati sumus. ad quod designandum tunc colore violaceo vtimur qui pallidus ⁊ quasi liuidus est. Ceterum velamina trium colorum ponuntur in altari in festo paschatis p̄out dictum est in p̄ma parte sub tractatu de picturis.

De indumētis legalib⁹ seu ve.te.

Vonia minꝰ ple

ne rem significatā būana fragilitas ap̄prehendit si penu⁹ rē significantē ignorat. idcirco de indumētis legalibus ad huius cecitatis ignorantiam ppellandū. p̄mo ꝑm hist̄oriaz. secundo ꝑm allegoriā. tertio vo ꝑm tropologiā aliqua disserem⁹. Primo igit̄ ꝑm hist̄oriam notandū est q̄ quattuor erāt legalia indumēta ꝑm mosaicā legē tam minoribus sacerdotibus q̄z p̄ncipi sacerdotū cōmunia. de

q̄b⁹ legit exo.xxvij. ⁊ dum̄ dicebat manasta sim. qđ grece bra ce latine vo femīalia linea dici pōt de bisso retorta ⁊ textum. q̄ vtebant. ꝑ eo qđ legit exo.xx.c. in fine. ⁊ Nō ascendes ad altare meū p grad⁹ ne reueleť turpitudo tua. Et ezechielis.xliij. Feminalia lin̄ea erūt in lumbis eor. Scđm cathemone siue linea. qđ nos subunculā vel albam sed moyses abaneth appellauit. hebrei vo discētes a babilonijs emissa neam vocauerunt. eratq; bissinū ⁊ duplex. Tertiū baltheus. i. zona vel cingulū latus q̄i digitis q̄ttuor sic reticulatus vt q̄i pellis viperea videreť. cōtextū ō bisso cocco. purpura. ⁊ iacincto. ꝑ q̄ q̄ttuor elementa significant. Quartum est tiara qđ hebrei manphie. nos āt infulā vel mitram appellam⁹. a cidari pontificali plurimū differens. q̄i formaz rotunde cassidis repñtans. Sup hec q̄ttuor cōmunia q̄ttuor ꝓprijs indumentis pōtifex vtebat. ⁊ dum̄ erat tunica iacinctina quā hebre⁹ dicit vethit grece ō poderis. latine talaris q̄ babebat ꝑ fimbrijs mala granata cū octuagīta tintinnabulis aureis interscalari modo dispolita vt audireť son⁹ cum pontifex ingrediereť sanctuarium ne forte moreretur. Scđm erat ephot. i. suphūerale de q̄ttuor p̄dictis coloribus auroq; ꝑtextū sine maīcis ad modū colobij habens apturā ī pectore q̄ndam ad magnitudinē palmi in q̄ longitudo eiusdem mensure inserebat. In cui⁹ pte superiori videlicet sup hūeros infibulati erāt auro duo lapides onichini q̄bus .xij. noīa filioz israel erant insculpta. sex in vno ⁊ sex in altero. Qđ aūt samuel ⁊ dauid induti legunt ephot. illud erat lineū ⁊ ꝓprie quidez ephotar dicebat. Tertiū hebraice dicebat. hesen grece longion latine vo rōale vocat. qđ pontifex ferebat in pectore. Dictum est āt rōnale iudicij. q; ibi erat lapis in q⁹ splendore sibi deū ee ꝓpicium cognoscebāt. Erat āt rōnale q̄drangulū duplex. ī modū vni⁹ palmi de q̄ttuor p̄dictis coloribus auroq; ꝑtextum. habens .xij. lapides p q̄ttuor ordines. In ꝓmo sardiū. topasiū. ⁊ smaragdus. In scđo carbunculū. saphirū. ⁊ iaspidem. In tertio ligurium. achatem. ⁊ q̄metistū. In quarto chrisolitum. onichinū. ⁊ berillū In q̄bus erant scripta. xij. noīa filioz israel. in singulis singula iuxta ordinem sue natiuitatis. Erant etiam in eo scripta hec duo nomina purim ⁊ thiamin. i. veritas ⁊ disciplina. Inserebatur aūt lōgion supbumerali a parte superiori p duos anulos et duas catheruulas aureas immissas duobus vncinis qui sub duobus p̄dictis onichinis in supbumerali ꝑtinebantur infixi ab inferiori vero pte per duos anulos aureos cū duabus iuncturis siue catenis iacinctinis colligabat ephot. Quartum ⁊ vltimū erat capitis ornamentuz videlicet tyara seu cydaris in acutum p̄cedens. habens circulū aureū cum malagranatis ⁊ floribus. ex qua supra frontem pendebat aurea lamīa quā petalum dicūt ad modū lune dimidie. in q̄ scriptum erat anothadonay. i. sanctuz nomen dñi tetragrāmaton. i. q̄ttuor literaruz vt infra dicet. ne vo cum mouebatur pōtifex moueretur ⁊ lamīa. ligabatur vitta seu iunctura iacinctina perspicua. que summitates posterius diffundebat. Ad hoc ergo pontifex ꝑ feminalibus habet sandalia. ꝑ lineā albam. ꝑ balteo cingulū. ꝑ poderi tunicam. ꝑ ephot amictū vel stolam. ꝑ longu on pallium. ꝑ cydari seu tyara mitrā. ꝑ lamina crucem. ⁊ q̄dam ex his diuersam habent formam ab illis. sed eandem figuram

Scđo dicam⁹ de tipo dictoz legaliuz indumentoz ꝑm allegoriā Sane his vestib⁹ ornatus pōtifex totius orbis p̄ferebat imaginē. Feminalia nāq; bissina terrā ꝓgrue figurabāt. q; bissus de terra p̄cedit. Est enīz bissus linū egiptiacū. Baltei cū vittis ⁊ vasculis circūuolutōem occeani designabāt. Tunica iacīctina ipo colore aera p̄ferebat. ⁊ der tintinabula sonitus tonitruoz. ⁊ der malagranata choruscatōes fulgoz signabāt. Quatuor miōris sacerdotis et q̄ttuor sūmi pōtificis indumēta. q̄ttuor microcosmi ⁊ q̄ttuor macrocosmi ptes ipo numero designabāt. i. q̄ttuor humores ⁊ q̄ttuor elementa. Ephot sui varietate celū sideream

ostẽdebat. Q; ãt aurũ erat ītextũ colorũb⁹ figurabat q̃ calor vitalis penetrat vniuersa. Duo lapides onichini solẽ ⁊ lunã l̃ duo emisperia designabãt. Jn rõali vo. xij. gemme pectorales. xij. sig̃ in zodiaco p̃ferebant. Rõnale q̃dem erat in medio. q; rõne plẽa sunt vniuersa q̃ terrena celestibus herent. imo rõ terrenor ⁊ tempor. calor is ⁊ frigoris ⁊ duplex int̃ vtrũq; tẽperies. de celi cursu ⁊ rõne descẽdit. Jsder anulos catenulas ⁊ vncinos. elementor hũor ⁊ tempor colligamenta sig̃ficabãt. Cidaris celũ empireum. lamĩa supposita deũ figurabat oĩb⁹ p̃sidentẽ. Hãc q̃dem allegoriã libri sapiẽ. ca. xviij. p̃firmat autoritas dicẽs. Jn veste poderis quã babebat tot⁹ erat orbis terrarũ ⁊ parentũ magnalia in q̃ttuor lapidum ordinib⁹ erãt sculpta. ⁊ mag̃ficẽtia tua in diademate capitis illius erat scripta. Tertio subiscienda est expositio indumẽtor legalũ scõm tropologiã. Hiis siq̃dem indumẽtis legalis sacerdos ẽ ordie induebat. Lotis nãq; p̃us manib⁹ ⁊ pedib⁹. p̃mo induebat manastasim. i. femĩalia. sig̃ficãs q̃ sacerdos mũdatis opib⁹ ⁊ affectib⁹ lacrimis penitẽtie dz assumere p̃tinentiã vt offerat hostiã ĩmaculatã sctãz deo placentẽ. Hostertũ pontifex. q; iugem dz habere p̃tinentiaz nõ iduit in sacrificio femĩalia. sed sandalia ac si dicat. Qui lot⁹ẽ nõ idiget nisi vt pe. laz ẽ mũd⁹ tot⁹. Jsder man⁹ eĩ opa designãt ꝑm illõ. Bñdict⁹ dñs deus me⁹ q̃ do. m. m. ad p̃. Jsder pedes sig̃ficant affect⁹. ꝑm illud. Excutite puluerẽ de pedib⁹ vr̃is. Et est notandũ. q; ipemet sacerdos sibi femĩalia ĩduebat. p q̃ vginalis p̃tinentia sig̃ificabat. q̃ q̃niam res est p̃silij nõ p̃cepti. ideo ipemet sibi ĩponebat. iuxta illõ apli ad corinthẽ. xiij. ca. De vginib⁹ p̃ceptũ dñi nõ habeo. p̃silium ãt do. Et dñs in euãgelio. Qui potest capere capiat. Hoc indumentũ alternati ĩduebãt sacerdotes. q̃niã ad iugẽ p̃tinentiã non ita tenebãt sic̃ mĩstri noui te. idoq; ꝑm q̃sdam huic indumẽto nullũ hodie respõdet. Secũdo induebat cethemone. i. lineã sig̃ficãs q̃ sacerdos dz induere innocentiã. vt q̃ si bi nõ vult fieri zc. linũ eĩ ppt̃ cãdorẽ sig̃ficat innocentiã. ꝑm illõ. Omni tpe vestimẽta tua sint candida. Tertio cingebat se balteo sig̃ficans castitatẽ q̃ circa lũbos dz accĩgi vt restringat carnis p̃cupiscentiã Unde veritas ait. Sint lũbi vestri p̃. Balteũ aũt q̃ p̃textũ erat ex q̃ttuor coloribus. put superius dictũ est sig̃ficabat q̃ oẽs motus surgentes ex q̃ttuor hũoribus siue ex q̃ttuor elemẽtis dz refrenare. Jsdrouer. vlt̃. Et cingulũ tradidit chananeo. Et ysa. ix. c. Erit iusticia cingulũ lũboz eĩ⁹. Jsder iusticiã eĩ refrenãtur hmõi motus bestiales Jsdendebat aũt vsq; ad pedes. q; vsq; ad finẽ vite debebat eẽ mũd⁹. Quarto induebat tunicã poderum id est. talarẽ significans q̃ pontifex dz idue re pseuerantiã. q; q̃ pseuerauerit vsq; in finẽ ꝑ saluus erit. Jsder talum eĩ ppter extremitatẽ pseuerantia designatur. ꝑm illõ. Jpa cõtere ret caput tuũ. ⁊ tu insidiaberis calcaneo eĩ⁹ Dependebãt aũt p fimbrijs malograna ta cũ tintinnabulis aureis. Jsder malogranatũ intelligitur opatio. p tintinnabulũ aureũ accipit̃ p̃dicatõ. q̃ duo debẽt in sacerdote p̃iungi. ne sine illis ingrediẽs sanctuariũ in p̃spectu dñi moriat̃. Ceput eĩ iesus facere ⁊ docere. sacerdotib⁹ relinquẽs exemplum vt sequat̃ vestigia eĩ⁹. q̃ peccatũ nõ fecit. vt sit honestas in p̃uersatõe. nec inuent⁹ẽ dolus in ore eĩ⁹ vt sit veritas i p̃dicatõe. Jsder tintinnabula q̃z intelligit̃ vox p̃dicatoris. ne videlicet sacerdos p silentũ iudiciũ supni inspectoris offendat. p malogranata exemplũ bone vite vl̃ volũtas martirij. q; hmõi granis reficiũt̃ infirmi. Sacerdos aũt ꝑm greg̃. ingrediens vel egrediẽs moriat̃. si deo sonit⁹ nõ audiat̃. q; irã circa se occulti iudicis exigit. si sine p̃dicationis sonitu incedit Apte ergo tintinnabula vestimentis illi⁹ describunt̃ inserta. Jsder vestimenta eteniz sacerdotis quid aliud q̃z recta opa recipere debemus. iuxta illud ppẽe. Sacerdotes tui induantur iusticia. Uestimentis itaq; illi⁹ tintinnabula inherent. vt vite viam cuz lingue sonitu ipa q̃z sacerdotis opa clamẽt Jterum tintinnabulis malapunica p̃miũgit.

Quid p mala punica. nisi fidei vnitas ostenditur. Nam sic in malo punico vno exteriori cortice multa interiora gerna vnita sunt. sic in numeros sancte ecclie populos vnitas fidei protegit. quos intus diuersitas meritorum tenet. Quinto induebat ephot. i. superhumerale significans quod pontifex debet induere patientiam. vt in patientia sua possideat animas suas. hinc eris eius onera portabis. sm illud. Suppositum humeris suis ad supportandum. et factus est tributis seruiens. Habebat autem duas oras piunctas in vtroque latere summitatum. significans quod pontifex debet habere arma iusticie a dextris et a sinistris. vt non erigatur prosperis. nec deprimatur aduersis. Habebat et duos lapides onichinos instos humeris. in quibus sculpta erant. xij. nomina filiorum israel. sex in vno et sex in alio. Per duos onichinos significantur veritas et sinceritas. veritas per claritatem. sinceritas per soliditatem. Per filios israel significantur sancta desideria et iusta opa. sm illud. Maledictus homo qui non reliquerit semen in israel. Per senarium significatur perfectio. eo quod dominus vi. die perfecit celum et terram et omnem ornatum eorum. Quod ergo sex nomina filiorum israel sculpta erant in vno lapide et sex in alio significabat quod desideria sacerdotis et opa perfici debent non in fermento malicie et nequicie sed in azimis sinceritatis et veritatis. vt sinceritas informet intentionem. et veritas finem. Greg. ait in pastorali. xij. ca. quod superhumerale ex auro. iacincto. purpura cocco bis tincto. et bisso retorta fieri precipitur. vt quanta sacerdos clarescere virtutum diuersitate debeat demonstretur. In sacerdotis quippe habitu aliqua aurum fulget vt in eo intellectus sapie principalius emineat. Cui iacinctus aereo colore splendens adiungitur. vt per quod intelligendo penetrat non ad fauores infimos sed ad amorem celestium surgat. ne dum fauores incautis laudibus capitur ipse et veritatis intellectu vacuetur. Aurum quoque et iacincto purpura permiscetur vt sacerdotale cor cum summa quidem dilectione spectat. in semetipso et suggestiones vitiorum repmat. eisque velut ex regia potestate protradicat. Aurum autem iacincto bisso ac purpure. bis tincto cocco adiungitur. vt aliquando eterni iudicis oculos omnia virtutum bona ex caritate decorent. et cum cuncta que corona boibus rutilant. hec in spectu occulti iudicis flamma intimi amoris accendat. quod scilicet caritas quod deus simul et primum diligit. qui ex duplici tinctura fulgescit. Dum cum mens ad caritatis precepta accenditur. restat vt per abstinentiam caro macereture. vnum et bis tincto cocco. torta bissus adiungitur. de terra enim bissus nitenti specie oritur. et quod per bissum nisi candens decorem mundicie corporalis castitas designat. quod videlicet torta pulcritudini superhumeralis inectitur quia tunc castimonia ad perfectum mundicie caput reducatur. cum per abstinentiam caro fatigatur. Cumque inter virtutes ceteras etiam afflicte carnis meritum placuit. qui in diuersa superhumeralis spem bissus torta candescit. Sexto induebat longionem. i. rationale significans quod pontifex debet induere discretionem per quam discernat inter lucem et tenebras. inter dextram et sinistram. quia non est quantio lucis ad tenebras neque christi ad belial. Erat autem rationale quadrangulum signans quod debet discernere inter quattuor scilicet inter vera et falsum. ne deuiet in credendis. inter bonum et malum ne deuiet in agendis. Erat et duplex. quia debet discernere per duos sibi per se videlicet et proximum. ne si cecus cecum duxerit ambo in foueam cadant. Habebat et quattuor ordines lapidum. signans quod pontifex debet habere quattuor principales virtutes iusticiam. fortitudinem. prudentiam. et temperantiam. In singulis autem ordinibus habebat tres lapides signans quod pontifex in primo debet habere fidem spem et caritatem. In secundo modestiam mansuetudinem et benignitatem. In tertio pacem misericordiam et largitatem. In quarto vigilantiam solicitudinem et longanimitatem. Per lapides ei figurantur virtutes. sm illud. aliquis edificat auro argentum et lapides pretiosos. Habebat et duas catenulas auri purissimi sibi inuicem coherentes quibus duobus insererentur vncinis signans quod pontifex debet habere duos caritatis affectus ad deum scilicet et ad primum. de quibus precipitur. diliges deum tuum ex toto corde tuo. et primum tuum sicut teipsum. Sicut enim aurum preminet vniuersis metallis ita caritas precellit vniuersas virtutes. de qua dicit apostolus. maior horum est caritas. Duo vncini sunt utentio et finis quibus catenule inserunt. vt ita deum quam primum diligat ex corde

puro.⁊ ꝑscīa bōa ⁊ fide nō ficta.⁊ tā deū q̄z ꝓximū diligat ꝓp̄ bōitatē dinē. deū ꝓpter se/ ipm ⁊ ꝓximū diligat ꝓpter deū. ¶Dortabat āt aarō rōnale iudicij i q̄ descpta erāt noīa xij. ꝑ bayz. put dictū ē in ꝑma ꝑte sub ti. de picturis. Et ꝑm greg. in pastorali. li. j. ca. xij. bū rōnale iudicij vocat. q⁊ rector dz subtili sem ꝑ examīe bona malaq̄z discernere. et q̄ vel q̄bus q̄n ⁊ qualiter ꝓgruāt stu dioſe cogitare. nihilq̄z ꝓpriuz q̄rere. sz sua cōmoda ꝓpinq̄z bona deputare. Vñ in exo. scptuz est. ¶Dones āt in rōnali iudicij doctrinā ⁊ veritatē. q̄ erunt in pectore aaron q̄n ingredie cora dño. ⁊ gestabit iudiciū filioz isrl in pectore suo coram ꝓspectu dñi semp. Sacerdotem q̄ꝑ iudiciū filioz israel in pectore suo coram ꝓspectu dñi gestare ē subiectoz causas p̄ sola interni iudicij intentōe discutere. Quidā āt dixerūt q⁊ rōnali nullum respōdet hodie ornamentū. q̄nā non habē copiā lapidū p̄cioſoz. sz ad instar illi⁹ offert pōtifex in ꝓsecratōne sua textū euāgelij añ pect⁹ coraz toto ꝑplo. Ibi enim scripta erat doctrina ⁊ veritas. Et ep̄s dz habere in cor de veritatē euangelij. ⁊ in ore doctrinā q̄ntum ad manifestatōez. Et hec pōt ee causa q̄re in q̄busdā ecclesijs postes codicis euāgelici ex auro argento ⁊ lapidibus p̄cioſis ornāt. Est et ⁊ alia ratō. q⁊ in illo rutilat aurū sapie. argentū eloquentie. ⁊ miraculoz lapides p̄cioſi. Hec sūt spōse murenule auree argēto vermiculate. Septimū ⁊ suprem̄ capitis ornamētū erat cidaris vl tiara quā vltimo pōtifex assumebat significans būlitatē. ó q̄ dñs ait. Omis q̄ se exaltat humiliabit. Hāc āt gestabat in capite sigficās q⁊ pōtifex dz gerere būlitatē in mēte exemplo capitis nostri dicentis. Discite a me q⁊ mitis sum ⁊ būlis corde. ¶Der caput enz mens intelligit. ꝑm illō. vnge caput tuum ⁊ faciē tuā laua. ¶Rursus tiara in miorib⁹ sacerdotib⁹ sigficat ꝓtinentiā q̄nq̄z sensuum In maiorib⁹ vo ꝓtemplatiōez. debēt eni ee ꝓtēplatiui De cidari dependebat a fronte lamina aurea sigficans sapiam vel figura uit signū crucis. qō fit i officio ꝓfirmatōis in q̄ scptuz erat nomē dñi tetragrāmaton. id ē q̄ttuoz lrāz. q̄ sūt be. ioth. beth. ⁊ vau. id ē ꝓncipiū vite passionis iste. put dictū est i ꝑbemio. ij. ptis. ac si aperti⁹ diceret. Ille c⁹ pontifex iste gerit ꝑsonā scz christ⁹ est ꝓncipiū. id ē autoz vite passionis. id est vite restaurate ꝑ passionem. q⁊ morte nrām monendo destruxit. ⁊ vitā nrāz resurgendo reparauit. Erant āt hec indumēta p maioz ꝑte ꝓxta opē polimito. i. vario ꝓp̄ varietatē vtutis. ó q̄ dicit psalmigraph⁹. Astitit regia a dextris tuis ꝛc. ⁊ ex q̄ttuoz preciosis coloꝛib⁹ scz purpura cocco bisso ⁊ iacincto ¶Der purpurā regie dignitatis significat pōtificalis ptās q̄ via regia dz incedere. ne declinet ad dextrā vel deuiet ad sinistrā. ne liget dignos aut soluat indignos. ¶Der purpurā q̄z a qua figicat. q⁊ in conchis marinis habitāt vermes q̄ eā egerūt. ¶Der coccum coloꝛis ignei significat pōtificalis doctrina q̄ sic ignis lucere dz ⁊ vrere. ꝓp̄ q̄ ó ⁊ bis tunct⁹ fuisse narrat. lucere q̄dem dz p̄ p/ missionē vt oīs q̄ reliquerit domū patrem ⁊ matrē ⁊ cetera. centuplū accipiet ⁊ vitam eternā possidebit. vrere dz p ꝓminatiōez vt oīs arboz q̄ nō fecerit fructū bonū excidet ⁊ in ignē mittet. ¶Hinc ē q⁊ sūm⁹ pontifex capa rubea exteri⁹ semp apparet indut⁹. cum interi⁹ sit indut⁹ candida veste. q⁊ interius candere dz p innocentiā ⁊ caritatē. ⁊ exteri⁹ rubere p ꝓpassionē. vt videlicet ostendat se semp paratū ponere aiam p ouibus suis. q⁊ ꝑsonam gerit illi⁹ q̄ p ouibus vniuersis rubrū fecit indumentū suū. Ex ꝓcessiōe vo constantini impatoꝛis ferre ꝑt clamidem purpureā atz tunicā coccineā ⁊ oīa impia lia indumenta sceptra signa ⁊ ornamenta Crux q̄cūq̄z ierit eū p̄cedit ad significādū magis ei q̄z cuiq̄z alteri ꝓuenire. iuxta illō apli. ¶Absit autē absit gl̄ari nisi i cruce dñi nostri ihesu christi. vt se crucifixū imitari debere cognoscat. ¶Rurs⁹ cocc⁹ bis tunct⁹ i veste pōtificali ē caritas. q̄ q̄ bis tingit. dū dilectōi dei ⁊ ꝓximi colorat. ¶Der bissū vo cādoꝛis eximij significatur preclaritas fame q̄ debet eē retorta vt pontifex bonū habeat

testimoniuz ꝑm aplm. ⁊ ab his que sunt intus. ⁊ ab his que foris sūt. ¶Per iacinctū qui est colorus aerij significatur serenitas conscientie. quā intra se pontifex debz habere ꝑm qđ dicit apls. Gloria nostra hec est testimonium ꝓscientie nostre.

Liber quartꝰ de missa et singulis que in missa aguntur.

Nter cūcta eccle sie sacramenta illud constat eē ꝑcipuum quod īmisse officio supra mensam sacratissimi celebrat altaris. illud ecclie repsentans ꝓuiuium in q filio reuertenti pater occidit vitulum sagi/natū panē vite ⁊ vinum qđ miscuit sapientia ꝓponens. ¶Hoc autē officiū christꝰ instituit cū nouū ꝓdidit testamentū. disponēs heredibus suis regnū sic pater suus sibi disposuit. vt supra mensam eꝰ edant ⁊ bibāt in regno quod ecclesia ꝓsecrauit. Cenantibus eī illis accepit iesus panem ⁊ gratias agens bñdixit ac fregit deditqz discipulis suis dicens. Accipite ⁊ comedite. hoc ē corpus meuz qđ ꝓ vobis tradet. hoc facite in meā ꝓmemoratōez. ¶Hac igitur institutōe formati. ceperūt apostoli sacrosanctuz frequentare misteriū. ꝓpter causam quā christus exꝑsserat. ⁊ formā suantes in verbis. ⁊ materiā tenentes in rebꝰ. sic aplus corinthijs ptestat dicens. Ego accepi a domino qđ ⁊ tradidi vobis. quoniā dñs iesus in q̄ nocte tradebat accepit panem ꝛc. Quia igitur misse officium ceteris diuīs officijs dignius ⁊ solennꝰ est. ideo dispono ꝓpulq̄z đ aliis officijs est in hac q̄rta ptedicendū. In qua aliq̄bus additis ⁊ detractis speculū innoc. pape. ij. ꝓsequamur. Sane vt ꝑmissum ē missam instituit dñs iesus sacerdos scōm ordinē melchisedech. qñ panem ⁊ vinuz in corpꝰ ⁊ sanguinē suū transmutauit dicēs. hoc est corpꝰ meū. hic est sanguis meꝰ. subiungens hoc facite in meā ꝓmemoratōez. Apostoli aūt hanc missam adauxerunt dicentes in missa nō solum vba ꝑmissa. verū etiam dñicam oratōem supaddentes. Unđ beatus petrꝰ sic missam ꝑmus dz celebrasse in ptibus orientalibꝰ. vbi post dñi passiōez q̄ttuor annis cathedraz tenuit sacerdotalē Deinde vo accepit cathedrā antiochie vbi tres orōes ad missam adiecit. In ꝑmordio ergo nascētis ecclie missa aliter dicebatur q̄z modo. sic in vj. pte sub ti. de parasceue dicet. Seq̄nti vo tpe epla tantū ⁊ euangelio recitatis missa celebrabat. Subseq̄nter celestinus papa instituit introitum ad missā cātari. ꝑut sub introitu dicet. Cetera diuersis tpibꝰ ab aplis ⁊ a gelasio. celestino. gregorio. ⁊ alijs diuersis patribꝰ legūt adiecta ꝑut christiane religionis cultu crescente. vt sa sūt decentiꝰ ꝓuenire. đ hoc dicet in pheio quinte ptis. In canone legit q̄ iacobus frater dñi epūs hierolimitanꝰ ⁊ basilius epūs cesarienſis addiderūt nobis in scꝑturis ordinem celebrandi missaz. Item iste iacobꝰ alphei dz ꝑmus inter aplos missā celebrasse. ¶Nam ꝓpter excellentiā sanctitatis eius aplī bū c sibi fecerūt honorē. vt pꝰ dñi ascensionē ꝑmꝰ inter eos missā hierosolimis celebraret. et ꝑuſq̄z esset in epm ordinatꝰ. Uel forte ideo dz ꝑmꝰ celebrasse. q̄z ꝑmꝰ in pontificalibus eaz dixisse phibet. Sic ⁊ petrus postmodū ꝑmꝰ in antiochia missā celebrauit. ⁊ marcus in alexandria. Quidam autē pfidi heretici repbendūt nos q̄ euangelia ꝑticulas lacerata in missa legim. ⁊ quia ꝑmittiue misse videlicz vltra dñicam oratōez aliq̄d supaddim. Scꝑtuz nāq̄z est. Si q̄s apposuerit ad hec apponet sup illum deus plagas scriptas ī libro isto. Et quia supra nouū testamentū. ⁊ ꝑcepta aplorꝰ. alias instituōes ⁊ nouā doctrinā doctor instituimus ⁊ suam. ꝓ illō qđ christꝰ ait. Bene iritū feciſtis mandatū dei vt vāz suetis traditōem. Et alibi. Omis plantatio quā nō plantauit pater meꝰ celestis eradicabitur. Et aplus. Doctrinis varijs ⁊ peregrinis

nolute abduci. Jtē. Fundamentū aliū nemo
pōt ponere p̄ter id qđ̄ positū est qđ̄ est chri/
stus. Dicūt etiā q̄ ecclia christi nec missam
nec matutinas cantauit. nec christ⁹ nec apli
eā instituerūt. nec ī tpe apl̄oz cātata fuit nec
nomē misse tūc in mōdo audiebaī. nec scp̄tū
inuenebaī. sed id qđ̄ missa repñtat ab euā/
gelistis cena vocaī. nec ecclia ī p̄ncipio nec
apl̄i cuz musicali organo nec alta nec dulci
voce eā cātabāt rep̄hēdēte[l] nos q̄ hāgim⁹
z q̄ nocturnas z alias canonicas horas di
cim⁹. falso ꝓ nos īducētes illū amos ppbe.
Cōuertā festiuitates vr̄as ī luctū z oīa can
tica vestra in planctū. Et illū ppbeticū. Au
diūt p̄mones tuos. z nō facūt eos. q̄ in can
ticū oris sui vtūt eos et auariciā sequī coz
eoz. z ē illis q̄si carmē musicū qđ̄ suaui dul/
ciq3 sono canīt. Jlloz tñ erroz aptissime cō
futaī ex his q̄ in phemio. v. ptī dicenī. Rur
sus in p̄mutiua ecclia diuīa misteria hebrai
ce celebrabanī. sed tpe adriani p̄mi impato
ris. grece in oriētali ecclia p̄mo celebrari ce/
perūt. Jdoneo misse officiū taz pulda repīt
ordinatōne dispositū vt q̄ p christū z in chri
stum ex q̄ de celo descēdit. vsq3 dū in celum
ascēdit gesta sūt. magna ex pte ꝓtineat. z ea
tā vbis q̄z signis āmirabili quadā specie re
pñtat. Jpm aūt officiū in q̄ttuoz ꝓsistit vid̄
licet ī psonis. in opib⁹. in vbis. z reb⁹. Jder/
sonas tres sūt ordines. s. celebrātes. mīstrā/
tes. z circūstātes. Opez q̄z tres sūt spēs. vi/
delicet gest⁹ act⁹ et mot⁹. Verboz etiā tres
sūt diuersitates. s. oroēs. modulatōnes. z le/
ctiones. Rez sīr tres sunt maneries. s. orna
mēta. instrumēta. et elemēta. Siq̄dem bec
oīa plena sūt diuinis misterijs. sicut in phe
mio libri dictū fuit. Sane olim templū erat
in duas ptes int̄ posito velo diuisuz. ps poz
vocabaī scta. interioz vo scta sāctoz. Quid/
qđ ergo in officō misse aī secretā agīt q̄si in
ede p̄or est. qđ̄ aūt in secreta agīt intra scta
sanctoz est. Erāt igīt intra sancta sctoz ara
incensi. arca testamēti. tabula sup arcā put
in p̄ma pte sub ti. de eccla z de altari dictū est
et ī exo. habeī. z supra tabulā duo cherubin
glie mutuo vultu sese respicientia. Huc itra/
bat sol⁹ pontifex semel in āno bñs noīa pa/
trum in rōne ali z sup humerali scp̄ta. ferens
sanḡnē z carbones. q̄s oēs cū tumiamate in
thuribulo oriās ponebat. donec fum⁹ eum
obūbraz. deinde tabulā z arā sanḡne aspar/
gebat. p⁹ exibat ad ppl̄m et vestes lauabat.
nō ei iudicabaī mūdus añ vesperā p⁹ imo
latōz vitule rufe. Hec oli signa fuerūt. sed re
cesserūt postq3 significata venerūt. Siq̄dem
poz edes significat p̄tez ecclias. scta sāctoz
celū. pōtifex christū. sanguis passionē. carbo
nes caritatē christi. thuribulū carnē ipsius.
thus crematuz p̄ces odoriferas. ara cohoz/
tes celi. arca christi būanitatē. tabula deum
patrē. duo cherubin duo testamenta. q̄ sese
adinuicē respicūt q̄ concordāt. vestis q̄ lau/
atur boiez. vespera hois vestē significat. Cō/
feras ergo q̄ olim fiebāt et q̄ christus egit. z
respice quo mīster ecclie illa in officio misse
repñtat z agit. Quid etiā hec significēt. sub
canone misse ī p̄ncipijs cuiuslibet pticle illi
us tangeī. Jder arcaz q̄z christi būilitas in/
telligīt. a qua nobis p ipsū misceāz omne
bonū aduenit. Et nota q̄ sicut in exo. xxv. et
xxxvij. legīt. Factū est sup arcā ppiciatoriuz
aureū. i. tabula aurea eiusdē lōgitudinis et
latitudinis cui⁹ z arca. vt eaz tegere suffice/
ret. z hec dicebaī oraculū. q̄ dñs de loco illo
rñsa dabat orātib⁹. Dicebaī etiaz ppiciato/
rium. q̄ exinde loquēs dñs ppiciabaī ppl̄o
vel q̄ die ppiciatōis dicebāt glorīā dñi sp
ibi descēdere. Et iñ tabnaculū siue loc⁹ sup
posterioē ptē altaris collocatus. ī q̄ christ⁹
ppiciatō nrā. i. hostia cōsecrata p̄uaī. hodie
ppiciatoriū nūcupaī. Ex vtraq3 vo pte ora
culi. s. in duob⁹ angulis anterioꝝ⁹ posita
sunt duo cherubin aurea. q̄ sūt p̄m iosephū
duo aialia volatilia bñtia figurā q̄ a nullo
hoīm ē inspecta. Hec dicit moyses se in dei
sede ꝓspexisse figurata. Un⁹ cherub alterū
inspiciebat vltis tñ vultib⁹ in ppiciatoriuz
duabusq3 alis ex opposito expāsis. z mutuo
se tangentib⁹ velabāt oraculū siue tegebāt
ppiciatoriū. Siq̄dē p ppiciatoriū incarna/
tus dñs figuraī. de q̄ iobānes. Jpse est ppi/
ciatio p peccatis nrīs. Duo cherubin duo
sūt testamēta scz vet⁹ z nouū. Bū ergo illa
nō discrepāt. sz misteriū incarnatōis christi

ꝓcordiē narrant illud ꝓphetādo istud asse/
uerādo. in ꝓpiciatoriū vultū sue intentōis
dirigūt ⁊ se mutuo respiciūt. Rursꝰ tria
sūt ecclie sacrificia q̄ i veteri testamēto ꝓpi
ciatoriū thuribulū ⁊ altare sigficata sūt. vi/
delicet sacrificiū pnīe. iusticie. ⁊ eucharistie
Be ꝑmo. sacrificiū ꝺo spūs ꝓtribulatꝰ. Be
scꝺo. tunc acceptabis sacrificiū iusticie. Be
tercio. tibi sacrificabo hostiaz laudis. Sup
altare scz cordis caro mactaī p ꝓtritōz. intra
thuribulū scz cordis thus ad oleī p deuotō/
nem. ad ꝓpiciatoriū scz dei patris. sanguis
inferī p redemptōe. Hec q̄dē tria sacrificia
sacerdos offert in missa. ꝑmuz in ꝓfessione.
scꝺm in pfatione. terciū in actione. Hā bec
tria sunt q̄ fm ꝓphetā deus respicit in hoie
et req̄rit ab homīe. diligere misericordiā fa/
cere iudiciū ⁊ solicite ambulare cū deo. Bi/
ligat ergo miscꝺiam. qui vult offerre sacrifi
cium pnīe. faciat iudiciū q̄ vult offerre sacri
ficiū iusticie. cū deo solicitꝰ ambulet q̄ vult
offerre sacrificiū eucharistie. Hinc est q̄ ait
btūs bernardꝰ. Frēs mei īmolātes hostiaz
laudis iungamꝰ verbis sensum. sensui affe
ctū. affectui exultationē. exultatōni maturi
tatē. maturitati būlitatē. humilitati libera
tem. Celebraturꝰ ergo missaz offerat altissi/
mo sacrificiū illud de q̄ ps ait. Sacrificiuz
deo spūs ꝓtribulatꝰ Et alibi. Immola deo
sacrificiū laudis ꝛc. Et apls. Exhibete corpa
vestra hostiā viuentē sanctā deo placentez
vt sit rōnabile obsequm vestrꝝ. mortificātes
in altare cordis mēbra vestra q̄ sunt sup ter
raz. videlicet īmundiciā libidinē ꝓcupiscen/
tiā malā. ⁊ auariciā. q̄tenus mūdo corde et
casto corpe. sāctificetis dño vosmetipsos.
In sacramento aūt corpis christi fm augu.
nil a bono magis. nil a malo minus pficit
sacerdote. dummō ille cū ceteris in arca cō
sistat. ⁊ formā obseruet traditā a columba.
q̄ nō in merito sacerdotis sed in vbo ꝓficit
creatoris. Aurum eī eque vere est in arca fu
ris sicut in thesauro regis. Unꝺ et caiphas
pontifex ꝓsecutor vniꝰ ⁊ verissimi sacerdo/
tis. q̄zuis ipse verax nō eēt. q̄ꝺ ꝺedit tñ verū
fuit. si nō suū ꝺedit sed ꝺi. i. in forma ecclesie
Hō ergo sacerdotis iniq̄tas īpedit effectuz
sacramenti. sicut nec medici infirmitas vir
tutē impedit medicine. Quāuis igit opus
opans aliq̄ñ sit īmundū. opus tñ opatum
semp est mundū. Sz sicut oīa sunt munda
mūdis. sic oīa sunt īmūda immūdis. Hēda/
lus ergo cū vitā accipit mortez incurrit. sic
ecōtra bonus cū morte sustinet vitā acq̄rit
Hā qui mā ducat indigne iudiciū sibi mā/
ducat. Qꝺ vero de talibꝰ ait ꝓpheta. Hēda/
ledicam bñdictionibꝰ vestris. ⁊ gregorius.
Benedictio eoz vertīt in maledictōnem. et
oratio in peccatū. de pcīsis ab ecclia nō tole
ratis seu notoriis intelligit. quoz bñdictio
q̄ntū ad ipsos maledictio reputaī. quoniā
fm augꝰ malū inquantū in eis est dicūtur
sacramēta polluere. cū tñ illa ꝑmaneāt im/
polluta. sunt eī bonis ad ꝑmū reprobis ad
iudiciū. Hñ augꝰ. Spūalis vtus sacramē
ti vt lux pura ab illūnādis excipiī ad salutē
sed p immūdos mīstros q̄si p canale transi
ens nō coinquinaī. Hrnaldiste tñ pfidi be/
retici dicunt. nusq̄z legi q̄ īmundis ⁊ lux/
uriosis mīstris christꝰ sponsam suā ecclīaz
tradiderit custodiendā. vel ptātem sacroz
mīsterioz pagere. vel claues regni. vel pote
statez ligandi ⁊ soluēdi. q̄ illi soli vt ait gre/
gorius ⁊ iusti in hac carne positi ptātez ha/
bent ligandi atz soluēdi sicut apli. qui vitaz
vel fidem illoz cū eoz doctrina tenent. Hñ
vt dicūt a talibus sacramenta pstita nec va
lent nec pficūt ad salutē. Legīt enīz in libro
numeri. Quidquid tetigerit immūdꝰ im/
mundū faciet. Et christus. Hon pōt arbor
mala fructꝰ bonos facere. Et dauid. Hpec/
catori aūt dixit deꝰ q̄re tu enarras iusticias
meas. ⁊ a. t. m. pos tuū. Et apls. Hīa mū/
da mūdis. coinq̄natis aūt ⁊ infidelibꝰ nihil
est mūm. Et greg. in pastorali. li. ꝑmo. ca. x.
Bū is q̄ displicet a dīcendū mittīt. ira/
ti animꝰ ad detora puocaī. Itē ibidē in ca/
pitulo. xij. Hecesse est vt mūda debeat esse
manꝰ q̄ diluere sordes curat. ne tacta que/
q̄z ipsa sordida deteriꝰ inq̄net Celebraturꝰ
aūt missa hora tercia sexta ⁊ nona. In tercia
q̄ fm marcū hora illa christꝰ crucē ascēdit
⁊ linguis in deoz crucifixus est clamantiuz
crucifige crucifige. Et q̄ illa hora spūsscūs

sup apl'os in igneis linguis descēdit. In sexta q2 in illa hora fm matheū vere crucifix9 et īmolat9 est. Et in nona. q2 hora illa in cruce pendēs emisit spūm. Theleſphor9 papa statuit vt missa añ horam terciā non dicat. qō de publicis 7 popularibus missis intelligendū est. Que sicut aug9 ait. non debēt in publico fieri. ne ꝓlus a publicis que hora tercia dicunt retrahat. Cantat aūt dieb9 dominicis 7 festiuis hora tercia. In pfestis hora sexta In q̄dragesima hora nona. 7 etiā ex institutione pelagij pape 7 alioꝝ in diebus ieiunioꝝ nō tñ oim. In sabbatis vō ieuniorūz q̄ttuor temporū sero pōt celebrari ppt ordines sacros qui ad dñicaz seq̄ntē ptinere noscunt. Dz q2 missa a ieiuno dici debet 7 ideo ne nimis ieiunet. post vespas inchoatur. 7 sic vsqz ad noctē ieiuniū ptelat. De quo in sexta pte sub sabbato paschali dicet. Q2 vero missa q̄ñqz sūmo mane cantat ex ꝓsuetudine nō ex ordine est. Leo tñ papa diluculo siue ꝑma diei pte ad missaz intrabat nescio an necessitate. an ratiōe. an sola vsus apostolica ptāte. vel de peculiari missa intelligendū ē. Qui aūt necessitate p̄uenīūt terciam aut offerūt post sextā aut nonā amore diuino. ne videlicet eis dies absqz sacrificio ptereat excusari p̄nt cū discipulis q̄ euellebant spicas in sabbato 7 cū dauid q̄ comedebat panes ꝓpositiōis. Uel q2 in missa fit memoria passionis. mortis. sepulture. resurrectionis. 7 ascēsionis. ido cantat tot varijs horis. In tercia i memoriā passionis 7 ascēsionis. Post sextā in memoriā mortis. Post nonā in memoriā sepulture. In mane i memoriā forte resurrectiōnis. Asserūt etiā quidam dñm in medio rullio horaꝝ crucifixum 7 iō nūc hāc nūc illā horā positaz. Uñ ecclesia inter vnā horam 7 alterā celebrat missaz In die aūt natalis dñi ꝑma missa de nocte cantat. put sub ipso festo dicet Ceterum si i quadragesima occurrūt duo officia. q̄s dies duplices vocam9. missa de festo dr in tercia 7 absqz genuflectōne. officiū vero de ieunio dr in nona 7 cū genuflectione. Tpe etiam aduent9 debet missa in sanctoꝝ festiuitatibus hora tercia celebrari. Uex null9 debet ea dē die plures missas celebrare regulariter. q2 christus semel passus fuit. Et valde felix est qui etiā vnā digne potest celebrare. nec pōt quis duas missas cū vno vel vnaz cum duob9 sacrificijs celebrare. Sub vno tñ canone pñt plures hostie confici. Unaz et pbyter debet semp hostiā p infirmis habere paratam. Ꝺoteſt q̄z sacerdos vnā missam cum sacrificio. 7 aliā siccā celebrare. Ꝺ missa sicca dr. quoniā si sacerdos nō potest ꝓficere. q2 forte iam celebrauit. vel ob aliam cām pōt accepta stola epl'am 7 euangeliū legere 7 dicere orōnem dñicam 7 dare bñdictōem q̄nimo si ex deuotōe nō ex superstitione velit totū officiū misse sine sacrificio dicere. accipiat oēs vestes sacerdotales. 7 missam suo ordine celebret vsqz ad finē offertōrij. dimittens secretā. que ad sacrificiū ptinet. p̄fationem vō dicere pōt. licz in ea videant angeli inuocari ad ꝓfectōnem corpis 7 sanguinis christi. de canone vō nihil dicat sed orōem dñicaz nō ptermittat. 7 que ibi sequunt sub silentio dicenda nō dicat. calicē vel hostiaz nō habeat. nec de his q̄ sup calicē seu eucharistiā dicunt vel fiunt aliq̄d dicat vel faciat. pōt etiā dicere pax dñi sit semp vo. ꝛc. 7 exinde misse officiū suo ordine pagat. melius est tñ talia omittere. Uex quidā incipiūt missam ō die celebrātes illā suo ordine vsqz ad offerendā. postea incipiūt aliā missam 7 eā cantant vsqz ad eū dez locū. 7 idē faciūt plures si volūt. 7 incepta missa viuoꝝ incipiūt q̄ñqz missam mortuoꝝ eaz ꝓsequētes vsqz ad eundē locū. 7 exinde ꝓcedētes dicunt tot secretellas q̄t missas inceperūt. semel tantū canonē dicētes 7 ꝓsecrātes. 7 in fine tot orationes dicunt quot officia misse inceperūt. sed hoc tanq̄z detestabile reprobam9. Ꝺoteſt tñ sacerdos q̄ñqz plures missas vna die celebrare. Ꝺrimo in festo natalis dñi. sicut in sexta parte sub illo festo dicetur. Secō vbi necessitas exigit. puta si quis moriat. Concilium tñ carthaginēse dicit q̄ si epūs vel alius post terciaz obierit. cōmemoratiō solis orationibus faciēda est sine missa. Tercio causa honestatis. vt si aliqua magna ꝑsona supueniens velit missaz audire. Quarto ꝑm

quosdaz cā vtilitatis.puta ꝓpter pegrinos ꝓpter hospites.ꝓpter comeantes.ꝓpter infirmos.ꝓpter sponsos.⁊ ꝓpter raritatē clericorum.⁊ pauptatem ecclīaz sacerdotes ꝓprios nō habentiuz. Quinto vt dixit sicardus epūs cremonēsis in mitrali. cū due festiuitates occurrunt. ¶ Dñt etiam tres celebrari. tū quia hoc fit licite in natali. tuz qz christi passio tripartita est. ¶ Dassus est enī linguis insultantiū. manib⁹ verberantiū.⁊ clauis crucifigentiū. Ipse etiā est a patriarchis gestibus imolatus.a ꝓphetis vbis sacrificatus a patre ⁊ a seipso realiē oblatus. Sexto pari rōne.si in die ieiunij occurrit aliqō solenne festum.potest vnā de festo ⁊ aliā ō ieiunio celebrare.si alius ꝑsbyter nō assit. Legit etiā q leo papa sepe septies ⁊ aliqñ nonies in eadez die missaz celebrauit. Sacerdos tñ aliā missaz in eadē die celebrat⁹ in vltia tantū missa pfusionē sumat. quoniā si in ꝓma sumeret ieiunus non esset.⁊ sic alia missa impediret. alias aūt quotiēs celebrat. totiens corpus christi ⁊ etiā pfusionez sumat. Sed nunqd ꝓcursus cōficit. ¶ Rñdeo sic.licet hoc facere nō debeat.non enī ieiunū est de substantia.put in canone innuit aug⁹. al's dñs nō ꝓfecisset. ¶ Magister tñ buguitio dicit ꝯ.

Sane ꝑsci stpib⁹ hereslib⁹ pullulātib⁹ ⁊ trinitatē ipugnātib⁹.ex institutōe alcuini magistri karoli rogatu bonifacij archiēpi maguntini statuētis. ¶ Dma feria missa de trinitate dicebat. Scda feria ō sapientia. Tercia feria de spū sancto. Quarta feria de caritate. Quinta feria de angelis. Sexta ō cruce. Septima de bta ygine. Causa vō illa cessante illō cessauit.⁊ dñicali officio ordinato statutū fuit vt ꝓma feria suū haberet officium.s.ō trinitate. Scda ō angel'. qz tūc ꝓmo creati sūt i bonis gratuitis.tūc ei lux diuisa fuit a tenebris.i.boni āgeli a mal'.qz tūc ceciderūt mali.boni vō ꝓfirmati sūt. In prima vō feria creati fuerūt angeli i bonis naturalibus. Cantat etiā in scda feria ꝓ defunctis vt illis adhibeam⁹ suffragia angelorz. Et qz vt dicūt quidā in ꝓma feria refrigerū bnt illi q sūt in purgatorio.⁊ statiz in scda feria redeūt ad penas ⁊ laborē. q̄re vt eorz subueniat laboꝛib⁹ missa p illis in scda feria celebrat. In tercia feria p peccatis. In q̄rta p pace. In q̄nta p tribulatione. Vel in tcia feria debet repeti introit⁹ misse de dñica. Institutum etiā fuit vt in q̄rta feria ieiunaret.⁊ illa silz die debet missa de dñica dici nisi festiuitas impediat. In q̄nta feria debet silr repeti officiū dñice scz introit⁹ epla et euāgelium qz dies iouis ō cognata dñice diei. put dicet sub ti. de accessu ponti. ad al. In sexta feria de cruce. Illa enī dies ꝓpriat' christo in cruce.qz ipe in ea moꝛi ⁊ crucifigi voluit p salute hūani generis. In septima feria de beata ygine. Qō omittiū habuit. Quoniam olim in qdā ecclia ciuitatis cōstātinopolis erat imago beate ygnis. coā qua depēdebat velū qō totā velabat imaginē. sed ꝫ velum in sexta feria post vesꝑas recedebat ab imagine nllo mouēte solo dei miraculo. q̄si deferret in celū. vt ad plenū posset imago a ꝑlop̄spici. Celebratis vō vesꝑis in sabbato descendebat ipm velum añ eandē yconaz siue imaginē.⁊ ibi manebat vsqz ad sextam feriā. Hoc viso miraclo sancitū est vt semper illa feria ō bta ygine cantaret. Alia etiā ratio est qz dño crucifixo et moꝛtuo.⁊ discipulis fugientib⁹.⁊ de resurrectiōe desperātibus.in ea sola tota fides in sabbato illo remansit.sciebat enīz qūo portauerat eū sine laboꝛe et pepeꝛat sine dolore.⁊ iō certa erat q filiꝰ dei esset ⁊ a moꝛtuis die tertia resurgere debebat. Et hec est rō quare dies sabbati magis q̄z alia dies beate marie ꝓpriat'. Tertia rō est qz dies sabbati est ianua et introitus ad dñicam diē. Añ cū sum⁹ in sabbato.sum⁹ iuxta dominicā diē. dies aūt dominica est dies req̄ei.et significat vitā etnā. Añ cum sum⁹ in grā dñe nostre sum⁹ q̄si in ianua padisi. Quia igit ipsa ē nobis porta ad regnū celoꝛ.qō per diē dñicaz figuratur. iō de illa solēnizamus in septima feria que diem dñicam p̄cedit. Quarto vt solēnitas matris solēnitati filij ꝓtinueꝛ. Quinto vt festiuius agat⁹ in die in qua deus ab omne ope requieuit. Notandum etiā est q i misse officio vbi christi passio repꝛsentatur tribus linguaꝛ generibus vtimur scz greca

hebraica ⁊ latina. ad significandū q̄ his tribus linguis scriptꝰ est titulus crucis christi ioh. xix. ⁊ ad designandū q̄ oīs lingua que p hanc triplicē intelligīt deū laudare ⁊ confiteri debet. q̄ dñs noster iesus christꝰ in gloria ē dei patris. Licet eī mlta sint genera linguaꝝ. iste tñ sunt p̄ncipales. hebrea ppter legem ⁊ q̄ est mater aliarum. greca ppter sapientiā. latina ppē nobilitatē ⁊ romani imperij dominū. Verba latina sunt epistole euāgelia. oīones ⁊ cantus. greca sunt kyrieleyson christe eleyson ⁊ imas. hebraica sunt alleluia. amē. sabbaoth. ⁊ osanna. Uñ ⁊ in missa romani pontificis in p̄cipuis solennitatibꝰ legīt euangeliū ⁊ epistola nō solum in latino. veꝝ etiā in greco. ad designādum p̄iunctionez vtriusq; ꝓpli sub vna fide siue q̄ ecclīa p̄stat nō solum ex latinis. verū etiam ex grecis. ⁊ vide in. vj. pte sub ti. de paraseue. Sed querīt vtꝝ sacerdos minꝰ q̄z duobus p̃ntibus debet celebrare missaz. Et videt q̄ nō. statuit nāq; sother papa. vt nullus missarū solennia celebrare p̄sumat. nisi duobꝰ p̃ntibus sibiq; rñdentibus. ipse tercius habeat. Cum eī ipe pluraliter dicat dñs vobiscum. ⁊ in secreta dicat. oremus p me quenit vt ipsius salutationi a pluribꝰ rñdeatur. Uel aliꝫ est necessitatis articulus in quo p̄t vno solo p̄sente celebrare. et aliud religionis ꝓtemptꝰ. Ide die quoq; credendū est ⁊ sacris autoritatibꝰ cōprobat q̄ angeli dei comites assistūt oantibꝰ. iuxta illud ꝓpbeticum. In ꝓspectu angeloꝝ psallaz tibi. Et angelus ad tobiā. Qñ orabas cū lacrimis obtuli oīonez tuā dño. Sed ⁊ in canone misse ꝓtinet. Supplices te rogamus omnipotēs deus. iube hec pferri p manus sancti angeli tui in sublime altare tuū. Ideete/rea quilibet bō habz suū ꝑpriū angelum ad custodiā. Uñ dñs in euāgelio loquens de puulis ait. Angeli eoꝝ semp vident faciem patris. Illos igīt habemꝰ in oīone ptices. quos habebimꝰ in glorificatione ꝓsotes. Solus tñ p̄sbyter nō potest diuinū officiuz absq; ministri suffragio celebrare. put in ꝓstitutione alexandri cauet. Canon quoq; tholetanū. ꝑcipi statuit. vt vbi tpis vel loci siue cleri copia suffragat. habeat quisq; dō sacrificans post se vicini solamina adiutorez. vt si ex aliquo casu ille qui ad officia impleturus accedit turbatꝰ vel ad terrā elisus fuerit. a tergo semp habeat qui eiꝰ vicem intrepide assequat. Siquidē copia tpis suffragatur si non fuerit guerra loci. si ecclīa sit diues cleri. si sit ibi copia clericoꝝ. Generalit aūt dicendū est q̄ illa est legitima missa. in qua sunt sacerdos. respondens. offerēs. atq; cōmunicans. Sicut ipsa p̄cuz ꝓpositio euidenti ratione demonstrat. Introitus ad chorum ꝓphetaꝝ respicit. quoniā ꝑm augustinū moyses mīster fuit veteris testamēti. ꝓphete ministri noui. kyrieleyson ad eos respicit ꝓphetas. qui circa dñi aduentū erāt de quibus fuerūt zacharias ⁊ iohānes baptista filiuꝰ eiꝰ. Gloria in excelsis ad cetum respicit angeloꝝ. gaudiū natiuitatis dñi pastoribus āmunciantiuz. ꝑma collecta respicit ad hoc q̄ dñs circa ānū duodecimū agebat. qñ scz ascendens hierosolimaz sedebat inter doctores audiens ⁊ interrogans. Epistola ad iohānis p̄dicatiōem pertinet. Responsoriū ad benivolentiā apostolorum respicit scz qūo a dño vocati secuti sūt eū. Alleluia ad letitiā mētis eoꝝ ptinz. quā habebant de pmissionibus eius vel ō miraculis que peum vel p nomen eius fiebant. Euangeliuz respicit tp̄us a sua p̄dicatione vsq; ad p̄dictum tp̄us. Quod vō deinceps in misse officio agīt. ad illud respicit tempꝰ q̄ō est a dñica q̄ pueri hebreorum obuiauerunt ei vsq; ad diē ascensionis eiꝰ siue pentecostes. Oratio vō secrete vsq; nobis quoq; peccatoribus. designat illā oīonem quā iesus in monte oliueti exercebat. Qō autez postea agīt significat tempus illud quo dominꝰ in sepulcro iacuit. Qñ vero panis in vinuz mittit. aīam dei ad corpus redire demonstrat. Salutatō sequēs significat salutationes postea discipulis a christo factas. Fractio oblate significat fractōnem panis factā a dño discipulis i emaus. Hec plenius in suis locis dicent. De missa pmortuis et ipsoꝝ officō in septima pte dicetur. Ad hoc missa non nisi in sacratis deo locis. id est in

tabernaculis diuinis ꝑcib⁹ a pontificibus delibutis. absq; magna necessitate dici debet. ℔ō ergo in ꝓphanis domib⁹ absq; epi licentia. q; sancti⁹ est missam nō cantare vl' nō audire q̄z in locis in q̄bus hec fieri non optet. Uñ scriptuz est. Uide ne offeras olocausta tua in omni loco quē videris sed in omni loco quē elegerit dñs deus tuus. Be hoc dicet in ꝓhemino q̄nte ptis. ℔ Dotest tāt esse necessitas vt dicat in naui vel in exercitu sub papilione siue sub diuo si illō haberi ñ possit. sed tunc cuz tabula seu altari viatico ℔ Dresbyter aūt nō debet missam celebrare sine licentia epi in altari in quo epūs ea die celebrauit. Sixtus tñ papa statuit missam nō nisi sup altare celebrari. Felix papa ꝑm⁹ statuit sup memorias martiruz missas celebrari. Bonifacius papa scd̄us statuit vt in misse celebratione clerici a laicis sint diuisi. ℔ Dartin⁹ papa statuit missā alta voce cantari. Uigili⁹ papa statuit eā in eccl̄ie orientali ꝑte dici. Illud q̄z notandum est q̄ in missa repūtat pugna ⁊ victoria sacerdotis ꝓtra hostem antiquū. ℔ Droceſſus ad banc pugnā ponet sub ti. d̄ accessu ponti. ad al. in fine. Arma vero ⁊ pugna sacerdotis posita sunt in ꝓhemio tercie ꝑtis. ℔ Rursus missam quasi q̄dam iudiciuz imitat. Unde ⁊ canon actio vocat. Est enim actio causa in iudicium deducta. In missa quidem causa nostra agit. oratoꝝ est ꝓtorum. de⁹ iudex. yabolus accusator. mistri testes. sacerdos aduocatus ⁊ defensor hic est moyses q̄ causam ꝓpli ad dñm allegabat. cui⁹ patrocinio delatoris fallacia ꝓfutat. ⁊ nostra innocētia cōprobat et absoluit. ⁊ iudicis ira placatur. et p misericordiam culpa remittit. Cetez missa d̄ misterium q̄d ꝑfertur ⁊ sacrificiuz quod offert. ℔ Disse aūt officiū in duas ꝑncipaliter diuidit ptes. videlicet in missaz catbecuminoꝝ. ⁊ missam fideliū. ℔ Dissa catbecuminoꝝ est ab introitu vsq; post offertorium. que missa ab emittendo d̄. quoniā q̄n sacerdos incipit ꝓsecrare eucharistiam catbecumini foris de eccl̄ia mittunt. Unde antiquit⁹ plecto euangelio dyacon⁹ supra pulpitū acclamare solebat. Si quis catbecuminus adest exeat foras. put dicet inserta ꝑte sub quarta feria quarte dñice q̄dragesime. Q̄d ideo fiebat quoniā catbecumini licet sint in fide instructi. nōduz tñ sunt renati siue baptizati. ⁊ ideo nōduz sunt de corpe eccl̄ie. sicut nec iudei. nec gentiles. q̄re sacris altaris misteriis interesse nō debent. q̄ non nisi baptizatis fidelibus cōmittunt. nec thesauri eccl̄ie sunt inimicis oñdendi. Unde d̄ quibus d̄ā qui catbecuminoꝝ ⁊ nōdum renatoꝝ tipum. seu figurā gerebāt scriptū est Jesus aūt non credebat se illis sciens q̄d in homīe eēt. ℔ Hinc etiā in canone carthaginē. ꝓcilij d̄r q̄ nec gentilis nec hereticus nec iudeus ꝓhibeat eccl̄iam ingredi ⁊ audire verbum dei vsq; ad finez misse catbecuminoꝝ nec etiam incestuosi. ℔ Dissa vero fideliū est ab offertorio vsq; ad post ꝓmunionem Et d̄r missa illa a dimittēdo. q; ea expleta ad ꝓpria quisq; fideles dimittunt. ℔ Dissa ergo aliq̄ est nomen collectiuuz. q; q̄ñq; missa vocatur q̄d est ab introitu vsq; ad offertoriuz Q̄ñq; quod ē ab introitu sacrificij vsq; ad ite missa est. ⁊ hoc verius q; tunc hostia mittitur. Q̄ñq; q̄d ꝓsitatius est dicit missa totū officium ab introitu vsq; ad ite missa est. siue inuocatio noīs dei que fit a sacerdote super altare. q̄si transmissa. eo q; ꝓpl's fidelis p misterium sacerdotis qui vice mediatoris inter deum ⁊ homines. i. christi fungit. preces supplicatōes. ac vota altissimo transmittit. Q̄ñq; illud tantū officium q̄d sub silentio dicitur. Q̄ñq; solum ẏba illa quib⁹ dominicum ꝓficitur corp⁹ ℔ Aliquando missa est nomen ꝓprium quia significat christuz qui missus est a patre in hunc mundū. Significat etiam angeluz qui mittit vt p eius manus hostia offerat in sublime altare dñi. Ipsum ergo sacrificiū. i. hostia vocat missa. quasi transmissa. ꝓmus siquidez a patre nobis vt sez eēt nobiscum. postea a nobis patri vt intercedat ⁊ sit ꝓ nobis apud deum Itez transmissa. ꝑmo nobis a patre p incarnatōnem christi filij sui qui fuit missus celestis. ⁊ postea patri a nobis p passionem ei⁹ Similiter in sacramento transmissa ꝑmo nobis a patre p sanctificationē q̄ nobiscum

ē incipit postea patri a nobis p oblatōz q̄ p nobis apud patrem intercedit. Hec enim missio seu legatio sola sufficiens ⁊ idonea ē ad soluendas int̄ deū ⁊ hoīes inimicicias ⁊ offensas. Cum ergo dyaconus in fine misse dicit. ite missa est. idē est ac si dicat. redite ad ppria. vel sequimini christū q̄ missa siue oblata est hostia salutaris p nobis ad deū patrem placandū. Potest etiā et aliter missa diuidi in q̄tuor ptes sm aplm ꝑma ad titū scdo. ⁊ habet̄ et in canōe ꝓcilij toletan. scz in obsecrationes. orōnes. postulatōnes. ⁊ laudes siue grārum actiones. Quoz vboꝝ expositio in q̄nta pte sub ti. de tercia ponet̄ Pdars ꝑma ptendit̄ ab introitu vsq; ad offertoriū. et dr obsecrationes. i. precationes que scz fiunt pulsāz spēs incipiant benedicti Scda vsq; ad finem dñice orōnis ibi videlicet. libera nos q̄sumus dñe ⁊c. Tercia vsq; ad cōmunionē videlicet sm aug⁹. orōnes quas epūs dicit post cōionē. Quarta vsq; in finez scz sm augustinuz. q̄n post ite missa est. vel bñdicamus dño. ꝓlis respondet dō gratias. Scōm alios vero ꝑma ps ptendit̄ ab introitu vsq; ad Te igit̄. Scda vsq; ad Oremus ꝑceptis saluta. Tercia vsq; ad collectas. Quarta vsq; ad ite missa ē Rursus q̄ quinq; fuerūt sanguinis christi effusiones. ideo misse officium ab offertorio in antea in quinq; subdiuidit̄ ptes. vt ibi dicetur. Sed ⁊ q̄ in sola cruce etiam quinaria fuit sanguis effusio. ideo ⁊ solus canon subdiuidit̄ in quinq; partes. Pdrima vsq; qui pridie. Secunda vsq; ad memento Tercia vsq; ad ꝑceptis. Quarta vsq; ad embolismū. Quinta vsq; ad collectas.

De quinq; psalmis quos pontifex celebraturus dicit

Celebratur⁹ pontifex missaz solennia q̄sdaz psalmos ⁊ orōnes ex institutōne celestini primi ꝑmittit. quos interim duz caligis ⁊ sandaliis ornat̄ dicit sm exhortatōem psalmiste dicentis p̄occupemus faciē eius in cōfessione et in psalmis iubilemus ei. Hi psalmi sunt quinq; videlicet Quaz dilecta tabernacula. Benedixisti. Inclina. Credidi et De ꝓfundis. vt quidq̄d ī mundū quinq; sensuū trāsgressione ꝓmisit q̄nq; psalmoꝝ orōne detergat. Quedā enī ꝓtinent in quolibet ipsoꝝ que recte cōuenit celebraturis altaris misteriū ⁊ eucharistie sacramentuz Orōes vo quas adiecit manifeste ptinēt ad impetrandū cordis ⁊ corpis mundiciam ⁊ munimē. Rursus ideo dicit. Quā dilecta ⁊ alios psalmos. vt in christo cuius typum gerit vtutū plenitudo noteī. Et nota q̄ religiosus sm ordinis sui pfessionem discalceatus incedens missam celebraturus se calceat ex ꝑcepto apli dicentis ad ephe. State calciati pedes in ꝑparatione euangelij pacis. Nempe p calciamenta que fiunt de pellibus animaliū mortuoꝝ ⁊ calcant terram ⁊ sunt clausa de subter ⁊ aperta desup. significat̄ q̄ sacerdos debet esse mortuus mūdo ⁊ debet habere cor clausuz ad terrena. ⁊ ipa tanq; lubrica calcare ⁊ vilipendere ⁊ aptuz ad respiciendū et desiderandū celestia.

De capitis cōpositiōe et manuum lotione

Aligis et sanda lijs ꝑpositis pontifex ⁊ sacerdos caput pectinat. manus et faciez lauat. Nam ⁊ legalis sacerdos sacrificaturus lotis ꝓpus manibus ac pedibus induebat manastalim. cui⁹ loco bodie sandalia habent̄. put dictum est in tercia pte sub ti. ō legalibus indumētis. Pdectinat igit̄ caput et faciez lauat. Pdimo exemplo marie que futurā christi passionē figurās vnxit oleo caput eius. Etenī in misse officio christi passio repsentat̄. Secundo ex mandato domini dicentis in matheo. Tu aūt cuz ieunas vnge caput tuum ⁊ faciem tuam laua. per hoc significās q̄ in sanctis operib⁹ nostris omnem fictionem ⁊ simulatōnem a nobis amouere debemus. Tercio pectinat̄ caput Nam p capillos superflue cogitationes ⁊ cura terrene solicitudinis. p caput mens et intentio. que cunctis aīme actibus sicut caput ceteris membris supeminet. significantur. Congrue igit̄ pectine capilli ꝓplanant̄

et ordinant & euulsi sepantur. ad notandu3 q tūc specialit mores cōponere & supfluas cogitatiōes a se repellere debet iuxta illō p/pheticum. Auferte malū cogitationum ve/stray. atz mens ipsius pūa discretōne sepa/ri. quietari & purgari a terrenis solicitudini/bus. et vtutibus ornari debet. Decten eniz ppter ordinatā in scissionibus diuisionem discretionem significat. qua intentio aīme adornat. sic capilli capitis pectine adornan/tur. Manus quoqz lauat. ppt reuerentiaz tanti sacramenti. q̄tenus ad illud ptractan/dum mūdissimus accedat. Un̄ gregorius in pastorali li. j. ca. xij. Necesse est vt munda studeat eē manus que diuere sordes curat Corpaliter igit lauat manus vt spūalit mū/det actus. iuxta illud ps. Lauabo int inno/centes manus meas ꝛc. ne quasi illotis ma/nibus ad mēsam puenire videat. nō q lutū manuū diuina sacramēta cōtaminet. sed si quis indigne manducat & bibit iudiciū sibi manducat & bibit. Un̄ et in euangelio ma/thei. Nō lotis manib9 manducare nō coin/quinat hoiez. que vero de ore pcedunt & de corde exeunt. videlicet cogitatiōes male bo/micidia & adulteria & cetera hmōi. hec sunt que inq̄nant hoiem. Solicite ergo satagen/dum est vt nō tā exteriora manuū q̄z interi/ora mentiū inq̄namenta purgent. Manu/um autē lotio a lege sumpsit exordium vt p̄missum est. Legit enī exo. xxx. xxxviij. et xl. .c. q̄ moyses fecit labrū eneū de speculis mu/lierū in q̄ lauabāt se sacerdotes. in ingressu tabernaculi testimonij. & q̄n accessuri erant ad altare. Siq̄dem in labro eneo sonoro si/gnificat confessio. In altari aureo mētis ama/ritudo. In speculis mulierū vite sanctoꝝ con/sideratio. Sacerdos ergo p̄usq̄z ad altare ve/niat p confessionez siue lacrimis pnīe se ablu/at. p mentis amaritudinem se purget. p con/sideratiōnē vite sanctoꝝ se informet. Be pri/mo ysa. iij. Mundamini qui fertis vasa do/mini. Be scdo p̄ma corinth. vj. Expurgate vetus fermen. ꝛc. Be tercio hebre. xij. Habē/tes impositaz nubē deponam9 omne pon/dus & circūstans nos peccatuz. vt simus in numero innocentū audacter dicentiū. Iu/dica me dn̄e quoniā e. in īno ꝛc. Item. Laua/bo iter innocētes man9 meas & cir. a. t. d. Be inde manus lotas manutergio tergit. quia post lacrimas & p̄nitiōis peccata abhorrere et abolere p opera satisfactiōis debet. Linū quidem plaborem ad candorē p̄ducit et pe/nitentes p satisfactionē ad ppetuam glorifi/cationem. Crinium igit manuū et faciei or/namenta. nō sunt voluptatis oblectamēta sed in figurā a domino sacerdotibus legis iniuncta.

Be aqua benedicte consecratō ne et aspersione

Sacerdos in domi/nicis dieb9 celebraturꝰ alba & sto/la patus. p̄ius q̄z planetā induat. vt liberius vacare possit. aquā ex institutio/ne alexādri pape p̄mi benedicit. altare eccle/siaz & p̄plm aqua benedicta cōspergit vt oīs spirituum īmundoꝝ spurcicia tā de habita/culo q̄z de cordibus fidelium ppellat. hec ei virtus aque exorcizate inest. Et etiaz q̄ no/uus chr̄stianorū populus baptismatis sa/cramento renat9. ita misterio aque lota re/natorū corpa munit. sicut sanguis agni a p̄sco p̄p̄lo ad repellendū pcussorez in post/ibus ponebat. Un̄ in canone alexādri ita le/gitur. Aquā sale aspersam p̄plis bn̄dicim9. vt ea cuncti aspersi sanctificent et purificēt q̄ & omnib9 sacerdotib9 faciendū eē man/damus. Nā si cinis vitule aspsus p̄plm san/ctificabat atz mundabat. a venialib9. mul/to magis aqua sale aspersa diuinisq̄z p̄eci/bus sacrata p̄plm sanctificat atz mundat a venialibus. Et si sale aspso p heliseum ste/rilitas aque sanata est. q̄nto magis diuinis p̄cibus sacrat9 sal sterilitatē rez aufert hu/manaꝝ & conq̄natos sanctificat & purgat et cetera bona mltiplicat. & insidias dyabo/li auertit. & a fantasmatis versutijs homies defendit. Rursus tū sacerdos intus taber/naculū aspergit. duz dei misericordiā petit. Cyprianus q̄z papa ait. q ideo hoies a qua bn̄dicta aspgunt. q̄ valet ad sanctificatōez. Un̄ scptura p ezechielē dicit. Aspergaz sup

vos aquã mundã. & mũdabimini ab oĩbus ĩmunditiis vestris. & dabo vobis cor nouũ et spũz nouũ in vobis. Jtẽ in numeris. Qui tetigerit cadauer hoĩs siue humane anime mortuũ. i. a morte cadens. & ppter hoc septẽ diebus fuerit ĩmũdus aspgat ex hac aq̃ die tercia & septima & sic mundabitur a peccato. Si eĩ aspersus die tercia non fuerit septima ñ poterit emũdari. Jtẽ qui ex hac cõmixtione aspsus nõ fuerit polluet tabernaculũ. i. tanq̃z pollutus nõ intrabit cuz alijs tabernacl'm. i. seip̃m qui est ps tabernaculi dñi. i. eccle. & pibit ex israel. Jtẽ qui aq̃ expiationis nõ est aspsus ĩmũdus erit & manebit spurcicia ei' sup eũ. Et itez Jspurificabis leuitas circũspergẽs eos aqua purificatõis Et itez. Aqua aspsionis purificatio est. Ex q̃b' apparet aspsionẽ aq̃ instar salutaris lauacri obtinere. Quidã tñ p̃missa referunt ad aquã baptismi. Aqua igit' in memoriaz baptismi omni dñica bñdicit'. vt dicet in sexta pte sub ascensiõe. p̃terq̃z in pascha et pentecosten. q: i sabbatis dñicas illas p̃cedentib' bñdictis fontib' añ crismatis ifusionẽ aqua recipit'. & ad aspgendũ nos et domos rebuat'. sicut i canone cautũ habet'. Ex aqua ergo bñdicta nos & loca i sigficatõez baptismi aspgim' nec aspgimur vt rebaptisemur sed vt grãz diuini nois cũ memoria baptismatis inuocem'. Et licet in dictis duabus dñicis aspgat' altare nõ tñ tũc cantat' antiphona. ALsperges me dñe ẽ. q: tũc pot' lugendũ nobis ẽ cũ recolim' nos eẽ a christo mũdatos p sue supplicij passiõis. iuxta illõ treno. ij. Memoria memor ero & tabescet in me aĩa mea. Jn dñicis ergo dieb' añ missam mat' altare tantũ et tot' ip̃s aspgunt'. q̃uis in nocturnis & vespis oĩa altaria vel saltẽ p̃cipua thurificent'. Circa q̃ p̃sideradũ q̃ bus' aspsio alia rõne fit sup ip̃m & alia super altaria. Quia eĩ p̃cluſit de' omẽs subpcto saltẽ veniali q: septies i die cadit iust' idcirco ipe ip̃s eccliaz ingredies diuinis insistere intẽdens ipsa aq̃ sanctificata aspgit'. q̃ valet ad q̃tidiana delẽda. sic et canis virtute in veteri testamẽto. p̃m qõd q̃ mũdus erat p̃hibebat' eccliaz ingredi donec aq̃ lauaret'. Altare ãt aspgit' ppt reuerentiã sacramẽti qõ ibidẽ p̃secrãdũ ẽ. vt inde oĩm maligno: spirituũ p̃stia arceat'. Et q̃niã christ' p altare qõ eẽ dz lapideũ. significat' p̃m illud apli. petra aũt erat christ'. & fides nostra de vno christo & nõ de plurib' est. idcirco vt signuz signator ñdeat vnico altari aspso vniuers' aspergit' ip̃lus. q: ipe solus est q̃ tollit peccata mũdi. Thurificatio vo q̃q̃z repñtat diffusionẽ diuersa: grã: spiritualiũ. & q̃niam grã nõ solũ in capite. vez etiã in alijs subiectis capiti inuenit'. ideo p̃uenient post p̃mũ secũdario alia altaria. p que diuersi grad' sanctor intellugunt'. thurificari solent. Rursus thus in thuribulo. cor igne oratõis accẽsuz sigficat. q: ergo oratio nostra solum ad deũ & christũ mediatorẽ nostr' debz p̃cipaliter applicari. idõ et altare & crucifixus thurificari solent. Jn paschali aũt tpe ad aspergendum cantamus. vidi aquam. qõ sumit' de ezechiele. cui dominus ostendit ciuitatẽ edificatã sup montẽ & vergentẽ ad austruz in qua erat mirabile templũ. Ciuitas eccl'a est. de qua dr. Aõ potest abscondi ciuitas supra montẽ posita. Templũ est corp' christi. õ quo dr. Soluite tẽplũ hoc et p' triduum exci. illud Aqua õ tẽplo egrediẽs. fons est baptismi de latere christi p̃cedẽs. Dz cũ fuerit i leuo lanceat'. cur hic dr a latere dextro. Rñdeo q' duo sũt latera christi. s. dextr et leuũ. Dextrũ est diuitas & leuũ bũanitas Aa latere igit' dextro exiuit. q: õ diuina christi natura spũssanctus aqua inuisibilis p̃cedit. qui aque visibili que de latere leuo. id est humanitate lanceata perfluxit saluandi virtutem tribuit. Recte igitur hoc in p̃cessione paschali cantamus in laudẽ fluminis huius cuius inundatõne per mortem christi reuixim⁹. Verum post octauam pentecostes cantatur in dominicis ad aspergẽdum antiphona ALsperges me domine. quea pascha vsq̃z tunc intermittitur. quia de fide passionis et humilitate baptismi p̃pheta p̃dixit. Jdoro aqua cuz benedicit' sal admisceat'. quod ab heliseo sumpsit exordiũ. Et fit Ƀ ad notãdũ q' ip̃s p aquã i tellect' vt sanctificari possit p̃ sacerdotis officiũ

verbo dei imbuit qđ p sal̃ significat. Fit ter crux sup aquā et salem qz docet pl's sancte trinitati grās p sua eruditione atqz redemptione referre. ¶Per aquā quoqz cōfessio p salez amaritudo significat. ex qua mixtura gemin⁹ pt⁹ pcedit scz diuisio seu sepatio delictoꝝ. ⁊ ortus ỽtutum ac bonoꝝ opeꝝ. Sz quare ꝑus sal benedicit q̃z aqua. ¶Respondeo p sal intelligit amaritudo pn̄ie. p aquā baptismus. qz ergo cordis ⁊tritio debet precedere absolutionē. et pn̄ia baptismum ideo ꝑus benedicit sal q̃z aqua. Et nota quatuor eē genera aque bñdicte. ¶Prima ī qua fit iudiciū purgationis. que in ỽsu non est. Scđa aqua que sanctificat in dedicatione eccl̃ie ⁊ altaris. de q̃bus in prima pte dictū est sub ti. de ꝓse. eccl̃ie ⁊ altaris. Tercia ē qua in eccl̃ijs aspgimur de qua hic agit. Quarta aqua baptismi. de q̃ dicet in sexta pte sub sabbato sancto. ⁊ hac solebant boies aspergi p totā q̃z crismare. ⁊ adhuc fit in q̃busdaz locis. sed hodie interdictum est. ¶Dutabāt ei se iter a peccatis huius aq̃ aspsione mūdari. cū tn̄ constat nullū bis baptizari posse Quia ỽo maius dignū trahit ad se minus dignū ideo si aqua non bñdicta admisceat benedicte. efficit benedicta

De officio seu introitu misse

¶Introitu prima

ps misse incipit. Sciendum aūt q sancti prēs et pphete añ christi aduentū suspirantes ⁊ pconātes. pmiserūt desideria. opera. laudes. ⁊ pces. que singula figurant in missa. Introit⁹ nanqz scz ipsa antiphona vaticinia pphetaꝝ. et sanctoꝝz patrum desideria. cum pconijs. filij dei aduentum ⁊ incarnatōnem dei expectantiū exprimit. In cuius rei signum in prima dñica aduentus cantat eccl̃a introitum. Ad te leaui. Chorus igit psallentiū clericoꝝ. q̃ significat choꝝ pphetaꝝ et multitudinē sanctoꝝ christi aduentū expectantiū. animā suaz dilatat. ⁊ introitū in iubilo cantat. quoniaz pphete patriarche reges et sacerdotes oēsqz fideles aduentum christi cū desiderio expectabant clamantes ⁊ implorantes. Emitte agnum dñe dñatorem terre ⁊c. Item. Veni domine ⁊ noli tardare ⁊c. Hinc etiam ille simeon iustus ⁊ senex benedixit dicēs. Nūc dimittis seruum tuū domine scd̄m verbuz tuum ⁊c. Quia viderūt oculi mei salutare tuum ⁊c. Et christus. Multi reges et pphete voluerunt videre que vos videtis. ⁊ non viderūt ⁊c. Ex eoruz ergo ꝑsona cantatur introitus. p quos christus introiuit in mundum. iuxta illud apostoli. Et cum introducunt p̄mogenitum in orbem terre. ⁊ adorēt eum omnes angeli dei. Sequitur ỽsiculus psalmisticus siue psalmus. qui ỽsionez ad opationem notat. Dicitur etiam versus qz p eum reuertimur ad introitum. significās opera ⁊ vaticinia. Consequenter ex institutōne damasi pape dicit. Gloria patri ⁊ filio et spūisancto ⁊c. quod significat laudem. qz post opatoꝝz danda ē gloria. Dicit etiā glia vt oñdat patrē et filiū ⁊ spūmsanctū habere eq̃lem glīaz et coetnā maiestatē in p̄ncipio ⁊ nūc ⁊ semp ⁊ in secula seculoꝝ. i. in p̄senti preterito ⁊ futuro tpibus. Interpositio aūt glorie inter p̄mā cantatōem introit⁹ ⁊ ipsi⁹ repetiōem. designat captationē benivolentie. Ut enī qđ expectabāt facilius obtinerēt ad totā trinitatem cordis ⁊ vocis glorificatione clamabāt dicētes. Ostēde nobis dñe misericordiam tuā. ⁊ salutare tuū da nobis. qui sedes sup cherubin mani. coram effra. b. et ma. Quoruz tandem clamorē spiritussanctus exaudiens. vnxit eum oleo leticie p cōsortibus suis. ⁊ ad euangelizandum pauperibus destinauit sicut ipse dei filius per pphetam testatur dicens. Spiritus domini sup me. eo q vnxit me euangelizare pauperib⁹ misit me. Deinde antiphona ipa seu introitus repetitur. vt desiderium antiquorum patrum seu iteratio et multiplicatio suspiriorum ⁊ clamoris ipsoꝝ euidentius exprimatur. Unde propheta. Manda remanda expecta reexpecta. Modicum ibi et modicum ibi. si moram fecerit expecta eum. qz veniens veniet et non tardabit. Hoc autez desiderium antiquoꝝ nō semper repsentat introit⁹ intellectu litere scz iubilo cātilene

Uerum in diebus ꝓfestis bis introit⁹ cantaꝫ in laudez diuine et hūane nature. que in ꝑsona filij sunt vnite. In q̄busdā vo ecclijs ⁊ ꝑcipuis festiuitatib⁹ triplicaꝫ in laudez et honorē trinitatis q̄si tripudiemus ei in cuius memoriā missam cantam⁹. et dr semel cum gloria patri ad laudez incarnationis. Q̄nq; aūt inchoaꝫ voce dimissa. ad notandum hūilitatem. subsequenꝫ alta vōce repetitur. que vocis exaltatio significat excitatōnem a somno peccati. quē vox supssa demōstrat. iuxta illd apli Hora iā ē nos dē somno surgere. ¶ Dotest etiā ⁊ aliter dici. put de inuitatorio in. v. parte sub nocturnis dicetur Semp tñ integre repetiē vt pfectio leticie dē notet. Quedam vo eccle dicunt introitum ¶ Primo pfecte. quia eccl̄ia deum laude pfecta laudat Secūdo impfecte. quia imperfecta est omnis laus vie. Tercio pfecte quia pfecta est laus patrie. Dicitur aūt introitus eo q̄ dum ille caniē sacerdos mīstratur⁹ ad altare intrat. seu qr per illā antiphonam ad officium intraꝫ. qui etiam vocaꝫ officium. quasi efficium. put dicet in ꝓhemio quinte ptis. Celestinus papa statuit. vt psalmi dō. centū quinquaginta. ad introitus misse ante sacrificiū antiphonatim canerenꝫ. qō antea ñ fiebat. sed epistola pauli ⁊ euangelium tantū legebanꝫ. ⁊ postea missa celebrabaꝫ. De illis ergo psalmis excepti sunt oēs introitus regulares. gradualia. offertoria. ⁊ cōmunions. que cū modulatione ꝓmo ceperūt ad missam in eccl̄ia romana cantari. Gregorius ei introitū misse cū cantu ordinauit. ⁊ vnū versum de illo psalmo q̄ cantabaꝫ retinuit Irregulares vo introitus sunt qui ꝓm varietates solēnitatū instituti sē. vt puer natus ē nob⁹ ꝛc. Spūs dñi repleuit orbem terrarum ꝛc. Et hi habent versus de psalmo. ꝓter q̄s illi. Viri galilei ꝛc. ⁊ Nunc scio vere ꝛc. Et alij quidez ꝓm aliquas eccl̄ias. Et est notandū q̄ qñ introitus de psalmo sumiē. si ꝓmus vsus psalmi sit introit⁹. aliq̄s de seq̄ntibus vsib⁹ eius dē psalmi erit vsus illius introitus. sicut ptz in introitu tercie ferie ꝓme hebdomade quadrageſime q̄ incipit. Dñe refugiū. Versus ei est. ¶ Dauid q̄z montes fierent. Si vo nō ꝓmus versus psalmi. ꝛz aliq̄s alij⁹ de seq̄ntib⁹ sit introit⁹ tūc ꝓm⁹ vsus psalmi erit vsus ipsi⁹ introit⁹ vt in natali ē introit⁹. Dñs dixit ad me ꝛc. vsus vo ē Quare fremuerūt gētes ⁊ ꝓpli meditati sit inania. Et in festo innocentū introit⁹ ē. Ex ore infantiū ⁊ lactentiū ꝓfecisti laudē ꝛc vsus est. Dñe dñs noster ꝛc. Et sic de aliis. Qō fit ad significandū vnionē ⁊ ꝓnexitatē capitis ⁊ membroꝝ. Rursus vsus q̄nq; est duplex. q̄nq; vnus. q̄nq; dimidius. De quo dicet in sexta pte sb sabbato tercie hebdomade q̄dragesime. Cum aūt introitus caniē nō sedeꝫ. quoniā ad opus ⁊ ꝓcessum christi introitus referē. vt ꝓdestinati ad vez cultum dei vocenē. In q̄busdaz ecclesijs trophi dicunē ꝑ psalmis ex institutōne gregorij pape. ad maius gaudiuz de christi aduentu repsentandū. Est aūt ꝓprie trophus q̄dam vsiculus q̄ in ꝑcipuis festiuitatibus cantaꝫ immediate añ introitū quasi qōdā ꝓambulū et ꝓtinuatio ipsi⁹ introit⁹. vt vbi gratia. In festo natiuitatis añ introitū illū ¶ Puer natus est nobis ꝛc. ꝓcedit troph⁹ iste Ecce adest de quo ꝓphete cecinerūt dicētes ¶ Puer natus est nobis ꝛc. ¶ Habuit aūt troph⁹ originē a lege. Legiē ei numeri decimo q̄ dum eleuaret arca cantabaꝫ. Exurge dñe Cum vero deportabaꝫ cantabaꝫ. ¶ Reuertere dñe ad multitudinem exercitus. Et dicē trophus a trophos qō est conuersio. quoniā quedam ibi solent fieri ꝓuersiones ad introitum. Unde q̄nq; ꝓtius dicē vsus et post hele yson. Et inde etiā trophius dicē zona. qr cōuertiē ab vmbilico ad vmbilicuz circūeundo. ¶ Dotest etiā ⁊ aliter dici. quoniā introitus est laus ecclie de iudeis cōuersis Añ tria ꝓtinet videlicet antiphonā vsuz et gloria. ⁊ hoc ꝓpter tres ordines fideliū qui fuerunt hebraice lingue. scz patriarche. prophete et apli. Introitus siue antiphona est patriarchaꝝ. vsus ꝓphetaꝝ. gloria vo apostoloꝝ. antiphone repetitio est ꝑdicationis identitas et ꝓfirmatio quasi quod longe ꝓus patriarcha gestib⁹ figurauit. ꝓphe ta ꝑdixit. aplus euāgelizauit. Ad quā etiaz ꝓuersionē notādā solēnes trophi alicubi in

serunt. qui sunt laudes ad introitū cōuertibiles. Plaz trophos grece ꝙuersio dr latine vt pmissum est.

De accessu sacerdotis ac pontificis ad altare. et de processione

Dm introitus canitur pōtifex seu sacerdos patus et sacris indumentis ornatus. de sacra ede egredit. z ad altare accedit. significans q christus expectatio gentum carne sacrosancta assumpta ex ꝙginis carne incorrupta de secreto habitaculo celoꝝ egressus est in mundū. vel de secreta ede videlicet de ꝙginali vtero egressus est tanqz sponsus ō thalamo suo. Dorro episcopus siue sacerdos egrediēs pcedit inter duos. videlicz inter vnum pbyterꝝ z dyaconuz. quē añcedit subdyacon⁹ euāgelij codicē clausum gerēs illum pcedunt duo ceroferarij. quos etiam pcedit ferens thuribulū cū incenso. Demū epus vel sacerdos ad altare pueniēs mitrā deponit. ꝓfessionem facit. codicem aperit et osculat apertū. Sacerdos itaqz seu epūs illū magnū repñtat sacerdotē scz christū ō quo ait aplūs. Christus assistens pontifex futurorꝝ bonorum ꝛc. Sacerdos z leuita illum deducētes legem z ppbetiaz designant. Im illud qō ipse dñs ppposuit in parabola sauciati. qz sacerdos quidā descendit eadē via et viso illo pterijt. sic z leuita. Moyses qz z helias in figura legis z ppbetie apparuerūt in monte cū christo loquētes. Sacerdos ergo z leuita ōducūt epm. quia lex et ppbetia christū annūciauerūt z pmiserunt. Unde moyses inquit. Propbetā suscitabit vobis deus de fratrib⁹ vestris. ipm tanqz me audietis. Item ysaias. Ecce veniet ppbeta magnus z ipse renouabit hierlm. Uel epūs seu sacerdos inī duos existens. significat christum inī duo testamēta. ipse enī a duob⁹ testamētis mundo p ppbetas et aplos predicatur. Quia vero ille in mundū venturus pmisit ppbetas sapientes z scribas. in locū scribaꝝ pmittit pōtifex seu sacerdos subdyaconum portantes scripturas. qui sapiens fit dominica disponere vasa. Qñqz vero archidyaconus z sacerdos pontificem deducunt quē immediate dyacon⁹ z subdyaconus antecedunt. qui significant aplos z discipulos quos christus misit añ faciez suaz z adhuc quotidie mittuntur pdicatores et plati ecclesie pparare viam domino spūaliter ante faciem suam. Adhuc subdyacon⁹ antecedens significat iobānem baptistam qui pcessit in spiritu z virtute helie pparare domino plebem pfectam. z fert ante pontificem codicem euangelij. quia iobānes añ christum pdicatōnem euangelicam inchoauit dicens. Denitentiam agite appropīquabit enim regnum celorum. Dyacon⁹ vero repsentat ppbetas. qui annūciauerūt futuram ex euangelio vitam. Ceterum episcopus ideo sequitur euāgelium ad notandum q debet semp illud et intueri z in mente habere. et ante illum portaī. quia per doctrinam euangelij ad christum vitā via preparatur. Doteſt etiam dici q p subdyaconum librum ferentem z p dyaconuz euangelij pconem. sanctos noui testamenti. per librum vero euangelij. nouum intelligim⁹ testamentum. Der ceropberarios vero et thuriferarium. sanctos qui pcesserūt nouū testamentum. z per duo candelabra cuz cereis ardentibus legem et propbetiam. que christum mundi lucem nunciabant cōmemoramus. Sine igne enim nō debet sacrificari. iuxta illō leuitici sexto capitlo. Ignis in altari meo semper ardebit. Quid lumē huiusmodi significet. z de cādelabris dictū est in prima parte sub ti. ō picturis. Cerei ferunt sup candelabra q fūdamētū designāt vt sup fundamētuz luceat. corā hoībus luxpdicatoꝝ. Dulcre ergo candelabra dyaconus z subdyacon⁹ añ euāgeliuz pcedūt. qz lex z ppbetie legē grē pcesserūt. In qbusdaz ecclijs sūt tres cerei. quoꝝ medi⁹ significat illū qui ait. Ubicūqz sūt duo vel tres ꝛc. In alijs septē qz grā septiformi tota ecclia illuminaī. De boc alit sub euāgelio dicet. Thuriferarius vero ceroferarios antecedit z alios. ad notādū q thuris significatio sanctis vtriusqz testamenti cōmunis est. Der thuribulū aūt corbumanuz ꝓpetent notaī. qō

debet esse aptū supi⁹ ad suscipiendū. et clausum inferius ad retinendum. habens ignē caritatis ⁊ thus deuotiōis. siue suauissime orationis. seu bonoꝝ exemplorum sursum tendentiū. quod pfumum inde resultantes notatur. Sicut enim thus in igne thuribuli suauiter redolet ⁊ sursum ascendit ita opus bonū vel oratio ex caritate vltra omnia thymiamata fragrat. Adhuc thuribulum cum incenso corpus christi suauitatis odore plenum. carbones spūm sanctū. thus bonos opis odorem designant. De hoc etiā dicet in q̄nta pte sub ti. de laudibus matutinis. ⁊ infra sub ti. de thurificatione. ¶ Postq̄ ad altare ventum est cerei qui p̄cesserant ponunt vt ostendat doctores fuisse ante natiuitatē ⁊ post illuminantes. Candelabra vero manibus pacolitos tenētur donec kyrieleyson incipiat. ad notandum q̄ doctor debet exercere opere q̄d docet. q̄q̄ non debet rudem populum deserere donec sciat pfiteri domine miserere. Illo vō incepto deponūtur quādoq̄ ī pauimento. Tum quia post acta bona opera humiliare ⁊ eē puluerem recognoscere nos debem⁹. Tum q̄ doctores in bono opere ⁊ in p̄dicatōne se terram esse cognoscere debent. Sed dum officium inchoatur subleuari debent. quia quisq̄ et p̄cipue prelatus se erigere p bona opera debet. vt ceteri hoc videntes glorificent patrē qui est in celis. Adhuc pontifex ad altare p ueniens mitram deponit put dictum est in tercia parte sub ti. de mitra. Deinde p̄fessionem facit. Interea vero dū confessio fit sub diacono tenet librum euangeliorum clausum ante faciem eius a pte sinistra. Stat q̄dem ad sinistram. quoniā ipse in aliquib⁹ tenet locū pphetaꝝ quos sepe in eccl̄a legit tenet librum ante oculos pontificis. vt illius gem memoriā habeat euangelice p̄dicationis. qui clausus tenet. quoniā lex euāgelica clausa in pphetis mistice ꝓtinetur. Cōfessione aūt facta sacerdos librum aperit et osculatur. put sub ti. de osculo altaris dicet. Sane scōm innocentium papam tercium romanus pontifex dum stationalis solēnitas celebratur cum ser ordinibus clericorū de quibus in prohemio secunde partis dictum est. a sacrario siue a loco vbi se induit et parauit p̄cessionaliter p̄greditur ad altare. designans q̄ christus exiuit a patre ⁊ venit in mundum. Hic enim p̄cessionis ordo generationis christi seriem representat. quā matheus euāgelista describit. in qua sex inueniuntur ordines personarum. a quibus scōm carnem christus originem traxit. et in mundum p̄cessit. videlicet patriarche. prophete. reges. principes. pastores. et duces. Abraam patriarcha. dauid prophetes. salomon rex. salmon princeps. iudas pastor. zorobabel dux. Duo diaconi pontificem deducentes significant abraam ⁊ dauid. quibus incarnatiōis christi facta est repromissio. Illam illi repromissus est. in semine tuo benedicentur omnes gentes. isti vero pollicitum est. de fructu ventris tui ponam sup sedem tuam. ¶ Propter qd̄ euangelista figuraliter hos duos in generatione christi premisit inquiens. Liber generatōnis domini nostri ihesu christi filij dauid filij abraā. Isti sunt due columne quas verus ille pacific⁹ in vestibulo templi posuit ante hostium. q̄s ambit funiculus duodecim cubitorum. id est quos fides duodecim apostolorum amplectitur. de quarum medio christi hostium credentibus aperitur. Quattuor autem ministri sup pontificem mapulam ferunt in summitatibus quattuor baculorum colligatam. ⁊ inde ipsi ministri manipulatij nūcupantur. Mapula illa que diuersis figurata est imaginibus sacram designat scripturam. que multis et varijs insignita est misterijs. Hec quattuor baculis sup pontifex portatur extensa. quia sacra scriptura quattuor modis sup christum fertur exposita. videlicet historice. allegorice. anagogice et tropologice. prout dictū est in prohemio libri. Hec est fluuius paradisi qui quattuor in capita diuisus progreditur. Hec est mensa propositionis que quattuor pedibus eleuata subsistit. Super pontificem ergo portat extensa vt is venisse mōstret quē lex scripserat et pphete. Nam ipsemet christ⁹ incipiēs a moyse ⁊ pphetis interp̄tabat ī oib⁹

scpturis q̄ de ip̄o erāt. propt q̄ alibi dic̄. Si crederetis moysi et crederetis et mihi. d̄ me ei ille scp̄sit. Quattuor mīstri mapulā ferentes q̄ttuor sūt euāgeliste sacrā scripturā declarantes ⁊ fidē exaltātes. Hinc ē q̄ in summitatib⁹ baculor eor imagines collocant Et p̄ferunt duo liminaria cū incenso. q̄ lex ⁊ pphete cū psalmis. christi p̄nūciauerunt aduentū christo attestāte. qui ait. Hecesse ē implere oīa illa que in lege moysi ⁊ pphetis et psalmis de me scpta sunt. In maiorib⁹ āt solennitatib⁹ septē candelabra corā pontifice deferunt. p q̄ illud ostēdit q̄ ioh̄es in apocalipsi d̄scribit. Quersus in q̄t vidi septē candelabra aurea ⁊ in medio ipsor similez filio hois vestitū podere. vt ille p hoc aduenisse monstret sup quē req̄eunt spūs gratie septiformis ꝑm illud ysaie vaticinū. Egrediet virga de radice yesse. ⁊ flos d̄ radice ei⁹ ascēdet. e. r. s. e. s. d. s. s. ⁊ in. s. q. et. f. l. s. ⁊. p. ⁊. r. s. e. s. t. d. In quibus dā etiā basilicis circa mediū chori manipulus stupe appendit. cui pontifex trāsiens ignē apponit. vt in cōspectu ꝑplicato incineret p hoc ꝑm aduentū cōmemorans. in q̄ christus viuos ⁊ mortuos ⁊ seculum p ignē iudicabit. Hā ignis in cōspectu eius sp̄ardebit. ⁊ in circuitu ei⁹ tempestas valida ne videlicet q̄s male securus exīstat quoniā qui in ꝑmo aduentu blandit̄ per secundū exterret. qui enī iudicādus venit in ꝑmo iudicaturus veniet in scdo. Hoc etiaz fit vt pontifex ignē apponens. ꝑsideret q̄ ipe in cinerē debet redigi. ⁊ ornat⁹ eius in faullam ꝓuerti. ⁊ q̄ quēadmodum stupa facile ꝓburit̄. sic etiā facile ⁊ quasi in momento p̄sens trāsit mūdus ⁊ cōcupiscētia ei⁹. Quia ꝑm iacobuz ap̄lm. vita nostra vapor est ad modicū parens. Hē forte qui gloriosus incedit in tpali gloria delectet̄ Ham oīs caro fenū ⁊ oīs gloria eius q̄si flos feni. Cum aūt iam pontifex approp̄inquat altari. ꝑmicerius scole cantor accedens dextrū ip̄ius bumer coram astātib⁹ osculat̄. q̄ cum christ⁹ nascerēt in mūdo. angelus ille cū quo facta est celestis militie multitudo laudantium deuz. natiuitatē eius pastorib⁹ patefecit. de quo dicit pphet̄a. Puer natus est nobis ⁊ filius dat⁹ est nobis. ⁊ factus est p̄ncipatus sup humer eius. Ido:ro tres sacerdotes q̄ pontifici veniēti corā altare reuerent occurrunt. ⁊ inclinātes os eius osculant ⁊ pect⁹ significat illos tres magos qui venerūt hierosolimam dicētes. Ubi est qui nat⁹ est rex iudeor. ⁊ p̄cidentes adorauerūt euz. ⁊ apertis thesauris suis obtulerūt ei munera aurum thus ⁊ mirrā. Per geminuz quidem osculū. geminā in christo ꝓfitent naturam. diuinā scz ⁊ hūanā. diuiaz q̄i latētē in pectore. humanā quasi patentē in ore. quas etiā per oblata munera magi mistice figurarūt Osculū ei signuz est reuerēte. put sub ti. de pacis osculo dicet̄. Disponit āt ista p̄cessio velut castrorū acies ordinata. Nam maiores ⁊ fortiores quasi custodes exercit⁹ p̄cedunt ⁊ sequunt̄. minores aūt quasi debiliores in medio colligunt̄. Precedunt enī ep̄i et p̄sbyteri. subsequunt̄ pontifex ⁊ dyaconi colligū t̄ in medio subdyaconi ⁊ acoluti. Cātores vero quasi tubicines exercitum p̄cedunt vt eum ad p̄lia contra demones excitent ⁊ inuitent. de quo p̄elio apostolus ait Non est nobis colluctatō aduersus carnē et sanguinez sed aduersus spūalia nequicie in celestibus. Unde. Buccinate in neomenia tuba in die insignis solēnitatis vestre.

Premisimus de p̄cessione summi pontificis. unde etiā occasione sumpta ⁊ d̄ alijs p̄cessionibus aliqua subijciamus. Circa q̄d generaliter notandum est. q̄ sicut in missa legatio christi p nobis in mundum figuratur sic et in p̄cessionib⁹ nostris reuersio nostra ad patriam nostram denotat̄. quaruz solennitas egressuz populi de egipto pene in omnibus imitat̄. Sicut enī populus ille per moysen ereptus est d̄ manibus pharaonis. sic populus dei p christum liberat̄ de ore leonis. Et sicut tabule testamēti d̄ monte sinai accepte sunt a moyse ⁊ corazpopulo portate. exodi. xxxiiij. ⁊. xxxv. c. sic liber euāgelij sumitur de altari et portatur. Illos vo columna ignis p̄cedebat. et ante nos lumē cādele p̄cedit. Et ñ turmas illor sig̃ ferebāt. ⁊ añ nos cruces ⁊ vexilla portāt. Ibi p̄digia fiebāt. ⁊ ap̄ nos miracla ñ cessāt Illic leuite

tabernacl̄z federis portabāt ⁊ nostri dyaco
nes ⁊ subdyacōes planaria ⁊ capsas ferunt
Ibi arca dñi a sacerdotib⁹ portabaf. ⁊ apd
nos scriniū aut feretr̄ cū reliquijs a p̄sbyte
ris deportaf. Apud illos aaron sūm⁹ sacer
dos sequebaf ornatus. ⁊ apud nos epūs in
fulatus. Apud eos moyses cū virga. apud
nos rex cū sceptro. vel eps cū cambuca. Ibi
clangor tubarū. hic strepitus campanarū.
Ibi ꝓlūs armaf. hic clerus sacris vestibus
⁊ ꝓlūs vtutib⁹ adornaf. Ibi ꝓlūs aspergebaf
cū sanguine. hic aqua bn̄dicta cuz sale.
Illis obuiat amalech sanguinē sitiens. nos
bis turma demonū nostre vite semp insidi
ans. Illic suis iosue extitit victor. ⁊ noster ie
sus victoriā nobis obtinuit. Cuz aūt ad ali
quā eccliaz ꝓcessionaliter tendim⁹. tūc quasi
ad terrā ꝓmissionis accedim⁹. Cū vo eccle
siaz cantātes intramus. q̄si gaudētes ad pa
triam puenim⁹. Cū circa eccliam feretr̄ cū
cāpanar̄ pulsatiōe portam⁹ q̄si cū arca cuz
sono tubarū ⁊ cum clangore ꝓlī hierico cir
cuimus. Hierico corruit ⁊ destruit cum in
nobis ꝓcupiscentia vinc̄t. Cuz vo ad chorō
ad aliqd altare imus. ibiqz stationē facim⁹
significat q aīe ad christū tendent ⁊ ꝓcinēt
in ꝓsortijs angelor̄. Scdo etiā dauid ⁊ salo
mon nos ad ꝓcessiones informauerūt. cuz
dauid arcā dei in tabernaculuz ⁊ salomon
in templū cū himnis ⁊ cāticis portauerunt
⁊ sub alis cherubin locauerunt. Sic christi
būanitas ascēdens celū ingredit ⁊ ab angelis
penniter adoraf. quē fidelis aīa comitaf
Tercio etiā in ꝓcessionib⁹ memoramus. q
christ⁹ de sinu patris venit in mūm. de p̄se
pe ad templū. de bethania in hierlim ⁊ ōbie
rusalē in montē. optātes vt de mūdo reuer
tamur ad patriā. et de vna eccliā ad aliā scz
de militante ad triūphantē. sequētes crucē.
id est. vestigia crucifixi. ⁊ nos vicijs ⁊ ꝓcupi
scentijs crucifigentes. seq̄ntes etiā vestigia
sanctor̄. p̄cepta euāgelior̄. et induti vestes
sacras. s. loricā iusticie. cingulū ꝓtinētie. scu
tum fidei. ⁊ galeā salutis eine. Deinō sacer
dos celebratur⁹ q̄si cōtra spiritalia neq̄cie
in celestib⁹ pugnatur⁹ sacris vestibus q̄si
armis idutus. ꝓut dictū est in ꝓhemio tercie
ptis. In nōnullis aūt ecclesijs sic ꝓcessio or
dinaf. Precedunt nanqz septē acoliti cū lu
minaribus significātes oēs q̄ p septiformē
spūs sancti grām lumen scie fidelib⁹ mīstra
uerunt. Illos sequunt septē subdyaconi cū
planarijs significātes illos qui p eandē gra
tiam plenitudinē diuinitatis in christo ha
bitā corporaliter docuerūt. Et post eos septem
dyaconi repñtantes vniuersaliter oēs qui p
eandē grām spūalē intelligentiaz videlicet
euāgelicā de christo habuerunt. Et p⁹ eos
duodecim ꝓtes. significātes oēs qui fide
sancte trinitatis. vel triū vel q̄tuor vtutum
opib⁹ coruscarūt. q̄s comitant tres acoliti
cū thuribul' et incēso. sig̃ficātes tres magos
q̄ christo munera obtulerūt. Deinō sequit
vn⁹ subdyacon⁹ codicē euāgelij baiulās. q̄
sig̃ficat legē. Qui iō pontificez p̄cedit. q⁹ lex
ꝓtinēs in se passionis euāgelicū sacramētū
p̄cessit christi aduentū. Et portat illū clausū
ad notandū q illud in lege fuit obscurū pri
usq̄z agnus septē libr̄ signacula aperiret. Be
inde pōtifex a duob⁹ q̄si in curru vehit. quez
turba comitaf orādo. i q̄ ō signaf q ꝓlis seq̄
tur christū in celū. In q̄ comitatu decē sūt or
dines. s. hostiarij. lectores. exorciste. acoliti.
subdyaconi. dyaconi. p̄sbr̄i. cātores laici. ma
res ⁊ mulieres. q⁹ curr⁹ dei decē milib⁹ mlti
plex. Milib⁹ dr. ad insinuādū eor̄ pfectōz
Sz dyaconos subdyaconos ⁊ acolitos p̄fatiz
secū patos adducit. iuxta illō. Ecce ego mit
to ad vos ꝓphetas sapiētes ⁊ scribas. Phro
phete sunt dyaconi. sapientes subdyaconi.
scribe acoliti. His siquidē christi vicarius ⁊
ipse christus in publicuz deducit in moduz
adolescentule cuz timpanistriarū. Eum aūt
productum cantores ⁊ duo chori suscipiūt
gratulando cantātes introitum cum glo
ria in excelsis. Hempe cantores siue clerici
in albis exultantes. angeli sunt q̄ christum
ascendentem cū gloria ⁊ laudibus in altissi
mis exceperunt. Duo chori qui laudes cō
cinunt sunt duo ꝓlī. iudaicus ⁊ gētilis. qui
christo venienti ad eū laudibus occurrunt
Ipsa vero processio est via ad celestem pa
triam. Aqua benedicta precedens mūdicia
vite est. Luminaria miscdie opa. iuxta illud

Sint lumbi vestri p̄cincti. ⁊ lucerne ardentes in manib⁹ vestris ⁊c. Siquidē pontifex seu sacerdos quasi medi⁹ collocat̄ int̄ clerū ⁊ crucē p̄cedentē. ⁊ ip̄m subsequentem. tanq̄z mediatoris dei et hoim vices gerens. Deterea maiores in choro ⁊ in p̄cessione posteriores sunt q⁹ salus fit ōcedenti. Uñ zacheus p̄nceps publicanor̄ q⁹ pusill⁹ erat cū ascendisset sicomor̄ vt videret ieſuz trāseuntē. ait ei ieſus. Zachee descende. q⁹ hodie oportet me manere in domo tua. Ac ille descēdit. ⁊ accepit illū gaudens in domū suā. Iudei vō in sublimi stātes erāt ⁊ maiores eor̄ primas cathedras in synagogis hūt. Crux ergo quasi regale vexillū ⁊ triūphale signū in p̄cessionibus p̄mittit̄. Primo vt fugiāt q⁹ oderunt eū a facie eius. est ei signū victorie christi. iuxta illō. vexilla regis p̄deūt fulgz crucis ⁊c. q⁹ demones victi sunt. Uñ illo viso timent ⁊ fugiūt. ⁊ p̄pter hoc ī quibusdā locis tempestatib⁹ aeris opponit̄. vt demones fugiant ⁊ ab aeris p̄citatiōe desistāt. Nempe sancte crucis misteriū est nostrū signum et vexillū. Uñ ysaie. xj. Stat in signū p̄l̄orum ip̄m gētes dep̄cabunt̄ ⁊ erit sepulcr̄ ei⁹ gloriosum. Scō crucis vexillū p̄mittit̄. quia sicut ait ap̄ls ad galatas. Absit mihi gloriari. nisi in cruce dñi nostri ieſu christi. p quez mūdus nobis ⁊ nos mōdo crucifigi debem⁹ Be hoc etiā sub ti. de euāgelio dicet̄. Q̄nq⁹ etiā vexilla p̄mittunt̄. vt dicet̄ in sexta parte sub ti. de rogationib⁹. Sane vt p̄missuz est dū fit p̄cessio cāpane pulsant̄. Nā sicut rex terrenus in exercitu suo regalia habet insignia scz tubas ⁊ vexilla. sic ⁊ rex etn⁹ christ⁹ in ecclia sua militāti cāpanas p tubis ⁊ cruces p vexillis habet. De q⁹ in p̄ma pte sub ti. ō campanis dictū est. Adhuc cāpanarū stre pitus p̄phetas q⁹ christi aduentū p̄nunciauerūt figurat. Pdanni ⁊ alia substernūt̄ in loco vñ transire ⁊ ad cātandū p̄cessio stare debet iuxta illud thobie penul. Pdlatee tue sternent̄ auro mūdo ⁊ candido ⁊ in vijs eⁿ cantabit̄ alleluia. Illō aūt sciēdū est q⁹ q̄ttuor sunt solēnes p̄cessiones. scz in purificatiōne beate v̄ginis marie. in ramis palmarū in pascha. ō quib⁹ in locis suis dicet̄. ⁊ quarta que fit in ascēsione dñi. ad repētatōem illi⁹ vltīe p̄cessionis quā discipuli post dñm in die ascēsionis ei⁹ in celū fecerūt. veniētes sil̄ cum eo ad montē oliueti. vñ assumptus est videntib⁹ illis. in cui⁹ p̄cessionis repētatione fit p̄cessio in dñicis dieb⁹. Sciendū est ei q⁹ p̄mitiua ecclia obſuabat diez dñicam solennē vt ⁊ mō. et fiebat in ea p̄cessio in memoriā resurrectōis. ⁊ obſuabat etiā q̄ntaz feriā ⁊ fiebat in ea p̄cessio ī memoriā dñice ascēsionis. Sz m̄ltiplicatis sanctor̄ festiuitatib⁹ sublata est solēnitas q̄nte ferie ⁊ eius p̄cessio p agapitū papā in dñicaz translata est vt a p̄l̄o tūc ad eccliam cōueniēte simul ⁊ solennit̄ valeāt celebrari. Et p̄pter ꝟ dies iouis ō vulgarit̄ cognata diei dñice. q⁹ vō licet antiquit⁹ par solēnitas fuit vtriqz. In diebus igit̄ dñicis p̄cessionē facientes resurrectōem dñicam memoram⁹ ⁊ p̄cessionem p discipulos post dñm factā rep̄sentamus non q⁹ illi eam in dominica die fecerunt vt p̄missum est. Nempe egrediendo ecclesiam et regrediendo ad eam quasi de bierusalez redimus ad bierusalem. p̄out illi fecerunt ⁊ seq̄mur crucem sicut illi crucifixū. Et licet illi sine ieſu redierint. nos tñ cum cruce redimus. p eo q⁹ ipse dixit. Ecce vobiscū sum vsq⁹ ad p̄summatōnem seculi. Que p̄cessio anteq̄z tercia dicat̄ facienda est. put in sexta pte sub ascensione dicet̄. Nō est etiā p̄mittendū q⁹ in dñicalibus p̄cessionib⁹ de nouo dūtaxat testamēto cātare. et v̄ginē salutare. et aliq⁹d q⁹ ad eius laudē p̄prie ptineat cātare debemus. Ex quo etiā cōsuetudo inoleuit vt in claustris oratoriū virginis p̄struat̄. quā in statione p̄ma ex p̄stina p̄suetudine salutamus. Licet ei dicat̄ q⁹ christus resurgēs prius marie magdalene ap̄paruerit. verius tñ credit̄ q⁹ matri sue ante oēs ap̄paruerit. Sed ad euāgelistas hoc dicere nō ptinuit. quor̄ officium fuit testes resurrectōis inducere. nec decuit ad testificandū p filio matrem inducere. Si enim v̄ba extranear̄ femine visa sunt incredulis deliramenta. quō non magis matrem p filij amore crederent deliraſſe. Et sic romana sentire videtur ecclesia que in p̄ma die post resurrectionem scz in

paſcha apud beatã mariã maiorẽ celebrat ſtationem. q̃ ſi ꝓponẽs bierlm. i. virginẽ que vidit pacem ꝑ alijs in ꝓncipio leticie ſue. Quo circa ſicut ꝓma die ad miſcdiaz ſuaz apud ſanctã ma. maiorez ꝓcurrimus ſic et ad eius honorẽ in dñicalibus ꝓceſſionibus ꝓma ſtatio ꝭputat. vt eã laudib⁹ extollẽtes ⁊ ad eius oratoriũ feſtinãtes. cũ ſponſo dicere videamur. Vadã ad montẽ mirre. et ad collem thuris. Mons q̃dem eſt ipſa beata ỹgo. ad quã filius reſurgẽs vadit ap̃parẽdo ⁊ nos adorãdo. Poſtremo notandũ eſt q̃ in q̃busdã eccl̃ijs poſt ꝓceſſionem oẽs clerici añ crucifixũ veniunt inclinãtes illi ⁊ dicẽtes. Aue rex noſter bñdictus. Sed ⁊ q̃ plumalia aut alias ſolẽnes veſtes portarũt añ altare illas deponũt. ꝓmo ad repſentandũ q̃ filij hebreoꝝ ſternebãt veſtimenta ſua in via añ chriſtũ. in ꝓceſſione ſibi bierlm venienti facta. Scõo ad oſtẽdẽdũ q̃ diuino vacaturi officio. omnia mũdana a mentibus abijcere debent.

De confeſſione

Ruſquaz ſacerdos vel epus grad⁹ altaris aſcẽdat. et anteq̃z ſacrum ordiat̃ officiuz. ad ſe ipm reuertẽs inclinat ſe añ altare. ſignificans chriſti exinanitionẽ qui inclinauit celos ⁊ deſcẽdit. cũ ſe formã ſerui accipiẽs exinaniuit. Et ꝓ ideraꝝ q̃ ſicut dicit ſalomon. iuſt⁹ in ꝓncipio ꝓmonis accuſator eſt ſui. ꝓfilus etiã de illa ꝓphetica ꝓſolatiõe Dixi confitebor ⁊ tu re. ẽ. de peccatis ſuis cuz aſtantib⁹ generalit̃ confiteꝝ. pſalmũ illũ ꝑmittens ex inſtitutione celeſtini pape ꝓmi. rite ad hoc ꝓuenientẽ. Judica me deus ẽ. vt diſcretus a gente nõ ſancta ⁊ ab hoie liberatus iniq̃. ad altare dei dign⁹ introeat. petit enĩ liberari a temptatiõe. ⁊ illuminari a gratia vt ptz in ipſo pſalmo. Petit etiam a deo vt det ei q̃d offerat. ſcz filium ſuũ. quẽ niſi ei daret. put abrae dedit nõ haberet q̃d offerret Fit ergo cõfeſſio vt purior ſit ⁊ ſine macula ingrediat̃. in qua notandũ eſt. q̃ nõ vt quidam min⁹ prude facũt in ſpecie. ne cauteri zent ꝓſcientie auditor. ſed in genere ſunt cõfitenda peccata. quoniã iſta ꝓfeſſio non eſt occulta ſed manifeſta. Et nota q̃ cũ in templo ſalomonis dedicato ſacerdotes dicerẽt Confitemini dño quoniã bonus. quoniaz in ſecula miſericordia ei⁹. nebula impleuit domum dñi ⁊ obumbrauit facies ſacerdotum. ita q̃ ſe inuicem videre nõ poterãt. Et ait ſalomon. Dixit dñs q̃ inhabitaret in nebula. dixit id eſt ope demonſtrauit. quoniã in monte ſinai apparuit in nebula. iſrael in nube ꝓceſſit. ⁊ añ moyſen in cauerna poſitũ tranſiuit in nebula. Percutimuſ aũt pect⁹ cum peccata ꝓfitemur. exemplo publicani qui pectus ſuũ ꝑcutiebat dicens. Dñe ꝓpicius eſto mihi peccatori. In tunſione q̃dez pectoris tria ſunt. ictus. ſonus. ⁊ tactus. per que ſignificant̃ tria que ſunt ĩ vera pnia neceſſaria. videlicet cordis ꝓritio. oris ꝓfeſſio ⁊ opis ſatiſfactio. q̃ in tribuſ peccamus ſcz corde ore ⁊ ope. Deinde ꝓcircũſtãtib⁹ orat indulgentiã peccatoꝝ implorans. Mã chriſtus de ſecreto patris in mundũ veniens ⁊ de vtero virginali ꝓcedẽs. patrib⁹ ſuſpiria multiplicantib⁹ ꝓ nobis paſſur⁹ hieruſalẽ introiuit. in mortem ſe inclinauit. cãm ſuaz ꝓtra boiem doloſum ⁊ iniquũ do ꝓmittẽs ⁊ patri ꝓfeſſionez fecit dicẽs. Cõfitebor tibi pater celi. Ipe quoq̃z nobis indulgens ꝓpꝝ ꝓpio corpe peccata noſtra portauit. Sane pontifici facturo ꝓfeſſionez ſubdyaconus manipulũ corã altare immittit. Primo adnotandũ q̃ ꝓceſſa tpalia p manuz alienam puta ſubdyaconi vel alterius. ⁊ nõ p ꝓpriã recipe ⁊ adminiſtrare debet. Scõo ad deſignãdũ q̃ nõ ſufficit oris ꝓfeſſio niſi et boni opis fructus p manipulũ deſignat⁹ ſequatur. Tercio vt videns ſe inferiorus miſterij ornamẽto ornari aĩo humiliet̃. Rurſus iõ pontifex poſt acceptã caſulam ⁊ nõ añ manipulũ recipit. q̃ chriſtus cui⁹ typum gerit nõ prius manipulos opeꝝ. qui p manipulum ipm deſignant̃ obtulit. q̃z celeſtem haberet ꝙerſatiõez que p caſulam figuratur. put in pte tercia ſub dalmatica dictum eſt. Sacerdos ỹo econtra añ induiã caſulam manipulũ ſumit. quoniã celeſtẽ ꝙerſationem adipiſci nequit. niſi ꝑus ſanctoꝝ opeꝝ

manipulos portet. Adhuc pontifex postq̃z ad altare puenit manipulũ recipit. ad notã duz q tũc demũ bonoz opez effectuũ p̃z/miũ pcipiemus cũ ad eterni tribunal iudi/cis pueniem⁹. Sacerdos aũt dũ facit p̃fes/sionem z etiã sepe in misse officio man⁹ iun/git. que manuũ iunctiones deuotõez sigñi/cant. Et q̃ illa in aliquo est maioz. z in aliq̃ minoz. ideo cert⁹ manuũ iunctionũ nõ est numer⁹ determinatus. ¶Rursus sacerdotis manuũ iunctio significat oĩm bonoz̃a dõ fluentiũ in ipso vnitatẽ z p̃iunctionẽ. et q̃ in finita bona infinitis et indeterminatis mo/dis p̃ñt a deo p̃cedere. idõ manuũ iunctio/nis sacerdotis numerus determinat⁹ nõ est. Inclinatiões vo sacerdotis in officio misse ꝑm morem q̃rundã eccliaz sub certo nume ro p̃strigunt. quoniã regulariter octo vicib⁹ p̃funde coram altare. z tredeciz vicib⁹ medio criter supra altare inclinat. Octo p̃fundas inclinatõnes añ altare facit ad referendas grãs ipsi christo de octo p̃cipalib⁹ q̃ egit añ sui imolationẽ quaz sacerdos in officio figurat altaris ¶Primũ fuit admirabilis in carnatio. scõm fuit discipulorz gratuita vo/catio. terciũ demonis in temptationib⁹ su/peratio. quartũ miraculorz opatio. qntum infirmorz sanatio. sextuz mortuorz resuscita/tio. septimũ oĩm questionũ ei ꝓpositaz per suã sapiam determinatõ. octauũ salutaris ꝓlorz instructio. z quecũq̃z añ sui immola/tõez egit. ad hec octo ſm beñ. reduci viden tur. Tredecim vo inclinatões mediocriter facit supra altare. q̃ christus. xij. p̃cipalia fecit in ara crucis. sumendo arã crucis pro toto tpe sue passionis. que q̃dem incepit in hora captionis. ¶Primũ fuit iude p̃ditoris discreta redargutio dicens. Juda osculo fi/lium hoĩs tradis. Scõm fuit ipm capturis sui p̃bitio dicens eis. Quẽ queritis. Qui re sponderũt. Jesuz nazarenũ. Quibus rñdit. Ego sum. Terciũ falsis testibus z regibus mãsueta rñsio. Quartũ sputorz z vborz sine murmuratione toleratio. Quintũ in his q̃ vidit z audiuit nulla sibi data perturbatio. Sextũ discipuli eũ ter negantis culpe p̃do/natio. Alia vo septẽ enumerat ambroſ⁹ ab eo in ligno crucis facta dicens. Actoz pieta tis in cruce pẽdens officia diuidebat. p̃secu tionẽ aplis. pacẽ discipulis. corpus iudeis. spũm patri. panimphũ virgini. padisum la troni. z infernũ peccatoribus. Oscula q̃z sub cer to numero fiũt. put dicẽt in quarta p̃ticula canonis

De incenso benedicendo. et in thuribulum mittendo

Ost factam cõfessionem z datã absolutõem ponti fex vel sacerdos p̃us q̃z dicat. Be us tu puersus ẽ. incensum cũ bñdictõne in thuribulo apponit repsentans q̃ legalis sa/cerdos ferens sanguinem z carbones cum thimiamate in thuribulo orans ponebat. donec fumus eũ obumbraret. put dictũ est in p̃hemio buĩ⁹ p̃ns. ¶Per hoc etiã illõ insi/nuans q̃ angel⁹ venit z añ altare stetit. ha/bens thuribulũ aureũ in manu sua. qõ im pleuit de igne altaris. z data sunt ei incensa mlta vt daret de orõnib⁹ sanctorz Sane angelus est christ⁹. thuribulũ aureũ corp⁹ immaculatũ. altare eccliã. ignis caritas. in/censum oratio. ſm illud p̃phetici. Dirigat/ orõ mea sicut incensuz in p̃spectu tuo. Venit ergo angelus. i. christus q̃ stetit añ altare. id est in p̃spectu eccliẽ bñs thuribuluz aureuz id est corpus imaculatũ plenũ igne. i. caritate. z data sunt ei scza fidelibus incensa mlta idẽ orõnes. vt daret. i. repsentaret eas patri de orõnib⁹ sanctorz. Et nota q̃ nõ dicit ora tiones. christus ei nõ oẽs orõnes exaudit sz dicit de orõnibus. de illis videlicet q̃ ptinent ad salutẽ. Añ cuz paulus ter dñm rogasset vt ab eo stimulũ carnis auferret. rñdit ei do min⁹ sufficit tibi grã mea. nã virt⁹ in infir/mitate pficit. Ẽpus ergo vel sacerdos thus in thuribulo apponit. q̃ christus orõnes in/spirat in aĩo vt p ipsuz offerat incensum in odorẽ suauitatis. Sacerdos aũt minister in/censum repñtat ẽpo vel dyaconus sacerdo ti. q̃ lex illud p̃cipuum thimiama p̃fecit qõ in odorẽ suauitatis altissimo offeret de quo dñs subdit in exodo. xxx. c. Talez pfectionez nõ facietis in vsus vestros. q̃ sanctũ est dño

et homo q̄cunq; fecerit simile vt odore illi⁹ pfruat. ꝓbit de ꝓlis suis. Et ex hoc vbo fuerūt q̄ dicerent q̄ li oblato thure & benedicto supra altare. thuribulū ōscēdat ab altari ad clericos vel laicos. tū aliud ibi thus sine benedictiōe apponendū est & oībus tā clericis q̄z laicis offerendū. tanq̄z illud spectet ad latriā. istud ad duliā. Melius tñ scōm spūm q̄z scōm literā intelligit. nā litera occīdit spiritus viuificat. Et ppter p̄missam etiā cām odor thuris bñdicti nō dat in ecclia sponso & sponse. Per ꝓcreatiōez vo thuris significat. q̄ sacerdos orōnem feruentē & deuotā debet habere. Thus enī virtutē habet ascendendi ex fumi leuitate. ꝓsolidādi ex sui qualitate. ꝓstrīgendi ex glutinitate. ꝓfortandi ex aromaticitate. Sic oratio ascēdit in dei memoriā. animā ꝓsolidat quātuz ad culpam p̄teritā ipetrādo medelā. & cōstringit q̄ntū ad ꝓmittendā licentiā & cōfortat q̄ntū ad p̄sentē impetrādo tutelā. De quo etiā dictū est sub ti. de accessu pontificis ad altare. & dicet sub ti. de thurificatōne. Nauicula vo in qua incēsum reponit. designat q̄ p orōnem quā incensum sig̃ficat. de hui⁹ mūdi mari magno & spacioso ad celestez patriā satagimus nauigare. Vñ in puer. facta est quasi nauis institoris. portās delonge panē suū. Potest etiā dici q̄ p thuribulū cor hominis ignē feruoris deuotionis. p incensuz orōes p nauiculam ecclia in qua deuote orationes offerūt que p angelū ad deū p̄ferunt signat. Vascula q̄b⁹ ignis recipit sunt filij q̄ corda patrū pietate fluentia imitant. & flamaz celestis sacrificij quā in primoꝛ mentib⁹ aspiciunt in suis accēdere satagūt. Instrumenta vo q̄bus ignis ad altare portat sunt p̄dicatores q̄ exemplo sanctoꝛ caritatis ignē portant & in corda fideliū transferūt qui corda patrū in filios ꝓuertunt. Thuribulū autez quid significet dicet sub ti. de thurificatōe.

De osculo altaris et libri

Post immissuz in thuribulo incensum sacerdos seu epūs dicto. deus tu puersus &. sacruz osculat altare. vt notet pacificatio cū iudeis. & ad designanduz. q̄ christus ad nos veniens. sanctā sibi copulauit ecclīam iuxta illud epitalamicuz. osculet me osculo oris sui. In osculo siq̄dem os oꝛi ꝓungit. et in christo nō solum humanitas est vnita diuinitati. vez etiā sponsa copulata est sponso. iuxta illud ppheticū. Quasi sponsam decoꝛauit me coꝛona. & quasi spōsam oꝛnauit me monilib⁹. Rursus q̄n ppheticus vsus introitus a cātoꝛe incipit. sacerdos ad altare ascendens. illud osculat. q̄z ppheta & testimonio christus venit in mundū & ad passionem altaris. Quotiēs aūt in officio misse osculet altare & in quā pte eius oscula fiāt. & quare manib⁹ supra illud depositis. & quare signo crucis in locis osculandis p̄us impresso. dicet sub quarta pticula canonis. In hoc aūt loco altare significat ꝓpm iudaicū coꝛdex vo euangelij siue euāgeliū ꝓpm gentilem qui p euāgelium credidit. Ideo ergo epūs vel sacerdos euangeliū et altare osculat. q̄z christ⁹ vtriq; dedit pacē. q̄n lapis angularis factus fecit vtraq; vnū. Potest etiam dici q̄ subdyacon⁹ libꝛ euāgelij q̄ clausus portabat offert epō vel sacerdoti. ille vo ad altare pueniēs illum aperit. ad insinuādū illud q̄d in apocalipsi describit q̄ nemo dignus est aperire librum q̄ intus erat scp̄t⁹ & foris sigillis septem signat⁹. nisi leo de tribu iuda claus dauid. q̄ librum aperuit & septez eius signacula soluit. Per altare vero ecclia signat. iuxta illud exo. Si altare lapideum feceris mihi. nō edificabis illud de sectis lapidibus. Per sectōnem lapidum in altari diuisionem fideliū reꝓbat in ecclia ne videlicz p errores & scismata diuidantur Liber ergo aperit cum epūs ad altare pueniꝛ. quoniā vbi christus ꝓmittit suā apl'oꝛum ꝓgregauit ecclīam docēs & p̄dicans scripture misteria reuelauit dicens. Vobis datuz est nosse misterium regni dei. ceteris aūt in parabolis. Vñ post resurrectōem aperuit illis sensum vt intelligerent scripturas. Rectius igit facit epūs cuz ipsemet aperit libꝛ euangelioꝛ. licet & christus p̄ministros suos patefecerit misteria scripturaꝛ. Libꝛo vero apto illū osculat a pte sinistra ad significan

dū q̄ p̄dicatores reconciliauerūt et obtulerūt gentes christo. q̄bus ipse p se nō p̄dicauit. licet et ipse p se pacem in euāgelio p̄dicauerit dicens. Pacem meā do vobis ⁊c. Quia vō ipse etiā in cruce pendens pacē fecit. ō mor trāsiturus ad dexterā cornu altaris signat se signo crucis. q̄ vt ait ap̄lus ad ephe. christ⁹ pax nostra vtraq; fecit vnū. duos et diuersos parietes. i. p̄los copulās. Post hoc codex euāgelij sup altare clausus ponit. quod q̄ntū ad hoc significat bierl'm. put sub euāgelio dicet. Deinde roman⁹ pontifex et etiā alij q̄dā. quersus osculat diaconos. vt ostē dat pacē illā in aduentu christi venisse quā ppbete p̄miserant. Vñ dauid. Orietur in diebus eius iusticia et abūdantia pacis donec auferat luna. Et ali⁹ ppbeta. Pax erit in terra nostra cū venerit. Et ō christo nascēte vox intonuit angelorū. Et in ter̄a pax hoīb⁹ bone volūtatis. Osculū ei q̄q; pacē significat. put dicet sub ti. de osculo pacis. Diaconus vō statim se inclinās osculat pect⁹ eius designās q̄ inspiratōe diuina ppbete pacē p̄dixere futurā. Vñ et ioēs sup pectus dñi recūbens euāgelij fluenta de ipso sacro dominici pectoris fonte potauit. In nōnullis vō ecclijs epūs p̄mū osculat ministros. postea altare. deinde euāgelū. quoniā christ⁹ p̄mū reconciliauit sibi ap̄los. postea iudeos deinde gentiles. In q̄busdā etiā locis offert osculū pacis cantori ab⁹ quasi retrorsum. impleus illō. Pacē meā do vobis. pacē meā re. vobis. Dat q̄dem p̄ntib⁹. relinq̄t absentibus. Nec añ osculū cātores dicūt gloria p̄ri. q̄ fidei trinitatis nō añ claruit q̄ se dñs inclinauit et nos reconciliauit. et trinitatē p ap̄los p̄dicari mandauit. Et ō osculo dato epūs innuit eis vt dicāt. Gloria patri et filio et sp̄ūsancto. Sicut erat in p̄ncipio et nunc et semp ⁊c. Ecce quid cantor annūciat. scz q̄ corda patrū quertant in filios. Abraā tres vidit et vnū adorauit. Sic optet nos filios eius credere trinitatē in vnitate. Post data tam ergo pacē cātor dat sancte trinitati gloriam. q̄si diceret. Referim⁹ gliam deo patri et filio et sp̄ūsancto. q̄ pacē quā ppbetauit p̄ sanctos suos ppbetas. nob in nouissimis tp̄ibus dignat⁹ est ostendere. Q̄n vō dicit. Sicut erat in p̄ncipio. diaconi ad altare p̄cedūt et uterq; reuertunt ad epm. In quo figurat q̄ ido ap̄li se morti tradiderūt vt christi corpi adunarent. Pars aūt steterūt cum epo añ altare inclinati. sed cū vsus ipse incipit se erigunt. q̄ chorus sanctorū martirū añ nouissimā tribulatiōz in q̄valle lacrimarum manēt. Postea vō martirio coronati erecti stabūt liberati et securi añ dñm semp Osculo aūt dato rursus diaconi cū pontifice orant. q̄si dicant. Dñe doce nos orare. In q̄busdā etiā ecclijs diacon bini et bini latera altaris altrinsec⁹ siue alternatiz osculant. eo q̄ dñs ap̄los binos misit ad p̄dicandum dicēs eis. In q̄cunq; domū intraueritis dicite pax huic domui. q̄ reuersi sūt ad christū sicut diacones reuertunt ad epm.

De thurificatione

Post datum osculum epūs seu sacerdos accipiēs de manu diaconi thuribulum sacruz incēsat altare. q̄ christus corp⁹ assumens de genere ppbetarū fact⁹ ex semine dauid p̄m carnē. suis orōnibus fouet ecclīam scām q̄ orat in euāgelio. pat̄ sancte ego peis rogo. et nō peis tantū. sed et p illis q̄ credituri sūt p̄ verbū eorū. Q̄ aūt diacon⁹ postea thuribulū accipit vt incenset epm vel sacerdotem moraliē instruit q̄ si digne volum⁹ incensum orōnis offerre. thuribulū incarnationis debemus tenere. Vñ sine fide media toris boies deo placere nō possunt. sed iuxta verbum p̄missionis ipsius. si quid petierint in orōne credētes accipient. Per thuribulum enim verbum accipit incarnatū. nam sicut in thuribulo ps supior et inferior trib⁹ catenulis vniunt. ita in christo tres sūt vniones q̄bus diuīnitas et humanitas vniunt. vnio carnis ad aiaz. vnio diuinitatis ad carnem. et vnio diuinitatis ad aiam. Quidam aūt quartā vnionem assignāt. videlicz diuinitatis ad ꝓpositū simul et anima et carne. Vñ et quedaz thuribula q̄ttuor catenulas habent. De hoc autē thuribulo moyses inquit specialiter ad aaron. Tolle thuribulū

et hausto igne de altari mitte incensum de/ sup. Est ⁊ alia ī thuribulo ꝓsideratio put in titulo de accessu pontificis ad altare tactuz est. ℜ Rursus ītō thurificato altari ep̄us vel sacerdos thurificaī. ad significandū q̄ sicut christus est altare ⁊ hostia. sic est pontifex ⁊ sacerdos cui est oīs sacrificiū offerendū Quia vō adoraī nō solum inq̄ntum deus sed etiā inquantū homo. ideo in q̄busdam eccl̄ijs pōtifice thurificato. altare a dyaco no circūcirca thurificaī. Ūñ psalmista. Circundabo altare tuū dñe. Sane thuribu lum aureū significat sapiaz. q̄ oēs thesauri sapientie ⁊ scientie dei in ea fuerūt absc̄ōdi/ ti. Ūñ stetit angelus iuxta arā templi hñs thuribulū aureū in manu sua. i. christus re/ surgens carnē habuit in ptāte. Argenteū si gnificat christi carnē ab omni labe mūdaz ⁊ mundicia renitentez. Cupreū fragilem et mortalē. Ferreū resurgētis fortitudinez. Si q̄ttuor habet catenulas demōstrat eam ex q̄ttuor elemētis ꝓstare. vel quattuor vtuti/ bus. scz iusticia. prudētia. fortitudine. ⁊ tem/ perantia decorari. Quīta que ptes diuidit aiam designat que se in morte a carne īllo triduo sepauit. Si vero tres habet catenu/ las figurat animā carnem ⁊ vbum in vna conuenire psona. Quarta que ptes sepat. potestas est qua animā suam posuit p oui bus suis. Si vna tantū catenula sustentaī designat q̄ solus de virgine generaī. q̄q̄z so lus est inē mortuos liber. Circulus cui hec omnia innectunt est deitas que nullo īmi/ no clauditur. a qua hec omnia continētur et opantur. Preter misticam etiam rōnez ob hoc altare incensaī vt omnis ab eo neq̄/ cia demonum ꝓpellaī. Fumus enī incensi valere creditur ad demones effugādos. Ūñ cum thobias interrogasset angelum quot remedia haberēt ea que de pisce iusserat ob seruari. rñdit. cordis eius ptīculam si super carbones ponas. fumus eius omne demo niorum genus extricat. Sother papa sta/ tuit ne moniales incensum circa altaria fe/ rant.

Qualiter episcopus vel sacerdos et ministri ad altare stare debent

Purificatiōe per acta ep̄us vel sacerdos ad dextraz altaris ptez se transfert. ibi vna cū mīstris plane officium ⁊ kyri beleyson di/ cens. Qui transit⁹ de medio altaris ad dex tram ptem. significat christi trāsitū de passi/ one p resurrectōem ad vitaz eternā. Item a leua transiens in dextrā imitaī christum in gredientē mundū. leuam ei tetigit christus q̄ñ tpalem assumpsit vitā. ad dextrā iuit. q̄ñ carnem assumptā ad dei dextram eleuauit ℜ Rursus p hoc q̄ accedens ad altare. prius dextrā illius ptem petit. innuit q̄ emanuel in lege pmissus p̄us venit ad iudeos q̄z ad gentes. Judei enī tunc ppē legem in dextra pte fuerūt. gentes vō quasi in sinistra quia ydola colebāt. Sacerdos ergo vestibus sa cris ornat⁹ christū carne nrē humanitatis vestitū significat. veniēs ad altare. christū ō celis venisse ad pl̄m vt eum saluaret. designt Deinde in dextrā transiens designat q̄ chri/ stus in mundū veniēs venit ad iudeos de quibus voluit nasci. Beata enim maria iu dea fuit. De hoc transitu diceī sub ti. de mu tatiōe sacerdotis et ō oīōne. Et nota q̄ licet dño papa celebranti vel missam audienti le gatur a capellanis suis introitus. ⁊ kyri be leyson. ⁊ gloria in excelsis. ⁊ credo. ⁊ sanctus et agnus. non tñ graduale. vel alleluia. vel tractus. vel offertoriū. vel postcōmunio p eo q̄ illa instructoria sunt ⁊ introductoria quibus ipse nō eget. Illud aūt notandū est q̄ sacerdos stat erectus añ altare. ad notan dum q̄ christus venit suos regere inuincibi li doctrina. ⁊ respicit vsus orientem. q̄ chri/ stus nō suam sed patris voluntatem quesi uit. nec respicit retrorsuz. tū q̄ christus sem/ per patris faciem intueī. iuxta illud. scio vñ venio ⁊ quo vado. tū q̄ nemo mittens ma/ num ad aratrum et respiciens retro aptus est reg. dei. imo ad pl̄m dorsum vertit. rep/ sentans q̄ dominus ait ad moysen. Vide bis posteriora mea faciem aūt meam vide re nō poteris. exo. xxxiij. c. Episcopi autem et supiores celebrantes non ante altare. sed re moti ab illo ad dextrum ei⁹ latus vsq̄z post

dictum offertoriū manent. Qđ fit ꝓmo ad repñtādū q̄ ex latere chr̄isti. q̄ p altare signi ficaī. unitū nostre redemptōnis fuit. Scđo fit hoc nō solū ad maiorē solennitatē vt per hoc a minorib⁹ sacerdotib⁹ decernaī. vez etiā fit hoc q̄ ipsi in missa repñtant. nō solū chr̄isti dignitatē ⁊ excellentiaz añ eius oblationem. vez etiā humilitatē ⁊ obedientiam in ipsa sui oblatōne ⁊ ꝓsecratione. Siq̄dez chr̄istus q̄ntuz ad sui dignitatē est patri eq̄lis ⁊ sedet a dextris dei patris. put in symbolo legiī. qđ repñtat ꝑlatus stans añ oblatōnem ad dexterā altaris. In sui vo oblatōne chr̄istus ꝓ nobis factꝰ est hostia. ⁊ ideo ꝑlatus eius vices gerens ex tunc ipsi altari. qđ aram crucis insinuat. debz totaliī inherere. Tercio quoniā ꝑlatoz actus eē debent subditis ad doctrinā. ideo vsq̄z tunc manet ad altari sepatus. ⁊ ex tūc ad manus lauandū ⁊ thurificandū ⁊ sacrificandū ad altare accedit. vt oñdat quecūq̄z in missa ꝓcedūt solennitates ⁊ laudes esse. sed tūc demū ad essentialia seu sustātialia pagēda accedit. Quarto in hoc repñtat q̄ legalis pontifex intrās sancta sanctoz carbones ferebat et sanḡnez put tactū est in ꝓhemio huiꝰ ꝓtis. Quinto fit hoc ad repsentāduz qđ ait ꝓpheta. Dixit dñs dño meo. sede a dextris meis. Donec ponā inimicos tuos scabellum pedū tuoz Sacerdos q̄dē chr̄istū repñtās sedet a dextris altaris. deū prēzi B loco signātis. donec ad ꝓsecrādum hostiā accedat. p quā fracta sunt tartara. ⁊ inimici demōes deuicti ⁊ q̄si scabellū peduz positi. Ministri vo scz dyaconus ⁊ subdyaconus retro illum ad altare stant. qui tñ in veniēdo ꝓcesserūt. signātes martires q̄ in veteri testamēto fuerūt. et tñ post dñi natiuitatē digne coronāī. Et ad q̄z cunqz altaris ptē ille trālierit ipm retro stātes sequunī vt oñdant impletū esse qđ dñs āmonuit dicēs. Qui mihi mīstrat me seq̄t et vbi ego sum ꝛc. Intendētes semp atz solicite in illū ad notandū q̄ fideles. q̄uis adhuc in hac vita positi. tñ eternitati chr̄isti spintendūt. In q̄busdā etiā ecclijs illo se vtente ad ꝓpīm illi silr se vtunt. ⁊ illo se ꝓuertente ad altare se silr cōuertunt. Maz chr̄istus ab oroōne ad pdicatōem. aliq̄n vero econuersodum vnueret se ꝓuertit. quod designat vsio ad ꝓpīm ⁊ conuersio ad altare. In quo q̄dē imitandus est a pdicatoribꝰ qui p mīstros ipsos ꝓgrue designant. Anacletꝰ papa statuit q̄ epūs deo sacrificans secuz testes habeat dyaconos q̄ oculi eius dicunī. ⁊ sub dyacoos reliq̄sq̄z ministros. qui sacris induti vestibus. in fronte. i. ante. ⁊ a tergo. ⁊ p sbyter e regione. id est a parte dextra leua q̄z ꝓtrito corde ⁊ humiliato spū ac prono stent vultu. custodientes eū a maliuolis hominibus. at cōsensum pstantes sacrificio. Et pm lucium papam eum nō deserant. q̄ ppter maliuolos opter illuz habere bonū testimonium ab his qui foris sunt Statutū est etiā vt celebrans missaz habeat a tergo vicinu solaminis adiutorē. put dictū ē i phemio hꝰ ptis. ⁊ ideo in q̄busdam ecclesijs aliqui dyaconi stant post epm. quasi orantes vt eum sequanī vsq̄z ad mortem ⁊ cum eo transeāt ad vitam eternā. Maior tñ pars in dextra pte morat altaris et minor in sinistra. quia vtrūq̄z petit eccl̄ia scz ⁊ temporalem bñdictionem ⁊ eternā. vt ibi. sic transeamꝰ per bona tpalia vt nō amittamus eīna. Ceteruz dicti ministri retro stantes inclinati ante facies suas. vsq̄z in finē dñice oroōnis pseuerant. significātes illos apostolos qui in passione dñi magna tribulatione oppressi non audebāt se erigere. vt chr̄isti discipulos se eē ꝓfiterī. stabāt tñ in facie fidei. sed postea erigūtur sicut dicet sub vndecīa pticula canonis sup verbo. nobis quoq̄z. signātes etiā chor sanctoz martirum in cōualle lacrimarum ante nouissimā tribulatōnem manentium Postea erigunī. quia illi postea martirio coronati stant erecti. i. ab omni tribulatione liberati. Adhuc stantes facie inclinati. signant mulieres que de cenaculo ad monumentum vultibus declinatis currebant in chr̄isti amore ardentes. Sane sacerdos mīnister inter moras puluinar molle missali supponit. ad notandū q̄ deuotū ⁊ molle cor et qđ facile diuinaz impssionē recipiat. supponi debet iugo dñi ⁊ celestium ꝓceptoruz iuxta illud. Sapientis. Suscipiat verba mea

cor tuum ⁊c. vt in eo spūs domini requiescat
De hoc etiam sub euangelio dicetur

De kyri eleyson

Ranslato ī dex

tram altaris partem ep̄o seu sacerdote. deinde q⁹ tempus plenitudinis ⁊ animus benignitatis aduenit sicut p̄dictū fuit a psalmista. tu exurgens misereberis sion. quia v.t.m.e. congrue chor⁹ laudat ⁊ inuocat trinitatē triplicando kyri eleyson. Ideo aūt post introitum d̄r kyri eleyson q⁹ante omnem or̄em sacerdotum necesse est misericordiam dñi implorare. Si quidem kyri eleyson grece interp̄tat dñe miserere. Naz kyri sonat domine eleyson miserere. Et inde christe eleyson. id est christe miserere. Uel kyri christe. el de⁹. eys miserere. son nobis. inde kyri eleyson. id est o christe deus miserere nobis. Unde ppheta Domīe miserere nobis. te. n. expectauim⁹ Dicit autem nonies. Primo vt ordo decimus ex boībus repatus nouem associetur ordinibus angelorum. Secundo vt eccl̄ia pueniat ad societatem nouē ordinum angelorum. Tercio ⁊ tra nouem genera peccatorum. Est enim peccatum originale veniale ⁊ mortale. Item peccatū cogitationis locutionis ⁊ ppetrationis. Item peccatū fragilitatis simplicitatis ⁊ malignitatis. Fragilitatis p impotentiā. simplicitatis p ignorātiaz malignitatis p nuuidiam. Hoc est peccatū in patrem. peccatum in filium. peccatum in spūm sanctum. Adhuc ideo dicit ter ad patrem kyri eleyson. ter ad filium christe eleyson. ⁊ ter ad spūm sanctum kyri eleyson. Sed ad patrem ⁊ spūm sanctum sub eode tantū vocabulo. quia pater et spūs sanctus sunt eiusdem tantū nature. Ad filium vero sub alio. quia fili⁹ ⁊ si sit eiusdem nature cū illo. est tñ etiā alterius. vt gemine gigas substantie. Preterea ideo dicit ter quantum ad patrem. ter quantum ad filium. ⁊ ter q̄ntum ad spūm sanctum. vt notet pater in filio ⁊ filius in patre et spūs sanctus in vtroq⁹. De hoc dicet in quinta pte sub titulo de prima. Sed in medio mutat kyri in christe. vt notetur duas esse naturas in christo. Rursus kyri eleyson ter triplicatū. significat p̄ces patrū veteris testamenti. multiplicatas ad hoc vt gratia summe trinitatis p aduentum christi eos consociaret nouem agminibus angelorum. Est autem magna istorum v̄borum efficacia. Legitur enim q⁹ dum beatus basilius kyri eleyson clamasset. porte ticine sue papien̄. ecclesie sunt apte. Rursus cum beatus geminianus kyri eleyson clamaret. quinq⁹ reges conuersi dicūtur in fugam Und̄ forte significat aliud q̄z domine miserere. quod tamen nos ignoramus. In quibusdam ecclesijs statim post vltimum kyri eleyson subijciunt ymas. quod verbū grecum sonat latine nobis. Et sensus est kyri eleyson ymas. id est potentia diuina miserere nobis. Et beatus grego. instituit kyri eleyson nonies ⁊ a clero tantum publice in missa cantari. quod prius apud grecos simul a clero et populo cantabat. Siluester vero papa illud de grecis assumpsit.

De gloria in excelsis

Icto kyri eley

son mox sacerdos vl' pōtifex exīstitutōne theleſphori pape incboat himnum. Gloria in excelsis deo. quem angeli audiri sunt decantare sicut legit in euāgelio luce. qui angelorum himnus phibet testimonium temporali christi natiuitati. Sane sacerdos prim⁹ et solus illum inchoando pronunciat. qui angelum magni cōsilij repr̄esentat. Nam ortum saluatoris solus angelus cuius personam ipse gerit primo nūciauit. Unde luce secūdo. Ecce euāgelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo. quia hodie natus ⁊c. Et illum inchoando stat ante medium altaris in hoc commemorans. q⁹ dum mediū silentium tenerent omnia natus est in medio. id est pro omnibus messias quem prophete predixerant. repr̄esentās etiam quia angel⁹ christi natiuitatē pastorib⁹ ānūciās stetit in medio

eorũ. Et incipiẽs eleuat manus ppt causas scriptas in seqnti titulo ad finẽ. Itẽ incipiẽs vertit se ad orientẽ. tum qr ãgel9 ab oriente venit in bethleem. tum qr ad orientez dñm adorare solem9. Tercio inchoans stat añ medium altaris ad notandũ q christ9 mediator fuit inter nos z deũ. p cui9 mediationem deo pacificati sumus. Chorus vo ꝓcinendo rñdens. gerit psonam multitudinis ꝺ qua in euãgelio sequit. subito facta est cũ angelo multitudo ce. mi. lau. deuz et di. glia in altissimis ꝺo. z in terra pax boibus bone voluntatis. Himnus autẽ iste nõ tantũ est angelor. sed etiã hominũ ꝓgratulantiuz ex eo q mulier ista que dracmã pderat decimam. iam lucernã accenderat. vt dracmaz pditã inueniret. z pastor dimissis nonaginta nouez ouibus in deserto iam venerat vt quereret centesimã ouem amissam. Añ natiuitatẽ ei christi tres erant inimicicie pares. Primus int deum z boiem. scdus inter angelũ z boiem. tercius int boiem et hominẽ. Homo nanqz p inobedientiã creatorem offenderat. z psuũ casum restauratoz angelor impediuerat. atz p varios ritus se ab boie sepauerat. Judeus nanqz ceremonias excolebat. gentilis ydolatriã exercebat Sed veniens pax nostra fecit vtraqz vnuz et hmõi parietes destruxit. Ablstulit ei peccatũ z recõciliauit boiez deo. repauit casuz z recõciliauit boiem angelo. destruxit ritus et recõciliauit boiez homini. Restaurauit ergo ſm apl'm epb. j. que in celis et in terris sunt. z ob hoc illa celestis militie multitudo psallebat. gloria in excelsis deo. i. in angelis q nunqz peccauerũt nec discordiã cum deo habuerũt. z in terra pax a christo facta boibus. videlicet iudeis z gentilib9 bone volũtatis. qui vsqz ad christi natiuitatẽ ppt peccata sua cũ deo z cũ angel discordiaz habuerũt. Hinc etiã est q angel9 loquit z ꝓgaudz pastorib9. qr pax ẽ inter angelos z boies reformata. nascit deus hõ. qr pax est int deuz z boiem restaurata. nascit in psepio bouis et azini. qr pax est int boies z boies repata pbouem ei iudaicus. p azinũ gentilis ppls figurat ſm illud. nõ arabis in boue z azino iu deo scz z gẽtili. Et ite. Cognouit bos possessorẽ suũ. z azinus psepe dñi sui. Ido ergo canit hmn9 iste. qr quẽ venerant angeli in celis. boies venerant in ris. Pder hoc qz q ꝺr gloria in excelsis ꝛc. repñtat mestitia antiquor patr ex tedio expectãdi incarnatiõez dñi. Isa. xxviij. Expectate deũ ꝛc. Et ido etiã cantat alleluia. qr bẽbant spez liberationis. Añ ps. Speraverunt z liberasti eos. In hz qz hymno notat spes eccle que cũ ãgelis sperat se canere. Añ iam illor canticũ assumit Sequit. Laudam9 te scz in enarrabilia opa tua pdicando. Que vba z sequẽtia a beato hilario pictavien. asserunt apposita fuisse. et pcedentia solũ antiqtus dicebant in missa Innocẽti9 tñ terci9 dixit illa a theleſphoro papa addita fore. Alij vo q a simacho papa. Simach9 papa ꝓstituit taz in dñica die qz in natalicijs martir gloria in excelsis ad missam cãtari. qr sanctos p dñicam resurrectiõem glie angelor sociatos eẽ recolit. Cantat etiã in festis apl'or et pfessor. in quoruz honorem dedicata est quecũqz eccl'ia. et generaliter in festis que nobis celestẽ solennitatem repñtant In diebus vo luctus z ieunior non ꝺr. pterqz in duob9 sabbatis specialibus misterijs adornatis. iuxta illd. Cantate dño canticum nouum. put dictum est in pbemio buius ptis. Dictus quoqz theleſphorus papa pcepit illuz cantari ad missam nocturnam natalis domini. quã z ipe instituit. Quidam dicũt non esse cantãduz in missa nisi in hora tercia. qr tũc spũssanct9 super apostolos descendit. z eos gloria z exultatione repleuit. Innocenti9 tercius statuit. vt qñ in dieb9 pfestis celebrat in honorem beate virginis vel spiritussancti. vl sancte crucis. nec hymnus angelicus. nec symbolum dicat. nec etiam te deum laudamus in laudibus matutinis. In aduentu vo vel in septuagesima non canit. put in septima parte subti. de septem dieb9 post pascha dicetur. Episcopus tñ bethleemitanus ex abusu omni die et in omni missa etiam pro defunctis gloria in excelsis decantat pro eo q hymnus ille luca testante. pmo i bethleemitana regione cantat9 est.

De salutatione ad populum

Agelico hymno

finito sacerdos ad populum se voluens illū salutat dicēs. Dominꝰ vobiscū. qđ sumptū est de libro ruth scđo. Sic enīz legīt booz salutasse messores suos. ꝛ ppbeta in paralipo. aza regem ꝛ qui cum eo erant. ꝛ angelus salutās gedeonem dixit. dñs tecum. Booz quidem figuraz salutatiōis exp̄ssit. qui ruth moabitem duxit vxorem. Et hec salutatio significat salutatōnem quā christꝰ fecit aplis post resurrectōnem. de quo in q̄nta pte sub ti. de pma dicet In oibꝰ gꝰ misse orōnibꝰ sacerdos p̄mittit dominus vobiscū. nisi in orōnibꝰ q̄ p̄cedūt ppbetias. vel etiaz orōnes sup ꝓp̄m in quadragesima. ꝛ nisi in orōnibus que immediate sequunt post p̄mam orōnem. ꝛ in illis que dicunt in parasceue. sed tunc missa ñ dicet sacerdos cōmunicet. Cū ei p dictam salutatōez optetur dñm esse cum ꝓpło qui est in eo p spūm gratie septiformis. ideo ecclia ordinauit septies tantū in missa ꝓp̄m salutari vt iaz dicetur. Ideoqz in p̄missis orationibus tantū dicit. Indemittitur tñ aliis exhortatio ad humiliationem p flectam genua. vel p humiliate capita vestra đo. quia oratio que facienda est cum ieiunio ad malignum spūm eijciendum tūc demum valz si cuz humilitate fiat. Rursus in diebus ieiuniorūz repsentat ecclia tempus babilonice captiuitatis. merito ergo sacerdos tunc ꝓp̄m vt potest absentē nō salutat nec se ad illū conuertit. sed absolute incipiēs. oremus. insinuat p illo fore orandum. ꝛ qđ oratio fieri debet cuz effectu mox subijcitur flectamus genua. vel humiliate capita vestra deo. Repsentat etiam tempus dominice passionis quod p̄cipue post cenam cum discipulis factam incepit. Qua ergo tempore illo dominus discipulos nō salutauit. sed eos ad orandū pluries excitauit. ideo sacerdos tūc populum non salutat. sed ei orare insinuat Sed et qđ tempore illo christus in oratōne genua flexit. ideo mox ad genua flectendū inuitat. Dicit autē flectamus genua in persona vniuersitatis oīm fideliū q̄si oīm sindicus se ip̄m includēs. et ido loquit in p̄ma psona excitās se ꝛ oēs ad orandū hūiliter ꝛ deuote. Subz mox subijcit leuate in psona alterius scz christi. cuius typū gerit in officio misse. ꝛ tūc loquit in scđa psona ꝛ ī dissimili cantu. Quasi ipe christꝰ dicat. Surgite. q̄niam vrām hūilitatē ꝛ deuotiōez video. Et tūc vice p̄m loquit siue orat. Quod sigificēt collecte que dicunt post flectamꝰ ꝛ post humiliate. dicet in sexta pte sub q̄rta feria in capite ieunior. Aliis vo dieb⁹ et tp̄ib⁹ eccl'ia tp̄us exultatiōis ꝛ plenitudinis qđ p̄cipue fuit post christi resurrectōez repñtat. ꝛ tunc sacerdos ꝓp̄m salutat repñtans vt p̄missuz est. q dñs post resurrectōem discipulos salutauit. Sacerdos ergo orōnibus p̄mittit dñs vobiscū. vt ꝓp̄m reddat attentū. q mēs eius ad deum dirigat. ꝛ ei p intentiōez sedulam ꝓiungat. Et est sensus. Dñs vobiscū. i. in vobis maneat ꝛ vos p̄mio vite eterne remuneret ꝛ petitionibꝰ vestris effectū tribuat. seu grām dei impetretis pseuerantes in illa Chorus vo et ꝓplus rñdet. ꝛ cum spiritu tuo. qđ sumptuz est ex epla scđa ad thimo. vltimo vbi dicit. Dñs iesus christus cum spū tuo. Omōi etenī mutue salutatōes notant. q sacerdotis ꝛ ꝓpli vnꝰ debet eē affectꝰ Et ē sensus. Tu p nobis factur⁹ es p̄ces ad dñm. ꝛ q dñs deꝰ p̄ces illas tantū approbat ꝛ exaudit q ex bono corde p̄cedūt. oramꝰ et nos silr p te. vt ille sine quo nullū est bonuz sit cū spū tuo. vt q tecū est ī ore sit ꝛ in corde. ꝛ in te maneat. Et p̄m hoc cessat hesitatio q̄rentiū q̄re ꝓplus rñdet. ꝛ cū spū tuo. cū sacerdos dicēdo. dñs vobiscū. optauerit dñm eē cum illis nō solū in spū vez etiā in corpore. Ma et ido ip̄m ꝓplus p hanc rñsionem optat vt p̄missuz est. Dōt etiā dici q in hac rñsione ꝓplus se refert solū ad actōz immolatōis ad quaz sacerdos p̄cedit in qua p spūm totaliter eleuatꝰ ꝛ ab omni terrenitate p̄sus abstractus esse debz. Dost q̄z vo chorus respōdit. ipse se ad altare reuoluit scz ad orientem. vt dicet in p̄hemio. v. ptis. et q̄si parum de sua bonitate ꝓfidēs vniuersalē ad se colligit ecclāz dicēs q̄si oīm sindicꝰ oremꝰ. quasi

dicat. Orate oēs simul mecū. vt qō postulam⁹ citius impetrem⁹. quoniā impossibile est multitudinē nō exaudiri. ⁊ sic orōem dic Dicendo ergo orem⁹ hortat alios ad orandum. qz ipse christ⁹ monuit discipulos orare dicens. Orate ne intretis in temptatiōez Et postea orat. qz ⁊ postea christus orauit. ipse eī fecit ⁊ docuit. Qō autē dicit oremus ab antiqs habemus qui p̄missso orem⁹ subiungebāt cōmunitē orōnē. Dicit aūt orem⁹ stans añ mediū altaris. ꝓpter rōes positas in p̄ncipio p̄cedentis ti. Oratio aūt quā dicit significat indulgentiā quā dñs repromisit. Et deinde transit ad dextrā ptem altaris vt diceī sub ti. se. Oratione finita chorus respondet. Amen. qō est hebraicū verbuz. q̄si dicāt. fiat nobis sicut orasti seu felicitez acta sit oratio tua. Et est sumptū amen ex apoc. iob. Ambro. exponit amen. i. vez est qō sermo sonat affectus sentiat. Qñqz ponit̄ pro vere vt ibi. amen amen dico vobis. put sub ti. de orōne diceī. Et nota q p̄missa salutatō scz dñs vobiscū ad minores ⁊ imꝑfectos ac simplices ptinet sacerdotes. Epūs vero vī eius supior q ꝑfectus eē debet ⁊ exp̄ssaz christi similitudinē gerit. vt se vicariū christi ostendat oratur⁹ p̄ma vice vtit̄ vbo dñi dicentis iob. xx. Pax vobis. q̄ fuit p̄ma vox dñi ad discipulos qñ eis post resurrectiōem apparuit. Quasi dicat. In pñti det̄ vobis pax pectoris ⁊ in futuro pax eternitatis. Be vtraqz iob. xiiij. Pacem reliquo vobis. pacē meā do vobis. Hoc etiā vbo vsus est dispēsator ioseph ad frēs eius. Postea vo adinstar ceteroz sacerdotū dicit dñs vobiscū vt se esse vnum ex ipsis oñdat. Et est aduertēduz q tūc demū pax vob⁹ dr qñ glia in excelsis cantat. ⁊ Ido vt correñdeat ei qō ibi dr. ⁊ in terra pax hoīb⁹ ꝛc. Deterea h̄ salutatio a christo tpe gaudij ⁊ leticie scz resurrectōis ad discipl̄os facta illi cātico leticie correspōdere debet. Sūt etiā qui dicūt q pontifex solēnit̄ celebrans in dieb⁹ q̄bus gloria in excelsis dr repñtat christū post resurrectōz seu resurrectionis gaudiū. q tpe sepe christus dicta salutatōe ad discipulos vsus ē. Ido q christū imitādo p̄missis dieb⁹ hoc dicit. In missis vo q̄s alijs diebus vel tpibus dicit vel etiā que ab inferiorib⁹ dicunt̄. christi passio figurat̄. ⁊ planct⁹ atz afflictio ꝓformat̄. et ido in illis pax vobis nō dr ne gaudiū cuz dolore misceat̄. Dicit̄ est etiā dici q p christū facta ē pax int̄ deū et hoīem. ⁊ int̄ angelos ⁊ hoīes. qō manifestauit angelus qñ in christi natiuitate. cātauit gloria in excelsis deo. ⁊ in tra pax hoībus. b. v. Pacem vo int̄ deū ⁊ hoīes manifestauit christ⁹ qñ post resurrectōem dixit aplis. pax vobis. Hec repñtant̄ in missa. Dum p quēlibz sacerdotē qui pōt cantare. glia in excelsis deo. angeluz repñtans. Scdm p p̄m q̄ sol⁹ dicit pax vobis repsentās christū q in psona ecclie dixit aplis pax vobis. Utrūqz aūt dicit eps solēnit̄ celebrās qz vtrūqz scz christū ⁊ angelū repñtat. Ipse ei spāliorz est christi vicari⁹ q̄z simplex sacerdos. Ideoqz cū omittit officiū angeli. scz pibus q̄b⁹ cantica leticie subticent̄ scz te deuz laudam⁹. ⁊ gloria i excelsis. omittit sīr ⁊ hoc officiū christi. nō dicēs pax vobis. sz dñs vobiscū. sicut simplex sacerdos. Hō ei p p̄m q repñtat christū ⁊ angelū vna pax sine alia nūciat̄. Idē etiā est i ite missa ē qō nō dr nisi gloria in excelsis dicat̄ Sane dyaconus nō dicit. dñs vobiscū p horas. eo q non ita gerit tipū christi. q p hooz hac salutatōe vs⁹ est. sicut sacerdos q̄ ea in psona christi vtit̄. Legens tñ euā gelū hoc dicit. qz tūc vtit̄ officio p̄dicatoris. ⁊ pnūciat doctrinā ab ipo christo imediate platā. ⁊ etiā cereū paschalez bñdicēs. qz tūc christi resurrectōz repsentat. Sunt tñ q̄dam qui dicunt q in diuinis officijs que dicere tenent̄ licite possent hoc dicere cū p̄hibitum nō legat̄. quib⁹ generalis vsus ecclesie ꝓtradicit. vt se inferiores sacerdotibus agnoscāt. Notanduz est aūt q septē vicibus ꝑius salutat̄ in missa q̄tenus excluſis septem vicijs capitalibus suscipiat gratiam septiformē. misterium ei misse ad septez dona spūssancti referī. Primo in ipso misse exordio añ collectam. Scdo añ euangeliuz. Tercio post euangelium siue dicto simbolo ante offertoriuz. Quarto ante p̄fationē cū dicit sacerdos Per oīa secla seculoz ⁊ ꝑsequent̄. dñs vobiscū. Quinto añ

pacis oſculū cum dicit. pax dñi ſit ſp vobiſ/ cum. Sexto añ pmā orōnem poſt cōmuni onez. Septimo finita finali poſtcōione vel orōne. In pma ſalutatione ſpūs ſapientie intelligit. q2 ſapia intrauit in hūc mundum vt ſaluaret nos. In ſecūda ſpūs intellectus ideo enī p̄dicauit vt doceret nos. In tercia ſpūs ꝓſilij. hic eī ſecreto dī ꝓſilio ſe paſſioni obtulit vt redimeret nos. In q̄rta ſpūs fo2/ titudīs. q2 pendens in cruce dyabolū expu/ gnauit vt redimeret nos. In q̄nta ſpūs ſcie q2 reſurgens diſcipulos ſalutauit ⁊ eis ſen/ ſum aperuit vt erudirēt nos. In ſexta ſpūs pi/ etatis. q2 ſola pietate humana3 naturā ſup aſtra leuauit. vt exaltaret nos. In ſeptia ſpi ritus timo2is. q2 angeli tremebūt dum3 vene rit ad iudiciū vt glorificz nos. Cetex in qua libet ſalutatiōe mutat officiū miſſe ⁊ ō vno officio ad aliud tranſit. quare merito ſalu/ tatio p̄mittit. cum eī ad opa2ios nouiter in gredimur. eos ſalutare ſolem⁹. et ſcōm hoc octo officia ſunt īmiſſa. Rurſus ſalutat eti am octauo vt q̄da3 volūt. ſ. poſt offertoriu3 añ ſecretellā. Nā voluens ſe ad ꝓlīm dictu/ rus. orate frēs ⁊c. debet p̄dicere ſub ſilentio. dñs vobiſcū. Nex licet eis q̄s ſalutam⁹ fa/ ciem regularit repñtem⁹ tñ in q̄nq3 dūtax/ at ex p̄miſſis ſalutatōib⁹ ſacerdos ad ꝓlīm ſe ꝓuertit. Nam in illa ſalutatiōe q̄ fit ante euāgeliu3 ſe nō ꝓuertit. q2 iam intētus ē ad v̄ba dei annūciada. nec etiā in illa q̄ fit ante p̄fationē. q2 ia3 intent⁹ eſt ad ſacrificiū alta ris tractandū. nec etia3 in illa q̄ fit añ pacis oſculū. q2 ia3 tenet cox⁹ chriſti in manib⁹ ⁊ cor habet ſurſū ad deū. ⁊ oīno intent⁹ ē ad reuerent illud tractandū. Nemo eī mittēs manū ad aratx⁹ ⁊ reſpiciēs retro apt⁹ eſt re/ gno dei. Cetex q̄na ad ꝓlīm cū dñs vobiſcū facta ꝓuerſio. ſignificat q̄nq3 ap̄paritiones q̄s chriſt⁹ fecit diſcipulis ſuis ī die reſurrectio nis. Prima fuit marie magdalene. ioh. xx. ⁊ marci vlt. Scōa eidē ⁊ alijs mulierib⁹ re/ deūtib⁹ ō ſepulcro. q̄ dixit eis auete. matħ vlti. Tercia petro. Quarta duob⁹ diſcipul' eūtib⁹ īemauſ. Quīta ī domo decē diſcipul' abſente thoma. ioh. xx. Sz q2 altera illax ma/ niſeſta ñ fuit q̄ videlicet ꝓmo apparuit ma rie magdalene. vel ſm alios q̄ ē ꝓparuit pe tro. q2 neſcit q̄ aut vbi. ideo ſacerdos ante ſecretellā dicitur⁹ orate frēs. p̄dicit ſub ſilen/ tio dñs vobiſcū. ſed patent dicit orate ⁊c. q2 patenter dixit aplis. orate ne intretis in tem ptatōem. Fuerūt etiā et alie ap̄paritiones. ō quib⁹ nil ad p̄ñs. Non eſt etiā omittendu3 q̄ ſacerdos ſemp voluit ſe ad ꝓlīm a dextra ⁊ p eandē ſe ad altare reuoluit q̄ſi ipō facto dicens. Dextra dñi fecit v̄tutez. dextra d. ex m. dex. d. fe. v. Scōo ad dīſignādū q̄ ī ſepul cro dñico āgel⁹ a dextris ſedebat. Tercio vt ſacerdos p hoc innuat ſe rectā ⁊ attentam habere intentionē p ſe ⁊ ꝓlō ad celeſtez pa/ triam que p dextra3 ſignificat. iuxta illud in canticis. Dextra ei⁹ amplexabit me. Quar to q2 vſus ſalutādo ꝓlīm. ⁊ ꝓuerſus dicēdo oremus. hortat tam ſe q̄3 ꝓlīm ad orandum ⁊ oratio debet fieri p eternis que p dextram ſignificant. vñ chriſt⁹ ſedere dr ad dextram patris. merito a pte dextra fit vtrūq3. gerit quippe ſacerdos typu3 chriſti q̄ pfectus eſt in ſalutationibus ⁊ orōnibus que a dextra fiunt. Verum tñ poſtq̄3 dixit orate p2o me fratres ⁊c. ſe reuoluit a ſiniſtra. iuxta illō ps. Circuiui ⁊ immolaui in taber. e. h. v. ⁊c. p̄para/ rans enim ſe ad immolandum quēda3 cir/ cuitum facit. Se igitur conuertit tūc a ſini/ ſtra que imperfectio2 ⁊ infirmio2 eſt. ad notā dum imperfectionē cuiuslibet ſacerdotis p2e ter chriſtum. Hinc eſt q̄ p2emiſſa verba di/ cendo obſecrat tanq̄3 imperfectus ⁊ pecca/ tor et indigens aliorum auxilio impendi ſi/ bi ab alijs beneficium orationis. Secundo quoq3 reuoluitur tunc a ſiniſtra vt per hoc ſignificet triſticiam de paſſione chriſti ad quam repreſentandam ſtatim intendit. tri/ ſticia enim recte per ſiniſtram ſignificatur. iuxta illud apoſtoli. A dextris et a ſiniſtris per gloriam et ignobilitatem. per infamia3 et bonam famam. Debēt etiam fieri ille vo lutiones et reuolutiones ante medium al/ taris. iuxta illud. In medio eccleſie aperuit os ſuum. ⁊c. In quo et illud commemora/ tur q̄ redemptor noſter iuxta ſalomonem corpus ſuum in media caritate conſtrauit p2opter filias hieruſalem. Et attende quia

q̃dam dicto.dñs vobiscū.ad altare reuoluti dicunt.oremus stantes añ mediū altaris p hoc insinuãtes se in loco manifesto ꝛ ꝑlo ꝓuenienti orare. scz añ mediuz altaris.q̃z ꝑlus debet ō medio cordis orões ad deū effundere. Alij vo ad dextruz cornu altaris vbi orõnem ꝓferre debent dicũt oremus.vt sic inter insinuatõem ꝛ orõnem nullũ actũ aliũ interponãt.ꝛ vt ibi p̃cedat orandi insinuatio vbi mox subseq̃ ipsa oratio ꝛ orãtis ꝑlis esse debet intentio.

De oratione seu collecta

Alutatione p̃mis

sa orõnes subijciunt.q̃ rei omnis nostra operatio a deo inchoata circulariter in ipsum terminari debet.ideo misse officium incipit ab orõne ꝛ terminat in grãrum actione. Uñ videndũ est q̃s debeat orõnes dicere. Qualiter et p quib⁹ est orandum. Quid sit oratio et q̃ñ ꝛ vbi.ꝛ versus quã ptem orões dicẽde sint. De mutatione sacerdotis ab vna pte altaris ad alteram. Uñ orõnes dicant ꝛ vñ originẽ habuerunt. Qualit verba eaz intelligant. Qualiter orõnes terminent. Quare vocent collecte. Que ꝛ quot orõnes dicende sunt.et de inuentoribus eaz. Qñ o pontifex vel sacerdos illas dicens stare debet. Circa p̃mũ notandũ est q̃ ea q̃bus ꝑlis immediate ordinat ad deũ sacerdotes tantuz dicunt qui sunt mediatores int deuz ꝛ ꝑlm. quoz quedam dicunt publice spectãtia ad totũ ꝑlm in cui⁹ ꝑsona ipe solus ea deo ꝓponit. sicut sunt orõnes ꝛ grãrum actiones. quedã priuati que ad officium ei⁹ tantũ spectant vt ꝓsecrationes ꝛ hmõi orões quas ipse ꝓ populo facit nõ tñ in ꝑsona ꝑlis orans. ꝛ in omnibus p̃mittit dñs vobiscum. vt mens ꝑlis deo ꝓiungat. Et q̃ ꝑlus in his que ad deũ ptinent sacerdotem ducẽ habet.ideo in fine cuiuslibet orõnis ꝑlus ꝓsentit respondẽs. amen.vt iam dicet.ꝓpter q̃d et omis oratio alte t̃minat.etiã si p̃uate fiat. Sane orandum est breuibus vbis nõ in multiloquio. vt iam dicet. Uñ ꝛ greci pauc sed frequenter orãt.sed in lacrimis ꝛ in puritate cordis. nõ in voce clamosa sed in mentis intentione ꝛ lacrumaz ꝓpunctione. Sicet in ꝓspectu diuine maiestatis ꝛ angeloz optet nos esse vt mens nostra voci cõcordet.iuxta illud p̃s. Exaudiuit dñs vocem fletus mei ꝛc. Et iterum. Sacrificium deo spũs ꝓtribulat⁹ ꝛc. Debet etiã oratio esse deuota. nam omniũ creatori cum deuotiõe est supplicandũ. Bũ aũt sacerdos dicit alte orõnez. alij nõ debẽt vbis orare sed illã orõnẽ attendere ꝛ ad eaz rñdere amen. ¶ De ordine q̃bus sit orandum dicet in sexta pte subti. de paraseeue Quid sit oratio.ꝛ qua hora ꝛ vbi hore canonice dicende sunt.ꝛ versus quã ptem orandum est dicet in phemio q̃nte ptis. Quid significet oratio que dicit ante epl̃am. dicet subti. de sessione epi. Sane sacerdos duz orat ad dexterã ꝑsistit altaris.iuxta illud exo.xxx. de p̃cabit aaron sup cornu altaris.ꝛ placabit sup eum in generationib⁹ suis.in hoc illud signãs q̃ fuerat ꝓphetatuz. Be⁹ ab austro veniet.christus ei iudeos docuit ad q̃s a patre luminũ missus fuit. q̃ dextera iudeos. gẽtiles sinistra figurat. Et quoniã leticia p dextrã.tristicia vo p sinistram designat.idcirco ad dextram ptẽ altaris p̃muz accedit vt gaudiũ dñice natiuitatis ostendat. Bende dicturus euãgelium ad sinistrã ꝓuertitur vt tristiciã passionis insinuet. Sz iteꝛ redit ad dextram.vt gaudiũ resurrectõnis annũciet. De hoc aliter dicet subti. ō mutatione sacerdotis. ¶ Roman⁹ vo pontifex oraturus ad sedem post altare vel alius epus adlatus altaris ascendit.ꝛ stans collectam pnunciat quã libro legit apto.ꝛ deinde sedz q̃ sicut euãgelista testat. venit ihesus i nazareth vbi nutrit⁹ fuerat.ꝛ intrauit sm ꝓsuetudinem diei sabbati in sinagogaz.ꝛ surrexit legere.et tradit⁹ est ei liber ysaie ꝓphete. quẽ vt reuoluit inuenit locũ vbi scriptum erat. Spũs dñi sup me ppt̃ q̃ vnxit me. Et cum plicuisset librum reddidit ministro ꝛ sedit. ¶ Rursus pontifex ad lat⁹ altaris vsq; p⁹ dictũ offertoriũ morat. vt dictũ est subti. q̃liter epus vel sacerdos ad altare stare debeat. Sequit videre vñ oratio dicat. ꝛ vnde orõnes originem habuerũt. Et q̃dem dicit

oratio ab orãdo eo q̃ p eam a p̃l'o bona corporis ꝛ aĩe orando petunt. Licet eĩ dñs sciat q̃bus egemus. orare tñ debemus. put dicetur sub orõe dñica. Orat etiã sacerdos pro bonis vt assint. ꝛ p mal' vt absint. Designãt aũt orõnes in apoc. p fumũ aromatuz qui ascendit in ꝓspectu dñi ỏ manu angeli. christus eĩ verus homo ꝓpter nos passioni deditus. cui⁹ illa vox est. O locausta et amp delicto nõ postulasti. tũc dixi. ecce venio. semp p nobis orabat. qui p̃m ap'm. exauditus est in oĩbus p sua reuerentia. Qualit̃ v̋ba orõnum intelligẽda sunt videam⁹. ꝛ q̃dem q̃ in q̃busdã codicib⁹ cõtinet. p̃sit buic vel illi sancto talis oblatio ad gl̃iam ꝛ honorez sic intelligi debz q̃ ad hoc p̃sit vt ille magis ac magis a fidelib⁹ glorificet aut etiã honoret in terris. Cum eĩ ipsi sint pfecte beati. oĩa eis in celis ad votũ succedũt. Uñ nõ egent nostris orõnibus. imo iniuriã facit martir qui orat p martire. licet pleriqz reputẽt nõ indignũ sanctoꝝ gl̃iaz posse vsqz in diẽ iudicij augmentari. ꝛ ideo eccl̃iam interim rite posse augmẽtatõz glorificatõis eoꝝ optare

Q̃ aũt post finẽ orõnis subiungit̃ per dñm nostꝝ ieſuz chr̃m. illud significat q̃ ipse in eu angelio dicit. Quidq̃d petieritis p̃rem in noĩe meo fiet vobis. Orat enĩ sacerdos ad deũ patrẽ vt p filiũ suũ qui dñs noster est eq̃liter sicut pat. oratio ꝓficiat. Unde ei est q̃ ois oratio regulariter ad patrem dirigit̃ ꝛ t̃minat̃ in noĩe filij. Nõ ei p aliã viã ad nos etna dei bñficia p̃nt decurrere q̃z p eum qui est mediator dei ꝛ hoĩm hõ chr̃s⁹ ieſus sicut p mediantẽ cristallum mittit̃ ignis in escam supposit̃ a sole longinq̃. Et sumptuz est hoc de epistola ad romanos. vbi dr. Gloriemur in deo p dñm nostꝝ ieſum chr̃stuz. Nemo enĩ vadit ad p̃rem nisi p me. Et ipse alibi dic̃. Si q̃d petieritis p̃rez i noĩe meo dabit vobis. Et nota q̃ ieſus est ppriũ nomen put dictũ est in ꝓhemio scõe ptis. Q̃ vero sequit̃. qui tecuz viuit ꝛ regnat in v.s.s. ꝛc. ita põt intelligi in vnitate s.s. hoc ẽ vna cuz spũ sancto. Nam pat et f. ꝛ s.s. sunt vnus deus. Uel in vnitate spũsancti. hoc est in spũsancto. q̃ est vnitas patris ꝛ filij. et amor ꝛ connerio vtriusqz. Possunt etiã sic exponi p̃missa v̋ba p dñm nostrũ ꝛc. vt sit sensus. O pater exaudi p filiũ tuũ qui hoc vult et põt vult q̃ viuit. potest q̃ regnat. viuit inquã ꝛ regnat tecũ in vnitate spũsancti. Non quidez viuit ꝛ regnat vt tyrann⁹ spũ iniq̃tatis sed viuit ꝛ regnat deus spũ benigtatis. Q̃ v̋o sequit̃ p oĩa secula seculoꝝ vel ꝓsecutiue vel anthonomastice intelligi põt. Consecutiue sic generatões generationũ. q̃si diceret omnia secula seculoꝝ sibinuicẽ succedẽtia dicuntur enim secula quia sequũtur. nam alijs discedẽtib⁹ alia sequũt. Anthonomastice. sicut cantica canticoꝝ. ꝛ ẽ sensus sicut añ omnia secula filius cũ patre in vnitate spũs sancti in deitate vixit ꝛ fuit. ita ꝛ in p̃nti seculo. ꝛ in futuro vbi iusti cũ sanctis angelis p manebũt. ꝛ iniusti cũ dyabolis cruciabunt̃ credat̃ equalit̃ viuere cũ patre ꝛ spũsancto et nullo fine ꝓcludi. Sequit̃ amen. q̃ v̋bũ optantis vel affirmantis oñdit affectuz vel ꝓsensum. vt p̃missuz est. Populus eĩ assentiens voci sacerdotis. q̃ dixit. p oĩa secula seculoꝝ. assentit q̃ seculũ p euz creatũ est. Uñ in fine psalmoꝝ vbi nos dicim⁹. fiat fiat. hebreus dicit amen amen. Et chr̃stus in euãgelio sepe dic̃ amẽ amẽ. i. vere vere dico vob̃ Respicit ergo vel ad formã orõis vt quod orat̃ optet̃ vel ad modũ ꝓclusionis vt q̃ cõcludit̃ affirmet̃. Uerbi gratia. Cũ sacerdos orans dicit. Da nobis quesumus oĩpotẽs dñe salutẽmentis ꝛ corpis. plus optando rñdet amen. i. fiat. Et cũ sacerdos ꝓcludit. q̃ tecum viuit ꝛ re. in v.s.s.d.p.o.s.s. plus affirmando rñdet amen. i. vere est. Uel amen interp̃tat̃ veritas. vt in apoc. Hoc dicit amen testis fidelis. De hoc dictũ est in p̃cedenti ti.

Circa t̃minatõz collectarũ notandũ est q̃ in eis q̃ñqz dirigit̃ sermo ad patrez. q̃ñqz ad filiũ. q̃ñqz ad spũmsanctũ. ꝛ q̃ñqz ad totam trinitatẽ. Si sermo ad solũz patrẽ dirigit̃ nõ habita mentõne de filio neqz spũsancto. tunc dr in fine p dñm nostꝝ ieſum chr̃stum fi. t. q. t. v. ꝛ r. in. v.s.s.d.p.o.s.s. sine p eundem ꝛ eundem. vt in illa orõne. Protector in te sperantiuz ꝛc. Si v̋o fiat ibi mentio de filio. refert an ante finalẽ ptem orõnis. an in

sine ipsi⁹ fiat mētio de filio. Si ꝑmo dirigit̄ ad patrē habita mentione de filio añ finem tunc dr̄ in fine p eundē dñm nostrū ⁊c. vt in illa or̄one. Deus q̄ de beate marie v̄ginis ⁊c. Si in fine tūc subijcit̄ immediate. q̄ tecum. sine p eundē et eiusdē. vt in illa collecta sancti stephani. Omnipotēs sempit̄ne deus q̄ p̄micias martiꝝ ⁊c. Et in illa. Deus qui salutis eterne. Vel dñm nostrū iesum sine p. vt in illa collecta. Deus q̄ nos redemptōis eterne. q̄ dr̄ in vigilia natalis. Et in illa. Illumina quesumus. que dr̄ in epiphania. Vel iesus christus dñs noster. vt in illa. Deus q̄ ad eternaz. que dr̄ feria tercia post pascha. Et in secreta illa. Ipe tibi. que dr̄ in cena dñi Si vō in or̄one que ad p̄rem dirigit̄ fit mentio de spūsancto. dr̄ in fine p dñm nostrum. sed tunc dr̄ in vnitate eiusdē spūssancti de⁹. vt in illa. Be⁹ q̄ corda fideliū. ⁊ in illa. Assit nobis q̄sum⁹ v̄tus spūssancti. Q⁹ si fiat ibi mentio ꝑmo de spūsancto ⁊ postea de filio tūc subijcit̄ in fine īmediate. q̄ tecū. vt in illa Assistentes nr̄as quesum⁹ dñe paclitus. ⁊ in illa Ure igne ⁊c. Rursus q̄n ad patrem dirigim⁹ ꝑmonē or̄ādo vt ipse det nobis spūm viuificandi vel hmōi. tunc dr̄ p dominū ⁊c. sine p eundē et eiusdē. vt in illa que dr̄ in benedictōe cineris. Deus q̄ humiliatione ⁊c. et in illa que dr̄ in bñdictione fontis. Omnipotens sempiterne deus respice ⁊c. Si aūt sermo ad filiū dirigit̄ vt in illa or̄one. Excita dñe potentiā tuā ⁊ veni. Et sic̄ in alijs collectis de aduentu dñi. ⁊ in illa. Deus q̄ virginalem aulā ⁊c. tunc dr̄ in fine. qui viuis ⁊ regnas cū deo patre ī vnitate spūssancti de⁹ ⁊c. Et si fiat ibi mentio de patre tunc dr̄. qui cum eodē deo patre ⁊c. vt in illa or̄one canonis. Bñe iesu christe fili dei ⁊c. Si vō sermo dirigit̄ ad spūmsanctū dicunt q̄dam q tūc dicit̄ in fine. qui cum patre ⁊ filio viuis ⁊ regnas deus ⁊c. Ueruntñ omnis or̄atio dirigit̄ ad p̄rem vel ad filium et nulla ad spūmsanctum. q⁹ spūssanctus est donum. ⁊ a dono non petit̄ donum. sed potius a largitore doni. Petit̄ ergo a patre ⁊ filio. ⁊ ad eos sermo dirigit̄ tanq̄z ad donatorem. et nō a spū sancto q̄ est donuz ⁊ parit̄ ab vtroq; ꝓcedit

Si aūt ad totā trinitatē sermo dirigit̄. tunc dicit̄ in fine p dñm sine p eundē et eiusdem vt in illa or̄one canonis. Suscipe sancta trinitas. ⁊ in illa que dr̄ in fine misse. Ipsa placeat tibi sancta trinitas. in q̄bus dicit̄ p christuz dñm nostrū. q̄ succedit in or̄onib⁹ in locū p dñm nostꝝ cā breuitatis. Idem q; est si in or̄atione que ad deum patrm dirigit̄ de eo mentio fiat. vt in illa. Omnipotēs sempiterne deus q̄ dedisti famulis tuis. Tñ tunc dicunt quidam. qui viuis ⁊ regnas vn⁹ deus p omnia secula seculoꝝ. Illi vero intelligētes q or̄atio ipsa ad deū filiuz dirigat̄ dicūt tunc. q̄ v.⁊.r. in v.l.l.d.p.o.l.l. Et in illa or̄one Fidelium deus oīm ꝓdit̄or̄. Tota nanq; trinitas ꝓdit̄or ⁊ redemptor est. licet christ⁹ p pue sit redēptor. Ipse est etiaz dici. q or̄atio que ad trinitatem dirigit̄ ꝓcluditur sine aliqua ꝑsonarum distinctōe sic. qui v.⁊.r.⁊ e⁹ p.o.l.l. Vel cōuertat or̄ans sermonem ad se vel ad ꝑsonā dicēs. q̄ ipse p̄stare dignet̄. ⁊ sic etiam ꝓcludit̄ in or̄onibus bñdictionalib⁹ Sane in or̄atione in qua sermo dirigit̄ ad caput ecclie videt̄ debere dici. qui v.et.r. cuz christus sit caput ecclie. sed nō est ita. Tota nanq; trinitas est caput ecclie. ideoq; dici debet. p dñm nostrum. In exorcismis vero ad expellendū demonem aliter dr̄. quoniaz in aque bñdictione dr̄ p eum qui venturus est iudi. v.⁊ mor. ⁊ seculum ꝑ ignem. Similiter ⁊ in catheclismis dr̄. qui venturus est ⁊c. q̄z cito ei dyabolus audit christum eē venturum iudicare seculū ꝑ ignem fugit timens iudiciū ignis. q; scit se post diem iudicij eterno igne puniendū. Eadem quoq; ratione dixit magister gilbert⁹. q or̄ões in exequijs mortuoꝝ debent simili modo finiri. cōmunis tñ vsus ecclesie tenet vt dicat̄ p dñm nostrū ⁊c. In illa tñ or̄atiōe. Fideliū deus oīm ꝓdit̄or. debet dici qui v.⁊.r. ⁊c. vt p̄missuz est Et aduerte q or̄ões in laudibus in missa et in vesperis sub eodē ⁊ solennior tono dicūtur. p eo q ille hore solennius ⁊ festiuius in ecclia dicunt̄. In alijs vero horis ⁊ officijs alius tonus minus solēnis seruat̄. tuz quia minus solēniter dicunt̄. tuz q; ille ad aliud referri possunt signatum. Omnibus autez

oꝛõnibus ꝑterq; exoꝛcismis ꝑmittit oꝛem nõ tñ semp dñs vobiscum vt dictũ est in ꝓcedenti ti. Sequit videre quare oꝛões que circa ꝓncipiuꝫ misse dicunt collecte vocant. Et q̃dem ideo. q; sacerdos qui fungit legatione ad deum p ꝓpl'o in eis petitiones oim in vnuꝫ colligit ⁊ ꝯcludit vt eas ad dominuꝫ referat. ꝓprie tñ dicunt collecte que sup collectum ꝓpl'm dicunt. puta in ꝓcessionibus. vel dum colligit ꝓplus ad stationeꝫ faciendã. vt de vna eccl'ia ꝓcedat ad alteraꝫ In vrbe nanq; quelibꝫ eccl'esia stationalis habet aliquã eccl'iam sibi vicinam in q̃ colligitur ꝓplus die stationis. et ibi oꝛ collecta sup collectum ꝓpl'm ⁊ inde omnes simul ad eccl'iam in qua sit statio accedunt. Vnd in ꝓcilio agatheñ. dicit q; plebs collecta oratõne ad vesp̃am dimittat ab epõ cũ bñdictiõe ⁊ est sumptuꝫ hoc nomẽ de leuitico vbi sce nophegia que est vltimũ festoꝝ legalium collecta vocat. ꝓeo q; in fructuuꝫ collectione fiebat ⁊ figurabat futuꝝ opeꝝ nostroꝝ collectiõeꝫ. cum dicit. Ecce homo ⁊ omnia opera eius cum eo. Oꝛationũ varij fuerunt actoꝛes quaꝝ numerus ⁊ varietas intantũ excrescebat q; octauuũ africanum cõcilium ꝓstituit. vt nulle p̃ces vel oꝛões vel misse vel p̃fationes vel cõmendationes vel manus impositiones dicant. nisi in ꝓcilio fuerint aꝓꝛobate. Et gelasius papa tã a seq; ab alijs cõpositas preces dicit oꝛdinasse Beatus aũt grego. seclusis his que nimia vel incõgrua videbant. rationabilia coadunauit. ꝓgrua multa nihilominus ꝓ se necessaria supaddens. Cetez quidam moduꝫ et oꝛdinem excedentes in tantũ oꝛões multiplicant. vt auditoꝛib9 tediuꝫ generẽt ⁊ fastidiuꝫ. quasi deus vt homo verboꝝ multitudine flecti possit. vt p̃missum est. cũ econtra ysaias dicat. Cum multiplicaueritis oꝛões vestras nõ exaudiã. Et dñs in euãgelio dicat. Cum oꝛatis nolite multum loqui sicut ethnici faciũt. putant enĩ in multiloquio exaudiri. Vñ cum ei dixissent apl'i. Bñe doce nos oꝛare. ꝓpendiosam eos oꝛõneꝫ docuit. Pater noster qui ꝛc. Huiꝰ ergo oꝛationis formam ſequẽtes sacerdotes in missa septenarium oꝛõnis numeꝝ non excedant. Nã christus septẽ petitionib9 omnia coꝛpoꝛi et anime necessaria comꝑhendit in illa. put sub ea diceꝫ. Quia v̋o numero deus gaudꝫ impari q̃dam obseruãt vt impares dicant in missa oꝛões videlicet vel vnã tantũ sicut vna epl'a vel vnum euãgeliuꝫ dicunt et iste numerus est oꝛdinarius. vel tres vel q̃nq; vel septem. Vnã ad designandũ fidei vnitatem vel vnitatis sacramentũ. Tres ad significandum misteriũ trinitatis. ⁊ qꝛ christus ter in passione oꝛauit dicens. Pater si fieri potest transeat a me calix iste. Quiq; ad designandum. v. plagas christi. seu in quinq; ptitam christi passioneꝫ. Septẽ ad designãdum spũm gratie septiformis. seu septẽ dona spũssancti. Deus eĩ diuisionem ⁊ discoꝛdiam ꝺetestat. Vñ cum ceteroꝝ dieꝝ operibus bñdiceret. opibus tñ secunde diei benedixisse nõ legit eo q; binarius numerus ꝓmo ab vnitate recedat et ab eo ceteri diuisibiles numeri oꝛiginem soꝛtiunt. et impar numerus mũduꝫ est. Et nota q; in summis festis tantũmodo oꝛ vna collecta. nisi forte eadem die aliud festũ concurrat. Sciendũ quoq; est q; totidẽ collecte ⁊ eodem oꝛdine dici debent in secreta et postcõmunione. q̃t ꝑcesserunt ante epl'am in exoꝛdio misse nec plures nec pauciores. finis nanq; debet suo ꝓncipio ⁊ quelibet postcõmunio collecte ⁊ secrete lle ꝑcedentibus cõuenire. Cauenduꝫ est etiã q; si collecta ꝓ defunctis inẽmisceat in missa que oꝛ ꝓ viuis. nõ finalis sed penultima vel antepenultima dicat. qꝛ finis debꝫ ad suum ꝓncipium retoꝛqueri. semp eĩ memoria facienda est ꝓ defunctis put dicetur sub .x. pticula secrete sup verbo. Memento etiam dñe ꝛc. quia illi viuoꝝ et etiã sanctoꝝ in quoꝝ honoꝛe celebrat qui vita gl'e viuũt auxilio egent. Sed in missa ꝓ defunctis inẽ misceri nõ debet collecta ꝓ viuis. etiaꝫ vt q̃dã dicũt illa cõmunis. deꝰ q̃ viuoꝝ dñaris ꝛc. ab augus. ꝓposita. ad denotandũ q; defũcti iuuare nequeũt viuentes in hac vita nec etiam implorare viuẽtes eĩna vita licet ipsi iuuari valeant ab vtriſqꝫ. In missa tñ ꝓ defunctis põt. vt q̃dam dicunt esse penultima

collecta ꝺ̄ sanctis ꝛ reconuerſo. Innocentꝰ papa ꝑmus cōpoſuit quattuoꝛ collectas ꝑ menſe ſeptembꝛ. Innocētius ꝺ̄o papa terci us cōpoſuit illā. Cuncti nos queſumus ꝺn̄e mentis ꝛ coꝛ. defen. ⁊c. In eccl̄ia laterañ. nunq̄z ꝺ̄ oꝛatio. ſed in miſſa ꝛ in oīb⁹ hoꝛis loco oꝛōnis alta voce ꝓnunciat oꝛatio ꝺn̄i ca. que in nouo teſt. ꝓma oꝛatio fuit. nā ꝛ in ꝓmitiua eccl̄ia ſic fiebat. Sane pontifex ſeu ſacerdos dum oꝛare ſeu oꝛōnem dicere incipit. manus eleuat ꝛ extendit iuxta illud Manus demiſſas erigite ꝛ genua debilia roboꝛate. Et romano pontifici ac etiā aliis epīs. in multis eccl̄ijs miniſtri aſtātes ma nus eleuatas ſuſtentant. Que manuuz ele uatio a lege ſumpſit exoꝛdium. Legit enim in exo. xvij. c. q cuz iſrael pugnaret aduerſus amalech in deſerto. moyſes aſcendit ſuper ỽticem collis. Cunqz leuaret manꝰ vicebat iſrael. ſi ỽo paululuz remiſiſſet amalech po pulum ſupabat. Aaron aūt et bur ſuſtenta bant manꝰ eꝰ ex vtraqz pte. Legit etiā tercio reguz. c. viij. q salomon ſtetit ante altare do mini in ꝓſpectu eccleſie iſrael. ꝛ expādit ma nus ſuas in celum. oꝛās ꝓ ꝓp̄lo. ꝛ genī. xiiij Leuo manum meā ad ꝺn̄m deum in excel ſum. Eleuatio aūt ipſa repñtat q chriſtꝰ ele uatis manibus ferebat in celuz. Uel eleuat manus ad inſtar ſaluatoꝛis in cruce pēden tis. Uñ illud. Eleuatio manuū mearum ſa crificium veſpꝛinum. Extenſio ỽo manuuz ideo fit. Maz chriſtus cū expandiſſet manꝰ in cruce p ꝑſecutoꝛibus oꝛauit dicēs. Pater mi dimitte illis quia neſciunt quid faciunt Moꝛalit̄ inſtruens q chriſtus ſemp̄ paratus eſt recipe penitentes. uꝛta illō quod ipe ꝓmiſit. Omnis qui venit ad me non ejiciaz foꝛas. Quidam tñ perfidi heretici deridentbuiuſmodi manuū extenſionem ꝓpt̄ illud yſaie. Cū extenderitis manꝰ veſtras auertā oculos meos a vobis.

De epiſtola

Katōne finita di

cit̄ epiſtola q̄ ſignificat doctrinaz apl̄oꝛ. Eleganter aūt illam p̄cedit oratō. qz legit̄ luce. x. c. Rogate ꝺn̄m meſſis vt mittat oꝑarios ſuos in meſſem ſuā. Sane epl̄a grece latine ſupmiſſo vel ſuperoga tio ꝺ̄ ab epi qꝺ̄ ē ſupꝛa ꝛ ſtolon qꝺ̄ ē miſſio. Miſſa eni eſt ab apl̄is ſupꝛa legem moyſi. ſupꝛa pſalmos ꝛ pphetas ꝛ ſupꝛa euāgeliū ſicut et pphetie ſupꝛa legem. Uñ ꝛ litere de vna pſona ad aliam miſſe appellant epl̄e. id eſt ſupꝛa miſſe q̄ſi miſſe ſupꝛa ſeu p̄ter id qꝺ̄ refert nūcius viua voce. ſicut et apl̄s ſupꝛa id qꝺ̄ ꝺixerat epheſijs corinthijs et aliis epi ſtolas mittebat. Legi debet epiſtola ſm ma giſtrum petꝛ antiſiodoꝛen̄. in dextra parte eccl̄ie. qz chriſtus ꝓmo venit ad iudeos qui dicebant̄ in dextra eē. Medi⁹ tñ ſit in medio eccl̄ie p eo q iobānes fuit medius inter apo ſtolos ꝛ pphetas vt iam dicet̄. Dicit̄ quoqz epiſtola in loco inferioꝛi. euangeliū in ſupꝛi oꝛi ꝛ ſuppoſito panno ꝺ̄ quo ſub euāgelio dicet̄. Præmittit̄ aūt epiſtola euāgelio. epi ſtola nanqz deſignat officium qꝺ̄ iobānes ante chriſtum exercuit. q̄ preiuit añ faciem ꝺn̄i pare vias eius. ſicut ipe teſtat̄. Ego voꝛ clamantis in deſto pate viaz ꝺn̄i. Iobānes ergo quaſi ſubdyacon⁹ fuit ꝛ ſubmiſter illi us. qui de ſe dicit. Non veni miniſtrari ſed miſtrare. Uñ ſicut p̄dicatio iobānis p̄ceſſit p̄dicationem chriſti. ita epl̄a euangelium p̄ cedit. Gerit quoqz epiſtola figuram legis ꝛ pphetie que chriſti aduentum p̄ceſſerūt. ſic̄ ipſa euangelium p̄cedit. Præceſſit quidem lex euangeliū ſicut vmbra lucez. ſicut timoꝛ caritatem. ꝛ initium pfectionem. Sane ſubdyaconum epl̄am lecturū vnus tantuz comitat̄ acolitus. qz p̄dicationem iobānis pauci ſecuti ſunt quoniā lex neminem ad p fectionem ꝺucit. Sed dyaconuz euāgeliuz lecturum tā ſubdyaconi q̄z acoliti et ceteri comitant̄. quia p̄dicationem euāgelij que pfectum facit plurimi ſuſceperunt. Dici eti am pōt q ꝑ ſubdyaconi et dyaconi ad legē dum p̄ceſſum ꝺuplex chriſti manifeſtatō p duplicem eius aduentum ſignificat̄ quoꝝ ꝓmus vnū tantū habuit p̄curſoꝛē ſcz iobēz qui p ſubdyaconum p̄cedentem ſignificat̄. Sc̄ūs duos habebit videlicet enoch ꝛ he liam qui p duos vel plures p̄cedentes dya conum figurant̄. Facies aūt epl̄am legētis

respicere debet altare qđ christus significat. qz iohanis p̄dicatio se et alios dirigebat in christum. de cui⁹ vultu iudiciu⁹ et equitas p̄deunt. Is vo qui p̄cedit subdyaconū eun tem legere. nō vertit faciē ad legentem qz io hānes nō ad se audientes. sed poti⁹ ad chri stum se dirigebat. Sz qui dyaconū euntez legere p̄cedebant. nūc respiciūt ad euāgeliū z ad faciem recitātis. Idcirco vt ex mutua vtriusqz inspectione. amo⁹ caritatis christi notet̄ qui in euāgelio p̄dicat̄. Scđo vt se eē p̄testes euāgelice doctrine oñdant sicut le/ gitur in ysa. Vos estis testes mei dic̄ dñs. Quia vo iohānes fuit limes p̄cedentiū z subseqn/ tium. medius inter ap̄los et pphetas. Naz lex z pphete vsqz ad iohānez. ex eo regnu⁹ dei euāgelizat̄. ideo epla nec semp legit̄ de p phetis nec semp de ap̄lis. sed interdū sumit̄ de ve.te. interdū de nouo. Iohānes ei cui⁹ vocem repñtat epistola cū antiquis christū p̄dixit venturum dicēs. Qui post me venit añ me factus est Et cū modernis christum ostendit pñtez dicēs. Ecce agnus dei. ec. q. t. p. m. Interdum ergo sumit̄ de ap̄lis. qz licet eo⁹ doctrina nō p̄cesserit euāgeliū. tñ ad vi tam actiuaz referēt̄ sicut lex z pphetia. Et int̄ duz ō ve.testa. raro tñ. qz velū templi scissu⁹ est. nec ponendū est añ oculos velum. Epla tñ non legit̄ de q̄nq; libris moysi. qz in illis tpalia pmutebant̄. In cui⁹ signum lectōes de illis sumpte t̄minant̄ in grauē accentu⁹ vt iam dicet̄. Considerandū aūt est q qñ le/ ctio vel epla de libris moysi vel salomonis sumit̄ nomē eo⁹ reticet̄. vt dicet̄ in phemio .vj. p̄tis. Item in ep̄lis que sumunt̄ ō pphe/ tis. vel de actibus ap̄lo⁹. siue de apoc̄. ponit/ tur in p̄ncipio hec oratio. In dieb⁹ illis. z in fine ōr. aut dñs omnipotēs. eo qđ in libris ill' ꝫ sepe scriptum inuenit̄. Eadem etiā rōne ōr in epistolis iacobi z petri. carissimi. z in epi/ stolis pauli frēs. z i christo iesu dño nostro. In epla tñ ad heb. dicūt q̄dā ñ debere apo ni frēs. eo q ap̄lus suspect⁹ erat hebreis. Sz me lius est vt apponat̄. quoniā quidā boni erāt int̄ eos z ipe eos in q̄dam loco eiusdez epl'e vocat frēs. Idcirco p̄missam etiaz cām ōr in euāgelio. In illo tpe. Idcirco ie tñ loquen do nulla epla est de ve.te. sed ille lectiōes vo cant̄. Idcirco licet in epistolis que de apoc̄. legunt̄ dicat̄. lectio libri apoc̄. beati io. ap̄li. In q̄busdam tñ eccl̄iis et ep̄lis tacet̄ illud vbum. beati. certum est ei q btūs iohannes p̄cipue fuit int̄ oēs ap̄los a christo dilectus Dilectio aūt dei beatos nos efficit. qz btūs quē elegisti z assumpsisti. Hac ergo cōside/ ratione eū sicut ceteros sanctos supuacuū est beatitudinis titulo sanctū oñdere. z solē quodammō facibus aduuare. cum ipe ve lut titulus p se patens effectū beatitudinis sez dilectōem dei euident̄ p ceteris sit sortit⁹ Ceteri nullus debet epla solēniter in eccle/ sia legere nisi sit subdyaconus. qui si forte de fuerit dicat̄ a dyacono. ō quo dictū est in .ij. pte subti. de subdyacono z de dyacono. vel etiā a sacerdote. Melius ei est vt sacerdos etiā missam cantans illaz legat q̄z si ab aco/ lito vl' alio inferioris ordinis legat̄. Circa ꝫ aūt notandū est q ep̄li instructio fit p vbuz dei. qđ quidē a deo p eius mīstros ad ep̄m puenit. z ideo ea que ad plebis instructiōez p̄tinent nō a sacerdote sed a mīstris dicunt̄. Ministerium tñ verbi dei triplex est. Idcirco mum autoritatis qđ ꝓpetit christo. qui mi nister ōr. Ad romanos. Erat enim in p̄tate doce. Scđm manifeste veritatis. qđ cōpe tit p̄dicatoribus no.te. de quo ōr. ij. co.in. iij. Qui et ydoneos nos fecit mīstros. Terciū figurationis. qđ ꝓpetit p̄dicatoribus ve.te. Ideoqz doctrinā christi. pponit dyaconus. doctrina vero p̄dicato⁹ ve.te. pponit p sub dyaconos. Nec obstat q aliqñ per eos legi tur loco epistole aliqđ de ipo ve.te. qz p̄dica tores noui te. etiam vetus p̄dicant. Ceterū doctrina p̄dicatorū ve.te. nō semp legit̄. sed illis diebus q̄bus p̄cipue ꝓfigurat io noui z ve.te. designat̄ vt in ieuniis quattuo⁹ tem po⁹ z qñ aliqua celebrant̄ que in veteri lege figurata sunt. sicut passio natiuitas baptis/ m⁹ et aliqđ hmōi. Et q̄nā vtraqz doctrina ordinat ad christū et eo⁹ q̄ pibāt z eo⁹ q̄ seq̄ bāt iō doctrina christi p⁹ ponit̄ q̄si finis. Cū aūt dicitur epistola genua nō flectimus cū ad nouum p̄tineat testamentum. imo sede/ mus qz doctrina i silentio z q̄ete audienda

est. Usus etiam sedendi a veteri testamēto sumit. sicut in hesdra legit. Milites tñ psuescrūt. qñ epistole pauli legunt in honorez eius q̄ miles fuit. Vñ in signū militie sue ꝺ pingit cū ense in manu. Vel ideo q̄ ipse suā ꝓdicationem euāgelium noiauit. Et est sciendum q̄ nunq̄z in q̄dragesima legit epistola pauli nisi tantū in cena dñi que ad nouū ptinet testamētū. hoc vez diebus ferialibus Sed dñicis dieb⁹ legunt ep̄le pauli. Sane lectiones apostolicas vel euāgelicas quis añ sacrificiuz dici debere statuerit nō oino certum est. credit tñ q̄ ꝑmi successores apostolorz. eo q̄ in illis eadez sacrificia celebrari iubent. Querit aūt quare ꝓphetas voce inferius deflera. euāgeliū vo ⁊ ep̄lam vocem exaltando finimus. Rñdeo ꝓ ꝓphetiā que est ꝺ ve.te. sinagoga que inclinata est ⁊ cecidit intelligit. ideoq̄z inclinādo vocem et q̄si cadendo ꝓphetia finit. Hinc etiā est q̄ sinagoga ꝺpingit q̄si fracta basta vexilli. Ꝑr euāgeliū vo ⁊ ep̄lam ecclesia militans repsentat que exaltata est. ⁊ ideo illa cū exaltatione vocis finiunt. Ꝑreterea in ve.te. tpalia ⁊ caduca pmittebant. in cui⁹ figura lectōes in graues accentū terminant. In nouo vo te. spūalia ⁊ eterna. in cui⁹ rei signū euangelium et epistola in accentum terminantur acutū. Quedam tñ lectiones de ve.te. sumpte que in officio misse p ep̄lis sepe legunt in acutuz terminant accentū ⁊ sub tono epistolari legunt. cuz ei tunc in locum ep̄le succedant merito ⁊ quo ad ℟ ⁊ quo ad nomen illaz debent imitari formā

De reuerentia post lectam epistolam facienda

Post lectaz epistolam subdyaconus cū acolito ad sacerdotē accedit. illud insinuās qđ iobānes cum audisset in vinculis opera christi misit duos ex discipulis suis nō credentes christū esse messiam vt interrogarent illū. Tu es q̄ venturus es. an aliū expectamus Et rñdens ihesus ait illis. Euntes renūciate iobāni que vidistis ⁊ audistis. ceci vident ꝛc. vt dicet in vj. pte sub tercia dñica aduentus

Quia vo illi p visa miracula cognouerunt hūc eē de quo eoz magister ꝓdixerat. Qui post me venit añ me factus est. cui⁹ non sum dignus soluere calciamēta sua. ideo ꝓnus ad pedes calciamēta romani pōtificis subdyaconus osculat. Ꝑreterea q̄ dextra dñi fecit vtutem iō subdyacon⁹ in q̄busdā eccles̄ijs osculat dextrā sacerdotis. Ad hec lecta epistola subdyaconus librum clausum ep̄o pñtat. ipe vo supra illū manum ponit quā subdyaconus osculat. Hactenus ep̄s christū figurat cui clausus liber pñtat ad designādum q̄ solus christus potuit aperire librum ⁊ soluere signacula eius. in q̄ et ipe christus ⁊ eius misteria clausa erant. donec cepit ab ipso christo p ꝓdicatōnem euāgelij aperiri christus aūt legem in qua clausus tenebat ope impleuit. qui nō venit legem soluere sz adimplere. qđ significat manus impositio sup librum. manus ei opus significat. ipsaq̄z manus positio significat desideriuz et pmissionem credendi et ope cōplendi que lecta sunt. Quia vo nemo accipit bñdictōez i lege pmissaz nisi qui cū amore. qui p oscu luz designat. ope perficit qđ sermone alios facere docet. ideo ad hoc designandum subdyaconus bñdictōem acceptur⁹ manū ep̄i osculat. Rursus q̄ pontifex vt pmissus est christum repsentat. subdyaconus ⁊ ceteri debent ei actus suos humilit subdere ⁊ ab ipo bñdictionis grām postulare. Vñ in euāgelio. Cum oia beneffeceritis dicite serui inutiles sumus qđ debuimus facere fecim⁹. Et subsequent epus vel sacerdos subdyaconū bñdicit. q̄ et christus cōmendauit iobānez dicens. Quid existis videre ꝓphetam in deserto etiā dico vobis plus q̄z ꝓphetā. Amē dico vobis. Inē natos mulierz ꝛc. Subdyaconus ergo post finē. dyaconus vo añ ꝓncipium lectionis ad sacerdotē accedit et exhibet reuerentiā. q̄ lex finē accepit in christo. sed euangeliū originez sumpsit ab ipso. Hactenus lex ⁊ ꝓphetie vsq̄z ad iobānem. euāgelium christi et ep̄le post iobānem. In missa vo p defunctis subdyacon⁹ lecta ep̄la nō venit ad osculū man⁹. tū q̄ ibi cessat rō supradicta. tū q̄ in illa missa q̄libet solēnitates sbtrahūt.

De sessione sacerdotis vel episcopi et ministrorum

Ratione finita sacerdos seu epūs sedet. Et est notandū q̄ in misse officio tribus bonis sedet. videlicet dū epla legit de q̄ in ti. ō mutatione sacerdotis dicet. q̄ duz responsorium q̄ alla cantant significans tres dies quibus dñs sedit bierosolimis in templo in medio doctoz audiens q̄ interrogans illos. Sedens aūt stat q̄ uersus ad pl̄m. vt oñdat p̄tātem a deo eē sibi datā q̄ possit specularī q̄ supintendere. qui stant in ecclia humiliter. qui supbe. animē ei ei cōmisse sunt. et de illis est rōnem reddituri deo. Sedet etiā in loco eminētioꝛ. vt q̄si vineatoꝛ custodiat vineā suam. et pl̄o supintendat. Ita q̄ dñs in alta poloꝛ sedens custodit ciuitatē suam. Ipsoꝛo oratio que dr̄ ante epl̄am priusq̄ sacerdos sedeat specialit̄ significat tps illud quo christus i celuz ascensurus apostolis bñdixit. Sessio vo que sequit̄ significat christi sessionē post ascēsionē ad dextraz patris. sedes quippe victoris est Unō sessio sacerdotis victoriā christi designat. vt dicet sub ti. de mutatione sacerdotis. Sessio ministroꝛ significat sessionem eoꝛ quibus dr̄. Sedebitis vos sup sedes duodeciz iudicātes. xij. tribus israel scz illos qui in celestib⁹ iam regnāt. Qui vo in choro laborāt. illos qui adhuc in mūdo pegrināt. Ut lectores q̄ cantoꝛes ad officiū surgētes negociuz dei agunt. quibus dr̄ negociamini dum venio Quidaz ergo ministroꝛ cum epo sedent. p quos christi mēbra in pace iaz q̄escentia intelligunt. de q̄bus apls. Cōsedere fecit nos in celestib⁹ in christo. Aut illi q̄ iudicabūt xij. tribus israel. Alij vo stāt p quos christi mēbra adhuc in certamine posita intelligūtur. Nempe pontifice sedente in quibusdā ecclīs candelabra mutantur ō locis suis. et collocant̄ in ordine vni⁹ linee a p̄mo vsqz ad altare. ad notandū q̄ ō plenitudine christi oēs accepimus in spūs vnitate. sed gratiaꝛ varietate. diuisiones ei sunt grāz. idez aūt spūs. Spūs enim a p̄mo cereostato seu candelabro. i. a christo p̄cedens q̄ vsqz ad altare. i. electoꝛ cordа puenies alternatim in mēbris dona variat grārum. Et memento q̄ acoliti deponūt candelabra in terrā. q̄niā post pacta p̄dicatōnis officia p humilitatē agnoscunt q̄ sunt pulus et cinis sicut dixit abraam. loquar dño cū sim pulus et cinis In romano ordinario legit̄ vt pontifex nō sedeat donec post p̄mā oꝛōem dicat̄ amen. nō ergo debet sedere vsqz ad lectōem. quoniā p̄cedens officiū gratulationi de aduentu et opib⁹ christi deputat̄. Epūs ei christū venientē q̄ opantem significat. Ceteri vero eos qui p̄ibant. q̄ qui sequebant̄. q̄ qui obuiabant repūtant

De graduali

Post epistolā cantat̄ graduale seu responsoriū q̄ pertinet ad opa actiue vite vt notetur nos opib⁹ rñdere eis que in lectione audiuimus scz p̄dicationi. Rursus q̄ iohannes p̄dicabat pniam dicens. Ipsdniam agite appropinquabit ei regnum celoꝛ. Et iteruz. Facite dignos fructus pnie. Merito post epl̄am graduale sequit̄ q̄ ō pnie lamentum insinuat. ppter q̄ ō in dieb⁹ pente. de officio tollit̄. vt iaz dicet. Tercio ideo post epistolā graduale sequit̄. q̄ post p̄dicatōez iohānis discipuli secuti sunt christū sicut ioh̄. euangelista describit. Stabat unquit iohānes et ex discipulis eius duo. q̄ respiciens ihesū ambulantē dixit. Ecce agnus dei. Et audierūt duo discipuli eū loquentē q̄ secuti sunt ihesū Ad hoc cantus epl̄am comitat̄. q̄ p̄dicatōnes p̄dicatoꝛ secuta sunt gaudium ecclie q̄ dei laudes q̄ p̄conia de credētiū q̄uersione q̄ p graduale cōuersio de iudeis. p versum q̄uersio de gentibus. pall̄a vtriusqz in fide leticia. p sequentiā canticū victorie figurat. Alia ratio ponet̄ sub ti. de tractu. In q̄busdam tñ ecclīs graduale añ epl̄az cantat̄ ad notandū q̄ p̄dicatoꝛ pus ope q̄ postea vbo debet docere. Dicit̄ aūt graduale vel grada le a gradib⁹ scz hūilitatis. significans ascensus nostros de vtute in vtutez. sicut filij israel de mansione in māsionem p̄cesserunt. vt

tandem videat deus deor in sion. Unde in deutero. Terra nostra montuosa ẽ. Hec terra est celestis hierlm. que p cogitationẽ celestiũ habet. Quemt enĩ graduale illi q̃ nec dũ ascendit de ẏtute in ẏtutẽ. sed adhuc in conualle posit⁹ lacrimaꝝ. iaꝝ tñ ascensiones in corde disponit. Recti⁹ ergo faciũt qui gradu/ale nõ festiuis ꝛ modulatis vocib⁹ offerũt sed q̃si cantũ graue ꝛ asperum simplicit̃ po/tius ꝛ lamentabilit̃ canũt. Tũ rñsoriũ p qđ et p̃dicatio noui te. figurat̃ altius lectione ꝛ epla. que significant p̃dicatoꝝ ve. te. cant̃ vt si quis forte auri⁹ obturatis dep̃ssa am monitione ve. te. nõ excitat̃. saltẽ excelsa mo/dulatõe noui demulceat̃. Ueruntñ ꝛ lector et cantor officiũ suũ impleturi gradũ ascen dunt. qr doctor pfectõne vite vulgũ trãscen dere debz. Qđõt etiã dici q̃ p epistolã. iobis p graduale apl̃or p̃dicatio intelligit̃. p alla deuotio ꝛ leticia. Rursus p lectionẽ vetus. p cantũ nouũ intelligit̃ testa. sic ergo cant⁹ suauior est lectione. sicut nouũ testamentũ suauis⁹ est veteri te. Tcõo mõ dr graduale a gradib⁹ altaris eo q̃ dieb⁹ festiuis in gradi bus sicut alla cantat̃. ad notandũz p̃missos ẏtutũ grad⁹. In pfestis vo dieb⁹ in medio choꝛ añ gradus altaris cantat̃. ad significã duz q̃ in corde qđ est in medio corpis p̃mis sos gradus fundare debemus. Tercio dicit̃ gduale quoniã apl̃s post dñm gradiebant̃. vt iam dicet̃. Rñsorium vo dr qr versus vel epla corresp̃dere debz. vt si in epla agat̃ de gaudio ꝛ in rñsorio silr. si ibi de tristicia et ẽ silr ne possit nobis improperari qđ dñs dic̃ Cantauim⁹ vobis ꝛ nõ saltastis. lamẽtaui/m⁹ ꝛ nõ ploraſtis. Uñ apl̃s hortat nos gau/dere cũ gaudentib⁹ ꝛ flere cũ flentib⁹. Dici tur etiã rñsorium qr choro rñdente illud in cipientib⁹ cantat̃. ppter qđ significat vitaz actiuã. in qua sancti se adinuicẽ hortant̃. vt ad eternã pueniãt vitã. Qđõt tñ rñsoriũ ad rñsionem apl̃or referri. quoniã christo vo/cante ꝛ dicente. venite post me. ipsi nõ tãtuz ẏbo sed etiã ope rñderunt. qr relictis oĩbus secuti sunt eũ. ꝛ gradiebant̃ post dñm. disci/puli post magistrũ. de hoc in phemio q̃nte ptis. Significat aũt gduale seu rñsoriuz la/borãtes in hac vita ꝛ idõ nõ dr infra octauas pasche ꝛ pente. p q̃s octaue nrẽ resurrectõ/nis designant̃. qñ ois laboris exptes erim⁹ Absterget ei deus oẽm lacrimaz ab oculis sanctor suor. Itaqz in gduali semina mus in alla metim⁹ Uersus respons⁹ii sic voca tur. quoniã in eo fit reuersio ad ipm rñsori/um. put sub ti. dalla dicet̃. Rursus gduale bonũ opus ꝛ vitã pñtem in q̃ seminam⁹ et a dño pegrinamur sigficat. Uersus vo ad/iutoriuz designat. Uersus ergo p⁹ gduale cant̃. qr adiutoriũ nobis ẽ necessariũ q̃s diu in hoc ergastulo detinemur. Graduale pla ne incipit̃ ne nimis ysus ascendat in q̃ desi/gnant̃ q̃ religiones ppt e⁹ austeritatẽ ingre/di metuũt. ysus vo alte. in quo designant̃ q̃ ieiunando oraõdo ꝛ alia bona faciẽdo ascen dunt. nõ timẽtes carnẽ quã cum vicijs ꝛ cõ cupiscentijs mortificant. Ad hoc q̃nqz vn⁹ solus ysum cantat. ad monẽdũ q̃ q̃sqz secũ fragilitatem suã tractet. Et q̃zq̃z graduale ti more ysus alte nõ incboet̃. in quo etiã signi ficant̃ hi qui p̃sideratione ppr̃e fragilitatis q̃dquid agunt humili⁹ agũt. finito tñ versu vor fiducialit̃ exaltat̃. in quo designat̃. q̃ de misericordia dei p̃sisi fiducialit̃ oĩ sue actio/ni insistũt. Cantat̃ aũt graduale a puectis. put in ti. se. dicet̃ Qđoro rñsorium quod in missa cantat̃ nec pfecte nec impfecte repetit̃ nec gloria patri subijcit̃. qđõ in respõsorio alia ẏ fit horarũ. Circa qđ attendendũ est q̃ alie canonice hore institute sunt ad referen dum deo laudes p diuersis bñficijs in illis horis ab eo receptis. Hinc est q̃ lectio ĩ illis p̃mo dr. in qua bñficium vel ps eius in illa hora datum designat̃. Qđostea cantat̃ rñso/rium in q̃ laus bñficio correspondz. Quia ergo laus repeti debet. iuxta illud apostoli. Gaudete in dño. iterꝝ dico gaudete. i. laudẽ deo dicite. ideo hmõi rñsorium repetit̃. Sz et qr quis benefactori suo tenet̃. deo vero ni hil aliud possum⁹ nisi gloriam et honorem offerre. ideo in fine rñsorij. ꝛ cuiuscunqz no cturni vbi in lectõnib⁹ aliqđ beneficiũ totũ vel ps ei⁹ est repetitũ referum⁹ grãm ꝛ glriaz trinitati. Rñsorium aũt qđ in missa cantat̃. designat vt p̃missuz est. rñsionem apl̃orum

christo eos vocante oia relinquentiũ. quia ergo illi nihil sibi retinuerũt. p quo ne eos vocari oporteret. ido rñsoriũ illud nullo mõ repetit. ſz nec cũ gla patri finit qr nõ ad gliaz ſed ad luctũ vocati ſunt. dicente dño in luc ſic miſit me pater ⁊ ego mitto vos ī mundũ vt dicet in ti. ſe. Et nota q grego. ambro. ⁊ gelaſius cõpoſuerunt gdualia tractus et alla ⁊ ea ad miſſam cantari ſtatuerũt. Ceterum qñqz ſolũ rñſoriuz cantaf in miſſa qñz ſolum alla qñqz rñſoriũ cũ alla. qñqz cuz tractu. qñqz alla cuz tractu. de q dicet in ſexta pte ſub ti. de ſeptem diebus poſt paſcha.

De alleluia

Via poſt luctuz

ſequit ꝓſolatio. Nam beati qui lugent. quoniaz ipſi ꝓſolabũtur. ido poſt gradуale cantaf alla. qđ eſt leticie canticũ. ⁊ auditũ ab angelis decantari. ſicut legit in apoc. Rurſus qr aſcenſus de vtute in vtutem. quos p gradуale diximus ſignificari. ſepe tedioſi eent niſi gaudiũ haberet admixtũ. ſicut filijs iſrael multa incõueniẽtia acciderũt qñ de manſione in mãſionem pceſſerũt ido poſt gradуale cantaf alleluia Thob. penl. Platee tue ſternent auro mũdo ⁊ candido ⁊ in vicis eius cantabit allelu ia. Eſt aũt alleluia laus angelica. ſnia qđez breuis. magnũ ꝓtinens iubiluz vel incitãs ad iubilum. Jubilat ei eccliа. ſciens q grandis reſtat via vſqz ad montẽ dei oreb. quod interptaf menſa. timens q fideles obdormiant in fide. ⁊ faciant vitulũ cõflatilem. id eſt laſciuiãt in tpalibus. Et eſt alla hebraicum nomen. vocabulũ ſiqdem ſignificãs poti9 qz exprmens ineffabile gaudiuz ab hac vita pegrinum. gaudiũ vicz angelor et hoim in eterna felicitate letantiũ qđ nec ocul9 vidit nec auris audiuit. nec in cor hois aſcen. Cuius vbi expoſitio ſm inno. uj. ex centeſimo/ duodecimo pſalmo habet. cui cũ alla pmittaf in titulo. ſtatum pſalmus exponẽdo titu luz incipit. Laudate pueri dñm. Qñ ſcdm eum alla interptaf. laudate pueri dominũ. Aug9. vo ſic exponit. Al. i. ſaluum. le. i. me. lu. id eſt fac. ia. id eſt domine. Hieronimus ſic. alle. id eſt cantate. lu. id eſt laudem. ia. id eſt ad dominum. Grego/rius ſic. alle. pater. lu. filius. ia ſpiritusſanctus. Vel alle. id eſt lux. lu. id eſt vita. ia. id eſt ſalus. Magiſter petrus anthiſiodoren. ſic. al. id eſt altiſſim9. le. id eſt leuat9 eſt in cruce. lu. id eſt lugebãt apoſtoli. ia. id eſt iam ſurrexit. Petr9 manducato/ dixit ſuper apoc. et auguſtinus in gloſa pſalterij. q alleluia verbum eſt impe/ratiui modi. ⁊ ſonat allelu. i. laudate. ia. id eſt vniuerſalem. vel ia. id eſt inuiſibilem ſcilicz deuz. quaſi laus inuiſibilis dei. Et quoniaz alleluia future beatitudinis quaſi ꝓprium eſt vocabulum. merito magis eo tempore. id eſt paſchali frequentatur quo chriſt9 re/ſurgens eiuſdem beatitudinis ſpem nobis tribuit ⁊ pmiſit. put ibi dicet. Qz enim alijs tpibus caneret ad miſſam olim eccliе romane cõſuetudo nõ erat. ſed a beato gregorio ꝓſtitutum. imo potius reſtitutũ eſt. Nam cum ꝑus tempore damaſi pape fuiſſet eaõ conſuetudo defecerat. Hieronim9 dicit q alleluia dicatur in miſſa tractum eẽ de eccleſia hieroſolimorum. Canim9 igit alla poſt gradуale. canticũ videlicz leticie poſt luctũ pnie. ſũmope intendentes exprmere magnitudinem ꝓſolationis que repoſita eſt lugẽtibus. iuxta illud. Beati qui lugent. quoniã ipſi ꝓſolabunt. Jubilantes potius qz canẽtes. vnãqz breuẽ digni ſermonis ſillabaz in plures neumas ptrahim9. vt iocundo au/ditu mens attonita repleaf ⁊ rapiatur illuc vbi ſempiterna vita ſine morte ⁊ dies ſine nocte. Eſt enim alla modicum in ſmone ⁊ multum in neuma. qr gaudiuz illud maius eſt qz poſſit explicari ſermone. Neuma enim ſeu iubilus qui fit in fine exprmi gaudium et amorẽ credentiũ ⁊ quãta leticia ⁊ laus ſecuta ſit p fidem ꝓdicatiõe audita. iuxta illõ Audiuit et letata eſt ſion ꝛc. Et in canticis. Exultabimus et letabimur in te. Quid ſit neuma dicetur in ꝓhemio quinte ptiſ. Qñ autem dicitur ſequentia nõ dicitur neuma poſt alleluia. put ſub titulo d ſequẽtia dicet. Idoteſt etiam alla referri ad exultatõz eoz

qui de miraculis chr̃isti gaudebãt laudãtes dñm ⁊ dicẽtes. qz vidimus hodie mirabilia ⁊ qz visitauit dñs plebẽ suã. tunc eĩ cantabatur in iubilo alla. qz ois plebs vt vidit dedit laudem deo. ⁊ gaudebat de vniuersis q̃ gloriose fiebant ab eo. Hinc est q̃ a septuagesima vsq; ad pascha nõ cantat alla. qz tpe tristicie nõ debet decãtari carmen leticie. put ibi ⁊ in phemio vj. ptis dicet. Econtro q alla inpolito vsu repetit. ⁊ sic bis in missa dr. designat eterne vite gaudiũ. ⁊ q interiecta leticia sancti geminã glorificationis stolã accipient aĩe videlicet ⁊ corpis. Nam sm stolaz mentis seu aĩe exultabũt sancti in glo. le. in cu. s. ẽ. scõm stolã carnis fulgebunt ⁊ tanq; scintille in arundineto discurrent. De hoc dicet in sexta pte subsabbato in albis. Versus ergo nihil sinistrũ aut triste. sed totũ iocundũ ⁊ dulce debet sonare quales sunt illi Bñs regnauit decorẽ idut⁹ ẽ. Bñs regnauit exultet terra ẽ. Jubilate deo. Justus vt palma florebit ẽ. Quoniã absterget deus oẽm lacrimã ab oculis sanctoz. et iaz n. e. a. n. l. n. t. q. p. t. Versus q̃z dr. a reuertendo eo q peũ reuertimur ad alla. qui post alla seq̃tur qz significat opationem q̃ laudi piungi debz. qz nõ bñ deũ laudat q̃ bñ opari cessat. Propter hoc vo q alla cũ neuma repetit. laus et gaudiũ ineffabile patrie significat. In nõ nullis ecclesijs alla cantat a pueris. graduale a magnis vt notet q ex ore infantiũ dep̃fecit laudem Et psalmista. Laudate pueri dñm. cui⁹ psalmi titul⁹ est alla. Illi ei q̃ puri sunt laudi chr̃isti pueniũt. fortes vo in fide ⁊ in tolerãdo aduersa q̃ pugnare pñt cõtra amalechitas graduale debẽt cantare. Circa hoc notandũ est q cantoz alij sunt q̃ in choro cant⁹ voce magna distribuũt. Hi sunt rectores ecclie qui deũ laudãt. ⁊ alios verbo ⁊ exemplo ad laudãdũ inuitãt. Alij sũt pueri. q̃ gduale in gdib⁹ cantãt. Hi sũt actiui de vtute in vtutẽ caritatis gdib⁹ ascẽdẽtes. q̃ dũ gduale inchoãt alios ad ꝓpunctõem inuitãt. dũ vsuz ꝓcnũt ad se redeũtes suas cogitatiões attẽdũt. ⁊ dũ illũ finiũt se bonũ certamẽ certasse. ⁊ cursũ insinuãt ꝓsumasse Alij sũt pfecti viri q̃ in alijs ecclijs alla vel tract⁹ in pulpitis ꝓcnũt. Hi sũt ꝓplatiui carnẽ affligẽtes ⁊ mentẽ excedẽtes. q̃z ꝓuersatio ẽ in celis. ñ est ꝟ boim sz angeloz. De q̃ntiã vo nõ illi soli decantãt. sz chorꝰ cõiter iubilãt. quoniã iubil⁹ eĩn⁹ ẽ ineffabilis ãgelis erit cõis ⁊ hoĩbus. Debet et alla in gradibus ⁊ vsus orientẽ decãtari. ⁊ quoniã vitaz ꝓtemplatiuã sig̃ficat dz legi in altiori loco. q̃z rñsoriũ qd actiuã designat. Rursus in q̃busdã ecclijs cantãs alla sumit aliqd in manu. vt insinuet se deũ nõ solũ voce. sz et opere laudare. seu marius ducit iuxta ps. Oẽs gẽtes plaudite mamb⁹. In pleriq; et eccijs alla de trinitate cantãt in dñicis diebus sc̃z Bñdict⁹ vel q̃lis pater vt fidem bilariter pfitentes ad spem pueniãt. Et attende q alla dñicalia a pente. vsq; ad aduẽtũ sepe omittimus. quoniã aliter ⁊ aliẽ in alijs ⁊ in alijs gradualib⁹ disponunt. Ea igit diligẽs cantor attendat ⁊ diligenter vniuersitatib⁹ officioz assignet.

De tractu

Dominica septuagesime vsq; ad vigiliã pasche sc̃z in diebꝰ ⁊ officijs luctus. quia tũc nõ canit carmen leticie. loco alla q̃d significat exultatiõz habitã de spe eĩnoz dicunt tractus ex institutõne theleſphori pape. Dicit aũt tract⁹ a trahendo. qz tracti ⁊ cũ aspritate vocũ ⁊ plixitate vboz canit eo q miseriaz et laborẽ pñtis incolat⁹ insinuat. vel q̃ ps. Heu me qz incolat⁹ meus plongatus est. In tractibus eĩ repsentant longa sanctoz patruz expectatio ⁊ in deoz captiuoz meroz ⁊ afflictio. qui tpe babilonice captiuitatis sedentes sup flumia babilonis ⁊ flentes in salicibus sua organa suspenderũt qñ tempus ecclesia repñtat a septuagesima cãtica leticie subticendo ⁊ tractus dicendo. Tantuz aũt interest inter alla ⁊ tractũ quantũ inter leticiam ⁊ tribulatiõez. Jtẽ tantũ interest inter rñsoriũ cui oẽs rñdent. ⁊ tractum cui nemo. q̃ntum inter actiuam et ꝓtemplatiuaz vitam. Est autem tractus medius inter responsoriũ ⁊ allelua. vt dicetur in sexta parte sub titulo de septem diebus post pascha.

Porro tract⁹ q⁹ gemitū ⁊ canticū lacrimabile exp̄mit lacrimas sanctor̄ siue in actua siue p̄templatiua vita repñtat. Uñ tractus dr q⁹ sancti suspirantes ab imo pectoris gemitū trahūt. q⁹ licet spe gaudeāt vt monet alla. tñ hic in valle lacrimar̄ cōmorātes habent irriguū supius et inferius qđ tractus mistricat. gemūt ei flebiliť p dilatōne supne beatitudinis. ⁊ sup flumina babilonis sedētes patrie sue memores. Itē lacrimas fūdūt p suis ⁊ alior̄ excessibus. dū ex vicinitate babilonici fluuij seipsos vident sepe aspsos et alios penit⁹ immersos ipsius fluuij rapiditate ferri deorsum. Sz q⁹ hic ploratus q̄ñqz est respectu supni gaudij. q̄ñqz respectu nrē miserie ido tractus silr q̄ñqz est de leticia p supiori irriguo vt Jubilate ⁊ laudate. ⁊ q̄ñqz de tristicia p inferiori irriguo. vt de pfundis ⁊ alij hmōi. De vtroqz irriguo tractat greg. in li. vij. dialogor̄. c. xxxvij. Et est aduertendū. q⁹ post duos tract⁹ tribulatiōis seq̄tur tractus leticie. put sub dñica septuagesime ⁊ dñicis sequēt⁹ videri p̄ot. ⁊ hoc ido q⁹ p⁹ duos dies sepulture dñi occurrit tercius resurrectionis. Rursus q⁹ gaudiū sanctor̄ nō ē h̄ plenū ⁊ p̄tinuū sed sepe interrūpit. iō eccl̄ia q̄ñqz int̄ponit tractuz vt in tpe septuagesimali. et cū i sabbato paschali p⁹ alla sequit tract⁹. q⁹ hic gaudiū nō expedit sine fletu. in sabbato tñ in albis duplicatur alla. q⁹ in eterna vita pfectū erit gaudiū glorificata carne cum aīa ⁊ cōpleta resurrectōne sanctor̄ cū resurrectione christi. Sane a dñica septuagesime vsqz ad q̄rtam feriam cinerū dicunt tract⁹ solū in dñicis die⁹. eo q⁹ ppl'us tūc melius q̄uenit in eccl'a. qui indiget edoceri q̄liter captiuitatē dyabolicaz p babilonicā sig̃ficatā debeat d̄plorare. Tractus enim tp̄us babilonice captiuitatis repñtat. Sz p⁹ dictā q̄rtā feriā q̄ est caput ieiunior̄ magis frequentat. q⁹ tūc magis est tp̄us merorus ⁊ afflictiōis vtpote ordinatū ad exercitiū iugum dyabolice captiuitatis p merorē p̄nitentie ⁊ humilitatē p̄fessionis atz asperitatē satisfactōnis. que p̄cipue in ieiunio vigent. Sz ⁊ licet dñica dies resurrectionē figuret. tñ in dñicis septuagesime cantica leticie subticent ⁊ tract⁹ dicunt q⁹ iudei toto septuagenario babilonice captiuitatis p̄tinue afflicti fuerūt. ⁊ nos i isti⁹ vite septuagenario q̄ p septenariū ⁊ p cōsequens p septuagenariū ducat. p̄tinue dolores ⁊ miserias exp̄imur donec ad octauam vere ⁊ pfecte ⁊ nō figurate resurrectōis per christi miscōiam veniam⁹. Postremo p̄siderandū est q⁹ vsus seq̄ntia⁹ bini ⁊ bini sub eodē cantu dicunt. qđ ido p̄tingit. q⁹ vt plurimū bini et bini p rithmos sub par⁹ syllabis cōponunt. qđ in vsib⁹ tractuū ñ repit q̄ ex sacra scp̄tura vt plurimū sumunt. idoqz in cantu nequeūt cōbinari. Rursus illi sub vno cantu cōbinant. ad notandū q⁹ exultatio vere caritatis in vno deo pficit. sequētia ei exultationē. cōbinatio caritatez designat. Versus vo tractuū. q⁹ merorem significāt singularit decātant. iuxta illud p̄s. singularit sum ego donec trāseā. Miere. Sol⁹ sedebaz q⁹ amaritudine plen⁹ erā. Non est etiā omittendū q̄licet regulariť gduale vel alla imediate sequat epla̅m. ne nos music⁹ ille rep̄hendat dicēs. cantauim⁹ et nō saltastis lamentauim⁹ ⁊ nō planxistis. alla ei cantat p saltatiōe. gduale p planctu subiūgit p̄ne hoc tñ fallit in sabbatis q̄tuor tempor̄ ⁊ in q̄rta ⁊ in sextis feriis maioris hebdomade. in q̄bus tract⁹ imediate sequit epla̅z. et hoc iō q⁹ in illis die⁹ music⁹ ille nobis auferet. Nā in dicta q̄rta feria vendit. ⁊ in sexta crucifigit. qđ in dictis sabbatis q̄ ad qđ repñtatur. ⁊ ido ad maiorē luctū insinuādū tract⁹ in illis imediate epla̅z comitat. Q⁹ aūt tract⁹ maiorē insinuet luctū q̄z gduale. p ß innuit q⁹ nunq̄z cuz alla cantat. nisi ob specialem cām in sabbato paschali.

De p̄rosa seu sequentia

Est alleluia prosa seu seq̄ntia dr. qđ est silr canticū exultatōnis. ad notādum geminā glificationis stolaz quā sancti accipient. put iam p̄missum est. Cantat aūt seq̄ntia ab oib⁹ simul in choro vt notet p̄cordia caritatis. tal'ē laus deo placz. Uñ in canti. Uulnerasti cor meū soror mea sponsa mea

in vno oculoꝝ tuoꝝ. Ideo dicit in vno vt no/
tet ꝯcordia ⁊ volūtas vniformis. q̄ laus sic
facta est cibus delicatissim⁹ deo. Hec est tu
nica illa inꝑsutilis. quā deus nō patit scindi
De hoc dictū est sub ti. d̄ alla. ⁊ dicet in pro/
hemio. v. ptis. vbi de antiphonis agit. Mo/
ther⁹ abbas sancti galli in theutonia p̄mo
sequētias ꝑ neumis ipius alla compositit.
⁊ nicola⁹ papa ad missas cantari concessit.
Sz ⁊ hermānus ꝯtract⁹ theutonicus inuē
tor astrolabij ꝯposuit sequētias illas. Rex
omnipotēs. ⁊ Sanctispūs. ⁊ Aue maria. et
antiphonā. Alma redemptoris mater. Et
simon bariona. Petrus vo ꝯpostellanus
eps fecit illā. Salue regina. Quidaz vo rex
francie robertus noie ꝯposuit sequentiam
illā. Veni sācte spūs. ⁊ hymnū. Chor⁹ noue
bierl'm. Antiqtus ei mos erat vt semp alla
cantaret cum neuma. sed postea dict⁹ papa
instituit loco illi⁹ neume in ꝑcipuis festiui/
tatib⁹ seqntias dici. Qñ ergo nō d̄ alla. nō
debet seqntia dici. quoniā loco neume eius
d̄. et idem significat qd̄ neuma scz eine vite
gaudiū ⁊ delicias q̄ nullo vbo exꝑmi pñt. ⁊
ideo ꝑ neuma q̄ est vox nō significatiua in/
telligunt. Et inde est q̄ quedā sequētie anti/
que solent vba noua ⁊ incognita habere et
inusitata. tū q̄ celi gaudiuz secretū et inco/
gnitum mortalib⁹ est. tū q̄ nobis incogni/
tus est mod⁹ laudandi deū in patria. tū q̄
iubilus cordis in pñti vita incognit⁹ est ad
plenuz. tum q̄ oīa noua sunt pulcritudine
decorata. Hodie vo sequentie cum voce si
gnificatiua dicunt ad notandū q̄ in illa ma
gna festiuitate vite eterne iubil⁹ plene scie.
Sequētia ergo eterne vite misticat laudes
iuxta illud. Beati q̄ habitant in domo tua
dñe ⁊c. Habet ei verba laudiflua. ⁊ dulcem
atqz suauē cantū. q̄ ibi omnia erunt plena
laude. ⁊ melodia celestis organi abūdabit
dulciflua leticia. q̄ sicut letantium oīm ha/
bitatō erit ibi. Rursus quoniā laudes eter
nitatis vbis humanis plene nō resonātur.
ideo q̄dam eccle mistice neumatizant seqn
tias sine vbis. aut saltem aliquos vsus ea
nulla enz erit significatio vboꝝ necessaria.
vbi singuloꝝ corda patebūt singulis intuē/
tib⁹ libꝝ vite. ⁊ vbi idez erit testis accusator
⁊ iudex. Et nota ꝑm ysidō. q̄ ꝑsa est ꝓducta
oratio a lege metri resoluta. sic dicta ex eo q̄
sit ꝑfusa. Sequētia vo dicta est. q̄ neumaz
iubili sequit. Et hic et in euāgelio d̄ sequen
tia tie. in numero singulari

De mutatione sacerdotis

Actenus dū epi
stola lecta fuit et choro ḡuale
psallēte sacerdos tacit⁹ ad dex/
traz ptē sedebat altaris insinuās q̄ iohāne
p̄dicāte christ⁹ q̄dammō tacebat. q̄ nō p̄di
cabat a pte. sed dicitur euāgeliū surgit. q̄ vt
euāgelista tradit. postqz iohānes traditus
est venit ihesus in galileā p̄dicans euāgeliuz
regni dei. Et quoniā sedes victoris ē. sessio
sacerdotis victoriā christi recte significat. q̄
post ieunīū vicit dyabolū. Illā reliquit eū
temptator ⁊ accesserūt angeli ⁊ ministrabant
ei. Ip⁹ dictā ergo seqntiā surgens sacerdos
⁊ ad sinistrā altaris ptem accedēs pnūciat
euāgeliū. significās q̄ christ⁹ nō venit voca
re iustos sed peccatores iuxta qd̄ ipe in euā
gelio dixit. q̄ nō indiget q̄ sani sunt medico
sed qui male bñt. Ip⁹ der dextrā ei iusti. p sini/
straz vo pctores significāt. Propt̄ qd̄ dñs
in iudicio statuet q̄dez oues a dextris edos
a sinistris. De ℟ dictuz est sub ti. de oratione.
Quidā tñ dixerūt q̄ ideo sacerdos in p̄nci/
pio misse ꝑsistit ad dextrā. cum vo pnūciat
euāgeliū ꝓuertit ad sinistrā. ⁊ circa finē itez
redit ad dextrā. q̄ cult⁹ dei p̄mo fuit in ꝓ̄
iudeoꝝ. ⁊ iudea tūc erat a dextra. deinde iu/
deis nō credētib⁹. et vbū dei tanqz indigni
respuentib⁹ cult⁹ dei trāsiuit ad gentes ad
quas apostoli transierūt. et tunc iudea fuit
a sinistra pte. ⁊ circa finē reuertet itez ad iu/
deos ad p̄dicatōem enoch ⁊ helie qui ꝓuer
tent corda patz in filios. q̄niā in dieb⁹ illis
saluabit iuda ⁊ reliqe israel salue fiēt. Qui
enim p̄mo dixerat. In viā gentū ne abieri
tis. postea p̄cepit dicens. Ite in orbē vniuer
sum. Quia g⁹ p̄dicatio puenit etiā ad illos
q̄ in sinistra pte fuerūt dū siccato gedeonis
vellere. rosarea uz irrigauit merito in parte
sinistra legit euangelium. sicut in se. ti. dicet

Añ vsus. Est ratio cur ps altaris dextra in se principiū finēq; tenet. mediumq; sinistra. Dextra iudeos. gentiles leua figurat. Cepit ab his. deferē ad hos. referet ad illos. Nostra fidel. r erūt oēs i fine fideles Sz cū sacerdos q̄ pnunciat euāgeliū repūtat psonam christi qui non p̄dicauit gentibus sed iudeis. iuxta qđ ipse dicit in euāgelio. nō sum missus nisi ad oues q̄ pierant dom⁹ israel vtrum illud recte dicat prudens auditor aduertat. De hoc dictū est sub ti. q̄ndo eps vel sacerdos ad altare stare debet. Ad q̄cunq; vō altaris partem ille se transferat. ministri eum retro sequunt. put dictū est ibidē.

De euangelio

Vpra proxime tactū est qualr sacerdos non solennit celebrans ipemet euāgeliū dicit. Uer qñ eps vel sacerdos celebrat cum mistris cūcta solennit pagunt. tūc enī in q̄busdā ecclijs vt rome dyacon⁹ dextra manu pontificis osculata codicez euāgelij sumit de altari illū subdyacono ad ferendū tradēs. postea bñdictionē postulat ab epo vel sacerdote r ei bñdicit. In alijs tñ ecclijs pus bñdictōez postulat q̄z codicē suscipiat de altari. Data itaq; bñdictione pcedit dyaconus ad pulpitū p dextram ptem chori quē pcedit subdyacon⁹ cū textu euangelij. et illū pcedit turibulū cū incēso. r añ thuriferariū ceroferarij cū faculis accensis. añ illos in q̄busdā ecclijs crucis vexillū. sicq; pulpitū ascendit r euāgeliū incipit. q̄ dicto ad epm vel sacerdotez simul redeūt que singula psequemur. Notandū est aūt q̄ in q̄busdaz ecclijs in pcipuis festiuitatib⁹ dyaconus pficisci volēs ad legendū euāgeliuz incipit antiphonā que est in nocturnis sup bñdictus. r dū ipse accedit ad pulpituz. illa cantat r finit a choro vt noteť caritas. r cantat sine neuma. ad notandū q̄ deus nō pcipit nos habere nisi simplicē caritatē. Sane iam figura mutat. nā dyacon⁹ qui pus repūtabat ppbetā iam repūtat euāgelistam nā lex r ppbete vsq; ad iobānem. et ex eo regnum celoz euāgelizat. ideo aūt euāgeliuz legit vt velut christ⁹ post legem ppbetas et psalmos ore suo p̄dicauit ita post epl̄am responsoriū r alleluia p illud tpl̄e p̄dicatio eius annūciet. Et dr euangeliū quasi bonus nūcius. ab eu qđ est bonuz. et angel⁹ qđ est nūcius. est ei euangeliū christi et apl̄oz p̄dicatio. nūciat q̄dem vitā post mortē. reqem post laborē. regnū post seruiciū. Est aūt sciendū q̄ sicut p̄eminet caput ceteris corpis mēbris r illi certa mēbra seruiūt. sic r euangelium p̄cipale est oīm q̄ ad officiū misse dicunt. r toti p̄eminet officio misse. r quecūq; ibi cantant r legunt illi p̄sentiūt intellectualiter. put in sexta pte sub dñica qualibz dicetur. Dyaconus ergo p̄mo dextrā manuz pontificis osculat nihil dicens. q2 p̄dicator euāgelizare debet p gloria eius de qua spōsa dicit in canti. Dextra illius āplexabit me Mam r angel⁹ q̄ resurrectōnis christi gloriaz venerat nūciare sedebat in dextris sola candida cooptus. In alijs tñ ecclijs non osculat sed solum inclinās bñdictōz poscit. Uer subdyacon⁹ vel dyaconus nō man⁹ sz pedes romani pōtificis osculat. vt sūmo pontifici summā exhibeat reuerentiā. et eū illius oñdat eē vicarium cui⁹ pedes osculabat mulier illa que fuerat in ciuitate peccatrix. Adorandū est enim scabellum pedum eius q2 sanctū est. cuius etiaz resurgentis a mortuis pedes mulieres tenētes adorauerunt. Generalit ei nemo debet manū sūmi pontificis osculari. nisi cū de manib⁹ ei⁹ aliquid accipit vel cuz ad man⁹ eius aliq̄d tribuit vt oñdat q̄ ex vtroq; debemus ei grās agere q̄ sicut semp dat ppria sic nūq; recipit aliena. Quas oblationes romanus pontifex recipiat sub ti. de oblatiōib⁹ dicet. Subsequent dyaconus textū euāgelij sumit de altari. quia de sion exibit lex r verbum dñi de hierlm. non vtiq; mosaica lex que quōdaz exiuerat ō monte sinai sed euangelica. de q̄ ppbeta ait. Ecce dies venient dicit dom⁹ et p̄summabo testamentū nouuz supra domum israel et supra domum iuda. Sumit etiam liber ō altari q̄niaz apli de altari euāgeliū acceperūt cū p̄dicātes passionē christi euāgelizabant. Uel altare in Bloco sigficat

iudeos a q̄bus transfert regnū dei et dabitur genti faciēti fructū ei⁹. Et ex eo q̄ liber sumit de altari notat q̄ euangeliū ē vbū dei. qđ p altare significat. ꝓm illud exo .xx. Altare de terra facietis mihi. Et ꝓpter p̄missas rōnes q̄dam volentes in fine misse dicere euāgelium sancti iohānis vl aliud imp̄munt p̄mo signum crucis sup altare ⁊ postea in fronte Sumit aūt illū vt q̄dam volunt de dextra pte altaris. q̄ ecclia de iudeis a qua nostra sumpsit exordiū antiq̄t⁹ fuit a dextris. ⁊ ponit eū in manu sinistra dextrā supponens. iuxta illud. Leua eius sub capite meo ⁊ dextra ei⁹ amplexabit̄ me. Et hoc ꝓpter triplicem cām. Primo q̄ euāgelista docet celestia q̄ p dextrā. terrenis q̄ p sinistrā intelligunt̄ supponi. Scđo inclinat̄ liber sup sinistrū humerū. ad notandū q̄ christi p̄dicatio de gentili ꝓl transibit ad iudaicum ysa .xx. c. In diebus illis saluabit̄ iuda. Tercio quia in vita ꝓsenti que p illā significat̄ necesse est euangelium p̄dicari. Et textus euāgelij in q̄busdā ecclijs ornat̄ exterius argento ⁊ lapidibus. put dictū est in pte .iij. sub ti. de legalibus indumentis. Liber aūt ipse ab aduentu sacerdotis ad altare donec euāgeliū legat̄ super altare remānsit. qđ q̄ntum ad hoc significat hier̄m. quoniā euāgelica doctrina p̄mum in hier̄m facta est. et ibi p̄mansit ab aduētu dñi illuc dōec publicaret̄ gētilib⁹. iuxta illđ De sion exibit lex. vt supra. Hier̄m ei est locus passionis q̄ p altare etiā sig̃ficat. Consequent̄ bñdictionē postulat. q̄ nullus debz p̄dicare nisi mittat̄. iuxta illud apli. Quo p̄dicabunt nisi mittant̄. Et dñs inquit aplis. Rogate dñm messis vt mittat operarios suos in messez suā. Ysaias aūt cū audisset vocem dñi dicentis. quē mittaz et quis ibit ex vobis. rñdit. Ecce ego sum mitte me. Dixit q̄z dñs. Vade. ⁊ dic ꝓl huic. audite audientes ⁊c. Rursus hm̄oi bñdictōnem p̄figurauit moyses q̄ ascendēs in montē accepit tabulas ⁊ bñdictōem et ꝓl mandata ꝓposuit. Et dñs etiaz bñdixit ordini dyaconali. cui dedit sp̄m sanctū ⁊ misit ad p̄dicandū p vniuersū orbē. Pontifex ergo vel sacerdos visibiliter benedicit dyacono q̄ lectur⁹ est euāgelium qđ nō fecerat subdyacono lecturo epl̄am. q̄ christ⁹ inuisibilis manēs legē et ꝓphetas que p epl̄as significant inuisibiliter misit. sed post̄q̄z in terris visus est. et cuz hoīb⁹ conuersat⁹ est. apl̄os ⁊ euāgelistas visibiliter misit ⁊ docuit. Eūtes in q̄t p̄dicate dicentes. Appropinquabit regnū celoruz. Illi aūt egressi circuibant castella euāgelizantes ⁊ curātes vbiq̄z. Et mittit eū ad legēdū euāgelium ad notandū q̄ christus misit apl̄os ad p̄dicandū regnū dei. Dyacon⁹ aūt ea q̄ sibi in bñdictione dicunt̄ cōsiderās. le corde pur̄z. ore mundū. et ope castuz studeat exhibere q̄tenus sacrosanctū euāgelium possit digne ꝓferre. q̄ puteus aquarū viuentiū .i. euāgelica p̄dicatio. nō fluit impetu .i. libere nisi de libano. id est de corde casto ⁊ ore candido. Nō enim est speciosa laus in ore peccatoris. Imo peccatoris dicit de⁹. Quare tu enarras iusticias meas ⁊ assumis testamētum meū p os tuū. Et hō signo crucis munit̄. Deinde licentia ⁊ bñdictione obtentis. et in sup cruce im̄pssa vt secur⁹ incedat. ꝓcedit ad pulpitū cum silentō inclinato capite nihil in q̄busdam ecclesijs ferens ꝓpter illđ qđ dñs ipse p̄cepit apl̄is quos misit ad p̄dicandū regnū dei. nihil in q̄t tuleritis in via ⁊ neminē salutaueritis. In alijs tñ ecclesijs dyacon⁹ fert librū vt iam dicet̄. sed ꝓueniēs ad ambonē salutat q̄si intrans domuz cui offert pacē vt infra dicet̄. Et transit p dextrā ptē chori ad sinistrā. ⁊ ibi euāgelij de dextra ad sinistrā transfert̄. ⁊ ibi legit̄. q̄ de sion exibit lex vt supra. Judea enim respuente vbū dei apli transierūt ad gentes. ⁊ postea p̄dicatum est gentibus. que p sinistraz intelligunt̄. Vñ apostolus ad hebreos. Vobis oportebat p̄mus p̄dicari verbuz dei. sed quoniā repulistis illud ⁊ indignos vos iudicastis. ecce conuertimur ad gentes. De hoc supra in ti. primo. In ecclia romana et in q̄busdā alijs subdyaconus p vnā viā et dyaconus per aliam in pulpituz ascendit. quoniam ille docendo ⁊ iste discēdo in augmētū sacre ꝓcedit. Et q̄ ministratoz p meritum opis ⁊ p̄dicatoz p meritū oris in augmētuz iusticie ꝓgredit. vñ psalmista. Justicia tua

sicut montes dei. Per eandē viā descendentes ad pontificē reuertunt. q2 p finalem pseuerantiā ptingūt ad p̄miū sicut dñs ait Qui pseuerauerit vsq3 in finē hic salu9 erit Et q2 p̄dicatio sine ope nō sufficit. Cepit enī iesus facere 7 docere. Ideo p̄dicato2 p eādē viam reuertit p quā accesserat ministrato2 Preterea idō lectur9 euangeliū ab vna pte pgredit 7 ascendit. 7 ab altera regredit et descendit. iuxta illud euāgelij. p aliam viam reuersi sunt in regionē suā. quoniā apli prius p̄dicauerūt iudeis. 7 postea gentib9. sm illud apostoli. Quia repulistis vbz dei 7 indignos vos fecistis ꝛc. Sane dyaconuz subdyaconus añcedit. q2 iobes 7 eius p̄dicatiō christū 7 eius p̄dicatōz pcessit. portās in q̄busdaz ecclijs puluinar. qō libro supponat. Per puluinar q̄dem. qō fesso suponit ad quietē significat solatium siue tempalia Quasi dicerz. Si vobis seminam9 spūalia nō est mirꝛ si a vobis metim9 carnalia. Nā sm apl'm p̄ma ad corīn. ix. Qui altari seruiunt cū altari pticipant. Dign9 est ei opari9 mercede sua. mathē. x. Et dñs p̄cepit in lege Nō claudes os bouis triturātis. Rursus puluinar suponit euāgelio ad notandū q suaue est iugū dñi siue onus euāgelij illud portare volentib9. Uñ in matheo. Jugum meū suaue est 7 onus meū leue. Huic iugo qui subijcit omīa subiecta habet sm aug9. Puluinar ergo est suauitas et dulcedo in mādatis dei. Uñ ppheta. Paraſti i dulcedine tua paupi deus. Et iterū. Quā dulcia faucibus meis eloq̄a tua dñe. In ecclesia tñ romana dyacon9 p̄cedit vt doctor. subdyaconus sequit vt auditor. Ille p̄cedit vt p̄dicet. iste sequit vt mīstret. Post lectiōez vo subdyaconus q̄si sufficienter doctus p̄cedit referēs euāgeliū. quoniā mercedē euāgelij de sua mīstratōe reportat. sm illud qō dñs ipe pmisit in euāgelio. Qui recipit ppheta in noīe ppbete mercedem ppbete recipiet. Quē ideo p̄mittit dyaconus ad pontificē vt oñdat se fructū p̄dicatōis referre de quo dñs iusserat. Posui vos vt eatis 7 fructuz afferratis 7 fructus vester maneat. Ad hoc subdyacon9 libz 7 puluinar reportās. significat q̄ p̄dicato2 bono ope debet vitā suā vo offerre. Uñ aplus ad corīnb. ix. Omne qō cunq3 facitis. aut vbo aut ope. in noīe dñi iesu christi facite. Premittit q3 epus añ euangeliuz thuribulū cum incēso. q2 christi opa p̄cesserunt ei9 doctrinā. Juxta illud. Cepit iesus facere 7 docere. Thuribulū autez cū thure significat oratiōnem cum deuotiōne. quā tūc maxime debēt habere fideles in audiendo diuinū sermonē. Rursus ideo dyaconus p̄mittit thuribulū. q2 p̄dicato2 debet odorē bone opiōis ex se mittere. iuxta illō apostoli. Christi bonus odor sumus in omni loco. Maz cuius vita despicit restat vt eius p̄dicatio ptemnat. Tercio thuribulum p̄cedit. vt ipsi9 dyaconi oratio sicut incēsuz in ꝓspectu dñi dirigat. Ante thuribulū vo p̄mittit duos ceroferarios cū faculis accensis. Primo q2 debet desiderū et gaudium in cordibus auditor9 accendere. q̄tenus 7 libenter audiant 7 gratant obediāt. In quibusdam tñ ecclesijs thuribuluz cereos precedit. quoniā orationes opa et virtutes de ratione famam lucem 7 signa p̄cedunt. iuxta illud luce. Luceat lux vra ꝛc. Et illō. Et virtus exibat ab illo 7 sanabat oēs. Scdo sacerdos vel epus p̄mittit añ dyaconū duos acolitos portātes cereos 7 incēsum. ad notandū q christus p̄mittebat binos nūcios añ faciem suā in oēm ciuitatē 7 locū quo ipse erat venturus p̄ferentes chorusca tiones miraculoz 7 odorē virtutū. Unde reuersi dixerunt. Dñe in noīe tuo etiā demonia subijciūtur nobis. Facies enim christi ꝓuenient hic intelligunt apli qui normam doctrine sue ꝓlis oñdebant. ppter qō ipsis aiebat. Qui vos recipit me recipit. Tercio ideo libz euāgelij p̄cedit thuribulum 7 candelabra. q2 doctrinam christi vtus 7 fama p̄dicabant eu āgelista testante. Exiuit iesus in vtute spūs in galileam 7 fama exiuit de illo in vniuersaz regionem. 7 ipe docebat in synagogis eoz. Quarto ppter cām in scda pte sub ti. d acolito scriptam. Rursus duo cerei illuminati doctores ecclesie p quos ecclesia illuminat et qui debēt habere noticiā vtriusq3 testamenti d̄signant. Hinc e q ipi cerei plerūq3 q̄busdaz

diuersoꝝ coloꝝ lineis decorant. ad notandū q̄ doctores ipsos sacra scriptura diuersis sensibus exponit. ut dictū est in pbemio libri. Si vō linee ipse auree vel argentee sint designāt q̄ in ipis doctoribꝰ est auꝝ sapiētie. ⁊ argentū eloquētie. Vel cerei ipsi designāt duo testamēta q̄bus genꝰ humanū illuminat. vel legem ⁊ pphetas. q̄ in quibusdam ecclijs dū euangeliū legit in pauimēto ponunt. quoniam legis vmbra ⁊ pphetaꝝ enigmata plumē euāgelij. etiā ab humilibus intelliguntur. q̄ euangelicaꝫ doctrinā lex et pphēta penuꝰ euanuerūt i litera. In q̄busdam tñ ecclijs in diebꝰ pfestis vnꝰ puer cū vno tantū cereo dyaconū p̄cedit. p qō significat q̄ pmū christi aduentū qui humil' fuit ⁊ occultus p̄uenit tantū vnus cursoꝝ. scz iohānes baptista q̄ fuit lucerna vbi. In diebꝰ vō festiuis duo cerei p̄cedunt. q̄ in scdo aduentu q̄ solēnis erit ⁊ manifestꝰ duo p̄mittent p̄cones scz helias ⁊ enoch. q̄ interficientur ab antichristo in hierlm. qō significat p extinctōem cereoꝝ. De candelabris ⁊ etiaꝫ cereis alit dictū est in pma pte subti. ō picturis. Antecedit q̄ꝫ crux pmo ad notandū q̄ dyaconꝰ debet p̄dicare crucifixū. Scdo q̄ qui eū intuet p fidem sanat a morsu serpentis antiqui. ipse ei est serpēs in palo. Tercio crux p̄cedit euāgeliū in signū q̄ p̄dicatoꝝ debet sequi crucifixum. Vñ dñs inquit petro Sequere me iob. xxj. c. Ipost hec dyaconꝰ sup ambonē ascendit. Dicit aūt ambo. oni⁹ pulpitū vbi legit euāgeliū ab ambio ambis q̄ locus ille gradibꝰ ambit. Sunt ei in quibusdā ecclijs duo paria gradū siue duo ascēsus in illū p medium chori. vnus a sinistris. videlicet vsus orientē. q̄ fiat ascensus. alt' a dextris. videlicet vsus occidentē quo fiat descēsus. vt p̄missum est. Vel ascendit ab australi pte. Ista christus a bethel. i. bethleem que est ad austrū venit in hierlm. Vñ oz. Deus ab austro veniet. Ascendit ergo sup ambonē. ad notandū q̄ christꝰ ambit oēs q̄ custodiunt vbū euāgelij. ⁊ vt possit ambiri et sic melius ab oībus intelligi. Itē ascendit vt in edicto ⁊ alta voce annūciet euāgeliū tanq̄ꝫ vbiq̄ꝫ ⁊ ab omnibꝰ audiendū. iuxta illud p pbeticum. Sup montē excelsum ascēde tu qui euāgelizas sion. exalta i fortitudine voce tuā. Et dñs inq̄t in euāgelio. Qō dico vobis in tenebris dicite in luce. ⁊ qō in aure auditis p̄dicate sup tecta. Ut imitet dominum q̄ in montē ascendit vt euangeliū p̄dicaret. ⁊ apiens os suū docebat discipl'os suos dicens Beati paupes spū ꝛc. Lex etiaꝫ in monte data est. Euangeliuꝫ ergo in alto et eminēti loco legit. q̄ doctrina euāgelica dilatata fuit vbiq̄ꝫ terraꝝ. Vñ. In oēm terraꝫ exiuit sonus eoꝝ. ⁊ in ꝛc. Epla vero in loco inferiori. q̄ lex et pphete que p illam figurant clausa fuerūt in iudea. Vñ. Notꝰ in iudea deus ꝛc. Preterea epl'aꝫ p̄dicatio veteris testamenti que humilioꝝ. euāgeliuꝫ noui testamēti. q̄ excellētioꝝ ē intelligit. Doctrina ei christi. vel lex euāgelica excellit aplicaꝫ eta postolica legalē doctrinaꝫ. Vñ apl's ad hebꝛe. vij. Lex nemīnē ad pfectōꝫ ducit. euāgelium aūt dat salutē omni credēti. In missa tñ p defunctis nō in loco eminētioꝝ. sed iuxta altare euāgeliuꝫ et epl'a legunt ad notandū q̄ q̄ntū spectat ad defunctos. talia ñ sunt p̄dicatiōes. q̄ vius publice fiūt. Ipsis aūt cum sint absentes fieri neq̄t publice vel occulte. sed magis sunt p ipsis oratiōnes p quas ad christū qui p altare significat appinquātes eis possumus releuationē aliquā obtinere. Legit etiam de more euangelium sup aquilā. iuxta illud. Et volauit sup pennas ventoꝝ. Et aquila ipsa seu locus in quo legit in diebꝰ festiuis aliquo panno lineo vel serico opitur ad significandū mollicie cordiū christianoꝝ. Vñ dñs p pphetaꝫ Ecce coꝛ carneū dabo vobis. ⁊ scribā legem meā in cordibus vestris. Locus vō in quo epl'a legit nō coopitur. ad significandū duriciem cordiū iudeoꝝ. Lecturus aūt euāgelium trālit ad ptez sinistrā. put iam ⁊ supra subti. de mutatōe sacerdotis dictū est. ⁊ opponit faciē suā aquiloni. iuxta illud ysa. xlvij Bicam aquiloni da. ⁊ austro. noli phibere vt oñdat nos doctrina euangelij debere armari ⁊ p̄dicatōem christi ꝓtra illū specialit dirigi. q̄ ait. Ipsdonā sedē meā ab aquilone. ⁊ silis ero altissimo. Ista et pm pphetam ab

aquilone pādet omne malū sup habitato/
res terre. ℔ Rursus vsus aq̄lonem euāgelū
legit. iuxta illud qđ legit in canticis quarto
Aquilo surgat. i. dyabolus fugiat. ⁊ auster
veniat. i. spūs sanct⁹ accedat. ℔ Recte enī ptra
dyabolū euāgeliuz legit. vt illū sua vtute ex
pellat quoniā dyabolus nihil tantū q̄ntuz
euāgelū odit. Siq̄dem aquilo vent⁹ frigi
dus dyabolū significat. qui flatu temptatō
num coꝛda hoim a dei timoꝛe cōgelat et re/
frigerat. Cū ergo fides in euāgelio ptineat.
que est armatura nrā ptra dyaboluz. iuxta
illud. cui resistite fortes in fide. merito legit
ptra illum. Q̄nqz etiaz vsus meridiē legit.
qꝛ doctrina chr̄isti que p̄mo fuit int̄ iudeos
⁊ nunc int̄ gentes. ad eos in fine redibit. ℔ Hi
vo qui eum in veniēdo p̄cesserūt respicīt
ad euāgelū ⁊ ad faciē recitātis. put sub epi
stola dictū est. Deinde lectur⁹ euāgeliuz sa
lutat p̄l'm vt illū ad audiendū vbum dei at
tentū reddat dicēs dñs vobiscū. oñdens eti
am p hoc se oꝛare vt dñs sit cum eis. ⁊ obser
uans qđ dñs iussit. In q̄zcūqz domū intra/
uerītis p̄mū dicite pax huic domui. Choꝛ⁹
vo ⁊ plus q̄si reddit⁹ attentus. ad illū ⁊ ad
q̄zcunqz ptem euangelū legit se vertunt. qꝛ
omnib⁹ ppositū est. Ite in mōm vniuersuz
p̄dicate euāgelium oi creature. i. homini p
quo facta est ois creatura. vel q̄ habz aliqđ
pticipū cum omni creatura. Et rñdent. Et
cuz spū tuo. supple vt digne possis euāgelū
legere. ac si dicāt. tecum sit ad dicendum. et
sic mutuo se salutāt. put sub p̄fatione dicet.
Sane euāgelium stando ⁊ nō sedendo au/
dit. sicut statuit anastasius papa vt ad p̄lū
p chr̄isti fide seruāda ꝓmptitudo notetur.
Vñ luce. xxij. Qui nō habet gladiū vendat
tunicā et emat illū. Et qꝛ ipsi⁹ doctrina ad
amoꝛē celestium dirigit mētes nostras. Ad
hmōi etiam ꝓmptitudinē designandā qui/
dam dū euangelū legit clamideꝫ deponūt
et etiā ad denotandū q̄ omnia tpalia dimit
tenda sunt ꝓpter chr̄istū. iuxta illd euāgelij
Ecce nos reliq̄mus oīa et secuti sumus te.
Et exquo standum est. apparet q̄ nec iacere
nec appodiari debem⁹ euāgelium audiēdo
℔ Reclinatoꝛia ergo tūc relinquunt. ad deno
tandum q̄ nō debem⁹ ꝓsidere in p̄ncipib⁹
nec sustētari in terrenis. qꝛ vanitas vanita/
tum ⁊ oīa vanitas. dicit ecclīastes. subaudi
tur compatione dei in quē curaz nostram
iactare debem⁹. Et sm ipm anastasiū stan/
tes curui manere debem⁹. vt humiliratem
que a dño docet. etiā coꝛpe demonstrem⁹.
Audit etiā capite nudato. ℔ Primo vt atten
tio adesse monstret. ob quā etiam cām q̄dā
tunc mentonē ⁊ genas manu tenēt. Secō
vt q̄nqz sensus patuli sint ad audiendum
Tercio ad notandū q̄ omnia que sub vela
mine ⁊ figura in lege et ꝓphetis ꝓtinebant
sunt in euāgelio manifestata. In chr̄isti enī
passione velū templi scissuz est ⁊c. Deponūt
etiam tūc baculi ⁊ arma. ℔ Primo ne imite/
mur iudeos in ꝓspectu crucifixi arundines
⁊ arma ferentes. Secō ad notandū q̄ chri/
sto p̄dicante oēs legales obseruantie que p
baculos significant depositе sūt. Tercio de
positō baculoꝛ ⁊ armoꝛ humiliratē notat
et chr̄istiane pfectionis eē se non vindicare
sed dño reseruare vindictā. iuxta illud. Mi
hi vindictā ⁊ ego retribuā dicit dñs. Et ma
thei. v. qui te pcusserit in vnā maxillā prebe
ei ⁊ alteram. Audit etiā euāgelū in silentio
qꝛ omia soluta sunt in euāgelio que in lege
et ꝓphetis ꝓmissa erant. ℔ Pontifex quoqz
seu sacerdos dum euangelū legit faciē ver
tit ad illud adnotandū q̄ chr̄istus p̄dicato/
res euangelij semp ad adiuuandū respicit.
stans sup scabellū ad designādū q̄ p hmōi
p̄dicatiōem omnis aduersa ptās debellat
et chr̄isti pedibus submittit. ⁊ sic implet qđ
in ps dicit. Donec ponā inimicos tuos sca
bellum pedum tuoꝝ. Byaconus vo statiz
postq̄z sibi rñsum est ⁊ cum spū tuo. vt cun
ctos reddat dociles ⁊ benuolos ad audiē/
dum vbum euāgelij. i. bonū nunciū nunci/
antem regnū dei subdit. Sequentia sancti
euāgelij thurificās libꝝ et signās signo cru/
cis et etiā in q̄busdam locis osculat librum
Quasi diceret. Hic est liber seu euāgelium
dei. hic est liber crucifixi quē p̄dico. hic est li/
ber pacifici. p quē reconciliatiōez accepim⁹.
Vñ aplus p̄ma ad corinth. j. ℔ Predicam⁹
vobis chr̄istū crucifixū. Ader incensi autez

fumū bona p̄dicatōnis opīo intelligīt. Be inde signat se in fronte. ī ore piter ⁊ ī pectore seu in corde ne dyabolus qui bonis opib⁹ insidiatur tollat ei p erubescentiā deuotiōz de corde vl̄ sermonē de ore. Alsi dicat. Ego christi crucē ñ erubesco sz eā ore p̄dico. ⁊ cor de credo. q̄ corde credīt ad iusticiaz ore aūt p̄fessio fit ad salutem. Ipredicamus inquit ap̄lus christū iesum ⁊ hūc crucifixū. iudeis q̄dem scandalū gentib⁹ stulticiā. Et ap̄lus ad galat. vj. Mihi absit gloriari. nisi in cruce dñi nostri iesu christi. Bñs etiam in euā gelio ait. q̄ me erubuerit et sermones meos hunc filius hois erubescet cū venerit in ma iestate sua ⁊ patris ⁊ sanctoz angeloz. Uñ in daniele legīt. Non est p̄fusio p̄fitentibus te. Quidam aūt signāt se tantū in fronte et in pectore quasi in vtroqz supluminari. Cle rus vo et p̄plus audito titulo euangelij scz sequētia zc. Iue bono nuncio. vertētes se ad orientem siue ad altare vt deuz qui ver⁹ est oriens glorificent q̄ misit eis v̄bum salutis sicut legīt in actibus ap̄lor. ⁊ glorificauerūt deum dicētes. ergo ⁊ gentibus deus pn̄iaz dedit ad vitam. cum reuerētia ⁊ bonore re spondēt. Gloria tibi dñe. Ipropositoriaqz euangelio ad legendū. in quo agīt d̄ gloria et de nostra liberatione. scz qualīt christus dyabolū deuicit et nos ab ipsi⁹ seruitute li berauit. ⁊ victor ad gl̄iaz patris ascendit. ip̄i auditores euāgelij letantes in laudem sui saluatoris p̄clamāt dicētes. Gloria tibi dñe Quasi dicant. Gloria tua q̄ nobis in euan gelio p̄dicat nobiscum sine fine pmaneat ⁊ semp̄ crescat. Et hoc dicēdo signo crucis in fronte in ore ⁊ in pectore se siūr cōtra dyabo lum muniūt. ne eos impediat in audiendo In fronte. q̄ ibi est locus pudoris ⁊ verecū die. Uñ p hoc q̄ crucē fronti impmunt. ostē dunt se nō erubescere credere crucifixū cui⁹ liber legīt. ⁊ eū habere deum et dominum. Iper hoc q̄ in ore. significant se crucem do mini audacter p̄dicare. Iper hoc q̄ in pe ctore. ostendunt se libenter cōpati p nomine christi. Qua etiam rōne q̄dam q̄zdiu euan gelium legīt cum vtroqz pollice añ pectus signū crucis figurant. Iursus nos in ore si gnamus. ad designandum q̄ de v̄bis euan gelij debet esse locutio nostra. In pectore vero. ad significandum q̄ verba euangelij debent nos percutere in pectore ⁊ in mente Mox vo post factū signum crucis versus dyaconū auditurī euāgelīū se conuertūt. Be crucis mīsterio dicet in p̄hemio q̄nte ptis. Ipsorro alicubi subdyaconus dū legīt euā gelium sinistrā manū libro supponit. ad no tandū q̄ illi qui sub tpe legis fuerūt. quorū finis seu vltim⁹ fuit iohānes. quē significat subdyaconus. ⁊ si aliqua bona agebant illa tñ debilia ⁊ infirma erant. que p sinistraz si gnificant. q̄ et si lex ad grām disponeret. tñ grām non p̄bebat. Conuenienter ergo sinistra man⁹ libro euāgelij supponīt. in quo christi fides p̄dicat. sine qua p opa legis nemo sal uatur. Iursus p sinistram manū tpalia p librum euangelij spūalia p̄grue designant. Adan⁹ ergo sinistra libro supponīt. ad no tandū q̄ sicut anima sine corpe nō viuit ita nec spūalia diu sine tpalibus subsistere p̄nt

Terminat aūt euangelīū exaltando vo cem in fine. put sub epla dictuz est. Et mox illo finito munit se dyaconus signo crucis. ne dyabolus suscepti semen euāgelij de va se signato surripiat. Et deinde euangelium osculat. ad notādum se ex caritate ⁊ amore euangelizasse. Auditores vo se vsus orientē p̄uertunt quasi ad hierlm gratias agentes q̄ inde venit ad nos euāgelium. Iuxta illō quod dñs dixit in euāgelio apostol. Vos eritis mihi testes hoz in oēs gentes incipiē tes a hierusalē. Et signo crucis in pectore se muniūt p̄ra dyabolum ne semen verbi dei suffocet in eis. Uñ luce. viij. Volucres celi p̄mederunt illud. Et ne sermonez dñi rapi at de pectoribus eoz. Quasi dicant. Deus nos faciat in doctrina christi pseuerare. Et vt significent se habere in corde q̄d exp̄imīt ore. Quod etiam aptius designat in q̄busdaz ecclesijs in quibus finito euangelio dr. Amen. ⁊ bene. Quasi dicāt. Verum est q̄d in euangelio dictum est. Q̄d est p̄ra q̄sdaz hereticos. qui lecto euangelio quasi cōtra dicentes dicunt. falsum est. Uel amē. Qua si dicant. Fiat nobis quod dominus in euā

gelio pollicet. In alijs vo ecclesijs dicit deo gratias. sicut fit post aliquam lectionem vl' capl'm. Quidam etiam literati dicunt. Benedictus qui venit in noie dñi Qđ est finis euãgelij mathei qđ legit in festo bti stephani 7 in dñica palmaꝝ. In quibusdã locis cereꝰ q̃ significant doctoꝛes p quos ecclia illuminat. statim post lectũ euãgelũ extinguũtur. quoniã christo in eis loquẽte pfit ecclesiam illuminare. eo aũt tacente. i. spũ sancto ab eis recedẽte hoc nequeũt. Deterea euãgelij p̃dicatõe finita lex 7 ppbetie cessabũt In nõnull'tñ ecclijs dũ euãgelũ legit. cãdelabra cũ cereis deponunt ad terrã. ad notãdum legẽ et ppbetiaꝝ inferioꝛẽ euãgelio eẽ.

Consequent subdyacon⁹ codicẽ euãgelij refert. dyaconus vo vacu⁹ redit. vt ostendat se p̃dicatione finita ꝓ templationi vacare. Uenies aũt ꝑus ad legendũ euangeliũ librum in q̃busdã ecclijs ferebat. ad notandum q̃ ipse nõ solũ debebat docere. sed 7 facere. Redit etiã ad ep̃m seu sacerdotẽ vnde venit. ad notandũ q̃ oĩs doctrina a deo est. 7 ad ip̃m reuertit. Uñ salomon. Uñ exeũt flumina reuertunt. Textus q̃z euãgelij suppuluinar reportat. q̃ ecclia vt audiuit euãgelium illud suauit corde suscepit. 7 letata ẽ iuxta illud. Audiuit 7 letata est sion. Et ait. Anima mea liquefacta est. vt dilectus locutus est. Liber q̃z euangelij et thuribuluz ad pontificẽ reportant. q̃ ad ꝺuz omnia bona referenda sunt a quo cuncta ꝓcedunt. Ipse enim est finis ꝓ summãs sed nõ ꝓ sumens. alpha 7 o. ꝑmus 7 nouissimus. initiũ 7 finis Nam et apli p̃dicatione pacta ad christuz ꝓuersi sunt. referentes ei grãs de miraculis et p̃dicatiõis pfectu. Ep̃us vo thus odorat et euangeliũ osculat. Deumo ad notandũ q̃ qđ christ⁹ inspirauit 7 docuit hoc a ꝑ probat 7 acceptat. Deus enĩ nihil accipit nisi qđ efficit nec remunerat nisi qđ donat. q̃ sicut cuncta que facit bona sunt. sic nulla sũt bona nisi que fecit. Nam vidit deus cũcta que fecerat 7 erant valde bona. Scđo apertum codicẽ osculat. ad significandũ q̃ scire debet. 7 nuda acapta sibi eẽ debent quecunq̃z sunt ĩ lege. Uñ luce. viij. Uobis datum est nosse misteriũ verbi dei. Et malach. ij. Labia sacerdotis custodiũt sciam. et legem exquirũt ꝙ supple subditi de oꝛe ei⁹. Tercio q̃ ipse solus intrat in sancta sanctoꝝ. put in ꝑbemo hui⁹ ptis dictũ est. Quarto q̃ hmõi osculum significat affectũ amoꝛis ad euangelium. q̃ p̃cipue in ep̃o vigere debet ad deo vt ꝑatus sit moꝛtẽ ꝓ eo subire. Quinto subdyaconus librũ aptum p̃lato seu sacerdoti offert ad osculandũ. ad notandũ ipsum debere delectari in fide fideliuz que infusa est in eis 7 patefacta p euãgelij p̃dicatiõez que ꝑus in lege fuerat clausa. Deostea in q̃busdam ecclijs liber clausus illis qui sũt in choro oñdit. ꝓ eo q̃ ꝓ⁹ p̃missa vba. vobis datũ est nosse misteriũ ꝛc. sequit in eođ ca. ceteris autem in parabolis. Et ẽ aduertendum q̃ postq̃z dyacon⁹ lecto euãgelio libꝝ osculatus est. ad notandũ se ex caritate 7 amoꝛe euãgelizasse. tunc demũ fert euãgeliuz ep̃o. qui christũ significat ad osculandũ. i. ad p̃dicatiõem acceptandã. 7 nõ ante. ad figurãdum q̃ deus illã dũtaxat p̃dicatiõnem acceptat que fit ex amoꝛe 7 caritate. Uerũtñ in missa ꝓ defunctis euãgeliũ nõ fert pontifici ad osculandũ. tũ q̃ tũc p̃misse rões cessant tũ q̃ in missa illa oĩs solẽnitas subtrahit. ne festiue solennitates cũ desolationis meroꝛibus misceant. Legens tñ euãgeliũ in missa ꝓ defunctis libꝝ in q̃busdã ecclesijs osculat. q̃ quicunq̃z illud pnunciat debet caritatis amoꝛe in illum tendere cui⁹ doctrinã euangelicam recitauit. q̃ amoꝛ per osculum designat. Et attende. q̃ statim post libri osculũ sacerdos minister pontificẽ qui christũ designat incensat. ad ostendendũ q̃ sacerdotis maxime officiũ est oꝛõnis ignitũ sacrificiũ qđ ꝑ incensum significat. christo offerre nõ solũ in expiationẽ delicti veꝝ etiam in grãꝝ actionẽ. put in leuitico habet Dotest etiam sub epilogo dici. quia q̃ liber euãgelij ꝑ subdyaconũ portat q̃ dyaconus pulpituz ascendit q̃ apto libꝛo ꝑ p̃m salutat et omnes rñdent. q̃ tituluz euãgelij p̃mittit. q̃ alta voce 7 distincte 7 ꝑa aquilonẽ legit. q̃ omnis ꝑus aures 7 oculos ad librum dirigit. 7 in silentio ac stando audit. et in fine ad celum

manus leuãs orat dicẽs amen. Hec inquã omnia ꝛ singula ex lege sumunt. Legit enim in principio neemie. q congregato pl̃o ad plateam que est añ portaz aquaz beso:as scriba attulit librũ legis moysi. et stetit sup gradum ligneũ quẽ fecerat ad loquendũ. ꝛ aperuit librum coram omni pl̃o. Hdorro leuite silentiũ faciebãt in pl̃o ad audiendũ legez bñdicẽtes do magno. ꝛ ois pl̃s stãs in gradu suo rñdit amen. Et legerũt in libro legis dei distincte ꝛ apte ad intelligẽdũ. Dis vo pl̃us eleuãtes manus suas adorauerunt pni ad terram Illud q̃z ptereũdum non est q euãgelij q in ecclĩs legunt genera liter due pfatiões pmittunt. Hdima est initium sancti euãgelij. Scda sequẽtia sancti euangelij. Siqdem pma pfatio pmittit pncipio cuuslibet euãgelij q̃ttuor euãgelistarum scz euangelio iohãnis. In pncipio erat vbum. euãgelio matthei. Liber generatiõis euãgelio luce. Fuit in dieb9 herodis. ꝛ euangelio marci. Hdincipiũ euãgelij iesu christi qđ i q̃busdã ecclĩs legit i pma dñica đ aduẽtu. vt ibi dicet. Et tũc ñ subijcit illꝫ. In illo tpe qz in ipsis pncipijs agit ꝛ determinat certũ tpus. Unde eẽt nugatio. ꝛ superfluerẽt verba illa. Scda vo pfatio pmittit oib9 alijs euãlijs. Et dr sequẽtia qz vba ipsa que legenda sunt sequũt post initiũ seu post ea que pcedunt in euãgelio vñ sumpta sunt. Uñ cum dr sequẽtia. supplendũ est sũt vba sancti euãgelij ꝛc. Uel sequẽtia est numeri singularis et tunc cũ dr. sequẽtia sancti euãgelij ꝑm iohãnem supplet hec est. Sane in euãgelijs q̃ bus ipsa scda pfatio preponit subijcit q̃nq3 In illo tpe. et q̃nq3 nõ subijcit. Siqdez sine In illo tpe dicunt q̃n ex eoz verbis certum est de tpe. vt pmissuz est. et tunc incipiunt p aliquã determinatoz regie vl alteri9 ptãtis vt illo. Anno q̃ndecimo tiberij. vel p simplicem rei geste narrationẽ certũ tpus determinantẽ. vt illud. Cum eẽt desponsata. et illud Hdostq̃z psummati sunt. ꝛ illud. Cuz nat9 eẽt iesus. ꝛ illud. Factũ est aũt cuz baptizaret. et illud. Cum eẽt iesus annoz duodeci. ꝛ illud Hdostq̃z impleti sunt dies. ꝛ illud. Uespere aũt sabbati. ꝛ illo. Elizabeth impletuz est ꝛc. Reliq̃s vo euangelijs subijcit. In illo tpe. ꝛ est sensus. In illo tpe scz grẽ de q̃ dicit apl's Ecce nũc tpus acceptabile. Nõ est etiaz omittendũ q euangelium legit in ecclĩa q̃nq3 ꝑm hystoriã. vt illo qđ dr in die pasche. Maria magdalene ꝛ maria iacobi ꝛc. Et illo qđ cantat in natali ad scdam missam de pastoribꝰ. Q̃nq3 ꝑm allegoriã vt illud qđ legit in assumptione beate marie. in quo mentio fit de maria ꝛ martha. Ubi dr. Intrauit iesꝰ in qđam castellũ ꝛc. put ibi in septima pte dicet. Q̃nq3 ꝑm rem. vt illo de sancta trinitate. Q̃nq3 ꝑm psonã. vt illud qđ cantat in festo sancti thome apli. vbi dr. Thomas vnꝰ de duodeciz. Q̃nq3 ꝑm ptẽ vt illud qđ dr in festo scte crucis de nichodemo. vbi dr. Sic oportet exaltari filiũ hois ꝛc. In quo vsu christus passionẽ suã significat ꝛ exaltatõez corporis sui in cruce. Et idẽo euãgeliũ in q̃ hec clausula ꝓtinet legit in festo sancte crucis. ꝛ in festo michaelis archãgeli ppt illũ vsum angeli eoz semp vident faciẽ patris sui qui in celis est. Itẽ etiã ꝑm ptem. vt illud. Liber generationis ꝛc. Et hoc ppt vltimũ versum in quo fit mentio đ christo. Q̃nq3 ꝑm totũ vt illo qđ legit in circũcisione dñi. Hdostq̃z psummati sunt dies octo ꝛc. Q̃nq3 ꝑm tempus. vt illo quod dr in pma die q̃dragesime scz ppter ieuniuz. Quãdoq3 ppt letanias vt illud. Si quid petieritis ꝛc. qđ in letanijs dicit. in quo fit mentio de ouo pane ꝛ pisce. Et q̃nq3 ppter locuz. vt illud qđ legit in dominica sexagesime scz. Exijt qui seminat ꝛc.

Sane mulier etiam abbatissa nõ debet legere euãgelium. licet enim beata virgo dignior ꝛ excellẽtior esset apostolis vniuersis. dominus tamen nõ commisit ei claues regni celoꝝ. Hinc est q abbatissa non potest ppr̃ias moniales benedicere. vel earuz pfessiones in criminibus audire vel euãgelium legere vel publice pdicare. In matutino tamẽ posset. sed nõ publice euangelium dicere. Et nota q quattuor sunt euangelia de beata maria. vt dicet in. vj. pte sub festo assumptionis.

De simbolo

Vangelio lecto

mox cantat alta voce simbolum illud. s. Credo in vnū deum. Quia ei cor̄ creditur ad iusticiā ore aūt fit p̄fessio ad salutē. ideo ecclia vt oñdat q euāgelij v̄bum seu p̄dicatōem fide & corde recipit mox fidei simbolū ore decantat. Simbolū ergo post euangelīū fidem post p̄dicatōem ostendit. Uñ Jo. Hec eo loquēte multi crediderunt in eū. Nam ſm ap̄lm ad roma. x. Fides est ex auditu. audit⁹ aūt p v̄bum christi. Dicit aūt alta voce vt oēs illud dicant & addiscāt Omnis ei christian⁹ tenet publice fidem catholicā p̄fiteri. ppter q̄d in fronte signat. In p̄ma v̄o & in cōpletorio sub silentio dicit. ne muſce morientes p̄dant suauitatē vnguēti put in q̄nta pte subtr. de p̄ma tangit. Rursus ideo in missa patent or. ad notandum q hodie fides catholica libere p̄dicat et docet in p̄ma v̄o sub silentio or. ad notandum q in p̄mitiua ecclia p̄sertim tpe passionis christi p̄dicatores. & fidei p̄fessores siluerūt. & in cōpletorio ad notādū q sūt in fine seculor̄. anti christi p̄secutiōe inualescente illor̄ ora claudent. Dane sacerdos seu ep̄us illud incipit ad designandū q omne bonū a christo p̄cedit. Nā omne datū optimū. & omne donum p̄fectū d̄ sursum est. d. a. p. lu. Ne aūt music⁹ ille celestis dicat cantauim⁹ vobis & nō saltastis. cho⁹ euāgelice doctrine p̄sona voce rūdet. & solenni tripudio fidē catholicā p̄fitet dicens. Patrem om̄ipotentē &c. q̄suis in missa pape q̄nq; aliter obseruet. put iaz dicet. Ad hoc sacerdos illud incipiens manet erectus a medū altaris. manib⁹ extensis sursum eleuatis. quas post q̄z inceperat iungit Siq̄dem sacerdos christū repr̄sentans erect⁹ manet. ad notandū q christ⁹ semp paratus est cūctis spūalia bona largiri. et a altaris medū. innuēs q nō est p̄sona r accepto. sz q̄ntū in ipso est oībus eq̄liter influit nec angulum diligit neq; sinū. manib⁹ q̄z extensis ad designandū q patuus est abūdanter bñ meritis illa largiri. sursuz tñ eleuatis. quasi ipso facto oñdens q q̄ sursum sunt querere atz a deo miser̄iam poscere et in eo solo sperare debem⁹. Deinde post q̄z inceperit manus iungit. q̄ ei soli de p̄ceptis bonis grās agere & humiliari debem⁹. Et quoniā simbolū v̄bū est euāgelicū quo ad sensum. d̄o stando illud audire sicut et euāgelīū. et illo dicto signū crucis facere debem⁹. Simbolum a ūt grece latine sonat indiciū v̄l signū vel collatio. tum q̄ regulā fidei plenā indicat & p̄fectā. tū q̄ simb'm in vnū fidei p̄tinet articulos. Et nota q triplex est simbolū. Primū est simbolū ap̄lor̄. q̄d vocat simbolum min⁹. q̄d vicz ex institutione damasi pape d̄r tacite p ferias in singulis canōicis horis Et illud d̄r a sin q̄d est cō & bolos q̄d est sententia. q̄ p̄positū fuit ex diuersis v̄bis ap̄lor̄um. sicut pueri festiuis q̄ueniētes afferre solent bolos. i. frusta carniū & panis. que in vnū collecta simbolū vocant. i. collectio minutiar̄. Tradit ei q post q̄z ap̄li spūm paclitum acceperūt. cū iam forent ad p̄dicandū euangelīū p̄fecturi p̄ferētes in vnū sup articulis fidei statuerūt vt sicut oēs erāt in vna fide p̄cordes. sic oēs vnā fidē p̄cordi p̄dicarent. & ideo simbolū min⁹ cōponētes vnusquisq; bolū. i. pticulam vnā apposuit. Unde ſm ap̄lor̄ catholicū siue numer̄. duodeciz ptic'as dinoscit & tinere. Primus petr⁹ nanq; apposuit. Credo in deū p̄rem om̄ipotentē creatorē celi & terre. Andreas. Et in iesum christum filiū e⁹ vnicū dñm nostr̄. Jacob⁹ ma. Qui p̄ceptus est de spū sancto nat⁹ ex maria v̄gine. Johānes. Passus sub pōtio pilato crucifixus mortu⁹ et sepultus. Philippus. Descēdit ad inferna tercia die resurrexit a mortuis. Bartholome⁹. Ascēdit ad celos sedet ad dexterā dei patris om̄ipotentis. Thomas Inde v̄tur⁹ est iudicare viuos & mortuos Mathe⁹. Credo in spūm sanctū. Jacob⁹ mi. Sanctā ecclīam catholicā sanctor̄ cōmunionē. Simon remissionē peccatorū. Thadeus. Carnis resurrectionez. Mathias Et vitaz eternā. Scōm simbolū est. Quicūq; vult saluus esse &c. ab anastasio patriarcha alexādrie in ciuitate treueri p̄positus. hoc tñ p̄t dici & cū. nā nicenū de q̄ sequit fuit p̄us in p̄ma niceno synodo p̄pilatum. Tercium

est nicenū. scz Credo in vnū deuz. qđ damasus papa ex ꝓdicto vniuersalis synodi apđ ꝓstantinopolim celebrate instituit in missa cantari patent. q̄z q̄z ⁊ marcus papa ꝑmus statuissz illud alta voce cantari. Et vocatur symbolū maiꝰ. A grecis ergo vsus cantādi ad missam symbolū credit̄ puenisse. Qđ silr duodecim clausulas ꝓtinet. Prima ē. Credo in vnū deū ꝛc. Scđa est. ⁊ in vnum dñm iesum christū. Tercia q̄ ꝓpter nos hoīes ꝛc. Et cum ꝺr ibi. Et homo factꝰ est debemꝰ genua flectere. qz christū hoīem factuz ⁊ ꝓ nobis crucifixū adoramꝰ. Quarta crucifixus etiā ꝓ nobis. Quinta ⁊ resurrexit tercia die ſm scripturas. i. eo modo. eo ordine. ⁊ eo tpe quo ꝓdictū est in scpturis. Sexta. ascendit in celū. Septima. et itez vēturꝰ est ꝛc. Octaua ⁊ in spūm sanctū dñm. Nona i vnā sanctam catholicā eccliam. Decima. Cōfiteor vnū baptisma. Undecia. Et expecto resurrectōem mortuoz. Duodecima ⁊ vitā venturi seculi amē. Et est notandū q̄ in ꝓdictis niceno ⁊ ꝓstantinopolitano ꝓcilijs non leguntur ꝟba illa ſm scpturas. neqz illa. filioqz. Et quoniā apđ grecos in fine ipsiꝰ symboli sub anathemate ꝺr phiberi. ne quis de fide trinitatis aliud docere vel aliter ꝓdicare q̄z ibi ꝓtinet ꝓsumat. sed et calcedoñ. cōcilium apud eos celebratū. anathematizari ꝑcepit eos q̄ alterā fidez ausi eēnt ꝓponere. ꝓferre scribere. docere. vel aliud symbolum tradere q̄z ꝑmissuz est. ido ipsi greci nos anathematizatos asserūt ꝓ eo q ibi addimꝰ ꝟba ipsa. Iz minꝰ bñ dicūt. tū q illō ñ fuit canon late sñie. sed cōminatio q̄dam. tū q inferioꝛ potentio ligare nō pōt. romana ei eccla non subest ꝓcilijs. sed potius ꝓcilia subsunt sibi. Preterea ꝟba illa ſm scpturas sumpta sūt ex exposītōe fidei eiusdē ꝓcilij ꝓstantinopolitani. ⁊ sic nihil videt additum nec erroꝛē aliquē sapiunt. Sane vt supra sunt exposita ⁊ intellecta. Item ꝓ ꝟba illa filioqz. nō docemꝰ aliud vel aliter de trinitate ꝑdicamus. imo idē. Cum ei filiꝰ idē sit cū patre in substātia ergo qđ a patre ꝓcedit et a filio ꝓcedit. et sic nihil addimꝰ. Iz potius declaramꝰ. nec alteram fidez ꝓponimꝰ. ꝓferimꝰ. scribimus. vl aliud symbolū tradimꝰ. nec in aliquo ꝓtra ꝑdictū facimꝰ anathema. Ꝙd autē ñ est quo ausu ipsi greci spūm sanctuz a filio ꝓcedere negare ꝑsumūt. cū ⁊ hoc in ꝓcilio ephesino apud eos edito ꝓtineat exp̄sse. Sed et ipsi se errasse videntes quosdaz ꝑlatos de suis ad generale ꝓciluz lugduneñ. sub greg. papa decimo celebratū miserunt qui in dicto concilio publice nobis videntibꝰ suo et omniū ꝑlatoruz ⁊ imperatoris romani noīe pfessi sunt q̄ spūssanctus eternaliter ex patre et filio nō tanq̄z ex duobus ꝑncipijs sed tanq̄z ex vno ꝑncipio. nō duabus spirationibꝰ sed vnica spiratione ꝓcedit. put in eiusdez gregorij ꝓstitutione habet. coraz toto ꝓcilio tercio grece ⁊ ter latine symbolum cum dictis verbis. ſm scripturas. ⁊ filioqz. solēniter decantando. Cantatur aūt hoc symbolum maiꝰ in solēnitatibus eoꝛum dumtaxat qui illud cōposuerunt. ⁊ in illis de quibus aliq̄ mentio fit in ipso. vicz in omnibus diebus dñicis. in festiuitatibus domini. s. in natali. epiphania. cena domini. pascha. ascēsione. pentē. in transfiguratione. ⁊ in festo de trinitate ⁊ in omnibꝰ festiuitatibus beate marie. sancte crucis. angeloz ⁊ apl̄oꝛum. de quibꝰ fit mentio ibi. Et apl̄icam eccliam. In solennitatibus aūt luce ⁊ marci euāgelistarum dicunt quidam nō debere cantari. q illi apostoli nō fuerunt. Item dici debet in dedicationibꝰ eccliarum. ⁊ in ꝑmemoratōneoīm sanctoꝛum. q̄z q̄z ⁊ ipsa sit dedicationis festiuitas. Et ꝺr etiam infra octauas natalis domini. excepta die innocētuz in qua cantica leticie subticent. In octaua tñ cantatur put in septima pte sub illo festo dicet. Cantatur etiaz infra octauas epiphanie. pasche. ascensionis. pente. apl̄oruz petri et pauli. ⁊ assumptionis bie marie. licet ei in natiuitabꝰ sanctoꝛ iohānis baptiste ⁊ sancti laurentij symbolum nō cantet. in octauis tñ eoꝛū cantat eo q infra octauas apl̄oꝛ et assumptionis occurrunt. ⁊ ob hoc etiam in octaua iohannis baptiste ꝑfatio ꝺ apostolis. ⁊ in octaua beati laurentij ꝑfatio de assumptōne cantatur. In q̄busdam tñ ecclijs ꝺr symbolum in festo beati iohānis baptiste ⁊ nō incōpeten

ter.qz ipse non solum fuit ꝓpheta. sed etiam plusqz ꝓpheta.et in symbolo de ꝓpheta fit mentio ibi.Qui locutus est per ꝓphetas De ipo qz scriptum est.Fuit homo missus a deo ꝛc.ꝛ ita fuit aplus.De ipso etiã ait ihãnes os aureũ in sermõe qui legit in festo decollatois Iohs par angelis.aplorũ vox. Ipse etiã ꝑmo baptizauit ꝛ baptismuz ꝑdicauit.et in symbolo fit mentio de baptismo Horum qdem oim fit ꝓmemoratio in symbolo.qundam tñ obscure vt epiphanie.est tñ illud festũ dñi.est etiaz festũ illud baptismatis de quo in symbolo ꝓtinet ibi.Confite or vnũ baptisma ꝛc.Et cene dñi.sed illa ẽ solennitas eucharistie.ad quaz respicit illud. sanctoꝝ ꝓmunionẽ.Et ãgeloꝝ sed illi noie celi debent intelligi de quo in symbolo dr ibi Creatorẽ vel factorẽ celi ꝛ terre ꝛc.Quibusdam tñ videt tũc non eẽ cantandũ.eo qd angeli nunqz habuerũt fidez sed spem nec credunt sed sciũt.quoniã plenã sciam habent. Fit etiã ꝓmemoratio.licz obscure dedicatõnis ecclieꝝ.sed ad illã respicit illud sanctaz ecclziaz catholicã.tunc ei sanctificat.et vt ita dicam catholizat ecclia cum dedicatur.Ad octauas vero respicit resurrectio mortuoꝝ de qua dr ibi.Et expecto resurrectõem mortuorum.In festo sancte agnetis symbolum nõ cantat.qz licet in ecclia celebret.nõ est tñ festũ octaue.put i septima pte sub ipo festo dicet.Horo qdam nõ absurde symbolum cantãt singulis dieb⁹ a die resurrectõis vsqz ad festũ ascensionis.sicut i oibus dñicis dieb⁹,ꝛ et in solẽnitate beate marie magdalene.dicẽtes illã fuisse aplorũ apostolã eo qipsa ꝑmo resurrectõnis gaudiũ apostol' nũciauit.ꝛ i festo beati martini qz de eo cantat.Martine par aplis.Quidaz etiã dicũt illud in pncipali festo cuiuslibet ecclie seu oratorij ñ tñ in octauis illoꝝ si eas celebrẽt. Veruntñ de qbusdã mentio fit in symbolo in quoꝝ ꝓmemoratõne symbolũ nõ cantat. vt passionis ꝛ sepulture. quoniã illoꝝ dieꝝ officium aliorum officioruz regulam non sectatur.Nõ dicitur etiam qñ in pfestis celebratur ad honorem beate virginis vl' sancte crucis.vel sancti spiritus. In quibusdaz locis cantato symbolo.vel dum cantat.ꝑ's cantat kyri beleyson.quoniam postqz christus ꝛ apostoli docuerunt fideles fide recepta laudes deo dederunt.quas forsitan repsentat suauissima symboli melodia. Illõ autem sciendum est q christus nõ venit predicare gentibus.sed iudeis iuxta illud euãgelij.Non sum missus nisi ad oues que perierunt domus israel.Unde ꝑcepit apostolis.In viam gentium ne abieritis.ꝛ in ciuitates samaritanoruz ne intraueritis.donec post resurrectionem ꝑcepit eis dicẽs.Euntes in mundum vniuersum ꝑdicate euangelium omni creature.Et idcirco romano pontifice solẽniter celebrante.symbolũ fidei nõ cantores in choro sed subdyacon ad altare decantant.ꝛ generaliter ipsi ad vniuersa respondent.vsqz dum ipse ꝓntifex dicit. Pax domini sit semp vobiscum.quoniaz vsqz post christi resurrectõem.sola iudeorũ ecclia que p subdyaconos.q sursuz ad altare ꝓsistũt designat.corde credidit ad iusticiam ꝛ ore ꝓfessa est ad salutẽ.sed ex tũc cantores in choro rñdent et vniuersa decantant. qz post resurrectionem eccla gentium quã cantores qui deorsum in choro subsistunt designant.fidem christi recepit ꝛ laudum ꝑconia psonuit saluatori.Inter euãgelium tñ et sacrificium chorus cõcinit offertoriuz quoniã inter passionem ꝛ ꝑdicatiõem gentilitas fidei votũ deo offerens cantauit qñ mulier chananea de finibus tyri et sidonis egressa clamauit ꝛ dixit.Miserere mei dñe fili dauid.filia mea male a demonio vexat. cuius tandez fidem cõmendans dominus ait.O mulier magna est fides tua fiat tibi sicut petisti. Postremo symbolũ aplorũ tanqz breue et oia ꝓtinens sub ꝓpendio exponamus.Credo in deũ patrem oipotentẽ creatorem celi ꝛ terre ꝛc.Nota q aliud ẽ vt ait augustin⁹ credere do.aliud credere deũ ꝛ aliud credere in deuz. Credere deo est credere vera esse que loquit.quod etiam mali faciunt.ꝛ nos credimus homini.sed non in homine.Credere deum est credere q ipse sit deus.qd etiam demones faciunt. Credere in deum est credendo amare.credẽdo in eũ

ire. credẽdo ei adherere. qđ soli boni faciũt Ergo q̃ dicit credo in deũ mentit̃ur ñ diligit deũ. nisi dixeris q̃ in psona ecclie loquatur Bicẽs aũt deũ singulariẽ. deoꝝ effugit pluralitatem. Añ notabilit̃ in maiori simbolo additũ ẽ hoc v̈bũ vnũ. iuxta illđ. Audi isrl deus dñs deus tuꝰ vnꝰ est. Et aplꝰ. Unus est deꝰ. vna est fides. vnũ baptisma. Bicẽs v̈o prẽm incipit psonas distinguere. de quibus ysaias dicit. Quis appẽdit tribꝰ digitis molẽ terre. Et alibi. Seraphin clamabant. sanctꝰ. sctũs. sanctꝰ. Et dñs. Baptizate oẽs gentes in noĩe patris ⁊ filij et spũssancti. Et tobãnel. Tres sunt q̃ testimoniũ dant in celo. ¶ Pater. v̈bũ. ⁊ spũssanctꝰ. ¶ Pater ẽ ꝑma. nõ tpe sed autoritate ĩ trinitate psona. Qđ sequit̃ oĩpotentẽ nomen est eẽntiale. ideoq; illud ad substantiuũ deũ vel ad relatiuum prẽm. nõ sine rõne referumꝰ. dicẽtes. Credo in deũ patrẽ oĩpotentẽ. vel credo in patrem oĩpotentẽ. Sili et qđ sequit̃. Creatorẽ celi ⁊ terre. vbi ꝓfutat̃ hereticus q̃ alium celi. aliũ terre asserit creatorẽ. aliũ celestium. aliũ terrestrium. aliũ corꝑoꝝ. aliũ aiaꝝ. Contra q̃s ait moyses. In ꝓncipio creauit deꝰ celuꝫ et terram. Et dauid. In ꝓncipio tu dñe terraꝫ fundasti. et opa manuum tuaꝝ sunt celi. Et aplꝰ. In ipo ꝓdita sunt vniuersa in celo et in terra. Sequit̃. Et in iesum christũ filium eius vnicũ dñm nostrũ. Ecce altera in trinitate psona. Hic ẽ iesus qui saluũ facit ꝑplm suũ a peccatis eoꝝ. Hic est christus oleo leticie ꝑ ꝓsortibus vnctꝰ. Hic est ei vnicꝰ patris filius. de q̃ dauid. Filius meꝰ es tu ego hodie genui te. Et aplꝰ. Misit deus filiũ suum natũ de muliere factũ sub lege. Hic ẽ dñs noster q̃ nos creauit q̃ nos ꝓ suos alienos ꝑcio sanguis emit. Sequit̃. Qui cõceptꝰ ẽ ꝺ spũsancto natꝰ ex maria v̈gine Ecce ꝑmum christi sacramentum scz incarnatio Alc si dicat. Qui cũ sit deus factꝰ est homo nõ ex virili semine. sed ꝓceptꝰ opatõne spũssancti. natꝰ ex maria v̈gine. Añ ysaias. Ecce v̈go ꝓcipiet ⁊ pariet filiũ ⁊ vocabit̃ nomen eius emanuel. Et angelꝰ in euãgelio. Aue maria grã plena dñs tecuꝫ. Et infra. Spũssanctus supueniet in te ⁊ v̈tus altissimi obumbrabit tibi. Quidã tñ hec v̈ba. Qui ꝓceptus est ꝺ spũsancto. iũgunt cũ ꝑcedentibꝰ Sequit̃. ¶ Passus sub pontio pilato crucifixus mortuꝰ ⁊ sepultꝰ. Ecce ꝑm sacramentũ ꝑm humanitatẽ christi. scz passio. cuiꝰ tꝑus describit̃ sub pontõ pilato. Forma subditur crucifixus. Finis ꝓcludit̃ mortuꝰ ⁊ sepultꝰ. Añ plangens dicit ex ore dauid ⁊ hieremie Fodert̃ manꝰ meas ⁊ pedes meos ⁊ dinumerauerũt oĩa ossa mea. De morte ait prophete. Et dñi dñũ fuit exitus mortis. De sepulcro ait ysaias. Sepulcrũ eius erit̃ gloriosum. Hec sunt in euangelio manifesta. Sequit̃. Descendit ad inferos. tercia die resurrexit a mortuis. Ecce terciũ sacramentũ scz resurrectio. sed de descensu ad inferna ꝑmittit̃. ex q̃ mortui liberant̃. Unde osee. De mãu mortis liberabo eos ꝺ morte redimã eos. ero mors tua o mors. morsus tuꝰ ero inferne. Hic est euãgelicus fortis q̃ fortez ligauit ⁊ eius vasa diripuit. Hic est q̃ dicit in ꝑs. Ego dormiui ⁊ sopor at̃ꝰ sum ⁊ exurrexi quoniã dñs suscepit me. Qui patri dicenti exurge gloria mea. exurge psalterium et cythara. breui ꝑmone respondet. exurgam diluculo. Cuius resurrectioni mulieres et viri perhibent testimonium in euangelio. Quod aũt dicitur in maiori simbolo. surrexit tercia die ꝑm scripturas. exponitur. id est eo modo. eo ordine. et eo tempore. quo ꝑdictum est a scripturis. Sequit̃. Ascendit ad celos sedet ad dexteram dei patris omnipotentis. Ecce quartuꝫ sacramentum. s. ascensio. Ascendit enim sicut ait dauid sup cherubin. ⁊ volauit sup pennas ventoꝝ. ⁊ parauit in celo sedeꝫ suã ⁊ regnũ eius omnibus domiabit̃. Cui ait pater. Sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabelluꝫ pedum tuorum. Et vt ascensioni de visu quoq; testimoniuꝫ nõ deesset ait lucas. Videntibus discipulis eleuatus est. et n. s. e. ab oculis eoruꝫ. Sequitur. Inde venturus est iudicare vuos et mortuos. Ecce quintuꝫ qđ nondum apertum est sacramentũ. Ueniet enim rex manifeste cui pater iudicium dedit. Et sic ait dauid. ¶ Parauit ĩ iudicio thronũ suũ. ⁊ iudicabit orbem terre in equitate.

iudicabit ꝓlos in iusticia. Et alibi. Deꝰ manifeste veniet deus noster. ⁊ nō silebit. Et luc. Ita veniet sicut vidistis eū euntē in celū Et micheas. Judiciū dñi cū ꝓlo suo. Sequitur. Credo in spūm scīm. Ecce tercia in trinitate ꝑsona scz spūs sanctus. de q̄ moyses ait. Spūs dñi ferebat sup aq̄s Et ꝑs flabit spiritus eius ⁊ fluēt aque. Et dñs in euāgelio. Spūs q̄ a patre ꝓcedit docebit vos omia Ille ei docet. ille sanctificat. ille viuit. ille peccata remittit. ꝑ hūc resurrectiōem in gliam ꝑ hūc ꝓsequmur vitā eīnā. Un̄ sequit. Sanctā ecclīaz catholicā. Et pūt hec vba ⁊ seqn̄tia sic intelligi ⁊ ꝓiungi. Credo in spūm sanctū. sanctā ecclīaz catholicā .i. credo ꝑ spūm sanctū ecclīaz fideliū sanctificari. Itē credo in spūm sanctū sāctoꝝ cōionē. i. ꝑ spūm sanctū sanctos in vinculo caritatis vniri. Et credo in spūm sanctū remissionē peccatoꝝ. i. ꝑ spūm sanctū peccata remitti. Et credo in spūtū sanctū carnis resurrectōem ⁊ vitā eīnā id est ꝑ spūm sanctū carnē gloriā ꝓsecturā et aiam vitā eternā. Uel sic. Credo sanctaz ecclīaz catholicā. Nō ita dicimur vt asserit augustin⁹ credere in ecclīam sicut in deuz sed in ecclīaz sanctā catholicā credimus dū in ecclīa ꝓuersantes. ⁊ in deū credimus. ⁊ q̄ sequunt nos in de firmissime ꝓseq̄ ꝑfitemur. sanctoꝝ cōionez. remissionē peccatoꝝ. carnis resurrectōem. ⁊ vitā eternā. Un̄ sic ꝓcēdit. Credo in sanctā ecclīam catholicā sanctoꝝ ꝓmunionē. i. ꝑ fidem quā habeo exñs in sancta ⁊ vniuersali eccl̄a assequor sanctorum ꝓmunionē. i. ꝓcordiaz ⁊ vnionē. Sicut ei est vnus pastor. sic vnū ouile. sicut vnus deus. sic vna fides ⁊ vnū baptisma. Uel ꝑcipio sanctoꝝ ꝓmunionē. i. panē benedictionis de quo dr. crede et manducasti. Similit et que sequunt. Credo in sanctā ecclīaz peccatoꝝ remissionē. i. ꝑ fidem quā habeo exist̄s in sancta ⁊ vniuersali ecclīa ꝓsequor remissionem peccatoꝝ. i. lepre curatōnem de qua dr in lege ⁊ euangelio. Maria soror aaron cum septē diebꝰ fuerat extra castra. est a lepra mūdata. Naaman syrus septies lotus in iordane est a lepra curatus. Sic ⁊ dñs decem leprosos mundauit. sed vnus tantū deum dit gloriā deo. De magdalena q̄z dr. quia dimissa sunt ei peccata mlta. q⁹ dilexit multum. Ide paralitico quoq; ait dñs. Fili remittunt tibi peccata tua. Sequit. Credo in sanctam ecclīam catholicā carnis resurrectōez id est ꝑ fidem quaz habeo existens in ecclīa ꝓsequor carnis resurrectionem. de qua iob Credo q⁹ redemptor meꝰ viuit et in nouissimo die de terra surrecturus sum ⁊ in carne mea videbo deū saluatorē meū. Un̄ in euāgelio. Deus abraaz isaac ⁊ iacob. nō est deꝰ mortuoꝝ sed viuoꝝ. Et ꝑs. Omnes quidem resurgemꝰ. sed non oēs imutabimur. Silr cōiungendum est q̄d sequit. Credo in sanctā ecclīam catholicā vitam eternaz. id ē ꝑ fidem quā habeo existens in ecclesia cōsequar vitam eternā. Hec est terra viuentiuz de qua dauid. Credo videre bona dñi in terra viuentiū. Est aūt vita eterna videre deuz patrem ⁊ quē misit ihesuz christū. De hoc etiam sub sabbato sancto in. vij. pte vbi agit̄ ō baptismo dicet.

De predicatione

Bonia ut p̄mis sum est euangelium p̄dicatio est. ⁊ simbolum fidei pfessio. iō post illa fit populo p̄dicatio. quasi euangelici verbi ⁊ simboli siue noui ⁊ veteris testamenti expositio. Qui modus sumptus est ex libro neemie in p̄cipio vbi legit. Et legerunt leuite in libro legis dei. Neemias aūt sacerdos ⁊ hesdras scriba interp̄tabant̄ populo vniuersa. Ide preterea monebant̄ antiq̄tus qui in fraterno odio erant vt ad cōcordiam venirent priusq̄z cōmunicarent et q⁹ mundi essent priusq̄z coram suo saluatore cui nota sunt secreta cordium apparerēt. ex quo siquidem p̄dicandi vsus in ecclesia inoleuit. Inde etiam est q⁹ oratio dominica q̄ ad primam ⁊ in alijs horis voce demissa dicitur ad missam alta voce ⁊ patenter dicat. quia in ea hmōi fraterna monitio ꝓtinetur Cōmuniter tñ post p̄dicatōem simbolum decantat. q⁹ fidē p̄dicatā se tenere ecclīa ꝑfitetur. Uerum cum predicandi officiuz priuilegiatū sit. nullus predicare debet nisi cui

ꝓmittit.aut cui ex officio sibi iniuncto incũ/
bit.iuxta illud apli. Quo ꝓdicabũt nisi mit/
tant. Et idꝰ ꝓdicatur licentiã petit dicens.
Jube dñe ꝛc. Debet aũt ꝓdicator ī loco emi
nentiori eẽ sicut et euãgeliũ legẽs ppt rões
sub titulo de euãgelio scptas. Maz et vidẽs
ihesus turbas ascẽdit in montẽ et apiens os
suũ docebat eos. matẖ. v. Et hesdras fec gra
dum ligneũ ad loquendũ vt dictũ est in pri
ma pte sub ti. ō ecclesia. vbi de pulpito agit.
Debet tñ humilit pferre que docz. ne scom
gregoriũ illũ elatus moribꝰ ꝓdicet quẽ ī cor
dibus audientiũ sacris sermonibꝰ insectat
Et ꝑm ambro. ꝓdicatio christiana non indi
get pompa nec cultu ꝑmoys. Debet quoqz
ꝑm gregoriũ ꝓdicator eẽ discretus in silẽtio
vtilis in verbo. ne aut tacenda pferat. aut p
ferenda reticescat. Sũt tñ nonulli buiꝰ do
ctrine obliti. qui sicut ait beda. auditores su
os in ꝯcipitium mergũt quibus nõ saluta
ria que corrigãt sed q illos delectãt erronea
ꝓdicant. Vlj vo ꝑm greg. dum existimari be
betes nolũt sepe ex immoderata subtilitate
se in qbusdam inqsitionibꝰ pluſqz expediat
exercent secreta misteria sua ꝓdicatione nõ
intelligentibꝰ reserando. Optet enꝛ eũ qui
docet ⁊ instruit ꝓ ingenio discentiũ semet/
ipm aptare. ⁊ vbi ordinẽ p audientiũ capa/
citate dirigere. quoniã q docet ea q ab audi
torib⁹ intelligi nequeũt. nõ ad eor vtilitatẽ
sed ad sui ostentatiõem facit vt plura scire
videat. vel adulatiõe vt eis placeat quibus
secreta reuelat. iuxta qđ apls ait. Christꝰ me
misit ꝓdicare nõ in sapientia vbi. In ꝯci/
lio carthagiñ. statutũ est vt sacerdote vbuz
scz ꝓdicatiõis in eccl̃ia faciẽte. q egressus de
auditorio fuerit vicz ꝓtemnẽs excõmunice
tur. Post ꝓdicatõz fit ꝓfessio. et indulgẽtia
ꝓ cõmissis ⁊ omissis ꝓcedit. vt sic ꝓscientijs
emũdatis. iuxta illꝺ ꝓphetic̃u. ⁊ scopebam
spũm meũ. accedãt singuli ad cõmunionis
sacramẽtũ. qꝺ mox ī missa. vel sacramẽtaliꝝ
vel spũaliter recepturi sunt. q spũalis ꝓmu
nio fit ꝓ fidẽ opantem ꝓ dilectionem iuxta
illud augustini. Crede ⁊ manducasti.

Sequitur secunda pars misse de offertorio

Ecũda pars mis

se in offertorio siue ī dñs vobiscũ
incipit. q in qttuor subdiuidit ꝑ/
ticulas. Prima dr secretella. scda ꝓfatio. ter
cia canon. qrta oratio dñica cũ sua ꝓfatiõe
scz ꝯceptꝰ salu. Pdõt etiã quidqd ab ẖ loco
vsqz in finẽ misse dr. secreta vocari. q secreta
in. v. diuidit ptes. Prima est ab offertorio
vsqz ad ꝓfatiõez. ⁊ hec spealit dr secreta. Se/
cũda est ꝓfatio. Tercia canon. Quarta orõ
dñica. Quinta embolism⁹. Quina etenim
fuit dñici sanguinis effusio. Prima ī circũci/
sione. Scda in sudore. Tercia in flagellatõ
ne. Quarta ī crucifixione. Quinta ī mortui
lanceatione. Sane ordo cõuenẽs est vt
post ꝓdicatiõz seqtur fides in corde. laus in
ore. ⁊ fructus in ope. Predicatio qdẽ est in
euãgelio. fides in simbolo. laus ī offertorio
fructꝰ in sacrificio. qua ppt offerẽda cantat
qr sacrificiuz laudis offert. Vñ ps. Circuiui
et īmolaui in tabernaculo eꝰ hostiã vocife
ratiõis cãtabo ⁊ psalmũ dicã dño. Et in pa/
ralip. Cũ offerrẽt olocausta ceperũt laudes
canere dño organis et in diuersis q dauid
rex cõpererat ꝓcrepare. Offertoriũ qdẽ int
euãgeliũ ⁊ sacrificiũ canit. put ī titulo ō sim
bolo dictũ est. Sacerdos aũt dicturꝰ orem⁹
ꝑmittit dñs vobiscũ. Quasi dicat. Misi no/
biscũ sit dñs. orare nõ possum⁹ ad salutem
nostrã. Subijcit ergo orem⁹ monens ꝓm
orare vt fidẽ in simbolo recitatã credat ⁊ in
ea stabilis ꝑmaneat. qr et christꝰ discipulis
suis dixit. Orate ꝛc. luce. xxi. Pdonẽs etiam
vnumquẽqz ad seredire. ꝓscientiam suam
discutere. ⁊ seipm in olocaustũ iustum deo
offerre. Pdrius gꝰ q̃z chorus cantet offerto
riũ salutat a sacerdote vt possit deuote can
tare. Et mox postqz ille dixit oremus choꝰ
cantat canticũ offerẽtiũ siue offertorium. et
ꝓtius offert vt noteẽ q post impletõez man/
datorũ offerimus nosmetipsos sicut sub ti.
de oblatione dicet. Et si vnusq̃sqz offerens
dicat. Credo ⁊ fidez quã in simbolo pfessus
sum ope ꝓpleo ⁊ orõi sacerdotis ꝓsentio.
Unde et sacerdos statim offert dona con/
secranda. Et attende q offertoriorũ versus

cum multa diligentia ab antiq̃s patrib⁹ inuenti hodie in plerisq3 locis omittunt̃.tum breuitatis cã. vt tã ministri q̃3 ꝑ ls obl̃onib⁹ coĩoni ⁊ sacrameto altaris liberi⁹ vacẽt.tũ etiã q2 sic ait aug⁹ ipsã christianã religionẽ paucissimis et mãifestissimis celebrationũ sacramẽtis miscẽdam deo voluit eẽ liberaz. Et ꝑm hieronimũ. Mel dilectẽ q̃nq3 psalmorum cũ cordis hilaritate decãtatio. q̃3 totũ⁹ psalteriũ cũ anxietate modulatõ vbor⁹ eterni multitudine de⁹ flecti non põt. Solũ ergo in offertorio qõ dr in missa ꝑ defunctis versus ipsi hodie dicunt̃.q2 officiũ illud nõ sequit̃ i multis normã alteri⁹ officij. Mdorro a patrib⁹ introductũ est vt offertoriũ cantetur.q̃ vt ꝑmissum est q̃ offerebãt.in tubis clangebant.hilarẽ nanq3 datorẽ diligit de⁹ Inductũ est etiã ex eo q̃ salomon in dedicatione templi ⁊ altaris innumerabilẽ multitudinẽ olocaustor obtulit cũ magna solennitate.et a moyse cui descendenti de monte et ꝑlim salutanti ⁊ orãti occurrit ꝑls ⁊ munera obtulit. Cantat etiã offertoriũ dum offert.ad memorandũ iocunditatẽ israelitici populi offerentis donaria ad edificiũ tabernaculi.vel potius ad designandũ clamorẽ mulieris de qua legit in apoc.xij.c. Mulier ad est ecclia amicta sole.i.christo quẽ induit in baptismo.bñs lunam sub pedibus.i.oĩa mutabilia calcans.⁊ in capite coronã duodecim stellaz.i.chorum duodecim apl̃orum ⁊ habens in vtero supple ea que in sui unitõ gesta sunt.clamat ꝑturiens ⁊ cruciat vt pariat. Clamorem g⁹e⁹ ꝑturientis.vel salubrẽ dñi cruciatũ imitat offerenda ꝑ suũ grauẽ ⁊ grandisonũ cantum que neumis distenta ⁊ vsibus fecũdata q̃3tumuis longa iubilatione quid significat nõ satis exꝑmere valet. Quis tñ offertoriuz cantari instituerit ignorat. Traxit nomẽ offertoriuz a ferta qõ est oblatio q̃ in altari offert ⁊ a pontificibus ꝓsecrat.inde offertorium dr quasi ꝑfertum oblatio vo vocatur q2 offertur. Dicit etiaz offertorium q2 dum offerenda cantatur sacerdos accipit oblatiões a populis vel hostias a ministris.de quib⁹ sub ti. de oblatõne dicet. Aduertendum aũt est q̃ licet sacerdos ꝑmittat oremus.nõ tñ immediate orat imo thurificat.oblatiões recipit.⁊ alia agit quasi ipso facto dicat.nõ cessat orare q̃ non cessat bene agere. Dum ergo offertoriuz cantur et incensum parat.instante memoria dñice passionis silentiũ obseruat vsq3 dum alta voce dicit.p omnia secula seculorũ.illõ insinuans q̃ iesus post suscitatiõem lazari nõ palam ambulabat apud iudeos.cuz cogitarent eum interficere.sed abijt in ciuitatem que dr effren.⁊ ibi morabat cuz discipulis suis.Collegerunt eĩ pontifices ⁊ pharisei cõsilium.et vnus ex ipsis cayphas nomine dixit.Expedit vt vnus homo moriat ꝑ ꝑl'o et nõ tota gens pereat.Et ab illo die cogitauerũt eũ interficere. De hoc dicet sub ti.de inclinatione sacerdotis.

De manuum ablutione

Riusquaz sacerdos offerat.manus iterũ lauat q̃3uis prius dum vestibus se ornaret lauisset.put dictum est sub ti. de capitis compositione.Et etiam post secundam thurificationem iterum lauat.vt sic magis ac magis mundatus offerat hostiã immaculatam sanctã deoq3 placentem. Nam et psalmista cũ mũdatus eẽt petebat amplius emũdari dicens. Amplius laua me ab iniquitate mea.et a peccato meo mũda me ẽc. Lauat aũt semp ad dextrum cornu altaris nam dextra ꝓsperitatem.sinistra aduersitatem significat.quia igitur pluries peccat in ꝓsperis q̃3 in aduersis.iuxta illõ ps. Cadẽt a latere tuo sc3 sinistro mille.⁊ decem milia a dextris tuis.merito magis lauanduz est ad dextram q̃3 ad sinistram. Sacerdos itaq3 hostiam oblaturus manus lauat.ad significandum q̃ lauare ac mundare debet conscientiam lacrimis penitentie ⁊ cõpunctionis.iuxta illud. Lauabo per singlas noctes lectum meum lacrimis meis stratum meũ rigabo. Et ideo tunc dicit. Lauabo inn̄ocẽtes manꝰ meas.i.opa. Et ysa.j. Lauamini ⁊ mũdi estote. Nã ⁊ christ⁹ puriq3 vex et

vnicū sacrificiū in ara crucis offerret. in re/ suscitatōne lazari lacrimas miseratus effu dit euāgelista testāte. Jesus inqt infremuit spū. turbauit semetipm ⁊ lacrimat⁹ est. La/ uat etiā man⁹ ne reus sit corpis et sanḡnis dñi. iuxta illud. Munde sunt man⁹ mee a sanguine iusti hui⁹. Et vt mūde sint a terre/ no pane iam in pli oblatione recepto vel a terreno desiderio.

De pallis corporalibus

Nteriz uero dū sacerdos man⁹ abluit dyacon⁹ corpalez pallā sup altare dispo nit. in quo ammonent mīstri ⁊ plus vt sint ab omni carnali cupiditate mūdi sicut ipa palla mūdata est a naturali viriditate ⁊ hu more. Mundicia q̄z corpalis significat mū/ diciam pli fidelis. De hac palla in canone ita dr. Ex consulto oim constituimus vt sa crificiū altaris ñ in serico pāno aut intricto quisq̄z celebrare psumat. sz i puro linteo ab epo psecrato. terreno scz lino. i. de terra pcre ato atqz ptexto. sicut corpus dñi nostri iesu christi in sindone linea munda sepultū fuit ⁊ christus verā carnem passibilem ⁊ morta lem de terreno vginis corpe assumpsit. De lino igit candido nō intincto ex institutiōe sixti pape. j. et eusebij fit corpale. Significat aūt corpale passionis intentionē seu corp⁹ christi. qz sicut linuz multo labore ac mltis tunsionibus acquirit candorem. ita christi caro multo certamine ad resurrectiōis glo riam peruenit. Significat etiam ecclesiam p quaz corpus christi intelligit que multis passionibus ⁊ pssuris ad candorem eterne vite pducit. Tercio significat ipz christū. Cū ei sic pplicet. vt nec initiū nec finis ei⁹ appeat sic ei⁹ diuitas initio caret nec finē hēbit. Et si cut oblata iugit corpali et ponit in altari sic christi caro iūcta diuinitati affigit cruci. Et nota q in q̄busdaz ecclijs palla corporalis q̄ calici supponit in longū altaris extendit q̄ q̄ttuor in longū vel tres bz plicaturas in la tum. Siq̄dem in longū altaris extendit. qz vt aūt q̄dam linteamē q̄ christi corp⁹ inuo lutū fuit p illā figurā extensuz in longitudie sepulcri inuentū est. Quattuor ei⁹ plicatu re in longū. q̄ttuor designāt cardinales vir tutes scz iusticiā. tpantiā. prudentiā. ⁊ fortı/ tudinez. p q̄s innate nobis passiones repri/ munt. Tres vo plicature in latū tres theo/ logicas vtutes scz fidē spem ⁊ caritatē. p q̄s deo vnimur figurāt. Sdōt q̄z ⁊ aliud in his figurari. Duplex ei est palla que dr corpale Una quā dyaconus sup altare extēdit. alte ra quā sup calicē plicatā imponit significā/ tes duo lintheamina q̄b⁹ ioseph corp⁹ chri sti inuoluit. Extensa repñtat sindonez qua corp⁹ fuit in sepulcro inuolutū. ⁊ inde corpa/ le vocat. plicata sup calicem posita sudariū signat q̄ caput eius fuit sepatim inuolutuz Siq̄dē extēsa que corpale vocat. significat fidem. plicata q̄ sudariū vocat intellectum. Hoc ei misteriū credi debz sed pbendi nō valet. vt fides habeat meritū cui hūana rō nō pbet experimentuz. Scdo quoq̄z corpale siue sindo subsistens significat christi humi litatem in passione. sudarium vo laborem. Tercio etiā corpale significat linteum quo christus erat pinct⁹. sudariū labore in pse/ cutionibus. Ad hoc palla sup calicem posi ta aliquam scz supiorem eius partem non totum tegit. in quo dat intelligi q sudariuz aliquā ptez capitis christi tegebat. ⁊ aliquā nō. sicut mos est iudeis facere. Quedaz tñ eccie nō habent nisi vnum corpale. p eo q in euangelio legit q ioseph corpus iesu in/ uoluit in sindone munda. nō enim dixit in sindones in plurali. ⁊ hoc ad significanduz sacramēti vnitatez. ⁊ significat sindonem q̄ christi corpus fuit inuolutū. Corpale autez ideo remanet sup altare vsq̄z post sumptō/ nez corpis ⁊ sanguinis ⁊ eleuationē calicis de altari. qz linteamen ⁊ sudarium in sepul cro vsq̄z post domini resurrectionē reman serunt. Sdreterea corpale remanēs ppē sui albedinem oñdit mundiciā mentis quam semp habere debet corpus dñi sumēs. So/ ther papa statuit ne femine sacrate vel mo/ niales sacra vasa puta calicem vel patenaz vel sacras pallas. i. dest corpalia attingant. Ipse tamē huiusmodi ornamēta altaris et ministroz facere possunt exemplo marie q

talia fecit ⁊ texuit in vsum ministerij tabernaculi federis. Cōmuniter tñ palla vocat mūda mappa supra quā corpale distendit. Et dr palla.eo q palliat vel abscōdit i se mysteriū supradictū Debet aūt altare duplici mappa opiri ad duplicē stolam mētis scz et corpis designandā

De oblatione sacerdotis et de officio ministrorz circa illā.et dō patena.et dō oblationib⁹ populi et clericorum.

Otis igitur manibus dyacon⁹ vel sacerdos minister exterſis manib⁹ mediāte mūda toballia accipit man⁹ epi. quasi iuuās illum de faldistorio ad surgendū. Nō q dē fit nō ad adiuuandū.sz pot⁹ ad puocādū illū.i.christū quē significat q surgat ⁊ p populo oret. iuxta illud. Exurge dñe adiuua nos. Et iterꝝ Exurge q dormis. Et fit mediante mūda toballia.ad notandū q mediāte mūdicia manuū.i.operū nostrorz excitatur dñs ad adiuuandū nos apud patrem Si aūt boc ad ipm pontificē christi referat vicarū.tūc dicendū est q ipe puocatus ad iuuat p mundiciā manuū eorz p q b⁹ orat. vt eius orō efficax habeat. Rursus christ⁹ omnia bona opa ecclie pncipaliter opatur sicut legit in ysaia. Omia bona opa nostra opatus es in nob dñe. Cui⁹ locū gerit epūs minister vō tāq eius famul⁹ ⁊ ei⁹ coadiutor typū coopātis ecclie gerit. q in suis operib⁹ christi opantis ministra est ⁊ adiutrix sicut dicit ap̄ls. Coadiutores eni dei sum⁹. Qui toballiā.i.deuotā reuerentiā adhibet quoniā ꝑm ap̄lm. Nō sum⁹ sufficiētes aliquid cogitare a nobis q si ex nobis. sz sufficientia nostra ex deo est. Deinde epūs vel sacerdos ingredit sanctuariuz pueniēs ad altare cōsecratū.hic est christ⁹ q cenaculū grn destratū est ingressus cū discipl̄is cenatur⁹ ⁊ eis corp⁹ suū traditur⁹. vbi mysticā oblationē accipit a ministris insinuās illud q̄d tobes euāgelista describit. Jesus inquit añ sex dies pasce venit in bethaniā vbi lazarus mortu⁹ fuerat quem suscitauit ihesus ⁊ fecerūt ei cenā in q̄ martha ministrabat. Procedit aūt ad altare absq mitra et baculo et cū vestib⁹ sacris.put in suis locis dictū est Cōsidera ergo ordinē Nā euāgelū p̄cedit fides in simbolo sequit. deinde munera offerunt.necesse est eni primū audire. Quō i quit aplus credēt nisi p̄dicent. Deinde q̄s nisi crediderit mun⁹ deo acceptabile offerre nō poterit. q sine fide impossibile est dō placere. Hic ergo dō triplici oblatiōis genere dicendū est videlicz de oblationib⁹ sacerdotis ministrorz ⁊ pūli. Sacerdos itaq primo offert seip̄m. Offerēda etiā sunt q̄ sunt dei deo.i.aie habētes similitudinē dei imp̄sam. Deinde q̄ sunt sacrificio necessaria scz panē ⁊ vinū ⁊ aquam ⁊ alia sacrificio apta Et nota q in veteri testamēto ponebant sup mēsam tabernaculi.xij.panes azimi de simila mūdi valde.⁊ ponebāt seni altrinsecus ⁊ singulis supponebat patena aurea.et sup patenā pugill⁹ thuris. Panes aūt isti dicti sūt sacerdotales. q soli sacerdotes eos de altari sublatos comedebāt. vel ꝑm ioseph̄ū. q dñs p̄ceperat q soli sacerdotes illos formarēt ⁊ coq̄rent ⁊ ponerēt in mēsa et tollerēt. ip̄i tamē boc nō obseruauerunt Et ex his p̄uincit q sacerdotes debeant hostias facere p seip̄os. Dicebant etiā panes ppositionis. q positi erāt sup mēsam ppositionis coram dño in memoriā sempiternā duodecim tribuū filiorz israel. Exo. xxv. ca. Vel potius positi.i.longo tpe positi scz ptotā bebdomadā. Nā in diluculo sabbati recentes ⁊ calidi imponebant mēse. ⁊ erāt ibi imoti vsq ad sequēs sabbatū. ⁊ tūc subtrahebantur. Vel erāt ibi in eternū p successiones ponendi in mēsa. Hostia aūt formatā rotūda. q dñi est terra.et plenitudo ei⁹ orbis terraruz ⁊ vniuersi q habitāt in eo. vt ipa sui forma sigficet illū q̄ pncipio caret et fine. q̄ius ipe sit alpha ⁊ o. id est. pncipiū pncipiās atq finis. A poc.j.ca. Rursus cū figura rotūda formet a pūcto ad punctū. p̄b innuit q ab ipo sūt oia. ⁊ ad ipm oia retorquēt. Unde ps. Veritas tua in circuitu tuo. Behac figura dictū est in phemio secūde p̄tis Be boc etiā dicet in sexta p̄ticula canonis sup

verbo. Accepit panē Cetex duo sunt q̄ offe
runtur. donū videlicet ⁊ sacrificiū. Bonus
dicit quicq̄d auro vel argento vel qualibet
alia specie offert. Aliud tñ est donū ⁊ aliud
mun⁹. put dicet sub prima pticula canonis
sup vbo. Hec dona. Sacrificiū ē victima ⁊
quecūq3 in ara cremantur seu ponūtur. q̄
si sacrū factū vel signū. q3 p̄ce mystica cōse
cratur p nobis in memoriā dñice passiōis
Quidā aūt puerū hereticū nobis ad p̄sum
ptionē magnā reputāt. quia sacrificam⁹ ⁊
cōsecrationē hostie sacrificiū appellam⁹. cū
scriptura ex psona dñi dicat. Nolo sacrifici
um. Et esaias. Ne offeratis vltra sacrificiū
frustra. Et in euāgelio. Misericordiaz vo
lo ⁊ nō sacrificiū. Et dauid. Si voluisses sa
crificium dedissem. Be B ⁊ q̄d sit sacramē
tum dictū est in p̄ma pte sub ti. d ecclesiasti
cis sacramētis. Omne aūt q̄d deo dat. aut
dedicat aut cōsecrat. Qđ dedicat dicendo
datur vñ ⁊ appellat. Errāt igitur q̄ cōsecrati
onē dedicationē significare putāt. Immo
latio ab antiq̄s dicta est. eo q̄ i mole altaris
posita victima cederet. mactari enim p⁹ im
molationē est. Nūc aūt immolatio pani ⁊
calici cōuenit. libatio vo tantū calicis obla
tio est. iuxta illud. Et libauit d sanguīe vue.
Et illud poeticū. Nūc patenas libare iouī.
Libare enī ppie est effundere. et antiqui⁹
qđ in liquida materia offerebat. vt vinū et
oleū libamē dicebat. qđ vo in sicca vt simi
la panis et thus oblatio nominabat. Ho
stie apud veteres dicebant sacrificia. que fi
ebant pus q̄z cōtra hostes pgerēt. victime
vo sacrificia q̄ post victoriā deuictis hosti
bus immolabāt. de q̄ dicet sub sexta pticla
canonis sup vbo. Qui pdie. Et erant victi
me maiora sacrificia q̄z hostie. Vel victima
dicebatur. q3 victa ducebat ad aras. Holo
caustū illud est vbi totū q̄d offerebatur pu
ta agn⁹ vel vitul⁹ in altari igne ꝛsumitur.
olon enī grece d totū. caustos incēsio. Ceri
monie apud latinos dicunt sacra oīa que
apud grecos orgia vocāt. ppie tñ cerimo
nie a carēdo dicūtur. eo q̄ bis q̄ in sacris of
ferunt in suo vsu careāt boues. Alij appellāt
cerimonias obseruantias iudeoꝝ i abstinen
tia quarundā escaꝝ ꝑm veterē legē a carē
do. q3 carēt reb⁹ q̄bus abstinēt. Panis au
tē ⁊ calicis sacramētū eucharistia d3 p̄out
dicetur sup dicto vbo. Qui pdie. Porro cir
ca oblationem sacerdotis minister sua offi
cia exequūtur. Byacon⁹ enī corpale sup al
tare explicat ⁊ disponit. in q̄ oñdit q̄ euāge
lū christū seu corp⁹ christi. imo totā ipsius
humanitatē plene describit Corpale enim B
corpus christi significat. put in p̄cedēti titulo
dictū est. Beinde subdyacon⁹ in p̄mis ca
licem p̄parat. panē ⁊ vinū in illo disponēs
a sacerdote postmodū cōsecrāda. q3 nimiꝝ
lex que p subdyaconū hic cōgrue designat
huius oblatiōis mysterū ꝓsignauit dicēs.
q̄ melchisedech sacerdos obtulit abrae pa
nē scz de frumēto et vinū de racemis. a chri
sto postmodū exhibēda. et in vitate ꝓsecrā
da. sicut habet in geñ. et dicet sub. vj. pticula
canonis sup vbo. Accepit panez. Oblatio
panis et vini significat pia desideria fideli
um. seu p immolatiōe seu p̄o hostia viua.
Rursus in pane corpus christi. in vino san
guis ei⁹. i aqua pl̄s repūtat. Et d3 panis a
pan q̄d est totū. quoniā hic et in futuro est
tota vita nostra. Vinū d3 a vite. cui dñs in
euangelio se cōparat. Et q̄ vo ab equalitate
d3. q3 p hoc sacramētum angelis eq̄ri debe
mus. Licet aūt sint due spēs nō tñ sunt duo
sacrificia. vnitas enī verbi vnitatē efficit sa
crificij. Hoc est enī illud pallium q̄ noe filij
ꝓtexerūt. quo christiani christi ebrietatez. i.
passionē sub sacrificio tegūt. Beinde Bdy
aconus ferēs i manu sinistra calicē ⁊ desu
per corpale et illū dyacono offerēs sig̃ficat
q̄ dñs subdyacon⁹ fuit q̄n librū aperuit. ⁊
dyacon⁹ q̄n dixit. nō veni ministrari sz mi
nistrare. Byacon⁹ vo patenā cū hostia de
manu subdyaconi recipit inter pollices ⁊ i
dices vtriusq3 man⁹. interposito tñ manu
pulo inter ipos pollices ⁊ patenā Nempe
man⁹ subdyaconi opa sūt legis. patena la
titudo cordis. manipul⁹ opa euāgelij. pol
lex vigor virtutis. inde discretō. Fiunt igitur
hec ad significandū q̄ opa legis ⁊ latitudo
cordis ad opa charitatis nō sufficiūt ad sa
lutē nisi op⁹ euāgelicis. quorū dyacon⁹

annunciator est. cū vigore vtutis ⁊ discretione mētis adhibitis adiuuent atq; pficiāt. Supponunt aūt indicel pollicib⁹. ad notādum q; vtutis vigor exercēdus nō est absq; discretione. q; cuncta ⁊ est mater ⁊ fundamētum vtutū. Subsequēter dyacon⁹ ipse patenā cū hostia ex institutione ꝑcilij anchiritani pōtifici repūtat. ad notandū q; p euangelicā traditionē quā dyacon⁹ figurat ad altare. i. ad solennē ritū puenit ecclia. q; lex que p sub dyaconus signat hoc nostre salutis sacrificiū solūmodo pfigurauit. vt pmissum est. Et pōtifex seu sacerdos hostiā collocat sup altare. Calicē vō cuz vino ipe dyaconus retinet et collocat in altari. Circa q̄d notandus est q; hostia significat corp⁹ christi nō sanguinē. sacerdos christuz. Sol⁹ ergo sacerdos absq; cuiusq; adiutorio illam offert dicēs: Suscipe sancte pater ⁊c. q; christus seipm in ara crucis obtulit deo patri. Et illā in altari sup corpale quasi sup sindonez mundā disponit. inuens q; ipemet christus ℞ sacramentuz instituit. et ecclie tradidit obſuandū dicēs. ℣Hoc est corpus meū. ⁊c. hoc facite in meā cōmemorationē ⁊c. Bi sponit autē ⁊ collocat hostiā cū signo crucis. q; sicut christi oblatio in cruce fctā fuit. sic ⁊ oblatio sacerdotis q̄ in illi⁹ memoriaz fit cū signo crucis fieri dz. Collocat etiaz illam directe sup crucē in ꝑsecratiōe altaris cū chrismate factā. q; et christ⁹ carnē suam cruci affixit. Uez vinū in calice sanguinez christi designat. et ideo sol⁹ dyacon⁹ absq; sacerdote q̄ christū designat calicem tenet. ad notandū q; in christi immolatione sanguis fuit a corpe sepatus. nō tñ sol⁹. ſz vna cū sacerdote illū offert. ⁊ sup pallā corpalez collocat. seu pot⁹ sacerdos illo mediāte. q̄d ex eo patet. q; nō dicit offero in singulari sicut dz in hostie oblatione. sed dicit. Offerimus tibi dñe ⁊c. Ex quo etiā clare cōuincit q; ambo piter debēt vba ipa pferre. Dyaconus ergo calicē vna cuz sacerdote offert. q; nō solum christus seipm deo patri obtulit. verū etiā p euangeliū suū. cui⁹ dyacon⁹ est figura ⁊ baiul⁹. hui⁹ sacrificij ritū instituit ⁊ ecclīe cōmendauit. quā institutionē et cōmendationē ipe dyacon⁹ tanq; predicator euāgelij nūciare ⁊ manifestare dz ex suo officio abſta militāte exclia obſuandā. iōq; pticipare debet sacerdoti in calice offerendo. nō tñ in cōsecrādo. q; illud sol⁹ ē officij sacerdotis. Solus tamen episcopus vel sacerdos. aquaz vino cōmiscet in calice. q̄d nulli inferiori facere licet. quoniā solus christ⁹ ꝓpl⁹ os sanguine suo redemit. ℣Deterea admixtio hmōi vnionē ꝓpli cuz christo designat vt sequit. q̄ fieri nō potest nisi p grām christi. cui⁹ typum gerunt pontifex et sacerdos. Commiscet aūt aqua vino in calice ex institutiōe alexandri pape pmi. ℣Primo ad notandum q; nunq; sal⁹ populi eē potuit sine sanguinis christi effusione. nec etiā sanguinis effusio sine populi salute. q; christ⁹ ꝓplum sibi recōciliauit in morte. Scriptū ē enī q; aque multe sunt ꝓpli multi. christ⁹ autem sanguinē suū fudit p ꝓpl⁹ sic ipe testat. Hic est sanguis me⁹ noui testamēti q̄ pro multis effundet in remissionem pcōz. Secundo ad notādū q; de latere christi simul exiuit sanguis et aqua quaten⁹ nec christ⁹ sit sine ꝓpl⁹. nec popul⁹ sine christo. Cum ergo aqua vino miscet. tunc christo ꝓpl⁹ adunatur. ℣Hoc q̄z mysteriū lex mosayca presignauit. sicut apl⁹ exponit dicēs. bibebāt aūt de spirituali cōsequente eos petra. petra aūt erat christ⁹. Quappter sacerdos in calice aquā fundit. vt sic aqua nō separat a vino. sic ꝓpl⁹ nūq; sepet a christo. Tertio ꝑmiscetur vt diuinitas ⁊ humanitas in vna psona cōiuncta eē intelligant. ℣Nā p vinū diuinitas p aquā humanitas intelligit. Qui ergo i altaris officio aquā sine vino vl⁹ecōuerso ei ministrat. q̄ntū in se est diuinitatez ab humanitate sepat. ō quo dicet sub sexta pticula canonis sup vbo. hoc est corp⁹ meum. ⁊ sup vbo. hic est calix. Sane sacerdos vel minister missus vinū ⁊ aquā in calicē pus effundit modicū in terrā. nō solum vt meatus siue loc⁹ vasis p quē fluere debent mundet. ⁊ si q̄d est in superficie vini vel aque emittat. vez etiā ad ostendendū q; sanguis ⁊ aqua de latere christi vsq; in terraz fluxerunt. ad q̄d mysteriū se ꝓparat peragendū

Consideradū etiā est.qr aq̄ bñdicit quādo vino admiscet.vinū vo nō. Et ℟ō vt q̄dam dicūt. Primo qr vinū suā bñdictionē expectat. Sz hec rō nō videt sufficiēs. quoniā i bñdictione vini sub noīe calicis.tā vinū q̄z aqua simul bñdicunt. Un pōt secūdo mō dici q vinū in ℟ loco christuz sigficat q nulla eget bñdictōe.aqua ꝓpīum q̄ in hac vita neq̄t cē sine pctō ꝓpter qđ indiget bñdictione dei vt reddat dign⁹ ad p̄missam vnionē cū christo Ad ℟ igit significādū aqua bñdicitur q̄n vino admiscet. Tertio etiā vinum nō bñdicit.qr subdyacon⁹ q̄ nō pōt benedicere debet ex officio suo illud in calicē mittere vt p̄missum est. Quarto qr ꝓpīs p aquaz significat⁹ vnitur christo solū p bñdictiōez grē ipi⁹ christi.quē sacerdos benedicens figurat. Est aūt pl⁹ de vino q̄z de aq̄ ponendus arbitrio sacerdotis.ita tñ q aqua a vino absorbeat̄ vini sapor̄ retineat.ꝛ ℟ in signū q ecclia debet incorpari christo.ñ christus ecclie. Un Aug⁹. Nō tu mutabis me in te.sicut cibū carnis tue.sz tu mutaberis i me. De ℟ etiā dicet sup dicto vbo. hic est calix.et in sexta pte sub q̄nta feria cene dñi pro pefinē. Predict⁹ etiā alex̄ander papa statuit oblationē exazimo ꝛ in modica fieri quātitate dicēs: Hec oblatio quātor arior tanto potior. Nō est etiā omittendū q in missis ꝓuatis ministrās sacerdoti ampullam cū vino.manū ei⁹ nō osculat̄ sz ministrans ampullā cū aqua sic.quoniā vinū christū. aqua gen⁹ humanū.osculū vo pacē int deum ꝛ hominē significat reformatā. Regl̄ariter tñ cū celebrāti aliq̄d porrigit̄ vel ab eo recipit̄.manus osculū inponit̄.ad designādū q omne ꝓuitū omnisq̄z reuerētia do exhibita cui⁹ vices celebrās gerit.ꝓcedere debet ex feruore charitatis et amoris. q ꝓ manus osculū designat̄. De ℟ etiā sub euāgelio dictū est.et sub titulo de pacis osculo dicetur. Calix aūt ponit̄ rome ad dextz latus oblate.et bñ.quasi sanguinē suscepturꝰ q̄ de latere christi noscit̄ ꝓfluxisse.ꝛ ad designandū sanguinē et aquā de dextro christi latere emanasse. Preterea si a latere stet.recta pars crucis q̄ fit cōmuniter sup hostiaz et calicem nō ꝓducit̄ solūmodo sup hostiam qđ tamē fieri debz.crux enī ipa inchoari debet sup hostiā et pfici sup calicem.put ex diuersis locis ꝛ vbis ipi⁹ canonis colligitur euidēter. De hoc dicet in octaua pticula canonis sup vbo.hostiā sanctā. Cōmuniť tñ alibi ponit̄ hostia inter sacerdotē ꝛ calicem Primo ad notandū q christus est mediator dei ꝛ hominū.ꝛ sm hoc sacerdos deum p̄cm.hostia christū. aqua i calice populū significat.quia nō nisi christo mediante ad resurrectionis gaudū possumus puenire. Secūdo ꝓpinquior est sacerdoti hostia q̄z calix.qr ꝓns a christo cōsecrata legit̄ q̄z sanguis ꝛ a ꝓpīs ꝓus data. Sz hec rō facit potius p dictis romanis.q cruces incipiūt sup hostiā.ꝛ deinō eas sup calicē producūt. Postro cū sacerdos accipit patenā cum hostia. urceolū cū aqua.calicē cū vino.thuribulus cum incēso efficit sup ea crucis signaculuz. vt p crucis vtutē ois conat⁹ diabolice malignitatis effugiat.ne cōtra sacerdotē vl̄ sacrificium aliq̄ modo ꝓualeat. Et nota q in ampullis in qb⁹ vinū et aqua cōtinet̄ p sacrificio.spūaliter cōsiderandū est q in pua suba incōprehēsibilia ꝓtinent futura sacramēta. Dicit̄ aūt ampulla quasi ampla bulla.significās corpus humanū. qđ amplū dz eē latitudine charitatis. Rursus amule.i. vasa ad offerendū vinū.sunt ꝑdicatores morbaciter increpātes.vel quilibet spūsancti grā inebriati ꝛ alios inebriātes. Hydrie vo.id ē aquatica vasa sunt doctores aqua sapiēte salutaris potatiet vitalibus aquis repleti.

Rursus adhuc p̄missa alio ordine ꝓsequmur. In qbusdā ecclesijs subdyacon⁹ portat calicē in sinistra.patenaz in dextra. ꝛ desup corpale.vn⁹ cātor oblatā cuz fanone et vinum cū ampulla.alter vo pbet aquaz vino miscēdā.vltimo dyacon⁹ fundēs aq̄m in calice offert pbytero seu epo. Hēpe subdyaconus est christus.calix passio.patena crux.sinistra pns vita.dextra futura.corporale ecclia.vn⁹ cātor iudaicū ꝓm figurat. alter gentilē.ampulla deuotionem.oblata corp⁹.vinū sanguinē.aqua ecclām. archidyacon⁹ christū.pbyter seu eps deū p̄cm

Subdyacon⁹ ergo calicē portatī sinistra. quia chr̄ist⁹ de torrente bibit in via.i. passiōnē sustinuit in pñti vita. patenā in dextra quia p crucē puenit ad gl̄iam. ppter ꝟ enī exaltauit illū deus. desup corpale. quia ei⁹ passionē eccl̄ia nō desinit imitarī. corporale enī candidat̄. ⁊ eccl̄ia p multas tribulatiōes chr̄isto ꝓformat̄. Subdyacon⁹ etiā noster scī chr̄istus patenā cū calice portauit q̄n do crucē in passione baiulauit Iſdum⁹ cantor offert oblatā cū fanone ⁊ vinū cū ampulla quia ꝑmitiua eccl̄ia de iudeis suscepit fidē passionis in deuotiōe mētis. Oblatā ergo nō nudis manib⁹ sī cū fanone cādido. i. cū mapula alba ⁊ mūda offert ad notandū q̄ chr̄isti corp⁹ ab his tantū digne suscipitur q̄ carnē suā cū vicijs et ꝓcupiscētijs crucifi gunt. Ille⁹ aūt cantor offert aquā quā dya conus miscet vino. ⁊ offert p̄sbytero seu epi scopo. Hec est gēilitas q̄ suā obtulit multi tudinē. quā chr̄ist⁹ in passione obtulit deo patri. Iſdo est etiā nō incōpetēter dici q̄ al tare mēsam dñi. in q̄ cū discipulis suis ꝓui uabatur. ara crucē. calix sepulcr̄. vel passio nem chr̄isti. de quo in p̄ma pte subti. de pi cturis dictū est. et patena q̄ a patēdo dicit. cor latū et amplū significat. sup hāc patenā id est. sup latitudinē charitatis sacrificium iusticie debet offerri. vt olocaustū aīe pin guefiat. Hāc cordis latitudinem habebāt apl̄i. cū petrus dicebat. Et si oportuerit me mori tecū nō te negabo. Similiter ⁊ omēs apostoli chr̄isto dixerūt Sī latitudo cordis ab eis aufugit ⁊ latuit cū oēs magistro reli cto fugerūt ⁊ latuerūt. Ad q̄d significandū post susceptā in de oblatā. sacerdos abscon dit sub corpali patenā. vel saltē eā ab altari remota. Subdyacon⁹ retro retinet inuolu tam. p ꝟ ergo discipulorū fuga vel latibulū vel infidelitatis excecatio designat̄. q̄ dū ve rum sacrificiū offerret̄ relicto chr̄isto fuge runt ⁊ latuerūt sicut eis ipe p̄dixerat. Om nes inq̄t vos scandalū patemini in me in hac nocte. Scriptū est enī percutiā pastorē ⁊ dispergent̄ oues gregis. Iſdo stq̄ aūt sur rexero p̄cedā vos in galileā. De hoc dicet̄ subti. de sanct⁹. Et iō sacerdos dicitur⁹ pax dñi. quasi dñice resurrectiōis annunciatū rus eulogiū. resumit patenā. q⁹ cū essē sero die illa vna sabbatorū. et fores essent clause vbi erāt discipuli cōgregati ppter metū iu deorū. venit ihesus stans in medio dixit eis. pax vobis. resumēs oues q̄ trepidantes au fugerāt Rursus patena q̄ ppt̄ sui formam diuinitatē q̄ inimo caret et fine. signifincat. vs q⁹ ad dominicā orōem absc̄osa teneť. ad si gnandū q⁹ diuinitas nob absconsa ⁊ velata est in hoc mūdo. sī q̄n in orōne dñica dō pa nem nostrū. manifestabit. ad oñendū q⁹ q̄n ad panē nostr̄ q̄ in celis est pueniem⁹. tūc diuinitas q̄ in hoc mūdo absc̄osa ⁊ velata est manifestabit se nobis ⁊ videbim⁹ ipsū sicuti est. de ꝟ dicet̄ subti. de resumptiōe pa tene. In quibusdā tñ locis patena discoop ta teneť. ad designandū q⁹ sacerdos orat. p eternis q̄ p chr̄isti p̄dicationē nobis reuelā tur. Iſder patenā enī que rotūda est. eterni tas q̄ principio caret et fine cōgrue designat̄. Sane subdyacon⁹ tenet patenā a pte po steriori eleuatā quasi diceret Imitami me qui posterior oblit⁹ ad anteriora me extē do. innuēs etiā q⁹ referre debem⁹ omia opa nostra ad chr̄istū ⁊ ad coronā eternā. Iſda tena q̄ sīorsum a calice reuoluta. i. ps supe rior subtus posita. significat lapidē a sepul cro cōmotū ⁊ reuolutū. Et nota q⁹ dyaco nus tradit patenā subdyacono tenendam innuēs q⁹ chr̄ist⁹ ꝓtulit discipulis suis pote statē p̄dicādi regnū dei. Circa hoc etiā vi debit̄ subti. de resūptione patene. Circa oblationē populi notandū est q⁹ populus offerre debet. iurta illud exodi. Iſnō apparē bis in cōspectu dei tui vacu⁹. Iſder oblata quoq̄ munera possum⁹ cōmemorare co pioſam victimā. que oblata est a pl̄o. cum rex salomon templū ⁊ altare dño sacraret. Exemplo ei illi⁹ plebs fidelis offert se ⁊ do na deo. Sī ⁊ in veteri testamēto ꝓueniebat pl̄us in bierl̄m in q̄busdā magnis solenni tatibus. s. pasca. pente. et in festo cenophegi arum vt orarēt in tēplo. et tūc tenebātur of ferre. Et nota q⁹ in veteri testamēto pl̄s of ferebat sacrificiū legale ⁊ voluntariū. s. pro peccato. p gratiarū actiōe dona vota ⁊ olo

causta. Sacrificium legale sunt decime et primicie. vel ea que lex iussit offerri. Deut. xij ca. Voluntariū est qō sponte p peccato z p legis transgressione offerebat. Bona sunt que in templi ornatū offerebant. Vota q̄ p periculis infirmitatis vel belli. De olocaustō pmissum est Unde dr̄i paralip. q obtulerunt pncipes p votis. p spōtaneis. p peccato. p regno. p sanctuario. p iuda. Ritus igitur synagoge trāsiunt in religionē ecclie z sacrificia carnalis pli mutata sunt in obseruantiā populi spūalis. Nā sicut populus ille moysi descendēti de monte diuersa dona ad faciendū tabernaculuz offerebat. sic epō de pulpito venienti christiani deuotas offerūt oblationes. Ellius offert auruz imitatus magos q̄ aurū domio obtulerūt Ellius argentū secut⁹ illos q̄ pecuniā i gazophilatō posuerūt Ellius vo aliq̄d de sua suba. vt associet illis q̄ p paulū et barnabā necessaria paupib⁹ trāsmiserūt. Nec est curandū que quātitas vel spēs offerat. sz potius mens attendit offerētis. Uñ Prouerb. iij. Honora dñm deū tuū de tua substātia Et Thob. iij. Ex tua suba fac elemosynam Et magi obtulerūt christo nato aurū thus z mirrā. matth. ij. iuxta illud psalmiste. Tibi offerēt reges munera Nec p̄m gregoriū offerēs a muneribus. sz munera ab offerēte placēt. Offerūt q̄z legale sacrificiū i decimis z primicijs. voluntariū in spōtaneis oblationibus p pcto dū pnias redimūt. p gratiaz actiōe dū p collatis a deo aliq̄ grā quicq̄m offerūt. dona dū in edificia ecclesiaz vl' vtēsilia aliq̄d offerunt. vota dū q̄d in picul' vouerunt exoluūt. olocaustū offerūt. q̄ seculū derelinquūt z sua paupib⁹ distribuūt. Offerens aūt manū sacerdotis osculat. p q̄d fides cū ope designat. de q̄ etiā iam pmissuz est. Et sacerdos oblatiōes manu tāgit repsentans illud Leuit. primo z q̄rto. Ponetq̄z manus sup caput hostie z acceptabilis erit atq̄z in expiationē pficiēs. Offerētes vo panem z vinū significant discipulos q̄ p̄uenerunt pare necessaria ad pasca. Uez clerici vel monachi etiā amministratōes habētes nō offerūt nisi in officio mortuoz et i noua celebratiōe sacerdotis. et in q̄busdā p̄cipuis solennitatib⁹. cū enī ipsi de oblationib⁹ viuant z ipi ac sua deo oblati sunt nō tenētur offerre. Uiri aū mulieres offerūt. ipi enim fortes in christo designāt sc̄z martyres q̄ in primitiua eccl'ia plures z numelias passi christo victimā obtulerūt dū occubuerūt. Deinde mulieres q̄ fragiliores designāt sc̄z cōfessores q̄ tpe pacis dño laudis hostias obtulerunt. Preterea vir caput est mulieris. z ideo a capite cō est edenda Subdyaconi aūt vel acoliti recipiūt oblationes que ad manū epi deferunt. ad notandū q̄ ipe non sua sed aliena manu debet tpalia ministrare. Sane roman⁹ pōtifex nullā oblationez manib⁹ tāgit nisi illā que p defunctis offertur. quā ideo manib⁹ accipit vt suggillet errorem dogmatizantiū elemosynas nō prodesse defunctis. et nisi oblationē panis. quā tangit. tū ppter reuerentiaz sacrificij q̄d ex pane cōficit. tū quia est vicari⁹ eius q̄ de se dicit. ego sum panis viu⁹. Ceteras vo oblationes ad pedes accipit ppter illud quod i actib⁹ apl'oz habet. quoniā offerebāt pcia eoz̄ que vēdebantur et ponebāt ad pedes apostoloz. z q̄z oīa sua sunt put sub euāgelio tactū est. Et nota q̄ p defunctis offertur panis z vinū. iuxta illud thobie. iiij. Pdanē tuū z vinū tuū sup sepulturā iusti cōstitue. id est. distribue. Et pecunia siue argentum exemplo iude machabei q̄ misit offerri duodecim milia dracmas argēti p pctis mortuoz. ij. Pdach. xij. Et pcia eoz̄ ponebāt ad pedes apl'oz vt pmissum est Et etiā lumen ad illuminandū illos q̄ in tenebris purgatorij sedēt. q̄si offerens ipo facto dicat. Lux eterna luceat eis dñe ꝛc. Sane moyses videns q̄ pl's multa obtulisset. iussit preconis voce cātari ne q̄s vltra offerret. exo. xxxv. et xxxvj. c. Null⁹ tñ sacerdotū nostri temporis talia facere visus est. In nōnullis locis parochiani in die natalis dñi offerūt sacerdotibus panes q̄s kalēdarios vocāt ppter illud q̄ legit Leuit. xxiij. Offeretis panes duos sacerdoti qui cedūt in vsum eius. et vocabitis hunc diē celeberrimū atq̄z sanctissimum. Susceptis itaq̄z p pl'o oblationib⁹

et choro offertoriū cātāte.eps seu sacerdos ad altare reuertitur.quoniā christus suscepti fidelium votis.cantantib⁹ turbis.osanna in excelsis.in primo immolād⁹ intrauit templum

De sancta thurificatione.

Oblatione mistica de qua p̄missum est suscepta.statī adolet incēsum p qđ illud innuit qđ statim subscribit a ioħe in euāgelio. de quo p̄missum est.ppe p̄cipiū p̄cedentis tituli. Maria ergo scz magdalena accepit libram vnguenti nardi pistici p̄ciosi.et vnxit pedes iesu.⁊ dom⁹ impleta est ex odore vnguenti. Et sacerdos in modū crucis superducit ⁊ circūducit incēsum sup sacrificium ⁊ altare vt ⁊ crucis signaculo et thuris incenso diabolice fraudis malignitas extricetur ⁊ effugiat. Q⁊ vo tertio supducit ⁊ circumducit incēsum. designat q̄ maria ter exhibuit ⁊ adhibuit vnguentū circa corp⁹ iesu. Primo cū vnxit pedes ipsi⁹ in domo simonis pharisei. Secūdo cū in domo simonis leprosi sup caput eius vnguentū effudit Tertio cū emit aromata vt veniens vngeret iesum iā positū in monumēto. voluntas enī reputat̄ p facto. cū ⁊ p seipam nō steterit quo minus expleuerit qđ incepit. Q⁊ vo postmodū vndiqz totū incensat̄ altare. designat q̄ factū illud totā respersit ecclesiā sicut dñs ipe testat̄. Amen amen dico vob. vbicūqz p̄dicatū fuerit euangelū hoc in toto mūdo dicet̄.q⁹ et hoc fecit in memoriam eius Postea est etiā dici q⁹ altare thurificatur in figurā angeli.q⁹ stetit iuxta arā tēpli hñs thuribulū in manu sua. de quo fum⁹ aromatū in cōspectu dñi ascēdebat. Christ⁹ enī magni cōsilij angel⁹ carnē immaculatam igne sanctispūs plenaz p nobis in ara crucis obtulit dño in suauitatē odoris Fum⁹ aromatū sunt orōes sanctoz q̄ p ardorem charitatis ex passione dñi ppagate ad deū patrē ascendunt. et nos ad coronā eternitatis ponebunt. ideoqz sacerdos thurificat in modū crucis et corone. Si autē semel thurificat. recolit vnicā passionez. si semel coronat vni⁹ denarij retributionez. Si vero ter eternitatis in passione opationē ⁊ trinoz ordinum glorificationē. Et iō thurificans ait Dirigat̄ oro mea sicut incēsum in cōspectu tuo. Eleuatio ma .me. sacrifi. vespertinum. Moraliter aūt incēsum deuotiōis adolendum est in thuribulo cordis igne charitatis vt odorē suauitatis emittat. vt videlicet taz nos q̄z oblatio nostra sim⁹ bon⁹ odor deo de quo dicit scriptura. Fungi sacerdotio et habere laudē in noīe ipsi⁹ et offerre illi incēsum d. in. o. s. Hoc enī incensuz sacerdos accipit. id est. christus acceptat. ⁊ incēsat ex eo sacrificiū ⁊ altare. Idest etiā dici q⁹ thuribulū qđ oblatiōi sacerdos supponit significat christū p quē petit vt sibi ppicieť deus Sane omnib⁹ deferť incēsum vt oñdat̄ q⁹ omnia a sacerdote facta ptinēt ad omnes. Añ ps. Dirigat̄ dñe oro mea sicut incēsuz in cōspectu tuo. nisi in missa p defunctis. vt dicet̄ in septima pte sub ti. de officio mortuorum. In cōcilio rothomageñ. in burcardo libro. xij. c. vt tpe. ita legit̄. vt tpe quo legitur euāgeliū. finito euāgelio sup oblationē incensum in mortē videlicet redemptoris nostri ponat̄ decernim⁹. Leo etiā papa statuit incēsum sup oblatā poni. Quidā tñ heretici garrūt nō esse in missa thurificandum quoniā christ⁹ in cena terrenū incēsum nō fumigauit. Et esaias. Incēsum est abominatio mihi. Quare altare et crucifix⁹ thurificantur dictū est sub ti. de aque bñdicte aspersione. Idest thurificationē iterū digitos lauat. nec vlteri⁹ vsqz post cōmunionē cū eis cum q̄b⁹ sacrā hostiā tractare habet aliq⁹ tāgat. sz post ei⁹ eleuationē eos iūgat vt dicet̄ sub octaua pticula canonis. Minister q̄z trahit ⁊ sup brachia ei⁹ informat planetā ⁊ alia indumēta. Mā ⁊ legalis sacerdos dū sacrificabat sūmitates baltei sup humerum reflectebat

De inclinatione sacerdotis et osculatione altaris et oratione

Thurificatiōis ex pleto mysterio sacerdos se inclinādo dicit. Suscipe scta trinitas

ꝛc.qđ sumit̃ de tertio danielꝫ.vt videlicet hostiam offerat ex pinguedine charitatis.ꝛ sit dignus ad sacrificiū immolādū. Sacerdotis inclinatio christi humilitatē significat. qui exinaniuit semetipm formā serui accipiens factꝰ obediēs vsqz ad mortē.mortē aūt crucis.q̄ etiā inclinās se ad pedes discipl̄orum post sacramentū i cena traditū orauit ad pr̄em. Postea vo se erigens osculat̃ altare.ad notandū q̄ p passionē christi pl̄us liberatꝰ est.ꝛ deo patri recōciliatꝰ. Vñ apostolus ad ephe.ij. Faciēs pacē vt recōciliet ambos in vno corpe deo Cōsequēter sacramentū inceptur̄ orat p̄mū p se.deinde pro populo. Quertēs enī se ad illum sub silentio dicit dñs vobiscū. sicut dictū est sub titulo de salutatiōe. Et mox voce aliquantulum eleuata.vt orō omniū auxiliet̃ ei.quasi non p̄sumēs q̄ solꝰ possit tantū mysteriū exequi.monet illū dicēs: Orate p me fratres ꝛc ꝛ ego p vobis. In quo signat̃ illud qđ christꝰ discipulis suis dixit luce.xxij. Orate ne intretis in temptationē. Et ibidē. Ego p te oraui petre. Admonet aūt orare vt sacrificiū fiat deo acceptabile. Et pl̄us debz similiter secrete orare.rñdens: Ad emor̄ sit dñs omnis sacrificij tui.ꝛ holocaustū tuū pinguē fiat. Vel rñdet. Suscipiat dñs sacrificiuz ꝛc. Vel dicat. Spūssanctꝰ supueniet in te. Vl̄ illud. Mittat tibi dñs auxilium de sancto. Vel Immola deo sacrificiū laudis. Bebemus enī p inuicē orare p̄m aplūm iacobuz vt saluemur. Orauit enī ꝛ christꝰ p̄mū p se Pater inq̄t.venit hora clarifica filiū tuuz. vt filiꝰ tuus clarificet te. Deinde p populo dicens: Pater sancte serua eos q̄s dedisti mihi.vt sint vnū sicut ꝛ nos. Dicturꝰ ergo orate p me frēs.se vtit ad populū.q̄ ip̄m distincte alloquit̃. Quz dicturꝰ orem⁹ post dominus vobiscū se ad altare cōuertit. q̄ tūc nō distincte.sz p modū cōceptionis ad aliquid excitat ad secū orandū seu grās referendum. Admonito itaqz pl̄o sacerdos statim reuoluit̃ ad altare p sinistrā partē put sub titulo de salutatiōe ad populū dictum est. Et tūc tandē dicit orōnem quā intermiserat ab offertorio citra q̄n dixit, oremꝰ, ad notandū q̄ christꝰ iteꝝ rediit hierosolymā ad domū orōis quā ad tps deseruerat. cuz secesserat in effrem Sic enim legitur in euāgelio. Cū venisset iesus hierosolymā.intrauit in templū ꝛ eiecit emētes ꝛ vendētes de templo dicēs. Domus mea domꝰ orōnis vocabit̃. Instat enī sacerdos orōnibꝰ ne indignus inueniat̃.vt oza q̄ tetigit temere arcam dñi ꝛ p̄cussus est a dño.nec legit̃ aliud fecisse nisi vxorē p̄priaz cognouisse in nocte p̄cedenti. Bethsamite quoqz quia temere voluerunt arcaz domini tangere.occisi sūt de populo.lxxxvij.de plebe quinquaginta milia. Pdecliosa arca est calix domī. Orat aūt voce demissa. Pdimo ne vilescat officium misse.et ideo oratio ip̄a.quia secrete dra quibusdā secreta.a quibusdaz secretella. ad differentiā maioris secrete.a q̄busdam vero sacra vocatur. De quo et huiusmodi silentio sub titulo de secreta dicet̃. vt dictuz est sub titulo de offertorio. Secūdo orat in silentio vt deuotus oret nec cogitet q̄modo eius vox et corporis gestus placeāt populo.quia ꝛ dominus elongatꝰ est a discipulis quantū cōtinet iactus lapidis vt oraret. Tertio in hoc q̄ secrete orat significat secretas p̄ces christi dicētis. Pater mi si fieri potest trāseat a me calix iste.matthei.xxvj. Quarto hoc silentiū recolit sacramentum in sacrificijs patꝝ absconditū.vt in abel.isaac.in agno paschali.i vitula rufa.i hirco emissario. Quinto in hoc repūtatur silentium. qđ dñs habuit in passiōe.quia tanq̄z ouis ad occisionē ductus est. qđ etiaz martyres imitati sunt. Vñ Pō murmur resonat nec querimonia ꝛc. Sexto ideo orōnes que pꝰ oblationes sequūt in silentio ꝛ secrete dicūt quia iudei statim post suscitationez lazari voluerūt occidere iesum. ille vo absc̄dit se in ciuitate effrem in solitudine et tacuit a p̄dicatione ꝛ miraculoꝝ opatione vsqz i sabbatum in ramis palmaꝝ quo veniti domū simonis leprosi. ꝛ tūc p̄dicauit apte. ad qđ designandū sacerdos in fine secrete iteꝝ eleuat vocē.dicēs palā ꝛ alta voce Pper omia secula seculoꝝ.qđ expositū est sub ti.de orōe. Secūdo ideo dicit alte.p omia.ad notādū

q̄ post resurrectionē christus p̄dicauit apte Tertio quia est principiū sequēt̄ oratōis vt iam dicet. Quia vero querit assensū populi ⁊ cōfirmationē. q̄ ipse est quasi legat⁹ populi. ideo populus assentiens voci eius dicit amen. quia seculū per ipsum creatum est. Adhuc dicturus per omnia secula seculorum deponit manus sup altare. p̄mo adnotandū q̄ omnē cogitatū tpalem depōit. ⁊ se totaliter deo cōmittit. immolationi dū taxat tota mente intendens Secundo manus deponit. cum enī tūc ad cordis eleuationem ⁊ ad gratiarū actionē inuitat. ⁊ eleuationem cordis per cōtemplationē p̄cedere debeat exercitiū bone opationis. quā manuū depositio significat. de qua opatione postea gratias referim⁹ ei q̄ in nobis incipit opus bonū. vt perficiat sicut dicit apostolus. idcirco tunc manus deponit

De p̄fatione

Nte p̄fationez

describit̄ in libris quedā figura representās ex pte anteriori lr̄ām v. ex pte vo posteriori lr̄ām d. que due littere cōiuncte p vere dignū ponunt̄ littera videlicet p dictiōe. Sane p lr̄ām v que inferius clausa ⁊ supius apta est. habēs initium a linea lōgiori. humanitas siue humana christi natura que in virgine principiū habuit. sed fine carebit. per d vero circulariter clausum diuinitas seu diuina natura. que nec principiū nec finem habet figurat̄ Tractus vero in medio vtranq3 copulans ptē. crux est p quā diuina associant̄ ⁊ vniunt̄ humana. Ideo ergo hec figura in p̄fationis p̄ncipio ponit̄. quia p mysteriū vnionis et dñice passiōis pacificant̄ hoīes angelis. sociantur humana diuinis in p̄conio saluatoris In p̄fationib⁹ enī oīb⁹ p̄uenūt hoīes ⁊ angeli ad p̄cinendū p̄conia regi. Añ ⁊ alta et delectabili voce cantant̄. q̄ in eis angelorū p̄conia repūtant̄. Et cātant̄ cor̄a altari et a solo sacerdote. iuxta illud Apoc. viij. Et cantabāt quasi canticū nouū a añ sedē. et nemo poterat dicere canticū nisi ⁊c. Siquidē hec oratio vocat̄ p̄fatio. q̄ p̄cedit sacrificiū p̄ncipale. Est enī quasi plocutio. i. ad mysterium p̄paratio. p̄locutio videlicet tot⁹ orationis secut̄. a te igitur vsq3 ad agnus dei. In hac enī p̄loquit̄ sacerdos grates ⁊ laudes deo vt meli⁹ ad p̄secrandū corpus christi valeat p̄uenire. Vocat̄ etiā p̄paratio. q̄ p̄parat fideliū mentes ad future reuerentiam cōsecrationis. Dicit̄ etiā hymn⁹ angelicus. quia angelicis laudibus est plenus. Uerūtamē sacrificiū vocat̄ in secretella oblatio. sed a dñs vobiscū q̄ statim post illā sequit̄ vsq3 ad sanct⁹ vocatur hymn⁹. Sane sicut in primo titulo dictū est in fine secretelle dicit̄ alta voce. ¶Per omnia secla seculorum. q̄ siquidē est finis illius oratōis ⁊ initiū p̄fationis. p q̄ sacerdos insinuat q̄ christus est lapis angularis. q̄ fecit vtraq3 vnū. iudeos continens et gentiles. vt sit vnum ouile ⁊ vnus pastor. Dicitur⁹ ergo sacerdos rem attentiōe dignissimā salutat populū dicēs. Dñs vobiscū. optās nos tales existere cū q̄b⁹ domin⁹ manere dignet. ⁊ illud nobiscū celebrare cōuiuiū. ad quod mulier attulit alabastr̄ vnguēti nardi pistici p̄cios. ⁊ effudit illō sup caput dñi recūbētis. Et p̄s rñdet dicēs. Et cū spū tuo. et sic mutuo p se orāt. ¶Ā et in veteri testamēto omnes sacerdotes orabāt dū cōsummaret sacrificiū ionatha inchoāte ⁊ ceteris rñdētibus. ¶Postea statim sacerdos eos incitās subiūgit. Sursum corda. i. in celestib⁹ non in terrenis. ⁊ eleuat man⁹ ꝓpter rationes subti. de orōe scriptas ad finē. Chor⁹ respōdet. Habemus ad dñm. i. habere debemus Unde in canone cypriani pape ita dicitur. Ideo sacerdos ante orationē canonis p̄fatione p̄missa parat fratrū mentes dicēdo. Sursuz corda. vt dū plebs rñdet. habem⁹ ad dñm. ammoneat̄ nihil aliud se q3 dñm cogitare debere. ¶Rursus ideo chor⁹ subiūgit. habemus ad dominū. vt etiam vere sic mulier illa vnguentaria sursum ad illaz ỹbi diuinitatem cor eleuet. et illud caput eq̄le deo patri fide cōtingens. vnguēto catholice professionis perungat. Cuius sane p̄conij sacerdos prosequit̄ dicēs. Gratias

agam⁹ dño deo nostro. q⁹ p omnib⁹ bñfi/
cijs que nob ꝓtulit grates ei referre dēm⁹.
Chor⁹ sq3 rñdet. dignū ⁊ iustū est. quoma3
grās omnipotēti deo referre debem⁹. Se/
quit. p christū dñm nostr⁹ supplendū est cō
fidentes ⁊ credētes q p christū maiestatem
ei⁹ laudāt angeli. adorāt dñationes. tremūt
potestates. ¶Hoc sacre ꝓfessionis ꝓconium
ita recte ꝓcludit ecclia vt cū angelis ⁊ homi
nib⁹ decantet hūc deuoti pectoris hymnū
Sanct⁹ sanct⁹ ⁊c. de quo infra dicet. ¶Do/
test etiā pfationis officiū ad illud referri. q⁹
iesus ascēdit in cenaculū magnū stratum.
in quo multa locut⁹ est cū discipulis suis.
⁊ grās agēs hymnū retulit deo patri. de q̄
dicit matthe⁹. Et hymno dicto exierunt in
montē oliueti. Ergo p dñs vobiscū oratio
quā discipulis fecit accipit. p sursum cor/da
ascēsus ad cenaculū. itez p sursuz cor/da. ad
cōfitendū filio surgim⁹. ⁊ angelor⁹ minister
rium implor⁹am⁹ q̄ vota nostra suscipiant
⁊ ad eū pferant. p grās agam⁹. christi reco/
limus gratiarū actionē. ⁊ inuitam⁹ ꝓximum
ad agendū grās deo patri p filiū. p quez re/
dimimur. ⁊ cū angelis ad laudandū admit
timur. ¶Monet ergo sacerdos populū sur/
sum. i. supra semetipm habere vt leuare cor/
da ad dñm. iuxta exhortationē apli dicētis
Que sursum sunt querite. nō q̄ sup terraz.
¶Nā q̄ terrenis sunt nihil dignū deo offer/
re possunt. vbi enī est thesaur⁹ tu⁹ ibi est et
cor tuū. ¶Adulti quidē dū ore loquunt cele
stia. corde meditant terrena. quib⁹ dñs im
properat p pphetā dicēs: ¶Popul⁹ h labijs
me honorat. cor aūt eor lōge est a me. Cho
rus vo rñdens pfitet se sacerdotis monita
suscepisse dicēs. habem⁹ ad dñm. Uñ dili/
genter putdeat ne cor habēs deorsum ad se
culum. spūi sancto dānabiliter mentiatur.
Sacerdos etiā postq̄z attētos reddidit et
deuotos. hortat vt grās agam⁹ domio do
nostro. q̄niā ipe est de⁹. i. creator. ipe ē dñs.
id est. redemptor. ipe est noster scz saluator.
Tūc enī erit verissime noster. cū erit oīa in
omnib⁹. i. sufficiētia singulor. ¶Rurs⁹ quia
ꝓximus pfessus est se intentū ee ad dñm. ideo
pbyter subiūgit. Grās agam⁹. Chor⁹ vo
sacerdotis vbū a ꝓbās ⁊ affirmās rñdet
Dignū ⁊ iustū est. Dignū q̄dē q̄ntū ad de/
um. q⁹ ipe est dñs de⁹ noster. iustū q̄ntum
ad nos. q⁹ nos sum⁹ ꝓximus eius ⁊ oues pa
scue ei⁹. Dignū q̄z ⁊ iustū est q̄ntū ad vtrū
q̄z. vt scz popul⁹ simul cū sacerdote gratias
agat deo a quo oīa bona suscepim⁹. Sub/
sequēter subiūgit sacerdos. Uere dignū ⁊c.
Et ꝑm magistr⁹ petr⁹ ambrosiodoren. hic ici/
pit pfatio. i. plogus vel plocutio sequentis
canonis captās dñi benuolentiam dicēs:
Uere dignū ⁊ iustū est. equum et salutare.
Dignū q⁹ bon⁹ est. iustū q⁹ benefic⁹. equū
q⁹ misericor. salutare. q⁹ salus. Uel dignū
q⁹ nos mera volūtate fecisti. iustū quia nos
pura misericordia redemisti. equū q⁹ gra/
tuite nos iustificas. salutare. i. salute plenū
quia ꝓpetuo nos glorificas. ¶Nos tibi sem/
per ⁊ vbiq3 grās agere. dñe sancte pater oī
potens eterne de⁹. Ubiq3 enī est dominus
sanct⁹. vbiq3 est pater omnipotēs. ⁊ semp ē
etern⁹ de⁹. Uñ ps. In omni loco dñationis
eius bñdic aīa mea dño. Et itez. Bñdicaz
dñm in omni tpe semp laus ei⁹ in ore meo
Sequit. ¶Per christū dñm nostrū. Et vocatū
enī habemus ꝑm apūm apud patrez
iesum christū dominū nostrū. qui interpel
lat p nobis. et ipse est ppiciatio p peccatis
nostris qui exauditur in omnibus pro sua
reuerentia. ¶Per eum ergo quasi per media
torem laudes offerimus. per eū quasi per
aduocatū gratias exhibemus ¶Per quem
maiestatē tuam ⁊c. ¶Maiestas dicitur qua
si maiorstatus. vel maior potestas. q⁹ ma/
ior est eius potestas q̄z hominū. Laudant
angeli. adorant dominationes. tremūt po/
testates. Utiq3 per illū laudant adorant et
tremunt per quē simul cuz patre omēs spi/
rituum ordines sunt creati. ¶Nam dixit de⁹
Fiat lux et facta est lux. Uerbo dixit. et vbo
fecit. quia verbo domini celi firmati sūt. Et
omnia per ipsum facta sunt. et sine ipso fa/
ctum est nihil. Thorus angelorum noīat. q⁹
angeli huic officio nō dubitant adesse. Et
ad notandū q̄ ecclia angelis est assimilāda
ad hoc vt placeat deo ¶Rursus p hoc q̄ dici
tur. Bñe sancte pater oī potēs eterne deus

per christū dñm nostr. quē laudāt angeli. adorāt dñationes ⁊c. intelligit q ecclia et angeli laudāt deū. nō solū in q̄ntū deū. verū etiam in quātū hominē. Dicit ergo laudant. Ūñ ps. Laudate eū oēs angeli eius. Adorant. Ūñ hesdras. Exercitꝰ celi te adorant Tremūt. Ūñ Job. Columne celi cōtremiscunt ⁊ pauēt ad nutū eius. Tremere ꝓ dicunt nō metu formidinis cū sunt pfecte beati. sed āministratiōis effectu vel obedientie famulatu. cū ſm aplm oēs sint administratorij ſpūs in ministeriū destinati. Tremūt quoq; potestates nō q ordines angelorū sz copales sunt. sz iō hoc dr vt intelligam⁹ oīa celestia terrestria ⁊ infernalia añ ſpectū diuine maiestatis tremere ac timere. sic ⁊ nos tremere ac timere añ dños nostros solem⁹ Sequit. Celi celoꝝ. ſſder celos ꝫ throni accipiunt. quia dñs ait. Celū mihi sedes ē. Et dicunt celi laudare deū. q laudis materiā ꝓbent. Ūñ ꝓpheta. Celi celoꝝ ⁊ aque q̄ sup celos sunt laudāt nomē dñi. Celi quidez diuine iussioni obediūt. q se oñdere serenos vel nebulosos potestatē nō habent. Cherubin quoq; ⁊ seraphin. Ad intelligentiā eorum que hic dicunt notandū est nouem cē ordines angelorū. videlicet. angeli. archāgeli. throni. dñationes. vtutes. ꝑncipatus. potestates. cherubin. ⁊ seraphin. Angli grece dicunt nuncij latine. sz excelsi et celestes. eo q de celis ad annunciandū ⁊ exequendum dñi voluntatē mittunt. Angelorū aūt vocabulum officij nomē est nō nature. ſpūs enī sunt ſp. sz cū mittunt angeli vocant Quib⁹ ideo pictoris licētia pēnas facit vt celerem eorū in cūcta discursum sīgficet. sic et iuxta fabulas poetaꝝ. vēti pēnas habere dicunt. ꝓpter velocitatē sz iuxta illud. Qui ambulat sup pēnas ventorū. Archangeli grece sūmi nuncij interptant. Qui enī pua vel minima annunciant angeli sunt. q̄ summa archangeli nuncupant. Archangeli ergo dicunt eo q inter angelos teneāt ꝑncipatum Ām archos grece latine ꝑnceps interptat. Sunt enī duces ⁊ ꝑncipes sub quorū ordīe vnicuiq; angelorum sunt officia deputata Quidā aūt archangelorū ꝓuatus noīb⁹ appellant vt ꝓ vocabula ipa in ordine suo q̄d valeāt designet. Gabriel nāq; hebraice. interpretat latine fortitudo dei. vbi enī ipa potētia diuina vel fortitudo manifestat gabriel mittit. Ūñ ipe annūciauit christū nascitur q̄ diabolū deuicit ⁊ humilit ad debellādas aereas potestates venit. Michael interptatur q̄s vt deus. q̄ñ enī aliq̄d mire vtutis in mūdo fit. hic archāgel⁹ mittit. ⁊ ex ipo opere nomē est ei. q nemo valet facere q̄d facere potest de⁹. Ūñ ipe missus est in egyptū ad immitēdas illas plagas famosas. Quidā tñ dixerūt q michael est nomē vni⁹ angeli. Raphael interptat curatio vel medicina dei. vbicūq; enī curādi vel medicādi opus necessarū est. raphael archangelus mittit. Ūñ ad thobiā missus est vt eū a cecitate liberaret De gabriele ⁊ michaele ⁊ raphaele dicet in septima pte sub festo michaelis. Uriel interptat ignis dei. sicut legim⁹ ignez apparuisse in rubo. legim⁹ etiā ignē missū de sup ⁊ implesse q̄d ꝑceptū est Hec sunt noīa ꝓpria ā angelorū. que nec a seipsis nec a dono impposita sunt. sed ab hominib⁹ ⁊ nescit a q̄busl. nec alia ꝓpria inueniunt in scriptura Alia vō sunt nomina ordinū. Ceterū throni. dominationes. vtutes. ꝑncipatus. ⁊ potestates. quibus vniuersam celestē societatē apostolus cōplectitur. ordines angelorū et dignitates intelligunt. vt iam dicetur. Sed ꝓ hac ipsa distributione officiorum. alij throni. alij dominationes. alij virtutes. alij principatus. alij potestates dicūtur ꝓ certis dignitatibus q̄busl ab inuicē distinguūtur. Throni sunt agmina angelorū. qui latine sedes interpretātur. ⁊ vocati sūt throni. quia illic cōditor ꝑsidet. et per eos sua iudicia disponit Dominationes sūt hi q̄ ⁊ virtutib⁹ ⁊ ꝑncipatib⁹ ꝑeminēt. q̄ ꝓ eo q ceteris angelorū ꝓedñant agminib⁹ dñatōnes vocātur. Dominant ergo hic ad notādum q eis magis assimilari debem⁹. quia vsum dominandi docent. Est enī va dominatio facere dei volūtatē Uirtutes ālicē q̄dā ministeria ꝓbent. ꝑq̄s mūdo signa ⁊ miracula fiūt. ꝓpt q̄d ⁊ vtutes dicūt.

Principat⁹ sūt q̄ angelorū agminib⁹ ꝑ

sunt.q̄ p eo q̄ subditos angelos ad explen/
dū ministeriū diuinū disponūt p̄ncipatus
vocabulū acceperūt. Alā alij sunt q̄ ammi
nistrāt. alij q̄ assistūt. sicut ꝛ p Danielē dicit.
Mille milia miliū ministrabāt ei. ꝛ decies mil/
es centena milia assistebāt ei. Potestates
sunt q̄bus vtutes aduerse subiecte sunt ꝛ i/
de potestatuz noīe nuncupant. qz maligni
spūs eoz p̄tate coerceri ne tantū noceant.
quātū cupiūt. nominā ergo hic ad notan/
dū q̄ potestatem diaboli arcere debemus.

Cherubin aūt ꝛ ipi sublimes celoz pote
states et angelica misteria phibent q̄ ex he/
breo in latino sciētie multitudo seu plenitu
do interp̄tant. Sunt enī sublimioza agmi/
na angeloz. p eo q̄ vicini9 sunt positi. diui/
na sciēcia ceteris ampli9 sunt plena. Ipi sūt
illa duo aīalia supplicatoriū arce ficta ex
metallo. ppter signādā angeloz p̄nciā in q̄/
rum medio medi9 oñdit de9. Seraphī
vo multitudo est angeloz q̄ ex hebreo in la
tinū ardētes vel incendētes interp̄tant. eo
q̄ p̄ ceteris ardēt ꝛ succendunt in charitate
ꝛ qz inter eos ꝛ deū nulli angeli p̄sistūt. Et
ideo quāto vicini9 coram deo p̄sistūt. tanto
magis claritate diuini lumīs inflāmantur
Vñ ꝛ ipi sicut in esaia legit velāt facie et pe/
des sedētis in throno dei. Et idcirco cetera
angeloz turba videre plene dei essentiaz nō
valet quoniā seraphin eā tegit p̄m isidorū.
Nominant ergo hic cherubin et seraphin.
qz sicut illi toti in dei dilectiōe ardere debe/
mus. Repit aūt ℔ nomē seraphin ꝛ neutr
ꝛ masculinū. ⁊ neutraliter terminat in n. vt
in hoc loco. Beata seraphin. masculine vo
terminat in m. Vñ ppheta. Seraphim cla
mabāt alter ad alterū. Hieronymus dic̄ q̄
cherubin ꝛ seraphin sunt singularis nume
ri ꝛ generis masculini. cui9 terminatio plu
ralis est p n. nō q̄ in ministris dei sit ſerus.
sed vocabula diuersis generib9 iuxta ligue
p̄prietatē appellant. Greca vo consuetudo
neutro genere p n scribit. Joseph9 dicit che
rubin ꝛ seraphin eē duo aīalia volatilia.
put dictū est in phemio hui9 ptis Premis
sa aut̄ ordinū nomīa p̄ter cherubin ꝛ sera
phin. et p̄ter noīa angl'oz ꝛ archangeloz la
tina sūt Uez cū nouē sint ordines ā gl'oz sic̄
dictū est q̄ post q̄z decimus cadēs p̄pter su
perbiā vsus est in diabolū. pseuerātia eter/
ne beatitudinis solidati sunt. queri quare
tribus exclusis sex tantū in p̄fatione cōmu
ni ponunt in qua p celos throni accipiunt
vt dictū est Uidet enī ex hoc q̄ illi cum cete
ris maiestatē diuinā nō glorificāt ꝛ adorāt
Sz absit ℔. Alā vtutes celoz oēs ordines
cōprehendūt vt testat gregoz9 in omelia il
lius euāgelij. Erūt signa in sole ꝛ luna. Uñ
ps. Uerbo dñi celi firmati sunt. ꝛ s. o. e. v. e.
Et iter. Bñs vtutū ipe est rex glorie Ul' for
te licet occulta. tñ circa hoc pulsum est rōe.
Dionysi9 q̄p̄e tres eē tradidit gerarchias
siue ordines angeloz trinos in singulis po/
nens. vt similitudo trinitatis eis insinuet̄i/
p̄ssa. Et oz gerarchia a gera qō est sacruz.
ꝛ archos qō est p̄nceps quasi sacer p̄ncipa
tus. Sunt enī tres ordines superiores. tres
inferiores. tres medij. Supiores sunt sera/
phin cherubin ꝛ throni. Medij sunt domi
natiōes. p̄ncipat9. et potestates. Inferiores
sunt virtutes. archangeli. et angeli. De quo
rum singulis medius ordo in p̄fatiōe ℔
trahitur ad notandū q̄ comparatione tri/
nitatis eterne. cuius maiestas in ea p̄cipue
recommēdatur. omnis alia trinitas dimi/
nuta reperitur et imperfecta. Nam quis ī
nubibus equabitur domino. quis similis
erit domino in filijs hominū De superiori
bus subtrahitur cherubin. de medijs p̄nci/
patus. de inferioribus archangeli. Alā c q̄p
pe eternam et indiuiduā trinitatē laudant
angeli. adorant dominationes. tremūt po/
testates. Cū quibus et nostras voces Bu
as enim omnipotens deus rationales edi/
dit creaturas. angelicam videlicet ꝛ huma
nam. que laudib9 diuinis insisterēt ꝛ ei gti
arum redderent actiones. quas dum pari
voto p̄celebrāt tāq̄z supiores cum inferio/
ribus cor dein celesti cythara sociantur. de
qua dicit iohannes Et audiui vocem sicut
citharedoz um citharizantiuz in citharis
suis. et cantabant quasi canticū nouū. Jō
ergo dic̄ socia exultatōe p̄celebrāt. q̄niā oēs
p̄dicti ordines ꝛ etiā hūana creata maiesta

tē di patris p christū socia exultatōe eq̄liter cōcelebrāt supplici ꝓfessione. q̄si nō supba p̄ sumptione. sz hūili laude dicētes: Sanctus sanct⁹. sanct⁹ ⁊c. Domno gelasi⁹ papa tract⁹ ⁊ hymnos cōposuit. ⁊ p̄fatiōes cātu q̄dē et elimato ꝑmone dictauit. Et est notādū q̄ licet olim innumere eēnt p̄fatiōes hodie decem tantū sūt canonizate. Uñ pelagius papa inquit. Inuenim⁹ has nouē p̄fationes in sacro catbalogo tantūmodo recipiēdas. Una in resurrectiōe ⁊ in albis paschalib⁹. id est. in septimana paschali. Alia in die ascēsionis dñi. Tertia in die pēte. Quarta i natali dñi. Quinta in epipbania dñi. Sextam ō aplūs. Septimā de sācta trinitate. Octauā de cruce. Nona z de ieiunio in q̄dragesima tantūmodo dicendā. De q̄ dicet in sexta p̄te sub quarta feria cinerū. Urban⁹ q̄z papa addidit decimā de btā ūgine maria. Illam videlicet. Equum et salutare. que ⁊ unigenitum tuū ⁊c.

De sanctus.

Ecclesia sperās so

cian angelis ⁊ archangel' de q̄b⁹ in p̄fatiōe facta est mētio. statī p⁹ illā ꝓformat se ā gelico cātui canēs hymnū illū. Sanct⁹. sanct⁹. sanct⁹ ⁊c. quē sixtus papa p̄m⁹ instituit decātari. Hic est cāt⁹ puerorū quē cantauerūt dño offerēti se illis i decima luna q̄ quasi reseruat⁹ fuit usq̄z ad decimā quartā lunā in bethania. Cū ergo sacerdos finit laudē siue p̄fationē. tot⁹ chor⁹ qui repētat ecclīam simul canit dictū āgelicū hymnū ut una ⁊ eq̄lis glia et laus ⁊ honor decātet patri ⁊ filio ⁊ spūisctō Notādū aūt est q̄ hymn⁹ iste ptim angelorū ⁊ ptim hominū uba cōplectit. Duma enī ps laudē ptinet angelorū. ultima boīm. Legit enī z in Esa. vj. c. q̄ seraphin clamabant alter ad alterū ⁊ dicebāt sanct⁹ sanct⁹ sanctus dñs de⁹ exercituū. plena est oīs terra glia ei⁹. Legitur q̄z in euāgelio Math. xxj. c. ⁊ Marc. xj. c. q̄ q̄ pībāt ⁊ q̄ sequebant clamabant dicētes: Osanna filio dauid. bñdict⁹ q̄ venit in noīe dñi. Siquidē vox angelorū .i. osanna in altissimis trinitatis ⁊ unitatis i deo cōmendat archanū. Vox hominū sz osanna filio dauid diuinitatis ⁊ humanitatis i christo psonat sacramētū Alberto aūt cantica angelorū in ecclesia cantam⁹. q̄ p B sacrificium terrena celestib⁹ iungi nō dubitamus ⁊ ideo cū eis in excelsis saluari clamamus. Illud etiā aduertendū est q̄ ter dr sanctus. ut notet trinitas seu distinctio psonarū. sed semel tantū dr dñs deus sabaoth. ut notet diuine ylie unitas. quia unitas adorat. ut sic trinitatis ⁊ unitatis mysterio cōprobet. Item dr ter in singulari numero sanctus ⁊ nō dicit pluraliter sancti. ut una sanctitas i bis trib⁹ psonis. et una eternitas intelligat Hoc ñ solū seraphin clamabāt sub excelso dei solio ꝑm ppbetā. sz et quattuor aīmalia ꝑm apoc. in circūitu sedis requiez nō habebant die ac nocte. dicentia sanct⁹ sanct⁹ sanctus dñs deus omnipotēs. Dicit autē de⁹ sanctus. i. sanctificās. nō aūt sanctificatus. Unde sancti estote. quia ego sanct⁹ suz dominus deus vester. Dicit pater sanct⁹ dicēte filio. Pater sanctifica eos in ūitate quos dedisti mibi. quia tu sanctus es. Dicit filius sanctus angelo protestante. Quod nascet inquit ex te sanctū vocabitur filius dei. Dicitur sanctus spiritussanctus christo dicēte. Accipite spiritū sanctum quorū remiseritis peccata remissa erunt Dicitur quoq̄z dominus deus sabaoth ⁊ domin⁹ exercitum videlicet angelorū et hominū. quorūz terribilis est ut castrorū acies ordinata de quo in psalmo dicitur ab angelis. Quis ē iste rex glorie dominus virtutum ⁊c. Tot enim exercitus habet deus in terra q̄t sunt ordines in ecclesia. tot habet in celis q̄t ordines sunt in angelis. Homine ergo celorūz et terre. angeli et homines diuina pleni gratia bic perbibentur. Uel ad litteram celi et terra gloria diuina replentur. quia deitas est ubiq̄z. Unde propheta. Si ascendero i celum tu illic es. si descendero ad infernum ades. Sabaoth ergo domin⁹ exercituū siue militiaꝝ virtutū siue victoriaꝝ interpt̄atur. vel omnipotēs ut ipe sit dñs de⁹ ⁊ ipse omnipotēs q̄ exercit⁹ angelorū atq̄z hoīum disponit Et iō subdit. Plenī sūt celi ⁊ terra

gloria tua. ℔Hoc est vt ei⁹ gloria celi et terra gubernētur. ⁊ q̄ in celis ⁊ q̄ in terra sūt glorificent ⁊ honorēt nomē sanctū ei⁹. Celi autez pleni sunt glia ré. terra spe. Tūc vo et repleta erit cū adimplebit illud. fiat volūtas tua sicut in celo et in terra. Bū aūt dicim⁹ pleni sunt celi et terra glia tua. agimus grās creatori de omnib⁹ bñficijs. dū vo dicim⁹ Benedictus q̄ venit. agim⁹ grās spēaliter ō beneficio redēptōis. qz enī necessarū est ad etnam salutē incarnatiōis mysterū cōfiteri recte subiungū. Bñdictus q̄ venit in nomine dñi. Ego inquit veni in noīe patris mei. ℔Nomen patris est filius. de quo dicit ppha. Ecce nomen dñi venit de longinquo. Buz ergo sanct⁹ inchoat inclinati stare dēmus. quia tūc incarnationē maiestatēqz diuinā p angelorz hominū qz cantū recognitaz veneramur. ℔Rursus dicendo. Bñdictus ꝛc. et cum hec sunt de euāgelio debem⁹ signuz seu vexillū crucis nobis facere seu imponere. quia christ⁹ p crucē triumphauit et nos triumphare facit. Qñ eī christus venit ad bierlim et descēdit de mōte oliueti. tunc filij israel clamauerūt dicētes Benedictus qui venit in noīe domini. Qui aduētus christi in bierlim significat futurā resurrectionem quādo ipe veniet iudicare viuos ⁊ mortuos. et apparebit nobis in eadē carne qua p nobis passus est. ⁊ tunc in noīe iesu omē genu flectet celestiū ter. ⁊ infer. Uñ et ex nunc quidā incipiunt genu flectere ⁊ deuote orare. Sequit. Osanna q̄d est vbū hebreū et significat salua. obsecro. suplendū est ꝑ tuum vel totū mundū Cōpositū quidē vbuz est ex osi qđ interptat salui fica. ⁊ anna q̄d ē apud hebreos interiectio obsecrātis motū animi significās sub depcantis affectu. Integre ergo ōr osianna qđ nos corrupta media vocali lrā ⁊ elisa dicim⁹ osanna. qđ facimus vl ex ignorātia. aut sciēter sīa limphātes vocalē elidim⁹ puri metris fieri cōsueuit. Dicit aūt bis osanna in excelsis ppt duas ptes salutis. q̄ sunt stola mentis et stola carnis. qb⁹ sancti beatificāt in glia. vt videlicet aīa ⁊ corpe sanctificati et saluati int angelos reputemur ī excelsis. i. in altis sez i celo. ℔Repit aūt hic vsiculus in psalmo. cxvij. qđ eni turbe dixerūt osanna. ℟ est qđ ōr ibi. Ō dñe saluū me fac et eisdē vbis ibi subiūgitur. Benedictus q̄ venit in nomine dñi. Sane in hoc angelorz et hominū cōcentu. qñqz organa ꝓcrepāt. qđ a dauid et a salomone introductū est. qui instituerūt hymnos in sacrificijs organis et alijs instrumētis musicis cōcrepi et laudes a ꝑplo conclamari. Uerūtñ quāto corpe⁹ est corpe. tāto dño deuoti⁹ corde qz corpe confitemur Be ℟ dicet in fine phemij q̄nte ptil. Ex nūc aūt gestib⁹ et vbis christi passio repñtatur ℔Mā dyacon⁹ et subdyacon⁹ post dorsum vadūt epi seu sacerdotis. in q̄ fuga aplorum in christi passiōe significat. put in ti. de oblatione dictū est. Sic q̄ vo stāt retro altare ꝓspiciētes in epm. significāt mulieres q̄ a lōge stātes ei⁹ passionē viderūt. Ōēs aūt ⁊ q̄ retro stāt. ⁊ q̄ in faciez epi inspiciūt inclināt se. maiestatē diuinā ⁊ incarnationē dñi venerātes que p cantū angelorz ⁊ hoīm introducta sunt. Ordo enim angelorū dicēs sanctus sanctus sanctus. dominus deus sabaoth. maiestatem introduxit diuinam. Ordo vero hominū dicens. Benedictus qui venit in nomine domini. aduentum significauit in carne. Ipsa quoqz inclinatio mestitiam significat discipulorū de morte christi. qui non audebant se erigere et confiteri se esse discipulos eius. Ideoqz stant inclinati donec dicatur. Libera nos a malo Uanum enim erat eis ante lucem surgere. id ē ante resurrectionem ō christo gloriari. per quam sunt ab omnibus tribulationibus liberati. Uñ et hec petitio in dominica oratione septima est qui numerus est vniuersitatis. de hoc dictum est sub titulo qualiter episcopus vel sacerdos ad altare ꝛc.

De secreta seu canone misse

Ost acclamatum preconium sequitur secretuz silentium. in quo et misse canon deuote dicitur et sacruz mysteriū pagitur. qđ fit per solum sacerdotez. quoniā ꝑm matheū

christus sol⁹ orauit. Et ꝑm quosdā hic incipit missa. quoniā cetera sunt de solennitate Canon aūt misse ⁊ oblatō. vt dictū est in ti. de ꝑfatione. ⁊ actio ⁊ canon ⁊ sacrificiū ⁊ secreta vocaī. Actio dr. ppter sacra mysteria que in eo agunt. ⁊ q⁹ tūc cū deo agit cā nrā. vt dictū est in phemio hui⁹ ptis. Vñ quia in. c. illo. Cōmunicātes ꝛc. ⁊ in illo. Hāc igit oblationē. certis diebus vltra ordinaria canonis seu actiōis ẏba quedā addunt et dicuntur. ideo in missalib⁹ in varijs locis super illas additiones scribit talis titul⁹ seu rubrica. Infra actionē. eo q illa infra seu q̄si in medio ipi⁹ actiōis siue canonis dici debēt Canon ẏo dicī q⁹ regulis patr̄ cōpositus est. a sanctis ei patrib⁹ aliqua verba mystica sunt ibi instituta. Canon aūt grece dicī regula latine. Dicī etiā canon. q⁹ regulariter christ⁹ verus sacerdos in eo repr̄tatur seu q⁹ p hūc regulariter fit cōsecratio sacramenti. Sacrificiū aūt dr. a sua pte dignior de quo dictū est sub titulo de oblatiōe. Secreta dicī quasi nobis occulta. q⁹ humana ratio nequaq̄ tantū plenarie mysteriū capere potest. Ad q̄d significandū merito secreta voce celebrat. Ad hoc etiā significandū sacerdos secretū intrans quasi velat q̄busdā cortinis. que sūt in laterib⁹ altaris. p ut infra dicet in q̄rta pticula canōis sup ẏbo. Hāc igit. Dicī etiā secreta. q⁹ secrete et sub silētio dr. Christ⁹ enī ad cōsecrationem corpis sui vēturꝰ secrete ⁊ solus orabat. ab hora cene vsq; dum suspēsus est in cruce. q̄s orationes secreta significat Discipulis q̄q; ptib⁹ antiq̄ patres sub silentio sacrificabāt et cōmunicabāt. q̄d etiā in sabbato sancto obseruam⁹ Preterea vt ioħes euāgelista describit postq̄ christ⁹ honorifice fuit recept⁹ et magnificat⁹ a turbis cū palmis ⁊ laudib⁹ abijt ⁊ abscōdit se nō vtiq; trepidantis formidine sed dispēsatiōis officio. q⁹ nondum venerat hora ei⁹. q̄ postq̄ aduenit spōtaneus ad passionē accessit. Illud ergo christi latibulū ß secretū silentiū repr̄tat. in q̄ sola dirigit ad dñm intēta deuotio. Tūc enī sacerdos intrare dr. ad cubiculū cordis et ostio sensuū corpis clauso. deū prēm orare. q̄ exaudit̄ or est clamoris cordis nō vocis. Vñ anna typū gerēs ecclie. nō pertōe clamosa sed tacita deuotiōe q̄d petiuit impetrauit. De qua in li. reg̃. legit̄. q⁹ loquebaī in corde suo ⁊ labia eius tantū mouebanī. sed vox penitus nō audiebaī. Vñ et moysi dñs inqt. Quid clamas ad me. cū tñ ipe tacerē. Dicit etiā propheta dicit. Dicite in cordib⁹ vestris ⁊ in cubilib⁹ vestris cōpungimini. Dōt tñ dici q⁹ ꝑma secretella repr̄tat tempꝰ illō q̄n christus venit hierosolymā ad diē festū nō manifeste. hec autē secreta tps illud quo receptus fuit in hierlm cū hymnis ⁊ ramis ⁊ sexta feria sequēti crucifix⁹ fuit. ꝑfatio vero illud q̄n christ⁹ in cenaculo hymnū retulit. ⁊ illo dicto exierūt in montē oliueti. sursum corda ascēdentia. Secū do iō secreta in silētio dr. ne sacerdos clamādo his que agunt minus intēdat. Tertō ne vox sacerdotis nimio clamore deficiat. Quarto ne sacrosancta verba vilescāt. Fert enī q⁹ cū antiquitus publice ⁊ alta voce canon diceret. oēs pene p vsum illū sciebant. et in plateis et in vicis decantabāt. Unde cū quidā pastores illuz in agro cantarent ⁊ panē super lapidē posuissent. ad ẏbor ipor prolationē panis in carnem cōuersus ē Ihū tñ diuino iudicio igne celitus misso ꝑcussi sunt. Propter qō sācti patres statuerūt ẏba ista sub silētio dici. inhibentes sub anathemate. ne pferant nisi a sacerdotib⁹ sup altare ⁊ in missa et cū vestibus sacris. Quedā etiā orōes q̄ aī ꝑfatiōz sub silentio dicuntur secrete vocantur. De quo et de silentio sub titulo de inclinatione sacerdotis dictum est. Consecrantis ergo mens. vt premissum est ad id solum debet esse intenta. Nam eos qui adorant in spiritu et veritate adorare oportet. Ne vo muscē morientes perdant suauitatem vnguenti. id est. ne importune cogitationes tollāt deuotionem orationis flabello spirit⁹ abigantur. id est. inspiratione gratie repellantur. quatenus auster aduenies et spiritus sanctus accedens. perflet ortum. id est. mētem fecūdet vt aromata fluant. id est. vt ẏtutes abundent. Ad quod etiam significanduz estiuo tempore materiale flabelluz

dum secreta dicit adhibet. Hac etiã rõe vi-
delicet ne muscę venientes pdãt suauitatem
vnguẽti. Dici potest q canon dici debz expe
dite. nõ morose. z ne auditorib⁹ tedĩ gene-
retur. Añ in Exo. ór. Fac festinãter. Qõ de
immolatiõe agni dictũ est. Et pbat etiã ibi
Et comedetis festinãter Sz nec nimis etiã
festinãter. quia nõ debet sacrificiũ sine sale.
id est. discretione z deuotiõe offerri. Debz
etiã in libro legi ne vllus error pungere pos
sit. Quarto sacerdos missam celebrãs repĩ
tat ea que olim pontifex intra sancta sãcto-
rum egit. z que christ⁹ egit quẽ ille pfigura
uit. Siquidẽ ea que fiunt a pncipio secrete
vsq; in finẽ. passionẽ dñi sepulturaz z resur-
rectionẽ dominicã repñtant. Recolit enz
ibi memoria eor que gesta sunt per hebdo-
madã añ pascalẽ a decima luna pmi mensis
qñ iesus abijt hierosolymã vsq; ad septimã
decimã qñ resurrexit a mortuis. Propter
qõ in plerisq; sacramẽtarijs inter pfationẽ
z canonẽ imago crucifixi depingitur. vt nõ
solũ intellect⁹ littere veritatẽ aspect⁹ pictu-
re memoriã dominice passiõis inspiret. Et
forte diuina factũ est prudentia. licet huma
na nõ sit industria pcuratũ. vt ab ea lrã ca-
non incipet. Sca t. que hebraice thau dicit.
que sui forma signũ z mysteriũ crucis oñ-
dit et expmit dicente dño per ezechielẽ. Sig
thau in frontib⁹ virorũ dolentiũ z gementi
um sup abominationib⁹ hierlm. Quoniã
p christi passionez hec oĩa in cruce impleta
sunt. et efficaciã habent. In quibus dã tñ co
dicibus z maiestas patris z etiã imago de
pingitur crucifixi. vt sacerdos quasi pñtez
videat quẽ inuocat z quẽ alloquitur dicẽs
Te igit ẽc. z passio que hic repñtatur cor dis
oculis ingerat. Sacerdos autẽ osculat pe-
des maiestatis ipius et se signat in fronte. i
nuens q reuerenter ad ministeriũ passio-
nis accedit. Quidã tñ prius osculãt pedes
maiestatis. et postea crucifixi ẽm seriem ca
nonis. Alij ecõtra. q; p filiũ puenit ad pr̃em
Deinde dicens. Te igit. se inclinat. vt ibi di-
cetur. Secreta ergo passionẽ repñtat Pas-
sio incipit ibi. Añ z memores ẽc. Crucifixo
ibi. Hostiã purã. hostiã sanctã. hostiã ima
culatam. Quarto vo a christo in cruce incepta
ibi. Supplices te rogam⁹ ẽc. Epi seu sacer-
dotis inclinatio tũc facta añ altare sigficat
emissionez spũs capite inclinato. Eleuatio
vocis cuz ór. Nobis q̃z. significat exclama-
tionẽ centurionis dicẽtis Vere fili⁹ dei erat
iste. Due cruces sup corpus et calicẽ facte.
docent christũ p duob⁹ populis crucifixũ.
Oblata in calice significat corp⁹ christi Ui
num in calice sanguinẽ ei⁹. Subdyacon⁹
recedẽs a facie epi incipiẽtis. pater noster.
significat mulieres sepulto dño recedẽtes
a monumẽto. Patena significat femineaz
corda in obsequio sepulture christi latitu-
dine charitatis patẽtia. put subti. de oblati
one dictũ est. De his p sua loca dicet. Tra-
ditur aũt q gelasius papa q̃nquagesimus
pmus a beato petro canonẽ pncipaliter or
dinauit. Nõ enĩ secreta tota simul ab vno
cõposita est. put dicet in tertia pticula sup
verbo. Cõmunicãtes. Et licet aliqua verba
sint ab aliqbus quos tñ ignoram⁹ addita.
que in euã gelij textu nõ cõtinent. vt dicet ĩ
sexta pticula sup vbo. Eleuatis oculis. nul-
li tamẽ subtrahere vel addere licet. nisi forte
q̃q; eor noĩa p q̃bus nominatim sacrifi-
ctum offert. sicut inferius in decima pticla
ostendet. Notandũ vo est q quidã sedent
in canone misse significãtes apl̃os qui sede
bant tristes ó nece dñi ĩ cenaculo. Alij stãt
significãtes moysen. q extensis manib⁹ ora
bat. z aaron z hur illi⁹ man⁹ sustentabant
De quo subti. de oratiõe dictũ est. Quidã
vo vt aliq̃ de ministris. nec sedent nec stãt.
sed in vestib⁹ sacris sunt facie inclinati. pro
ut dictũ est sub titulo de sanct⁹. z sub titulo
qualit sacerdos z ministri ad altare debẽt
stare.

Expositioni canonis hic vacare pu-
tidum⁹. Uerũtñ q̃quid exponẽ-
do conamur expmere vix vll⁹ ap
paret eẽ momẽti. Deficit nãq; lingua. ẽmo
disparet. superat ingeniũ. oppimitur intel-
lectus. pulsabo tñ ad ostiũ vt amicus accõ
modet mihi tres panes. q maxime in ẽ cõ-
uiuio necessarij erũt. videlicet fidẽ que petit
z accipit vitã. spem que q̃rit z inuenit viam

et charitatē que pulsat et aperit veritatem. Canon autē vndecim ꝓtinet ptes. Secunda incipit ibi. Memēto dñe. Tertia ibi Cōmunicantes. Quarta ibi Hāc igitur. Quinta ibi. Quā oblationē. Sexta ibi. Qui pridie. Septima ibi. Simili mō. Octaua ibi. Añ ꝛ memores. Nona ibi. Supplices te rogam⁹. Decima ibi Memēto. Undecima ibi Nobis q̄q3. Alij dicūt q ꝓtinet duodecim ptes. Secūda ps incipit ibi. In pmis. Tertia ibi Memento. Quarta ibi. Cōmunicantes. Quinta ibi. Hāc igit. Sexta ibi. Qui pridie. Septima ibi. Añ et memores. Octaua ibi. Supra que ppicio. Nona ibi Memento. Decima ibi. Nobis q̄3 Undecima ibi. Per quē hec omnia. Duodecima ibi. Orem⁹ p̄ceptis sa.mo. Sz̄ pm alios sex solum cōtinet ptes. Secūda incipit ibi. In primis. Tertia ibi. Cōmunicātes. Quarta ibi. Hanc igit. Quinta ibi. Supplices te rogamus. Sexta ibi. Orem⁹ p̄ceptis. Sunt etiā qui dicūt q q̄nq3 tantuz sunt ptes. Añ ꝛ q̄nquies p christū dñm nostꝝ ꝓcluditur. eo q p q̄nque petitam dñi passionē oro fideliū exaudit. de hoc dictū est ī fine prohemij hui⁹ ptis Incipit ergo canon ꝛ eius prima pticula. Teigit. et exponit igit. id ē. certe Sacerdos enī hoc dicēs. alloquit deū tā q̄3 pñtem Vel istud igit cōtinuat p̄cedentia. q̄ si diceret. Tu es sanctus dñs. igit clementissime pater. i. clarissima mente abundantissime. vel. id est. misericordissime. vel. i. mētez clarificās. Mens enī clarescit cuz deū ppicium sentit. Que vba dicendo sacerdos se ante altare inclinat. significās q petrus īclinauit se dū pspexit in monumentū. Rursꝰ hec sacerdotis inclinatio in p̄ncipio canōis hūlitatē christi ad passionez. q q3 sacerdos ipe cū reuerētia ad mysteriū crucis accedit significat. Et in his vbis notat. q sicut legalis sacerdos vultū versus ppiciatorīū habebat. put dictū est in phemio hui⁹ ptis. sic et noster ad dei clementiā cor debet habere. ꝛ sicut pōtifex intrabat in sancta sanctorum⁹ semel in anno. ferēs sanguinē hirci aut vituli. sic ꝛ christus p. ppriū sanguinē semel ītroiuit in sancta eterna redemptiōe inuēta. sic et minister ecclesie intrat cū sanguīe in sancta sanctoꝝ. quotiēs in mente memoriā sanguinis christi gerēs. secrete inchoat mysterium. q̄ nō solū mente sed etiā crucis signaculo. de quo iā dicet. christi recitat passionē Sequit. Supplices. i. humiles. vti accepta habeas. i. vt accipias. seu vt grata habeas. ꝛ hic osculat altare in reuerentiā passionis. p hoc cōpati se ostēdens. Dane eadē die q̄ laudes a turbis christo sunt acclamate. videlicet. xv. luna pmi mensis qñ pm legē typicus agnus in domos hebreoꝝ inferebatur verus agn⁹ ihesus christ⁹ ingressus est hierosolymā. ꝛ multis insidijs q̄rebat ad mortem. Tradit⁹ aūt est a trib⁹ fez a deo p nob Unde aplus. Ipsi proprio filio suo nō pepcit deus. sz̄ p nobis omnib⁹ tradidit illum. Et iuda Añ ī matthēo. Querebat iudas oportunitatē vt eum traderet. Et a iudeis pilato. Añ in iohāne. Gens tua et pontifices tui tradiderūt te mihi. Prima traditio fuit ex gratia. q̄ dilexit nos. ꝛ tradidit seipm p nobis. Secūda ex auaricia. quia cōstituerūt ei. xxx. argēteos. Tertia fuit ex inuidia. Sciebat enī pilat⁹ q p inuidiā tradidissent eum Deus ergo tradidit illū ex dono. iudas p munere. iude⁹ in sacrificiū illibatū. Ad q̄d designandū sacerdos facit tres cruces sup oblatā ꝛ calicē cū dicit. Hec dona. hec mūera. hec sancta sacrificia illibata. Quasi diceret. Offerim⁹ tibi clemētissime pater. hec dona. hec munera. hec sancta sacrificia. cōmemorantes illā traditionē quā de⁹ fec ex dono. iudas p munere. iudeus in sacrificium illibatū. singuli tamē ad mortē. mortē autē crucis. Secūdo etiā fuīt tres cruces ī reuerentiā eius q̄ est trin⁹ deus. cui⁹ potentia fit cōuersio panis et vini. Tertio in figuraz triplicis vnionis in acceptione saluatoris. Quarto in memoriam trine crucifixionis Prima fuit ī volūtate psequentiū. de qua Matth. xxvj. Collegerūt pontifices ꝛc. Secunda fuit ī voce clamantiū. de q̄ Matth. xxvij. At illi magis clamabāt. crucifige eum Tertia fuit in crucifixione manuū ꝛ pedum de q̄ lucas. Crucifixerūt eū. Quinto ī trib⁹ crucib⁹ tps añ legē. q̄d tps trib⁹ distinguit

interuallis innumꝰ ſcz ab adā ad noe. inō ad abrāā. ⁊ inde ad moyſen In qbꝰ tpibus uſti chriſtū ſuis ſacrificijs pfiguraūerunt. vt abel in agno. melchiſedech in pane et vino. ⁊ abrāā in filio. Uerū p pmiſſa tria vba nō aliud atqz aliud dr. ſz res vna ꝓ ſui magnitudine diuerſa appellatiōe laudat. Bonum quidē eſt dantis. munꝰ accipiētis. ſacrificiū offerētis. Ipſe pater dedit. filiꝰ obtulit. ſpūſſanctus accepit. Vñ apl's. Chriſtꝰ p ſpiritū ſanctū ſemetipm obtulit deo imaculatum. Singuli tñ dederūt. obtulerūt. ⁊ acceperunt. Sed ad diſtinctionē dr pat dediſſe ꝓpter autoritatē filiꝰ obtuliſſe ꝓpter būilitatē. ſpūſſanctꝰ accepiſſe ꝓpter benignitatem. Eadē enī ſacrificia dona ſunt ſimul et munera. Bona ſunt nob ad ſuſtentationē a deo collata. munera sūt a nob deo vt laudetur oblata. Vñ ⁊ que ſacris offerunt altaribꝰ ⁊ munera nuncupant et dona. Vñ ⁊ dñs inqt in euāgelio. Si offers munꝰ tuum ante altare. vade ꝓius reconciliari fratri tuo. Et daniel dixit ad balthaſar. Munera tua tibi ſint. et dona tua alteri da. Et alibi. Reſpexit deꝰ ad abel ⁊ ad munera eiꝰ. Sacrificia dicunt qz ſacrificant et offerunt ꝓ peccatis noſtris ⁊ nos ſacros efficiūt. Vñ apl's inqt de pōtifice. vt offerat dona ⁊ ſacrificia ꝓ ꝓpctis. Sermonuz igit inculcatio pie deuotionis eſt excitatio ⁊ ineffabilis commendatio ſacramēti. qō ſacramētuz digne euchariſtia appellat. put dicet i ſexta pte ſuper vbo. Qui ꝑdie. Ipſe ꝓprie aūt munꝰ hominꝰ. donū deo dat. Vña munera dicunt q manibꝰ dant vel accipiunt. Rurſus dicuntur dona q ad panē. in quo eſt farina et aq munera q ad vinū. in quo eſt vinū et aqua hec ſancta ſacrificia q ad vtrūqz. Scdm augſtinū. Bona offerimꝰ cū noſtīpos dō offerimꝰ ⁊ donamꝰ. munera cū eiꝰ bñficioz mēoz ſumꝰ. ſacrificia illibata cū ei būilitatē ⁊ laudes ipēdimꝰ. Et nota qꝛō dr pluraliter dona. munera. ſacrificia. qz panis et vinū ꝑ ſq consecrent. et diuerſe ſūt ſpeciel ſubſtātiaz. et diuerſe ſube ſpeciez. ſz vbi cōſecratio celeſtis acceſſerit. ſpēs q dem remanēt. ſz ſube ꝓuertunt. Ita qz diuerſa ſunt cōtinentia. ſz vnicū eſt ꝓtentū. Vña idē ſb vtra qz ſpecie ꝓtinet. licet nō in idez vtraqz ſuba cōuertat. ſicut infra plani⁹ ⁊ pleni⁹ oñdet. Dicunt etiā ſancta ⁊ illibata. qz panis ⁊ vinum ſanctificant in ſacroſanctū corpꝰ et ī maculatū ſanguinē ieſu chriſti. Nō enī dicunt illibata quaſi nōdū guſtata. ſz potius dicunt illibata. i. imaculata que ſine macula cordis ⁊ corpis oportet offerri. quatenuſ ⁊ cor ab iniqtate. ⁊ corpꝰ ab ūmūdicia purgetur anteq offerant. Quoniā vt aut apl's Quicūqz māducauerit panē ⁊ biberit calicem dñi indigne. reꝰ erit corpis ⁊ ſanguis dñi. Ipſe probet aūt ſeipm hō ⁊ ſic de pane illo edat ⁊ de calice bibat. q ei māducat et bibit indigne iudiciū ſibi māducat ⁊ bibit Dicūtur ergo illibata. i. ſine labe. ſic agnꝰ paſcat immaculatꝰ. q ſignificat chriſtuz. q eſt ſine macula. id eſt. ruga. Uel illibata. i. incorrupta. nō qz ſubſtātia panis ⁊ vini corrumpi nō poſſit. ſz qz corpꝰ ⁊ ſanguis filij dei in q vtute vboz ſpēs iā trāſſubſtātiate ſunt corrumpi nō poſſunt. Vñ ps. Non dabis ſanctū tuū videre corruptionē. Tertio dicat illibata ad notandū q nullꝰ extraneꝰ ad fidē debet appropinquare illis. vt dicet in tertia particula ſup vbo. Cōmunicātes. Tria aūt ſūt eccliē ſacrificia p tria q fiebāt in veteri teſtamēto figurata. put dictū eſt in ꝓhemio huius ptis. Sequit. In ꝑmis q tibi offerimuſ ꝛc. Sane legalis pōtifex ingrediens ad ſancta ſanctorū orabat. vt dictū eſt in ꝓhemio huiꝰ ptis. et chriſtꝰ añ paſſionem orauit ſe glorificari. diſcipuloſqz cōſeruari. ⁊ nūc etiam ſedēs ad dextrā patris interpellat p nobis. Sic ⁊ noſter miniſter ſequēs aaron et chriſtū p tota ſupplicat eccliā q ꝓſiſtit in prelatis et ſubiectis. Licet aūt vnꝰ tantū ſacrificium offerat. tñ pluraliter dicit offerimus. qz ſacerdos nō tantū in ſua. ſz in totiꝰ eccleſie ꝓſona ſacrificat. qua ꝓpter in ſacramēto corpis chriſti nil a bono maius nil a malo minꝰ ꝑficit ſacerdote. put dictuz eſt in ꝓhemio huiꝰ ptis Uez nobis hic inueſtigādū occurrit qꝰ ⁊ p qꝰ ⁊ qualiter et q̄re debeamus ſacrificiū altaris offerre Et q dem hec quattuor ex ipo canone colligere poſſumꝰ

euidenter. Quib⁹ soli deo videlicet in diuinitate trinitati. Deo q̄bus p ecclīa sancta catholica videlicet p omīb⁹ ortodoxis. Qualiter in vnitate fidei. videlicet in cōmunīone sanctor. Quare p bñficijs corpalib⁹ spūalibus ⁊ eternis. Iz oīb⁹ ppter deū. Primuz notat ibi. tibi reddūt vota sua eterno dō viuo ⁊ vero Secundū ibi. p ecclīa tua sancta catholica. Tertiū ibi. cōmūicātes ⁊ memoue. Quartū ibi. p redemptiōe animaꝝ suarum p spe sa. ⁊ incol. sue. Sacrificium ergo laudis offert. ⁊ generaliter p cūctis. ⁊ spēaliter p quibus dā. s. p platis q̄ sunt iuxta apostolū in sublimitate ꝓstituti. ⁊ p subditis. p viris et mulierib⁹. p sacerdotib⁹. et astantibus. p nobis ⁊ nostris. De platis ⁊ subditis ibi. vna cū famulo tuo papa nostro. et omnib⁹ ortodoxis. De viris et mulierib⁹ ibi. Memēto dñe famulor famularūqz tuarū De sacerdotib⁹ et astātib⁹ ibi. omnium circūstantiū. et q̄ tibi offerūt hoc sacrificium. De nobis ⁊ nostris ibi. p se suisqz omnib⁹. Sic ergo exponēda est lrā. Que tibi offerimus in ꝑmis. i. ꝑncipaliter. p ecclīa tua sancta catholica. i. vniuersali toto terraꝝ orbe diffusa. sed fidei sacramētis vnita. quam. i. vt eā pacificare digneris vt habeat pacem ab hereticis ⁊ scismaticis. ⁊ adunare q̄ dispsa est inter pfidos ⁊ paganos. Vel hoc dicitur q̄ orandū est p discordātib⁹ ab inuicez. quā ⁊ custodire digneris a vicijs ⁊ demōibus. ⁊ regere in psperis ⁊ aduersis. Id ipm tñ videt eē pacificare q̄ adunare. custodire q̄ regere. Tūc enī pacificat cū fidelium mētes adunat. vt p spūm sanctuz charitate diffusa multitudinis credentiū sit cor vnuz ⁊ anima vna. Tūc custodit cuz inter mūdicula regit. vt de sancto mittēs auxiliū eā defion tueat. Licet enī in apoc. septē scribatur ecclijs. vna tamē in canticis est colūba Mā sapia edificauit sibi domuz ⁊ excidit columpnas. Una igit̄ est ecclīa septē ordinib⁹ distributa. vel septē charismatib⁹ insignita. quaz ipse pacificat ⁊ adunat. Ille custodit ⁊ regit q̄ p̄pter ipsi⁹ regimē ⁊ munimē vnū ꝓposuit vniuersis. vt oēs ab vno sicut corp⁹ a capite gubernent. p q̄ statim orat. cū dr vna cuz famulo tuo papa nostro. q̄ vba addidit clemens papa. Mā vt inqt pelagi⁹ papa. constat ab vniuerso orbe sepatos eē. q̄ qualibz dissensione inter sacra mysteria aplici pōtificis memoriā ꝑm ꝓsuetudinē nō frequētant. Qui vo nō sunt de romana dioceſi p suo q̄z debēt orare pōtifice quatenꝰ vnitatem spūs in vinculo pacis obseruēt Unde debent dicere vba sequētia. s. et antistite nostro. Antistes tñ ipe celebrās nō debz ea dicere. Q⁹ vo addunt quidā de antistite et rege. noua traditio est vbi orandū esse p̄ platis oñditur. orandū etiā esse p ꝑncipe aplis docet. j. ad Thimo. ij. c. Obsecro inqt ꝑmo omniū fieri obsecratiōes. orōes. postulatiōnes. et gratiarūactiōes p omnib⁹ homīb⁹ p regibus. ⁊ omnib⁹ q̄ in sublimitate sūt cōstituti. vt quietā et tranquillā vitā agam⁹ in omni pietate ⁊ castitate Sic enīz due sūt vite. celestis videlicet et terrena. vna q̄ spūs viuit ex deo. ⁊ altera qua caro viuit ex spiritu. ita due sunt potestates. ecclesiastica videlicet ⁊ mūdana. vna q̄ moderat̄ spiritualia ⁊ altera q̄ moderat̄ carnalia Ista p clericos ⁊ illa p laicos. Post vtrāqz potestatē orandum est p omnib⁹ ortodoxis. q̄ vtrāqz fidē catholicā videlicet et apostolicā venerātur et colūt. ⁊ sic heretici ⁊ scismatici excludunt Ortodoxi enim quasi recte gloriātes dicūtur. qui videlicet deū recte fidei cōfessione glorificant.

Secunda pars canonis

Emento domine

famulorꝰ famularūqz tuarꝰ ⁊ omnium circūstantiū ꝛc. Secūda ps in qua etiā oñdit orandū esse p̄o subditis Et ex hac iunctura vborꝰ euidēter ꝓuenit. q̄ in hoc loco debeat sacerdos spēaliter viuos quos voluerit memorare. quoniā subsequenti. Memēto. defunctorꝰ poterit agere memoriā spēalem. Hinc etiā euidēt̄ apparet. q̄z sanctū sit ⁊ salubre missarū interesse mysterijs. cū sacrificiuz eucharistie p circumstantib⁹ spēaliter offerat̄. Uerꝰ cū deꝰ nihil ignoret. nec alicuius valeat oblui sci. q̄d est q̄d petimus vt deꝰ meminerit nostri

Ipsorro deus dicit scire qs approbat. Unde Novit dñs q̄ sunt eius. Et or. nescire quos reprobat. Añ. Nō noui vos. Rursus dicitur obliuisci malox. cū mal⁹ ad bonum reuertit. Añ. Si impi⁹ egerit pniam omniū iniquitatū ei⁹ nō recordabor. Et or. obliuisci bonox. cū bon⁹ ad malū peruertit. Añ Si iust⁹ a iustitia sua se auerterit. omēs iustitias ei⁹ nō recordabor. Deus etiā qñq; recordat ad miserēdū. Añ. Memēto mei deus me⁹ q; vent⁹ est vita mea. Quando, q; ad pumendū. Añ. Memēto dñe filiax edom in die hieru salē. Ipse enim⁹ ergo nō vt nostri meminerit. sz vt nostri misereat. ꝑm illud. Reminiscere miserationū tuarū dñe et m.t.q. a seculo sunt. Sequit. Quox tibi fides cognita est. z nota deuotio. Quasi. d. Qui ppiciaris fidelib⁹ et deuotis. qui sol⁹ vides in cōscientijs q̄ recte credāt z deuote te diligāt. vt pote renū scrutator z cordium. deus scientiax. dñs occultox. omniū pscrutator. in cui⁹ ꝓspectu nulla creatura est inuisibilis. Ipsorro q̄bus tibi offerim⁹ vel qui tibi offerūt hoc sacrificiū laudis zc. Quasi diceret. Memēto dñe nō solū eorū p q̄b⁹ offerimus. sed etiā sacerdotū q̄ offerūt hꝰ sacrificium laudis. Cū enī sacerdos offert p populo. nihilomin⁹ et p se. Uel ideo dicit. pro q̄bus tibi offerim⁹. vel q̄ tibi offerūt. q; nō solū offerūt sacerdotes sz et vniuersi fideles Ita q̄d spēaliter adimpletur ministerio sacerdotū hoc vniuersaliter agit votoꝰ fideliū Uel p q̄bus tibi offerim⁹ sz actu. vl̄ q̄ tibi offerūt sz deuotiōe. Dicit aūt sacrificium laudis. ꝑm illd̄ apli Quicq̄d facere debetis oīa in laudē dei facite. vt de⁹ laudet i vobis Secūdo sacrificiū laudis or. quia christus gratias agēs illud instituit. put dicet i sexta ptícula sup vbo. Grās agens. Tertio iō. q; cum deo quicq̄z offerim⁹. sua sibi reddim⁹ ñ nostra largimur. Añ ps. Si esuriero ñ dicam tibi. me⁹ est enī orbis terre z plenitudo ei⁹. Ergo immola do sacrificiuz laudis z redde altissimo vota tua. Quarto q; deū laudare debem⁹ nō solū q; passus est p nobis. sz etiā q; nobiscū ē quotidie vsqz ad cōsummationē vite. Uel quia non solū se dedit p nobis in preciū. sz etiā q; dedit se nobi cibum. vt p cibū reciperet nos a morte. p cibū aleret nos ad vitā Añ. Qui māducat me et ipe viuet ppt me Ipsorro se. effegesis ē. i. expositio ei⁹ q̄d sequit sz p redemptōe anima suax. Ipsorro spe salutis z incolumitatis sue. Sequit. suisq; omnib⁹ zc. videlicet consanguineis z affinib⁹. familiaribꝰ l̄ amicis Licet enī diligere teneamur etiaz inimicos ꝑm illud. diligite inimicos vestros. seruare tamē debem⁹ ordinē charitatis. q̄ incipit a seipso. ꝑm illud. Introduxit me rex in cellaz vinariā. et ordinauit in me charitatē. Ita z aplus ait: Bū tps habem⁹ operemur bonuz ad oēs maxime aūt ad domesticos fidei Ipsorro redemptiōe aiax suax zc. q̄si nō p tpali lucro vel appetitu terrenox. sz p spe salutis z incolumitatis sue. i. p salute vel incolumitate sperāda. spe enī salui facti sum⁹. Ipsorro salute quidē mētis z incolumitate corporis. Ita vtraq; sanitas est ab illo q̄ dicit. Sal⁹ pli ego sum. Uex vtraq; sanitas prouenit ex redemptiōe aie. i. de remissione peccati. sicut econtra de reatu peccati pcedit infirmitas vtriusq; iuxta sniam vitatis. Ecce san⁹ inq̄t fact⁹ es. ita noli peccare. ne deteri⁹ aliq̄d tibi ptigat Ipsorro tria sunt hoīs bona. s. corporalia spūalia z eēna. videlicet infima media z suprema. p q̄b⁹ sacerdos dicit se offerre. p corpalib⁹. ibi. p incolūitate. p spūalib⁹ ibi. p redemptione. p eternis. ibi. pro salute Ita z dñs docet nos p his trib⁹ orare. videlicet p eternis Añ adueniat regnū tuum. p spūalib⁹. Añ. fiat volūtas tua sicut in celo z in terra. p corpalib⁹. Añ. panē nostr⁹ q̄tidianū da nobis hodie. Offerim⁹ ergo sacrificium p eternis vt dent nobis in premiuz. p spūalib⁹ vt dent nobis ad meritū. p corporalib⁹ vt dent nobis ad adminiculuz. vt p hec et ista pueniam⁹ ad illa. Uex cuz dicat aplus. q; vtus in infirmitate pficit. z iterum. cū infirmor tūc fortior sum. q̄d est q; p corpali incolumitate sacrificiū laudis offerimus. nisi vt nobis ꝓseruata vl̄ reddita sanitate. gratiarū actiōes in eccl̄ia referamus. Sequit. Tibiq; reddūt vota sua zc. Uota sua dicunt que volūtarie ꝓmittūtur. quia

polenter ⁊ libēter deo vouere et votuz red/dere debem⁹. Uerū cū nostra donemus ⁊ aliena reddam⁹. quō vota si sua sūt reddūt et nō poti⁹ donāt. vel si reddūt quomodo sua sunt et nō poti⁹ aliena. Sane votū bo/num et bois ⁊ dei est. sed dei ꝓpter autorita tem gratie. homis ꝓpter libertatez arbitrij. ¶ Quapꝛopt̄ qō dicit apl̄s. ¶ Nō aūt ego ſz gratia dei mecum

Tertia pars canonis

Ommunicantes

ꝛc Tertia ps Ciricius papa addi dit hec vba. Cōmunicātes. ⁊ me/moriam venerātes. Sane pōtifex vt lex iu bebat thuribulū viuis carbonib⁹ plenum intra sancta sanctoꝝ secū portabat. sicut i ꝓ hemio hui⁹ ptis dictū est. ⁊ christus carnis sue thuribulū oī vtute plenū tulit ad astra. sic ⁊ sacerdos noster christi vicē tenēs. vacu us a peccatis ⁊ plen⁹ vtutū odoꝛib⁹ ad sa/crificium altaris accedere dz. Cōmunican/tes ⁊ memoriā venerātes Cōmunicare idē est q̄d ꝓticipare. qz sanctoꝝ et angelorū pa/scuis cōmunicare debem⁹. Quattuoꝛ au/tem modis in ecclia cōmunicat̄. put dicet i sexta ꝓticula sup vbo. Qui ꝓdie. ¶ Memori am venerari idē est qō memoriā honorabi liter colere. q beata maria vgo ꝓ aduentuz spūssancti genutrix facta est filij dei iesu chri sti dñi nostri. q̄ deus et homo est. Illud au/tem notandum est q secreta nō tota simul ab vno ſz ꝓticulatim a plurib⁹ ex eo ꝓpen ditur fuisse cōpositā. qz ter in ea sanctoꝝ cō memoratio repetit̄. licet ℔ ipm ꝓuenerit ad laudē ⁊ gloriā trinitatis. In secūda q̄ꝑ cō/memoratione supplent q̄ de ꝓmissis sācti deesse videbāt in ꝓma. Uez in ea cōmemo ratione q̄ fit añ cōsecrationē corꝑis christi. postulat sanctoꝝ suffragiuz. In ea vo q̄ fit post cōsecrationē corꝑis christi sanctoꝝ cō sortiū implorat̄. qz nimiꝝ anteq̄z corꝑ chri sti qō est vniuersalis ecclia ꝓsecret̄. i. anteq̄z regnū aduenīat. necessariū est nob⁹ i via sā/ctoꝝ suffragiū. vt meritis eoꝝ ⁊ p̄cib⁹ di uine ꝓtectionis muniamur auxilio. sed vbi corꝑus christi fuerit cōsecratū. i. vbi regnū aduenerit. assequemur in patria sanctoꝝ consortiū vt societatē ⁊ ptē cū sanctis apo/stolis ⁊ martyrib⁹ habeam⁹. In via quippe cōmunicam⁹ cū sanctis ꝓ fidē quā ipsi hic habuerūt. ⁊ nos habem⁹. In patria vo ꝓti/cipabim⁹ cū sanctis ꝓ spem quā ipi habent ⁊ nos habebim⁹. Nos enī fidē habemus ⁊ spem. et illi spem habēt ⁊ rē. Nos percurri/mus stadiū. isti possident brauiū. Nos pu gnamus in via. illi triumphāt i patria. Cō municamus igit̄ ⁊ memoriaz veneramur apostoloꝝ ac martyrū et ꝑcipue gliose vgi nis dei genitricis marie. vt eoꝝ suffragio ō fide ꝓducamur ad spem. de stadio perueni amus ad brauiū. de via ad patriā transea/m⁹. In ꝓmis aūt nominat̄ nomēbtē marie quia ipa eum q̄ oblaturus est. et qui vba bo stia est genuit. et in celis obtinet ꝓncipatuz Nominant̄ autē ⁊ duodeciz apl̄i ⁊ duode/cim martyres. q̄ omēs hui⁹ sacrificij testes fuerūt. ⁊ passionez christi vbis et effusionis sanguinis testimonio ꝓbauerūt. In hac āt cōmemoratione sanctoꝝ illud obseruat ec/clesia q antiq̄tus agere cōsueuit. vt in oīb⁹/bus suis recolat patrum memoriā q̄tenus eoꝝ meritis suffragātibus facili⁹ obtineat qō implorat. Sic et moyses ꝓ peccāte ꝓpl̄o intercedens patrū memoriā interposuit di cens: Recordare abraā isaac ⁊ iacob seruo rum tuoꝝ ꝛc. Exo. xxxij. Sic et azarias ora/se legit̄ in fornace. Ne quesum⁹ auferas miꝛicordiā tuā a nobis dñe de⁹ noster ꝓ pter abraā dilectū tuū. ⁊ isaac seruū tuuz. et israel sanctū tuū. Et quoniā extra vnitatez ecclie nō est loc⁹ offerēdi sacrificiū vnitatis ideo sanctoꝝ memorie cōmunicam⁹ in sa/crificio. quatenꝰ in cōmunione sanctoꝝ sa crificium offeram⁹. Nā sicut vn⁹ panis ex multis granis. et vinū ex multis racemis. ⁊ vnū corꝑ⁹ ex multis mēbris. sic ex multis fidelib⁹ vna cōstat ecclia. Scriptū est enim Alienigena nō velcet ex eis. quoniā sancta sunt. ⁊ iō solū illū ad esum hui⁹ agni recipi/mus. q̄ nostre ꝓiunct⁹ est domui. videlicet omnē domesticū fidei a ꝓncipe vsqz ad ple beum. a populo vsqz ad publicanuz. Scri/pserunt aūt quidam. q qz sacerdos legalis

scripta habebat i longion noia duodecim tribuū seu patrū. Exo. xxx. io in hui⁹ rei memoriā pbyter noiat memoriā beate vginis z apostoloz z quoz ūdā martyz. Sed cū ecclia inter sanctos magnifice memoriam cōfessoz veneret. quare in canone nō fit de illis cōmemoratio. Rñderi pōt q canon p us fuit edit⁹ q̄z memoriā sanctoz pfessoz ecclia celebraret. Nā oēs fere sancti q in canone cōmemorātur. pcessere siluestrū. preter iohannē z paulū z marcellinū et petz q primo succesſerūt. Ecclesia vo post temp⁹ beati siluestri cepit memoriā sanctoz pfessoz venerari. Canon aūt ex eo conuincitur pcessisse q aplōz catalogus nō ita repit in illo dispositus. sicut in emendatioꝝb⁹ codicibus siue in euāgelijs inuenit. In priorib⁹ editionib⁹ vt dicit Hiero. nō solū euāgelista z mutatus est ordo. sz etiā vboz z et sententiaz erat cōfusa cōmixtio. Pōt etiaz dici q ideo in canone solū fit mētio de martyribus. q cū hoc sacramentū sit sacramētum amoris. in ipi⁹ sacramēti mysterio debet solū fieri memoria de illis in quib⁹ speciali⁹ apparuit signū veri amoris. In apostolis apparuit ptempaliū abiectionē. In martyrib⁹ p corpoz tormētis expositionez De pmo matth. xix. Ecce nos reliquimus oia zc. De secūdo Sap. iij. Et si coram hominibus tormēta passi sunt zc. Rursus io nō fit mentio de pfessoꝝb⁹. quia illi nō sūt passi sicut christus. cui⁹ passionis est memoriale hoc sacramentū. Greg. iij. addidit hec vba. s. illa que in quibusdaz ecclesijs dicūtur. scz quoꝝ solennitas hodie in cōspectu tue maiestatis celebrat. domine de⁹ noster i toto orbe terraz. Terminat autē hec pticula p eundē christū dñm nostrū. sicut enī pfilium omnia facta sunt. ita et p ipm bñt oia esse repata z termiata Et p̄m quosdā nō debet hic rñderi amen. neqz vsqz ad fractionē hostie. q angeloz chorus sancto mysterio assistēs rñdet amen. Bñ nō vbiqz ꝑuatur. De hoc dicet in sexta pticula

Quarta pars canonis.

Anc igitur oblationem.

Quarta ps Et B dicendo sacerdos in quibusdā ecclijs pfunde se inclinat. Sane legalis pontifex orans fumo thimiamatis obumbrabat et tegebatur. ne pateret alicui dū cremaret incensuz. sicut in phemio hui⁹ ptis dictuz est. Et christus dū patrē interpellat p nobis angeloz ptransit intuitū quia intelligi nō potest q̄ntum pñtia sumpte carnis impetret apō patrem p nobis. sacerdos quoqz dū vicē christi gerit. qdammodo tegit et latet. quia nec cogitari nec narrari potest quāta virtus z potētia sit in vbis eius i hoc mysterio. q latet homines z angelos. Ad qō repñtandū in quibusdā ecclijs sacerdos secretā intrās quibusdā cortinis que sunt in vtroqz latere altaris que tunc extendunt quasi tegit et velatur. Seruitutis nostre. id est. mee z cūctoꝝ q tibi seruiunt z famulant. Et nota q due sunt ꝑtes seruitutis species. vna que soli creatori debet que dicit latria. altera que creaturis impendit. que vocat dulia. quasdam enim creaturas possumus inter omnia venerari. Utrāqz spēm dñs determinat dicēs Reddite que sunt cesaris cesari. et que sūt dei deo. Ad versus. Latria fit dño. debetur dulia seruo. Ad corpus christi fertur ipdulia ve. Latria ergo est seruitium siue cultus soli deo creatoꝝ debitus. quē debemus super omnia reuereri. Ad eā quidē ptinent tē pla altaria sacerdotia sacrificia festiuitates cerimonie z hmōi. que soli deo sūt exhibenda. iuxta illud. Dñm deū tuū adorabis z illi soli seruies. id est. soli deo seruitutē adorationis impendes. Nō enī sanctis z angelis ad honorē dei. sed poti⁹ deo ad honorē sanctoꝝ z angeloz dedicant templa. et altaria cōsecrātur. et sacrificia offerunt. nec ipis adorationis ꝑuitus sed soli deo impēditur vt dicet in phemio septime ptis. ne si secus fiat nō theosobie cultus exhibeat. sed idolatrie crimē incurrat seruiendo creature tāqz creatori z mutādo gl̄iam incorruptibil̄ dei in similitudinē corruptibilis hoīs. Si igit nec hoīes nec angeli adorādi sunt. attēdāt

quid agāt q̄ sub p̄textu cuiusdā religionis seu pietatis diuersas adorāt imagies. Nō enim licet manu factū aliq̄d adorare. vt probatum est in pte p̄ma sub titulo de picturis Una quidē tātū est dei patris imago quā vna cū patre adoratiōe venerari debemus scz vnigenitū dei filiū iesum christū. qui est splendor glorie ⁊ figura substātie eius. cui nō solū deitatē sed etiā humanitatē adorare debemus. iurta illud. Adorate scabellum pedū eius quoniā sanctū est. Ceteras vero imagines ⁊ creaturas sacras ⁊ sanctas. id est. angelos hoies ⁊ sacramēta nō latria sz dulia possum⁹ venerari. De adoratiōe angelor legit q̄ abraā oculis eleuatis in qual le mambre tres vidit ⁊ vnū adorauit ex angelis. Loth quoq; duob⁹ angelis intrantibus ciuitatē occurrēs adorauit petēs vt in domū suā hospitio declinarēt. De adoratione hominū legit̄ q̄ iacob vidēs esau venientem p̄cessit vtrāq; turmā. et p⁹on⁹ in terram septies adorauit. Filij q̄; iacob adorauerunt ioseph in egypto. De adoratiōe sacramentor dicit ecclia. Crucē tuaz adoramus dñe. Et alibi legitur. Christiani sacras imagines pie venerant̄ ⁊ adorāt. Seq̄tur. Dies quoq; nostros. Et nota q̄ leo papa adiunxit infra actionē. Hāc igit̄ oblationē vsq; Placatus accipias. Beat⁹ autē gregorius has tres petitiōes in canone dr̄ addidisse. Prima est. Dieſq; nostros in tua pace disponas. supple p eū q̄ p nobis est traditus in man⁹ eor qui pacē oderūt. Secūda. ab eterna damnatiōe nos eripi. supple p eum q̄ p nobis tpali morte damnatus est. Tertia. et in elector tuor iubeas grege numerari. supple p eū qui p nobis deputatus est cū iniquis. In pace tua ꝛc. Et nota q̄ est pax peccator. pax iustorū que dicit pax pectoris siue spūalis. pax tpis. et pax etnitatis De pace pctorū dicit ps. Zelaui sup iniq̄s pacē peccatorū vidēs. De pace iustorū dic aplus. Fruct⁹ spūs est. charitas gaudium. pax patiētia. Hāc reliq̄t dñs aplis dicens: Pacē relinquo vob. De pace tpis inq̄t prophet. Oriet in dieb⁹ ei⁹ iustitia ⁊ abūdantia pacis. De pace etnitatis dñs dixit apostolis. Pacē meā do vobis non quomodo hic mūdus dat ego do vobis. Pro hac triplici pace ter oramus i missa. Primo i hac oratiōe. Hanc igit̄. ibi. Dieſq; nostros i tua pace disponas. Secundo in oratiōe. Libera nos. ibi. Da propicius pacē in dieb⁹ nostris. Tertio in pax domini. ibi. Bona nobis pacem. vt de pace tempis p pacē pectoris transeamus ad pacē eternitatis. Ob ꝟ etiam sacerdos ter in missa osculat̄ altare. videlicet i principio canonis dicens. vti accepta ꝛc. et in oratione. supplices. et post orationem. Bñe iesu christe qui dixisti apostolis. licet quidē nonnes osculent̄. vt in sui adiutorium ad hoc impetrandū nouem choros vel ordines angelorū. in quib⁹ omnes sancti locati. vel locandi sunt inuocent ⁊ inducant. Vel hoc faciunt quasi gratias agētes de nouem ordinibus quos quilibet sacerdos gradatim suscepit. Circa huiusmodi altaris oscula notandum est q̄ sacerdos ea facit tribus temporib⁹ in missa. iurta tria quibus indiget ad alia tria ab eo in altari agenda. Primo ei facit quedā oscula añ collocationē hostie et calicis scz qñ p̄mo ad altare accedit. ⁊ qñ ad p̄mā collectā dictur⁹ est. dñs vobiscū. ⁊ iter⁹ p⁹ euāgeliū dictur⁹ est. dñs vobiscū. q̄ oscula facit vt fiat dign⁹ minister in sacrificādo Secundo facit alia post collocationē calicis ⁊ hostie priusq̄; cōmunicet scz dicturus. orate frēs ꝛc. Et quando in canone dicit. Vti accepta et qñ dicit. Ex hac altaris pticipatione. Et finita oratiōe illa. dñe iesu christe q̄ dixisti apostolis. que facit vt sit iustus in christi corpe recipiēdo. Tertio v̄o facit alia post q̄; communicauit scz dictur⁹. Pax dñs vobiscuz ante postcōmuniones. et cōpleta oratiōe. Placeat tibi sancta ꝛc. que facit vt sufficiēs inueniat̄ in gratias deo p receptis referēdo. Verus oscula que fiunt ante collocationes hostie ⁊ calicis. et ea que fiunt post cōsecrationem fiunt supra altare. videlicet in medio eius. Cum enī sacerdotis dignitas et autoritas i sacrificando. necnon et sufficientia ad referendum gratias d̄ acceptis sit solū a deo a q̄ nostra sufficiētia est. idcirco añ calicis et

hostie locationē ⁊ postq̄z cōmūicauit oscu
latur mediū altaris. p qđ ꝓpter vtutē cōse/
crationis ⁊ vnctiōis ibi in mēsa altaris fa/
cte maxime repītaī de⁹ in q̄ vniūtur extre/
ma. Oscula vo que fiūt post calicē ⁊ hostie
collocationē anteq̄z cōmunicet fiunt a sini
stris calicis ppe hostiā. Ad hoc enim q̄ sacer/
dos sit iustus in sacrificādo. requirit nō so
lum actio diuina. vex etiā sua. Vñ Augu/
stinus. Qui fecit te sine te nō iustificabit te
sine te. Requirit ergo dispositio ex pte sui.
qđ fit si nō resistit diuinis motibus. sz infu/
sio gratie fit ex pte dei. ideoq̄z oscula q̄ fiunt
añ cōmunionē nō directe fiūt in medio al/
taris. Rursus illud qđ est ex nobis in iusti/
ficatiōe nostra est qđ diminutū ⁊ modicuz
respectu eius qđ ex deo est. Merito ergo fi
unt a sinistra pte calicis q̄ est ps diminu/
ta ⁊ obliqua respectu dextre. Fiunt tñ iuxta
hostiā. tū quia in iustificatiōe plura et no/
biliora sunt a deo seu a christo. tū q̄ etiaz il
lud qđa nobis est potiꝰ haberet rōem ma
li q̄z boni. nisi qđammodo eēt a deo p gr̄iaz
puenientē elicitū regulatū et acceptū. Ido/
test etiā secūdo dici. q. iō q̄ calix ⁊ hostia
nō sunt sup altare. oscula fiunt in medio al
taris videlicet directe sup locum crucis ex
chrismate in ipsi⁹ cōsecratione facte. q̄ chri
stus stans in medio discipulox suox dixit
eis. Pax vobis. q̄ pax p ipsa oscula designat.
Tertio ad designandū q̄ sicut habet in cāti
cis christ⁹ alcēsum in cruce purpureū. id ē.
sanguine rubricatuz media charitate con/
strauit. q̄ charitas p oscula designat. q̄ etiā
media dr. quia cōmunis omnib⁹. p oibus
enī venit pati ex charitate. Ido zo fiūt oscu
la ipa manib⁹ sup altare deposita. Ido primo
ad notandū q̄ charitas p oscula designata
opibus debet inniti. Vñ ꝑm Greg. opatur
magna si est. si aūt renuit opari amor nō est.
Secūdo ad notādū q̄ in altaris sacrificio
sacerdos omniū tpaliū curā deponere ⁊ so/
lum ipsi sacrificio affixā mentē debet habe/
re. Tertio ad designādū q̄ ad hoc opa ei⁹ nō
sufficit. qđ solū dei miꝰicordia obtinet. Ad
hoc nōnulli in locis ipsis oscula dis. signuz
crucis cū trib⁹ extēsis digitis ꝓpius impmūt
tū q̄ oīa in fide trinitatis agēda sunt. tū q̄
regulariter q̄quid ore applicandū est. dz p
us crucis signaculo insigniri. Et quāq̄z al/
taris mēsa ꝓsecrata fuerit ⁊ alia multa cru/
cis signa in ipo misse officio pcesserint. non
tñ hec supfluūt. tū q̄ nō rōe ipi⁹ loci. sz rōe
opis in loco ipo fiendi fiūt. tū q̄ quātūcū/
qz altaris mēsa fuerit cōsecrata. nescit tamē
qđ in ipso loco maligno spūi ꝓmittat a dō.
Alia etiā multa signa ꝓpius facta nō rōe lo/
ci sed rōe ꝓsecratiōis corꝑis ⁊ sanguis chri
sti facta fuerūt. Alij tñ in penultimo ⁊ fina
li dñs vobiscū nec osculant altare nec i illo
impmūt signū crucis. sz se solū añ faciē su/
am signāt ⁊ bñ. tū q̄ p altaris osculū qđ i fi
ne misse fit intelligit sacerdos oīa pcedētia
approbare. et eis toto mentis affectu assen/
tire. tum quia p corꝑis dñi pītiam omnis
immūdus spūs de loco ipo credēd⁹ est au
fugisse. De osculo etiā altaris ⁊ libri sub ti.
de altaris osculo dictū est

Quinta pars canonis

Vam oblatiōez

ꝛc Quita ps in q̄ sacerdos accedit
ad dominici corꝑis consecrationē
dicens. Quā oblationem. id est. terrenam
materiā ad corꝑus tui filij destinatā tu de/
us quesumus in omnib⁹. id est. tota cogni
tione tota mente et toto intellectu dignex
facere benedictaz ꝛc. Sane quarta feria iu/
das vnus ex duodecim a diabolo supplan/
tatus. immane sacrileguū perpetrauit. dum
filium dei triginta argenteis vendidit pha
riseis in recompensationē damni qđ incur
rerat ꝓpter effusionem vnguenti Quare
inquit hoc vnguentum non venit tricentis
denarijs ⁊ datum est egenis. Dixit autem
hoc non quia de egenis pertinebat ad euz.
sed quia fur erat et loculos habens ea que
mittebantur asportabat. Quilibet autem
argenteus valebat decez denarios vsuales
⁊ ita damnū vnguēti qđ valuerat trecētos
denarios triginta recōpensauit argenteis.
Si vero dicamus argenteos fuisse denari
os vsuales. dicemus q̄ iudas vendidit chri
stū quasi vile mancipiū. xxx. denarijs q̄ sūt

decima ps tricētoꝝ denariorꝝ q̄s valuerat vnguentū. ¶Propter q̄ dñs despectiue loquit̄ p̄ pphetā. Et appenderūt in q̄t mercedē meā .xxx. argenteis p̄cū appreciati q̄ appreciatus sum ab eis. Ad designandū ergo p̄cij quantitatē quo christ⁹ vendit⁹ est sacerdos hic facit tres cruces cōmuniter super oblatā ⁊ calicē cum dicit. Benedictaꝫ ascriptam ⁊ ratā. ¶Hāc ⁊ tricenta piter ⁊ .xxx. multiplicationē suscipiūt a ternario. ¶Postmodum aūt ad designandū venditionē et emptionē duas cruces impōmit singillatiꝫ vnā sup oblatā ⁊ alterā sup calicē. cū dicit. vt nobis corp⁹ ⁊ sanguis fiat. q.d. Illa venditio fuit maledicta. pscripta. irrita. iniqua et detestabilis. sz tu de⁹ hāc oblationē dignerīs facere bñdictā ascriptā ratā rōnabilē et acceptabilē. Judas enī dilexit maledictionē ⁊ veniet ei. ⁊ noluit benedictionē ⁊ elongabitur ab eo. sed tu de⁹ hāc oblationē dignerīs facere bñdictā p quā nos in celestib⁹ bñdicas. Judas delet⁹ est de libro viuentium et cū iustis nō scribet̄. sz tu de⁹ hāc oblationē dignerīs facere ascriptā p quā nos inē electos ascribas. Judas laqueo se suspēdit et episcopatū ei⁹ accepit alter. sed tu deus dignerīs hāc oblationē facere ratā. p quā ratum sit nostre salutis pmissum. vel rataꝫ q̄ ad confirmationē in omnib⁹ bonis. ne sic cayn offeram⁹. q̄ se nō deo sed diabolo obtulit sacrificiū Itē iudas exiuit cōdemnat⁹ ⁊ oratio ei⁹ facta est in peccatuꝫ. sz tu deus hāc oblationē facere dignerīs rationabilez id est. rōe plenā. p quā rōnabile fiat nostre fruitutis obsequiū. Judas q̄z reddidit malum p bonis. ⁊ odiū p dilectiōe retribuit. sz tu deus hanc oblationē facere dignerīs acceptabilē. p quā nos tibi reddas acceptos. Secūdo fiūt tres cruces cōmuniter super oblatā ⁊ calicē. q⁊ christ⁹ tria cōmunit̄ egit circa panē ⁊ vinū. videlicet accepit. benedixit. ⁊ dedit. ¶Postmodū spēaliter facit vnaꝫ crucē sup oblatā. q⁊ dixit comedite Hoc est corpus meū. et alterā sup calicez. q⁊ dixit bibite q⁊ hic est sanguis me⁹. Et p̄m būc sensuꝫ recte subiungit̄. Qui p̄die q̄z pateret̄ ⁊c. Tertio fiūt tres crucel. q⁊ iudas vēdidit christū ad crucifigendū trib⁹. s. sacerdotib⁹ scribis et phariseis. Ad notandū ergo cōmuniter tres emptores. fac̄ sacerdos tres cruces cōmuniter sup oblatā ⁊ calicē duꝫ dicit. bñdictam ascriptā ⁊ ratā. Ad notandū vero discrete venditorē ⁊ venditū. vel tradentem ⁊ traditū. facit duas cruces discrete sup oblatam ⁊ calicē cū dicit. vt fiat corp⁹ ⁊ sanguis Quarto tres p̄me cruces notāt q̄d factum est esse ex vtute crucifixi. vel significant tres dies q̄bus christus p̄dicauit post dominicam in ramispalmaꝝ. vel triduū quo in sepulcro quieuit. vel tria loca corpis in q̄bus passus est. i. manus pedes et latus Bene vero sequentes significāt diuinā ⁊ humanaz naturā. vel q⁊ christus in aīa ⁊ corpe passus est. Et fiūt quinqz in figurā q⁊ christ⁹ q̄nqz vulnera habuit Vel ī q̄nqz crucib⁹ temp⁹ legis exp̄mim⁹ q̄d q̄nqz libris distinguit̄. ⁊ in quolibet christi passio denotat̄. q̄ lex quiqz ps̄onis regebat̄. s. iudice. rege. p̄ncipe. pphet̄a. et sacerdote. q̄bus christus assimilatur. ¶Possunt quoqz verba p̄missa secundo modo sic exponi. ¶Petimus vt deus hanc oblationē faciat benedictā ascriptā ⁊ ratam. id est. vt eā consecret. approbet. ⁊ confirmat in rōnabilem hostiaz et acceptabile sacrificiū. vt ita nobis. id est. ad nostrā salutem panis fiat corpus ⁊ vinuꝫ sanguis dilectissimi filij tui dñi nostri ihesu christi. ¶Patri quidē dilectus est fili⁹. sicut ipse pater ō celo testatus est dicens. ¶Hic est fili⁹ meus dilectus ⁊c. Et nos eum diligere debemus. quia ipse p̄ior dilexit nos et p̄o nobis est passus Tertio modo sic. Quesumus vt tu deus hanc oblationem facere dignerīs benedictā. id est. vt a te spiritualiter benedicatur. vnde virtute patris nostri fit benedictus fructus ventris virginis marie. ascriptam. id est. talem que ō memoria tua nulla possit obliuioni deleri. ratam. id est. talez que de beneplacito tuo nulla possit obliuione conuelli. rationabilem. id est. talez que tue diuine rationi conueniat. ¶Refert enim inter rōnabile ⁊ rationale. ¶Rationabile ō q̄d de ratione p̄cedit. rationale vo q̄d vtit̄ rōne. Unde ⁊ liber iste rōnale vocat̄. quia

eoꝝ que in ecclīasticis officijs agunt conti
net rōes. Acceptabilē. i. vt p eā tibi deo acce
ptemur. Quarto modo sic. Bigneris
facere bñdictā. i. spūsancto replere. ascriptā
id est. diuinitati ascribere. ratā. i. in veritate
vt ad salutē sufficiat solidare. rationabilez
nostra fide. acceptabilē nostra deuotione.
Quinto mō sic. Quā oblationē tu de⁹
omnipotēs digneris facere in omnib⁹ bñ
dictam. Ꝑ est trāsferre in eā hostiā. que ē oī
modo benedicta. ascripta. rata. rationabilis
ꝛ acceptabilis. Bñdicta ꝺr hostia salutaris
id est. ab omni causa maledictiōis īmunis
tam originali q̄z actuali. tā criminali q̄z ve
niali. sicut elizabeth inq̄t ad virginē. Bñdi
ctus fruct⁹ ventris tui. Ascripta ꝺr. id ē. scri
pturis et figuris veterib⁹ designata. tam in
agno paschali q̄z in māna celesti. taz in ysaac
immolādo q̄z in abel immolato. quoniam
vt inq̄t ioñes. Hic est agn⁹ q̄ occisus est ab
origine mūdi. Rata ꝺr quasi nō trāsitoria.
sicut vetus lex. q̄ cessit vbi noua successit. sz
que pmanet in eternū p̄m ordinē melchise
dech. Rationabilis ꝺr quasi nō peculialis.
sicut erat legalis q̄ sanguine thaurorꝝ ꝛ hir
corū nō poterat a pctō mūdare. sz q̄ sangui
ne pp̄rio p̄sciētias emūdat ab op̄ibus mor
tuis. Acceptabilis ꝺr quasi nō illa. de q̄ dic
ppheta Sacrificiū ꝛ oblationē noluisti. si
cut ait dñs: Nō accipiā de domo tuo vitu
los. neq̄z de gregib⁹ tuis hircos. sz illa de q̄
dicit ps. Tibi sacrificabo hostiā laudis Et
dñs ait. Sacrificiuz laudis honorificabit
me. Et p̄m hāc expositionē recte subiungit.
vt fiat corp⁹ et sanguis dilectissimi filij tui
ꝛc. patri enī dilect⁹ est fili⁹. iuxta illud. Hic ē
filius me⁹ dilect⁹ ꝛc. Et nos eū diligere de
bem⁹. q̄ ipe p̄rior dilexit nos ꝛ passus est p
nobis. Aug⁹ vō sic exponit. Bñdictā p
quā bñdicimur. ascriptā p quaz in celo ho
mines ascribimur. ratā p quā in visceribus
christi. i. de corpe christi qō est eccl̄ia censē
mur. rōnabilē p quam a bestiali sensu exui
mur. acceptabilē vt q̄ nobis ipsis displicem⁹
p hāc acceptabiles e⁹ vnico filio sim⁹ Sub
iungens q̄z sacerdos euāgelistaꝝ vba assu
mēs dicit Qui ꝑdie q̄z patereť ꝛc. Am b. dic
q̄ hec vba. quā oblationē ascriptaz rōnabi
lem ꝛc. sunt vba euāgeliste vsq̄z ibi. Accipi
te ꝛ māducate ꝛ bibite ex Ꝑ oēs. Alij vō di
cunt q̄ alexander papa p̄m⁹ addidit cano
ni verba illa. Qui p̄rdie. vsq̄z boc ē corpus
meum

Sexta pars canonis

Vi prdie quam

patereť ꝛc. Sexta ps. Et hec verba
ꝺr alexāder papa p̄mus addidisse
vt p̄missum est. Nō aūt ab hoc loco agitur
repñtat id q̄d christ⁹ in cena fecit. Et est sen
sus horꝝ vborū. Qui p̄die q̄z patereť. i. vna
die anteq̄z ipe passus est p nobis voluit tra
dere discipulis suis corporis ꝛ sanguis sui
mysteriū vt illi traderēt nobis. Quintade
cima nāq̄z die p̄mi mēsis. q̄ tūc extitit feria
sexta passus est christ⁹. ꝛ p̄cedēte nocte vide
licet decima quarta luna p̄mi mēsis ad ve
sperā vt legis scripturas impleret. post ty
picum pasca corpis ꝛ sanguis sui sacramē
tum instituit. et eccl̄ie tradidit frequētāduz
Sic ei fuerat p̄figuratū. in exodo. Decima
die mēsis p̄rimi tollat vnus quisq̄z agnum
p familias ꝛ domos suas. et ꝑuabit eū vsq̄z
ad quartā decimā diē mēsis hui⁹ immolabit
q̄z eum vniuersa multitudo filiorum israel
ad vesperā. et sument de sanguine agni. ac
ponent sup vtrūq̄z postē. et in supliminari
bus domorū in q̄bus comedēt illū. Et post
pauca. Est enim pbase. id est. transitus dñi
Illud aūt notandū est q̄ sicut māna datuz
fuit hebreis post transitū maris rubri. iam
submersis egyptijs. sic eucharistia dat christ
ianis post ablutionē baptismi taz deletis
peccatis. vt p baptismū emundemur a ma
lo. p eucharistiā cōfirmemur in bono. Sic
enim māna populū illum p vastitatem in
uie solitudinis ad terram p̄missionis pdu
xit. sic eucharistia populuz istum p incola
tum vite pñtis ad patriam paradisi perdu
cit. sic dicta. quia non aliud inuenituz voca
bulum quo digne tantum sacramentū va
leat appellari. nisi q̄ grece meli⁹ dicī eucha
ristia. quod latine exponit p̄m isidorꝝ. bona
grā. vel p̄m alios datorꝝ grē. Viaticū quoq̄z

recte appellat. qz reficiēs in via deducā ad patriam. Sicut ei filijs israel a trāsitu maris rubri māna nō defuit donec venirēt ad terram promissiōis. ita z fidelib⁹ renatis per baptismū rubricatū z sanctificatuz sanguine christi. nō deficiet eucharistia. donec veniet finis seculi. Sz nec tūc nisi q̄ ad hoc. qz vlterius nō sumet sub specie. sed videbim⁹ deū facie ad faciē. Hostia vō secm hebreos dr ab hostio. quoniā ad hostiū tabernaculi offerebat. sed secm gentiles dr ab hoste. quia devictis hostib⁹ fiebat hostia id est. sacrificiū z victima p vincendis. de quo dictum est sub ti. de oblatiōe. Dicit quoqz hostia īmolatio. quia ibi christ⁹ sacramētaliter immolatur. q̄ semel in vitate p peccatis īmolatus est in cruce. qđ tractū est a mola. q̄ fieri solebat de quodā genere frumēti. quod far seu ador dr. Qđ ergo in māna precessit eucharistia cōsummat. nā quātālibet quisqz prē accipiat totaz pcipit eucharistiā. sicut evenit de manna. qz nec q̄ pl⁹ collegerat habuit ampli⁹. nec q̄ min⁹ pauerat repit minus Hāc ergo pfigurabat panis ille celestis. de quo sapiēs pteslat. Panē de celo prestitit sine labore omne delectamentuz in se habētem. z omnis saporis suauitatē Quod ō se christ⁹ exponēs. Ego inquit sum panis vivus q̄ de celo descēdi. si q̄s māducaverit ex hoc pane vivet in eternū. z panis quez ego dabo caro mea est p mūdi vita. Et est notādum q̄ in ecclia cōmunicat corpus christi sumēdo. pacē dando. panē benedictū et benedictionē suscipiēdo. vt dicetur sub titulo de pacis osculo. Qui aūt vult cōmunicare debet timorē fidē z dilectionē habere. Seq̄tur Accepit panē ꝛc. Hunc sacrificij ritum melchisedech legitur p̄mus celebrasse offerens panē z vinū. erat enī sacerdos dei altissimi. Vñ dauid inqt ad christum. Tu es sacerdos in eternū secm or. mel. ꝛc. Sacrificiuz igit euangelicū pcessit legale nō solū dignitate sed etā tpe. sicut aplūs pleni⁹ oñdit in epla ad heb. Jō vo panē z vinū in sacrificium corpis z sanguis sui christus instituit. vt in sumptiōe corpis z sanguis christi doceat eē pfecta refectio. qz sic p ceteris cibis z potib⁹ corpalib⁹ panis corhoīs confirmat z vinū corhoīs letificat. ita corp⁹ et sanguis christi p ceteris cibis z potib⁹ spūalibus ī terioꝛē hoīem reficiūt z saginat. Vñ poculum tuū inebriās q̄z pclarū est. In bis enīz duob⁹ plena pfectit z pfecta refectio sic ipse testat. Caro mea vere est cibus et sanguis meus vē est pot⁹. Be ꝫ etiā dicet in. vij. pīcula sup vbo. Hic est calix. Cetez panis debet esse de frumento. vinū qz de vite. qz christus semetipm cōparauit frumēto. cuz ait: nisi granū frumēti cadēs in terrā mortuuz fuerit ipm solū manet. et viti. cuz dixit. Ego sum vitis vera. Ipse etiā fuit racem⁹ in torculari crucis pssus. Vñ esa. lxij. Vestimenta tua sicut calcantiuz in torculari. Sdoꝛo nec racem⁹ vue. nec granū frumēti debz offerri nisi vel expssus in vinū vel redactuz in panē. quia christ⁹ z panē se dicit. z frumēto se cōparat. In canone tñ aplox i burcardo libro. v. c. si q̄s ita tenet. Si q̄s epūs vel psbyter pter ordinationē dñi. alia quedā i sacrificio offerat super altare. id est. mel aut lac. aut p vino siceram aut cōfecta quedā. aut volatilia. aut animalia aliqua. aut legumina. constitutionez faciens deponatur. Be hoc dictuz est sub titulo de oblatione sacerdotis. Non debet etiam in pane ipso poni sal. quāuis quidam heretici contrariū faciant. propter illud quod scriptum est. Quicquid obtuleris sacrificij sale condies. Et illud. Non auferes sal federis domini dī tui de sacrificio tuo. Et illud. In omni oblatione tua offeres sal. Et in euangelio. Omnis victima salietur. Que de sale discretionis non materiali intelliguntur. Sdanis autez hic formatur in modum denarij. tum quia panis vite pro denarijs traditus est. tuz qz idem denarius in vinea laborantibus in p̄mium dandus est. et in forma rotunda. vt dictum est sub titulo de oblatione. In hoc etiam pane sepe scribitur nomen z imago imperatoris nostri. quia per eum in imaginem dei reformamur. z noīa nostra ī libro vite scribuntur. Nonnulli etiā ibi agnum figurāt. tum quia bis qui immolat verꝰ est agn⁹. tū etiā ppt illd̄ qđ legit exo. xxix. Hoc

est quod facies in altari. offeres agnos iugiter ⁊ vinū ad libandū in agno ¶Panis q̄z nō fermentat⁹ sed azim⁹ in sacrificium debet offerri. tum rōe facti. tum rōe mysterij. Scriptū nāq̄z est in exodo. ¶Primo mense ⁊ xiiij. die p̄mi mensis ad vesperaz comedetis azima vsq̄z ad diē. xxj. eiusdē mensis ad vesperā. Itē septē dieb⁹ fermentatū non inuenietur in domib⁹ vestris. Itē qui comederit fermentatuz. peribit aīa ei⁹ de cetu israel. Itē omne fermentatū non comedetis Itē in cūctis habitaculis vestris comedetis azima. Cū ergo christ⁹ die. xiiij. p̄mi mensis ad vesperā cenauerit cū discipulis ⁊ agnuz pascalē comederit. ⁊ vtq̄z ritu legali cū azimis panib⁹ et lactucis agrestib⁹. cōstat q̄ ea hora fermētatū nō inueniebat in domibus hebreoz. ⁊ ita panē azimū in corp⁹ suū absq̄z dubio ꝓsecrauit. Cū enī fermentū corruptionē significet. vñ fm aplm. modicum fermēti totā massaz corrumpit. vt nihil corruptū. vel corrumpēs. sz totū sincez vt sincerans in hoc esse sacramēto monstret. ñ fermentatū sed azimū ꝓsecramus. iuxta illud apli. ¶Pascha nostrū immolat⁹ est christus ita q̄z epulemur nō in fermēto veteri sed in azimis sin. ⁊ ve. Greci tamē in suo pristētes errore de fermētato ꝓficiunt. latinos azimitas vocātes. cū ipsi ferī⁹ fermētarij valeāt nūcupari. Dicūt enī in pascheue lunaz. xiiij. extitisse. in qua ver⁹ agn⁹ est immolat⁹. vt legis implerēt figura. q̄. xiiij. luna p̄mi mēsis pascalē agnū iusserat immolari. Dñs ergo eo die se passurū esse p̄noscens. in p̄cedenti vespera necessitate duct⁹ anticipauit comedere pascha. Et q̄ tunc licite poterat comedi fermentatū. ideo ⁊ ipi corp⁹ dñi de fermentato cōficiūt. Dicūt etiā q̄ cum beata vgo maria p̄gnans fuerit de spū sancto. recte p fermentatū significat dñi incarnatō. ppter virginei vteri tumorē Sed rñderi potest q̄ nō offerim⁹ in sacrificiū vginis vteꝝ. nec ille est ad transsubstantiandū necessarius. sz fides ⁊ dei vbū. Sed nunq̄d ꝓficit q̄ fermētatū hodie apud nos sacrificat. Et videtur q̄ nō. cū christ⁹ azimū ꝓsecrauerit quando sacramētū instituit. vt dictū est. ¶Preterea vt tā dicet ecclia a beatis petro ⁊ paulo hūc sacrificij ritū accepit. Quidā tñ cōtradicūt p̄sertim si negligētia vel ignorātia hoc facit ¶Mā ⁊ legit in leuit. Offeretis panes fermētatos cū hostia grāz que offert p pacificis Itē in pentateuco legit. Offeretis panes primiciarum de duab⁹ decimis fermentate simile. Et multis cū fermētato cōficientibus ecclia cōmunicat. Sequit. Eleuatis oculis in celū ꝛc. ¶Per hoc q̄ christ⁹ oculos in celuz leuauit. insinuat nob⁹ se habere a patre q̄d habet. q̄q̄z in p̄ncipio nostroz operū debemus dirigere mētis oculos ad dñm tanq̄z ad autorē omniū operū bonorū. Itē p hoc q̄ oculos ad celū leuauit ⁊ patri grās egit. docuit nos q̄ sp patri supplicare debemus vt hoc tā magnū sacramentū p manus nostras p̄ficere digneť. Hic aūt tria cōmemorant que null⁹ euangelista⁹ describit videlicet. Eleuatis oculis in celū ꝛc. vsq̄z discipulis suis. Itē eterni testa. Itē Mysterium fidei. Quis ergo tāte audacie extitit vt hꝫ corde suo temptauerit interponere. Sane formā istaz vborū ab ipo christo acceperunt apli. ⁊ ab ipis ecclia Multa q̄dē tā de vbis q̄z de factis dñicis ppter brevitatē p̄termiserunt euāgeliste. q̄ tamē apli supleuerunt vt est illud q̄d aplūs ait in epla ad chorinť. Visus est plus q̄z q̄ngentis fratrib⁹ simul deinde visus est iacobo. deinde aplis oīb⁹. nouissime aūt tanq̄z abortiuo visus ē et mihi. ¶Mā ⁊ iter ipos euāgelistas queda omittunt ab vno que supplent ab alio. Vñ cum tres euāgeliste cōmemorēt. hꝫ est corp⁹ meum, sol⁹ lucas adiecit. q̄d p vob tradetur. ⁊ cū matthe⁹ ⁊ marc⁹ dicāt p multis. lucas dicit p vobis. sz matthe⁹ addidit in remissionem peccatoruz. Sequit. Grās agens ꝛc ¶Hinc colligit vñ sacrificiū laudis dicatur. Dicit enī sic q̄ christ⁹ grās agens illud instituit. Grās aūt agebat nō p se sz p nobis id est. preparatiōe omniū futura. De hoc dictū est in secūda pticula sup vbo p q̄bus Bñdixit ꝛc. Benedixit enī benedictiōe celesti et vtute verbi. qua conuertitur panis in substantiā corpis christi scz hoc est corpus meū. Et in platiōe huius vbi fit crux super

panem.que significat q̄ christus passus est etiam in natura Totus enī passus est. ꝛ p̄m aiam̄ ꝛ p̄m corp̄. vt dicet in .xj. pticula super v̄bo. et p̄stas. vt totū hominē redimeret. Quia enī christus accepit panē ꝛ calicē in sanctas ac venerabiles manꝰ suas vtrūq3 benedixit. ideo sacerdos christi exemplo panē ꝛ calicē in manꝰ accipiēs vtrūq3 p̄ se crucis signaculo benedicit. que due crucēs innuunt tps cene ꝛ grē in quo duo pietes i angulari lapide cōiunguntur. vel q̄ gigas gemine substātie crucifigit̄. Cū aūt ad p̄lationem istoꝝ verboꝝ. Hoc est corpus meum hic est sanguis meꝰ. sacerdos cōficiat. credibile iudicat̄ q̄ ꝛ christꝰ eadē v̄ba dicēdo cōfecit. Verū cū dñs p̄us fregerit q3 consecrauerit. videt̄ q̄ eccl̄ia que p̄us p̄secrat q3 frāgat. aliter agit q3 christꝰ egerit. et sic peccat quoniā eius actio nostra debet esse instructio. Sup hoc dixerūt quidaz. q̄ christꝰ p̄ benedictionē ꝛ cōuersionē fregit. nam tūc cōfecit cū bñdixit. Iām hoc ordine p̄struentes. Accepit panē ꝛ benedixit subaudiēduz est dicens. Hoc est corpus meū. et tunc fregit. et dedit ꝛ ait. Accipite et comedite. ꝛ iterauit hoc est corpus meū Prius ergo protulit hec v̄ba vt eis vim p̄ficiendi tribueret. deinde ptulit eadē vt aplōs formā cōficiendi doceret. Alij dixerūt q̄ etiā christꝰ p̄us fregit q3 p̄secrauerit. nā p̄us benedixit ꝛ postea fregit. demū ptulit v̄ba illa. hoc est corpus meū ⁊c. ꝛ tūc dedit. ꝛ p̄m hoc ꝛ sacramētum cōfecit. et formā instituit post bñdictionem. cū dixit. hoc est corpꝰ meū. intelligētes illā bñdictionē fuisse. vel aliq̄d signum q̄d sup panē impssit. vel aliq̄d verbū q̄d super panē expssit. Quibꝰ illud videt̄ obsistere. q̄ p̄us fregit q3 dixit. hoc est corpꝰ meuz nec est etiā credibile q̄ p̄us dederit q3 p̄secerit. Sane dici potest q̄ christꝰ v̄tute diuina nobis occulta p̄mo cōfecit. ꝛ postea formā expressit. sub qua posteri bñdicerēt. Ipe nā q3 p̄ se v̄tute ppria benedixit. nos v̄o ex illa v̄tute quā indidit v̄bis Cū ergo sacerdos illa christi v̄ba pnunciat. hoc est corpꝰ meū. ꝛ hic est sanguis meꝰ. panis et vinū i carnē ꝛ sanguinē p̄uertunt̄ illa verbi v̄tute. q̄ verbum caro factū est et habitauit in nobis. q̄ dixit. et facta sunt. mandauit ꝛ creata sunt. qua feminam mutauit in statuā ꝛ virgam conuertit in colubrū. qua fontes mutauit i sanguinē et aquā conuertit in vinū Nam si verbū belie potuit ignē de celo deponere nonne verbū christi poterit panē in carnez mutare. certe mauſ est de nibilo creare q̄d non est. q3 q̄d est in aliud transmutare. ꝛ in cōparabiliter maius est q̄ deus ita factus est homo q̄ non desinat eē deus q3 q̄ panis ita fiat caro q̄ desinit esse panis. Illud per incarnationē semel factū est. istud per consecrationē iugiter fit. Ad p̄lationez ergo verboꝝ panis diuinitus transsubstantiat̄ in carnē. diuina enī ꝛ materialis huiꝰ sacrificij substantia est verbū quod accedēs ad elementū p̄ficit sacramentū. sicut verbum carni vnitū efficit hominē christuz. Notandum aūt est q̄ in corpe christi vndecim miracula cōsiderātur de q̄bus expressa redditō nō potest. licet similitudinarie ratōes ad hoc deseruiāt Primū est quia panis ꝛ vinū transsubstantiātur in corpus et sanguinem. de quo iam rationes posite sunt. Alia etiā ratio huic deseruit. quia et cibꝰ et potꝰ corpal̄ fit caro ꝛ sāguis mediāte natura. multo ergo fortius ipa natura scz deus immediate facere potest q̄ panis cōuertat̄ in corpus suū ꝛ vinū in sanguinē Secūdum est q̄ quotidie panis trāssubstantiat̄ in corpus ꝛ nullum fit augmentum in deo Ratio huic deseruit. quia et si scio aliquod secretū q̄ plurib⁹ manifesto. licet illō⁹ omnes illu me reuelāte sciant tamē in me solo siue in mente mea nullū p̄opter hoc fit augmentum. Tertiū quia quotidie sumit̄ et comeditur. nec aliqua fit eius diminutō ratio. quia si ō lumine meo lumia mille sumātur nil deperit in meo. nā et vidua sareptena comedebat et nunq3 diminuebatur farina de hydria. nec oleū ō lecbito Quarum est quia indiuisibile diuidit̄ ꝛ in qualibet pte eucharistie totus ꝛ integer remanet ratio in speculo in quo aliquid repñtatur. et si diuidatur per ptes. in qualibet pte idez repñtatur. vt dicet in sequēti pticula super

verbo simili modo. Quintū quia a criminosis sumptū non coinquinat. ratio q̄ nec sol transiens super loca fetida coinquinatur. Sextū quia corp⁹ christi q̄d est cibus vite. peccatorib⁹ est mortale. vt dictum est in prohemio huius partis. ratio quia et infirmis et debilibus corpebona cibaria et capones et bona vina sunt nociua. Septimum quia sumptū a sacerdote et quolibet alio. ore clauso in celum rapit. vt tā dicetur super verbo. accipite. ratio quia de corpore virginis incorrupte christ⁹ exiuit. quia etiā de monumento clauso surrexit. cum sit res simplicissima. et hostio etiam clauso in locum vbi erāt discipuli intrauit Octauū cum sit corpus immēsum et in tam parua hostia stat. ratō quia et pupilla oculi que minima est magnum montē apprehendit Nonū quia idem corpus totum simul in diuersis locis consistit et a diuersis percipitur. ratio quia et verbum hominis semel prolatum iuxta vocis naturā totū simul est in auribus diuersorū. Preterea qui fecit corp⁹ et locū vtrūq; facit in altero esse vt vult. Rursus luna et sol et lumen in diuersis locis et a diuersis videntur Decimū quia panetrāssubstantiato remanēt accidētia panis scz ponderus. color. et sapor. ratio p similitudinez deficit hic vt dicetur sup verbo fregit. Undecimum quia sub specie panis est et sumit corpus et sanguis christi imo tot⁹ christus similiter sub specie vini est et sumit vtrūq;. et tamē nō est ibi duplex sumptio corporis et sanguinis christi Ratio quia licet in vno prandio comedā ante potū et post. non tñ dicor bis prandere. et de hoc dicet sub. vij. particula sup vbo. Simili modo Verūtñ sicut ait leo papa. Quid queris nature ordinem in christi corpe. cū preter naturā sit ipse christ⁹ natus ex vgine. Et nota q̄ quedā matrona singulis dieb⁹ dominicis offerebat panes beato gregorio. q̄ cū p⁹ missam solennia corp⁹ domini illi offerret et diceret. Corpus dñi nostri iesu christi custodiat te in vitam eternam. Illa lasciua subrisit. Ipse vero mox dextrā ab eius ore conuertens panem illam dominici corporis super altare deposuit. deinde coram populo matronam interrogauit ob quā causam ridere p̄sumpserit. At illa inquit. quia panē quem propriis manibus fecerā tu corpus dñi appellabas. Tunc gregori⁹ pro mulieris incredulitate se in orationē prostrauit. et surgēs particulam illam panis ad instar digiti carnē factā reperit. et sic matronā ad fidē conuertit. Orauit iterū et carnem illā in panem conuersam vidit et matrone sumendam tradidit. Legit quoq; q̄ cū hugo de sancto victore doctor excellentissimus vltima infirmitate laboraret. corpus dñi instanter petijt sibi dari. Cū q; nullum abū retinere posset fratres eius turbationē timentes simplicē sibi hostiam attulerunt. Quod ille per spūm agnoscēs ait. Quid dissereatur vestri deus fratres. cur me deludere vultis Iste enī quē portastis dñs meus non est. At illi attoniti mox corpus domini attulerūt. sed ip̄e videns se non posse recipere elevatis in celū manibus sic orauit. Ascendat filius ad patrē et spūs ad eum qui fecit illum. Ecci. vlt. Et inter hec verba spiritum emisit et corpus dñi ibidem disparuit. Quinq; autē ex causis sacramētū corporis et sanguinis sui christus sub alia specie sumendū instituit. Prima est ad augendum meritū. quoniā aliud ibi eē cernit et aliud esse credit vt fides habeat merituz cui humana ratio non p̄bet experimētum Secunda est ad fouendū sensum. ne abhorreat animus q̄d cerneret oculus. quia non consueuim⁹ carnē crudā comedere vel sanguinem humanū bibere. Fouetur enim sensus in vno dū videlicet solita p̄cipit. et edificatur fides in altero. dum in eo quod videt quale sit illud q̄d non videt agnoscit. Tertia est ad vitandū ridiculū ne insultaret paganus cū illud ageret christianus. vt ita veritas assit et ridiculū desit. Quarta q; non posset mortalis homo intuere claritatem q̄ est in corpore christi. quod experti sūt discipuli in transfiguratiōe. preterea panis confirmat et vinū letificat cor hominis. Quinta. non sumitur sub specie agni. ne iudaizare videamur de more legali agnū offerētes.

Sequitur fregit. Queri solet q̄d christ⁹

in mensa tunc fregit. ⁊ quid sacerdos nūc ī altari frangit. Et fuerunt qui dixerūt. q̄ sic̄ post consecrationē vera panis remanēt accidentia. sic et vera panis substātia. quia sicut subiectū non potest subsistere sine accidentibus. sic accidentia non possunt subsistere sine subiecto. quoniā accidētis esse nō est aliud q̄z ēsse. sed panis ⁊ vini substātijs pmanentibus. ad plationē illoz vbozū corpus et sanguis christi veraciter incipiūt eē sub illis. ita q̄ sub eisdē accidētib⁹ vtrunq̄z vere suscipit. s. panis et caro. vinū ⁊ sanguis quozū alterū probat sensus. reliquū credit fides. Alii dicunt q̄ substātia panis frangit̄ ac atteritur. inducentes ad hoc illud apli. Panis quē frangimus. Et lucas dic̄ Una sabbati cū venissemus ad frangendum panes ⁊c Et p̄m eos dum sacramentū a mure comeditur etiā ipa panis substantia comeditur. sub qua corpus christi moz eē desinit cum comedi incipit. Innocenti⁹ tertius dixit in speculo ecclie. q̄ forma panis frangitur ⁊ atterit̄. sed corpus christi sumit̄ et comeditur. ea que notant corruptionē referens ad formā panis. ea vero que notāt acceptiōez ad corpus christi. Berengarius q̄ppe q̄ suspectus habebat̄ de hereli. coram nicolao papa cōfessus est panē ⁊ vinum que in altari ponunt̄ post cōsecrationē non solum sacramentū sed etiā in veritate verū corp⁹ ⁊ sanguinem christi esse. et sensualiter non solum sacramentū sed etiaz in veritate manib⁹ sacerdotum tractari frangi ⁊ fidelium dentib⁹ atteri. Non autē corpus christi vel in ptes diuiditur vel dentib⁹ laceratur. cū sit īmortale ⁊ impassibile Sed in qua re fiat fractō vel attritio beatus augustin⁹ oñdit dicēs: Quādo christus manducat̄ reficit nō deficit. nec quādo manducam⁹ ptem de illo facimus. et quidē in sacramēto sic fit. nam et christus carnalē sensum discipulozū redarguit. qui putabāt carnē eius sicut aliaz carnem diuidendā in ptes et morsib⁹ laceranda. Dicit autē forma panis non q̄ fuit sed q̄ fuit. sicut dicebatur simon leprosus. nō q̄ talis existeret. sz quia talis extiterat. Si vo queratur q̄d a mure comedit̄ dū sacramentum comedit̄. vel quid incinerat̄ cum sacramentū cremat̄. Rñdet ipe innocenti⁹ q̄ sic̄ miraculose substātia panis conuertitur in corpus dñi. cū ⁊ incipit esse sub sacramēto. sic q̄dammodo miraculose reuertit̄ cuz ipsum ibi desinit esse. nō q̄ illa panis substantia reuertat̄ que transiuit in carnē. sed eius loco aliud miraculose creat̄ quāuis hmōi accidētia sine subiecto possint sic esse sicut

Sequitur. Dedit. Queri solet q̄le corpus christi in cena dedit. mortale aut īmortale. passibile aut impassibile. ac cetera q̄ ad hanc ptinent qnestionē. Et licet simplicitate fidei sufficiat dicere q̄ tale dedit quale voluit. et rursus quale dederit ipse nouit. fuerunt tamē qui dixerunt q̄ sicut veracit̄ ipse idem erat qui dabat ⁊ qui dabat̄. ita ī eo q̄ dabat erat passibilis et mortalis. et in eo q̄ dabatur erat immortalis ⁊ impassibilis. sic̄ visibiliter gestabat ⁊ inuisibiliter gestabat̄. Inuisibiliter inq̄z quantū ad formā corporis. nō quantū ad spēm sacramenti. Nam in eo q̄ gestabat q̄d erat hoc apparebat. In eo vero quod gestabat̄ q̄d erat ipe nō videbatur. quia forma panis ⁊ vini velabat formam carnis ⁊ sanguinis. Hic est ille verus dauid qui coram achis rege geth suis manibus ferebatur. Quoniā igit̄ immortalis dabatur. incorruptibiliter edebat̄ Alii profecto concedunt posito q̄ pars aliqua sacramenti p triduū mortis christi puata fuisset. idem corpus simul ⁊ iacebat mortuū in sepulcro. et manebat viuū sub sacramento. ī ara crucis patiebatur. et sub forma panis non ledebatur. Sed quoniā incredibile iudicatur vt p̄m eandē naturā simul essz mortalis ⁊ immortalis. quod tamen ꝓgruebat ei p̄m eandē psonā. fuerunt alij qui dixerūt. q̄ christus mortalis vtiqz fuit ñ necessitate sed voluntate. In eo quippe q̄ īmunis erat ab omni culpa. liber erat ab omni pena. vt nil morti deberet p eo q̄ nihil peccati haberet. Sustinuit tamē sponte mortalitatem. quia mortē sustinere volebat. quoniam si mortalitatē non suscepisz omino mori nō potuisset. Et ergo probaret q̄ mortal' erat non necessitate sed volūtate. quādo voluit

mortalitatē deposuit.et quādo voluit mortalitatem recepit. Legitur in euāgelio q cū iudei duxissent iesum vsq3 ad supercilium montis et eū p̄cipitare vellent. ille transiēs per mediū illorū ibat Cū ergo eēt ducēdus teneri se sicut passibilē tolerabat.sed cuz eēt p̄cipitādus sicut impassibilis per medium illorū transibat. Potest tamē salua fide cōcedi q tunc tale dedit q̄le tunc habuit mortale videlicet z passibile. nō q posset pati sb sacramēto sez nūc sed q sub sacramēto poterat pati sez tunc. Nunc autē sumit̄a nob immortale z impassibile.nec tamē maiorez habet nunc efficaciā.sicut nec maiorem potentiam. Q3 ergo passibilis edebat̄ z tamē non ledebatur nō erat humane nature sed diuine potētie. qua valebat q̄cquid omnino volebat. Sequit̄.discipulis suis. Dubitari solet vtruz iudas cum alijs accepit eucharistiā. Lucas enī ostendit iudā interfuisse cum alijs.qui statim post calicez traditorem cōmemorat dicēs Hic est calix noui testamenti in sanguine meo qui p3o vobis effundet̄. Verūtamē ecce manus tradētis me mecū est in mensa. Quotquot autē int̄ fuerunt eucharistiam acceperūt.marco testante qui ait: Et biberunt ex eo omnes Juxta q christus p̄ceperat.teste matthēo. Bibite ex hoc omnes. Ecōtra iudas nō interfuisse p̄batur Nā p̄m matthēū statim dixit iesus bibentib9 calicē. Non bibaz amodo de hoc genimine vitis vsq3 in diē illum.cuz illud bibā vobiscū nouum in regno patris mei. Judas ergo nō aderat.qui cum eo nō erat bibiturus in regno. In hoc casu forte tenendū est illud q̄ iohannes insinuat. q3 cum iudas accepisset buccellā.exiuit continuo.Erat enī nox.Christus autē post alios cibos tradidit eucharistiā.luca testāte qui ait. Similiter z calicē post q̄z cenauit. Sdatet ergo q iudas p3ius exiuit q̄z christ9 traderet eucharistiā. Q3 ergo lucas post calicem cōmemorat traditorē p recapitulationem dictū intelligi potest.quia sepe īsacra scriptura q̄ p̄us factum fuerat posterius enarratur.sicut matthe9 biduo ante pasca cōmemorat alabastrū vnguenti.q̄ p̄m iohannem ante sex dies pasce mulier ī domo simonis lep3osi effudit. Sed concesso q iudas accepit eucharistiā quod pleriq3 cōcedunt.quare medicus salutaris medicinaz dedit egroto.quā ei mortiferā eē sciebat. q3niam qui manducat indigne iudiciuz sibi manducat. Nōdeo forte vt suo doceret exēplo q sacerdos non debet illi cōmunionez negare.cuius crimē et si sit sibi notū.nō est tamen ecclie manifestū.ne forte nō sit co3rector sed proditor. Unde legitur in canone. Non p3ohibeat dispensato3.id̄ē.sacerdos pingues terre.id est.peccatores.mensaz domini.id est.corpus z sanguinē christi manducare.sed moneat exactorē timere. Sz cū minus malū sit reddi suspectuz de crimine q̄z cōmittere crimen.et ō duobus malis cū alterum vrget minus sit eligendū. videtur q discretus sacerdos negare debet eucharistiam criminoso quatenus minus maluz īcurrat vt maius euitet.id est. vt reddatur suspectus.ne manducet indigne. Sane cū nemo debeat vnū mortale cōmittere ne p3imus aliud mortale cōmittat eligenduz est potiꝰ sacerdoti non p̄dere peccatorez q̄z vt ille non peccet.sed ille potius debet eligere vt abstinendo reddatur suspectꝰ q̄z q communicando māducet indigne. Sed queritur an christus ad bonū an ad malum eucharistiā iude tradiderit. Et quidē nō videtur ad bonū dedisse.ne sua sit intētiōe fraudatus.qui teste p̄pheta fecit vniuersa q̄ voluit.iudas enī nō ad bonū sed ad maluz accepit.sed nec ad malū dedisse videtur.quia christus nō est actor malorū sed vltor. Nōderi potest q si hec p̄positio ad.cum dicitur dedit ad malū.intentionez denotet vel affectum.falsa est p̄positio. Si autē p3secutiōz innuat vel effectū vera est. Sane q christꝰ buccellā intinctā iude p3orexit.cōstitutum est ab ecclia ne eucharistia detur intincta. Nec debet intelligi q sub buccella panis ī tincta christꝰ eucharistiā dederit traditori sed p buccellā intinctā atq3 p3orrectā suum deniq3 traditorez exp̄ssit. Sequit̄. Accipite et māducate. Quis vnq3 crederet q panis in carnem et vinum in sanguinem cōuerti

potuisset. nisi ipe saluator hoc diceret q̄ panem ⁊ vinū ⁊ omnia ex inuisibilib⁹ creauit Voluit ergo p nos panē ⁊ vinū sibi offerri ⁊ ab ipo diuinitus ꝓsecrari. vt fidelis ꝑplus credat vez esse mysteriū qō ipe tradidit discipulis suis dicens: Accipite ⁊ māducate. Similiter ⁊ de calice dixit. Sane nō est itelligendū q̄ sumptū corpus de manu domini sibi discipuli ministrarēt. sed qui ꝓsecrauit idem ⁊ ministrauit. Ac si diceret. Comedite. vtrāq; huius sacramēti comestionē insinuans. Dupliciter enī corpus christi comeditur. quia dupliciter intelligit. s. vez q̄d de ỹgine traxit ⁊ in cruce pependit. ⁊ mysticuz qō est ecclia christi spū vegitata. De vo corpore dñs ait: Hoc est corpus meū q̄d p vobis tradetur. De mystico dicit apostolus Unus panis ⁊ vnū corpus multi sumus. Uerū corpus christi comedit sacramentaliter. id est. sub specie. Mysticū aūt comeditur spūaliter. id est. sub specie panis in fide cordis. De comestione sacramētali dic dominus. Accipite ⁊ comedite. hoc est corp⁹ meū quod p vobis tradet. hoc facite in meam cōmemorationē. Hoc modo tam boni q̄z mali christi corpus manducāt. sed boni ad salutē. mali vo ad iudiciū. Alisi enī ⁊ mali christi corp⁹ comederēt nō dixisset aplus ad Chorinth. xj. Qui māducat indigne iudicium sibi māducat nō diuudicās corpus domini. Ille aūt indigne sumit q̄ sacramētaliter ⁊ nō spūaliter sumit. Ma ⁊ iudas cū alijs eucharistiā traditur accepisse. vt iā dictum est. De spirituali comestione dñs ait Alisi māducaueritis carnē filij hominis et biberitis ei⁹ sanguinē nō habebitis vitam in vobis. Hoc modo corpus christi comedunt soli boni. Uñ q̄ māducat meam carnem ⁊ bibit meuz sanguinē in me manet et ego in eo. Ma qui manet in charitate i deo manet ⁊ de⁹ in eo. Ut q̄d paras dentē ⁊ vētrem. crede ⁊ māducasti. Qui credit in christuz comedit ipm. quoniā incorpatur christo p fidem. i. membrū ei⁹ efficit. vel i vnitate corpis eius firmius solidat. Alibi enī qō manducat incorpatur. ⁊ q̄ manducat icorporat. hic aūt qō manducat incorpat ⁊ qui manducat incorpatur. Utrūq; modū ede di christ⁹ insinuat vbi dicit. Spūs est q̄ viuificat. caro non ꝓdest q̄cq̄z. quia caro christi nisi spūaliter comedat nō ad salutē sz ad iudiciū manducat. Sed q̄d fit de corpe christi postq̄z sumptū fuerit ⁊ comestū ¶ Responderi potest q̄ si pntia queritē corpalis. i celo querat vbi christ⁹ est i dextra dei sedēs Ad tps tamē pntiam exhibuit corporalez. vt ad spūalem pntiam inuitaret. Uñ cū sacramentū tenetur gustat ⁊ comedit. christ⁹ corpaliter adest in visu in tactu in sapore. ⁊ q̄zdiu corpalis sensus afficit corpalis ꝑsentia non aufert. Postq̄z vo ꝓcipiendo sensus deficit corpalis. deinceps nō est querēda corpalis pntia. sed spūalis est retinenda quia dispensatione cōpleta christus de ore transit ad cor. Melius est enī vt pceda at mentē q̄z descendat in ventrē. cibus est non carnis sed aie. Uenit vt comedat nō vt consumatur. vt gustet. nō vt incorpetur. ore comeditur sz stomacho nō digerit. reficit animum sed nō effluit in secessum. Illud vero q̄d dñs ait. Omne q̄d in os intrat in vētrē vadit. ⁊ in secessuz emittit. nō de spūali sz de carnali cibo dictū est. q̄ si forte secessus seu vomitus post solā eucharistie pceptionez euenerit ex accidētibus humorū⁹ generat cum interdū humores absq; cuiuslibz cibi materia. vel effluāt in secessum vel emittantur ad vomitū. Itaq; q̄ntuz ad nos seruat omnia corruptibilis cibi similitudinem. sed quantū ad se nō amittit inuiolabil' corporis veritatē. Species quādoq; corrodituz ⁊ maculatur. sed veritas nunq̄z corrumpit aut inquinat. si quādo tale q̄d videris noli timere sibi. sed esto solicit⁹ tibi. ne tu forte lederis si male crediderīs. Sequit. Hoc est corpus meum. Cū ad platione istoz vboz hoc est corpus meū. panis mutet in corpus ⁊ ad plationem istoz vboz. hic est sanguis meus. vinū mutet in sanguinē. ⁊ pus proferantur ista vba q̄z illa. videt q̄ panis prius mutet in corpus. q̄z vinū in sanguinem. Et ita videt p cōsequēs q̄ corpus sine sanguie est vt sanguis est sine corpe. Propterea dr a quibusdā q̄ cū totū est dictum totum est

factum.nolentes vel nō valentes ipius cō/uersionis determinare momentū. Alij vō dicunt q licet ad plationē p̄cedentiū vbor panis antea mutet in cor̄p̄. et ad plationē sequentiū vinū postea mutet in sanguinez nunq̄z tñ corpus est sine sanguie z sanguis sine corpe. sic neutrū ē sine aia. sed sb forma panis sanguis exīstit in corpe p mutationē panis in corp̄ et ecōuerso. non q panis in sanguinē l' vinū mutet in corp̄. sz q neutrū pōt exīstere sine reliq̄. ō b iā dicet. Sz queritur quid demonstrauit christus quādo dixit. hoc est corpus meū. p hoc pnomen hoc nō enī videtur q panez. quia panis nō erat corpus christi. nec etiā corpus. quia nōduz illa verba protulerat. ad quorū plationē panē mutauit in corpus. Sup hoc dicunt quidā q p b pnomen nil demonstrat sz illō materialiter ponitur. Sz b m hoc quō per dictionē nihil significantē fit trāssubstantiatio. Jtē deo sacerdos nō pfert ea significatiue. q nō posset ea sic pferre. Ad/mitteretur enī si diceret. hoc est corpus meum. Uez a p̄misse questionis laqo facile se absoluit q dicit q christ⁹ tūc pfecit qñ bn̄ dixit. de quo dictū est sup vbo. Bn̄ dixit. Nam si opponat de sacerdote q tūc pfecrat. cū illa vba pnunciat. Rn̄detur q sacerdos nihil demonstrat. cū illis vbis nō vtatur enunciatiue sz recitatiue. quēadmodū et cū ait. Ego sum vitis vera. Ego sum lux vera. Ego sum lux mundi. et innumera talia. Rursus queritur q̄d demonstrauit cū dixit. Ad/ducate ex hoc omnes. licet in nullo q̄ttuor euangelistaz hoc legat de corpe. sed tantū ō sanguine inueniatur dictū. Bibite ex b omnes. Cū enī iam panē fregisset. si demonstrauit aliq̄d fragmentoz. illud nō debebāt omēs comedere. sed singulis debebat singula distribuere. Si demonstrauit corpus nō poterant ex illo. sed illud comedere. q corpus christi nō manducat p partes sed integrum. Sane frequēter in sacra scriptura videtur agi de vno. sed agit de diuersis. vt est illud. benedixit. fregit. et dedit. Benedixit panem fregit formā. et dedit corpus. Eodē mō cū dixit. Manducate ex hoc oēs. pnomē ostēdit integrū corp̄. et p̄positio innuit formā diuisam. vt iste sit sensus. Comedite corpus integrū sub forma diuisa. Nā sola forma p ptes diuidit. et totū corpus integrū mādu/catur. Simili mō potest intelligi q̄d subiūxit. hoc est corpus meū. id est. illud q̄d p̄beo sub hac forma. Queri etiā si additio vel subtractio vel trāsposito vel iterpositio vl' mutatō fiat in illa forma vboz quā christ⁹ expressit. vtrū effectū cōsecratōis impediat vt si dicatur addēdo. hoc est corp⁹ meū q̄d assumpsi de vgine. vl' subtrahendo. hoc est corpus. nō dicendo meū. aut trāsponendo dicendo. corp⁹ meū hoc est. vel interponendo. vt hoc est vtiq̄z corpus meū. siue mutādo. vt hoc est corp⁹ iesu. Sane grauiē peccat q quodlibet boz quomodolibet attemptauerit. p̄sertim si formaz intēdat mutare vel heresim introducere. q forma vborum quā christus exp̄ssit per omnia debet illibata seruari. q̄zuis b m p̄bum. nomina et vba transposita idē significēt. neq̄z vtile p inutile vicietur. z non verbū ex verbo. sed sensuz ex sensu transferendū est. Quid si inter plationem forme panis z vini interponat spacium. et quidē nihilomin⁹ fit trāssubstantiatio. De hoc tñ dubiū nō est b m illos q duas asserūt esse formas. vt iam dicet. Sz cuz ad plationē istoz verboz. hoc est corp⁹ meum. panis mutet in carnē. et ad plationem illoz. hic est sanguis meus. vinū mutet in sanguinē. videtur q panis sine vino z vinū sine pane valeat p̄secrari. vt p̄missum est. et ita si post prolationē istoz z aī plationez illorum impedimētū accedat sacerdoti. quo min⁹ p̄cedere valeat. videt q panis sit mutatus in carnē. vino in sanguinē non mutato. Nunq̄d ergo b casu ali⁹ sacerdos totuz repetet a p̄ncipio. et sic sup panē iterabit cō/secratio. an vō ab eodē loco tantū incipiet i quo sacerdos ille dimisit. et sic diuidet my/sterium vnitatis. Sup b utaqz legit in p̄alio tholetano. Censuim⁹ conuenire vt cum a

sacerdotibus missay tpe sacra mysteria cō/
secrātur. si egritudinis accidat cuiuslibz in
teruentus q̄ ceptū nequeat ꝓsecrationis ex
pleri mysterū. sit libeꝛ eꝑo vel p̄sbytero al/
teri ꝓsecrationē exequi cepti officij. vt prece
dentibus suple q̄ defecerūt lībēter alij pro
cōplemento succedāt. Be ℔ etiā dicēt in se/
ptima pticula sup v̄bo. noui et eterni. ad fi/
nem. Uerꝛ cū inter theologos de tpe ꝓsecra
tionis sit diuersa sn̄ia. q̄busdā dicentib⁹. q̄
cum totū est dictū totū est factuz. alijs asse/
rentibus q̄ panis añ mutaī in coꝛp⁹. et po
stea vinū mutaī in sanguinē vt dictum est
ideo pleriqz tuti⁹ incedētes affirmāt q̄ ali⁹
sacerdos repetere debet ꝓsecrationē atqz p
ficere. quoniā nō ꝺꝛ iteratū q̄ nescitur esse
factū. Tñ ne vlla fiat iteratio vel diuisio sa/
cramenti. nec aliq̄s scrupul⁹ erroꝛis vel du
bitationis remaneat ꝓsulti⁹ iudicaī. vt illa
talis oblata studiosissime p̄ infirmis recō/
datur. et sup alijs spēbus panis ꝛ vini tot⁹
canon repetaī. ꝛ p̄missa hostia ꝓsecrata i fi/
ne misse a ministro vel alio sumaī. Ez si vi
num inueniri nō possit. vel aliquo casu inē/
cedente defuerit. queriī vtrū necessitate co/
gente vel casu intercedēte sola panis mate/
ria possit in eucharistiā ꝓsecrari sicut et sb̄
sola panis spēcie debet eucharistia reserua
ri. Sunt sane qui dicūt q̄ cū verbū ꝛ elemē
tum ꝓficiant sacramentū. nec forma v̄boꝛ
nec materia reꝛ. quas chriſt⁹ exp̄ssit muta/
ri siue dimidiari potest. quia sicut vinum si
ne pane. sic panis sine vino minime ꝓsecra
tur. Unde siue aqua p̄ vino mittaī i calicez
siue oꝛdeū p̄ frumēto formeī in panē. sicut
neutrū p̄ se. sic neutꝛ cū alio trāssubstantia
tur in carnē aut mutaī in sanguinē. Naz si
panis sine vino vel vinū sine pane mutari
posset in carnem aut sanguinē. in his itaqz
regionib⁹ in q̄bus alterutrū inueniri non
potest licite posset alterū sine altero cōsecra
ri. minus enī ignoātia q̄z necessitas. vel ne
gligentia q̄z difficultas excusat. Alij v̄o di/
cunt q̄ cū chriſt⁹ p̄ us ꝓuerterit panē in car
nem. et postea mutauerit vinuz in sangui/
nem. sicut euā gelice lectiōis textus ostēdit.
ꝛ sine vino panē ꝛ sine pane vinū cōsecrari
contingit. Grauiter tñ offendit q̄ negligen
ter vel ignoꝛāter alterutrā spēm p̄termittit
grauius q̄ sciēter aut sponte. maxime si foꝛ/
mam intendit mutare vel heresim introdu/
cere. Quid ergo faciendū sacerdoti. si vinū
post ꝓsecrationē cōperiat p̄termissum. Re
spondeo si hoc studiose causa introducēdi
heresim factū est. nō est sacramentū coꝛpis
Si v̄o p̄ obliuionē vel negligentiam. nihil
ominus facta est ꝓsecratio coꝛpis vt p̄mis/
sum est. tūc tamē vt dicūt aliqui vinū apo/
nere debet. et sup illud solūmodo verba ad
ꝓsecrandū sanguinē repetere. s. ab illo loco.
Similiter zc. vsqz in finē. omissis tñ cruci
bus duabus q̄ fiunt singillatim sup panez.
Alij v̄o dicunt q̄ vino apposito in calice pa
nem ꝓsecratū debet immittere. sic q̄ posset
absqz aliqua repetitione sumere sacrificiuz
sicut fit in die pascheues. Alijs videī q̄ non
debet vinū apponi ne scandaluz generetur.
Sed q̄d p̄mi dicūt verius est. Naz vtilius
scandalū nasci p̄mittiī q̄z v̄itas relinquaī.
Si enī hec v̄itas p̄termittatur. s. q̄ vinū nō
apponatur nō potest vere dici hoc sacramē
tum cōmixtio coꝛpis ꝛ sanguinis. nec coꝛ/
pus chriſti sine sanguine sumi debet. Uel
hostia seruetur ꝛ sup alijs spēbus canon repe
tatur vt p̄missuz est. Uerūtamē si sacerdos
aqua gustata ieiunū soluerit illa die ñ ite/
ret sacramentū. Si aūt ante v̄ba transsub/
stantiationis. s. hic est calix zc. aduerterit vi
num fore p̄termissum. vel etiā vtrūq̄z scz vi
num ꝛ aquā. tūc illa apponat in calice. et in
consecratione p̄cedat. reincipiēs ab illo lo/
co. Hāc igiī oblationē zc. Si v̄o vinuz sine
aqua apponaī. nō ideo min⁹ est sacramen/
tum. vt diceī in sequēti pticula sup v̄bo. no
ui ꝛ eterni testamenti. Quid si aliq̄d de san
guine stillauerit. de ℔ etiā diceī sup verbo.
q̄ p̄ multis. Uerū cū interdū vni pontifici
multi sacerdotes cōcelebrēt. put diceī in vi
gte sub q̄nta feria cene dñi vbi agiī de oleo
infirmoꝛ. Si forte nō simul oēs cōsecrato/
ria verba p̄nunciēt. queriī an ille sol⁹ cōfici
at. q̄ p̄mus illa p̄nūciat. ꝛ an ceteri iterant
sacramentū. Si enī hoc cōcedatur poterit
ꝓtingere q̄ ille nō ꝓficit q̄ p̄ncipaliī celebꝛat.

et ille cõficit qui secũ dnio celebrat. et sic pia celebrãtis intẽtio defraudaĩ. Sane dici potest q̃ siue p̃us siue posteri⁹ pferãt sacerdotes. referri debet eor intẽtio ad instãs plationis ep̃i. cui p̃cipaliter celebrãti ꝓcelebrãt ⁊ tũc omnes simul ꝓsecrãt ⁊ cõficiũt. q̃mq̃z nõnulli ꝓsentiãt q̃ q̃ p̃mus p̃nũciat ille cõsecrat. nec alior defraudaĩ intẽtio. q̃ factuz est q̃ intenderãt. Consueuerũt aũt p̃lbyteri cardinales romanor circũstare pontificem ⁊ cũ eo piter celebrare. ⁊ ꝓsũmato sacrificio. de manu ei⁹ coronez accipe. signãtes ap̃los. q̃ cũ dño piter discũbentes sacrã de manu eius eucharistiã acceperũt Et ĩ eo q̃ concelebrãt oñdunt ap̃los tunc a dño ritu hui⁹ sacrificij didicisse. Sane dictis verbis illis. hoc est cor⁹ meũ. sacerdos eleuat cor⁹ christi. iuxta illud Leuiĩ. xxiij. offeretis panes p̃mitiaz duos de duab⁹ decimis simile q̃s eleuabit sacerdos corã dño. primo vt cũcti astãtes illud videãt ⁊ petãt q̃ pficiat ad salutẽ. iuxta illud. Ego si exaltat⁹ fuero a terra ꝛc. Secũdo ad notãdũ q̃ non est aliud dignũ sacrificiuz. imo est sup oẽs hostias Tertiõ exaltatio eucharistie ĩ manu sacerdotis signat christũ ver panẽ p̃ ppbetas in scripturis exaltatũ. q̃ñ sc̃z ei⁹ incarnationem ppbetizabãt. Uñ esa. Ecce ẏgo ꝓcipiet. Et hũc cibũ fore ceteris excellentiorẽ. Similiter ⁊ õ potu. Quarto signat resurrectionem. Quinto hostia eleuat vt p̃ls nõ preueniẽs cõsecrationẽ sz ex hoc cognoscens illam factã eẽ ⁊ christũ sup altare venisse reuerenter ad terrã pternant. iuxta illud ad philip̃. In noĩe iesu omne genu flectatur ꝛc Et illum corde ⁊ ore adoret. iuxta illud ap̃li ad roma. Corde creditur ad iusticiã. ore autẽ ꝓfessio fit ad salutẽ. Alia rõ ponet ppe finez vndecime pticule canonis. Licet igit̃ fides sufficiat ad salutẽ. iuxta illõ augustini. Crede ⁊ mãducasti. nõ tñ supflua est eleuatio. tũ ppter causas p̃missas. tũ qr ibi tps et locus agendi op⁹ se offerũt. fides sine opib⁹ p̃m iacobũ mortua est. Ppter eas̃dez q̃z causas calicis eleuatio. licet sanguis videri nõ possit supflua nõ est. Utr aũt calix coopertus eleuari debeat. dicet in sequẽti pticula sup ẏbo. q̃ p vobis. Et tã corpus q̃z calix cũ vtraq3 manu eleuant̃ ppter maiorez reuerentiã ⁊ securitatem Et exinde stringut pollices et indices. put dicet sup ẏbo Unde ⁊ memores. In eleuatione aũt vtriusq3 squilla pulsaĩ. nã ⁊ in veteri testamẽto leuite tpe sacrificij tubas clangebãt argenteas. vt eaz sonitu p̃ls p̃munitus foret ad adorandũ dñm p̃paratu⁹. Et ppter causaz eandem squilla pulsatur. dũ corp⁹ christi ad infirmũ portat̃. Cꝛdula etiã capellã dñi pape baiulãs squillã fert. ob reuerentiã reliq̃ar quas portat. Tunc etiã cerei accenduntur ppter causam ĩ secunda pte sub ti. õ acoluto scriptam

Septima pars canonis

Imili modo ꝛc.

Septima ps. Licet sub vtraq3 specie sumaĩ vtrũq3 sc̃z corpus ⁊ sanguis. vtraq3 tñ spẽs cõsecraĩ et neutra supfluit. vt oñdatur q̃ christ⁹ humanã naturã totã assumpsit. s. corp⁹ ⁊ aiam vt totã redimeret. Panis enĩ referĩ ad carnẽ ⁊ vinum ad aiam. qr vinũ sanguinẽ opaĩ. in q̃ sedes est aie Uñ legit̃ in leuitico. Alia carnis ĩ sanguine est Cꝛdoyses q̃z testaĩ q̃ caro pro corpore. sanguis aũt offert̃ p aĩma. q̃ circa panis ⁊ vinũ in sacrificio offerunt̃. quod valz ad tuitionẽ corpis et anime. ne si sub specie panis sanguis sumaĩ cũ corpe. et sic sub altera tantũ specie sumaĩ ad alter⁹ tantũ putetur ptinere salutem. Et quãuis sb̃ specie panis sanguis sumaĩ cũ corpe. et sub specie vini sumaĩ corpus cũ sanguine. tñ p̃m ũo/centiũ tertiũ. nec sanguis sub specie panis. nec cor⁹ sub specie vini bibit̃ aut comedit̃ quia sicut nec sanguis comedit̃ nec corpus bibit̃. ita neutr̃ sub specie panis bibit̃ aut sb̃ specie vini comedit̃. et si ꝓcessibile videaĩ q̃ corpus bibẽdo ⁊ sanguis comedẽdo sumatur. Est ergo p̃m eũ mod⁹ sumẽdi carnez et sanguinẽ quo neutrũ manducaĩ aut bibit̃ Et ĩõ recte statuit̃ in canone. q̃ corp⁹ christi sacerdos sine ei⁹ sanguiẽ nõ sumat. Uñ in quibusdã locis post sumptionẽ corporis et sanguinis christi aliq̃d de ipo sanguie re

seruatur in calice.et supinfundit vinū pur. vt alij cōmunicātes inde sumāt.nō enī essz decēs tantū sanguinē cōficere.nec calix ca/ pax inueniret. Utrū aūt p cōtactū sanguis vinū apositū efficiat sacramentū. dicet su/ per vbo.hic est calix. Sequit Postqz cena tum est ꝛc Decima qrta luna pmi mēsis ad vesperā christ9 sm legē typicuz pasca cum aplis celebrauit.de q cuz dixisset. desiderio desiderauī hoc pasca manducare vobiscuz anteqz patiar.cur ꝫ diceret. statim ostēdit. vt scz veteri pasce finē imponēs noui pasce substitueret sacramētū. Accipiēs enim pa/ nem bñ dixit ac fregit.deditqz discipul' suis dicens. Accipite et comedite. ꝫ est corpus meū qđ p vob tradet. Silr et calicē postqz cenauit dicēs. Bibite ex hoc oēs. hic est san guis noui testamēti q̄ p vobis et p multis effundet in remissionē pcōrū. hoc facite in meā cōmemorationē. Hac igit institutiōe informati celebram9 iugiter p mysterium qđ semel offerebat in pciū. Nā vbi veritas venit figura cessauit. Christ9 enī p9 cenam corpus ꝛ sanguinē suū dedit aplis vt ꝫ sa/ cramentū velut vltimū testatoris mādatū artius memorie cōmendaret. Unde nouis simum condens heredib9 testamentū dixit Uos estis qui pmansistis mecū in tēptati onibus meis.et ego dispono vobis regnuz sicut pater meus mihi disposuit.vt edatis ꝛ bibatis sup mēsam meā in regno meo. Et licet aplī eucharistiā nō ieiuni acceperint. nō ideo calumniandū est q pransi debeant ꝫ sacramentū recipe.sicut faciebant illi quos apostolus arguit dicēs: Conuenientib9 vo/ bis in vnū.iam nō est dominicā cenā man ducare.vnusquisqz enī psumit cenam suā ad manducandū.et alius quidē esurit.alij ebrius est. Itē ex hoc verbo postqz cenatuz est.videtur q sacerdos cōmunicare debeat priusqz transeat ad calicis cōsecrationem. Sed de hoc dicetur sub titulo de cōmuni/ catione sacerdotis. Sequit. Accipiēs ꝛ hūc preclarū calicem ꝛc.ponitur cōtinens p cō tento. Nam et vnus ꝛ idē.et tunc ꝛ nunc.et hic et ibi sacrificatur ab omnibus.tot9 est in celo.totus est ī altari simul.et sedet ad de xtram patris.et manet sub specie sacramē/ ti.sicut tactum est in sexta pticula super v/ bo.eleuatis oculis. Qz autez vinū in calice consecrauit.patet ex eo q ipe subiūxit. Nō bibam amodo ex hoc genimine vitis ꝛc. Et sunt iste consecrationes cū signo crucis.vt dictum est in sexta pticula super verbo Be nedixit.quia virtute crucis et verborum fit transsubstantiatio naturarū. Hec autem sunt verba. Hic est calix sanguinis mei.id ē continens sanguinē meum vel sanguinis significans passionē. Et nota q passio dicit calix.vel a calida potione. vel quia mensu/ rate sumitur. Fidelis enim deus qui non si nit nos affligi.plus q̄z portare possumus. De calice dictum est in pte prima sub titu/ lo de picturis. Hic autē parum eleuato ca lice sacerdos illum deponēs non deserit eū ad notandū q quilibet apostolorū sic cali/ cem accepit.q vnicuiqz domin9 ministra/ uit Sequitur. Noui et eterni testamenti. subaudi confirmatio.noui dicit. quia nos innouat per fidem christi.eterni dicit. quia lex noua non est transitoria sicut antiqua. Uetus enim testamentū quod hircorum et vitulorum fuit sanguine dedicatum.pmit tebat homini temporalia et trāsitoria No/ uum vero quod christi sanguine fuit con/ secratuz promittit eterna. Et ideo testamē tum illud fuit vetus et transitoriuz. hoc au tem nouum est et eternum. De nouo habe tur Luce.xxij. Dispono vobis regnum ꝛc. vt supra Uel inde probatur eternum.id est ppetuum.vñ asserit nouū. id est. vltimum Nouissimū enim hominis testamentum immobile pseuerat. quia testatoris morte firmatur.iuxta illud apli. Testamentum ī mortuis cōfirmatū est. Ad hoc ān nō valz dū viuit q̄ testat9 est. Ipsorum testamentū non solū dicit scriptura sz et pmissio.vt dicet ī p hemio.vj.ptis. Et p hūc modum dr. Hic est sanguis noui et eterni testamenti.id est. confirmatio noue et eterne promissiōis.sicut dñs ipe promittit. Qui māducat carnē me am.et bibit meū sanguinē hz vitā eternā. Uñ nec pmū testamentū vt inqt aplus sine san guine dedicatum est. Lecto enim vniuerso

legis mãdato. moyses accipiẽs sanguinez
hircoꝝ aut vituloꝝ. ꝑm libꝝ ⁊ oẽm ꝓplm
aspersit dicẽs Hic est sanguis testamẽti q̃d
mãdauit ad vos deꝰ. Ecce q̃z ꝓpre moyses
vba ꝑdicit q̃bꝰ christꝰ vsus ẽ in cena. Que-
ritur vtꝝ aq̃ cũ vino ꝙuertat in sanguinem
De q̃ etiã iã infra diceꝫ. Si enim ꝙuertit. er
go aqua ẽ sacramẽtũ sanguis. imo videt q̃
ꝓpli. Hã aque mlte ꝓpli multi. ⁊ ob ħ aq̃ vi-
no misceꝫ vt christo ꝓlis aduneꝫ. Hã ⁊ ꝺ la-
tere christi sanguis exiuit et aq̃. put tactum
est sub ti. de oblatiõe. Si ꝺ nõ ꝙuertit. q̃ri
tur vbi post ꝙsecrationẽ exist̃it ⁊ quõ sepaꝝ
a vino cui fuerat in vnũ cõmixta. Si autez
post ꝙsecrationez aqua pura pmãserit. ꝑm
hoc nõ bibit solũ sanguinẽ sacerdos in hoc
sacramẽto. ⁊ sic post ꝑmã sumptionẽ iterũ
eodẽ die coĩcare nõ debet. ac si ꝑus aquam
bibisset. Hã idcirco sacerdos postq̃z ꝑfudit
eodẽ die iteꝝ nõ sacrificat. q; vinũ purifica-
tionis sumpsit. Hn forte diceꝫ q̃ sic vinum
mutaꝫ in sacramentũ redẽptionis. sic et aq̃
trãsit in sacramẽtũ absolutiõis. q̃ de latere
christi piter effluxerũt. Quis ħ audeat dif-
finire. Hã ⁊ illud inq̃rit. Utꝝ christꝰ resur-
gẽs ex mortuis sanguinẽ illũ resũpsit quẽ i
cruce effudit. Si enĩ capillus de capite no-
stro nõ ꝑibit. q̃n magis sanguis ille nõ pe-
riit q̃ fuit de vitate nature. et tñ ille in pleris-
q̃z ecclijs ꝺ ꝙseruari. Quid etiã de circũci-
sione ꝑpucij vel de ꝑcisione vmbilici diceꝫ.
an in christi resurrectiõe rediit ad vitatem
humane nature ⁊ ad locũ glorificatũ. Sed
melius est totũ deo cõmittere q̃z aliq̃d teme
re diffinire. Creditur tñ ꝑpuciũ in laterañ. ba-
silica ꝙseruari. licet a q̃busdã dicaꝫ q̃ illud
fuit in bierlm delatũ ab ãgelo ſKarolo ma-
gno. q̃ trãstulit illud ⁊ posuit aq̃ sgrani ho-
norifice in eccĺia btẽ marie. Sz post a karo
lo caluo positum est in eccĺia scz saluatoris
apud carosiũ. Sz si ħ verꝝ est mirãdum est
Cũ enĩ caro illa de vitate hũane nature fue
rit. creditur q̃ christo resurgẽte ad locũ suum
glificatũ rediit. Aliq̃ tñ dixerũt q̃ ħ verũ eẽ
posset iuxta opinionẽ eoꝝ q̃ dicũt id solũ eẽ
de vitate nature hũane et resurgere. q̃d ab
adã traductũ est. Illud autez oĩno nephas
est opinari q̃d quidã dicere ꝑsumpserũt. vi-
delicet aquã in flegma conuerti. Hã ⁊ ꝺ la
tere christi non aquã sed aquaticuz humo
rem. i. flegma mentiunt exisse. Duo nanq̃z
ꝑcipue eccĺie sacramẽta de christi latere flu
xerunt. videlicet sacramentũ redemptiõis
in sanguine. et sacramentũ regenerationis
in aqua. Hon enĩ baptizamur in flegmate
sed in aqua. iuxta illud euangelij. nisi quis
renatus fuerit ex aqua ⁊ spũsancto non in-
trabit in regnum celoꝝ Quibusdã tamen
nõ videtur absurdũ q̃ aqua cũ vino trãse-
at in sanguinẽ. ea videlicet rõe q̃ aqua per
admixtionẽ trãsit in vinũ. ⁊ vinũ ꝑ cõsecra-
tionẽ transit in sanguinez. aqua nãq̃z trãsit
in vinum. cũ multo vino modicũ infundi-
tur aque Alioquin tota vini substãtia ꝓpt
guttã aque mutareꝫ. vt quoꝺdã fiat ex illis
confusum. q̃ nec sit aqua nec vinũ. et tota
fontis vel fluminis aqua ꝓpter modicam
vini stillã in confusionis spẽm mutaretur.
nec panis ille posset in eucharistiã ꝙsecrari
qui factꝰ est de frumẽto cui forte cõmixtuz
fuit vnũ granũ ordei vl auene. Si ergo plꝰ
apponaꝫ aq̃ q̃z vini erit irritũ sacramentuz
Oportet q̃ꝺ vt tantuz ibi vini ponaꝫ q̃ aq̃
cõmixtũ saporẽ vini retineat. De ħ diceꝫ in
sexta pte sub q̃nta feria cene dñi ad finẽ Sz
etiã si post calicis ꝙsecrationẽ aliud vinuz
mittaꝫ i calicẽ. illud q̃ꝺ nõ trãsit i sanguinez
nõ sanguini cõmisceꝫ. Sz accidẽtibus ꝓpris
vini cõmixtũ. corꝑi q̃ꝺ sub eis latet vndiq̃z
circũfundit. nõ madidãs circũfusum. ipsa
tñ accidẽtia vinũ apposituz videnꝫ afficere.
q̃ꝺ inde ꝓnciaꝫ. q; si aq̃ pura fuerit apposita
vini saporẽ assumit. Quidã aũt voluerunt
astruere q̃ sicut aq̃ pura ꝑ aque benedicte
ꝓtactũ efficit bñdicta. sic ⁊ vinũ ꝑ sacramẽ-
ti cõtactũ efficit ꝙsecratũ ⁊ trãsiti sanguinẽ
quorum assertionẽ munime rõ suffragatur
De quo etiaz diceꝫ sub q̃nta feria cene dñi.
Sz nunq̃ꝺ irritũ est q̃ꝺ geriꝫ. si forte aq̃ pre
termittaꝫ. Et videt q̃ sic ex his que sub ti. de
oblatione tacta sunt. Cautũ quoqz ẽi cano
ne cypani. q̃ nõ pot calix dñi eẽ aqua sola.
nec vinũ soluz. nisi vtrũq̃z misceaꝫ. Sic nec
corꝑ dñi ꝑt eẽ farina sola. nisi vtꝝq̃z fuerit

adunatū. ⁊ panis vni⁹ cōpage solidatum. Et ℔ quidā ꝓstāter affirmāt asserētes q̄ sicut aq̄ sine vino ꝓsecrari non potest. sic nec vinū sine aq̄ trāssubstāntiari valet. q⁹ ō latere christi simul vtrūq; manauit. Alij vo cōcedūt q̄ si quisq; nō intendēs hereſim ītroducere obliuione vl' ignorātia ptermiserit aquā ñ sit irritū sacramētū. Illā tñ p obliuionem ptermittēs venialiter peccat. ꝓnegligentiā mortaliter. ⁊ grauiter est puniēdus. ⁊ sp potest apponi añ trāssubstātionē. et qō ꝓdicit vinū solū nō posse offerri. intelligūt. nisi fiat simplr vel ignorāter. vel nō pōt. i. ñ dz. Illā ⁊ ecclia grecoꝝ dz ñ apponere aquā in sacramēto. Alit eni cypan⁹. Si q̄s de añcessorib⁹ vel ignorāter vel simplr nō obseruauerit. qō nos dñs facere exēplo ⁊ magisterio docuit. pōt simplicitati ei⁹ de indulgētia dñi venia ꝓcedi. nob vo nō pōt ignosci q̄ nūc a dño instructi sum⁹. vt calicē dñi cū vino mixto. i. vinū cum aqua ī calice mixtum. ℔ qō dñs obtulit offeram⁹ Ex q̄b⁹ vbis apte colligit q̄ vinū aq̄ mixtū christus in cena discipulis tradidit. Si vo vinū pretermittit. de ℔ dictū est in. vj. pticula sup vbo. ℔ est corp⁹. Idoneo licet diligēti studio vinū optimū p sacrificio sit querēdū. viciū tñ vini nō maculat mundiciā sacramēti. q̄ circa. siue nouū vinuz qō dicit mustuz siue vinū acidū qd appellat acetū siue etiaz muscidū. in sacrificiū offerat. sacramētū ꝓficit. ⁊ diuinitus ꝓsecrat. Vitandū est tñ ne tale vinū vl' mixtū vl' coctū vel rosatū vl' speciatum ī calice ponat. Sūt tñ q̄ dicūt acetum nō eē vinū. cū ꝑpriaz mutauerit naturam. Illā vinū est calidū. illud frigidū. ⁊ iō ex eo cōfici nō posse. sicut nec ex agresta. Qō ꝓcedi pōt in aceto ex alio q̄z ex vino facto. Illaz si ex vino factū fuerit sec⁹ est. cū eadē ꝑpe sit vsia. i. suba. Julius q̄z papa dixit q̄ cū lacte ꝓfici non pōt. Botr⁹ aūt vue in necessitate cōprimi ⁊ inde ꝓfici pōt. sz de ipo botro nō cōpresso nō ꝑt coīcari. Illō pōt etiā ꝓfici cū aqua. cū q̄ pān⁹ in musto intinctus lauat. Illud aūt notandū est q̄ si vinū in calice cōgelatū fuerit. dz tādiu ibi exalare sacerdos. donec glacies soluat. q̄ si sic solui nequerit adhibeat ignē. Si aūt musca vel aranea vl' aliq̄d tale ceciderit in calicē añ trāssubstātiationē vini in sanguinē ꝓfici debet vinuz illud in piscinā. ⁊ aliud vinū ⁊ aq̄ apponi Si vo post trāssubstātiationē ibi ceciderit. vel sanguinē tetigerit. sanguis sumat ⁊ illud pus in aliq̄ calice sepe vino pfundat. et ānto cauti⁹ et diligenti⁹ fieri pōt abluat ⁊ demū sup piscinā cremet. q⁹ vir posset absq; borore ⁊ vomitu sumi Ablutionē vo ipam sacerdos post cōfectionē vl' minister sumat Sz ⁊ si q̄s statim christi corpe sūpto nauseam patit. vomit⁹ sit. sup piscinā cōburat ⁊ puluis in piscinaz mittat. Si tñ aliq̄ bostie pticula videat ibi vl' si corp⁹ christu infirmo datū reiciat illō reuerēter suscipiat. ⁊ ꝓtrituz cū vino in calice sumat. si integz neqat recipi. ⁊ si borore sit illud sumere. ꝑ reliquijs custodiat. Illō est igit dāda eucharistia egroto vomēti. sz credat ⁊ māducauit. Sz ⁊ si q̄s adeo egrot⁹ est vt masticare nō possit. tūc tātū sumat aquā a christi corpe tactā. minimā tñ pticulā sumēs totū sumit vt ꝑmissū est. Illō est etiā dāda ebrio. insano. heretico epilētico ⁊ similib⁹. nisi infirmitate cessante Leproso tñ dari potest ⁊ muto. ⁊ egroto cōpoti siue mentis post confessionē ⁊ ei⁹ absolutionē a peccatis Qualis autē penitentia imponēda sit ei q̄ ꝑpter ebrietatē ⁊ voracitatem eucharistiā euomit. in canone bede habetur. Et nota q̄ is qui cōmunicauit si cōmode ⁊ absq; violentia nature potest. debz abstinere a sputo alioquin post horā cōuenientem spuere potest. saltē in loco vbi sputum nequeat pedibus cōculcari Siq̄dem spiritualis omnia iudicat ⁊ ipe a nemīe iudicatur. ⁊ omnia munda sunt mūdis. Q⁹ si sup lignū vel lapidē vel terrā. eucharistia vel aliq̄d de sanguīe ceciderit sanguis lingua lambend⁹ est. et deinde rademd⁹ et exterg endus est ipe locus. et puluis in sacrario siue cum reliquijs reponendus. Si vero super corporale ceciderit. sugat sicut diligentius fieri potest. et laueť ter ī calice ⁊ aq̄ lotiōis sumat p⁹ missam. Deinde corpale recōdendū est. ⁊ loco reliq̄a ꝑpuādū est Si vo palla altaris intincta fuerit. eodē modo

ipa pticula intincta incisa est p reliqis fuã/
da. Si aũt sup casulã vel albã deguttet. silr
fiat, Si sup quodcũqz ppbanũ vestimẽtũ
cõburenda est ps illa. et cinis in loco sacro
reponẽdus est vt dicũt. Isdius tñ papa sta
tuit. vt si aliqd de sanguie stillauerit i terrã
lingua lambat. Si vo fuerit tabula locus
corrodat ne culcet. et rasura igne sumat.
et cinis intra altare condat. Et si sup altare
stillauerit sorbeat minister stillã ntuz po/
terit. Si sup linteuz altaris. minister lauet
linteamina q stillã tetigerint trib9 vicibus
calice subter posito et aq ablutiois sumat i
calice. et iuxta altare recõdat. Ibidẽ etiã seq/
tur qualis pnia sacerdoti cui hec cõtigerũt
sit pusqz celebret imponẽda Et nota q si añ
transsubstãtiationẽ effusa fuerit ps. mutet
palle sub silẽtio. et celebrãs suũ officiũ exeq/
tur. Si totũ effusum sit tũc pmissa cfessiõe
ministret denuo. et reincipiat officiũ. Hãc
igit oblationẽ ꝛc. Si vo post trãssubstãtia/
tionẽ ps effusa est tũc silr officiũ exequatur
Si totũ ita q nihil hauserit. qd valde enor/
me est. tũc ponat hostiã sup ppciatoriũ. et
ministret denuo panẽ vinũ et aquã et rein/
cipiat. Hãc igit ob. ꝛc. cõfessione tñ pmissa.
Hostia vo seruata sumat postmodũ a mi
nistro in fine misse vel fuet infirmis. Rur
sus celũ aurelian. statuit q q nõ bñ custo
dierit sacrificiũ. et mus vel aliud aial illud
comederit. xl. dies peniteat. Qui aũt pdide
rit illud in ecclia vel ps ei9 ceciderit. et inuẽ
ta nõ fuerit. xxx. dies peniteat. In eodẽ etiã
capitulo ita sequit. in burcardo li. v. Unde
scriptũ est. pfundẽs aliqd sup altare de cali
ce qñ offert. sex dies peniteat. aut si abũdan
tius. vij. dies peniteat. Qui aũt pfundit ca/
licem dũ misse solẽnitas celebrat. xl. dies pe/
niteat. Si vo missa celebrata pbyter negle
xerit accipe sacrificium silr. xl. dies peniteat
Et q pollut9 nocturno tpe accepit sacrifici
um. vij. dies peniteat. Qui negligẽtiã erga
sacrificiũ fecerit vt a vmib9 sumptũ ad ni
hilum deuenerit. tres quadrageſimas cuz
pane et aqua peniteat. Si integrũ inuẽtuz
fuerit et in eo vermis cõburat. et cinis sub
altari recõdatur. Et qui neglexerit qternis
diebus suã negligentiã soluat. Si cũ amis/
sione saporis sacrificiũ decolorat. xx. dies re
tunio expleant. Qui vo conglutinatuz misit.
vij. dies pẽiteat Si sacrificiũ fuerit sordida
venustate pditũ igne cõburẽdũ est. et cinis
iuxta altare sepeliẽdus est. Sic legit in bur
cardo li. v. c. omne. Istud etiã notanduz est
q si a naso sacerdotis celebrãtis sanguis ex
ierit vel nausea supuenerit. recipiat in aliq
vasculo ne sancta cõtaminent. et tersonaso
vel orea abluto. reincipiat sub silentio vbi di
misit. Si vo infirmitas supuenerit mittat
sup crepidinẽ siue arã altaris vel sedeat do
nec qualescat. et sic incipiat vbi dimisit. Qz
si nullo modo potest cõsũmare mysteriuz.
alius sacerdos patus incipiat vbi ille dimi
sit. put dictum est in sexta pticula sup vbo.
hoc est corp9 meũ. Sed si incertũ est vbi il/
le dimisit. tũc quia piculosum eet vba sacra
menti iterare vel ptermittere posita oblata
illa sup ppciatoriuz. ministret denuo vt p/
missum est Sequitur. Mysteriuz fidei
Ideo dicit mysteriũ fidei. quia aliud videt
et aliud intelligitur. Hoc credere iubemur
discutere non audemus. fides enim nõ est ni
si de occultis. iuxta illud. fides non habz me
ritum ꝛc. vt supra. Greg. dicit q iõ dr myste
rium fidei. quia credere debem9 qbi salus
nostra cõsistit. vel quia sine fide nõ fit ꝫ sa/
cramentũ. i. sine ea illud intelligi plene non
pot. Dicit aũt mysteriũ illud qd secretuz et
reconditã habet dispensationẽ. Mysteriũ
enim grece dicit secretũ latine Et ꝑm innocen
tium. iij. nullus euangelistarũ dixit hec ver
ba. Ex his autẽ et alijs scripture verbis qui
dam dixerunt in sacramento altaris veritã
tem corporis et sanguinis christi nõ eẽ. sed
imaginem tantũ et speciem et figurã. ꝓpeo
q scriptura memorat aliquotiẽs id qd i al/
tari suscipitur eẽ sacramentũ et mysteriũ et
exemplum. Sed hi profecto laqueuz erro/
ris incurrunt. de quo etiã dictũ est in. vj. pti/
cula sup vbo. fregit. Nunqd enim iõ sacra
mẽtũ altaris vitas nõ ẽ. quia figura ẽ. absit
oino. si enim hoc essz ergo nec mors christi vi/
tas est. q figura ẽ. et resurrectõ christi vitas
nõ ẽ. q figura est. Nã morte et resurrectõz

christi figurā ⁊ imaginē ⁊ similitudinē esse. manifeste declarat apl's dicēs: Christ⁹ mortuus est ꝓ delictis nostris ⁊ resurrexit ppē iustificationē nostrā. Et petr⁹ apl'us. Christus passus est ꝓ nobis. nob relinquēs exēplū ut sequamur vestigia ei⁹. Ergo mors christi exemplū fuit ut pctō moriamur. ⁊ resurrectio ei⁹ exēplū fuit ut iusticie viuam⁹ Si enī veritas nō fuit. ergo christ⁹ vē mortuus nō fuit. ⁊ vere nō resurrexit. ſz ⁊ mors eius ⁊ resurrectio ei⁹ vā nō fuit ſz absit hoc ꝟ Mā ꝓpheta de eo prędixit. Vere lāguores nostros ipe tulit. ⁊ dolores nostros ipe portauit. Altaris ergo sacramentū est veritas ⁊ figura. Tria q̄ ipe sunt in hoc sacramēto. discreta videlicet forma visibilis. vītas corporis. et vīus spūalis. Forma panis ⁊ vini veritas carnis ⁊ sanguīs. vīus charitatis ⁊ vnitatis. ꝟ Dūmō oculo cernit. secundō animo credit. tertiō corde ꝓcipit ꝟ Dūmō est sacramentū ⁊ nō res. secundō est sacramētuz ⁊ res. tertiō vero est res ⁊ nō sacramentuz Sz ꝑmō est sacramentū gemine rei. tertiū est res gemini sacramēti. secūdum autē est sacramētū vni⁹ ⁊ res alteri⁹. ꝟ Mā forma panis vtrāq; christi carnē significat. i. verā et mysticā. sed verā carnē ⁊ ꝓtinet et significat mysticā vo significat sed nō cōtinet. Sicut enī vnus panis ex multis granis cōficitur. ⁊ vnō vinō ex diuersis racemis ꝓfluit. sic ⁊ corp⁹ christi ex multis mēbris cōponitur. ⁊ vnitas ecclīastica ex diuersis pſonis ꝓsistit sez in p̄destinatis. vocatis. iustificatis. ⁊ glorificatis. nam quos de⁹ p̄destinauit hos ⁊ vocauit. ⁊ quos vocauit hos ⁊ iustificauit ⁊c. Uñ apl's. Un⁹ panis ⁊ vnō corp⁹ multi sum⁹. In cui⁹ rei typū est facta arca dñi de lignis sethim. q̄ sunt incōputribilia. et albe spine similia. ꝟ Datet ergo q̄ suba corporis ⁊ sanguinis christi est sacramētū ⁊ res. sz alterius sacramēti est res. ⁊ alteri⁹ rei ē sacramentū. Est enī res ꝑmi. q; signat ⁊ ꝓtinet a ꝑmo videlicz a forma visibili. ⁊ est sacramētum tertij. q; significat ⁊ efficit tertiū. id est. vnitatē ecclesiasticā. Dicit ergo hic mysterium fidei. quoniā aliud ibi cernit. ⁊ aliud ibi credit. Cernit enī spēs panis ⁊ vini. ⁊ creditur veritas carnis ⁊ sanguīs Qđ aūt hic ꝺr mysteriū fidei. alibi ꝺr spūs ⁊ vita. Spūs enī est mysteriū. ſm illō. Littera occidit spiritus aūt viuificat. Et fides est vita. ſm illō Justus me⁹ ex fide viuit. Hinc ergo dominus ait. Uerba q̄ locut⁹ sum vob̄ spirit⁹ et vita sunt Uex cū ꝓsecratio pficiat sacramē tuz ⁊ post ꝓsecrationē nō sit in altari panis aut vinū. queri q̄s panis est corpis aut q̄d vinū est sanguinis sacramentū. ꝟ Mā si dicatur q̄ panis q̄ fuit. vel vinū q̄d extitit. profecto nec ille corpis. nec illud est sanguinis sacramentū. q; panis trāsiuit in corp⁹ ⁊ vinū in sanguinem. Si vo dicat q̄ spēs illa que remansit. illa quidē nec extitit ex granis nec cōfluxit ex racemi acinis. quo mā ex his nō puenit accidēs sed suba. Quā ergo similitudinem assignabimus inter sacramentū rei. et rem sacramēti. ꝟ Mō si sacramēta ñ haberēt similitudinē rerū quarū sunt sacramenta. ꝓprie sacramēta nō dicerent. sicut sacramētum baptismi quod est ablutio carnis exterior similitudinē habet significati. qđ est ablutio mētis interior. Sane sacramētū istō in eo gerit similitudinē corpis. in q̄ panis similitudinē repūtat Spēs ergo panis sacramētum est corpis nō solū rōe rei signate. verū etiā rōe ꝓtēte. Queri aūt vtz spēs panis ⁊ vītas corpis vnū sint sacramētuz an diuersa Et videt q̄ diuersa. cū ei diuersa sint sig̃ videt q̄ diuīsa sint sacramēta. ꝟ Dreteea scriptū ē ꝟ Dficiant in nobis quesum⁹ dñe tua sacramenta. quod continēt. Que verba subtitulo de oratione nouissima exponent Sz videtur contra q̄ sint solum vnū. cū enim eandem rē sacrā significent videtur q̄ idez sint sacramentum. ꝟ Dreterea alibi lēgitur. p̄sta vt hoc tui corporis et sanguinis sacramentum non sit nobis reatus ad penam. Sup hoc dicūt quidā q̄ forma panis ⁊ vini sunt vnū sacramentū. nō ꝓpter vnum signatū. sz ꝓpter vnū ꝓtentū. Spēs aūt panis ⁊ veritas corpis sunt vnū sacramētū. nō ꝓpter vnū ꝓtentū. sed ꝓpter vnū signatū ꝟ Hi debēt cōcedere q̄ sicut diuerse res ppē vnū ⁊ idē signatū idē sūt sacramētū. sic ea dē res ppē diuersa sig̃ficata diuersa sūt sacramēta

Quibus obijcit q si spēs panis ⁊ vītas corporis idē sunt sacramentū. cū species panis sacramētū sit corpis. ergo vītas corpis idē est sacramentū. ⁊ ita idē est sacramentū sui. Sz hoc nō pcedit. q spēs panis ⁊ est qdā sacramētuz qđ est vītas corpis. ⁊ est qdaz qđ nō est illa quonā sunt duo sacramenta diuersa. Alij vo dicūt q siue diuersa sint significata siue diuersa significātia. sp diuersa sunt sacramēta. q̄s oportet pcedere qi altari sunt admin. q̄ttuor sacramēta videlicet spēs panis. spēs vini. vītas carnis. et veritas sanguis. Preterea cū panis ⁊ vini diuersa sint accidētia. vt sapor et odor. pōdus ⁊ color. quantitas ⁊ figura. videt q singula p se sint varia sacramēta. q̄ enī rōne potius vnū q̄z aliud dicendū est sacramentū. Sz cui⁹ rei sacramētuz est odor aut sapor. Ad hoc potest nō incōgruenter̄ dici. q oia simul accepta sunt vnū eucharistie sacramentuz. eo q nullū p se solū significz. sz oia simul panis spēm repr̄sentant. q corp⁹ christi ptinet et signat. Signor aūt alia sunt naturalia alia positiua. Naturalia sunt q̄ p̄m naturam signāt. quor q̄dā sunt q p aīcedēs signāt cōsequēs. vt rubor̄e vesptino signat serenitas matutina. Alia sūt q̄ p p̄ns signāt aīcedēs vt fumo vel cinere. signat ignis fuisse. Positiua sunt illa q̄ p̄m impositionē signāt. q̄r alia sunt signa rei sacre. vt serpēs eneus erectus in heremo. alia sunt signa rei nō sacre vt arc⁹ triūphalis erect⁹ i biuio. Porro signor rei sacre. alia sunt sacra vt baptismus. alia nō sacra vt agn⁹ paschalis. Sacra sunt signa noui testamenti. Non sacra veteris. Quāuis enī vtraq̄z sint signa rei sacre. i. rē sacrā signātia. nō tn̄ vtraq̄z sūt sacra. i. iustificātia. Licet nōnulli dixerūt sacramēta legalia iustificasse. Hec enī est differētia inter legalia ⁊ euāgelica sacramēta. q illa significabāt tātū. Ista sigificāt ⁊ iustificāt. Dicr̄ q̄n q̄z large q̄nq̄z stricte sacramētū accipit. Large p̄m qđ oē signū rei sacre siue sit sacrū siue n̄ sacrū dr̄ sacramentuz. Unde sig̃ legalia sacramēta dicūt. Stricte p̄z qđ sacr̄ solūmō signū dr̄ sacramētū. Sacramētuz aūt dr̄ actiue et passiue. q̄ sacrū signās vel sacrū signatum. Nā noīe sacramēti q̄nq̄z signū rei. q̄nq̄z rei signi varie nūcupat. Scōm qđ sacramētū accipit p signo rei sacramētū dr̄ a sacro ⁊ signo. q̄ sacrū signū. Sz p̄m qđ sacramentū accipit p re signi sacramētū dr̄ a sacro et secreto. q̄ sacr̄ secretuz. Spēs ergo panis dr̄ sacramētū actiue. i. sacrū signās. vnitas āt ecclie dr̄ sacramētū passiue. i. sacrū signatū. Corp⁹ vo dñicū vtroq̄z mō dr̄ sacramētū. i. et sacrū signās. ⁊ sacrū signatū. Sacramētum vo p̄sistit in trib⁹. In reb⁹. in factis. ⁊ in vbis. p̄m pp̄rietatē similitudinē ⁊ interp̄tationē. Leo nāq̄z p̄m pp̄rietatē signat diabolum. Unde. Aduersari⁹ vester diabol⁹ tāq̄z leo rugiēs circūit querēs quē deuor̄et. Seminare p̄m similitudinē significat p̄dicare. Unde. Exijt q̄ seminat seminare semē suuz. et aliud cecidit in terrā bonā. et aliud sup̄ petram. ⁊ aliud inter spinas. Emanuel p̄m interp̄tationē significat christū. Unde. Et vocabitur nomen eī⁹ emanuel. qđ interp̄tat nobiscū de⁹. Res vt aq̄ baptismi. factum vt signaculū crucis. vbū vt inuocatio trinitatis. Singula repiunt in p excellētissimo sacramento. res. i. corp⁹ et sanguis. factū. i. esus ⁊ potus. vbū. hoc est corp⁹ meū. hic ē sāguis meus. Sequit. Qui p vobis et pro multis effundet in remissionē pcātor̄. Pro solis predestinatis effusus est q̄ntū ad efficaciā. sed p cūctis hoīb⁹ q̄ntū ad sufficiētiā. Effusio quippe sanguinis iusti p iniustis tā fuit diues ad pciū. vt si vniuersitas crederet in redemptor̄e nullū oīno vincula diaboli retinerent. vbū enī effusionis abūdātiā notat. Peccatū aūt duob⁹ modis remittit. videlicet q̄ ad meritū culpe. ⁊ p̄ sanguinis fidē q̄ iustificamur a culpa. et q̄ ad debitū pene ⁊ hoc p sanguis pciuz. quo redēpti sum⁹ a pena. Omnes enī q̄i oues errauimus. vn⁹ quisq̄z in viā suā declinauit. Et dom̄in⁹ posuit in eo iniquitates omniū nostruz. Uulneratus est pp̄ter iniquitates nr̄as. attrit⁹ est pp̄ter scelera nostra. disciplina pacis nostre super eum. ⁊ liuore eius sanati sumus. Uere languor̄es nostros ipe tulit. et dolor̄es nr̄os ipe portauit. Qr ergo iust⁹ iuste punit⁹ est. iusti iuste sūt libati. Assūpsit. n.

in se penā p omnib⁹. vt dar3 se p grām vni/
uersis. Hic autē sacerdos eleuat calicē vt il
lum ꝓlo oñdat. nec est supflua ꝫ eleuatio.
put dictū est in fine pticule p̄cedētis. Est āt
notandu3 q̄ quedā ecclie duas hñt pallas
corpales. z ibi eleuat calix coopt⁹ cū altera
ea3. In quo oñditur ꝫ sacramētū occultis/
simū fore z difficillimū ad intelligēdū. q̄q3
tpe institutiōis h⁹ sacramēti sanguis chri/
sti inuisibilis erat. q3 intra venas ei⁹ existe/
bat. Alie vo ecclie vnā tantū habēt pallam
z ibi eleuat discooptus absq3 velamie. Hoc
mo ad designandū q̄ post institutionē hu
ius sacramēti sanguis christi fact⁹ fuit visi
bilis p ipius effusionē in cruce. Cū hic dici
tur. Hic est sanguis me⁹ ꝛc. In eo enim3 q̄ ca
lix nō est cooptus cū palla supra quā ē ho/
stia cōsecrata. designat q̄ sanguis christi a
corpe effus⁹ et sepat⁹ ē. Secūdo q3 hostia
est sup pallā corpalē nec bono mō posset
alibi poni. Tertio q3 ppter ventu flatū picu
losum esset cooptū cū palla leuare. Et nota
q̄ sacerdos act⁹ christi repūtans du3 dicit
Accipiens calicē. pax eleuat calicē. deinde
dicēs. bñdixit. vt sine piculo calice3 bñdicat
illū in altari deponit. Subsequēter etiā di/
cens. Accipite. pax tenet eleuatū vsq3 du3 ī
altū eleuet. vt illum ꝓlo oñdat. Sequitur.
Hec quotiēscūq3 feceritis ꝛc. Hec clausu/
la quia ꝓsecrationē tā corpis q̄m sanguis re
spicit. post depositū calicē debet dici Sane
in pceptōe corpis christi z sanguis magna
est nobis adhibēda discretio. Cauendū est
enī ne si nimiū differat mortis piculū īcur/
ratur. dño ptestāte. Nisi manducaueritis
carnē filij hois z bi. ei⁹ sanguinē ñ habebi/
tis vitaz in vob. Si vo q̄s indigne suscipit
ꝑm aplm. iudiciū sc3 dānationis sibi man
ducat z bibit. Ideo ꝑm eundē aplm. probet
seipsum hō. z sic de pane illo edat z de calice
bibat. Dicet ergo q̄lq3 cōmunicandū eē q̄/
tidie. Alius vo dicet ecōtra. Faciat igit vn⁹
quisq3 q̄ pie credidit faciendū. Nā enī luti
gauerūt ad inuicē. nec alter alteri se ꝓposu/
it. zache⁹ sc3 z ille cēturio cū alter eorū gau/
dens christū in domo sua suscepit. z alt dī/
xerit. Dñe nō sum dign⁹ vt intres sb tectuz
meū. Et ꝫ est q̄d aug⁹. ait. Alij q̄tidie cōmu
nicāt corpi z sanguini dñi. alij certis diebus
accipiūt. q̄d liberā hz obseruationez. De ꝫ
sub ti. de osculo pacis dicet. Et nota q̄ licet
christ⁹ semel credētes sua morte redemerit
ecclīa tñ ꝫ sacramentū q̄tidie necessario re/
petit ob tres p̄cipue cās. Primo q̄ī vinea
laborātes eo q̄tidie reficiunt. Scōo vt neo
phici p illō in corpent christo. Tertō vt me/
moria passionis christi q̄tidie mētib⁹ fideli
um ad imitādū infigat. q̄tidie enī egemus.
Ideoq3 panis q̄tidian⁹ vocat. Quotidianū
ergo sacrificiū vt ꝓbat pascasi⁹ papa est cō/
memoratio. nō iteratio passiōis. z iō sequit
In mei memoriā facietis. In ꝫ sacramēto
nob quotidie mortis z passiōis christi me/
moria renouat. Vñ. j. ad chorinth. xj. Quo
tienscūq3 māducaueritis panē hūc z calicē
biberitis mortē dñi annūciabitis donec ve
niat. Propt q̄d ipe dicebat aplis. Hoc faci
te in meā cōmemorationē. Hāc vltimam
nob memoriā dñs reliq̄t. put dictū est sup
vbo. Postq3 cenatum est. Et nota q̄ habe/
m⁹ triplex memoriale dñice passiōis. Primū q̄ntū ad visum. in imaginib⁹ z picturis
z ppterea crucifixi imago depingit in libro
z in ecclijs. Scōm quātū ad auditū sc3 pas
sio christi p̄dicata. Tertiū q̄ntuz ad gustū. s.
sacramētū altaris. in q̄ ipa christi passio pa
tenter exp̄mit. Et ppt ꝫ p̄misit. Et memori/
am venerātes. Et sequitur. Vñ z memores
Qui aūt calicē discooptū eleuāt. illū in hoc
loco cū palla corpali coopiūt. innuentes q̄
sepulto dño aduoluto lapide. clausū ē osti/
um monumēti. vt dicit marc⁹ ꝛc.

Octaua pars canonis.

Nde et memores

ꝛc. Octaua ps. Qz dñs ipe p̄cepat
in. c. Sīlī mō ꝛc. vt ꝫ ī sui memoriā
facerem⁹. idcirco ī hac pte tria sibi ꝓmemo
rāda ꝓponit ecclia. s. tā beatā passionē. nec
non z ab inferis resurrectionem. sed z in ce/
los gloriosam ascensionē. Quoz primum
ū est. passio excitat charitatē. secūdū. i. resur
rectō corroborat fidē. tertiū. i. ascensio letifi
cat spē. Quid. n. ī nob magꝫ caritatē accēdit

q̃z q̄ ꝓprio filio suo nō pepcit deus. Quid magis in nobis fidē cōfirmat. q̃z q̄ christ⁹ resurrexit a mortuis. Sicut enī in adā omnes moriunt̄ ita ⁊ in christo oēs vivificabū tur. Quid magis in nobis amplificat spez. q̃z q̄ christus ascendēs in altū cap. du. cap. de. do. ho. vt vbi ipse ē illic sit et minister ei⁹. Sacerdos igit̄ hec repūtans dicēdo. tā beate passionis. manus in modū crucis extē dit vt habitu corpis. manuū christi extensi onem in cruce repūtet. qđ tamē alij faciunt qñ dicunt. Hāc igit̄ oblationē. repsentātes crucifixionē statim secuturā. Et q̄ christus pl̄ius orās factus est in agonia. ideo agoniam illā habitu oculoz ⁊ faciei q̄dammodo repūtat. Dicēs aūt necnon ⁊ ab inferis resurrectiōis. illas ad se vt ꝑus reducēs easparū erigit. Vñ in cantico abacuc. Elleuatio do manus suas leuauit. Et ꝫ in signum q̄ christus inuict⁹ leo surrexit a mortuis. Ite⁊ dicens: Sed ⁊ in celos gloriose ascensionis eas erigit equaliter vsq̄z ad humeros in signum q̄ christ⁹ eleuatis manib⁹ ferebat̄ in celum. ⁊ sedet ad dextrā dei patris. Qđ igitur dicit̄ Vñ ⁊ memores ⁊c. sic est intelligendum. q. d. Nos esse sacerdotes ꝓfitemur ⁊ plebē tuā memorē esse testamur christi filij tui ⁊c. Sacerdotes quidē memores et instructi eē debēt. q̄ ipi missā celebrāt ⁊ sacrificiū christi exēplo offerūt. Plebs etiā sctā memor esse debet. q̄ christus non solū ꝑ sacerdotib⁹ vez etiā ꝑ plebe pass⁹ ē. q̄ sancta dicit̄. q̄ fide ⁊ baptismo christi ꝓcepto sanctificata est. Ite⁊ ex nunc stringunt̄ digiti. scz pollices ⁊ indices. nec dissiungunt̄. nisi quādo oporet hostiā tangi. vel signa fieri. Qđ fit. Primo ob reuerentiā sacramenti. ne videlicet aliq̄d tangāt post ꝓtactū corpis christi. Secūdo videlicet in signū q̄ in ꝫ sacramento secūdus accedit ꝑmo. i. filiꝰ obedit patri. Et idō subijcit. Unde et memores tā beate passionis resurrectionis ⁊ ascēsionis ⁊c. Tertio digiti q̄ corpus christi tetigerunt iunguntur ad ostendendū q̄ fideles illud fidē ⁊ deuotiōe tangētes debēt esse charitate cōiuncti. ⁊ sicut digiti in tangendo ⁊ signādo ab inuicē ad horā. sic et fideliū operatiōes ī bac vita cū expedit sepant̄. quoniaz q̄ñq̄z ꝓ cōtemplationē ad spūalia eleuant̄. ⁊ q̄ñdoq̄z ꝓ mūdanis necessitatib⁹ tpalia amministrant. Quarto digitoz iunctio indicat. q̄ corpis ⁊ sanguinis dñi nostri sacramēto ⁊ mens ⁊ corp⁹ sacerdotis inſepabiliter eē debent affixa. Quinto stringunt̄ ne puluis seu ꝑticula hostie illis forte adherens cadat Quia vō ecclesia dixit se memorē dominice passionis. ideo statim acriorē speciem ipsius passionis cōmemorat recolēs in q̄n q̄z crucib⁹ q̄nq̄z plagas. Sicut enim subsequens expositō declarabit ab hinc vsq̄z dū corpale desup calicē remouet̄. dñice passionis ordo memorat̄. Hāc vbi dicit sacerdos hostiā purā. hostiā sanctā. hostiā immaculatam. panē sanctū vite eterne. et calicem salutis ꝑpetue. quinarū crucis signaculum impmit sup oblatā et calicē signans quīq̄z christi plagas. videlicet duas manuuz. totidemq̄z pedū. et vnaz lateris. Uel q̄nq̄z cruces signāt q̄ christ⁹ quinq̄z secula redemit. Tres aūt cruces cōmuniter facit sacerdos sup oblatā ⁊ calicē. quoniaz in tribus vbis vtrūq̄z piter intelligit. Hunq̄z enī in crucis signaculo panis sepatur a calice. nisi cū separatim nominant̄ in canone. Et quando hostia collocat̄ a sinistro latere calicis recta pars crucis solūmodo sup panē. transuersa vō vsq̄z sup calicē debet ꝓtendi. quoniaz erecta ps crucis corp⁹ christi sustinuit. trāsuersa vō brachia distendit. due vero crucel sepatim facte aīam christi sepatā a corpore signāt. Sed cū iā plene et pfecte sit cōsecratio celebrata. nā materia panis et vini iam transijt in substam carnis ⁊ sanguis. nec vlterius potest deteriorari vel meliorari. et sacerdos vlteri⁹ vtit̄ suis. nō christi ꝑmonib⁹ queritur quare sup eucharistiā adhuc bñdictionis signū impmit̄. aut aliq̄d ꝓfectionis verbū pfert̄. Preterea quedā subiunguntur in canone innuētia q̄ nondū sit trāssubstātiatio cōsummata. Sup ꝫ dicūt quidaz. q̄ scriptura nō attēdit hic hmōi angustias tēporis. scz sacerdos cū nō possit simul mlta ꝓferre ⁊ agere. ita loquit̄ et agit ac si tps starz ⁊ essent adhuc faciēda. q̄ in ꝓncipio ꝑmōis

nōdū erāt facta. ⁊ vba ⁊ signa nō ad tempꝰ
sue platiōis sz ad cōceptionē loquentis sūt
referēda. Innocētiꝰ papa tertiꝰ dixit. qī ca
none aliud vba significāt. et aliud signa p̄
tendūt. Uerba nāq; p̄ncipaliē spectant ad
eucharistiā cōsecrandā. signa vo p̄ncipaliē
ptinent ad historiā recolēdā. Ista vbis vti
mur ad p̄secrandū panē ⁊ vinū in coꝛpꝰ et
sanguinē iesu christi. Signis vtimur ad re
colendū ea q̄ p hebdomadā añpascalē ge
sta sunt circa christū ꝯdatet ergo q̄ q̄ntum
ad oꝛdinē eucharistie p̄secrāde capitulū il
lud. Qui p̄die q̄z patereꝛ ⁊c. in fine canonis
subijci debuisset. qꝛ in eo p̄secratio cōsūma
tur. Sz quoniā impediss etoꝛdinez histoꝛie
recolēde. qꝛ q̄d fuit gestū in medio ponere
tur in fine. puiꝰ canonis oꝛdinatoꝛ vt oꝛ
dinem seruaret histoꝛie quasi quadā neces
sitate cōpulsus capitulū illud Qui p̄die ⁊c.
quasi coꝛ canonis in medio collocauit. vt
que sequunt intelligant p̄cedere. ſm illaz fi
gurā. qua sepe fit vt q̄ narratiōe succedūt.
itellectu p̄cedāt. Uel potiꝰ vt tālrē q̄z histo
rie suus oꝛdo seruet. dicat ita q̄z q̄ ptinēt sig
ad historiā passionis recolendā. qꝛ sigficāt
q̄nq; sensus. q̄ tūc reuera patiebant in chri
sto. vel q̄nq; eius plagas. vt dictū est. Sed
vba nō ptinēt ad eucharistiā cōsecrandam
imo pertinēt ad eucharistiam consecrataz
hoc mō. Ista Hos serui tui videlicet sacerdotes
sed ⁊ plebs tua sancta. s. xp̄ius christianus.
nā q̄ō pl̄s agit voto. sacerdotes pagūt mi
nisterio. offerimꝰ p̄clare maiestati tue. id ē.
p̄ ceteꝛs clare. Ista si iusti fulgebūt sicut sol
in regno patris eoꝛū. q̄nto clariꝰ maiestas
diuina p̄fulget De tuis donis. i. de frugibꝰ
segetū. et hoc q̄ntū ad panē. q̄ est p̄secratus
in carnē. ac datis. i. de frugibꝰ arboꝛ. et hoc
q̄ntū ad vinū qō est p̄secratū in sanguinez
De bis inquā ⁊ illis offerimꝰ hostiā purā.
hostiā sanctā. hostiā immaculatā. i. eucha
ristiam īmunē ab omni culpa oꝛginali. ve
niali. et criminali. Uñ dicat hostia dictū est
in sexta pticula sup verbo. q̄ p̄die. Uel pu
ram q̄ntū ad cogitationē. q̄i puro coꝛde. sā
ctam q̄ntū ad locutionē. īmaculatā q̄ntuz
ad opationē. qꝛ peccatū nō fecit. nec dolꝰ in
uentus est in oꝛe eiꝰ. supple hoc est panē san
ctum. i. sanctificantē. supple datoꝛē vite eēne
q̄ntū ad stolā carnis. et calicez salutis p̄pe
tue q̄ntū ad stolā aīe. ſm illud Ego sum pa
nis viuus q̄ de celo descēdi. si q̄s manduca
uerit ex ꝓ pane viuet in eternū Ista etiam
scdo mō hec vba expōi. vt videlicet christus
dicat hostia pura. qꝛ p̄cept ꝰ est sine pecca
to. dicat panis vite eterne. qꝛ ē resurrectio
angeloꝛ. et calix salutis p̄petue. qꝛ resurre
ctio est hominū. Uel tertio mō hostiaz pu
ram. qꝛ christꝰ oblatꝰ est vt nos liberaret a
feditate oꝛginalis pcti. Sanctaz qꝛ vulne
ratus est vt pfluerēt sacramēta. q̄bꝰ eccl̄ia
sanctificat. Immaculataz. qꝛ moꝛtuꝰ est vt
nos liberaret de moꝛte eterna. Panez vite
eterne. qꝛ est nostrū viaticū. q̄si via. Et cali
cem salutis p̄petue. quia est refectio ange
loꝛ. inebriās in patria. Uel sic q̄rto modo.
De tuis donis ac datis Bona sunt in re ea
na. data in opa tpali. Offerimꝰ hostiaz pu
ram. s. coꝛpꝰ. hostiā sanctā. s. sanguinez. ho
stiam īmaculatā q̄ ad vtrūq; z. Uel puraz. i.
ab alijs sepatā. sanctā. i. sanctificatā. imma
culatā. i. a maculis emūdatā hostiā de coꝛ
poꝛe puro p̄sciētia bona. ⁊ fide nō ficta. Se
quit. Supra q̄ ⁊c. Cū aūt oꝛauerit p hostia
trās substantiāda. eāq; tā trās substātiatam
patri obtulerit. nūc oꝛat p ius acceptiōe.
vt eam ad instar antiquoꝛ sacrificioꝛ acce
ptet. ppicio supple nob. ac sereno vultu. i. re
spectu placabili digneris respicere. non q̄
vultꝰ eius muteꝛ aliq̄n sz tūc deꝰ vultū suū
sup nos illuminat et serenat cū miseꝛicoꝛdi
am suā sup nos exhibet ⁊ declarat. Scdm
illud p̄s. Illuminet vultū suū sup nos ⁊ mi
sereat nostri. Ite p ꝓ q̄ dicit digneris respi
cere. notat q̄ sacerdos noster vultū habet p̄
sum ad ppiciatoꝛū. de q̄ in pbemio huius
ptis dictū est. Et tūc aspgit intus taberna
culum. dū p dei mīsericoꝛdiā q̄rit eiꝰ ppicia
tionē. vt deꝰ habeat illa munera accepta. si
cut habuit munera abel iusti Uñ sequitur
Sicuti accepta habere dignatꝰ es munera
abel ⁊c. Hoc aūt adverbiū sicuti silitudinez
innuit. nō exp̄mit q̄ntitatē. Multo q̄pe ac
ceptius est hoc sacrificiū deo. q̄z q̄d obtulit

abel.qđ obtulit abrāā.qđ obtulit melchise/
dech. Valet enī ampli⁹ res q̄z vmbra.vitas
q̄z figura. Ipsam ergo silitudinē magis q̄z
q̄ntitatē debem⁹ attēdere. Offerēdo ergo
siles sum⁹ abel.si recte q̄dē offerentes.recte
nibilomin⁹ diuidam⁹. Qđ qz cayn nō egit
peccauit. Sua nanqz recte cui debebat ob
tulit deo.sz retinēs sibi seip̄m z corr suū sub/
trahēs deo.male diuidit. Abel aūt acceptū
deo int⁹ in corde obtulit holocaustū. qz se ñ
sibi retinuit sz deo totū se subdidit z impen
dit. Et iō legit in geñ. Respexit de⁹ ad abel
z ad munera ei⁹. ad cayn vo et ad munera
eius nō respexit. Isdra⁹ respexit ad abel z po
stea ad munera ei⁹. qz nō offerēs a muneri
bus.sed munera ab offerēte placuerūt. Si
militer z abrāā egregi⁹ fide totuz se pus of/
ferebat altissimo z postea cū sua ducerz of/
ferēda.placidas ei hostias offerebat. qđ vt
nos sciētes imitaremur patrios ab illo de/
us exegit affect⁹. Tolle inqt filiū tuū vnige/
nitum quē diligis isaac.et offer eū i holocau
stū sup vnū montū quē mōstrauero tibi.
Statimqz pmptū z obedientē īuenit. imo
nobis oñdit. Melchisedech q̄z nisi se prius
acceptū deo sacrificiū obtulisset futuroruz
causas minime p̄uidisset. quaz intuitu my
sticum panis z vini pmus obtulit sacrifici
um. erat ei sacerdos dī altissimi Nominātī
igit isti tres patres veteris testamēti. qz illi
z eoz sacramēta spēaliuſ ceteris ℞ sacramē
tum p̄signauerūt. Quid ei p mun⁹ abel of
ferētis de pmogenitis gregis nisi christ⁹ p/
mogenit⁹ in multis fratrib⁹ exp̄mit q̄ ma/
licioſe occisus est a pl̄o iudeoz sicut ille in/
uidioſe a fratre suo. Nam p̄m apoc. ipe est
agnus dei q̄ occisus est ab origine mundi.
Quid p sacrificiū abrae. dilectū et vnicū fi/
lium offerētis. nisi christi passio designatur
De quo dicit apl̄s. Isdrozio filio suo non
pepcit de⁹. sz p nobis omnib⁹ tradidit illuz
Hic est inqt filiꝰ me⁹ dilectus in quo mibi
bñ cōplacui Oblatio q̄z melchisedech tam
ppzie nouū sacrificiū p̄signauit vt inde pre
dictū sit. Tu es sacerdos in eternū p̄m ordi/
nem melchisedech. Qui p̄m aplm assimila
tus est p̄oīa filio dei, manet sacerdos in p/
petuū. Abel oz puer ñ tā a puericia q̄z a pu
ritate. p̄m illud. Ecce puer me⁹ dilect⁹ quez
elegi posui sup eū spūm meū. Abrāā oz pa/
triarcha. nō tā israelitici plebis. q̄z p̄pli chri/
stiani. illi⁹ p carnē. hui⁹ p fidē. p̄m illō. Nō
vltra vocabit nomē tuū abrā sed appellabe/
ris abrāā. qz p̄ēm multaz gentiū p̄stitui te
Melchisedech interp̄tat rex iusticie. Bein
de rex salē. i. pacis p̄pter illud q̄đ legit. Orie
tur in diebꝰ ei⁹ iusticia z abundātia pacis
donec auferetur luna. Sanctū sacrificium
immaculatā hostiā. Baddidit ī canone leo
papa p̄mus

Mona pars canonis

Vpplices te ro

gamus ꝛc. Mona ps. Isdontifex.
vt lex iubebat. et in phemio hui⁹
ptis dictū est. aspgebat tabulā et arā. z exte
rius sacz sanguine pacifico. et christ⁹ totiēs
aspergit p̄ēm sanguine q̄tiens eū placat p
carnē assumptā. Ārā aspgit q̄z diu numez
restaurat āgeloz Exteri⁹ sacz aspgit dū bo
mines sanctificat. et patri q̄ in terris sūt re/
conciliat. Sacerdos eosdē aspgit. qz p hoc
sacrificiū placat deuz. et venīā impetrat. et
sic etiā superos aspgit. Mā q̄ nos emūdat.
augmētat numez ciuiū supnoz. Aspergit
etiā int⁹ tabernaculū. put in p̄cedēti pticu/
la dictū ē. Bū aūt hic nomīat sublime alta
re cōmemorat sācta sanctoz Sane hym
no dicto post cenā exiuit ihesus in montem
oliueti trans torrentē cedron. et pgress⁹ pu
sillū cecidit in faciē suā. orās et dicēs. Isdaī
si fieri potest trāsfer a me calicē hūc. Sed z
secūdo et tertio abijt et orauit eundē sermo
nem dicēs. Et fact⁹ ī agonia plꝰi⁹ orabat.
z fact⁹ est sudoz ei⁹ sic gutte sanguis decur
rētis in terrā. Tūc venit ad discipulos suos
dicēs. Surgite eam⁹ Ecce ap̄propinq̄t qui
me tradet. Traditoz aūt dedit eis signū di/
cēs: quē osculat⁹ fuero ipe est tenete eū. Et
p̄festim accedēs osculat⁹ ē eū. Oz ergo ihes⁹
p̄cidit orās. z dicēs: Isdaī si fieri p̄t trāsfer a
me calicē ꝛc. Jō sacerdos se inclinās orat et
dic. Supplices te rogam⁹ ꝛc. Vl̄ sacerdotis
inclinatio significat emissionē spūs christi.

put dictū est in phemio canonis. De inclinatiōib⁹ dictū est sub ti. de pfessiōe. Item dicens. Ut q̄q̄t ex hac altaris ꝛc. osculatur sepmel altare. p q̄d repñtat osculum pditoris postq̄z dñs ab oratione surrexit. Quidam terosculant ecclesiā gētes grās trinitati. q̄ p passionē dñi gen⁹ reconciliauit humanū. Alij bis. ad notādū geminā in christo naturā. seu ipm in aīa ⁊ corpe passum. Qr vo fact⁹ ē in agonia plixi⁹ orabat. tertio dicēs eūdē pmonez iō sacerdos facit tres cruces sup hāc supra oblatā dicēdo. sacrosanctū filij tui corp⁹. secundā sup calicē dicēdo ⁊ sanguinē. terciaz signādo seipm in facie. cū dic omni bñdictione celesti. forte ppter fudorē corpis crucez impmēs sup corp⁹. ⁊ ppē guttā sanguinis crucē impmēs sup sanguinē. ⁊ qz pcidit i facie suā orās. iō impmit sibi crucē i facie. Alī pot⁹ crux q̄ fit supra corp⁹ designāt vincula q̄b⁹ est ligatū corp⁹. illa q̄ fit sup sanguinē. designat flagella q̄bus allisus est ⁊ sanguis educt⁹. De vincul' legit. Ministri iudeorū cōprehēderūt iesū. ⁊ ligauerunt ⁊ vinctū ducerūt. ⁊ tradiderūt pōtio pilato. De flagellis legit. Apprehēdit pilat⁹ iesū. ⁊ flagellauit. cui⁹ liuore sanati sum⁹. Ider tertiam vo crucē q̄ fit in facie. recolit illud q̄d expuebāt in faciē eius. ⁊ palmas i faciē ei⁹ dabāt. ⁊ velātes faciē ei⁹ dicebāt. Prophetiza nobis christe q̄s est q̄ te pcussit. Tertio crux q̄ fit supra corp⁹ martyrū z christi. q̄ fit supra sanguinē martyrū sanctorū designāt. Quarto pme due cruces significāt q christ⁹ p duobus ꝑplis passus ē. tertia q̄ fit in facie q in corpe suo passus ē. Alij vo nō faciūt pmissas duas cruces Cōsiderari etiā oportet q sacerdos dicēdo. supplices te rogam⁹ ꝛc. stat inclinat⁹ cācellatis manib⁹ añ pectus ad designādū q orōis hūilitas pinclinatōnē designata tūc demū ⁊ nō alias exaudiri digna est. si ex fide pcedat pectoris. i. mentis. fide dico p dilectiōz opante. q̄ opatio p manus intelligit. Qr vo q̄dā sunt opa vite actiue. q̄dā vo opa vite cōtēplatiue. sz opa vite actiue q̄dāmodo cācellatim ad opa ꝓtemplatiue vite. sic sinistra ad dextrā opant. eo q̄ opa actiue sic supposita seu inferiora ad opa ꝓtēplatiue disponūt. ⁊ opa ꝓtēplatiue sicut suppōsita ⁊ altiora illa pficiūt ⁊ consumāt. iō in ipa manuū cācellatiōe dextra superponit sinistre. Rursus orat cancellatis manib⁹ añ pect⁹. q̄ sup̄po facto dicat. Obsecrote p crucē ⁊ passionē tuā. vt iubeas hec pferri ꝛc Cācellatio enī manuū passionē christi figurat. ⁊ dextra p quā resurrectō. leue p quā passio designat supponit. vt p hec christi resurrectio a mortuis insinuet Deinō nullis ecclisis dyacon⁹ infra actionez lauat man⁹. signās pmo q pilat⁹ se lauit cum se mundū a christi sanguine pclamauit. secundo q nostra fordida opa christi passiōe mūdant. tertio q null⁹ nisi mūdus ad pcipiēda fidei sacramēta pcedat. Sequit. Iube hec pferri ꝛc. Tāte sunt pfunditatis hec ẏba. vt intellectus human⁹ vix ea sufficiat penetrare Añ beat⁹ gregor⁹ tāti sacramēti dign⁹ interpres de illis tāq̄z de re ineffabili pene ineffabiliter loquēs. Quis inq̄t fideliū habere dubiū possit in ipa īmolationis hora ad sacerdotis vocē celos apiri. in illo iesu christi mysterio angelorū choros adesse. sū mis ima sociari. terrena celestib⁹ iūgi. vnū q̄z ex invisibilib⁹ atq̄z visibilib⁹ fieri. Idē etiā alibi dicit. Uno eodēq̄z tpe ac mometo i celuz id est. celestē naturā rapit ministerio angelorū ꝓsociandū corpi christi sc̄z mystico. et añ oculos sacerdotis i altari videt. Saluo tñ occulto celestis oraculi sacramento. possent hec verba licet simplici⁹ tñ securius sic exponi. Iube. i. fac. hec sc̄z vota fideliū. i. supplicatiōes ⁊ pces. pferri. i. pñtari. p manus sancti angeli tui. i. p ministeriū angelorū. q̄ sūt administratorij spūs. et vota nostra coram deo offerūt. Juxta illud q̄d ait rapha⁹el angel⁹ ad thobiā. Thob. xij. Cū orabas cū lachrymis ego obtuli orōem tuam dño Ex hec ergo euidēter apparet. q angel⁹ sacris mysterijs adesse credēd⁹ est. nō vt cōsecret quia hec nō potest. sz vt orōnes sacerdotis ⁊ ꝑplī deo repñtet. sm illud apoc. Ascendit fumus aromatū in ꝓspectu dñi de manu angeli. q̄ sunt orōes sanctorū. In sublime altare tuū. supple hec est in cōspectu diuine maiestatis tue. i. in ꝓtēplatōe maiestatis ⁊ curie

tue celestis. ¶Nã ipe deus ꝺr altare sublime Exo.xx. ¶Nõ ascẽdes ad altare meũ per gra/ dus.i.in trinitate nõ facies graduſ. ¶Dorro sicut beatus augustinꝰ determinat.non ꝺr angelꝰ offerre orões deo.q̃si tũc ꝓmo deus nouerit q̃d velimꝰ.qr deꝰ oĩa nouit anteq̃z fiant.sed qr necesse habet rõnalis creatura tpales causas ad eternitatẽ referre. siue pe/ tendo q̃d erga se fiat. siue ꝓsulẽdo q̃d faciat aut q̃d deo iubẽte implẽdum eẽ cognoue/ rit.hoc nobis vel euidẽter vel latẽter repor/ tet. ¶Possunt etiã secundo modo p̃missa ꝟ/ ba sic exponi. Omnipotẽs deus iubeh̃ scz panẽ z vinũ.perferri.i.trãsmutari. in subli/ me altare tuũ.i.in corpus et sanguinez filij tui sup chorros angelorꝫ exaltari.qr corpus christi dictũ est altare ꝑm illud. altare ꝺ ter/ ra facietis mihi.p manꝰ angeli tui .id est.p ministeriũ sacerdotis. ¶Nõ enĩ ꝑm augusti num deposcit ob aliud illic deferẽda.nisi vt intelligatur q̃ ista fiãt.i.trãssubstãtientur ĩ eo sacerdotio.i.in eius misterio virtute spi rituſſancti. Scz cũ iã trãssubstãtiata sint.ex/ poni possunt tertio modo sic. Jube hec.id ẽ christi corpus mysticũ scz eccliaz christi mi litantez.pferri.i. associari. in sublime altare tuũ.i.in eccliaz triumphantẽ.que ꝺr altare. ꝑm illud Leuit. Ignis in altari meo sparde bit.id est.feruor charitatis in eccliа triũphã ti.et hoc p manꝰ angeli tui.i.p opationez et virtutẽ christi filij tui q̃ est magni ꝓsilij ãge/ lus. Esa.ix. Ipse enim corpus suũ mysticuz deo patri coniungit z ecclesie triumphanti Quarto modo hic est angelus magni cõ/ silij.consiliariꝰ ille cuiꝰ cõsilio pater mũdũ creauit z recreauit.sublime altare in cõspe/ ctu dei est christꝰ crucifixus sedẽs in dextra patris. Igit angelꝰ fert h̃ sacramẽta ĩ sub/ lime altare in ꝓspectu dei dũ cicatrices oñ/ dens interpellat apud pr̃em p nobis hec sa cramẽta cõficiẽtibus. Que vero sint illa q̃ petit ĩ sublime altare pferri determinat do/ minus dicẽs. Ut quotquot ẽ.per hoc enim demonstraĩ corpus christi mysticũ. quod christus quotidie ad se trahit p mẽbra Uñ hiere. ¶Patrem vocabis me.z post me ingre di non cessabis

Decima pars canonis.

Emento etiã do

mine ẽ. Decima ps. ¶Hec cõiun ctio etiã cõtinuat sequẽtia prox/ me p̃cedẽtibus. Vel dici potest q̃ supfluit nã in antiq̃s codicib⁹ p̃cedebat immedia/ te quedã orõ incipiẽs. ¶Memẽto mei que/ so dñe ẽ.in qua sacerdos ꝑ se orabat vt di/ gne posset offerre. Uñ tũc recte sequebatur ¶Memẽto etiã dñe famulorꝫ ẽ Scz quia in multis modernis codicib⁹ orõ illa nõ iue/ nitur.iõ ꝑm illos illud etiam supfluit. Vel q̃ melius est respicit aliud memẽto q̃ p/ cedit.in quo rogauit p viuis.hic autẽ orat p defunctis. Orat ergo pia mater ecclesia nõ solũ p viuis verũ etiã p defunctis.z eos deo patri sacre oblationis intercessione cõ/ mendat certissime credẽs q̃ sanguis ille p/ ciosus q̃.p multis effusus est in remissionẽ peccatorꝫ.nõ solũ ad salutẽ viuentiũ. verum etiam ad absolutionẽ valeat defunctorum ideoq̃z gabiloñ.cõciliũ statuit. q̃ in omib⁹ missaꝫ solẽnijs loco cõpetenti videlicz in ꝟ loco secrete.vel in dieb⁹ nõ solẽnib⁹. in dñi ca enĩ die ob resurrectionẽ dñicam anime requiẽ credunt habere.ecclia p defũctis do/ minũ deprecet.iuxta illud augustini.ñ sũt p̃termittẽde suꝑplicatiões ꝓ spiritib⁹ mor/ tuorꝫ.quas faciẽdas p omnib⁹ in christia/ na catholica societate laudamꝰ. Et qr q̃ꝫ desunt defũctis parẽtes filij cognati z ami ci q̃ suꝑplicatiões p eis effundãt.vna et pia mater.id est.tota ecclia oẽs defunctos sub generali cõmemoratione suscipit tacitis il/ lorum nominib⁹.z eis exhibet cõmunionẽ Innocentiꝰ q̃z papa statuit.vt añ ꝓsecratõ nez hostie nõ recitent noĩa defunctorũ.p̃nt enĩ populo recitari.sed deo quez nihil latet necesse nõ est. Qui cũ signo fidei nos p̃ce/ serunt.s.ad dñm.nõ q̃ibi sit fides aut spes. vbi spes est et res.naz fides euacuat. chari/ tas nunq̃z excidit.sed signũ fidei p caracte/ re fidei christianitatis accipit. q̃ fideles ab ĩ fidelibus discernunt.ꝑm illud. Zludiui nu/ merum signatorꝫ.cxliij.milia signati ex oĩ tribu filiorum israel. Et dormiunti somno

pacis.ꝑm illud.In pace in idipsum dormiam ⁊ requiescā.Frequēter enī sacra scriptura defunctos dormiētes appellat.ꝑ eo quia sicut dormiētes euigilant.ita mortui resurgent.Propter qđ dicit aplus.Nolo vos ignorare de dormiētibus vt nō cōtristemini.sicut et ceteri qui spem nō habent.Et dominus inqt in euangelio.Lazarus amicus noster dormit.Ipsis dñe et omnib⁹ in christo quiescētib⁹.In ꝟ loco sacerdos quorū maluerit defunctoꝝ debet agere memoriā spēalem.Finita est enī memoria mortis domini.⁊ ideo sequit̄ mos nostra.christ⁹ precessit ⁊ nos ei⁹ vestigia sequimur.Hic aūt vocātur quiescentes in christo q̄ in charitate mortui sunt.habētes tamē aliqua purgabilia.eo q̄ nō plene satisfecerāt ꝑ pctis confessis.ꝓpter qđ ad locū purgatorij descēderunt.vbi existētes suffragio indigēt ecclesie militantis tanqz nondū habētes in re pacē ⁊ refrigeriū glie.licet habeāt in certa ⁊ infallibili spe.Locum refrigerij.in quo nō est ardor penaꝝ.Lucis in quo nō est obscuritas tenebraꝝ.Et pacis in quo nō est conflictus pugnaꝝ.Hā absterget deus omnē lachrymam ab oculis eoꝝ.⁊ iā nō erit amplⁱ.neqz luctus neqz clamor.sed nec vllus dolor.quoniā ꝓra trāsierunt.Sz delectabūtur ī multitudine pacis.cū placebūt dño in regione viuentiū.Paradisus ergo dr locus refrigerij.ꝓpter ardorez ignis purgatorij per quē anime transeūt.iuxta illud ps.Transiuimus ꝑ ignē ⁊ aquā ꝛc.Locus lucis cōtra tenebras inferni.De q̄bus Matthei.xxij.Mittite eū in tenebras exteriores.Loc⁹ pacis ꝓpē mētis trāquillitatē.q̄ ibi est contra vermē ꝓsciētie eoꝝ q̄ salui nō erūt.Vñ esa.Vermis eoꝝ nō morie.nec ignis eorum extinguetur

Undecima pars canonis

Obis quoqz ꝛc.

Undecima ps.Hec aūt oro ꝓtenditur vsqz Per oia secula seculoꝝ Et hec vba pferendo sacerdos paululuz expressa voce pcusso pectore silentiū interrūpit.repūtans contritionē ⁊ cōfessionem latronis in illo passionis dñice articulo increpantis alterꝝ ⁊ dicentis.Nos quidē digna factis recipim⁹.hic aūt nihil mali gessit.Et dicebat ad iesum Luc.xxiij.Bñe memento mei dū veneris in regnū tuū.Propter qđ dixit illi iesus Amē dico tibi hodie mecum eris in paradiso.Rursus ꝑ exaltationem vocis.et pcussionē pectoris exprimitur illđ.qđ centurio ⁊ qui cum illo erāt.visis illis que fiebāt.timuerūt valde dicentes.Vere filius dei erat iste.Et oīs turba que simul aderāt ad spectaculū illud percutiētes pectora sua reuertebātur.Noti vero eius et mulieres que christū secute fuerant a galilea stabant a longe hec videntes.Quos significāt ministri scz dyaconus et subdyaconus retro stantes.qui ad banc vocē erecti in os sacerdotis vel episcopi intuētur.Premissa aūt pectoris vnica tunsio.signat q̄ ꝑm aplm ad romanos.vj.christus semel ꝑ peccatis nostris mortu⁹ est.Et fit cum tribus digitis. scz sine pollice ⁊ indice.vt trinitas in vnitate notetur.Pectoris quoqz tunsio quando.qz penitentiā designat.put sub ti.de ꝓfessione dictum est Peccatoꝝ.Hoc ideo dicit quia si dixerim⁹ q̄ pctūm nō habem⁹ nosmetipsos seducim⁹ ⁊ vitas in nobis nō est Licet enī omni tēpe debeam⁹ ex corde nos recognoscere peccatores.p̄cipue tñ cum p remissione peccatoꝝ sacrosanctū mysteriū celebram⁹.De multitudine miserationuz tuaꝝ sperāt̄ib⁹.Iuxta qđ inqt ps.Secdum multitudinē miserationū tuaꝝ dele inīqtatem meā.Et nota q̄ vna tantū est dei misericordia.nō aliud quidē q̄z ipe misericors. sed multi sunt ei⁹ effect⁹ q̄ miserationes dicuntur Vñ.Reminiscere miserationū tuarum dñe.et misericordiaꝝ tuaꝝ que a seculo sunt.Partē aliquā ⁊ societatem donare digneris.Sz cū ipse deus sit omnia in omnibus sal⁹ et p̄miū ⁊ gloria singuloꝝ.iuxta illud Salus ꝓpli ego sum.q̄d est q̄ dr ptem aliquā ⁊ societatē ꝛc.tanqz nō oēs sint eūdē denariū accepturi.Sane licet vnū ⁊ idē sit p̄miū singuloꝝ.videlicet ipe deus in cuius cognitione sal⁹ eterna cōsistit.ꝑm illud qđ ipe dicit in euāgelio.Hec est vita eterna vt

cognoscant te verū deū ⁊ hūc quem misisti iesum christū. tñ ꝑm differentiā meritoꝝ. alij plus alij min⁹ diuina visione fruuntur Ita ⁊ stella differt a stella in claritate Propter qđ ipse dñs ait: In domo patris mei multe māsiones sunt. Sicut vn⁹ est sol cuius lumen ꝓticipāt vniuersi. alij plus alij minus ꝑm differentiā intuentiū. Tuz iohe. stephano. mathia. barnaba. In hac secūda cōmemoratione sanctoꝝ magna ex parte supplent. q̄ de ꝑmissis sanctis deesse videbātur in ꝑma. Sed quare iohes repetitur. ⁊ stephan⁹ sociat⁹ iohāni ꝑmittit matbie ac barnabe aplis. Sup ꝫ dici pōt q̄ iohes in ꝑma cōmemoratione disponit ⁊ cū ceteris numerat ꝓpter dignitatē apostolatus. in hac aūt cōmemoratiōe repetit ⁊ cum stephano sociat. ꝓpter ꝓuilegū celibat⁹. Virgines ei sunt ⁊ sequūt agnū quocūqz ierit. Preterea ceteris ꝑmittit virginitas Manqz iohānes inde maxime cōmendat quia christus in cruce matrē virginē discipulo vgini cōmendauit. ⁊ ex illa hora accepit eaz discipulus in suā. Stephani vero virginitas ex eo maxime cōprobat. quia ipe deputat⁹ est ab apostolis ad ministerū viduaruz. et in eo q̄ feminis est ꝓpositus testimonium meruit sincerissime castitatis. Posset aūt nō euangelista sed baptista iohes intelligi nisi ꝑmitteret. Cū tuis sanctis aplis ac martyribus. Uñ conicit q̄ apostoli tantum ac martyres subnotant. quāuis ⁊ iohānes baptista merito posset inter martyres numerari. Enumerat ergo sacerdos sanctos. q̄z societatē petit. quia ⁊ sacerdos legalis noīa filioꝝ israel habebat scripta. vt supra dictuz est. Et aduerte q̄ hic octo viri. ⁊ septē mulieres cōputant. q̄ ꝑ hoc sacrificiū septē charismata gratiaꝝ. ⁊ octo beatitudines iungūtur in nobis. Sequit. Nō estimator meriti. quia nō ꝑm exigentiā meritoꝝ retribuis. sed min⁹ puniēdo vel magis remunerādo q̄z q̄sq̄z meruit. Unde. Nō ꝑm peccata nostra fecit nobis. neq̄z ꝑm iniq̄tates nostras retribuit nob. Et alibi. Mensurā bonaz et confertā ⁊ coagitatā ⁊ supefluentē reddēt in sinum vestrū. Per christū dñm nostrū. Hic non rñdetur amen. Tum quia angeli qui semp assistunt rñdent. put in fine tertie ꝓticule dictum est. Tū quia hec tacite dicūtur. nec rñdentes audire ꝓnt. Tū quia vba sequentia. p quē omnia ꝛc. istis cōiungunt ⁊ ab eis dependēt. ita q̄ nihil interponi pōt Hoc aūt loco benedicunt vue. put dicetur in sexta ꝓte sub q̄nta feria cene dñi. vbi agit de diurno officio. In canone apostoloꝝ in burcardo li. v. c. offerri. ita legitur. Offerri nō liceat ad altare scz ad benedicendum ꝓter nouas spicas ⁊ vuas et oleū ⁊ lumināria ⁊ fabas ⁊ thimiama ad incensum tpe q̄ sancta oblatio celebrat. Sequitur. Per quez hec oia ꝛc. Ideo dicit omnia. quia p filium omnia creata sunt. Uñ Joh. j. Omnia per ipm facta sunt. et sine ipso factum est nihil. Et vidit deus cuncta que fecerat ⁊ erāt valde bona. Creas igitur condendo naturam Sanctificas cōsecrando materiā. Viuificas transsubstātiādo creaturā. Benedicis accumulādo gratiā. Qđ autē dicitur hec omnia. est simplex ꝓnominis demonstratio sicut tps verbi cōfusum Nā ꝑs confusum ꝑtis non tenet vsū. Et est sensus Hec omnia scz panē vinum ⁊ aquā semp bona creas ꝑm causas canonicas ꝑmordiales. ⁊ sanctificas ꝑm causas sacramētales. viuificas vt transeant in carnē ⁊ sanguinē. et bñdicis vt cōseruant vnitatē ⁊ charitatē Rursus in eo q̄ dicit sanctificas. notat q̄ qcūnqz sanctificat ꝓ grām christi sanctificat. de plenitudine enī eius omēs accepim⁹. Uñ Joh. xvij. Pater sanctifica eos in veritate. id est. in filio. In eo q̄ dicit viuifica notatur q̄ quicqd viuificat ꝓ filiū viuificat. Joh. xj. Ego sum via veritas et vita. In eo q̄ dicit. benedicis. insinuat q̄ benedictio celestis datur nobis ꝓ fructū vginis benedictuz. Vel creas vt sint. sanctificas tibi deputando. viuificas animando. bñdicis vt vtilia sint. ꝑstas vt prosint. Fiunt aūt tres cruces super dictis vbis. sanctificas. viuificas. benedicis in q̄bus ecclia ꝑmittiua repñtatur. q̄ fidem trinitatis suscepit. Be ꝫ tamē aliter iā dicetur. Siquidē sacerdos dicturus. ⁊ prestas nobis. vl dyaconus remouet corpale de su

per calice.ad notandū q̄ quandō christus emisit spūm.velum templi scissum ē a summo vsq3 deorsum.et apta sunt nobis q̄ pus in lege obscura erāt ⁊ clausa. sicut dicitur ī euangelio ō quibusdā. Et erat absconditū verbū istud ab eis ⁊c. Ubi enī sumpto aceto.cōsummatū est ⁊ reuelatuz est.Et calice discooperto accipiēs hostiā dicit.⁊ prestas nobis. Dubitari autē vidimus.quare calix ⁊ nō hostia cooperit.Ad quod quadruplex potest ratō assignari.Iprimo propter periculū.quia sanguis facilius posset recipere immundiciā q3 hostia.Secūdo quia in calice ⁊ sanguine magis significaī passio christiq3 in hostia.Unde illud Ipater si fieri potest transeat a me calix iste.Et in canone in forma sanguinis ponit actus effusionis.ibi.Qui p vobis effundet ⁊c. Quia ergo in calice et in sanguine magis significatur christus mortuus q3 in corpe.ideo sic ⁊ mortuus pannis et lapidibus operit.ita ⁊ calix pāno.et sāguis calice ⁊ panno corpaī cooperitur.Tertio sāguis i calice coopto repsentat corpus christi in sepulcro clauso ⁊ signato.Hostia vero corpus christi extra sepulcrum.Quarto sanguis in calice cooperto repñtat christi corpus in sindone involutum.hostia vero corpus non involutum.Sequitur.Ipder ipsuz ⁊c.Si absq3 alicuius verbi vel temporis interpositiōe.cōiungas premissa verba.Ipder christū dñm nostrū.p quē hec omnia ⁊c.et facis punctū ibi.et prestas nobis.plana est littera.Dicergo.Ipder ipsum tanq̄3 p mediatorem.cum ipso tanq̄3 cum coequali.quia ipse est coequalis patri.in ipso tanq̄3 in consubstantiali.vl in ipso.id est.membris eius.In patre quippe notatur auctoritas.ppter pncipium in filio equalitas.ppter medium.in spūsancto cōmunitas ppter consortiuz. Sane sexta feria crucifixus est christus hora tertia linguis iudeorū.quod narrat marcus.hora sexta manibus gentiliū.quod narrat iohannes.circa horā autē nonā inclinato capite tradidit spūm.Ad recolendā igit crucifixionem hora tertia factā linguis iudeorum clamantiū ter crucifige crucifige eum et rursus.tolle tolle crucifige eum.sacerdos facit tres cruces sup oblatā et calicē.dū dicē sanctificas.viuificas.bñdicis. Ad recolendam vero crucifixionē que post intervallū trium horaz facta est manibus gentilium cum milites crucifixerunt iesum.sacerdos iterz facit tres cruces cū hostia sup calicem superp̄missis tribus vbis.s.p ipsum.⁊ cum ipso.et in ipso. Ipostmodū autē ad designandam diuisionē carnis et anime dñi moriētis.facit duas cruces cum ipa oblata in ora calicis dū dicit.Est tibi deo patri omnipotenti in vnitate spūssancti.Cū enī in christo tres sint vnite subē.videlicet diuinitas corpus et anima due tantū sc3 corpus et aīma fuerunt in morte diuise. Iam diuinitas a neutra est diuisa et sepata.Et ppterea non trib9 crucib9 sed duab9 mors dñi designatur.Ceterz sacerdos faciēdo cruces manus sup mensam altaris extēdit.quia ⁊ christus sup arā crucis manus expandit.iuxta illō ppheticū.Expādi manus meas ad ipsum nō credentē mihi.Secūdo etiā p̄misse tres cruces cū corpe sup nudū calicē facte.significant tres cruciat9 quos christus in nuda cruce sustinuit.videlicet passionē. ppassiōz ⁊ cōpassionem. Ipassionē in corpore.ppassionem in mente.cōpassionē in corde. De passione corporis ait domin9 per ppheta. O vos omnes qui transitis p viā. attēdite ⁊ videte si est dolor sicut dolor meus. Foderunt enī manus meas et p.m.d.o.o.m. De ppassione mētis domin9 inquit apostolis Tristis est anima mea vsq3 ad mortem. cepit enī iesus tedere ⁊ pauere. cepit ptristari ⁊ mestus eē. Ex cōpassione vo cordis p crucifixoribus orauit ad patrē dicens. Ipater ignosce illis quia nesciūt quid faciunt. Si enim cognouissent nunq̄3 dominuz glorie crucifixissent. Et ideo sacerdos fac has cruces cum hostia super calicē. q3 christ9 sustinuit huiusmodi cruciat9 in corpe sup patibulum. Ipder calicem ei passio designatur. vt iam dictū est. Tertio modo tres cruces cū hostia sup calicē facte.significāt fidē centuriōis dicētis Mathē.xxvij. Vere filius dei erat iste.⁊ ita cognouit eū vnū eē i trinitate

scz christū deū ⁊ hominē. Bue vo que fiūt in ora seu latere calicis. designāt duo sacramenta que de latere christi pfluxerūt. videlicet aqua regenerationis. ⁊ sanguis redemptionis. iuxta testimoniū iohānis dicentis Unus militū lancea latus ei⁹ aperuit. ⁊ cōtinuo exiuit sanguis ⁊ aqua Et ideo immediate post has duas cruces latus calicis in quibus dā ecclīs cuz hostia tangit. p quod pcussio lateris christi cū lancea militis designatur. Quarto tres p̄missē cruces in q̄busdam ecclesijs ita fiūt ⁊ bñ. Illa p̄ma que fit sup. per ip̄m. fit sup os calicis exteri⁹. signās q deus est extra oia nō exclusus. Secūda que fit sup. cum ip̄o. fit parū infer⁹ sub p̄ma videlicet a labio calicis in labiū. significans q deus est sup omnia nō eleuat⁹ Tertia que fit sup. in ip̄o. fit intra os calicis. circa mediū cōcauitatis e⁹. significās q est intra omnia nō inclusus. Quarta q̄ fit super deo patri. fit a medio oris calicis recto dyametro cōtra faciē sacerdotis. significans q omnia q̄ in mysterio misse occulte agūtur. in fine nobis añ oculos ponētur. Quinta que fit sup. in vnitate spūssancti. fit a latere calicis inter ip̄m calicē ⁊ sacerdotē. videlicz descendēdo a summitate calicis ꝓtra pedē significans q deus est subter oia nō compsus seu pstratus Quidā tñ de his duabus vltimis nō faciūt nisi vnam. Quinto dicte tres cruces significāt tres cruciat⁹ q̄s christus sustinuit trib⁹ tp̄ibus. videlicz añ mortem. alapas. flagella. sputa. ⁊ hmōi. i morte crucifixionē. ⁊ post mortē lateris pforatiōz Ista p̄ma significat p̄mū. secūda secundum. tertia tertiū. quarta vo significat sepatiōez anime a corpe christi. q̄nta descensū in lymbum. vel cruciatū in pedib⁹ Sexto quinqz ordines signoz q̄ fiunt añ sextū scz añ tactū calicis cū hostia. qñ videlicet de duab⁹ vltimis nō fit nisi vna significāt q̄nqz mundi etates q̄ fuerūt añ christi natiuitatē. sextum vo videlicet ip̄e tactus significat sextuz tps scz a christi natiuitate vsqz ad finē mūdi. ipse enī vnicus tact⁹ significat dñm sel'ascendisse crucē. vt finē haberet. ipa aūt tres ē cruciatus qui p dictas q̄nqz etates omnib⁹ fiebat hominibus. Notandū igit̄ est q sacrificium septē vicib⁹ signat̄ i canone. Ista prima vice ter vbi dicit̄. Hec dona. hec munera ꝛc. Secunda vice q̄nquies vbi or. Quā oblationem tu de⁹ ꝛc. Tertia vice bis. semel vbi dicit̄. Qui p̄die ꝛc. ibi. Tibi grās agēs. bñdixit ꝛc. Et itez vbi or. Similiqz modo ꝛc. ibi. Itē grās agens. Quarta vice q̄nquies vbi dicit̄. Hostiā puram ꝛc. Quinta vice bis. vbi dicit̄. Sacrosanctū filij tui corp⁹ ꝛc. Sexta vice ter. vbi dicit̄. Sanctificas. viuificas ꝛc. Septima vice q̄nquies. vbi or. Ista per ipsuz ꝛc. put in ip̄is locis dictū est. Inter quas septem vices sacrificiū signat̄ duabus vicib⁹ bis. et duab⁹ vicibus ter. et duabus vicib⁹ quinquies. septima vo vice bis et ter. Sigtur ergo simul omnib⁹ vicib⁹ iūctis q̄nquies q̄nqz q̄ sunt simul. xxv. q̄ numer⁹ p̄duct⁹ semp in seipsuz reducit̄. si ducat̄ in infinituz quātumlibet enī multiplicet eucharistie sacramentū. semp est idē sacrificiū. Augustinus tñ dicit q si tantū semel signū crucis fieret sup panē ⁊ vinū sufficere posset. quia semel dñs crucifix⁹ est. In hoc etiā sacramēto q̄nqz sensus corpis. s. visus. auditus. gustus. odorat⁹. ⁊ tactus. exercent̄ scz circa colorem. saporē. odorē. fractionē. ⁊ sumptiōez vt q̄nqz sensus anime spūales exuberēt. scz visus intelligētie. audit⁹ obedientie. odoratus discretionis. gustus dilectiōis. ⁊ tactus opis. De q̄bus repitur in euāgelio. Domine q̄nqz talenta tradidisti mihi. ecce alia q̄nqz suplucratus sum. Sed et binari⁹ et ternarius bene cōgruit sacramēto Binarius ppter carnē ⁊ sanguinem. ternarius ppter panē vinū ⁊ aquā. Itē binari⁹ ppter duplicem modū edendi. s. sacramētalē sub specie panis ⁊ vini. et spūalez in fide cordis. Et ternarius ppter tria q̄ sunt in hoc sacramento discreta. videlicet forma visibilis panis ⁊ vini. veritas corpis ⁊ sanguis. ⁊ vtus spūalis vnitatis ⁊ charitatis. De q̄bus dictū est in septima ptcula sup vbo. Mysteriuz fidei. vt ita ternari⁹ binarū. i. fides trinitatis per dilectionē dei ⁊ primi op̄is. Fiūt igit̄ crucis q̄ quattuor habent angulos sup sacrificiū q⁹ christus dū in cruce pependit quattuor

climata mundi redemit. ⁊ septē ordinibus ordinātur ad notandū septiformē spūssancti grām que in hoc mysterio necessaria est Et fere in quolibet ordine p numerum imparem signacula disponunt. quia corpus christi vnū manēs non scindit. Dis honor tāq; dño. ⁊ glia tanq; deo. Sequitur. Per omnia secula seculoꝝ. nō solū crucis impssio. verū etiā vocis expssio et pectoris percussio. q̄ gesta sunt iuxta crucē insinuant. put dictū est sup verbo. Nobis q̄q;. Quia ergo iesus clamās voce magna tradidit spiritū. ideo sacerdos dicēdo Per oīa secula seculorum. exaltat vocē ⁊ etiā aliquantulū calicē eleuat. Vel ꝺr alte ad incitationē ipli vt sciens finē canonis rndeat amen. Vel ido q; centurio clamauit. Vere filius dei erat iste Quia vo mulieres lamētabātur flētes domnū. ideo chorus q̄i lamentādo respōdet amen. repntans fideles q̄ dñm cōtrito corde lugebant. velut quondā abel innocēti fratris furore occisum pentes ei⁹ lamētabant Consequēter dyacon⁹ accedit ⁊ exaltatum parūper sacrificiū seu calicē cū corpe de altarit ipe q̄q; sacerdos deponit. q; vt legit Johānis. xix. Venerunt ioseph ab arimathia ⁊ nicodem⁹ ⁊ impetratū corp⁹ iesu a pilato deponētes sepelierunt. Sacerdos ergo eleuās nicodemū repntat. ipa vo eleuatio christi depositionem de cruce. depositō collationē in sepulcro demōstrat. Et aduerte q; sacerdos dicēs. Per receptis salutaribus moniti. calicē simul ⁊ hostiaꝫ deponit. Ad cui⁹ rei euidentiā notandū est q̄ christi corpus ⁊ sanguis bis i sexta feria eleuata ⁊ deposita fuerūt. semel in cruce eleuata ⁊ de cruce ad terrā deposita. ⁊ semel de terra eleuata ⁊ in sepulcro collocata. Per primū repntat in pma eleuatione ⁊ depositiōe corpis ⁊ sanguinis christi q̄ fit statim p⁹ eoꝝ cōsecratōꝫ Aliꝺ repntat in eleuatiōe ⁊ ꝺpositiōe q̄ fit i ꝑ loco. Cōgrue igit dū ꝑ vba pferunt fit corporis ⁊ sanguinis eleuatio ⁊ depositio designantes eleuationē corpis christi de terra. ⁊ locationē ei⁹ in sepulcro. q; ioseph q̄ illud de cruce et de terra leuauit ⁊ in sepulcro locauit. monitus ⁊ instructus erat preceptis salutaribus christi. sicut fidelis discipulus eius Ihn de eo legit in marco. Et ipe erat expectans regnū dei. Simul autē eleuantur corpus ⁊ sanguis iā cōsecrata. quia ipse ioseph. vt aiūt quidā simul corp⁹ cū sanguie in sepulcro locauit. Adhuc in ipa eleuatione tenetur hostia cū quattuor digitis. Cuz eni expectemus ⁊ necesse habeam⁹ ipetrare quattuor pncipaliter p merita passionis christi. s. potestatē cōtra diabolū. humilitatem cōtra mundū. castitatē cōtra corp⁹ pprium. ⁊ subiectionē quo ad deū ⁊ primuz ideo ad hoc repntandū merito cuz quattuor pncipalib⁹ digitis hostia teneꝫ. Quedā tamē ecclie in trib⁹ pmis petitionib⁹ dñice orationis tenēt calicē eleuatū. et tūc calicis eleuatio aliud significat. put ibi diceꝫ. In q̄busdam etiā ecclijs dñi calix parumper ab altari eleuat. quidā puer stat vltimus post subdyaconū habēs capā ex transuerso. ad designandū q; caput. id est. iudei expectantes messiam. id est. christum. cuz iā venerit transuersum est in caudam. Quia vero nicodemus sepulto dño aduoluit saxum magnum ad hostiū monumēti. ido dyaconus super os depositi calicis corpale deponit. Dyaconus quoq; calicē cū corpali inuoluens repsentat ioseph qui corpus domini sindone munda inuoluit. Rursus quia in pace factus est loc⁹ eius. dyaconus ꝑm morem quorundā ecclias mensam osculatur altaris. Et quia factus est pncipatus super humerū eius. osculat dextrū armū pontificis. vt in vtroq; significet christū et q̄ esse post mortem et vicisse post mortem Juxta quod ipse predixit in psalmo. In pace in id ipsum dormiam et requiescaz. Et alibi. O mors ero mors tua morsus tuus ero inferne. Christus enim per mortem triumphauit de morte. Nam quia factus est obediens vsq; ad mortem. mortez autem crucis. idcirco deus exaltauit illum ⁊c. Hoc ipsuz etiam significat q̄ christus sibi crucem sup humerum baiulauit. Secundo dyacon⁹ osculādo dextrā sacerdotis sigficat q̄ vult eē pticeps laboris vt sit soci⁹ eius ne retributōnis. Tertio p ꝑ innuit q; ioseph deponens

corpus illud fuit osculat⁹. In q̄busd̄ etiaz ecclijs sacerdos hic hostiā osculat innuēs. q̄ et nicodem⁹ idē fecerit q̄d ioseph. Vl̓ potius p dñi passionē factā esse nostrā recōciliationē. Post osculū hmōi dyacon⁹ retrocedit a facie sacerdotis. repñtās mulieres sepulto dño a monumēto recedētes.

De pater noster

Ecundū eos qui

dicūt q̄ tertia ps misse q̄ or postulatiões incipit hic. Orem⁹ p̄ceptis salutaribꝰ ⁊c. ⁊ q̄ durat vsqz ad collectas. Hꝫ ps cōtinet q̄nqz clausulas. Prima est ipsa p̄fatio. scz orem⁹ p̄ceptis ⁊c. q̄ addidit beatus gregoriꝰ. Secūda est pater noster. Tertia Libera nos q̄sum⁹ dñe. Quarta. Pax domini. Quinta Fiat hec cōmixtio. Quia ergo ihesus voce magna clamabat. Pater in manus tuas cōmendo spūm meū. ideo sacerdos ⁊ nō totꝰ plus put greci faciūt. eleuata voce pnūciat. Orem⁹ p̄ceptis ⁊c. Hāc oīem or sub silētio. sed palā. q̄ est de euāgelio ad notandū q̄ rex celoz in noua lege palaz loquebat. et sine velamine p̄dicauit. Ad hꝫ ideo hec dñica ozō ⁊ etiā Credo in vnū deū alta voce dicunt. vt oēs illa dicāt ⁊ addiscāt. Alia etiā rō posita est sub ti. de p̄dicatione. Sed tertia clausula scz libera nos ⁊c. sub silentio or. in signū q̄ christꝰ interdū a p̄dicatione siluit. Aliter tñ ibi diceret. Sz et p̄ferēs pater noster tūc iterꝫ sicut pus extēdit ac sursum eleuat manus. Primo enī dicens p̄ceptis salutaribꝰ. actꝰ ioseph. de q̄bus in p̄cedenti colūna dictū est. quos p̄ceptis salutaribus monitꝰ ⁊ diuina institutiõe informatus gessit repñtauit. Quia igitur doctrina audiēdo. meditādo. ⁊ in q̄ete. discēda est. iō vba ista depositis sup altare manibꝰ ptulit. Dicēs autē Pater noster ⁊c. christū p̄lum orare docentē repñtat. Ideoqz moysi orantis exemplo manus extendit. et sursum eleuat. vt feruozē cordis ⁊ rectā ad deū intentionem ostendat. Rursus dicendo. p̄ceptis salutaribus ⁊c. calicem simul et hostiaz deponit. vt p̄missum est. Sane legalis pontifex regressus ad populum lauabat vestes. immundus tamen erat vsqz ad vesperam sicut in prohemio huius partis dictum est. Sic et christus qui intrauit ad sanctasanctorum redit in ecclīam compatiēdo ⁊ auxiliando. ⁊ lauat vestes suas. id est. sanctos mundificat. ⁊ tamen vsqz ad finem mundi membris eius alique macule adherēt. Sacerdos etiā redit ad populū. quia dum rursus alta voce multiplicat preces foras exire videtur. et precibus velut aquis. vestimenta sua. id est. populuz lauat ⁊ mundat. et tamen immundus iudicat. quia vsqz ad mortem erit in omni homine q̄ lauetur. Oraturus ergo et ostensurus se causam suaz agere coram deo. et que quotidie petere debeamus. monet populū orare dicens: Pater noster ⁊c. Que oratio habetur Mathꝫ. vj. capl̓o. Fiducialiter enim orare possumꝰ. vt filij patrem quos ipe dominus ad sic orandum informauit. et ipse vice vniuersalis ecclesie quam representat orat. Ne tamē sua autoritate et quasi presumptiue petere videatur. premittit quasi loco p̄fationis p̄ceptis salutaribus ⁊c. Dicit autē p̄ceptis ⁊ diuina institutione. quia dominus ⁊ bāc orationem instituit. ⁊ apostolis sic orare precepit. Et extunc maxime prostrati orare debemus vsqz in finem dominice orationis. saltem in profestis diebus. In festiuis vero stantes. Tres autē articuli sequentes scz p̄ceptis salutaribus. pater noster. ⁊ liba nos significant tres dies dñice sepulture. ideoqz ⁊ bis dumtaxat vtimur in parascue. In q̄busdam ecclesijs dum sacerdos dicit. Pater noster. et dum prelatus dat benedictionem solennē post pater noster. manꝰ eius a dyacono et sacerdote sustentantur. in quo representatur q̄ hur et aaron sustentabant manus moysi orantis. De quo sub titulo de oratione dictum est. Beatus gregorius dominicā orōnem post canonē sup hostiā censuit recitari. asserens in registro incongruum esse vt super eucharistiam diceret oratio quam scolasticus cōposuerat. ⁊ illa omitteret quā dñs ipe dictauerat ⁊ apli dicere ꝓsueuerāt. Et cantat apō grecos a toto p̄lo. sed apud nos a solo sacerdote. Illō āt

notandū est q; hec oro cetera orōes ꝓpter quattuor añcellit. s. autoritate doctoris. breuitate ꝑmonis. sufficiētia petitionū. z fecunditate mysteriorū. Autoritate doctoris. q; fuit ipius saluatoris. aplos orare docentis orē plata. z inde dr oro dñica. Breuitate ꝑmonis. q; facile discit z ꝓferf. iuxta illō. Cuz oratis nolite multū loq; ꝛc. Sufficiētia petitionū. quoniā vtriusq; vite necessaria cōtinet. Fecūditate mysterioꝝ. quoniā immensa ꝓtinet sacramēta. Uel licet sciat dñs q̄d velim⁹. vult tñ nos orare vocaliter ꝓpter mēta. Ideirco p excitāda deuotiōe. q; q̄ facit flatus carboni. ꝑ facit ꝓnūciatio deuotiōi. Unde. Ad ipm ore meo clamaui z exultaui sub lingua mea. Secūdo ꝓlioꝝ instructione vt cortina cortinaz trahat z q̄ audit dicat veni. Unde. Luceat lux vestra cora hominibus. Tertio ꝓ lingue obsequio. vt q̄d lingua peccam⁹ lingua satisfaciam⁹. Unde. Sicut exhibuistis mēbra vestra seruire iusticie in sanctificationē. Quarto ꝓ rei petēde cōmoratione. q; facili⁹ obtinet q̄ instantius postulat. Unde. Petite et accipietis. pulsate z aperiet vobis. Quinto ꝓ impetrate rei custodia. q; q̄ sepius requirit diligenti⁹ custoditur. Unde. Tene q̄ habes ne alⁱ accipiat coronā tuā. Sane in hac oratione oratur ꝓ bonis adipiscendis. et ꝓ malis vitandis. Ideo bonis tpalibus spualibus et eternis. Ideo malis ꝑteritis ꝑntibus z futuris. De bonis eternis dr Adueniat regnum tuum. De bonis spualibus. Fiat volūtas tua sic in celo z in terra. De tpalibus. Idanem nostrū quotidianū da nob hodie. Eterna petunt in premiū. spualia in meritū. tpalia in sustentaculū. De malis ꝑteritis. Dimitte nobis debita nostra ꝛc. De ꝑntibus. Sz libera nos a malo. De futuris. Et ne nos induc as ꝛc. Ideteritа sunt dolenda. ꝑsentia sunt vincenda. futura sunt ꝓcauēda Septem sunt orōis dñice petitiones ꝑter captationem beniuolētie. que significāt septez v̄ba christi in cruce. Idimū fuit. Idat ignosce illis. Secundū. Mulier ecce filⁱ tuus. Ternum. Ecce mater tua. Quartum. Ideo die mecum eris in paradiso. Quintū. Heloy heloy. Sextum. Idater in manⁱ tuas. Septimū. Consummatū est Uel sigficant septē verba. que tantū beata virgo legitur de christo dixisse. Idimū fuit discretionis. Quomodo fiet istud. Secundū humiliatis. Ecce ancilla domini. Tertium salutatōnis. Ecce vt facta est vox salutationis tue i auribus meis. Quartū gratiarūactionis Magnificat anima mea dñm. Quintum compassionis. Fili vnū non habēt. Sextū instructionis. Quodcūq; dixerit vobis facite. Septimū amoris. Fili quid feciſti nobis sic. Idima autē petitio est. Sanctificet nomen tuū. Secunda. aduenıat regnū tuum. Tertia. fiat volūtas tua. Quarta. Idanem nostr quotidianū. Quinta. Et dimitte nobis debita nostra. Sexta. Et ne nos iducas in temptationez. Septima. Libera nos a malo. Et he septē petitiōes ꝑm aplm septē postulatiōes dicunt. Quarum ꝑme tres spectant ad vitā eternā siue ad patriaz Et ideo sacerdos in quibusdaz locis eleuato calice dicit eas et ꝑfationem. Idreceptis salutaribus ꝛc. Dicens v̄o. sicut in celo. patrum magis eleuat illū. et dicēs. et in terra illum deponit. Tres vltime ad pñtem vitaz siue ad vitā ꝓtinent. et ideo deposito calice dicit eas. Media vero scz panem nostr ꝛc. pertinet ad vtrūq;. Idorro tres ꝓme succedūt ordine tpis. sed ꝓcedūt ordine dignitatis. Tres vltime succedūt ordine dignitatis sed ꝓcedunt ordine tpis. Duplex igitur ordo est in dominica oratione notand⁹. vnus in descendendo qui cōcordat cū donis. alē in ascendendo qui cōuenit cū vtutib⁹. Bona nāq; de summis ad ima descendūt Unde Requiescz sup eū spūs dñi. spūs sapie z intellect⁹ ꝛc Uirtutes v̄o de imis ad sūma cōscendunt. Unde. Beati pauꝑes spū. quoniaz ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Beati mites ꝛc. Ideꝑe dñs in oratione ipsa secutus est ordinez dignitatis. qui est artificialis. vt de maioribⁱ ad minora descenderet. Sed doctores in illus expositione sequūtur ordinē temporis q̄ est naturalis. vt de minoribⁱ ad maiora. i. de tpalibⁱ ad eterna ascendāt. Quē modū

seruabim⁹ exponēdo. Et sit hic adaptatio septē petitionū. septē donorū spūssancti. septem vtutū. et septē beatitudinū. ⁊tra septē vicia capitalia septē vtutib⁹ oppositā. Quaz dona petitionib⁹. vtutes donis. et beatitudines vtutib⁹ obtinent. Septē dona sūt h̄. sapiētia. intellect⁹. cōsiliū. fortitudo. sciētia. pietas et timor. De qb⁹ dicit ppha. Requiescet sup eū spūs sapie et intellect⁹. spūs cōsilij et fortitudinis. spūs sciētie ⁊ pietatis. ⁊ replebit eū spūs timoris dñi. Septē vo vtutes sunt be. pauptas spūs. māsuetudo. luctus. esuries iusticie. misericordia. mūdicia cordis. et pax. Septē q̄z beatitudines sunt iste regnū celoz. possessio terre. ⁊solatio. saturitas. misericordie ⁊secutio. visio dei. et filiatio dei. De qbus ⁊iunctim dñs ait. De prima. Beati pauperes spū quoniā ipsoz est regnum celoz. De secūda. Beati mites q̄niā ipi possidebūt terraz. De tertia. Beati q̄ lugent. quoniā ipi ⁊solabunt. De quarta Beati q̄ esuriūt et sitiūt iusticiā. q̄niā ipsi saturabunt. De q̄nta. Beati misericordes. q̄niam ipsi misericordiā ⁊sequentur. De sexta Beati mūdo corde. quoniā ipi deum videbūt. De septima. Beati pacifici. quoniaz filij dei vocabunt. Septē vo vicia capitalia sunt Inanis gl̄ia siue superbia. ira. inuidia. accidia. auaricia. gula. et luxuria. que significata fuerūt in septē populis qui terraz israel p̄missam tenebāt. videlicet et heus. gergeseus. amorreus. chanane⁹. fereze⁹. eueus. et iebuseus. Homo igit̄ est egrot⁹. de⁹ medicus. Vicia sunt languores. petitiones sūt plāctus. dona sunt antidota. vtutes sunt sanitates. beatitudines sunt felicitates et gaudia. Hec septē vicia p septē petitiones huius oronis fugant. put inferi⁹ oñdetur. Ad orationis ergo ipi⁹ expositionē veniamus. Et nota q̄ in quibusdā eccl̄ijs dū he septē petitiones dicunt. dyacon⁹ stat inclinat⁹. cōmunionē expectans. in q̄ sig̃ificat ap̄los. q̄ post morte dñi p septē hebdomadas ⁊firmatoz spūs expectauerūt. Subdyacon⁹ vo quiescit. q̄ mulieres in sabbato q̄ est dies septima siluerunt

Expositio dominice orationis

Pater noster ⁊c. Ordinem tpis vt p̄missum est in bui⁹ oronis expositione suadentes. a fine ei⁹ initiū sumam⁹ vsus ꝓncipiū ordine retrogrado ꝓcedendo. Siq̄dē hō multis malis circūdatus. ꝓmo petit liberari a malo. Quia vo sine tēptatione nō est vita hois sup terrā. iō liberat⁹ a malo petit vt in tēptationē nō inducat. Et q̄ dū in hac vita ꝓsistit sp est i q̄cunq; pcto. Nā si dixerim⁹. q̄ pctum ñ habem⁹ vitas in nob nō est. iō petit vt debita ei dent. peccata sibi dimittant. Cuz aūt fuerit liberat⁹ a malo. cū vicerit tēptatiōes. cū debita fuerint ei dimissa. q̄ q̄ p se stare non p̄t necessari⁹ est ei spūs fortitudinis. ne p̄miū expectādo deficiat. iōq; petit vt panis quotidian⁹ sibi det. Deinde cū fuerit liberat⁹ a malis. et roborat⁹ i bonis. petit vt fiat voluntas dei sicut in celo ⁊ in terra. Et q̄niā p̄missa in hac vita pfecte fieri nō p̄t. mox petit vt regnū adueniat. in q̄ nomē patris sanctificet in celis. vt nunq̄m deceter⁹ possit a sanctificatiōis grā separari. Postq̄z petitionum cōtinuationē p̄mis⁹ mox ad eoz expositionē veniam⁹ Prenotandū tamen est q̄ illud q̄d in oroe p̄mittit videlicet Pater noster q̄ es in cel. captatio benuolentie est vt ita dicat. Nepe pat̄ grece dr latine genitor. Et dicitur deus pater a patrando sive pficiendo. quia per eū omnia facta sunt Deus aut̄ et generaliter ⁊ specialiter ⁊ singulariter dicit̄ pater. Generaliter omniū p creationem. specialiter iustorū per adoptionem. singulariter christi per generationez Per creationem vt ibi. Flecto genua mea ad deum patrem omnipotentē a quo omnis paternitas in celo et in terra nominat. Per adoptionem vt ibi. Si vos cum sitis mali nostis bona data dare filijs vestris. q̄n to magis pater vester de celo dabit spiritu bonum petentibus se. Per generationem vt ibi. Nemo nouit filium nisi pater. et patrem nisi filius. et cui voluerit filius reuelare. Et p̄ q̄ dic̄ Pater noster q̄ es in cel. debortat nos a duob⁹. videlicz a superbia. ne dicā⁹ pat̄ mi. q̄si reputantes pp̄rium q̄d est cōe. ⁊ ab in-

dignitate scz ne reddamur ĩdigni tãto prẽ
q̃ ꝓsistit in celꝫ. Deus ei soliꝰ christi pater ẽ
p naturã. cui soli cõpetit dicere pat̃ mi. Fi/
delũ aũt ẽ pat̃ p grãm q̃bus ꝓpetit dicere.
ꝓpat̃ noster. Ille dicit. pat̃ mi si possibile ẽ.
transfer a me calicem hũc. Isti dicũt. pater
noster q̃ es in celis sanctificet nomẽ tuũ. ⁊c
Hinc etiã ipemet dic̃. Vado ad prẽz meũ
⁊ prẽm vestꝝ. Deũ q̃dem p naturam. vestꝝ
p grãz. Hortat̃ et nos p Ba ad duo scz ad ser
uandũ grãz adoptõis cũ dic̃. pat̃. ⁊ vnionẽ
fraternitatis. cũ ait noster. Rursũ p Ba q̃ di
cit pat̃. q̃ ẽ nomẽ pũ. notat̃ bonitas eiꝰ. et
eccie deuotio. q̃ ipm prẽm appellat. p Bo
q̃ dic̃ noster. oñdit̃ dilatatõ caritatis. Ꝓpter
hoc q̃ dicit in celis. i. in sctis. q̃z ꝓuersatõ a
fece mõi remota est dei pietas designatur.
Quia igit̃ captatõ beniuolẽtie in hac oꝛõe
ꝓmittit̃. sciendũ ẽ q̃ beniuolẽtia captatur a
tribꝰ. scz a ꝓsona cognitoꝛis. petitoꝛis ⁊ ass/
essoꝛis. Cognitoꝛ ẽ dꝰ. petitoꝛ ẽ hõ. assessoꝛ
ẽ angelꝰ. A ꝓsona cognitoꝛis cũ ait pater.
petitoꝛis cũ ait noster. assessoꝛis cũ ait q̃ es
in celꝫ. i. in angelis vel ĩ sctis. Be q̃bꝰ habet̃.
Celi enarrãt glaz dei. Uñ spes nob tribuit̃
vt scos nos faciat. Vel in celꝫ. i. i secreto ma
iestatis diuine. p q̃ dat̃ fiducia obtinendi
bonũ occultũ q̃ oculꝰ nõ vidit. nec auris
audiuit. nec in coꝛ hois ascẽdit. Bat ergo
fiduciã impetrandi bonũ. Uñ non dꝛ dñe.
cui fuit̃ timoꝛe. sed pat̃ cui fuit̃ amoꝛe. q. d.
q̃ pat̃ es vis. q̃ in celis es. potes. ergo libe/
ra nos a malo. Et nota q̃ celũ dꝛ a celãdo.
q̃ celat diuina secreta. vel a celsitudĩe. q̃ alti
us ẽ ĩtrens rebꝰ Sed libera nos a malo
Tripler autẽ ẽ malũ a q̃ petimꝰ liberari. in
natũ. additũ. ⁊ inflictũ. Primũ ꝓtrahit̃ scz
originale. scõm ꝓmittit̃ scz actuale. tertium
sustinemꝰ scz penale. Malũ aũt vitamus p
spũm timoꝛis. Nam vt inq̃t scꝑta. Timoꝛ
dñi expellit peccatũ. Et alibi. Ꝓpter timoꝛez
dñi declinat oĩs a malo. Ꝓpꝛo triplex est
timoꝛ q̃ cessamꝰ a malo. Seruilis. initialꝫ. ⁊ fili
alis. Timoꝛe seruili cessãꝰ a malo fozmidie
pene Timoꝛe filiali cessamꝰ a malo amoꝛe
iusticie Initiali timoꝛe cessamꝰ a malo par
tim fozmidie pene. partim amoꝛe iusticie.
Seruilis timoꝛ ẽ incipientiũ. initialis pfi/
cientiũ. filialis pficentiũ. Dic̃ ergo. Sz li.
nos a ma. q. d. Ba nob spũz timoꝛis ⁊ pau
pertatez spũs. vt p spũm timoꝛis vitemus
mala. p pauptatẽ spũs abdicemus bona.
q̃tenꝰ exclusis vicijs ⁊ ꝓptis ẽtrens habe/
amus etna scz regnũ celoꝝ. q̃ lucifer ⁊ pri
mi pentes pinanẽ gl̃am siue supbiã amise
rũt. Ꝓper Bg̃ q̃ se hũliãdo petit liberari a
malo. q̃ fit p donũ timoꝛis. fugat̃ supbia.
q̃ opponit̃ timoꝛi. Et sic finis oꝛõis ꝓcoꝛdat
cũ ꝓncipio. vbi ab hũilitate ꝓ supbiã ince/
pit vt ꝑmissũ est. Et ne nos inducas in
temptatõez scz dyabolicã. Nota q̃ tẽptat
nos deꝰ. tẽptat hõ. temptat dyabolꝰ. Beꝰ
tẽptat vt pbet. hõ vt sciat. dyabolꝰ vt fallat
Be ꝑmolegit̃. Tẽptauit dꝰ abzaã Be scõo
Tẽpta nos obsecro diebus decẽ. Be tertõ
Tur sathanas temptauit coꝛtuũ. Ꝓpꝛo
duobꝰ modis tẽptamur interiꝰ p delecta
tionẽ ⁊ exteriꝰ p suggestionẽ. Interioꝛ tem
ptatio paꝛ officit. exterioꝛ multũ pficit si ñ
ꝓsentiat̃ sed resistat̃. Scptũ est ei. Tẽptatõ
vos non apprehendat nisi hũana. Rursus
Btus vir q̃ suffert tẽptatõez. q̃ cũ pbatus
fuerit accipiet coꝛonã vite Cũ ergo citra cõ
sensũ tẽptamur ducimur ĩ tẽptatõez. cũ cõ
sentimus ĩ temptatõem inducimur. sicut
piscis añ captura ĩ rete ducit̃. cũ aũt iducit̃
capit̃ ⁊ tenet̃ Tũ cimplet̃ q̃ Iacobꝰ apls ait
Tẽptat̃ aũt vnusq̃sq; a ꝓcupiscẽtia sua ma/
la abstractꝰ ⁊ illectꝰ Deinõ ꝓcupiscẽtia cũ
ꝓceperit. parit peccatuz. peccatũ vo cũ cõsũ/
matũ fuerit generat moꝛtẽ. Uez cum idez
apls dicat. q̃ dꝰ ẽ intẽptatoꝛ maloꝝ. q̃d est
q̃ petimꝰ ne deus nos inducat ĩ tẽptatõz
Sed dicendũ ẽ q̃ deus q̃dãmodo tẽptat ⁊
q̃dãmodo nõ tẽptat. Tẽptat vt pbet. iuxta
illud. Ꝓba me deus ⁊ tẽpta me. Nõ tẽ/
ptat vt fallat. iuxta illud. Be deus neminem
temptat. Petimus ergo ne nos deus ĩ tẽ/
ptatõez inducat. i. ne ꝑmittat induci. q̃ sic̃
dꝛ. nõ est malũ in ciuitate q̃ dꝰ nõ faciat.
i. q̃ fieri nõ ꝑmittat. Scptũ ẽ ei. Fidelꝫ dꝰ
q̃ nõ patit̃ vos tẽptari supꝛa id q̃ potestis
Quasi dicamꝰ Ba nobis spũm pietatis ⁊
mansuetudinem spũs. vt p spũm pietatis

vincamus temptatiõem exercẽdo nos ad pietatẽ. ⁊ p mansuetudinẽ spũs vincamus irã nõ reddẽdo malũ p malo. Uincã⁹ etiã inuidiaz q̃ opponit pietati. vt ita possideã⁹ terrã viuentiũ. quã p spũz pietatis ⁊ p mãsuetudinẽ spũs obtinebim⁹. Nam pietas pmissionẽ hz vite q̃ nũc est ⁊ future. Et bti mites. q̃niã ipi terrã possidebũt. Uñ psal. Mãsueti possidebũt terrã. ⁊ delectabũt in mltitudiẽ pacis. Dimitte nobis debita nostra. ⁊c. Debita dicũt pctã. q̃ nos debitores pene ꝓstituũt. Nõ ei hẽ agit de debitis pecuniaz sed offensaz. Tria ãt sũt debita q̃ petim⁹ nobis dimitti scz peccatũ in deum peccatũ i primũ ⁊ peccatũ in nos. Uñ peccauimus cũ pribus nris. inuste egim⁹. iniq̃tatẽ fecim⁹. Deccauim⁹ cũ pribus nris in deũ. iniuste egim⁹ in primũ. iniq̃tatẽ feci⁹ i nosipos. Et q⁹ peccauim⁹ in deuz. ideo petim⁹ vt ipe dimittat nob. q⁹ peccauim⁹ in nos. ideo petimus vt dimittat nobis debita nrã. q⁹ peccauimus i primũ. ideo petimus vt dimittat nob debita nrã. sicut ⁊ nos dimittimus debitoribus nris. Hoc pacto ergo ⁊ ea ꝓditõe nob dimittũt. si nos debitoribus dimittam⁹. alioq̃n et dimissa reuocãt in ẽbitũ. ꝑm illud euangelij. Serue nequã oẽ debitũ dimisi tibi q̃niam rogasti me. Nõne ergo oportuit ⁊ te misereri ꝓfuo tuo sicut ⁊ ego mitus sũ tui Et irat⁹ dñs e⁹ tradidit eũ tortoribus. q̃adusq̃z redderet vniuersũ dẽbitũ Sic ⁊ pat me⁹ celestis faciet vob si nõ dimiserit vnusq̃q̃z frĩ suo de cordib⁹ vris. Ut ergo dñs euidẽt oñderet. q⁹ null⁹ ẽ totius orõis fruct⁹. nisi debitoribus dimittam⁹ in fine eusdẽ euangelij subiũxit ad oĩa. Si dimiseritis hoĩbus pctã eoz. dimittet vobis pat vester celestis pctã vrã. Si ãt nõ dimiseritis hoĩbus pctã eoz. nec pat vester dimittet vob pctã vrã. Dis ergo q̃ debitoribus nõ dimittũt hec orõ non ꝓdesse videt. q̃nimo videt obesse Nã q̃ sic petit sibi dimitti sicut debitoribus suis ipe dimittit. ꝓfecto si non dimittit ipe debitoribus. videt petere vt sibi nõ dimittat. Sed queritq̃d teneat illi dimittere q̃ nec satisfacere vult nec veniã postulare. Sane distinguendũ ẽ int̃ ꝓfectũ ⁊ imꝓfectũ. Is q̃ viã ꝓfectois arripuit dz et non petẽti veniã oĩmode indulgere Uñ i canone inno. legit. Falsa ẽ penitẽtia. si penitẽs offenso nõ satisfaciat. aut si offendẽti offensus nõ indulgeat. Qui vo nondũ ꝓfectois votũ assũpsit. tenet q̃dem rancorẽ cordis ꝺponere. sed nõ tenet satisfactõem debitã ꝓdonare. Unde in canone fabiani ita cauet. Si q̃s ꝓtristatus reconciliari noluerit frĩ suo satisfacientẽ eo q̃ ꝓtristauit. acerrimis macerẽtur inedijs vsq̃z dũ gtanti aio satisfactõez recipiat. q̃z q̃z oẽs vniuersaliter teneamur diligere inimicos nros. bñfacere his q̃ oderũt nos. ⁊ orare p psequntibus ⁊ calũniantibus nos. Quia vo sũt culpe in q̃bus culpa est relaxare vindictã. ⁊ si peccatũ in nos tenemur dimittere. peccatũ tñ in deũ ⁊ peccatũ in primũ debemus punire. Quisquis ergo laborat odio vel inuidia. grauatur magis hac orõe q̃z iuuet. nisi forte iam ꝓpositũ habeat dimittẽdi. Uerũtñ non i sua q̃sq̃z sed in totius eccie videt persona orare Uñ non dicit dimitte mihi debita mea. sic ⁊ ego dimitto debitoribus meis. sed dicit dimitte nobis debita nrã sicut ⁊ nos dimittimus debitoribus nris Quidã etiã volunt illud ita itelligi. dimitte nobis ⁊c. i. sic dimitte nobis debita nrã vt ⁊ nos dimittam⁹ debitoribus nris. Quasi diceret. Da nob donuz scientiã luctũ ⁊ vtutem. q̃tenus tã nrã q̃z aliena pctã cognoscamus ⁊ defleamus vt nobis debita nrã dimittas. Et sic ꝓsolatiõnem habebim⁹ aduersus inuidiã. q̃ facit hoiez dolere de alieno bono. ⁊ aduersꝰ irã q̃ est ꝓtraria scientie. q⁹ ira impedit animũ ne possit cernere vez. Deer sciam ei ⁊ luctũ in pñti remissionẽ accipimus. ⁊ in futo cõsolatõem habebimus. iuxta quod legitur. Adelicto meo mõa me. q̃niã iniq̃tatẽ meam ego cognosco. Et beati q̃ lugent. q̃niaz ipi ꝓsolabũt Danem nostr q̃tidianũ ⁊c Uñ in euangelio iobis Bñe semp da nob panem bũc. Danis ãt grece interꝓtat latine ois. Uñ oram⁹ vt oipotens pat omnez victũ spũalem ⁊ carnalem oĩtpe nobis largire digneat. Quinq̃z ãt panes sũt nob necessarij. In via q̃ttuor ⁊ quintus in patria.

Corpalis ad sustentatōem. spūalis ad iformatōem. doctrinalis ad eruditōem. sacramentalis ad expiatōnem. z einalis ad fruitionē. Be ꝓmo legit. ℔Non in solo pane viuit bō. Be scdo. Amice accommoda mihi tres panes. Be tertio Venite comedite panē meū. Be ꝙrto. Qui panem dñi manducat indigne reus erit corpis dñi. Be ꝙnto. Ego sum panis viuus q̄ de celo descendi. ℔Postq̄z ei fuerint homini pctā dimissa. necessarius ē ei spūs fortitudis vt ꝓficiat. ideo dicit. ℔Panem nostr̄ q̄tidianū z. i. nob̄ q̄tidie necessariū. alioq̄n q̄d nostr̄ eēt nob̄ dare nō posset. nisi ꝑpetuo desineret eē nostrū Da nobis hodie. q. d. Da nobis spūm fortitudinis q̄ multiplici pane roborat aiam. ne deficiamus in pegrinando in iusticia. p quā expellente z. acidā q̄. i. tediū de bona plena iusticia saturabimur in futuro. sm illud. Beati q̄ esuriūt z sitiūt iusticiā. quoniā ipi saturabūt z. Matthe⁹ dicit. ℔Panē nostr̄ supsubstantialem. Qd̄ duob⁹ modis pōt intelligi. vel vt vna sit dictio. q. d. Da nobis panem nostr̄ supsubstantialē. id ē christū q̄ est supsubstantialis. i. supoēs sbam. scz creatam. q̄ panis est in altari. ℔Vt vt sint due dōnes. q. d. Da nobis panem nostr̄. i. christū q̄ est ꝓprius cibus fidelium z hoc sup panē. i. ꝓter panem sbalem. id est necessariū ad sustentatōnem. q. d. Da nob̄ vtrūq̄z panem scz mentis z corpis. Lucas dicit. ℔Panem nostrū q̄tidianū. qd̄ tam de corpali q̄z de sacramentali pane pōt intelligi. vicz de viatico. Grecus hz epynsion qd̄ interp̄tat supsubstantialē. ℔Hebre⁹ vō segola. qd̄ interp̄tat egregiū vel peculiarē. Ob hoc forte lucas videt matthei dixisse segola. qd̄ sonat peculiarem dixit quotidianū. Grecus aūt interpres matthei. q̄ vidit eū dixisse segola qd̄ sonat egregiū dixit epynsionē. i. supsbalez ℔Fiat volūtas tua ℔Hoc rogam⁹. vt qūo angeli vel oēs sancti inculpabiles deo fuiunt. ita z nos absq̄z graui pctō illi fruamur in terra Volūtas dei dupliciter intelligit. scz z bnplacitū dei eternū z signum bnplaciti tempalis. Beneplacitū dei eternū semp implet. Unde. Et voluntati eius q̄s resistet. Et oīa q̄cūq̄z voluit dñs fecit. Signa bnplaciti tpalis sūt. v. pceptō. phibitio. pmissio. ꝓfectum. z opatio. Unde ℔Magna opa dñi exq̄sita in oēs volūtates e⁹. ℔Hec nō sp implent. sed vt impleāt orat. Unde. Fiat volūtas tua. i. ope impleatur. qd̄ ꝓcipis. qd̄ ꝓfectis. qd̄ suades. q̄ nō sufficit volūtas nisi assit facultas. Sicut i celo z in terra. i. sicut illi q̄ sūt in celo volūtatem eius faciūt. sic z nos in terra faciam⁹. Vel sicut in celo z in terra. i. sicut in angelis ita z in hoīb⁹. vel sicut in ꝓfectis ita z in conuersis. vel sicut in christo ita z in eccīa. vel sicut in mente ita pariter z i carne. vt caro nō ꝓcupiscat aduersus spūm. sm illd. Cor meū z caro mea exultauerūt in deū viuū. q. d. Da nobis spūm ꝓfectū. vt faciam⁹ volūtatem tuā maxime miscdiam q̄ ꝑmitat auariciam. q̄tenus miscdiam ꝓsequamur. sm illud. Beati misericordes. q̄nia miscdiā cōsequntur. Sicut ei auaricia ꝓficit in acq̄rēdo z retinendo. ita miscdia ꝓficit in dādo z dimittendo. ℔Huius petitōis z aliaz duarum impletio inchoat in via z ꝓsummat i patria. vbi nil velle poterim⁹ nisi qd̄ deum velle sciem⁹. tūc diligemus deū ex toto corde. z ex tota mente. z ex tota aīa. Ex corde. i. intellectu diligimus filiū. toto. i. sine errore Ex mente. i. memoria diligimus ꝓpēm. tota id ē sine oblitone. Ex aīa. i. volūtate diligimus spūm sanctū. tota. i. sine contrarietate patrem potentiā. filium sapientiā. spūm sanctum bonitatem. Adueniat regnū tuū. ℔Hoc rogamus vt sp christus regnet in nobis z nō pctūm vt nos patos inueniat. q̄n aīam a corpe subebit exire. ℔Regnū aūt dei dr z militans eccīa. q̄ regit. z triumphans eccīa q̄ regnat. Item regnū dei dr z gratia fidei z gl̄a spei. ℔Rursus regnum dei dr z intellectus scpture z locus patrie. Be regno militantis eccie scptum est. Exibunt angeli messores z colligent de regno ei⁹ oīa scandala. Be regno triumphantis eccie repit. Venient z recūbent cum abraam ysaac et iacob in regno celoz. Be regno fidei dicit scptura. ℔Regnum dei intra vos est. Be regno spei ait dñs. ℔Percipite regnuz. quod

vob paratū ē ab origie mōi. De regno scri
pture legit. Auferetur a vobis regnuz dei
z dabit genti facienti fructū ei⁹. De regno
patrie reperit. Fulgebūt iusti sicut sol in re
gno pr̄is eor. Sed etiā ipe christus dr regnū
dei. fm illud. Si ego in digito dei eijcio de
monia pfecto venit in vos regnū dr. Adveni
at igit regnū tuū .i. veniat regnū ad regnū
militans vicz ad triumphans. Vel regnū
tuū adveniat .i. ad videndū te veniat. vt re
gnū fidei ad regnū transeat spei. q̄niaz hec
est vita eterna. vt cognoscamus te solum
verū deū z quem misisti iesum christū. q.d.
Da nobis spūm intellect⁹. q̄ mundati cor
de intelligamus te in p̄nti regnare p fidem
vt in futuro videam⁹ te regnantem in nob
p spem. Tūc cognoscemus sicut z cogniti
sumus. Videntes nūc q̄ p speculū in enig
mate. sed tūc facie ad faciez eū videbimus
deū deor in sion. Qd̄ est ꝓtra gulam. De
q̄ ppha. Vinum inq̄t z ebrietas aufert cor.
Per intellectū enī desinit bō carnaliter vi
uere. Un̄ hiero. Ama scīam scpturaꝝ z car
nis vicia nō amabis. Sanctificetur no
men tuū. Hic rogamus vt nos scti simus
z iusti. z recedamus a malo z sp faciamus
bonū. Et nota q nomen pr̄is q̄ttuor mōis
sanctificat in filijs. duobus in via z duob⁹
in patria. In via pefficientiā z pseuerātiaz
in patria p ꝓsummatōem z effectiōem. In
via nāqz nomen pr̄is sanctificatur in filijs
q̄n sanctificatōnis effectum opatur in eis.
vel q̄n sanctificatio quā acceperūt in noīe
pr̄is. pseuerat in illis. In patria vo nomen
pr̄is sanctificatur in filijs. q̄ sanctur z cō
firmat in eis vt nūqz possint a filiatōis grā
separi. Hic est q̄i mobile nomen pr̄is in fi
lijs. Nam z iudas q̄nqz fuit fili⁹. q̄nqz nō
fuit. Pro qua possibilitate mouendi dicit
apl's. Castigo corpus meū z in seruitutez re
digo. ne forte cū alijs p̄dicauerim ipe repro
bus efficiar. Ibiqz nomen pr̄is sanctificat
in filijs. q̄ ibi tales sūt filij in q̄bus pat̄ san
ctus apparet. tūc erunt manifesti q̄ nūc sūt
occulti. fm illud. Nos insensati vitā illoꝝ
estimabam⁹ insaniā. z finem illoꝝ sine bo
nore. z ecce quō computati sūt inter filios
dei z inter sanctos sors illoꝝ est. Dicit ergo
sanctificetur nomen tuum. q.d. Da nobis
spūm sapientie put dicit a sapore .i. iocun
ditatem eternā. vt gustemus q̄z suauis est
dn̄s. generantem in nobis pacez .i. motuū
interioꝝ q̄etem vt caro nostra non concu
piscat aduersus spūm. q̄ non ē pax ossib⁹
meis a facie pc̄oꝝ meoꝝ. vt ita sanctificet
nomen tuū .i. pater in filijs. q̄tenus in p̄nti
difficile. in futuro nequaq̄z a filiatōis gra
tia separentur. Qd̄ est manifeste ꝓtra luxu
riam. qua q̄ laborat nō iocundatur i deo.
pacem mentis nō bz. filius dei nō est. sz iu
mento assimilat. q̄ q̄i iumentū in suo ster
core ꝓputrescit. gustato enī spū desipit oīs
caro. In fine dn̄ice or̄ois ponitur amen
qđ ad oēs petitōnes refert. Hebreus autē
ponit in fine vnū ex bis trib⁹. amen. sela. sa
lem. q̄ sonant ve. sp. pacem. De amē dictuz
est sub ti. de salutatōne ad pl'um. Licet aūt
amen q̄nqz affectum optantis exp̄mat. hic
tm̄ ꝓclusionis affirmatōem ostendit. Un̄
glo. matth. vj. Amen significat in his oīb⁹
petitōnibus indubitanter a dn̄o tribui qđ
petitur. si vltume ꝓditōnis pactum suave
rimus. Un̄ subdit. Si dimiseritis &c. Et ido
amen b̄ nō a pl'o vel clero. sed a sacerdote
pfertur. Cum enī ipe sit mediator inter po
pulum z deum. q̄ eius est vota populi do
offerre. z ipius voluntatem populo renū
ciare. sicut legit exo. xix. magis ꝓgruit illud
a sacerdote pferri. a q̄ quenit petita a dn̄o
fuisse ꝓcessa affirmari. q̄z a populo cui bu
iusmodi renūciatio ipo mediante fieri de
bet. In alijs vo or̄oibus q̄ in officio eccle
siastico dicunt. amen potius exprimit affe
ctum optantis. q̄z ꝓclusionem affirmātis.
ideoqz in illis ꝓgrue pfertur a pl'o. a quo
optatur quod illis a sacerdote orante po
stulatur. Prosert tñ hic sacerdos amē sub
silentio. Primo in signum q dn̄s vultoꝝ
tes latere q a dn̄o exauditi sint ne postmo
dum tepescant. Scdo quia si alte pferret
amen quo affirmatur or̄oem dn̄ica exau
ditam ēe iudicari posset p̄sumptō z q̄dam
ostentatio sacerdotis.

Tertia pars misse de silētio post dominicam orationem.

Ertia pars misse

incipit in hac orō. Libera nos q̄s dom̄ie. ⁊c. Que oratio dicit embolismus vel superexcrescentia. eo q̄ nihil in ea petitur quod in p̄cedenti dn̄ica orō petitum nō fuerit. nec tamen superfluit. quoniam est repetitio ⁊ expositō nouissime petitōnis illius. Illa ei dicit Libera nos a malo. Ista dicit. Libera nos quesumus. ⁊c. Et subdit a q̄bus malis scz p̄ntibus. p̄teritis ⁊ futuris. Et subditur etiam transit⁹ ad oratōnem p pace. ibi. Intercedēte beata ⁊c. Vl' ōr superexcrescentia. q̄ in p̄mittua eccl̄ia mlto tpe dicta nō fuit. Et nota q̄ duplex ē embolismus. scz q̄tidianus ⁊ annuus. Quotidianus ē hec oratō Cum ei amen sit finis dn̄ice orōis. ⁊ illud refuatur sacerdoti a clero dicente. sed libera nos a malo vt p̄missū est. patet q̄ hec orō intelligit embolismus nō solū q̄tidianus. verūetiam dn̄ice orōnis Embolismus ei q̄tidianus sunt p̄fatōnes vt vē dignū ⁊c. ⁊ cōicantes ⁊c. et hāc igit oblatōem ⁊c. te igit clementissime pater. Annuus vō embolism⁹ est p̄secratio olei infirmor. de q̄ dicetur in sexta pte sub ti. de cena dn̄i. ⁊ bn̄dictio vuar ⁊ agni paschalis et huiusmodi. ⁊ et frugum ⁊ fabar p̄mar. q̄ ex institutōe eutbiciani pape sup altare bn̄dicūtur. Embolismo finito nō p̄cludit. p dn̄m. hec ei est embolismor ⁊ p̄fationū cōsuetudo. sed ei p̄tinuat orō. Ba ppicius pacē ⁊c. Ba pacem in quaz pectoris vt simus a pctō liberi. Ba pacē tpis vt simus ab oi pturbatione securi. nocet enī infirmis pturbatio. Et ecce q̄z apte enodat a q̄bus malis erui deprecemur. Hec aūt orō. Libera nos. ⁊c. Sb silentio ōr. put dictū ē sub ti. de pat noster. sup vbo. Oremus p̄ceptis. qō silentiū sīgnificat sabbatū q̄ corp⁹ dn̄i in sepulcro q̄euit. Tūc ei nullus fidē p̄dicauit. Vñ luca testāte. mulieres q̄ parauerāt vnguenta sabbato q̄dem siluerūt sm mandatuz legis. christus tn̄ nō siluit imo ipe q̄ sm carnem in sepulcro q̄euit sm aiaz descendit ad inferos. vt fortior supueniēs superaret fortē armatū ad qō signficandū eccl̄ia romana dicit ipam orōez alta voce in die pascue. ⁊ mediolañ. sp. ⁊ tūc momordit infernū ducēs suos victos de lacu vbi ñ erat a q̄. liberans eos de mal' p̄teritis p̄sentib⁹ ⁊ futūis. ⁊ dās eis perpetuā pacē i q̄ sūt sp. ⁊ a pctō liberi. ⁊ ab oi pturbatōe securi. Vñ de Ib lacu liberat se ⁊ totā eccl̄iam orat p̄sbiter dicēs. Libera nos. ⁊c. Et q̄ nos indigni sumus veniaz de p̄teritis ⁊ p̄ntib⁹ atq; de futuris cautelā p̄mereri. nisi nobis donet orōe beate v̄ginis. et btōr petri ⁊ pauli atq; andree. ⁊ aliōr sanctor. iō Ib eos in nostr patrocinū inuocamus. Ad impetrandā ergo pacis gratiaz implorat mat salomonis. i. viri pacifici. et michael nunci⁹ pacis. ⁊ baptista p̄co pacis ⁊ tres apli testes pacis ⁊ ñ plures. q̄ in ore duor vel trū testiū stat oē v̄bum. Idr⁹ ergo orauim⁹ vt liberaremur a malis. nunc vō p pace oram⁹. Rursus licet omēs apli suplus fuerint ppter autoritatē apostolatus p̄numerati. in hac tñ orōne q̄ triduū q̄ dn̄s in sepulcro iacuit ōsignat tres repetūtur. ⁊ spāliter isti tres pper aliq̄s eoruz p̄rogatiuas vicz ppter p̄uilegiū p̄rogatiue dignitatis q̄ ad petr. ppter p̄uilegiū p̄dicatōnis ⁊ īmensi laboris q̄ ad paulū. ⁊ ppt̄ p̄uilegiū nimiū p̄cupite crucifixionis q̄ ad andreā. Adhuc in hac orōe est intentio inuocare nō solū ap̄los verūtā oēs sctōs. q̄ pertriplicē statū distinguūt. sicut ⁊ oēs q̄ sunt in militante eccl̄ia. aut ei fuerūt vel sūt i statu p̄rogali. q̄ p petrū. aut in statu p̄tinētie ⁊ vidualī. q̄ p andreā. q̄ sm crisō. credit in vidualī statu fuisse. aut in statu v̄ginali. q̄ p paulū designat. ad quem statū et angeli reducūt. q̄ v̄ginitas soror ē angelor. Et ō btā maria ei fit mentio tanq̄z de porta miscōie Idr⁹ Postremo nota q̄ post secretā tria dicūt ad misterū p̄secrationis corpis dn̄i pficiēdum vicz. Idr⁹ ceptis salutaribus. ⁊ oratō dn̄ica. ⁊ hec orō. Libera nos q̄s. ⁊ Ib ppter tres dies q̄bus dn̄i corp⁹ iacuit i sepulcro. siue ppter triplicē legem. scz naturalez. mosaycam ⁊ euangelicam.

De resūptione patene.

Via post passio nis tristiciā ad resurrectōis gaudiū puenit.iuxta illō.Ad vesp̄ū demorabit̄ flet⁹.7 ad matutinū leticia.ideo subdiacon⁹ iterea dum chor⁹ rñdet.Sz libanos a malo.accedēs ad diaconū tradit illi patenā inuolutā.Diacon⁹ vo illā recipiēs eā reuelat.7 reuelatā repñtat 7 tradit sacerdoti osculādo illi⁹ manū aut hūer dextrū. Sacerdos vo cū ea signū crucis scē sibi facit in facie 7 eā postmodū osculat̄.Hi quidē tam numero q̄z obsequio scās illas mulieres sig̃ficāt ō quib⁹ narrat euā gelista matheꝰ.Uespe āt sabbi.q̄ lucescit in p̄ma sabbati veīt maria magdalene.7 altera maria videre sepulcr̄ repñtantes patenā.i.corpatēs latitudīe caritatis in obsequiū sepulc̄e. Juxta qđ legit̄.q mlieres emerūt aromata vt veniētes vngerēt iesū. Et valđ mane vna sabbatoꝝ venīūt ad monumētū orto iā sole. 7 dicebant ad inuicē.quis reuoluet nobis lapidē ab ostio monumēti. Accessus igitur diacon⁹ q̄ marias sig̃ficat. in tradēdo patenā.sig̃ficat illud q̄ marie venerūt videre sepulcr̄ 7 resurrectōem christi late credētes. eā ap̄lis nunciauerūt.qui demū dño sue fidei latitudinē obtulerunt.7 ideo de manu diaconi patenā.i.latitudinē caritatis.sacerdos accipit.i.christ⁹ acceptat Uel p subdiaconū intelligit̄ nicodem⁹.qui et̄ late credidit 7 obsequiū exhibuit saluatori.Q, vero patena p̄us inuoluta debīc reuelata altare deportat̄.hoc ē q moyses de fiscella ē ad regiā p̄ductus domū.exodi.ij. Lex qđē q̄ latuit.sed cognitis misterijs aceccia exaltata ad christū ascendere ō egipto docēs Q, vo sacerdos sup patenā sibi a mīstris oblatam signū crucis facit repñtat illō qđ in matheo legit̄.q p̄ncipes sacerdotum 7 pharisei signauerūt lapidē cū custodibus. Sz necrō ista.nec ipm signū crucis necessitatis fūt. Item q patenā oblatā recipit sig̃ficat q̄ christus oēs ad se ex caritate redeū tes cū desiderio recipit.qđ et̄ ex eo patet. q statim marie p̄seuerāti 7 alijs p̄parut Deboc et̄ dictū est sub ti.de oblatōne sacerdotis. Post traditā diacono patenā subdiaconus mapulam q̄ patenā tenuerat inuolutā.plicatā nō supp allas altaris.sed alibi deponit.in q̄ sig̃ficat illud qđ legit̄ ioh.xx ca.q petrus in monumentū intrās vidit sudariū qđ sup caput christi fuerat non cū linteaminib⁹ positū.sed sepatum in vnum locū inuolutū.Diacon⁹ āt manū seu būerū dextr̄ sacerdotis osculat̄.ad notandū q ip̄e vult eē soci⁹ in passione vt soci⁹ sit in regno.sm qđ dic̄ ap̄ls.Si p̄patimur 7 p̄regnabimus. Rursus q osculat̄ dextr̄ illi⁹ būer. sig̃ficat q deū ß videre ñ possum⁹ nisi p speculū 7 in enigmate.i futuro vo vidēbim⁹ eū sicuti ē.Quia vo crucifix⁹ ardēti desiderio q̄rebat̄.iuxta qđ angel⁹ inq̄t mulieribus Scio q iesum q̄ritis crucifixū. Idcirco cū patena crux signat̄ in facie sacerdotis.in q̄ maxime vires aīe vigēt.7 vt hoc signo munitus possit dei fultū sine impedimēto cōsūmare.Statimq̄z sacerdos osculatur patenā.oñdens q̄ christus p̄festim impleuit desiderū mulier.Quor ei occurrit illis dicens.Aue te.Que p̄cidentes tenuerunt pedes e⁹ 7 adorauerūt Nec ē dubiū q̄n pedes e⁹ fuerit osculati. De hoc sub ti.de osculo pacis dicet.Osculat̄ et̄ patenā.q̄i petens a deo pacē corpis 7 aīe. Quandū ei ē p pace tēpali.qđ fit sp̄aliter in q̄busdam ecclesijs. Osculū et̄ hmōi caritatē sig̃ificat.put dicet ibīđ. Rursus idō se sig̃t cū patena.7 p⁹ osculat̄ illā.ad notandū q̄ si p passionē filij reconciliamur deo patri erim⁹ 7 heredes regni celestis. Uel signū crucis cū osculo sig̃ficat gloriationē christi in cruce cū caritate Quidā et̄ cū patena se signāt añ pectus.p qđ sig̃ificat sincera affectio.q̄ per ptes corporis 7 cordis in sacra scp̄tura significatur Quidā āt p̄us osculāt̄ patenā cū dicunt. Da p̄picius pacē.7 postea cū osculata patena in vltima clausula.sez ab oī pturbatōne securi.se signāt.q p crucē 7 ß sacrificiuz 7 odorē e⁹ oīa in celis 7 in terris pacificata denūciāt.Quidā q̄z p̄seq̄nt̄ osculant̄ sūmitatē 7 pedē calicis.qđ osculū p̄tēdit intimū affectum ad monumentū seu sepulturam

christi.exemplo magdalene q̃ ex affectu stabat ad monumentū foris ploras.vt dr̃i Iohanne. Osculum q̃z pedis calicis significat osculū pedū christi.de q̃ iam dictū ē. Aliq̃ et cū patena sūmitatē lat⁹ ⁊ pedē calicis tāgūt qđ similit ex affectu ītimo faciūt.q̃si tota monumentū amplectētes qđ p calicem ⁊ patenā repñtat. Ꝟ ei ppr̃ū est feruēt amātū.q̃ nō satiant nisi dilectū ex oī pte corpis sui tangāt.⁊ ei res dilecti.qđ mar̃ie ostēdit magdalena.q̃ a monumēto nō recedebat Tact⁹ q̃z cū patena i sūmitate ⁊ latere ⁊ pede calicis.significat tres cruciat⁹ dñi scz in capite.in latere ⁊ in pedib⁹ Alij vo tangūt p̃mo pedē calicis.scđo lat⁹.tertio sūmitatez. ad oñendū q̃ p hmōi sacramēti vtutē ad summū gđū puenit vtutū. Sūt ei in corde ascensionis gđ⁹.iuxta illđ ps. Et ábulabūt de vtute in vtutē. Et iob Ipder singlos gradus pnũciabo illū. Aliud etei sūt vtutis exordia.aliud pfectus.⁊ aliud pfectio. Vel p tactū pedis incarnatio.p tactū lateris passio.per tactum summitatis ascensio significatur.

Inita orõe p̃missa scz. Liba nos ꝛc resũ pta patena .diaconus discoopit calicē.inde remouēs corpale ⁊ sup calicē sedulo intuet. Deīde sacerdos intendēs hostiam frangere.ipam de altari leuat.⁊ sup patenā collocat. Añ tollens eā sup calicē p mediū frangit dicēs. Ipder eũd dñm nostr̃. Et in q̃busdā eccl̃is ptē q̃ post fractōem in dextra manu remanſit. ponit sup patenā dicendo. Qui viuit ꝛc. Ipdartez vo q̃ in sinistra remanſit.utr̃ez p mediū frãgit.⁊ pticulam q̃ post subdiuisionē in sinistra manu remanſit.p̃ūgit pti pus sup patenam posite dicendo.in vnitate spūſſācti. ꝛc. Alterā vo pticulā in dextra remanentez tenet sup os calicis cū duobus digitis. scz cū pollice ⁊ īdice.⁊ erecto calice sil'⁊ ipa pticula pax cū ambab⁹ manibus eleuatis alta voce dicit. Ipder oīa scla scl̃or̃. Quo dēo calicē sim̃l cū hostia depoīt pferens. Ipax dñi sit semp vobiscum.⁊ hoc dicendo p̃ducit ter signum crucis sup calicem cū dicta hostie particula. Deinde immittit pticulā illam in calicē dicens. Fiat p̃mixtio corpis ꝛc. Et postea p ep̃m dat bñdictio solennis. Be singulis igit̃ est videndū.⁊ p̃mo quare diaconus discoopit calicē.⁊ i eū discoopertū intuet Circa qđ dicēd ē. q̃ os calicis i Ꝟ loco ostium significat monumenti. de quo diacon⁹ corporale remouet ⁊ in eus sedulo intuet̃.significās q̃ angelus dñi lapidem ab ostio monumenti reuoluit.⁊ linteamen amouit.⁊ in sepulcro diligenter aspexit.

Scđo videndū est q̃re sacerdos hostiaz sup patenā locat ⁊ inde eam tollens super calicem frangit Circa quod dicendum est q̃ p calicem christi passio vel et̃ eīne beatitudinis fruitio designat̃. Añ psal̃. Et calix meus inebrians q̃z p̃claruus ē. Et iter. Inebriabunt̃ ab vbertate domus tue. ꝛc. Ipder patene rotunditatem bonor̃ oper̃ pfectio significat̃. Sacerdos ergo volens hostiaz frangere.p̃mo eā sup patenā locat. vt inde illam tollēs sup calicem frangat.ad significandū q̃ nemo passionib⁹ h⁹ mōi merito rie valet exponi.vel et̃ ad eīne bītudīs fruitōem admitti.nisi p̃us in bonor̃ oper̃ pfectōe fuerit solidat⁹ Unde apl̃s ad ephe.vj. Accipite armaturā dei vt possitis resistere in die mala.⁊ in omīb⁹ pfecti stare. Ad huc patena hostie supponit̃ ⁊ sup calicē frãgitur.ad significandū q̃ christus ex latitudine caritatis p patene dispositōem significate se suppositū passioni. Rursus sup calicez frangit̃ ne minutie spargant̃.sed in e⁹ p̃cauitate caute recipiant̃. Alicubi tñ sup patenā hostia frangit̃ vt esse panis viuus q̃ de celo descendit fract⁹ p nobis in ara crucis rememoret̃. Alicubi q̃z hostia comedenda de altari tollit̃ Iā i ve.te.sacerdotes panes ppositōnis de altari sublatos comedebāt put est dictū sub ti. de oblatōe sacerdotis. Tertio videnđ ē q̃re hostia frangit̃ Et q̃dē q̃ī lege videbat̃ similago frustratum offerri. Ꝟz ⁊ redēpt⁹r noster bñdixit panē ⁊ fregit.fractū q̃z discipl̃is distribuit. Et iō sacerdos ⁊ legē ⁊ christū seq̃ns panē sacrosctū ꝛ tres ptes ptit̃.vt i fractōe pāis dñm agnoscamus.sic̃ ⁊ illi duo discipuli dñm cognouerūt.qb⁹ ipa resurrectōis die euntibus in

emaus apparuit. Bū ei sic ait psper hostia frangit̄ z sanguis i ora fideliū infūdit̄ imolatio corpis christi i cruce z effusio sāgnis e⁹ de latere deligit̄ Quarto q̄re p medū hostia frāgit̄. Circa qđ notandū ē q in duas medietates frangit̄ iuxta duplicē p̄destīa / tor statū. scz eine gl'e z tpalis milie. Idoq; vna medietas subdiuidit̄ in duas ptes. q̄r vna ē p destinatis. q̄ purgāt̄ in purgatorio alia p illis q̄ adhuc viuūt i ß mōdo caduco. put infra dicet̄. Quīto q̄re ps hostie p⁹ fractōem in manu dextra remanēs potius ponit̄ sup patenā q̄z q in manu sinistra remāsit. Et q̄ dez ps ipa q̄ in dextra manu remansit designat p̄destinatos q̄ iā sūt i gl'a z iam tenent illā recutudinē. cui nulla inrecutudo admisceri p̄ot. z ideo merito i parte dextra tenet̄. Altera vo ps designat illos p̄destinatos q̄ adhuc sūt in tpali milia. vbi multa obliq̄ z pauca recta inueniūt̄ quare merito in sinistra tenet̄ Illa igit̄ q̄ ē i dextra cū diuidēda ñ sit vt iā dicet̄ sup patenā ponit̄. q vo ē in sinistra cuz diuidēda sit nō deponit̄ sed diuidenda retinet̄. Tertio q̄re ps q̄ in sinistra remāsit itez subdiuiditur. Ad qđ dicendū ē q illi q̄ sunt in gl'a vniformē statū tenēt z vna beatitudie fruunt̄. io ps in dextra manu retenta z sup patenam collocata. q̄ illos vt p̄missum est signat. nō frangit̄. sed illi q̄ sūt in tpali milia in statu z milia sūt diuisi. naz alius ē status z milia eoz q̄ adhuc viuūt in corpe. z alius est eoz qui purgantur in purgatorio igne. z ideo ps q̄ in sinistra tenetur illos significans subdiuidi oz Septimo q̄re pticula post ßdiuisionē remanens in sinistra p̄iungitur parti sup patenaz p̄us posite. Ad quod dicendum est q p̄m augu. deus duas habet manus scz dextram qua miseretur. z sinistram qua punit. Illis q̄ sunt i purgatorio inq̄ntum ibi purgantur respondet sola punitio. z io pticula q̄ in sinistra tenetur illos figurat. Idi vo q̄ adhuc sūt in p̄ti vita. i q̄ est status merēdi p̄seq̄ possūt misc̄diam. et ideo ipi paliam pticulam q̄ est in dextra signant̄. Quia ergo de his q̄ sūt in purgatorio nullum est dubiū. sicut nec de illis qui sunt in paradiso. q̄ntum ad futuram gl'oriam. ideo merito particula que erat in sinistra eos designans coniungitur parti p̄ius super patenam posite. que illos qui sunt in paradiso deligit. q̄niam isti illis īdubitant sūt p̄iūgendi Be ß tñ alit̄ infra dicet̄ Sz pticula q̄ i dextra remāsit designs eos q̄ sūt i p̄ñti vita. illi pti q̄ ē supa patenā nō p̄iūgit̄. sz i sanḡnē mittit̄. q illi adhuc egent meritis passiōis christi. q̄ merita p̄cesserūt ex effusione sanḡnis imaculati. Ex p̄missa āt duar ptiū p̄iūctōe duo resultāt q̄ i modum lune cornua p̄nexitatē vtriusq; testamenti in christi passione factā designantia Et illa ỹsus calicem dirigenda sūt q̄ sibi / corpent sanguinem sine q̄ corpus nō ē. In hac et p̄iūctōne repñtatur q̄ post q̄z aliq̄ tā p̄ñtibus q̄z futuris p̄ssuris purgati fuerit ipi deo q̄ ē nostra bītudo pfectissima vnione iungentur. Octauo q̄re p̄misse due ptes extra calicē supa patenā reseruantur Sup q̄ aiūt q̄dā. q tres ptes hostie tres status bonoz figurāt. s. q̄ sūt i celo. q̄ i purgatorio. z q̄ i mōdo ỹsant. vt iā dicet̄. Ipder calicē āt p̄m aliquē respectū ipa ei̇na fruitō vt p̄missū ē. Quia ergo tam illi q̄ ỹsant i hoc scl'o q̄z illi q̄ sūt i purgatorio nondū ad illā fruitōem admissi sūt. iō ipe due ptes extra calicē reßuāt donec sumāt. Sed ß rō ñ cōcordat poia cū p̄missis. z iō alia rō inferi⁹ assignāt. Ipōt et dici q due hostie ptes iō sup patenā ponuntur. q̄niā si oēs ptes sup os calicis cū ambab⁹ manib⁹ tenerēt multa q̄dē picula p̄tingere possent. de facili ei posset error ps nō mittenda i calicem mitti. Vel p pter manuū tremorē oēs ptes possent i calicem cadere. Sacerdos et talē impeditus nō posset q̄ incūbunt libere expedire z filia Alij tñ omēs ptes supa os calicis tenēt. ne forte ppter illa⁹ deportatōem seu trāslatōnem aliq̄ inde pticula cadat aut remaneat in patena. de q̄ et sub ti. de cōicatōne sacerdotis dicet̄ Ipono q̄re pticulam q̄ remāsit i dextra sacerdos supa os calicis tenet. Ad qđ dicendū ē. q pticula ipa vt p̄missuz est repñtat illos q̄ adhuc in corpore viuentes indigent misc̄dia dei siue p̄dictis meri-

tis passionis christi ex sanguinis eius effusione pcedētibus. Tenetur ergo ipa pticula supra os calicis respectu directo ad sanguinem. vt detur intelligi intentio necnon expectatio ⁊ ꝓsideratio viuentiuꝫ q̄ ad merita ⁊ passionē christi. Et tenetur cū pollice p quem vigor vtutis. ⁊ cum indice p quem mentis discretio sig̃ficatur. ad oñendū q̄ cū fidei vigore ⁊ mentis discretōe hec cōsiderāda ⁊ expectanda sūt. Uel cū duob⁹ digitis tenetur ad designandū duplicē natā q̄ fuit in corpe christi. diuitatē scz ⁊ hūanitatem. Et ꝓ iū gīt sanguini. ad oñendū q̄ q̄ digne ⁊ cū fide. merita ⁊ passionē christi ꝓsiderant ⁊ expectāt. ei⁹ passione ⁊ meritis iuuant Decimo q̄re sacerdos dicturus ¶per oīa secula scl̄or se erigit. Et ē dicendū q̄ cum ipe petere velit ppetuā ⁊ exñtiā dñi nobiscum. ⁊ oē datum optimū ⁊ oē donū pfectum desursum sit. merito ad deū se tūc corpe ⁊ mente erigit sperans se acceptuꝝ q̄d petit Undecimo q̄re v̄ba ipa pferēs vocem suam exaltat. ⁊ parum calicem eleuat. Super q̄ dicendum ē q̄ sacerdos christi vicarius hostia vt premissum est fracta mox pacem annunciaturus vocē exaltat vt ꝑ plus pacem desiderans hoc intelligens dicat amen. ⁊ calicem pax ab altari eleuando. oñdit q̄ christus q̄ p passionē q̄ per calicem dēsig̃tur descēderat. eleuatus p resurrectōem a mortuis. pacem post modum discipulis timentib⁹ nūciauit dicens eis. pax vob. ¶ dote est eī dici q̄ quēadmodū p̄missuꝫ ē pticula q̄ sup os calicis tenet repñtat viuentes credētes ⁊ expectantes iuuari meritis passiōis ⁊ effusiōis sanḡnis christi. Sz nisi credamus duo. ꝑmo scz christum vez fuisse deū. ⁊ sanḡnē ⁊ corpus nūq̄ fuisse a diuinitate sepata. scd̄o christū veruꝫ fuisse hoiem. ⁊ corp⁹ vez ⁊ sanḡnē vez habuisse. dicta nō ꝓsequmur. ¶ Propter ß ergo calicē ⁊ dictā pticulam pax sit eleuat. vt oñdat q̄ firmit̄ credimus p̄mū. ⁊ eam statim deponit vt oñdat q̄ eī eodem mō credim⁹ scōm

Duodecimo q̄re dicta eleuatio ⁊ depositio fit cū vtraq; manu ⁊ ñ cū altera tantū Ad q̄d ē dicend̄. q̄ ß fit vt p ß. dē intelligi q̄ sic̄ p̄missa duo credit intellectu. ita amat ⁊ appetit affectu et toto conatu. Fit etiam hoc vt securius et decentius fiat Tertiodecimo. q̄re mox dicit altiori voce. ¶pax dñi. ⁊c. Et q̄dem q̄ non solum ꝓsigna verū etiā p v̄ba resurrectōnis est gaudiū exp̄mendū. tō sacerdos pleticiā de resurrectōne habitā ꝓcedens statum depositō calice altiori voce dicit. pax dñi sit sp vobiscū. rep̄sentans q̄ vna sabbatoꝝ iesus post̄q̄z surrexit a mortuis stans in medio discipl'oꝝ dixit eis. pax vobis. ⁊ iterū. pax vobis Joh. xx. q. d. Bo vobis pacem pectoris in vita. et pacem eternitatis in patria. Idem ergo innuit sacerdos dicens ¶pax dñi. i. pax pectoris sit sp vobiscum hic in pñti. ⁊ pax eternitatis i futuro ¶Hec q̄dem pax ē illa q̄ tūc iustis data est. quando anima christi descendēs in infernum. inde omēs fideles eduxit. abstergens oēm lacrimā ab oculis eoꝝ vt amplius nō sit eis dolor sed pax qua cū eo viuant eternū. vel illa q̄ est data corpi christi. q̄n aīa eius ad corpus rediit. vt sicut nūq̄z aīa turbata est ꝓ corporis morte. ita nec ipm corpus vlterius ꝑ sua mutatōne turbetur sed vtraq; pace fruatur. ⁊ sēp de eterna beatitudine letetur Decimoq̄rto q̄re dicēdo pax dñi ⁊c. ter facit signū crucis supra sāḡnem cū dicta hostie pticula Ad q̄d dicend̄ est q̄ tres cruces significāt tria duū q̄ christ⁹ fuit in sepulcro. Uel q̄ tres mulieres querebāt christū crucifixū ad ostiū monumēti. Uñ illd̄. Quid q̄ritis viuentē cum mortuis Quindecimo q̄re dicto pax dñi. ⁊c. chorus rñdet. ⁊ cū spū tuo Et q̄dem hoc dicendo optat pacem ipi sacerdoti. ⁊ petit eī pacem sibi dari. ⁊ vt dignus sit illā recipe. ꝑ dicit ter. Agn⁹ dei. Uex tū pape celebranti in eccia scē marie maioris in v̄be. ⁊ dicēti. pax dñi. nil rñdetur. put in v̄. pte. sub ti. de pascha dicetur Decimosexto q̄re dicta hostie pticula īmittitur in sanguinē ¶Nempe fit hec ꝓmixtio. ꝑmo ad notandū q̄ christi corpus nō fuit sine sanguine nec sāḡuis sine corpore. Scd̄o ad designandū q̄ vnū sacramentum ꝓficitur ex spēbus panis et vini. Tertō corpis ⁊ sanḡnis post trinum

crucis signū ꝓmixtio.ē aīe ad corp⁹ reditio Oīb⁹ eī celo ⁊ ī ra pacificatis.vt⁹ trinitatis aīaz crucifixi reduxit ad carnē ne dereliqueret aīaz e⁹ in inferno.nec daret carnem e⁹ videre corruptōez. Juxta qđ ipe dicī ps. Ego dormiui ⁊ somnuz cepi ⁊ exurrexi. qz dñs suscepit me Significat ergo vnitatē aīe ⁊ carnis.q̄ ī resurrectōe christiānuo sūt vite. Hostia vt p̄missū ē panis ad carnē ⁊ vinū refert ad sanḡnē.qz ꝑm p̄m.ī sanḡne ē sedes aīe. Beꝫ et sub ti. de oblatōe dcm ē Decimoseptimo qñ ī missio ipa sit facienda. Et q̄dē aliq̄ infundūt pticulā ipaz in calicē p̄usq̄z dicūt.pax dñi ⁊c. q̄niam manifestū ē pacem datā eē hoīb⁹ bone voluntatis p resurrectōem quā v̄ba ipa significāt. Alij vo dicto pax dñi ⁊c. ⁊ dicto eī p̄ius agnus dei ⁊c. demū immittūt ipam in sanguinem vt eoz oratio efficacioz sit.p eo q tenentes eam in manibus.duz dicunt. Agnus dei osculo corpali ⁊ mentali reuerent intuētur Tertij eam immittūt cū dicunt. Bona nobis pacem. Cum enī ter dicat. agnus dei ⁊ in p̄mis duabus vicibus dicat miserere nobis.in p̄mo enī dr miserere nob quantū ad aīaz q̄ maxime fundatur in sanḡne.in scdo q̄ntum ad carnē.patz q ista duplex oratio diuisim dr ⁊ nō illa ps hostie.p quā caro significat.⁊ sanguis p quez aīa intelligit.ñ debēt ꝓiūgi dū illis duab⁹ vicib⁹ dr. agn⁹ dei.sed solū in fine tertij agnus dī.vbi petitur pax ꝑm vtrūq̄z.scz ꝑm corpus ⁊ ꝑm aīam. Ipse ei lauit nos a peccatis nrīs ī sanḡuine suo Quarti recti⁹ ⁊ vsitatius agunt. quoniaz dicto pax dñi. ⁊c. p̄usq̄z dicant agnus dei. ⁊c immittūt. Certū ei est q agnus dei post salutatōez repētat illud qđ dñs fecit postq̄z discipulos visitauit. qñ videlicet dedit eis ptātez dimittendi peccata.⁊ ideo sacerdos illud repētans post immissionem pticule hostie in sanḡuinē dicit agnus dei q̄ tollis pcta mōi miserere nobis. ad designandū q sicut ipe corpus sanḡni ꝓiūgit.ita nos conīūctos eidē sanḡuini seu meritis ex e⁹ effusione p̄cedēt⁹ ex sua boīate a pctis emūdet. Et immittendo dicit verba illa. Fiat commixtio corporis ⁊c. que v̄ba referenda sūt ad species panis ⁊ vini.q̄bus christi corp⁹ ⁊ sāguis ꝓtiet. Dicit āt agn⁹ dei calice iā cooperto.ad notandum q christus in domo ostijs clausis dedit aplis ptātem ipsam dimittendi pctā. Decimooctauo q̄re fiūt tres ptes. Ad qđ dicendū ē q frangit ī tres ptes ¦ p̄mo in memoriā trinitatis Scdo in memoriā triplicis status christi ¦ p̄m⁹ fuit cū boīb⁹ manēs. Scdus fuit mortu⁹ in sepulcro iacēs. Tertius ē īmortal⁹ in celo exīs. Tertio vo in memoriā ⁊ signū q christus passus fuit in triplici pte sui. scz in pedibus in manibus ⁊ in latere. Quarto ī signū q tres sūt ptes mistici corpis. ¦ p̄ma est ī celo siue in patria scz eccīa triūphans. Secūda ē in ra scz eccīa militās Tertia ē ī purgatorio.⁊ hec dr purgans. Quinto in typū triū psonarū euntiū in emaus scz christi et cleophe ⁊ vt q̄dam dicūt luce. Decimonono qđ ptes ipe sigficent.videndū restat. Et q̄dem.p̄mo ꝑm gelasiū papā ps ī calice posita significat corpus christi qđ de vgine traxit. ps sicca comesta significat oēs fideles. ps rebuata vsq̄z in finem misse ꝑm antiquū eccīe romane morē ꝓ mistris vel infirmis significat omnes mortuos Scdo mō ps in calice posita significat eccīam militātem. ps comesta triumphantē. ps rebuata eos q̄ sūt in purgatorio Tertio sergi⁹ papa ita dicit. Triforme ē corpus dñi. ps oblate in calice missa corpus christi qđ iam resurrexit monstrat. ps a sacerdote comesta ambulās adhuc sup terrā. ps in altari vsq̄z ad misse finē remanens corpus christi. vel ꝑm alios corpus fideliū latens ī sepulcro. ¦ Hec pars remanet in altari vsq̄z ad finem misse q̄ vsq̄z in finem seculi corpora sanctoꝝ in sepulcris erunt. Sed q ps vsq̄z in finē misse rebuet nō ē in vsu. Quarto et mō ꝓt hoc misteriū explicari. Est ei corp⁹ christi vnis eccīa. scz caput cuz mēbris. iuxta illud apli. Unus panis ⁊ vnū corpus multi sumus Et inueniūt ī isto corpe q̄ tres ptes ex q̄b⁹ totū corpus consistit. Una ps est ipm caput. vicz christus qui caput est ⁊ pars corporis Altera ps sūt illi q̄z corpa requiescunt in tumulis.⁊ aīe que regnant cum christo

ꝛ sunt q̄i simul iuncte he due partes caput scz ꝛ hec corpis pars altera sicut scriptū est ybicūq; fuerit corpus. illic ꝯgregabunt et aquile. ꝓpterea in altari seu sup patenam due partes ꝓiuncte extra calicē reſuantur. q̄i extra passionē q̄ p calicem ōsignat. Christus ei resurgens a mortuis iā non mor. mors illi vltra ñ dñabitur. ꝛ q̄ cum ipo sūt sancti nō esurient neq; sitiēt amplius ꝛ nō cadet sup illos sol neq; vllus estus q̄niam ꝓra transierūt. Tertia pars in calice poit significans sanctos qui adhuc in mundo viuūt. passioneſq; passuri sūt donec de hac vita migrātes ad caput suū transeant. vbi nec morant amplius nec vllaten⁹ patiātur. Añ vſus. Tres ptes facte de christi corpore signāt ꝛſurrma suā carnē. sanctoſq; ſcōa sepultos. Tertia viuentes. hec est in sāguine tincta. Qdartūrj calicem. gustant in carne fideles. Quinto mō ꝑm magistrū guill. antisiodorēñ. ps q̄ in sanguinē mittit. sigficat viuos. vna alia ꝙ eos q̄ sunt in purgatorio. alia vō illos q̄ sunt in paradiſo. Orat ei eccia p viuis vt in bono ꝓſuentur. p eis q̄ sunt in purgatorio vt citius liberent ꝛ purgentur. ꝓ eis q̄ sunt in celo vt orent p nob. Sexto etiam mō ꝑm augustinū ps i calice mittit vl ponitur p non sanctis viuentib⁹. q̄ voluuntur in sanguine ꝛ in peccatis. Alie vō due p mortuis offeruntur. vna p ſcis q̄ iam sunt in requie ꝛ illa est gratiarū actio. q̄ nihil restat in eis purgandum. Altera p illis aiabus. q̄ licet saluande sint tamen adhuc sūt in penis. ꝛ ideo pars illa dicitur obiatio. Sane pticula hostie i calicē dimiſſa statim calix cum palla corpali coopitur q̄ christi corpus de cruce depositū latuit i sepulcro sindone inuolutū. q̄ p ipam pallā significat Uicesimo loco videndū ē q̄re nūc solēnis bñdictio dat. Et q̄dem hoc loco scz añ pacē ſolennis epalis bñdictio dat ad notādū q̄ pacē nullatenus habe possumus. niſi dñs noſter ieſus christ⁹ ꝓueniat nos in bñdictōibus dulcedinis q̄ sūt bñdictiones gratie ipi⁹. q̄ ꝑm psal. Bñu ē salus ꝛ sup ꝑm suū bñdictio sua. Duz āt epūs se ad ꝑm bñ dicendum ꝓuertit. populus r e uerent genuflectit. q̄ſi ipo facto dicat. Benedicat nos dōs dōs noſter bñdicat nos dōs ꝛ me. eū o. fi. ter. Illā ipe dñs ē q̄ ad illu⁹ iuocatōem bñdicit Añ ps. Bñdixit filijs tuis in te Et licet ꝫ solēniter bñdicat. nihilomi⁹ q̄dam in fine misse itez solennit bñdicunt. ō q̄ bñdictōne ibi dicetur. Tum q̄ postq̄z dñs salutauit apl̄os itez dixit eis. pax vob vt iam dictū ē. ꝛ dicet sub ti. ō pacis oſculo. Tum q̄ sicut nō possumus bñ incipe l' pacē acq̄rere niſi diuine bñdictōis grā ꝓueniat. ita nec in bono ꝓficere. nec in pace finaliter ꝓſeuerare. niſi bñdictōis sue grā subſequat. In missa vō p defunctis pontifex ſolennit nō bñdicit. Tum q̄ in illa oēs ſolennitates cessant. Tum q̄ hec ſolēnis benedictio fit ñ solū p venialū deletōe. veꝛetiaz p ꝓpi excitatōe vt in dñi adiutorio ꝓfidat. et bñdictū in secula ꝓficat. at defuncti velut absentes excitari nequeūt. licet possint nrīs ſuffragijs adiuuari Tum q̄ gaudiū nō dz luctui admiſceri. Illud aūt notandum est q̄ p mortē ꝛ in morte dñi fidelis aia benedictōez pcepit. Añ circa mortis officiuz rite diacon⁹ ad eā būliari inuitat dicens. Humiliate vos ad benedictōem. ꝛ statim pontifex benedicit. Quidam aſſerunt hoc officium non eē de ſeptem officijs misse. eo q̄ has bñdictōes romana nō inuenit eccia vnde nec vtitur eis. ꝛ idō nō hic ſed in fine misse bñdicit. Sed q̄cūq; inuenerit recte i hoc loco ponūt. vbi christ⁹ ad inferos ōscē disse repītat scz primo añ reſurrectiōez. cū eductis de carcere eternā tribuit bñdictōz. Has bñdictōes ꝑfigurauit iacob q̄ filijs ſuis. ꝛ moyses q̄ filijs israel. ꝛ christ⁹ q̄ diſcipulis moriens bñdixit.

De agnus dei.

Via ieſus statim vt salutauit apl̄os vt iā ꝑmiſſū ē. dedit eis ptātem remittendi pctā dicens. Quoꝛ remiſeritis pctā remittūtur eis. ꝛ q̄ꝛ retinueritis retenta sunt. Idcirco chorus clamat ad deū ꝛ postulat. Agnus dei qui tollis pctā mūdi miſere nob. Siq̄dem ioh̄es videns ieſū ambulantem dixit

Ecce agn⁹ dei.ecce q̄ tollit pcta mūdi. Qua re ät eū vocauerit agnū.determinat subdēs. q̄ tollit.i.q̄ veīt vt tolleret pcta mūdi. q̄ pro pcīs tollendis pascha nostr̄ imolat⁹ ē chri stus. Nempe in ve.testa.offerebat agnus p pcīs ppli.⁊ in nouo testa.christus obtulit seipm deo pr̄i.vt hūanū gen⁹ liberaret.⁊ la uaret a pcīs in sanḡne suo. Aserto ergo dum corp⁹ ⁊ sanguis dñi sumit̄.agnus di cantat̄.vt oēs credā⁹ q̄ ipius agni corpus ⁊ sanguis tūc sumit̄.q̄ pcta mūdi morte dō tulit.⁊ vitā eternā nobis resurḡēdo dona uit iesus christ⁹ dñs noster.⁊ vt orē⁹ ipsum nūq̄z desistere miseri nob.q̄ in passione mi sertus ē nr̄i. Agn⁹ ät grece dr̄ ab agnon qđ est piuz.q̄ ipe ver⁹ agnus sola pietate sua se obtulit hostiā p nob ⁊ nos redemit. Di citur et agnus ab innocentia q̄ agnus nec hominibus nec bestijs nocet. In p̄missis ergo vbis.agnus dei q̄ tollis pcta mūdi mi serere nobis.ē q̄dam dep̄catō. vt vicz inno centis agni miscōia pcta irruentia ⁊ subi tanea auferāt. Tertio mō dr̄ agn⁹ ab agno scendo.q̄niam in magno grege solo bala tu matrē agnoscit.sic ⁊ christ⁹ in ara crucis donās nobis pacē p̄us agnouit nos cura vt tā dictū est. Agnouit et p̄ēm obedien tia.iuxta illud apli ad philip̄.ij. Factus est obediens vsq̄z ad mortem. Agnouit etiaz mr̄ēm cura quā dr̄ ea habuit. Uñ ioh̄is.xx. Ecce mater tua. Ob ẞ ergo i altaris imola tōe ter dr̄ agnus dei.q.d. Agne q̄ agnouisti patrem miſere nobis. Agne q̄ agnouisti mr̄ēm miserere nobis. Die q̄ redemisti mū dum ⁊ q̄ obtulisti te p nobis dona nob pa cem. Uel ideo ter dr̄. vt triformē corp⁹ dñi intelligat̄ vicz ambulās in tra q̄escēs in se pulcro ⁊ residens in celo. Dodo est et dici q̄ christus ad tria venit. Primo vt nos libe raret a miſia culpe. Scō vt nos redime ret a malo pene. Tertio vt nobis daret de plenitudie grē sue. Quantuz ad duo p̄ma bis dr̄ miserere nobis Quantū ad tertium dr̄ dona nobis pacē. q̄ petitio pacis sequit statim postq̄z agnus dei dictū ē ter. ad no tandū q̄ per beniuolentia trinitatis agnus missus ē. Uñ esa. Emitte agnū dñe. ꝛc. Nā sicut in apoca.legit̄. Christus ē agn⁹ q̄ occi sus ē ab origine mūdi. Et attende q̄ qđaz sa cerdotes dicūt. Agnus dei maib⁹ sup altā re depositus.ostendētes in ẞ.q̄ ad ea q̄ pfe runt tota mēte intendūt.intētio enī p̄p̄ue p linguā exp̄mit̄.nō p manū. Ideoq̄z loquē te lingua manus q̄escūt.q̄q̄z ipaz miscōiaz ⁊ pacē celestē p se ⁊ p̄lo petūt nō aūt terre nā.que in manuū depositōne significatur Alij vo stant maib⁹ iūctis.parū sup altare inclinati.oñdentes in inclinatōe būilitatē. q̄ in orōne necessaria ē.⁊ in manuū ꝓiūctō ne vnicā ⁊ nō variā intentōem. Dodro fm antiquā ꝓsuetudinē scole cantor̄ in ec clesia romana.quā adhuc ipa scola obser uat nullaten⁹ variat̄ sed tribus vicib⁹ vni formiter dr̄ christe miserere nob ppter tria genera pctōr̄.q̄ petim⁹ remitti. cogitatio nis in corde.locutiōis in ore.⁊ actiōis i opē. Uel in honorē trinitatis.vel ppter tres or dines fideliū in eccia.q̄ sūt noe.daniel ⁊ iob quos ezechiel vidit in visione saluandos. Dostmodū aūt multis ac varijs aduersi tatibus eccie ingruentib⁹.cepit ad dñm de tribulatōe clamare. Bona nobis pacē. Et vt clamor eius facilius audiatur.nō in ipa imolatiōis hora clamat. Et hec varietas ñ discrepat a ꝓsuetudine veteris testa. vbi cū scō repetitur. Dparce dñe pce p̄lo tuo. ter tio variat̄.⁊ ne des hereditatē tuā in opprio brium. Dicim⁹ ergo miſere nob quantū ad aiam. Item miserere q̄ntum ad carnez. ⁊ dona nobis pacem q̄ntum ad vtrūq̄z. vt habeamus pacē pectoris spūalem.⁊ pacez corpis temp̄alem. Est ei pax pctōr̄. pax iu stor̄. pax temporis ⁊ pax eternitatis. Uñ ⁊ ter orat̄ in missa p pace. De q̄ dictū ē sub.iiij ptícula canonis. sup vbo. Dieſqz nostros Et q̄ deus nō dat pacē nisi illis q̄z miserē ideo vltimo dr̄ dona nobis pacem. Eccīa náqz lateraū.nūq̄z dicit. Bona nob pacez. sicut nec scola cantor̄. sequens vt p̄missuz est morem antiquuz. Uñ nec valet nec va est rō dicentium q̄ in eccia lateraū.ideo nō dicitur. Bona nobis pacem.quia omnes alie eccīe ab illa que p̄mo fuisse ꝓsecrata dr̄ sumere debent pacem. non ipsa ab alijs.

In feria ꝙnta cene dñi Agnus dei ter dicit cū miſere nobis vt ibi dicet. Rurſus i miſſa p defunctis ꝺr bis. Agnus dei cū dona eis requiē. tertio addit ſempiternaz. nec ꝺr dona nobis pacē. qz tūc imitamur exeqas ſaluatoris. Ultimo ergo agnus dei tantū adiungit ſempiternā. Sup ꝙ notandū eſt q̄ p fidelibus defunctis triplex requies ꝺz optari. Primo vt auferat ab eis pena. i ꝙ eſt eis labor nō reqes. Scō vt eis glia aie ꝓferat. qz tūc veraciter reqeſcēt in bono deſiderato ſcz in ipo deo. Tertio vt doteť glia corpis. ne illud vlteri⁹ miſerijs exponatur Prima non eſt requies ſempiterna q̄ pena ſublata adhuc deſiderant gl'am. Scōa etiā nō eſt totaliter reqes ſempiterna. qz ꝑm augu. ante reſurrectōem corpor ſemper ineſt aiabus q̄dam naturalis appetitus reſumendi corpa ꝙ aliq̄liter reparāt ne totaliter ferantur in deū. Sed tertia requies cū ꝑmiſſis eſt vere requies ſempiterna. quia aie ꝙ deū pfectaliter vidēt. reſūptis corpib⁹ in ipa vlterius ꝛ eternaliter ꝛ pfectiſſime reqeſcent. ideoq; ſolū in tertia vice ꝛ nō in duabus p̄cedentib⁹ ꝓgruit dicere reqes ſempiternā. Sergi⁹ papa p̄m⁹ ꝓſtituit. Agnus dei intra cōmunionez ter a clero ꝛ pl'o decantari.

De pacis oſculo.

Oſcqua dom̄in⁹

ſalutauit ap'los. vt p̄miſſum eſt. itez dixit eis. pax vobis. oſtendēs q̄ nō ſolū debem⁹ pacē habere in ore. verū etiā in pectore. ne ſimus exilliſ q̄ loquunt pacē cū p̄ximo ſuo mala āt in cordib⁹ eor Ideoq; cuz hec dixiſſet aplis inſufflauit in illos ꝛ dixit. Accipite ſpūm ſanctuz. ad qō vtiq; deſignandū ſacerdos facta ꝓmixtōe. ꝛ finita orōe accipit i q̄buſdā eccl'ijs pacez ab eukariſtia ſiue ab ipo corpe dñi. vl'ꝑm alios ab ipo ſepulcro. i. calice. l'altari. ꝛ mox p̄betoris oſculū miſtro. ſcz diacono. Qui ab ipo corpe accipiūt ℔ faciūt in ſignum q̄ pax ſpūalis a chriſto data ē būano generi Elij et idē ſignāt Diacō⁹ vo dat pacē alijs. ꝛ alij inē ſe. i ſignū q̄ oēs debēt pacē habere p̄ſertim filij eccie. Ipe vo diacon⁹ pacē a ſacerdote accipiēs reuerent inclinat ꝛ pect⁹ oſculat ip̄i⁹ ſcōm morem ꝙrundā eccl'ay ꝛ planetā extēdit. vt p pacis oſculū ꝛ p planete extenſionē caritaſ extēdēda mōſtret quā p planetā i pte tertia dixim⁹ deſignari. Quia ergo caritas dei diffū dit in cordib⁹ noſtris p ſpūm ſctūm q̄ datus ē nobis. iō ꝙz pacis oſculū p vniuerſos fideles in eccia diffūditur. Maz ꝛ ap'ls āmonet di. Salutate vos inuicē in oſculo ſctō. Rurſus q̄ ſacerdos pacē pl'o tribuit p̄figuratuz fuit a ioſue. q̄ hoſtibus ſupatis terrā obtinuit quā ſorte diuiſit. ꝛ in pace poſſedit. ꝛ chriſt⁹ reſurgēs dyabolo ſupato pacē ꝛ dona dedit hoīb⁹.

Pontifex vo p̄mo dat pacem miniſtro q̄ pus erat a ſiniſtris. ſed pacem receptur⁹ accedit ad dextrā e⁹. p quē ſignat̄ plus gētilis q̄ p̄mus in pace tranſiuit de ſiniſtra infidelitatis ad dextraz fidei ꝛ eūitatis. Et p hunc pax ad pl'um deſcendit. Ceterum in p̄mitiua eccia oēs q̄ celebratōi miſſaruz intererāt ſingulis diebus ꝓmunicare ſolebant. eo q̄ ap'li oēs de calice biberūt. dño dicente. Bibite ex ℔ oēs. Offerebāt ei magnū panem ꝛ oīb⁹ ſufficientem. Qō ad huc greci ſuare dicunt. Sed excreſcente fidelium multitudine tradit inſtitutū. vt tātū diebus dñicis cōicarent. De q̄ dictum eſt ſub. vij. p̄icula canonis ſup vbo. Hec q̄tenſcūqz. Poſtmodū āt q̄ nec digne ℔ potuit obſeruari. tertia ſecuta eſt inſtitutio vt ter ſaltē in anno q̄libz chriſtian⁹ accipet eukariſtiā. vel hodie ad min⁹ in paſca. ℔ inuento remedio vt vicz peo q̄ ſingul' diebꝰ cōicabatur. ſingulis diebus pacis oſculuz daret̄ p miſterio vnitatis. Quod ſacerdos dans miſtro dicit in q̄buſdam locis. Sumite vinculum pacis ꝛ dilectōis. vt apti ſitis ſacroſāctis miſterijs. Quaſi dicat. Sumite ex ℔ oēs ꝛ diuidite inē vos Et p ꝓmunione q̄ ſingul' diebus dñicis fieri ſolebat daret̄ in diebus dñicis panis benedictus ſancte cōmunionis vicarius q̄ ꝛ eulogia ꝺr. Ꝛz ꝛ loco q̄tidiane cōtionis in q̄ꝺrageſima ꝺr in fine miſſe orātō ſuper populum cui p̄dicitur. Humiliate capita veſtra deo

Sane ꝑplus in missa se osculaꝫ. ¶Primo q2 cū sic̄ ꝑmissū ē ꝑ imolatōem hostie salutaris dimissis pc̄is recōciliemur altissimo recte pacis osculū dari decreuit eccīa. cū p pc̄is imolat hostia salutaris. ¶Hoies igitur osculū. i. pacis signū sibi nuicē dāt vt ostē dāt se ꝓiūctos ee in cor̄pe christi. p quē pax facta est in celo ⁊ terra. Scdo innocentiꝰ ꝑmus q̄ osculū in eccīa dari decreuit. qđ et leo scdus ꝑmo statuerat ita dicit. ¶Pacem asseritis ante confecta. i. consecrata mysteria. quosdam populis imperare. vel sibi iter se sacerdotes tradere. cum post oīa. id ē post consecratōem. q̄ aperire nō debeo. id est. nō possum pax sit necessario. i. cā misteriꝝ indicenda. p quam. i. q2 p eam cōstat populum ad oīa que in misteriis agunt ac i eccīa celebrant ꝑbuisse consensum. ac finita ee. pacis concludentis. i. determinantis signaculo demonstrantur. Tertio ideo populus se inuicem osculatur. q2 dñi sui gratiam ⁊ angelor̄ concordiam p mortem eꝰ se ꝑmeruisse gratulatur. Quarto vt quia in osculo caro carni. ⁊ spūs spiritui iungit. ⁊ nos q̄ carnis ꝓpagine de adam coniungimur etiaz caritatis vinculo ꝓnectamur. Qui ergo se odientes osculant. iude ꝓditoris osculum imitant. Quinto ꝑpter p̄ceptum apli. de q̄ ꝑmissum est. ¶Rursus ideo pulsaz cōicemus pacem damus. vt int̄ nos ee ꝓcordiaz ostendam⁹. ⁊ cū illa cor̄p⁹ dñi sumam⁹. sine q̄ munera nrā nō recipiunt a deo. In missa vo p defūctis pax nō dat. q2 fideles aīe iam non sūt nec ulteri⁹ erunt in tribulatōne huius mōdi. sed q̄escunt iam in dño. Unde non est eis necessariū pacis osculum. qđ ē pacis ⁊ ꝓcordie signū. Et iō in illa missa nō dr oro illa. B̄ne ihesu christe q̄ dedisti aplis tuis pacē ꝛc. ¶Hec sacerdos pacē recipit ab altari Be hoc et dicet in. vi pte sub ti. de officio mortuor̄. ¶Hinc est etiā q̄ inter monachos pax non dat. q̄nia mōo mortui reputant. Uiri q̄z ⁊ mulieres non sibi nuicem osculum in eccīa porrigūt. ne forte aliq̄d lasciuie surrepat. q2 ibi carnales fugiēdi sunt amplex⁹. ⁊ castiꝰ ⁊ spūales act⁹ habendi. ꝑpter quod et in eccīa situ seque strantur locali. Odia pax pellit. castuz pax nutrit amorem. Sane osculum i sacra scꝑtura significat vnionē. caritatem. pacē. ⁊ reuerentiā. Be osculo vnionis dicit spōsa in canticis Osculetur me osculo oris sui Be osculo caritatis ysaac inq̄t ad filium. Accede ad me ⁊ da mihi osculum fili mi. Be osculo pacis dicit apls. Salutate vos inuicē in osculo sancto. Deus aūt pacis et dilectōnis ꝛc. Be osculo reuerentie dñs in q̄t ad simonē. Osculū mihi nō ꝺedisti. ¶Hec ā t ex q̄ intrauit non cessauit oscularī pedes meos. Et hester in signū reuerētie sūmitatem ýge regie ꝺr osculata ē. Ad designāꝺ igitur tres vniones in christo. scz vnionem diuinitatis ad aīaz. diuinitatis ad carnē ⁊ carnis ad aīam. Uel vnionē q̄ vnita ē christo būana natura sancta eccīa ⁊ fidelis aīa sacerdos ter osculatur altare. vt dictum est sub q̄rta ptcula canonis. sup ýbo. Bieſqz nostros. Ad designandū ýo triplicem pacem scz temporalem. spūalem. ⁊ eternā. eps solenniter celebrans iuxta morem q̄rundā eccīar̄ ter osculatur. semel ministr̄. et scdo diaconum. ⁊ tertio sacerdotem. Sed ī missa ter ꝺratur ꝑ pace. vt ꝺm est sup verbo. Bieſqz nr̄os. ¶Rursus ad notandū duor̄ testamentor̄ ꝓcordiā eps duab⁹ vicib⁹ co dicē osculaꝫ. q2 rota ꝓtinet in medio rote. ⁊ duo cherubin se se respiciūt vers⁹ propiciatoriū. Ad notandū et caritatem sacerdos osculatur patenā q̄ ꝺsignat cor̄ patens latitudine caritatis. Ān. ¶Nonne cor nostr̄ ardens erat in nobis dū loq̄reī nob in via. In signū ýo reuerētie subdiaconus ⁊ diacon⁹ pedes ⁊ manus pontificis sūmi osculant. pedem subdiacon⁹ osculaꝫ post epl̄am lectā. ⁊ diacon⁹ añ legendū euangeliū. manū ýo subdiacon⁹ osculaꝫ offerens ampullā cū aqua calicēq̄z cū vino. ⁊ diaconus offerens patenaz cū hostia ⁊ turibulū cū incenso. vterq̄z et de manu sūmi pontificis accipit eukaristiā vt dicet in ti. se. ¶Illud q̄z vacare nō credū a misterio q̄ sūmꝰ pontifex septē modis accipit osculū videlicet ad os ad pect⁹. ad humer⁹. ad man⁹ ad brachia. ad genua. ⁊ ad pedes.

Incipit quarta pars misse de cõ municatõne sacerdotis.

Incipit quarta ps misse. ¶Dost pacis enim osculũ sacerdos cõmunicat ꝫ mõ. ¶Nã sic ĩ niceno ꝓcilio legit eukaristiã ꝓfectã p se de altari siue de patena sumit et comedit. Calicẽ vo cũ sanguĩe nõ ipe sz diaconus eleuat de altari. ⁊ porrigit ei. Vñ in canone hiero. inq̃ cetera ita legit. Sacerdotibus ei ppt̃ pfũptiones nõ licet de mensa calicẽ dñi tollere nisi eis tradit⁹ fuerit a diaconib⁹ Ido ãt sacerdos corp⁹ christi per se sumit. ⁊ nõ calicẽ cũ sãguĩe. q2 sũptio corporis sigficat corpoz nroz restauratõez. q̃m christus nullius misterio pfecit. et futuraz resurrectõem quã sua vtute absqz oĩ ministro faciet. Sũptio vo sanguĩs redẽptõem aiaz siue pctõz sigficat. q̃ fit intercessionib⁹ alioz. ¶Hoc tñ ⁊ si iure captũ sit nõ tñ seruari vidẽ⁹. Sane sacerdos ipe oẽs ptes hostie comedit. In qbusdã tñ ecclesijs ipe vnam ptem sumit ⁊ reliquã eukaristie medietatem sup patenã ĩ duas ptes diuidit. quas ministris scz diacono ⁊ subdiacono comedẽdas ipendit insinuãs illud qd̃ lucas cõmemorat. q2 ihesus ĩ emaus accepit panẽ ⁊ fregit sup mensã. ⁊ vt aiũt q̃dam comedit corã duobus discipulis. sumẽsqz reliq̃as dedit illis. Ipe q̃z post modũ ptẽ piscis assi et fauum mellis mãducauit ⁊ reliq̃as discipul' dedit. Et ido postq̃z diaconus ⁊ subdiaconus cõicarũt. clerici ⁊ religiosi ad cõicãdũ accedunt vt ⁊ ipi ptẽ scẽ cõionis accipiant. ¶Dostmodũ cõicat ꝑplus. q2 ⁊ christus comedit non solũ cũ paucis aplis verũetiam ascensur⁹ in celũ comedit cũ multitudĩe discipl'oz. Vñ ⁊ sũptio corpis ascensionem significat saluatoris ¶Illud ãt ptermittendũ nõ ẽ q̃ vt in pceptõne corpis ⁊ sanguĩs christi nulla possit fallacia subrepi. sz vtraq̃z pceptõne vitas euidẽt appareat. sũm⁹ pontifex non statim particulam hostie permittit cadere in calicez. sed eam post trinuz crucis signaculum super patenam reponit. ⁊ post osculum pacis ad sedem ascendẽs. ibiq̃z ꝓsistẽs vniuersis cernẽtib⁹ maiorem ptem oblate suscipit de patena quã subdiaconus apportauerat de altari. ipamq̃z dẽtibus subdiuidens. vnã pticulã eius sumit ⁊ aliã in calicẽ mittit ⁊ de sanguĩne cum calamo haurit Deinde alteram pticulã tradit cũ osculo diacono. aliq̃z subdiacono sine osculo. quã diacon⁹ ministrãs ei calicẽ ad altare osculat. ⁊ tũc subdiacon⁹ residuũ sanguinis cũ pticula imissa ĩ calice sumit. ¶Romanus itaq̃z pontifex iõ ñ cõicat vbi frãgit. q̃niã ad altare frãgit ⁊ ad sedẽ cõicat. quia christus ĩ emaus corã duob⁹ discipul' fregit. ⁊ ibierlm corã discipul' duodecim mãducauit. In emaus eĩ fregisse legit sed nõ comedisse legit. In hierlm vo fregisse nõ legit sed legit comedisse ꝑm inno. iij. Ascendens igit sedẽ ibi cõicat. Siq̃dẽ ꝑm aplum christus caput ẽ eccie. caput ãt ĩ corpe sublimius ⁊ excellenti⁹ ob sui pfectõem ceteris mẽbris collocat. ꝑ calicez vo ꝑm quendam respectuz eterna beatitudo seu ipius fruitio designatur. Quia igitur in eccia militante summus pontifex. sicut christi vicari⁹ ⁊ caput oĩm platoz pfectus christũ repsentat ꝓgruum ẽ vt ipe nõ in altari sed in loco sblimioꝛi cõicet. oñdens q̃ christus et in sua hũanitate pfecti⁹ ⁊ copiosi⁹ pticipat illa ineffabilia gaudia. vtpote ĩ bonis potioꝛibus collocatus. Cum vo celebrat ꝑ defunctis. tũc sup altari cõicat. q2 tũc spãliter mẽbroꝛum christi hinc fideliter decedentiũ glam repñtat. ac membra christi cũ ad illã glam pueniunt. inferioꝛem post christũ graduz obtinent sicut membra post caput. In patenaꝛ q̃z ad altare cõicat. tum ob reuerẽtiam passiõis christi. tũ q2 tũc q̃si exequias celebrat ihesu christi. tunc etiam solus communicat. q2 in christi passione oĩb⁹ discipulis fugientibus ipse solus remansit ¶Alij ãt platu non sic sed super altare cõicant. q2 nõ ita ꝓprie christum caput eccie repsentant. ¶Ministri autem repñtant pontifici oblatam ⁊ calicẽ. q2 discipuli obtulerũt christo ptem piscis assi ⁊ fauũ mellis ¶Pars piscis assi ẽ corp⁹ dñi crucifixi q̃ fuit in ara crucis assatus. Fauus mellis est sanguis christi.

sup mel ⁊ fauũ dulcis faucibus aĩe diligẽ/tis. Ambo ꝺ manu pape cõicant. q⁹ ⁊ apli de manu christi ꝓmunicauerũt. Ad notã/dũ ꝺo distinctõez inẽ sacros ordines ⁊ ñ sacros diaconi et q̃ supioris ordis sũt cũ recipiũt eukaristiam osculũ suscipiũt ab ipo. Acolitus ⁊ q̃ sũt inferioꝛ ordinũ nõ suscipiũt. Subdyacon⁹ et q⁹ caracter b⁹ q̃ndã inẽ nõ sacros ordies. nũc ãt inẽ sacros ordines reputaĩ. in ꝓceptõe coꝛpis nõ suscipit osculũ a pontifice. sed ĩ ꝓceptõe sanguinis suscipit osculũ a dyacono. vt sic q̃ nõ sacri sũt minus ⁊ q̃ sacri sũt apli⁹ bonoꝛẽt Quã uis ⁊ ĩ ꝑ mistica possit rõ assignari. Ipe ãt sumit illã eukaristie ptẽ. ꝓ quã put ꝑ ti. ꝺ fractõe hostie dictũ est. caput eccie scz chri/stus itelligiẽ⁹ typũ ipe spãlius gerit. qꝺ facit hoc mõ ea nãq; dẽtibus subduisa. pti/culã in oꝛe remanentẽ sumit. alterã ꝺo inẽ digitos residentẽ in calicez dimittit. ad no/tandũ q⁹ christus resurgẽs q̃ scꝺm sergiuz papã ꝓ ptem in calicẽ immissam significaĩ infernũ momoꝛdit ⁊ suos inde sũptos in paradisum misit. Juxta illud Osee. vlti. ca. Ero moꝛs tua ꝛc. Alia ꝺo ps ex q̃ ministri cõicant significat mẽbꝛa magis ipi christo ꝓformia. ⁊ ideo ipi cõicant de illa. ad ostendendũ misteriũ vnionis Eukaristia enim sacramẽtũ ẽ maxie vnionis Sdartẽ ꝺo ĩ calice ĩuictã q̃ sigficat mẽbꝛa ꝓpt̃ christũ passionibus subiecta. dñs papa nõ recipit Sdrimo q⁹ ipe magis q̃z alij repñtat in officio misse christũ cui moꝛs vltra nõ dñabitur. Scꝺo q⁹ ipe illoꝛ typũ gerit ĩ eccia. q̃ ꝓpt̃ eximiã sanctitatẽ a vita actiua semoti ꝑ cõtẽplatiuã iã christo sociant̃. Sed ministri illa sumũt. q⁹ typũ actiue ꝓmuniẽ repñtãt. ⁊ ꝑcipue subdiacon⁹ eam sumit ꝓ eo quia ipe vltimo cõicat. ⁊ vltimi ẽ reliq̃as sume/re ⁊ calicẽ purificare. Uñ ⁊ dñs reliq̃as dedit discipulis vt ꝑmissũ ẽ. Sdotest et mistice dici q̃ ps intincta sigficat ptem coꝛpis mistici q̃ iam regnat cũ christo. Cum ergo dñs papa exꝑsse repñtat christuz. q̃ realiẽ ⁊ sacramentaliẽ incoꝛpatus ẽ pti ipi⁹ mistici coꝛpis. ideo ipe non recipit illã. nec etiã diacon⁹ q̃ legẽ euangelicã quã pnũciat repꝛesentat q̃ ẽ lex amoꝛis. Sdropt̃ amoꝛẽ ei caritatis q̃libet incoꝛpaĩ christo capiti ⁊ oĩbus ptibus coꝛpis e⁹ mistici. Subdiacon⁹ ꝺo repñtat veterẽ legẽ quã sepe pnũciat q̃ fuit lex timoꝛis. sed timoꝛ nõ est ĩ caritate imo eũ foꝛas mittit. ⁊ iõ ipe pticulã in sanguinẽ missã sacramentalit siue in signũ recipit. q⁹ imixtio ipius ptis cũ sanguine dictam in/coꝛporatõz figurat quã nõ faciebat lex illa licet eam figuraret Hoc ãt bꝛeuit notã/dũ ẽ q⁹ sacerdos aĩ ꝓceptõem coꝛpis ⁊ sanguinis christi ꝺz dicere oꝛões a sanctis patribus institutas. deinde meditari ꝺz ĩcarnatõem passionẽ ⁊ vtutem b⁹ sacramenti dicens. Sdanẽ celestem accipiã. ꝛc. Sz cuz statim post ꝺba ipa subiũgat. Bñe ñ sum dignus ꝛc. videtur ꝓtrarius sibi ipi. Sz absit hoc. sed dicens panez ꝛc. seipsum incitat ad deuotõem reducens ad memoriã q̃ ẽ q̃ sumere ꝺz. q⁹ panẽ q̃ de celo descẽdit. ⁊ q̃liẽ sumere ꝺz. q⁹ nomen dñi inuocando vt sic cũ maioꝛi sumat reuerentia ⁊ timoꝛe Bicẽ do ꝺo subseq̃nter Bñe ñ sum dignus ꝛc. exbũilitate suam ꝓfitetur indignitatẽ. ac excitatio ad deuotõem ⁊ ꝓfessio bũilitatis contraria nõ sũt. Legitimũ itaq; cõicandi tẽ/pus ẽ aĩ vltimã oꝛõem q̃ ꝺz ad ꝓplendam q⁹ ibi maxime petitio ꝓpeis est qui cõicant. Deinde coꝛpus ⁊ sanguinẽ dñi sumptuꝛ⁹ se cũ illis aĩ faciẽ cruce signat. Sicut enim ꝑus cruces faciẽdo actiue. tanq̃z minister illa sanctificauit. sic se eis nũc crucel signando passiue petit scrificari. Dicto itaq; coꝛpus dñi custodiat ꝛc. sumat eukaristiam. Deinde iũctis maib⁹ inclinãs sãgni dicit. Quid retribuã ꝛc. Et dicens. Calicẽ domini accipiã. ⁊ nõ ꝑus accipit. ⁊ eleuat calicez de altari. Sdostea ꝺo dicẽs. Laudãs inuocabo dñm. se signat cũ illo. q̃ ꝺu expleto sãguinẽ sumit. Sane q⁹ circa maioꝛa cauti⁹ est agendũ. sacerdos sanguinẽ sumẽs ꝓpt̃ maioꝛem securitatẽ. ⁊ reuerentiã calicẽ cuz vtraq; manu tenere ꝺz. sed in sũptõne pfusionis sufficit altera tantũ. duobus digitis alteri⁹ aduũctis. q̃ ꝑ ꝟ inuens iam sanguinẽ ibi non esse. Sed ⁊ sanguinẽ sumendo terbaurit trinitatẽ designãs. pfusionem vero

sumendo bis. vt per hoc caritas que inter duos consistit significetur. seu et quies nouerit expedire. Rursus q ea die dz iteꝝ celebrare nō sumat vinū pfusionis. vt dcm est in phemio hui⁹ ptis. Sed cū i canone dicat. Simili mō postq̄z cenatū ē accipiēs & hūc pclarū calicē ꝛc. Videt ex ß q sacerdos statī hostia psecrata illā dz sumere. pusq̄z ad calicis psecratōem pcedat. q ois christi actō nrā dz eē instructō. Sed ad ß dicendū est q eccīa instituit illā post vtrāq̄z psecratōem sumi. ad oñendū q solā hostiā recipiens nō plenū recipit sacramentalit sacramētū Et si eī hostia psecrata christi sanguis sit. nō tñ ē ibi sacramentalit eo q panis corp⁹ nō sanguī. & vinū sanḡnē significat & ñ corpus. Quia ergo sub altera tantū specie nō est ppletū sacramētū. q ad sacramentū vel signū. dz ß sacramentū cōpleri pusq̄z pbit eo vtat. Ueꝝtñ cū vnū sine reliq̄. nec sit nec vnq̄z fuerit. nisi i solo triduo añ pascha in q christi corp⁹ mortuū fuit. i q triduo siqs d aplis hostiā psecrasset. sanguis ibi nō esset si vinū caro ibi ñ esset. q ut pmissū ē. nec panis sanḡnē. nec vinū significat carnē. sm hoc nūc christi sanḡne intra venas exīte. vnuz sine reliq̄ ppter vnionē seu mixtionē hmōi recipi nō pōt. qd tñ nō ē rōne sacramēti vl signi. qd idē ē. Post sumptū sacrificiū nō est spuendū. put dcm ē sub. vij. pticula canonis sup vbo Nouī & eīni. Sz nec eukaristia sic alius cib⁹ est masticāda. sz discrete moderate acleniter. anteriorib⁹ dentibus terenda. & lingua mollificanda. ne q ē particula dentib⁹ adhereat. quā forte postmodū emitti screando pngat. Post cōicatōnē ilico calix d altari auferī. Circa qd notandū ē q corp⁹ dñi remanet sup altare vsq dū tria capla compleant scz plogus dñice orōis. scz oremꝰ pceptis. & ipa dñica oratio & Libera nos q̄s. q & dñs trib⁹ diēb⁹ in sepulcro q̄euit. Postea vo pmixto dñi corpore cū vino siq̄z pace annūciata auferꝰ corp⁹ dñicū d altari. quoniā i tertia die aīa e⁹ q descendit ad inferna vt liberet iustos & mēbra viuificaret rediit ad corp⁹. nec amplius inuentū est corp⁹ dñicū in sepulcro.

Quia ergo christus totus hō resurrexit sit. iō ad ß notandū ilico simul cū oblatiōe corpus dñi de altari auferī & sumī. & deīde calix & corpale de altari totalit eleuanī. prout dictū ē sub ti. de pallis corpalib⁹. Postremo notandū ē q q̄sq̄z cōicand⁹ corpe a canalib⁹ escis ieiun⁹ eē dz. Cū enī aīe spūales sint & īmortales spūalia pmit⁹ alimenta vite etne sumere debent.

De perfusione.

Post sumptuz eukaristie sacrificiuz sacerdos digitos ablut & pfūdit ne q̄d forte incaute remaneat seu adhereat ex cōtactu diuini sacramenti nō q q̄cq̄z īmundum ex ipo ptactu ptraxerit. sed vt potiꝰ suā cōmoret indigtatē. q se iudicat tātis sacramētis celebrandis indignū. Juxta illd q dñs ait. Cū omīa bñfeceritis dicite fui inutiles sumꝰ Sicut & sacerdos legalis immūdus erat vsq̄z ad vesperam post immolatōem vitule rufe. Uñ omīa vestimēta sua lauabat indignū q̄dem existeret. vt manꝰ q corpus incorruptibile ptractarunt. corp⁹ corrupti bile ptingant. vel ad res pmunes tāgēdas accedāt. donec studiose lauent. Et ppter ß et q̄dam missa finita exuus sacris vestib⁹. iteꝝ manus lauant. Perfusionis aut ēā q debet in locū mundū honeste diffundi. vt altitudo sacramenti reuerent honoꝝetur. Trina ergo sacerdotis ablutō q fit in pncipio. in medio. & in fine. designt mūdatōnem cogitatōis locutōis & actōis. vel purgationem peccati originalis venialis & criminalis. siue q̄d agit pignorantiā & negligētiā & industriā ad q̄z mundatōnem offert sacrificiū salutare. Hec tñ ablutio referri pt ad ablutiōem baptismi. cui formā christus p⁹ resurrectōem instituit dicens. Euntes docete oēs gentes. baptisantes eos in noīe pris & filij & spūssancti. q crediderit & baptisat⁹ fuerit saluus erit. Sane sacerdos digitos pfūdit & pfusionē sumit in dextro cornu altaris vel saltem reuolut⁹ ad illud. Primo ppter rōem tactā sub ti. de manuū ablutōe Scdo q ipm cornu iudaicum populum

ex q̄ nat̄a3 bū̄anā chr̄istus assū̄psit sig̃ficat. Sicut aūt ab illis naturā accepit. sic et ab eis illi⁹ nat̄e purgatiōem ab oīb⁹ defectib⁹ q̄s assū̄psit habuit. q̄niā ab eis occisus fuit ad quā mort̄ē p̄secuta ē resurrectio. i q̄ oēs defect⁹ dimisit. ⁊ eis oppositas v̄tutes accepit. Ad ß igit̄ repñtanduz in dextro cornu altaris vel saltem reuolut⁹ ad illud p̄fūdit ⁊ p̄fusionē sumit. Tertio q⁹ vt aiūt quida3 hec purificatio designat ablutiōez manuū quā pilatus fecit a p̄ditōne sanguis iusti. sup iudeos p dext̄z cornu altaris sig̃ficatos Ad ß q̄dam hausta purificatōne inclinat calicē ad oñendū sepulc̄z ēē vacuū. q⁹ surr̄exit ⁊ inde p̄dijt chr̄ist⁹.

De postcōmunione.

Ntiphona que postcōmunio a pluribus nūcupat̄. iō sic appellata ē. q̄niā p⁹ cōmunicatōem seu in signū q̄ cōmunicatio expleta ē p̄cinit̄. In p̄mitiua nāq3 ecc̄lia oēs fideles q̄libet die corp⁹ ⁊ sanguinē chr̄isti p̄municabāt. put dictū ē sub ti. de cōiuratione sacerdotis. ⁊ statum p⁹ p̄municionem cāt⁹ iste fiebat. vt plūs oñderet grās ⁊ laudes agere de chr̄isti corpe ⁊ sāgne susceptis Uez. ppt̄ circūstantes nos peccatū sequenti tpe statutū ē vt ter in āno p̄municionē. ⁊ sacerdos q̄tidie p oīb⁹ sacramentaliter sumat. put sub ti. de pacis osculo dictum est. Quis āt spāliter introduxerit vsū cātandi hanc antipbonā ignorat̄. Hec cāt antipbona aplor gaudiuz de chr̄isti resurrectōne significat iuxta illud. Gauisi sūt discipuli viso dño. ⁊ p̄ gaudio mirabāt. Q⁹ vo recapitulando in q̄busdā eccl̄is cantat̄. insinuat q⁹ discipuli resurrectōnis gaudiū sibi mutuo nūciabant. Uñ duo discipuli cū inuenissent cōgregatos vndecim. ⁊ eos q̄ cum ip̄is erant dicentes. q⁹ surr̄exit dñs ve ⁊ apparuit simoni. narrabāt q̄ gesta erāt i via. ⁊ quō cognouerūt eū i fractōe paīs. Canit̄ et ab oīb⁹ vt notet̄ cōitas gaudij. ⁊ q⁹ oibus discipulis dñs apparuit Est ergo p̄municio gratiarū actio. iuxta illō. Edēt pauperes ⁊ saturabunt̄ ⁊ laudabūt dñm. Ip̄ropet̄ nouissima oratio de q̄ infra dicetur postcommunio dici potest.

De oratione nouissima et de ite missa est.

Eracto communionis misterio. pōtifex seu sacerdos osculat̄ altare innuens se credere firmiter. ⁊ p̄sentire his q̄ circa sacrificiū acta sūt. ⁊ conuersus pp̄lm salutat. ⁊ deinde redit ad dext̄z cornu altaris significans q⁹ in fine mūdi post antichr̄isti mortem chr̄isti p̄dicatio siue chr̄istus redit⁹ est ad iudeos q̄s iam reprobauit. Tunc ei q̄uerent̄ ⁊ reliquie israel salue fient. Et eleuatis manib⁹ plūmā orōez q̄ ppr̄ie postcōmunio vocat̄ exequit̄. in q̄ rogat ⁊ gratias agit de sacramenti p̄ceptōe dicēs collectas p numero secretellas. Orat enī p his q̄ ad hāc p̄munionē eukaristie accesserūt. Hec aūt orō sig̃ficat orōem capitis nr̄i iesu chr̄isti. q̄ p nobis int̄pellat q̄tidie apud p̄rem. Significat et q⁹ apli post ascensionez dñi i orōne p̄seuerauerūt. Finis vo illi⁹ orōnis vbi dr. Ip̄er dñm nostr̄m iesū chr̄istū. ⁊c. sig̃ficat. q⁹ aduocatū habē⁹ in celo apud patrez Illud āt p̄sideranda est q⁹ sacerdos dicitur postcōmunionē p̄mittit. Dñs vobiscum ⁊ orem⁹. stans añ mediū altaris. deinde trāsiens ad dext̄z cornu altaris. ibi p̄nunciat orōem. q̄ finita rediens añ altaris mediuz. ibi dic̄. p dñm. put tactū fuit sub ti. de salutatōe. Circa q̄ notandū ē. q⁹ dext̄z cornu altaris sig̃ficat pp̄lm iudaicū. sinist̄z vo gentilē Ip̄redicatō chr̄isti ⁊ euangeliū e⁹ incepit a iudeis ⁊ transiuit ad gentiles. ⁊ iter̄z redire dz ad iudeos. ad q̄ sig̃ficandū sacerdos a dextro cornu altaris trāsit ad sinist̄z ⁊ cōuerso. Alberto ergo postcōmunio. q̄ē q̄si finis misse dr̄ i dextro cornu altaris. Quia vo altaris mediū repñtat fidē chr̄isti ⁊ ip̄z deū i quē vterq3 pp̄lus vnit̄. reducit̄ ⁊ finit̄. ideo p dñm nostr̄m ⁊c. q̄ē q̄si finis postcōmunionis ibi dr. Ip̄e et ē q⁹ vtrūq3 pp̄lum ad se petendū inducit ⁊ illuminat. ⁊ io. Dñs vobiscū ibid̄ dr. Ip̄er ip̄m et q̄cq̄d boni in oratōne petim⁹ impetram⁹. ⁊ io ibid̄ pnūcia ē

oremus. De ℔ dictū ē sb̄ti. de mutatōe sacerdotis. Et nota qđ sabbato q̄tuor tpm mēsis septēbris dr̄ post cōmunio illa. ℣ Perficiāt in nob̄ q̄s dñe tua sacramēta q̄ cōtinēt. vt q̄ nūc i specie geñ. rer̄ vitate capiā. Cuius vltimā ptē greg. exponens ita dicit. ℣ Postulat q̄pe sacerdos vt corpus christi q̄ sub specie pan̄is & vini nūc geritur manifesta vnīone sicuti reuera ē q̄nq̄z capiat. q̄z uis nō ip̄robabilit̄ q̄daz exponāt ℔ loco carnis & sanḡnis vitatē ip̄am eor̄ dē efficientiā. i. pcōr̄ remissionē. De hac et orōe dēm ē sb̄ vij. pticula canonis. sup vbo misterū fidei Sane orōe finita iter̄ ip̄lm salutat dicens Dñs vobiscū. Circa q̄ notandū ē q̄ christ⁹ post resurrectōnem bis legit discipulos salutasse dicēs. ℣ Pax vobis. & iter̄ pax vobis. in signū duplicis pacis. vicz pectoris & eēnitatis. q̄ ℔m pp̄ham ē pax sup pacē. ō q̄ dñs inq̄t ap̄lis. ℣ Pacē relinq̄ vob̄. pacē meā do vob̄. Hāc duplicē pacē p duplex osculū sacerdos insinuat cū vicz p̄us osculat̄ mīstr̄. & posteri⁹ osculat̄ altare. ℣ Prima ergo salutatio q̄ fit añ orōem sig̃ficat bñdictiōez illā quā christ⁹ ascensurus in celū legit̄ dedisse discipul̄ suis ℣ Nā vt lucas ꝓmemorat. eduxit eos foras i bethaniā. & eleuatis manibus bñdixit eos. & cū bñdixisset recessit ab eis et ferebat̄ in celū. Añ post salutatōem nouissimaz. quā sacerdos orōne expleta facit ad ip̄lm. q̄ sig̃ficat vitā eēnā. diacon⁹ alta voce pnūciat. Ite missa ē. repñtās q̄ dictū ē ap̄lis. Hic iesus q̄ assūpt⁹ est a vob̄ in celū ⁊c. ℣ Notandū ē ād q̄ missa trib⁹ mōis finitur. ℣ Primo p ite missa ē. & ℔ in solēnitatib⁹ q̄tiens cantat̄ Te deū laudā⁹ & Gl̄a i excelsis deo put dicet̄ in pheio vij. ptis. q̄i dicat. ℣ Redite ad pp̄ria. q̄ missa seu oblata est deo hostia salutaris p genere hūano. put tactū ē in p̄hemio b⁹ ptis. Vel annūciat ip̄l̄o q̄ missa seu p̄ces sūt finite. q̄nā statutū ē in cōcilio aurelian̄. q̄ null⁹ exire dr̄ de eccīa donec annūciatū sit p mīstr̄. Vel ē sens⁹. Ite missa ē. id ē ite p⁹ christū & sequimini ip̄m. ℣ Nō ē ei ℔ mōdo standū. sed ad patriā p bona opa festinandū. q̄ō leuit̄ facere possum⁹. q̄ missa ē ad deū p̄ēm placandō hostia. p quaz fracta sūt tartara & reb̄at̄ padisi introit⁹ Bicēs ād ℣ Ite missa ē. dirigit vultū ad ip̄lm. q̄ ad eos q̄s p̄ntes licentiā⁹ p̄monē dirigi⁹. & eis ad q̄s p̄monē dirigi⁹ faciē repñtare solemus. sic̄ fit q̄n dr̄ Bñs vobiscū. vl̄ Orate frēs. put dictū ē sb̄ti. de inclinatōe sacerdotis ℤz dicens. bñdicā⁹ dño. vel req̄escāt i pace. vl̄ orē⁹. nō stat vsus ad ip̄lm. q̄ illuz distincte nō alloq̄t̄. sed dirigit faciē ad orientē vl̄ mētē ad deū Dicto ād ℣ Ite missa ē. cler⁹ & pl̄us gr̄tulādo rñdēt. Deo grās. imitātes ap̄los q̄ adorātes regressi sūt i hierl̄m cū gaudio magno & erāt in tēplo laudātes & bñdicentes deū. Est ei. put q̄dā asserūt. Deo grās. intiectō gr̄tulatiua. vel ꝓgr̄tulatiua. & hoc sūptū ē de exo. nō ℔m vba sed ℔m sensū. q̄niaz ip̄l̄us israel ex pmissu pharaonis & licētiante cyro de babilonica captiuitate ad hierl̄m reuers⁹. grās egit deo. Sed & ap̄li p⁹ ascensionē dñi regressi sūt in hierl̄m. bñdicentes dñm. sic & nos vltima bñdictōe accepta ad celestē patriā ibim⁹. vbi sp in grāz erimus actōe. Ap̄li q̄z p̄dicātes. dicebāt. Gratias agite. sine intermissiōe orate ℣ Dōt et dici q̄ sacerdos incipiēs Gloria i excelsis deo. sig̃ficat angelū ānūciantē pastor⁹ ineffabile gaudiū de christi natiuitate. Ite missa ē. desig̃t accessū pastor⁹ ad locuz natiuitatis christi. put dicet̄ i pheio vij. ptis Chor⁹ respondēs Deo grās. repñtat q̄ sic lucas refert. ip̄i pastores reuersi sūt glorificātes deū in oībus q̄ viderāt & audierāt Scdo mō missa terminat̄ p Bñdicā⁹ dño. vicz i pfestis dieb⁹ & generalit̄ q̄n p̄missa cātica leticie ñ dicūt. p q̄d ip̄l̄us ad grāz inuitat̄ actōes. q̄ post oīa debē⁹ deo būiliari. & ē sumptū de ap̄lo. vel de psalmista. vel de hymno trīū pueror⁹ vbi dr̄. Bñdicā⁹ p̄ēm & filiū Et rñdet Deo grās. q̄d ad gaudiū ap̄lor⁹. de q̄ p̄missum ē refert. Be ℔ dicet̄ ppe finez i pheio. v. ptis. Et ip̄l̄us. deo grās agēdo ad pp̄a rediens. sig̃ficat discipulos cū gratiarū actiōe post ascensionē dñi in hierusalē reuertēres. Circa hoc et dicendū ē. q̄ in p̄mitiua eccīa cum mīstri eccīe missā sine populo celebrabant. claudebat̄ missa p bñdicā⁹. q̄n vo popul⁹ erat p̄ns. quia alias nesciebat ille q̄n missa

finita esset dicebāt. Ite missa ē. Quia ergo ī pfestis dieb⁹ mīstri vt plurimū q̄ soli sine ꝓl'o missas dicūt. iō iuxta morē antiquum in illis dieb⁹ dicūt. Bñdicā⁹ In solēnitatibus vo q̄ tūc ꝓlius cōuenit dicūt. Ite missa est. ¶Prima tñ missa in natali dñi in qui busdā locis claudit̄ p bñdicā⁹ dño. eo q̄ salua toris natiuitas de q̄ in illa agit̄. paucis ab angelo nūciata est scz pastorib⁹ qui mīstros eccie figurāt. ⁊ pterea sepe q̄ soli mīstri in illa pntes sūt. Alia tñ rō scribet̄ i. vij. pte sub ti. de aduentu. In dieb⁹ q̄z ieunior claudit̄ missa p bñdicam⁹. ad notandū. q̄ si dño semp bñdicendus sit. multo forti⁹ hoc tpe id facere debem⁹. Sīgificat ātē bñdicā⁹ idem qđ bñdictio. de q̄ iam sub ti. de benedictōne dicet̄ Tertio finit̄ missa p requiescant in pace. scz missa p defunctis. ⁊ tunc rñdet̄. Amen. i. fiat. Optat̄ eni eis requies. ¶Rursus finis misse finē mōi significat. Ite missa est. vel bñdicamus libertatem q̄ dabitur iustis in patria vbi semper deum benedicent.

Qualiter sacerdos humerū pontificis osculatur.

Icto ite missa est sacerdos qui assistit epō ad altare in q̄busdam eccīs mensā altaris. ⁊ armū dextrū pontificis osculat̄. ostēdens bunc illum esse pontificem cui ꝑm legis figuram dexter armus sepatōnis ꝺbebatur de hostijs salutaribus ⁊ pacificis. Sane p humer⁹ exp̄mitur principatus sm illō ppheticū. Factus est p̄ncipat⁹ sup hūerum e⁹ ¶Principatū vo saluatoris ve exp̄sit vox angelica ppbetica ⁊ legalis Angel⁹ ei dixit ad v̄ginē. Babit ei dñs sedē dauid patris eius. ⁊ regnabit in domo iacob in eternū. ⁊ regni eius non erit finis. ¶Prophet̄a dicit. Sedes tua in seculum seculi. v̄ga directōnis ⁊ virga regni tui. ꝓpterea vnxit te deus deus tuus oleo leticie p ꝓsortibus tuis. ¶Moyses inq̄t in lege. Letamini simt̄ cum eo celi. ⁊ adorent eum oēs angeli dei. Ad quod designandum in eccīa romana tres humer⁹ pontificis in signum reuerentie oſculantur. videlicet p̄micerius in p̄ncipio. diaconus in medio ⁊ sacerdos in fine misse.

De benedictione nouissima.

Itari seu humero oſculatis. eps vel sacerdos ꝓlm bñdicit. ¶Rite q̄dem post cōionem bñdicitur. Quoniā ⁊ sic̄ legitur luce vltimo. ¶Postq̄z christus in cruce orauit. ⁊ coram discipulis manducauit. ⁊ relictis eis ōdit. eleuatis manib⁹ eos bñdixit Unde statuit p̄cliū aurelianen. vt popul⁹ añ bñdictōnem epi vel vbi ipe abest sacerdotis de eccīa non discedat. ¶Hec autem vltima bñdictio sup ꝓlm missionem spūssancti sīgficat. quem dñs ascendens in celū de celo misit in ap̄los. iuxta qđ ipe p̄mīsat eis Accipietis inq̄t v̄tutem supuenīetis ī vos spūssancti. vt iam dictū est sub ti. de oratōe nouissima. Unde hec bñdictio p verbum oris ⁊ signum crucis exp̄mitur. quoniam illa missio p sonum aeris ⁊ liguaz ignis innotuit. iuxta illud. Factus est repente de celo sonus tanq̄z aduenientis spūs vehemēntis. ⁊ apparuerūt illis dispertite linguetanq̄z ignis. ⁊c. Et licet spūssanctus spāliť missus fuerit in ap̄los. q̄ tñ indiuisa sunt opa trinitatis missionem illaz tota fuit trinitas opata. Ideoq̄z benedictōem istam facēps in nomīe trinitatis autoritate psalmiste dicentis. Bñdicat nos deus deus noster benedicat nos deus. Scōo hec vltima benedictio significat illam vltimam bñdictiōez Uenite bñdicti p̄ris mei ⁊c. Tertio illā quā christ⁹ ascensur⁹ in celū discipul'dedit. Uñ ea facta sacerdos se ad orientē vt q̄i sec̄ sto ascēdēti ꝓmēdās. Tetex bñdictiōis forma legis exp̄ssit autoritas. dicente dño p moysen. Inuocabis nomē meū sup filios isr̄l ⁊ ego dñs bñdicā. Et item ꝓpba. Effunda sup vos spūz grē ⁊ p̄cū. Ite aaron post q̄z sacrificauerat extēdens manū ꝺ ꝓlm bñdixit illi. leuit. ix. Item moyses ⁊ aaron expletis hostijs ⁊ holocaustis. intrauerunt tabernaculū testimonij. ⁊ postea exeuntes bñdixerūt ꝓl'o. leuit. xj. in fine. ¶Mōi ergo

finales bñdictōnes a veteri testamento su
mūt.quoniā ꝛ iacob ī fine vite sue filijs be
nedixit.ꝛ moyses ꝓpʰa añ mortem. sicut et
christus discipulis añ ascensionē.vt p̄dcm
est.Et inde ē q cū sepamur comitiuā ꝛ pte
ctiuā ḡrīm⁹ bñdictōz. Sumunt et ab eo.q
dñs p̄cepit dari bñdictōes in mōte gariza
sup legis obꝑuatores. Sicut ecōuerso ma
ledictōes in ebal sup transgressores. a q̄b⁹
excōicatōes originē habuerūt. Regularit
aūt maior munoꝛi bñdicit. Añ abraā a mel
chisedech bñdicit.ꝛ nō ecōuerso. Null⁹ er
go sacerdos maiore suo non innuēte bñdi
ctōem dare nitat.imo ep̄o missam audiēte
sacerdos celebrans.in cūctis illius licēcaz
ꝛ bñdictōem exposcit. Sacerdos tñ missā
celebrās pōt bñdicere et ep̄o p̄nte ꝛ pmitte
te ac bñdicere nolente.aliter nō ꝓput in pre
misso ꝓcilio aurelianeñ.cauetur Nam ſm
hiero.p̄sbiter ꝓpm bñdicere pōt.q̄ christuz
nō metuit ꝓfecrare Illud aūt q̄d in cartha
gineñ.ꝓcilio legit.q p̄sbitero bñdictōz sup
plebē fundere nō licet de solēni bñdictōne
soli ep̄o ꝓpetenti.q̄ fit p hec ꝟba.sit nomen
dñi bñdictum ꝛc.est intelligendū. Rursus
bñdictō ep̄alis fit p modū man⁹ impositō
nis. Añ ꝛ ep̄s ip̄az dicēs tenet manū more
aaron sup ꝓpm eleuatā.ꝛ exemplo christi
q̄ vt p̄missū ē.coꝛā discipulis manū eleuauit
ī celū ascensur⁹ eleuatis maīb⁹ eis bñdixit
Quia ergo soli ep̄i manus imponūt.q: sic
legit ī actib⁹ apl̄oꝝ.soli apl̄i man⁹ impone
bāt ꝛ nullus ali⁹ discipulus.iō solennē bñ
dictōem solus ep̄s dat. Sane p⁹ bñdictōz
solennē q̄ fit p ep̄m añ agn⁹ dei.item bñdici
solennit̄ in fine misse nō oportet. In missa
tñ p defunctis nō bñdicit̄.put sub ti.de fra
ctione hostie dictū est. Placeat tibi.ꝛc.
q: luca testante.actuū.j. Bñs ihesus postq̄z
locutus ē discipulis bñdicens illis assum
ptus ē in celū ꝛ sedet ad dextrā dei.iō sacer
dos nō ad christū solū.quē nubes suscepit
ab oculis eoꝝ.sed ad totā trinitatē ſmonē
dirigit dicēs. Placeat tibi ꝛc. Qua oꝛōne
finita osculat̄ altare oñdens p B̄ se p̄missis
oībus deuote toto mentis ꝛ coꝛpis assentu
reaffectu Quo facto recedit a ꝓspectu ꝓpli
ingreditur vestiarū.vel interponit̄ velum
repūtans q vt p̄missum ē christū in celum
ascendentē nubes suscepit ab oculis intuē
tiū eum. Et sicut legit̄ luce vltimo. Recessit
ab eis.ꝛ ferebat̄ in celū Et deinde statim di
cunt̄ himni illi. Bñdicite.ꝛ Laudate. vel in
toto vel in pte.q: deo ꝓ oībus bñficijs gra
tias agere debē⁹ quē in eternū laudabim⁹
Añ in ꝓcilio agathen.ita legit̄. Post ꝓclu
sionē matutinaz vel vesptinaz missaz.i.q̄
dicūtur mane.vl̄ circa nonā.post himnos
id ē.post q̄z sacerdos dixit Bñdicite ꝛ Lau
date.capitula de psalmis dicantur.scz. Cō
fiteant̄ tibi dñe oīa opa tua ꝛc. Et plebs col
lecta oꝛōe.i.oꝛōis causa ad vespam ab ep̄o
dimittatur cū bñdictōne. Per hoc āt q̄di
cit ad vespam.innuitur q̄ loquit̄ de missis
q̄ ī q̄dragesima dicūtur.post q̄s statim ve
spere decantant̄. Et sic innuit q ep̄s vl̄ p̄sbi
ter.nō dz tūc bñdicere donec vespe sint can
tate.q̄d tñ in vsu non est Si vō ep̄s mis
saz sacerdotis audiuerit ip̄e sacerdos oscu
lato altari ꝛ depositis vestibus moꝛ acce
dit ad ep̄m ꝛ genua flectens coꝛā illo. oscu
latur ei⁹ manū.in hoc figurans magnam
filij dei obedientiam.q̄ obediuit in incarna
tione.in passione.in ascensione.ꝛ in alijs q̄
idem sacerdos in officio misse repūtauit.
ad oñendū se fidē verā habere ꝛ ꝓsentire.
Pontifex vō illi bñdicit.q.d. Hic est filius
meus dilectus ꝛc. Postremo licet p̄ce
ꝓpositū notandū est.q bñdictio mense du
pliciter inchoatur. Primo q: maioꝛ incipi
ens dicit. Benedicite.ꝛ ceteri rñdent Bñs.
q: sicut debem⁹ dño ꝓ gratiarū actōnes be
nedicere.ad quod maioꝛ dicendo. Bñdici
te.hortatur.sic ꝛ idigem⁹ bñdici a dño sue
grē infusione.quā illi optantes postulant
rñdendo. Bñs supplenos bñdicat.sue gra
tie infusione. Scdo mō maiore incipiente
Bñdicite.ceteri similiter rñdent Bñdicite
ad ostendendū q ad dei bñdictōem debē⁹
mutuo nos hortari. Pdo est ei dici q̄ pri
oꝛi mō reuerentia dei ꝓsideraī. Cum enī re
spondet. Bñs. supplendū ē bñdicat.q: nos
digni nō sumus bñdicere. In scdo vō reue
rentia supioꝛis. Cum ei rñdet. Benedicite.

supplendū ē vos pater. q3 minor maiore p̄sente bñdicere non debet. Deinde maiore ꝯsum inchoante. ceteri coadiuuāt ad dicēdū. ad notandū q3 inferiores coadiutores sūt p̄positor in oneribus supportandis. In nōnullis eccl̄is pueri bñdicūt mensas etiā platorū p eo q3 lectoris officiū est benedicere panes. Conuenientius tñ fit p̄ platos exemplo christi q3 in emaus mensā cor̄ duobus discipulis bñdixit. Post oīa in q̄busdā eccl̄is bñdicta sacerdote panis p̄l'o distribuendo. exēplo christi. q3 in d̄serto q̄nq3 panes bñdixit. z ex eis q̄nq3 milia hoīm satiauit. De q̄ pane subti. de pacis osculo dc̄m est. Deinde sacerdos z alij ad p̄pa reuertūt Sacerdos q̄dem ad p̄pria rediens est christ9. q3 legatōne pacta in gloriaz p̄r̄is ascendit. Et fideles etiam reuertūtur. dum de carceris exilio liberati in glorie libertatē excipiuntur.

Liber quintus de diuinis officijs tam nocturnis quaz diurnis in genere incipit.

Egitur in exo. xxv. ca. in fine. dominū dixisse ad moysen Omnia fac scōm exemplar q̄d tibi in monte monstratū est. Quo circa p̄formari nos p̄uenit illi celesti hierlm. q̄ dñm laudare iubetur. z q̄ sic ait ap'lus ad gal'. iij. desursū ē z mater nostra ē. p̄sertim in laudādo deū. Juxta illud sup muros tuos hierlm p̄stitui custodes. q̄ tota die z tota nocte nō cessabūt laudare nomē dñi. Et in apoc. iij. c. habet q3 aīalia requiē non habebant dicentia. Sanctus sctūs sanct9. ⁊c. Ueꝝtñ militās eccl̄ia imitari plene nequit triumphantem. q3 sicut legit in libro sapiētie. ca. ix. Corpus q̄d corrūpitur aggrauat aīaz. Nequimus ei infirmitate nrā p̄pediente in singulis. xij. diei horis iugit diuinis insistere laudib9 quonīā necesse hz homo aliq̄n necessarijs corpis intendere. iuxta illud gen. iij. c. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Et ideo facimus q̄d possumus. certis diei naturalis horis deū laudando. Ad̄ hesoras ppha. p̄lm israeliticū de babilonica captiuitate reuersum. docuit deum laudare quater in nocte z quater in die. vt vnūquodq3 quattuor elementoꝝ ex q̄bus bō p̄stat. p competentes horas obsequio se offerat creatoris. De nocte videlicet in vesperis. in ꝯpletorio. in nocturnis. z in diluculo. scz in laudibus matutinis. De die vero in p̄ma. in tertia. in sexta. z in nona horis. Uespertinū igitur officiū q̄d ē cuius cū q3 officij initiū ad noctem ptinere p̄batur. q3 p̄m ysidoꝝ libro etimologiaruz dr̄a vespera stella. que surgit nocte oriente. Uerū dauid inquit. Septies in die laudem dixi tibi. Et rursus. Media nocte surgebaz ad confitendum tibi ⁊c. Quem ordinem concilium a gatbeñ. a p̄probat z sancta ecclesia seruat. q̄niam nocturnum officiuz media nocte canitur. reliqueꝝ vo septem canonice hore de die dicuntur. videlicet laudes matutine que olim in auroꝝa dicebantur licet hodie cum nocturnis cōiungant. p̄ma. tertia. sexta. nona. vespere. z ꝯpletorium Que septem hore vocantur cononice. q̄i regulares. q3 regulariter a sanctis p̄ribus obs̄uate sunt. Missa canon grece regula dr̄ latine. Missa aūt oblatio ꝯpter tanti sacramenti excellentiam. quod in ea p̄ficitur. sup alias laudes est. z est laus p se. nec sub numero cōp̄henditur aliaz. ꝯpter quod z in hoc ope tractatū p se obtinet spālem. q̄zuis nōnulli asseruerunt illam fore de officio tertie siue none. p eo q3 in his duabus horis solet regulariter celebrari. Sane nocturnum officium tempus miserie quo genus humanum a dyabolo tenebatur obsessum repūtat. Diurnum vero nostre redemptōnis z liberatōnis p christum solem iusticie facte tempus significat. q̄ claritatem sue diuinitatis tenebras nrās illūinauit z a seruitute dyaboli nos eduxit. Quia ergo tantū bonū dono septiformis gr̄ē spūssancti ade-

pti sumus. merito septies laudem deo cantamus. Scdo qz dies naturalis repñtat vniuscuiusqz etatem non quã quilibet hõ habet. sed quam si non peccasset haberet. Que naturalis dies septem habet varietates. Prima est infantia que p matutinas laudes repñtatur Scda puericia q̃ p pmã Tertia adolescẽtia q̃ p tertiã Quarta iuuẽtus q̃ p sextã. Quinta senectus q̃ p nonam Sexta senũ q̃ p vesperas. Septima decrepita etas siue finis vite nostre q̃ p ꝓpletoriũ designat. In his ideo singulis etatib9 creatorem nostrum super iudicia iusticie sue laudare debem9. De infantia beat9 nicolaus nobis oñditur in exemplum q̃ qr; ta z sexta feria vtute abstinentie materna vbera ñ sugebat nisi semel in die. De aliis quoqz etatibus satis liquet. Tertio. qz ꝑm salomonem septies in die cadit iustus per negligentiam. ideo merito septies vt p orationis vigilantiam resurgere valeat. diuinum debet subsidium inuocare. Quarto quia numerus septenarius vniuersitatis est. Ceterum cuz duodecim hore diei attribuantur. in quibus omibus laudand9 esset dominus. quare in quattuor tantum diei horis in eccia psallitur. Respondeo cũ in singulis horis vt p̃missum est. diuinis iugiter insistere laudibus nequeamus. qõ in alijs minus. in pma in tertia in sexta z in nona horis suppletur. In ea3 nanqz qualibet dicuntur tres psalmi Et sic in quattuor horis numerus psalmor3 respõdet numero horarum. Et quilibet psalmus cõtinet versuum octonarios octauam resurrectionis significantes. de quibus subtitulo de completorio dicetur. Per octonarios siq̃dem in his horis psallimus. qz de resurrectõnis gloria exultamus. Rursus i qualibet ipsarum horarum dicitur ter super psalmos. gloria patri .z. vt quot diei hore nobis pro corporis sustentatõne ad laborandum concesse sunt totiẽs in ipis horis gloria patri dicatur. vt per hoc in dei seruitio omni hora nos eẽ monstremus Siquidem tres glorificationes que sunt in hora pma indicãt nos eẽ in dei famulatu i pma scda. z tertia horis Et tres q̃ sũt i tertia. nos ptegũt in q̃rta q̃nta z sexta horis. Tres q̃z q̃ sunt in sexta nos mununt ꝓtra insidias dyaboli in septima octaua z nona horis. Nona vo cũ suis glorificatõib9 nos ptegit in decima vndecima z duodecima horis. Posset etiam non incõpetenter dici q̃ sub pma due hore compbenduntur. videlicet ipa pma z scda. Sub tertia tres scz ipa tertia quarta z quinta. Sub sexta similiter tres. scz ipa sexta septima z octaua. Sub nona due. scz ipa nona z decima. Vespere vo repñtant vndecimã. z ꝓpletoriũ duodecimã. Sed i p̃missis sex diei horis. vicz i pma tertia sexta nona vesperis z ꝓpletorio. ideo spãliter deũ laudam9 z nõ in scda. qr; ta. q̃nta. septima. octaua. decima. quia ille in aliquibus p̃ alijs sunt puilegiate. put in principio tractatus cuuslibet ea3 oñdetur. ꝓpter qõ merito in illis diuinũ celebrat9 officium. Nempe in nocte christus est ꝓprehensus. mane illusus. z hora pma gentib9 tradit9. tertia flagellatus z voce crucifix9. Sexta cruci affix9. Nona mortuus. Undecima de cruce deposit9. In duodecia sepultus. Item in nocte spoliauit infernum. Mane surrexit. In pma hora marie apparuit. Tertia de monumento redeuntibus obuiauit. Sexta iacobo. Nona petro. Vespera duob9 eũtibus in emaus scpt̃as aperuit. z se manifestauit. In cõpletorio aplis pax vob dixit. z cũ eis mãducauit Has ãt horar3 laudes q̃liter exoluere debeamus oñdit berñ. dicẽs. Frẽs mei immolãtes hostiã laudis iugamus vbis sensuz. sensui affectũ. affectui exultatõez. exultatõni maturitatem. maturitati bũilitatez. z bũilitati libertatem. Preterea diutine psalmodie iõ a pma tertia sexta z nona z non ab alijs nomen sũpserunt. vt p eas dei fuitiũ agam9. q̃maz patrfamilias ꝓmorat in euãgelio exisse in illis ꝓducere operarios in vineã suã q̃ sctãm significat eccliam. Sũt et q̃ dicunt morem cantandi tertiam sextam z nonaz fuisse a daniele sumptum. qui intellecto q̃ nabuchodonosor statuã erexisz. quã oib9 adorandã p̃ceperat. intrauit domũ suã et

aptis feneſtris ter i die genua flectebat verſus hiem̃. Q̃ hiero. exponens dicit. Hic hꝫ eccl̃aſtica traditio q̃ ter in die ſũt genua flectenda ſcz in tertia. ſexta. ⁊ nona. In eiſdẽ q̃z horis btã v̄ginẽ mariã laudare debẽt ſcz i nocturnis ſiue matutino. q̃ tali hora q̃dã ſtella apparet in celo. q̃ tremontana vocat. cõductu nautę pueniunt ad portũ. Et ipſa beata v̄go ẽ ſtella tremontana. q̃ ſi eam digne laudauerimuſ. nos q̃ ſumus in ꝟ ſclo ducit ad portũ ſalutis. Item in p̃ma Nam tũc apparet q̃dam ſtella q̃ dyana vocat̃ pꝰ quã ſequitur ſol. Et ipa btã v̄go ẽ v̄e ſtella dyana q̃ verum ſolem ſcz chriſtum nobis portauit qui illuminat totum mundum. Item in tertia Nam hora tertia ꝓſueuimꝰ eſurire. ⁊ ipa portauit panez vez ſcz chriſtũ cũ q̃ eſt omis ſacietas. Item in ſexta. q̃ illa hora magis feruet ⁊ calefacit ſol Et ipa laudanda ⁊ rogãda ẽ vt nos frigidos calefaciat i caritate p ſolẽ chriſtũ quẽ genuit. Item in nona. q̃ illa hora ſol declinat ad occaſũ. Et ipa iuuat nos ⁊ ptegit cuz ad occaſum ꝺ ẽ ad ſenectutẽ declinamꝰ. Item in veſperis. q̃ tũc incipit dies finiri. ⁊ ipa laudatores ſuos in hora mortis defendit. Item in ꝓpletorio. Nam tali hora dies eſt cõpleta. ⁊ ipa in ꝓplemento vite nr̃ẽ p nob incedit ⁊ in eina tabernacula recipi facit. vbi completũ eſt gaudiũ electoꝝ. Officium bt̃ marie inſtituit vrbanꝰ papa cantari. vt dicet̃ i titulo de tpe aduentus. Nocturnale ãt officiũ nobis ad memoriã reducit tempꝰ ab adam vſq̃z ad noe. Matutinale tẽpus a noe vſq̃z ad abraam. Prima tempus ab abraã. vſq̃z ad moyſen. Tertia a moyſe ad dauid. Sexta tpus a dauid vſq̃z ad aduentũ chriſti. Nona tpus ſequẽs vſq̃z ad ſcõm aduentũ q̃ venturꝰ ẽ reddens vicẽ p abbatis. Per veſperas recolimus ſabbatũ. i. requiẽ aiaꝝ poſt exitũ a corpib̃ vſq̃z ad diez iudicij. Per ꝓpletoriũ v̄o recolimus repletũ numeꝝ ⁊ ꝑfectum gaudiũ ſcõꝝ. q̃ cõplebit̃ in die magne feſtiuitatis. q̃n bñdicti capiẽt regnũ dei. In hac igit̃ pte de officijs eccl̃aſticis i genere tractare itẽdimꝰ Eſt ãt officiũ ſm yſidoꝝ ppꝰ vl̃ ꝓgruus actus vniuſcuiuſq̃z pſone ſcõm mores ciuitatis vel inſtitute pfeſſiõis. Alia nãq̃z habent inſtituta monachi. alia canonici. alia hemite ⁊ ſic de reliq̃s. Et dr̃ officiũ ſm hieronimũ in libro de officijs. ab efficiendo q̃t efficiuz ab efficio efficis vna lr̃a in aliam ꝓpt decorem ꝓmonis mutata. Vnicuiq̃z etei ꝓueit ſuũ efficere officiũ. Vel ſm yſidoꝝ officiuz dr̃ vt quiſq̃z illa agat que nulli officiãt ſed oibus pſint. Ceterum in eccl̃a generalit̃ nil canendum aut legendum eſt q̃ a ſancta romana eccl̃a canoniſatũ ⁊ approbatũ expreſſe aut ꝑ patientiaz nõ ſit. In p̃mitiua tamen eccl̃a diuerſi diuerſa quiſq̃z pro ſuo velle cantabãt dũmodo q̃ cantabant ad deꝝ laudẽ ptineret. Quedã tñ officia obſeruabant ab oibus ab initio inſtituta. vel ab ipo chriſto. vt oro dñica. vel ab aplis vt ſimbolũ. Succedentibus v̄o tpibus. q̃ eccl̃a dei ꝓpter hereſes ſciſſa ẽ. theodoſius imperator hereticoꝝ extirpator rogauit damaſum papam. vt p aliquem prudentem ⁊ catholicum vir eccl̃aſticum faceret officium ordinari. Unde idem papa p̃cepit hieronimo p̃sbitero. tũc in bethleem cũ paula ⁊ euſtochio ⁊ alijs v̄ginibus morant. q̃ prius ſub ſcrẽ apoſtolicis rome vixerat. q̃tenuſ officiũ eccl̃ie ordinaret. Ipe nãq̃z noverat linguas. hebraicã. grecã. chaldaicã. ⁊ latinam Quod ille obtempans fecit. Ordinauit itaq̃z q̃ntum de pſalmis in dñica die. q̃ntũ in ſcõa feria. ⁊ q̃ntum in tertia feria. ⁊ ſic deinceps legereꝝ. Euangelia q̃z ⁊ epl̃as ⁊ cetera q̃ de nouo et veteri te. in eccl̃a legũt̃ ꝓter cãtum. magna ex pte ordinauit. Quod opuſ expletum idem hieronimus romaz miſit. ⁊ a damaſo papa canoniſatũ eſt. ⁊ p̃ceptũ a cũctis eccl̃ijs obſeruari. ⁊ approbatũ eſt ipi damaſo ꝑpter autoritatẽ ſuam quã inpoſuit Conſequenter tñ btũs gregoriꝰ ⁊ gelaſius. orões ⁊ cantꝰ addiderũt ⁊ lectõnibus ⁊ euangelijs reſponſoria coaptauerunt. Gradualia v̄o tractus ⁊ alleluia ambroſius gelaſius ⁊ gregoriꝰ. ad miſſã cãtari iſtituerũt. Ceteriq̃z q̃z alij doctores eccl̃ie. aliq̃ alia ſupaddidiſſe noſcũt. Sãcti eteni pres nõ ſimul omia ad decorẽ officij ptinentia.

sed diuersa diuersis tempib⁹ ordinauerūt
Uñ ⁊ misse inceptio tres habuit varietates
Aliqñ ei a lectōe inchoabaf.put fit hodie
in sabbato sancto. ¶Postea celestin⁹ papa
psalmos ad misse introitum dici instituit
Greg.vo introitus cum cantu ordinauit.
Legitur in vita beati eugenij.q duz adhuc
officium ambrosianuz magis q̄z gregoria/
nū ab eccia fuaretur. adrianus papa con/
cilium ꝓuocauit vbi statutū est q gregori/
anū deberet vniuersaliter obfuari. Ad qō
karolus imperator omnes clericos minis
⁊ supplicijs per diuersas prouincias coge/
bat.libros ambrosiani officij comburens.
Beatus vero eugenius ad concilīū quod
dam ꝓpter hoc ꝓuocatum veniens.inue/
nit ipm ꝓcilium p triduum iam solutū.in/
ducens dñm papam q oēs ꝑlatos qui cō/
cilio interfuerant ⁊ iam p tres dies recesse/
rant reuocaret.Concilio igitur iteꝝ cōgre
gato.oīm patꝝ fuit vna sententia.q missa
le ambrosianuz ⁊ gregorianum sup altare
beati petri apostoli ponerentur.plurimo/
rum episcoporum sigillis munita.⁊ fores
eccie clauderentur.⁊ ipi tota nocte oratio/
ni insisterent.vt dñs p aliquod signū indi/
caret qō horū magis ab eccia fuari vellet.
Sicqz p oīa factum est. Mane igit eccias
intrantes vtrūqz missale sup altare aptum
inuenerunt. Vel vt alij asserūt missale gre
gorianum penitus dissolutum ⁊ huc illuc
qz dispersum inuenerūt. Ambrosianū vo
solūmodo apertum super altare in eodez
loco vbi positum fuerat inuenerunt Quo
signo edocti sunt diuinit⁹ vt gregorianuz
officium p totum mundū dispergi.ambro
sianum vero tantū in sua eccia obfuari de
beret.Et sic vsqz hodie obfuatur. Siqdez
tempe karoli imperatoris officiū ambro
sianum precipue dimissum est.⁊ gregoria/
num imperiali autoritate plurimuz adiu/
uante diuulgatū.Ambrosi⁹ ei multa insti
tuit iuxta ritū grecoꝝ.vt dicet infra vbi de
hymnis aget. Agit ergo ī hac pte ꝓmo de
his q̄ ī officio cuiuslibet hore dicūt.Sco
o nocturnis.Tertio de laudibus matutinis.
Quarto de ꝓma.Quinto o tertia. Sexto
de sexta Septio de nona Octauo de vespe
ris.Nono de cōpletorio.

De his que in officio cu iuslibet hore dicuntur.

Taūt muscemo
rientes abigant⁊ mens orantis
sereneꝫ vt digne cum deo loqt.⁊
vt si mēte nō oranerit.dñs in furore nō ira
scat.sed miseat.iō laudabili ꝓsuetudie idu/
ctū est vt sacerdos añ canonicaꝝ horaꝝ in/
itia ⁊ in fine dñicam oro.⁊ añ horas beate
marie.⁊ in fine.aue maria ꝛc.voce submissa
ꝑmittat.Uñ ī ꝓcilio gerūdinen.de con.di.
vj.in die.statutū est vt et p⁹ singulas horas
dicat.ne dyabol⁹ o corde sacerdotis rapiat
si quod boni ibi seminatum est Unde ⁊ in
primitiua eccia post quālibet horam alta
voce absq; alia oratōe dicebatur.quod ad
huc eccia laterañ.dicitur obfuare.Quida
etiā in fine horarum dicunt. Bñs det nob
suam pacem.De hac dominica orōne sub
prima ⁊ sub vesperis dicetur. Quia vo
dominus ait in euangelio. Sine me non
potestis facere q̄cq̄z.ideo in singulis diur/
nis horis sacerdos incipit.deus in adiuto
rum meum intende.⁊ singule finiuntur p
deo grās.⁊ sic initium ⁊ finis referūtur ad
idem scz ad deū.q est alpha ⁊ o.i.ꝓncipium
⁊ finis.xxxv.di.ab exordio.Dicendo igitur
deus in adiutorium meuz intende. mater
eccia inuitat omnes.iuxta illud. Uenite fi/
lij audite me.Quod ideo introductum est
quoniam dum arca dñi ad portandum le
uabatur dicebat moyses Exurge deus.i.ex
urgere fac.⁊ dissipentur inimici tui ⁊ fugi/
ant qui oderunt te a facie tua. Sic ⁊ sacer/
dos noster dicit.Deus in adiutoriū meuz
intende.hoc est.presta mihi auxilium in re
surgendo a peccatis . ⁊ contra varios imi/
micos qui tuam circundant eccīam ¶Per
arcam enim intelligitur eccia . que vsqz in
finem circūdabitur a persecutoribus. siue
apertis. siue occultis.sicut ⁊ arca ab inimi
cis circundabatur Orat ergo sacerdos ne
inimici preualere valeant.aliquos a cetu fi
delium p astutiā forsitan sepādo.Cum enī

pſecutio iuſti fit a leone.i.a dyabolo īpetu. id ē maīfeſte ſeuiente.vel a draconе.i.a dyabolo.inſidioſe.i.occulte pſeq̄nte.omēs clamēt.Deus in adiutoriū meū itēde ¶Dere terea cū ſm aplm in dei noīe oīa facienda ſint.merito ē ab eo inchoandū.Circa ℔ notandū ē.q̄ ptigit trib⁹ mōis peccare.vicz corde.ore.7 ope.Ideoq3 trib⁹ diuerſis modis hore inchoant vicz ꝓpletoriū p̄ q̄erte nos ds.ꝓtra peccatū cordis.¶Nocīne p dñe labia mea apies.cōtra peccatū oris.Allie vo oēs diei hore p deus in adiutoriū meū cōtra peccatū opis.Et q̄nā in pctō cordis et oris ē aliq̄d opis.iō in oīb⁹ horis tam noctīnis q3 diurnis dr.deus in adiutoriū meuz intende.ꝓtra peccatū opis.¶Monachi vo dicūt.ꝑmo īnocēnis.Deus in adiu.me.in. 7 poſtea dñe labia mea aperies.q2 ſine adiutorio dei nec cor nec labia ad ipi⁹ laudez apiri valēt.Jo.xv. Sine me nihil poteſtis facere. Interea vo ſacerdos cū dicit.de⁹ in adiutoriuz meum intende.ſigno crucis ſe munit.ad effugandū illi⁹ vtute quālibet dyaboli verſutiam 7 ptātem. Valde enim timet ſignum crucis.Unde chriſ.Ubicunq3 demones ſignū crucis viderint.fugiūt timentes baculū quo plagam acceperunt Stephanus q3 papa ait.¶Nunquid ñ oīa criſmata.i.ſacramenta que cum criſmatis vnctōne pſtant.ſacerdotalis miniſterij crucis figura.i.ligno pficiuntur.¶Nūquid baptiſmatis vnda.ſine cruce ſanctificata peccata relaxat.Et vt cetera ptream⁹ ſine crucis ſignaculo q̄s ſacerdotij gradus aſcēdit Baptiſandus quoq3 ſigno crucis ſignat in fronte 7 in pectore.De pfundo quidem crucis miſterio dicetur in vj.parte ſub ti.ō paſcheue.7 hic ea aliqua ſupponam⁹. Sane crux dñi multipliciter fuit ī veteri teſtamēto pfigurata.Legitur ſiquidem q moyſes ad mandatū dñi eneum ſerpentem erexit ī palo in deſerto p ſigno.quem aſpicientes qui pcuſſi fuerant a ſerpentibus ilico ſanabantur.qō ipe chriſtus exponens inquit ī euangelio.Sicut moyſes exaltauit ſerpentem in deſerto ita exaltari oportet filiuz hominis.vt oīs qui credit in ipm non pereat. ſed habeat vitam eternā. Legitur etiam q cum ioſeph applicuiſſz manaſſen 7 effraim. ad iacob ſtatuens maiorem ad dexteram 7 minorem ad ſiniſtraz.vt eis ſm ordinem bñdiceret.iacob manus ꝓmutans.id eſt ī modum crucis cancellans.dextram poſuit ſup caput effraym minoris.7 ſiniſtraz ſup caput manaſſe maioris 7 dixit Angelus q̄ eruit me de cunctis malis.bñdicat pueris iſtis.ꝛc. Item moyſes ait.Die ac nocte erit vita nrā pendēs 7 videbitis 7 cognoſcetis. Chriſtus eī in nocte fuit in cruce pendens quia tenebre facte ſūt ab hora ſexta vſq3 ad nonā.Qō et die fuerit pendēs certū eſt ¶Rurſus legitur ezech.ix. Ezechiel audiuit dñm dicentē ad virū veſtitū lineis.habētez atramentū ſcriptoris ad renes.tranſi p mediā ciuitatē.7 ſig thau in front⁹ viroz dolentū 7 gementū.¶Poſt hec dixit ſeptē viris.Trāſite p mediā ciuitatez.7 pcutite oēz ſup quē non videbitis thau.nemī pcet oculus veſter.Item hieremias. Congregabo oēs gentes 7 erit eis in ſignū thau.Itē alibi Et erit ꝓncipatus e⁹ ſup hūez e⁹.Chriſtus eī portauit ſup humeros crucem in q̄ triūphauit.Johannes q3 vidit angelum aſcendentem ab ortu ſolis.habentē ſignū dei viui.7 clamabat voce ma℔ q̄ttuor angelis.q̄ bus datum eſt nocere terre 7 mari dicens. ¶Nolite nocere terre 7 mari neq3 arboribus. quouſq3 ſignemus ſeruos dei in frontib⁹ eoz.Item lignū miſſum in marath.aquas dulcorauit amaras.Et ad lignū miſſuz in iordanē.ferrum quod inciderat enatauit. ¶Hoc ē lignū vite in medio paradiſi de quo ſapiens ptestat.Bñdictū lignū p q̄ō fit iuſticia.quoniā regnauit a ligno ds.¶Hoc ergo crucis ſigno ſe armat eccīa in pectore et in fronte.ſignificans crucis miſteriū eē corde credendū 7 manifeſte ore ꝓfitendum ¶Per hoc enī ſignum ꝓfunditur ciuitas dyaboli 7 triūphat eccīa terribilis vt caſtroz acies ordinata.iuxta illud.Terribilis eſt loc⁹ iſte.ꝛc.Et alibi.Vidi ciuitatem magnā ſanctā hierusalē nouaz ꝛc. Aug.tñ dic q nulla ſcriptura noue vel veteris docet fidēles crucis ſigculo inſigniri. Eſt āt ſignū crucis trib⁹

digitis exp̃mendo. qz ꝟb inuocatõe ĩuitatis imp̃mitur. Be q̃ ꝓpheta ait. Qui appẽdit mbus digitis molẽ terre. Pdollex tñ superemĩnet. quoniam totam fidem nostrã ad deum vnũ ⁊ trinũ referim⁹ Et mox p⁹ ipaz inuocatõnem trinitatis põt dici vsus ille. Fac mecum dñe signũ in bonum vt videant q̃ me oderunt ⁊ ꝓfundantur. quoniaz tu dñe adiuuisti ⁊ ꝓsolatus es me Jacobite vero asserentes sicut ⁊ euticiani vnã tantũ naturam scz diuinã eẽ in christo. sic̃ vna est ꝑsona. vno tantum digito se signare dicuntur. q̃z error in canonibus extirpatur. Verum q̃dam signant se a frõte deorsũ in q̃ illud exp̃mitur misterium. q̃ inclinauit deus celos ⁊ descendit in terram. Descẽdit q̃dem vt nos de terra leuaret in celuz. Beinde a dextra ad sinistram. Pdimo vt eterna q̃ p dexteram tempalibus q̃ p sinistraz significant ꝑferenda designent. Scõo adnotandum q̃ christus de iudeis transiuit ad gentes. Tertio q̃ christus a dextera .id est a patre veniens. dyabolum q̃ p sinistrã significatur. in cruce pemit. Unde exiui a patre ⁊ veni in mundum. Alij vero signũ crucis a sinistra p ducunt in dextram. fulti autoritate illa. Egressus ei⁹ a patre. excursus vsqz ad inferos. recursus ad sedem dei Jncipiunt ei se signare a pte superiori q̃ pręz significat. descendũt q̃z ad inferiorem que mundũ designat. Beinde a sinistra pte q̃ infernum p ducunt ad dexteram. que celum significat. Nam christus descendit de celo in mundũ. de mundo ad infernũ. ab inferno ascendit in celũ. vbi sedet ad dextraz dei pr̃is. Scõo ꝟ faciunt ad insinuandũ q̃ de miseria transire debemus in gl̃am. ⁊ de vicijs q̃ p sinistram ad vtutes q̃ per dextram significant. vt legitur ĩ euangelio matthei. nam ⁊ christus de morte transiuit ad vitã Tertio q̃ christus a tẽpalibus ad eterna p fidem crucis nos eleuat Considerandũz autem est q̃ q̃ a sinistra p ducunt ĩ dexteraꝫ seipos ⁊ alios pariter ꝓsignãt. Sz tũc sup illos signũ crucis a dextra in sinistrã p ducunt. qz ñ ꝓsignãt eos q̃i vtentes dorsũ sed q̃i faciem p̃tantes. Sed ⁊ cum sup alios ꝑncipaliter signũ crucis imp̃mũt. et seipos a sinistra in dextram sed alios a dextra in sinistram ꝓsignant. Sane regulariter in oĩbus euangelicis vbis debem⁹ facere signũ crucis. vt ĩ fine euãgelij. simboli. dñice orõnis. Gloria in excelsis deo. Sanct⁹ sanct⁹. Agnus dei. Bñdictus dñs deus isr̃l. Qđ significat. ⁊ nũc dimittis. ⁊ in ꝑncipijs horarũ. ⁊ in fine misse quando sacerdos dat benedictõnem. ⁊ etiam vbicũq; de cruce vel crucifixo mentio fit. q̃ etiam oĩa stando sic̃ ⁊ euangelium audire debem⁹ Jnomni etiã actu nostro signum crucis facere debem⁹ Uñ ambrosius. Ad omẽm actum incessũ ve manus impĩgat in crucem. Et aduerte quoniã crucis figura quadriptita ẽ. vel ꝓpter quattuor elementa q̃ in nobis vicia ta christus sua passione curauit. vel ꝓpter homĩes q̃s de quattuor ptibus orbis ad se traxit. iuxta illud. Si exaltatus fuero a terra. omia trabam ad meipm Uel ⁊ hec quadratura ptinet ad moralitatem. hz enĩ longitudinẽ latitudinẽ. sublimitatem ⁊ ꝓfundum. Pdofundum est acumen q̃ terre ĩfigitur. Longitudo est inde ad brachia. Latitudo ẽ in expansione. Altitudo seu sublimitas ẽ a brachijs ad caput. Pdofũdũ signficat fidẽ q̃ ẽ posita in fundamento. Altitudo spem q̃ ẽ reposita ĩ celo. Latitudo caritatẽ. q̃ est ad sinistram ⁊ ad inimicos extẽditur. Longitudo pseuerantiaz q̃ sine fine ꝓcluditur. Be ꝟ dicẽ in vj. pte sub ti. ō paraseue. Be signo crucis q̃ fit in ꝑncipio ⁊ in fine euangelij dictum ẽ in q̃rta pte sb̃ ti. de euãgelio Pdost deus in adiutoriũ meũ intende ꝛc. statim in singulis horis sb̃ jicitur. Gloria pr̃i. ꝛc. Sicut erat ꝛc. Quos duos vsus beat⁹ biero. scpsit inter opuscula q̃ pape damaso misit. ⁊ ip̃ius rogatu id̃ damasus illos in fine psalmoz cãtari instituit. Jp̃m tñ vsuz. gloria pr̃i. nicena sin od⁹ dz edidisse. Quia enĩ dñs dixit adhuc te loquente ecce assum. ideo q̃ iam nos itellexerimus exauditos eẽ. gratiarũactiões trinitati tribuim⁹ dicẽtes. Gl̃a pr̃i. ꝛc. In exeq̃is tñ mortuoz. nec ds̃ adiu. nec gl̃a pr̃i dicim⁹. quia ĩ illis saluatoris exequias imitamur.

in quibus hec cessant. put in se. pte sub ti. ō
q̄nta feria cene dñi dicetur. Similiter p⁹
vnū quēq; psalmū ō. gl'a pr̄i. ꝛc. q. versus
iste toti⁹ initatis simplex laus ē. Ps psalm⁹
nāq; bonā opatōnem sig̃ficat. q̄ finita me
rito deo gl'a danda est q̄ p oī ope bono lau
dandus est. ꝛ nūc ꝛ sp sicut laudand⁹ erat
in p̄ncipio q̄n celū ꝛ terrā creauit Sicut ei
sibi soli laus est de creatione celi ꝛ terre. sic
ꝛ ei soli laus est de oī ope bono nūc ꝛ semp
In p̄misso q̄dem versu. Sicut erat in p̄nci
pio. ꝛc. mltipliciū tpm varietas demōstra
tur. vicz in sicut erat in p̄ncipio p̄teritū. in ꝛ
nūc p̄sens. in ꝛ sp futurū ꝛ eternum. ꝛ in se
cula scl'oꝝ longitudo magna. Unde org̃.
Quotiens scl'a seculoꝝ noīatur. fortasse li
cet nobis ignotus. tñ a dño statutus ali q̄s
terminus indicatur. Legitur q̄ hildebran
dus p̄ior cluniacen̄. factus papa gregor⁹
dū in minoribus a gēs legatōis officio fū
geretur. archiep̄m ebredunensem de simo
nia accusatū. ꝛ accusatores oēs corrūpen
tem. ita vt conuinci non posset miraculose
cōuicit. Ps recepit enī illi vt diceret versum
gl'a patri. ꝛc Ille vō licz expedite diceret gl'a
patri. tñ ꝛ spūisancto proferre non poterat
quippe q̄ in spūm sanctū peccauerat. Rea
tum ergo suū p̄fessus ꝛ depositus mox ex
pedite ꝛ spūisancto p̄nunciauit. Et nota q̄
gl'a patri ō. xviij. vicibus in nocturnis fe
stiuitatum. put dicetur in vj. pte sub ti. de
q̄nta feria cene dñi. quod fit in bonorē. xij.
ap̄lorꝝ q̄ sunt. xij. horę diei. i. christi a vō sole
illūiate. ꝛ sūt duodecim horę noctem. i. ec
clesiā illūiantes. q̄ dñm gl'e in nocte huius
seculi p̄dicauerūt. Tullius dicit. q̄ gloria ē
frequens de aliq̄ fama cū laude Ambrosi⁹
us dicit q̄ gloria est clara cū laude noticia.
Augustinus dicit in. v. de ci. dei de gl'a scl'i.
q̄ gloria est iudiciū hoīm. bene de boīb⁹
iudicantiū. Et post gloria p̄ subiicit al'a.
de q̄ sub ti. de p̄ma dicetur. Himni q̄z tā
ex institutōne gelasij pape. q̄z ex ap̄probatō
ne p̄alior⁹ toletani ꝛ agathen̄. in singulis
diuinis officijs canūtur. Est āt himn⁹ gre
ce. latine laus dei cū cantico vl' vox hūana
in laudem dei metrice p̄posita. Canticum
vō est exultatio mentis habita de eīnis. in
vocez hūanaz p̄rūpēs Quia vō psalmi sūt
himni. vñ ꝛ psalteriū ō. liber himnoꝝ. idō
in q̄busdam eccl̄esijs himnos nō cantant.
qđ tñ ap̄probandū nō est. quoniā non sine
causa sūt a sanctis patribus instituti. Et p̄
terea nō oīs himnus psalmus est. vt quā
do nil opando deū cū mentis exultatione
laudam⁹. ppter quā laudem exp̄mendam
himnus cantat. Ps psalmi vō opa bona sig̃
ficant. vt infra dicetur. Illud aūt notandū
est q̄ in diurnis officijs himni p̄cedūt psal
mos. In nocturnis vō scz in vesp̄is cōple
torio ꝛ laudibus matutinis ecōuerso. Bri
es ei p̄tinet ad spūales q̄ habent gaudium
p̄scientie. nox ad penitētes q̄ habent remo
rsum p̄scie Illos exultatio ducit in opatōez
q̄bus dicitur. Cantate ei canticū nouū. bñ
psallite ei in vociferatōne. Istos p opatō
nem oportet venire ad exultatiōem. Idcir
co in diurnis officijs himni p̄cedunt psal
mos. in nocturnis vō econuerso. In vespe
ris āt ꝛ in p̄ma q̄ loco himni canent ibi di
cetur. Rursus stando himnos cantamus
in erectōne corpoꝝ oñdentes q̄ in laudan
do deū corda sursum erecta hēre debem⁹.
Uerūtñ nisi mēs p̄sonet lingue certū est vo
cem quātumlibet clamorosam dño ñ pla
cere. Differentia est ergo int̄ psalmū him
nuz ꝛ canticū. Nam in psalmo opa. i him
no laus. in cantico mentis exultatō intelli
gitur Be q̄ dicetur sub ti. de laudib⁹ matu
tinis. Be his tribus dicit ap̄s ad colo. iij.
In psalmis ꝛ himnis ꝛ canticis spūalibus
cantantes ꝛ psallentes in cordibus vestris
dño. Et in his tribus varietatib⁹ omne ge
nus musicoꝝ accipi potest. put iam dicet.
In nouo testamento hilarius pictauien.
eps. p̄mus himnoꝝ carmine floruit. ꝛ post
eum ambrosi⁹. vnde hymni ābrosiani dicūt
qr e⁹ tpe plurimuz i eccl̄ia mediolan̄. cātari
ceperūt. Ps postea vō i eccl̄ijs occidētalibus
q̄cūq; carmia i dei laudē dicūt hymni vocāt.

Augusti⁹ dic in li. p̄fes. q̄ cū āb rosi⁹a iu
stina ipatrice. arriana pfidia dānata. psecu
tōem pateret. ꝛ itra eccl̄iam cū plebe catho
lica insidijs vrgeretur. instituit himnos et

psalmos scdm morē orientaliū decātari. ne plus meroris tedio ptabesceret Quod ad oēs fuit postmodū deriuatuz. Et ad uerte qī q̄busdā eccīs hymnus natal' dñi ⁊ festor illius septimane. sub eodē cātu dicū'. Ratio est. quoniā sic mēbra ad caput. sic sancti se habēt ad christū. a q̄ sic a capite influentie eīne bitudis pticipare noscunt. q̄ igitur ꝟ inchoatū extitit in eo natiuitate ⁊ psūmatū in resurrectōe. q̄ tūc cyrogph⁹ dānatōis deletus est ⁊ reseratū celū qđ tot annis manserat clausū. idcirco eo pcipue tpe solēnitates sctōr sub cantu solēnitatis christi rōnabiliter recoluntˀ. Hoc ät nō cōtingit in cantu hymnor paschalis tempis. in q̄ sigficatur q̄ scōr gl'a in ipis nondū totaliter est pfecta. ppter aptitū resurrectōnis corpor suor. ⁊ ideo ipi christo nondū totaliter pformant Antiphone q̄z in singulis horis ex institutōe beati ambrosij dicū'. peo q̄ btūs ignatius tertio a btō petro antiocenus epūs. audisse legit in triptita historia sup quendā montē angelorū chor os antiphonas canētes. inde eni greci primo antiphonas ꝓposuerūt. ⁊ eas cuz psalmis in choro q̄ in chorea cantari ordiauerūt. qui mos ad vniuersas trāslat eccīas. vt iam vbiq̄z antiphone decantentˀ. Dicū' ät antiphone respectu ad psalmodiam cui respondēt. sicut ⁊ responsoria respectu ad historiā. Uñ ⁊ antiphona dr q̄ia añ psalmum sonans. inchoat' ei añ psalmū q̄ op⁹ significat. ipa vero significat caritatis copulā seu mutuā dilectōem sine q̄ opus nō pdest. et p quā opus incipit meritorū eē Recte igit scdm ei⁹ tonū melodia psalmi informat'. q̄ dilectio opa nostra informat Et fm hoc dr ab anti qđ ē ptra. ⁊ phonos qđ ē sonus. q̄ psalmus fm melos e⁹ intonat'. ⁊ man⁹ operat' fm qđ caritatis igniculo excitat'. Psalmus aūt antiphone intermiscet'. q̄ fides p dilectōem opatur. Uerū añ psalmū impfecte ⁊ post pfecte dr. q̄ caritas in via impfecte habet' seu ꝟ initiat'. sed in patria p bona opa q̄ꝟ ex caritate fiūt pficiet'. Juxta illud esa. Uiuit dñs cuius ignis in syon ⁊ caminus in hierlm. In pcipuis tñ festiuitatib⁹ etiam añ psalmū pfecte dr. ad notādum q̄ in illis pfectōres in bonis opibus nos exhibere debem⁹. Inchoat' q̄z ab vno vnus chor. ⁊ finit' a pluribus vtriusq̄z chor. Primo q̄ caritas ab vno scz christo incipit ⁊ in membris ei⁹ psūmat'. ab ipo sicut ipe dicit in euangelio ioh̄is. Mandatuz nouuz do vobis vt. ⁊c. Deus ei pr dilexit nos. Uñ ⁊ nos pmuniter dilectōni e⁹ corespōdere debem⁹. Scdo ad notandū q̄ vox pdicatorū. q̄ semp ad vnitatē tendit nos monet vt qđ vnusquisq̄z singularit' operādo acquirit alteri p dilectōem porrigat. vt si vn⁹ addiscit in scolis ⁊ alter semiat in campo tēpe fruct⁹. doctor semianti doctrinā porrigat. ⁊ sator doctori panem Cetere antiphona post psalmos pmuniter ab oibus cantat'. q̄ de dilectōne pmune gaudiū surgit. Cātatur etiā a duob⁹ chorus alēnatim. ad notandū mutuā dilectōem siue caritatē que ī pauciorib⁹ q̄z duob⁹ psistere nequit. Cō iūgit ergo antiphona duos choros vt caritas p bonū opus pūgat duos frēs. Isidorus dicit in li. vj. etimo. q̄ antiphona grece interptat' latine vox reciproca. quia duo chori. siue de vno ad vnū reciprocando vicissim melodia cant⁹ alternāt. q̄i duo seraphin. duoq̄z testamēta sibi inuicē cōclamātia. Unde clerici antiphonas cantantes ñ vertūt vultus ad altare. sed se inuicē versis vultibus respicūt. qđ genus canēdi greci adinuenisse traduntˀ. Est itaq̄z antiphōa quedam cantilena diuīs laudibus ad recreationem inserta. Nichil ei amplius caritate recreat aīmos. Que q̄ modulando cātat mentis iocūditatem sigficat. iuxta illō psalmiste. psallite sapienter. Tūc ei iocūditas sapida ē. cū de deo est. Tūc eī manus sb pennis sūt. Ezech. j. ⁊ in puer. Btūs vir q̄ inuenit sapiam ⁊ q̄ affluit prudētia. Quia q̄ bz iocūditatē mentis de eīnis. de facili affluit prudētia. i. bonis opibus q̄bus sibi prudet in futuro. Uel fm moysen antiphona est quedā vox q̄ sibi inuicē angeli colloquunt'.

Sex ät antiphone q̄ diebus feriatis añ psalmos nocturnales dicū' de psalmis sumunt'. ⁊ bonor operū pfectōem vel sex opa

miscõie designãt. q̃niam senarius numer⁹ pfect⁹ ẽ. Ille vo q̃ dicũtur sup bñdictus in laudib⁹. ⁊ sup magnificat in vespis. de euã gelijs diex in q̃bus dicũtur sumũtur. excep tis illis. q̃ in q̃nta feria dicũtur. put dicet in vj. pte sub. v. feria scõe dñice q̃dragesime

Rursus ĩ q̃busdã eccijs in fine antiphe fit neuma seu iubil⁹. q⁹ btũs ꝑlus q̃ scit iu bilatõem. Est ãt neuma seu iubil⁹ ineffabi le gaudiuz. seu mentis exultatio habita de eternis Ideoqz in dieb⁹ ieuniox ⁊ afflictõ nũ nõ debent fieri. sicut nec in luctu citbari zari. ⁊ fit neuma in vnica ⁊ finali lrã ãtiphe ad notandũ q̃laus dei ineffabilis ⁊ incom ꝑbensibilis ẽ. Ineffabile nãqz gaudium p neuma significatũ. qđ ß ꝑgustatur. nec pe nitus exꝑmi. nec penitus taceri valet. quia merito eccia vbis omissis iubilãdo cũ neu ma. q̃i in ãmiratõnem ꝑsilit. ac si dicat. que vox. q̃ poterit lingua retexere. ⁊c. Uerba eĩ ß nõ sufficũt. nec intellect⁹ capit. nec amor etiã dicere sinit Quis eĩ plene enarraret qđ oculus nõ vidit. nec auris audiuit. nec ĩ cor boĩs ascendit. Neumatizando ergo exꝑssi us quodãmodo sine vbis dicit. q̃z ꝑ verba innuat q̃ntum sit illũ celi gaudiuz. vbi vba cessabũt. ⁊ oẽs oĩa scient. Uex q⁹ pfectoruz tantũ iubil⁹ est. ⁊ in magnis solẽnitatibus nõ tam maiores q̃z etiã minores exultant. inde est qđ in q̃busdã eccijs in q̃b⁹ neuma nõ dr. vox nõ significatiua in vocez signifi catiuã cõuertit. q⁹ loco iubili ⁊ neume tro ꝑbi ⁊ seq̃ntie decantantur. Ad q̃s laudes ⁊ minores ⁊ maiores passim admittuntur ⁊ iũ ꝑmuniter ab oĩb⁹ decantãtur. In q̃b⁹ antiphonis dicatur neuma seu iubil⁹. ⁊ q⁹ boc poti⁹ fit in tpe pascali. dicet sub ti. ũ lau dibus matutinis. Jubilus ãt diuersa signi ficat ⁊ ĩ diuersis locis in eodẽ respõsorio se pefit. put dicet in vj. pte sub natali. Item de neuma q̃ fit sup alla. in q̃rta pte sub alla di ctũ est. Item in q̃bus antiphis dicat alla in seq̃nti pte sub festo natalis dicet. Et nota neuma neume sine. p. ⁊ in femino genere est iubil⁹ de q̃ dictũ ẽ. Sed ꝑneuma pneu matis grece scptũ p. p. in neutro genere est spũssanct⁹. vtrũqz tñ ꝑ femino sepe ponit in scpturis Sane neume q̃ in missa fiũt repntant gaudiũ. q̃ potius fieri solent in e vt in kyrie. vl in a vt alleluia. q̃z in alijs vo calibus. ad notandũ gaudiũ spũale quod nobis restitutũ est in ptu vginis. cui facta est mutatio b⁹ noĩs eua in aue dicẽte ange lo. Aue maria. ⁊c. ⁊ ibi. mutãs nomen eue. Significatio nãqz b⁹ noĩs eue manserat vsqz ad angeli salutatõnem. Illã ãt signifi catõem a de ⁊ eue nascẽtes infãtes exꝑmũt Nam femina nascens profert e masculus vero a. Uñ vsus Et dicũt e vel a quotquot nascuntur ab eua. Ille ergo neume nõ sig nificant dolorem quẽ nobis attulit trãsgres sio a de ⁊ eue. put q̃dam scpserũt. sed gaudi um nobis ĩ ꝑmissa salutatõne vgis restitu tũ Rursus ꝑsiderandũ ẽ q⁹ fere vbicun q̃z in cantu scribitur bierlm neuma ꝓnci tur. vt celestis bierlm iubilatio figuret. Ex emplũ habetur in alla. Te decet. qđ cantat dñica decima post pentbecosten. Idẽ etiã est quotiens alla duob⁹ versibus insigni mus. vt de stola duplici gaudeam⁹. Exem plũ est in alla. Ispascba nostrz. qđ dr ĩ die re surrectõis. ⁊ in alla. Angelus dñi. qđ dicit ĩ sexta feria tũc seq̃nti. Utrũqz eĩ alla duos hz vsus. put ḡdualia antiq̃ ostẽdũt. ⁊ sic de alijs In q̃busdam et festiuitatib⁹ q̃dam vsiculi in nocturnis antiphonas ꝓcedunt de q̃ in seq̃nti pte sub dñica de imitate dicet

Isd⁹ antiphas ĩ singlis horis diurnis ⁊ noctiu ex institutõe damasi pape psalmi ad antiphone symphoniã canũtur ⁊ significat ꝑs bonã ⁊ diuinã operatõem. Uñ dauid. In psalterio decacordo psallam tibi. In ta li eni instrumento psallebat innuens q⁹ in psalterio spũali spũ vuificato p fidẽ debẽ⁹ psallere deo. decem legis mandata implẽ do Ipe ãt damasus instituit vt chori in duas ptes diuisi psalmos canerent alnatim. Et dicũt psalmi alnati. ad notãdũ alternaz scõz ad bene opandũ exhortatõz. Isdascis nãqz tpib⁹ ꝑfuse ⁊ q̃i in chorea dicebantur ideoqz sancti patres ordinauerũt vt alnatim dicerentur. i. vna ps chori vnũ versuz. ⁊ altera aliũ diceret. quod btũs ignati⁹ pri mus statuisse fertur in ecclesia antiocena

pro eo q in visione audiuit angelos antiphonatim psalmos psallentes. De ℞ etiã dictũ ẽ in ꝓma pte sub ti. de eccia. Dicũt et alternatim. ad notandũ q alter alteri onus ferre dz. ¶ Psalmos q̃z stando dicimus. ad oñendũ q stantes in bois opibus vincimus Dum enĩ ꝑplus israel cũ amalech pugnabat q̃z diu moyses manus leuabat populus vincebat. qñ vo manus dimittebat ꝑplus vincebatur. Eleuatio igitur ad standũ sigficat mentis nostre deuotoez. vt statu corpis. mentis affectoem monstremus vicz nos paratos eẽ siue ad domandũ carnem. siue ad exercitiũ opis. Lectones vo q̃ sũt doctrina nostra in silentio z sedẽdo audim⁹. qñã doctrinã sedendo z q̃escẽdo recipim⁹ Uñ ecciasticꝰ Sapiam scribe in tẽpore ocij. z q̃ imoratur actu ꝓcipiet eaz. Et iterz. Uerba sapiẽ in silentio z q̃ete discunt. Et ꝓpha ait. Erit cultus iusticie silentium Sctos q̃z stantes oram⁹. sigficates eos in ꝑpetua letica fore. Juxta illud. Stantes erant pedes nostri in atrijs tuis hierusalẽ.

Sane in diurnis horis. sex psalmi dicũtur ꝓ q̃s sex opa miscõie denotant. q̃bus in vinea dñi laborãtes intendere debent. q̃ si pie z mũdo corpe exerceam⁹. a seruitute dyaboli liberati ad libertatẽ vite pueniemus z retributoem diurni denarij recipiemus. Uerũ sub tribus glorificatoibus dicũtur ad insinuandũ fidem scẽ trinitatis. ad quã diuina sunt opa referenda In vesperis vo q̃nqz dicũtur. prout ibi dicet. Et sũt psalmi horaz ꝟiariabiles ꝑ put sub ꝓpletorio dicet

Illud q̃z ꝑtermittendũ nõ ẽ q vnus atz idem psalm⁹ in varijs festiuitatib⁹ cãtatur ꝓpeo q ibi vsus ptinentes ad illas iuenũt Uerbi grã In natiuitate cantam⁹ psalmũ eructauit. ꝑpter vsum illũ. Speciosus forma Cantamus et illũ in festo vginũ ꝑpter vsum. Adducẽtur regi vgines zc. Et etiaz in festo apl̃oz ꝑpter vsum. ¶ Dro pribꝰ tuis zc Item psalmus. quare fremuerũt. cãtatur ĩ natiuitate ꝑpter vsuz. Dñs dixit ad me. Et in passione dñi ꝑpter vsum. Astiterunt reges terre. Et sic de alijs. ¶ Preterea vnum z idem vocabulũ sepe diuersimode accipit. Uerbi grã. Hoc nomẽ templũ sigficat corpus christi vt ibi. Soluite templum hoc. Elliq̃n significat templũ materiale. Inde ẽ q psalmũ illũ. Quia gn⁹ dñs zc. cãtamus in natiuitate ꝑpter vsum illũ. Suscepimus deꝰ zc. Intelligim⁹ enĩ ibi de templo corpis Cantamus et eundẽ psalmũ in purificatõne. z ibi accipim⁹ de materiali templo in q̃ fuit eadem die ꝑsentat⁹. De psalmodia tam nocturna q̃z diurna in suis locis dicet

Et nota ꝑm hiero. q melioz ẽ q̃nqz psalmoz cũ cordis puritate. ac serenitate spũa liq̃z hilaritate decantatio. q̃z ton⁹ psalterij cũ anxietate cordis atz tristitia modulatõ.

¶ Postremo notandũ ẽ q psalmi gradua les sũt. xv. q̃ signati sũt ꝑ q̃ndecim gradus q̃bus ascendebatur ad templũ salomonis qđ erat in monte. Hos q̃ndecim grad⁹ vocant q̃dam canticum graduũ. eo q̃ quolibet ꝑmissoz q̃ndecĩ graduũ singuli psalmi decantabant. z hoc vbum graduũ cas⁹ genitiui est. De dictis gradib⁹ dictũ est in ꝓma pte sub ti. de altari. Significati sũt et dicti. xv. psalmi ꝑ alios q̃ndecim gradus ezechielis q̃bus visũ est ei ascendi in ciuitatez dei. de q̃bus habetur ezechielis. xl. vbi ꝓmo habetur de septem gradib⁹ z postea de. viij. ¶ Nempe q̃denarius numer⁹ ꝓstat ex numero septenario z octonario Septenari⁹ refertur ad vetus testa. q̃ antiq̃ septimum diem. septimum mensem. et septimum annum celebrabãt. Octonarius ad nouum testamentũ refertur ꝑpter resurrectõez dominicã q̃ octauo die facta est. Quindecim ergo psalmos psallim⁹. oñdentes q vtriusq̃z testamenti ꝓcepta obꝑuare debemus.

¶ Primi q̃nqz psalmi q̃nqz corpis sensus. ꝑ q̃s peccamus significant. z iõ in aliq̃ illoz nõ dz. gl̃a patri. q illa peccata q̃ ꝑ q̃nqz sensus corpis ꝓmittũtur nobis nõ deo imputare debem⁹ Sed dz post illos requiẽ eternã. q̃niam in illis ꝓ defũctis oram⁹. Vel si q̃s dicat. Oram⁹ dñe ne ꝓ peccatis illis. q̃ ꝓmittunt corpis sensibus eis vita negetur eterna. sed ꝑ dei miscõiam requies ꝓcedat eterna. In seq̃ntibus decem psalmis nobis z nostris primis z ꝓgregatõnibus z ꝓlatis

dei miſcōdiam implorāmus.ꝛ gloria patri ſubiungim⁹.qꝛ q̄a catena peccatoꝝ abſoluimur.q̄ te deum toto cōrde pquirimus. q̄ tuū decalogum obſeruamus. non nobis domine non nobis.ſed nomini tuo gloriā exhibem⁹. ℜRurſus numerus decimus ex ſeptenario ꝛ ternario cōſtat. Ternarius ad p̄cepta p̄me tabule.q̄ ad deum ſpectant.ſeptenarius vō ad p̄cepta ſcōe tabule.q̄ ad p̄ximum ſpectant refertur. Ex ſi dicat.Q, decalogus obſeruatur p deū eſt. Verſiculi eē in ſingulis dicuntur horis. Legitur in libro numeri.q̄ dum arca dñi q̄ eccl̄ie figurabat in tabernaculo reponebatur dicebat moyſes. ℜReuertere dñe ad multitudinem filioꝝ iſrael. Sane reuerſio dñi ad iſrael nihil aliud eſt.q̄z vt reuerti faceret iſrael ex toto cōrde ad ſe. Deus eī cui omne tem⁹ p̄ſens eſt nō habet ad quos reuertat.ꝛ itelligūt reuertere.i.fac nos reuerti ad te. Juxta illuz ergo morem vſiculi dicūtur.vt ſi forte mentes noſtre cogitando vana.p̄enimio pſalmoꝝ ope deuiauerūt.audito verſu cōuertantur ad orientem.i.ad chriſtum.q̄ eſt noſter oriens.ſeu ad mentem.ſm vſus ſig̃ficatōem.q̄ ab ipa reuerſione nomen traxit ℜNam ōra verto vertis.ꝛ inde eſt q̄ dū verſus ōra ad orientem ſiue ad altare nos vertimus. ℜRecte ergo vſus q̄ ſignificat fructuz bone operis alta ꝛ acuta voce ōra.ad excitādum pigros q̄ in laudādo deū ꝛ intelligēdo diuina torpent. vt reuertantur ad cor. vt vicz eo audito omīs cogitatio que forte videndo temporalia foras exiſt.reducatur intra nos. ℜRurſus vſus nocturnalis ſig̃ficat.qꝛ ab officio pſalmoꝝ ſiue a labore.tūc nos reuertimur ad officia lectionū ſiue ad quietem.vt q̄ pſallendo ſtabat nūc ad lctōnem ſedeat. Unde vſus ōra a vtendo. De h dictuz eſt in q̄rta parte ſub ti. d̄ graduali.

Et nota q̄ in q̄buſdaz eccleſijs in die dominica poſt p̄mam nocturnā ōriſte vſus. ℜMemor fui nocte nominis tui dñe ℜPoſt ſcōam ōra. ℜMedia nocte ſurgebam. ℜPoſt tertiam. Exaltare dñe. ℜPrimus ſiquidem vſus ſcz. ℜMemor fui.ꝛc.ad q̄d eccl̄ia de lecto ſuo ſurrexit oñdit. Quo vō tpe ſurgendum ſit notat ſcōus ſcz. ℜMedia nocte.ꝛc. Era q̄d ſurgendum ſit. oſtendit q̄d ſeq̄tur ℜAd confitendum nomini tuo. Uerꝝ q̄dam nolentes mentiri qꝛ non ſurgunt in media nocte loco h⁹ vſus ponunt illuz. Quoniā tu illumias lucernā meam dñe. Q̄d tamē media nocte ſurgendum ſit.oñdit dauid dicens. ℜMedia nocte.ꝛc. Et alibi. ℜPreueni immaturitate ꝛ clamaui. Quod eſt idem. ℜNam īmaturitate vnica eſt dictio. Unde ꝛ quidam libri habent immaturitate.et ſonat immaturitate q̄ tempus non aptum operi. Alia tamen litera habet ℜPreueni in tēpeſta nocte.qꝛ tempeſtū apud antiquos idem erat quod oportunum.a tempore vel a tempeſtate vocabulo ducto Unde in antiquis hiſtorijs ſepe ita legitur. ℜHoc factū eſt in illa tempeſtate.i.in illo tempore. Uñ intempeſtiuum vel intempeſtū aūt tē p⁹ inoportunum.i.nocturnū actionibus nō oportunum. Tertius aūt verſus ſcz. Exaltare dñe.ꝛc.manifeſte p̄tinet ad nouum teſtamentū.in q̄ ſaluator noſter ſm hūanitatē fuit exaltatus. Quidā tñ dicūt tūc. Ego dixi dñe miſerere mei. Quia ad gloriam q̄ data eſt tempe noui teſtamenti nō pueniturz.niſi p remiſſionē peccatoꝝ Sz queritur q̄re vſiculi in nocturnis ante lectōes dicuntur.in alijs vō horis poſt ſcz poſt capitula. ℜRespondeo in nocturnalibus lectionibus ꝓpter eaꝝ numeroſitatem ꝛ magnitudinē ſedere ſolemus. ℜNe igitur ꝓpter lōgam ſeſſionez. aut ꝓpter laſſitudinem ſiue ocium obliuiſcamur doctrine dñi.quaz lectiones ſignificant.cogitando forte inania aut dormiendo vel cōfabulando.ideo verſu p̄cedente ad lectiones audiendas incitamur. In alijs vō horis qꝛ nec tot nec tante ſunt lectōes.nō eſt neceſſe ſedere.nec verſiculos p̄mitti. Uel ideo in alijs horis verſus poſt lectiōnes dicūtur.ad notandū q̄ ꝓpter interualla horaꝝ doctrina dñi non negligitur. ℜRurſus verſus ſepe a pueris cantatur ad notandum ſeruicū noſtrum cum innocentia p̄ſtitum dño fore gratum De verſiculis qui in veſperis ſeu in laudibus dicūtur.ſub illis locis dicetur. Et vide

quia vſus debet notare aut ſtatum tempo
ris aut officij Statum tempis notat verſ9
pme ſcz Exurge chriſte.adiuua nos. Ubi
cum dr.exurge.innuit initiū in opere. Si
militer in verſu tertie. Adiutor eſto meus
dñe ne derelinq̄s me.cū dr ne derelinquas
me.notatur ſtatus pugne.Similiter i ver
ſiculo ſexte.ſ.Bñs regit me ⁊ nihil mihi de
erit in loco paſ.ibi me col.ſignificat ſtatus
pfectus ⁊ pfectōnis.In verſiculo none. ſcz
Ab occultis meis mūda me dñe ⁊ ab alie.
par.ſer.t.ſtatus demonſtrat frigeſcentis di
lectōnis.Statum q̄z tpis innuunt vſiculi
q̄ in paſſione ⁊ reſurrectōe cantantur. Sz
verſus veſpertinalis officij ſtatum officij
inſinuant.vt veſpertina oratio ⁊c. ⁊ dirigat
orō ⁊c.Ex q̄bus verbis colligit q̄ veſptina
oratio excitatur. Poſt vſum ſeq̄tur oratio
dñica.⁊ poſt eam p̄ces de q̄bus dicetur ſb
nocturnis Lectōes q̄z in ſingulis horis
tam nocturnis q̄z diurnis dicuntur. Et
dr lectio q⁹ non cantat vt pſalmus vel him
nus.ſed legitur tantū. Illic enī modulatio
hic ſola pnunciatio queritur.Siq̄dem lec
tōnes nocturnales ſūt doctrina nrā. q⁹ p
eas docemur opa noſtra retorq̄re ad deū.
obtinent ergo vicem lectionū q̄s doctores
faciunt ad ignaros. Per eas q̄z ſanctorūz
opera imitamur ⁊ ea⁹ pmemoratione ad
dei laudem ppungimur. Et ideo vt p̄miſ
ſum eſt ſedendo ⁊ in ſilentio audiūt Le
cturus aūt lectōnem ad librum accedens
ſup gradum aſcendit.q⁹ doctor perfectior
vita vulgos tranſcendere debet. Et a p̄bi
tero vel epō bñdictiōem tanq̄z legendi licē
tiam poſtulat dicens Jube domne benedi
cere. Per q̄ pncipatus eccīe.q̄z nullus
niſi a maiore iuſſus debet in eccīa legere de
ſignatur. Et dicit domne.⁊ non dñe q⁹ ſol9
deus vere dñs eſt. Hinc eſt q̄ preſbiter ſeu
epūs non a ſe benedictōem largitur.ſz diſcre
te a deo poſtulat illam dari dicens. Bene
dictōnem ppetuam tribuat nobis.⁊c. In fi
ne vero dicit.Tu aūt dñe miſerere ⁊c. Quia
tūc p̄monem ad deum dirigit q̄ vere dñs ē
Rurſus ideo in pncipio imperfecte ⁊ ſinco
pato vocabulo pnūciat.q⁹ tunc ad ipfectū
vicz ad hoīem p̄monem dirigit. Juxta illō
ppbete. Imperfectum meū viderūt oculi tui
Quod etiam monachi ꝓmuniter obſuāt
dicentes.Domnus abbas. Hac q̄z cōſide
ratōne famuli dominis ſuentes alterum
genu tantum ſcz ſiniſtr⁹ flectere debent.per
quam ptem corporalis ſeruitus ſignificat
q̄ tantū boibus et non ſpūalibus debetur
Sed in eccīa vtrūq̄z genu flectendum eſt.
non alterum tantū ne iudeis aſſimilemur
Nam ⁊ chriſto omne genu flectit.ad phil.
.ij.c. Salomon q̄dem p ꝓphetā orans vtrūq̄z
genu in terram figebat.⁊ manus ad celum
expandebat.put legitur.iij.reg.c.viij. Eadē
etiam rōne non eſt acclinandum pncipi ſe
culari facie recta.ſiue ſecrete.ſiue loquēdo.
ſiue auſcultando.ſed dumtaxat ab aure ſi
niſtra capite flexo. In fine vero perfecte et
complete pnūciat.q⁹ ad pfectum ⁊ pfecto
vocabulo dignum videlicet ad deum diri
git ſermonem . Postoro epō volenti legere
⁊ dicenti.iube domne bñdicere. nullus mi
nor bñdicere debet. Unde in q̄buſdam ec
cleſijs nihil ei reſpondet. In alijs vo reſpō
det vnus p̄sbiter. Ora p nobis pie pater
ad dñm. Et tūc epūs dicit. Magnificate
dñm mecum. Tunc autem epūs debet per
fecte pnūciare.iube domine.q̄nā ad deuz
q̄ pfectus eſt ſermonem dirigere intelligit.
In nōnullis vero eccījs epō legere volēte.
ſacerdos dicit. Jube domne bñdicere. Et
ipe epūs dicta bñdictione legit. Cum eī lege
re lectionem nō ſit ſacerdotis vel epiſcopi
officium.ſed lectoris.ſi nullus alius epiſco
pus vel ſacerdos aſſit.poteſt alius inferio
ris ordinis tanq̄z lecturus in pſona eccīe
dicere. Jube domne bñdicere. Et ipe ſacer
dos vel epūs lecturus in pſona chriſti ei red
dit benedictōem.vel legat abſq̄z iube dom
ne benedicere. In q̄buſdam eccījs ipe epūs
dicit.iube domne.⁊ minor cui volūtarie in
hoc ſe ex humilitate ſubijcit bñdicit. Lectōe
finita dicit lector. Tu aūt dñe ⁊c. Quod neq̄z
de lectōne eſt.neq̄z ei ꝓtinuatur.ſed ille ad
deū ſermonem dirigens ſe excuſat.q̄i dicat
Dñe peccaui legēdo.forſan modulate pro
nūcians cupidine laudis humane vel ca;

ptando ventum humani fauoris. Et audientes similiter forte peccauerũt vanis cogitatõibus intendentes vel a lectione auditum auertentes. Alutem ꝓ sed Sed tu domine miserere nostri. Quod vo respondet a cũctis. deo gratias. nõ ad tu aũt. sed ad lectionem refertur Est ei vox eccie deo gratias exoluẽtis. Ac si dicat. Deus pauit nos vbis salutis q̃ sunt cibus anime. ⁊ ꝓ hmõi bñficio. deo grãs supple exoluim⁹. Rursus pluralitas lectionũ. pluralitatem sigficat p̃dicatoꝝ. q̃ sũt tẽpore gratie. sic̃ ⁊ paucitas in pfestis raritatem significat tempe legis. Sed ⁊ vicissitudines lectoꝝ sunt successiones legatoꝝ. q̃ dum iube domne bñdicere dicũt licentiam ꝓficiscendi petunt ⁊ dum eis bñdicitur. licentia datur. in q̃ ĩnuitur q̃ nullus predicare debeat nisi missus Quõ ei p̃dicabunt nisi mittantur. Ipsa lectio est iniuncte legatõis executio. Tu ãt dñe. legati reuersio. vbi in eo q̃ miscdia imploratur innuitur ipm legationis vel p̃dicatõis officiũ. non sine alicuius vel leuis culpe puluere pagi posse. Unde aug. Uerbum p̃dicatõis securi⁹ auditur q̃z dicatur. Predicator ei p terram ambulat. ⁊ difficile est ei q̃ p terram ambulat pedes nullo puluere sordidare. ⁊ p̃dicatorem cum se bene p̃dicare senserit nullius spũ eleuationis erigi Et attende q̃ sicut in eccia duo sunt ordines sapiẽtes ⁊ insipientes. sic due sunt lectionum maneries. In illis ei lectionibus que ad missam leguntur sapientes instruuntur. in bis vo que in nocte dicunt insipientes eruditur. Uñ ⁊ exponuntur.

Et nota q̃ terminantur lectões quatuor modis. Primo generaliter p Tu aũt Scdo in aduentu et in natiuitate et in epiphania lectões de esaia finiuntur p Hec dicit dñs quertimini ꝛc. q̃ in natiuitate boc dicũt mouẽtur ex illo capitulo esaie quod tunc legitur. ꝑmo tempore alleuiata ẽ. vbi dicitur. ⁊ in oĩbus bis non est auersus furor meus ⁊ pl̃us meus nõ est conuersus. Et ideo eccia hortatur in pſona cbristi populum peccatorem vt conuertat. Hoc idẽ etiam fit ppter eandem causam in quibusdam eccijs q̃n legit̃ de hieremia exprobrãte duriciam peccatoꝝ. q̃ p penitentiam nõ quertuntur. Tertio modo lectões q̃ legũtur in triduo ante pascha de trenis hieremie finiuntur p bierusalem bierlm quertere ꝛc. put ibi dicetur. Quarto lectões pro defunctis finiuntur simpliciter sine altero p̃missoꝝ. In q̃busdam tñ eccijs finiuntur p beati mortui q̃ in dño mouuntur. qõ sumitur ex fine cuiusdam ſmonis quem augustinus de mortuis compilauit. Hoc etiam nota q̃ in tertia nocturna legit̃ euãgeliũ ⁊ omelia euangelij eiusdẽ diei Quia tertia nocturna designat tempus gratie in quo euangelium recitatum est ⁊ in q̃ euangelica p̃dicatio celebratur. put in ti. ꝑ nocẽnis dicetur. Non est etiam omittendus q̃ antiq̃s temporib⁹. eliminatis hereslb⁹. q̃ veritatem trinitatis impugnabant sãcti patres ad boc vt sancta trinitas magis nota esset. ordinauerũt q̃ nona lectio semp de trinitate legeretur. ⁊ nonũ responsoriuz similiter de eodem cantaretur. ⁊ q̃ etiam in ꝓma feria missa de trinitate diceretur. quo diutius obſuato. ⁊ trinitate cũctis innotescente. eccia lectionem de trinitate omisit. sed responsoriũ de trinitate ⁊ etiam allelu ia in missa in dñicis diebus vt̃ ꝓpter solitũ vsum vel ꝓpter dulcem cantilenam in pleriq̃z locis retinuit. ⁊ ita nũc in ꝓpe vocatur responsoriũ. q̃ lectioni p̃cedenti nõ respondet Diurne vo lectões a q̃busdaz eo q̃ breues sunt lectiũcule nũcupãt. a pluribus vo capitula. eo q̃ vt plurimũ de capitibus epl̃aꝝ illoꝝ dieꝝ q̃bus dicũtur sumũtur. Hec siquidem post psalmos ⁊ ãtipbonas in singulis boris dicũtur. put statutũ est in cõcilio agathañ. q̃ modus ab hebdra sumptus est vt p̃missum est. Et significant capitula doctrinã. Ne ei ꝓpter psalmodiam audientiũ animis se fastidiũ ingerat. sicut iudeis q̃ mãna fastidiebãt. ꝓpter qõ deus misit in eos serpentes ignitos. q̃ eos interficiebant. ideo p̃mittitur capituluz. i. breuis lectio sũpta a nouo. vel veteri testa. puocans ad deuotõem. q̃ fastidio ꝓtrana est. ⁊ exbortans ad pseuerantiam in bono.

Juxta illud. Hortamur vos. ne in vacuuz grām dei recipiatis. In nocturnis āt copiosius q̄z diurno officio lctōibus vacā⁹. quia tūc eis aures liberius accōmodamus. Et dicunt hmōi capla siue exhortatōes in plerisq; eccīis p pastorē ad domesticos z sciētes. q; sicut ligna lignis adiscimus vt ignis magis ardeat. ita ignitis domesticoz corib⁹ ignita pastoz vba adiciūt vt magis ignianť Legunť et be lctōes sine iube domne z absq; bñdictōne. q̄niam vt plurimuz ēps aut sacerdos q̄ vicem chr̄sti gerunt. z q̄z officiū tanq̄z maioz est excitare pigros. illa legūt q̄bus ppriū est licentiā z bñdictionem dare z non petere. nam maior minori bñdicit z nō ecōtra. Nocturnales vo lectōnes a mīoribus legunť. ideoq; a supioribus licentiā z bñdictōem petūt. In his et diurnis lectōibus nō dr in fine. Tu aūt. sicut fit in nocturnalib⁹. q; sacerdos debet esse pfectus z q̄ dyabolicis suggestionib⁹ de facili nō succūbat. z q; in breui p̄mone z inť familiares vir est q; vētus bōani fauoris capteť put q̄nq; fit in nocīnalibus lectōib⁹. vt p̄missū est. respondeť tñ deo grās. ppter cāz in nocturnalibus lectōnibus assignatam Ad hoc capitulis boraz officia diuīnētes p̄cedentia laborē p sequntia p̄miū significam⁹. iōq; p̄cedentia p̄sistūt in psalmis. sequentia in hymnis z canticis. Notandō vo est. q; pulcerrimus mos ī eccīa inoleuit vt quater in die. z quater in nocte. p singulas diurne siue nocturne psalmo die hora lectio vna siue capitulū. ō veteri siue nouo testa. dicať. Quedā tñ eccie ñ dicūt capitulū in p̄ma. nec in ꝓpletorio. Sed q; scōm ꝑ lectōnes nostre nō erūt octo sicut erāt p̄m beōram in veteri testa. put p̄missū ē. ideo eccie ille post p̄mā legūt in capitulo lctōez in p̄ma p̄termissam. Dicit enī aliq̄s. Jube domne benedicere. z sacerdos bñdicēs respondet. regularib⁹ disciplinis. z cetera q̄ sequūtur. Et aī ꝓpletorio legūt p̄termittēdā in ꝓpletorio scz Fratres sobrij estote. ꝛc. Vel legitur de dyalogo vel hmōi. De hoc sub ti. de p̄ma diceť. Queriť aūt quare ī nocturnalibus siue ī diurnalib⁹ lectiōib⁹ nō p̄nūciatur autoz ea; put fit in his q̄ in missa legūtur. Respondeo hī q̄ sp lectōib⁹ z diuinis obsequijs insistūt. vt sūt ministri z domestici eccie. ea; autorem ex ipis lctōnibus agnoscūt q; igit illi nocturnalibus assunt officijs. nō est necesse exp̄mi nomen autoris lectionū. In missa vo ideo exp̄miť. q; ibi q̄ueniūt bubulci. oparij z agricole. vt si q̄s eoz forte. p eo q; raro talia audit incognitā hz hist̄oriam. audiat eius autorez q̄ forte non est ei incognit⁹. vt ex illi⁹ auctoritate firmius infigaňť vba lectōis ī corde Jn q̄busdam tñ nocturnalibus lectōibus q̄nq; autoris ꝑa; exp̄mitur. puta in sermonib⁹ z omeliis gregorij. z augustini. z aliorum de q̄ in phemio septime ptis dicetur.

Doro in ꝓcilio magocieñ. ī burcbar. li. viij. c. la ycus. statutū ē vt laicus in eccīa nō recitet lectōem nec alīa dicat. nisi ī psalmos tantū z responsoria sine alīa. Responsoria q̄z post lectōnes subiciunť. cū eī p lectōes doctrina. p responsoria vo bona opa significentur. rite post lectōes responsoria subiciuntur. q; p bona opa doctrine respondere debem⁹. ne cum seruo pigro. q̄ pecuniam dñi sui abscondit. in tenebras exteriores mittamur. Dicitur náq; respōsoriū. q; lectioni respondere. i. cōsonare dz. vt si forte lectōnes sūt de actibus ap̄lorum responsoria sint similiter de eodem. Unde nonū responsoriū respondere solet none lectioni q̄ olim erat de trinitate. put iā dictū est. Hoc autē fallit in responsorijs de hist̄oriis q̄ post euangeliū in nocturnis cātanť. q̄ euangelicis lectōibus non respondent. De hoc etiam dictum est in q̄rta pte ſb ti. de graduali. Dicit q̄z respōsoriū. q; vni cāntanti. ceteri ꝓcorditer respondēt. iuxta illō apli. j. coz. j. Ut idipm oēs dicamus et non sint in nobis scismata. Cantauit eī vn⁹ scz chr̄stus. z petrus z ceteri eum secuti sunt. Vel q; choro illud cantanti versus respondetur ab vno. Jsidor⁹ dicit q; ytalici respōsoria tradideruť q̄ inde responsorios cant⁹ vocant. q; alio desinente id alter respōdeat

Doro respōsoria nocīnalia spūalib⁹ canticis companť. Dicūtur enī cantica q;

cantant. Sūt spūalia q3 ex iubilatiōe spiritualis mētis pcedūt. Cantant vo vt recitatione lectionū ad supne patrie pcentū mētem nrāz incitent subleuari. qō et insinuat gl'a patri. qō in vnoquoq3 respōsorio canitur. Cetex responsoriū ab vno incipitur vt ab alijs pcinat p qō fratris ad frēs exhortatio ad fruiendū deo intelligit. Ider versum vo responsorij q totus ab vno canitur singularis ad deum depcatio denotatur. Adhuc responsoriū cantando quasi p tubam vocem exaltamus. excitando fratres ad altiora vsq3 ad deo. vt ad laudez sancte trinitatis pueniamus dicentes. gl'a patri ꝛc. Qnz aūt responsoriū tres hz versus put in sexta pte sub pma vnica de aduentu dicet. Responsoriū q3 post vsum impfecte recantat ad notandū q si in monte id est in statu pfectōnis saluari non possumus. saltem in sego. id est alia via saluemur in statu vicz impfectōnis. Adhuc semiplene siue p pte repetitur. ad notanduz ea q viuentes facimus impfecta eē. ꝛ fit primo repetitio a remotiori quo ad finem. ꝛ postea a min9 remoto. ꝛ vltimo gloria patri hz. put sub dicta vnica de aduentu dicet. In festiuis vo itex totum pfecte repetitur. ad notandum leticiam ꝛ pfectōnem sanctoy Oratōes similiter in singulis horis dicūtur p quas pmissio impetranda est. Oratio nāq3 petitio est. Nam orare petere est. sicut exorare est impetrare. Et sm greg. veraciter orare est amaros in ppunctione gemitus ꝛ non composita verba resonare. Oratio autem dei mistōiam significat que precedit ꝛ subsequitur hoiem in bonis operibus. ꝛ ideo dicitur in principio misse ꝛ in fine. Est aūt vltima oratio vnā ad operarios benedictō Q3 oratōnes in fine dicuntur ab actibus sumū apostoloruz. qui quando disiungebantur positis genibus suis orabant. Siquidem oraturus sacerdos pl'um salutat dicens. Bns vobiscum. ꝛ hoc ideo vt illuz animet ad orandum p ipo q eius oratō sit accepta deo. qq3 deus grāz suā sibi donet. Oratōne aūt finita itex orat dicens. Bns vobiscū. Be q sub ti. de pma dicet. Et nota q omne officiū pter nocturnū. orōne ꝛ benedictōne pcluditur. ad notandū q duz in hoc seculo sumus necesse habemus presbiteroy orōibus muniri. Et mos est q qñ cū famulis dei familiare habem9 colloquiū. cum ab illis sepamur bnā dictōnem ab eis poscimus In nocturnis vo ꝑ non fit. quia ibi nō fit sepatio. sed matutinū ꝛ matutine laudes cum eo piunctim canūtur Ider licet deus sit vbiq3. tñ sacerdos in altari ꝛ in diuinis officijs debet ex institutōne vigilij pape versus orientē orare. Ubi ecclesijs ostium ab occidente habentib9. missaz celebrans in salutatōne ad pl'um se vertit. q3 qs salutam9 facie ad faciem psentamus put in quarta pte sub ti. de salutatōe dictū est. ꝛ deinde oraturus se ad orientē cōuertit. In ecclesijs vo ostia ab oriente habentibus. vt rome. nulla est in salutatōe necessaria quersio. q3 sacerdos in illis celebrās sp ad pl'm stat quersus. Templū q3 salomonis ꝛ tabernaculum moysi leguntab oriēte ostia habuisse. exo. xxxviij. c. Uersus oriētem ergo oramus. Ider primo memores q3 ille qui est splendor lucis eterne. sedentes in tenebris illuminauit. quādo visitauit nos oriens ex alto. Be quo legitur. Ecce vir oriens nomen e9. Cuius argumento in libro sapientie dicitur. Oportet ad ortum lucis adorare non q diuina maiestas localiter i oriente consistat. q potentialiter ꝛ essentialiter est vbiq3. iuxta illud. celum ꝛ terrā ego impleo. ꝛ ppba. si ascendero in celū tu illic es. si descendero ad infernū ades. sz q3 deū timentibus oritur sol iusticie. qui illumīat omēm hoiem venientem in hūc mūdum. Scdo ideo versus orientē oramus vt animus noster se ad potiora quertere ammoneatur. Tertio q3 qui deum laudare volūt non debent ad illum vertere terga. Quarto sm iohannem damascenum qui quatuor sequentes ratōnes scripsit in quarto libro canonum. v. c. vt patriam nrām nos requirere ostendamus Quinto vt christū crucifixū q verus est oriens ꝛ ad quez ora-

mus directe respiciã. Sexto vt venientes iudicem nos expectare monstremus. Ut enĩ sic idem damascenus ibidem. Deꝰ paradisum ꝑm orientem plantauit. vnde hominem transgressum exulem fecit ⁊ añ paradisũ ex occidente habitare fecit. antiquã igitur patriam requirentes ⁊ ad ipaz aspicientes. deum ad orientem adoramus Septimo qꝛ dominus crucifixus ad occidentem respiciebat. ideo ⁊ nos oramus ad eũ respicientes. Sed ⁊ ipe in celum assumptꝰ ad orientem sursum ferebatur. ⁊ ita ipsum apostoli adorauerũt. ⁊ ita veniet quemadmodum viderũt eum eũtem in celũ. ipum igitur expectantes ad orientem adoramꝰ. Daniel ꝙz ĩ babilonica captiuitate ⁊ iudei similiter versus templũ orabãt. Aug. tñ dicit ꝙ nulla scꝑtura nos docuit versus oriẽtem orare. Adhuc stantes oramus sãctos put iam ꝑmissum est. vbi de psalmis agit. Orandũ aũt est in eccĩa q̃ ad hoc inuenta est. put in ꝓma ꝑte sub ti. ꝺ eccĩa dictũ est. Unde ps. lxvij. In eccĩjs bñdicite dño deo de fontibus israel. Et alibi. Adorate dñm in aula sancta eꝰ. Et illud. Introibo domine domum tuam. adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo. Item ꝓcceptum est. coram altare hoc adorabis. Itez ꝓphęta. Uenite adoremus ⁊ ꝓcidamus ante deum. ploremus coram dño qui fecit nos quia ipe est dñs deus noster. Deus id est creator. dominus. id est redemptor. noster id est saluator. Sed cũ deus sit vbiqz vt ꝓmissum est. quare potius in tẽplo ꝙz alibi est adorandus. Preterea legitur iob. iiij. c. ꝙ cum mulier samaritana solutõnem questionis q̃ de loco adoratõis inter iudeos ⁊ samaritanos sepe vertebat. a christo quesijsset. patres inqt nostri in monte ꝑ adorauerũt. ⁊ vos dicitis. qꝛ hierosolimis est locus vbi adorare oportet. respondit illi ihesus. Mulier crede mihi qꝛ venit hora qñ neqz in monte hoc. neqz ĩ hierosolimis suꝑplendum est. tantum adorabitis ꝓm. sed veri adoratores adorabũt ꝓm in spũ ⁊ veritate. Quasi dicat. Non ꝑfero locuz in adorando. vbiqz adoretur deus. dũtaxat in spũ. id est ꝑ spiritualibus. ⁊ veritate id ẽ eternis. Unde aplus inqt. Tu aũt cuz oraueris intra cubiculũ tuũ ⁊ clauso ostio ora patrem tuum. Sed licet vbiqz sit deus adorandus. specialiter tamen in eccĩa. alioqn frustra tanto studio tantoqz impendio tẽplũ dño fieret. nisi gratius in eo adorari acceptaret. Unde salomon in templo cõstructo et dedicato orauit ad dominũ vt q̃cunqz illud ascenderet orans ꝓ peccatis suis. vel ꝓ q̃cunqz tribulatiõe clamans ad dñm. in his que iuste postularet exaudiretur Quã oratõnis formã sequitur eccĩa in oratõne quã dicit in eccie dedicatõne. Assistunt eĩ angeli ibi adorantibus vt deuotas eoꝝ oratõnes dño offerant ꝑm illõ. In conspectu angelorꝝ psallã tibi adorabo ad templũ sanctũ tuũ ⁊ confitebor nomi tuo dñe. Hinc angelus ad thobiã. Ego obtuli orationẽ tuã dño. Requiescunt ibi etiam sanctorum reliquie. q̃ nobis deuote deum adorantibus suis precibus assequunt qõ nos nostris meritis non valemus. In plateis vero ⁊ in publico more phariseorũ orare a dño phibemur. Quod vero apostolus ad thimotheum inquit. volo vos orare in omni loco. leuantes puras manꝰ sine ira. ad internam pertinet orationem. In omni enĩ loco orat q̃ per caritatis officia ⁊ opera bona vbiqz manus cordis mũdas ad deum leuat. Ceterum adorãdꝰ est pater ⁊ filius ⁊ spũssanctus q̃niam oẽs ⁊ singuli sũt vnus solus ⁊ verus deꝰ. Licet eĩ alia ꝓsona sit pater alia filius ⁊ alia spũs sanctꝰ. tñ prĩs ⁊ filj ⁊ spũssancti vna ẽ diuinitas. coequalis glia. coeterna maiestas. Una igitur ⁊ equalis totiꝰ in diuidue trinitatis est oratio Be q̃ sane potest intelligi quod dñs ait. Ueri adoratores adorabũt patrem in spiritu ⁊ veritate Nam qui deũ veraciter adorat ipe quidem adorat ꝓm in spiritu ⁊ veritate id est in filio qui ꝺ se dicit. Ego sum via veritas et vita. Ego sum inquit in patre et pater in me est. Ideoqz pater adorandus est in filio. et filius in

patre.⁊ spūssanctus in vtroqz.Est ātē deus adorandus de corde puro.conscia bona.⁊ fide nō ficta.De corde puro.nō vt quidaz faciūt.q̄ in psperitate deum glorificāt.sz eū in aduersitate blasphemāt.de q̄bus ppha ait Confitebūtur tibi dum benefeceris eis. si vō non fuerint satiati.murmurabūt De conscientia bona.non vt q̄dam faciūt qui contra deum grauissime peccant.⁊ postea temere illi sacrificant.De q̄bus ait ppha. ¶Peccatori dixit deus.quare tu enarras iusticias meas⁊ assumis testamentū meum per os tuum.illud vtiqz testamentum.de quo veritas ait.Hic est sanguis meus no. testa. De fide non ficta.non vt quidaz adorant.qui recte dicūt.sed prave viuūt.quibus dominus improperat dicens.Hic populus labijs me honorat.cor autem eorum longe est a me.Dicūt ei⁊ non faciunt.Adorandus est itaqz deus corde per deuotionē.ore p confessionem.⁊ opep veneratōnem

Sunt aūt due species adorationis.scz latria q̄ soli deo debetur.⁊ dulia q̄ q̄busdam creaturis exhibetur.vt dictum est in quarta parte sub quarta pticula canonis super verbo seruitutis. ¶Rursus canonice bore in ipis horis diei dicēde sunt.nec obstat illud psalmiste.Bñdicam dñm in omni tēpore.nec illud apli. Sine intermissiōe orate. Quoniam benedicere dñm in omni tēpore.est illum semp digna conuersatōne laudare.Sine intermissione orare est omia in dei laude seu gloria agere.sicut idem apls ait.Siue manducatis siue bibitis siue aliquid aliud facitis in gloria dei facite. Ceterum orationē salutatio p̄cedit⁊ sequitur⁊ ad illam respōsio put sub p̄ma dicet. Finaliter aūt post orōem dr.Bñdicamus dño. qō sumptum ē de apostolo vel de psalmo vel de himno trium puerorum.vbi dicit.Bñdicamus patrem et filium ⁊c. Et dr q̄nqz a pueris q̄ sūt impfecte etatis.ad notanduz omnia opera nostra impfecta esse.iuxta illud.Impfectū meū viderūt oculi tui ⁊c. Et q oīs laus nostra puerilis⁊ impfecta ē ad p̄paratōem dei quē laudam⁹ Quicqd enī B dici potest.minus a laude di est. Ac si dicat eccīa.Laudam⁹.sed laudādo nō sufficimus.q⁹ supeminentia dei eloquiū nostr⁊ intellectū superat.q⁹ accedat bō ad coraltum.⁊ exaltabitur de⁹ Uñ ab oībus conseque nter dr.Deo gratias.q̄si placet sic̄ piuz est in dei laude superari. Dicitur etiam a pueris ad notandum q̄ soli pueri.id ē puria malicia.digne laudant deum⁊ gratias agunt Dicitur etiam q̄nqz a maiorib⁹.ad signandum q̄ in eterna beatitudine cū domino perfecti erimus laudatores.q⁹ in hac vita non possumus esse perfecti. ¶Rurs⁹ post suffragia dicitur alia oratio que misericordiam dei significat.que precedit⁊ subsequitur hominem in bonis operibus Dicitur etiam iterz benedicamus⁊ deo grās. quia sicut dominus post q̄z iterum post resurrectōem suam salutauit discipulos suos.benedixit eis⁊ illi gratias referēdo illū adorauerunt.ita⁊ p̄sbiter vel alius iteruz dicta orōne dicit.Benedicamus domino. ⁊ est subaudiendum cuius membra sum⁹ ⁊ in quo benedicimus.⁊ etiam benedicit. Chorus vero gratias agēs dicit.Deo gratias.quod sumptum est de apostolo.per quod significatur q̄ vsqz in finem vite nostre innocentiam debemus seruare et deo benedicere.ei pro beneficijs gratias exoluēdo.Uel benedicamus domino cū deo gratias est laus finalis⁊ exultatio ineffabilis. que erit in gloria cum gratiarum actione. Uel deo gratias est consummato cursu actio gratiarū.De hoc etiam dictum ē in quarta parte sub ti.de oratione nouissima Sed videtur q̄ potius deberet respōderi. amen.id est fiat seu ita sitscz q̄ deus sit bñdictus.Sed bene respondetur Deo gratias vt notetur q̄ hoc ipm q̄ deum bñdicimus ab ipso deo habemus. ¶Oro q⁹ q̄z diu viuimus in lubrico positi sumus⁊ a ōmonibus impugnamur.quare semper sācto rum suffragijs indigemus.idcirco in pleriqz ecclesijs in singulis horis post benedicamus suffragia sanctorum subijciuntur. Et nota q̄ quia totum temp⁹ a natiuitate domini vsqz ad festum purificatōnis est de infantia saluatoris.ideo vt quidam

dicunt non debent fieri tunc ꝓmemorationes p̄sertim de cruce. iuxta illud. ñ coques edum in lacte matris sue. nec etiam a dominica de passione vsq; in sabbatum post pentẽ. vt ibi dicetur. ¶Hoc et sciendum. q; q; petrus ⁊ paulus in vita ⁊ in morte nõ sunt separati. put cantat eccia. ideo nec in ꝓmemoratõnibus sepantur q̃ simul fiunt ⁊ cõmuniter de vtroq;. Ultimo notandum q; cantandi vsus a veteri testa. sũpsit initiũ sicut in hestoria legit. De quo in pte secũda sub ti. de cantore. ⁊ in q̃rta pte sub ti. de alleluia dictũ est. Et eccia stici. c. xlvij. Dedit illi ꝓtra inimicos potentiã ⁊ stare fecit contra altare cantores ⁊ in sono eor; dulces fecit modulos. Et p̄s. Cantate ei canticũ nouum bene psallite ei in vociferatõne. Celebratur itaq; cantus vt ostendatur homies debere referre grãs ⁊ laudes deo dum manibus ceterisq; membris satagunt agere opa q̃bus valeant deo placere. Vsum tñ cantandi q̃dam reprobant. put dictum est ī ꝓhemio quarte ptis. Ordinem cantilene in diurnis siue nocturnis horis credit beatus grego. plenaria ordinatõe distribuisse cum multi ⁊ ante ⁊ post eum oratõnes antiphonas ⁊ responsoria ꝓposuerũt. Et nota ꝑm bugonem de sancto victore. q; tres sunt species sonor; q; tres modulos faciũt. Fit ei sonus pulsu flatu ⁊ voce. pulsus pertinet ad citharam. flatus ad tubam ⁊ organum. vox vero ad cantum. ¶Hec genera musicor; antiquus ꝓphus in dei laudem exercebat. ¶Hec ãt ꝓsonantia sonor; assignari potest ꝓcordie mor;. si ad pulsum citbare. manuum operatio. ad flatum organi mentis deuotõ. ad cantum vocis. sermonis exhortatio referãtur. Bernardus inq̃t. q̃d; pdest dulcedo vocis sine dulcedine cordis. frangis vocem. frange ⁊ voluntatem. seruas ꝓsonantiam vocum. serua ꝓcordiam morum. vt ꝑ exemplum ꝓcordes primo. p voluntatem deo. ⁊ p obedientiam magistro. De organo dictum est in quarta pte sub ti. de sanctis. ¶Rursus hoc triplex gen9 musicor; ad triplicem differentiã; officij eccle stastica refertur ꝑm sicardum epm cremoñ. in mitrali ¶Nam ipm officiũ eccie ꝓsistit in psalmis in cantu ⁊ in lectõnibus. ¶Primũ musicor; genus est quod fit pulsu digitor; vt in psalterio ⁊ similibus. ⁊ ad id pertinet psalmodia. iuxta illud. Laudate eũ in psalterio ⁊ cithara. Dicitur ei psalterũ a psallum grece qđ est tangere latine. Dcõm ẽ qđ fit voce scz bũana. ⁊ ad istud ptinent lectiones. Unde p̄s. Bene psallite ei in vociferatione. Et aplus lectionem vocem vocauit dicens. Ignorantes iesum ⁊ voces ꝓphetar; q̃ p sabbatũ legũtur. Tertius est qđ fit flatu. sicut ī tuba. ⁊ ad istud ptinet cantus. Unde p̄s. Laudate eũ in sono tube Sane rõnabilis diuersor; sonor; ꝓcent9. ꝓcordiã varietate ꝓpactam ⁊ bene ordinate ciuitatis vnitatem significat. Suauis vo cant9 fit ex diuersis. sed non ex aduersis vocibus ¶Rursus cantus in eccia leticiã celi significat. voces vo graues acute ⁊ supacute. in nuũt tribus modis p̄dicandũ ee tribus ecclesie ordinibus. ꝓpter tricesimus; sexagesimũ ⁊ centesimũ fructũ. Vel iuxta tria volumina salomonis significant ordinem incipientiũ pficientiũ ⁊ pfector;. De choro dictum est ī ꝑma pte sub ti. de eccia Sane statutũ ẽ in ꝓciliotholetañ. ⁊ gerũ deneñ. vt tam misse ordo. q̃s psallendi. q̃s ministrãdi ꝓsuetudo seruet in oĩb9 eccijs. q̃ ī eccia metropolitana ꝓuatur. Abbatib9 q̃s vł monachis curã aiar; babẽtib9 ñ licz publica officia alit celebrare q̃s in eccia epali. Quãuis aug9 dicat. q; neq; ꝓtra fidem neq; contra bonos mores ee ꝓuincit indifferenẽ babẽdũ ee. ⁊ in eccia sticis sacramẽtis sit de iure ꝓsuetudo seruanda.

De nocturnis

Licet ecclesiastica officia a vesꝑis incipiãt. iuxta illũd de vespa in vesꝑam celebrabitis sabbata vestra. q; tamen ordo ꝓuenies est vt a tenebris pdeamus in lucem et nõ econuerso. ideo a noctis officio inchoem9. Tẽpus aũt nocturnũ significat vitam nostrã in peccatis. nocturnũ officium nrm exilij sui cũ. laus matutina penitẽtie suffragium. p

quaz tendim⁹ ad lucis gaudiū ⁊ libertatis Uel tpus añ nocturnū significat tempus ante legem mortis in q̄ oēs silebant a laudibus dei Tempus nocturnum significat tempus legis date moysi Tempus laudis matutine significat tempus gratie a resurrectōne vsqz ad finem mundi in quo tempore deuz laudare tenemur. de bonis nature. que in illa hora nobis contulit creando de bonis gratia. que in illa nobis contulit resurgendo. ⁊ de bonis glorie. que in ea nobis dabit resuscitādo. Sane nocturnale officiuz media nocte canitur ꝓpter q̄nqz ratōes. ¶Primo quia ꝑmogenita egipti de nocte interfecta sunt ⁊ ꝑmogenita israelis saluata. Ut igitur dñs nobis fuet ꝑmogenita nostra. i. hereditatem regni celestis. quā nobis ꝑmogenitus dei filius acquisiuit. ideo ei canimus officium nocturnale. ne simus sicut esau. qui ꝓ edulio lenticule rufe pdidit ꝑmogenita sua. Secūdo quia dei filius fuit media nocte nat⁹. iurta illud sap̄. c. xviij. Bum medium silentium tenerent oīa ⁊ nox. ꝛc. vsqz a regalibus sedibus. venit ihesus filius tuus. Ut ergo ipius natiuitati grati simus eum de nocte laudamus. ⁊ gratias de ipius natiuitate agim⁹. Tertio quia christus in nocte hac hora captus ⁊ illusus ē a iudeis. ea etiam hora spoliauit infernum. large noctem accipiendo sez ante lucem. ¶Mane vero surrexit. ¶Sed dia etiam nocte ad iudicium venturus asseritur. Unde statutum fuit vt in die vigiliarum pascbe ante noctis medium dimittere non liceat ꝓlos expectantes christi aduentum. vt dicetur in sexta pte sub sabbato sancto. Ideo hac hora deum laudam⁹ gratias agentes de ipius captione. ⁊ patruz liberatōne. eius etiam aduentū solicite expectantes. Quarto vt noctes delictoꝝ nrōꝝ illuminentur. Unde paulus ⁊ silas in vinculis existētes. media nocte orātes hymnū cūctis audiētib⁹ dixisse memorant. vbi terremotu repente facto ianua sponte patefacta est. vt eoꝝ vincula ilico sūt soluta. Quinto ꝓpter carnis illecebras psallendo ⁊ orādo edomādas. q̄ sic̄ dr ecclīastes. xxij. Uigilia honestatis domat carnes Scienduz ãt est q̄ in ꝑmitiua eccīa mīstri eccie ter de nocte interpolatum surgebāt ad diuinū officiū celebrandū. tria in ꝫ tpa designantes. vicz tempus añ legem. tēpus sub lege. ⁊ tēpus grē. Surgebant ei ꝑmo circa ꝑmum somnuz q̄ vulgus solet ire dormitū. secdo circa mediā noctem. Tertio paululū ante diem. sic ordinātes officiū vt nocturne finite ⁊ lectōes cū suis responsoriis plecte esset ꝓsq̄z luceſceret. apparente vo aurora pulsatis campanis cantabāt. te deū laudam⁹ ⁊ matutinas laudes. Ad ꝑmā nocturnaz pontifex soluz ⁊ mīstri eccie surgebāt. que sine inuitatorio cantabatur. ꝓ eo q̄ nullus ad hanc inuitabatur. Et vocabatur vigilia. q̄ habuit inituz a pastoribus vigilias noctis sup greges suos ꝑuantibus. In ꝑcipuis tñ solēnitatib⁹ ꝓlius tota nocte in dī laudibus ꝑsistebat. sed illud sublatū est et ieuniū loco illius vigilie ordinatū. ꝑut dicetur i sexta pte sub quarta feria tertie hebdomade de aduentu Ad secdam nocturnā surgebāt mīstri simul ⁊ ꝓlugati tam mulieres q̄z viri. q̄ cū inuitatorio dicebatur. ad significandū angelos inuitantes pastores ad videndū regē natū. Ad tertiā surgebāt oēs ꝑmuniter. Sed postea algescente caritate. cū oēs tam mīstri eccie q̄z ꝓlius surgere ad nocturnū officiū pigritarent. statutū est vt omēs media nocte surgerent. iurta illud ꝓphete. ¶Media nocte surgebā. ꝛc. ⁊ totum noctis officium continue cantaretur ⁊ plures adhuc illa hora surgūt. Quia vero q̄dam nocturnis delicijs pluſq̄z dei seruicijs vacantes institutōem hmōi nō ſuabant. ꝓsequenter statutuz est vt saltem tpe ꝓlixe nocturne oēs surgāt. ¶Potest et dici q̄ quattuor sunt eccie hostes. ſuperiores id est demones malignantes. inferiores. i. boīes aduersantes. interiores. i. ꝓcupiscentie carnales. ⁊ exteriores. i. illecebre seculares. Be ꝑmis inqt ap̄lus. ¶Non est vobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinez. sz aduersus spūalia nequicie in celestib⁹ Be secdis ps. Supra dorsum meum fabricauerūt pctōres plonga. ini. si. Be tertijs ap̄ls.

Caro ꝯcupiscit aduersus spūm. spūs autē aduersus carnē. De quarto. io. Nolite diligere mundū neq; ea que sunt in mundo. q; quicq̄d est in mundo. aut est ꝯcupiscentia carnis aut oculoꝝ aut superbia vite. Aduersus hos quattuor hostes rectores ecclesie debēt quattuor noctes vigilias solicite custodire. Nam pastores custodiebāt vigilias noctis supra gregem suum videlicz conticinium gallicinium intempestum et antelucinium. in quibus obsesse ciuitatis custodes vigilant alternatim. Idcirco ergo vigilias custodire debent ꝯtra fallacias ꝓmoꝝ hostium. scōam contra versutias secundoꝝ. tertiam ꝯtra tertias. quartam cōtra quartas. Et ideo nocturnū officium in quattuor ēptes distinctum. scz in tres nocturnos ⁊ matutinas laudes. qđ p q̄ttuor noctis vigilias ꝓtra dictas q̄ttuor hostiuz psecutiones antiquitus eccia decantabat. Idcirco in memoriam illius laudabil' consuetudinis ⁊ deuotōis antiq̄ꝝ in tempore estiuali celebrat eccia nocturnū officiuz in tempore ꝓme nocine. licz q̄nq; tēpestiui quod q̄dam vigilias sub antiquo nomine vocant. ⁊ spāliter in festiuitatibus beatoꝝ iohannis baptiste. petri ⁊ pauli. ⁊ assūptionis beate marie. q̄ sunt p̄cipue illius tēporis solennitates. ⁊ hoc facere incipiūt i ipō festo beati iohannis in crepusculo. pro eo q; ipe fuit finis veteris testamenti. ⁊ initiū noui. Romani etiam adhuc in omnibus p̄cipuis festiuitatibus totius anni in sero dicunt tres psalmos ⁊ tres lectiones. quas vigilias vocant. ⁊ in nocturnis idem repetunt ⁊ totū officium matutinū perficiunt

Rursus in memoriā dicte deuotionis antiquoꝝ ter in nocte surgentiū. tres noctinos dicim⁹. q̄ ⁊ inde nomen ⁊ originez habuerūt Et nota q nocturna. ne. ponit p hora. sed nocturni. noꝝ. p officio. Vel noctina. ne. est collectio psalmoꝝ q̄ dicūtur ante lectiones in dñica vel et in psestis diebus. Nocturne in plurali dicūtur tpa in q̄bus psalmi cantātur. Nocturni. noꝝ. dicunt. ix psalmi ⁊ ix lectiones cū suis respōsoriis in solēnitatibus. Sane p nocturnas excubias dyaboli vitam⁹ insidias. ⁊ iō nocte surgentes. currim⁹ cāpanis auditis ad eccias. veluti exercit⁹ ad militiā audito clangore tube. Adulam igit regiā. i. eccīam ingredientes ad altare inclinam⁹. q; q̄ regē milites adoram⁹. ecce enī ei regis milites sum⁹. Inclinantes āt trinā facim⁹ oratiōem dicentes ter pater noster. ꝓmonem ad patrem ⁊ filiuz ⁊ spūm sanctū dirigentes. Cum ad p̄cem loq̄mur ad mediū altaris intentōne cordis et statu corporis nos pūtam⁹. ppter p̄is potentiam ⁊ nrām pseuerantiā. Cum ad filiū loq̄mur ad sinistram altaris ptem nos cōuertim⁹. ppter ipius ermanitōem ⁊ nostri lapsi⁹ offensionē Cū ad spūm scūm loq̄mur ad altaris dexter transim⁹ ppter ipi⁹ benignitatem. ⁊ nostram gratie psecutiōem. Quidam tñ ad hoc habēt speciales orationes. Deinde q̄dam psalmos graduales incipiunt. de q̄bus dictū est in phemio buius ptis

Sacerdos itaq; nocturnū inchoās officiū. a dño q̄ ē alpha ⁊ o. i. p̄ncipiū ⁊ finis. ⁊ bonoꝝ largitoꝝ oīm incipit Et quoniam scriptum est io. xv. Sine me nihil potestis facere. Etiā os aperire petit ante oīa fiducialiter ab eo q̄ dicit. aperi os tuū ⁊ ego adiplebo illud. vt ei os aperiat ad digne ipm laudandū dicens Domine labia mea aperies ⁊ os meum. ⁊c. Quia non est speciosa laus dei in ore peccatoris. nisi ipe in laudez sui illius os aperire dignetur. iuxta illud p phete. quare tu enarras iusticias meas. et assu. test. m. p os tuū. Finit et ℞ officiū i ipo deo dum dr. deo gratias. vt initium ⁊ finis circulariter referant ad eum qui est alpha ⁊ o. Et q̄ dicitur aperies. ponitur tempus p tempore id est aperi. Rursus petit sua labia aperiri. quoniam p̄udem in completorio nos deo cōmendauimus. ⁊ os et pectus signo crucis munientes cōclusimus. q̄re merito nunc eum p̄catur vt labia clausa aperiat ad laudandū. Chor⁹ vo ad notandū armoniam nō mutata psona respōdēs dicit. Et os meū annū. laudem tuam. Est enī vera armonia vt sit credentiuz cor vnū ⁊ anima vna. Act. c. iiij. Et in tali vnitate deus laudat. Quia vo dyabolus de-

laudem abhorret. ppt̄ q̄ deū laudare volē/tem satagit impedire. nā ꝓtempt⁹ pharao id ē dyabolus surgit in scandala. ido eccīa ne succūbat statim īpetrata loq̄ndi licētia orat dicens alta voce. Deus in adiutoriuz meū intende. Chorus rn̄dens dic̄. Dñe ad adiuuandū me festina Sane p̄missis duo bus habitis vicz grā p quā os aperit̄. z dy/abolo p auxiliuz dei repulso nihil aliud re/stat nisi laudare. Un̄ statim eccīa laudans subiscit. Gloria patri ꝛc. De q̄ in p̄obemio dictū ē. Uerum q̄ non sufficit deū lauda re nisi et ad laudandū alios inuitem⁹ vt q̄ audit dicat veni. apo. vlt̄. z cotina cotinā trabat. exo. xx. ideo seq̄tur inuitatoriū z inuitatoriuz psalmus Uenite exultemus. Ubi multiplex causa reddit̄. q̄re deo exul/tare z iubilare debem⁹. dū ibi dr. Quoniā ds magnus ꝛc. Et vltimo assignat cā scz ne in/grati sim⁹ sic iudei q̄ ppter suaz ingratitu/dinē z malicīā terrā p̄missiōis nō intrauerūt. Un̄ dr ibi. Si introibūt in requiē meā. q̄i dicat non. Inuitatoriū āt alta voce dicit q̄i mater eccīa p illud inuitet oēs ad p̄siten/dum dño. iuxta illd. Uenite filij audite me qđ notat scds vsus. Præoccupemus. ꝛc. Hinc est q̄ in q̄busdam eccīis iacentes ad orōem ante matutinū ante singula altaria statim cū audiūt cantari. venite exultem⁹. chor intrant. Incipiens ei inuitatoriuz est q̄i preco. tanq̄z tuba exaltans vocem suam Præmittitur q̄z inuitatorio vox humilis. sed cū venitur ad psalmū inuitatoriū exal/tatur. q̄ eccīa p̄mo secreto q̄si ostio clauso laudat deuz ppter se. sed postea manifeste propter alios vt ardor accendat p̄timos. Hinc ergo est q̄ in p̄cipuis festiuitatibus inuitatoriū q̄i voce valde demissa inchoat sed cum venit ad vsum. hodie si vocē e⁹. ꝛc. exaltatur ne q̄s corde forte obdurat⁹ de vo ce nō audita causetur Un̄ esa. Quasi tuba exalta vocem tuā Rursus voce demissa in choatur ad notandum q̄ in p̄mitiua eccīa ꝑtīus clam ad fidē z ad christū colendū in/uitabat. Sed postea vox exaltatur vt ostē dat q̄ hodie libere inuitat p̄dicatur z ado/ratur. Item inuitatoriū ipm a dalīq̄s vsus illi⁹ psalmi. veīte. repetit̄ integre z ad alios imp̄fecte. q̄ licet omēs p ipm inuitatoriuz ad laudes z gl̄am dei inuitētur. aliq̄ tñ per fecte z aliq̄ imp̄fecte hanc inuitatōem recu/piūt. Dicitur aūt series integre. q̄ illi inui/tatōem integre recipiūt. q̄ perfecte laudes deo referunt. Imperfecte aūt laudes referūt q̄ nil quod nō sit laudis interponūt Quia ergo senarius est p̄mus numerus p̄fectus quod patet. q̄ ꝓstat ex suis ptibus aliq̄tis scz vno duobus z tribus. ideo series integre repetitur. Ter vo imp̄fecte repetitur. ppter illa tria hominum genera qui ad cenaz in/uitati inuitatōem non receperūt scz auari superbi z luxuriosi. vt dicet in vj. pte sub scda dñica post penthe. Uel ppter nostram in tribus scz in corde. in ore. z in opere imper/fectōem. Ceterum epiphanie officium in/uitatorio caret p̄out ibi in sexta pte dicetur. z etiam mortuorum officium. nisi funere p̄sente. quia in illo officio christi exequias imitamur. non enim in parasceue dicitur.

Adhuc quia non sufficit deum ore lau dare. nisi z mente laudetur. ideo post inui/tatoriuz subiscitur hymnus. id est laus di. Item quia post inuitatōnem ꝓsequenter multi deum cū letīcia laudant. iuxta illud. audiuit z letata est syon. iō post inuitatori/um cātatur ꝓmuniter hymn⁹. Tertio dicit hymnus in signū q̄ sicut legitur in actibus apostolor gentes gauise sunt q̄ ad fidē vo cate sunt Ideo q̄ uter nō sufficit laus oris z cordis nisi z opus sequatur q̄ fides sine operibus nō p̄dest imo mortua est. iō post hymnum sequūtur psalmi qui bonaz opatōnem designant Dicuntur etiam an tiphone q̄ significant caritatem sine q̄ op⁹ non p̄ficit. z versiculi de quib⁹ in p̄bemio dictū est Post vsus aūt lectōes p quas doctrinā habemus dr oro dñica. Primo ad notandū q̄ q̄ eget sapīa z intellectu do/ctrine. postulet illam a deo q̄ scdm beatuz iacobū dat affluenter omibus z nō imp̄pe rat. Secdo vt ipius orōnis auxilio p̄ficiat nobis versus intentio. Tertio vt per illam dyaboli tempatōnes pellantur. Ille ei sen tiens nos velle lectōes legere. i q̄bus sctor

victorie ꝓtra ipm̃ habite legũt. satagit nos acrius impugnare. Uñ nos illa oꝛõne munimus. Dicit̃ ãt secrete. p qõ secretũ regis ꝓsiliũ intelligẽ vt ꝓpposite similitudis pseq̃mur exemplũ. ⁊ vt diligenti⁹ capiatur. vel qꝛ in ea loq̃mur deo. Ultima tñ ps patent̃ ꝓcluditur vt pateat ad q̃d oratio ipa dicat̃ scz ne lectoꝛ p fantasiam temptationum eferatur. ⁊ auditoꝛ a lectõis intellectu ⁊ profectu fraudetur. De hoc sub titulo de ꝑma dicetur. ¶Per preces vero que dñicam oratione añ lectões sequũtur imploꝛatur sanctoꝝ intercessio ad obtinendum quod in ipsa oratione postulatur. Oramus enĩ dominum vt mittat operarios in messem suam. ⁊ aperiat coꝛ nostrum in lege sua. et in preceptis suis. ne semen verbi dei quod auduri sumus. aut volucres comedant. aut spine suffocent. aut in petra vbi nõ habet humorem arescat. Consequenter lectiones que sunt doctrina subijciuntur. et post lectões responsoꝛia. q̃ bona opa sig̃ficant. De q̃bus in prohemio dictum est.

Illud aũt considerandum est q̃ in diebus festiuis ⁊ dominicis tres dicimus nocturnas. in profestis vnam. Siquidem in trium nocturnoꝝ officijs tria tempoꝛa repꝛesentamus. scz tempus ante legem. tẽp⁹ sub lege. ⁊ temp⁹ gratie. q̃z quodlibz trib⁹ distinctõnibus variatur. Tempus ante legem has distinctões habuit. ¶Pꝛima fuit ab adam vsq; ad noe. Scõa a noe vsq; ad abꝛaam. Tertia ab abꝛaam vsq; ad moysẽ Tempus sub lege has distinctões habuit. ¶Pꝛima a moyse vsq; ad dauid. Scõa a dauid vsq; ad transmigratõem babilonis Tertia a transmigratione babilonis vsq; ad chꝛistum. Tempus vero gratie has distinctões habuit. ¶Pꝛima distinctio fuit apostolice ⁊ euãgelice predicatõis. Scõa tempus impugnatõnis ꝑ hereses emergẽtes. Tertia temp⁹ pacis q̃n scz hereses eliminate sũt. ¶Recte ãt tres nocturni pꝛẽs seu fideles vtriusq; tpis significãt. q̃ vigilãtes p dei laudem ad eternã puenient laudẽ. Uñ apostolus. Omues ¶stabimus ante tribunal iudicis. et nos q̃ viuim⁹ ⁊ q̃ resideui sumus nõ ꝓuenient⁹ eos q̃ dormierũt Quia ergo illi bonis insistentes opib⁹ bñ vigilauerũt. merito ⁊ nos vt eoꝝ meritis imitati placere ⁊ ix. ordinib⁹ angeloꝝ sociari possimus. in nocturnali officio sub antiphonarũ psalmoꝝ versuũ lectionũ responsoꝝ nouenario deo laudes canimus ℣ In tp̃e ad dilectõem. psalmi ad actõnem. ℣sus ad exercitatõem. lectões ad dei cognitõem. responsoꝛia ad gaudiũ ⁊ cãtũ ptinẽt angeloꝝ. ¶Nouenarij ℣o antip̃ax. psalmoꝝ. lctõnũ ⁊ responsoꝝ ꝑ eode accipiũtur q̃ntũ ad numeri sig̃ficatõez. De ℟ et dicetur ĩ vj. pte subfesto natalis ⁊ sub feria q̃nta cene dñi. ⁊ sub ti. de. vij. diebus post pascha. In q̃busdam tñ eccl̃is q̃n dicitur. te deũ laudam⁹. nonũ responsoriũ nõ dicitur. ¶Pꝛemissas itaq; trium temporũ nouem diuersitates seu distinctões inuenimus in nocturnis solẽnitatũ sanctoꝝ ⁊ dominicaꝝ. In solẽnitatibus eĩ sanctoꝝ tres nocturnas celebrãtes imitamur excubias celestis hierusalez. que edificatur vt ciuitas ⁊ ꝓseruatur ꝑ angeloꝝ excubias. qui trini trinas distiguũt. dum ter tria trinitati concinunt. sic et nos qui in illam credimus tres nocturnas celebramus. Imitamur etiam in hoc pꝛmitiue eccl̃ie tres interpolatas excubias que ter in nocte surgebant ad ꝓfitendum dño. vt ꝓmissum est Siquidem canimus. ix. antiphonas. ix. psalmos. ix. lectões. ⁊ ix. responsoꝛia. videlicet in vtroq; nocturno tres. siue tria. ad notandum omnes electos qui fuerant ante legem sub lege ⁊ sub grã associatos esse in cognitõne sancte trinitatis. ix ordinibus angeloꝝ. ⁊ in celis ipi trinitati congaudere. ⁊ vsq; in fine sociabũtur. Sic̃ autem angeli pꝛioꝛes electis fuerunt. ita et psalmi lectões ꝓcedunt In dominicis q̃z diebus in quibus aliud festum non occurrit tres nocturnos celebram⁹. Et dicũt in ꝓmo nocturno duodecim psalmi ⁊ tres antiphone. q̃z q̃libet respõdet q̃tuoꝛ psalmis. ⁊ in pleriq; locis vnũ. gl̃a patri. quatuoꝛ psalmis respondet Sane dñicam diem dominus sua resurrectõne glorificauit. ⁊ in ea angeloꝝ consoꝛtũ ꝓmeruimus

Unde dñica nor dñicam resurrectõez nobis ad memoriã reducit. z et resurrectõem oim fideliũ q̃ ab initio mũdi fuerũt z vsqz ad finẽ seculi futuri sũt. qz i resurrectõe dñi oim elector resurrectõ sigficata est Ad mũ nocturnũ recolit tpus añ legẽ. tpus scz legis natural'. duodecim psalmis illi9 recolit resurrectõem oim scõr illi9 tpis pticulariter. xij. pr̃archar q̃ tũc maxie viguerunt z vigilauerũt a q̃bus ptus dñi in xij. tribub9 fuit ppagat9. q̃ fuit dño ptus peculiaris. sicut in tpe grẽ. xij. apli p̃ ceteris pfulserũt. Quaternari9 psalmor numerus. uij. pncipales seu cardiales vtutes ptẽdit. vicz prudẽtiaz iusticiã fortitudinẽ z tpantiã. q̃s credimus scõs pr̃archas suo tẽpe p̃ ceteris habuisse z aliis exemplo mõstrasse. Tres antiphone fidẽ scẽ trinitatis siue dilectõem in ea ostendũt. Quar quelibet rñdet q̃ttuor psalmis Nam q̃libz tenẽs fidẽ scẽ trinitatis q̃ttuor pmissis vtutib9 ẽ q̃drat9. Ciuitas eri q̃dr̃o posita ẽ. sic̃ habet apoc̃. c. penul. Jõat q̃ttuor ps. sub vno gl'a dicũt nec sepant. qz q̃ttuor pmusse vtutes inseparabiles sũt scz q̃ bz vnã bz omẽs. sic̃ pbat aug9 Jtẽ in eo q sub vna glorificatõe trinitatis q̃ttuor psalmi copulant oñdit dictos pr̃archas in vna fide trinitatis dictas q̃ttuor vtutes habuisse z ceteris exemplo mõstrasse. Uel q̃dã omnes psalmos pme nocẽ sub vna antipha cãtant. ad notandũ delectatõz quã bñt in cognitiõe trinitatis. Quidam et ad quẽlibet psalmũ dicũt gl'a. sed p tres ãtiphonas eos distinguũt. qz q̃libet teneť ex suo dono reddere laudes trinitati ex hac delectatõe quã bz i cognitõe trinitatis Et attẽde qr in pma distinctõne tpis añ legem vigilauerũt abel enos enoch z lamech. q̃b in pr̃imis q̃ttuor ps. innuit. Btũs vir cantat abel. q̃ tã q̃z lignũ plantatũ secus decurs9 aq̃r dedit in tpe suo fructũ iusticie. dũ p iusticia pseruanda succubuit. Quare fremuerũt cãtat enos. q̃ dño in timore seruiuit. duz nomen dñi invocauit. Bñe q̃ multiplicati sũt. cãtat enoch. quẽ dñs suscepit dũ eũ in paradisũ transtulit. Bñe ne in furore cãtat lamech. quẽ dñs exaudiuit dũ ei talẽ filiũ dedit. qui genus hũanũ a furore dei i archa saluauit Quia igit q̃ttuor dũtaxat psalmi dicũt. iõ duo psalmi de matutinali officio sb̃trahũt vicz. cũ invocarẽ. z vba mea Et iõ illi potiꝰ q̃z alij. qr pmus sp in ꝓpletorio z scõus i sec̃ cũda feria ad laudes dr̃ Jn scõa vo distinctõe pmi tpis vigilauerũt noe sem heber z phare. q̃b i seq̃ntib9 q̃ttuor psalmis innuit Bñe dns me9 cantat noe. quẽ dñs in illa generatõe iustũ invenit. z iõ aq̃s psequẽtib9 saluũ fecit. Bñe dñs noster cãtat sem. quẽ dñs gl'a z honore coronauit. dũ eũ sup fratres pr̃is bñdictõne sublimauit. Cõfiteborr tibi cantat heber. q̃ mirabilia dei narrauit. cũ ciuitatẽ gigantiũ dissipauit. Jn dño confidit cantat phare. qui in vibe caldeor positus i dño confidit. c9 pars calicis ignis z sulphur ertitit. Jn tertia distinctõne pmi tpis vigilauerũt abraam ysaac iacob et ioseph. q̃b seq̃ntes psalmi declarãt Saluum me fac cãtat abraã. quẽ ds saluũ fecit in e9 tpe sctus defecit. qr ydolatrie fuiũt Usq̃z q̃ cãtat ysaac. quem dñs i sacrificio respexit. Dixit insipiẽs cantat iacob q̃ spes dñi fuit Uñ ibi dr̃. Exultabit iacob z letabitur isrl'. Bñe q̃s habitabit cãtat ioseph. q̃ fuit sine macula. dũ adulteriũ recusauit. Scõm vo nocturnũ dñicale. siue tres psalmi qui tũc dicũt cũ trib9 antiphonis. z trib9 glorificatoib9 recolũt resurrectõnem eor q̃ sub lege mosaica fuerũt. z licet tũc multi sancti fuerũt tñ tres ordines fuerũt. scz legislator cũ suis imitatorib9. z psalmista cũ suis. z pphete. Fuerũt nãq̃z aliq̃ doctrina legis contenti. Fuerũt et aliq̃ q̃ cuz dauid vel ad modũ ipius dño psalmos decantauerunt añ archã e9. Fuerũt z ppĥe q̃bus datum fuit cor rigere ꝓpr̃ia doctrina et sapia sibi a deo data z predicere eis futura. ppter hos tres ordines tres psalmos dicim9. z qr isti fuerũt trinitati cũ delectatõe spũali. iõ ad singulos dicim9 gl'ia pr̃i cũ antiphona. Qui ãt oẽs psalmos pme nocẽ dicũt sub vna antipha. z oẽs scõe nocẽ sub trib9 Batten dũt. qr z si illis q̃ fuerũt tpe legis nature. revelata fuerit aliq̃ntulum veritas. illis tñ q̃ fuerũt sub lege moysi magis. z inde maior

est eis exultatio. qđ notat antiphana tripli-
catio. Preterea illis q̄ fuerunt sub lege na
ture. pmissa fuit hereditas. sed bis q̄ fuerūt
sub lege moysi collata Et nota q̄ in pma
distinctōne tpis legis vigilauerūt sacerdo
tes vt aaron cū docuit. qs exp̄mit psalm⁹.
Conserua me. qz dñs pars fuit hereditatis
z calicis. In scda iudices vt gedeon duz iu
dicauit. qs exp̄mit psalm⁹. Exaudi dñe iu-
sticiā meā. qz iudiciū p̄dixit de vultu oīpo-
tentis. In tertia reges. vt salomon dū p̄l'm
rexit. qs insinuat ps. Diligā te. qs dñs p̄sti
tuit sup gentes. In tertio vo nocturno
tres ps. dicim⁹ recolētes resurrectōez oīm
illoz q̄ tpe gratie siue in nouo testamento
in tribus mūdi ptibus. scz asia africa z eu-
ropa viguerūt z vigebūt. Et q̄ tpe gratie
maxime facta est reuelatio z impletio veri
tatis. ideo psalmi illi cantant sep⁹ cū anti-
phonis habentib⁹ alla ad mai⁹ gaudiū de
signandū. put plen⁹ in sexta pte sub natali
dicet. Hinc et ē q̄ in q̄busdā eccīs sp in oī
tertio nocturno siue dñicali. siue festiuali. le-
ctōnes ex nouo testa. subiciūt scz expositō
nes euāgelioz. Et dz. Te deū laudamus.

Et attende q̄niā in pma distinctōe tpis
grē vigilauerūt apli q̄ exp̄munt in ps. celi
enarrāt. q̄ in omēz terrā exiuit sonus eoz.
In scda martires q̄s declarat ps. Exaudi-
at te. q̄ dñs p̄terit eos in die tribulationis
eoz. In tertia p̄fessores q̄s innuit ps. Bñe
in vtute. q̄ nō sūt fraudati volūtate labioz
suoz. Illud ergo interest inter. xij. ps. p̄mi
nocturni q̄ sine antiphonis dicūt. q̄ñ qui
libet eoz hz antiphonā. z tres psalmos alt
oz nocturnoz q̄ cū antiphonis dicuntur
qđ interest inter. xij. p̄archas q̄ peregrini
erāt z sperabāt hereditatē quaz eoz posteri
possederūt. z eoz posteros q̄ terrā p̄bus
eoz p̄missam hereditauerūt. Inter illos q̄z
tres p̄s. tertij nocturni q̄ dicūt cū antipho-
nis habētib⁹ alla. z illos scōi nocturni q̄ dicū
tur cuz antiphonis sine alla illud interest.
qđ interest inter illos q̄ habuerūt testamētū
imitandū z eos q̄ habēt non imitandum.
Maioz nāq̄z est gloriatio noui q̄z veteris
testamenti. z de perceptis q̄z de promissis.

Premissi igit̄ tres nocturni sūt illi tres
anni ficulnee quā dñs inutilem inuenit di
cens de illa. Dimitte me vt succidā. Et re-
sponsū est ei. Adhuc dimitte eā h anno vt
circūfodiā eā z mittā stercora. Cantamus
ei in pma nocturna vt recolentes facta pa
trū q̄ sub lege nature fuerūt. nō inutiles in
ueniamur. Cantam⁹ et in scda z tertia vt
recolentes facta patrū q̄ sub lege mosaica
et q̄ et añ nos fuerūt sub lege grē. nō inuti-
les inueniamur. Et si inutiles sim⁹. oportz
q̄ pastor noster fodeat circa nos dicēs. re-
ducendo nobis ad memoriā mortē illoz
q̄s vidimus paulo ante florere. Fili vide
q̄z fortis fuit ille. q̄z nobilis. q̄z diues. q̄z po
tens. z ecce ad momentū trāsiuit. Oportet
et vt stercora ponat. pctā videlicet añ ocu-
los nrōs ponendo. z si hoc nō hz effectū di
cat. In primo est q̄ dñs ad radicē arboris
securim ponet. z si te inutilem inueniet in
ignē eternū vbi ppetuo p̄buereris p̄sciet.

Dicto de nocturnis festiuitatū z dñica
caz. nūc de nocturnis ferialibus siue nō so
lenniū diez pauca dicam⁹ Et q̄dem in illis
dicim⁹. xij. psalmos vt nos do debere ser-
uire in. xij. noctis horis ostendam⁹. cuilibz
horе vnū psalmū attribuentes. cū nō possi
mus iugiter deo seruire. put in pheio dictū
ē. Olim q̄dem varie psalmi canebant Aā
alij q̄nquaginta. alij plures. alij pauciores
dicebāt. Sed angelo reuelante p̄ēs cōue-
nerūt. vt. xij. dicerent. Qui psalmi bini z bi
ni dicūt. ad notandū q̄ sine caritate q̄ ad mi
nus inē duos p̄sistit laudes nostre vl opa
nrā nihil p̄sūt. In q̄busdā tñ eccīs i die⁹
pfestis inē duos psalmos gl'a p̄i inponit
ad notandū q̄ christ⁹ ē dei z hoīm mediator
In alijs vo eccīs duo psalmi sub vno gl'a
p̄i terminant. ad notandū q̄ laudes nostre
tūc deo accepte sūt si in caritate maneam⁹.
z sic inē duos psalmos nihil inponunt. qz
inē deū z p̄imū in q̄z dilectōne caritas p̄-
prie p̄sistit medium nō habetur. Et sm Bi. xij
psalmis series tantū gl'ia p̄i dz. sic sex sunt
mūdi etates. Preterea sic hom̄i a natiuita
te vsq̄z in finē vite sex etates naturaliter ac-
cidūt. ita in q̄tidiano nocturno series dicit

glā pñ. vt recolam⁹ qz vsqz ī finē ī dilectiõe pseuerare debem⁹ ℣ Propt eandē et causā tūc sex antiphe dicūtur. q̄ qđ significent in phemio dictū est. Vel ppter sex opa miseri cordie. q̄ si obtenuerī⁹. de tenebris hui⁹ noctis vel mortis ad verā lucē ⁊ vitā puenie/mus eternā. Tres q̄z lectões q̄ tūc dicūtur doctrinā electoꝝ trīū tpm significāt. Et cū ipis interpolate tria responsoria dicuntur ad notandū q̄ quicq̄d electi in trib⁹ tpibus docuerūt. ⁊ quicq̄d in tribus etatib⁹ agī⁹. ad dñi trinitatē referim⁹. ⁊ trinitatē in fide spe ⁊ caritate glorificam⁹ ℣ Responsoria enī a respondendo dicūtur. Ad hoc tres lectō nes dicūtur. qz dñs tres posuit vigilias di/cēs. Si in pma. si in scda. si in tertia vigilia venerit. ⁊ ita inuenerit. beati sunt serui illi. Que tres vigilie tres etates designant. scz puericiā. iuuentutē. ⁊ senectutem. in q̄bus bene vigilando deū laudare debemus. Et nota q̄ psalmodia triuz nocturnoꝝ tā dñi/calū q̄z ferialū dicta vocatur. Vñ exo. ca. uj. Nam trium dieꝝ ibimus in solitudine

Sane greg. vij. ꝓstituit vt in die resurre ctõnis vsqz in sabbatū in albis. ⁊ in die pen thecostes vsqz in sabbatū eiusdē tres psal/mi tantū ad nocturnos. tres q̄z lectiões di cantur. Qibus vo alijs diebus p totū ānū si festiuitas est nouē lectões legantur. alijs vo dieb⁹ scz in ferijs. xij. ps. ⁊ tres lectões le gantur. In dñicis vo diebus exceptis dñi/cis pasche ⁊ pentecostes. xviij. psalmi ⁊ ix. lectões dicātur. Illi āt q̄ singulis diebus p̄ter hebdomadas pasche ⁊ pentecostes tantū tres psalmos ⁊ tres lectões dicūt nō ex regula scōꝝ patꝝ. sed ex fastidio ℟ facere ꝓbātur ℣ Nocturnis finitis campane pulsantur ⁊ te deū laudamus alta voce cā tatur. ad notandō q̄ manifeste ⁊ mirifice ec/clesia tpe grē laudat deū. ⁊ ad signandū q̄ si bonis opibus doctrine sancte bñ respon derim⁹ ad celestē laudē cū ãgelis puenie⁹. Cantus q̄z tūc alta voce fact⁹ gaudiuz mu lieris de dracma pdita inuenta designat. Q, vo finis eiusdez canticī ibi. ℣ Per singu/los dies. ⁊c. ⁊ alij vsus seq̄ntes alu⁹ canunt significat ꝑgtulatiões vicinaꝝ. quā mulieri ppter dracmā reptam fecerūt. Compulsa/tio vo campanaꝝ ꝓuocatiõem vicinaꝝ re/ꝑsentat. In q̄busdā et eccīs lumiaria accē dūtur. ℣ Nam ⁊ mulier ipa lucerna accēsa totā domaz euertit. ℣ Hoc et significat q̄ ec clesia catholica p christū extrahit ō infemo Vel ipe himn⁹ futuꝝ gaudiū ⁊ leticiaz rep sentat. quā eccia requiescēs a laboꝛib⁹ su/is est in die iudicij ꝓsecutura. Et est sciendō q̄ cum btūs ambrosius btūm augustinuz de manicheis conuersum baptisasset dixit Te deum laudam⁹ ℣ Augustinus vo respō dit. Te dñm confitemur. Et illo dicēte. Te eternū prēm. ille rñdit. Tibi oēs angeli. ⁊c. Et sic totū illū himnū alternati ꝓposuerūt

℣ Post te deū laudam⁹. vel q̄n illud non dr. post oēs lectōnes ⁊ responsoria dr vsus a sacerdote. p quem excitat audientes vt ī dei laude pmaneant. Et dr voce magis di/missa. ad notandū q̄ nō ꝓdest clamoꝛ vo/cis nisi assit clamoꝛ coꝛdis. Ueꝝ beatus bñdictus aliter officiū noctis oꝛdiauit. nō tñ dissentiens a pmissa eccie oꝛdiatõne. vel illi in aliq̄ ꝓtradicens. sed oꝛdini suo qđdā peculiare cõstituens. Ipe nāq̄z instituit se mel dici. Deus in adiutoꝛiū meū intende. ⁊ ter. Bñe labia mea aperies. ppter reuerē tiam vnitatis ⁊ trinitatis. Deinde psalmū Bñe q̄d multiplicati. eo q̄ a somno surgēs dicit in eo. ego dormiui ⁊ somnum cepi. ⁊c Deinde in pmo nocturno sex psalmos et quattuoꝛ lectōnes cum totid̄ respōsoꝛijs cantari instituit. ⁊ tondez in scdo. p B vitaz ꝓtemplatiuam innuens ⁊ actiuam Senarius ei psalmoꝝ numerus vitam designat actiuam. in q̄ sex miscdie opa cōuenit exer/ceri. si q̄s ad ꝓtemplatiue vite pfectiõez vo luerit puenire. q̄ p̄ quattuoꝛ euangelia designt ⁊ p quattuoꝛ lectōnes similiter figuratur. Quaternarius q̄dem numerus apō mo nachos quadratam stabilitatem. ⁊ cuā ge licam in sanctis exprimit. seu quadruplicem sensum scpturaꝝ ppter quadrigas amina dab. i. historalez. allegoricū. tropologicuz. ⁊ anagogicū. In tertio vo nocturno tria cantica cantari instituit in laudē trinitatis. a q̄ nobis vite pfectōem dari cum caritate

credimus ⁊ speram⁹ Cantāt ātilla cantica cū alīa. qō ē canticū celestis leticie vt p hoc totā ⁊nitatē cē dignā celesti laude oñdatur ⁊ ad quā plene laudādā ñ sufficit laus humana. Quattuor vo lectões de euangelio q̄ sequūt̄ sig̃ficāt q̄ laudatores dei p q̄ttuor euāgelistaꝝ doctrinā debēt cē q̄ttuor vtutibus insigniti. p q̄ttuor et respōsoria laudātū alacritas desig̃t. Sed ne ß bonū agētes illud sibi ascribāt. sed totū dei laudi attribuant. ⁊ se illi⁹ suos oñdant subiūgit. Te deū laudā⁹. Postea legit euāgeliū qō sig̃ficat denarū. i. vitā eternā q̄ digne deū laudātibus in fine reddet. Ad qō seq̄t amen. i. fiat nob qō ex euangelio credimus ⁊ speram⁹ Hymnus vo q̄ seq̄t scz te decet laus ꝛc. gaudiū qō sci p⁹ labore habēt de remuneratōe denarij significat Monachi ātnūq̄z nouē lectões dicūt nisi in exequijs mortuorum. Uñ ⁊ in triduo añ pascha nouem dicūt q̄i exequias dñi repñtantes. Ad laudes autē instituit psalmū illū Deus misereat nostri ꝑmo absq̄z antiphona decantari. Tum q⁹ tenebris fatiscentib⁹ diluculo matutīe laudes cantant. ⁊ in eo dr. Illumiet vultū suū sup nos. Tū q⁹ ß officiū ad dñm ptinet resurrectōez. p quā accepimus misc̄dias ⁊ bñdictiōem. Rursus monachi dñicā orōem in voce dicūt ꝓpter simplices q̄ eam nō intelligūt. aut obliuiscunt. ⁊ ꝓpter vsutos q̄ spinam odij gerētes in corde frēm odiunt. nolentes dicere. Dimitte nob de. no. sic ⁊ nos di. de. no. Hoc igit̄ dicere ꝓpellūt̄ i publico vt purgent̄ ab illo vicio. tam i fine noctis. i. i matutīs laudib⁹. q̄z i fine diei. i. in vespis. vt noctē aut diē nō ptranseāt sine reconciliatōe frīs. In alijs āt horis ñ dicūt in voce q⁹ sepe ꝓtingit fratri frēm irasci. ⁊ quodam furoris impetu ꝓmoueri. q̄ licet statī animū nō cohibeat. expectandus tñ ē ad veniam. Sufficit ei si sol nō oriat sup iracundiā e⁹. nec et occidat. sic dicit aplūs. Dicūt etiam q̄ttuor solūmodo psalmos ad vesp as. put in. vj. pte sub ti. ō tpe aduētus dicet Nō vacat et a misterio q⁹ monachi se toto corpore ab oriēte in occidentē girant. sig̃ficantes deū vbiq̄z adorandū fore. q̄i vbiq̄z ꝑsentem. vel q⁹ rōnabili motu ab ortu nrē natiuitatis vsq̄z ad occasū mortis euz seq̄ tenemur. sicut ⁊ firmamentum naturaliter vertit̄ ab oriente in occidentē. Hoc et q̄dam designant eccie in q̄bus dicētes. gl'a p̄i se inclinātad orientē. ⁊ subdētes. sic erat. ꝛc. se vtūt in occidentē. Deuotio ei in diuinis officijs est ꝓuanda. Quia vo monachoꝝ officium ad nos nō ptinet ad ꝑsens de illo sufficiat ß dixisse Ultimo nota q⁹ monachoꝝ ordo figurā cherubin q̄ int̄ angeloꝝ ordines eximioꝝ ꝓdicat habere ꝓbat̄. Naz sic cherubin ita ⁊ monachi sex alis velātur. dicente scptura. Sex ale vni ⁊ sex ale alteri. Bue q̄dem i capucio q̄ caput tegitur demōstrāt̄ Illud vo tunice q̄ brachijs extendit̄ siue dextera ⁊ leua. alias duas dicim⁹ esse alas. ⁊ ante ⁊ retro alias duas. ⁊ sic illud q̄ corp⁹ tegitur sex alaꝝ numerꝫ implere asserit̄ Habitus q̄z eoꝝ habitū imitatur scōꝝ. Be helya nāq̄z legitur. Uir pilosus ⁊ zona pellicea accinctus renib⁹. ⁊ de ipo ⁊ de illis silibus dicit apl's. Circuierūt in melotis et in pellibus caprinis. Et de iohanne baptista inq̄t euangelista Zona pellicea circa lumbos ei⁹. Adhuc cuculla monachoꝝ sūpta ē a collobijs aplōꝝ. q̄ vt dalmatica formabantur. ⁊ i eis forma crucis ꝑferebatur. q⁹ illi se vicijs ⁊ ꝓcupiscentijs crucifigebant. Eius nigredo ē mūdi ꝓtempt⁹. lōgitudo pseuerantia in bono.

Be laudibus matutinis

Unt nōnulli qui besdre ordinē sequētes. de q̄ i ꝑncipio buj⁹ ptis dictū ē. matutinas laudes a nocturnis diuidūt. illas forę p se officiū asserētes. ⁊ mane aurora rutilante illas dicentes. put in ti. primo dictum est. Tali nāq̄z hora christus victor a mortuis resurrexit. Uñ marc⁹. Surgēs ies⁹ mane ꝓma sabbati. Uel saltē e⁹ resurrectō in matutino notificata est Tali et hora supra mare ābulauit. Merito ergo i hac hora laudand⁹ ē. vt ipe q̄ nos p suā scāz resurrectōz saluauit. supra mare h⁹ seculi nos ire faciat sicco vestigio. sic petr⁹. Hac et hora mūdus

ꝛ angelos creauit.q̄ statim post creatōem suā cantico laudes creatori suo iubilauerūt.Laudes ergo matutinas rubescēte aurora dicūt.scz in q̄rta vigilia quā lucifer totā illustrat.q̄ ꝛ matutin⁹ dr.a mane qđ est lumen.qz nob lumen mane reducit ad coronā glē obtinendā.iuxta illđ.Nō sit vob vanū mane surgere añ lucē.qz pmisit dñs coronā vigilātib⁹.Quid āt sīficet tēpus matutīe laudis dictuz ē in p̄ncipio p̄cedentis tractat⁹.Dicūt āt laudes.qz illđ officiū laudē p̄cipue sonat diuinā.quā ei facimus p eo q̄ a tenebris erroris nos ad lucez seu viā veritatis reduxit.ꝛ ad tēptatōnes dyaboli repellendas Unđ ysaie.xxvj.Expgiscemini ꝛ laudate q̄ habitatis i puluere.quia ros lucis est.De ℟ matutīali officio dicit ppha.Ad te đ luce vigilo đs Bene matutinū ꝛ vesptinū officiū ideo canimus q̄i dño iuge sacrificiū offerā⁹.Offerebāt enī dño i ve.te.iuge sacrificiū.i.mane ꝛ vespere Sed vespertinū dignio⁹ erat matutino.qz pinguio⁹ vt iudei dicūt.put sub vespis dicet̄ Nos āt p matutinū officiū itelligi⁹ legem p vesptinū saluatoris passionē.q̄ in vespa mūdi scz in sexta etate obtulit se deo p̄ri pro nob.Uñ.eleuatio manuū mearū sacrificiū vesptinū.Respondet āt ℟ officiū illi.qz ibi psalmi ponūt sub q̄nqz distinctōib⁹ p glā p̄ri.sicut ꝛ ℟.Itē ibi ꝛ ℟ himn⁹ cū lectōne et ỽsiculo.Ibi et̄ canticū marie ꝛ ℟ canticum zacharie.Quia ỽo officiū vesptinū dignio⁹ ē ppter rē dignioꝛē quā sīficat.oīa in maioꝛibus solēnitatib⁹ in vesptino solennius cātam⁹ q̄z ī matutīo.responsoꝛiū inponētes.Ysido⁹ dicit in li.ethimo.q̄ officiū matutinū ē in lucis initio sic appellatuz a stella lucifero.q̄ oꝛiī mane inchoante vt dictū est Hoc officiū laudū plenū ē laudib⁹.put dictū ē i p̄ncipio p̄cedentis tractat⁹.ad quas sacerdos p ỽsum quē p̄mittit excitat audiꝛes.q̄ ē q̄nq̄z ī matutinis.Deditaboꝛ inte.q̄nq̄z.Excelsus sup oēs gentes dñs.Uel alius.Et deinde diuinū iploꝛat auxiliū dicēs.Deus i adiu.me.inten.Postmodum chorus ad idem festinās auxiliū.ī summa trinitate gloꝛificat deū dicēs.Bñe ad adiuuād̄ me festina.Glia p̄ri.Deinde ānt℟a inchoat.Circa qđ notand̄ ē q̄ q̄dam eccie i dñicis q̄ sūt a p̄ma dñica post epℏiaz vsqz ad septuagesimā.ꝛ ab octaua pēte.vsqz ad aduentū dñi.canūt ad laudes alt̄a loco ant℟e p oīb⁹ psalmis.Tū qz vt p̄missum ē.hoc officiū laudib⁹ est plenū.Alt̄a ei laus ē angelica.Tum qz dñici dies resurrectōez dñi repñtāt.Sic ergo i tpe paschali qđ est resurrectōis alt̄a multiplicat̄.sic merito ꝛ ī eis đz multiplicari.Et ē attendendum q̄ ī dñicis q̄ sūt ab octaua epℏie vsqz ad septuagesimā.p̄cinūt alt̄a iuxta cantū q̄rūdam ant℟arū ad natiuitatē dñi ptinentiuz.In dñicis vero q̄ sūt ab octaua pente.vsqz ad aduentū cantāt alt̄a iuxta cantū ferialium ant℟arū q̄ dicunt̄ ad bñdict⁹ ꝛ de ipso sumūtur.Quia igit̄ in singulis dñicis p varietate ant℟arū p̄arū et̄ cant⁹ in alt̄a variātur.ō iuxta breuitatē vel plꝛitatez cuiuslibet ant℟e.iuxta cui⁹ cantū cant̄.multiplicatur.vel minuit̄ in singul̄ dñicis numer⁹ alt̄a.Ad ℟ ō in alt̄a cert⁹ numer⁹ nō p̄finit̄ q̄niam deuote aīe certus numer⁹ vl̄ mod⁹ in laudādo deū p̄figi nō pōt.In alijs vero eccl̄ijs passim in oīb⁹ dñicis ad p̄mos tres psalmos loco ant℟e q̄i ad intonandum psalmos bis p̄cinūt alt̄a.ad insinuandum q̄ in dei laudē ex caritatis feruoꝛe p̄cedunt Nec cantāt illud iuxta alic⁹ ant℟e cātū.ad notandū q̄ iuxta ap̄lm caritas nō emulat̄.Ad psalmū ỽo bñdicite.cātāt ant℟onā.tres pueri.cui nec iubilus nec alt̄a sb̄icitur ppter rōnes infra scp̄tas.Ad psalmū ỽo laudate dñm.ter dicūt loco ant℟one alt̄a.ñ iuxta alic⁹ ant℟e cantū.ꝛ dūtaxat ad inchoandū psalmū.Ter āt đ Ps dño qz respōdet trib⁹ psalmis sub ip̄o psalmo laudate ꝛ tētis.Sc̄do ppt̄ triplicē ordinē iustoꝛ deū laudantiuz.de q̄ infra dicet̄.Ps doꝛro in laudib⁹ matutīs q̄nqz psalmi dicūt̄.vt qui qz sensuū reparatio notet̄.ꝛ ppt̄ q̄nqz stat⁹ eccie.Ps dumus psalm⁹ ē.dñs regnāuit.ī quo laudat̄ đs.q̄ firmauit orbē tre.scz i fide ꝛ in resurrectōe Et ī ō ℟ psalm⁹ ptinet ad regnū christi.Sc̄dus ē iubilate.q̄ ptinet ad p̄fessoꝛes.Unde ibi đ.Introite portas eius in

confessione. Et recte incipit a iubilo. q̄niaz ꝓfessio valde placet deo. Tertius est. deus deus meus ꝛc. q̄ significat statum martyz. q̄ sitiunt ad dñm. Ad ꝺr ibi. Sitiuit ite aia mea. Et q̄niam tota nostra sitis ꝛ intentio esse debet in trinitate ꝛ ad trinitatem. ideo sequitur ps. Deus misereat nrī. in q̄ tota trinitas notatur. duz ibi ꝺr. Bñdicat nos deus deus noster bñdicat nos ꝺs. ꝛc. Bicitur ei ter deus ꝓpter pr̄em ꝛ filiū ꝛ spūm sanctū. Quartus est canticū triū puerorū benedicite. qđ est danielis. iij. c. significans statum antichristi vt iam infra dicet. et i fine h⁹ psalmi nō ꝺr gl'a pr̄i. ꝛ i diuinis scripturis nihil debet supuacuū ee. Tertio. q̄ ipo psalmo distincte tota ūitas notificatur. ꝛ laudat deus in creaturis. Rursus dum psalmus iste ꝺr. nec sedere. nec genua flectere debem⁹. sicut dicetur sub sabbato quattuorꝛpm ꝑme hebdomade quadragesime. Quintus psalm⁹ est. laudate dñm. in q̄ status ille notatur. q̄n post mortem antichristi ꝙrtentur iudei vt iam dicetur. ꝛ in fine eius ꝺr gl'a pr̄i. ad ostendendum q̄ ꝑ bonam opatiōez sociabimur angelis. q̄ incessanter deū laudāt. Potest et dici q̄ in laudibus octo psalmi dicūtur. q̄ officium istud mistice recolit statū eccie ab initio aplice stabilitatis. vsqz ad pfectiōnem electoꝝ q̄ in fine mundi futuri sūt. sb q̄ statu octo ordines eccie siue electoruz in eccia sancta ꝑ baptismū saluari reperiūt. sicut ꝛ in arca noe octo aīe illos significantes ꝑ arcam saluate sunt. Per diluuiū eni baptismus. ꝑ arcam vo eccia significatur. Primus ordo fuit eccie ꝑmittue in iudaico ꝓlo ꝙrsantis. q̄ ꝑ christi ꝑdicatiōnem reformata ꝛ edificata est. sicut mōstrat ille ꝑmus psalm⁹. dñs regnuit. in ꝑmo ei⁹ vsu. vbi de saluatoris regno ꝛ de ipi⁹ agit pote state. In scōo vsu agit de fundatione eccie q̄ tūc cepit fieri sup illud fundamentuz qđ est christus. iuxta aplm. Be q̄ et fūdamēto in ti. eiusdem psalmi habetur Cantate ergo h psalmus in laudibus. qz cōtinet laudes christi. Scōus ordo fuit ꝑmittue eccie intrantis ad gentes ꝑ ꝑdicatiōem dñi ꝛ apostoloꝝ monentium omēm terram. i. omēz gentem ad iubilandū deo. quod monstrat scōus psalmus. iubilate deo oīs terra. Tertius ordo fuit credentis gentilitatis. quaz tertius psalmus. deus deus me⁹. demonstrat offerre grās ꝛ beniuolentiā ap'oꝝ vocatōni. Quartus erit resipiscētis iudaici ꝑ enoch ꝛ helyam cōuersi. quem ille quartus psalm⁹. deus misereatur nrī. mōstrat ad deū reuersum poscere misericordiaz e⁹ ꝛ tūc gaudebūt se cognoscere viā dei quaz in gentibus ee cognoscent. Quintus erit eoꝝ q̄ futuri sunt tempore antichristi. in cui figuram ꝑcessit nabuchodonosoꝝ. q̄ licz tribulabit sanctos vtriusqz ꝓpli. non tamē desistent benedicere deum. ad instar triū puerorū. quos deus liberauit ꝺ camino ignis q̄ ꝑ illud q̄ntum canticum. bñdicite recolitur. Eo ei tempore iusti purgabunt velut i camino ignis. non tamen vrent. sed ibi accipient formā auri. Unde ioh. in apoc. Uidit pedes eius similes auricalco. sicut i camino ardenti. Unde rite sequitur ille psalmus. ꝛ ppter tribulatiōem quam designat antipbona illius sine al'a ꝛ ipe sine gloria pr̄i cantatur. Himnus aūt ipe tres hz distinctiones. In ꝑma inuitantur supioꝝ creature ad laudem creatoris. scz que sūt supra celum. que in celo ꝛ que in aere. In secūda inuitantur ad hoc creature terrene. et que mouentur in aquis. In tertia inuitant omnes spūs ꝛ anime. vt cum omni creatura dñm bñdicamus. q̄ sicut tres pueri nabuchodonosoꝝ ꝛ caminū ignis. sic ꝛ nos dyabolum ꝛ inferni incendium euasimus. Ceterum hoc canticum bene ꝙuenit diei dominico ꝛ cuilibet festiuo. q̄ in ꝑma die dominus vniuersa creauit. ꝛ ꝑ suam resurrectionem postmodum innouauit. ideoqz i ea die ꝛ in festis q̄ resurrectiōnem dñicam imitantur ꝺr. in quo dei creature ad creatoris laudem inuitantur. Hinc et est q̄ ee dez laudes sunt i dñicis diebus ꝛ festiuitatib⁹

sanctoꝝ ⁊ in tpe paschali. qꝝ repñtant gaudia resurrectõis christi ⁊ nostre. Sextus septimus ⁊ octauus erit eoꝝ q̄ vniuersaliť ex tribus mundi ptibus. scz ex asia africa et europa ꝓuertendi ⁊ colligendi sũt. q̄ p⁹ antichristi pſecutiõez ⁊ eius mortem. maiore pace fruenť. vsqꝫ in diem iudicij. q̄z nũc habeat eccĩa. Tunc enĩ erit senectus in miseri cordia vberi. In qua quiete triplex ordo iustoꝝ scz ꝓiugati cõtinentes ⁊ vgines. quos iob noe ⁊ daniel expmũt. ⁊ generaliter vniuersi sancti q̄bus aureola debeť. q̄ in trib⁹ mũdi ptibus de tribulatõne euadent. regnaturi cum sponso eccĩe celebrabunt laudes dei. q̄ cõtinẽtur in illis tribus psalmis. scz. Laudate dñm de cel. Cantate dño cãticũ. et Laudate dñm in sanctis. Queritur ãt quare hi tres psalmi sub vna antipbona ⁊ ť sub vno gl̃ia pr̃i dicunť. ℟espondeť ideo qꝝ pmissi sextus septimus ⁊ octauus ordines electoꝝ. q̄ ex dictis tribus mũdi ptibus colligenť. sine aliq̄ interuallo simul erunt ⁊ pariter glorificabũtur Continẽt eĩ ipi tres psalmi triumpbum de mũdo carne ⁊ dyabolo. ⁊ q̄niam vnũ sine alio nõ babeť. ideo merito ꝓiunguntť Queritť quare p̃missi duo psalmi scz. Deus deus me⁹. et Deus misereat nostri. cõbinãť ⁊ sub vno gl̃ia pr̃i. ⁊ sub vna antipba dicuntur. Ad q̄ q̄ duplex est responsio. ℣ primo qꝝ ps. Deus ds me⁹. sigficat sitim ad deũ. in ps. Deus misereatur nrĩ. trinitas notať. vt supra. Ad significandũ igitur sitim ⁊ desideriũ ꝓtinuuz ad deũ ƀ fit. Scõo ad notandũ q̄ añ pſecutõem antichristi pl̃us credentis gentilitatis. q̄ recolitur p ps. Deus ds me⁹. ⁊ iudaicus pl̃us resipiscẽs q̄ recolitť pps. Deus misereat nrĩ. vnũ erũt in fide. ⁊ postq̄z hi ꝓuncti erũt. veniet antichristi tribulatio. vt premissũ est. Tertio qꝝ pmus psalmus illoruz sigficat dilectõem dei. Añ ibi dr. Sitiuit in te aĩa mea. ꝛc. Scõus dilectõem proximi. Unde ibi dicitur. Cognoscamus in oĩb⁹ gentibus salutare tuum. Que ita connexe sunt vt vna sine altera in christiana profession non babetur. Quarto quia grã quã ecclesia in primo psalmo future videtur. in secundo collata esse monstratur. Unde ad grãz actionẽ inuitať cum dr ibi Confitemini tibi pl̃i de⁹ ꝛc. ℟ursus iõ in fine ipi⁹ psalmi. Deus deus me⁹. nõ dr gl̃ia pr̃i. qꝝ ĩ eo agitur de miseria hũani generis. Unde ibi dr. Sitiuit in te aĩa. ℟on eĩ oẽs psalmi de miseriis multisqꝫ aliis aduersitatibus tractantes. laudãt illũ p illis. qõ tñ deberẽt Sed sequenti psalmo. scz. Deus misereať subiicitur gl̃ia pr̃i. qꝝ in eo agiť de misẽdia dei p quam generi hũano bona ꝓferuntuz ⁊ mala remouenť. Ceteruz p̃dicti duo psalmi ⁊ psalmus ille. Laudate dñm. nũq̄z variantur. ad significandũ q̄ sine fide ⁊ desiderio trinitatis. q̄ ĩ p̃missis duobus psalmis vnitis expmũť. ⁊ sine laude dei q̄ p ps. Laudate. designatur. nũq̄z christianus esse dbz.

Queritur ergo quare eccĩa in psalmo illo. Jubilate. ad iubilandũ nos inuitat. ⁊ tñ ipa nõ iubilat. Ad qõd dici põt q̄ officium laudũ dñi resurrectõnem significat. q̄ iam ꝓpleta in capite scz in christo. adhuc est in membris implẽda. Ad notandũ igiť q̄ iaz in pte impleta est. nõ dr iubilus in fine antipƀaꝝ. pſertim illaꝝ q̄ dicunť sup psalmos in q̄bus fit mentio de resurrectiõe. Est enĩ iubilus cantus spe gl̃e ꝓceptus. Quia vo resurrectio adhuc in membris implẽda ẽ. ideo in q̄busdam antipbonis iubilus dr. Añ ⁊ in tpe paschali in vsiculis ⁊ responsoriis ⁊ in all̃a iubilam⁹ ppter nrãm resurrectõnem quã speram⁹. quam q̄ non vidẽ⁹ nec adhuc plene expmere possum⁹. iõ per vocem nõ significatiuã iubilam⁹. In antipbonis ergo nõ fit iubilus ppter resurrectõnem dñi q̄ impleta ẽ. necť ĩ ãtipbonis laudum. in q̄z psalmis mentio fit de resurrectõne dñi. vt in pmis tribus psalmis. nec in fine antipƀe quarti psalmi. q̄ nabucho donosoꝝ videns tres pueros in camino ignis positos. vidit ⁊ quartum cum eis scz christum eos consolantem. Qui eĩ ĩ tribulatione sunt hoc solum orant ne deficiant ⁊ potius est tunc locus timendi q̄z sperandi. Ideo in fine antipbone huius psalmi nõ dicitur iubilus. pſertim q̄ in tribulatione sanctoꝝ gl̃ia dei non apparet. Sed in

fine antiphone que dicitur supra psalmus Laudate dñm ōr iubilus. quia in illo non fit mentio de resurrectōne. sed de spe glorie quā expectamus. ex qua est iubilus. Be ℞ iubilo dictum est in phemio huius partis

Deinde primus psalmus laudum in dominicis scz dñs regnauit. qui est psalmus leticie. commutatur in ferijs in psalmum. Miserere mei deus. q̄ est psalmus penitē tialis. Circa quod notandū est q̄ dies dñici & festiui recolunt resurrectōem sanctorū q̄ fuerunt ab initio. & erunt usq; in finē scī. Unde in dñicalibus et festiuis laudib⁹ recolentes regnum dñi post eius resurrectō nem a morte corpis. siue gl'am resurrectionis electorum. canimus psalmū. Bñs regnit q̄ tñ in dñicis dicitur ad p̄mam. a septuagesima usq; ad pascha. put ibi dicetur. Dies vo feriales recolūt pegrinatōem ipor sanctor & pniam. et iō in ferialibus laudibus dicimus p̄mū psalmus. scz. Miserere mei de⁹. recolentes nrām in resurrectōem a morte aiar p penitentiā. siue elector pegrinationem & pniam siue conuersionem. Quia enī iudei ad petri p̄dicatōem compuncti corde & conuersi. illum frequentabant. inde inoleuit usus. vt & nos q̄ de gentili errore conuersi sumus. illū in officijs freq̄ntem⁹. q̄tenus ad conuersionem & pniam. puocemur. p quā resurgere valeamus. Be hoc et psalmo sub p̄ma dicetur Ad hec loco secūdi psalmi scz Jubilate. q̄ in dñicis & festiuis ōr dieb⁹ sex psalmi in sex ferijs dicūtur Quia sic p̄miti ua eccīa sanctor p̄dicatōne hereditatez accepit. & post ad gentes intrauit. & sic gentilitas credidit. & sicut iudaicus p̄plus sanctor p̄dicatōe resipiscet in fine. & q̄ sub tempe antichristi futuri sūt tribulatōnem euadent. & p̄pli post eius p̄dicatōnem ex trib⁹ mūdi partibus colligentur vt p̄missum est. ita & in loco psalmi. Jubilate. q̄ sanctor p̄dicatōez p̄tinet ōr in scōa feria psalm⁹. Verba mea. q̄ est vox eccīe ad hereditatē dñi vocate. In septuagesima vo psalm⁹. Confitemī. put ibi dicetur. Et in tertia feria ps. Judica me deus. q̄ recolit quando primitiua ecclesia intrauit ad gentes. Et in quarta feria psalmus. Te decet. qui cantatur in figura gentium q̄ ab ydolis conuerse sunt ad deum. Et in q̄nta feria ps. Bñe refugium. q̄ sic intitulatur. orō moysi hois dei. cōgruens resipiscentie iudeor. Et in sexta feria ps. Bñe exaudi orōem meam. quem dauid cantauit q̄n filius suus eū p̄sequebat. p̄secutōez antichristi significans. Et sabbato ps. Bonū est confiteri dño. q̄ sic intitulat. psalm⁹ cānici in die sabbati. i. in die quietis. figurās scōs a tribus mundi ptibus collectos post antichristi p̄secutōem fore in quiete mānsuros. & dño confiteri & psallere. Dimissi ergo sex psalmi isto ita ordinantur. vt in eis notari possit ordo christiane conuersionis. Uex loco psalmi. Bñdicite. sex cantica in sex ferijs dicūtur. q̄ sicut psalmus ille continet grāz actōnes triū puerorum. ita & in canticis p̄nent grāz actōnes electorum. Talis est enī differentia int̄ psalmū & canticū. qualis inter bonā opatōiem & grāz actōem. Moyses eī legit p̄mus oīm instituisse cānica. q̄n pharao submersus ē Bem de debbora nō ignobilis femīa in libro iudicū. Dostea & viri & femine Canticū ē vox hūana. psalm⁹ vo est q̄d cantat ad psalteriū. Itē psalmus demonstrat opa electorum illius ordīs quez significat acta post conuersionē. canticuz vo ostendit laudem dei p eisdē opib⁹ Be canticis dicetur in vj. pte sub sabbato sancto

Rursus ideo p singulos dies feriales septimane scōus & q̄ntus psalmi mutant. quia ser psalmi & ser cantica que p ser dies septimane cōmutantur concordant in significatōibus octo psalmis q̄ canuntur i matutino dñicali. seu octo ordinibus electorum de quibus premissum est. Non incōgrue igitur de die in diem ordinatim canūtur. quēadmodū & psalmi dñicales matutini canūt. seu quēadmodū ordines electorū q̄bus concordant numerant. ut p eos electorum ordines in nouo testa. de tempe in tempus sic ordinatim fuisse ostendant. Dpsalmi vo Beus deus me⁹. et Laudate. nūq; cōmutant. nec p̄termittūt. q̄ nullū fuit tempus. nec erit q̄ aīe iustor non sitiant ad deū fontē viuū. & quo non laudēt dñm in excelsis.

Ut aũt hec clarius pateant. notandũ ẽ q̃ q̃libet dictoꝝ ſex pſalmoꝝ hẽ in ſe ℔ vocabulũ mane vel equipollẽs. Mane aũt in ſex diuiditur. ſcz in mane tpis. in mane pectoris. in mane noſtre redemptõis. in mane boĩs. in mane ẽternitatis. ⁊ in mane mundialis pſperitatis. Mane tpis eſt initiũ ⁊ fundamẽtũ fidei de q̃ dictum ẽ. Et factum eſt veſpe ⁊ mane dies vn⁹. Mane pectoris ẽ initiũ grẽ cum ſcz grã incipit lucere in corde. Vñ Emitte lucem tuã. ⁊ mane exaudies vocez meã. Mane noſtre redemptõis eſt matutinũ tempus q̃ dñs noſter ſurrexit. vel ei⁹ reſurrectõ innotuit. Vñ. Exitus matutini ⁊ veſpe delectaberis. Mane boĩs ẽ puericia ei⁹ vel adoleſcẽtia. in q̃ viret ⁊ floret. Vñ Mane ſicut herba trãſeat. mane floreat ⁊ tran. veſpe decidat induret ⁊ areſcat. Sepe ãt eſt q̃ hõ mane puericie trãſeat. i. moritur. Si vo ꝓtingat eũ venire ad mane adoleſcẽtie in q̃ viret ⁊ floret ſepe eſt q̃ ⁊ tũc tranſit. q̃ ſi forte eũ ꝓtingat venire ad veſperam ſenectutis. tũc abſq; dubio in mortẽ ẽcidit. induratur vt cadauer. ⁊ areſcit in puluere. Mane ẽternitatis ẽ initiũ eine gl'e. Vñ. Auditã fac mihi mane miſcõiam tuã. i. vocez miſcõie tue. ſcz. Venite bñdicti ꝛc. Mane mũdialis pſperitatis eſt ipa pſpitas. Vñ. Ad annũciandũ mane miſcõiam tuaz. ꝛc. ℔enitens ergo ſolicitus de aĩa ſua mane tpis ſurgit ad oꝛõem vt poſſit dicere. Mane aſtabo tibi ⁊ videbo. mane exaudies vocẽ meã. Qõ habet̃ ĩ pmo ps. vba mea. Verũ q̃ oꝛõ ei⁹ nõ hz effectũ ſine mane pectoris. i. ſine grẽ initio. ſõ dicit. Emitte lucẽ tuã. Qõ habet̃ ĩ ſcõo ps. iudica me õs. Sed q̃ mane pectoris pendet ex mane noſtre redẽptõis. ideo dicit. Exitus matutini. Quod eſt in tertõ pſalmo. te decet. ꝛc. Et q̃ habito mane pectoris. quod eſt effectus mane redemptõis. homo incipit ſibi vileſcere. ſeq̃tur. Mane ſicut herba tranſeat ꝛc. Quod habetur in quarto pſalmo. ſcz. dñe refugiũ. Sed quia quanto ſibi quiſq; magis vileſcit. tanto magis mane eternitatis affectat. idcirco dicitur. Auditam fac mihi mane miſcõiam tuam. Quod habet̃ ĩ. v. pſalmo. ℔ñe exaudi oꝛõem meã. Et q̃ nemo ad ℔ puenit niſi q̃ laudat deũ in aduerſitate ⁊ pſperitate. ſõ adiũgit. Ad annũciandũ mane miſcõiaz tuã. ꝛc. Qõ habet̃ ĩ. vj. pſalmo. Bonũ eſt. ꝛc. ℜurſus. vj. pſalmi q̃ pſingulas ferias mutantur. ⁊ cantica q̃ in illis dicũtur ĩnt̃ ſe conueniunt. ⁊ congrue poſſunt tpis gratie ſucceſſibus coaptari. In ſcõa nanq; feria recolitur ſtatus ꝓmitiue eccie. q̃ ſanctoꝝ ꝓdicatõne hereditatem accepit. vt dictum ẽ. Vñ in illo pſalmo. vba mea. oꝛat eccia ꝓ eterna hereditate quaz ꝓ chriſtum ꝓcipit. quare in ti. eius dez pſalmi habetur in finẽ ꝓ ea quã ꝓſeq̃t℔ hereditate. In cãtico vo grãs agit dicens. Confitebor tibi dñe q̃nã irat⁹ es mihi. quieuſus ẽ furor tu⁹ ⁊ pſolatus es me. Qõ eſt eſa. xij. c. ℜeuera ira dei pmãſit vſq; ad paſſionẽ ſaluatoris ſed tũc quieuſus ẽ dñs a furore et pſolatus eſt eccĩam. apiens ei ianuã celeſtis regni. cũ oẽs ꝑus ad inferos mitterent̃. Item in pſalmo ſolicitudinẽ ſuã oñdens eccia dic̃. Mane aſtabo tibi ⁊ videbo ꝛc. In cantico vo ꝓfiteꝫ dicit. Fortitudo mea ⁊ laus mea dñs. i. ipe ꝓ quem ſũ fortis ⁊ quẽ laudare teneor. Ad totã igit̃ ptinet eccĩam qõ dicit̃. verba mea ꝛc. ſed ſpãliter ad ꝓmitiuã cui ꝓ apl'os ꝓmo facta ẽ ꝓmiſſio eine ℔editatis. ⁊ tũc verillũ crucis cepit in natõnib⁹ eleuari. ad qõ ptinet canticũ ſicut ex bis q̃ precedũt canticũ in eſaia maĩfeſte apparet. Dicitur eĩ in ℔ libro paulo ſupius. In die illa radix yeſſe. q̃ ſtat in ſignũ pl'oꝝ ipm gẽtes deprecabuntur ⁊ erit ſepulcr̃ ei⁹ gl'oſum. Et paulo p⁹. Eleuabit ſignũ in natões ⁊ congregabit profugos iſrael ꝛc. Saluator noſter eſt radix yeſſe. ⁊ ipe ſtat in ſignũ pl'oꝝ q̃ ad eũ reſpiciũt gentes ⁊ ipm deprecantur. eius ſepulcrũ fuit gl'oſum. licet pctis nrĩs exigentibus ad tpus ſit ignominioſum. ⁊ ipe p apl'os ⁊ alios ꝓmituos. leuauit in natões crucis ſignũ. in q̃ eſt victoria. vt ſciãt omnes in quo dyabolus eſt victus. Sed ante hoc cõgregauit ipe pfugos iſrael. qñ in die pentecoſtes erant viri religioſi ĩ hieruſalem. ex oĩ pte vel natione que ſub celo eſt. ⁊ ex illis crediderunt vna die tria milia

et alia die q̄nq3 milia. ¶Ñ eis dicit paulus in actib⁹ ap̄lor. ¶Primū oportebat vobis loq̄ verbum dei ¶In tertia feria illud tp̄us recolimus qñ ab impijs eccīa p̄secutōz patiebatur a iudeis p̄mo. ⁊ postea a diuersis impatorib⁹ romanis. p̄sertim tpe neronis vsq3 ad tēpa dyocleciani ⁊ maximiani īperatorz. Que ät tūc passa fuerit eccīa indicat p̄s. Judica me deus ⁊ discerne cām meam de gēte ñ scā. Et oñdit tristiciā cū dic̄. Quare tristis incedo dū afflixit me inimic⁹ Sed q3 ab hac p̄secutōe liberata ē cantat cāticū. Ego dixi. Qd̄ ē esa. xxxviij. c. Qd̄ cantauit ezechias post liberatōnem a sennacharib. ⁊ post infirmitatē quā īcurrerat. ne eleuaret cor ei⁹ in superbiā. vel q3 eleuatuz erat p̄p̄ inopinabilem triumphū de exercitu sennacharib. Sicut eī ille liberat⁹ reddidit glām deo. sic ⁊ eccīa. ¶Primus tñ q̄i desperans dic̄. Non aspiciā hominem vltra ⁊ habitatorez quietis. i. saluatorē meū. p quē mihi quies deberet ee. imo cū videbat suos passim interfici dicebat. Generatio mea ablata ē Et utez. ¶Precisa est velut a texēte vita mea cū adhuc oz̄direr succidit me. Tamē sperans eccīa dicit. Viuens supple nūc īp̄tectione tua. viuens. s. post in futura quiete. ip̄e confitebitur tibi sicut ⁊ hodie ego sup. liberata ab hostibus. ⁊ ego ita agō sicut pater bon⁹ notam facit filijs veritatem suā ¶In q̄rta feria recolitur illud temp⁹ quo ecclesia cepit exaltari sup inimicos suos reddita sibi pace p̄ impatorē p̄stātinū. Und̄ cātat. Te decet hymnus deus in syon. Syon interp̄tatur speculatio siue p̄templatio. q3 tempore quietis potuit eccīa vacare p̄templatōi Ad hoc et̄ ptinet titulus sc̄z. ¶Psalmus da uid canticū hieremie ⁊ ezechielis de populo transmigratōis vel vba pegrinatōis cū inciper exire. Sicut enī p̄lus ille de babilonia exire cepit. recepta licentia a tyro. ita et eccīa de babilone p̄secutōis p̄ p̄stantinū romanū impatorē liberata. quā patiebatur sub puersis impatorib⁹. hz spem p̄ficiendi in meli⁹ q̄lsq3 ueniet in celestem hierusalem. Ñ recolens p̄teritam p̄secutōez dic̄. Verba iniq̄ p̄ualuerūt sup nos. Et profectum suū oñdens dicit. Bñdicens coronē anni benignitatis tue. Corona anni benignitatis tue ē tp̄us grē q̄d̄ p circulū dieruz vsq3 in finē mūdi decurrit in q̄ campi. i. illi q̄ sūt plani. tumore supbie carētes. vberta te grē replent. ¶Propter hāc liberatōez cantat eccīa canticū anne matris samuelis. q̄d̄ cantauit liberata de p̄secutōe sue emule fenēne sc̄z Exultauit cor meū ī dño. q̄d̄ ē p̄mo ¶Re. ij. c. Cū eī res publica cepit p̄angelicos viros ⁊ impatores christianos ministrare potuit eccīa dilatare os suū sup inimicos suos. sc̄z iudeos. paganos. ⁊ hereticos. Und̄ sequitur. Dilatatū est os meū. ⁊c. Eadē q3 pace q̄ gaudēt gentiles puersi gaudent ⁊ iudei puersi. Ñ ⁊ ī p̄sona iudaici plī cōuersi cantam⁹ in q̄nta feria. Bñe refugiuz factus es nobis. Qd̄ ät p̄s iste ad iudeos ptineat. titulus oñdit. s. Oratio moysi hominis dei. Ad idem et̄ ptinet canticū moysi. Cantem⁹ dño. Qd̄ est exo. xv. c. ī p̄ncipio. Sicut eī exultauerūt iudei interēpto pharaone cum exercitu suo. ita exultant hodie christiani deiectis puersis impatorib⁹ q̄ eccīaz p̄sequebant in odiū nois christiani.

¶In sexta feria fit p̄memoratō passionis dñi. Ñ cantatur ille p̄s. Bñe exaudi oratiōz meā. Cuius titulus ē ¶Psalm⁹ dauid q̄ñ p sequebat eū filius e⁹ absolon. Sicut ät dauid habuit plures filios sed vnus illoz sc̄z absolon p̄secutus ē eum. ita ⁊ dñs noster plures habet filios. de q̄bus ip̄e dicit. ¶Non possunt lugere filij sponsi q3diu cū illis est sponsus. Sed vn⁹ illoz sc̄z iudas p̄secutus ē eū. q̄ dr̄ absolon. q̄i abbasolon. i. pax p̄is. p̄pter oscul̄ qd̄ dedit dño. q̄d̄ ē signuz pacis. Ad idem ptinet canticuz. Bñe audiui auditū tuū. Qd̄ ē abacuc. iij. ca. in p̄n. In q̄ dr̄. Cornua in manib⁹ e⁹. ibi absc̄ondita ē fortitudo e⁹. añ faciem ei⁹ ibit mors. ¶Per cornua regna intelligere p̄sueum⁹. Et ē sens⁹ Cornua in manibus e⁹. i. regnum in ptāte e⁹. Hanc aūt potestatem meruit sibi dari. vel potius sibi datam notificauit. p passiōez de qua ip̄e dicit. Data ē mihi oīs potestas in celo ⁊ in terra. ¶Per cornua enī p̄uenienter p̄m hoc intelliḡuntur duo cornua crucis

Unde videtur ſm ß q̄ poti⁹ eſſet dicendū Manus ei⁹ in cornib⁹ .q̄z cornua i manib⁹ eius. Maluit tñ ſic dicere abacuc ꝓpheta. vt oñderet q̄ in poteſtate ⁊ volūtate e⁹ fuit eum crucifigi. ſicut ipe dixit. Nemo tollet a me aiam meā. ſed ego habeo ptātem ponendi aiam meā ⁊ iterū ſumendi eam. Ibi ſcz in cruce abſcōdita fuit ad tpus fortitudo ei⁹. q̄ reputatus eſt tanq̄z pcuſſus a deo ⁊ humiliat⁹. ⁊ añ facie e⁹ ibit mors q̄ mors per e⁹ mortē deſtructa ē. Et nota q̄ hec dies eſt q̄nta a ſcōa feria in q̄ agitur de paſſiōe ſaluatoris. ſicut ⁊ in dñicis nocturnis q̄nto loco ponitur canticū. in q̄ ponit̄ ꝓtempt⁹ nabuchodonoſor ⁊ victoria trium puerorū in camino ignis. vbi aſpect⁹ quarti erat ſimil filio dei. vel ſicut hz alia trāſlatio filio hois q̄ in paſſiōe ſaluatoris facta ē deſtructō dyaboli ⁊ victoria chriſtiani ꝑpli ō trib⁹ ptib⁹ orbis collecti. p eū q̄ ē verus filius dei ⁊ verus filius hois Jn ſabbato fit cōmemoratio victorie ꝑpli iudaici q̄ erit cōiunctus eccīe dei in fine ſcli ⁊ cantabit cū eccīa pſalmū Bonū ē cōfiteri dño. ꝛc. ad annūciandū mane. ſ. pſperitatis miam tuā. ⁊ veritatem tuā p noctē. ſcz aduerſitatis. q̄ pſalm⁹ intitulatur. laus cantici dauid in die ſabbati Añ ꝓueniens ē vt in die ſabbati cantet pſalm⁹ ille in q̄ agitur de pſecutōe iude. q̄ pſecut⁹ eſt chriſtū i figura abſolon q̄ pſecut⁹ ē p̄z ⁊ q̄ intitulat in die ſabbati. Q̄ō ät pſalm⁹ iſte ptineat ad iudaicū ꝑplm ꝓuincī ex illo verſu. Jn decacordo pſalterio cum cātico. Pſalteriū decacordū ōr lex ꝑpter .x. mandata legis. Et nota q̄ hoc pſalteriū q̄dam portant ſed in eo nō pſallunt. vt iudei pfidi q̄ nobis ſūt in codicibus teſtes in cordib⁹ hoſtes. Quidam portant ⁊ pſallere videnť ñ tñ pſallūt. vt falſi chriſtiani q̄ cū triſticia aliq̄n bona opāť. Quidā portāt ⁊ i eo pſallūt. vt illi q̄ cū hilaritate bonū opant̄. Hoc ät erit in ꝑplo iudaico cū vnū erit cū eccīa. Qualiter canticū moſi. audite celi. quod eſt deut̄. xxxij. c. ptineat ad ſabbatū ⁊ ad populū iudaicū ex vbis bede haberi pōt qui dicit ſup luc̄. q̄ in diebus ſabbati iudei ad ſinagogas confluebant ad meditanda diuine legis mandata. poſtpoſitis mūdi negocijs. iuxta illud. Vacate ⁊ videte q̄niam ſuauis eſt dñs. Jn memoriā ergo pſtine religionis cāticū ipm deuteronomij i ſabbo cantat̄ in q̄ ſtatus illius ꝑpli quē habuit offenſo vel ꝓpicio deo deſcribitur. Poſt antiphonam ſequitur capitulum p quod fit exhortatio ne deficiamus in via. Et dicitur q̄ñq̄z. Bñdictio ⁊ claritas. apoca. vij. d. Et q̄ñq̄z. Fuiſtis aliq̄n tenebre. epb̄. v. b. Et q̄ñq̄z. Nox ꝓceſſit. ro. xiij. c. Vbi hortamur in fide ꝑſeuerare. miſcōie opib⁹ intendere. opa tenebrar⁹ abijcere. ⁊ arma lucis induere. ⁊ ꝓſolamur p̄ ꝓmiſſionē glie. Et poſt capitulum ſequitur reſponſoriū. Jn q̄buſdā tñ eccīs nō ōr reſponſoriū. Videtur enim hoc ſupfluere ꝓpter reſponſoria in nocturnis dicta. q̄ hodie nocturne ⁊ laudes matutine vbiq̄z ꝓiunctī canūtur. Hec tñ ratio ceſſat ſi laudes matutine officium ſint pſe. Jn oīb⁹ tñ alijs horis poſt capitulū ſeq̄t reſponſoriū. Poſt capitulum ſeu reſpōſorium chorus exhortatōni aſſentiēs himnū reſonat. Poſt himnū ſequitur verſus. Quia enī p canticū zacharie q̄ō ſtatim ſb̄ſequitur promiſſio notatur ⁊ nos tardi ſumus ad credendū ꝓmiſſionibus. iō ꝓmittitur verſus alta voce. vt excitemur ad credendū dei ꝓmiſſa. Et ōr in q̄buſdā eccīis verſus. Repleti ſumus mane miſcōia tua in q̄ recolitur tēpus q̄ iuſtis recōpenſabit̄ merces poſt b⁹ ſcū laborē. Añ dicit beda. Repleti ſumus mane. ꝓteritū ponēs pſuturo ꝓpßali certitudie. q̄ i mane eternitatis mia dñi replebimur. iuxta illud Satiabor cū apparuerit gl̄a tua. Jn aliis vō eccīis ōr in matutinis. Bñe meditabor in te. Cōſequēter chorus vſu excitat⁹ ſubijcit canticū zacharie ſcz bñdictus quod eſt luc̄. j. c. q̄ō ſemper ōr. iuxta q̄ō ait ap̄lus. Seruiendū eſt deo pſalmis ⁊ himnis ⁊ canticis. i. corde ore et ope. Siq̄dem p himnū exꝑmit̄ leticia quā de pſecuta libertate habem⁹. Et q̄ chriſt⁹ hanc nobis leticiā acquiſiuit. idcirco ne de hmōi bñficio ingrati eſſe videamur. i laudē dei cantando ꝓrumpim⁹. antiphonaz inchoantes. Et q̄ nos liberauit ei grates

referimus alta voce cãtãdo cãticũ ipm. et ãre. qz visitauit nos exãtes in miseria. z fecit redemptõem plebis sue. Quare et ℞ cãticũ alta voce dicaf. in. vj. pte sub. v. feria cene dicef. Vel iõ p9 psalmos z lctões z vsus canticũ ipm dr vt recordemur q finito tpe nouite. qõ ppmissos matutiales psalmos significaf. remuneratio abrae promissa nob dabif. si doctrina chrisi imbuti. qõ plectio nẽ. z ad dei fuitiũ incitati. qõ p vsũ sigficaf. sine timore in sanctitate z iusticia oib9 diebus fuiem9 deo. Rursus ideo psalm9 bñ dictus in hoc loco dr. qz in eo agit de pcursore illi9 q in sexta etate venit. z iste est sext9 psalmus in laudib9. Et nota q qz ℞ cantũ z canticũ marie. s. magficat aia mea dominũ ꝛc. euangelia fũt. iõ ea stãtes cantã9. Cetez hec duo cãtica nõ cantanf in eccl'ia eo ordie q edita sũt. quẽ ordinẽ ponit magister in hist'ijs. vbi agit de ortu pcursoris. Nam canticũ zacharie pus cantaf z tamẽ scdo editũ ẽ Quia eĩ ibi legif. z erexit cornu salutis nob. qõ ẽ factũ in resurrectõe. et qz loquif ad puez q fuit aurora sol. iõ cãtaf in laudib9 Canticum ãt vginis. qz legitur ibi respexit hũilitatem ancille sue. scz ipi9 marie. qõ q dem factũ est in sexta etate. z agit d incarnatõne. ibi. suscepit israel puez suum ideo canitur ad vesperas. s. in sexto officio diurno. Tertio canticũ symeonis qõ seqf. canitur in septimo officio. scz in ꝓpletorio. qz orat se dimitti in pace. quod erit in septima quiescentiũ. Rursus in trib9 horis tria dicimus euangelia. scz in aurora benedictus. qz ibi vera lux nunciatur. In vespa magnificat. qz in fine mũdi. put ibi dr de9 superbos disperdet z hũiles exaltabit. In cõpletorio. nũc dimittis. qz post iudicium sci in pace regnabũt Finito cantico ãt ꝓbona q dilectõnem siue deuotiõem quam in laudando deum habere debemus. significat repetitur. Dum autez vsus añ ipm canticuz dr offertur incensum. vt notef deuotio ab igne caritatis egredies q in omi laude eẽ dz. Thuribulum eĩ est cor hominis. ignis caritas. incensũ orõ. fum9 in altũ tendẽs ẽ deuotio q surstũ tendere dz. iuxta illd Dirigatur oro mea. ꝛc. De hoc in qrta pte in ti. de accessu pontificis ad altare dictũ ẽ. z dicetur sub vesperis. Primo autez offertur incensum circa altare. nam z sacerdos legalis mane intrabat templum vt sup altare incẽsũ offerret. vt dicetur sub ti. de vesperis. Offertur itaq incensum circa altare vt notetur canticum toto cordis affectu eẽ pferendũ. Et ne nobis accidat quod cõtigit zacharie. cui dum incensuz offerret apparuit angelus dicens. q ei nasceref filius Quod q ille non credidit obmutuit. Tre damus igitur ꝓmissionibus dei. ne a laude eius muti efficiamur. Alia eĩ ratio sub vesperis dicetur. Post canticum sequitur oratio p quam est impetranda ꝓmissio de q dictum ẽ in ꝓhemio b9 ptis. De laudib9 matutinis quas monachi dicunt in precedenti ti. dictum est.

De prima.

Postquam de nocturnali ꝓmissũ ẽ officio. ꝓuenit aliq dicere de diurno. Et ꝓmo de hora ꝓma in q deũ laudare debem9 Tum qz ẽ initiũ diei. z nob dedit noctẽ cuz salute z sine sathane impedimento trãsire. put in ꝓpletorio rogauim9 ipm. Tum qz tali hora chrisus a iudeis pilato tradit9 est. et eĩ angelus nũciauit mulierib9 ad monumẽtũ orto iam sole venẽtib9 eũ surrexisse. Eadẽ eĩ hora visus ẽ in litore maris a discipul' piscantib9 dicẽs illis. Pueri babetis aliq pulmenti. Tum qz ea dẽ hora dñs in tẽplo ꝓueniebat. z ꝓlus manicabat. i. mane exprectabat. vel. i. ad eũ mane festinabat. Tum eĩ qz scptura dicit. Primũ querite regnuz dei. Merito ergo eccl'ia in hac hora dñm laudat z eũ inuocat dicẽs. De9 i adiu. me. iten. cũ glorificatõne seqnti. z deinde petit liberari a psecutõe mũdi z a temptatiõibus dyaboli. vt ptz in hymno Jam lucis orto si. ꝛc. Est aũt notandũ q in ꝓma hora hymn9 ipe inuariabilis est. qnia q̃libet die ꝓmissa liberatõne egem9. Similiter z in cõpletorio hymnus Te lucis. ꝛc. In quo petit eccl'ia a fantasmatibus liberari. q etiã liberatõne

sempegem⁹ put ſb̄ ꝓpletorio dicet Quedā
et eccīe nūq̄z variāt antiphonā ad p̄mam.
Cū enī ō̄s ſit inuariabilis q̄ eſt alpha ⁊ o.i.
p̄ncipiū ⁊ finis.ideirco q⁹ ſp a nob̄ p̄mitiaſ
⁊ decimas exigit.tanq̄z ſp ſoluentes p̄miti
as dici.nūq̄z variant antiphonā.ſed ſp di
cūt illā de trinitate.niſi aliq̄ feſtū accidat
q⁹ tūc fit de ipō feſto. Alie tñ eccīe variant
himnū ⁊ antiphonā in dn̄icis ⁊ in ferijs et
in feſtis dei ⁊ ſcōꝝ Poſt tā antiphonā ſequūt
pſalmi.Et ex ꝓtinentia p̄cedētis himni eu
dēter aparet q̄re dicat p̄mus pſalm⁹ Be⁹
in noīe tuo.ꝛc. In q̄ eccīa orata periculis et
ab inimicis liberari Beinde ſe armat p̄io
ꝓtra boſtes cingulo caſtitatis.cū dic̄. Bea
ti īmaculati in via ꝛc. Scō galea ſalutis.
ſcz ſpe.cū dicit. Retribue ſuo tuo ꝛc.ō q̄b⁹
dicet ſub ſexta. Tertio et ſcuto fidei cū dic̄.
Quicūq̄z vult ꝛc.in q̄ fides nrā ꝓtinetur.vt
iam dicetur.q̄ e ſcutū ⁊ munimen noſtꝝ.et
victoria ꝓtra carnē mundū ⁊ dyabolum.⁊
oēs e⁹ temptatōes. Uñ petr⁹. Cui reſiſtite
fortes in fide.ꝛc. Quarto ſumit gladiū ſpi
rit⁹ q̄ō eſt verbū dei.dū dicit capitulū ſiue
lectōem.q̄ ptinet ad doctrinā .q⁹ oportz vt
p̄cedāt bona opa q̄ p pſalmū ſigficantur.⁊
tandē ſequat doctrina de ſpūalib⁹ ⁊ ſecre
tioꝛb⁹.iuxta illud. Cepit ieſus facere ⁊ do
cere. Sūt ergo tres pſalmi ſcz. Beus in no
mine. Bti īmaculati in via.⁊ Retribue.vt
in tribus horis munimentū ꝓtra impug
tōnes interiores ⁊ exteriores habeam⁹. Et
dicūtur ſub trib⁹ glorificatōib⁹.eo q̄ trini
tas in nrīs opib⁹ glorificat. Scūs pſalm⁹
eſt Beati īmaculati.vſq̄z Retribue. Terti
us. Retribue.vſq̄z. Legem pone mihi.q̄ ex
octonarijs vſuū ꝓſtituunt. Habet ei vnuſ
q̄ſq̄z.xvj.vſus.q̄z.xij.ſigficant.xij.pphetas.
alij quattuor deſignāt quattuor maiores p
phetas.ſcz.eſaiam.hieremiā.danielē.⁊ eze
chielem.ſiue.xij.apl̄os.⁊.iiij. euangeliſtas.
Dicunt ergo illi duo pſalmi ex.xvj. vſibus
ꝓſtituti.vt oñdat q⁹ ea q̄.xij.pphe ⁊.iiij.ma
ioꝛes ſiue.xij.apl̄i ⁊.iiij. euangeliſte dixerūt
p poſſe obſuare debē⁹ Be octonarijs dice
tur ſub ti.ō ꝓpletorio. Sūt et q̄dammodo
v.pſalmi habito reſpectu ad diuiſiōez octo
narioꝝ vſuū cuiuſlibet pſalmi ſigficantes
q⁹ eccīa petit ne moꝛs īgrediat p̄feneſtras
q̄nq̄z ſenſuū nrōꝝ.ſeu vt q̄nq̄z ſenſus nrī p
diem diuinitus muniant. Primus ē de⁹
in noīe tuo. Scūs. Beati īmaculati Ter
tius In q̄ corrigit. Quart⁹ Retribue. Qui
tus. Adhesit. Et eſt ſciendū q⁹ a pſalmo. bea
ti īmaculati vſq̄z ad pſalmū. ad dn̄m cū tri
bularer. eſt vnus pſalm⁹. ꝓtinēs.xvij. capla
q̄ſm amb.ē paradiſus pomoꝝ. ⁊ apoteca
ſpūſſancti. ⁊ ideo eccīa ruminat illū p horas
velut ſpecies aromaticas padiſi. vt ſit ſpe
cies aromatica ōi ⁊ mūdo. Sed queritur
quare pſalmus ille. deus in noīe tuo dicat
ad p̄mā quem dauid cecinit dū iudei eum
ſaul tradere volebant. Reſpondeo ī ō. q⁹ p
zypheos q̄ inteptātur florentel. intelligitur
dyabol⁹. q̄ caducā floꝛditatez ſuis oñdit.
Ipe ei ſiue p ſe ſiue p membra ſua inſidiat
nob̄. ⁊ nos apte pſequit. vt nos etne tradat
morti. Ad vitandā ergo ei⁹ calliditatē iſte
pſalmus in p̄ma hora ſiue in diluculo can
tandus eſt quē dauid cantabat vt ab īmi
cis ſaluaret. Poſt illū ōr pſalm⁹. beati im
maculati in via. q̄ plenus eſt moꝛib⁹. quia
oportet vt hi q̄s deus liberauit de vinculiſ
⁊ carcere inimicoꝝ moꝛibus bonis ⁊ in oī
deuotōne aſſiſtant. In diebus vō dn̄icis i
q̄bus officiū matutinale ōr ⁊ hiſtoꝛia mu
tatur. dicūtur ad p̄mam q̄nq̄z pſalmi. q̄ ſūt
in fine ip̄ius nocti dn̄icat. ſcz. Beus deus
me⁹ reſpice ꝛc. Qui pſalmi quare in p̄ima
dicantur. ſub ꝓpletorio dicet. In q̄busdaz
tñ eccījs dicūt ſolum in dn̄icis a ſeptuage
ſima vſq̄z ad paſcha. q̄ et tpe ōr ad p̄mam
pſalm⁹. dn̄s regnāuit. ꝓpter rōnem ibi ſcp̄tā.
In p̄miſſis et dn̄icis ōr ad p̄mā pſalmus.
cōfitemi dño. ne aliq̄d de pſalterio p̄termit
tatur. q̄n totum i ſeptimana dicat. ⁊ quia
ibi p̄ſertim in vſu illo. hec ē dies quā fec. ꝛc.
agitur de reſurrectōe ad quā dies domici
ptinet Et ſm hoc in dn̄icis dicūt ad p̄mam
ix. pſalmi. vt cū. ix. ordinibus angeloꝝ in reſur
rectōnis gaudio trinitatem laudare poſſi
mus. In p̄mis. v. ſ. deus deus me⁹ reſpice.
⁊ ſeq̄ntibus. ō christi paſſione cantat. Poſt
pſalmū. cōfitemini ⁊ tres q̄dianos inuit.

q̄ in q̄ttuor mūdi ptibus doctrinā q̄ttuor euangelior laudare debem⁹. In psalmo. Deus in noīe tuo. petim⁹ errorīs depositionē. in Cōfitemini. exhortamur ad laudis cōfessionē. in Beati immaculati. ad laudis operationē. in Retribue. ad mandatorū retributōem. Uer q̄ fides ē fūdamentū mādator⁹ et victoria q̄ vincit mundū. q̄ cetera sine fide frustrant. iō subdit simbolū fidei. Quicūq; vult. qō athanasi⁹ alexandrinus epūs rogatu theodosij impatoris ad eradicandā inualescentē hereticor pfidiā. et fidem catholicā diuulgandā edidit. et singul' diebus eccia pstituit cantari ad pmā. q̄ tūc maxime ad eccīa cōsueūt. vl' q̄ fides pncipiū salutis existit. Quidā tñ ex curiosita te illud omittūt in illis dieb⁹ q̄bus īmissa. credo in vnū deū dicūt. Quidā aūt dicūt. q̄ dictus athanasi⁹ fugiēs a facie cōstātini impatoris. in treueri illud cōposuit. q̄q; nō dr in eccīa ex pmaria eccie institutōe. Et aduerte q̄ in hoc simbolo due pncipalit̄ sūt ptes scz de trinitate et de incarnatōe vbi. Sed ō libero arbitrio pmittit. Postea sequitur capl'm in q̄ pastor oues et paterfamilias operarios ne in calore et labore deficiant cōsolat. de q̄ iam dicet. Et dr q̄nq; capl'm. Grā vob et pax a dō. gal'. j. a. q̄nq; Pdace et vitatē zach. viij. d. Post capl'm sequit respōsorū Christe fili dei viui. ꝛc. vt eccia oñdat se inuere et applaudere his q̄ illo dicta sūt. nihilominus tñ orat p se. vñ postea subijcit vsus Exurge dñe. i. fac nos exurgere. Exurgere aūt a vicijs nihil aliud ē q̄z ad dñm redire Sciendū ātē q̄ q̄dam eccie omittūt responsorū illud. Christe fili dei viui. in aduentu et in septuagesima. q̄ licet tā prēs q̄ fuerūt añ legē. q̄z q̄ fuerūt sub lege sperarēt p christum a miserijs liberari. tñ q̄ ipe in illo tpe nondū venerat. idcirco cū tpa illa recolūt. misēdia christi mīme inuocat. In festiuitatib⁹ tñ scōr q̄ in illis tpibus occurrūt. illud dicūt. q̄ in illis tpus grē repūtat. Quedaz tñ eccie nō dicūt capl'm nec et responsorū sed solū vsum. Exurge. volētes morez apostolor imitari. q̄s legi⁹ post ascensionē añ aduētū spūsancti ī oratorib⁹ pseuerasse. sic lucas dicit q̄ ipi adorātes reuersi sūt in hierusalē cū gaudio magno et erant sp bñdicentes ī templo et laudantes deū. Nec legim⁹ eos tūc fecisse pmonē ad pl'm. sed in die pente. dato eis spūsancto hora tertia ceperūt tanq̄z confirmati ad pl'm loq̄. in q̄ instruimur q̄ vsq; ad horā tertiā bonis opibus et orōnibus vacare debem⁹. et tūc tandē alios docere. qō notat ipa lectio seu capl'm. nā psalmus ad opa. lectio vō ptinet ad doctrinā. Propter Ergo lctōem in pma sb̄trahūt. et p psequēs responsorū qō ei respōdere dr Rursus p pmam pastoris opa intelligūt. Añ tūc dr. Respice dñe in tuos tuos et in opa. ꝛc. q̄ pastor christi exēplo dr pus opari vt in alijs bonis alios ad opandum valeat exhortari. Ideoq; nō dicūt capl'm. quod ē exhortatio seu cōsolatio post psalmos p q̄s opa significantur. Sed post pmam dicit lectio vt dictū est in phemio huius partis.

Subsequenter dicūtur prces. q̄niam in psalterio agatbeñ. statutuz est vt prces siue capitula de psalmis in singul' horis dicant. Dicūtur āt ppter tria. Primo ad resecandas supfluas cogitatōes. Scō ad impetrandū miam ppter oues errantes et operarios fatiscentes. Tertio ad postulandum auxiliū contra temptatōes vt possimus in dñica orōne prēm securius inuocare. Et dicūtur hoc modo. Primo nāq; dñica orō dr in q̄ sūt septem petitōnes ppter septē dona spūssancti habenda vt iam dicet. Quz q̄ muscē morientes. pdūt suauitatem vnguēti prcedit ipm kyrieleyson. Oportet ei tale q̄d prcedere q̄ inanes cogitatōnes repellat a mente. vt dicendo ipam orōem. mens q̄ inuisibili loquit̄ sola inuisibilia cogitet. In diuis siq̄dem officijs añ ipam orōem dr ter vel semel kyrieleyson. et postea ter vl' semel christe beleyson. et iterum ter vl' semel kyrieleyson. Dicitur ter kyrieleyson. ad notandū tres status diuitatis et diuine maiestatis. q̄s aliq̄ mō in eccia celebram⁹ Sed semel dr ppter vnā substantiā. Primus status fuit añ assūptam hūanitatem q̄n trinitas inuocabatur sine copulatōne hūane nature. et dicebatur dñs. q̄ dominus

nomen illi. Sebus fuit post assumptã humanitatẽ. scz qñ christus videbatur ĩ terra z nihilominus credebat a suis ds z filio di. ppter assũptã enĩ hũanitatẽ q̃ vncta ẽ oleo spũali vocat christ⁹ Añ in medio statĩ dicimus christe beleyson Qñ igit̃ ter dicĩ⁹ christe beleyson. oñdimus eũ nũq̃z fuisse separatũ a substantia trinitatis. licet fieret hõ. Sed qñ semel oñdimus eum fuisse solum inter hoies z neminẽ sibi p oĩa silez̃ habuisse. Tertius status fuit ex eo tpe q̃ voluit clarificare assũptã hũanitatem plusq̃z essz q̃z diu mortalis erat. Quia ergo in illa clarificatõne ostensa est trinitas. deo dicimus ter kyri beleyson. semel vero dr ppter vnã substantiã Be boz vboz efficacia dictum ẽ in ãrta pte sub ti. de kyri beleyson. Et nota q̃ pmissi status dicũt ppter nos. non ppter deũ. apud quem nõ est transmutatio nec vicissitudinis obũbratio ¶Post kyri beleyson sequitur dñica orõ in q̃ sũt. vij. petitões. ppter habenda. vij. spũs sancti dona p q̃ merentes. vij. vtutes. et p istas a. vij. vicijs liberati. ad octo beatitudines puenim⁹ Et dr voce demissa z secrete ¶Primo vt p ℞ vera hũilitas z orõis deuotio significetur. Scõo vt q̃i ad interiora reuersi tpas res cũ magna diligẽtia mẽte capiã⁹ q̃s vbis pnũciam⁹ Tertio q̃m in ea deo loq̃mur. q̃ ñ tantũ vba sed renes scrutat z corda. Quarto ad notandũ q̃ orõ ipa poti⁹ bz efficaciã ĩ deuotione cordis q̃z ĩ clamore oris. Licet enĩ moyses ad dñm nõ clamaret ore. tñ dñs q̃ magis attẽdit clamorẽ cordis q̃z oris inq̃t ei. Quid clamas ad me. exo. xiiij. c. Finis tñ ipius orõis alte pnũciat vt ab oĩb⁹ pfirmetur. z vt auxilio pcum astantiũ respondentiũ amen a temptatiõe liberemur. q̃ sic̃ ait aug⁹. impossibile ẽ multitudinẽ ñ exaudiri ¶Principiũ q̃z e⁹ publice pnũciatur. vt p ℞ pli astantes ad orandum inuitent. Sane dñica orõ dr. vt vita spũalis aĩe impetret. ppter qđ ĩmediate illa dicta subijcit Viuet aĩa mea z laudabit te. zc. Beinde sequitur. Erraui sic̃ ouis q̃. zc. in q̃ fit pfessio. ¶Non ei põt in deo viuere q̃ nõ pfitet Cõsequẽt dr. credo in deũ. in q̃ fides nrã ptinet. sine q̃ impossibile est deo placere. z p quaz̃ oĩa aduersa armantur q̃ p dñicam orõez mũdantur. Et dr voce demissa. finis vero alte. ad notandũ q̃ corde creditur ad iusticiam. ore aũt pfessio fit ad salutem. de q̃ in ãrta parte dictum est vbi de simbolo agit ¶Postea sacerdos q̃ suspirans dic̃ Et ego ad te dñe clamaui zc. iuxta illud dauid. Be profundis clamaui ad te dñe. zc. Quia vo non est speciosa laus in ore peccatoris. q̃ pctõr dixit de⁹. Quare tu enarras iusticias meas. et assumis testamentum meũ pos tuũ. ĩõ petit sibi grãm cõferri. q̃ repletus possit digne laudare dicẽs ¶Repleatur os meum laude. Subsequũt̃ et postea multe pces q̃bus eccia orat obsecrat. postulat. et grãs agit. iuxta doctrinaz apli ad thi. Obsecrat cũ dicit. Bñe auerte faciem tuam. zc. ppria autem obsecratõ est q̃ cum adiuratõne petit. vt cum dr. p passionem tuam libera nos dñe. Orat. dũ bona sibi dari petit. vt ibi Cor mundũ crea in me de⁹ ¶Postulat. dum a se mala sibi ctraria remoueri petit. vt ibi. Bignare dñe die isto. sine peccato nos custodire. Grãs vo agit p iam receptis. cum dicit. Bñdic aĩa mea dño. Be hoc et sub ti. de tertia dicetur

¶Potest etiam z aliter dici. q̃niam orõ dñica cũ seq̃ntib⁹ pcib⁹. z cum ps. Miserere mei. ĩõ dicunt. q̃niam sunt intra ecclĩam nrãz. q̃ minima z q̃ maxima pmittũt. ¶Dromissa committentibus z p seipo sacerdos orat q̃ñ kyri beleyson z orõem dñicã dicit. in q̃ nemo se excusare potest nisi veraciter dicat. Bimitte nobis debita nrã. zc. ¶Dro maiora pmittentibus z p penitentiã resurgentibus dr ps. Miserere mei ds. q̃ ppria ptinet ad penitentes. put dictum ẽ sub ti. ĩ laudib⁹ matutinis. Et viuet aĩa mea. zc. q̃ aĩa mortua fuit p⁹ mortale peccatũ. Errorem et suũ exponit dicens. Errauit sic̃ ouis. zc. Medicinã querit vbi dicit. Quere seruũ tuũ. zc. q̃ mãdata tua nõ sum oblit⁹. id est paratus sum adimplere. ¶Rursus in his pcibus ecclia orat p pctis. z p seipsum p q̃ttuor orat. scz p imundicia remouẽda. z p mundicia pferẽda. p tristicia q̃ cer mortu pscie remouenda. z p leticia pferenda. p quibus

dicit q̃ttuor pticulas illi⁹ ps. miserere mei. Pro imũdicia remouẽda dic̃. Auerte faciẽ tuã a pcũs meis. Quasi dicat. Noli ea eternaliṫ punire. Sed q⁹ posset eẽ q̃ bõ nõ curaret ea deleri. erq̃ in pñti nõ punirẽtur. ideo addidit. Et oẽs iniq̃tates meas dele. Pro mũdicia vo pferenda dicit. Cor mũ/dũ crea in me de⁹. Sed q⁹ etiã collata mũ/dicia. hõ eam sibi collataz ignorat. z adhuc pscientie morsu torquet. iõ addidit. Ne pji/cias me a facie tua. Deinde pro leticia sibi pferenda dicit. Redde mihi leti. salu. tui. ꝛc. Sed q⁹ adhuc restãt inimici q̃ nos ad ma/la trahere nituntur. q̃ sunt tres. scz caro. mun/dus. z dyabolus. idcirco pinimicos ponit tres vsiculos. s. Eripe me dñe. z alios duos seq̃ntes. Inimicis vo repulsis iam lauda/re põt. Dñs dicit sic. Psalmũ dicã noi tuo. ꝛc. Et q⁹ omni tpe laudandus deus ẽ. adiũ/git. z reddã vota mea ꝛc. z et in oi loco. ideo adiũgit. Exaudi nos de⁹ salutaris noster. Adhuc q⁹ p passionẽ redempti sum⁹. et p eam oro nostra recipit efficaciã. ideo redu/cim⁹ ad memoriã q̃ i passione dñi legim⁹ z cãtam⁹. vicz Sanct⁹ de⁹. sanctus fortis. ꝛc Inde hortamur aiam nrãm ad bñdicẽdũ sibi. ppter bñficia nobis collata. ibi. Bene/dic aia mea dño. ꝛc Conseq̃ntez vo vt pu/ra sit oro pmunẽ facit pfessionẽ. p quã a ve/nialibus mundamur. sine q̃bus pmunis vita facile nõ ducitur. Et q⁹ homis pfessio nil valet nisi interius puertaṫ. iõ subiungit Conuerte nos deus salutaris noster Pro re/terea q⁹ in pncipio diei est. orat a pctõ p di/em liberari dicẽs. Dignare dñe die isto. ꝛc. sine q̃ vir põt eẽ ad momentuz bũ anitatis fragilitas. Et q⁹ necesse est ut misc̃dia dei se quaṫ sicut ꝓuenit. idcirco addidit. Fiat mi/sericordia tua ꝛc. Demũ orat p diuersis g̃/dibus eccie. z tandẽ pcludit p ps. Miserere/re mei de⁹. post quẽ noster opilio sol⁹ orat p oibus i collecta. Bũ ãt sacerdos orat seu pces hmõi dicit i dieb⁹ pfestis se ad terraz psternit. vt maiorẽ i se z i alijs excitet deuo tionẽ. Dzfinito ps. Miserere mei de⁹. surgit ceteris pstratis manẽtib⁹. z stãs oroẽz dicit. q̃ntã vicẽ gerit illi⁹ sacerdotis q̃ i celo est. q̃ p nobis q̃tidie interpellat. Psdri⁹ ergo iacendo cũ ceteris orat. sic̃ z dñs c⁹ vicari⁹ est. pusq̃z resurgeret cũ peccatorib⁹ pversa tus z in cruce pstratus ẽ. Psdostea stando oroẽm dicit. vt illius resurrectõem recolat cuius vicem gerit. In q̃busdam tñ eccl̃ijs oẽs illo surgente surgũt. in q̃ significant se spem recepisse a peccatis resurgendi Et nota q⁹ sola eccie vnitas adorando in faciẽ cadit. In pfestis ergo dieb⁹ q̃ñq̃z prostrati oram⁹. in q̃ octo significanṫ. Psdrimũ infir/mitas corpalis. q⁹ ꝓ puluere sumpti sum⁹ Secundũ infirmitas animi. q⁹ p nos non erigimur. Tertiũ erubescentia. q⁹ nõ aude/mus oculos in celum leuare. Quartũ pru/dentia. q⁹ videmus vbi cadi⁹. i. in terrenis affligimur. Quintũ vt cordis ptritionem significem⁹ Sextũ q⁹ christũ adorãtes eu⁹ ad terrã descendisse z carnez de terra credi/mus induisse. z ꝑ eṫ q̃dam figurãt. q̃ volen/tes sibi signũ crucis impmere. pus inclina/ti terrã manu tangũt. Septimũ q⁹ reduci/mus ad memoriam. licet i paradiso angelici creati fuerim⁹. corpa nostra ppter lapsuz nostr⁹ int aialia bruta iacere z aiaz corpali/ mole grauari. Octauũ vt ipo actu pfitea/mur nos eẽ peccatores. z frenis desideri⁹ inberere dũ ventrẽ terre z aiaz pauimento in figum⁹. z ꝑ introductũ ab abraam qui ca/dẽs in terrã dñm adorauit. quẽ ppꝑe imi/tati fuerunt. Dñs origenes in omelia illius euãgelij. Erãt ioseph z maria murãtes sup bis ꝛc. ita dicit Sancti ppꝑe q̃ angustius aliquid ptemplabanṫ cadebãt in facies su as. vt pctã pruinã corpis pleni⁹ purgarẽt. Q̃ñq̃z et in puatis oroib⁹ genua flectim⁹. vt salomon z aplus dicens. Flecto genua mea. a. p. d. n. i. vt p ꝑ oẽ genu christo flecti innuam⁹. sed tũc nõ pstrati sed facie erecti stamus q̃ ipo actu dicentes Trahe me p⁹ te. Quid dicere debem⁹ dũ genua flecti⁹. in. vi. pte sub ti. de pascha diceṫ. Et q̃ñq̃z sta/mus q̃ letantes q̃ i domũ dñi ibimus. In pmo q̃dem mõ exprimim⁹ pditõez nostraz. in scõ desiderũ. in tertio spem. In diebus vo dñicis z in paschalib⁹ genuflectio non fit. nec ór p horas kyri beleyson. nec oratio

dñica. sed stantes oram⁹. ꝓpter leticiaz re/surrectōis quā tūc recolim⁹. de q̄ in sequē tipte sub festo pasce dicet. Nec in dieb⁹ pē tecostes. q̄bus recolim⁹ libertatē p aduen tū spūssancti nob datam. Nec in alijs festi uis diebus ꝓpter leticiā ipaz festiuitatuz ī q̄bus recolimus scām societatē angelorum ꝛ sctōz. q̄ iam ē in leticia sempiterna. nisi p pñtia corpis ꝛ sanguinis christi. In bis tñ diebus stantes capite inclinato orare debe mus. sic ꝛ deuote mulieres ad monumen/tū fecerūt. Et tūc et hmōi flebiles p̄ces vite pñtis dimittim⁹. ad notandū q̄ in futura re surrectōne vbi erit vera libertas ꝛ va socie tas. nulla p̄catō exercebit̄ p miserijs. Be ℟ dicet̄ in vj. pte sub ti. de sabbato post pente.

In q̄busdā tñ eccijs in oibus officijs or dñica orō. licet stando. Nam illa est sal et ꝑimentū sacrificij. ꝛ in ve. te. nullū sacrifi/cū sine sale fiebat. ꝛ ita nullū officiū nostr sine illa fieri debere videt. Be ℟ et dictū est in phemio b⁹ ptis Sane p̄ces hmōi mi stice hūilitatem significant. put sub ꝓpleto rio dicet. Uersi ād orientē illas dicimus Be q̄ dictū ē in phemio b⁹ ptis Ultimo subijcit orō. quā salutatio. scz dñs vobiscū p̄cedit ꝛ et seq̄tur. q⁹ sic dñs post q̄z resurre xit salutauit ap̄los dicēs. pax vobis. et po/stea eis locutus ē. ꝛ post locutōnem iterū dixit. pax vob. ita ꝛ p̄sbiter ei⁹ vicari⁹ post/q̄z surrexit ab accubitu salutat frēs dicens dñs vobiscū. ꝛ p eis orat. ꝛ post orōem iterꝝ dicit. dñs vobiscū. Quasi dicat. Si grām dei impetrastis. in illa pseuerate. Et iteruz ap̄lus dicit. Et cū spū tuo. Ac si dicat. Ora/sti p nob. ꝛ nos p te oram⁹. Be ℟ dictū est in q̄rta pte sub ti. de salutatōne ad populū.

Nouissime or. bñdicā⁹. de q̄ dictū est in phemio b⁹ ptis Postq̄z vo eccia direxit orōes ad dñm implorat orōes scōz dicens Preciosa ī ꝓspectu. ꝛc. Q̄ non est ō ꝑma. Inde est q̄ q̄dam dicūt illō post matutinas laudes. Etiā q̄dam inꝑponūt inꝑmā et p cioſa. ꝑmā de btā virgine. ꝛ q̄daz missā aiaz ꝛ q̄dam religiosi ℟ in cap̄lo dicūt. Aliq̄ tñ dicūt eē de ꝑma. ℟m ea q̄ dicta sūt in phcio. vbi agit de lcōe. ꝓtinuantes illud cū ꝑma. Beinde sacerdos ad honorē initatis orat generaliter p se ꝛ p oibus dicēs ter. Deus in adiutoriū. ꝛc. Uel or ter. vt petat auxiliū cō/tra insidias dyaboli carnis ꝛ mūdi. Uel in honorez initatis. ꝛ iō subijcit gl'a pri. ꝛc. nec post gl'a pri seq̄t all'a. p eo q̄ locus in q̄ hec dici ꝓsueuerūt. puta cap̄lum sacer non est Sicut ei sacer locus significat illā hierusalē. in q̄ vox illa angelica scz all'a audit̄. ita loc⁹ ille nō sacer pegrinatōnem nrām repñtat in q̄ peccam⁹. Deinde q⁹ dū in hac vita su/mus peccam⁹. iō subiungim⁹ kyri beley/son. ꝛ pater noster. ꝛ postea. respice domie in suos tuos. ꝛc. vbi or. ꝛ dirige filios eoruz. Filij nostri sūt cogitatiōes q̄ de mente nrā nascuntur. q̄s ad opa dñi implenda rogat dirigi. Opera vo manuū nrāz sūt opa ex/teriora q̄ interius a cogitatōibus ꝓcedūt. Sed q⁹ oia ad vnum tendūt. iō postea di/cit opus singulariter. cū dicit. Et opus ma nuū nrāz dirige. Et iterꝝ opilio siue pastor p oibus oibus orat generaliter dicens. Dirigere dignare dñe. ꝛc. Oronē vo huiciū ꝓcludit vt diuia grā q̄ actōes nostras p̄ce/dit etiā ipas subsequat̄

Be tertia.

Ora tertia deo

laudes exoluim⁹. q̄niaz in illa ℟m marcū ihesus linguis iudeo rū morti adiudicatus ē. ꝛ a pilato ad colū/nā ligatus ē ꝛ flagellat⁹. Merito ergo ho/ra illa oram⁹. vt sic spūssanctus ab adaz p dyaboli suggestionē sepatus ē. ita p christi crucifixionē dignet̄ ea dē hora spūssanctus in cordibus nostris infūdi. In hac et hora repromissus spūssanctus datus est ap̄lis. ꝛ visibiliter dei magnalia loquebant̄. Uñ in actibus ap̄lorz. Non sūt isti ebrij cuz sit hora tertia diei. Propter q⁹ or himnus. Nunc scē nob spūs. ꝛc. Dicit et ps. Legem pone. q⁹ tūc lex noua data est ap̄lis. Quia vo bō plegē dei a morbo peccati sanatur. iuxta illō sapiētie. nec herba nec malagma sanabat eos. sed tuus ℟mo dñe. ꝛc. iō i qui/busdā eccijs or cap̄lm illud. Sana me dñe ꝛc. biere. xvij. c. ꝛ responsoriū. Sana animā

meã. ⁊c. Et qñqz illō dr. Caritas dei diffusa est. ro. v. c. Et qñqz illō. Obsecro vos frēs p misc̄diam dei. ro. xij. c. Rursus q2 nō pdest sanari nisi ꝓfuet. tō seq̄t ỽsus. Adiutor meus esto dñe. ⁊c. Quasi diceret. Quāuis liber ⁊ sanus in via tua sim ꝓstitut⁹. tñ ñ sufficio sine tuo adiutorio puenire ad illā meridiez de q̄ dr. Indica mihi vbi pascas vbi cubes ī meridie. Uñ dr. Adiutor me⁹ esto dñe. Et subiungit. Ne derelinq̄s me. i. ne concupiscentiā meuz ne īmittas. q2 sine te nihil ē conat⁹ me⁹. neqz despicias me. i. ne ꝓtemnas q̄ ego mortalis te eternuz audeo querere. q2 tu es de⁹ me⁹ q̄ me creasti ⁊ recreasti. salutaris me⁹. i. q̄ sanas plagā pctī mei. Dei de oēs ad orōem pstern̄it. ⁊ pseq̄tur sacerdos modū orōis quē aplus docet dicens. Primo oīm fiant obsecratiōes. orōes. postulatōes. ⁊ grāzactōes. p oīb⁹ ⁊ p his q̄ in sublimitate sunt. Obsecratio fit cū adiuratōne p malo remouendo. Oratio p bono impetrando. vel p malo supando. Postulatio p bono adipiscendo siue cumulādo. Grāzactio p bono iam collato ꝓpuando. Obsecratio ē ibi. Ego dixi. ⁊c. vbi petit vulnera sanari ⁊ medicinā dari. Orō ibi. Fiat misc̄dia tua dñe. vel ibi. Ostende nob̄ dñe. Postulatio ibi Conuertere dñe vsq̄quo. vbi postulā⁹ vt p dñi auxiliū omia nobis aduersa remoueant. Grārūactio ibi. Sacerdotes tui induant iusticia. ⁊c. ⁊ ℞ p nob̄ oibus. Item orat p regibus ⁊ his q̄ sūt ī sb̄limitate dicēs. Saluū fac regē. et oremus p papa pontifice nrō. Et p oibus viuis dicens. Saluū fac ꝓplm tuū. ⁊c. Et p defūctis dicēs. Oremus p fidelib⁹ defūctis. Sequitur etiā miserere mei de⁹. p his q̄ sūt in grauioribus pctis. sicut p̄cessit dñica orō. p his q̄ sūt in q̄tidianis. Post hoc surgit opilio siue sacerdos ⁊ omnibus ꝓstratis manētib⁹ orat p vniuersis. de quo dictum est sb̄ pma.

De sexta.

Ora sexta pro

nobis crucifix⁹ ⁊ clauis ꝓfixus est christ⁹. quare tenebre super omnem terraz facte sūt. vt sol in morte dñi sui lugens. se q̄si nigris tegeret vestibus. ne illum crucifigentib⁹ lumen p̄beret. Hac eē hora in die ascensionis cū discipulis discubuit. Merito ergo eccia illa hora deo laudes exhibet. grās ei agēs. q2 p ipa christus pati voluit. ppter q̄ ō ipm diligit vehementer. Uñ in cāticis Nūciate dilecto q2 amore langueo. Et ob hoc tunc dr psalm⁹. Benefecit in salutari tuo ⁊c. Dicit eē responsoriū Bñdicam dñm in omī tempore. sup. quia dignat⁹ est pati p me. i. p salute anime mee Hac etiam hora adam de paradiso eiect⁹ est. Recte ergo illa hora deum deprecari debemus. vt vnde ille ppter supbiam eiect⁹ ē. illuc p humilitatem ⁊ bonam opatōem in redeam⁹. Bene officium sexte statui tpis respōdet. sicut ⁊ officia aliaz horaz. In pma nāqz hora est inchoatio. in tertia pfect⁹. in sexta ꝓsūmatio. sm q̄ sol in pma incipit lucere. in tertia magis calet. in sexta est in sūmo feruore. q̄ō indicant ỽba hymnoz. q̄ in ipis horis ⁊ etiā in nona p̄mittūt. Inchoationi rñdent ỽba. q̄ dicuntur ad pmam in psalmo. Deus in noīe tuo saluū me fac. et ī ỽtute tua libera me. i. separa me a zypheis In pncipio nāqz nrē ꝓuersionis incipim⁹ a malo separari. Unde merito ibi petim⁹. q̄ tandem loco ⁊ p̄mio separati sum⁹. Ad idem ptinet q̄ō dicit scd̄us psalm⁹ Utinaz dirigant vie mee. Et q̄ō dicit tertiꝰ psalm⁹. Retribue seruo tuo. exponitur. i. freq̄nter tribue. Et vbi dicit Uiuifica me. supplendū est q̄ p̄mortuus eram p peccatum. Unde petit p grām iustificari. Ad profectum pti net q̄ō dr in pncipio tertie Legem pone mihi dñe. Sibi ei posito in via petit dari legē correctōnis. Ad ꝓsūmatiōem ptinet q̄ō dr in pncipio sexte Defecit in salutari tuo aīa mea. ⁊c. id est aīa mea posita in salutari tuo defecit a terrenitate. Uel defecit in salutari tuo. i. aīa mea tendens in salutare tuū defecit in terrenitate. Quanto ei q̄s magis tendit in dilectiōem dei. tanto magis deficit a terrenis. ⁊ q̄i p̄ nimio desiderio lāguet. iuxta illud Fulcite me floribus. stipate me malis. q2 amore langueo Per flores quidem

nitia bonoꝝ opeꝝ.p mala pfectio accipiť. q̃ eť alios accendens q̃dammodo ꝓfolať. nõ tñ ꝫ plenam recipit ꝓfolatõam.sed potius affligitur ex dilectõne Unde sequitur Defecerũt oculi mei in eloquium tuũ. Et in scđa pte.Quõ dilexi legem tuã.ꝛc. Et in tertia. Oculi mei defecerũt in salutari tuo. ꝛc.Ad hanc pfectõem ptinet respõsoꝝum. Bñdicam dñm.ꝛ ỽsiculus.Bñs regit me Nam sicut hz alia translatio . Bñs pascit me nihil mihi deerit.in loco pascue ibi me collocauit.i.dñs est pastor meus in q̃ sum tutus ꝛ sufficiens.Unde sequitur.Et nihil mihi deerit.Spũalem eĩ substantiã credit a deo sibi ꝓferendam.qz iam sicut se eẽ collocatum in loco pascue.ubi fideles in fide plenius coꝛroboranť.Unde dicit.ibi me collocauit.Quem eĩ dñs pascit in adiutoꝝ spiritussanti.eundem regit.i.in bonis opibus facit eum delectari.ꝛ pꝛectuz iter ducit ad tutissimã ciuitatem hierusalem Tali nihil deest teste apl̃o q̃ dicit Dia in eo possum q̃ me ꝓfoꝛtat.Dicitur ãt qñqz caplm illud Alter alteriꝰ onera portate.gal.vij.a.Qñz illud.Nolite ꝓformari huic seculo.ro.xij.a.

De nona.

Hora nona chꝛ

stus clamans emisit spiritum. Adoꝛi enĩ ỽoluit.p homĩe illa hoꝛa in q̃ homo de paradiso expulsus est. ꝛ in eadem hoꝛa p mulierem ꝛ lignũ redemit.q̃s p mulierem ꝛ lignũ decepat hostis Ars aũt vt artem falleret.ꝛ medelaz ferret inde.hostis vnde leserat.In eadem quoqz hoꝛa miles latus chꝛisti aperuit.ex q̃ duo nostre saluatõnis sacramenta.scz aquã baptismi.ꝛ sanguinem nostre redemptionis nobis eduxit.ꝛ velum templi scissum est.ꝛ monumenta apta sũt.Eadem eť hoꝛa ifernа penetrãs inextricabiles tartari tenebras ꝓfringens.seraſqz eius ꝓminuens.captiuitatem scõꝝ secum trãsuexit ad celos ignea/qz rompheа submota antiquũ incolaz paradiso restituit.Eadem eť hoꝛa cetus apl̃oꝝ ad oꝛandũ ꝓuenire ꝓsueuit. Et petrꝰ et iohannes aſcendebant in templũ causa oꝛõis.Petrus q̃z eadem hoꝛa aſcendit in cenaculum oꝛaturꝰ.qñ raptus est in extasim.ꝛ linteolum plenũ reptilibus de celo ante se dimitti vidit audiẽs.Petre macta ꝛ manduca.Merito igitur ꝓpter has ꝓrogatiuas hac hoꝛa deũ eccia laudat dicens psalmũ.Mirabilia.ꝛc.ꝛ respõsoꝛiuz.Redime me dñe.oꝛans p sua redemptõne.ne oblita esse videatuꝛ q̃ tali hoꝛa redempta eẽ Illud aũt ꝓsiderandum est.q̃ in hoꝛa nona iam sol declinauit a centro.stat ergo temꝰ poꝛis innuit statum ỽtutum.Innuit eĩ feꝛuoꝛem ỽtutum in q̃ animus ꝑfectus erat.ppť temptatões eẽ tepefactũ.Nam vt ait btũs greg.Uicia nos temptant.ỽtutes nos hũiliant.Cum enĩ vir ꝓfectus temptať ab altitudine intimi gaudij descendit ad ꝓsiderãdum suam fragilitatem.ꝛ ad videndum q̃z facilis sit ad casum.vt patet in apl̃o qui dicebat. Ne magnitudo reuelationuz extollat me.ꝛc.Gaudebat enĩ paulus de reuelatõne.dolebat de temptatõne.Uñ ipe dicit. Propter qõter dñm rogaui.ꝛc. Nisi enim sibi molesta esset temptatio.non rogaꝛz vt tolleretur.Non est tñ sublata.qꝛ ꝓinfirmitatem virtus cui gaudiũ debeť pficiť.Has tribulatõnes ꝛ angustias notant aliq̃ versus psalmoꝝ none vt in ꝑma pte.Tribulatio ꝛ angustia.ꝛc.Et in scđa. Multi q̃ persequunť.Et in tertia.Erraui.ꝛc.Ab eisdem petimus liberari in respõsoꝛio. Redime me.i.fac vt effectum redemptõnis tue que facta est in sanguine tuo sentiam in tribulatõnibus meis.Hoc idem est in ỽsu. Ab occultis meis munda me .id est. repelle a me malam cogitatõem ꝛ cõpesce suaſoꝛes ꝑm augustinũ.Et nota q̃ respõsoꝛia dñicalia in tribus hoꝛis.scz tertia sexta ꝛ nona ꝓuenienter respondent respõsoꝛijs ferialibus Nam in respõsoꝛio feriali ad tertiã scz. Sana aiaz meã.ꝛc.petiť sanitas vulnerũ q̃ ꝑterita pctã fecerũt. Et in respõsoꝛio dñicali. Inclina coꝛ meũ.ꝛc.Et i ỽsu. Auerte oculos.ꝛc.petiť cautela de futuris. qõ fit impletõne diuiõꝝ mandatoꝝ.Itẽ i feriali respõsoꝛio sexte.Bñdicam dominum.ꝛc.

fit tu gis diuine laudis pmissio Jn dñicali
respõsorio. Jneternũ dñe. ꝛc. fit pmissionis
impletio Jbi ei pmittit se laudatuꝝ. ꝛ ℔ lau
dat. Jn responsorio ferali none. Redime
me dñe. ꝛc. petit redemptõis effectꝰ q̃ fit vt
res mentis. i. amor sit directus ad deuꝫ. Et
in responsorio dñicali Clamaui. ꝛc. pmittit
effectus pedis. i. amoris. scꝫ clamor ad deũ
ex amore ei ẽ clamor cordis. Jn pluribus
tñ eccĩs sũt eadẽ. tã in ferialibꝰ q̃z in dñica
libꝰ Et ẽ notandũ q̃ vsus q̃ dicũt in tertia in
sexta ꝛ in nona neumã habẽt ad designãd.
q̃ in nulla hora exp̃mere valemus gaudiũ
ꝛ brauiũ sempiternũ. Capl'm dr q̃nqz Dia
pbate. tbeß. v. c. Et q̃nqz. Sic in vno corpe
multa mẽbra habemꝰ. ro. xij. a

Ad vesperas.

N hora uesperti

na significat eccĩa p̃mũ aduentũ
dñi q̃ fuit vergente vespere mũdi
in vltima etate. de q̃ psallens reddit gratias
deo. iuxta illud apli Nos sumꝰ in q̃s fines
sc̃oꝝ deuenerũt. Preterea christus in vespa
de cruce depositꝰ fuit. Eadem q̃z hora i ce
na sacramentũ corpis ꝛ sanguinis istituit
pedes discipulor lauit. discipulis euntibꝰ
in emaus in habitu pegrini in fractõne pa
nis se manifestauit. Merito ergo eccĩa in
hac hora christo gratias agit Est tñ duplex
mundi vespa. put in. vj. pte sub ep̃ha dicẽt
Sane sicut ait Ricardus ep̃s cremonensis
in mutali. officiũ diei seq̃ntis incipit in ve
speris. q̃ vesptina sinaxis. i. hora. p̃muz est
officiũ p̃m beſdre ꝓsuetudinẽ in q̃ternario
numero. put dictuz est in p̃hemio bꝰ p̃tis.
Vñ vesptinũ officiũ a vespa stella noiat q̃
in p̃ncipio noctis oritꝰ. Preterea licz ab ini
tio mũdi dies p̃cederet noctẽ. i nocte tamẽ
dñice resurrectõis. nox cepit p̃cedere diez.
vt dicẽt in sexta pte sub sabbato scõ in p̃nci
pio Dicit ãt eccĩa i hac hora q̃nqz psalmos
Primo ppt̃ christi q̃nqz vulnera. q̃ p nob
obtulit sacrificiũ i vespa mũdi. Scõo ad cor
rectõez. vt vicz defleamꝰ ꝛ petamus veniã
pctõr. q̃ i die p q̃nqz sensus corpis p̃mittũ
tur. ꝛ ad nos intrãt. iuxta illõ biere. Mors
intrauit p fenestras nr̃as. Quis ei ẽ q̃ visu
nõ capiatur. Tertio p tres q̃nqz psalmos
munit se eccĩa p̃ nocturnales tribulatões.
Hec ei hora insinuat fletũ eor q̃bꝰ occidit
sol iusticie. ꝛ ita sũt in vespe. de q̃ dictum ẽ.
Ad vesperuz demorabit fletus. q̃ durabit
vsq; ad matutinũ. i. q̃usq; sol fidelibꝰ oriat
q̃ occiderat peccatoribꝰ. ꝑm q̃ sequit. Et
ad matutinũ leticia. Et ppter easdem etiaz
causas pectus q̃nqz digitis tundimꝰ Rur
sus seculares dicũt q̃nqz psalmos. religio
si vo quattuor. ppter rõnem tangendã in
sexta pte. sub ti. de aduẽtu. Et nota q̃ ve
spertinũ matutinũq; officiũ ceteris horis
in numero psalmor p̃ferũt. eo q̃ i senaria
per distinctiõe. vespe ꝛ mane solũmodo
memorant. ꝛ in veteri lege matutini et ve
sptini officij antiq̃tas cõmendat Quinq;
ergo psalmi i ser vesptinis hebdomade of
ficijs dicũtur. ꝛ cantãtur psalmi ꝑm mate
riam diei. Et ecce in septima die scꝫ i sabbo
ppter resurrectõem q̃ seq̃t. agimꝰ de victo
ria ꝛ laude dei q̃ sequit victoriã. Vñ i p̃mo
psalmo scꝫ. bñdictus dñs. ad litteram agit
de victoria dauid ꝓ goliam. Quantuz vo
ad spũalem sensum de victoria nr̃a q̃ dya
bolũ supamꝰ. Quia ergo post victoriã nil
restat nisi laudare dñm. p quẽ victoriã ha
bemꝰ. ideo sequũtur q̃ttuor psalmi q̃ sunt
de laude. Jn p̃mo ei laudem p̃mittit eccĩa
dicens. Exaltabo te deꝰ Jn scõo seipaz incl
tat. Lauda aia mea dñm Jn tertio alios in
uitat. Laudate dñm. Jn q̃rto ꝓgratulatur
celesti hierusalem dicẽs. Lauda hierusalez
dñm. ꝛc. ꝛ sic de aliis feriis ꝛ psalmis Jn
q̃busdam eccĩs statim post psalmũ sequi
tur himnꝰ. ꝛ post himnũ lectio siue capl'm
Jn q̃busdã ecõuerso. Et in q̃busdã himnũ
nõ cantãt. Qui pꝰ psalmos imediate him
nũ cantant ꝓgruum ordinẽ seruare vidẽtur
q̃niam p̃mo est in corde dilectio q̃ per anti
phonaz designat. deinde seq̃tur bona ope
ratio. quã psalmus designat. postea men
tis exultatio. q̃ p himnũ notatur. Ez quia
exultatio sepe negligentiã parit. idcirco se
quitur lectio seu capl'm q̃ boiem ad cor re
uocat. Qui vero lectõnem himno p̃epo

nũt volunt bimnũ locũ responsorij obtinere. Uñ cũ in festiuitatib⁹ responsoriũ post lectõnẽ cantãt. bimnũ ptermittũt. Ad maiorẽ tñ exultatõem notandã. in quibusdaz eccljs vtrũ qz cãtaf. z tũc respõsoriũ pcedit bimnũ. ad notandũ q tũc maxime respondere debemus exhortationi p pcedens capitulũ facte. post qõ ſtatim sequit respõsoriũ. Generale tamẽ est q qñcunqz cantaf rñsoriũ pcedere debz lectio cui rñdere debz Qui vero bimnũ non cantãt. illud attẽdere videntur. q canticuz beate marie sequit qõ excludit rñsoriũ. c⁹ locuz tz bimn⁹. Ita ſi cãticũ zacharie in laudib⁹ matutis excludit responsoriũ multomagis canticum beate marie virginis excludere debere videtur in vesperis. Et nota q ad vesperas dicit illud caplm. Benedictus deus et pat ij. ad corinth. j. a. Et illud. Bñs aũt dirigat ij. ad thes. iij. a. Post bimnũ sequitur versiculus. videlicet in sabbato. Uesptina oratio ꝛc. In alijs diebus Dirigatur dñe. Et vterqz vers⁹ vesperũ tps designat in quo cantaf. quod sonant verba illa que in psalmo sequũtur. scz. Eleuatio manuũ mearũ sacri. vesptinũ. Optat enĩ vt oratio dirigat ad dñm. Quod de veteri testamẽto tractũ est. vbi habetur q hora vesptina sacerdos intrabat sanctũ tabernaculũ vel templum vt offerret thimiama sup altare incensi. sicut mane intrabat vt offerret incensum. Hoc thimiama significat suauitatez odoris. Hinc habet ꝓsuetudo vt dũ dicitur vsiculus sacerdos thurificet altare ad implendũ iuge sacrificiũ. Sic enĩ fiebat i lege in q duo agni offerebant. vnus mane. alter sero. et hic pinguior. ad notandũ q caritas crescit. Ideo ergo thurificatur. vt simus sp bonus odor deo. pficiendo in sciẽtia z doctrina. Et etiã q. ppter pmissionẽ dei debemus esse tales vt simus ei boni odoris. Vl' ideo in vespis z matutinis post psalmos z lectionẽ dũ vers⁹ dicit. incensatur. ad notãdũ q nemo potest bonũ odorẽ deo reddere vel bonũ exemplũ operandi alijs dare. qõ p incensum significat. nisi prius in seruitio dei operetur qõ p psalmos. z alios doceat. qõ p lectionẽ notat. Unde mos inoleuit q in pcipuis festiuitatib⁹ ãtiphona ad magnificat et benedict⁹ ter dicit. siue totiẽs canẽdo ptelatur. donec oĩs ppl's qui interest in cẽsi repleat odore. z vltimo dicit cũ neuma voce quidẽ nõ significatiua. put dictũ est ĩ phemio huius ptis. Sacerdos aũt qui maior est in eccie officõ et qui vicẽ tenet aaron debet incensuz offerre vt sit thimiama sempiternũ coram dño z suaue fragrãs odor. iuxta illud. Dirigat dñe oratio mea. sicut incensum in cõspectu tuo. Be hoc dictuz est sub laudibus matutinis. Dicitur ergo in vesperis versicul⁹ exhortationis. scz vt excitet pigros ad intelligendũ pmissa dei. que continent in cantico illo beate marie. magnificat anima mea ꝛc. qõ est luc. j. c. Sicut locutus est pmissio facta fuit noe. Uñ gen. ix. Bonaz arcum meũ in nubibus celi. Et hec impleta est. Secunda abrae z dauid. Abrae dictum est. In semine tuo benedicẽt oẽs gentes. Dauid dictũ est. Be fructu ventris tui ponã sup sedem tuã. Et hec impleta est in beata virgine qõ notatur in cantico suo ibi Recordatus est misericordie sue. Et p hoc certi sumus q dabit nobis vltimã. scz paradisum. Ideo aũt canticũ ipm quotidie dicitur. vt frequentior dñice incarnationis memoria aias fideliũ in ope dei et in doctrina se exercentium ad deuotionẽ opis incepti accendat. Cũ enĩ in cantico ipso notent cogitationes. sicut in psalmis opa. si diligẽter beate marie actus z dicta sepe recolimus. obseruantia castitatis z virtus orationis semp ad ipius imitationẽ pseuerabũt ĩ nobis. nec etiã mouebit nos fauor humanus indebitus nõ tpalũ īmoderatus appetitus nõ tpalis afflictio nõ de impetranda pmissorum venia desperatio. Nempe non nos mouebit indebitus fauor humanus. q cũ beata virgo cõmendaret a beata elisabeth dicente. Unde hoc mihi vt veniat mat dñi mei ad me ꝛc. Nõ ipsa mota fuit fauore humano. sed suas humilitatẽ clamauit. Magnificat anĩa mea dñm. Et tandẽ adiecit. Quia respexit humilitatẽ ancille sue. Et nota q dicit. respexit humilitatem. z nõ dicit respexit virginitatẽ. innuens mentis virginitatem preualere corporis integritati. Ite

rum ideo dixit humilitatem. quia deus superbis resistit. eosq; a beatorum sorte secernens per varia penarum loca pro peccatorum impietate dispergit. Non nos mouebit immoderatus temporaliuz appetitus. qz sicut ipsa dixit. iudex noster diuites dimisit inanes. et deposuit potentes de sede. Non tpalis afflictio nos mouebit. quia deus exaltat humiles. In hoc enim cantico exemplo humilitatis eius reformamur. z filij dei incarnatio per quā depo. po. de se. et exaltauit humiles. ad memoriam reducitur. vt fidei nostre deuotio excitetur. Nō desperatio de ꝓmissoꝝ impetranda venia. quia misericordia eius a progenie in ꝓgenies timentibus eum. Beda dicit. qnde inoleuit consuetudo vt in officio vespertino canteꝫ canticum beate virginis. z potius in vespertino q̄z in officijs alijs. Primo quia in ipsa vespera mundi suo singulari assensu mundo succurrit perdito. Secundo quia p hoc fit incarnationis in vespera mundi facte iugis recordatio. Tercio qz ipa est stella maris. que in huius mūdi vespe nobis lucere cepit sicut vespa stella a qua dicitur vesptinum officiū. in initio noctis lucere incipit. Quarto vt mens nostra p diē varijs fatigata cogitationibus. imminente quietis scz noctis tpe. recolendo dicta dei genetricis. quicquid superfluū vl̄ nociuū diuturna euagatio ꝓtraxerit. totum hoc precibus z lacrimis ea intercedente mundetur. Quinto qz virgo portauit dñm in vespera mūdi. Rursus canitur in serta laude. qz dominus i sexta etate venit. sicut z canticum simeonis i septima ꝓpter septimā etatem quiescentiū put tactū est sub laudibus matutinis. Cetera hoc canticū est exultatio laborantiuz quoꝝ spūs exultat in dño quia fecit eis magna qui potens est. cuius misericordia ē in secula. Ob hanc exultationē repsentandaz lampades accenduntur in vespis. Vel p hoc cantico pncipaliter accenduntur. eo q de euangelio est. vel vt nos de numero adolescentularuz z quinqz prudentū curramus cum lampadibus bonoꝝ operum in odorem vnguentoꝝ beate virginis intrantes cum ea in gaudium dñi nostri. Et qz opa nostra non sunt in lampadibus radiantia nisi fuerint caritate informata ideo canticum clauditur sub antiphona p quam caritas designatur. Recātata antiphona in profestis dieb⁹ prosternit se eccia in oratione. plirius orans q̄z in alijs officijs. qz specialiter orat pro his quibus occidit solusticie. licet et pro alijs oret. z facit ea q̄ dicta sunt superius sub ti. ō tercia. vbi de precibus agitur. In solemnib⁹ vero dieb⁹ statim dicitur collecta. z quasi stantes oram⁹ de quo. et in quibus officium vespertinum cum hora prima ꝓueniat. abi etiam dictuz est. Mortuoꝝ officium incipit a vesperis. non tamen habet secundas vesperas. ad notandum q hoc officium finē habebit quando anime saluandorum ab omni pena liberate. eterna beatitudine fruentur. Sed sancti de quorum glorificatione i aia iam certa est eccia primas et secundas vesperas habent. si in festo eorum nouem lectiones dicantur. Primas ei habent pro glorificatione anime iam pcepta. secūdas p glorificatiōe corpis quā habebūt. que nū q̄z finem habebit. Si vero habent tantum tres lectiones p̄mas vesperas habent. tantū. non quia et ipsi duplicem stolam habituri non sint. cum hoc omnibus electis cō ueniat. sed ecclesia ad ostendendum differentiam premioꝝ illis et istis debitoꝝ. magis solennisat p illis de quoꝝ maioꝝb⁹ meritis sibi per miracula siue p alia documēta ꝓstat. q̄z uis ad plenū certa esse nō possit Nam et stella differt in claritate a stella. Unde aug⁹. ait in sermone ō beato stephano. Cum preciosa sit mors sanctoꝝ. si quid distare inter martires pōt p̄cipu⁹ esse videtur qui p̄m⁹ est. Q̄ñq; tñ in vespis p̄cedēti b⁹ dicit solūmō antiphona z collecta de festo sequēti. put dicet sub vigilia natalis. Postremo notādū ē q religiosi añ ꝓpletoriū p̄mittūt collationē. q a scis patrib⁹ originē traxit. q dcis vespis ꝓueire z ō scpturis sacris ꝓferre solebāt. ad īstar oparioꝝ ad recreatōnē adinuicē ꝓfabulantiū. Iōqz tunc vitas vl̄ collatōes patꝝ. z his silla. q potius sint ad recreatōz z delectatōz legūt z eruditiores si dubium occurrerit interrogant.

De completorio

N hora cõpleto

rij christus. cuz discipulis orauit patrem. Eadem q3 hora sanguineas guttas sudauit. 7 etiam corpus eius in sepulcro positum fuit. 7 custodes deputati. Merito igitur in hac hora ecclesia dõ laudes 7 gratias agit. Illam etiam in memoriam eterni gaudij celebrat. Nam completo electoꝝ numero in illa hora complebitur gaudium sanctoꝝ in die generalis retributõnis. 7 inde est q completoriuz significat gaudiũ. Dicitur ãt completoriuz q3 in eo completur cõmunis vsus locutionis. cibi 7 potus. 7 aliorũ que necessario p corpis sustentatõe sumũtur. Et sm Bed ãt significat finem vite ptis. Sane hoc officium incipit pter morem alioꝝ officiorum scz. Conuerte nos deꝰ ꝛc. Quia eni q3 si tota die psalmodie instituimus. et pene impossibile est. q3 aliquem pulverem supbie ptraxerimus. 7 q3 sepe erramus. iuxta illõ. erraui sicut ouis q3 perijt. inde ẽ q nos hũiliantes dicim9 Conuerte nos. ꝛc. Preterea q3libet pfect9 7 bonus estimare se dz impfectũ siue insipientem iuxta illud. iust9 accusator sui ẽ. ideo dicit sacerdos. cõuerte nos ꝛc. in his vbis indicans se puersũ. bonaruz q3pementiũ est ibi culpam agnoscere vbi culpa non est. Nam 7 si dixerim9 q3 peccatum non habem9. ipi nos seducim9 Hinc est q3 ei psequenter inuocam9 diuinũ adiutoriũ dicẽtes. Deus in adiutoriũ meũ. vt querte nos ꝛc. referat ad ptrita mala tollẽda. 7 deus in adiutoriũ. ꝛc. ad bona opa futura facienda. q3 sine dei adiutorio quicq3 boni facere nõ valem9. Quia vero totum ad laudem trinitatis faciendũ est. ideo seq3 gl'a pri. Rursus incipientes p querte nos deus salutaris noster. oram9 vt nos a malis quertat. 7 irã suã a nobis auertat. Et q3 merita nrã nõ sufficiũt. eius adiutoriũ postulamus dicentes. Deus in adiu. meũ. ꝛc Dicũt ãt q3ttuor psalmi. ad obtinendaz remissionẽ pctoꝝ que cõmittimus dũ sum9 in hoc corpe ex quattuor elementis 7 ex q3tuor humoribus vel pplexionibus cõpositio. seu q3 corpus ipm ex his ppositũ cõtra picula 7 fantasmata noctis munim9. 7 dõ cõmendamus. ideoq3 tunc dicitur In manus tuas dñe. ꝛc. 7 custodi nos. ꝛc. Et incipit eccia a voce pfectõnis dicens. Cum inuocarem exaudiuit me dõs. ꝛc. Hoc eĩ pfectoꝝ est. Sed q3 pfecti se debent reputare imperfectos. iuxta illu dicẽs. etiam si simplex fuero hoc ignorat aia mea. ideo sequit in eod̃ psalmo. Miserere mei. sup. dñe. 7 exaudi orationem meam. qõ dicere est impfectorũ. Postea alijs admonitis ad bonũ facit in eodẽ psalmo mentiõem de pace eterna ibi. In pace in idipum. i. q3 est inuariabilis. quã pacem semp in memoria habere debemus. 7 maxime dũ corpus quiescere debet in lecto. mens dz quiescere in deo Debet eĩ quiescere ĩ spe. Uñ sequitur scdus psalm9 In te dñe speraui. ꝛc. Sed q3 spes nõ ẽ sine timore. aliter eĩ psumptio esset. iõ sequitur tertius psalm9. Qui habitat in adiutorio altissimi ꝛc. ĩ q3 deus promittit liberare eccĩaz Byabolus est ei q3i fur de nocte incedens. 7 iõ nocte imminente dicit eccia illũ psalmũ ptra nocturnales temptationes. Dicitur ergo ille psalmus vt a quattuor temptatõnibus liberemur. scz a timore nocturno. a sagitta volante in die. a negocio pambulãte in tenebris. ab incursu 7 demonio meridiano. i. ab incurrente demonio. Prima ẽ leuis 7 occulta. scda est leuis et manifesta. tertia grauis 7 occulta. quarta gũis 7 manifesta. In quarto vo psalmo scz. ecce nũc. ꝛc. bñdicit eccia deũ pliberatõne temptatõnũ nocturnaliũ. ibi. In noctibus extollite manus vras in sancta 7 bñdicite domino. Dicit eĩ aug9. sup hunc psalmũ. Mor res tristis est. dies leta res ẽ. ergo per noctem intelligitur aduersitas. p diem psperitas. In aduersitate bñdicendus est dõs sic 7 in psperitate exemplo iob q3 amissis filijs 7 rebus oibus dicebat Bñs dedit. ꝛc. Sit nomen dñi benedictum. Unde et hic dicitur. Benedicite dominum. Sed querit q3re dicũt tantũmodo ser vsus illi9 psalmi. in te

dñe speraui. ℟espondetur ideo. q3 dñs dicendo sextum vsum videlicet. In manꝰ tuas domine. ꝛc. sexta etate mūdi. sextoq3 die carne obijt. ut iam dicetur. ℟ecte ergo seruersus tantū eiusdem psalmi in ꝓpletorio cantamꝰ vt in hac sexta etate in q̄ p eum redempti sumꝰ sicut hꝫ finis vltimi vsus. ibi. ℟edemisti me dñe deus veritatis. conformemur dormitioni eiꝰ. vt scz membra quiescāt ⁊ cor vigilet sicut caro eius in sepulcro quieuit. ⁊ diuinitas vigilauit. ℟otandū ē q̄n quibusdā eccl̄is statim post psalmos dr̄ hymnus. ea forte rōne. q3 p bonā opatiōnē p̄uenitur ad exultatōnem absq3 omni purgatōnis medio ab his q̄ purgati transeunt ab hac vita. ℟lia eē ratio iaꝫ dicē. Et sic p̄us dicūt hymnū q̄ꝫ cap̄lm. ad oñendō mistice q̄ illi in q̄busdā completa sunt signata p̄cedentium laudum. seu pfecti q̄ p completoriū significant. p̄ueniunt exhortatōez q̄ p cap̄lm significatur. ℟ectū capitulum p̄termittunt. q3 hic sp vtilis est exhortatio ad pseuerandum in bono. q3 nec nocet admisso subdere calcar equo. In alijs autem eccl̄is inter psalmos et hymnū interponūt antiphonā vel alla p antiphonā sequētes ordinem beati ignacij. de q̄ in pheio dictū est. In alijs vero eccl̄is statim pꝰ psalmos ⁊ antiphonam vel alla. sequitur lectio siue cap̄lm cum responsorio. In manus tuas. ꝛc. vel alio. q3 vt dicūt. in oi officio dici d̄bet lectio. ℟ostea adijciūt hymnū. Te lucis ꝛc in quo optant p̄tegi in nocturnis tribulationibus. Alij vero non dicunt lectionem put in ꝓhemio huius p̄tis dictum est. sed statim post psalmos dicunt versiculū. Tū q3 tempus illud dormitionis nō est aptuꝫ ad doctrinā. Tum q3 post ꝓpletoriū nō solum cibi ⁊ potus. ve℟ etiaꝫ doctrina q̄ pletōnem significat̄ referenda nō ē. ℟inc ē q̄ statuit btūs bñdictus vt post ꝓpletorium nemo loquat̄. Dicitur āt cap̄lm. Tu in nobis es dñe. biere. xiij. c. ℟eligiosi in hoc officio añ omīa lectōem p̄mittunt dicentes. Fratres sobrij. ꝛc. ne ordinē h̄e dr̄e excedere videantur. repūtantes in hoc etiaꝫ mariaꝫ magdalenā. de qua dominus dixit. p̄uenit vngere corpus meum in sepulturam. i. ℟ fecit quod factura erat mortuo si licuisset ita ⁊ hec lectio q̄i vngit reddendo animas attentas ad vigilandum ante cōmendatōnem dormitōnis. ℟ost hymnū subijcit̄ versiculus. Custodi nos dñe. vel alius. qui notat totius officij effectum. ℟postulatur ei dñi custodia ꝓtra noctis ꝓicula. Et dicit̄ acuta voce ⁊ cum neuma. ex quo excitati ⁊ memores facti ineffabilis gaudij. quod erit merces laboris nostri. canimus canticuꝫ symeonis. ℟unc dimittis. ꝛc. q̄d est luce. ij. c. ℟ogamo vt illius exemplo pacem inuenientes mereamur videre lumen. q̄d ē christꝰ. Scōo ideo canticū istud canimꝰ. q3 sic̄ sanctus symeon cupiens ex hac vita in alteram transire illud cecinit sic ⁊ nos dum dormire debemus q̄i morituri. q3 somnus est q̄si mortis imago. illum canimus p quez nos dño ꝓmendamꝰ Tertio ꝓpter cām sub qua speris dictā. Quarto q3 canticū illud est d̄ utroq3 aduentu. Unde merito illd̄ dicimꝰ vt p̄missionibus alliciamur. ⁊ a vicijs quiescamꝰ. Considerandū est aūt q̄ cum septem sint p̄tes ceteraꝝ horaꝝ. scz vsus cuiꝰlīa p̄ū. hymnus. psalmi. lectio. cantus. preces. ⁊ orō. in tribus tñ horis scz in matutinis laudibus ⁊ vesperis ⁊ in ꝓpletorio. addit̄ ⁊ octaua. vicz canticū euangelicū. q̄niam he tres hore p̄tinent ad octauā. i. dñi resurrectōnem. q̄ mane surrexit. in vespere se discipulis manifestauit. in ꝓpletorio discipulis ait. ℟ax vobis. ℟ propterea in his tribus horis hymnꝰ q̄ est erēplū leticie psalmos sequitur vt ꝓtinuetur euangelio grē. Euangelium grē huius officij est canticū symeonis. scz nunc dimittis. in quo pacem rogamus eternam. vt sicut symeon trāsire cupiens. postq3 vidit christuꝫ. dimitti rogauit. sic ⁊ nos post lumen fidei p̄ueniamus ad splendorem spei. vbi erit pax eterna. Cōsequenter oratio dominica ⁊ p̄ces dicūtur quibus etiam contra noctis fantasmata nos munimus. Subijcitur etiam simbolum. in quo nostre fidei professio continet̄. vt si forte nos mors ꝓtigerit. i ꝓfessiōe fidei moriamur. ℟ fit et in q̄busdam eccl̄is sicut ⁊

in ꝓma ꝓfessio generaꝫ. Alīna eī cōfessione inuicē nos mundāꝫ. iuxta illō. Confitemī alterutꝝ pctā vrā vt saluemī. demꝫ requiez tpibꝫ nrīs. donec inueniāꝫ locū dño. ¶Dꝛe/cibus ergo ⁊ oꝛōe ꝓpleꝫ hoc officiū. iuxta illud apli. Oꝛantes pinuicem vt saluemini.

¶Rursus p̄ces mistice būilitatem signi/ficant. q̄ in fine debet eē. Quia sicut in p̄n cipio ipa necessaria ē. ad qō significandō. vo cebum illuma hoc ſuicium inchoaꝫ. ita i cō ſumatōne eadē būilitas monſtranda ē cō tra ſupbiam in q̄ ceciderūt oēs q̄ opantur iniq̄tatem ¶Doſt p̄ces opitio noſter ſiue sa cerdos ꝓmendans dño gregem ſuum dic collectā. Uñ non est ꝓgruum vt poſt ℟ of/ficiuz aliquid aliud fiat. niſi qō ptineat ad quietem Et attende q̄niam ad p̄mam ⁊ ad ꝓpletoꝛium apl'oꝛ ſimbolum nō dimit timꝫ. qꝛ cūcta opa noſtra in eius noīe inci/pimus ⁊ ꝓcludimus in quem credimus. ſimiliter ad vtrūq; officium ꝓfessionem. et miſerere mei deꝫ. adijcimꝫ. vt quicq̄d i no/cte peccauimꝫ aut in die deliquimꝫ. p ꝓfeſ/sionē ⁊ pn̄iam diluamꝫ. adumplētes illud. Confitemī alterutrū pctā vrā. ¶Reſpiciētes eī illud. q olim ſacerdos farine aſſariū offe/rebat in die vicis ſue. medietatem in mane ⁊ medietatem poſt meridiem. Sacrificiū āt noſtꝝ eſt ſpūs būiliatus. Ultimo no tandum est q oīa officia diurna q̄ntuz ad ꝑſalmos inuariabilia ſunt. nocturna vero variabilia p̄eter illud. ¶Dꝛer noctem enim intelligitur mundus iſte. q̄ variabiliſ est. p diem vo ille eternus qui est inuariabilis. ō q̄ ſcriptum est. Oꝛdinatōne tua ꝑſeuerat dies. Et est verioꝛ lrā ꝑſeuerat in ſingulari q̄z ꝑſeuerāt in plurali. licet aliter q̄i ꝓmuni/ter ꝓferatur. ¶Hoc etiam officium in q̄buſ/dam eccīs q̄ntum ad himnuz inuariabile est. put ſub ti. de ꝓma dictum est. et eī q̄ntū ad ꝑſalmos lectionez p̄ces ⁊ collectam. ita q̄ p nullius ſancti ſolennitate. ſicut nec of/ficium ꝓme variatur. p eo q̄ in illo ō pace ⁊ ſpāliter de illa ad quā ſuſpiramꝫ agitur. q̄ vt ꝓmiſſum est inuariabilis est. hoc dum taxat excepto. q̄niā in dn̄icis diebus dicūt ad p̄mam illos q̄nq; ꝑſalmos. ſcz. Beꝫ ōs meus reſpice in me. ⁊c. ⁊ ſeq̄ntes. ⁊ ꝑſalmuz Confitemini. put ibi dictum est. Sed q̄re illi q̄nq; ꝑſalmi in ꝓma. ⁊ vſus In manus tuas dn̄e. ⁊c. in completoꝛio potiꝫ q̄z i alijs hoꝛis ponūtur. ¶Reſponſio chriſtus cui in his hoꝛis canimꝫ. q̄ est p̄ncipium et finis. i cruce pendens legitur incepiſſe ꝑſalmum illū. Deus deus meꝫ. ⁊ oēs ꝑſalmos ſequē tes ſeriatim vſq; ad dictum vſum dixiſſe ⁊ ibi finiuiſſe. ⁊ ſpūm emiſiſſe. ¶Merito igit ⁊ nos in paſſionibus hꝫ ſcti ꝓſtituti. ad ipius imitatōnem in hoꝛa ꝓma. q̄ est in ꝓncipio hoꝛaꝝ diei. ⁊ nō alibi dictos q̄nq; ꝑſalmoſ ⁊ in ꝓpletoꝛio. qō ꝑm aliquā ꝓſideratiōem est finis ſiue vltima hoꝛaꝝ diei. debemꝫ di/cere vſum ipm Qꝛ vo hoc officium ad vlti mā diei hoꝛam ptineat. hac ꝓſideratiōe ap paret. ¶Nam in ꝓma dicimus q̄ttuoꝛ octo/narios verſuū in ꝑſalmis. duos pro ꝓma. ⁊ duos p ſcōa hoꝛis. Et in tertia ſex. duos p tertia. duos p q̄rta. ⁊ duos p q̄nta. Et in ſexta ſex. duos p ſexta. duos p ſeptima. ⁊ du os p octaua. Et in nona ſex. duos p nona. duos p decima. ⁊ duos p vndecīa. ¶Reſtat vltima hoꝛa ſcz duodecima. ad quā ptinet ꝓpletoꝛium. qō notat himnꝫ Te lucis ante ter. ¶Dꝛemiſſos aūt octonarios ꝓbinamꝫ ſi duo caritatis p̄cepta obſuamꝫ. Facimꝫ xj. ꝓbinatōes vt p q̄uis hoꝛa diei in qua de linquimꝫ. vnū dño legis et caritatis bina/rium offeramꝫ. Et p ꝓma. Beati. p ſcōa. ¶Retribue. p tertia. Legem pone. p quarta. Memoꝛ eſto. p q̄nta. Bonitatem. p ſexta. Defecit. p ſeptima Quo dileꝛi. pro octaua Jniquos. p nona. Mirabilia. p decima. Clamaui. pro vndecima. ¶Dꝛincipes. Fiūt ergo vndecim cōbinatōes ad emendādū zvn denarium noſtre tranſgreſſionis. Et in q̄libet octonario aliq̄d de lege dn̄i memo/rat. qꝛ p eaz vinea colit. ⁊ denariꝫ etnitatis acq̄rit. Fiūt ergo. xxij. octonarij. q̄ p boras diei dicūt ꝓp̄ rōnem ſb ti. ō ꝓma dcām. Et dicūt bini ⁊ bini. ⁊ ſic duplicati fiūt. xj. Un/denariꝫ ei numerꝫ ſignificat trāſgreſſionez ſic denariꝫ pfectōez. Dicūt ei p vndecim vt p ea q̄ in illis dicūt trāſgreſſionē māndatoꝛ ſuoꝛ nob relaxet.

Incipit sexta pars de officijs domicarū spāliter et quarundā feriarū et festiuitatū domini et ieiuniorū quattuor temporū.

N proxīa

pte pcedenti de diuinis officijs īi generali dixim⁹. nūc āt de specialitatib⁹ et diuersitatib⁹ eorundē pānicirculū ostendam⁹. videlicet de officijs dñicaꝝ et quarundam feriarum. et festiuitatum dñi. et de ieiunijs quattuor temporuꝫ. et de conuenientia ipoꝝ officioꝝ tam nocturnalium q̄ etiam missē. non vnius dumtaxat eccīe sed diuersaꝝ officia pseq̄ntes. Ad q̄ꝫ euidentiam est distinctō temporꝝ pmittenda. Siq̄dem annus solaris quattuor tpum successione dilabituꝫ. scz hiemis in q̄ semina iacuntur. veris in quo seminata pdeunt et in spicas acuūtur. estatis in qua messes albescūt et falce succidūtur. et autūmi in q̄ p ventilatiōem grana a paleis separata in horreis reponuntur. Sic et magn⁹ vite pūctis annus durans ab initio secli vsq; ad finem mundi. quattuor temporꝝ varietate mensuratur. Primū fuit tēpus deuiatōnis in genere humano. videlicz ab adam vsqz ad moysen. in q̄ declinauerunt hoīes a cultu dei q̄ vera lux est. facti ydolatre. et nil illuminatōis doctrine habentes. et simul inutiles facti sūt. et nō fuit q̄ faceret bonū vsqz ad vnū. Tūc enī reliq̄t hō deū creatorē suū et de lapide dixit. tu es deus meus. Hoc temp⁹. q̄ fuit ignorantie et cecitatis bene pcordat hiemi in q̄ obscuritas regnat.

Scōm tēpus fuit reuocatōis siue renouatiōis. vicz a moyse vsqz ad nūtatem christi. q̄ edocti sūt hoīes p legē et pphas de aduentu christi. de curatōne peccati. et de dilectōne vnius dei. Tunc dominus dixit ad israel. Audi israel. dominum deum tuum adorabis. et illi soli seruies. Et doctus est homo. quid sibijpsi. quid deo. quid proximo facere tenetur. Postmodum ob eandem causam suscitauit prophetas vt scz pdicatio homines magis ac magis ab erroribus reuocaret. Hoc tempus concordat cum vere qō habet aliq̄d luminis. sed multum obscuritatis. Tertium tpus fuit regressionis siue reconciliatōis et visitatōnis vicz a natiuitate christi vsqz ad ascensionē eiusdem. p quam facta est grā hoībus et pdicatio euangelij. de q̄ dr. Ecce nūc temp⁹ acceptabile. ecce nūc dies salutis. Hoc ē eī tēp⁹ grē. q̄ oriens nos visitauit ex alto. in q̄ tpe dñs q̄ est sol iusticie mundum sui psentia visitauit. et pprīa doctrina sufficienter illustrauit. Hoc tempus pcordat cū estate. in q̄ claritas regnat. Quartum temp⁹ est pegrinatōis. vicz ab ascensione dñi vsqz ad diem iudicij. vbi erit psummatio seculi. Quod tempus est habens multū lumis. qr dei miscdia reuelata sunt diuina misteria. habet tñ aliq̄d obscuritatis nrā negligentia faciente. et sic concordat cū autūno. q̄ habet aliq̄d obscuritatis sed amplī⁹ claritatis. In pmo tempore viror fidei. flos spei. fructus caritatis. frigore infidelitatis exaruit. In scdo vinea dñi aliquatenus viruit et floruit. In tertio virēs et florens fructus vberrimos attulit. In quarto cadentibus folijs verborum decolorari cepit.

Rursus tempus deuiatōnis dictuꝫ est tempus culpe et pene. Nam ppter ipaꝫ deuiatōnem homo subiectus est culpe. et ppē culpam pene. Vñ dicit dñs. Putas cū venerit filius hoīs inueniet fidem sup terrā. Tempus reuocatōnis dr tempus doctrine et ppbetie propter decalogum. p q̄ dōs docuit genus humanum. Tempus reconciliatōnis dicitur tempus libertatis et grē et leticie. Tempus peregrinatōnis dr tempus lucte et pene. siue laboris et penitentie. quod nos facimus declinationis et negligentie. Primū fuit desperatōnis Scōm respiratōnis. Tertiū liberatōnis. Quartū exercitationis. Hec quattuor tempora repsentat eccīa singulis annis. siue stat⁹ ecclesie p hec quatuor tempora variat. Tē

pus hiemis ⁊ deuiatõis in q̃ mos reg̃uit repñrat eccia a.lxx.vsq3 ad pascha recolens casum ⁊ penam p̃mor parentum ppt̃ eor culpam.et ideo cantica leticie excepto glia p̃i subticentur.put sub ti.ó septuagesima dicetur.Siletur enĩ.gl'a in excelsis deo qõ in testimonium pacis auditum est.qñ veritas de terra orta est.⁊ iusticia de celo prospexit Tempus veris ⁊ renouatõis repñtat eccia in aduentu dñi.p quem omia renouata sunt.vsq3 ad natale dñi. Uñ adnotandu3 q̃ patres illius temporis habuerunt aliquid luminis sed multum obscuritatis respectu seq̃ntium.minora cantica leticie cantat sc3.gl'a p̃i.⁊ all'a.sed maiora supprimit sc3.gl'a in excelsis.te deum laudamus.⁊ sequentias.put ibi dicetur.Quia eĩ hoc tempore peccatum regnauit.non ppt̃ ignorantiam vt mos prius sed ppter carnis infirmitatem.ideo canitur all'a.q̃ pr̃ces huius tempis sub lege fuerunt.sed gl'ia ĩ excelsis siletur quod est signum pacis ⁊ iusticie quã lex dare nequiuit Tempus estatis ⁊ recõciliatõis siue regressionis repr̃sentat ab octauis pasche vsq3 ad octauam pente.q̃ p paschalẽ agnum reconciliamur deo.omnia cantica leticie ⁊ fere post omẽs dictõnes all'a multiplicans.ad significandum habitum gaudium ó nostra resurrectione.significat enĩ tempus illud statum felicitatis eterne.tunc etiam gl'a in excelsis canitur.q̃ in resurrectõe iusticia.i.caritas proficietur ⁊ plena pax dabitur.Duplex eti all'a canitur in albis ⁊ dñicis illius tempis ⁊ stantes tunc oram9. In p̃uatis vo feriis gl'a in excelsis.⁊ duplex all'a non canit̃.licet sp all'a p̃ter q̃3 in.lxx.dicatur.put sub ti.ó.vij diebus post pascha.⁊ in seq̃nti ti.dicetur.

Tempus autumni ⁊ pegrinatõis rep̃ sentat eccia ab octauis pente.vsq3 ad aduẽtum dñi.q̃ nob deo recõciliatis nõ restat nisi vt nos pegrinos reputemus cum psalmista dicente.aduena ego sum ⁊ pegrin9. ⁊c.cantans omia leticie cantica ad designãdum gaudium de hoc q̃ sunt diuina misteria reuelata.q̃q3 tñ aliqua cantica sb̃ticet nec multiplicat all'a.sicut fecit in tempore p̃cedenti.ad significandum declinatõnem a bono quã nobis negligentia nostra parit.⁊ cantat all'a.in spe resurrectõis.⁊ gl'ia in excelsis deo.p iusticia reddita. Itẽ quotidie dicit all'a.sed nõ gl'a in excelsis.vt dicetur sub tempore aduentus. Cantat et all'a post graduale in signum laboris p quem ad patriam vite transeundũ est Ex prẽmissis colligitur euidenter q̃ recte in principio hiemis homo q̃ desperans dic̃. Circũdederunt me gemitus mortis. In principio veris quasi respirans dicit.Ad te leuaui aiam meam. In p̃ncipio estatis architector eccie petrus renatis p baptismũ ⁊ illuminatis p grãm dicit.Quasi modo geniti infantes.⁊c. In p̃ncipio autũni exultans ó dei misc̃dia dicit Bñe in tua misc̃dia speraui. Sed attendens miseriã in quam ex sua negligentia lapsus est statim subiũgit versiculum. Usq3quo dñe obliuiscer̃is me in finem.Et graduale.Ego dixi dñe.miserere mei.sana animam meam q̃ peccaui tibi.

Rursus hec quattuor tempa p̃sideran tur ſm' quattuor p̃ncipales diei ptes q̃ sũt nox ptinens ad tempus deuiatõis.nox eĩ obscurata ẽ.⁊ ydolatre ceciderant.aurora ptinens ad tempus reuocationis.meridies ptinens ad tempus recõciliatõnis siue regressionis.⁊ vespera ptinẽs ad tpus pegrinatõis.Designãtur et p q̃ttuor p̃ncipales christi actões.q̃ sũt natiuitas.passio.resurrectio ⁊ aduent9 ad iudiciũ.Ad natiuitatẽ ptinẽt circũcisio.apparitõ.baptism9 ⁊ purificatõ.Ad passiõ3.ieiuniũ ⁊ tẽptatõ.Ad resurrectõ3.ascẽsio ĩ celũ.⁊ scis̃pus missio Ad aduẽtũ ad iudiciũ.trãsfiguratõ ⁊ miracloru opatio.Itẽ passio p̃parat̃ hiemi.ntitas veri.resurrectõ estati.aduẽt9 ad iudiciũ autũno q̃ vetustas diem̃ sedebit tenẽs vẽtilabrũ ĩ manu sua.⁊ mũdabit areã suã ⁊c. Itẽ natiuitas christi concordat tempori reuocatõnis seu renouatiõis ppter ppbetas q̃ eũ multis modis p̃dixerunt. passio christi tempori deuiatõnis ppter penã culpe p̃rmor parentũ.resurrectio tempori regressionis ppter leticiã.aduẽtus ad iudiciũ tpi pegrinationis.quia huiusmodi tempus

durabit vsq3 ad die iudicij. Ant ppba. Adue na ego sū apō te 7 pegrin⁹ sic oēs p̄res mei. Temp⁹ ergo reuocatōis siue renouatōis q̄ fcā ē p legē 7 pphas durat vsq3 ad natale dñi tantū vt p̄missū ē. Alij tñ dicūt q̄ vsq3 ad septuagesimā 7 ibi incipit tps deuiatōis

Sed ꝑm p̄mū dictū queri de tpe qđ est a natali dñi vsq3 ad. lxx. sub q̄ dictor tpum p̄tineat. Sup̄ q̄ dicūt q̄dam q̄ tpus qđ est a natali vsq3 ad octauas epīe p̄tinet ad tē pus regressiōis. qđ ē tpus gaudij. sic 7 illō Ant in q̄busdā eccīs tūc albis vtūtur ve stimētis sicut et tpe paschali. neq3 tūc ieu/ natur nec genua flectūtur. Reliq̄ vo pars. sc3 ab octauis epīe vsq3 ad. lxx. sub tempe pegrinatōis p̄tinet. Et licet esaias legatur die natalis dñi. non ideo dies illa ē ꝑm ipōs de tpe reuocatōis. alia enī p̄sideratōe hoc fit 7 ante euangelū in nocturnis 7 añ epi/ stolam in missa. supponit ei tunc basis colū ne. vt p vtrū q3 testamētū natiuitas christi pbetur. Item queritur quare a tēpe veris siue renouatōnis siue reuocatōnis incipi/ unteceē officia. Videtur ei q̄ deberēt inci pere a tēpe hiemis siue deuiatōis. q̄ prius est deuiatio q̄3 a deuiatōe reuocatio. Ideo terea in tpe deuiatōnis legitur p̄mus liber theologie. sc3 geneſis. Sup̄ dicūt q̄dam q̄ ꝑ facit eccia ne incipiat ab errore. Sz cer te nō ꝺr tps illud deuiatōis eo q̄ eccia illo tpe deuiet. sed q̄ errorem p̄mor parentuz recolit. vt nos ad penitentiam trahat. et ī hec ratio non placet. Est ergo ratio. q̄ enī p aduentū dñi omnia noua facta sūt Ant apocalipsis. Ecce noua facio omnia. Ideo in honorem aduent⁹ dñi a tempore reno/ uatōnis incipit eccia officiū suū. Preterea si inciperet ab hieme vtens vbis despera/ ratōnis. posset homo illa audiēs despera/ re. merito ergo incipit a vere. vt cum postea audierit verba desperatōis non desperet. q̄ p̄cessit certa promissio vere liberatōnis. que fit in aduentu. Incipit ergo a tempore renouatōnis seu reuocatōnis. in quo ten3 ratio. Qui autem libri quibus tempori bus legantur breuiter est videndū. Et qui dem in pleriq3 locis ab aduentu domini vsq3 ad natale eius legitur esaias. q̄ quāto de christo vberius ceteris pphetauit tan to natiuitati eius legitur vicinius. p̄ter q̄3 in ieuunijs quattuor tempor que propriaſ habent lectōnes. In ipa etiam natiuitate non solum de illo legitur 7 cantatur sed et de causis ipius festiuitatis. put in oībus fieri solet festiuitatibus. quod fit ad osten dendum magnum gaudium nobis celit⁹ datum. In prima vero dominica post na/ tale legitur in quibusdam eccīs de epistol' pauli ad ipam p̄tinentibus natiuitatem. In octaua natalis de ꝑmonibus 7 ō ome/ lia euāgelij eiusdem diei. In epīa ō esaia ꝑm gelasium papam. In octaua epīe de omelia euāgelij eiusdem diei. Ab octaua epīe vsq3 ad. lxx. cantur de psalmis. et le/ guntur epistole pauli. in quibus legitur ō labore 7 lucta 7 pugna eius. In. lxx. vero vs qz ad dñicam añ ramos palmar legit pē/ tateuc⁹. Septuagesima ei tempus nostre captiuitatis 7 pene 7 culpe designat. ō qua mistice ad hierusalem redire debem⁹ sicut phebreos olim de babilonica captiuitate exeuntes figuratum est. Ut ergo memo/ res sint captiuitatis sue q̄ sursum tendūt. legitur p̄mo de adam q̄ in p̄ncipio mundi factus est 7 de electōne eius de paradiso. deinde de diluuio. 7 qūo abraam exiuit de terra sua. 7 de mundi huius laboribus. ad exemplum patientie. Et sicut olim hebrei captiuati ducti in babiloniam in tristicia fuerunt fere vsq3 ad finem. lxx. annor. 7 cō/ cessa sibi licentia repatriandi gauisi sunt. licet nō plenarie. ita 7 nos fere vsq3 ad finē lxx. dier. sc3 in septuagesima tacem⁹ voces 7 cātica leticie. vt p̄missū ē. 7 ibi 7 sub ti. de tempore aduentus dicetur. Ex. tamen die bus ante pascha legitur hieremias quia il le apertius q̄3 alij de passione tractauit. et in propria persona passionem domi p̄sig/ nauit. Ab octauis vero pasche. xv. dieb⁹ vel scdm alios vsq3 ad quartam domini cam post pascha. apoc. legitur 7 cantatur ppter misteria passionis 7 resurrectōnis q̄ iohanni reuelata sūt. 7 apostoli p̄dicaue rūt. In apoc. ei fit mentio de ciuitate noua

hierusalem. Deinde vsq; ad ascensionem legūtur epl'e canonice. z actus ap'lor. z cā; tatur de psalmis. qz dauid ppbetauit de passione z resurrectōne z ascensione. z apli pdicauerūt q̄ a dño didicerūt vsq; ad ascē; sionem eius coz pal pſentia pfruentes. In ter ascensionē vo z pente. cantatur de ipso festo. qz discipuli sursum subleuati pmissa p̄s munera expectabāt. Ab octauis pen tecost. vsq; ad Kalen. augusti legūtur libri regū z paralipomenō. z cantaī. deus oim. qz sicut samuel saul dauid z alij plege dñi pugnauerūt. sic z nos postq̄z acceperim⁹ donū spūssancti in baptismo. vtute debē⁹ pugnare cōtra demones formati nati nu; triti z armati. A kalendis augusti vsq; ad kalendas septembris legitur z cantatur ō sapientia. qz in pugna maxime necessaria est sapientia. vel qz augustus sextus ē men sis. z in sexta etate q̄ deus venit debemus ppter eius pſentiam sapienter viuere. qz in ter nos audita est sapientia ipa q̄ ex oze al; tissimi pdijt. Rursus mensis ille calid⁹ est z medius in anno. p qō media homis etas designatur. et in media estate. vbi q̄sq; ab estu vicioz plus accendit̄ plus succurre re debz sapientia. In kalendō septembris le gitur z cantaī de iob thobia hesdra iudith z hester. qz hi aduersa patiēter sustinuerūt z eccia in fine mūdi aduersa oia p dño tole rabit. A kalendō octobris vsq; ad nouēbrē legūtur libri machabeoz z cātatur de eis. qz iste octauus mens leticiā resurrectiōis mi sticat. qz sic iudei finitis p̄lijs et restaurato templo. in himnis z pfessionib⁹ bñdicebāt dñm. sicī gla resurrectōis z magne festiui; tatis deuictis p̄lijs dyaboli sancti z iusti in dño festuabūt z gaudebūt. iurta illō. Bti q̄ habitāt i domo tua dñe. A kalendō nouē bris vsq; ad aduentū dñi legit ezech. et da; niel z xij. ppbe minores cū responsorijs scz vidi dñm ꝛc. Ezechiel ei vidit q̄ttuor aīalia in figura q̄ttuor euāgelistaz. q̄ natiuitatez passionē resurrectōem z ascensionē docue rūt. Isti ergo iō añ aduentū legūt. qz clari⁹ christi aduentū pdixerūt. Benigz aureli⁹ papa in burcardo li. iij. ca. hi qui. statuit vt hi q̄ inuenti fuerint libros famosos z igno tos in eccia legere vel cantare excōicentur Ex pmissis ergo liquet q̄ in eccia libri noui z veteris te. legūtur. qō ei in suis locis dice tur. z de ordine eī librorz dicet sub dñica .xj. post pente. Et ē notandō q̄ testamentū du; pliciter accipit. Nam pmissio ipa scz id qō testatur seu legatur ōr testamentū. Añ no uum testamentū ōr grā fidelibus pmissa. scz fides caritas cetereqz vtutes . siue vita eterna in futuro. z vtus i p̄nti vita. Et ap'lus Ideo noui testamenti mediator ē vt repro missionē accipiāt. qui vocati sūt hereditatis etne. Scpt̄ra ei q̄ illa pmittit̄ ōr testa; mentū. Añ nouū testamentū ōr scriptura noui testa. z vetus testamentuz ōr scpt̄ra veteris testa. Et hec q̄i būana similitudie dicuntur. Sicut enī q̄ testamentuz condit heredem instituit. cirographū facit. testes aduocat . agenda p heredem indicit. sic et deus pater volens filios israel in terra pro missionis heredes instituere. cirographuz fecit. i. legem dedit. testes aduocauit. scilicz moysen z aaron. z agenda p illos edixit. et hoc est vetus testamentum. Sed qz illud transitoria z tempoza alia repromittebat. iō christus volens christianos scz fideles eter ne hereditatis heredes facere. pleḡnter no uum testamentum condidit scz euāgelū. aduocauit testes scz ap'los eisq; agenda in dixit. qō testamentū tandem morte ppria plecrauit. Preterea testamentū ē testatio mentis q̄ quisq; qō mente pcipit oze testaī z p scpt̄rā coroborari iubet. Añ et hac si; militudie hec z illa scpt̄ra ōr testamentū. Ceteꝛ ideo illa scpt̄ra ōr vet⁹ testamentū. Primo qz vetera. i. terrena scz ad veterem hoiem ptinentia pmittebat dicens Si hec z illa feceritis bona terre comedetis. Et ite rum. Terrā fluentez lacte z melle dabo vo bis. z similia. Añ illud vetus z transitoriū fuit. Scdō ōr vetus testamentū. qz p vete; rem hoiem scz p moysen veterez vetustate peccati mīstratum fuit. Tertio qz nouo su peruenīente cessauit z desijt tanq̄z aliq̄d ve tustum. Unde ap'lus. Vetera transierunt. ecce noua facta sūt oia. Quarto ōr vetus

respectu noui. quia eo fuit ātiquiꝰ tempe
Quinto quia a vetustate peccati nō libe/
rat. Hec vero scriptura nouū dicitur testa
mentum. Primo qz noua. i. celestia scz ad
celestis homis ꝓseruationē ptinēta pmit/
tit dicens. Qui agrum aut domū ꝛc reliq/
rit centuplū accipiet. ⁊ vitam eternā possi/
debit. Secūdo dicit nouū. qz p nouū hoiez
idest ab omni petcato immunē. scz p chri/
stum ministratū est. Tertio dicit nouū. id
est vltimū. qz nouissimū hois testamentuz
immobile ꝓseuerat. qō testatoris obitu cō/
firmat. Hinc etiā dr eternū. i. ꝑpetuū quasi
durabile ac īmutabile. de quo dictū est in
quarta pte sub. vij. pticula secrete sup vbo
noui ⁊ eterni. Christus enī iam nō moritur
et mors illi vltra nō dominabitur. Quar/
to dicitur nouū respectu veteris. qz illo ma
gis est nouū tpe. vel quia vetus lex est qua
si radix. ipsum vero nouū testamentuz est
quasi fructus. Quinto qz innouat. nō enī
illud discunt nisi homines renouati ex ve/
tustate p gratiam. ⁊ ptinētes iam ad nouū
testamentū qō est regnū celoꝝ. Circa li/
bros ecclesiasticī officij ē sciendū q ipm of
ficiuz ꝓsistit in cantu et in lectione. De can
tu tres sunt libri. de lectōne sex. Sunt etiaz
quidam alij libri ecclesiastici put in secūda
pte in fine tractatus de sacerdote dictū est.
Sane tres libri de cantu sunt antipbona/
rius graduarīꝰ ⁊ tropbonarīꝰ. Antipho/
narius a dignioꝛi vicz ab antipbonis no/
men sumpsit. quas beatus ignatiꝰ patriar
cha audiuit p angelos decantari. cū tñ ibi
sint responsoꝛia atqz versus. In plerisqz tñ
locis liber ille responsoꝛiū a ñsoꝛijs que ibi
dem cōtinent appellat. Graduariꝰ dictꝰ
est a gradualibus que in eo ptinentur q a
pluribus officiarīꝰ nū cupat ab officijs seu
introitibus qui ibi ꝓtinētur. Graduale dic/
tum est a gradibꝰ. put dictū est in quarta
pte sub ti. de graduali. De intitulatōne an
tipbonarij. graduarij. ⁊ lectionarij in sequē
ti ti. dicetur. Tropbonariꝰ ē liber cōti
nens tropos. i. cantus. qui cū introitu mis/
se dicunt ꝑtim a monachis. Vocantur
etiā tropi sequētie siue ꝓse ⁊ kyri beleyson
et neume. Et dicitur a tropos qō ē ꝓpriꝓ.
de quo in eadē pte sub ti. de introitu dictuz
est. Quidā etiā hūc librū plarīū a plis ap/
pellant. Vitalianus papa cantū romanuz
instituit ⁊ organa cōcordauit. Cetez li/
bri lectionis sunt isti. Primusꝰ ē biblioteca.
secundus omeliarius. tercīꝰ passionarius
quartus legendarius. q̄ntus lectōnarius.
sextus sermologus. Biblioteca a greco
nomen accepit. et est nomē eq̄uocū scz locꝰ
in quo libri reponūtur. ⁊ volumē ex oībus
libris veteris et noui te. a bieronimo cōpa
ctum. Omeliarius est liber ꝓtinēs san/
ctoꝝ omelias. et legitur in domicis. ⁊ in
natali. et in festis sanctoꝝ ꝓpria euangelia
habentū ⁊ in pascha ⁊ in pente. cū ferialibꝰ
eorundem. Omelia aūt idem ē quod bona
laus siue verbū ad ꝓpīm. Et nota q plures
fecerunt omelias vicz. augustinꝰ. bieroni/
mus. beda. origenes. gregoriꝰ. ⁊ alij. Beda
tñ alias non ꝓposuit nisi q̄s augustinꝰ cō
posuerat. sed suis verbis eadem supuestī/
uit. Nam augustinꝰ verba disputationis
habuit. beda vero stilū smonis ⁊ lectōnis.
Quare beda vocatur venerabilis in. vij. p
te sub eius festo dicet. Item nō oēs omelie
autentice sunt vt q̄dā origenis. q̄ ad bereseꝝ
dicitur declinasse. Alique tñ omelie ipīꝰ a
beato bieronimo teste papa gelasio. legun
tur fuisse correcte seu approbate. ⁊ q̄ñ ille in
eccīa legunt nomē actoris ꝓpter bereꝝ īfa
miaz subticetur. sicut et nomen salomonis
qui deceptus fuit a mulieribus tacetur in
lectionibus ꝓpter infamiam ydolatrie. sed
dicitur lectio libri sapie. sic etiā qz moyses
belitauit ad aquas ꝓtradictōnis. qz dñm
exacerbauit. nō dr lectio libri geneꝝ moysi
legislatoris. sicut dicitur lectio libri apoc.
beati Johānis apostoli. De hoc agit in p
hemio q̄nte ptis. et sub sabbato paschali.
Volūt tñ q̄daz q in ꝑncipio omeliaꝝ ipsīꝰ
dicatur omelia origenis correcta seu appro
bata a bieronimo. Et in sequentibꝰ dici de
bet omelia eiusdē. Passionariusꝰ ē liber cō
tinens passiones sanctoꝝ. et legit in festis
martiꝝ. Plurel aūt sunt passionarij quoꝝ
q̄daz canonizati sunt. q̄dā vero teste papa

gelasio sunt apocripbi. vt ꝺbeato geoꝛgio ⁊ cirico ⁊ iulita. ⁊ alij ꝙdam quos berenici ꝓpilasse dicuntur. quare in eccīa legi inter dicuntur. Ancherus papa statuit martirū gesta scribi. et in ecclesijs baberi. et boc ꝓpt maximū pbm martirio coꝛonatū. Legendarius autem vocatur liber ille. vbi agitur de vita ⁊ obitu ꝓfessoꝛ. vt bylarij martini. ⁊ aliꝯ ꝓfessoꝛ. et legitur in festis eoꝛum. dū tñ autenticatus sit. Lectōnarius est in quo lectiones epl'aꝝ pauli. et alie leguntur. qui qñq epistolarius dicit et etiam legendarius dici potest. Sermologus est liber cōtinens sermones. qs leo papa et alij plures sancti cōposuerunt. et legitur in festis cōfessoꝛa natali vsq ad octauas epbie. in purificatione beate marie et in festo omnium sanctoꝛum. ⁊ in pluribus alijs Considerandū quoq ē trīa scripturas ꝑcipue in eccīa frequētari scilicz dauid ppbete. q fuit bomicida ꝑditoꝛ ⁊ adulter. matbei apostoli q fuit publican⁹. et in bocipso infamis. ⁊ pauli q fuit crudelis cbristi ⁊ eccīe ꝑsecutoꝛ. ⁊ etiā augustin⁹ qui fuit manicheus. et tpe tbeodoꝛi impatoꝛis ꝓuersus est. qō fit in exemplū videlicet vt alij peccatoꝛes nō desperēt sz sperēt. si tñ penituerint. posse veniā cōsequi. quantūlibet g̃ui noxa pplexi sint. et oꝛōnes et elemosinas eoꝝ post pniam posse deo placere Et est sciendū q beat⁹ bieronim⁹ tpe damasi pape coꝛrexit psalteriū. lrr. interptū qō tūc cantabaī vbiqz. ⁊ adbuc iuxta oꝛdinationē gregoꝛij pape qui postremo officiū eccīasticū oꝛdinauit secundū illud antipbonas. respōsoꝛia alleluia. tractus. et alia ꝙdam in eccīa decantam⁹. Subseqnter vero psalterio ipso iterato coꝛrupto. idem bieronimus illō de nouo integre ex greco transtulit in latinū put ipe in ipius psalterij ꝓbemio attestatur. qō nouū dictus damasus rogatu ipi⁹ bieronimi instituit decātari. ⁊ vulgariī gallicuz appellaī. ⁊ quasi vbiqz legitur ⁊ fere cōmuniter cū suo ꝓbemio in textu biblie babetur. Premissuz vero psalteriū secunduz lrr. romanis remāsit. ⁊ bodie illo vtuntur. Deniqz idem bieronim⁹ attēdens q iudei nobis imꝓperabāt q psalteriū falsificaueꝛimus. quoniā a suo vero discoꝛdabat. terciꝯ psalteriū de verbo ad verbū ex bebꝛeo. transtulit in latinū qō in pluribus a gallico discrepat ac romano. pauci tñ illud bñt. q̃zuis ab omnibus ⁊ in textu biblie deberet baberi. Et nota q ꝙdam poꝛtāt psalteriuz. sed in eo nō psallūt put dictū est in ti. de laudibus matutinis Qui sint dñici dies ⁊ ꝓut legiati et ꝓncipales. ⁊ qualiter dies dñica maioꝛ est aliꝯ diebus. quibus nomibus dies septimane appellentur. ⁊ q̃ sint dies ꝓfesti. q̃ festiuales siue solennes. in ꝓbemio. vij. ꝑtis dicetur. Gregoꝛi⁹ papa instituit ne in eccīa romana dyaconi cātare debeant. sed solum euāgelice lectōnis officium inter missaꝝ solēnia eroluāt. Psalmos vo ac reliquas lectōnes subdyaconi. vel si necesse fuerit minoꝛes oꝛdines exbibeant siue dicant.

De tempoꝛe aduentus.

Bonā sicut ꝓe missum est ecclesiastica officia ab aduentu dñi qō ē tps renouatōis inciꝑūt. merito ab boc tpe ducim⁹ initiuz assumendū. Prenotandū igit est q beatus petr⁹ ꝓmo instituit tres septimanas ī tegras ante natale venerari. in ꝓmemoꝛatione aduētus cbristi. ⁊ quartā que tñ nunq̃z ꝓficit. q vigilia natalis nō est de aduentu vt infra dicet. Agitur ergo aduent⁹ dñi p quattuoꝛ septimanas. ad significandum q est qꝺruplex aduent⁹ filij dei. sed vltima nunq̃z finitur. q sanctoꝝ gloria que dabit ī vltimo aduētu sez ad iudiciū nunq̃z terminabitur. Primus aduent⁹ ē in carnem sez ī vtero virgis assumptā. De quo dictuz est. Osanna filio dauid benedictus q̃ venit in nomīe dñi. Secūdus in mentē. q descensus fit quotidie in coꝛdibus fideliuz p spiritū sanctū. De q̃ iobānis. xuij. c. Ad eū veniemus. ⁊ māsionē apud eū faciem⁹. Et dic sapiēs. Bñe emitte sapiaz tuā vt mecū sit. De bis duob⁹ babet abacuc. ij. Si moram fecerit expecta eū q̃ veniens veniet et nō tardabit. Tercius aduent⁹ est ī moꝛ

te cuiuslibet boīs. De quo dicit beatus iacobus. Patientes estote vsqz ad aduentū dñi. Et matħ. xxiij. Si sciret paterfamilias qua hora veniret fur. ꝛc. Ideo ⁊ vos estote parati ꝛc. Et iterꝝ. Si in ꝑma vigilia venerit ido ē in iuuētute. et in secūda ꝛc. et ita inuenerit. scz in pnīa. beati sunt serui illi. Quartus erit in maiestate q̄ erit ī die iudicij. De isto legitur esa. xij. ca. Bñs ad iudiciū veni⁊ et cū senioribus populi sui. Et nota q̄ ꝑmus aduentus liberauit aīas a dyaboli ꝑ uitute. secundus liberat eas a peccato. tercius a pena. q̄rtus corpa liberat. Ueruz eccīa nō celebrat nisi duos aduent⁹ scz ī carnem ⁊ ad iudicium. Nam ꝑmū ⁊ secundū reputat ꝑ eodem. ideo enī venit in carnem vt veniat in mentē. Iōqz dictū est. Veniēs veniet et nō tardabit. Veniens scz in carnem. veniet scz in mentem. Et iterū. Quia vterqz miserico⁊die est. Similit tercius. et quartus habent ꝑ eodem. q⁊ vterqz est iusticie rōne vnius effectus. Celebrat ergo ecclesia aduentū bmōi sub binario vt filijs suis generet timorē et amorē dei. Vñ in ps. Eleuamini porte eternales ꝛc. timo⁊ domī sanctus q̄ ꝑmanet in eternū ⁊ amo⁊ scz ipi⁹ qui similiter in eternū durabit. Vñ ꝑma ad corinthħ. xiij. c. Caritas nunq̄z excidit. Timorē aūt debem⁹ ei vt dño. amorē vt patri Unde malachħ. ij. Si ego sum pater vbi est amo⁊. ⁊ si dñs vbi est timo⁊. Celebratur ergo aduentus ꝑ q̄ttuo⁊ septimanas. In ꝑma spēaliter de ꝑmo aduentu cantat eccīa. in secunda et tercia de secūdo. ⁊ hoc ideo q⁊ antiqui patres ꝑmū aduentū tantū expectauerūt. secundū vero antiqui ⁊ moderni In quarta vero septimana recolit eccīa tēp us in quo dñs descendit in vterꝝ virgīs. Unde tūc dicit. Rorate celi desup et nubes pluant iustum aperiatur terra ⁊ germiet saluato⁊em. Itē tps a ꝑmo aduentu vsqz ad secundum recolit eccīa inter pente. ⁊ aduentum dñi. in quo cātat alleluia in spe resurrectionis. ⁊ gloria in excelsis deo ꝑ iusticia reddita. Et dicit quotidie alleluia. q⁊ spes eius nō infirmatur sed gloria in excelsis dō non dicit quotidie. sed tantū in festis. quia semp in fide nō semp in opib⁹ laudat. quotidie enī offendit. licet semp in fide iusticiaz teneat. De hoc dictum est in ꝑhemio bui⁹ ptis et dicetur sub ti. de septem diebus post pascha. Tetey ꝑ tres aduentus hebdo⁊madas patres trīū tpo⁊ accipim⁹. Dum fuerunt ante legem. qui ꝑcula deo remoti clamabant. Ad te leua ui. Secūdi sub lege qui doctrina legis instructi. ⁊ ideo ad lumē ꝑpius accedentes. in introitu ꝑl's syon appellant. Tercij fuerunt ꝑphete ꝑsertim illi quos inuenit christi natiuitas. vt symeon. quibus q⁊ redempto⁊ est. ꝑpe dicitur in introitu gaudete. Asserunt etiā q̄dam. q⁊ officio ꝑme hebdomade agitur de vocatōne iudeo⁊. In officio secunde de vocatōe gentium. Unde ibi dicitur. Ad saluandas omnes gentes. In officio tercie de vocatione vtriusqz populi. Unō ibi dicitur. Nota sit omnibus hominibus. Rursus cantat ī ꝓma in ꝑsona iobānis. in secūda ꝑphetarum. in tercia ap'lo⁊. in quarta in ꝑsona doctor. Tempore aduentus tacetur glia ī excelsis. qō ptinet ad natiuitatē. vt in nocte natiuitatis deuotius ⁊ auidius decantet. ⁊ ad notandū hunc hymnū ꝑmo fuisse nocte illa ab angelis decantatū. qqz maio⁊ gloria christi est in ecclesia tempore noui test. q̄z fuit in veteri. Tacet etiā ite missa est. qō ptinet ad resurrectōem. Merito aūt tacet vtrūqz in aduentu. q⁊ tūc vtrūqz expectat. Idari etiā rōne tacet. pax vobis. qō similit ptinet ad resurrectōem. Tacet etiā. te deuz laudamus. q⁊ nō duz p̄sens est quē expectamus ⁊ ad p̄sentes tantū hoc cantico vti solemus. Et nota q⁊ hec tria nō semp se ꝓcomitant. vt dicetur in ꝑhemio. vij. ptis. Sz quare alleluia nō tacetur hoc tpe cū sit canticum leticie. nā in aduentu est ieiunium. nec tūc nuptie celebrant. Ideterea aut ē ieiunū meroris. aut exultatōis. Si meroris omnia cantica exultatōis dñt taceri. Si exultatōis oīa debēt dici. ergo ⁊ gloria in excelsis. Solutio Hoc ieiunū ē ptim exultationis ⁊ ptim meroris. Exultationis ē rōe ꝑmi aduēt⁹ scz incarnē. de quo mētio fit in hoc tpe. Meroris ē ꝑpter secundū aduen⁊

tum.scz ad iudiciū.de quo fit etiā mentio ⁊ ideo in eo quedā cantica leticie dicunt ppt aduētū misericordie et exultationis.⁊ quedam subticentur ⁊ ieiunatur ppter aduentum seuere.iusticie et meroris.Alleluia ergo nō subticetur.quoniam tpe aduent⁹ aliquid est leticie ppter spem quā habuerūt antiqui de christi incarnatōne.et ppter nostram certitudinē quā habemus p ꝓmum aduentum de futura glorificatōne. Sed ī septuagesima nō sic.q⁹ totū tps illud meroris est.et iō tunc nō dicunt cantica angelorum sed hoīm.vt ibi dicetur. In festis vero.ix.lectionū que occurrūt in aduentu.debet celebrari missa de festo solēnis in tercia cū gloria in excelsis ⁊ ite missa est. Et deponuntur cape nigre seu violacee.⁊ assumuntur solennes a mīstris ⁊ a sacerdote.put festum requirit. In hora vero nona de ieiunio missa dicit ⁊ tūc dalmatice et subtilia siue tunicelle dimittūtur.⁊ ꝓpetentes tpi.et ieiunio resumūtur.sicut in tercia pte subti. de dalmatica dictum est. Hoc quoq; tē pore officiū beate virginis nō dicitur in ecclesia.q⁹ totū officiū hui⁹ tpis ad laudē ei⁹ ptinet.Et nota q̄ vrbanus papa.iij.in ꝓcilio apud claromontē celebrato statuit.vt officiū beate virginis quotidie diceret.⁊ in die sabbati solēniter fieret.in quo officio matutino dicunt ille lectiōes. O beata maria q̄s digne.sumpte ex illo ꝑmone augustini. Loquamur dilectissimi.ꝛc. Hoc etiā tempore nō debet fieri spēaliter ꝓmoratō alicuius sancti p̄cedentū christi aduentum q⁹ oēs illi in infernū descenderūt.⁊ iō eccīa occidentalis p eis nō solēnisat.nec etiam sequentiū.q⁹ cū hoc tpe eccīa de aduentu filij dei solēniset.nō est alior solēnitas admiscenda.imo minor cedit maiori.q⁹ aduenīente ꝓncipe cessat magistratus. Idcirco cū ipse sit p̄mium ⁊ corona sanctorū hoīm.et sit omnia in omnibus et sufficientia singulorum supfluū foret recurrere ad alior suffragia mēdicata. Generalis tñ ꝓmoratio oīm sanctorū bñ fit quoniā licet sancti ex aduentu filij dei speciale gaudiū ⁊ ꝑmiuz assecuti fuerint.maius tñ et generale gaudiuz eor exitit q⁹ creaturā rōnalez ex vnione ad diuinā naturā viderūt ineffabiliē sublimatam.Quia ergo bonū ꝯmune ꝑponderat ꝑticulari ⁊ p ꝯsequēs generale gaudiū eor gaudio spēali q⁹ illud q̄ō p̄missum est fuit oībus sanctis vtriusq; testamēti ad gaudium.Idcirco ꝯueniēs est vt tpe ipius aduentus eor gaudiū ꝯmuniter ⁊ generaliter recolat.Et in generali oīm sanctor ꝯmemoratione singulis diebus dicit antiph. illa. Ecce dñs veniet ꝛc.que ptinet ad quartuz aduentū in quo apparebit gloria sanctorū. Dicit etiā cū ipa anti.oratio illa. Cōscientias nras q̄sum⁹ dñe vlsitando purifica.ꝛc.i q̄ similiter ꝯcordando cū antiph.fit generaliter ꝯmemoratio de oībus sanctis dū dicit ibi.vt veniens cū oībus sanctis.⁊ tūc ptinz ad quartū aduentū scz ī maiestate. In multis tñ locis subtrahuntur verba illa cū omnibus sanctis.⁊ tūc ptinz ad secundū aduētum.scz in mentē. Nō fit etiā ꝯmemoratio de cruce sicut fit in alijs tpib⁹.ne ꝑ us videatur dñs passus q̄z natus.⁊ iter ne fiat ꝯtra illud p̄ceptum.exo.xxiij.⁊ xxiiij. Nō coques edum in lacte matris sue.id est christū non crucifiges dū adbuctener ⁊ lactēs est. Contra hoc p̄ceptū fecerūt iudei qui christū eadem die.id est eadem sexta feria in qua vt q̄dam dicūt ꝯceptus est crucifixerunt Nota dum aūt est q⁹ tpe aduentus omnes antiphone dñicales in matutinis laudib⁹ terminant palleluia.ad significandū gaudiū de certitudine aduēt⁹ saluatoris habitū.vt in matutino officio sit quasi p̄dictio ⁊ ī matutinis laudib⁹ noteī exultatio. Itē in p̄ma secūda ⁊ tercia hebdomada repetunt rīsoria dñicalia.sed in quarta sunt spēalia que p hebdomadā cantant.⁊ sunt.xv. q⁹ ille expectat venturus q̄ instituerat vetus testamentū ⁊ erat instituruus nouū. Quindenarius ei numer⁹ ꝯsistit ex septenario ⁊ octonario.at septenari⁹ ad vetus.octonari⁹ vero ad nouū refert testamentū. In singulis quoq; septimanis cātus renouat ppt gaudiū ꝑficientiū q̄ ꝑficiūt de vtute in virtutez vt videāt deū deor in syon. Illud etiaz notandū est q⁹ ꝓma dñica aduentus nū q̄z

esse potest ante quinto kal'. decembris. nec etiam post tercio nonas decembris sed quecunqz illaz.vij.litteraz que int' dictas kal'. z nonas includunt' repsentauerit dñicā ibi est pma dñica aduent⁹ Sed z in dñica primo festo beati andree vel kalendis decembris siue ante siue retro est semp initiuz aduentus. z si ipm festū cadit in dñica ibi etiā est initiū aduentus. Aduentus ptinere debet.xxj.dies.id est tres septimanas integras ad minus pter vigiliā natalis dñi. verūtamē cū aduentus incipiat a die dñica si forte ptingat similiter natale in die dñica venire oportet tps aduentus p̄ quattuor hebdomadas ptelari alioquin vigilia natalis z sabbatū quattuor tempoz occurrerēt in eadem die.qđ esse nō potest.qz vtrūqz illoruz ppriū habet officium.et ad diuersa tēpa ptinēt. Nam sabbatū est de aduentu.sz vigilia ad tps gaudij ptinet.cū.non sit de aduentu.sed de natali.z sic aduētus nō haberet.xxj.dies excepta vigilia natalis sicut dictum est.Qđ vigilia ptineat ad tps gaudij patet ex ipsa ordinatione gregorij.qui vltimas aduētus antiphonas posuit de euāgelio scz cōpleti sunt dies.z ecce cōpleta sūt omnia Quando ergo natale ē in dñica q̄tuor tempora celebrant in penultima hebdomada'Si aūt natale venerit in secūda. feria vel deinceps vsqz in dñicam tūc post. xxj.diē.habebit in quo fiat vigilia.Et qñ festum venerit in secunda feria fiet officium de vigilia in die dñica que ppriū non habet officiū.z tūc ppter dñicam cantabitur. alleluia.Sed ieunabitur in sabbato precedenti tam p vigilia natalis q̄z p ieunio q̄tuor tempoz.Vnde hoc etiam dicetur sub ti. de capite ieuniorz Non est etiam ignorandū q̄ hz in ꝓncipio siue i pma dñica aduentus cantet introitus.ad te leuaui.si q̄s tamen diligenter attendat.in dñica p̄cedēti illam p̄patio aduētus dñi quo ad quedā inchoatur qđ ostēdit epla que tūc secundū quosdam legitur.Ecce dies veniunt. dicit dñs et suscitabo dauid &c.z finis euangelij eiusdem diei scz.abijt ihesus trans mare.qđ est Joh.vj.c.hoc idem insinuat vbi dicit.Hic ē vere ꝓpheta qui venturus est in mundū &c. Satis enī conueniens est q̄ in p̄cedenti dñica inchoetur.qz nō respiraret desperās nisi certa pmissio vere liberationis p̄cederet.q̄ audita respirās clamat.Ad te leuaui aiaz meam &c.In quinta igit hebdomada ante natiuitatē dñi inchoatur p̄paratio aduentus quo ad q̄dam Unde et in antiquis gradualibus z lectionarijs titulus ē talis.Quinta dñica ante natiuitatē dñi.Ita ab illa dominica vsqz ad natiuitatē dñi sunt quinqz officia dñicalia z q̄nqz epistole.z q̄nqz euāgelia.In quarta vero dñica ante natiuitatem dñi inchoatur aduētus quo ad officiū matutinale z quo ad multiplicem officiorum varietatem z innouatōem.Quia ergo quattuor sunt officia dñicalia ab illa dominica vsqz ad natiuitatem.iō in antiphonarijs noctis intitulatur quarta dominica Quadruplex aūt rō huius duplicis intitulationis librorz inchoatiōis aduent⁹ reddi cōsueuit.Prima qz lectionariū recolimus aduentum dñi in mundū significatū esse p quinqz mundi etates.p antiphonarium vero recolimus aduentū dñi nūciatuz esse p quattuor ordines librorz.scz p legem. p ppbetas.p psalmos.z p initium euangelij narrantis dñi ꝓceptionem.Initiuz euāgelij vocamus quicqđ est in libro luce.q̄ hystoriam añ natiuitatē dñi plenius ceteris psecutus est.sicut de angelo ad zachariam misso annūciante natiuitatē p̄cursoris.z sicut de ppheta illa benedict⁹ dñs deus israel et de gabriele archangelo ad virginē missō.et similibus.Secūda est.qz actor lectionarij nos hortatur vt purgemus hospiciū nostri corporis.qđ p quinqz sensus sordidatū ē.ad suscipiendū deū.qz in sordibus habitare despicit rex venturus.Actor vō antiphonarij nos docet purgare corpus nostrum ꝓstans ex quattuor elementis.faciētes dignā mansionē deo regi venturo.iuxta illud.Ego et pater veniemus z mansiōz apud eum faciemus. Tercia est.qz in q̄rta dñica q̄ ad spūales z nō in quinta q̄ ad seculares ptinet vt dicet in ti.se.innouantur cantus.Spiritualiū enī est canticū nouuz

cãtare ⁊ nõ secularũ q̃ cũ adhuc quasi ve-
teres sint ⁊ mala eorũ adhuc recẽtia. poti
us lugere q̃z gaudere debẽt. Renouat⁹ q̃-
dem cantus gaudiũ electoꝝ signat. q̃ pfici
unt de virtute in virtutẽ in qua videbit̃ de
us deoꝝ in syon. Quarta ẽ. qꝫ in eccia
duo sunt ordines hoĩm expectantiũ dñi ad
uentũ ⁊ studentiũ ad digne suscipiendum
deũ ventuꝝ. Unus ordo in seculari puersa
tione studet. alter in spũali. Seculares qui
rebus transitorijs student q̃ quiqz corpo-
ris sensibus administrantur p quiqz heb-
domadas intelligunt̃. Juxta illud euange
li sio secundis. Erant viri q̃si quinqz milia. Siq̃-
dẽ quiqz milia viri deũ secuti designãt eos
q̃ in seculari adhuc habitu positi exterio-
bus q̃ possident bñ uti nouerũt. ipi nanqz
saturantur quinqz panib⁹ qꝫ legalia insti
tuta eis pponẽda sunt q̃ p q̃nariũ numeꝝ
ppter q̃nqz libros moysi intelligunt̃. Sed
q̃ttuor vero septimanas spũales intelligũ
tur q̃ reb⁹ transitorijs abiectis nudi nudũ
sequũt̃ chrm̃. q̃ p q̃ttuor euãgelia ad pfe-
ctionem pfectoꝝ excitant̃. Qd etiã ad istos q̃-
ternarius numer⁹ ptineat apparet in alio
euãgelio in q̃ quattuor milia hoĩm. q̃ sunt
euãgelica pfectõne sublimes. legunt̃ refecti
septem panib⁹. i. septiformi grã eruditi et
repleti. Hãc distinctoꝝ figura uit dñs moy
si q̃n in ingressu tabernaculi iussit poni qui
qz colũnas ⁊ añ oraculũ vnã. añ sancta sanc
toꝝ q̃ttuor. put legit̃ exo. xxvi. ⁊ xxxvi. c. Si
quidem quinqz colũne exteri⁹ posite sũt se
culares. q̃ in exteriora b⁹ maxime versant̃. q̃
tuor colũne añ sancta sanctoꝝ sunt spũales
qui quasi interius positi dño deuoti⁹ obse
quunt̃. vna colũna añ oraculũ vnitatẽ fidei
quã tam isti q̃z illi colũt designat. Et ppter
hanc cãm clerici seculares in vesptinis offi
cijs quinqz psalmos cãtant. Monachi vero
⁊ religiosi q̃ altioꝝ elegerũt viã non nisi
q̃ttuor in q̃ se pfectores ostẽdũt. Qd ei qua
dratũ est ex q̃cunqz pte vertat̃ manet idem
et firmũ. similiter et perfectus quocunqz
loco et tempore vtat̃ idem et ĩmobil̃ manet

De prima dominica aduentus domini.

Prima dominica

De aduẽtu que ẽ q̃rta a natali dñi.
⁊ in qua scõm q̃sdaz inchoat̃ officiũ
aduentus ptinet ad spũales. ⁊ iõ in ea ino-
uant̃ cãtus. pcedẽs vero q̃ quita ẽ ad secu-
lares sicut i pcedenti ti. dictũ ẽ. Ad spũales
ptinẽt duo versiculi. qꝫ vn⁹ frequẽtat̃ ve-
spertino officio scz rorate celi desup. alter i
matutino. scz vox clamãtis in deserto. In p
mo oñditur q̃d facere debeãt. in secũdo ex-
equũtur. Ipi sunt celi rorates ⁊ nubes pluẽ
tes. Ros ẽ subtilior ⁊ pluuia grossior. Tũc
sunt rorates q̃n de incarnatõne saluatoris
subtilia dicũt. vt illud. Verbũ caro factũ ẽ
⁊ similia. Tũc sũt pluentes q̃n grossiora. i. in
tellectu faciliora dicunt. sicut ẽ q̃ maria de-
spõsata ẽ ioseph. ⁊ q̃ puer nat⁹ est i bethleẽ
⁊ reclinatus in p̃sepio ⁊ hmõi. Isti faciũt q̃
aptat̃ terra ⁊ germiet saluatorẽ. Ad hrãz. ter
ra est virgo maria q̃ apta ẽ quantũ ad fidẽ
cordis sine damno virgitatis. ⁊ pcepit ⁊ pe
perit saluatorẽ. Sed moraliter terra ẽ cor hu
manũ q̃ dñi spũales sua p̃dicatõe aptant
⁊ germiat saluatorẽ. i. chrm̃ in eo informa
tur. iuxta illud apli. Filioli mei q̃s iterꝫ ptu-
rio donec xp̃s formet̃ in vobis. Isti sũt vox
clamãtis in deserto. i. in mũdo. parate viam
dñi. rectas facite semitas eius. Vie sũt opa
semute sunt cogitatões q̃s debemus pare ĩ
aduentu saluatoris. Hãc p̃patõem notat
oraõ que post pmunionẽ hac die ĩ missa seq̃
tur. Suscipiam⁹ dñe misericordiã tuã in
medio ẽ. Et ex eo q̃ in fine illius oraõnis di-
citur. pgruis bonoꝝ pcedam⁹. Viã er-
go pare est pniam agere ⁊ p̃dicare. Semi-
tas rectas facere ẽ post mãdata p̃silia obs-
uare. Sane b⁹ dñice totũ matutinale of-
ficium ptinet ad pmũ aduentũ. vt p̃missum
est. Legit̃ enĩ esaias q̃ de aduentu loquitur
aptius q̃z aliquis alius pphã. Uñ in scõ
capitulo ipius habet̃. Ecce mons ẽ. In pri-
mo vo habet̃ õneq̃cia iudeoꝝ. Ipse unus
rñsoriũ est. Aspiciens a longe. qd̃ est d̃ pño
aduẽtu. ⁊ nõ sumit̃ de aliquo libro theolo-
gie. nec ppilatũ est a gregorio ordiatore ma
tutini officij. sed a q̃daz ieus monacho. q̃d

inde apparet. qz illud ifra bebdomadā non repetit. Sz oīa alia rūsoria sic q̄ ab ipō gregorio edita sunt. Et si obijciat q illo dēpto nō remanēt nisi octo rūsoria istī dūice. Rñdetur nouē sunt pputato illo. Ecce dies venīt. qō secundū ordiem greg. nonū ē. z cātatur in vespis sabbati p̄cedentis. Cantat aūt hoc rūsoriū i psona Johānis baptiste l' sponse dicentis. Aspiciēs a lōge. a terra vicz ad celū. videō dei potētiā venientē. Et lz p̄ patri potētia assignet h̄ tñ p potentiaz accipe filiū dei. cui data ē ptās i celo z ī terra. q̄ est dñs potēs in p̄lio Cui ppha dic. accingere gladio tu. su. fe. t. po. Hic venit dum se visibilem mōstrauit. Et nebulā totā terrā tegentē. Hec nebula ē dei misericordia. q̄ p̄stat refrigeriū p̄ra estū viciorz. Hanc moyses intrauit cū ad suscipiendū legez ascendit. Hāc petr⁹ itell exit cū in nube lucida vidēs dñm moysen z heliā dixit. Faciam⁹ h̄ tria tabernacula. Hec plm in destruz deduxit. z ab igne p̄texit. Hec ē virt⁹ altissimi q̄ virgi obūbrauit. Que totā terrā tegit qz misericordia dñi plena ē terra Hec etiā nebula ē būanitas filij dei q̄ totū mundū saluat. medicina ei oīm in festinatōne nebule. Nebula etiā pōt dici infidelitas seu ignorātia. Ignorabat ei hō deū sei p̄m natale solū z p̄cupiscentiā esse peccatū. Hec nebula totā terrā tegebat. qz oēs declinauerūt sil' in. f. s. Ite obuiā ei z dicite nūcia n. s. t. e. i. q̄ reg. es in po. isrl'. Silia dixit iohēs discipulis. patefiā dño. z p discipulos ad chr̄stū. Tu es q̄ venturꝰ es an aliū expectam⁹. Vel sūt vba spōse ad adolescētulas dicētis. Ite obuiaz spōso scz p viā caritatis. z dicite nūcia nob. ꝛc. q̄si dicat. Reuela nobis p tuā p̄sentiā. si tu es messias ī lege p̄miss⁹. z si regnaturus es ī ꝓpl'o isrl'. Ad ꝛo isoluto mō p̄mū rūsoriū hz ī q̄busdā eccl̄ijs tres vers⁹ sic̄ z rūsoria m̄ p̄mū natal' dñi Ad hoc ad sig̃candū q̄ iste aduent⁹ dñi saluat boīes tru tpoz. scz illos q̄ fuerūt añ legē. sub lege. et sub tpe grē. Et ppter h̄ etiā fit triplex repetitio. p̄ia a remotiori q̄ ad finē z postea a mi⁹ remoto. z postea a ppinq̄ori. ad oñendū q̄ p̄ p̄mi tp̄is remotiores fuerūt ab aduētu x̄pi q̄z patres scōi et tercij. z p̄ēs scōi tp̄is magis remoti q̄z patres tercij. Deinde reincipit rūsoriū. ad notandū desideriū z ad signandū q dē⁹ attribuere finē z p̄ncipium boni op̄is ei q̄ est alpha z o. Ultio dictis v̄sibus subiūgit gl̄ia p̄ri. qz omne desideriuz z fruitiū ad deū trinū est referendū. z ibi nō fit reiteratio p̄ul. sed toti rūsorij. qz p⁹ vitā p̄sentē oīa opa ꝓsūmant. z tūc erit de⁹ oīa ī oīb⁹. i. ꝓsūmatō z sufficiētia oīm. Scdo ideo p̄missuz rūsoriū tres habz v̄s⁹ z vnum gloria. ad signandū quattuor aduent⁹ d̄ q̄ busi. c. p̄cedēti p̄missuz ē. z ad signandū q̄t tuor tpa scz tps ante legē. tps legis ꝓphetie et grē. Alloquēs ei eccl̄ia oēs boies q̄ fuerūt añ legē. quoz pauci secuti sunt vnū deū dic̄ in p̄mo versu. Quiqz terrigene ꝛc. i. O vos oēs mali z boni diuites z paupes. ite obuiā ei et dicite. Indica nobis si tu es qui regnaturus es in populo israbel. In secundo versu in persona hominum qui fuerunt sub lege. in qua aliquid fuit imperfectionis. quia data fuit infirmis. alloquitur ipsum legislatorem dicens Qui regis israel intende. ꝛc Quasi diceret. Qui populum israel in lege tua regis. et sicut pastor ouem deducis. indica nobis si tu es ipse qui regnatur⁹ es in populo israel. In tercio iam ex dictis pphetarum certificati de aduentu saluatoris. ex desiderio clamāt. Excita potentiam tu am et veni qui regnaturus es in populo israel. In alijs vero eccl̄isijs est tercius versus. Tollite portas. In quarto gratias agens saluatori de aduentu suo qui dignatus est venire. imo toti trinitati dicit. Gloria patri. Tercio ideo responsoriū tres habet versus quoniam lex et psalmodia et ꝓphetia hunc saluatoris aduentum p̄nunciauerunt. Quarto tres versus patres trium temporum significant. Ada tres quidem ante legem hunc aduentum p̄uiderunt. patres sub lege desiderauerunt patres gratie p̄dicauerunt. Dicit ergo baptista vel eccl̄esia. Vos patres ante legē q̄qz terrigene fi. b. si. ī v. d. z pau. ite obuiā ei

Terrigenas vocat malos q̃ terrena sequũ
tur. filios boĩm dicit bonos. diuites subdit
quos terrigenas appellauerat. paupes q̃s
filios boĩm. Vos ergo quiqz. id est q̃libet
terrigene malicia diuites ⁊ filij boĩm spiri/
tu paupes. q̃ estis simul in vnũ in vno ouĩ
li agni ⁊ edi. te obuiam ei. vt vos mali p in
gressum incipiatis. vos boni p pgressu p
ficiatis. Vos etiam patres sub lege dicite.
Qui regis israel intẽde. qui deducis velut
ouẽ ioseph nũcia nobis ⁊c. Qui regis isrl̃
id est iudaicũ pl̃m p doctrinã legis deũ vi
dentẽ. qui deducis. i. de virtute in virtutem
ducis velut ouẽ. i. innocentẽ. ioseph. i. pl̃m
gentilem augmentatũ p frumentũ morti
ficatũ. intende sup nos id est lumẽ pietatis
infunde. ⁊ nũcia nobis ⁊c. Vos quoqz pa/
tres sub gratia dicite. Tollite portas p̃ci.
pe. ⁊ ele. porte eternales et introibit rex glie
q̃ regnaturus ⁊c. O p̃ncipes ⁊ ptãtes aeris
huius et o genimĩa viperarũ. tollite. i. aufer
te. portas mortis. id est vicia per que dya/
bolus intrat ad corda. ⁊ o porte eternales.
id virtutes ad eternitatẽ ducentes eleuamĩ
ꝓtra vicia. ⁊ p vos introibit. ⁊ habitabit in
vobis rex glorie. q̃ regnaturus ẽ in pl̃o isrl̃
Et nota q̃ ad tercium versum nõ rñdet nũ
cia nobis. q̃ patres testamenti noui certi/
ficati sunt de aduentu christi. patres gratie
certi sunt de introitu regis glorie. Verũ q̃
nunqz sufficit nec sufficiet fides incarnatõ
nis sine fide trinitatis. iõ subiunĝ. glĩa p̃ri.
Et q̃ qui venit in humanitate venturꝰ est
etiã in maiestate. ideo rñsoriũ denuo repe
titur. In repetitione vero nebulã accipias
ad litterã. iuxta illud. Veniet in nubibꝰ celi
Et sicut nubes suscepit eũ. Et alibi. Nubes
⁊ caligo in circuitu eius. Secundũ rñ
soriũ est. Aspicebã in visu noctis. sump
tum p greg. de daniele. c. vij. christũ ventuꝝ
ꝓphetante. q̃ his verbis misteriũ incarna
tionis verbi. qõ in ꝓncipio erat apud deuz
aperuit dicens. Aspiciebã in visu aut visio
ne noctis. Triplex q̃dem est visio scz noctis
ante grãm. diei sub grã. ⁊ lucis in glĩa. In
nocturna viderũt patriarche ⁊ pphẽ q̃ sub
nube fuerũt et hoc daniel aspiciebat in visu
noctis. In diurna viderũt apli q̃bꝰ christi
hũanitas apparuit. In lucida videbunt filij
dei facie ad faciẽ. Hãc distinctiõz veritas in
euãgelio inuit dicẽs. Abraã exultauit vt vi
deret diẽ meũ. vidit ⁊ gauisꝰ ẽ. Itez mlti reges
⁊ pphẽ voluerũt videre q̃ vos videtis
⁊ nõ viderũt. Seq̃tur. Et ecce i nubibꝰ celi
filius hois veiebat. Nubes celi caro verbi
de q̃ esa. Ascendit dñs sup nubem leuẽ. et
datum est ei regnũ ⁊ honor. scz nomẽ qõ
sup omne nomẽ q̃ est ab eterno datũ. sed
in tpe manifestatũ ⁊ ois pl̃us tribꝰ ⁊ lingue
seruiẽt ei. Nã vt esaias ait. et curuabuntur
oĩa genua. ⁊ iurabit oĩs lingua i dño Ter
cium rñsoriũ est. Missꝰ ẽ gabriel. q̃bꝰ vbis
lucas texuit ordiem annũciatõis Quar
tum ẽ. Aue maria grã plena. q̃bus vbis lu
cas idem modũ ꝓceptõis ãnexuit dicens
Spũssanctꝰ supue. in te. et virtus al. ob. ti.
Supueniet inq̃z in te. ptegendo te ⁊ a bom
ni sorde purgãdo te. et deinde virtus altissi
mi. scz verbũ dei obũbrabit tibi ex te carnez
sumẽdo. q̃d enĩ ex te nascet sanctũ vocabit
filius dei. Christus ei q̃ nõ est ꝓceptus ex vi
rili semĩe merito sanctꝰ nascitur et dei filiꝰ
appellatur. Seq̃tur versus Quo mõ in me
fiet istud iterrogatiue. ⁊ sic quo mõ sũt due
dictiones. vl̃ admiratiue. ⁊ sic ẽ vna dictio.

Quintũ rñsoriũ est. Saluatorẽ. in q̃ in
carnatio p aplm ꝓfitet. Sextũ ẽ. Ecce
virgo ꝓcipiet. Septimũ. Ecce dies veni
unt. in q̃bꝰ Idem pppbetas roboratur
Octauũ. Obsecro dñe. in quo idem plegẽ
cõpbatur. Nonũ est. Audite verbum. i
quo idem pppbetas compbatur. Lau
des matutine vtrũqz sonant aduentum.
Non enĩ ita agitur aliquando de vno ad
uentu quin ⁊ de alio admisceatur. sz pauca
de secundo habentur. et hoc ꝓpter repre
sentationem gaudij ne spes luxuriet in pre
sumptionem. Siquidem prima antipho
na que de fine ioelis sumit est aperte de pri
mo aduentu. Unde ibi dicit. In illa die sci
licet quando messias veniet montes. id est
apli seu magni pdicatores stillabũt dulcedi
nẽ. s. vbi di. ⁊ colles. s. minores pdicatores fluẽt
lac. s. simplicis doctrĩe minorib⁹ ⁊ maiorib⁹

Scđa.s.locū dare pt̄ē đ esaia pt̄ē đ zacharia. Tūc ei iocunda ta est secundū zachariā syon.id est eccia đ iudeis.z exulta aut h̄m id est ecclesia de gentibus. Tercia scz ecce dominus veniet.ē de secūdo aduentu scz īmanifestate. Quarta est.oēs sitiētes.tūc enī oēs id est de omni genere sitiētes scz salutis et scientie doctrinam venerūt secundū esaiaz ad aq̄s baptismatis et doctrine. Quinta est.ecce veniet.ppha magn9.z ip̄e renouabit hierusalem.scz dando legē z noua pđē do p̄cepta. Hoc tpe dicitur p horas capitulum illud. Egrediet̄ vga. esa.xj.c. Et illud. In die illis. hiere.xxiij.c. Et illud Erit in nouissimis. esa.ij.c. Et illud. Ecce virgo ꝯcipiet. esa.vij.c. Et illud. Uenite ascendam9 esa. ij.c. Ad missam vero introit9 est. Ad te leuaui. ꝛc q2 p aduentū dñi in carnez spes maxime eleuatur. Sic enī deus dilexit mūdū.vt filiū suū vnigenitū darz. Et itez ꝯpro filio suo nō pepcit. ꝛc. Et nota q2 et si q̄dam excitent̄.alij tñ somno torpēt. Jō cantor incipiens.ad te leuaui aiam meā. exaltādo voc̄ ab inferiori ad superius p̄cedit .qđ ppriū ē excitantis. Qđ etiā notat̄ in ep̄la vbi dicit̄. Hora ē iam nos đ somno surgere. Seq̄tur versicul9. Uias tuas dñe demonstra mihi.q2 christus veniēs nobis vias suas indicauit. Unde esa. Erit mōs dom9 dñi ꝛc.. Uenite ascendam9 ad montē dñi.z ad domū dei iacob.z docebit nos vias suas. Que aūt sint vie ille ostēdit ep̄la que ē ad romanos.xiij.c. Sciētes q2 hora ē iam nos de somno surgere. In eo ei q̄ libi dicit̄.nox p̄cessit.dies aūt ap̄propinq̄uit.assignāt effect9 q2 factus est dies q̄n natus ē sol. Et iō seq̄t̄ Sic vt in die honeste ambulem9.scz īomnibus opib9 bonis.z induam9 nos in similitudinem christi.vt sic filij dei simus q2 ppt̄ hoc filius dei factus ē homo vt hō fieret filius dei. Orōnes p̄muz aduentū respiciunt.et possunt etiā adaptari ꝯgrue ad secūdum. Postea seq̄tur rn̄soriuz.in quo ostēditur spes q̄ facta ē in ortu solis.vniuersi q̄ te expectant.ꝛc. Seq̄tur. Alleluia. Ostēde. ꝛc.quia tunc ostendit dñs faciem suā. quā qui videt saluat̄. Unde cum dixisset dominus ceco. Quid vis vt faciam tibi. respondit. Raboni vt videaz. Quā facie non poterant homines antea videre.q2 erant in regione vmbre mortis. Sed lux orta ē eis vt possint videre. Quod autem dicitur. ostē de no.do.fa.tu.est sensus.da nobis dñe cognitionez tuam.facies enī dei in scripturis sanctis non caro sed diuina cognitio intelligitur.quia p faciem ꝯspectā quisq̄ cognoscitur. Seq̄tur in q̄busdam eccl̄is euangelium matħ.xxj.c. Cum ap̄propinquasset. ꝛc.quod ad passionem p̄tinet quo ad litteram.ad diem vero hanc quo ad allegoriaz z spūalem intelligentiam. Uenit enī tunc dñs īhierusalem p bethfage que int̄p̄tat̄ domus bucce.id est ad eccl̄iam que pua erat.in qua christus apparuit p ꝯfessionē et p montem oliueti.p quem designat̄ eminentia misericordie.per quā venit fili9 dei īmundum et misit discipulos suos dicēs. Jte in castellum.id est in mundū.z inuenietis asinam z pullū.id est iudaicū populuz qui dure ceruicis ē et gētilē sine iugo legis. Jtez p huiusmodi aīalia ostēdit vias suas humilia ei sunt Unī in matħ. Discite a me quia mitis sum z humilis corde. Legit̄ etiam ideo.q2 libi babetur'. Benedictus q̄ venit in noīe dñi.qđ p̄tinet ad p̄muz aduentū Jn alijs vero eccl̄is legitur euangeliū ꝯprincipiū euāgelij ihesu christi.ꝛc.qđ est marc.j.c ꝯpter illa ýba. Ecce ego mitto angelū meū ante faciē tuā. Et nota q̄ in textu euāgelij nō p̄tinetur p̄ncipiū sed initiū. Sed eccl̄ia ponit p̄ncipiū p eo q̄ legēs euāgeliū statī p̄misit in ti. Jnicio sancti euāgelij.ne idem repeti videat̄. Jn nōnullis etiā eccl̄is illō legit̄. Erūt signa. Seq̄tur offertoriū đ spe. Ad te leuaui aīaz meā. Et postcōio đ eodē et ppt̄ idem Qeudā vo eccl̄ie legūt euāgeliū illō Erūt signa.qđ est luce.xxj.c.qđ pertinet ad secundum aduentum.vbi dicitur .ppe est regnum dei. Cui adaptatur epistola. vbi dicitur.ppior est nostra salus.Et q2 prope ē regnū tuū dñe.ideo ad te leuaui dic̄ in introitu cātor.i.vet9 hō.vl iohes baptista vt q̄dā dicūt.dic̄.Ad te leuaui aīaz meā deus me9. Et iō vias tuas dñe demōstra mihi.

Et hoc in rñsorio. Et ostẽde nobis dñe mi. tuam. Et hoc in alleluia. Et quasi de miseri cordia certificatus ꝓcludit in postcõmuni one Bñs dabit benignitatẽ. i. effectũ bonũ et terra nostra. scz caro dabit fructum. i. est bona opera.

De dominica secunda aduentus domini.

IN hac secunda dñica aduẽtus vt ꝑmissum est. agit̃ de secũdo aduẽtu. Ueruz qz gaudere melius ẽ q̃z flere. ⁊ dilectõ melior est q̃z timor. iõ in ea q̃dam dicunt̃ ꝓtinẽtia ad secundũ aduentũ ⁊ q̃daz ad vtrũqz. Ecce ei in matutinis rñsorũ ꝑmũ est hierusalẽ cito veniet sal⁹ tua ꝛc. tũc oẽs plorabant mõ est tps gaudij. Aliud est de primo et õ secundo aduentu. Ipreterea ibi sunt duo ỽsus secundũ q̃sdã eccias ad idem exꝑmendum sicut ⁊ in alleluia vt iam dicet̃. Ipri⁹ ẽ hierusalem si me audieris ꝛc. ⁊ vtitur dominus ỽbis moysi vt intelligat̃ q ipe est qui ĩ moyse loquebat̃. Aliq̃n vtitur etiã verbis salomonis vt sciamus q ipe est sapia de q̃ locutus ẽ salomon. Istud rñsorũ sumptũ est de michea ⁊ etiã illud qõ sequit̃. scz bethleem. Quedã tñ eccie illud dicunt in dñica sequẽti ⁊ est de ꝑmo aduentu ⁊ loquit̃ õ generatõe ꝑpali christi ⁊ eterna. de ꝑpali cũ dicit bethleem ciuitas dei summi. qz in bethleem nat⁹ ẽ. De eterna cũ dicit. Et egress⁹ ei⁹ sicut a ꝓncipio diez. De alijs rñsorijs patz

In laudib⁹ pria antipbona ẽ de secũdo aduentu. Ecce in nubib⁹ celi ꝛc. In missa vero introitus ꝓtinet ad vtrũqz boc mõ Ipopulus syon ecce dñs veniet ad saluãdas gentes. esa. xxx. c. In vtroqz eni aduẽtu saluat. Seqtur. Et auditã faciet dñs vocẽ laudis sue. Ipse ei est turtur. cui⁹ vox audita ẽ in terra nostra. qz attulit nouũ tempus Uox ei⁹ in secũdo aduentu erit. Uenite benedicti patris mei ꝛc. Uersus aũt ad secundum ꝓtinet aduentũ. Qui regis israel intẽde q̃ deducis. i. de boc mũdo ducis ioseph id est augmentũ in bono sicut ouẽ. i. simplicem. Et qz in matutinis ꝑmus rñsorũ ẽ. Hierusalem. ⁊ in missa introitus ẽ. Ipopul⁹ syon. Iõ in bac dñica fit statio in eccia q̃ dicitur hierusalẽ Seqtur oro. Excita dñe corda nrã ad ꝑpandas vnigeniti tui vias ꝛc. q̃ est de ꝑmo aduentu tantũ. Epla vero ẽ de secundo. Quecũqz scripta sũt ꝛc. ad romanos. xv. vt ꝑ patientiã. ⁊ ꝓsolatõem scripturaz spem habeam⁹. ⁊ sic inuitamur ad spez vt q̃ patimur leuia fiant. Rñsorũ ptinz ad vtrũqz. Ad ꝑmuz dũ dicit. Ex syon spẽs decoris eius. Ad secundũ dũ dicit. Deus noster manifeste veniet. Uersus vero ad primũ tantũ dicens. Cõgregate scz o vos angeli illi sanctos eius. i. ꝓdicatores bonos. q̃ ordinant testamentũ eius scz nouũ. sup sacrificia. i. sup vetus testamentum. Ipri⁹ ei est qõ aiale est sicut dicit apl's deinõ quod spirituale. Uel quod dicit cõgregate boci primitiua eccia maxime necessarium fuit. scz o vos boni predicatores vt paulus et alij. Deinde seqtur alleluia qõ insolito modo habet duos versus secundum quasdã ecclesias. et hoc fit. quia ibi de duplici aduẽtu agitur. Ipri⁹ mus est de primo. cum dicitur. Letatus sum. ꝛc. Ante primũ enĩ aduentum christi desperabant homines de salute. Tuncvero letati sunt. qñ audierũt q filius dei homo factus erat. Secundus vers⁹ est de secundo. Stantes erãt pedes nostri id est affectus nostri in atrijs. ꝛc. Jam enĩz ĩ spe et desiderio ibi sum⁹. Euangeliũ est luc xxi. c. Erunt signa in sole. ꝛc ⁊ est de secũdo aduentu tantũ. ibi enĩ ostenduntur signa. que fient ante diẽ iudicij. quoniã tot⁹ mundus turbatione sua iudiciũ dñi ostendet. Ibi etiã sequitur. His aũt fieri incipiẽtib⁹ respicite et leuate capita vestra. ecce appropinquabit redẽptio vestra. Ecce spes Quedam vero ecclesie legunt euangelium. Cuz audisset Iohannes. quod similiter ad secũdum ꝓtinet aduentum. ex eo q iohannes q̃rit. Tu es qui venturus es. an alium expectamus. Cui domin⁹. Ecce ego veni ad redimẽdũ. Et rurs⁹ Uenia ad saluãdũ qõ ex signis ꝓcurare potestis. qz ceci vidẽt. ꝛc. Offertoriũ est õ prio aduẽtu. Ipost cõmunio bielim ꝛc. q̃ ebaruch. iij. ⁊. v. c. ẽ õ vtroqz

In tercia vero et quarta feria ⁊ sabbato leguntur euangelia de testimonio christi scz de iobāne et de testimonio iobānis de christo et eius aduentu. De quo etiā loquitur epistola. Patientes estote que tūc dicit.

De dominica tertia aduēt⁹ domini

Equitur tertia do

minica in qua similit agit de secundo aduentu. Unde in nocturnis p̄mū responsoriū est. Ecce apparebit dñs super nubem candidam. i. sup carnē que erit candida p gloriā imortalitatis. vt mali timeant in secūdo aduentu. Ibi in p̄mo aduentu apparuit dñs sup nubē leuē. i. de sum munē a peccato. Et sumit hoc rīsoriu ꝫ de apoc. vbi dicit. Vidi et ecce nubes cādida. Versus est de vtroqz aduentu. In laudib⁹ p̄ma antiphona ē de secūdo aduentu. Veniet dñs et nō tardabit. ⁊ illuminabit abscondita tenebraꝝ. oīa enī manifesta erunt qr libri p̄scientiaꝝ apti erunt coram eo. In missa vero introitus ē de secundo aduētu. Gaudete in dño semp. ad phil. iij. c. Apls enī nō loquit de p̄mo aduentu cū dicit. dominus ppe est. sed de secundo aduētu. Uñ inuitat ad gaudiū spūale p qđ firmit expectamus gaudia secūdi aduent⁹. Uñ dicit. Gaudete in dño semp scz expectando secūdum aduentū. Et repetit gaudete. qr gaudiuz spūale facit nos dulciter sustinere oīa aspera mūdi vt nihil euellat nos a spe eternoꝝ. et iō qr ita necessariū ē gaudiū spūale ista repetit. Uel ppter gaudiū de vtroqz aduentu qđ habent sancti. Huius gaudij custos est modestia. ⁊ iō sequit. modestia vrā ꝛc. Hoc gaudiū qđ ē paꝝ oīb⁹ sanctis optat ecclia filijs suis in versu cū dicit. ⁊ pax dei q̄ exuperat oēm sensuz scz hoīs. qr null⁹ homo habet totū vsuz pacis huius modi. Collecta scz. Aurē tuā quesum⁹ dñe. ē de aduentu īmentem. audita enī p̄solatione de aduētu dñi. sacerdos orat vt tenebras quas patimur in eo q falso iudicamus sua visitatōe illustret. Epla. Sic nos existimet homo. ꝛc que est p̄ma ad corinth. iiij. c. est de secundo aduentu. Alie eccie dicunt epl̄am. Gaude te in domino semp que est ad phil. iiij. c. Responsoriū de p̄mo. Qui sedes sup cherubin manifestare coram effraim. id est fruct̄icantem in bonis operibus beniamin id est filium dextre. ⁊ manasse. qui oblitus ē terrenoꝝ. hoc fiet in iudicio. Versus etiam Qui regis israel. est de p̄mo qui ducit ad secundum. Alleluia. Excita dñe. etiam est de p̄mo Euangelium Cum audisset iobānes. ꝛc. quod est math. xj. c. similiter est de p̄mo. Quidam enī de discipulis iobānis nō credebant christum esse messiam p̄missum in lege. Unde misit eos ad christum vt iterrogarent eum. Tu es qui venturus es an aliū expectamus. vt per visa miracula christum iam venisse cognoscerent. Quasi diceret. Ipse multo melius sciet dicere q̄z ego Et dixit eis ihesus. Ceci vident ꝛc. Quasi di. Uos estis magistri legis. non ergo scitis ꝫ qđ dicitur in esa. xxxv. Tunc saliet sicut cervus claudus. et apientur lingue mutoꝝ. Et loquit de tpe messie. Quasi diceret. Facta p̄bant. Offertoriū etiaz est de p̄mo aduentu. Post cōmunio de secūdo. Dicite pusillanimes p̄fortamini. Oportet enī q̄ pusillanimes p̄fortentur ad hoc vt sustineant tribulationes. et sic expectent cum fiducia secundum aduentum.

De quarta feria et ieiunijs quattuoꝝ temporum

In hac septimana

fiūt ieiunia q̄ttuoꝝ tpm Uñ ꝫ p̄rio de illis. Scō de alijs ieunijs. Tercio ō huius diei officio pseq̄mur. In p̄mitiua q̄dez eccia statutū fuit q ieunia q̄ttuoꝝ tpoꝝ fierent ter in anno. Sed calixtus papa p̄stituit quater in anno fieri. Ibi ⁊ iūdei q̄ter in anno ieunabant. scz āte pascha ⁊ aī pente. aī scenopegiā i septēbri. ⁊ aī encenia. ō q̄ b⁹ dicetur i phemio. vij. ptis. Si ei tantum ter i anno i tres ptes diuiso ieunarē. forte remanerē taliq̄ dies ō qb⁹ p̄micias ñ rederem⁹. In istis eī ieunijs p̄micias tporis exoluimus vt iā dicē. De qb⁹ zacharias ait. Jeunū q̄rti. q̄nti. sexti. ⁊ decimi domui iude ⁊ hierusalē in dies festos vtē i gaudiū

Quater ergo ieiunam⁹ in anno.ꝑmo vt q̃ tuor elementa in nobis viciata.i. corꝑ⁹ nostrum ex eis ꝓstans in q̃tuor anni tẽporibus castigetur. Homo enī ꝓstat ex q̃ttuor elementis quātum ad corꝑ⁹. ⁊ ex trib⁹ potentijs quantū ad aiam scz rōnali. ꝓcupiscibili ⁊ irascibili. vt ergo illa moderent in nobis quater in anno ieiunam⁹ p tres dies. vt quaternarius numerus ad corꝑ⁹. ⁊ ternarius ad aiam referatur. Siq̃dem annus diuiditur in q̃ttuor tpa que sunt ver. estas. autumn⁹ ⁊ hiems. q̃ ppter sua delectamenta a dei amore nos auertere solent. Ver calidum ẽ ⁊ humidū. tūc ergo ieiunam⁹. vt elementū humoris castiget in nobis. ne ꝓsentiat false pulchritudini veris. Ieiunamus itaq; ꝓ luxuriā ex humore ⁊ calore nascentem. Estas calida ẽ ⁊ sicca. Tunc ergo ieiunamus vt elementū caloris in nobis castigetur. ne ꝓsentiat incendio carnali Vel tūc ieiunamus ꝓtra supbiā. q; tunc fruct⁹ terrar⁹ q̃ florent ⁊ maturant supbiendi materiam ꝓstant. Autumn⁹ est frigidus ⁊ sicc⁹ Tunc ergo ieiunam⁹ ne aliq̃ languore aniarescam⁹ et defluamus. ⁊ sine pinguedine olei in tabernaculo eterno inueniamur. Vel tunc ieiunamus ꝓtra auariciā. q; tūc messes colligimus et habemus Hiems frigida et humida est. Unde tūc ieiunamus ne membra nrā fluxu atq; luxu soluantur in ꝓmesationib⁹ ⁊ potationibus. ac ꝓ hoc amore dei negligat. Vel tūc ieiunam⁹ ꝓtra pigriciā. q; torꝑemus frigore. Ieiunamus ergo in dictis q̃ttuor tpib⁹ anni. vt p ieiunia ꝑseruemur a vicijs. ⁊ q̃ delinq̃m⁹ in illꝫ purgent. Rurs⁹ q̃niq; q̃libet tps tres habet menses. iō q̃ter ieiunam⁹ in āno tres dies. vnū diē ieiunātes p mense. vt sic satisfaciam⁹ in die q̃ deliq̃mus in mense

Secundo etiā ideo ieiunam⁹. Nā ꝑmum ieiuniū fit in martio scz in ꝑma septimana q̃dragesime vt in nobis vtutū germina oriātur. ⁊ in nobis marcescant vicia q̃ nequeūt oīno extingui. Secundū fit in estate in septimana pente. quia tunc venit spūssanctus ⁊ nos debem⁹ esse feruētes in spūsancto. Terciū fit in septenbri ante festū sancti michaelis q̃n fructus colliguntur. et nos debemus deo reddere fructū bonoꝝ operuꝫ Quartū fit in decēbri q̃n herbe moriuntur q; ⁊ nos mūdo mortificare debemus.

Tercio ideo q; ver refertur ad puericiam. estas ad adolescentiam. autumn⁹ ad maturitatem siue virilitatē. hiems ad senectutem. Ieiunamus ergo in vere vt sim⁹ pueri p innocentiā. in estate vt efficiamur iuuenes p ꝓstantiā. in autūno vt maturi p modestiam. in hieme vt senes p prudentiam ⁊ honestā vitā. Quarto iō in q̃ttuor anni tpibus ieiunam⁹. vt deus nobis ꝓsuet oīa que ad humanū vsum in illis tpib⁹ de terra nascuntur. Quinto ad significandū quattuor q̃ fuerūt in illis quattuor tpibus scz ꝓceptio dñi in vere. natiuitas in hieme. ꝓceptio iobānis baptiste in autūno ⁊ natiuitas eius in estate. Sexto secūduꝫ bieronī. ob diuersas plagas q̃ in illis tpibus acciderūt In q̃bus aūt diebus ⁊ q̃re hec ieiunia fiant in. viij. pte sub ti. de anno solari dicetur. Hec ergo ieiunia vocant q̃ttuor tpoꝝ. q; in p̃missis q̃ttuor anni tpib⁹ fiunt. Uocant etiā ieiunia triplicia p eo. q; fiunt tribus diebus q̃bus boies ieiunant ī septimana. Antiqui eī ieiunabāt eisdē ferijs. et postea supaddita sunt ieiunia ista. Uocātur etiā ieiunia ꝑmiaꝝ q; cū ī lege ꝓceptū sit vt ꝑmicie ⁊ decime deo denē. placuit sanctis patribus vt dicit augustin⁹ in libro de doctrina christiana soluere decias ⁊ ꝑmicias temporis. Unde p ꝑmicijs instituerunt ieiunia quattuor tpoꝝ. Et inde dicta sūt ieiunia ꝑmiaꝝ. ꝓ ro decimis vero instituerūt ieiunū q̃dragesime. Sciendū aūt ẽ q; ieiunia ỽnalia ꝑmo instituta fuerūt in prima septiana martij. estiualia ī secūda iunij. autūnalia ī tercia septēbris. biemalia in q̃rta decēbris. Et ꝓpt̃ multa q̃ inde surgebāt incōmoda statuit leo papa. vt biemale fiat in tercia septiana aduētus. vernale in ꝑma septimana quadragesime. estiuale in septimana post pēte. autūnale ỽo fiat secundus veterē instututōem. Quare ieiunia instituta sunt in dictis mensib⁹. ⁊ quare in eis fiūt ordinationes vide in sexta pte sub sabbato

post dominicā .xvij. et in phemio secunde ptis. Caue tamen in ꝓputatione septimāꝝ mensis septēbris. quia ipe mensis incepit in prima vel in secunda vel in tercia vel in qrta feria. illi dies ꝓputantur p prima septimana illius mensis. ⁊ in tercia ab illa ieiunium fiet. Si vero mensis ipe incepit in quinta vel in sexta vel in septima feria. nūc in sequēti dñica incipias ꝓputare pmam septimanam. ⁊ in tercia post illam ieiuniū fiet. et sic dies precedentes nihil opantur quantū ad ꝓputationē septimanaꝝ Ueruntamē secūdum pmariā eccie in institutionē ieiunia veris dicuntur pma. q fiebant in primo mense. scz ianuario q apd romanos prim⁹ mēsis fuit. Ieiunia estatis dicunt quarta quia fiebant in quarto mense scz in iunio. Ieiunia autūni septima. q fiunt in mense septimo scz in septembri. Ieiunia hiemis decia quia fiunt in decimo mense scz in decēbri. Unde zacharie. viij. c. ieiuniū pmi ⁊ ieiuniū quarti. et ieiuniū septimi ⁊ ieiuniū decimi. scz mēsis erit domui iude in gaudiū. Sed cū hec ieiunia recolant quattuor anni tēpa vt dictum est. quare agūtur in pmo mense. ⁊ in quarto. ⁊ in septimo. ⁊ in decimo. cū principia tpoꝝ nō sint in his mensib⁹. ℟ñdeo hoc ieiuniū tractū ē de veteri lege. Uñ agitur in illis mensib⁹ nostris secundū numeꝝ mensiū illo⁹ tpis. Judei enī secundus lunatōes ieiunabāt. scz in pma. in quarta. i septima. ⁊ in decima. ⁊ hoc ē qd legitur ieiunium primi. ieiunū quarti. ieiuniū septimi. ⁊ ieiunū decimi. q sicut in prima lunatōe est pncipiū anni illoꝝ. sic et martio ē principium anni nostri. Qd aūt ieiunia nostra ortū habuerunt a veteri lege. apparet ex hoc q a ieiunio veris vsq ad estiuale sunt. xiij. hebdomade. q tot generatōes fuerunt ab abraam vsq ad dauid. Item ab estiuali vsq ad autūnale sunt similiter. xiij. septiane. quia tot generationes fuerunt a dauid vsq ad ieconiam. Item ab autūnali vsq ad hiemale alie. xiij. quia tot reges fuerūt a ieconia vsq ad christum ꝓputatis regib⁹ illo⁹ quos matheus in suo euangelio ptermisit

De alijs ieiunijs

Via de ieiunijs

quattuor tpoꝝ mentio facta est ꝓsequens est vt de alijs ieiunijs hic aliqua pstringam⁹. Est aūt ieiuniū cōmunis oīm membroꝝ satisfactio. vt scz mēbra satisfaciant secundū peccatū qd ꝓmiserunt vel gesserūt vt si gula peccauit ieiunet ⁊ sufficit. q ei sola fuit in culpa sola sit in pena. Similiter si oculus. Unde hieremie. Oculus meus depdatus est aiam meā. ⁊ p fenestras oculoꝝ meoꝝ mors intrauit in aiam. Et augustinus. Oculo nihil ē nequius. ⁊ sic de alijs mēbris. Uel ieiuniū ē parsimonia victus ⁊ abstinētia ciboꝝ. Augustinus dicit Abstinentia ⁊ pfectū ieiunū ē abstinere ab iniquitatibus ⁊ a carnis voluptatibus. et delectatōnibus huius seculi. Uñ pius papa ait Nichil pdest orare ⁊ ieiunare nisi mēs ab iniquitate ⁊ ab obtrectatōnibus lingua cohibeatur. Et dicitur ieiunium a ieiunio quod ē qdā intestinū in homine qd semper est vacuū ⁊ subtile ⁊ sic nos ieiunātes debem⁹ esse vacui a superfluis ⁊ a vicijs taz in corpe. qz in mente. Autoritas ieiunij est ex trib⁹. ex psona. ex loco. et ex tpe Ex psona q pcepit de⁹ ade ⁊ eue. vt abstinerēt a fructu ligni scientie boni et mali. Ex loco q in paradiso institutū fuit ⁊ initiū habuit. Ex tpe. q ab ānquo pceptū est celebrari. a creatione nāqz hoīs in pmo mūdi exordio dictum fuit ei. de ligno scientie boni ⁊ mali ne comedas. ⁊ quia fuit celebratū añ legem a moyse ⁊ sub lege ab helia. ⁊ in tpe grē a christo. Moyses enī non comedit neqz bibit. xl diebus. helias quoqz ambulauit. xl. diebus ⁊. xl. noctib⁹ in fortitudīe subcinericij panis ⁊ xp̄s. xl. dieb⁹. ⁊. xl. noctib⁹ ieunauit. Fuit etiam celebratū in septuagenarijs. nā in ea etate que fuit ab adā vsq ad noe fuit abstinentia carniū ⁊ vini Ad noe vero in posteꝝ fuit ꝓcessum vinū ⁊ carnes. ⁊ sic de ceteris etatibus. Cōmendat aūt ieiuniū exemplis. quoniā eua quādiu ieiunauit ⁊ abstinuit in paradiso et virgo pmansit Adā q ieiuniū violauit a delicijs paradisi i summā miseriā

corruit Helias q; ieunauit in celum curru igneo raptus est. Moyses post ieuniū cū deo locutus est. Hierusalem p ieuniū liberatur a senacherib tēpe regis ezechie; et esaie. Jona q; p̄dicante p̄statur venia ninuitis in sacco; et cinere; et ieunio penitentiā agentib⁹ Jeunamus etiam exemplo ap̄lor; vt dicetur sub quarta feria pente. Ip̄orro ieuniū aliud est corpis et carnis. aliud mentis aliud auaricie. aliō fastidiētis. aliō dispēsatōis aliō deuotionis. aliō votiue pmissiōis. aliō supletionis. aliud ꝓpassionis. aliud ispirationis. aliud circūspectionis. aliud rōnabile. aliud irrationabile. aliud qualitatis siue ponderis. aliud quātitatis. aliud numeri. aliō sūme exactōnis. aliud alternitatis aliō zerofagie. aliō meror̄. aliō exultatōis aliud vanitatis siue ypocris aliō vtutis siue caritatis. aliud indictionis. aliud necessitatis. aliud institutionis. aliud voluntatis. aliō paritatis. Sane ieuniū corpis; et carnis ē quando quis abstinet a cibis ne nimis pinguescat. vel vt ab infirmitate liberetur. vel quia comedere non potest; et hoc nulli⁹ est meriti Jeunium mentis est qñ quis abstinet a vicijs. vel etiam a cibis ne caro pinguescat lasciuijs. Jeunium auaricie est vt burse pcāt Jeuniū fastidientis est qō fit vt appetat. Jeuniū dispensationis est qō celebr̄atur in vigilijs solēnium dierū. et magnar̄ festiuitatū vt natalis dñi. Que ideo dicuntur vigilie. quoniā antiquit⁹ in p̄cipuis festiuitatib⁹ duo nocturnalia agebant officia; et pl̄s qui ad festa venerat tota nocte in dei laudib⁹ i eccia vigilabat. quod adhuc rome; in pleriſq; locis in magnis festiuitatib⁹ p̄sertim sanctor̄ patronor̄ ecclesiar̄ obseruatur. Sed q; lusores et cātores q̄uenieb̄t; et turpib⁹ cantilenis; et saltationibus; et cōmessationibus et potatōnib⁹; et fornicationibus intendere ceperūt. ppt hec; et multa alia iconuenientia que fiebāt. hmōi vigilie sunt interdicte; et instituutuz vt loco ear̄ fiāt ieunia q; ieuniā adhuc retinēt nomē officij. Mā q̄ūt vigilie; ñ ieūia nū cupantur. Si quis tñ ieunaret; et honeste; in eccia vigilaret vtiq; bene faceret. put fit i natiuitate iobānis baptiste ppter eius reuerentiam. Hec igitur institutio dicitur dispensatio. q; ieuniū ponitur loco vigiliar̄ de hoc dictū est in. v. pte sub ti. de nocturnis

Jeunium deuotionis ē ad qō quis necessario nō tenetur. quod inferius voluntarium appellatur. Jeuniū votiue pmissionis est vt si quis vouet q; certa die ieunabit. vel a carnibus abstinebit. Et nota q; vota ex discretionis ꝓfensu. comite rōne emissa deo reddenda sunt. iuxta illud. Vouete; et reddite deo vota vestra. Votor̄ aūt aliō est necessitatis. aliud spontanee volūtatis Necessitatis est qō ē fidei annexū vt qō fit in baptismo. puta fidei catholice pfessio. et sathane abrenūciatio. et votū obseruatōis decem p̄ceptor̄ legis. et ꝓtinentie quā q̄s i susceptione sacri ordis vouet. Et talia vota q̄sq; inuiolabiliť obſuare tenet Spōtaneor̄ vo votor̄. aliud ē discretum aliō ē indiscretū Indiscreta sunt vota pueror̄ et puellaruz dum sunt in pentū ptāte. Vñ illis volentibus irritari p̄nt. Si igit puella infra nubiles ānos vouerit castitatē ppetuā licite nubere poterit. parentibus vel curatorib⁹ illā ad hoc cogentibus. Indiscretū est etiā votum mulieris in ptāte viri exñtis. Vñ si illo inscio vouerit pegrinari vir votū hmōi poterit reuocare. q; ipsa nō habet ptātem sui corpis. sed vir. Indiscretio etiā attēdit q̄q; circa puectos; et liberos. vt si forte quis voluerit ad qō pficiendū sufficere nequit. vel ī quo natura ita debilitare; q; posset fieri sui ipius homicida vel qō sine alterius licētia cōplere nequit. vel qōnō ex deliberatōne sz ex iracūdie calore emittit; talia potius sunt spernēda q̄z executōe digna. Jeuniū supletōis est vt si quis vltra pnīaz sibi a sacerdote iniunctā aliquid supleat de suo. Jeuniū cōpassionis ē vt si sacerdos alicui dicat p hoc peccato fac cantari duas missas. et ieuna. et ego p hoc etiā cantabo et tres dies ieunabo. ppter ℞ tñ nō debet aliquid recipe. q; sacerdos debet ꝓpati primo suo. et orare p eo. et etiā ieunare. pōt etiā dici compassio vt si quis petit a sacerdote pnīaz prī suo iniunctā vt p patre pagat ptem illius

Quattuor enī modis fit hmōi ꝓpassio. qñ qz p sacrificia. qñqz p ieiunia. qñqz p oratōnes. qñqz p elemosinaꝝ largitionē. Ieiunii inspirationis est. vt in beato nicolao qui adhuc infans ⁊ manēs in cunabulis tribus diebꝰ in hebdomada a mamilla matris sue abstinebat. vel vt alij dicūt quarta feria ⁊ sexta semel tantū sugebat mamillas

Ieiunii circūspectionis ē qñ p aliq̄ imminente tēpestate. p periculo hostium. vel pro casu cuiuslibet angustie ieiunamꝰ. Ieiunii rōnabile ē qñ cibum ⁊ potū moderate sumimꝰ. nec naturā debilitamꝰ Uñ apostolus. Rōnabile sit obsequiū vestrū. nō ī ꝓmeſationibus et ebrietatibus. Irrationabile est si quis velit ieiunare p duos vel per tres dies. vel p totā hebdomadā. qō nō approbat deus. vult enī hoīem sic ieiunare vt cogatur vicijs mori. non vt cogatur natura dissolui. Uñ ꝓhibetur ieiunii qō quidā faciunt a cena dñi vsqz ad pascha. Ieiunii qualitatis est. si quis voueat se vltra nō ꝓmesturꝝ carnes Ieiunii quantitatis ē vt si qs comedat ad pondus vel ad mēsuram non plus vna die q̄z altera. vel si qs voueat se non ꝓmesturꝝ nisi tanti ponderis panem. Ieiunii numeri est qñ quis voluet q̄ de cetero nō comedet nisi vna vice in die. cogitans q̄ comedere pluries in die bel uaꝝ est. comedere bis hoīm. semel angelorum. Ieiunii summe exactionis est in his qui nō comedunt nisi olera. radices. et herbas. vt iohānes baptista i deserto. ⁊ maria egiptiaca in heremo. que cū duobus panibus tantū iordanē transiens. austerā vitam in heremo. v. annis egit. Ieiunii alternitatis ē vt cū qs vno die comedit ⁊ alio ieiunat. Ieiunium xerofagie dicit sicca ꝓmestio. a xeros qō est siccū ⁊ fagin qō ē ꝓmedere Uñ ꝑustian⁹ i xerophago bisātij. Sicca vo ꝓmestio ē vt i fructib⁹ pomis piris castaneis ⁊ ꝓsimilib⁹. Quidā tñ siccā ꝓmestionē appellāt legumina siue cruda siue cocta etiā si lixata ꝓmedant cū cochlearī.

Ieiunii meroris ꝓsistit in vno. scz ī abstinentia ciboꝝ. ⁊ fit ꝓpter duo. scz ppī corporalem absentiā ⁊ spūalez sponsi. Hoc repsentat ecclesia in tribus quattuor tpibus

Ieiunii exultationis ꝓsistit in duobus. scz in abstinentia ciboꝝ et mūdanaꝝ rez. et fit ppter vnū scz pro quadā interne dulcedinis pgustatōne. iuxta illud. Gustate ⁊ videte quoniā. ꝛc. Hoc repsentat eccia in vigilia ⁊ hebdomada post pen. vtrūq; vero repsentat in tempore aduentus. put ibi dictū est. Est ergo duplex ieiunū. scz tribulatōis ⁊ gaudij. siue meroris et exultatōis. sicut habetur in glo. sup illo loco matħ. ix. c. Numquid pñt filij sponsi lugere q̄z diu fuerit spōsus cum eis. Ieiunium vanitatis siue simulationis vel fictōnis est in ypocritis

Ieiunii virtutis siue caritatis est in sanctis et pfectis. Ieiunii indictōnis ē vt in die beati marci. Ieiunii necessitatis est in pfectis. Ieiunii institutōis est ieiunii quadragesime. ⁊ alia a sanctis patribꝰ instituta. que quare instituta fuerint. iam dictū est. ⁊ dicēt subti. de capite ieiuniorꝝ. Et nota q̄ ieiunii indictionis necessitatis ⁊ institutionis ad idem referunt. Ieiunia necessaria scz p ecclesiam instituta et indicta. sunt ieiunia quattuor tporꝝ vigiliaꝝ apl̄orꝝ. natiuitatis dñi. beati iobānis baptiste. oīm sanctorum. assumptionis beate marie. beati laurentij. quadragesime ⁊ sexte ferie pter illas que sunt inter pascha ⁊ pent. ⁊ pterq̄z si natiuitatem dñi in ea venire cōtingat. nisi tūc aliqui voto vel religione sint astricti. Dicunt tñ q̄dam q̄ ieiunii sextis feriis nō est necessitatis. nisi quoad carnes. alioquī nō liceret cistercienſibꝰ illud mutare. Sed ⁊ secundū leonē papā. licet nō sit necessitatis sabbato a carnibus abstinere rōnabiliſ tamen ꝓsuetudo. et canon Inno. aliter interꝓtatur. eo q̄ in illo triduo post passionē domini tota fides in sola beata virgie maria remansit. Generalia quoq; ⁊ spēalia ieiunia pepōſ in sinodis ⁊ ꝓcijs institutā solui non debent. Siq̄dem ad necessaria ieiunia tenentur doli capaces cū ⁊ ipi delinq̄re possint. dispēsari tñ pōt circa hoc cū impubib⁹. et etiam cum ꝓstitutis in maiori etate. ⁊ cū senibus ⁊ infirmis ac debilibus. Mulieres vero licet ppter viroꝝ ꝓhibitiōz

ieunia votiua volūtaria dimittere debeāt
put supra tactū est indicta tñ p ecciam nō.
licet et in illis sacerdos forte ppter scanda/
lum cū eis valeat dispēsare. Aliter enī indi
cta ieunia redimi pecunia vel alio mō neq̄
unt. nisi casualis necessitas subsit. Tunc ei
bene possunt redimi vel ꝓmutari. sicut q ie/
iunium festi qō est die lune fit in sabbato.
Unde q in q̄busdam locis in q̄bus sunt ec/
clesie sancti quintini non ieunatur in vigi
lia sanctoꝝ oīm. sed die tercio p̄cedenti. ō ꝑ
dictum est in ꝓbemio secunde ptis. Idoꝛ
etiam statuit vt quidā dicūt. vt in dictis ieu
nijs bis parū tñ ꝓmederetur. sicut faciunt
cistercien. opantes qui ad tollendū scanda
lum q caritatem quandā aliquid p̄gustant
nec ppter hoc ieiuniū p ecciam indictū sol
uere dicunt. Uolūtaria vero. scz ad que
aliqui voto vel pposito se astringūt vl' eti
am que sacerdotes p̄ter indicta ppter pec/
cata imponūt licet ꝓmutare q redimere. eti
am si nulla cā subsit dūmō vtilioꝛ sit ꝓpen/
satio. Ceteꝝ ꝓmedere añ horā ꝓmedendi. q
ante missaꝫ i ieunijs statutis et necessarijs
mortale peccatū esse sacri canones affirmāt
i volūtarijs vō veniale Circa vigilias apo
stoloꝝ notandū ē q est ieiunū paritatis q̄n
vicz paria sanctoꝝ merita parit ieiunam⁹ sicut patet in vigilijs beatoꝝ iacobi q bar/
tho. q alioꝝ apl'oꝝ. qui non habent ieiunia
institutionis. in q̄bus ieiunam⁹ p eo q fu/
erunt apli. quoniā alij apli vigilias habēt.
Cū enī sint i meritis pares. decet vt oīes
habeāt ieiunia. Unī concil'. bracareñ. dicit.
Qō oīm apl'oꝝ vigilie sunt ieiunāde p̄eter
vigilias apl'oꝝ philippi et iacobi q iobānis
euangeliste. Ecc̄ia tñ gallicana nō tz. nisi ō
ser apostolis. q de q̄tuoꝛ eoꝝ ieiunijs.
Idetrus q paulus habent parit vnū. q ea/
dem die passi sunt. symon q iudas habent
aliud. matheꝰ habet terciū. andreas quar/
tuz. In vigilijs istoꝝ ieiunandū est vt sicut
illi passi sunt p christi nomine. sic et nos cū
eis ꝓpatiamur. si cū eis cōregnare velim⁹
De alijs vero apostolis institutū nō est p
pter aliqua impedimēta Ecce enī festū phi
lippi q iacobi est inter pascha q pente. quod
tps gaudij est q leticie. ideoq̄z tūc nō est ie/
iunium. Si opponat de ieiunijs letaniarū
Rñdetur q necessitas interuenit put ibi di
cetur. vel id nō est ieiunū necessitatis. sed
voluntatis. Et de eo q q̄dam ppter expecta
tionem spūssancti ieiunāt ab ascensione vs
q̄z ad pente. p eo q apli dicunt hoc tpe ieiu
nasse. Rñdet q nulla scriptura autētica dic̄
apl'os tunc ieiunasse. Unde tunc ieiunā dū
non est. q illud tps ē de tpe paschali. In vi/
gilia tamē pente. bene ieiunandū est vt p ie
iunū mundati q purificati spūm sanctum
digne suscipe mereamur. Item iacobꝰ ze/
bedei frater iobānis euāgeliste occisus est
ab herode in diebus azimoꝝ. q̄re ieiuniuz
nō habet. nec etiā tūc de illo festū celebrat.
put in. vij. pte sub ipsius festo dicetur. De
beato bartholomeo cuius festū celebratur
ix. kal'. septembꝛis dicitur q fuit excoꝛiatus
et sequēti die obijt. q sic si haberet vigiliā o/
porteret q esset tercia die añ. quod esset cō/
tra normā alioꝝ festiuoꝝ ieiunioꝝ Quidā
aūt celebrāt festū excoꝛiatōis. alij obitus et
melius. Sed sicut in ꝓcil'. bracareñ. caueť i
hoc ꝓsuetudo cuiuslibet eccie est obſuāda
Barnabas aūt non habz ieiuniū q nō est
de nūero. xij. apl'oꝝ. nec dꝛ apl's nisi quia cū
esset socius pauli missus fuit ad p̄dicandū
Unde Segregate mihi barnabā q paulū.
De beato q̄z thoma nō est ieiunū statutū
q eius festum est in aduentu dñi. vbi cōti/
nuū est ieiunū. Matthias etiā ieiuniuz in/
stitutōis nō hz. q frequēter festū illi⁹ solet
p̄tingere in sexagesima et semp est in sep/tu
agesima et tūc est tps ieiunij. Uel q nō fuit
de p̄mitiuis apl'is sed post passionē dñi sor
te electus ē q p electōem alioꝝ loco iude cō
stitutus. Unī ꝓpheta. Et ep̄atuz ei⁹ accipi/
et alter. Decretalis tamē dicit q hic habet
vigiliam et ieiunū nec est vis siue istud fe/
stum fiat in p̄ma die bisextili siue in secūda.
put in. viij. pte sub anno solari dicetur. Jo/
bannes euāgelista festū hz tercia die p⁹ na/
tale dñi. et tūc nō est ieiunū. tū ppter festa
tūc occurrētia. tū quia ipe die illa nō obijt.
imo in die festi beati Jobānis baptiste. Si
tñ fieri posset bonū esset in omnibus apl'oꝝ

vigilijs ieiunare. Beatus laurentius sol⁹ inter martires ⁊ solus beat⁹ martin⁹ inter ꝓfessores ieiuniū habent. Ꝺoctro dicūt quidam ꝙ nō soluit ieiunū licet peccet qui in ieiunijs indictis ꝑterq̄z in quadragesima ꝓmedit caseū ⁊ oua. Alij ꝓtradicunt Ex cā tñ in aliquibus locis hoc posset ꝓcedi. Be ieiunio itaq̄z quadragesime greg. ita dicit. Ꝺar aūt est vt q̄ bis die⁹ a carne aialiuz abstinemus. ab oīb⁹ quoq̄z que in semen tinā trabunt origine carnis ieiunemus. a lacte vicz caseo et ouis. Quidā aūt heretici dicunt. ꝙ christiani nunq̄z deberent carnes ceseum ⁊ oua ꝓmedere. q⁹ vt dicūt hoc non legitur in nouo testamento. imo apli iudicauerūt abstinere ab īmolatis simulacrorum ⁊ sanguine ⁊ suffocato. Et aplus. Si esca scandalisāerit. f. m. n. m. c. m. e. et alibi bonum est nō māducare carnē. neqz biberevinū. Nō legitur etiaz vt dicūt ꝙ christus ex aliqua creatura eoz que mouent discipul' ad manducandū daret. nec etiā ante se mā ducari sineret. ꝑter pisces. nec ex fructu alicuius creature que moueat se excepto fructu apum. Electuarijs vero nō aliter vti lz nisi sicut alio delicato cibo. Secus est ī medicina curatiua. Ꝺreseruatiuā tñ vbi nullum est signū instantis infirmitatis recipe nō licet. Quidam tñ dicunt ꝙ ꝑ nulla medicina. nec etiam pro electuarijs ieiunū solui tur. nec etiam ꝑ potu ante cibuz vel post Sic enī videtur inductū ex ꝓsuetudine ecclesie ieiunātis et hoc tolerātis. Seneschalci aūt vel q̄libet alij seruitores vel portātes exenia. nō soluūt ieiunū si ꝑgustant cibos ante dñs forte de torico dubitantes. Quibus etiā casib⁹ monachi abbatib⁹ suiētes ⁊ alij seruitores pñt carnes ꝑgustare. Ꝺēqz est etiā de medicis ꝑgustantib⁹ medicinas. Tempore ieiunioz ꝓciose vestes deponuntur. ⁊ humiles assumunt. et carnes taz solide q̄z liquide dimittunt Sed cū pisces sint caro quare hoc tpe comedunt Respōsio deus nō maledixit aquis. quoniam paquā baptismi futura erat remissio peccatoz. hoc enī elementū dignissimū ē q⁹ sordes abluit ⁊ sup q⁹ spūs dñi ante mūdi cō stitutionem feebat. Terre vero maledixit in opibus homīs. inde est ꝙ omne genus carnis q⁹ in terra versat tam quadrupedia q̄z aues in ieiunijs nō licet ꝓmedere. Et licet q̄dam aues circa mare versent ⁊ in aq⁹ et quedam in eis vel ex eisdem nascant. magis tamen ad naturā terre a qua nutrimentum ꝓcipiūt quo ad hoc ꝑtinere dicuntur. Adhuc cū quidam pisces sint habentes ex vna ꝑte formā quadrupedis animalis ⁊ ex altera piscis vt bluerus. in ieiunijs pñt comedi ex ꝑte qua piscis videtur. ex alia vero minime. Adhuc piscium vsus secundū gregoriū ita christiano relinquitur. vt ꝓ ei infirmitatis solatiū nō luxurie pariat incendium. Beniqz qui a carne abstinet nequaquam sumptuosiora marina ꝙ beluaꝝ ꝓuisia preparet. Vinū quoq⁹ in ieiunijs sic bibere ꝓmittimur. vt ebrietatē oīno fugiam⁹. Unde in penitentiali romano statutū ē vt pēitens puis piscibus et mediocri cerusia tempore vtat. Ꝺostremo notandū ē ꝙ sicut ait greg. in omelia illius euāgelij. homo q̄daz dives fecit cenā magnā. refectio coꝛpis in diebus ieiunioz postq̄z nulla alia paratur non ꝓrandiū sed cena vocatur.

Be officio quarte ferie.

Hinc ad huius diei officiū redeamus. Siq̄dez in hac quarta feria examiantur ordinandi an sint ydonei ad suscipiendos ordines vel nō. quoniā in quarta etate leuite a dauid ⁊ a salomone ad tēpli misteria distributi sunt. Et inde est ꝙ due lectōes legūtur ad missam. quaꝝ ꝓma que legitur sub tono nocturnali. declinante. significat vet⁹ testamentū. ⁊ secunda que legit sub ꝓmunitono scz ascendēte. significat nouū testamētum. ad significandū ordinandos in vtroq⁹ testamēto debere esse instructos. monendi enī sunt qui ad ordinē sacꝝ ꝓscēdunt ꝙ habeant noticiā legis ⁊ ꝓphetaꝝ q̄bus ꝓssint alios erudire. Ꝺruma lectō est. Erit in nouissimo esa. ij. c. Secunda est. Locutus est dñs. esa. vij. c. Sed et lex et ꝓphete q̄rta mūdi etate viguerūt. et doctrinā ieiunioz ba-

bemus a veteri testamēto vt p̄missum est. semel genua flectunt. q; tā in lege q̄z in prophetis deus vn⁹ colit̄ p̄cipitur. Quotiens aūt in quarta feria due lectiones leguntur. totiēs in āno in primo sabbato p̄nt generaliter ordines celebrari. q̄ō series p̄tingit vicz ter i q̄dragesima. ⁊ ter extra quadragesimā de quo dictum est in pbemio secunde ptis In sextis vero feriis ieunior quattuor tēpor vna dūtaxat lectio ad missam legit. q; lex ⁊ pphete que fuerūt in quarta etate i vno euāgelio in sexta etate recapitulant. Sane huius quarte ferie euāgeliū est. miss⁹ est ange. ꝛc q̄ō est luce. j. c. In quo panimphi recitatur annūciatio. virgis p̄sensus. ⁊ dñi incarnatio. que pphetic̄is tubis fuerāt añ declarata. Añ p̄cinit pphet̄a introitū. Rorate celi desup̄ et nu. plu. iust. esa. xlv. c. Rorate dicit ⁊ pluere. q; descendit verbū in aulam crebule virginis. sicut pluuia in vell⁹. Celos dixit et nubes āgelos ⁊ pphetas q̄ enarrant gloriā dei. In pphetica lectōe. Erit in nouissimis diebus. que est esa. ij. c. agitur d̄ monte dñi qui de puo lapide creuit in mōtem qui regnabit in domo iacob. Añ recte inbditur in graduali. Tollite portas p̄n. pe. et introibit rex glorie Et q̄s ascēdet in montem dñi. In epistolari lectōe. Locutus ē dominus ad achaz ꝛc que ē esa. vij. c. manifeste agitur de beata virgīe. cui rite succinit̄ graduale. ppe ē dñs. ⁊ ne qua surrepat dubitatio subditur in offertorio. Eō fortami. Alie tñ eccīe dicūt Aue maria. q̄ō sumit̄ ex dicto euangelio. Cōmunio est. Ecce virgo. esa. vij. c. In matutinali vero officio in q̄bus dā eccīis psalmodia finita dyacon⁹ subdyaconus ⁊ acoliti in albis cū candelabris ⁊ thuribulo p̄cessionaliter iussu p̄lati ad pulpitū p̄gūt. vbi dyacon⁹ p̄nūciat euāgeliū. Assis sus est ⁊ eius omeliam. deinde incēsat altare. ⁊ postea ipe et subdiacon⁹ sedent. donec vnus acolitus incensauerit chor. q̄ō q̄dez fit ob reuerentiā dñice anuūciatōis. que in ipso euāgelio p̄tinetur. Nempe p̄lat⁹ illos mittit. ad notandū q̄ deus pater pphetas p̄misit ad p̄nūciandum domini incarnationem futurā. et gabriele angelus misit ad annūciandū eam virgini marie. Dyacon⁹ euangelium p̄nūcians est angel⁹ annūcians virgini q̄ p̄cipet. Altaris thurificatō ē spūssancti ipsi virgini obūbratō. Ministrorū quies siue sessio est ip̄ius v̄ginis timor. ⁊ cogitatio qualis essz angeli salutatō. Chori vero thurificatio est patrū illi⁹ tp̄is de filij dei incarnatione diu desiderata exultantium gratiar⁹ actio et p̄gratulatio.

De sexta feria.

In sexta feria una

tantū lectio ad missam legitur. q; actor⁹ noui ⁊ veteris testamenti ō quibus p̄missuz ē vn⁹ solus deus est. ⁊ q; ex vtroq; testamento vnū euangeliū factū est. Et ē epistolaris lectio. Egredietur v̄ga que est. esa. xj. c. ⁊ manifeste de aduētu dñi ⁊ de beata virgine intelligitur. que cū essz virgo īmaculata p̄pe fuit. Ideoq; in introitu eccīa precinit. Prope esto mihi. ⁊ in versu. Beati īmaculati. ⁊ idem p̄tinet euāgelium. Exurgens maria quod est luce p̄mo. c Graduale ostende nobis dñe. Et offerēda Deus tu. Uel secundum alios. Audi isr̄l. scdm respiciunt aduentū. quē q; celi enarrauerunt. i. apli p̄dicauerunt. in scdo aduētu cū dño iudicaturi. idcirco est hodierna statio ad sanctos apostolos. de q̄bus habetur in cantico virgis de quo fit mentio in p̄misso euangelio. vbi dicitur. Deposuit potentes ō sede. i. superbos scribas ⁊ pharisēos ⁊ exaltauit humiles. i. apl̄os. Et in p̄mumone. Ecce dñs veniet. zacharie vlti. c.

De sabbato.

In die sabbati di

cunt̄ q̄ttuor lectōes de veteri testamento añ lectōem illā. Angelus dñi. q̄ sumunt̄ de lege ⁊ pphetis. Et in q̄busdā eccīis p̄ma ē. Clamabūt que ē esa. xix. ca. Scda ē. Letabit̄. q̄ ē eiusdē. xxxv. ca. Tercia ē. Sup montē. q̄ est eiusdē. xl. c. Quarta est. christo meo que ē eiusdē. xlv. c. Iō aūt sūt q̄ tuor. q; quattuor sūt ordines bñdicentiū de um vicz. p̄lati. clerici religiosi. ⁊ laici siue populus. q̄s p̄s. enumerat dicēs. domus isr̄l

benedicite dñm. p hoc ꝓlis domus aarō benedicite dñm. p hoc ꝓlati. domꝰ leui bñdicite dñm. p boc mīstri. q̄ timetis dñm bñdicite dñm p boc religiosi intelligunt. ꝓpria ergo lectio ptinet ad ꝓlm. Scōa ad ꝓlatos. Tercia ad mīstros. Quarta ad oēs religiosos. In bis ei lectōib⁹ informant ordiandi. vt ad exēpla sanctoꝝ patrū dictoꝝ q̄ttuor ordinū cū eis bñdicāt dñm. siue vt bñdictō illoꝝ veniat sup eos. Vel iō q̄ttuor legunt q̄ ieiunās dz bēre q̄ttuor cardīales ỽtutes. s. tēperantiā. q̄ ipm ieiunū ꝓtantia ē. ꝓprudētiā. Vñ apls rōnabile sit obsequiū vestrum Fortitudiez. Vñ puer. vlt. i. ō mliere fortē. i. de eccīa. Accingit. fortitudīe lumbos suos. Quia optet nos multū laborare ad hoc vt caro nrā mūda sit. qđ cū magna fit pugna. q̄ valde corrupta ē. ⁊ spīas ⁊ tribulos germīat. ⁊ iō cū magna attritōe venit ad cādorē. sicut ⁊ bis⁹. Et iusticiā Vñ esa. Et erit iusticia cingluū lūboꝝ eius ⁊ fides circtorium renū eius. de christo loquit in mēbris. Q̄n ei fit iusticia in terra recedūt latrones. sic q̄n iusticia fit in nobis recedūt ꝓcaui mot⁹ ⁊ nō supant. ꝛ in nobis habitēt. Si vero nō fiat iusticia nō recedūt. Vñ esa. Q̄r nō fecimus iusticiā nō recesserūt habitatores terre vbi ē iusticia. ibi ē pax. Fides aūt ē circtorū renū eius. Q̄r vt dicit gre. Despect⁹ terreno rū restrīgit fluct⁹ carnaliū voluptatū. Vñ si ieunas a cibis corpis optet vt ieunes a cibis demonis. ⁊ comedas cibos mentis. Qui aūt sic ieunāt nō nocebit eis ignis tribulatōis. nec ignis mūdan⁹. sicut nec trib⁹ pueris nocuit ignis fornacis babilonis. Et iō sequit lectō danielis. iij. c. Angel⁹ dñi ꝓcedit aūt ipa lectō ordiatōz clicoꝝ. ad notandū q̄ nemo rite pōt ad ꝓsecratōz accedere nisi ꝑus trāseat p fornacē atq; i fornace dominū bñdicat. iuxta illud sap. Vasa figuli ꝓbat fornax. ⁊ hoīes iustos tēptatio tribulationis. q̄r q̄ ad sacr̄ accedūt mīsteriū pbā di sunt i camino multa ꝛ tribulatōnū ⁊ tēptationū. iuxta illud apli. Et hi pbent ꝑmor sic mīstrent. ppter ordiandos ei legit ad significandū q̄ sic viuere debent vt nō noceat eis aliquis ignis regis babilonis. i. dyaboli sicut ignis trib⁹ pueris nō nocuit. Et sequūtur bñdictōes. scz himn⁹ Bñdictus es dñe ⁊c. Q̄r post ꝓbatōz coronant. ⁊ a dño bñdicuntur Et in fine subijcit vers⁹. gloria pri ⁊ fi. ⁊c in laudē ⁊ honorē trinitatis. q̄ō non fit post psalmū bñdicite. tū q̄r in vltīo versu fit mentio de patre ⁊ filio ⁊ spūsancto. tū quia ibi in facto triū pueroꝝ tota trīas fuit ꝺbonestata. B vero vs⁹ ꝓcedētes ad sol⁹ pris ꝑtinent laudes. ⁊ in ordiandis trinitas ꝺbonoratur. Chorō aūt ꝛ sedere dū lectō ipa ꝺr. ꝛ nō in cantu. Aliud ei significat ipa ꝛ lectō i legendo. ⁊ aliud in cātando. Vñ tūc stare dz epī et clerus. quoniā nō debem⁹ q̄escere q̄ scimus pueros illos ꝓ deo laborasse. Dicūtur aūt i sabbatis ieiunioꝝ. vij. lectōes euāgelio ꝓnumerato eo q̄ vij. sūt ordies. Et q̄dam dicūt. xij. ꝓ eo q̄ antiq̄t⁹ rome ⁊ adhuc in ꝓstātinopoli fieri ꝺr. legebāt grece ⁊ latīe ⁊ legebant. xij. lectōes ꝓpter. xij. lectores quorum sex erant greci et sex latini. Erāt tñ solū mō sex in sententijs. quoniā ille sex sine euāgelio q̄ legebant latīe legebant. et grece. sic si dixerim⁹. amē ⁊ postea dixerim⁹ vere non tō due res erūt. Jō aūt legebāt duplicit. q̄r rome erāt greci. q̄bus latīa lingua incognita erat. Erāt etiā latini pmixti q̄b⁹ greca incognita erat. Vel boc fiebat ad notandū vtriusq; ꝓpli vnionē. Cetez ad orōez q̄ ꝺr p⁹ lectionē. Angelus dñi. s. deus q̄ trib⁹ pueris ⁊c nō flectit eccīa genua. ꝛ in orōnib⁹ aliaꝝ lectōnuz añ flecteret ꝑterq̄z in octauis pente. ad oñendēdñ q̄ eccīa ꝓformis ē trib⁹ pueris. Fecit ei nabuchodonosoꝝ statuā. et cogebat oēs adorare eā. Tz tres pueri cuz daniele noluerūt genua flectere añ statuā. Tales debēt esse ordiandi q̄ añ statuam. i. ante mūdi gliaz genua nō flectāt. Quare clerici ordinent. ⁊ quare i sabbato. dictū est in ꝓbemio secūde ꝑtis. Quidā ꝓferūt sacros ordies inter lectōnē angelus ⁊ epl̄am pauli. vt post ordiationē ꝓponāt ordiatis epl̄am et euāgeliū ad instar boni pastoris siue patris q̄ mittēs filiū monet eū q̄d et q̄liter actur⁹ sit. Ordinati ꝑ capellas mittēdi ꝑ epl̄am monent vt alios corripientes bñdictionē quā acceperūt custodiāt. ꝑ euāgeliū

vero dicitur eis Euntes docete omnes gẽtes. ℣Nonnulli etiã subdyaconatu ante eplã rõne p̃missa p̃stito ꝓtinue post eam dyaconatum et sacerdotiũ p̃bent. q̃bus p̃stitis in vocẽ letabundã erũpunt dicẽtes. bñdictus es dñe. eo q̃ hi p̃sertim ordies inuitant ad laudes Et p̃stant citra euãgeliũ. q̃ moyses et aaron leuitas in tabernaculi mĩsteriũ ordinauerũt. ℟ christus. lxxij. ordiatos ad p̃dicandũ misit. Debet aũt legi epla. sez rogamus ℟c. que est. vj. ad thessal. vj. c. ab aliquo ꝺ ordinatus die ipa. q̃ eps debet ꝑpos ordinatos ammonere ℟ postea ad maiorẽ ammonitionem epl̃am illis tradere. ℣Preterea ordinatus doctrinã sibi in ordiatione traditã p hoc se deducere in opus ostendit. Et ꝓpt eandem etiã rõem vnus de nouiter ordiatis legit tunc euangeliũ. Anno quintodecimo. qꝺ est luce. iij. c. ℣Post epistolã etiã cantatur tractus. qui significat grauitatẽ. quã sacrat⁹ seu ordiat⁹ seruare debet. ne in supbiam elatus in laqueos incidat dyaboli. Tõmunio est. Exulta satis que est. zabarie. ix. c.

De dominica quarta ad uentus domini.

In quarta domi

nica aduent⁹ ꝑmũ rñsoriũ in nocturnis est. Canite tuba. qꝺ sumptum est ꝺ iobele. Antiq⁹ ei iudei canebãt tubis ad inuitandũ boies ad nuptias. ℟ ad solẽnitates ℟ ad monendũ castra. ℣Ain nũc ꝑcipit dñs ꝑlatis vt cantẽt tubis inuitantes gentes ad nuptias noui regis quaꝝ dies ĩstat. sez dies natalis dñi. in qua christus desponsauit sibi humanã naturãsecundũ qꝺ dicitur ĩ psalmo. Et ipe tanq̃z sponꝰ ꝓcedens ꝺ thalamo suo. Canite igit. q̃ ꝓpe sũt nuptie. Et ꝓpter p̃missaꝝ cãm cãtores hac septimana altius solito vocẽ suã exaltãt in rñsoriis ℟ in introitibus. vt si ꝑ sopore negligentie oppressi lectõnibus excitari nolui⁹mus saltẽ vociferatõnibus ℟ tumultu cantũ excitemur. Siq̃dem in. vij. annis añ annum iubileũ ꝑcepit dñs canere tubis ꝓpius anni instantis leticia. In hac autem hystoria huius dñice ptim ex ꝓphetis. ptiz ex euãgelio ꝓpilata ꝓmunia vtriusq̃z decantãtur aduentus. ℟ ꝑsertim vocatio gentiũ declaratur p christi aduentũ. vbi ĩ psona apostoloꝝ vel doctoꝝ dicitur. Canite tuba vocate gentes Bene gẽtilitas videns calciataz fore diuinitatẽ ĩ vtero virgĩali clamat ad eam in introitu dicẽs ꝑm quasdã eccias ℣Memẽto nostri dñe ĩ beneplacito ꝓpl̃i tui hoc ẽ in filio in quo bene cõplacuisti exmilibus ꝓpl̃i. qui fuit tuus ab initio mũdi. Et ideo ꝓgratulat alteri in epla dicens secũdũ quasdam eccias. Gaudete. que ẽ ad phil. iiij. c. Sed et iuxta ꝓsiderationẽ vteri virginalis cantat in graduali ppe dñm esse et celerem eius aduentũ. In alleluia vero veni dñe. ℟ in offerenda ꝓfortamini. ℟ in ꝓmunione. ecce virgo. desiderat. ℟ ꝓsolatur. ℟ cãm ꝓcludit ꝓsolationis. ℣Porro ad oñendum desideriũ antiquoꝝ patꝝ. in fine aduẽtus cantant. vij. antiphone. vna queq̃z secũdum ordiem suũ sua die vsq̃z ad natale. que incipiũt ab. o. ℣Dria ẽ. O sapia. ℟c. Sũt aũt septẽ. q̃ diriguntur ad christũ ĩ quo requiuit spũs sapie ℟ intellectus spũs ꝓsilij ℟ fortitudinis. ℟c. ℣Per q̃ septẽ dona sue incarnationis nobis grãm mĩstrauit. put in ipis. vij. ãtiphonis apparet. Sũt etiã septẽ. q̃ cãtant in designatione antiquoꝝ patrũ. q̃ septenario ꝑfecte sapientes aduentũ dñi expectabãt Aĩ in omnibus dicitur veni. Vel septem sunt ꝓpter septem dona spiritussancti. que christus veniẽs largitus ẽ mũdo. ℟ per que expectantes illumiati sunt. Et sũt oẽs secũdi toni. ꝓmo. q̃ quelibz loquitur de vtroq̃z aduentu. Scꝺo q̃ signãt nobis geminaz dilectõem. sez dei et ꝓximi. Tercio ꝓpter geminã christi. ad quẽ diriguntur. naturam. Aĩ gemine gigas substantie. Quarto q̃ ipe ãtiphone notãt desideriũ. tã antiq̃ꝝ patrũ expectantiũ ꝓmũ saluatoris ℣aduentuz q̃z modernoꝝ expectantiũ secundũ. Oẽs ergo sũt scꝺi toni ĩ signũ q̃ scꝺm expectam⁹ aduentũ. Et aduerte. q̃ ille que bñt in ꝓncipio ꝟba ptinẽtia ad diuinitatẽ. ptinẽt ad eos q̃ expectãt ꝓmuz vt o sapia ℟ o adonai. Adonai aũt interꝓatur dñs. q̃ dñat cuncte creature. vel q̃ oĩs creatura dñatui ei⁹

seruit. Ille vo q̄ bñt verba ptinētia ad bũa nitatem ptinēt ad expectantes secundũ. vt o radix iesse. et o clauis dauid. Sũt etiã q̄dã que vtrīq; ꝓuenũt. vt o rex gentiũ. Ma dei filiꝰ ꝺr rex scõm diuinitatẽ. iuxta illud Beꝰ iudiciũ tuũ regi da ⁊c. et etiam secundũ bumanitatẽ. iuxta illud Bñe in ꝓtute. t. le. r. ⁊c Septus tñ secundũ bũanitatem rex dicit. qꝛ scõm eam vnctꝰ ẽ oleo letitie ꝓparticipibus suis. Rursꝰ eccia in his septẽ antipbonis ostendit multiplicitatem morbi sui. et ad quãlibet petit remediũ sui morbi. Nam añ filij dei aduentũ in carne eramus ignorantes siue ceci. penis eternis addicti. serui yaboli. mala peccata ꝓsuetudine victi. tenebris obuoluti. exules a patria et expulsi. Ideoq; indigebamus doctore redemptore. liberatore. eductore. illumiatore. ⁊ saluatore. Qꝛ igitur ignorãtes eramꝰ. iõ ab ipso doceri indigebamꝰ. Añ in ꝓma anti. clamamus O sapia que ex ore ⁊c. eccle. xxiiij. et sapientie. viij. et esa. xl. c. Quia vero paꝛ ꝓdesset. si doceremur ⁊ nõ redimeremur. iõ in secunda ab ipso redimi postulamꝰ O adonai. ⁊c. exodi. vj. et. xiij. ⁊. iij. ⁊. xix. ⁊. xx. c. Sed quia nil ꝓdesset si essemꝰ docti et redempti et adbuc post redemptõez detineremur captiui. ideo in tercia petimꝰ liberari. O radix yesse. ⁊c. esa. xl. et. lij. ⁊ lx. c. Sed quid ꝓdesset captiuis si essent redempti ⁊ liberati si tñ nondũ essent ab oĩ vinculo absoluti. vt scz sub peccato essent et vincti. libere q̄ vellent ire nõ possent. ⁊ iõ in quarta ab oĩbꝰ peccati vinculis educi petimꝰ. O clauis dauid ⁊c. apoc. iij. ⁊ esa. xlij. et luc. j. c. Preterea q; bi q̄ diu fuerũt in carcere oculos bñt obtenebratos nec clare videre pñt. iõ post absolutionẽ a carcere. restat nos illumiari. vt videamus quo ire debeamꝰ ⁊ iõ in quinta boc petimus. O oriens splendoꝛ. ⁊c. zacb. vj. sap. vij. et malacb. vlti. ⁊ luce. j. c. Sed si essemus docti ⁊ ab inimicis penitus liberati et illuminati. quid valeret nisi deberemꝰ saluari. ideo in duabus sequẽtibus petimꝰ saluari O rex gentium ⁊c. aggei. ij. ⁊. j. pet. ij. ⁊ epb. ij ⁊ geñ. ij. c. in qua petimꝰ salutẽ gentiũ. et O emanuel. ⁊c. esa. vij. matb. j. ⁊ esa. xxxiij. ⁊ geñ penulti. c. in qua petimus salutem iudeoꝝ. In q̄busdam vero eccijs addunt̄ alie due. ꝓma in bonoꝛẽ beate virgis que cõcepit. secunda ꝓ angelo qui ad virginẽ introiuit. vel in bonoꝛẽ sancti thome cuiꝰ festũ tunc accidit Bue q̄dem addunt̄ vt ꝓficiat̄ nouenarius numerꝰ. ad designandũ q; ꝓ septez dona spũssancti pueniemꝰ ad. ix. oꝛdies angeloꝝ. quoꝝ q̄libet desiderabat christi natiuitatem vt impleretur numerꝰ illoꝝ qui ꝺ celo ceciderunt. Quedam etiam eccie cantant. xij. que exꝓmunt. xij. ꝓphetas qui christi aduentum prędixerunt. quẽ etiã. xij. apostoloꝝ testimonia roboꝛauerũt. ex quo. xij. tribus. ⁊. xij. signati saluantur. Sed nõ sũt nisi. vij. habẽtes veni. Oes aũt incipiũt ꝓ. o. quod potius admiratiue ponitur q̄z vocatiue. Cantantur in vespis. quia dominꝰ venit in vespera mundi. Hic ẽ belias qui sero carne et in mane pane vescitur. dñs scz noster qui ĩ vltima etate mundi carnẽ assumpsit. et diluculo resurgens in panẽ angeloꝝ transiuit. Et nota q; bec bebdomada ꝓria natiuitati ꝓpatio merito nũcupat̄ et in ea bistoria. clama in fortitudine cantat̄. que ñ vt quidaz simplices autumãt ad quattuoꝛ tpa. sed ad dñi ptinet ꝓmã natiuitatem. Unde cum sex matutinalibus laudibus ꝺ cantat̄. quoniã quelibet illius feria ꝓprias habet ad laudes antipbonas. quia per sex etates antiqui se ad aduentuz prepauerũt Et nos per sex opera misericoꝛdie ad secundum etiam ꝓparamur. Ueruntamen feriales antipbonas. que in illa feria in qua occurrit festum sancti thome scripte sunt. viij. die antea quidã canere ꝓsueuerunt. decet enĩ ante natiuitatẽ dñi cantus soẽs antipbonas et fere oĩa responsoꝛia renouari. q; sic̄ ꝓ plures ⁊ frequẽtioꝛes nuncios magis ac magis monetur animꝰ subditi ad solicitudinem bonoꝛifice suscipiendi ꝓpatum. sic ⁊ renouatõe cantus magis et magis monemur adcurã nostre ꝓpatõis in susceptõne dñi. Et vt ꝓ quotidianã renouatiõez cãtꝰ excitemur freqntiꝰ ad ipes ⁊ treãs cogitatõnes purgãdas vt sic dignũ bñaclim ꝛo natiuẽturo regi regũ pis cogitatõibꝰ ꝓpemus

¶Dotest tamen et totus aduentus ꝑparatio nominari. Vñ in ꝓncipio legitur. Abiiciamus opa tenebraꝝ. & induamur arma lucis ꝛc que oia sūt ꝑpatōis insignia. Intitulatur aūt in antiquis libris dñica ista. domica vacans. ¶Primo qz oñdit q̄ ois sanct⁹ vacat. exquo iobēs. quo inter natos mlierū nō surrexit maior. nō est dign⁹ soluere corrigiā calciamēti. sicut dicitur i euāgelio h⁹ dñice. i. incarnationis misteria denudare. Et ꝓpter ꝫ dñs papa nō facit statōnem ad aliquē sanctū. Scdo dicit vacās. qz nō habet ꝓpriū officiū. sz mutuat alienū scz rorate celi. ꝛc & hoc ꝓpter ordies ꝓcedētis diei. in quibus fuit apostolicus occupat⁹. Sepe enī in decēbri ꝓsueuerunt ordines ab apostolicis celebrari. Tercio qz numer⁹ dieruz aduentus excedit. scz. xxj. quare inter dñicas aduentus nō debuit cōputari sed vacans potius appellari. Quarto qz apostolic⁹ olim hac die dñica elemosinis vacabat. & taz ipē q̄z sui circa hoc intenti nullā statōez faciebant. ꝓpter qđ dicta est vacās. scz a statōne et indulgentia. Quedam eccie dicunt in hac dñica euangelium. miserūt iudei. qđ ē iob. j. c. et epl'am. gaudete que ē ad phil'. iij. c. Alij vo dicūt epl'am. sic nos existimet. q̄ est ad corinth. iiij. c.

De vigila natalis domini.

Nuigilia natiui

tatis dñi est iuitatoriū hodie scietis qz veniet. d. & m. v. g. e. qđ ē trās sumptū ꝺ exo. xvj. c. ex eo q ibi dicitur. vespe scietis. qz eduxit vos dñs de terra egipti. et mane. v. g. e. Et pōt dici q hec breuis clausula. ex vna pte ad natiuitatē et ex alia pte pti net ad resurrectōem sic. ¶Hodie scz in vita p̄senti scietis qz veniet dñs. i. panis viuus q̄ de celo descendit. & mane videbitis gloriā eius. i. resurrectōis gloriā. nō solū humanaz sed etiā gloriā diuitatis eius. Sane in hac vigilia eccia monet & inuitat filios suos vt pati sunt ad suscipiendū dñm. Vñ in nocturnali officio ꝓmū rñsoriū est. Sanctificamini scz filij isr'l. i. viri spūales qui videtis deū p fidem. & parati estote vt intretis ad nuptias. qz nō erit in cena q̄ ejiciet a nuptijs Seqūtur in versu. & mane vi. gloriaz eius. i. aduentū glie eius. vel mane ad lrāz. Et hec vltima ps de exo. sumpta ē. sed ꝓma nō est sumpta de aliquo libro Dicit etiā capitulū gaudete in dño. phil'. iij. c. Diurni vero officij intentio est oñdere q̄ christus natus sit. et hoc dicatur in epl'a. paulus ꝺu⁹. ꝛc que est ad ro. j. c. et in euāgelio. cū esset desponsata q̄ est matħ. j. c. ¶Hac etiā die despōsatō legitur marie vt sciatur q̄ alij fuit despōsata .i. ioseph. et ab alio fecundata. scz a spūsancto Quedam tñ eccie ad hoc vt incredul' maior certitudo sit ꝑmittunt ꝓphetiā. ꝓpt syon ꝛc. que est esa. lxij. c. in qua oñditur ip̄m fore nasciturū. ¶Natus aūt est vt ꝑf'm saluū faceret. & terre iniq̄tatē deleret. hodie in spe per sacramenta gratie. mane in re preuelationem glorie. ¶Hec patent in introitu. et in graduali. hodie scietis. exo. xvj. c. et in all'a crastina Quidam tñ dicūt alleluia aue maria. et hoc q̄n vigilia est in dñica. tūc enī dicitur all'a. ꝓpter resurrectōem dñi. Idē etiā patet in postcōmunione. ¶Reuelabit̄ que ē esa. xl. c. Sed qz in eius incarnatōe erat futura iudeoꝝ dispersio. ideo in gradual⁹ subditur versus. qui regis. in quo ꝑ eis oraī. Quātus sit oñdit psalmus q̄ ad introituz cantaī scilicet. domini est terra. de quo etiaz sumitur offerenda. Tollite portas. In vesperis autem vigilie natalis domini dicūt quidaz psalmos. laudate pueri. laudate do. omnes gentes. lauda ani. m. dñm. laudate dñm quoniā bon⁹. et lauda hierusalē. in q̄bus inuitamur ad laudes. Alij vero dicūt Laudate pueri dñm. Qui ꝓfidūt. In puertendo. ¶Memento dñe. et Benedictus dominus. Et merito. quia primus deuotos inuitat ad deum laudandum iugiter et predicandum. Secundus monet in deo confidere. In tribus sequentibus redditur causa quare laudibus sit instandum et in domino confidendum. scilicet quia nostram captiuitatē puerit & mirū magnificauit qz promissa ꝓpleuit dū fructū vētris dauid sup sedē ei⁹ ꝓstituit. qz iclinauit celos atz descēdit.

Qui demū ⁊ alto manū suā emittet vt nos eripiat ab aquis multis .⁊ a filijs alienis. Uespe aūt iste ꝑulegiate sunt.qz cū cetera officia vesptina ꝓpter supuenies festū mutētur.iste nō mutant. In vigilijs etenī aliorum festoꝝ capitulū hymnꝰ .antiphona et collecta.in aliqbus vero eccijs totis vespis diei expletis solūmō antiphona.⁊ collecta de sequēti festo dicuntur.eo q dñs in vesperis.i.in vltima etate mūdi venit ad saluandum saltē reliquias generis humani.

De officio natalis domini.

Decunqz in officio natalis dñi dicunt de exultatione natiuitatis sunt. Qz sic cantat in rīsorio. Descēdit de celis christus i. de sinu patris vt appareret visibilis. Unde Egressus eius a patre.i.ab occulto ⁊ intio patris. Sequtur. Introuit sz p aurē virgis ideē.p fidē que ē ex auditu.sicut legit ī epla ad ro. Uñ cū dixit ei angelꝰ spūssanctꝰ supueniet in te.spiritus sancto acqeuit.iuxta illud in cāticis. Dilectꝰ meus mihi et ego illi. Dessulū ostij mei aperui dilecto meo. Ostiū desiderū ē.pessulū discretio.quasi p discretionez aperui desiderium meum dilecto meo. Et hoc audito dixit. Ecce ancilla dñi. Nō sicut eua q fregit pessulum qñ voluit esse sicut deus. Introuit dico in vtez virgis in quo accepit carnē nostrā.et eruit p portā clausam in regionem nostrā. De hac porta dixit ezechiel. Porta hec clausa erit in eternū. Et exiuit de mūdo p portā aureā.id est.caritatē.qz p crucem. Saluatorē ei caritatē nemo habet q̄z vt ani. su.po.q.p amicis suis. Et ē aduertendū q dñs in fine anni nasci voluit vt oñderet se ī vltima mūdi etate venire. In sexta feria conceptus.in dñica natus. In sexta feria crucifixus fuit.⁊ in dñica resurrexit.vt q hoiez in feria sexta plasmatū pōderat in sexta feria liberaret.⁊ qui dixerat in dñica.fiat lux.ī dominica veniēs oriens ex alto nos illuminaret. De hoc dicetur sub ti.de pasceue. Et in nocte natus est.vt se sub carne latentē veni re signaret.vel vt se ad illuminandū noctez nrāz venire mōstraret. quoniā habitantibus in regione vm.mor.lux orta ē eis. Uñ ab eius natali dies plongantur.qz credentes in eū ad eternitatis lucē vocant. Rōnabiliter itaqz nocturna officia celebrant. Cū aūt cetera festa saluatoris.scz passio.resurrectio.ascen.pente.⁊ alia sint variabilia.qz nō celebrant semp in eisdem kalendis siue ī eadem die mensis.quare ß festū ē inuariabile qz semp est in eisdem kalendis siue eadē die mensis. Rñdeo ſm aug. Hoc festū pti net ad memoriā tantū. Uñ sufficit p illud memorari quota die mensis christus natꝰ fuit.⁊ ideo semp eadē die mensis celebrat sz ipa feria varietur ꝓpter mutatōz lītere dñicalis. Alia vero festa ptinēt et ad memoriā ⁊ ad sacramentū. Uerbi grā. Christus passus ē feria sexta.vt hoiem qui in sexta feria ceciderat redimeret.⁊ sic ō alijs. Et iō oportet q sub diuersis kalendis fiāt.ī eadē tñ feria scz in dñica. Deterea semp pascha nostrū accipit dñica ꝑma post pascha hebreorum.quod ē semp.xiij luna.qz ergo luna.xiiij.nō semp est eodē tpe vel eadē die mensis imo variatur ſm ānos solares.iō ⁊ pascha nostrū nō semp ē eodē tpe nec in eodez die mensis.sz semp sub eadem feria.scz ī dñica celebretur. Rursus ideo pascha pente .⁊ alia festa sunt variabilia.nec certe diei mensis sunt annotata.ne videamur imitari .iudeos qui semp illa celebrant in certis kalē dis. Alcuinus vero dixit q ideo hoc festuz p singulos dies variatur.quia natus ē nobis qui per singulos mūdi dies lauat illos qui per peccatū a de sunt maculati. Circa officiū nocturnale est sciendum.q inuitatorium christus natus est nobis.ꝛc.in p sona angelorum cantatur.a quibus pastores vel potius omnis populus ad adorandum natū dñm inuitatur. Nouē vero psalmi distinguūtur per tria nocturna . vt notetur q omnes sancti patres qui fuerunt ī tribus tpibus.scilicet ante legem.sub lege. et tpe gratie.in nouo testamento sociati sūt paduētū christi nouē ordīb⁹ ágelox.vt sic ágeli sctē tritati ꝓgaudēt sic ⁊ illi ꝓgaudeāt In ꝑmo psalmo agit de eterna christi gen

tura ⁊ ineffabili .in secundo de eius incar/ natione.in tercio de laudibus spōsi ⁊ spon se. Eiqꝫ in tribus p̄mis lectōnibus p̄ esaie oracula testificamur.q̄ nō taꝫ pphetice q̄ꝫ euangelice incarnationem christi descrip/ sit.¶Prima ē.p̄mo tpe.esa.ix.c.Secunda est ꝓclamini.esa.xl.c.Tercia est ꝓsurge.esa.lij. In ip̄is etiā fit p̄missio.in alijs ostenditur p̄missionis impletio.¶Primꝰ noccturnus recolit tempus ante legem seu eos q̄ fuerūt ante legem.vt abraā.ysaac et Jacob.Secūs nocturnus recolit tp̄s legis seu eos q̄ sub lege fuerunt.vt dauid ⁊ pphetas ⁊ alios plu res. Et iō in antiphonis q̄ cantant̄ in illis duobus nocturnis q̄ ad vetus testa.ptinēt nō dicitur alleluia.quoniā p̄res illoꝝ tpoꝝ differebant̄ ab eterno gaudio.scꝫ a patria i qua iuxta apoc̄.cantat̄ alleluia.Tercius vo recolit nouū testamentū q̄ habuit initiuꝫ a baptismo.q̄ tercio tpe scꝫ grē nobis colla tum ē.seu eos q̄ fuerūt in nouo testa .vt sūt apli et alij sancti.Ideoqꝫ in illis antiphois q̄ eos recolunt ⁊ que ex nouo testa.sumun tur canitur alleluia.quoniā istos plꝰ bono ranit suus aduentus.q̄ꝫ p̄cedentes patres. ita vt si digni de hoc mūdo migrāt illico i ce lum transferant̄.⁊ societati sanctoꝝ iungā/ tur.q̄ antiq̄ patres longo tpe expectaue/ runt.murmurantes infra claustra inferni ¶Ñ nocturnos solent in q̄busdā locis sup altare tres panni poni.ad designatōꝫ p̄mi/ soꝝ triū tpoꝝ.⁊ in singulis nocturnis singu li amoueri.¶Primꝰ niger p̄ tpe ante legem. Secūdus albus p̄ tempore reuelatiōnis. Terciꝰ rubeus p̄ tpe gratie ppter dilectōꝫ sponse candide ⁊ rubicūde.In quibusdam q̄ꝫ eccl̄is suspenduntur boni pānni.in q̄bus/ dam viles.⁊ in q̄busdam nulli.put in p̄ma pte dictum est subti.de picturis. Sane ad p̄mū responsoꝝ p̄mi nocturni di cuntur in quibusdam eccl̄is tres versus p/ pter causam reddit̄ā sub p̄ma dñica aduē/ tus ⁊ post q̄libet triū p̄moꝝ rñsoꝝ dici tur gloria patri.⁊ hoc iō.quoniā in tribus rñsorijs tria significant̄ scꝫ restauratio ange loꝝ reparatio boīm.⁊ modus quo ista fa/ cta sunt.¶Restauratio angelorum notatur in p̄mo.vbi dicitur.Gaudet exercitus an geloꝝ.¶Reparatio boīm in secundo vbi di/ citur.¶Ipse vera descendit.¶Modus vero quo hec facta sunt et potius quo descendit ille qui fecit.insinuat̄ in tercio q̄ē in q̄bus/ dam locis.Descendit de celis.in quo oñdi tur vt p̄missum ē deū descendisse a patre in virginē.⁊ ita ad nos.Vel p̄ hoc q̄ in ip̄o rñ sorio tangitur q̄ intrauit in regionem no/ stram recolit liberatio habitantiū in regio ne vmbre mortis. Quia hec ergo facta sūt per trinitatem idcirco post q̄libet illoꝝ trium responsoriorū gloria patri cantatur quod ad laudem ptinet trinitatis.¶Rursꝰ sicut manna habebat saporem simile cum melle ita et christus duo habuit in se.vide/ lz humanitatē et deitatem.¶Humanitas p̄ si/ milā deitas p̄ mel intelligit̄.Unde ⁊ in hoc secundo rñsorio dicit̄.hodie p̄ totū mundū melliflui facti sunt celi.quasi.d.totus mun dus mellificatus ē ⁊ dulcoratꝰ est.Interto vero rñsorio fit triplex iubilꝰ.scꝫ in fabrice.i tanq̄ꝫ ⁊ in gloria patri.In quo q̄dem in tri bus saluatorem cōmendamꝰ oñdentes q̄ qui ineffabiliter fabricā mūdi creauit.et in effabiliter de v̄ginis thalamo p̄cessit.⁊ inef/ fabiliter eccl̄ias p̄i ⁊ spūsancto p̄māsit.sicut fuit ab eterno.sic nunc est. ⁊ erit in eternū. Et hec tria triplici iubilo significamꝰ.p̄mū p̄mo scōm scō.⁊ tercū tercio.Et vt expssiꝰ tercū significet i q̄busdam eccl̄is cantat̄ glo ria patri ⁊c.⁊ sicut erat in p̄ncipio ⁊c.vsqꝫ amen.Et nota q̄ fit iubilus supa ⁊ supo.su per a in fabrice ⁊ i tanq̄ꝫ supo fit i gloria pa tri.ad notandū q̄ cui fit est alpha ⁊ o.i.p̄nci pium ⁊ finis.Jubilus aūt q̄ñqꝫ notat expe ctationem nostram.vt dicetur subti.de sep tem diebus post pascha q̄ñqꝫ nrāꝫ infirmi tatē.vt i vsu tanq̄ꝫ spōsꝰ q̄ñqꝫ rei ō q̄ agitur magnitudiēꝫ vt ibi.fabrice mundi quando qꝫ gaudij immensitatem.vt in fine respon sorij.verbū caro.ibi enī signat̄ imensitatem gaudij quod viri sancti habent de eo.q̄ verbuꝫ caro factū ē plenū grā ⁊ veritate.Be iu bilo dictū ē in pbemio quite p̄tis. ¶Restat adhuc ꝺ̄ ser rñsorijs dicere.⁊ q̄dē i p̄is duo bꝰ scḋe nocte ne agiꝰ ō p̄tu.i tertō ō p̄turiēte

In duobus vero ꝓmis tercie nocturne agimus de pturiẽte ⁊ in tercio de ptu. in quo ꝓsuetudinem mulierum imitamur. Cõsueuerunt eĩ mulieres visitare pturientes ⁊ ptũ et eis munuscula sua dare. Et nos pturiẽtem et ptũ quodãmodo visitamus. cũ ꝓ modulo nostro eos magnificamus. Ipse vero laudes sũt munuscula q̃e offerim⁹

Dicit etiã ad hor̃as capitulũ. paul⁹ su⁹ ro. j. c. Et illud multipharie. hebr̃. j. c. et illũ. apparuit gratia. ad titũ. ij. c. Et illud apparuit benignitas. ibidem. iij. c. In nocturnali officio tria leguñ euãgelia. vt habeat ecclesia qđ intendit. Nititr̃ enĩ oñdere vtrãq3 naturam esse in christo vt sic plures sint testes natiuitatis christi. Et ꝓpter hoc etiã leguntur lectõnes in q̃bus aug⁹. ⁊ alij sancti inducunt ad hoc autoritates infinitas. scz abeis qui fuerũt añ legẽ. sub lege ⁊ post legem. quoniã integrũ est iudiciũ. qđ plurimoꝝ sententijs ꝓbatr̃ Legitur ⁊ quartũ euangelium matẽ. j. scz liber generatõnis post nonũ respõsoriũ in quo exꝑmitr̃ eius generatio vt ostẽdat eũ fuisse de genere eorum patrũ quibus facta est ꝓmissio scz dauid ⁊ abraã Dauid in psalmo. Be fructu ventris ꝛc. Et in ꝑmo palipomenõ. Cũ dormieris cũ patribus tuis suscitabo semẽ tuum post te. Abrae vero geñ. xvj. dictũ est. In semĩe tuo bñdicent oẽs gẽtes. Et iõ dicit in ꝓncipio. filij dauid. filij abraam. qr illi⁹ specialiter facta ẽ ꝓmissio. Et sic oñditur q̃ ipe erat messias q̃ ꝓmiss⁹ ẽ in lege ⁊ ꝓphetis. Et nota q̃ matheus hic describit genealogiam descẽdendo vsq3 ad ioseph. Lucas vo ascendendo ꝓut sub ep̃bia dicet. Sz q̃re potius ioseph q̃3 marie generatõ ꝓputatr̃. cum etiã christus nõ fuerit filius ioseph. Rñdeo qr ambo de ea dẽ tribu fuerũt ⁊ trib⁹. i. genealogia ꝓmares et non ꝑ femĩas distingui solet ⁊ ꝓputari in veteri te. numerãdo ergo vsq3 ad ioseph pinde ẽ ac si vsq3 ad beatã ꝑginẽ ꝓcessisset. Ideterea christ⁹ maluit filiꝰ fabri vocari q̃3 matrẽ ꝓpter suspitionẽ adulterij lapidari. Et reuera filius ẽ illi⁹ fabri qui fabricat⁹ ẽ aurorã ⁊ solem. Et scias q̃ natiuitas beate marie ex tribu iuda ⁊ regia stirpe dauid originẽ duxit. put scriptura sepe testatur dicens christũ de semine dauid descendisse. q̃ de ipsa sola natus est. Siq̃ dẽ dauid inter ceteros duos filios habuit. scz natban ⁊ salomonẽ. Ex catena siue generatione nathan descendit virgo maria. quoniaz ex catena ipi⁹ nathan. leui genuit melchi et panthera. Idathera vero genuit barpantherã. Barpantbera ioachim. Joachĩ virginẽ mariã vt dicetur in octaua ꝑte sub festo philippi et iacobi apl̃oꝝ. Ex catena vo salomonis descendit ioseph vir ipius marie. quoniã ex catena ipius salomonis mathan ex vxore sua genuit iacob. Defuncto aũt mathan. melchi ex tribu nathe filius leui. ⁊ frater panthere nupsit vxori ipius mathan. scz matri iacob. ex qua genuit heli. et sic facti sunt frẽs vterini iacob ⁊ heli. Mortuus aũt est heli ex tribu nathan sine liberis. cuius vxorẽ accepit iacob frater ei⁹ ex tribu salomonis. et suscitauit semẽ fratris ei⁹ et genuit ioseph. Joseph igitr̃ natura ẽ filius iacob ex descensione salomonis. ſm legem vero heli qui ex nathan. nam qui nascebatur ſm naturã q̃dem filius erat generantis sed ſm legem defũcti. Deinde cantatur. Te deum laudam⁹ in oĩm antecedentium grãz actiones. ⁊ ad designandũ nos exultare cuz angelis ⁊ ꝓgratulari de dracma ꝓdita inuenta In q̃bus daz tñ eccijs finita ꝑma missa cantat̃ dictũ euangeliũ mathei. Liber generationis. et hoc ideo. qr duo testes ad minus nobis necessarij erant. Ideri mus testis fuit lucas qui in euãgelio misse Erijt edictũ ꝛc. narrauit iuxta verbũ euangelij deũ natũ in ciuitate dauid. Adducit ergo alius testis dicens euz natũ de dauid Ac si dicat. Mõ tantũ ẽ nat⁹ ỏ ciuitate dauid. sz etiã ỏ dauid. Vñ mathe⁹ ꝓpus noĩat dauid q̃3 abraã dicẽs. filij dauid. filij abraã q̃3 uis ⁊ alia possit esse cã quare ꝓpus dauid nominat̃ scz. qr dauid fuit ꝓ abraã dignitate. nã ille tantũ prĩarcha iste prĩarcha ⁊ rex. Audito igitr̃ euãgelio misse vno teste ab eccĩa. qr vir ẽ q̃ vni testi soli credat̃. iõ ad iecto alio. s. matheo q̃ eĩ generatõz dñicã describit. tũc plene ꝓfidẽs eccĩa exultãs clamat

Te deum laudamus vt in ore duoꝝ triuꝫ vel plurium ſtet omne verbum. Adhuc qꝫ vir eſt qꝫ vni teſti credatur. hinc ē qꝫ vn⁹ terminat miſſam dicens in quibuſdam eccl̄ijs Benedicam⁹ dño. Et eccl̄ia quaſi voce demiſſa reſpondet deo grās. Rurſus finita miſſa dicit euāgelium. Liber generatōnis poſtea. Te deum laudam⁹ qꝫ generatio diuinitatis p̄ceſſit generatōem humanitatis Et qꝫ illaꝝ noticia fuit nobis laudis materia ideo laudes ſequūtur. Miſſa ergo laudes p̄cedit. qꝫ p̄us fuit eterna genitura. de qua miſſa illa loq̄tur q̄z aliqua creatura fuerit. que deū laudare potuerit. In laudibus matutinis quaſi choreā ducim⁹. Vñ in prima an. dicimus. Quē vidiſtis paſtores. ꝛc et ip̄i reſponderunt. Natum vidimus. ꝛc

Circa miſſe vero officiū notandū eſt qꝫ theleſphorus papa ſtatuit in die iſta debere cantari tres miſſas. ad oñendum qꝫ chriſti natiuitas ſaluauit patres trū tempoꝝ. ſcz patres ante legē. ſub lege. ⁊ poſt legem. Prima canitur de media nocte ad oñendum qꝫ illi qui fuerunt ante legē nō fuerūt illuminati aliqua lege. Et p illam etiā oñditur qꝫ panis qui quotidie ſacrificat ⁊ manducatur in altari. vicz chriſtus. natus eſt in bethleem in media nocte. ⁊ in hac nocte. ſic dicit lucas. Vñ ſap. xviij. Cum mediū ſilentium tenerēt omia. ⁊ nox in. ſ. c. m. iter. h. ꝛc. Quod ad litterā exponit̄ de natiuitate dñi Hoc etiā inſinuat euangeliū hui⁹ miſſe. et collecta illa. Deus qui hāc ſacratiſſimā ꝛc ⁊ ꝓphetia illa. ꝓp̄s gentiū ambulabat in tenebris ꝛc ⁊ epiſtola ⁊ fere omnia que in illa miſſa dicuntur. Idem etiā theleſphor⁹ papa ſtatuit in hac miſſa himnū angelicū. ſcz gloria in excelſis deo ſolēniter decantari ad recolendum qꝫ angeli nocte iſta illū decātauerunt. in qua ab angelis paſtoribus ē nūciatus. Vñ in euāgelio legit̄. Et ſubito facta eſt cū angelo multitudo militie celeſtis laudantiū ⁊ dicentiuz. gloria in excelſis deo ⁊ in terra pax hoibus. ꝛc. Notandū eſt aūt qꝫ hec miſſa ⁊ laudes matutine termiant̄ in pleriſqz locis vna oratione. ad oñendū qꝫ totū illud officiū idem indicat. ſcz natiuitatem eternam ⁊ tpalem. Vñ ip̄a miſſa icipit Bñs dixit ad me filius. ꝛc. quod tantuz de generatōne eterna ſeu de generatione chriſti intelligitur. Quod vero ſeq̄tur. Ego hodie genui te. de vtraqz eſt. Et exponitur Hodie. i. eternaliter. Nam ſm aug⁹. hodie preſentiam ſignificat. ⁊ quod eternū eſt ſemp preſens eſt. Verſus de temporali ſcz. Quare fremuerunt ꝛc. quaſi. d. ꝓ nihilo. cū chriſtus deus et homo ſit. Reſponſoriū ō eterna. in quo dicit deus pater. Ego pater ſuz tecum principium. Unde et ibidem ſequitur. In die virtutis tue. ſcz in die reſurrectōnis. in ſplendoribus ſanctoꝝ. id eſt. in luce omnium ſanctoꝝ. et dicit ſplendoribus pluraliter ꝓpter diuerſos effectus. ex vtero. id eſt. ex intima bonitate mea. añ lucifez genui te. id eſt ante omnē creaturā. q. d. ab eterno. Epiſtola vero. Paulus ſeru⁹ quā tamen quidam in vigilia dicūt. ⁊ euāgelium de temporali. Unde in epiſtola dicitur. Ex ſemine dauid ſm carnē. In euāgelio dicitur. Exiit edictum a ceſare auguſto. quod eſt luce. ij. ca. In alijs vero eccleſijs dicitur epiſtola. Apparuit gratia dei. que eſt ad ti. ij. c. Ante epiſtolam legitur immediate ꝓphetia. Primo vt baſis ſit ſub colūna innitente baſi. non enim que dicuntur in euangelio crederentur impleta niſi forēt in veteri te. predicta. Secundo ideo in vigilia et in hac miſſa due lectiōes ſine interuallo dicuntur. vna de ꝓphetia alia de apoſtolo. quia chriſtus ꝓ duobus populis i vno pariete ꝓiungendis naſcitur. Tercio quia ſuper baſim ꝓphetarum fundata ē columna apoſtoloꝝ. Quarto. quia actui ⁊ cōtemplatiui per hanc natiuitatez in vna fide ſaluantur. Quinto. qꝫ p vtrunqz teſtamentū chriſti natiuitas ꝓcordit̄ ꝓdicatur. Hi ſūt duo cherubin q̄ ꝓpiciatoriū tegūt. ſeſe qz i ꝓpiciatoriū vltis vultib⁹ reſpiciunt. vt dictū. ē i phemio q̄rte ptis. Quidaz tū nullā dicūt ꝓphetiā ſignificātes qꝫ vetera trāſierūt ⁊ noua facta ſūt oia q̄ſi. d. i. ip̄o facto. ceſſet figura. qꝫ veritas veīt. Sc̄da miſſa cantat̄ i diluculo i exordio diei qñ chriſt⁹ i cunabul'a adorat⁹ ē a paſtoribus ⁊ ꝑ ꝓmo ad

ostendendū q̄ sancti prēs ꝛ ppīe q̄ fuerūt sub lege scripta. aliquātulam cognitionez dei habuerūt. sed nō tantā quātam nūc habemus. Et ideo incipit a pmissione que facta est antiquis in veteri lege. lux fulgebit hodie. ⁊c. Secundo ideo. q̄ sicut dñs a gabriele fuit nūciatus p̄usq̄z nasceret. sic ante initiū diei sue natiuitatis missa canit. Tercio ppter ortū noue lucis quia ille qui natꝰ est in ortu suo tam in vtero q̄z ex vtero fuit lux vera. Dicitur ergo in ortu huius talis lucis. quasi ipso facto dicatur. Orta est lux. Huic ꝓsonat introitus scz lux fulgebit. et graduale in quo dicitur. Deus dñs ꝛ illuxit nobis. ꝛ q̄ seqūtur in introitu ꝛ vocabit̄ ammirabilis sumitur ex esa. ix. ca. Ex q̄busdam tñ dicit̄ de nocte eo q̄ pastores in nocte illa visitauerūt p̄sepe dñi. q̄ nō notat euangeliū eiusdē misse. pastores ⁊c. luce. ij. c. Idē dicit̄ tūc etiā in quibusdam eccl̄ijs ꝓphetia. spūs dñi sup me. que est esa. xlj. c. Benō dicit̄ epl̄a. Apparuit benignitas. que ē ad titū iij. c. Cōmunio est. Exulta filia. zach. ix. c.

Tertia vero missa q̄ die clara hora tercia. q̄n illuxit nobis dies redemptionis nostre festiuius celebrat̄. ad tps referr̄ gratie. in q̄ descendit lux magna de celo que illu. o. bo. ve. in hunc mundū. Uelū enī templi scissū est i duas ptes. Un̄ sapia. Apta sunt prata ꝛ apparuerūt herbe virentes. Epl̄a. m̄l̄tipharie. que est ad hebre. j. c. ꝛ euangeliū legunt̄ de eterna generatōe. Un̄ dicit̄ in epl̄a. Filiꝰ meꝰ es tu ego hodie genui te. Et ō tpali habetur ibi. multipharie multisq̄z modis. In euāgelio vero de eterna. Un̄ incipit. In ꝑncipio. quasi di. in ꝑncipio creature erat v̄bum. q̄ ē io. j. c. Dicit̄ etiā tūc in q̄busdaz eccl̄ijs ꝓphetia. ꝓpter hoc sciet. que est esa. lij. c. Cōmunio est. viderūt. esa. lij. c. Ꝑduma ergo missa ē de eterna genitura. Secūda est ō pmissione antiquis facta. Un̄ cantat̄. Lux fulgebit. nō dicit fulsit vel fulget. Tertia est de veritate nobis exhibita. vnde cantatur. Puer natus est nobis. esa. ix. c. Ibi vtī futuro. ad notandū pmissionē. hic ꝑterito ad notandum pmissionis impletōem. Et q̄ eterna generatio nobis est occlta. iuxta illud esa. generationem eius quis enarrabit ideo missa de eterna genitura nocte ꝓfunda cantatur Quia vero antiqui patres q̄bus facta est pmissio. certi erāt de incarnatione dñi. sed nō tantū quantū patres noui te. q̄bus exhibita est veritas. ideo missa de pmissione antiq̄s facta cātatur illuceſcēte aurora in qua ē modicū lucis. Sz ſm ipsum introitū videt̄ q̄ deberet esse lux fulgēs sed nō est ita. q̄ lux in aurora rubz. in tertia fulget. in sexta feruet. in vespa tepet. Quia vero tpibus noui te. manifestata ē veritas. inde ē q̄ missa que est de exhibitōne veritatis clara luce cantat̄. Ꝑdia ergo missa pertinet ad generationem eternā. scz de patre sine matre. Secūda ad tpalez. scz de matre sine patre. Tertia ꝓpacta ē q̄ de vtraq̄z agit. ꝛ ideo ptinet ad eternam simul et tempalem Notandū tñ est q̄ in missa que ē de eterna genitura legitur euangeliū de humanitate scz exijt edictū a cesare augusto In illa vero que ē de veritate exhibita legit̄ euangeliuz de diuinitate. scz ī ꝑncipio erat verbū. Ad notandū q̄ ex quo humanitas diuinitati fuit vnita nec hūanitas sine deitate. nec deitas sine humanitate fuit. nec erit. hāc rōez asserit magister in psalterio. Aiunt q̄daz q̄ cum in collectis. in lectōnibꝰ. in euāgelio. ꝛ in offertorio ꝓxis misse euident natiuitas de virgīe memoret̄. intentio totus officij. ad tpalem pōt natiuitatē referri. ꝛ exponūt in introitu hodie. id est. hac die ante lucifer stellā vicz matutinā genui te. id est. generationem tuā sum opatus. Et q̄ in euāgelio dicit̄. maria pepit filiū suū ꝓmogenitū. exponit̄ ꝓmogenitū. i. añ quē nullū. Officiuz vero secū de misse aiunt ꝓcordare dictis pastoꝝ dicētiū vt legit̄ in euāgelio. transeamꝰ vsq̄z bethleē ꝛ vi. hoc. v. q. factū est. Quia gratulātes dicunt in introitu. lux fulgebit. Orta enim erat stella ex iacob. Uel dicitur lux fulgebit in persona legis que temporalem natiuitatem antiquis patribus repromisit. Et subditur. Dominus regnauit decorem indutus est. illum scilicet decorem quo coronauit eū mater sua. Hec est hūanitas Et addūt ī gduali. Bñdictꝰ q̄ veit ꝛ in alla-

Dominus regnauit. Et quis et quant⁹ sit in offerenda supponunt dicentes. Domin⁹ enim firmabit orbem terre. Et q̄ p̄mus patries est ex hebreis. ideo primicie scz pastor es in cōmunione loquūtur ad eos. Exulta filia syon id est eccia. Officium tercie misse p̄sonat mirabilia verbi dei quod erat in principio et incipit esse caro. sicut legitur in euāgelio. Hoc verbū est puer qui p̄m ꝓpheta⁊ natus ē nobis. vt canimus in introitu. Et hoc ē canticū nouū. ō quo ꝓpheta in versu. Cantate domino canticum nouū. Hoc q̄⁊ verbum est illud salutare. de quo ꝓtin⁹ canitur in graduali Viderunt omnes. hec est lux magna. que descendit in virginis vte⁊ que illu. o. b. ve. in hunc mundum. de qua dicitur ī euangelio In principio ⁊c. Hic de mū est ille dives rex ⁊ potens cui dicitur in offerenda. Tui sunt celi et tua est terra. In fine p̄me ⁊ secunde misse dicunt quidam Benedicamus dño. put dictum est sub ti. de aduentu Ab hac aūt die vsq⁊ ad octauā epp̄hie responsoria. et eorum versus dicunt cum alleluia. ad rep̄sentandū summā leticiam que aduenit tpe gratie.

Dominica infra octauas natalis domini

Dominica que

intercidit infra octauā natalis domini cantatur de natiuitate dñi. Uñ introitus misse est. Dum medium silentium tenerent omnia ⁊c. sap̄. xix. c. Est enī triplex silentium scz ignorātie. desperatōis. et glie. Silētiū ignorātie fuit a ñ legē q̄ ignorabāt peccata sua. ⁊ ideo nō clamabant ad dñm. Ad ro. x. Mors regnauit ab adā vsq⁊ ad moisen. Idoq̄⁊ aūt lex data est ad cognitionez peccati. multo tpe seruauerūt legem. Ad vltimū vero desperauerūt q̄ñ. s. omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt. tūc fuit silentiū desperationis. Idoq̄⁊ aūt venit christus ruptū est silentiū. Uñ clamant homies laudem dei. Silentiū glorie veniet q̄ñ impletum erit totum desiderium nostrū. In silentio desperatōis veīt dominus vt ei attribueret salus humani generis. qui est verus medicus. Et hoc est q̄d dicit. Dum medium silentiū tenerēt omnia Seqūtur. Et nox. i. dyabol⁹ in suo cursu medium. i. ꝓmune iter haberet. Omnes ei cōmuniter ad inferos descendebant Omnipotens sermo tuus id est. filius tu⁹ dñe pater qui dicitur sermo patris q̄ p eum pater noster est. a regalibus sedibus venit quere⁊ facere reges. Uel ad litterā dū omnia tenerent medium. id est cōmune silentiū de nocte scz quādo omnia silent. ⁊ nox in suo cursu medium iter pageret ad litterā. omnipotens sermo tuus a re. se. ve. quia media nocte natus est dñs. Et ꝓcordat epl̄a. quando ad gal. iiij. c. Ubi dicitur. At vbi venit plenitudo temporis ⁊c. Responsorium est speciosus forma ⁊c. quia immunis ab omni peccato ⁊ omnibus virtutibus plenus. Sicut enī habetur ad colosseñ. ij. In ipso habitat omnis plenitudo diuinitatis corpaliter. i. ad modum trine dimensionis. i. ꝓmuni modo sicut in omnibus est. scz essentialiter p̄sentialiter ⁊ potentialiter. Item fm grām ē in sanctis ⁊ fm vnionem est in christo. ⁊ iō diffusa est gratia in labijs tuis. gratia. q⁊ nunq̄ sic locutus est homo diffusa est inq̄ quia in ore eius fuit lex clementie vt cū dixit. mulier nemo te ꝓdemnauit. nec ego te cōdemnauabo ⁊ am. no. p. Et cū dixit. Diligite inimicos ⁊c. Euangelium. Erat ioseph luce. ij. similiter ad natiuitatem ptinet quātū ad p̄ncipium. licet ⁊ ad aliud ptineat. Erat inquit pater eius scz putatiu⁹. et mater mirantes sup his que dicebant de eo. scz a pastorib⁹. Sequit in euāgelio ꝓphetia simeonis. Ecce positus est hic in ruinam. scz infidelium. ⁊ in resurrectōz multorum scz fideliū ⁊ in signū. id. est. in significatōez. cui ꝓtradicetur. quasi di. si in viridi hoc faciunt in arido quid fiet. Uel in signū. i. in ostensionez. quia p humilitatem ⁊ paupertatem iturin padisum. Uel in signū. i. in signaculū. Unde Job. j. Que signauit pater ⁊ misit in mūdū vt eo signaremur. Et Ezechiel. Ecce posui te in signaculum q̄ elegi te. Et in canticis. Idone me vt signaculū sup cor tuū. ⁊c. Idosit⁹ ē ergo christ⁹ in signū triplicit⁊. scz in

significationem in ostensionem et insigna culum. Rursus hoc officium. dū medium ꝛc. vox ē ꝓmittue eccīe. i qua recolit dñi natiuitatem. cuius fructum ꝑdicat in epla quia de seruitute transiuim⁹ ad filioꝝ adoptionē. et ipm cōmendat scōm sapiam in euangelio. vbi dicitur. Puer crescebat ꝛ cō fortabatur plenus sapia. Scōm potentiaz in alla. Dñs regnauit. et in offerenda. Dominus eni firmauit. Scōm pulcitudiem in graduali speciosus forma. In postcōmunione vero. Tolle puer. matth. ij. c. ips fuge notatur quo descendit dñs in egyptū. ꝛ mistice respicit ad gentilitatis adoptionez. qz dñs de iuda transiuit ad gentes vt eas adoptaret heredes

De festo circumcisionis

Jc de festo circū cisionis dicendū est. Sciendū aūt est q circūcisio ꝓmo inūcta est abrae ꝛ semini eius. i. hebreis ex eo nasciturīs vt sic ꝓbaretur an obediret vel non. sicut et adam ad ꝓbationē obedientie mandatum accepit ne de ligno vetito manducaret. Fuit autē ꝑcepta circūcisio ꝓpter quinqz cās. Primo vt p obedientiā mandati abraam placeret deo cui p̄uaricatōnem adam displicuerat. Secūdo data fuit in signū magne fidei abrae. Credidit eī se habiturū filiū in quo benedicerent omnes gentes p fidez id est. p quē spūalis circūcisio impleret. vt sic iustificaret et ipe. Tercio vt in hoc signo discerneretur ab omni natione populus ille. Quarto vt circūcisio facta in virili membro p quod generatur creatura mortaliuz et in quo libido solet dominari castitatem corpis ꝛ mentis seruandā. ꝛ ī pudicitiā resecandam indicaret. Quintoq; nō possz melius significari p christū tolli originale peccatum. cū ꝑpucio quippe oīs homo nasciē quēadmodū ꝛ cū originali peccato. In carne ꝑpucij ideo est iussa fieri. qz in remediuz instituta est. i. ꝓtra originale peccatū quod a parentibus ꝓtraxim⁹ corrupti ꝓcupiscētia que in pte illa magis domiatur. et qz in mēbro illo culpā inobediente homo ꝓpus ꝓgnouit. decuit q ꝛ in illo signū obīe acciperet. Fiebat circūcisio die. viij. ex legis ꝑcepto. leuit. xij. et fiebat cū lapideo cultello. ad significandū q ꝓpter septenarū huius vite in octaua die. i. etate que erit resurgentiuz omnis ablectis p petrā. i. christū abscidē corruptio carnis et spūs. qñ liberabimur a seruitute corruptionis. quando circūcidē a peccatis aīa cuiusqz credentis in eū. Due itaqz res sunt illius sacramenti. s. circūcisio a peccatis in ꝑsenti. ꝛ circūcisio ab omi corruptione in futuro. christus aūt nō indigebat circūcidi. vt iam dicetur. Cōferebat circūcisio suo tpe remissionem peccatoꝝ sic ꝛ nūc baptism⁹ Añ gre. Quod apud nos valet vnda baptismi. hoc egit apud veteres vel p puulis sola fides vel p maioꝝb⁹ virtus sacrificij vel p bis qui de abrae stirpe prodierūt misterium circūcisionis. Sed q̄re christus qui fuit agnus īmaculatus nō habens maculam neqz rugā. qui peccatū nō fecit. nec inuentus est dolus in ore eius. voluit circūcidi. Respondeo sicut voluit in templo ꝑsentari. sicut et baptisari. sicut ꝛ de agno paschali cum discipulis sepulari. sic voluit in corpe circūcidi ꝓpter nos. Secūdo ne iudei dicerent eum non esse messiam ī lege ꝓmissum. qz nō esset circūcisus nec viueret ꝓm legem. qui de se ipso dixit. non veni soluere legem. sed adimplere. Tercio rōne nostri sczꝓpter figuram. Etenī circūcisio figurat ꝑsentē spūalem que ē gratia. et futuram que erit in gloria. nec dedit nobis exēplum carnaliter circūcidendi sed spūaliter p vite innouationē. Vñ ā ꝓm bernardū duplicīter debemus circūcidi. s. exterius in carne ꝛ interius in mente. Quarto rōne sui. vt sczse verā carnē assumpsisse oñ derz. Quinto ne demones incarnationis misterū agnoscerent cum enī illa contra originale peccatum fieret credidit dyabolus ꝛ hunc qui circūcidebatur similiter peccatorem esse. ꝓpter quā etiā cām voluit vt mater eiꝰ ỽgo ꝑpetua desponsaretur. Sexto ꝓpter pfectā humiliatem tanqz esset peccator voluit ḃ fieri. licet non indigeret. sicut ex humilitate voluit baptisari subdendo se minori. Vbi

sit caro prepucij christi dictum est in quarta pte sub.vij.pticula canonis sup verbo. nouu et eterni. Fuit autem mutata circūcisio in baptismū ꝙtuor de causis. Prima q2 sacramentum baptismatis est pfectius Scda q2 magis ꝓmune. mulieres enī circūcidi nō poterant. Tertia q2 magis gratia plenum. Per circūcisionem nāq3 tantum peccatum remittebatur. sed gratia ad bene opandum p eam non pstabatur. nec virtutes dabant vel augebantur. In baptismo enim nō solum peccatū remittitur. sed etiā gratia coopandi ꝓfertur ⁊ virtutes augentur. Iōq3 recte ait aplus. q abraam accepit circūcisionem tantū in signū. Quarta ppē honestatem. honestius enim est a qua lauari. q3 corpe mutilari. Sz videtur q de circūcisione nō debeat fieri festū. cū dicat apostolus. Circūcisio nihil pdest. Et itez. Si circūcidimī christ9 nihil vob pderit. Pretea cū eccīa non faciat festū d passione dñi. vidētur q in circūcisione in qua incipit passio dñi. qñ pmū sanguinem suū fudit. non sit faciendum festū. sed potius lamentū. sicut et in passione. Ad hoc dicit q festū non fit de circūcisione sed de octaua natalis domī Sed nec aliquid impedit nos dicere q fiat festum de circūcisione. q3 significat circūcisionem que fiet in octaua resurrectōnis a culpa et a pena. ⁊ est causa meritoria illius ⁊ ppter illud gaudium eccīa solēnisat. Ad hoc vero quod obijcitur de passione. rñdet q alia de causa eccīa dimittit facere festum in die qua dñs passus est q3 ppter passionē scz q2 tunc dñs posuit peccata nostra in statera. Unde iob. Utinā appenderent peccata mea quibus irā merui et calamitas quā patior ī statera. Oportuit eī filiū dei pati p peccatis nostris vt nos redimeret ab omi peccato. Et ideo luget eccīa magnitudinez peccatoz suoz ꝓsiderans q sol erubescens ppter peccata hominū obtenebratus ē. de quo dicetur sub pasceue. Celebratur igitur hodie octaua natiuitatis. que ē octaua supplētionis put dicetur in phemio. vij. ptis. Est etiā hec octaua alterius negocij significationis. Duplex est enī negociū q̄ in ea figuratur Unū circūcisio dñi. quod in euāgelio exp̄mitur. Alterum aduentus hominis ad deum. Est enī duplex aduentus. scz christi ad homines de quo in natiuitate actum est. et hominū ad christum de quo in hac octaua agitur. quod notant antiphone laudū. vt illa. O admirabile ꝓmercium. Nam ꝓmeriū est vbi aliquid accipitur. ⁊ aliquid datur. Dñs nanq3 accepit nostrā humanitatem vt nobis daret suam diuinitatē. q̄ notatur ibi in verbis sequentibus. scz aiatū corpus sumens de virgīe. Per hoc enī notatur q dñs accepit. Per hoc vero q dicit largitus est nobis suam deitatem. notatur q̄ dederit. Secunda vero et quarta antiphone terminant. te laudam9 de9 noster. q.d. ad te venimus laudando te. Tercia termīatur. Dei genitrix intercede p nob q.d. Intercede vt filius tuus suscipiat nos In quinta dicitur illud quod dixit baptista. Ecce agnus dei. q.d. ad eum venire debemus. Unde andreas et alius discipulus iobānis hoc audito secuti sunt dñz. In an. vero que est supra benedictus dicitur. Innouantur nature. nostra enī natura recedendo a deo est inueterata et redeundo est innouata. Notandū quoq3 est q quiq3 sunt que banc diez reddūt solennē. Prīmū est quia hac die duo festa ꝓcurrunt. s. parientis et partus. Unde et due misse celebrantur. Prima de pariente scz de beata vgine in qua dicitur introitus. Vultum tuū et ꝓmunio. Simile est regnum celoruz homini negociatori. matth. xiij. c. Secūda d partu. scz de filio in qua dicitur introitus. Puer natus est nobis. vel in alijs eccīis. Duz medium silentium. vnde et in quibusdam gradualibus officium vtrunq3 intitulatū inuenitur. Et ideo quia hoc festum est de beata virgīe. fit hodie statio apud eccīam beate marie transtiberim. q̄zuis q̄dā scripserunt q sit apd sancta sanctoz ad lateranū p eo q caro circūcisionis dñi ibi dicitur cōseruari. put dictuz est in quarta pte sub. vij. pticula canonis. Epistola est. Apparuit benignitas. que ad titū. iij. Euangelium est.. Postq3 ꝓsummati sunt. luce. ij. Alleluia

multipharie.hebre.j. Secundū qđ fac̄ hanc diem solennē.est octaua de qua dictū est. Tertiū impositio noui et salutiferi nomis.de qua dicet̄ sub ti.de sabbato sācto vbi agitur de baptismo. Qđ nomen triplex est scz filius dei christus et iesus.sicut ex euā gelio colligitur. De hoc dictū ē in phemio secunde ptis. Quartū est effusio sanguinis iesu christi.hodie enī pmo sanguinē suum p nobis fundere cepit qui eū postmodum sepe effundere voluit. Quintum est signaculū circūcisionis.quod christus hodie p nobis dignatus est suscipe ppter causas pmissas. In quibusdam eccīs subdyaconi fortes et iuuenes faciūt hodie festū ad significandū q in octaua resurgētium que significatur p octauā diem q̄ circūcisio fiebat.nulla erit debilis etas.nō senectus.nō senīū. nō impotens puericia.sz omnes p̄curremus in vir̄ pfectū.cum hoc mortale induet īmortalitatem.et hoc corruptibile incorruptiōem vt pmissum est. De hoc dicetur in septima pte sub festis sanctorum stephani et iohānis. Postremo notandū ē q olim pagani et gētiles in bis kal'.multas superstitiones obseruabant quar aliquas aug⁹.in quodam p̄memorat pmone.Credentes eī inquit ianū quendā deuz esse.eum tunc venerabant'.et duas facies figurantes.vnā ante.aliam post.eo q est pncipium anni sequētis et finis p̄cedentis.aliū mebāt eī formas mōstruosas.alij ex pellib⁹ pecudū alij ex capitib⁹ bestiar̄ alij vestimēta tūicas muliebres.alij auguria obseruabāt dātes l' recipiētes dyabolica strenas.alij mēsas laute p̄parabant tota nocte manere sinebāt putantes p totū anni spacium p̄uuia in tali sibi abundantia p̄durare.que p̄hibet christianos facere.

De festo epiphanie.

Equitur festuz

epiphanie qđ vocabulū greccum sonat latine manifestatō siue apparitio. Et ēidem cū festo natiuitatis nihil enī nasci p̄fuit nisi apparuisset. Verū p triplici apparitione hodie solēnisat eccia. Unde et in codicibus antiquis hec dies epiphanias pluraliter intitulatur. Et tō tripliciter nominatur.scz epīa theophania. et bethphania. Epiphania dicitur quantuz ad illā apparitionē dñi que facta est magis p stellam. Magi aūt ipi fuerūt.caspar melchior et balthasar. Et fuerūt reges iuxta illud psalmi. Tibi offerēt reges munera. Et itez. Reges thar.et.in.mu.of.re.ara.t saba do.adducent. Quor corpa de mediolano in coloniā translata fuerunt. Et dicuntur magi a magnitudie scie. Per astronomiā enī p̄gnouerūt q̄ stella illa nō erat ex p̄stitutis a p̄ncipio.sed illa de qua balaam magister suus p̄phetauerat. nūeri. xxiij. Orietē stella ex iacob et p̄surget virga de isrl'.et de iacob erit qui dñetur. Et tō moti sūt.vt ducu illius stelle venirent in bethleem vt regē natum quē eis p̄phetauerat balaam adorarent. Et dicit epīa ab epi quod est supra et phanos quod est apparitio.q̄ desursum illa fuit apparitio.scz de celo. Vel ab epi qđ est supra.q̄ scriptū ē.vsq; dū veniēs staret supra vbi erat puer. Erat q̄dem p̄mior terre q̄z alie stelle. Et hec facta sunt tredecima die a natiuitate dñi.qua die stella magos ad p̄sepium duxit. Et dicunt quidam.q̄ stella illa fuit spūssanctus.qui postea descēdit sup dñm baptisatum in specie colūbe t ipis magis in specie stelle. Alij dicūt q̄ fuit angelus.qui apparuerat pastoribus in deis sed illis tanq̄z rōne vtentibus in forma rōnali.istis vo gētilib⁹ tāq̄z irrōnalib⁹ in specie irrōnali. Alij t verius q̄ fuit de nouo creata q̄ pacto officio suo redijt in pmordialem materiā Alij dicūt q̄ cecidit in puteuz. vbi adhuc dicitur apparere.solis tñ virginibus Solet aūt queri quō taz cito vicz infra.xij. dies de tam remotissimis regionibus hierosolimā venerūt'q̄ or esse in medio mūdi. iuxta illud psalmi. Rex noster operatus ē salutem in medio terre. Dicit ysidorus q̄ añ natiuitatē stella illis apparuit.vt possent ibi esse in tpe oportuno. Hieronim⁹ dicit q̄ die natalis pmo ab eis visa est.sed venerūt in dromedarijs.iuxta illud p̄phetcū. Inūdatio camelor operiet te.dromedarij madiā

et effa qui velocissime currūt. Ān et dicunt a dromos quod est cursus. et ares quod ē virtus. et sunt minores camelis sed velociꝰ currūt q̄z illi. scz tantū in vna die q̄ntū equꝰ in tribus. Queritur etiam quare magi venientes munera obtulerūt. respōdeo qz sm bedam antiquitus nullus ad regem vl dominū vacuus introibat. qō pse et caldei obseruant. Secundo sm bedaz. obtulerūt auz beate virgini. ppter inopie sublevatio nem. tbus ꝓtra stabuli fetorez. mirrā. ppter mēbrorz pueri ꝓsolidationē. et vermiū expulsionem. Tercio qz auz ad tributū. tbus ad sacrificium. mirra vero ad sepulturā pertinet. per hec ergo tria insinuantur in chri sto. regia potestas. diuina maiestas. et hūana mortalitas. Quarto quia auz significat dilectionez. tbus orōem. mirra carnis mortificationē. que tria offerre deo debem9

Secunda apparitio fuit eadem die in bap tismo. viginti nouem annis revolutis. scilicet tredecima die tricesimi anni. Unde lucas Et ipse ihesus erat incipiens quasi annorum. xxx. Et ideo hec apparitō dicitur theophania. a theos quod est deus. z phanos quod est apparitio. qz ibi tota trinitas apparuit. pater in voce. filius in carne. spūssanctus in columba. Quidam aūt heretici dixerūt solū in die epē baptisari debere pro eo q̄ tunc christus fuit baptisatus. nec dari spūm sanctum baptisato in alio die. Et greci eadem die baptisant. Ob quā heresim extirpandā sancti patres decreuerūt neminē nisi in articulo necessitatis eadem die baptisari debere Tercia apparitō fuit postea similiter eodem die anno revoluto cū esset xxx. annorz. z. xij. dierz. scz qñ manifestauit se esse deum p mutatōem aque in vinū quod fuit p̄mū miraculū aptum quod dñs fecit in chana galilee. vel simpliciter p̄mū qō fēc Et hec apparitio dicit berphania a beth qō est domus et phanos quod est apparitō qz ista apparitio facta fuit in domo in nuptijs Be bis tribus apparitionibus fit solēnitas in hac die. Sed qz eccīa non pōt pfecte ō oībus vna et eadem die solēnisare iō de stella plene exequitur z de alijs aliquid admiscet vt notetur q̄ tres fuerunt in illa die apparitiones que leguntur in euangelio tanq̄z sub die eadem facte Be p̄mo miraculo bodie fere totum cantat officiū qz in ea spēaliter natiuitas dñi gentibus est notificata. Be secundo duo responsoria cantant. scz p̄mū Ho die in iordane. Et in colūbe specie. qō a pluribus eccīs ponitur nonū. et ideo p̄mū et nonū. qz baptisma est p̄mum sacramentuz nostre redemptionis. p quod reformamur z similes angelis efficimur quoz sunt. ix. ordines Bruno autem sineñ. ēps correctoz officij antiphonarij. dicit q̄ in rñsorio. in colūbe specie. et in antiphona vox de celo. que dicitur in octaua ad laudes non debet esse verbum istud. ipm audite. qz in baptismo non fuit hoc dictū a patre. sed in transfiguratione. et qui agunt festū transfiguratōis cantant responsorū. in quo illud ꝓtinetur. q. d. Ego sum testis q̄ hic est ille qui p̄missꝰ est in lege deut. xviij. vbi dixit moyses Prophetam de gente tua et de fratribꝰ tuis suscitabit tibi deus ipm audies. ꝛc. Qui aūt vba eius que loquet in nomine meo audire noluerit ego vltor existaz. Be tercio vo miraculo cū alijs cantatur vna antiphona scz tribus miraculis. Beda etiā dicit in cōmento sup lucam quartam apparitionē facta fuisse pꝰ ea eadē die anno revoluto cuz esset. xxxj. ānorz. s. in fractione quiqz panū z saturatione quiqz miliū hominū z illa dicitur phagiphania a phagin qō est bucca siue comedere. Sed de hac nil hodie agit. Preterea dubitatur vtrū hoc cōtigerit ista die. tum qz in originali bede non sic legitur tū qz iob. vj. vbi de hoc miraculo agitur dr. Erat aūt ꝓximū pascha. ꝛc. Jō autē institutum fuit hac die festum de tribus miraculis. quia hec dies fuit antiquitus celebris in honore augusti cesaris ppter triplicem eius triumphum quo suo tpe romano imperio tres regiones subiugauit. scz parthiam. egiptum. et mediam. Illam ergo celebritatem eccīa in melius cōmutauit vicz ad celebrandum christo p eius triplici miraculo. Jn quibusdam eccīs nō dicitur hac die ad nocturnos. dñe la. m. a. nec deus

in adiutoꝛium.nec gloꝛia patri.nec hymn⁹. ad notandum,pmptitudinē gentiuꝫ q̄ statī stella aparēte venerūt.ex arrupto ergo ad nocturnos venitur. quasi ipso facto dicat ecclesia.quibus non est narratū de eo veni ebant et q̄ nō audierūt ꝓtemplati sunt. esa. lvj.c. Uel pōt dici q̄ in hoc festo fit p̄cipue mentio de gentiliū ꝓuersione.quos illi tres magi initialiter p̄cesserūt.Quia ergo ꝓuersio ipoꝛ gentilium adhuc erat impfecta.q̄ in paucissimis.s.in ipsis tribus magis.idcir co in signum huius eccīa omittit cantica.q̄ iam ꝓuersoꝛ seu pfectoꝛ esse videntur.sicut gloꝛia patri himnū ⁊ hmōi.Hec etiā de cā nō p̄mittitur.dñe la.m.a.nec deus in adiu toꝛium. q̄ p̄m apostolū coꝛde creditur ad iusticiā.scz p̄us.oꝛe aūt ꝓfessio fit ad salutez scz postea. Jnuitatoꝛiū etiā non dicitur ꝓpter quattuoꝛ rōnes. Prima ad oñden dū q̄ eccīa in p̄micijs suis venit de gentib⁹ ad dñm nō inuitata vel vocata p̄ p̄conem aliquē.sed sola stella duce.iuxta illud.nemo nos ꝓduxit.vt sic incutiatur erubescētia eis qui tarde credūt cū multos habeant p̄dica toꝛes.magi enī non vocati venerūt adoꝛa re christuꝫ. Secunda vt nos qui quotidie inuitamur et excitamur ad oꝛandū ⁊ depꝛe candū deū videamur detestari inuitationē fraudulentam heꝛodis dicentis magis. Jte et interrogate diligenter de puero. ꝛc. Ter cia causa est q̄ ipa res nos inuitat.scz stella p quā significat fides que ducit nos ad deū et illuminat nos in nocte hui⁹ seculi.Quar ta q̄ psalmus venite.qui idem dicit dicitur in nocturnis.et sic idem repeti videretur. Licet ergo hac die non dicatur inuitatoꝛiū tñ psalm⁹ inuitatoꝛius scz venite exultem⁹ in tercio nocturno ad septimā antiphonaz dicitur.ad oñendum q̄ in tercio tpe scz grē sufficienter inuitata ē eccīa de gentibus.et nullus se excusare potest.q̄ in omnē terraz exiuit sonus eoꝛ.Et q̄ tercio tpe scz grē data est vniformis grā in plenitudine.Dicit quoqz ad septimā antiphonā ad notandū q̄ p baptismū datur spūs septiformis. Per hebdomadā dicim⁹ inuitatoꝛiū in psona magoꝛ alijs que viderant nūciantiū.Legū tur autem tres lectōes de esa. qui expꝛessi⁹ loquitur de christi natiuitate.de qua.siue ō nati apparitione hoc festum est.Sed queri tur quare in quibusdam eccijs in p̄ncipio tercij nocturni huius festi canitur psalmus Deus noster refugiū.cū antiphona flumi nis.ꝛc.Cū ipse p̄cedat in oꝛdie psalterij vlti mū psalmū p̄me nocturne.⁊ oēs secunde Respondeo tercīū nocturnū recolit nouū testa.q̄ est tempus grē.qua ꝓpter hoc ter cium nocturnū habet in capite antiphonā Flumis.que cū dicto psalmo nouū tangit testamentum.et ideo dictus psalmus tunc et nō p̄us dicitur. Preterea ātiphona ipsa habet alla.quod nō ponitur in antiphonis p̄me vel secunde nocturne.vt dictū est sub natali. Rursus ideo ponit in septimo loco q̄ ptinet ad septiformē grē spūm p vim ba ptismi collatū.sequētes etiā antiphone cuz suis psalmis nouū indicant test. Et hi tres psalmi monstrant ꝓmotionē gentiū ꝓtra p̄ dicatōem apl̄oꝛ.subuersionē ydoloꝛ.et cō uersionē fidelium. Romana tamen eccīa dictā antiphonā flumis cū suo psalmo po nit in p̄mo nocturno et psalmū venite ī ter tio.p̄m rectū oꝛdinatū et naturalem oꝛdīez psalmoꝛ.et ꝓgrue.q̄ gētes tpe grē venerūt ad fidem Et attende q̄ antiphone in p̄ma prochia siue nocturna cōtinēt sacerdotes. in secūda reges.in tercia vsqz ad angelos p uenitur Post terciū nocturnū statim can tatur euāgeliū luce. Factū ē aūt.in quo de baptismo saluatoꝛis plene agit.⁊ ei⁹ genea logiā describit.q̄ vt p̄missum est hoc festuz de natiuitate ē. Notandū aūt est q̄ matheꝛ us in euangelio.liber generationis enume rat generationem illam incipiens ab abꝛa am descendendo vsqz ad ioseph virum ma rie de qua natus ē ihesus.ꝛ ostendens p hoc q̄ a summo celo fuit egressio ei⁹.⁊ q̄liter do min⁹ ad nos descendit. Similiter esaias.vj ca.dona spūssancti enumerās.vltio ponēs timoꝛē dicit.⁊ replebit eū spūs timoris dñi. Sz lucas in Beuāgelio.factū ē aūt.illā enu merat ascendēdo.q̄ p⁹ baptismū eā enume rat.nec sistit eam in abꝛaaz.sed in eadē vsqz ad deum pcedit p gradus sic.q̄ fuit heli. ꝛc.

ostendēs p hoc q̄ a baptismo iter est ad deum. ꝛ hoc q̄si p quosdaꝫ gradus virtutum qui significantur p patres gradatim ordiatos. et tangit filios ꝑm legem. nō secundum naturā sic. q̄ fuit nathan. q̄ fuit dauid sup. filius scꝫ adoptiuꝰ. Una ergo generatio ꝺ scribitur descendendo. altera ascendendo. quoniā una carnalis. altera spūalis. In vna ponit genuit. vbi carnalis generatio ꝛ tē poralis successio exꝑmitur. In altera ponit qui fuit. vt notetur spūalis generatōis adoptio. et describitur ascendēdo. vt notetur spūalis ascensus. ¶Dria termiata ē in ỽgis ptu. secūda nobis inchoata ē p baptm. Tria ergo sunt euāgelia huius solēnitatis. Unū est de baptismo. scꝫ Factū est. Secundū de magis. s. Cū natus esset iesus. qꝺ dicit ī missa ꝛ ibi dicit. sic enī scriptū ē p ꝓphetā. s. micheā. c. v. Terciū ē de nuptijs. qꝺ dicitur in dñica sequēti post festū beati hilarij. Sane p̄missa duo euāgelia ꝺ generatione christi de nocte dicunt. vnū in natiuitate alterī ep̄ia. q̄ vtraq̄ christi generatio fuit in nocte. i. obscura et ꝓ sensibus nō intellecta. De hoc etiā sub natali dictū est. ¶Dost euāgelū eccia exultando dicit. Te deū laudamus. ¶Dax ergo agit de baptismo dñi in nocturno officio. scꝫ supplet in octaua. ī qua agit de apparitione facta in baptismo. ꝑsertī in antiphonis laudū que oñdūt effectū baptismi in nobis scꝫ vt baptisemur. vt a peccatis p nostrū lauacꝝ abluamur. Ꝺēs enīꝫ vniꝰ ꝛ septimi toni sunt. vnius ad notādū eccie vnitatē in q̄ solū baptisma ꝓdesse pōt septimi ad notandū q̄ in baptismo datur septiformis grā spūssancti. vel q̄ p baptm peruenitur ad septimā etatē ꝺescentiū. Si ei aliquis statim post baptismū digne acceptū decedat mox recipit p̄mā stolā que datur ī septima etate. i. in secunda vespa. Antipho na vero ad magnificat ē octaui toni. q̄ ī vespera mūdi nobis dabitur stola secunda. i. gloria corpis. quā in octaua etate nos recepturos speramꝰ. Duplex est ei mūdi vespa. ꝑma est sexta etas. ꝑm quod dñs dicitur ī vespera mūdi natus. iuxta illud. Uergēte mūdi vespe. Scꝺa ē finis mūdi in qua vel post quā dabitur nobis gloria carnis de qua dicitur Ad vesperā demorabitur fletus. ¶Dā vsqꝫ tunc erit fletus miserie nostre sed tunc erit finis. Dicit etiā ad horas capm illud. Surge et illuminare ꝛ illud. Sup te autez et illud. Inundatio. que sunt esa. lx. ca.

¶Dissa siue diurnū officiū similiter ptinet ad p̄mū ꝓncꝑale et ꝓcipuū miraculū. s. ad p̄micias ꝓ gentiū. ꝛ ad munera magoꝝ et ad christi natiuitatem Ān introitus qui sumitur de esa. licet nō sit ibi ꝓtinue ē. Ecce aduenit ꝛc. Eccia enī de gentilibꝰ electa ꝓ suo vocationis initio gaudēs gratiosū laudis ꝓconiū offert deo. p sua salute. ꝺ. Ecce ꝛc q. ꝺ. Ecce in ꝓpatulo est q̄ dñs natura dīnatoꝝ effectu aduenit. i. ad nos venit. i. carnez assumpsit. Uel vt alludam⁹ p̄senti diei ad nos venit. i. qui in carne latebat. p multa signa deus esse apparuit. vt p stellā. p magoꝝ munera. p vocem paternā. ꝛ p spūm sanctū ī colūba. Et ꝓpt̄ vtiā aduerbio demōstrā di ecce. oñdēs apparitionē filij dei quasi ad oculum p p̄missa. Epistola surge et illumina re. Et ḡduale Ꝺēs de sabbaꝛc. sūt de eodē ꝛ sumunt de esa. lx. c. Et euangeliū de eodeꝫ scꝫ. Cū natꝰ esset iesus ꝛc. qꝺ est mat. ij. ca. ex quo sumunt alla. et ꝓmitto. Sicut aūt matutino officio fit supplet̄io in octaua vt iam tactū ē. ita ꝛ misse officio simpliciter fit supplet̄io. ¶Dā introitus misse hodierne notat gaudiū gentiū de aduentu saluatoris exultantium. et in collecta hortatur gētes ad ꝓtemplādam eiꝰ speciē puenire quā p fidē cognouerūt. ¶Reliquū totū ē de miraculo huius diei. scꝫ de gentilibus p stellā ductis

¶Dō est ptermittendū q̄ in ytalia ī missa huius diei futuꝝ pascha ꝓphetis annūciat. Sacerdos nāqꝫ vel alius pꝰ offertoriū dīc alta voce. Annūcio caritati vestre gaudiū magnū qꝺ erit oī ꝑpło. q̄ septua gesima erit tali die. et pascha tali. In ꝓcilio vero bracharen. ita legit ¶Dlacuit vt postēqꝫ oīa in ꝓcilio sacerdotū fuerint ordinata sup ventuꝝ ꝑpetuus anni pascha. q̄ ¶Kalendaꝝ die. i. quo die añ vel post ¶Kalendas. vel quota luna debeat suscipi. a metropolitano epō intimet. quod ceteri episcopi vel reliquus cleꝰ bre

uiculo subnotãtes vnusquisq; in sua eccĩa aduenientẽ natalis dñi die post euangelicam lectionem populo annũcient. Hoc tñ non vbiq; seruatur. Rursus in ꝓcilio carthaginen. statutũ est. vt dies paschę forma tax̃ scz litteraꝝ subscriptione omnibus intimetur. dies vero cõcilij. xj. kal. nouembris seruetur. Quidã aũt vltramontani epi ĩ synodo quã celebrant die mercurij primi octobris festo beati luce ꝑmissa annũciant. Quidaz asserunt in vigilia epę ieiunandũ fore. eo q; sibi ꝑcium officium appropriatur. z alla in officio nisi in dñica interueniat. subticet. et dicitur euãgeliũ defuncto herode. quod est matħ. ij. c.

De octaua epiphanie.

In octaua epi

phanie in omni cantu. et in lectione esaie que legitur ꝑ epistola scz. Bñe deus meus. agitur de baptismo. Uñ ibi dicitur. Exultẽt solitudines iordanis ideo quia in iordane vim regenerationis dñs ꝓtulit aquis. instituendo bapm. et quia gentes que a deo prius erant quasi in solitudine deserte ad eum redeunt. Octaua ergo epę ꝗ suppletionis est vt in titulo precedenti dictum est. quia sicut in festo recolim⁹. quõ christus baptisatus ẽ. ita in octaua rem ꝑ quã baptisatus ẽ. qđ antiphone illi⁹ diei ostẽdunt. In octaua igit̃ de scõo epę ꝗ miraculo. scz de baptismo ubilat. vt in an. veterẽ boiem z ceteris que sequuntur. q̃ qr translate sunt de greco in latinũ gui⁹ ꝓtinẽt in dictamie ydioma. z sũt de septimo tono. qr ꝓtinẽt ad bapm vbi septiformis grã spũs sancti optatur et sũt nouẽ quoniã ꝓ ianuã baptismi pueniemus ad ꝓsortium. ix. angelorꝝ. Sũt tamen octo de ꝗ expsius agentes ꝑ verã octauã ad quaz baptisma ducit. Et merito baptismi officiũ ad octauã differtur. qr vicẽ tenet circũcisiõis que in octaua celebrabatur. Et cãtatur hac die inuitatoriũ. qr ꝑdicantibus apostolis ad bapm sũt boies inuitati. Quedã vo ecclesie dicunt hac die ad missam euãgeliuz. venit iesus a galilea. qđ est matħ. iij. c. Alie dicunt. vidit iobannes iesum venientez ad se. qđ ẽ ioħ. j. c. et epistolã. Surge illũmiare

De ꝓma dominica post epiphaniam.

E prima domi

nica p⁹ epę ꝗ. s. infra octauas dicturi ꝑmittim⁹. qab epę ꝗ vsq; ad septuagesimã pñt esse sex dñice ad pl⁹ et vna ad min⁹. In qb⁹ oĩbus intẽdit eccĩa in nocturnis officijs oñdere apparitiõez dñi vt stella oriat ĩ nobis q̃ ducat nos in bethlem supiorem. z fere oĩa q̃ hoc tpe dicunt ad gaudiũ ptinẽt. Ueruntñ nõ nisi tres ex ipsis dominicis ꝓpriũ hñt officiũ. z iõ qñ ꝗtuor sunt aut plures sequens officiũ dicit ĩ quibusdam eccĩjs in ꝑma dñica post octauas. qñ vero sunt tres dñice tantũ dicit in dñica infra octauas. In hac ergo dñica scz infra octauas monet nos eccĩa in introitu vt offeramus dño aur. qr rex regum est et thus qr deus deor. et hoc idem facit ĩ duabus sequentibus. Et est introitus. In excelso throno vidi sedere viz quẽ adorat multitudo angelorum. Quod sumptum est ꝺ illo loco esa. Uidi dñm sedentem sup soliũ excelsum. ꝛc. Quod enim hic dicit thronuz dicit ibi solium. quod idem est. et qđ dicit ꝗ multitudo angelorum idem est etiam qđ dicatur in esa. q̃ angeli canebant sanct⁹ sanctus sanctus. Sane thronus excelsus ẽ ecclesia. in qua sedet deus. que monet nos vt adorem⁹ christum. sicut verum regem. Epistola vero monet nos vt offeram⁹ mirram dicens. Obsecro vos per misericordiam dei. vt exhibeatis corpora vestra hostiã viuentem sanctam. deo placentem ꝛc. ad roma. xij. ca. per hoc ostenditur mirra. que intelligitur in carnis mortificatione. Euangelium est de apparitione domini. Cum factus esset iesus annorꝝ. xij. luce. ij. c. vbi sequitur. mater eius inuenit eum in templo disputantem cum sapientibus et docentem. Ꝑdotest etiam dici. q̃ ad hoc vt efficiamur thron⁹ ĩ q̃ dñs sedat. tria sũt nob necessaria mundicia carnis. hũilitas mẽtis z exultatõ ĩ dño. Ad mũdiciã carnis iuuamur in episto

la. vbi dicitur. Obsecro vos ꝛc. vt supra. Ad humilitatem mentis in euāgelio christi exemplo. de quo ibi legitur q̄ parentibus subditus erat. Ad exultationē in dño in graduali. in quo bñdicimus dño qui facit mirabilia solus. ⁊ in alla ⁊ in offertorio in q̄ dño iubilare iubemur. Interest tñ inter alla. et offertorium. quia in alla tantū semel dicit. Jubilate deo omnis terra. In offertorio autem geminatur sub diuersa melodia. ad notandum q̄ in gaudio dñi crescere debemus quia sumus misticum corpus Unde in euāgelio dicitur. Puer autem crescebat. ꝛc. In cōmunione que est luc. ij. notatur christi humanitas. sm quā vocat eū filium. et quasi increpans dicit. Fili quid feciſti nobis sic. et etiam deitas sm quā ipse dicit. Nescieba tis quia in his que sunt patris mei oportet me esse.

De dominica secunda post epiphaniam.

Hac secunda dñica que est p̄ma post octauas epℏie ⁊ in sequētib⁹ dñicis cantatur in quibusdam eccl̄ijs ad vesperas in sabbatis responsoriū. Peccata mea domine sicut sagitte infixa sunt in me. sed ante q̄z vulnera generent in me. i. peccata alia. sana me. ꝛc. Et p̄pter eandem cām dicitur in responsorio p̄mo matutinali. Bñe ne in ira tua. ꝛc Ostendit enī eccl̄a suis filijs penas ignis purgatorij et inferni q̄ comedendus est agnus paschalis cū lactucis agrestibus ⁊ vt molamur inter duas molas spem scz et timorē Quia p̄o intendit eccl̄a nobis manifestare fidē filij dei vt dictū est. q̄ō fit melius p epℓas pauli. ⁊ psalmos. ꝛō leguntur epistole et psalmi cantantur. Omnia enī responsoria ab octauis epℏie vsq3 ad septuagesimā sunt de dauid non de bellis. sed de psalmis. In quibus instruimur de bonis operibus. quia fides sine operibus mortua est. Et quia maxime in psalmis dei misericordiam imploramus. et p̄pter hoc quidā legunt de psalmis hoc tempore vt sic respōsoria lectionibus correspondeant. sed certe psalmi legi non debent. nisi prout quidam faciunt triduo ante paschā Et nota q̄ pene omnia responsoria dñicaꝝ huius temporis vsq3 ad septuagesimā sumuntur de nocturno dñicali. et de quinq3 psalmis qui sequūtur scz. Deus meus respice et alijs. Respōsoria secunde ferie similiter de eius nocturno sumuntur. et ita fere de oībus alijs. Epistole vero pauli leguntur primo. q̄ ipse p̄ceteris de fide locutus est. p quaz quasi p stellam christus cognoscitur. In illis enim ad penitentiam reuocamur. Secundo quia sicut p̄ophete nasciturum dñm p̄dixerūt et maxime esaias. vnde esaiā ante natiuitatem domini legimus. ita apostoli deuz natum p̄dicauerunt ⁊ maxime paulus qui plus alijs laborauit. vnde eius epistolas p⁹ natiuitatem legimus christum natum oñdentes. Breuiter autem notandum est q̄ p natiuitate saluatoris variis modis a die natiuitatis vsq3 ad octauā epℏie oñsa exultauimus. Ex q̄ exultationē que esse debuit spūalis. pene omnes puertimus in carnalem cōmessationibus ebrietatibus ⁊ iocis inutilibus vacantes. inde ē q̄ in hac dñica q̄ē p̄ima post octauā epℏie. in officio nocturno hist̄oriā. dñe ne in ira ꝛc. cantamus. i. qua dñi misericordiā imploram⁹. ⁊ p penitētie lamentū peccata deflemus. Et q̄ quolibz die peccam⁹. ꝛō quelibet dies sua debet habere spēalia respōsoria. Dies ergo dom̄ic⁹ habz sua. s. ix. et secunda feria hēre debet sua scilicet. tria. ⁊ sic de alijs. sic enī in hebdomada a nātiuitatē ad notādum saluatoris desiderū singul' die⁹ singula rñsoria ⁊ singulas antiphonas in laudib⁹ cantauim⁹ ita ad notandū planctū nostrū ⁊ desiderū penitendi. singul' diebus post octauas epℏie p̄pria responsoria deputamus. et tam in nocturnis psalmis q̄z in laudibus matutinis quolibet die dicimus antiphonas speciales que feriales dicuntur. quia ille tantū in ferialibus diebus vel noctibus cantant. nisi festum impediat. excepto tempore quod ē a paschā vsq3 ad octauas pentecostes.

Circa missle officiū sciendum est q̄ introit⁹ b⁹ dñice est. Oēs terra ꝛc. et dicitur ad idem

quod et aliud officium scilicet ad oñendū apparitōez. Hz istud totū plenū ē hac voce Jubilate. ppter innouatōem nostrā. qz nouus rex nouа lex. Apoc. Ecce noua facio omnia. Rursus ideo in hac dñica canitur oīs terra ꝛc. quoniā augustus cesar ad gloriam imperij romani iussit. vt de singulis ciuitatibus orbis aliquis roſſam veniret afferens inde tantum terre quantū pugn⁹ claudere posset vt per hoc apperet omnes romano imperio forе subiectos. ex qua terra facta est in orbe quidam monticulus. sup quē fabricata fuit quedam eccīa a romanis ad fidem ꝓuersis. que fuit in hac dñica dedicata. qz ergo monticulus ille de omī terra factus est. ideo in festo dedicatōnis illi⁹ eccīe sup illum ꝓstructe cantaī oīs terra. ꝛc. ꝛsic cesar augusti⁹ ab oīb⁹ mōi ptib⁹ adorabatur. a quibus terra illa apportata fuit. ita deus ab omni terra. i. ab oībus boīb⁹ siue ab omni genere hominū adoratur. Beat⁹ q̄z greg. tali die pacē fecit in vrbe et ppter ꝟ in collecta huius diei posuit. et pacem tuaz nostris concede temporibus. Hanc autez pacem ꝛ christi verā adorationē optatur vera dilectō primi ad quā inuitamur in epla habētes donatōes ꝛc. ad ro. xij. c. in qua monemur vt donatōes a christo habitas ad alior edificatōem exerceamus. Un ibi dicitur. Necessitatibus sanctoꝝ ꝓmunicantes Ad idem etiā in euangelio inuitamur exē plo domī. qui sicut ibi legit in nuptijs mutās aquā i vinū. et magna miracula faciēs necessitatibus eoꝝ subuenit. q̄z inferat ꝓuiuantibus mūstrare. Sed epla non videtur ꝓuenire misterio euāgelij. qō est. nuptie facte sunt in chana galilee. ioh. ij. c. Sed bene ꝓuenit. qz ad ꝓfirmationez nostram facta sunt miracula et dona data nobis et tanq̄z in nuptijs spūalibus apponit apostolus. xx fercula p̄ncipalia dicens. Siue ppheciaz secundū rōem fidei ꝛc. Chana enī zelus interpratur. galilea transmigratio. Qō igit nuptie facte sunt in chana galilee significat q in corde illius qui zelum. i. ardētem amorē habet transmigrandi de vicijs ad virtutes. ō mundo ad patrem. de terra ad celum. fiūt nuptie. et christus dñs ibi est cū matre sua hoc est enim de primis leticijs in illo corde vbi fiunt nuptie. quod de⁹ natus est de virgine. ibi mutatur aqua in vinū. ad est. insipiditas operum in leticiam spūalem. Ad basiliquidem nuptias celebrandas inno. papa ij. statuit hac die stationē apud venerabile hospitale spūssancti fieri. vbi tanq̄z ī chana galilee est zelus transmigrandi de vicijs ad virtutes. ibi siquidem posite sunt sex ydrie. i. institute sunt et pfectissime exercentur sex opa misericordie que sunt pascere esurientem. potare sitientez. colligere hospitem. vestire nudum. visitare infirmū. adire incarceratum. et ibi est mater iesu. quoniam in honorem beatissime marie virginis illius loci est eccīa dedicata. Inuitatur etiam et filius ei⁹ iesus cū discipulis ad has nuptias q̄niam effigies iesu cristi que sudarium siue veronica vulgariter appellatur. hac die ex̄ stitutione eiusdem inno. a dño papa et cardinalibus p̄lis fidelibus. ad has nuptias pietatis et. misericordie celebranda sillic cōuenientibus ibi solenniter demonstratur. In offertorio autem quasi p̄ gaudio coreizamus. quod spūalis facit ebrietas. geminātes verba tam in offertorio q̄z in eius versibus. Geminamus enim illud. iubilate deo omnis terra. similiter illud. reddā tibi vota mea. et illud. locutū est os meū in tribulatōne mea. Duo enī sunt genera boīm verba geminantū vel multiplicantium scz coreizantes et infirmantes siue afflicti. Coreizātes vt hic. infirmantes vt in versibus ipsius offertorij. vir erat in terra. quod cantatur in dominica. xxj. post pēte. Sed in hoc est differentia. quia hic tam in offertorio q̄z ī versibus duplicamus verba. ibi vero tantum in versibus quasi ridiculose geminantur. Et est ratio quia institutor officij loquitur ibi in offertorio tanq̄z historiographus rē simpliciter narrans. et tanq̄z non egrotans de iob in tercia persona loquens. Cui⁹ patientia nobis in exemplum cōmendatur. In versibus vero eiusdem offertorij loquitur tanq̄z infirmus pre dolore multiplicās verba dicēe. Utinā appēderent pcta mea. ꝛc

Egrotanti enī loq̄ conanti. verba intercipiuntur. et sepe incepta vix efferunt. reducēs nobis ad memoriā iob egrotantem ⁊ dolētem. cuius verba sepe repetit more egrotātis. cui anhelitus nō est sanus neq; fortis. et ideo īpfecta verba sepe repetere solet. Geminant etiam verba in offertorio qđ dicit in dñica quinquagesime. et in illo qđ dicit feria quinta post secundam dñicam q̄dragesime. Jō aūt hoc p̄cipue fit in offertorio. q⁹ in eo p̄cipue ostenditur offerētis affect⁹ In postcōmunione. dicit dñs Joh. ij. c. misti ce ostendit q⁹ dñs aquā in vinū mutat ī nobis. scz aquā timoris in vinū diuini amoris aquā littere in vinū spūalis intelligentie. a⁹ quam mortalitatis in vinū īmortalitatis.

De dominica tertia post epipha niam.

TErcia dom̄ica post epłiam nos monet adorare cū angelis vnū regem dicens in introitu. Adorate dñm oēs angeli eius. ⁊c Admonet etiā nos adorare cuz ipis. quia dixit iobānī angelus in apoc̄. Cōsu⁹ tuus sum ⁊ fratz tuoz. Sequit ibi. Audiuit et letata est syon. i. eccia. Et nota q⁹ iste ītroitus bz in se festū ypapātis. quoniā ē secundus ab octaua sp̄. vel īpm p̄tingit. nisi septuagesima impediat. Jnde ē q⁹ verba b⁹ introitus cū vbis inuitatorij illius festiuitatis p̄ueniunt. In introitu nāq; dicit. Audiuit et letata ē syon. In inuitatorio vō dicitur. Gaude ⁊ letare syon occurrēs deo tuo Quibus etiā p̄ueniūt verba rñsorij illi⁹ festi scz adorna thalamū tuū syon. Euangelium. Cū descēdisset iesus. matł. viij. c. ē de sanatione leprosi. vbi dicit. Bñe. si vis potes me mūdare. ecce fides. Unde dixit ei. Volo mundare. Sed epła que ē. Nolite esse prudentes ⁊c. ad ro. xij. c. nō videt p̄cordare euāgelio sed bñ p̄cordat ⁊ petit mistico sensui vel intellectui. Nā sanatio leprosi significat q⁹ de⁹ vult nos sanare a lepra volati li. que est hereticа prauitas que euolat p totū mūdum. ⁊ ab omni alia lepra. i. ab omni peccato. p stellam. i. pfidem natiuitatis et apparitionis. Huic intellectui cōcordat epła. Et pmā lepram remouet cū dicit Nolite esse prudentes apud vosmetipsos. ⁊c. hoc solū est cā beresis. q⁹ homo ppio sensui vult inniti in intelligentia scriptuaz. Aliam lepram remouet cū dicit. Nulli malū p malo reddentes sed si esurierit inimic⁹ tuus ciba illū. ⁊c Jdo test etiam dicī q⁹ in officio huius dñice inuitantur angeli ad dñia adoratōem p sua reintegratione que est in p̄uersione iudeoz ⁊ gētilium. Unde in graduali causa redditur Ad p̄uersionem gentilium ptinet quod dicitur. Timebunt gentes nomen tuū ⁊c Ad p̄uersionem iudeoz qđ dicitur. Quia edificabit dñs syon. Jdo hac reintegratione itez dicit in alła. Adorate dñm omnes āgeli eius. Ad idem etiam ptinet euangelium in quo agit de curatione leprosi. sub figura iudaici p̄pli ⁊ de curatione serui cēturionis sub figura gentilis p̄pli a dño spūaliter curati. et cū vtriusq; p̄pli curationem opatur dilectio primi. ideo in epistola inuitamur ad eam. vbi dicitur. ne reddamus malū p malo. sed bona coram deo et boibus exhibeamus. In offertorio eccia de vroq; populo collecta deum laudat dicens. Dextera domini fecit virtutem ⁊c. Et quia christus vsq; in diem iudicij quantū est ad corpus misticum semp augetur. ideo cantatur cōmunio in pluribus eccl̄esijs. puer iesus crescebat. ⁊c. licet in alijs dicatur Mirabant omnes luce. iij. c. christus ei puulus fuit cū a paucis iudeis cognoscebatur. et creuit q⁹ non tantū a iudeis sed etiam a gentib⁹ cognitus est. Illud aūt mirabant oēs. ⁊c. satis bene p̄uenit. quia iudei et gentiles videntes mirabilia eius ⁊ audientes dona ammirātes p̄uertebantur. Sane officia p̄cedentium trium dñicaz quidā referūt ad tres annos quibus dicūt dñm post baptismū p̄dicasse ⁊ diuinitatē suā miraculis declarasse. Dicūt ei eū tribus annis p̄dicasse. et parte quarti āni quantū est a natiuitate vsq; ad passionē. Jdumū officiū referūt ad ß q⁹ angeli leguntur ministrasse dño p⁹ bapm. ⁊ p⁹ ieiunū. ⁊ p⁹ dyaboli temptatōez. Uñ ī officio illo dicit quē adorat angl'oz multitudo.

Quia ergo in ꝓncipio istoꝝ triũ annoꝝ statum post baptismũ. post temptatõem angeli accesserũt ei mĩstrantes. ideo post epĥiaꝫ in dñica que occurrit infra octauas cantatur in introitu. In excelso. Et legitur euãgelium. Cũ factus esset ihesus annoꝝ .xij. Et bñ ꝓgruit. vt illud post duodecimã diẽ natiuitatis ꝓma dñica legaĩ quod ꝓst ãno .xij. ꝓstat esse pactũ. et si necesse fuerit etiam in sequenti dñica repetaĩ. Secundũ officiũ dicunt esse de miraculis. qz in secundo ãno miraculis coꝛuscauit. ꝛ iõ in secũda dñica legitur apla in qua gratiaꝝ dona scribuntur. ꝛ euangelium de initio signoꝝ dñi recitaĩ qõ etiã ea ꝓgruit rõne. qz hoc miraculum secũdo baptismatis ãno legitur esse pactũ. quo qz lutere in spũm terre in celũ. coꝛruptibilis in incoꝛruptibile mutatio figuraĩ. iõ q ois terra adoꝛet in introitu iubilatur. Terciuz officiũ dicit esse de ꝙersione gentiũ ꝛ iudoꝛũ. ꝓut iam dictũ est. qz enĩ in tercio anno sua nos passione redeũt ꝓ quã vtrunqz populũ ab eterna infirmitate curauit. iõ legit euangelium de infirmo et leꝓroso curatis. ꝓpter qõ fit in cantibus verboꝝ gemĩatio. vt in introitu. letata est syon. et. e. f. i. et in gradual. timebunt gentes et reges. ꝛ in alla. exultet terra et letentur insule. ꝛ in offertorio. dextera dñi. Et qz ꝓ vtriusqz ꝓpli curatõez adauctus est numerus angeloꝝ. iõ introitu inuitant ad laudes cũ dicit. adoꝛate. ꝛc. Quia vero nõ sanaĩ putrid⁹ humoꝛ nisi õponaĩ supbie tumoꝛ. iõ dicit in epla vt ad exemplũ christi patientis ꝛ nõ ꝓcutientis. nõ simus malũ ꝓ malo reddentes. Hec q̃dem tria officia nobis insinuant christi bñficia nobis ꝓlata ad letificandũ coꝛda nrã. Vñ cantamus in offertoꝛijs. Jubilate. Jubilãdum enĩ est q nos eduxit de claustris inferni et liberauit de inferno inferioꝛi. Quartũ aũt euangelium in quo agit de doꝛmitõne dñi in nauicula et de excitatõe. ad illaz ꝓ ãni referunt in quo dñs obiit et resurrexit Doꝛmitio nãqz dñi in nauicula est ei⁹ doꝛmitio in cruce et eius excitatio est ei⁹ resurrectio. quã suoꝝ vota citius fieri exegerunt Quintum euangelium ad hoc refertur q ꝓst dñi resurrectõnem sensuz suis aperuit vt scripturas intelligerent. vnde in eo g̃tes refert patri. qui reuelauit ea paruulis ꝛ abscondita sapientibus huius seculi. Hẽs aũt epistole huius tpis ad dilectõem ꝓximꝓtinent que facit vt simus inuicẽ christi mẽbra. Unde dicit in ꝓma epistola. scz que legitur in ꝓma dñica post octauã q donatõnes nobis a deo datas ad edificatõez aliorum exerceam⁹. In hac secũda dicit. ne malum ꝓ malo reddamus. In tercia dicit. vt inuicem diligamus. In quarta dicitur vt viscera misericoꝛdie habeamus. Quod vero dicit in quinta. hoc facit vt ꝓlatus humilit subijciamur exemplo christi qui ꝓntibus subiectus fuit. Item qõ dicitur in ꝓmo euãgelio scz qõ legitur in ꝓma dñica post octauam hoc aquã nobis ꝙuertit in vinũ. qõ in secundo leꝓrã peccati tollit. quod in tercio dñm doꝛmientẽ excitat in nobis. qõ in q̃rto nobis secreta reuelat. Ꝑ̃dotest etiã et alit dici q sicut a die natalis vsqz ad epĥiaꝫ apparuit ex officijs humanitas saluatoꝛis. sic et in his tribus dñicalibus officijs diuinitas manifestaĩ eiusdem Nam in ꝓme dominice euangelio dicitur. Nesciebatis qz ĩ bis que patris mei sunt oꝓtet me esse. In quo dominus manifeste declarat se esse deum illum scz cui milia miliũ seruiunt angeloꝝ. ꝓpter quod in introitu dicitur q eum adoꝛat angeloꝝ multitudo. in gradual collaudant. et ad idem in alleluia et offertoꝛio terram inuitant dicentes. Jubilate deo omnis terra. Sed quia laus saluatoꝛis non bene sonat in labijs peccatoꝝ ideo apostolus in epla ꝓhoꝛtaĩ ꝛ obsecrat vite sanctimoniã. Communio vero consonat euangelio. In secunde vero dominice euangelio dicit q dominus ad nuptias inuitatus aquã ꝙuertit in vinũ. qõ fuit magnum sue diuinitatis indicium. Solus enĩ deus potest naturam mutare et nostrum coꝛruptibile in gloriam reparare ꝓpter qõ omnis terra eum adoꝛet psallat et iubilet. confiteatur et laudet. et angelos ad laudandum inuitat vt aꝓparet in introtu gradual alla. ꝛ offer. Cõmunio vo ꝓsonat euãgelio

In tercie dominice euangelio dicens dñs. volo mundare. benignitatem ꝛ partem sue diuinitatis ostendit. vnde leprosus mūdatus. quasi choraula tam angelus q̄z homines ad dñm adorandum inuitat dicens in introitu. Adorate dñm ꝛ in graduali. Timebunt gentes. in alleluia vero et in offertorio dicens. dextera dñi causaz reddit. Cōmunio psonat euangelio. Ecce q̄z euidenti bis tribus dñicalibus officijs diuinitas apparet. que vt p̄missum est tres sunt. q; trib⁹ annis dñs p̄dicauit. Sunt q̄z nonnulli q̄ totum huius tempis spacium sc̄z a natali vsq; ad purificationē ascribunt ifantie saluatoris. ideoq; non debent in eo vt aiūt fieri p̄memorationes sanctoz. maxime d̄ cruce. ne obiciatur. ne coquas edū in lacte matris Et ppter hoc etam in vigilijs nocturnis de nouo legitur testamento. ppter p̄sentem vitam eiusdem hom̄is christi quā dies isti significant. Magnus quoq; p̄co vel p̄ceptor sancte nouitatis paulus. in legentium manus accedit. qui cum veteri lege nouam p̄ferens gratiā legem sanctoz deprecabat. ꝛ legem fidei cum palma iusticie subleuabat. Et est hoc tps quedam quadragesima christi constans ex duobus pfectis numeris sc̄z ex senario duplicato et. xxviij. Duplicitas senarij duplicem significat pfectiōz sc̄z humanitatem corpis et diuinitatez aie vnitas maioris numeri pfecti diuinitatis vnitatem. Ideo sicut in. xij. diebus. sc̄z q̄ fūt inter natale et apparitionem. iubilatur d̄ apparitione humanitatis. sic in. xxviij. qui sūt ab apparitione vsq; ad purificationē. de apparitione diuinitatis. Hāc quadragesimā cum gaudio celebramus quia christi incarnatio fuit gaudium angeloz et hoim. Isd⁹ quā quadragesimā sequitur ypapanti. i. p̄sentatio domini in templum. per quā excitamur ad p̄sentandū nos deo patri. Quadraginta ergo dies p̄sentem statum demōstrant ecc̄ie vbi per quattuor mūdi ptes satagimus vt decalogum impleamus. id est iuste et pie viuamus in hoc seculo expectātes beatam spem et aduentum gloie magni dei. in qua p̄sentatione apparebit nobis dominus gloriosus. Et ideo bis diebus cātatur versus. quoniam edificauit dñs syon et videbitur in gloria sua. Inde est etiam q̄ sicut p̄missum est circa ypapanti merito cantatur introitus. Adorate quia tunc erit nobis facie ad faciem manifestum choros angeloz dñm adorare.

De dominica quarta post epiphaniam.

Quarta domīca post epiphaniam non habet p̄priū officium. quia non semp sunt quattuor septimane vsq; ad septuagesimam. Habet tamen euangelium p̄priū quod est. Ascendente ihesu in nauiculam. ꝛc ꝛ est matth. viij. c. ꝛ habetur ibi quō dominus mitigauit et sedauit tempestatem maris. ꝛ dixit discipulis suis. Cur timetis modicefidei. quasi diceret Modica fides est causa timoris et tempestatis cordis qui enim habet caritatem nihil timet. et hanc habet q̄ veram fidem habet. et ideo de caritate est epla. Nemini enim quicq̄z debeatis. nisi vt inuicez diligatis ꝛc. que est ad ro. xiij. c. Euāgelium significat q̄ si christus dormit in nobis tempestas oritur. qui enim habet fidez habet deum. Unde aug⁹. Fides in te. ꝛ christus in te. dormit igitur christus in nobis. quando in nobis torpet fides. et tunc oritur tempestas temptationū in cordibus Redit autem tranquillitas. si excitatur fides q̄ excitatur per caritatem. Et ideo in epistola dicitur. Nō occides diliges primū tuum sicut teipsum Fides enim et caritas serenitatem faciunt in mente hominis His tribus sententijs horum euangeliorum reformatur homo omnibus modis. Isd⁹ enim mundatur sicut leprosus. Secundo sedatur tempestas temptationū. Tercō fiunt nuptie in corde ipius. Sed primo ponitur euangelium de nuptijs. quia dignior est ille stat⁹. et sunt ibi tres status in hoib⁹ p̄m augmentum manifestatōis christi

De dominica quinta post epiphaniam

Vangeliuz qui

te dñice post epłiam sumitur ō matł. Cōfitebor tibi pater celi ⁊ terre ⁊c. in quo oñditur quibus deus se manifestat. s. puulis et mansuetis. Uñ dic Et reuelasti ea puulis. Et post. Uenite ad me omnes qui laboratis ⁊c. Et bene ꝓuenit epła ad col. iij. ca. Induite mansuetudinē et pietatem ⁊c. i. induite vos noua veste. vt cum nouo rege noui sitis. Noua enī fecē dominus omnia. Alie vero eccie legūt euāgelium. Simile est regnū celorum. quod est matł. xiij. ca.

De dominica sexta post epiphaniam.

Exta dominica

quia raro ꝓtingit non habet aliquid ppriuz nisi orōnes tantum modo. sed ei a duabus pcedentibus mutuatur.

De dominica septuagesime.

Ost tempus re

nouationis sequitur tps deuiationis. scz tps pnie. quod est septuagesima. Ulsa nanqz via que ducit ibethleem suptorē. p stellā. i. p fidez. penitet bō q deuiauit ab illa. Idreo notandū ē q septuagesima instituta fuit ppter tria Idrimo. pter redemptionē sabbati vel ſm alios quite ferie. in qua sancti patres statuerant ieunari. put iam dicetur. Scō. ppter repsentationem. quoniā repsentat. lxx. annos babilonice captiuitatis. put iam dicetur. Tertō ppter significationē. quoniā p hoc tps significatur deuiatio exilium et tribulatio totius humani generis ab adam vsqz ad finē mundi. qō q̄dem exiliū sub reuolutione septem dierū pagitur. et sub septem milibꝰ ānorum includitur. p septuaginta enī dies. lxx. centenas annorū intelligimꝰ. Siqdez ab initio mōi vsqz ad ascensionē dñi ser milia annoz ꝓputamꝰ. et tūc vero quicqd tpis seqt vsqz ad finē mūdi sub septimo millenario ꝓhendimus. cuius terminū solus deꝰ nouit. qz hoc deus pater in sua posuit potestate. Nec mireris de eo qō dictū est de sex milibus annoz. diuersimode etenī anni ipsi ꝓputantur. Nā ⁊ alij dixerunt q ab origine mundi fuerunt solū quinqz milia et ducenti anni vno minus vsqz ad christi natiuitatem. vel ſm alios vsqz ad passionez. ſm alios vero vsqz ad baptismū eius. Alij dixerunt q ab adam vsqz ad natiuitatem christi ſm carnē cōpleta fuerūt quinqz milia ducenti. xx viij. anni. In bistorijs legitur q ſm septuaginta interptes ab adam vsqz ad. xv. annum imperij iulij cesaris ꝓputant āni quinquies mille ducenti viginti quinqz. sed ſm hebraicam veritatem quattuor milia. Cōputatio tñ sex miliū annoz a methodio potiꝰ mistice q̄z cronice est vera inuenta Christꝰ igitur in sexta mūdi etate nos ab hoc exilio in spe eterne retributōis reddita innocētie stola p baptismū eripuit. ſz ꝓsummato tpe nostri exilij vtraqz stola pfecte decorabit vt iam dicet Sciēdum aūt est q quinqz sunt septuagesime. Idria est septuagesima ānorum. s. iudaice captiuitatis. in qua fuerunt iudei captiui in babilone. lxx. annis. Be q̄ hieremias dicit. Trademini in manu bostili et seruietis nabuchodonosor septuagīta annis. Et ē sic ꝓstruendū. Trademini in manu bostili. s. nabuchodonosor. et seruietis. lxx. annis. Nō enī nabuchodonosor vixit tot annis. Secūda est septuagesima dierumque incipit in hac dñica q̄ cantat circūdederunt et termīatur in sabbato in albis. ſm alios in pascha. vt iam dicet. Tercia est septuagesima pegrinationis nostre. s. totū tps huius vite. quod septem dierū reuolutōne agitur Quarta est septuagesima hebdomadaꝝ. que similiter incipit a circūdederūt sed termīatur in sabbato quo cantatur sitientes. Quinta est septuagesima etatū. s. septem etates. quaꝝ sex sunt morientiū et septima quiescentiū. Haꝝ aūt septuagesimarū due sūt figuratiue. scz septuagesima. etatuz et septuagesima nrē pegrinationis. Tres sunt figurate. s. septuagesima annoꝝ dierꝝ ⁊

bebdomadaꝝ. De vltīs duabus ꝓmo dicē dum est. Nam septuagesima bebdomadarum figurat septuagesimā etatū. vt bebdomada ꝑ etate ponatur. Inde est q̄ in septīa etate aīe fideliū requiescunt. licet quedā ad tps sint in purgatorio. Et idcirco i ꝓncipio septime bebdomade cantatur. Letare bierusalem vbi ponunt tria verba leticie. s. letare. gaudentes et exultetis. q̄ sancti in septīa etate gaudent de visione trinitatis. Et scōz q̄ visum est doctoribus. iuxta septuagesimā bebdomadaꝝ facte sunt ille denomīationes. s. septuagesima. sexagesima. quinq̄gesima et quadragesima Vñ septuagesima dicta est. q̄ septima est ab illa in qua cantat letare bierusalem. sexagesima q̄ sexta ē ab illa. quinquagesima q̄ quinta est ab illa. q̄ dragesima q̄ est quarta Et si forte querat q̄re nō dicitur tricesima que est tercia ab illa Rñdetur q̄ ꝑm varios varie inchoatur abstinentia. Nā regulares incipiunt ieiunare a septuagesima greci a sexagesima. clerici a quinquagesima. tota militia chr̄istiana a quadragesima additis quattuor diebꝰ bebdomade p̄cedentis. Sed videtur potꝰ debere dici septena q̄z septuagesima. q̄ sic dictum est nō sunt nisi septem bebdomade a circūdederunt me. vsq; ad sitientes. Scīdo circo hoc fit vt hec septuagesima aliq̄ modo rñdeat septuagesime iudaice captiuitatis. sicut enim multi ex illis autoritate cyri qui cognominatus est chr̄istus in patriā redierunt. ꝛ in fine omnes. ita et añ finem septuagesime etatū que p̄ septuagesimā bebdomadaꝝ figuratur. multi ad patriam per chr̄istum redeūt. et tandem omnes redibūt Aliunt etiam q̄dam q̄ septuagesima sic dicitur q̄ habz exordiū .lxx. dieꝝ quos ꝓtinet. sexagesima q̄ habet initium sexaginta dierū quos ꝓtinet et sic de quinquagesima ꝛ quadragesima. Nūc dicamus de tribus ꝓmis Nempe septuagesima dieꝝ repsentat septuagesimā annoꝝ. et figurat septuagesimam siue tps nrē pegrinationis. de quo iam dicetur. Visum est aūt magno impatori karolo. q̄ septuagesima sexagesima. quinquagesima et quadragesima non ꝓpter numerū sic denominent. nō ei a septuagesima sūt lxx. dies. sed tantum lxiij. nec a sexagesima vsq; ad pascha sunt sexaginta dies. sed tantum q̄nquaginta tres. sed sic dicta sunt ꝓpt̄ ꝓsequētiam numerandi hoc modo. q̄ enī in lege p̄ceptum erat vt ꝓmicie et decie darentur deo. placuit sanctis patribus soluere decimas diey ꝓstituentes p hmōi decīs quadragesimā. nā. ab officio inuocauit vsq; ad pascha demptis dñicis diebus sūt triginta sex dies qui sunt decima tricentarū sexaginta dieꝝ ex quibus annus ꝓstat. Sup sunt tñ quinq; dies in anno q̄ videntur remanere in decimali de quo dicetur sub q̄rta feria quinquagesime. Et est vocatū tempus illud quadragesima. que habet sex septimanas ꝓut dicetur sub ꝓma dñica q̄dragesime. Theleſphoꝰ vero papa ꝛ greg. volentes q̄ clerici aliquid adijcerēt ad pensum sancte religionis. ꝛ vt plus q̄z layci ieiunarēt adiecerunt septimā septimanā. et vocatus est tps illud q̄nquagesima ꝓpter duas causas sc̄z q̄ q̄inquaginta dies sunt ab esto mihi. vsq; a diem sanctū pasche. et etiā ꝓpter ꝓsequentiam numerandi. Nā pꝰ quadraginta sequitur q̄nq̄ginta. Preterea sicut p sex bebdomadas sex miserico:die opa intelliguntur sic et p septem bebdomadas septē modi significant quibus crimina remittūtur sc̄z p baptismū. p martiriū p elemosinas p indulgentiam. p p̄dicationem. p caritatē ꝛ p penitentiā. Postea vero quia ꝓpus statutum erat p greg. ij. sine iunio:em. q̄ chr̄istiani deberent quinta feria ieiunare. mel chiades papa īstituit q̄ nemo ieiunaret i q̄nta feria sicut nec in ꝓma. vt sicut ꝓma feria solēnis erat ꝓpter dñi resurrectōnem. ita et quinta feria esset ꝓpter eius cenā ꝛ ascensionem. Vñ adhuc die ipa lauti ꝓcuramus. Et idcirco placuit sanctis patribus addere octauā bebdomadā in redemptōem q̄ntarū feriaꝝ. et vocatū est tps illud sexagesima ꝓpter ꝓsequētiam numerandi. Nam sicut q̄nquagesimus numerus quadragesimū. ita sexagesimꝰ q̄nquagesimū comitat. Si enī omnes q̄ntas ferias et ꝓmas. i. dies dominicos subtraxeris ab hoc tpe. tantū qua

draginta dies ieunabiles restant. in quib⁹ nō tantū decimas solues. sed ieunij dominici numer⁹ iplebis. Inno. q3 papa instituit ne sabbato ieiunaretur. eo q dñs in sabbato in sepulcro quieuit in signū nostre future quietis in qua omnis afflictio a nobis excludetur. Idem etiā statuerūt melchiades z silvester pape. ne ppter abstinētiā sexte ferie natura nimis debilitaret. et idcirco addita est nona hebdomada et vocatū est tp⁹ illud septuagesima. similiter pprer ꝓsequētiam numerandi. Nam si subtraxeris ab ℞ tpe omnes p̄mas ferias et quintas z sabbata z diem pasche nō restant tibi nisi triginta sex dies. qui vt dictū est sunt decima dieruz Incipit aūt septuagesima a meroze. z terminatur in leticia. sicut z pnīa quā significat z sicut psalmi penitentiales. Itē ptem habet in tristicia z partē in leticia semiplena. quoniam q̄ cuz pnīa transeunt pcipiunt vitam eternā. vel aīa3 beatitudinē. vel saltē certaz in purgatorio expectationē Itē incipit a dominica z termīat in sabbato. eo q a mansione padisi nrā captiuitas inchoauit. et vsqz ad futurā requiē p̄durabit. Vl'q3 qui p̄ peccatū a dño nostro recessim⁹ p pnīam ad requiē reuertemur. z termīat sabbato in alb̄ Et sic extendit p decē hebdomadas. q3 p decalogū ad leticiā puenit. Rurs⁹ incipita februario. iuxta zachariā. j. ca. qui dicit q̄ in decimo mense sabbaoth. in secundo anno darij factū est ad eū verbū dñi. Sabbaoth quidem nostra ligua vertit in virgā. sonat enī austeritatē z correctōem. q3 in hoc tpe septuagesime de peccatis p q̄ sum⁹ a dyabolo captiuati nos corripe z emēdare dēm⁹. Uex sexagesima in quarta feria i albis. q̄n quagesima in die pasche. quadragesima in cena dñi termīant. nā duo dies q̄ sequunt. z quattuor q̄ sumpti sunt de q̄nquagesima supplēt locū sex diez dñica3 vt sic rñdeam⁹ p modulo nrī ieunij ieunio dñi. qui ieunauit. xl. dieb⁹. Ā septuagesima quip⁹ vsqz ad sabbatū in albis sunt. lxx. dies. z a sexagesima vsqz ad quartā feriā in albis sūt lx. dies. et sic de alijs. Decebat enī vt sic tres fuerūt israelitici ꝓplī de captiuitate reuersiones. p̄ia sub zorobabel. secūda z tercia sub esdra vt iam dicet. sic z nos nrā peccata deflentes. et de peccatis mīam ip̄lorātes. tres faceremus termīationes. s. in sabbato in q̄rta feria. et ī pascha. vt reuertemur ad gloriam triūphantes. et quartā in cena dñi. ppt quattuor euāgelia p̄ que in his iformamur Sūt aūt sex dies inter p̄ncipiū septuagesime et principium sexagesime et sex inter principium sexagesime et quinquagesime z sex inter principiuz quinquagesime z quadragesime. Inter finē vero septuagesime z sexagesime duo. z inter finē sexagesime z q̄nquagesime duo z inter finē q̄nquagesime z quadragesime duo similiter. Et ita habem⁹ a p̄ncipio vnū senariū. z duos senarios. A fine v̄o habem⁹ duo. z duplex binariū Quid hoc figuret alcuinus ostēdit dicēs q vna fuit mors christi scz mors corpis quā p vnuz senariū significamus. Et mors nostra duplex est. scz aīe et corpis quā significam⁹ p duos senarios. christus aūt p vnā suā mortem duplā nrām destruxit. Itez vna fuit resurrectio christi. s. resurrectio corpis quā significat vnus binarius. Et nrā resurrectio dupla est. s. resurrectio aīe a peccato z corpis a corruptione. quā significat duplex binarius. et christus sua simpla resurrectōe duplā nrām muniuit. Septuagesima ergo tēpus iudaice captiuitatis repsentat. Siquidem nabuchodonosor. p̄m iudaicū a hierusalem in babilonē duxit. et. lxx. annis oppibus duris afflictus est. vbi in organis z citharis et alijs instrumētis sicut ꝓsueuerat in hierusalē nō cecinit dicens. Quō cantabimus canticū dñi in terra aliena. Imo vestibus miserie fuit vsus. Finitis v̄o. lx. annis cyrus q̄ z christ⁹ dict⁹ ē regē babilonicū subiugauit p̄p'oqz redeūdi licentiā ꝓcessit Ulī ps iubiesu magno sacerdote cū zorobabel ad patriā rediēs templū hierosolimis cum gaudio reedificauit. ps aūt ī captiuitate remansit vsqz ad ꝑpletōem. lxx. ānoz. q̄b⁹ expletis sub dario z asuero. z q̄daz sub hesdra z q̄dā sub neemia feliciter reuersi sunt. z tūc duplex gaudiū habuerūt Bene misticena buchodonosor ē dyabol⁹. babilonia mun-

dus vel infernus. hierusalē paradisus. ꝓp̄s genus humanū. Nabuchodonosor a hierlm ꝓp̄m captiuauit. ⁊ dyabol⁹ gen⁹ hūanuz a paradiso in hunc mundū vel in infernū deiecit. vbi. lxx. annis illū affecit. vel q; ꝓsens vita septem dieꝝ curriculo voluit. vel q; septē milib⁹ annoꝝ includit. put iam in ꝓncipio dictū est. Populus cātica leticie suspēdit. et genus hūanuz a cāticis exultatōnuz in deū siluit. ꝓlus vestibus miserie vsus fuit. et genus humanū vestimēto maledictōis optū fuit. iuxta illud. Fiat sicut vestimentū q̄ opt̄tur. Populus post. lx. ānos. subiesu rediit. ⁊ genus humanū i sexta etate p iesum vez sacerdotē remeauit. Quidā sub besdra. q̄dāz sub neemia redierūt. Besdra interptat adiutor. neemia ꝓsolator. q; oēs vere fideles finita huius tpis captiuitate. p christū adiutorem ⁊ p spūm sanctū ꝓsolatorē ad patriā sunt rediturī. ⁊ tūc duplicatū gaudiū habebunt in glorificatōne coꝝpis ⁊ aīe. Rursus hec oīa repsentat eccia a septuagesima vsqz ad sabbatū in albis. q; ei ꝓp̄s israel siue genus humanū deiectū fuit in miseriā. idcirco incipit. circūdederūt me gemit⁹ mortis. Itē q; ille siluit a canticis leticie. iō eccia cantica leticie. scz alleluia ⁊ gloria i excelsis deo. ⁊ te deū subticet. Adhuc q; ꝓp̄s poterit vestē virtutū. iō eccia vestibus cultioꝝib⁹ ⁊ solennib⁹ vtpote dalmaticis ⁊ tunicell⁹ ⁊ huiusmodi. q̄ sunt vestes leticie. nō vtitur sed potius lugubꝝib⁹. In cibis q̄z vicz. ieunando tristiciā repsentam⁹. Azacharie. vij. Cū ieunaretis p hos. lxx. ānos. nunq̄d ieunium ieunastis mihi Jōqz primā bebdomadā greci ieunio sanctificant Item q; ille anno sexagesimo p carū qui christ⁹ dictus est reditum in patriā ⁊ liberatōem a seruitute recepit. sic et nos in sexta etate seculi sum⁹ per christū a seruitute dyaboli redempti. nobisqz reddita est innocētie stola p baptismi remissionē. Jōqz in sabbato sancto vnuz alleluia cantam⁹. iam spe quietis eterne et recuperationis patrie gratulantes Et sicut ps populi cuz zorobabel repatriauit. ps vero in captiuitate remānsit. sic et ps fideliū defunctorū cū christo surrexit. ps in expectatōis ꝓsolatione remānsit. Sz ⁊ q; graues fuerūt labores illoꝝ q̄ in hierusalem sunt reuersi. in longitudine vie. ⁊ in apparatu reditus. iō ⁊ nos in p̄senti eccia laboram⁹ ⁊ ingemiscim⁹. et tūc statim post alla cantam⁹ tractū Laudate dñm. q̄ laborē significat. dicit tñ de laude dñi ꝓgratulando ppter resurrectōem. Illi quoqz cū leticia redeūtes in itinere vexabātur. et nos p totā hebdomadā paschalē graduale cum alleluia cantam⁹. p graduale laborem. p alla gaudiū designātes. Deinde illi oēs ꝓpleto anno septuagesimo ad patriam sunt reuersi. ⁊ plenā susceperūt leticiā. ⁊ nos sabbato in albis quo vt p̄missum ē septuagesima terminatur. duplex alla cātam⁹ significātes q; finito exilij nostri tpe captiuitas absoluet. ⁊ stola gemābit. Hoc igit tpe leticie cātica subticent. vt p̄missuz ē. de q̄bus dicit biere. vij. Faciā quiescere vocē gaudij ⁊ leticie. vocē sponsi et spōse. Siq̄dem spōsus a nobis abijt. Cū igit statū eccie nondū redempte recolim⁹. ⁊ nostrū incolatū plangim⁹. merito alleluia deponim⁹. q̄ spēaliter illā gliam significat de qua dicitur in psalmo. Exurge gloria mea. exurge psalterium cū cithara. exurgā diluculo. Hēpe glia patris ē filius. qui cithara nostre humilitatis assumpsit. quā in passione fractā p resurrectionē in psalteriū reformauit. Hō dicunt etiam alia cantica leticie. tū q; hoc tpe repsētatur eccie status. nondū p christū redempte. ⁊ hec cantica sunt ad christū spēaliter pti nentia. tū q; in ipso tpe nos peccatores repsentamus. ⁊ in ore peccatoris nō bene resonant p̄conia saluatoris. Verūtamē cāticū triū pueroꝝ et gloria patri. ꝛc. nō subticetur q; nunq̄z fuit aliquod tps in quo nō fuerit aliqui trinitatis cultores Leo papa dicit. q; ideo himnos illos scz alla ⁊ gloria i excelsis quos angeli cantauerūt in septuagesima i termittim⁹. q; peccato veteris hois. a ꝓpe tu angelice iubilationis expulsi in hui⁹ misere vite babilone sup flumina ei⁹ sedem⁹ ⁊ flemus dū recordamur illius syon in q̄ deū decet himn⁹. Hl septuagesima ergo q̄n protoplastus lapsus est. recitare alleluia ⁊ gloria in excelsis in eccia. ix. hebdomadibus. s.

vsqz in pascha intermittim⁹. vbi christ⁹ re surgens a mortuis tristiciam nostrā vertit in gaudiū. ⁊ alleluia nobis reddit. De hoc etiā dictū est in phemio huius ptis. Que cātica leticie dicā tur in festis que occurūt in septuagesima. dicet in phemio. vij. ptis. Incipit ergo septuagesima a merore. et in gaudio terminat. vt pmissum est. Et no ta. q in sabbato pcedenti sepe ⁊ fere pomia cantuū officia alleluia iteratur. p eo q illō diligimus ⁊ in thesauro cordis recōdim⁹. sicut amicū iter lōgin quū pfectuz sepe am plectimur ⁊ ei⁹ os facie ⁊ cetera osculamur ℜ Rursus iō alla in sabbato ad vespas gemi natur seu multiplicat. quomā in lapsu ade qui erat in magna quiete gaudiū pdidim⁹ sed animabus in requie recupamus. ⁊ cor poribus in resurrectione deniqz geminabi mus. Quidā aūt in ipso sabbato dimittūt alleluia ad sextam. q̄dam ad nonā. q̄dā ad vespas. q̄dam vero ad nocturnos b⁹ dñice ⁊ quidā ad pmā dñice diei. que varietas p uenit ex diuersitate inceptōis diei. de qua i phemio. vij. ptis dicetur. ℜ Recti⁹ tñ dimitti tur in vespis. q⁹ tunc dies incipit q̄ ad diui na officia. q⁹ nox pcessit. dies aūt appropinq uit. et hoc etiā statuit alexander papa. ij. vt ei⁹ gemiatio ad finē pcedētis ptis pnie quā laus seqtur angelica referatur. ⁊ eius depo sitio luctui sequētis ptis assigneť. Unde et que dā eccie deponūt alla cū gaudio mag no. alie cum gemitu et suspirio Illi repsen tant futurā reparationē. isti de paradiso eie ctionē. Cetez q⁹ hoc ptus merois est. nō dicuntur cātica angelox. sed hoim. Uñ p depositio alla dicit eccia in pncipijs horax Laus tibi dñe rex eterne glorie. nō q eā pol leat. alleluia enī est vox angelica. ista huma na. Illa hebraica. ⁊ iō dignior. ista latina. et ideo minus digna. In antipbonis ⁊ rīsorijs dicunt quidā ineternū. In missa vo p alleluia dicimus tractū. ℜ Nec fit pmutatio i hebraicā linguā que sicut biero. ait super esaiam. greco sermone opulentior est. nec i greca que latina ditior est. Sed in latina al leluia pmutatur que oībus pauperior est. ad significandū pauptatē pnīs vite. Et nota q a. lxx. vsqz ad pascha p dñicas noctes duo psalmi cantantur ad laudes. s. ℜ Mi sere re mei. ⁊c. qui ē psalmus penitētialis. i lo cum psalmi. Dñs regnauit. qui ē psalmus leticie. et ad pfectōem informat. Et psalm⁹ Confitemini. in locū psalmi. Jubilate. et ℞ ideo. q⁹ p pnīam venitur ad laudis pfessio nem. ⁊ p timorē ad spem Quisqz enī in pe grinatione quā septuagesima significat po situs timori et spei est subditus. ℜ Psalmus enī miserere. timorē quē oportz fragiles pec catores in pñti pegrinatiōe de vindicta dei habere designat. informans eos vt peccata sua plāgant. Quia vero post dolorē cordis et pfessionē reatus. fiducia accedendi ad do minū habenda est. ideo deū laudantes dici mus ad alterutrū psalmū. Confitemī. ℜ Rur sus psalmus. Cōfitemini dicit hoc tpe ad laudes. ad notandū pueros debere instrui vt in ramis palmax sciant laudes dño decā tare. quomā hic psalm⁹ ppue ad illum diē ptinet maxime. ppter illū versū. ℣ dñe sal uum me fac. o dñe. ⁊c. Uel ideo vt post mor tem ⁊ pfessionē psequamur peccatox remis sionē. Dictus vero psalmus. dñs regnauit et etiā psalmus deus deus meus respice ⁊ sequentes hoc tempore dicuntur ad pmaz ne aliquid de psalterio ptermittatur qui to tum saltem in septimana dicatur. qđ totuz in eccia pmitua in die legi solebat. Cete rū q⁹ vt pmissum est p septuagesimā totuz vite nostre spaciū accipim⁹ merito officia dñicax que sunt a. lxx. vsqz ad pascha variā tur. per qđ notātur ordines vite nostre. seu cuiuslibet aie fidelis postq̄z peccauit. ℜ Der pmū enī. scz circūdederūt me. habemus ali quē peccata pfitentem. ℜ Der scōm scz exur ge. habem⁹ eundem penitentē. ℜ Der terciū scz esto michi. ipm orantē et dñm adiutorē sibi inuocantē. ℜ Der quartū scz inuocauit me. cognoscim⁹ dñm illū audientē sibi ad iutorē esse. iuxta illō. Te oāte dicā. ecce assū ℜ Der quintū scz reminiscere habemus illuz vel credentem vel sperantem. ℜ Der sextū scz oculi mei. intelligimus eū bone opationis pmissionem facientē. ℜ Der septimū scz leta re hierusalē. vbi de hoc dicetur. accipimus

eum ꝺ hac ꝓmissione exultantem. et q etiaꝫ requies sit multis data in hac vita. Ps. Der octauũ scz iudicã me deus. videmus eum a deo ꝓfirmatũ in virtutibus et bonis opib⁹ qꝺ iam ꝓfidenter vult et postulat iudicari ī ꝓsũmatione eterna. Ps. Der nonũ scz dñe ne longe. intelligimus q iam sit collocatus in ordine angelor. Orat enim ibi habere pseuerantiã. ⁊ q istud totũ valeat adipisci. subiungit cãm. scz ꝓresurrectionẽ qꝺ habeꝫ per decimũ officiũ. scz resurrexi. De hoc etiã sub dñica quadragesime dicetur.

De officio septuagesime.

Hinc de officio ꝑsentis dñice aliqua dicamus. Sane vt ꝓmissum est. filij isrl̃ ꝑ uierunt. lxx. annis regi babilonis. et postea liberati redierũt in hierusalẽ. Similit̃ oportet nos seruire ipi tota vita ista. vel ꝑ culpã et penã. vel ad minus ꝑ penã. ꝓpter qꝺ dolens eccia agit pniam tanꝫ posita in captiuitate babilonie. i. huius mundi. vt qñqz liberet̃ ⁊ pueniat ad hierusalẽ celestẽ. ⁊ ꝓpt̃ hꝫ facit septuagesimã. ⁊ nõ incipit legere quiqz libros moysi. q ista vtilitas pnie ꝑ grad⁹ distinguitur in illis. Primus enī liber. s. genes. instruit nos in initialib⁹ pnie. in fide. s. et timore. que sunt esse pnie. q ꝑ ea ꝓcipit pnia. In fide aũt nos instruit. sicut ⁊ in symbolo. Qꝺ enī ibi dicit visibiliũ et inuisibiliũ dicitur hic. In ꝓncipio creauit deus celũ et terrã. scz celũ empireũ ⁊ ea que in eo sunt. q sunt inuisibilia. ⁊ terrã. i. oĩa ista visibilia Et sicut ibi exꝓmit̃ ꝑsona patris et filij. sic et hꝫ ī ꝓncipio. i. in filio creauit deus scz pater celũ ⁊ terrã ⁊ postea exꝓmitur ꝑsona spũssancti cũ dicitur. et spũs dñi ferebat̃ sup aquas. i. spũssanctus qui creauit et regit omnia. Instruit etiã nos in fide incarnationis. ⁊ passionis vt credamus chr̃istũ inquãtũ hoĩez passum fuisse. nõ inquantũ deũ. Et hꝫ ꝑ ysaac. qui nõ fuit ĩmolatus. sed aries. Iterũ instruit nos vt credam⁹ chr̃istũ datum esse ex grata nõ ex meritis sicut fuit ysaac. Instruit etiã nos in fide resurrectõis et ascensionis ⁊ spũssancti missionis ꝑ ioseph. qui post vẽ ditionem sublimatus est in egypto. distribuens triticũ ꝑ totũ egyptũ. sic chr̃ist⁹ post venditionem sublimatus mundo distribuit triticũ verbi dei per ꝓdicatores suos ꝑ totũ mundũ. cuius cã fuit resurrectio. ascẽsio. ⁊ spũssancti missio. Incutit etiã timorez ꝑ adam. ne nos ꝑ viciũ gule siue ꝑ inobedientiam eiꝯ de paradiso spũali sicut ille de paradiso terrestri. Et ꝑ chayn nos instruit. vt caueamus ab homicidio. Et ꝑ ciuitates penitus destructas. vt caueamus a vicio sodomor. ⁊ ab omni vicio ꝑ diluuiũ. ⁊ ꝑ esau a vicõ gule ꝑ esau. qui ꝓpter esum lenticule rufe repbatus est. Ps. Dreterea q in. lxx recolimus miseriam nr̃am. quã ꝓpter peccata parentũ nostror incurrim⁹. ideo liber geneseos legimus. vbi agitur de expulsione ꝓmor parentũ de paradiso. ⁊ de alijs. de q etiam cantamus r̃sorius. In sudore vultꝰ tui. ⁊ illud. Ecce adã. ⁊c. Ad maiorẽ tamen miseriã designandũ ꝑus legimus et cantamus de dignitate homis. scz q est factus ad imaginẽ et similitudinẽ dei. q in paradiso etiam collocatus est. q socia ei facta ẽ. et q nec mori nec aliquã penã pati posset. nisi ex culpa sua ꝓueniret. Officium aũt misse est. Circũdederũt me ⁊c. vbi ꝓfitetur eccia se eẽ in pena ⁊ laboribus inflictis. ꝓpter peccatum. que sunt fames. sitis. calor. frigus. lassitudo. egritudo. ⁊ mors ipa ꝑ prauã ꝓscias ⁊ amaritudo. fetor. ⁊ tenebre. quales sũt dolores inferni. Sed ne iste luctus generet in nobis accidiã siue tristiciã. que mortẽ operatur. ponit in versu ꝓsolationẽ. Diligam te dñe virtus mea. ⁊c. vt sic possit dicere. Fuerunt mihi lacrime mee panes. ⁊c. Et aduerte. q hec verba. Circũdederũt me. ⁊c. Sunt etiam vox eccie ꝓmittue plorãtis in abel ꝑ thomartire ꝑcentore. cuius sanguis de terra clamauit ad dñm. que aperuit os suum et suscepit eum de manu chayn fratris eius Unde statio est ad sanctũ laurentiũ. cuius mors ꝑciosa nouo ⁊ inaudito genere passionis clamauit in celum. et audita est in vniuersum mundum Unde ⁊ eccia romana ꝑ ceteris est autentica martirib⁹. Ne autem eccia desperet ꝓponit ei in euãgelio triplex

salubre remediū. et in epla triplex pmium. Remediū est vt si vult ab illis plene libera ri in vinea aīe sue laboret abscindendo vi cia et peccata. postea in stadio vite psentis currat p pnīe opera. deinde viriliter in ago ne pugnet ptra oīa dyaboli temptamenta. quod si fecerit triplex remediū habebit. q laboranti dabitur denarius. Currenti pra uium. et pugnāti corona. Nec q nō libenē homo suscipit onus pnīe nisi videat pmiū ideo ostendit pmiū in epla prima ad cor. ix Nescitis q hi qui in stadio currūt. omnes quidem currunt. sed vnus accipit brauiū. Est enī brauiū pmiū currentiū p quod sig nificatur beatitudo eterna. que est pmium currentiū in regnū eternū. quod ostēditur vt libentius agant hoīes penitentiā. et vt ma gis fleant peccata sua. Unde ps. Sup flu mina babilonis illic sedimus. ꝛc. Et sicut in cursu exterior remouentur que impediūt cur sum. sicut dicit apls se facere cū dicit. casti go corpus meum. ⁊ in seruitutē redigo. ꝛc. q si dicat. leuigo me. i. leuē facio ad hoc vt pos sim currere. sic facit eccīa. macerat enī carnē suam vt remotis omnibus nociuis ad bra uiū vite eterne melius currere possit. Et bñ respondet ei responsorium. adiutor in opor tunitatibus et tribulatōe. Tribulatio enim oportuna ⁊ vtilis est homi. quoniā facit nos recordari eternor gaudior. Hec sequitur alleluia. q subticet eccīa cantica leticie vt pmissum est. Post rnsorium sequitur tra ctus a trabendo dictus. et suauis auribus scz. De profundis clamaui. ꝛc. ad notandū q in gemitibus et suspirijs trabit eccīa vitā suam de pfundis peccati vel pene. Sed ad psolationē interponūtur verba misericor die cū dicit Quia apud te ppiciatio est. Sz q nullo modo vult eccīa q filij sui cadant i accidiam. ideo post tractū sequitur euāgeli um de denario diurno. i. ō beatitudine eter na quā ostendit filijs suis. vt hilariter faci ant pnīam. Simile est regnū celor homini patrifamilias qui exijt primo mane. ꝛc. ma thei. xx. c. Homo est vinea dei et eccīa quaz quilibet debet colere p posse suo. in alijs p pdicationem. ⁊ in se p bonā opationē. et si bene coluerit habebit vitā eternā. que dicit denarius. In denario est ymago et supscri ptio. et nos habebimus ymaginē dei ⁊ aptā supscriptionem. q rerim⁹ ⁊ dicemur dij ⁊ fi lij dei. Unde ps. Ego dixi dij estis ⁊ fi. e. oēs Sequitur offertorium. Bonū est cōfiteri dño. ꝛc. in quo monemur laudare deū i tri bulatione q ō possum⁹ facere viso denario diurno. Ad quē videndum petit eccīa illū minari dicens in postcōmunione. Illumi na faciem tuā ꝛc. Idest etiā et aliter dici se cundum ymno. iij. in sermone huius diei. Le gitur eī q occupatio magna creata est om nibus hominibus ⁊ iugum graue sup filios ade a die exitus de ventre matris eor vsqz in diem sepulture in matrē omnū. Siqui dem mater omnū hoīm terra est. ⁊ eadem oīm ē sepultura. propter q ō ille dicebat. Nu dus egressus sum de vtero matris mee. et nudus reuertar illuc. In pmissis aūt verbis circa statum būane pditionis tria conside randa sunt. videlicet. ingressus. pgressus. ⁊ egressus. De progressu pmittitur. occupa tio magna cre. est. o. b. et iugū. ꝛc. De ingres su subiūgitur. a die exitus de ventre matris eor. De egressu pcludit. vsqz in diē sepultu re in m. o. Sane i nquolibet statu graue iu gum sup filios ade imponitur. graue qui dem in ingressu. grauiꝰ in pgressu. grauissi mū in egressu. Ūñ merito ppheta flebat di cens. Quare de vulua matris egressus suz vt videaz laborē et dolorē et psumarentur i confusione dies mei. Formatus est enī ho mo de terra conceptus in culpa. natus ad penam. Uere ita qz occupatio magna crea ta est. o. b. ⁊ iugū graue. s. f. a. Et beati q occu pantur in bonis. miseri qui in malis. beati quoqz qui iugū christi portant. miseri qui iugū dyaboli. Hanc humane conditionis miseriam pspiciens eccīa gemit dicens in introitu. Circūdederunt me ge. ꝛc. In quib⁹ verbis ppheta recolit lapsum humanum. Ne vero pre nimio dolore desperet. ideo sta tim pmemorat misericordiam creatoris in graduali. Adiutor ꝛc. Occupationem autē honestam et vtilem dñs indicit in euange lio operarios conducens vt reddat illis mer

cedē Inhoneſtam vo ꝛ inutilē docet aplus
ī epla euitare Neſciatis inqt q̄ hi q̄ iſta. cur.
o. q. cur. ſz vn⁹ accipit brauiuz. ſic currite vt
com. ⁊c. Et ſeq̄t. Ego ār ſic curro ñ q̄ſi in ince⁊
tum. ⁊c. In tractu vo Be. pſū dis. ⁊c. ppheta
inē iugū ꝛ iugū diſtinguit. Dicēs ei. Si in
q̄tates. ⁊c. innuit iugū dyaboli. de quo per
ppha⁊ oz. Cōputruit iugu⁊ a facie dei. Uñ
mox ſubdit. Quia apō te ppiatō ē. ⁊c. ecce
iugū chriſti ſuaue de q̄ vitas inqt. Jugū ei
meū ſuaue ē ꝛ onus meū leue. Jn ſūma
ār officiū miſſe ꝓtinet afflictōnez i introitu
teiuniū i oꝛōe. bellū i epla. auxiliū i gradua
li. i euāgelio in vineā inducimur. vbi ꝓpati
mur ꝛ cōregnabim⁹

De ſexageſima

Oſt ſeptuageſiaz

ſeq̄t ſexageſima. Sic ār eccl̄ia cele
brat ſeptuageſimā in miſterio. q⁊
quēadmodū filij iſrl̄ p fletū exiuerūt et libe
rati ſūt p⁹ ſeptuagīta ānos de ſuitute babi
lonica. ſic ⁊ ipa eccl̄ia de ſuitute dyaboli. cui
oꝛtet mō ſuire. liberata ē ſaltē p pniaz fa
ctaz i ſeptenario h⁹ vite. Sic et ī miſterio ce
lebrat ſexageſimā. licz ei iſtituta fuerit in re
dēptōez q̄ntaz feriaz. put dictū ē ſb. lxx. fuit
tñ et iſtituta ꝓpt̄ ſignificatōz. q̄nā ſignificat tē
puſ viduitatis eccl̄ie ⁊ illi⁹ meroꝛē ꝓpt̄ abſē
tiā ſponſi q̄ pcōꝛb⁹ abeſt p grām. ⁊ viato⁊
rib⁹ p hūanitatis pūtiam. Licet ei chriſtus
nob ſit p̄ſens ſm diuinitatē. iuxta illud. et ero
vobiſcū vſq⁊ ad ꝓſūmatōem ſcl̄i. tñ ſm q̄d
eſt hō. in celo ē ſedēs ad dextraz pr̄is. Nēpe
fructus ſexageſim⁹ viduis debet Jn ꝓſo
latōnem ār illius abſentie ſponſi. q̄ ad celū
raptus ē dant ecclie due ale. ſcz ſex operum
miſcōie exercitatio. ⁊ decalogi ꝑpletio. Unō
ſexageſima ſonat ſexies decē. vt p ſex. ſex opa
miſcōie. p decē decalog⁹ intelligat. Sexage
ſima ei ex ſenario ⁊ denario ꝓſtat. vt ſic dñs
poſt opa ſex dieꝛ benedixit dei ſeptime. ſic
poſt ꝑfectiōem opeꝛ decalogi puenemus
ad būtudinē eīnā. ⁊ diceī nob Uenite bñdi
cti. ⁊c. Et ideo in. lx. legit euāgelū. Cū turba
plurima. luce. viij. ca. de ſemīe vbi dei. vt ho
mines ſeminēt opa miſcōie ad habendam
illā bñdictōnem. Et q⁊ ſemen in plurib⁹ ſuf
focat. iō clamat alta voce in introitu. Exur
ge q̄re obdoꝛmis dñe. ⁊c. In tertia vo dñica
ſcz q̄nquageſime oñdit p quē velit liberari
ſcz p deum. Uñ in introitu dicit. Eſto mihi
in deū ptectoꝛē. Et q⁊ dñs ppe eſt omīb⁹ in
uocantibus eum. ſequit liberatio i ſequēti
dñica. Uñ dicit in introitu. Jnuocauit me
⁊ ego exaudiam eū. Impoſſibile eſt ei quin
ille libereī. q̄ aperit p ꝓfeſſionem pctā ſua. q̄
ſunt doloꝛes ducentes ad infernum. ⁊ dolz
doloꝛe ſatiſfactoꝛio. et petit a dño liberari.
Quia vo peccata hoīem a deo ſepant. iō
dubitando dicit. Exurge. Jtez dicit ter exur
ge in hodierno introitu ꝓpter triplices fili⁊
os. Iſdemo ei clamat p filijs q̄ temptantur
p aduerſa. ſed nō ſuccūbunt vt paulus. ꝓpt̄
q̄s dicit p̄mo. exurge quare obdoꝛmis. ad ē
obdoꝛmire videris. nō exaudiendo vl̄ libe
rando. ⁊ hoc facit dñs vt pbent ⁊ examinēt
in igne tribulatōnis. puꝛioꝛes enī exierunt
tres pueri de foꝛnace regis babilonis q̄z in
trauerūt Uñ nō doꝛmit ſicut babeī biere. j.
Uigilantem virgā ego video. Et dicit dñs
ſtatim. Bene vides. q⁊ vigilabo ego ſuper
gregem meū ⁊ ſup filios meos. p̄s. Ecce nō
doꝛmitabit neq⁊ doꝛmiet q̄ cuſtodit iſrael.
Et q̄ntuz ad iſtos dicit poſtea obliuiſceris
tribulatōnis noſtre. q⁊ ſingula ſingulis de
bent reddi. Secundi filij ſūt q̄ in pugna ca
dunt. ⁊ ꝓpter iſtos dicit eccl̄ia. Exurge ne
repellas in finem quare faciem tuā auertiſ
. Q. d. Oſtende faciez tuam ⁊ reuertent ad
te. Tertij filij ſunt q̄ p blanda temptant. nec
ſuccūbunt. ſed q⁊ aduerſa non tolerāt pericu
lum eſt ne ſpera eos frangant. ⁊ ꝓpter
hoc dicunt. Exurge dñe adiuua nos. Iſdem o
pter omnes ſequit. Et libera nos. Be ꝑ eīā
in dñica ſequenti diceī Epla vo. Libēter
ſuffertiſ. p̄ma ad coꝛ. xj. c. hortat nos vt que
ramus dñm ⁊ deſpiciamus ⁊ ſuſtineamuſ
leſoꝛes. ⁊ tanq̄z hoc cognoſcentes. dicimus
reſponſoꝛium. Sciant gentes quoniaz. ⁊c.
Tractus oſtendit terram commotam cō

scientia peccatorum. In euangelio ergo semen iacimus. quoniam in .lxx. in vineaz inducti sumus. Est ãt euangeliũ. Exijt qui seminat. ꝛc. ℟ fuit beatus paul⁹. qui seminauit semen. i. verbum dei. Et ꝓpt̃ ℟ fit hodie statio apud sanctũ paulũ. Et inde est q̃ in fine collecte h⁹ diei dr. Doctorus gentium. ꝛc. Sepe enĩ ꝑm statões officia ordinantur. vt hodie. Quia enĩ statio est ad sctũm paulũ. ideo de eo fit mentio in collecta. Et eodẽ modo in q̃nta feria ante letare hierusalez. et in sabbato ibi sequenti. vt ibi dicetur.

Protenditur aũt .lx. vsqz ad quartã feriã post paschа. in qua cantatur. Uenite bñdicti filij ꝑ̃s mei. q̃ illi qui in opibus misericordie se exercent audient illud. Uenite benedicti. ꝛc. vt ipe testat̃. ꝛ tunc sponse tamua aperiet̃. ꝛ sponsi amplexu fruet̃. Uñ in ep̃la ãmonetur vt ad instar pauli tribulatiõem de absentia sponsi patienter expectet. i. euãgelio vt seminatõni bonoz opeꝝ semp insistat. ꝛ que q̃i desperans clamauerat Circũdederũt me. ꝛc. nũc ad se rediens petit ĩ officio in tribulatõibus adiuuari. ꝛ ab ipis eripi dicens. Exurge. ꝛc.

De quinquagesima.

Equitur de quĩ quagesima. In ꝑmis aũt notãdum. q̃ multiplex est q̃nquagesima scz dieꝝ. annoꝝ. psalmoꝝ. psonarum. ꝛ denarioꝝ. Quinquagesima dieꝝ triplex est. Una a dñica ista vsqz ad diem paschе. Alia a paschа vsqz ad pente. de qua dicit ĩ ꝓcilio aurelian̄. vt ante paschе solennitatez non q̃nquagesima. sup̃plendũ est. quia illa fuat̃ post paschа. sed quadragesima teneat̃ Tertia ab octaua paschе. i. a sabbõ ĩ albis vsqz ad sabbatum post pente. Prima est penitentie afflictõis ꝛ abstinentie. tũc eĩ homines abstinent a carnibus ꝛ continent a luxurijs. Scda est leticie ꝛ exultatõnis Tertia figure siue glorie ꝛ glorificatõnis. Figurat enim octauam etatem vbi vtraqz stola scz aĩe ꝛ corporis induemur. ꝛ inde ẽ q̃ duo alleluia in illa quinquagesima cantamus.

Quinq̃gesima quoqz psalmoꝝ triplex est. ꝛ tres status chr̃istiane religionis significat. ꝑmus est penitentie. scd̃us iusticie. tertius laudis vite eterne. ideoqz ꝑma termiatur in psalmo. Miserere mei deus. Scda in psalmo Misericordiam ꝛ iudicium Tertia ĩ Omis spũs laudat dñm. quod est in fine psalmi. Laudate dñm de celis. Ue tres quĩ quagesime significant dies diluuij Tot enĩ diebus fuit aqua sup̃ faciem terre scz centũ quinquaginta Ideo ergo tres quinquagesimas psalmoꝝ cantam⁹. vt ds a tali diluuio ꝛ ab omni periculo nos defẽdat. In quinquagesima vo annoꝝ erat annus iubileus. qui quinquagesimus erat. tanta eĩ erat septenarij celebritas. q̃ septima dies celebrabatur. scz sabbatuz. ꝛ septima septimana vt pente. ꝛ septim⁹ mensis vt september ꝛ septenarius annus vt iubileus. in q̃ oẽs serui liberabantur. Si vero aliquis esset q̃ nollet liberari. sed remanere in seruitute dñi sui. ducebatur ad postes tabernaculi vel tẽpli. ꝛ perforabatur eius auris cum subula. quod erat signuz seruitij. nec deinceps manumittebatur etiam si vellet. Item omnia q̃ tellus ex grauis ex eo anno ꝓcreabat omnibus erant cõmunia. non enĩ colebatur illo anno. Omnia etiam debita illo anno remittebantur. ꝛ possessiões alienate restituebantur. put sub pente. dicetur. Uñ iubile⁹ remittens vel inuitans interpretatur. Per quaz recte pn̄a figuratur. ꝑ quam vera libertas tribuitur ꝛ a dyaboli seruitute liberamur. ꝑ eam etiaz peccatoꝝ debita remittuntur. ꝛ hereditas eterna atqz celestes mãsiones restituũtur. Quinquagesima ergo penitentie tempus ꝛ remissionis signi ficat. Inde est q̃ hoc tpe psalmus. Miserere mei deus. qui est quinquagesimus. ꝛ est psalmus penitentie ꝛ remissionis frequentatur ꝛ legitur ꝛ cantatur de diluuio. Maz sicut per diluuium mundus purgatus est a malis hominibus. ita per per penitentiam purgatur microcosmus. i. minoꝝ mundus scilicet homo a vicijs et criminibus.

Rursus quinquaginta dies in penitentia ducimus. vt in quinquaginta sequentibus diebus scz a pascha vsqz ad pente. qs̄ leticia sumus acturi nō excedamus quin i die pēte. spūssancti grāz suscipe mereamur. Finitur enī quinquagesima in die pasche. qz penitentia ad nouitatem vite resurgere facit. De quinquagesima psonarum sermo habetur in geñ. Abraā quesiuit a dño si. lxx. boni essent in populo nūquid pceret eis. ymo dixit dñs postea de sexaginta z quinquaginta. et sic vsqz ad decem. De quinquagesima denariorum habetur sermo in euangelio. vbi agitur de duobus debitoribus. quoz vnus tenebatur centū denarios et alius quinquaginta. sed de ea nil ad pz̄sens. Dicitur autem quinquagesima q̄ si quinquies decē. significans tempꝰ remissionis vt dictum est. Quinquagenariꝰ eī numerus consistit ex quinario et denario ī se multiplicatis. Nam qui opera quinqz sensuū coz̄pis p decem legis mandata moderatꝰ fuerit. secure dicere poterit. qō in vltimo die quinquagesime scz in pascha cantatur. scz. Resurrexi z adhuc tecū sum. ꝛc

Et nota q̄ thelesphorus et greḡ. papa statuerūt vt clerici incipiant a quinquagesima ieiunare. Institutа est quinquagesima primo ppter supplētionem. vt vicz supplerētur dies dñici qui de ieiunio quadragesime subtrahuntur. et sic. xl. diebus ieiunaret. prout sub septuagesima est dictum. Scō ppter significationez qz significat tps remissionis vt p̄missum est. Tercio ppter rep̄sentatōez qz nō solū tempus remissionis significat verum etiā statū beatitudis rep̄sentat. Nā in quīquagesimo ānо serui efficiebātur liberi vt p̄missum est. et quīquagesimo die a die agni immolati lex data est. z ī quīquagesimo die a pascha datus ē spūssanctꝰ. z iō hic numerus statū beatitudinis rep̄sentat. vbi erit adeptio libertatis z ꝓgnitio veritatis z pfectio caritatis. Matutinale huiꝰ diei officiū est de diluuio. vt eccīa incutiat timorem filijs suis. ne peccēt p luxuriam. sicut in missa post cōmunione. ne peccēt p gulam. Et qz hec duo vicia maxīe dñant in illo tpe ideo agit de diluuio. p quod penitentia designatur. vt p̄missum ē. Sz ne timoz nimis desperare faciat. dicit rñsoz. Ponā arcum meū in nubibus celi in signū federis. quod exponit allegoz̄ice de christo vel de q̄ libet sancto secundū suū modum. Arcꝰ enī ille quātomagis ad celum eleuat tantomagis ad terrā dep̄mitur. ita sanctus bō quātomagis eleuatus est ad celestia tantomagis se humiliat. iuxta illud. Quanto maioz es. humilia te in omnibus. Item arcꝰ iste ē signum federis. similiter et christus. Unde in psalmo. Respice in faciē christi tui. Et sācti etiam sunt federis signū. quia p̄ntiam dei tenere. sicut fecit moyses. Item arcꝰ ip̄e portentū est. ita et sancti. quia si dñs ita suos affligi p̄mittit. quid erit de malis. Unō legitur in eccīastico. Vidit arcū. i. sanctum et bñdixit qui fecit illum. Notandū aūt est q̄ p̄mo cantantur quedam responsoria de diluuio. secundo q̄dam de obedientia abrae. postremo de ceco illuminato ad notādum q̄ qui p pn̄iam peccata sua diluerit. et mandatis dñicis vt abraam obedierit a domino plene illuminari merebitur. Oro in officio misse eccīa rogat deū z īuocat p filijs suis afflictis dicens in introitu. Esto mihi in deū ptectoz̄ē. Postea vo p lapsis. z dicit. Et in domū refugij. ꝛc. et cām subdit. s. p fidē cū dic̄. Quoniā firmamentū meū. ꝛc Tercio p tēptatis ī p̄speritate existētibus. cū dicit. Et ppt nomē tuū dux mihi eris et enutries me. De boc etiā in p̄cedenti dñica dictū ē. Sequit versꝰ de spe. q. d. qz merito spei dabis mihi ß. Inte dñe speraui. Oro p afflictis ē. s. Exaudi dñe preces nr̄as q̄sumꝰ et exaudi dñe ꝛc. Epla ē de caritate. p̄ma ad coz̄inth. xiij. c. Si linguis hominū loquar quasi. d. omēs virtutes eo modo quo haberi p̄nt sine caritate nihil valent ad vitam eternam. Et ponit ibi. xv. gradus ex quibus peruenitur ad templum celeste. Primus gradus est. caritas patiens est. Secundus benigna ē. Tercius non emulatur. ꝛc. Deinde sequitur cōmendatio caritatis. Caritas nunq̄z excidit Quoniā aūt non p̄t homo habere caritatem nisi fiant mirabilia. maius est de impio

facere pium q3 creare celum et terrā. ideo sequitur respōsoriū. Tu es deus qui facis mirabilia. Versus est. Liberasti in brachio tuo id est christo p fidem christi. Et sequit tract9 Jubilate. Cuius verba videntur esse contra illud quod p tractū significatur. scz dolores p quos eccīa trahit vitā miseram. Sed dic q iubilatio seu exultatio non est cōtrariuz tractui. quoniā homo beatus in ipsis miserijs exultat. et etiā q̄n homo liberatus est ī ipsis miserijs gaudet. Unde in actibus apostoloz. Ibant apli gaudentes ꝛc. Et illud salomonis. Cor quod nouit amaritudinem aīe sue. in gaudio eius nō miscebitur extraneus. i. dyabolus. hoc est sup omne gaudium. Euāgeliū est de fide passionis ⁊ resurrectionis. Ecce ascendimus hierosolimā. ꝛc luce. xviij. ca. Et q2 p fidem ceci illuminant. ideo statim sequitur ceci illuminatio. q̄ valde sapienter petijt dicens. Bñe vt videam q2 visio erit tota merces. Offertoriū similit est de fide. Benedictus es dñe. ꝛc. Et aduerte. q2 in euangelio cecus petitionem geminat dicens bis. Fili dauid miserere mei. ⁊ in offertorio similiter eccīa gratias de illuminatione vtriusq3 populi duplicat dicēs bis Benedictus es dñe. Et in alijs etiā verbis magis ac magis dupliciter illuminari postulat dicens etiam bis. Doce me iustificationes tuas. Vel bis dicit iustificatōnes tuas ppter viam testimonioz et veritatez mādatoz. Postcōmunio scz mādducauerunt et saturati sunt nimis. ē de timore. vt ad memoriā reducamus quod dicit de iudeis. Adhuc esce eoz erāt in ore ipsoz. ⁊ ira ascēdit sup eos q2 enī comederāt vsq3 ad nauseam statim deū ad iracūdiaz pcitauerūt. vt vicz incutiat nobis timor ne p gulā offendamus deū sicut iudei. Hoc aūt facit eccīa. q2 tunc solent homines magis intendere gule ppter carnis priuū q̄ dominet. ō q̄b9 dic̄ grego. q relinquēdi sunt suo ingenio cū venia. ⁊ tō bñ ꝓpetit hunc diei. Post etiā ⁊ aliter dici q tria sūt necessaria que pponūtur nobis in epla ⁊ in euangelio. ad hoc vt opa penitentie que p quinquagesimā figurantur sint pfecta. scz caritas que pponitur in epla. memoria dñice passionis ⁊ fides que intelligitur p ceci illuminatōez et hec pponunt in euangelio. Vera fides sine q̄ nemo deo placere pōt. opa facit acceptabilia. memoria passiōis reddit facilia. caritas facit esse ꝓtinua. Et sicut eccīa ꝑmo desperās clamauerat circūdederūt me ꝛc. et post ad se redi ens adiuuari petebat. ita Biam ꝓcepta fiducia et spe venie ppter penitentiā quasi dñz tenendo orat et dicit. Esto mihi. ꝛc. Ubi petit quattuor. scz ptectōnem illis qui sunt in aduersis. firmamentum illis qui sunt in gratia. refugium illis qui sunt in culpa. et ducatum illis q̄ sunt in psperis. Epla vero nos ponit in expeditione armis muniri docēs. Tractus triumphatoriū militie. nos docet p uire ei q̄dem qui nos fecit. nō ei cui nos vēdidimus. Et nota euāgelioz ꝓsequentiam rōnabiliter ordinatā. nam in. lxx. vineā colimus in. lx. agrū seminam9 siue semē spargimus. in quinquagesima fructū lucis i ceco illuminato colligimus.

Be feria quarta ī capite ieiunioz

Est quinquage

simā sequitur q̄dragesima. q̄ est numer9 spēalis penitētie. i qua ieiunat eccīa ⁊ penitet ō peccatis suis. Ipder pniam enī que ī q̄dragesima pficit. puenit ad quinq̄gesimā. i. ad annū iubileū. Ē. ad remissionē peccatoz. vt p̄missum est. Incipit aūt quadragesima a dñica sequenti in qua cantat. Inuocauit me. Dz in hac feria quarta ieiunū inchoat. vt iam dicet. Beatus petr9 ꝑmo instituit ieiuniū quadragesime añ pascha. Hec vacat a misterio. q q̄dragīta sex dieb9 a capite ieiunij vsq3 ad pascha ī abstinētia sum9. Nā p9 babilonicaz captiuitatē q̄draginta sex ānis edificatū fuit templū dñi. Uñ ⁊ nos p9 captiuitatē babilonis. i. ꝓfusionis viciоz q̄dragīta sex diebus p abstinētiaz ⁊ bona opa nosīpos templū deo edificam9. Quare aūt quadraginta dieb9 ieiunet. ⁊ quare ō quadragesima. sub dñica sequēti dicet. Sane ieiuniuz q̄dragesime ꝓmendat ab īstitutore et a tribus tpib9 ⁊ a psonis q̄ in illis ieiunauerūt.

Rursꝰ ieiunia ideo sunt instituta. quoniã in lege ꝓceptum erat decimas deo et ꝓmicias de oĩbus bonis reddi. Uñ ⁊ nos id ipsum facere debemꝰ. ⁊ etiã de nobis ipsis. s. de corpore et de mẽte ⁊ de tpe. De his ⁊ aliis ieuniis dictũ est sub quarta feria tercie hebdomade aduentus. Siquidẽ de nobis decimas et ꝓmicias deo offerimus. qñ bonũ opamur. In quadragesima soluit decia diey. quoniã ꝑm gre. a ꝓma dñica quadragesime vsq; in pascha sex hebdomade ꝓputantur. quoꝝ dies sunt. xlij. Ex quibus duo sex dies dominici subtrahunt de ieunio remanent tantũ. xxxvj. dies abstinẽtie. q̃ sunt quasi decima anni Ut ergo numerus quadraginta diey qbus christꝰ ieunauit ipleatur recipiunt ex institutõne greg. pape q̃tuor dies ꝓcedentis hebdomade vicz. quarta quinta sexta ferie et sabbatũ. Et secundus ß dicit quadragesima quasi quattuor cum decima. quoniã triginta sex diebus qui sũt decima addunt quattuor vt ꝓmissum est. q̃rũ ꝓmus ẽ sanctificationis ⁊ mundationis qr tunc tam aiam q̃z corpus mundamꝰ cineres capitibus aspergẽtes. Reliqui tres sũt de primicijs diey que soluũtur in quattuor tpibus anni. Sed cũ triginta sex dies prędicti sint decima trecentoꝝ sexaginta diey tantũ. ⁊ annus ꝓstet ex trecentis sexaginta quinq; diebus ⁊ sex horis. patet q cũ ieunamꝰ triginta sex dies rõne decime tpis remanẽt quinq; dies in decimati et sex hore. Sed de illis ieunamꝰ quattuor dies ꝓcedentis hebdomade vt sacer numerus ꝓpleatur vt premissum est. Sed scõm ß adhuc remanent triginta hore in decimate. vicz vnꝰ dies qui cõtinet viginti quattuor horas ⁊ sex hore. Sed põt dici q ꝑ decima illius tpis in sabbato sancto tardius cenamus. vel forte ꝓpẽ hoc die illa tardiꝰ scz de nocte missa celebratur. vt dictũ est in ꝓhemio quarte ptis.

Nos vero puinciales ieuniũ quadragesime in ꝓcedenti secunda feria inchoamus. ⁊ sic duos dies plus ceteris nationibus ieiunamus. et hoc nõ solũ ꝓpter quandã honestatez. vt vicz sic biduo purificati in quarta feria sacrũ ieuniũ inchoemꝰ. verũ etiaz ꝑ eo q̃ quadragesima in magno die iouis cene termiat. put sub titulo septuagesime dictum est. Ultios ergo duos dies nõ rõe quadragesime. sed ꝓpter cãm ibi dictã. ⁊ ꝓpter eoꝝ sanctitatem ieunamꝰ. Clerici etiã in quinquagesima ieuniũ inchoare tenentur put ibi dictũ est Quidã aũt dixerũt q̃ ꝓmissi quattuor dies addũtur alia de cã. vicz tres ꝓtribus diebus quattuor tpoꝝ qui in quadragesima ꝓtingũt. quartus ꝓ vigilia pasche quã ieunare debemus. sed ꝑmissa rõ verior est. Sed cũ in quadragesima imitemur ieiuniũ christi vt ꝑmissum ẽ ⁊ ipe statim post baptismũ scz post epßiam suum ieiuniũ inchoauerit. queriꝫ quare hoc tpe ieiuniũ inchoamus et illud cũ pascha cõtinuamus. ⁊ nõ eo tpe quo ipse ieiunauit. cũ ipiꝰ actio nostra debeat esse instructio. Ad qõ quadruplex est rõ. Prima qr in quadragesima repsentamus ꝓlim israel qui fuit q̃ draginta annis in deserto et statim post celebrauit pascha. Secunda qr boies tpe verno naturaliter a libidine ꝓmouent ad quaz restringendã institutũ est hoc tpe ieiunari Tercia qr christi passioni resurrectio continuatur. igitur rõnabile fuit vt afflictio nrã ꝓtinua esset passioni saluatoris. Cũ enĩ ipse ꝓ nobis passus sit. et nos ei ꝓpati debemus vt ita tandem ꝓregnemus. et post passionẽ statim resurrectio subsequatur. iuxta illud apostoli. Si cõpatimur ⁊ ꝓregnabimus. Ifirmus ⁊ egrotus magis affligit cũ approximat sanitati. Quarta qr sicut filij israel paschalem agnũ ꝓmedẽrẽt se affligebãt et lactucas agrestes. i. amaras ꝓmedebãt. ita et nos per penitentie amaritudinẽ debemus prius affligi. vt statim post digne possimus ꝓmedere agnũ vite. s. corpus christi. vt sic mistice capiamus paschalia sacramẽta Ifdoro in missis quadragesimalibꝰ frequẽtat. humiliate capita vestra deo. eo q̃ illo tpe dyabolus magis impugnat nos. vnde deum humiliter orare. et nos sibi humiliare debemus. et vt nos sub omnipotentis dei manu humiliemus. Dicitur etiam. flectamus genua de quo dictum est sub quarta parte sub titulo de salutatione.

Et ē sciendū q flectam⁹ genua. ⁊ hūiliate capita sese ꝓmittēt. ⁊ neutruz dr in dñica die. Hā vt ait greg. Qui in dñica die genua flectit. deū surrexisse negat. Propter multas q̄dem cās orādo nos ad terrā pternim⁹. put dictū ē in quīta pte sub ꝑma Dicit etiā oratio sup ipm̄ post. humiliate capita. ⁊c. ꝓpter tpis sanctitatē. ⁊ ad notandū q in hac vita p nobis ē orandū. vt in futuro audire mereamur a dño. Venite benedicti patris mei. ⁊c. Que q̄dez orō est vicaria sancte cōmunionis. Olim ei oēs ꝓmunicabant. ⁊ cōmunicaturos dyacon⁹ ad flectēdū genua inuitabat. Hūc vero q mīu suscipiūt corpus dñi indigne p ꝓmunione vtimur orōe dyacono sicut ꝑus suo fungente officio ⁊ dicente. humiliate capita vestra deo. q; quicū q3 humiliauerit se exaltabitur. ⁊ quisquis ℞ bonis actib⁹ bñdicet. eterne benedictōi p⁹ modū ascribet. In hac ergo orōne sacerdos milites christi pugne ꝓmēdat ad dimicandum ꝓtra hostē ātiquū. ⁊ insidias inimicorū. ⁊ iō ꝓmunit eos p mīstrū armis hūlitatis. dicens hu. ca. ve. d. ⁊ sic tandē capitibus humiliatis quasi cōfirmās eos infundit super eos ptectionē sue bñdictōis. ⁊ ℞ magis in septuagesima quoniā aduersari⁹ noster tūc solicitus circuit querēs quē deuoret. Secundo in ꝑma collecta genua flectim⁹ i postulationē iusticie. que ē necessaria in ꝑsenti vita. In vltima vero reuerent inclinam⁹ in grāz actōem p diurno denario vite future. Tercio in ꝑma collecta flectim⁹ genua pro pugna ꝑsentis vite afflictōem laboris ⁊ ptinentie oñdentes. In vltima vō que ē p gratiaz actōne. caput humiliam⁹. p q̄ō mētis humilitas designat. q; in eterna vita oīs labor excludetur. sed humilitas semp stabit. De hoc dicet sub sabbato ꝑme hebdoma de quadragesime. Itē in fine misse dicit. Bñdicam⁹ dño. de quo dictū ē in quarta pte sub ti. ō orōne nouissima. Hoc etiā tpe cortine ecclia suspēdunt ō q̄ dictū est i ꝑma pte sub ti. ō picturis. Porro eccia bis die bus in magno certamīe ꝓstituta in quadragesima frequētat psalmū. Qui habitat. q; psalm⁹ ille iformat in certamīe positos spez

suā in dño ponere. et omne adiutoriū ab eo deposcere de quo sub dñica sequēti dicetur Hoc tpe dyaconus casulā sup humeꝝ portat. de quo dictū est i secū da pte sub ti. ō dyacono. Abhac q̄z q̄rta feria vsq; ad dñicā palmaꝝ dicit omni die ꝑfatio de ieiunio. etiam i dñicis dieb⁹ apud quosdā. In illa vō dñica. ⁊ sequentibus diebus dicit ꝑfatio de passione. Sed videt esse incōgruū. q in dominicis dieb⁹ cantet ꝑfatio de ieiunio. cuz in illis nō ieiunetur. Et iō quidā dicūt i illī quotidianā ꝑfationē. Sz licz nō ieiunetur numero. ieiunat tñ qualitate. i. in cibo quadragesimali. sicut in alijs dieb⁹. In q̄busdā tñ eccijs incipiūt dicere ꝑfationē de passione in dñica de passione. Et in quibusdā etiam dicūt ꝑfationem de ieiunio vsq; ad q̄rtam feriā ante pascha. Ueꝝ lz vt ꝑmissum ē quadragesimali ieiunio q̄ō incipit in dñica quadragesime. supaddūt sint quattuor dies solēnitates tñ officij quadragesimal' tpis i cipiunt in eadē dñica sicut ꝑus ⁊ nō an. nec in hoc īmutatio facta fuit. quā q̄z potius ex incuria q̄z ex certa scia hoc ꝓtigisse credat. Hā idem deberet esse caput ieiunij ⁊ officij Et ꝑm hoc videtur q in dictis quattuor diebus deberēt īmediate post missaz dici vespe

Circa q̄ō notandū ē q quadragesimale tps est luctus ⁊ penitentie tempus. penitentes aūt dū q̄uertunt ad christū a tenebris ad lucem transeūt. Uespertinū vero tpus ppt defectum ⁊ obscuritatē ipfectionē designat q; ergo penitētes nō imꝑfectioni ⁊ defectui sed pot⁹ ꝑfectioni et luci veritatis insistūt. idcirco ꝓuenienter quantū ad vespas dictū tps lucis ex institutōe gabilon. .vij. ꝓuenitur. vt sic statim post missaz dicant q̄lias circa noctis tps ꝓsueuerāt dici. Hoc tñ q̄tuor ꝑdictis diebus ꝑcedentibus nō fuat. qui dieb⁹ quadragesimalib⁹ supaddīti ex alia cā fuerūt. Uel ꝑt dici. q; q̄ quadragesimali tpe ppter dispositōem ad pascalē solēnitatem et correctionem delictoꝝ preteritorum sanctioribus operibus insistendum est. iō puisum est vt eo tempe quo seruamus illa ieiunia plures orationz supplicationes ieiunij agamus. ⁊ ppter hoc nō solum alias

horas verum etiã vesperas ante cibũ dicim⁹ ¶Predictis tamen ꝗttuor diebꝫ ℔ nõ ſuaſ ad repſentandũ ꝓmariã diſpoſitionẽ penitentiũ qui in ſuis primordijs nõ pñt tot ſanctitatis obſeruãtijs inſudare ¶Hoc tpe dicitur ad horas capl̃m. Conuertimĩ.ioel.ij.c. Et illud. Inter veſtibulũ.qõ ẽ ibidẽ. Et illõ Clama ne ceſſes.eſa.lviij.c. Et illõ Berelin quat impi⁹.eſa.lv.c. Et illud. Frange eſurienti.eſa.lviij.c. Sane hec quarta feria quattuor ꝓuilegijs inſignit. ¶Primũ ẽ.qz tali die incipimus ieiunare.qõ fit quadruplici rõe ¶Primo ꝓ eo ꝙ chriſtus legitur quarta feria ſuũ ieiunũ inchoaſſe. Qõ inde videt. qz natus eſt die dñica.z ſi quis diligẽter cõputet annos extũc vſqz ad triginta ſm rationes ꝓpoti inueniet euz in tercia feria fuiſſe baptiſatũ. z ſequẽti die ĩtrans in deſertũ inchoauit ieiuniũ. Secundo iõ in quarta feria ieiunũ ĩchoam⁹.qz ĩ ꝗrta etate ſalomõ tẽplũ edificauit.z nos quaſi fũdamẽtuz illi⁹ tẽpli qõ ex nobis extruit iacim⁹ ieiunãdo.vt ĩ paſcha tẽpluz dñi eſſe poſſim⁹. Añ aplus. Templũ dei ſanctũ eſt.qõ eſtis vos Tertõ iõ in quarta feria ieiuniũ incipit.cũ enĩ eccia in dieb⁹ dñicis quadrageſime nõ ieiunet ꝓpter gaudiũ qõ hz de reſurrectõne dñi que in illo die facta ẽ.in qua reſurrectione dñs legit bis comediſſe.ſemel cũ diſcipulis euntib⁹ in emaus z iterꝫ qñ intrauit clauſis ianuis ad diſcipulos. z attulerũt ei ptez piſcis aſſi z fauũ mellis.ideo incipit ieiunare ab hac quarta feria antecedente dñicam illã.que ꝓpter hoc vocat caput ieiunij. De hoc etiã iam ꝓmiſſum ẽ. Quarto.qz ſic iaz diceb ℔ tpe ad bellũ ꝓcedim⁹.iõ quattuor diebus b⁹ bebdomade ieiunam⁹.ut quattuor armati virtutib⁹.ſ. iuſticia.fortitudie prudentia.z tpantia.quattuor mala que p primũ parentẽ incurrim⁹ deplorem⁹.ſcz ꝙ de paradiſo eiecti ſumus.ꝙ in hac valle miſerie cibis ad modũ iumẽtoꝝ indigem⁹.ꝙ in infernũ deſcendere timem⁹.ꝙ in patria cũ dño nõ gaudemuſ. Quito vt defleam⁹ ꝗt tuor mala ꝙ fecim⁹.ſ. peccatũ cogitatõnis. operis.ꝓſuetudinis.z locutõnis. Secũ dũ priuilegiũ ẽ.qz illa die audiuntur ꝓfeſſiones publice penitẽtiuz z eis pñie ĩponũtur

Tertiũ.qz tunc cineres capitibus aſpergũtur.vt iã dicet. Quartũ.qz die iſta fit ꝓceſſio qualem ꝓ totum annũ fieri nõ ꝓtingit.penitẽtes nãqz tũc ab eccia cũ ꝓceſſione et cruce eijciunt̃ z in die cene in eadem recipiuntur.ſicut ſub illa die dicetur. ¶Proceſſionem ꝗdem facimus.qz tunc ad belluz cõtra hoſtes incedim⁹.qui quaſi in expeditione a ſeptuageſima vſqz tunc fuimus. ¶Procedentes ergo contra hoſtes armis noſtris armamur.que ſunt humiliatio oratio.afflictio.et elemoſinaꝝ largitio. ¶Humiliatio ſicut iam dicitur eſt in cinere Oratio qz tunc dicimus parce domine.ꝛc. Afflictio ō qua in euangelio.Cuz ieiunatis ꝛc. Elemoſinarum largitio que maxime hoc tempore frequentanda eſt. Unõ. Abſconde elemoſinã in ſinu pauperis. Talibus itaqz armis armati ad bella ꝓcedimus. Unde collecta huius diei eſt. Concede nob⁹ omnipotens de⁹ preſidia militie chriſtiane ſanctis inchoare ieiunijs.ꝛc Ceteꝝ hac die officiũ vſqz ad nonam differrimus.non tantum quia dominus hora nona expirauit.ſed etiam ꝓpter noſtram caſtrum argiam.adeo nanqz ventri dediti ſumus ꝙ audita miſſa ſtatim ad cibum curreremus.et de horis parum aut nihil curaremus. Añ in concilio gabiloñ. dicitur ꝙ ad miſſam currendum eſt.et auditis miſſarum ſolnenijs.et veſpertinis officijs ac largitis elemoſinis.ad cibum accedendum eſt. ¶Hac etiam die benedicitur cinis.et in ſignuz humilitatis capitib⁹ aſpergitur ſub his verbis. Cinis es et in cinerez reuerteris. Quod dictum fuit a de geñ.iij.c Et iob penitentiã in fauilla et cinere egit ꝓ ut legitur job vltimo.ca. Et dominus ait. In domo puluueris puluere vos aſpergite. mich.j.c. Item legitur iudith.iiij.ca. Oz filij iſrael humiliauerunt animas ſuas in ieiunijs.et erat cinis ſup capita eoꝝ. Et abraaz inquit Loquar ad dominum meum cum ſim pulus et cinis. geñ.xviij.c. Et mardocheus indutus eſt ſacco.ſpargens cinerem capiti ſuo. ¶Heſter quarto.ca. Et filie ſyon ꝓſperſerunt cinere capita ſua. Treñ.iij.ca

Et hinc est q sicut ex libro pōtificali habet penitētes ⁊ moriturū in signū pnie ⁊ humilitatis. ⁊ q terra ⁊ puluis sunt se in cinere vel solo pſternūt. et cilicū induūt. Qđ ex veteri testamento tractū ē. Legitur en ī esa. lviij. c. q penitentes sacco et cinere ſternūtur. Jtez biere. xxv. c. Aſpergimī cinere q̄ ꝓpleti sunt dies vestri. Jtem ione. iij. c. Rex ninue iudutus est sacco et sedit in cinere. Jtem treñ. iij. c. Virgines hierusalez accincte sunt cilicijs Jtem in ps. xxv. Jnduebar cilicio Fit etiam hoc ad significandū q sicut in electōne ade de paradiso maledicta fuit terra in ope suo sic p humilitatē pnie terra nrā scz liber arbitrium nostrū bñdicitur p pniam vt non spinas et tribulos. sed dignos fructus penitentie germinet. Jnuitant aūt omēs ad pniam generaliter cū dicit in antiphōa Jmmutemur habitu z̄c ieiunemus ⁊ ploremus ante deum z̄c. Et ostenditur cā quare homines debeant ieiunare. scz q dñs expectat eos ad pniam Vñ introitus ē Miſerere mihi dñe ꝓpter penitentiā. et ē sap. xj. ca. Omnes etiā orōnes quecunq dicunt. faciunt ad idem. Jn epistola quoq Conuertimini z̄c que est ioelis. ij. c. ad hoc inuitantur generaliter pui et magni et vtriusq sexus. Vnde dicit. Sanctificate ieiunium. vocate cetū. congregate ꝓlm z̄c. Sequitur rñsoriū Miſerere mei deus. z̄c. quod respōdet epistole ostendens triplicez effectū pnie. ꝑmū quia p eā habem⁹ remissionē peccatorum ⁊ collationē gratie. ⁊ cōculcationē inimicorum. Vñ sequit vlsus. Bedit in opprobriuz cōculcantes me. Sequitur tractus. Bñe nō secundū peccata nostra. z̄c qui significat laborem qui in penitentia habetur. Et dicitur iste tractus vsq ad dñicam de passione in secunda quarta et sexta feriis. vt in diebus artioꝝ ieunio deputatis incepte penitētie memores orationes ieunio ꝓbinem⁹ Jn euangelio autem cū ieunaueritis z̄c. matħ. vj. c. legitur de modo ieunādi vbi dicitur. Tu aūt cū ieunas vnge caput tuū. et faciē tuā laua. Quia omnis penitēs debet vngi oleo spūali. quod est iocunditas mentis. tā q̄z athleta ⁊ pugil dñi. sicut habetur in eccīastico Oleum de capite tuo non deficiat. Et faciem tuam laua. i. interiorem hilaritatez exterius demonstra ne videaris hoībus ieiunans. i. sic ieiuna vt non intendas fauorem humanū. sed solius dei. et pater tuus q̄ vidit in abscondito reddet tibi. Offerenda est Exaltabo. vbi est grāz actio de impetrata remissione. Cōmunio est Qui meditabitur in qua ē alior exhortatio de legis meditatione. et ꝓsonat euāgelio. quia meditari in lege est thesaurizare in celo.

Be quinta feria.

Equitur de quīta feria. Siquidem inuitati sūt omnes in p̄cedenti die sicut ibi dictum est ad penitentiaz. Sed quia penitentia consistit in tribus. scz in orōe. ieiunio et elemosina. ideo in tribus sequentib⁹ diebus agit de his tribus et ꝑmo de oratione in hac quinta feria. et ideo incipit introitus Cum clamarē ad dñm. Fit autem oratio ab aliquo. q̄ñq̄z p se q̄ñq̄z pro alio. Ut ergo ostendatur quantum valet ab aliquo p se facta oratio. sequit epistola. Egrotauit ezechias. z̄c. esa. xxxviij. ca. Jn qua ꝓponit eccīa regem ezechiam in exemplo qui orōne p se facta impetrauit a dño. xv. annos diebus vite sue supaddi. Ut etiam eccīa ostendat q̄ntum valet oratio pro alio facta legitur euāgelium. Cum intraret iesus. matħ. viij. c. de centurione qui rogauit dñz pro puero suo vt sanaretur. quod impetrauit.

Be sexta feria

Ⓝ sexta feria agitur de ieiunio ⁊ oñditur quale ieiunium placet deo. scz spūale nō carnale. Unde epla agit de hoc. Clama ne cesses. z̄c. esa. lviij. c. et post. Quare ieiunauim⁹ et non aſperiſti. z̄c. Et dominus respondet. Nunquid tale est ieiunium qđ elegi ꝓ quere quasi circulum caput z̄c. Quasi diceret. Nō placet mihi tale ieiuniū. q̄ alīqs se cruciet ī tantū. scz q dissoluat fascicꝰ iniquitatis. i. ab oī peccato abstineat qđ fit p caritatē

Unde sequitur euangelium. Audistis. ⁊c. math̃. v. c. agens de caritate. vbi dicitur. licz hoc in ecclesia non legatur. Dictum est antiquis nõ occides. ego autem dico non irascaris.

De sabbato

N sabbato agit

ecclia de elemosina et de sabbato. quia p premissa tria. s. orões ieiunia et elemosinas venitur ad sabbatismũ mentis. vbi pena iam facta que spectat ad penitentiã. et pax que est quies ⁊ sabbatismus. mentis se osculantur. id est. Quenunt. Et ppter hoc sequitur apte in epistola esa. lviij. c. Si abstuleris de medio tui catenam peccatoz. et cetera que ibidem sequũt tunc vocaberis sabbatum dedicatum. ⁊ cetera que ibidem sequũtur. Et hoc idem dicitur in euangelio. Cum sero esset ⁊c. mar. vj. c. vbi dicitur de discipulis laborantibus in mari. p quos penitentes designantur. q̃d dominus ascendit in nauiculam cum eis. et statum facta est tranquillitas. Quia deo p̃sente in corde hominis pacificatur aĩa. et tranquillum fit ibi. Hoc sabbatum licet habeat epistolam et euangelium. sicut nõnulla alia panni circulum. non tamen est cantibus officiatum. q̃ ꝑm quosdam non duz erat solenni ieiunio deputatum. Hodie vero ieunamus. vt ad quietis eterne sabbatũ puenamus.

De prima dominica quadragesime.

N hac domĩca

in qua cantatur. inuocauit me ⁊c. incipit quadragesima. que significat tempus spĩale. ⁊ vocat̃ dñica quintana. q̃ quĩta est a pascha. Quid aũt significẽt quiqz dñice quadragesime. dictũ est in ꝓma pte sub ti. de picturis. Dicta est aũt quadragesima. licet in ea sint quadragĩta duo dies vsqz ad pascha. Hdrõ q̃ eccia nõ curauit de duobus diebus. que minuti as non attendit sed summã numeri ponit q̃zus sit pax plus vel minus. Secũdo q̃ quadragesima non ꝓtenditur nisi vsqz ad diem cene dñi. que est dies absolutionis. Nam p quadragesimã bene obseruatã. et p vera m penitentiaz puenit homo spũaliter ad cenam agni. Unde in apoc̃. Beatus qui vocatus est ad cenã nuptiaz agni. Et ꝑm hoc solum sunt. xl. dies. Tercio. quia filij israel laborantes in deserto. xl. annis cibati manna. p quadraginta mansiones venerunt in terrã pmissionis quo etiam exemplo. xl. diebus a delicijs corporis abstinẽtes verbis vite reficimur. oratioi vacamus vt tandez p christum in terrã viuentium ĩtroeamus. sicut illi p iesum naue. id est. p iosue in terram pmissionis introducti sunt Joo aũt ꝑm hieronimũ sunt in ea. xlij. dies. quia dominus venit ad nos p. xlij. generatões ꝓputatis ieconia patre. et ieconia filio. ⁊ ipso domino. Sane totum tempus vite nostre quadragesima est Jeunam⁹ aũt xl. diebus incipientes a p̃cedenti quarta feria. Hdrimo ꝑm augustinum. quoniaz matheus. xl. generationes posuit. Ad hoc enĩ dñs suo quadragenario numero ad nos dͦscendit. vt nos ad eum nostro quadragenario numero ascendamus. Secũdo ꝑm eũdez. quia ad hoc vt habeamus quinquagenarium quadragenario adijciẽd⁹ est denarius. Ad hoc enim vt puenamus ad requiem beatam. oportet nos toto tempe pñtis vite laborare. Ubi et dñs cum discipulis. xl diebus mansit. et post decimã diem spũm sanctũ misit. Jeunamus etiam. xl. dieb⁹ Nam et moyses ad accipiendum legẽ ieunauit. xl. dieb⁹. similiter et helyas. dñs quoq̃ noster quadraginta dies ieunauit absq̃ cibo. et hoc p̃ institutione et exemplo. Unde nõnulli vnam tantũ quadragesimã obseruant. Illi vero p̃ merito ieunauerunt. Cõmuni⁹ tñ est tres quadragesimas ꝑuare. eo q̃ moyses. vt tradũt hebrei ter ascẽdẽs ad dñm ieunauit. vel potius quia tres in tribus leguntur ieunasse quadragenis. scz moyses. helyas. et dñs. Quare autem. xlvj diebus sumus in abstinentia dictum ẽ sub p̃cedenti quarta feria. Considerandũz est autem q̃ tempus quadragesime pñe

ascribit ꝯ dñie ãt fructꝰ sũt. ieiunũ. vigilie ⁊ alie carnis afflictões. Elemosina corpal' ⁊ spũalis ⁊ alia miscõie opa. Oõ ⁊ depcatõ ⁊ alie spẽs ꝓtemplatõnis. Fletus. lacrime. ⁊ alia insignia contritõnis Ideoqꝫ de his ⁊ similib⁹ ad pniam ptinẽtib⁹ in nocturnis et diurnis officijs hac die ⁊ seqntib⁹ legit ⁊ cãtat eccia copiose Et ꝓpter ß eã ꝓpoctpe dicit regulariter octies in canonicis horis psalmus ille pnialis. Miserere mei ds. Et ẽ notandũ q ꝓpter ieunij ꝓncipiũ ordo interrũpit hystoriaꝫ. Cũ ei i septuagesima ⁊ sexagesima cantatũ fuerit de adam. ⁊ in qnquagesima de noe ⁊ abraã. i hac ꝓma dñica ponit de fructibus pnie. i scda vo de iacob. in tertia de ioseph. i qrta de moyse Antiquitus tres instituit eccia qdragesimas. de q tactum ẽ in pte ꝓma sub ti. de eccia sticis sacramentis Sane qr vt dictuꝫ ẽ sub qrta feria cinerũ. hoc tps ẽ militie christiane. ⁊ in q dyabolus fortius ꝯ nos insurgit. ne hõ desperet. qi ꝓfortatiuũ qddaꝫ canit eccia introitũ Invocauit me. ꝛc. q audito spe fit hõ fortis. Vñ dicit apls. Spe fortes in tribulatõne gaudẽtes. Et esa. xxx. c. In silentio ⁊ in spe erit fortitudo vra. Siqdem in his duobus ꝓsistit tota fortitudo hois spũalis. scz i silẽtio a tumultibus seculi. nihil de his que sũt seculi appetendo. ⁊ in spe eterna desiderãdo. Ider epl'am q incipit. hortamur vos. ij. corinth. vj. c. armat eccia milites suos quatuor cardialibus vtutib⁹ Idemo fortitudine cum dicit. Ecce nũc tps acceptabile. ecce nũc dies sa. ꝛc. q ibi de fortitudie dicũt. quia sequit Invobis exhibeamus nos sicut dei mistros in multa patientia. Scõo tpantia cũ dicit. In castitate ⁊ ieunijs multis Tertio prudentia. cũ dic. In scientia. i. in prudẽtia. Sũt ãt idẽ subiecto scientia ⁊ longanimitas. qr scientia ⁊ longanimitate scim⁹ cõuersari in medio ꝓtaue ⁊ puerse natõnis. ⁊ bonitate ⁊ suauitate q est in spũscõ. ß totuꝫ ꝑ eodẽ sumitur. Seqtur. in caritate ñficta qr oia sine fictõne fieri debẽt. Quarto iusticia. cũ dicit. p arma iusticie a dextris et a sinistris. Idost epl'am seqtur rñsoriũ. Angelis suis deus mandauit õ te. ꝛc. vt sic secure homo possit pugnare. Seqtur tractꝰ Qui habitat in adiutorio. in q agit de tẽptatõe. Tractus vo iõ õr. qr ibi ostendit q hec vita misera trahit multis doloribus ⁊ laborib⁹ Et qr potest ꝓquerꝫ aliqs de ineqlitate istꝰ pugne. qr temptator potentissimus est. vt habetur in iob. Non ẽ ptãs sub celo que ei valeat ꝓparari. Et sapientissim⁹. qr multa vidit. Et crudelissim⁹. qr vt dic hiero. Crudelis ẽ ⁊ nõ miserebit. hõ ãt infirmissimus ⁊ ignorãs. iõ in ipo tractu ponit solutõ h⁹. qr hic pmittit deus inimicũ tẽptare. vt hõ timeat ⁊ ad deuꝫ confugiat. qr scit ⁊ potest ⁊ vult liberare. ⁊ sic in se nõ speret. sed in deo q pmittit q liberabit si ꝓfugiat ad eũ. Vult ei deus vt hõ habeat timorẽ de inimico fortu. ⁊ spem de pmissionibus futuroꝝ. ⁊ de dilectõne dei vehementissima. Ergo sequitur q vult eum ptegere. quẽadmoduꝫ gallina ptegit pullos suos. er amore vehementi. ⁊ ẽ spes de custodia angeloꝝ Homo autem si molatur inter duas molas timorẽ scilicz et spem efficiẽt panis placens deo. ⁊ sic vincet oẽm temptatõem. siue sit leuis ⁊ occulta. q õr timor nocturn⁹. siue leuis ⁊ manifesta. q õr sagitta volans in die. siue sit grauis ⁊ occulta. q õr negociuꝫ pambulans i tenebris. siue sit grauis ⁊ aperta. q õe demoniũ meridianũ. Hec q̃ttuor genera temptatõnuꝫ vincet quilibet sic armat⁹. vt dictũ ẽ. Sz in euangelio nõ sũt nisi tres temptatiões. vbi õr. Ductus ẽ ihesus in deꝛtum. ꝛc. matß. iij. ca. Et ꝓpbendũtur qñqꝫ oẽs temptatiões sub quaternario. vt dictuꝫ est. qñqꝫ sub ternario. vt in euangelio. qñqꝫ sub binario. vt in eodem psalmo inferi⁹. vbi õr. A laqueo venantiũ. i. ab ope malo. ⁊ a vbo aspero. i. a peccato oris. Temptatus ãt fuit dñs a dyabolo triplici temptatõne. scz temptatione gule. cũ dixit ei. Bic vt lapides isti panes fiant. Cupiditatis. scz cũ dixit ei. Hec oia tibi dabo si cadens adoraueris me. Et inanis gle. scz. qñ dyabolus voluit eum deiscere õ pinnaculo sicut fecerat alijs ꝓdicatoribus multis. Et vicit eũ dñs ꝑ autoritates sacre scripture. qõ sigificatuꝫ ẽ in ß q dauid lapidibus sumptis de torrente deiecit goliam.

docens nos debere armari gladio verbi dñi ꝓter illa arma q̄bus nos armat apl's ī epl'a hodierna. vt sic sufficienter ad pugnā armati simꝰ. ¶Sdoteſt et dici q̄ a ꝓncipio septuagesime eccīa tot tribulatōibus p̄essa desperās clamauerat Circūdederūt me gemitꝰ mortis. q̄ia nulla pte euadere possit. In ꝓncipio vo sexagesime. vbi et de ℟ dictū est. ⁊ dicet̄ ī q̄rta dñica. q̄i posita inē desperatōez ⁊ spem clamauit. Exurge q̄re obdormis dñe ⁊c. In ꝓncipio q̄nq̄gesime iam sperans clamauit Esto mihi in deū ꝓtectorē. imo depcatiuaz mutās in affirmatiuā dixit. dux mihi eris ⁊ enutries me. ¶Nūc vo in ꝓncipio q̄dragesime ostendēs se exauditam dicit. inuocauit me. ⁊ ego exaudiaz eū. ⁊ epl'a dicit. In tēpe placito exaudiui te. In gradibꝰ dat nobis angelorꝫ custodia. In tractu diuīa ꝓtectio. q̄ circūdamur scuto vēritatis. In euangelio ad exemplū saluatoris ab hoste triumphꝰ. cui dicimꝰ. Vade retro sathanas. In offertorio et diuīa ꝓtectō notat̄ cū dr. Scapulis suis obūbrabit tibi. ⁊c. In postcōmunione demonū subiectio vbi dr. Sup aspidē ⁊ basiliscū. Ab hac die vsqz ad paraseuen operiunt̄ cruces. ⁊ velū ante altare suspenditur de q̄ in ꝓma pte dictuz ē. sub ti. de picturis.

Hec dñica ꝓuilegiata ē. q̄ est ianua ⁊ limes q̄dragesime. q̄ repūtat tps q̄ filij israel morati sūt in deserto. Tria q̄dem fuerunt in pl'o israel. q̄z duo ꝓmemorauiꝰ. scz peregrinatio. q̄ fuit ī egipto. q̄n iacob ⁊ filij sui pfecti sūt ī egiptū. captiuatō q̄ fuit ī babilone. ⁊ dispersio q̄ facta fuit a tyto ⁊ vespasiano. p totū mundū. quā nō ꝓmemorauimꝰ q̄ ab illa nūq̄z reuocabunt̄. de q̄ dictū est. tradā eos in manu de q̄ non poterūt surgere. In hac dñica ad horas dr capl'um. Frēs hortamur ne inuanacuū ⁊c. ij. corinth. vj. ca. et illud. Ecce nūc tps. ⁊ illud. In oībꝰ exhibeamus. ibidē. Et fit hodie statio apō basilicā laterañ. q̄ ꝓstructa ē in honorez saluatoris. ⁊ pluſqz ꝓpbetice resonat felicitatem.

De secunda feria.

Ostquā dominꝰ ⁊ apl's armauerūt militē suū. non restat nisi vt pugnet. q̄z hostes sēp parati sūt. Quia vo popa miscēdie spāliter ⁊ maxime fit pugna ista. ideo de ipis est feria ista. q̄ agit de elemosina. ¶Rursus. quia onus pugne nō libenter suscipit̄. nisi ītuitu pmij. ideo in hac scda feria est introitꝰ Sic oculi seruoꝝ ⁊c. Et dñs in epl'a. Ecce ego requirā oues meas. ⁊c. q̄ supta est de ezechiele xxxiij. ostendit pmū cū dicit. Et pascā eas Qui enī pascit dñm in paupe. ⁊ dñs pascit eū. sic ibi legit̄. In montibus israel. i. in mansionibus eīus. Idem habet̄ p euangeliuz. Cū venerit filiꝰ ⁊c. math. xxv. c. vbi dr. Uenite benedicti. ⁊c. Esurui ei ⁊ dedistis mihi manducare. Debemus aūt habere oculum ad ipm nō tantuz simplr vt respiciamꝰ penas eternas. ⁊ ppter hoc bonū faciamꝰ. ℟ ei essz timor seruilis. sed et dextr. vt ꝓsidere ꝓmia Istū oculū vult nobis auferre dyabolꝰ et nitit̄ q̄ntū pt Uñ ꝓmo reg. xj. c. ¶Rex amonitarꝫ noluit inire fedꝰ cū iabitis. nisi erueret eis dextros oculos. similit̄ vult facere nob dyabolꝰ vt nō simus apti ad pugnandum sicut miles qui non habet oculum dextrū.

De tertia feria.

Ertia feria agit de oratōne. et sumit̄ introitus de psalmo q̄ est oratio. Benedne refugiū factus es nob. ¶Dignamꝰ ei orando. Unde iesus naue in deserto pugnabat. et moyses orabat. merito q̄ pugnabat nō deficiebat. q̄ ille orando vincebat. Epl'a vero Querite dñm. ⁊c. esa. lv. c. docet nos orare ⁊ inuitat nos ad orōnem. Querite dñm. scz derelinquēdo vicia ⁊ pcta. q̄ multus ē ad ignoscendū. ¶Non ei cogitatōes mee cogitatōnes vre. Que sint vo cogitatiōes eius ostendit biere. dicēs. Ecce ego cogito cogitatōes pacis ⁊ nō afflictōis. Si enī ex vero corde rogat̄ ⁊ querit̄ statim pacificat̄ q̄ntū cūq̄z deliquerit in eū bō ⁊ ℟ dū inuenīri pōt scz in pñti. Ecce ostendit̄ effectꝰ orōis. quia

ꝑeã bō deo pacificaꝝ. Idem eꝫ habeꝫ ꝑ euã geliū. cū intrasꝫ. matħ. xxj. c. In q̃ dr postq̃z eiecit emẽtes ⁊ vendẽtes ō templo dixit. domꝰ mea. i. bō in q̃ habitat. domꝰ orōis vocabiꝫ. In epla monemur ad petendum vt habitet in nob. in euãgelio. vt det nob eẽ gaudia. Cetera q̃ in graduali. offerenda. et postcōmunione cãtãꝝ sūt querentiū dñm orōnes ⁊ ꝓsolatōnes ⁊ grãꝝactiones.

De quarta feria.

Warta feria est de ieiunio. Sed q̃ illa dies ẽ septima a capite ieiunij. septimꝰ ãt numerus ⁊ septuagesimus idem significant Idem enī sīgificat numerus multiplicatus ⁊ numerus multiplicãs. Septuagesimus vo sīgificat liberatōem a captiuitate ideo ī introitu q̃ est Remiscere ⁊c. petit liberatōem. scz q̃ habeꝫ ꝑ ieiunū. Et in epla ⁊ lectō ne monemur ad ieiunū exemplo moysi ⁊ helye. Lectio q̃ legiꝫ ppt ordines sūpta est de exo. xxxiij. c. Ascende ad me ī mōtẽ. ⁊c. Epla vo de tertio. re. xix. c. Venit helyas. ⁊c. Quale ãt ieiunū debeat esse scz spūale. mō stratur nob ꝑ ieiunū moysi vtilitas vo ꝑ helyam In azimo eī cibo pueietur vsq̃z ad montẽ dei oreb. i. ad altitudinẽ mense illi⁹. q̃n comedemus supra mensã prīs christi ī regno suo. Per ieiunū q̃dem ira dei tẽporatur ⁊ mitigaꝝ. qđ oñditur ꝑ euangelium matħ. xij. c. Accesserūt ad ieſuz ⁊c. in q̃ habetur de ninuitis q̃ iram dei tempore auerūt ꝑ ieiunū suū. Et nota q̃ in hac feria solẽnitas ieiunij duplicatur. q̃ ieiunaꝝ tam rōne quadragesime. q̃z rōne ieiunij q̃ttuor tpm. Quia vo penitentiū asperius ieiunantiuz corpa desiccãtur in his nō habitat. sicut dr in euangelio spūs īmundus. q̃ ambulat p loca arida querẽs requiẽ ⁊ nō inuenit. Corpora eī ieiunijs desiccata fastidit. Ideo ad ieiunia libenti⁹ appetenda. moysi ⁊ helye ꝑmittūtur exempla. q̃z vterq̃z singul' lectoribus. xl. diebus ⁊ xl. noctib⁹ ieiunasse phibeꝫ Itaq̃z ppt ieiunij gemiatōem. scz q̃dragesime ⁊ q̃ttuor tpm. duo vsus in gradualiponūt. Ea q̃ in introitu. graduali. tractu. communione. ⁊ offerenda cantaꝝ. sūt ꝓsolationes ⁊ orōes. vt ieiunantes a tribulatōnib⁹ eripiaꝝ. ⁊ ne his q̃ ieiunijs affligūꝝ. inimici dñent. Hec quarta feria in ℞ pulegiata est. q̃z illi q̃ in sabbato seq̃nti ordinãdi sunt interrogaꝝ de scpturis sacris ⁊ examinaꝝ. Be q̃ ⁊ q̃re due lctōnes legūꝝ ad missã sub quarta feria tertie hebdomade aduentus dictum est.

De quinta feria.

Bita feria est de cōfessione ꝑ quã eꝫ pugnaꝝ. Et ẽ introitus. Confessio ⁊ pulcritudo. Est ãt triplex ꝓfessio. scz fidei. pcī. et būlitatis Qui bz banc ꝓfessionẽ pulcritudo ẽ in ꝓspectu eⁱ⁹. In ꝓspiciendo ei deū būliãꝰ nos ⁊ deo similes sumus imitando ipum. Epla vo scz Orauit helzras. ⁊c. sumitur de helzra. ix. c. In qua ẽ orō helzre ⁊ cōfessio. q̃ orauit sicut eꝫ daniel orauit Peccauimus ⁊ iniuste egimꝰ ⁊c. Et p istã ꝓfessionẽ meruerūt remissionẽ pctōꝝ Et ita oñdiꝝ effectus ꝓfessionis. In alijs ecclesijs legiꝫ epla Factꝰ est ꝑmo dñi. ezecħ. xviij. c. q̃ eꝫ loquiꝫ de effectu ꝓfessionis. Euangelū. Egressus ieſ⁹. ⁊c. matħ. xv. c. est de muliere chananea. q̃ p cōfessionẽ fidei cū dixit. dñe adiuua me. ⁊ per ꝓfessionem būlitatis. cū dixit. nam ⁊ catelli. ⁊c. meruit filie sue sanitatem. ⁊ dictū est ei Mulier magna ẽ fides tua. Quidã autez legunt euangelium. in quo iudei gloriantes q̃ essent filij abrae conuincūtur nō esse filij abrae. q̃z nō faciūt opa eⁱ⁹. sed esse ex prẽ dyabolo eius opa faciendo. Vel vt q̃busdam mos est legitur euangeliuz qđ alij legūt feria q̃nta seq̃ntis hebdomade ō diuite. q̃ apud inferos cruciaꝝ. patrẽq̃z vocans ⁊ deꝑcans abraam nō vt filius exauditur. His ꝓsonat illud ꝓphetic ū. qđ in epla premittiꝝ. q̃ si vir iustus genuerit filiū sanguinez effundentẽ ⁊ vniuersa detestanda facientẽ. ipe q̃dem in iusticia viuet. filius ãt eⁱ⁹ qui opatus est iniq̃tatez morte morīaꝝ. Cetera q̃ sunt in introitu graduali. ⁊ offerenda. sūt laudes ⁊ orōes iusti. Cōmunio. panis quẽ ego dedero. ioħ. vj. c. ōclarat ꝙ iustꝰ viuat

scz de carne christi. Et attẽde q ꝙnte ferie ꝓpa olim nõ habebant officia. sed a dñicis estiualibus inofficiabãt. et eaꝫ euãgelia nõ sũt de ieiuniis mstituta. sed de diuite ⁊ lazaro ⁊ vidue filio suscitato. Oli etei nõ ieiunabãt. sed vt in dñicis solẽnizabãt. Sed postmodũ a gregorio miore ꝙnte ferie q̃dꝛa gesime fuerũt a diũcte ieiunio. ꝓut dictũ ẽ ſb septuagesima ⁊ iofficiate. Et inde ẽ q vanitas eplaꝫ ⁊ euãgelioꝫ. in ꝙntis feriis repit. Be ℔ dicẽt ſb ꝙnta feria seqntis bebdõe.

Be sexta feria

Nsexta feria que

est nona dies ieunij. q̃ numerus est angelic⁹. petit eccia liberari ab oĩbus tribulatõib⁹. ⁊ ẽ introit⁹. Be necessitatib⁹ ⁊c. ⁊ fit ℔ pangelos ⁊ marime pangelũ magni ꝙsilij. et iõ legit euãgelũ iobis. v. ca. Erat dies fest⁹ ⁊c. in q̃ dꝛ. Angel⁹ dñi descendit in piscinaꝫ ⁊ mouebat aq̃ ⁊ sanabat vn⁹. Ideo vn⁹. qꝫ tantũ vnitas eccie sanat. Sed ne in ꝓtradictõne peccemus sic iudei q̃ dicebant istud puerbũ yronice. pres nostri manducauerũt vuã acerbã in deserto. ⁊ dẽtes filioꝫ obstupescũt. i. nos punimur ppt ℔ qđ ñ ẽ iustum. iõ legit epla de ezech. xviij. ca. Anima q̃ peccauerit ipa morietur. Filius nõ portabit inq̃tatẽ pris. nisi imitet pẽm in malicia. Vindicat ei dñs iniq̃tatẽ patrũ in filios in his q̃ oderũt eos.

Be sabbato

Ostea uero non

restat nisi sabbatism⁹. Et ẽ epla de sabbato mentis. Fres hortamur vos. Sder sabbatũ vo mẽtis venit ad sabbatũ etnitatis. ⁊ iõ dꝛ euangeliũ ꝺ trãsfiguratõe dñi. in q̃ apparuerũt tantũ moyses ⁊ helyas. qꝫ exemplo animat eccia ad ieiunium. In missa b⁹ diei lectõ ꝓma ẽ. Oꝛauit moyses. deute. xxvj. c. Scda ẽ. Bixit moyses filijs israel. ibidẽ. xj. c. Tertia ẽ. Oꝛões sanctorũ. ij. mach. j. ca. Quarta. Misererenrĩ ecc̃. xxxvj. c. Quinta ẽ. Angel⁹ dñi. de q̃ dictũ ẽ ſb q̃rta feria tertie hebdomade ꝺ aduẽtu. Quia ergo pordiandis orat eccia cãtat introitũ Intret i ꝓspectu. ⁊c. Et ℊduale. ppicꝰ esto ⁊c. ⁊ ptector noster ⁊c. ⁊ puertere dñe ⁊c ⁊ dirigat ⁊c. ⁊ ad dñm cuz tribularer ⁊c. Ad q̃nqz lectões flectit genua. vt q̃nqz sens⁹ ordinãdoꝫa dño dirigãt. Quia vo dyaconi ⁊ sacerdotes tãq̃z pfectiores etnis intẽdere tenẽt. inde ẽ q ñ sexta lctõez siue añ epl̃am ñ dꝛ flectã⁹ genua. sic nec añ euãgeliũ Hoc aũt fit ppt reuerentiã aplice lectõnis. Et ppt eandẽ et cãm ad oꝛõem sup ꝓpm genua nõ flectim⁹. sed solũ capita inclinã⁹. Rursus qꝫ multũ valz depcatio eccie assidua Quis ei q̃ ñ audiat in tribulatõib⁹ Idcirco ꝙnto loco legit lectio de tribus pueris de camino ignis liberatis. ⁊ sequũtur grãꝫactões i cãtico. Bñdictus es dñe ⁊c. Quia vo officiuz ꝓdicatõis et ad subdyaconũ pinet. idcirco seqt epla pauli. ꝓma ad thes. vlt. ca. Rogã⁹ vos corripite inquietos. ꝓsolami pusillanimes ⁊c. Officiũ enĩ ꝓdicatoꝛis ẽ alios corripere ⁊ reliqua facere q̃ i epla ipa docẽt. ⁊ ita ipa epla ptinet ad ordiatos saltẽ in sacris. Beinde seqtur tract⁹ Laudate dñm o. gen. in q̃ omẽs inuitant ad dei laudẽ. q̃ miseros suos sua misctia confirmat. Tractus ergo ⁊ canticũ. bñdictus es. sũt ordiatoꝛ. ⁊ qꝫ sacerdotes in vix pfectũ ꝓmutari dñt. qꝫ misterio panis ⁊ vinũ trãssubstantiant in corp⁹ ⁊ sanguinẽ dñi. inde ẽ q legit euangeliũ de trãsfiguratõe Assũpsit ihesus petꝫ ⁊c. matℏ. xvij. c. debẽt ei trãsfigurari. ita q̃ eis nõ appareat nisi resurrectõ dei. Sed qꝫ in pñti sine tribulatiõe. aut vix aut nũq̃z esse possũ⁹. ⁊ ppterea sẽp ad dñm clamandũ ẽ. inde est q seqtur offertoꝛiũ. dñe ds salutis mee ⁊c. ⁊ postcõmunio. dñe ds in te speraui ⁊c. Sdꝛulegiatum est hoc sabbatum. quia i eo ordines celebrantur.

Be secũda domica quadragesime

Ec secunda do

minica ũ titulatur dñica vacat. ꝓ eo q caret ꝓpo officio. Idco ãt caret officio. nam cũ in pcedenti hebdomada occurrũt quattuoꝛ tpa. in qꝫ fine ordies celebrantur. habebat antiqua eccie instituto. vt post finẽ diei sabbati

inciperet officium ordinū. ⁊ in die dñica ter minaretur. ⁊ ita officium q̄ in fine diei sab bati incipiebatur vsq3 in diem dñicam p̄ debatur. ⁊ sic tūc ipa dñica ppio caret offi cio. Uer3 q2 difficile erat a sexta feria vsq3 in diem dñicam nil comedere. factu3 est vt in sabbato ordines celebrent. ⁊ in die dñica q̄ vacat officio officium quarte ferie p̄cedēti repetat. ¶ Dote est etiam dici q eccia suspēdit organa sua i hac dñica que ē q̄nta a septua gesima ad similitudinem populi q̄ existēs in captiuitate nec altare. nec templum ha buit. imo organa sua suspendit. quare pro prium non habet officium Sicut ā dñica ista vacat ab officio ppio. ita ⁊ omēs qui te ferie quadragesime quondam propo ca rebant officio. put sub quinta feria dicetur

Et attende q̄ hec dñica vacat solum can tu diurno. nec vacat omnino officio. nec euangelio. ⁊ ideo solum in graduali debet intitulari dñica vacat. ⁊ non in antiphona rio. nec in euangeliario. Et in quibusdā ec clesijs dicitur euangelium. Egressus. quod dictum est in prorima quīta feria. In alijs. assumpsit iesus petrum. Uerum in prece dēti dñica dictum est q̄ in ipa dñica arma uit dñs militem suū quattuor cardinalib⁹ virtutibus ⁊ gladio verbi dei. Sed q2 vt p̄ missum est in secunda feria pugna nō libēter suscipitur. nisi p̄mium ostēdatur. ideo agit in hac sēda dñica de bñdictōne. q̄ est quitu plex. scz bñdictio liberatiōis. gratie. augmē ti gratie. contemplatōis ⁊ glorie. Quia vō bñdictio illa impetratur per oratōem. ideo dñica ista p̄sistit in orōne. Unde dicit in in troitu. ¶ Reminiscere miserationum tuarū ⁊c petens cantu lugubri liberatōnem a vicijs ⁊ peccatis ⁊ spiritibus immundis. ¶ Hec est p̄ma orō ⁊ significat p̄maz dei bñdictōz scz liberatōnis. In epla vō que est. ¶ Rogam⁹ vos ⁊c. j. thes. iiij. c. petit sibi dari sēdam bene dictōnem scilicet gratie siue gratiam ad be ne ambulandum ⁊ bene agendum dicens ¶ Hec est enī voluntas dei. vt digne ambule mus. vt sciat vnusquisq3 vas suū possidere in sanctificatione. scz vt sit celeste corpus et celestia appetat. et in bonore. scz vt sit deo di gnū templum. q2 sedes dei ⁊ templum spiri tussancti sunt nostra corpa vt ait ap̄s Om nis qui caste ⁊ pie viuit templum dei est et spūssancti sedes. Et in hac sola dñica idem est graduale ⁊ tractus. eo q̄ ipa tota p̄sistit i orōne liberatōnis Oratio exp̄mit laborez ⁊ planctū. que duo significant in gradual i ⁊ tractu. Est aūt graduale. Tribulatōes. ⁊c. Tractus est de necessitatibus. ⁊c. Alij autē dicūt tractū. dixit dñs mulieri. q̄ ē math. xv Tertia bñdictio. est bñdictio augmēti grē. Quarta contemplatōnis. Quinta benedi ctio glorie. Quia vō bñdictiōes hmōi non habētur vel p̄seruantur sine magna lucta. ideo in nocturno officio de lucta iacob cuz angelo ⁊ in utero agitur. vt exemplo iacob supplantemus fratres nostros malos. scili cet si quid nobis inferunt iniurie dissimu lantes. Et fit pugna ista in utero rebecce. id est. eccie. ¶ Rebecca enī gratia interpretatur.

In primo responsorio in nocturnis agi tur de augmento gratie. dixit enī ysaac ad filium tolle arma tua. pharetram ⁊ arcū ⁊c. Arma predicatoris sunt sacre scripture. q̄ dicūtur pharetra. q2 de eis sumuntur sagit te ad p̄cutiendum dyabolum Jacob igitur id est verus predicator venatur ⁊ interficit boies bona venatōne ⁊ interfectōne. scilicz p̄ arcum sacre scripture. ⁊ in se occidit bestias. i. vicia ⁊ peccata. scz porcum luxurie. ⁊c. ⁊ tunc cenat cum eo ysaac. i. risus. scz domi nus. qui delectatur in talibus Sunt enim ei delicie cenare cum talibus. Unde sēdum responsoriū est. Ecce odor filij mei sic odor agri pleni. i. paradisi. ¶ Hoc etiam est id q̄ supra dicit ap̄lus. vt sciat vnusquisq3 vas suum possidere in sanctificatōne ⁊ bonore. Sequitur versus. Qui maledixerit ei. sit ille maledictus. Omēs enī qui populo christi ano iuniori maledicunt. maledicti sunt. vt iudei gentiles ⁊ alij In tertio responsorio di citur Det tibi deus de rore celi. ⁊ de pingue dine terre abundantiam. esto dñs fratruz tuoz. seruiant tibi tribus ⁊ populi. ¶ Hec be nedictio datur eccie vt oibus p̄lis dñetur.

Ista vero tria responsoria sunt septimi toni ad significandum q ipa eccia impetrat nobis grām septiformem spūssancti. In scdo nocturno in quibusdam ecclesijs est responsorium. Si dominus ꝛc. In cuius versu dr. Jacob erexit in titulum lapidem. fundens oleum desuper. Quod nos facimus cum imitatone christi bona agimus. Ungim⁹ enim eum p fidem. cum ipm hoiem plenū gratie esse credimus. Et duo responsoria sunt de primo ꝛ vnum de sexto tono. quia de christo agunt qui est principium ꝛ finis et in sexta etate vnctus fuit oleo letricie p ptcipibus suis. In septimo vero responsorio oratiacob. Erue me de manu fratris mei. quia valde eum timeo. Valde enim debet timere sanctus. ne corrumpatur a malis. In octauo vero responsorio agitur de bñdictone contemplationis. Unde ibi habet de lucta iacob cum angelo. quia per oratonem debemus luctari cum domio. donec habeamus statum ꝓtemplatonis. Et dixit et angelus. Dimitte me aurora est. i. satis habes fidem vel caritatem vel gratiam. nec debemus dimittere donec de luctatone contra vicia faciat nos contemplatiuos. quia regnum celorum vim patitur. et violenti rapiunt illud Tunc autem videtur sine nubilo peccati. Unde in nono responsorio dicit iacob. Vidi dñm facie a dfaciem. i. sine nubilo peccati. nō sine velamine creaturarum Hac rone eccia parisiēsis dr legere hac die euangeliū de transfiguratone. q ē bñdictio gle. ꝛ ita patet q habita bñdictone liberatonis. gratie. ꝛ augmenti grē. ꝛ ꝓtemplatōis. ꝛ ꝑsiderato pmio gle. libenter ꝛ fortiter pugnant milites christi

De secunda feria.

Ecunda feria est

de oratone. Unō in epla q incipit Orauit daniel ꝛc. daniel. ix. c. ostenditur q̄ntū valet oratio cū ieunio. Daniel id ē vir desideriorum. orauit p ppl'o suo ꝛ abstinuit a regalibus cibis. ꝛ vsus ē legumibus et ido exaudita est oratio eius. sicut ei dictū est ab angelo. Sed quia nil valet oratō nisi q fit in cognitione dei. ideo sequitur euangelium iohannis. viij. Ego vado ꝛ quaretis me ꝛ non inuenietis. dicit dominus iudeis. Et iterum. Ego sum desursum. ꝛc. ego non sum de hoc mundo. Et non cognouerunt eum. et ideo adhuc manēt in peccatis suis. Ibi itaq diuidit dominus spirituales a carnalibus. id est aquas que sūt sub firmamēto ab his que sunt superfirmamentum. Et ita huic secunde ferie competit opus secūde diei. et ideo introitus est de secūdo tono Carnales enim non possunt orare deum. quia non cognoscunt eum. Nam q̄n carne sunt. deo placere non possunt. Nempe ea que in introitu. graduali. offerenda ꝛ cōmunione cantantur. sunt orationes consolatones et laudes conuerse gentilitatis cui dñs exhibuit intellectum.

De tertia feria.

Ertia feria est de

ope diei tertie. qō est. Congregētur aque oēs in locū vnū ꝛ terra fructificet. Hoc fit q̄n homo nō curat ō voluptatibus carnis ꝛ ieiunat per caritatem Jeiunium laudabile est. vt homo non sit multum curiosus de cibo corporali. vt dicitur in euangelio. Nolite solicuti esse. solicitudine scilicet suffocante. sed solicitudine prouidentie possumus et debemus. Ideo introitus est. Tibi dixi cor meum exquisiuit te. tertij toni. propē opus tertie diei. In epistola vero. Factus est sermo domini. ꝛc. iij. regū. xvij. ca. hortatur ecclesia vt non simus multum soliciti. et hoc per helyam. qui pastus est a vidua sareptena. ꝛ a coruo. et ipe etiam pauit viduam dicens. Non deficiet farina hydrie. id est gratia de corde. nec oleum de lechito. id est gratia seu vnctō spiritualis desuper. Hoc idem hortatur per euangelium. Super cathedram moysi. ꝛc. matth. xxiij. capitulo. vbi sequitur. Unus ē magister vester. et vnus est pater vester q̄

in celis est. qui habet curam de omnibus. ℔Rursus sareptena mulier in introitu affectum ad christum ostendit dicens. Tibi dixit cor meum. In graduali seipsam consolatur et hortatur dicens. Jacta cogitatum tuum. In offerenda misericordiam petit. In communiõe quasi secura se mirabilia narraturam promittit

De quarta feria.

Quarta feria est de penitentia. q̃ feria est dies penitentie. In illa ei traditus est saluator. Et ostendit in epla. ℣Cauit hester. ꝛc. hester xiij. c. q̃ntum eam oratio faciat efficacẽ per orationem hester. que cum regina existeret induta fuit cilicio. ⁊ per orationem impetrauit suspensiõem aman in patibulo. qõ parauerat mardocheo. Quia vero penitentia concipitur timore iudicij. ideo õ psalmo penitentiali qui intitulatur per octauam resurrectõis. scilicet. ℣Domine ne in furore. sumitur introitus. ℔Miserere mei. ꝛc. Quia vero non valet penitentia. nisi imitetur christum. ideo sequitur euangelium. ✠Ascendens iesus. ꝛc. math. xx. capitulo. de cruce christi. vbi habetur. Ecce ascendimus hierosolimam. Et sequitur ibidem õ filijs zebedei qui petierunt vt vnus sederet a dextris et alius a sinistris. Et dixit eis dominus. ℔Potestis bibere calicem quẽ ego bibiturus sum. ꝛc. Qui non biberit de calice penitentie. non bibet de calice glorie. Et post ponit se christus apostolis in exẽplũ qui de hoc trascebantur.

De quinta feria.

Quinta feria est de piscibus ⁊ auibus. i. de nõ pfidẽtibus in dño ⁊ pfidentib⁹ i boie. de quibus habetur in epla. ℔Maledict⁹ hõ qui confidit in homine. hiere. xvij. capitulo ⁊ ponit carnez brachium suum. ꝛc. Et post ℣Benedictus vir qui pfidit in domino Et hec ostenduntur per euangelium. ℔Homo quidam. ꝛc. luce. xvj. quod est de diuite ⁊ lazaro Viues enim non confidebat in domino. et ideo in inferno positus est. pauper vero confidebat. et ideo in sinu abrae requiescit In offertorio vero. precatus est moyses ꝛc. ostenditur q̃ oratio iusti efficax est. ℔Moyses enim erat ouis. quia mansuetissimus hominum fuit. ⁊ est forma ieunij. ⁊ placationem impetrauit super ira qua dominus iratus erat iudeis propter vitulũ conflatilem. ℔Rursus quidam hodie legũt euãgelium in quo docet dominus non in hominis sed solius dei testimonio pfidendũ. de seipso enim loquens ait secundum carnis fragilitatem. ℣Si ergo testimoniũ perhibeo de meipo. testimonium meum non est verũ. Et infra. ℔Ab homine testimoniũ ñ accipio. Et infra. ℔Habeo testimoniũ maius iohãne. ℔His consonat p̃missa lectio de biere. ℔Maledictus homo qui confidit in homine ꝛc. Et infra. ℔Bñdictus vir qui confidit in domino. Confidens igitur orat ī introitu ⁊ in graduali. ⁊ etiam in offerenda ī pſona moysi. in qua fit verboꝝ repetitio. qz sepe ad dominum pro populo intercessit. De hoc etiaz dictum ē sub scõa dñica post epiphaniam. Communio. Qui mãducat. iohñ. vj. c. ostẽdit quid vtilitatis pueniat cõfidenti. scilicz q̃ in christo maneat ⁊ christ⁹ in eo. Et hec communio bene congrueret sabbato ante dominicam palmaꝝ. ℔Notandum autem est q̃ sicut precedẽs dñica vacat ab officõ. put ibi dictum est. ita ⁊ omnes q̃nte ferie in quadragesima quondam propo carebãt officio. excepta forte q̃nta feria cene domini Illa tamen mutuat introitum a tertia feria illam precedenti. ℔Nam sicut quelibet quinta feria autoritate melchiadis pape soluta erat a ieunio. ita ⁊ ab officio. Undebtũs gregorius nullus ī quãta feria instituit officium. ℔Nihilomin⁹ tñ bore ⁊ matutine ac vespertinum officium cantabantur. Unde necessariũ erat vt sup benedictus et magnificat. antiphone ō euãgelijs aliorum dierum sũpte dicerentur.

Sed gregoꝝ.ij.instituit ieiuniū ⁊ officiuꝫ ante ferie.ea tñ q̄ pus instituta erāt de matutinis ⁊ vespertinis officijs non mutauit. Et inde ē q̄ antiphone q̄ cantant sup bñdictus ⁊ magnificat.in q̄ntis ferijs ñ ꝓsonāt euangelijs illius diei.De ℟ in q̄nta feria p̄cedētis hebdomade dictū est.

De sexta feria.

Exta feria agit

de ope sexte diei.in qua factus est homo.⁊ hortatur nos ecc̄ia ad mansuetudinē ⁊ patientiā.vt oēm iram ⁊ cordibus nr̄is remoueam⁹.⁊ ℟ exemplo ioseph et christi.Et est epl̄a . Dixit ioseph. geñ.xxxvij.c.de ioseph qui multa passus est a fratribus suis.⁊ tñ sublimatus est velint nolint In euangelio matℏ.xxj.c.monemur ad p̄dicta exemplo christi.Homo erat pat̄ familias.q̄ plantauit vineā.i.iudaicuꝫ populum p doctrinā legis.Ad vltimuꝫ misit filiū suū ad cultores vinee quē interfecerunt. ad q̄s pus miserat seruos q̄s et interfecerūt. Per ℟ aūt scꝫ p mansuetudinē ⁊ patientiā satiabimur in futuro. Unde introitus est. Ego aūt cum iusticia apparebo in ꝓspectu tuo.satiabor cum apparuerit gl̄ia tua . Ad tolerādas etiam plecutōnes propter iusticiam hortatur in graduali.Ad dominum cum tribularer.⅋.⁊ in offertorio.Domine in auxiliū.⁊ in cōmunione.Tu domine seruabis.

De sabbato.

Abbatum est de

quersione vel ꝓfessione p que hō cessat ab ope seruili.⁊ sic sabbatizat ⁊ recipit bñdictōnem a dño.q̄ benedixit diei septime.Ad hoc aūt instruimur p legē dñi.⁊ grām spūssancti. Unde introitus est de lege.Lex dñi. ⅋.⁊ ē pmi toni.q⁹ cōuersio ad deū est p̄ncipium bone vite. Uñ seq̄tur Conuertens animas.Sequitur. Justicie domini recte letificantes corda . quia dant sabbatū spūale.Et hec principaliter habentur per gratiam.quod ostendit̄ per epistolam.Dixit rebecca.⅋.geñ.xxvij.c.in qua habetur q⁹ rebecca monuit iacob vt afferꝫ patri suo ysaac duos edos.Per rebeccā gratia dei intelligitur.que nos monet ⁊ ispirat nobis offerre deo abominatōnem de peccato ⁊ confessionem que per edos designātur.Edus enim animal fetidum est.⁊ habꝫ carnes sap̄das. Cum enim homini fetet peccatum suum confitetur illud.quod valde placet deo ⁊ angelis eius.quia gaudiū est angelis dei super vno peccatore penitētiam agente.Sequitur autem in epistola. de roꝛe celi.id est de gratia celesti.⁊ de pinguedine terre.i.abundantia temporalium. sit bñdictio tua.⁊ p̄ponit d̄ roꝛe celi.quia boni spiritualia p̄ponunt temporalibus ⁊ postea sequitur de pīguedine terre.quia p̄mum querite regnū dei.⁊ hec oīa adijcient vobis.Boni enī omia habent. Unde ap̄s tanq̄ nichil habentes ⁊ omnia possidentes

Mali similiter petunt benedictōnem q̄ p esau designantur . Sed quia ipsi p̄ponunt temporalia spūalibus.dicitur eis. de pinguedine terre ⁊ de roꝛe celi erit benedictio tua.et si enim habeant aliq̄ spiritualia. tamen p̄ponunt eis temporalia . Sequitur responsoꝛium Bonum est confiteri domino.⅋.quasi diceret ecclesia.Exquo p cōuersionem ⁊ confessionem peccati ⁊ repro bationem habetur benedictio.⁊ temporalia ⁊ spiritualia.bonum est confiteri domino. Item habetur in euangelio luce.xv.homo quidam habuit duos filios et petijt vnus dicens.Da mihi portionem hereditatis q̄ me contingit.⁊ diuisit illis substantiaꝫ suā. ⁊ postquaꝫ ille consumpsit omnia . postea fuit tanta fames in terra ad quam venit.vt compelleretur fame esse porcarius.i.subulcus.⁊ dixit reuersus ad se.quanti mercenarij.⅋. Quando enim homo omnia bona sua amisit per peccatum .non habet quid comedat.et permittit ita deus ip̄m cadere. vt arguat eum malicia sua.vt legitur hieremie.ij.circa medium.⁊ moꝛiatur fame.⁊ dicat.quot sunt scilicet in ecclesia qui habent iocunditatem mentis.et ego fame pereo.

Reuertar in domū p̄is mei. Unde ī exo. ix. habet. q egiptij cōpellebāt filios israel exire de egipto. Tūc recipit ⁊ dat ei p̄ma stola. id est grā. ⁊ ita in euāgelio, habet de p̄uersione Rursus tam in euāgelio vbi agit de duobus filijs q̄z in epl̄a. vbi agit de iacob ⁊ esau. duorū p̄lorū iudaici videlicet ⁊ gētilis significatio p̄tinet. iudaicus grām p̄ualē amittit. gētilis vo p̄uersus ad p̄niam de lege dñi in introitu gloriat ⁊ cātat. In gduali vero dño cōfitet ⁊ laudat. In offertorio oculos suos petit illūinari ne dormiat vt inimicus nō p̄ualeat ei. Et attende q rōnabilit ī scda q̄dragesime bebdomada legit euāgelū de filio p̄digo reuertēte ad p̄ez. q gētil' p̄lus p doctrinā legis ⁊ euāgelij ad creatoris cultū reuertit ⁊ q̄uis penitēs p fidē ⁊ opatōez. vel p duo p̄cepta caritatis dño reconciliat. Cōmunio ē. oportet te gaudere. luce. xv.

De domica tertia quadragesime

Ertia dominica

est p̄fessionis. ⁊ q̄rta refectōnis. Sic ei supradictū ē. dñs in p̄ma dñica q̄dragesime armauit militē suū. in secūda ostendit ei p̄mium. amodo ergo non restat nisi vt oñdatur via. q p cōfessionem ⁊ refectōnem illuc venitur. Est ergo dñica ista p̄fessionis. Est āt duplex p̄fessio. scz peccati ⁊ laudis. q̄s habere debet homo. Per humilitatem enī p̄fessionis expectat homo a deo omia que expectat. scilicet liberatōez ⁊ donum gratie ⁊ omia alia bona. Unde introitus est. Oculi mei semper ad dominū. ⁊c. ⁊ est septimi toni. quia per septiformem gratiam spūssancti euellitur homo de laqueo dyaboli. Per p̄fessionem enī euitantur mala. Et ideo fit statio ad sanctum laurentium qui p confessionem liberatus est. Hec humilitas liberauit ioseph de manib⁹ fratrū suorū ⁊ de carcere. ⁊ ideo cantat de ipō in officio nocturnali. Adhuc dñica ista sexta est a dñica septuagesime ⁊ sexta feria dominus crucifixus est. et ideo fit mentio de passione. que per ioseph significatur. et ita etiam ipi diei competunt que dicūtur. Nam christus per humilitatem liberatus est ab insidijs fratrum suorū. id est iudeorū. ⁊ exaltatus est in toto egipto .i. in mundo. et ita que literaliter acta sunt circa ioseph. spūaliter sunt facta erga christū. Et nocturnū officiū ordinē comitatur historie. Cum enī in p̄cedenti dñica cantatum fuerit d iacob in hac succinitur d ioseph qui venditus a fratribus illos in fame ditauit. ⁊ christus a iudeis crucifixus sua morte hūanū genus redemit. ⁊ redimendo a demonio liberauit. put in euangelio legit hodierno.

Ceterum qualis debeat esse p̄fessio ostēdit apostolus in epistola. Fratres imitatores ⁊c. ad eph. v. c. Primo enī esse debet in humilitate. scz vt humiliemus nos deo. et ita in nouitate vite ambulemus. Scdo in perseuerantia. scilicet vt homo non redeat ad vomitum. et vt infamia peccati remoueatur. Unde dicit Fornicatio āt ⁊ īmūdicia non nominetur in vobis ⁊c. hoc fit p̄ perseuerantiam in bona vita. Ad hoc idem hortamur in euangelio in fine. in q̄ ostenditur q gratia expellit peccatum. Erat inquit iesus eijciens demoniū ⁊c. luce. xj. ⁊ mat. xij. Iesꝰ id ē grā. Iste idez demoniacus cecus dicit a matheo ⁊ beda. Cecus inquit beda videt mutus loquitur. possessus a demonio liberatur. Et cum eiecisset demoniū locutus ē mutus. q q̄ data est homini grā p̄fitetur ⁊ loquitur in confessione Postmodū ostēdit dñs stabilitatem regni sui p̄ indiuiduā caritatem. ⁊ instabilitatem regni dyaboli. Omne inq̄t regnum in seip̄m diuisū desolabitur. Et sic regnū dyaboli ⁊ suorū q̄ diuisi sunt a deo destruet. Sed regnuz dei manet ineternum. Et ita inuitat oēs homines ad regnū suū q̄ manet. Propter q debet homo p̄seueranter agere opa confessionis q p ea habebitur regnum celorū. Et ido responsorium est. Exurge dñe nō p̄ualeat homo .i. dyabolus qui nobis intendit auferre regnuz celorū. Hoc igitur intēdit eccia vt simus p̄fecti in p̄fessione. ⁊ similiter p̄fecte moriamur peccatis. vt p bonaz vitā et infamia peccati deleatur sicut dicit dñs p hiere. Perdam babilonis nomen. Hoc dicit. q gratia expellit peccatum ⁊ infamiā.

Sequitur. Et reliquas & germen babilonis ciuitatis .i. memoriã delectabilẽ. vt scz bõ doleat qñ ad memoriã reducet ℟ Rursus. qz sic in euãgelio dr. surdus audiuit. & mutus ẏba dei narrauit. iõ dicit in introitu. ℣ Oculi mei sp ad dñm. & ne iterꝝ deficiat miscdiam implorat subdens. respice in me. & ī graduali. exurge dñe. deinde vox quondã muti fecunda facũdia. cuius os aperuit sapientia pces suas ingemiat. & decenti similitudine in tractu porat dicẽs. ℣ Ad te dñe. In offerenda iã loquens pdicat iusticias dñi rectas. eo q a se bũliato demoniũ exierat. Sz ad iudaicũ plm supbientẽ spũs immũdus redierat. In cõmunioe de muto factꝰ oratoꝛ gratulat q sic passer inuenit sibi domum et turtur nidum

De secunda feria.

In dominica pre

cedenti dictũ ẽ. q dñs saluat p cõfessionẽ. in hac ẏo scda feria ostendit q dñs saluat et p baptismũ. Sed q baptismus dat p trinitatem. iõ de trinitate ẽ introitꝰ In deo laudabo ẏbum. & ponit ibi ter ℟ nomẽ dñs. & ẽ de tertio tono. qõ totum cõtingit ppt ℟ q loqtur de trinitate. Epla ẏo. ℟ Naaman pnceps. ꝛc. q ẽ. iiij. regũ. v. c. est de naaman quẽ misit rex syrie dñs suus ad helizeũ vt sanaret eũ. & pcepit ei vt in iordane se lauaret septies. & fieret eꝰ caro sic caro pueri. & ita factũ ẽ. Jordanis intꝛetat ois cẽsus bũlitatis in q eccia mũdari petit. & hoc facit ad pceptũ dñi querens p bũlitatez salutem in aqua q ẽ inferioꝛ creatura. ℣ Post modũ seqtur rñsoriũ. Deus laudẽ meam ne tacueris. in q eccia bũliat se p ꝓfessionẽ. & ẽ tertij toni rõne pdicta. In euangelio ẏo Dixerũt pharisei ad ihesũ. Leu. [illegible] uij. ca. oñdit dñs q nõ sũt missi ppbete. nisi ad humiles. sic helizeus ad naaman. & helyas ad ẏduã et oñdit supbiaz iudeoꝝ. postea dicit. ihesus ãt transiens p mediũ illoꝝ ibat. ad significãdum q humilis quidquid sibi fiat mã suã non derelinquit.

De tertia feria.

In tertia feria est de

oratõne & miscdia p q ẽt saluat dñs ℣ In introitus ẽ. Cum clamarez ad dñm. Epla ẏo. mulier q̃dam ꝛc. ẽ de. iiij. libro regũ. iiij. c. de vidua cuius filios creditoꝛ in ꝑpetuã ꝛedigere ꝓtendebat. & eius vasa oleo repleuit helizeus dicẽs ei. q̃ ꝑ parte olei redderet debitũ qõ debebat. & de reliq̃ ipa & filij sui viuerent. Vidua est eccia. cuiꝰ sponsus christus nõ est ꝑsens corporaliter sine visibiliter. que venit ad christũ. Creditoꝛes sũt demones. Unde dyabolꝰ exactoꝛ dr. q pecuniam suam. i. immũdiciam a nobis exigit cum vsuris Unde esa. xiij. c. Quo cessauit exactoꝛ. quieuit tributum. Sz christus p opa miscdie liberauit nos ab hmõi creditoꝛe. Et petitur hmõi liberatio in responsoꝛio. ℣ Ab occultis meis mũda me domine. Euangeliũ ẏo qõ est matℬ. xviij. ca. est de miscdia scz. si peccauerit in te frat tuꝰ corꝛipe eum. si ignoꝛat doce. si penitz dimitte. nõ dico septies. sed septuagies septies. id est. quotiens peccauerit dimitte. ℟ Rursꝰ vidua p filijs ad helizeũ oꝛans dicit ī introitu. Ego clamaui. & in graduali. ab occultis demũ pcibus exaudita. gratias agit in ofꝛerenda. dextera dñi. Et docet in communione. domine quis. ꝛc. quales se debeant exhibere. qui volunt oleum misericordie. scili cet qui volunt requiescere in monte ingrediantur sine macula & operent iusticiam.

De quarta feria.

In quarta feria

agitur ꝺ impletõne mãdatoꝝ. p quam dominus etaz saluat. Sed quia per gratiam est impletio mandatoꝝ. ideo est introitus. Ego autem in domino sperabo. et est primi toni. ad ostẽdendum q spem debemus ponere in solo deo. Epistola vero. ℣ Honoꝛa patrem ꝛc. est de exo. xx. ca. in qua sunt instituta vel distincta pcepta domini. honoꝛa patrem & matrem. ꝛc. In responsoꝛio ẏo petitur gratia. in quo ostendit homo infirmitatem suam dicens. ℣ Miserere mei dñe. q̃m infirmꝰ sũ,

quasi diceret. nō possū p me adīplere mandata. In euāgelio. Accesserūt ad ihesum. ꝛc. matħ. xv. c. redarguit dñs iactantiaz iudeorū q̄ magis īmitebant traditiōibus hoīm q̄z dei. ⁊ reprehendebāt discipulos dñi ō traditiōibus seniorū. Quib⁹ dñs dixit. Ypocrite ꝛc. Nō lotis manibus mā ducare. ñ coinquinat hoīez. Et ostēdit p q̄ saluam̄ur ⁊ iustificamur. In hac q̄rta feria fit pmū scrutiniū put in prima q̄rta feria dicet.

De quinta feria

In quinta feria ostendit eccia nō esse salutē nisi a dño ⁊ maxime p virtutes. Ūñ introitus est. Salus populi ego sum. ꝛc. et est quarti toni ppter quattuor cardinales virtutes. Epistola vero. Factum est verbuz. ꝛc. est de biere. vij. c. vbi dr. Bonas facite vias vrās ⁊ studia vestra. et hoc ppter bona opa virtutū Et reprehendunt iudi q̄ credebāt se nō posse damnari. q̄z habebant domini templum. et omnes alios damnatos eē dicebant. Ūñ seq̄t rñsoriū. Oculi oīm. oñdēs q̄ in solo deo sperandū ē. Euangelium vo. Surgens ihesus. luce. iiij. c. ē de sanatōne socrus petri. p qđ oñdit q̄ in solo deo sperandū ē. q̄z ab ipo ⁊ p ipm salus mentis et corporis ē. In alijs vo eccleſijs legit euangeliū sequentis dñice. Abijt ihesus. ꝛc. ⁊ alit incipit. Opamini. In q̄ imperat dñs turbe q̄ magis curabāt de salute corpis q̄z mentis q̄niam voluerunt eū facere regē post miraculū factū de saturatōe q̄nq̄z miliū hoīm ō duobus piscibus ⁊ q̄nq̄z panibus. ⁊ hortatur eos dicens. Opamini nō cibū q̄ perit. sed q̄ pmanet in vitā eternā. Cui ꝓgrue premittit pmissa lectio biere. vbi dñs pmittit se habitaturz cū eis. ⁊ sic q̄i regē futuz eorū q̄ talē cibū fuerint opati. vt calūniā non faciant. innocentē sanguinē nō effundant. ꝛc. Rursus introit⁹. scz salus pli. vor ē dñi populū ꝓsolātis. Graduale. offertoriū ⁊ cōio voces sūt pli de regis grā ꝓfidētis. In hac āt q̄nta feria in q̄ agit de salute fit statio ad sctōs cosmā ⁊ damianū. q̄ medici fuerūt et hoīes corpalit ⁊ spūaliter sanabant. et ideo de ipis fit mentio in collecta

De sexta feria

In sexta feria que ē dies crucis oñdit q̄ p crucez ē sal⁹ Ūñ introitus ē. Fac mecū signū in bonū. i. crucē. Maiorē caritatez nemo hz. i. maiꝰ signū caritatis. q̄z vt aiaz suā ponat q̄s p amicis suis. Epla vo. Cōuenerūt ꝛc. q̄ ē numeri. xx. c. ē de moyse q̄ bis percussit petrā. ⁊ fluxerūt aque vt biberēt hoies ⁊ iumēta Ider binā pcussionez duo lig̃ crucis itelligē. petra chr̄ist⁹ ē. et fluxerūt aq̄ doctrinaz ⁊ grāz. vt possit bibere totū gen⁹ humanū. Respōsoriū ē. In dō speravit cor meū. ⁊ adiut⁹ sū. q̄ i sola cruce pfecta ēbūani generis saluatō In euāgelio vo. venit ihesus i ciuitatē ꝛc. iob. iiij. ca. oñdit dñs. q̄ ñ solū p nob crucē sustinuit. sz ⁊ mltos alios labores Ūñ seq̄t ibi Jesus ād fatigat⁹ ab itinere. ꝛc. Et dicūt ibi octo i q̄bus instruxit dñs samaritanā. q̄ patēt i euāgelio. ⁊ iō rñsoriū ē octaui toni. Cōio ē. q̄ biberūt. iob. iiij. c.

De sabbato

In sabbato uero oñdit q̄ dñs saluat p iusticiam ⁊ misc̄diam Und epla Erat vir daniel. xiij. c. loq̄tur de susanna q̄ saluata est p iusticiā. Euangeliū est de muliere deprehensa in adulterio quā dñs liberauit p misericordiam. Ecce euangeliū ⁊ epla concordant. Quia ergo adultera in euāgelio saluata ē p misc̄diam. ideo videns eccia infirmitatē filioz suorū petit se liberari p miseri cordiā in introitu dicens. Verba mea auribus pcipe. ⁊ ē q̄nti toni. ppt q̄nq̄z q̄ ponūt in collecta q̄ est talis. Ipresta quesum⁹ omnipotens deus vt q̄ se affligendo carnē ab alimentis abstinent. sectando iusticiam a culpa teiunent. i. a delectatōne q̄nq̄z sensuū sicut daniel. susanna. ⁊ ioachim. Misc̄diaz dei non consequentur qui sic non ieunāt. Sequitur versus introitus semiplen⁹. scz rex meus ⁊ deus meus. Et ideo notandū ē q̄ in introitib⁹ aliq̄n duplex versus ponit. aliquādo dimidius. freq̄nti⁹ vn⁹. Duplex

vt in introitu defūctor. Requiē. Vers⁹ Te decec. ⁊c. Et ali⁹. Exaudi oro. ⁊c. Quia ora/mus p defūctis ppt stolā corpis ⁊ aie quas rogamus eis dari. Dicit et tūc scdus ⁹sus q succedit in locū illius versus gla pī. q in officio defunctor tacet. p eo q mortui trini tatem vlterius laudare nequeunt. ad cuius laudē ptinet ipe ⁹sus. Sepius vero vn⁹ di citur. qr ad vnū tantū scz ad deū ⁹tere nos debem⁹. Bimidius āt hic ponit. qr q̄ mise/ricordiam dei impetrat. suā debet imperfe/ctiōem in opibus ꝓfiteri. psalmus enī op⁹ significat. Postepl'am seq̄tur respōsorius Si ambulē. ⁊c. quod sic et respōdet. qr quē dñs liberat nullus ei nocere pōt. igit si am bulem in medio vmbre mortis nō timebo mala. ⁊c. vmbra mortis est mors tempalis. quasi diceret. ⁊ si transeam p mortem tem/poralem. non est timendum er quo de⁹ ad iuuat. Et seq̄tur ⁹sus. Virga tua ⁊ bacul⁹ tuus ipa me ꝓsolata sunt. qr tribulationes dñi ꝓsolantur homiez bonum. Est āt pmi toni. qr in solo deo ponēda est spes. In euā gelio vo. prexit iesus. ioh. viij. ostēdit se do minus autorem miscōie. cum dixit mulieri adultere. Vade ⁊ amplⁱ noli peccare. Itē misericordia fuit cum dixit. Qui sine pecca to est vestrum pmus mittat in eam lapidē In offertorio petit similiter p miscōiam li berari cum dicit. Gressus meos dirige. et ptinet ad octauam resurrectiōis. postcom munio vero ad beatitudinem. que ē. nemo te. ioh. viij. c. Illud autem notandum est. q in huius sabbati completorio antipbona. Media vita cantatur. eo q nūc mediana quadragesime incipiat bebdomada. Qui vero eam in precedenti sexta feria cantant. numerum diez ieiunijs afflictor attēdūt. Hanc ita q̄ sub breuiloquio duxim⁹ expo nendam. Media vita christus est. Ipe enī mediator est dei ⁊ hoim. Ipe est via veritas ⁊ vita. Ipe quidem sanctus. ipe deus. ipse fortis. ipe misericors ⁊ saluator. Ad christū ergo sermo dirigitur. O media vita. id est. o christe. Vel media vita sancta trinitas ē. que est in se vita ⁊ nobis vita media. id est. sufficiens ⁊ cōmunis ad quam sermo diri gitur. O media vita. id est. o sācta trinitas. Ideo q̄ subdistinguitur sancte deus. sācte fortis. sancte ⁊ misericors. id est pater et filⁱ ⁊ sancte spūs. a quo ⁊ p quem ⁊ in quo sal/uamur. Et ideo saluator etiā trinitas appel latur. Ad quē cū q̄ tñ p̄monem dirigimus adiutorium querim⁹. qr in morte sum⁹ in miserijs p̄sentis vite. petimus q̄ ne tradat nos amaritudinibus mortis eterne. Vel sup. o dñe nos exñtes in vita media sum⁹ in morte. Prima fuit vita iusticie ⁊ innocē tie. in qua creatus est homo. Scda est vita peccati ⁊ miserie. in q̄ lapsus est hō. Tertia erit vita imortalitatis ⁊ gle. ad quā repara bitur hō. Nos igit dum sumus in media vita sum⁹ in morte. qr vita peccati media. mors ē vite iusticie. ⁊ iō querim⁹ adiutorē Alie ecclie dicūt. medio vite. qr ei nūc ē me diū quadragesime q̄ vitā pñtem q̄ sine pec catis non ducitur repsentat. merito dicitur antipbona ipsa in morte. id est in peccatis que ducunt ad mortem. Et quia in epistola fit mentio de susanna. ideo propter equi uocatiōem vocabuli fit hodie statio apud sanctam susannam.

De domica quarta quadragesime

Equitur quarta

dñica i qua agit de supna birlim Et qr in terraz illā venit eo duce q̄ filij israel venerūt in terram pmissionis. put sub septuagesima dictum est. ido nūc legitur exodus. vbi dicit dominus. Vidēs vidi afflictōnem populi mei qui est in egi/pto. et descendi vt liberarem eos de manu pharaonis. Sicut aūt dñs liberauit pl'm p plagas missas contra pharaonem. simi/liter ⁊ per plagas liberat de manu dyaboli qui nō vult dimittere nos nisi in manu for/ti. sicut ibi habet. Prima plaga est quersio aquaz in sanguinē. p quā peccatū infideli/tatis significat. p alias plagas significatur q homo p multas tribulatōes ⁊ penas q̄s habet dum moratur in peccato. cogit redi re ad dñm. sicut de filio pdigo legit⁹. Legi tur ergo exodus. qr p fidem est exitus a ser uitute dyaboli. et p baptismū q̄ sigficat per

mare rubꝝ. ⁊ ꝓimpletionē mandatoꝝm. Qñ vero homo talis est. facit seipsū tabernaculū dño. qui vō nō faciet ei hic tabernaculum. nec ipe faciet sibi in futuro. ¶Sc̄d⁹ exodum sequit liber leuitici. q̄ est tert⁹ in pēta teuco q̄ ptinet ad leuitas. q̄ debebant dño offerre sacrificia. Qñ liber est oblationum Erquo enī homo implet mādata ⁊ facit se tabernaculū dño nō restat nūl oblationes deo offerre. Debet tñ sal apponere in omni sacrificio suo. quia cū discretiōe debet omnia facere. Quia ergo tales debēt eē mūdi ab omni peccato ⁊ offerre dño hostiā mūdam sanctā ⁊ immaculataz. ideo sequitur in leuitico de mundatiōe lepre. Et dicit ibi multotiēs. sancti estote. quoniā ego sanct⁹ sum. Et quia ℞ fit in solēnitate cordis. et debent omnia fieri cū gaudio. iō postea i eoꝝ libro agit̄ de solēnitatib⁹ ¶Rursum q̄ null⁹ ita pfectus est q̄n peccet aliq̄n saltē venialiter. ideo ibi habet̄ de dubitatione moysi ad aquas cōtradictiōis. q̄ nec ꝓpter ℞ dimisit opus spūale facere. vt ad vocē suā fluerent aque cū dixit. Ascendat puteus. i. doctrina sacra. Ceterū sicut mulier ostēdit ex vna pte pomū filio suo et ex alia inimicuz vt veniat ad se. sīc ⁊ dñs. iuxta illud Osee. xj. cap. In funiculis adā trahā eos i vinculis charitatis. Qñ in officio nocturnali oñdit inimicū qui nō vult dimittere ꝓm̄ msi i manu forti ⁊ i manu diuina sc̄z p predicatores Et ideo ꝓmū rñsorum est. Locut⁹ est dñs ad moysen ꝛc. Siquidē moyses ex aquis assumptus. est chr̄ist⁹ p quē liberamur ab huiusmodi inimico. vel q̄libet p̄dicator qui ex aquis scripture debet assumi. Et est quarti toni. q̄ quattuor modis nos affligit diabolus. s. interficiēdo mares. i. bona opa vl̄ viruosos quos submergit in flumine deliciarum hui⁹ mundi. et cogit seruire in luto luxurie ⁊ latere auaricie. et palea inanis glie. ¶Dorro quia ꝓp̄ls in illa septuagenaria captiuitate fleuit sup flumina babilonis. ⁊ in fine cyro pmittēte leta būus exiuit. et gratulans hier̄lm introiuit. ideo cū in ꝓma domnica ꝓp̄lus captiuat⁹ fleuerit dicens. Circumdederūt me. Et in secunda orauerit dicens: Exurge. In tertia q̄z orauerit dicens: Esto mihi. In quarta cōsolationez accepit dicente dño. Inuocauit me ⁊ ego exaudiaz eū. In q̄nta etiā rursus orationi institerit dicens: ¶Reminiscere. In sexta vō dario licentiam tribuēte ꝓsolationē de reuersione perceperit. idoq̄z dixit: Oculi mei. In hac septima tanq̄z in fine septuagesime ingrediens hier̄lm gratulabund⁹ exultat dicēs: Letare hier̄lm. De hoc etiā dictū est sub ꝓma dñica. Septenariū q̄z ꝓpr̄is vite que septē dierum curriculo voluit. vel poti⁹ septē etatibus quib⁹ mund⁹ ipe distinguit. sicut p dies. lxx. sic p septez dñicas. sancta repñtat ecclesia. ¶Prima etas est ab adā vsq̄z ad noe. Secūda vō a noe vsq̄z ad abraā. vel ꝑm q̄sdaz ad moysen. Tertia a moyse vsq̄z ad dauid. Quarta a dauid vsq̄z ad trāsmigratōnem babilonis. Quinta a trāsmigratione babilonis vsq̄z ad aduentū dñi. Sexta ab aduentu dñi vsq̄z ad finē seculi. Septima similiter vsq̄z ad eundē finē. simul enī ꝓcurrunt sed illa in vigilātib⁹ ⁊ laborātib⁹. ista in dormiētibus ⁊ q̄escentib⁹. vbi requiescūt electoꝝ anime inter vbera lactātis matris sue supne hier̄lm. In ꝓma dñica velut in infantia mūdi homo a felici delectatiōe deiectus clamat. Circūdederūt me In secunda velut in puericia mūdi cōcipiens hō spem sue recōciliationis voce noe quasi ꝑcentoris implorat acceptilationē recōciliationis dicens: Exurge q̄re obdormis dñe. In tertia velut in mūdi adolescētia ꝓcipiēs hō suam liberationē de egyptia ca p̄tutute sue protectionis ⁊ liberationis acceleratiōnē voce moysi orat dicēs: Esto mihi in deū ꝓtectorem. Quarta designat iuuentutē ecclie in qua regū dyademate coronat̄. et sapientia ꝓphetaꝝ ornat̄. Qñ illō officiū voce dauid quasi ꝑcentoris in cantib⁹ celebrat̄. Quīta senectutē ecclie. in qua calor naturalis incipit deficere ¶Nā ꝓp̄lo in babilone captiuato ecclesia captiua nec altare habuit nec templū. imo organa sua suspēdit. ideoq̄z quīta dñica vacat officio. Sexta seniū ecclesie sc̄z fines seculoꝝ. cū filius dei venit in mundū. ⁊ de diaboli potestate liberauit gen⁹ hūanū

ne igitur sit immemor acceptī bñficij ⁊ ingr̃
tum gratulat̃ ⁊ ait. Oculi mei sp ad dñm.
Hec aũt septima ⁊ vltima significat
sabbatū mũdi in q̃ sanctor̃ aĩe requiescũt.
illic hierl'm que sursum est. q̃ libera est. que
mater nostra est. letat̃. Vñ dr̃ dñica leticie.
est enī septima a septuagesima. ⁊ p septena
rium significat̃ septima etas eor̃ qui sunt ī
requie. Repñtat enī hec dñica libertatē cō
cessam filijs israel redeũdi a babilone ãno
sexagesimo quã habuerũt plenariã ī anno
septuagesimo. Vñ totũ hui⁹ diei officiũ d̃
letitia est. ad repñtandũ illor̃ letitiã. ⁊ etiã
nostrã. quoniã finitis sex etatib⁹ erimus in
septima a mũdi exilio liberati. cũ celestē pa
radisum que est patria nostra intrabimus
Cantat̃ ergo introit⁹. Letare hierl'm. ad oñ
dendũ q̃ sicut illi cũ ingenti letitia a babilo
ne venerũt in hierl'm. ita ⁊ nos ab hĩ mũdo
letãtes in celestē hierl'm veniem⁹ Babilon
enī interpr̃etat̃ ꝓfusio. vñ sigficat mundus
vel infernũ. q̃ in hoc mũdo est confusio vi
cior̃. et ī iferno ꝓfusio tormẽtor̃. Dicit̃ etiã
hec dñica refectõis. quia in ea dñs refecit ⁊
satiauit q̃nq̃ milia hominũ. vel q̃ in ea oñ
ditur celestis hierl'm ex qua oĩs refectio est
Quia ergo ecclesia letat̃ p hac refectiõe. iõ
cãtat. Letare hierl'm. i. ecclesia. tibi enī etna
requies pmittit̃. In nocturnali etiã officio
cantat̃ rñsorium. Audi israel p̃cepta domi
ni. et ea in corde tuo q̃si in libro scribe. et da
bo tibi terrã fluentē mel et lac. Postea seq̃
tur in introitu. ab vberib⁹ ꝓsolatiõis eius
Hec vbera sunt duo testamẽta. de q̃bus su
munt̃ pmissiones dulces in q̃b⁹ est ꝓsola
tio nostra. Et sunt in ea tria v̄ba leticie scz le
tare. gaudete. et exultate. ratõ quare posita
sunt dicta est sub capitulo d̃ septuagesima
in p̃ncipio. Et sumit̃ iste introit⁹ de esa. vlti.
ca. sed de antiqua trãslatiõe. q̃ in esa. sic nõ
iacent v̄ba hec. vsus vero de psalmo q̃ loq̃t̃
de hierl'm supna scz. letat⁹ sum. et est quinti
toni. ppter q̃nq̃ milia hominũ quos refec̃
vel ideo quia illi q̃ cohibẽtet refrenãt et bñ
ordinãt q̃nq̃ sensus corpis illi habebũt bu
ius modi refectionẽ ⁊ ꝓsolationẽ de qua in
nitroitu habet̃. et que petit̃ in collecta. Con
cede quesum⁹ omnipotẽs de⁹. vt q̃ ex mer
to nostre actionis affligimur. tue grẽ cõso
latione r espirem⁹. Scripserũt tñ quidaz q̃
q̃ liberi⁹ papa q̃ tñ in cronica nõ inuenit̃.
celebrauit tali die rome in dicta eccl'ia q̃ vo
catur hierl'm ideo cantat̃. Letare hierusalẽ.
Et nota q̃ in quibusdã ecclesijs hac die. et ī
festo annunciatiõis dñi due collecte dicũt̃.
vt quasi duplex festũ exoluere videant̃. qđ
nõ fit in alijs p̃cipuis festiuitatib⁹. vt nati
uitatis dñi ⁊ similib⁹. q̃ ille p octauas pdu
cunt̃ nec vni⁹ diei dũtaxat obseruãtia sicut
ista coangustant̃. Sequit̃ epl'a. Scriptuz
est enī quoniã abraã duos filios habuit ⁊c
ad Gal'. iij. c. Ubi sequit̃. Que sursum ẽ hie
rusalem libera est. que est mater nrã. Hoc
aũt dicit. vt non timore seruili seruiam⁹ do
mino sed amore Responsorium est d̃ eodẽ
Letatus sum ⁊c. et est septimi toni ppter se
ptimam etatẽ in qua erimus in quiete. Sz
quia adhuc sumus in labore. ideo sequitur
tractus sed suauissim⁹. Qui confidũt ī do
mino ⁊c. in q̃ ostendit̃ q̃ qui ī dño solo spe
rant habebũt illã refectionẽ. Sequit̃ euan
gelium. Abijt iesus trãs mare galilee ⁊c. Jo
hãnis. vj. ca. Quinq̃ autẽ panes q̃b⁹ dñs
refecit nos put ibi legit̃. sunt q̃nq̃ libri mo
ysi. duo v̄o pisces sunt psalmi et pphetia. vl'
libri iosue ⁊ iudicũ. quia de illis septẽ libris
sumunt̃ orationes in hac dñica. et ita refic̃
omnes. Offertoriũ est laudate. et est secũdi
toni. ad ostendendũ q̃ deũ laudare dẽmus
⁊ p corpali refectione et p spñali. Postcõ
munio vero est. Hierl'm que edificat̃ vt ci
uitas ⁊c. Et loquit̃ de illa hierl'm que libera
est. ⁊ est quarti toni. ppter quattuor̃ que ibi
dicunt̃. Primũ est quia omnia sunt ibi cõ
munia. ibi enī deus est oĩa in omnib⁹. Se
cundũ est q̃ eternaliter pticipãtur ea q̃ ibi
sunt. Vñ dicit. Cuius pticipatio eius in id
ipsum. Tertiũ est q̃ nullus de filijs diaboli
potest ibi ascendere. Unde dicit. Illuc enī
ascenderunt tribus trib⁹ dñi. Quartuz q̃
ibi est continua laus dei Unde sequit̃. Ad
confitendũ nomini tuo dñe. Et inde ẽ illõ.
Beati q̃ habitãt in domo tua dñe in secula
seculor̃ laudabunt te In hac dominica

romanus pontifex celebraturus ad ecclesiam p̄gens. ⁊ rediens ab ea dē. aurea in manu sub aspectu populi fert rosam. Circa q̄ duplex insurgit rō. vna p̄m lrām. altera p̄m spūm. Sane p̄m lrām. ne fidelis p̄plus propter quadragesimalis obseruantie asperitatem sub cōtinuo labore deficiat. quia q̄ dō caret alterna requie durabile nō est. ideo i hac mediana dñica quadragesime q̄dā recreationis solatiū interponit. vt anxietas temp̄ata leui⁹ sufferat. iuxta illud Interpone tuis interdū gaudia curis. Hodiernus nanq; officiū totū leticia plenū est. ⁊ in omni vbor clausula iocūditas eruberat. gaudium resonat. hilaritas inculcat. Tria itaq; repr̄sentat dies ista scz charitatē post odium. Unde dr. Letare hierlm. et conuentū facite omnes qui diligitis eā. Gaudiū post tristiciam Unde. Gaudete i leticia. q̄ in tristicia fuistis. Et satietatē post famē. Ut̄ vt satiemini ab vberib⁹ p̄solatōis vestre. Que tria pariter designātur in trib⁹ pp̄rietatib⁹ huius floris. charitas in colore. iocunditas in odore. et satietas in sapore. Rosa quippe p̄ ceteris floribus colore delectat. odore recreat. et sapore cōfortat. Delectat in visu. recreat in olfactu. et cōfortat in gustu. Hēpe rosa in manu romani pontificis. gaudiū israelitici populi designat. q̄ñ p grām christi data est illi de babilonica captiuitate licentia redeūdi. Deinde illā donat nobiliori ⁊ potentiori q̄ tunc̄ curia reputur. in quo nobilitas ⁊ excellētia illius peculiaris p̄plī domini designatur. Demū ille cū multo eq̄tatu et leticia ingenti ciuitatē cuz rosa circūit. figurans gaudiū illius populi in ciuitatem hierusalē reuersi. atq; cōmunē tot⁹ fidelis populi ⁊ eccl̄sie leticiā de p̄missis. Spūaliter aūt flos iste florē illū significat. q̄ dō se dicit in canticis. Ego flos campi et liliū p̄ualium. Et de quo p̄pheta. Egredie virga de radice iesse. et fl. de ra. e. a. Qui est vere flos florum. i. sanctus sanctor. quia pre ceteris floribus. i. sanctis colore delectat i visu Hā speciosus forma p̄ filijs hominū. in quē desiderāt angeli p̄spicere. Qui odore recreat in olfactu. quia sicut legitur in canticis. j. c. Melliora sunt vbera tua vino fragrantia vnguentis optimis. Qui sapore confortat in gustu. quia panis quē ipse dat. caro sua est. p mūdi vita. omne delectamentum habens. et omnis saporis suauitatē. Hic enī qui de q̄nq; panibus ⁊ duobus piscib⁹ q̄nq; milia hominū saturauit. Triplex aūt est in hoc flore materia aurū videlicet musc⁹ ⁊ balsamū. quia triplex est in christo substātia. deitas. corpus. et anima. Sed balsamo mediante muscus auro cōiungit̄. q. anima mediante corpus cōiungit̄ deitati. Diuīa enī natura tante subtilitatis est vt corpi de limo terre formato non cōgraueret vniri nisi rationali spū mediante. Rursus flos ipse aureus est. quia rex regū ⁊ dominus dominantiū. cui⁹ rubor apparuit in insignijs passionis. et odor in gloria resurrectionis. Huius floris baiulus est vicari⁹ saluator romanus videlicet pontifex successor vtiq; petri ⁊ vicarius iesu christi. q̄ hunc florez fidelibus populis demonstrat. Hō enī omni tempe sed in hac dominica tantū que septima est ab illa que septuagesima nuncupatur. quia christus nō in qualibet hora sz in septima tantū etate videt̄ ab illis q̄ beata requie p̄solātur. Rursus in vrbe ostēditur ⁊ nō alibi q̄z apō basilicā que sancte crucis in hierlm appellatur. que superne hierusalem typum obtinet et spēm repr̄sentat. ō qua dicitur in epistola hodierna Illa que sursū est hierusalem libera est. que est mater nostra. ī qua christū angeli sancti et beate anime cōtemplātur. ad quā merito dr. Letare hierusalem. et conuentū facite omnes q̄ diligitis eā. q. d. vos catholici ⁊ non heretici. Differt aūt hodierna statio ab illa q̄ fit ibi dez in secūda dominica aduent⁹. quia illa future beatitudinis est annunciatio. hec q̄si p̄ntis cōtemplatio. vnde et festiuius agit̄ quia spei nostre festiuitas est. Hac etiā die christianus coronat̄ imperator. vt semp coronam superne hierusalē meditetur. Bauid ter in regem vnctus est. vt dicetur sub dñica post ascensionē. Hec ergo dñica p̄legiata est. quia repr̄sentat licentiā redeūdi de seruitute ad libertatē p̄l'o israelitico p̄cessam.

et leticiã ex hoc habitã

De secunda feria

Ecunda feria est

de iudicio. Unde ī epl̃a. Uenerũt due ẑc.iij. ℟eg̃.iij.c.agit de iudicio salomonis duab⁹ mulierib⁹ de puero contendentibus. ℳulier vna que dixit q̃ diuidatur puer.est synagoga q̃ diuidere conata est puerũ ihesum. Alia mulier q̃ dixit deꝫ ei infans viu⁹.est ecclia. Uñ in resp̃sorio petit hec mulier pueꝫ. Esto mihi in deuz ꝓtectorem.i.petit sibi dari christũ. Euangelium ꝓpe erat.ioh.ij.c.silr̃ est de eiectiõe vendentium.et de iudicio ibi habeť q̃ nõ credebat se ihesus eis.quia nũ sunt eũ interficere. ℐpostea sequiť de passione sua. Soluite.i. soluetis templũ ℔ et in triduo excitabo illũ sciebat eni quid facturi erãt. Quia vero ex passione dñi est omne gaudiũ.ideo ī offertorio cantat ecclesia. Jubilate. In introitu autẽ petit iudicari.sed ꝓtius petit miꝰcordiam. Deus in noĩe tuo saluũ me fac.i. per misericordiã.ꝛ in ṽtute tua iudica me.ꝛ est quarti toni.q̃ ibi habeť.ab insurgentib⁹ in me libera me.i.ab inimicis.q̃ q̃ttuoꝛ modis sicut dictũ est sub dñica.insurgũt ꝓtra nos ꝛ iõ sicut dñica fuit de misericordia.ita secũda feria est de iusticia.

De tertia feria

Ertia feria est de

oratione.i.de efficacia orationis que sez fit salua iusticia.q̃ oñditur in epl̃a. Locut⁹ est ẑc. q̃ est exodi.xxxij.c. vbi sequiť. Dimitte me vt deleã eũ. Et moyses orauit ꝓ ꝑplo ꝛ dñs dimisit peccatum. salua tñ iusticia.q̃ reseruauit sibi vindictã Uñ ꝛ sic ꝓpter illud peccatũ q̃ cõmiserũt in christũ ꝑcipue puniant. tamẽ ꝛ ꝓpter illud q̃ cõmiserũt tunc sez adorãdo vitulũ. Unde dicit dñs in euangelio. Implete mẽsuram patrũ vestroꝝ. Quia vo tã efficax ẽ oratio.ideo in introitu dicit eccl̃ia. Exaudi oraõez meã ẑc Uersus Contristatus sũ in exercitatione mea.cõtristatus eni fuit ꝓ dilatione patrie et incolatꝰ miserie. Quia vo exercitatio christiani est ī coertione a petulantia et lasciuia q̃nq; sensuũ.idcirco q̃nto tono resonat hunc introitũ ecclesia. Et seq̃tur epistola. Locutus est ẑc.in qua sicut dictum est impetrauit moyses dimissionem peccati.salua iusticia.et vt filij eoꝝ mererẽť intrare terrã ꝓmissionis.ideo in responsorio orat ecclesia. vt mereatur ipsam impetrare filijs suis vt intrent in terraz ꝓmissionis.licet adoꝛauerint vitulũ conflatilem.i. venerati sint lasciuiã ꝛ pompã mũdi dicẽs Exurge dñe fer opem nobis.et versus. Deus aurib⁹ nostris audiuim⁹ quoniã tu liberasti eos.et condonasti eis.silr̃ ꝛ fac nob⁹ ꝑ aliter. ℐpostmodũ sequiť euangelium Jam die festo. Joh.viij.c.de obstinatione iudeoꝝ q̃ dicebant Quõ hic lr̃as scit cum nõ didicerit. Et dixit dñs. ℳoyses dedit vob⁹ legem et vos vultis me interficere.q.d. contra legẽ vestrã vultis facere ꝛ facitis. Et dixerunt.demoniũ habes. Ecce quõ obstinati fuerunt. Et hoc est qđ ī epistola habetur. ℜecesserũt cito a via quam ostendisti eis. Ecclesia vero ostendẽs se nõ cõsentire peccatis eoꝝ.dicit in offertorio. Expectãs expectaui dominũ.ostendens se expectare christum vsq; in finem.et quia bene expectat q̃ a lasciuia q̃nq; sensuũ abstinet.ideo quinti toni est. ℐper hanc autẽ spem ītroducit nouus populus in terrã ꝓmissionis. Uñ seq̃t postcommunio. Letabimur ī salutari tuo. et est ꝓmi toni.quia omis leticia a deo est

De quarta feria

Equitur quarta

feria. que est cathezizandoꝝ. quia eo die ducũtur ad ecclesiaꝫ cathecumini.ꝛ cathezizanť.id est. instruuntur.et hoc est tertiũ scrutiniũ. vt iam dicẽť. Ut autẽ seruiamus cõsuetudini eccl̃ie tallie que scrutinij solennitatẽ obseruat.ꝛ iuribus de illo loquẽtibus.et quia etiã quedaz de his que in illo fiũt vbiq; in baptizando seruãtur.ideo aliqua de illo dicamus videlicet q̃d sit scrutiniũ ꝛ vnde dicatur.et vnde originẽ traxit.quãdo et quotiẽs et quare in tꝑibus statutis fiat. quid in eo fiat vsq; ad

exorcismū. Et quid ab exorcismo vsqz ad ecclesie ingressum Et quid ab ipo ingressu vsqz ad finem. Et quare hec omnia fiāt Subsequenter vero de officio misse buius diei dicemus. Scrutiniū nihil aliud est qz fidei z religionis christiane inquisitio. Est enim q̄si quoddā iter seu ꝓparatio ad baptismuz. Et dicit a scrutādo. i. inquirendo. qz fidei et religionis inquisitio fit in eo ān originem traxerit iam dicet Incipit autē fieri scrutinium in quarta feria tertie hebdomade q̄ dragesime. sed in hac quarta fit solenne. Fiebant enī in ꝑmitiua ecclia septem scrutinia duo scz in quarta feria z sabbato tertie hebdomade. z duo in hac quarta feria et sabbato huius quarte hebdomade. et duo in q̄rta feria z sabbato q̄nte hebdomade. z vnuz in quarta feria vltime hebdomade. in q̄b⁹ adulti qui venturi erāt ad baptismū docebantur oīōem dominicā et symbolū. vt i sequenti tunc sabbato i quo baptizandi erāt vtrunqz añ baptismū scirent. Et adhuc hodie in quibusdā ecclesijs septē fiūt scrutinia ꝓpter septiformē grām spūssancti. Sed tertium videlicet hac die solennissimū. Et i oībus ecclesijs ordinē romanū sequentib⁹ in quolibz scrutinio dicit missa scrutinij videlicet. Bñ sanctificat⁹ fuero. de qua iā dicet. Dicunt etiā ꝓprie collecte ꝑ cathecuminis vt Omnipotēs sempiterne deus ecclesiaz tuam. Item remedij ꝛc. Sed queri quare tertium scrutiniū sit solēne z nō ꝑmum nec secundū Rñdetur ad notandū q nec prima etas. id est. infantia nec secunda. id est. puericia ita apta est ꝓuisio dei. sicut illa in q̄ maxime discretio boni z mali haberi incipit. et in qua cōtra carnē pugnat Inde est etiā q nō prima trib⁹. i. tribus iude. nec secunda. i. tribus symeon. sed tertia. i. leuitica sacrificijs dñi est deputata. Sed nec in ꝑmo libro pentateuci. nec in secūdo agit de sacrificijs. sed in tertio. ꝑut dictū est in ꝑcedenti dñica Fit aūt scrutiniū in hac septima hebdomada a septuagesima. quia dū iudei fuerūt in babilonica captiuitate miscuerunt se inter eos q̄dam de gentibus. Añ post eorū reditum ignorabatur de plurib⁹ vtrū essent iudei vel non. Quidā etiā dicebāt se fore de leuitica tribu. qui nō erāt. et se sacerdotes q̄ nō erant. Ideoqz hesdras et alij sapiētes genealogias diligēter scrutati sunt. et iudeos a gentilibus. z leuitas a nō leuitis segregauerunt. Ita z nos i hac septima hebdomada que finē illius septuagesime babilonice captiuitatis significat scrutiniū facim⁹ vt credentes ab incredulis segregemus. quos in sacrosancta solennitate redemptionis nrē ex aqua z spūsancto renouemus. non enī in ꝑmitiua ecclesia alio tēpe baptisma celebrabatur. nisi forte mortis piculo imminēte. Omnes igit ecclesie proles. quas pannicirculuz vbi pabulo generabat hac die nomina sua dabant. in q̄bus ꝑscrutandū erat ne qua radix amaritudinis inesset. vt in hereticis. ne ꝑ us illis sancta darent q̄z christiana fides radices in eoz mentibus fixisset. Unde nominibus datis quilibet eoz ꝑ dies sequētes vsqz ad pascha fidei regulaz audiebat. z sic lactatus et grandescēs. in pleni lunio. id est. in baptismo plena fide symbolum reddens christo in baptismo cōmoriebatur z resurgebat Ideoqz in hac quarta feria fit scrutiniuz. ꝑter multa. Ideo primo quia ipa prefigurata est a quarta seculi etate. que fuit a dauid vsqz ad trāsmigrationē babilonis. In qua nō solum iudee gētis inchoatum est imperiū. vez etiā christi z christianoꝝ regnū ex ꝑmissione sumpsit exordium. iurante dño dauid. De fructu vētris tui ponā sup sedē tuā. Ideoqz merito i hac feria cathecumini ad christi nomen accedunt. et christiana religio in ea initiuz capit. Secundo quia sicut i quarta feria stelle create sunt. z in celo soli z lune coniuncte ita z fideles hodie ꝓcipiūtur. qui christo soli et ecclesie lune cōiungūtur. et in celo. id ē. in patris regno iam splendēt in spe. et in futuro splendebūt in re. Tertio quia sicut i q̄rta etate edificatū est templū domini ꝑ salomonem. sic z in hac quarta feria ꝑparam⁹ baptizandos vt sint templū dño. Quarto quia i quarta feria cepit nostra redemptio in qua proditus est dominus a iuda vt ꝑ redimenda ecclesia moreret. ideo z in quarta

feria isti ꝑparant̃.vt effectū ꝓcipiant redemptionis.Quinto quia agnus.xiij. diebus obseruabat̃ ⁊ preparabat̃ et luna.xv.immolabatur.Decet vt in ecclesia noua soboles q̃ ad cōmorandū christo i baptismo ꝑparatur dieb⁹.xv. anteriori ieunio spūaliter saginata.etati lune que illā significat exequetur.Sexto q̃ quarta bois etas scz inuētus ꝑ quartā feriā significata apta est preliis ⁊ gubernaculo imperij.⁊ ideo cathecumini preparant̃ in quarta feria ad preliū contra diabolū et ad regimen et imperium regni dei.Hoc autē ordine scrutinia celebrātur. quoniā a principio vsqz ad exorcismuz hec fiunt.Primo quidē fit nominū baptizandorz per acolitū descriptio.et eorz p nomia in ecclesia vocatio.Secūdo masculorum ad dexterā feminarū ad sinistrā ad ianuaz ecclesie.vbi fidem petūt deductio.Tertio p exorcistā gemina interrogatio.vna de renūciatione diaboli.alia de fide christi.Quarto demonis exufflatō.Quinto crucis i frōte expressio.Sexto dicit oō.Septimo fit i ore salis impositio.Q̃ igit̃ nomina pacolitum scribunt̃.ex quo etiaz ipe notarius dictus est.significat q̃ nomia fideliuz in libro vite scripta sunt.Q̃ nominatim vocātur. significat vocationē fideliū ad vitā eternaz Ceterū ianua christus est.ducunt̃ igit̃ credituri ad ianuā.i.ad christū qui de seipo dicit.ego sum hostiuz.p me si quis introierit saluabitur.Q̃ vero masculi ponunt̃ a dextera et femine a sinistra.designat q̃ virilit̃ agentes a dexteris ⁊ effeminati a sinistris i iudicio statuuntur.Q̃ abrenunciant diabolo per hoc se a iugo eius cui ex originali sunt obnoxij subtrahunt.Per hoc enim q̃ fidez christi ꝓfitent̃.iugo christi se subijcūt. Demonis exufflatō est potestatis eius debilitatio.Crux que imprimit̃ fronti ē vexillum nostrū quo diabolū vincimus.Non fit aliud signū nisi crux.vt in hoc solo signo diabolus sciens se ē victū cōtremiscat ⁊ fugiat.Fit autē in sede pudoris.id est.in frōte ne erubescat fidelis cōfiteri dñm suū ē crucifixum.Oratio cōtra diabolum est munitio.Salis in ore positio est sapientie condimentum.Hec plenius dicta sunt in pte prima sub titulo de vnctionib⁹.et dicētur sub sabbato sancto. Nunc dicenda sūt que ab exorcismo vsqz ad ingressum eccīe fiunt Primo diabol⁹ exorcizatur.et ter repetuntur verba illa. Audi maledicte diabole ⁊c. Secundo masculi seorsum et femine seorsum ponūtur.Tertio ad monitionem dyaconi capita inclināt catbecumini.et sup eos oratio dominica ⁊ symbolū dicit̃.Quarto a sacerdote aures ⁊ nares illorz saliua tāgūtur.Quinto ab acolito illuminantur.Sexto a dyacono euangeliū sup eos dicit̃.Septimo postiariū in eccīam introducūtur. Primo ergo exorcizatur diabolus.id est. adiuratur vt a fidelib⁹ recedat.Ter repetūtur verba illa.audi maledicte diabole ⁊c.q̃ in confessione trinitatis diabolo resistitur. Seorsum masculis et seorsum feminis fit exorcismus.quia maiorbus maiora.minoribus minora sunt ꝓponenda.Q̃ ad ammonitionē dyaconi capita inclināt.significat q̃ deo cōmunicaturi acclamāte dyacono capita inclinabāt.et hec oratio p cōmunione habetur.Q̃ symbolū et orationem dominicā sacerdos sup capita eorum dicit notat q̃ templū dñi contra diabolū munit Aures ⁊ nares saliua tangit vt doctrinam de ore predicatoris ꝓcedentē fideles libenē audiāt.et ipa eis bene redoleat quo aduscz spūm habēt in naribus.i.q̃diu viuūt.Iporum illuminatio.est tenebrarū ignorātie ⁊ peccati p lumen intelligētie effugato Euāgelium qđ sup eos dicit̃.est doctrina saluatoris qua instruūtur.Deinde postiarium introducunt̃.quia post impletionē euāgelij postiariū.i.p spūm sanctū in celestem patriaz introducunt̃. Post hec dicēda sūt ea que ab ingressu ecclesie vsqz ad missam fiunt.Primo masculi ad austrū statuunt̃ femine ad aquilonē.Inde quattuor lectiones sup eos legunt̃.et quattuor initia euāgeliorum.Deinde duo vnus masculus.et vna femina.in sanctuariū ab acolitis portantur.Post hec simbolū grece super masculos.latine sup feminas dr.His peractis eccīam ingrediunt̃.et sic missa cantat̃.Q̃

aũt masculi ad austrũ ⁊ femine ad aquilonem statuũtur. significat q̃ fortiores hostibus temptationũ obijciẽdi sunt. ⁊ debiliores humiliter sũt erudiẽdi. Q̃, quattuor lectiones sup eos legunt̃ significat doctrinã quattuor euangeliorũ qua instruunt̃. vnde statim quattuor initia euangeliorũ legũtur sup eos. quasi cõgreget eos a quattuor ptibus orbis. Q̃, vnus masculus ⁊ vna femina portantur in sanctuariũ. significat q̃ de vtroq; sexu fideles ascendũt in celũ. Sz nõ ascendũt nisi vnus. i. in vnitate ecclie cõstitutus. sicut ⁊ in pbatica piscina nõ sanabat̃ nisi vnus. Q̃, symbolũ legit̃ sup masculos grece. ⁊ sup feminas latine. p duas linguas quibus symbolũ legit̃ omnẽ linguã intelligimus. Illã in grecis vigut sapientia. in latinis scz romanis potẽtia. ⁊ ita p has duas tanq̃z excellẽtiores omnẽ linguam intelligimus. quasi cũ ap̃lo ad phil̃. ij. ca. dicamus. Omnis lingua confiteat̃. q; dñs noster iesus christus in gloria est dei patris. Expositionem orõis dñice ⁊ symboli in quarta pte in suis locis exposuim⁹. Et attende q̃ ante hãc quartã feriã in dñica vel in secunda feria est hui⁹ ferie scrutiniũ populis annunciandũ his verbis. Scrutinij diem dilectissimi fratres quo electi nostri diuinit⁹ instruãtur imminere cognoscite. ideoq; solicita deuotiõe sequenti quarta feria circa horã nonã conuenire dignemini. vt celeste mysteriũ quo diabol⁹ cũ sua põpa destruitur ⁊ ianua celestis regni aperit̃ inculpabili ministerio pagere valeamus. In hac ỹo feria quarta finitis missarũ solẽnijs presbyter annunciat vt sabbato p̃mo ad scrutinium reuertantur. et sic iterũ atq; iterũ annunciat donec septẽ scrutinia celebrentur.

Sane expleto scrutinio ỹr missa vt p̃missum est. in qua legit̃ lectio ⁊ ep̃la. q; baptizãdus in duobus est catbezizand⁹. i. instruendus. s. in nouo ⁊ in veteri testamẽto. maxĩe in illis que ptinent ad baptismũ. Rurs⁹ q; instruẽdus est in fide ⁊ moribus. ideo due lectiones legunt̃. de q̃bus in eis cũ suis rõsorijs disputat̃. Legit̃ enĩ de philippo q; enucho euãgelizauit iesum. Et p̃ augustinuz euangelizare iesum est nõ tantũ docere credenda sed etiã que sunt post baptismũ seruanda. In p̃ma ergo lectione scz sanctificabo ẽ. que sumpta est de ezech̃. xxxvj. c. de fiõ agitur. vbi dicitur. Tollam quippe vos de gentibus. ⁊ congregabo vos de vniuersis terris. et effundã sup vos aquã mundam. ⁊ mũdabimĩ ab omĩb⁹ inq̃nam̃tis vestris ⁊ dabo vobis cor nouũ. Fideles enim ỹ varijs terris ꝓgregati sunt in ecclia. et aq̃ salutaris baptismi sup eos effusa ẽ. qua ab vniuersis peccatis ⁊ erroribus sunt mũdati. et datũ est eis cor nouũ vt credãt in christum Be hac lectione sumit̃ introitus. Sanctificatus fuero ẽ. Vel q̃ baptismo datur baptizato cor nouũ. In versu autez. Bñdicam dñm ẽ. sunt gratiarũ actiões de hac sanctificatione. et est tertij toni. quia sanctificatio ptinet ad trinitatẽ Vel q; p talẽ sanctificationem fiũt homines filij dei. ideo sequit̃ graduale. Venite filij audite me timorẽ domini docebo vos. qõ est septimi toni. ꝓpter septem dona spũssancti que dant̃ in baptismo Vel quia ad hoc q̃ quis vere credat in christũ necesse est vt timeat deũ. ideo sequitur ip̃m graduale. vbi sequit̃ de timore. Initium enĩ sapientie timor dñi est Qui ergo radicem imponit credulitatis eũ a timore inchoare oportet. iuxta illud. A timore tuo domine cõcepimus ⁊ peperimus spiritũz salutis. In secũda lectiõe scz i ep̃la Lauamini ẽ. que sumit̃ de esa. j. c. agitur abundãter de moribus. vbi dicit̃. Quiescite agere pueruse. discite bñfacere ẽ. Et postea cõcluditur. Et venite ⁊ arguite me dicit dñs. Quasi. d. Si hoc feceritis. et vos nõ remunerauero iure me tanq̃z inmustũ redarguere potestis Itẽ dicit̃ ibi lauamini scz p baptismũ. ⁊ este te. i. manete mundi scz p pniam. ⁊ q̃ possint ostendit dicẽs: Auferte malũ cogitationũ vestrarũ Et si fuerint peccata vestra vt coccinum quasi niꝛ dealbabunt̃ ẽ. Vel q; illi qui fidẽ verã ⁊ bonos mores seruãt. ad hereditatem dñi ptinere ꝓbant̃. idcirco sequitur graduale. Beata gens cui⁹ est dñs de⁹ eius. qui⁹ quẽ elegit in hereditatẽ sibi. Hi efficiuntur celi qui verbo. i. filio dei firmãt.

Unde sequitur versus. Verbo domini celi firmati sunt ꝛc. Itē quia in talibus locum habet beatitudo. ideo graduale illud est p̄mi toni. quia beatitudo a solo deo est. Abbis quoqꝫ non discrepat euangeliū. s. Dꝛeteriens iesus vidit. ioh. ix. c. quod est de illuminatione ceci. quia ceci illuminant in baptismo. Unde dicit ibi. Lutū fecit dominꝰ ex sputo. ⁊ precepit ceco vt lauaret se in natatorio siloe. id est. christi qui missus fuit a patre. id est. in baptismo vl in doctrina christi de quo dicit Geñ. penul. c. Non auferetur sceptrum de iuda ⁊ dux de femore eius. donec veniat q̄ mittendus est. Hebrꝰ habet. donec veniat silo. id ē. missus. Dꝛostmodū in gratiarū actione sequitur offertorium secundi toni. propter illuminationē ⁊ confirmationem. Dicto autē offertorio archidiaconus ascendit pulpitum clamans alta voce. Si quis est catbecuminus exeat foras. prout dictum est in prohemio quarte ptis Et tunc omnes catbecumini exeunt foras Et sic fit septies p̄tusq̄ baptizent. videlicet in quolibet scrutinio. quia q̄ regenerati nō sunt nec inter dei filios computari nec christi mysterijs conuenit interesse. Quidā in catbecuminos ante euangeliū de ecclia eijciunt. quod non laudamus. cuꝫ eis sit euāgelium p̄dicandū. sicut et apostoli p̄mi cijs gentium euangeliū p̄dicauerūt. Sꝫ sacrificio interesse non debent. tum quia sacerdos orat pro circumstantibꝰ quoꝝ fides deo cognita est. et nota deuotio. at isti nondū fideles vocātur. tum quia quod cōficitur. fidelibus porrigit. In postcōmunione vero agit gratias cecus de illuminatōne sua dicens. Lutū fecit ex sputo. Joh. ix. et est p̄mi toni. q̄ ad locū vnde exeūt flumina reuertūtur vt iterū fluāt. Sic aūt recognoscendo bona debemus agere deo gratias.

Hec q̄rta feria in B̄ p̄ulegiata est. q̄ in ea leguntur due lectiones p eo q̄ sequenti sabbato ordines celebrāt. Itē q̄ hac die ordinādi examināt. Itē q̄ hac die fit scrutiniū baptizandoꝝ in sabbato paschali vt p̄missum est.

De quinta feria

Vinta feria ostendit q̄ nō est sanctificatio nisi a deo.

Un introit⁹ est. Letet cor querentiuꝫ dñm. Et post. Querite faciē eius sp. ⁊ ē secundi toni. quia querit vt habeat. et postea vt amplius habeat. quāto ei magis habetur. tanto magis queritur. Epistola vero. Venit mulier ꝛc. iiij. Reg. iiij. c. est de resuscitatione filij mulieris sunamitis quē resuscitauit heliseus. et incuruauit se sup puerum. ⁊ pueri qualitati se cōformauit. puer vero septem oscitatiōes emisit. et sic est resuscitat⁹ Hemp̄e sunamitis interp̄tatur captiua. filius eius est genus humanū. quod dꝛ puer ꝓpter paruitatē sensus. baculus de quo ibi dicitur est lex que p̄cutit dicens. oculum p oculo ꝛc. que neminē ad pfectionē ducit. heliseus vero. id est. christus inclinauit se sup hunc puerū. id est. exinaniens se factus est ei similis ⁊ resuscitatus est. Sed oportet vt septē oscitationes emittat. Dꝛima est fidei quia sine fide non est introitus. Dꝛimo ei veritati debet quis credere ⁊ omnia possibilia sunt credenti. Domine inquit leprosus si vis potes me mundare. ⁊ dixit. volo. mūdare. Secunda oscitatio est timor. Tertia est dolor de peccatis. quia misericordia nō fit sine iusticia. Quarta ꝓpositum cōfitēdi Quinta est p̄positū satisfaciendi. Sexta p̄positū de cetero non peccandi. q̄ scz nō offendat deū creatorē suū Et omnia ista debent fieri in spe vite eterne glorie. Un spes est septima oscitatio. Responsoriū est. Respice in testamentū tuū. Et post. Exurge. i. fac nos exurgere. et est quinti toni. propter quinqꝫ sensuū reparationē siue innouatōnem. Euangeliū vo. Ibat iesus ꝛc. Luc. vij. ca. est de resuscitatione filij vidue cui dominus dixit. Adolescens tibi dico surge. In q̄busdam aūt ecclesijs dꝛ illud euangelium. Sicut pater suscitat mortuos ⁊ viuificat ꝛc Sequit offertoriū. Bñe ad adiuuandū ꝛc. vij. toni. ꝓpter septē oscitatiōes i grāyactiones. Dꝛostcōmunio vo est de eterna beatitudine. scz dñe memorabor iusticie tue. cui competit dare eternam beatitudinē q̄ erit

octaua resurrectiõis

De sexta feria

Exta feria prosa

idem dicit qõ q̃nta. Et est introit⁹ Meditabor ꝛc. Uersus. Celi enarrant. id est. sancti. et est p̃mi toni. q̃ in solo deo ponit spem. In epla. Egroꝛauit ꝛc. iij. regum. xvij. c. ponit resuscitatio filij vidue abelia. Rñsorium est Bonũ est sperare ĩ domino. supple. q̃ resuscitat. et est q̃nti toni. ea ratione q̃ in p̃cedenti feria dicta est. Seq̃t euangeliũ. Erat quidã. Joh. xj. c. de resuscitatione lazari q̃ hac die resuscitatus est. Et offertoꝛiũ in gratiarũ exhibitionẽ. pop⁹ tu humilẽ saluũ facias dñe ꝛc. p̃mi toni. eadez ratione. q̃ scz in solo deo sperandus est. In postcõmunione vero habet q̃ ad p̃ces eaꝛ scz marie ⁊ marthe suscitat⁹ fuit lazar⁹. videns dñs flẽtes soꝛoꝛes lazari ꝛc. Joh. xj. ca. pq̃ significat q̃ ad p̃ces sanctoꝛuz suscitat deus mortuos spũaliter dãs eis p̃maz gratiam. et ideo est p̃mi toni. ppter p̃mã resurrectionẽ scz anime. Et attẽde q̃ sp hac die q̃ est. xv. a passione dñi legit p̃dictũ euangelium. q̃ cõstat hac die lazarũ suscitatum esse De quo euãgelio sumit rñsoꝛiũ. Occurrerunt iudei ꝛc. q̃ hodie in q̃busdã ecclesijs cantat. cui euãgelio ꝓgrue p̃mittit dicta lectio de filio sareptene mortuo. quẽ suscitauit helias. ponẽs eũ sup lectũ. ⁊ expãdens se trib⁹ vicib⁹ sup eũ. Nempe hec mulier est ecclia q̃ fide suscipit christũ in hospitio coꝛdis. fili⁹ ei⁹ est q̃libet fidelis. q̃ moꝛitur. cuz moꝛte dignũ peccatũ cõmittit. Lect⁹ helie catholicã designat eccliam in qua sole anime reuiuiscunt. dũ p fidez trinitatis a moꝛte resurgunt. Cetera laudes confessiones ⁊ consolatões sunt cuiuslibet hominis a peccatis resuscitati.

De sabbato

Abbatũ uero de

largitate saluatoꝛis est. Uñ ũtroitus est. Sitiẽtes venite ad aquas doctrine scz ⁊ baptismi. Seq̃t. Et bibite cuz leticia Hec ad sabbatũ mẽtis ptinẽt Et oñditur largitas dei qui patus est large dare cuilibet. et benignitas ei⁹. Uñ dic. Uenite bibite aquas scz q̃ mundificãt ⁊ sanctificãt gratis. Sequit versus. Attẽdite pꝛle meus in quo oñditur q̃ etiã hoc de aq̃s doctrine intelligit. secũdi toni est ppter mũdationez anime et coꝛpis. ⁊ sumit de esa. Epla est In tpe placito exaudiui te. Esa. xlix. ca. Et post. Nunq̃d potest mulier obliuisci infantẽ suum. ecce oñditur largitas vel charitas dei erga nos. Postea sequit rñsoꝛiuz. Tibi derelictus est paup. in gratia ꝛactões. quarti toni. ppter quattuoꝛ vtutes. p quas sanctificat. In euãgelio vo q̃ est Joh. viij. c. ẽ eadem largitate agit. Ego inq̃t sum lux mũdi Nõ dicit hui⁹ hois vel illi⁹. sicut flos cãpi Qui sequit me nõ ambulat ĩ tenebꝛis Oñdit ergo q̃ patus est illuminare omnez hominẽ q̃ sequit ipm. Cetez q̃ videt currit. q̃ currit puenit. exceptis supbis. Unde sequitur. Tu de teipso testimoniũ perhibes. testimonium tuũ nõ est verum. Respondit eis scz iudeis iesus. Nonne scriptuz est in lege vestra q̃ duoꝛum hominum testimoniuz verum est. Uidebant enim miracula. ⁊ ita pater erat testis eius Et reliquit eos dominus. quasi superbos disputatoꝛes. non curantes illuminari. Soli enim humiles illuminantur Unde sequitur offertoꝛium. Factus est dominus. p̃mi toni. quia sol⁹ deus potest illuminare. Quia igitur in hoc sabbato ostendit ecclesia largitatem domini dantis gratiam in baptismo et in doctrina in q̃bus ex largitate dei abundanter datur gratia. ideo fiũt ordines in illo die. et etiam quia imminet tps passionis domini. ĩ qua artius se tenet ecclesia. ad significandũ q̃ ordinati artius se tenere debent. vt q̃ pus ebrij erant amodo sobrij sint. et iterũ debẽt se immolare deo hostiam sanctã. deo placẽtem. Hoc etiam sabbato fit scrutinium baptizandoꝛum. quia catbecumini ad requiem eternam. que per sabbatũ intelligitur. veniunt per baptismum. Unde in quibusdam ecclesijs hodie due lectiones leguntur ĩ missa. ex eadem causa qua et ĩ quarta feria precedenti.

De dominica quinta in passione domini.

Equitur domini

ca de passiõe domĩ scz de cruce In cipit autẽ hui⁹ celebritas passiõis a fine sabbati. id est. a vespera lucẽ hui⁹ dominice pcedente. quia lazaro in precedenti sexta feria suscitato. quidã de bethania abierunt ad phariseos narrantes eis miraculum. et cum in illa sexta feria fuerit neomenia. id est. pma dies mensis ad sanctificationem. multi iudei pontifices ⁊ pharisei cõuenerant ibi. qui audiẽtes signũ mox vt ait iohes. hoc est. in sabbato collegerunt consilium aduersus iesum. et ex illa die cogitauerunt vt interficerẽt euz. Ac deinceps iesus non palã ambulabat apud eos. qz nondũ venerat hora eius. Ideoqz i vespera sabbati quasi post horã eiusdẽ consilij publicum luctũ incipit ecclesia suo cõpatiens domino vt capiti membra. ⁊ ex tũc lugendo recitat vexillum regis. mysterium crucis. acetum fel. arundinẽ. clauos. et lanceaz pforati corporis. diem passionis. rõnem patientis. illusiones inimicorũ. et insidias eoz. Hec ⁊ his similia in vesperis et nocturnis plãgit officijs. que de autenticis veteris ⁊ noui testamentoruz sunt congesta scripturis. Deterea post precedentiũ. vij. dominicarum ordinatissimã dispositionẽ quibus vt pmissũ est septem mũdi etates figurãtur. que omnes sunt domini passione redempte. merito ipsius dominice passionis celebratio inchoatur. ⁊ quasi longa funeris pompa premissa. demũ sequit ipsa salutis nostre victima. ingerens oculis ea que pnobis ptulit vulnera. et mortis insignia Rursus idoecclia cantat. Vexilla regis ẽ. vt si forte alii qui sunt lapsi veniant ad vexillum qõ omẽs amaritudines facit eẽ dulces. qõ sigficatũ ẽ per lignũ proiectũ in aquas marath Semper eni et maxime isto tpe debem⁹ habere in memoria dominicã passionẽ. Unde in canticis. Fasciculus murre dilectus meus mihi. inter vbera mea cõmorabitur. Quia memoria passionis dñice secũ non patitur amaritudinem peccati. Ideo aũt spẽaliter duab⁹ septimanis ante pasca passio domini recolitur. Primo quia ipse a duobus ⁊ p duobus populis passus est. Secundo quia duo testamẽta p duas hebdomadas exprimum⁹. vetus qõ predixit dñm passuz ⁊ nouũ quod ostendit ipm passum. Tertõ quia in duob⁹ hui⁹ seculi temporib⁹ scz ante legẽ et sub lege ea dẽ passio vaticinata est Quarto vt he due septimane reducãt nobis ad memoriã murmurationẽ eorũ q añ legem et sub lege in inferno fuerũt vsqz ad temp⁹ gratie. quod in terna hebdomada scz pascali significat Alb hac nanqz die qua gloria patri dimittitur. due sunt hebdomade vsqz ad pasca. tunc vero tertia est in qua restauraã omis dimissa glorificatio. In tertio enim tpe quod fuit sub gratia. omia beneficia que patres nostri expectauerunt in ecclesia reddũtur. Ideo autẽ glia patri dimittitur. quia ille versus ad laudem ptinet trinitatis. que fuit in passione dñi. quã ecclesia ab hac die representat. de honestata. Cõstat enim q christus qui est tertia in trinitate persona fuit de honestatus. Sed in resurrectione gloria patri resumitur. quia per resurrectionem fuit gloria imortalitatis glorificatus. Sed certe hec detestatio fuit specialiter in crucifixione. Unde potest dici. q gloria patri pnunc tacetur propter humilitatem per quã ad christi passionem pueniendum est. et quia dominus se abscondit. Et est aduertendum q tacetur in introitib⁹ et responsoriis. quia illa sunt de passione. ⁊ in venite exultemus. in psalmis vero ⁊ hymnis non. quia psalmus significat operationem. Ipsum enim non persequebãtur nisi linguis tractando de nece ipsius. nec ipe bonum desijt operari. Non ergo tacetur i totum quia remissior debet esse luctus. eo q non statim post habitum consilium de nece eius traditus est agnus in manibus dilanionum. Sed in introitu ante pasca omnino tacetur. quoniam tunc maxime sancta trinitas de honestata est. licet eniz ante dies illos de nece dñi ageretur. tũc tamẽ vapulat. spuit. alapat. ⁊ crucifigit. Añ Esa. Et

vidimus eum non habentē spēm neq3 de/
corem Uel quia tunc sepulturā dñi celebra
mus.que maxīa fuit ei9 humiliatio Ab
hac etiā dominica in q̄busdā eccl̄esijs tacet
ad p̄imā.christe fili dei.tū quia exnunc ec/
clesia eius mortē 7 passionē repūtat.tum q3
p̄m iudeoꝝ reputationem nō poterat alijs
misereri qui seipsum saluū facere non pote
rat.De hoc etiā dictū est in q̄nta parte sub
titulo de p̄ma Non fiūt etiā in horis ca/
nonicis speciales cōmemorationes de san
ctis.neq3 de pace.ab hac dñica vsq3 ad sab/
batum post pētecostes.q̄z9 post laudes
dicatur.preciosa in cōspectu dñi ꝛc. 7 ad pri
mam oratio.dñe deus omnipotēs ꝛc.in q̄/
bus cōmemoratio generalis fit de sanctis.
Circa q̄ sciendū est q9 cōmemoratio sctoꝝ
duplici ex causa fieri cōsueuit. Primo ad
recolendū eoꝝ sanctitatis meritū in nostꝝ
exemplū.Secundo ad impetrandū nobis
eorū patrocinia salutare.Que duo excellē
tissime ī christo nostro capite precipue pas
sionis 7 resurrectionis tpe nobis attenden
da monstrant.quia passionis sue tempe p̄
buit eximiū humilitatis 7 sanctitatis exem
plum.post resurrectionē vero suā apud pa
trem sicut testatur iohānes noster aduoca
tus seu patronus factus est singularis Ut
igitur nostra intentio precipue hoc tempe
ratur in sue sanctitatis exemplū.et in illo
spes nostra eleuetur solū ad vnicum eius 7
singulare refugiū 7 patrocinium.idcirco cō/
uenienter his tpibus alioꝝ sanctoꝝ speci/
alia suffragia omittūtur. Hinc etiā est q9 q̄
dam ecclesie omittunt post p̄imā dicere.p
ciosa in conspectu domini ꝛc.incipiētes ibi
deus in adiutoriū meū ꝛc.Et in illa etiā ora
tione.dñe sancte pater omnipotens ꝛc.que
dicit ad p̄imā.ptermittūtur verba illa.per
intercessionē beatissime v̄ginis marie 7 om
nium sanctoꝝ.Qui vo dicūt p̄ciosa ꝛc. asse
rūt q9 illud nō est hora.nec ps canonice bo
re.put dictū est in q̄nta pte sub ti. de prima
Eisdē etiā tpibus omittit cōmemoratio de
pace.q3 sicut att apl's ad col'j.christ9 pacifi
cauit p sanguinē crucis ei9.siue que ī terris
siue que in celis sunt.7 post resurrectionem
suam pacē discipulis suis nunciauit. 7 cū
eis ipse qui pax nostra est cōtinue vsq3 ad
ascensionem suā conuersari.et tunc eis pa/
cem suam dare dicens.pacē meā do vobis
et in pentecosten cōsolatorē mittere digna/
tus est.Incassum ergo fieret cōmemoratō
de pace. Introitus autē incipit ab oratō
ne domini in passione.Judica me deus et
discerne causam meā ꝛc.in hoc enim instru
xit nos in orando.Sequitur.Emitte lucē
tuam ꝛc.quia qui videt p̄mia fortis efficit ī
pugna.Et veritatē tuā ꝛc.qui eī videt vā bo
na de facili ducitur in eterna tabernacula.
et est quarti toni,ppter formā crucis.vel p/
pter quattuor que petunt scz iudicū.discre
tio.liberatio.et fortitudo.Epistola vero scz
Christus existens pontifex futurorū bono
rum pamplius 7 pfectius ꝛc.que est hebre.
ix.ca.ostendit efficaciā passionis christi.per
passionē enī eius in eterna tabernacula du
cimur.cui9 memores esse debemus. Sed
quia non omnes intrabūt nisi qui faciunt
eius voluntatē.ideo sequit'r rñsoriuꝝ. Eripe
me de inimicis meis doce me ꝛc Aliter enī
non intratur in sancta sanctorū. et est tertij
toni.propter liberationem a triplici inimi/
co per virtutem trinitatis. Postea seq̄tur
tractus in quo conquerit' domin9 de īmi/
cis suis dicēs.Sepe expugnauerunt me a
iuuentute mea.ī abel et ī alijs.Et verissime
dicitur tractus.quia huiusmodi cogūt nos
ducere vitam miseram scz allophili 7 phili/
stei.et est octaui toni.ad significandum q9
huiusmodi tribulationes veniunt sup nos
vt simus memores alterius vite que erit in
octaua etate.quia ad dominū cum tribula
rer clamaui ꝛc.Et iob.Operuit confusio fa
ciem eius. Postea sequitur euangelium.
Quis ex vobis ꝛc. Joh.viij.c.in quo habet'
contumelia iudeorū dicentiū domino.de/
monium habes.7 dñs abscondit se vt expe
ctaret tps immolatiōis agni.et.x. luna ostē
dit se.sicut decebat de agno fieri.vt habetur
in exodo.xxvij.ca. Ecclesia vero ostendit se
esse contrariam eis in offertorio. Quasi.d.
Jpi dicūt demonium habes.sed ego ꝓfite/
bor tibi dñe,7 ē p̄mi toni.q3 soli deo ꝓfitēdū

est.¶Postcōmunio aūt est.hoc est corp⁹ ꝛc Luc.xxij.⁊ Mathē.xxvj.⁊ Mar.xiiij.⁊ j.co/rinth.xj.c.Et incipit eā sacerdos ad oñden/dum q magn⁹ sacerdos sacrificiuz vetus mutauit in nouū sacrificiū.et est octauito ni.q illud sacrificiū est vex.qō pficiet in pa radiso qñ resurgem⁹.⁊ illud apli vē imple/bitur.oia vestra sunt.

De secunda feria.

Ecunda feria est

de crucifixione nostra et maxime de ieunio.q debem⁹ crucifigere mēbra nostra cū vicijs ⁊ pcupiscētijs.sicut p̄cedens dñica est d cruce. Sz q nō potest bō ieunare nisi liberet ab inimicis visibili/bus ⁊ inuisibilib⁹ diabolo scz ⁊ mūdo ⁊ ma lis hominib⁹.ō ecclesia petit in introitu li/berari ab inimicis.⁊ est tertij toni.ppt libe/rationē a triplici inimico. Epla vo est. Fa/ctum est vbū.Jobā.iij.c.in qua inuitamur ad ieuniū p exemplū ninuitaz.q̄ solius io ne ⁊ vnica p̄dicatione ieiuniū indixerūt eti/am iumētis vt liberarent a tpali subuersio/ne.q̄nto magis debem⁹ nos penitentiā su/scipere ad vocē veri one.s.christi ⁊ apl̄oruz vt a subuersione eternali liberemur. In rñ/sorio petit sibi liberari ab inimicis. Be⁹ in noie tuo saluū me fac.⁊ est tertij toni.ppter virtutē trinitatis.⁊ liberationē a triplici ini/mico.¶Postmodū sequit euangeliū. Mo/verunt p̄ncipes.Joh.vij.c.in quo dicit dñs scribis ⁊ phariseis.Quid vultis me interfi/cere.Et loquit de resurrectione sua ⁊ ascen/sione ⁊ spūssancti missione.ppter hoc vt illi qui sunt in cruce.q̄ sustinent multa a malis sicut ipse dñs.semp habeāt respectū ad fru/ctum charitatis.Uñ ascendā in palmam ⁊ ap̄prehendā fructū eius.In offertorio. dñe cōuertere ⁊ eripe aiam meā ꝛc.petit libera/ri ab inimicis in anima.et est sexti toni.q li beratio anime pfecta liberatio est.senarius enī numer⁹ pfectus est.In postcōmuniōe Bñs virtutum ipse est rex glorie.attribuit deo liberationē suā ꝛc.⁊ est tertij toni.q ille est de⁹ trinitas q̄ liberat.Dicit ād ad boras capūm illud.attēde dñe.hiere.xvij.c.⁊ illud dñe oēs qui te derelinquūt.ibidē.xvij.c.et il lud.Sfundant q̄ me.qō est ibidē.et illud.tu aūt dñe.ibidē.xx.c.⁊ illud.dñs de⁹ aperuit. Esa.l.ca.

De tertia feria

Ertia uero feria

qō patiētiā inuitat.Uñ introit⁹ est.Expectabo dñm ꝛc. Uersus. Bñs illuminatio mea.Deus enī dat pati entiam.et q̄ illuminat⁹ est patientiā habet et est septimi toni.q patientia ꝓcipit resp̄e/ctu q̄etis eterne.¶Postea sequit epla. Con/gregati sunt.dañ.vlt.in qua oñdit effectus patiētie.q ibi habet quō babilonij miserūt danielē in lacū leonū.nec tetigerūt eū.⁊ mis sus est ei cibus a dño p abacuc.⁊ significat q p patientiā liberat nos dñs a spūalibus babilonijs.⁊ q̄ñqz etiā liberat corporaliter ⁊ dat vitā eternā.iuxta illud apoc. Qui vi/cerit dabo ei manna absconditū. In respō/sorio discerne causam meā ꝛc. petit liberari ne succūbat.Deinde sequit. Emitte lucem tuā ⁊ veritatē tuā. Ecce sp petit lucē.quam qui videt patientiā habet.et sic liberat.⁊ est quinti toni.q petit liberari a temptatione q̄nqz sensuū.vel ab inimicis q nocuerunt p quinqz sensus.Intrat enī mors p fenestras corpis.In euāgelio vo.Ambulabat ihesus in galileā ꝛc.oñditur discretio bonoz ⁊ ma lorum.tps maloz modo est.tps vo bonoz erit in futuro.Unde debet dicere patiēs sic dixit domin⁹.tpus meū nondū est.⁊ debet sperare in dño.Uñ sequit offertorū. Spe/rent in te q te nouerunt ꝛc. Et q sp sustinet malos.ō in postcōmunione.¶Redime me dñe ꝛc.petit liberari.q̄ est septimi toni.ppt requiē q̄ sperat.

De quarta feria.

Arta feria ostendit

q a solo deo est liberatio.q fidelis est deus q̄ nō pmittit nos temptari supra illud quod possum⁹ sustinere. Uñ introi/tus est.Liberator me⁹ Et versus.Diligam te dñe fortitudo mea ꝛc.Ecce ponit deū for/titudinem suā.et est tertij toni ppter donū

trinitatis ⁊ ꝓpter triplicē inimicū. In epla vo. locutus est. leuit. xix. c. enumerant ꝓcepta. vbi oñdit iudeos nō obseruare illa. in hoc q̄ ꝓsequebant innocentē. ⁊ omnes etiā qui ꝓsequunt bonos. nō sunt timēdi. q⁹ sūt inimici dñi. Uñ ibi habet Nō iniuste iudicabis. Et ideo in rñsorio. Exaltabo te ꝛc. petit liberari. qđ est septimi toni. ꝓpt septiformem grām. In euāgelio vo. Facta sunt. io⁹ bānis. x. c. oñditur q̄d fecerit dñs i encenijs quia iudei tulerūt lapides vt iacerēt in eu⁹ Et dñs dixit. Multa bona opa feci vobis. ꝓpter q̄d vultis me lapidare. Encenius festum erat dedicatiōis templi. hoc est de reparatione ipius a machabeis. Sequit Et hiems erat. Hoc erit in die iudicij quando repabit vet̄ tēplū q̄ntū ad bonos. ⁊ hiems malor erit. bonis vo cognoscēt dñm sicut i euangelio dicit. vos aūt cognoscetis me. q⁹ pater in me est ⁊ ego in patre. Et tūc plene liberabit ecclia sicut petit in offertorio. Eripe me ꝛc. qđ est septimi toni. q⁹ tūc erit vera quies. vel ꝓpter grās septiformē. Quia vo beatus erit qui erit in illa quiete. qđ nō erit sine innocētia. ideo est postcōmunio. lauabo inter innocētes ꝛc. et introibo ad altare dei. i. ad altare quiete mētis. ⁊ ad altare sup num. qđ est octaui toni. quia boc erit in octaua etate sicut dictū ē. Quarta ergo feria est de encenijs. i. de dedicatiōe. que plene fiet in futuro quando ecclesia perfecte dedicabitur deo

De quinta feria

In quinta feria immolat ecclia hostias spirituales ꝓ quas possit ꝓsequi illud gaudium. Sed q⁹ nō impetrat misericordia nisi cōfitendo iusticiā. ideo dicit in introitu cōfitendo iusticiā dei erga nos. Iuxta q̄ fecisti nobis dñe. in vero iudicio fecisti. dañ. iij. c. Si immisisti tribulatiōes benefactum est quia peccauim⁹ tibi. Et postea petit misericordiam Da inquit gliam nomini tuo ⁊ fac nobiscū ꝑm mitudinē misericordie tue. Versus est Magnus dñs ⁊ laudabilis nimis. ⁊ est tertij toni. q⁹ q̄ cōfitet debet ꝓsiteri triplex peccatū suū. In alijs tamē ecclijs est versus. beati immaculati. Idem habet i epistola que sumpta est de daniele. iij. cap. Orauit daniel dñe deus ne despicias ꝛc. q⁹ peccauimus ꝛc. ⁊ nō est nobis sacrificius ꝛc Ita enī dicebant filij israel q̄n erant in babilone. sic ⁊ nos possumus dicere q̄n sum⁹ in peccato. Non est sacrificiū. Sed in spū bumilitatis et in animo cōtrito suscipiamur dñe a te. In responsorio. tollite hostias ꝛc. monet nos offerre hostias spūales. Versus est Reuelabit deus cōdensa. Aliter enī nō potest offerre spūaliter. nisi deus remoueat tenebras a corde. et est quinti toni. q⁹ talem oportet in q̄nq⁹ sensibus mactari. Unde sequitur euangeliū Luc. vij. Rogabat iesum ꝛc. in quo habetur quō maria magdalena impetrauit veniā lachrymis. quia q̄t habuit in se oblectamēta. tot mactādo se hostias spūales obtulit deo in corpore suo In offertorio. sup flumina ꝛc. ostenditur quō flendus sit. et quomodo oportet lugere. duo enī sūt que boc faciunt scz memoria peccati preteriti. ⁊ recordatio celestis hierlm. quoniam q̄n homo suas miserias mūdicie cōparat angelorum. flet sup flumina babilonis. ⁊ est p̄mi toni. quia boc debet eē p̄mū in memoria scz finis ꝓpter quē sumus. In postcommuniōe orat vt dñs sit memor promissionū. Memento verbi tui seruo tuo. in quo mihi spem dedisti. et est octaui toni. q⁹ in octaua etate fiet illa dedicatio. In quibusdam tñ ecclesijs legitur euangeliū. vbi dicit q̄ cum quidam vellent apprehendere iesum ⁊ tamē nemo misisset manus in eum dixerūt pontifices ad ministros. quare nō adduxistis eū. Rñderunt ministri. Nunq⁹ sic locutus est hō sicut hic loquit. Hac etiā die ꝓueniēt legitur illud euangelium vbi dicit. q⁹ reuersi sunt vnusquisq⁹ in domū suā Et in offertorio dicitur. In salicibus in medio ei⁹ suspēdimus organa nostra. Quia post hāc diē nullum euangeliū legit in quo dominus iudeis publice p̄dicasse narretur. Ecce ergo illud diuinitatis organum in illis salicibus id est. fluctuosis hominibus babilonis suspensum est.

De sexta feria

Exta feria est de

passione.et orat christ⁹ dans nob in introitu formā orandi.Miserere ⁊c.⁊ est ⁊nti toni.q⁹ nō pōt fieri liberatio sine ⁊nq3 sensuū cohibitiōe.In ep̄la.Bñe omnes ⁊c.Hiere.xvij.c.petit suā liberatiō3.⁊ inimicor⁹ ꝓfusionē.In rñsorio vo cōqueritur silr de inimicis.⁊ maxime de hypocritis.pacifice loquebant⁹ ⁊c.scz cum dicebant. Magister scim⁹ q⁹ verax es.⁊ tñ dol⁹ erat in corde.Uñ vide dñe ⁊c.In euāgelio.Collegerūt pōtifices et pharisei ⁊c.Joh.xj.c.silr dolus exp̄mit⁊ dr.ibi.Uenient romani ⁊ tollent locū nostr⁹ ⁊ gentē.q⁹ iā ablatū erat sce ptrū de iuda.et dux de femore ei⁹.⁊ pilatus p̄sides romane potestatis habebāt.Q⁹ vo vbi est dolus ⁊ crudelitas.ibi maxime indiget homo sapiētia vt sapiēter respōdeat.iō in offertorio petit intellectū vt possit respondere sine pctō.Bñdict⁹ es dñe.doce me iustificationes tuas ⁊ rñdebo ⁊c.sicut dic̄ da/uid.ij.reg̃.dimitte eū vt maledicat mihi sic̄ p̄cepit dñs Tales enī sunt virga dñi.Unde Aug⁹ Uñ superbiūt impij.q⁹ eos facit pater meus virgā suā.Et in puerbijs.Fili mi stude sapiam vt possis rñdere ꝑmoni.Et est septimi toni.ppr̄ spūssancti grām septiformē Postcōmunio quoq3.Ne tradideris me ⁊c.eadem rōne est septimi toni.in qua petit liberari

De sabbato

Equitur sabbatū

qō dicit̄ sabbatum vacās.sicut ⁊ secunda dñica qdrageſime In Benī sabbato intēdere ꝓsueuit dñs papa pauperib⁹ christi dādo elemosynā ⁊ mādatu3 celebrādo.tū q⁹ in cena dñi ppter officij magnitudinē B facere nō poterit.tū q⁹ sicut dicit ioBes.añ sex dies pasce venit iesus in bethaniā ⁊ factū est cōuiuiu3 in domo marie ⁊ marthe vbi fuit lazar⁹.quē dñs suscitauit ⁊ tūc maria vnguēto nardi pistici vnxit pedes iesu.Aplic⁹ ergo ī memoriā ei⁹ qd illa deuotissime egit.facit mēbris christi qd ipa capiti fecit.vt pedes iesu vngendo.i. dñi vestigia sectādo ⁊ capillis tergēdo.i. superflua paupib⁹ erogando.īpleat dom⁹ odore vnguēti.i.mūdus impleat bona fama.Quia ergo hac die circa p̄missa charitatis opera exercēda occupat⁹ est.iō vacat B sabbatū a ppr̄io officio.et mutuo accipit a ⁊nta feria antecedēti.vl' in q̄busdā ecclesijs a sabbato antecedēti scz.Sitiētes venite ad aq̄s.Legitur ep̄la de biere.xviij.c.Dixerūt impij ⁊c.in qua sunt male cogitatiōes q̄ p̄cesserūt passionē.Uenite cogitem⁹ ꝓtra iustū cogitationes.Et postea.Iſdercutiam⁹ eum lingua Tales aūt nō habēt sabbatū.q⁹ nō est pax ī pijs dicit dñs.In euāgelio vo subleuatis ⁊c Joh.xvij.c.rogat p se ⁊ p discipulis.⁊ p omnibus fidelib⁹.vt habeāt sabbatū.qō erit p vnitatē ⁊ charitatē in futuro.q̄n vnum erimus sicut pater ⁊ fili⁹ sunt vnū.i.in maiori approximatione q̄ possit eē illi vnitati q̄ pater ⁊ fili⁹ vnū sunt.In alijs vo ecclesijs legit̄ euangeliū.Cogitauerūt aūt.ioB.xj.c.In q̄busdā etiā ecclijs legit̄ euangeliū de pditione iude.Amen amen dico vobis.nisi manducaueritis ⁊c.cui recte p̄mittit̄ lectio biere. vbi dicit̄.Uenite cogitem⁹ cōtra iustu3 cogitationes.Hoc sabbatū p̄uilegiatū est.q⁹ vt p̄missum est dñs papa tūc elemosynas dat.⁊ mādatū facit.⁊ q⁹ hac die vt q̄dam dicunt.christ⁹ discubuit ī domo simonis leprosi.et martha ministrabat ei.⁊ maria lachrymis suis pedes ei⁹ lauit.et ꝓprijs capillis tersit.

De domica sexta ī ramispalmar

Dominica ī ra

mispalmarū ⁊ in passiōe dñi legit̄ bieremias duplici rōe.Iſdrima q⁹ ipse manifestius de passione domini.ppbetizauit q̄z alius.Secunda quia p eius passionē ꝓfigurata est passio domini.quia deplorando captiuitatē iudeorum p babylonios factaq3 ꝓfigurauit ⁊ romanā quā incurrerunt propter christi passionem.In nocturnali aut̄ officio dicit̄ inuitatorium Ipsi vo non cognouerūt vias meas.quod dr inuitatorū p ꝓtraru3.q⁹ inuitat nos ad

cognoscendum vias dñi p contrariū actū iudeoꝝ.q̄ nō cognoscētes vias dñi non introierūt in requiē ipius. In p̄mo vo respōsorio ostenditur securitas patientiū tribulationes.ꝛ causa q̄re nō est timēda tribulatio. quia deꝰ est adiutor in die qua inuocauite ꝛc. Versus est. In die tribulatōis mee ꝛc.q̄ si deus adiuuat nō est timendū. Unde iob Ipone me iuxta te.ꝛ cuiꝰ vis mānꝰ pugnet cōtra me. Et est p̄mi toni.q̄ a solo deo sperāda est liberatio ꝛ auxiliū. Sequit̄ rēsorium. Ingrediēte dño.secūdi toni.q̄ laudabant pueri dñm scz vtrāq; naturā ī christo deitatē cū dicebāt.osanna.i.salua obsecro. humanitatē cū dicebāt. Fili dauid. Uel deum corde ꝛ ore pueri laudabāt.sicut iudei corde ꝛ ore p̄uiciabāt. Circa diurnū vo officium dicendū est q̄ post sabbatū in q̄ ostēditur deuotio marie sequit̄ dñica in q̄ ostēditur deuotio pueroꝝ. Ungimꝰ enī dñm cū maria.ꝛ cū pueris veneramur. Et iō facit ecclesia hac die p̄cessionē corpalter ꝛ spūaliter. Exierūt enī pueri extra castra obuiā dño venienti de bethania in hierlm .ꝛ nos similiter debemus extra castra.i. extra delicias carnis exire obuiā ei sicut dicit aplus. Exeamus extra castra improperiū eiꝰ portantes. Et sicut illi.sic ꝛ nos in p̄cessione nostra cantamꝰ. Osanna. Unā in egressu ō ecclesia cantat̄ antiphona.pueri hebreoꝝ.et nos debemꝰ eē pueri.i.innocētes.et dēmus esse pueri hebreorū.i.transilientiū omia terrena siue pctā. Ipostmodū facit ecclia stationē in aliquo loco cōpetenti. vt ibi cū deuotione ꝛ leticia suscipiat̄ verbū dei. sic̄ christus q̄ est verbū patris susceptꝰ est cum leticia a pueris in hierlm . In scripturis enī siue p̄monꝰ est christꝰ. Unā ipe in euangelio. Scrutamī scripturas.ille enī loquunt̄ de me. Et ipe est dulcedo scripturaꝝ. Legit̄ aūt euangeliū de matthēo.xxj.ca. Cū appropinquasset iesus hierlm ꝛc. misit duos ō discipulis suis dicēs illis Ite in castellum q̄d cōtra vos est. Unā alibi legit̄. Qdisit discipulos suos.lxxij.binos ꝛ binos.i.habentes geminā charitatē dei ꝛ p̄rimi. Qdisit inquaz querere asinā ꝛ pullū.i.iudaicū populum et gentilē.vt eos duceret in celestem hierlm Et legit̄ ideo hac die.quia ibi de fructu passionis habet̄. Ipostea cantat̄. Occurrunt turbe cū floribꝰ ꝛ palmis.et nos similit̄ debemus ei occurrere cū floribꝰ virtutum et palmis victoriaꝝ.palma enī victoriā significat. Unā.iustꝰ vt palma florebit. Et p̄m gregoꝝ ex qualitate palmaꝝ designat̄ p̄fici ens vita iustoꝝ. Et est octaui toni. ꝓpter victoriam christi in capite ꝛ in mēb̄ris. p quā puenitur ad octauā resurrectionis. Deinde redeunte p̄cessione.cantat̄ canticū pueroꝝ.s.gloria laus.p aliquos eccliam ingredientes.p̄sertim p pueros.q̄ ingrediēte domino in sanctā ciuitatē hebreoꝝ pueri ꝛc. Innocentes enī laudāt eū. Et nota q̄ theodolphus aurelianē.epūs apud ludouicū imperatorē karoli magni filiū falso a q̄busdā suis emulis accusatꝰ ab eodē ē andegauis carcerali custodie mancipatꝰ. Cūq; in hac dominica iuxta domū in qua custodiebat̄ p̄cessio trāsiret.ille fenestra apta . factoq; silentio hos pulcerrimos versus a se editos scz gloria laus ꝛ honoꝛ ꝛc. pūte imperatore cantauit. Cui intantū placuerunt q̄ moxꝛ illum a vinculis absoluit.et episcopatum sibi restituit atq; eos hac die in fine p̄cessionis cātari instituit ī ingressu ecclesie. Ipsꝰ canticum pueroꝝ cantatur responsoriuz. Ingrediente domino.quod est p̄imi toni. p̄opter p̄imā etatem.quia soli deo cantādum est. Rursus cantus pueroꝝ q̄ fit tanuis clausis.significat illud q̄d cantus ꝛ occursus illoꝝ pueroꝝ significabat. Ipsꝛefigurabat enim occursum et leticiaz angeloꝝ recipientiū christum in celū post resurrectionem.quod sibi et sequentibus seper suam sanctissimā passionē meruit aperiri.cuius quidez clausio angelos nō extra miserat.sed aditū hominibus nō p̄hebebat Et ideo pueri qui sua puritate angelos significāt.intra tanuas clausas q̄si dño venienti occurrentes ad aperiendū celū vt eoꝝ repareꝫ ruina.versis vultibꝰ cum leticia et clamore p̄oferunt hymnū laudis.q̄ eis q̄ sunt extra cū gaudio rīdentibꝰ.ipos intrātes cū christo ī suū p̄sortiū receperūt. Unc

est q̄ in ingressu eccl̄ie cantat̄ rñsorium. In grediēte ꝛc. declarāt hec que dicta sunt figurari p ea que fiūt. Cū enī ibi fiat mentio de resurrectione. nā ibi fit mentio d̄ palmis q̄ victoriam chr̄isti de morte ⁊ diabolo significant. accipit ecclesia factū illoꝝ puerorū in signū p̄cedens ei⁹ qđ iā dictū est. et factum istoꝝ in recordationē illi⁹. Sane añ crucem ⁊ in cruce rami virides infigunt̄. ad notandū q̄ omnē virtutū virorē a crucifixo habem⁹. chr̄ist⁹ enī ramus viridis fuit. habens in se ⁊ nōs ab ipō omnē virorē vtutū Uñ ipse dicit. Si in viridi hoc faciūt in arido qđ fiet. In summa ergo dū p̄cessionē facim⁹ chr̄istū venientē ad nos suscipim⁹. cum pueris obuiā imus si innocentiaꝫ seruamus. oliuas gerim⁹. si pacis ⁊ misericordie opibus indulgem⁹. palmas portamus si de vicijs ⁊ diabolo victoriā obtinem⁹. virentes flores ⁊ frondes gestam⁹. si vtutib⁹ exornamur. vestimēta sternim⁹. carnē mortificantes ramos carpim⁹. sanctorūꝫ vestigia imitātes. Q̄ p̄cessio ciuitatē vel castꝝ egredit̄ ouāter. i. gaudenter ad crucē et ad loca p̄motoria siue eminētia vadēs. recolit pueros hebreoꝝ iuisse vsus montē oliueti. innuens etiā q̄ absit nobis gloriari. nisi in cruce dñi nostri ihesu chr̄isti. Qui autē pontifici extra vrbē iuxta crucē cū suis p̄stituto occurrunt. et cū ipō ciuitatē ingrediunt̄. accuratius agūt. imitant̄ enī ip̄m israel ⁊ pueros eoꝝ q̄ extra ciuitatē dño occurrerunt ⁊ cum eo illā ingressi sunt. Hec ergo magna p̄cessio repñtat illā que tali die facta ē a turbis ⁊ pueris iudeorū cū veniret ihesus hierl̄m sup asinā sedēs. Significat etiaꝫ q̄ dñs ad nos veniet et ad eterna tabernacula nos ducet. Uel forte recolit p̄cessionē filiorum israel q̄ hac die iordanē siccis pedib⁹ trāsierunt. et cū triumpho terrā p̄missiōis intrauerūt Hec est hec p̄cessio iter alias dñicales cōputanda. hec enī est p̄coniū passionis. ille vō sunt significatiue ⁊ rememoratiue dñice resurrectiōis vel ascensionis. Uñ rectius faciunt qui anteq̄ꝫ tertia dicat illas p̄mittunt. hāc vero p̄cessionē post tertiam hui⁹ diei cū palmis celebrāt. De hoc ſB ascensione dicet Et q̄dē huic p̄cessioni lectio zacℏ. et euangelū iohis recte p̄mittuntur. quoniā ibi dñica p̄cessio p̄phetat̄. hic hist̄orice declarat̄. In tractu infātes ad preconia inuitant̄. passio vero in missa legitur Benedicunt aūt ⁊ distribuunt̄ rami per sacerdotē. licet chr̄istus eos nec benedixisse nec distribuisse legat̄. tū q̄ chr̄ist⁹ non honorauit eos sed fuit honorat⁹ ab eis ⁊ ex eis. tum q̄ plus ille iudeoꝝ fecit ℞ cōpaliter ⁊ tempaliter. sed nos agimus hoc sacramentaliter et spūaliter ad effectū qui in eorum bñdictione exp̄mitur. Illi nāq̄ ferētes ramos triumphū chr̄isti nondū cōpletum sed tp̄e passionis cōplendū p̄figurabant Unde non oportuit ramos distribui vl̄ benedici a chr̄isto. quia nondū figura fuerat impleta. Ecclia vero per talia repñtat triūphum chr̄isti iā cōpletum. ℔ illud Col. ij. Expoliās p̄ncipatus et potestates trāsduxit confidenter palā triumphās super illos in semetipso. Quia ergo non solū ipse triūphator est. sed etiā p ipsius grām et sanctificationem triumphabūt omnes electi conueniēter ⁊ benedictio ramoꝝ et distributio per sacerdotē qui chr̄istū repñtat debet exp̄leri. Quare aūt nō fit festum de dicta asina. sicut fit de cruce. dicet in septima pte sub festo sancte crucis. ¶ Post p̄cessionem sequitur statim missa de passione. quia debemus gaudere de fructu passionis ⁊ cōpati quia p nobis passus est. Ibi enī est vnde letemur scz de amore quē oñdit nobis in cruce. et vnde tristemur scz de peccatis nostris que tot sunt q̄ p̄pter ea oportuit filium dei pati. Uenit autē decima luna siue die p̄mi mensis. i. añ sex diel pasce ad ciuitatem in q̄ pateret̄. vt esset in domib⁹ iudeoꝝ. sicut p̄ceptum erat ī exodo. xxvij. c. ⁊ in deut. Decima luna accipietis agnū. Immolabatur autē agnus. xuij. luna. i. xiiij. die p̄mi mēsis ad vesperam. Et dñs ea dē hora agnū cū discipulis manducās. vbi legalis pasce decreta cōpleuit. egressus est cū eis statim ad locū orationis. Et circumspectis omnib⁹ cū iam vespere essent exiuit in bethaniā cū duodeciz. Hempe mystice decima luna venit. quia

populus israeliticus ī plaga decima egressus est de egypto. similiter p̄ istū vera gnū est data libera potestas populo israelitico id est. videnti deū p̄ fidē exeundi ō peccato quod nō fuit datū p̄ moysen ⁊ virgam ei⁹. id est. p̄ disciplinā ⁊ sacerdotium legale. In p̄ncipio ergo misse reducens ecclīa ad memoriā dominicā passionē inq̄pit ab oratione dicens. Bñe ne longe facias ⁊c. ⁊ est octaui toni. significās q̄ p̄ passionē venit ad resurrectionē. Sequitur epl̄a. Hoc sentite ⁊c. ad phil̄. ij. c. in qua oñditur passio ⁊ passionis fructus. Dicit ergo. Hoc sentite in vobis. qō ⁊ in christo iesu. i. imitami ipm. vt sic̄ habuit charitatez q̄ voluit pati. ita et vos habeatis charitatē qua patiamini oīa tormēta t̄palia. vt habeatis humilitatē que i christo maxime fuit. mansuetudinē ⁊ patientiam ⁊ intellectū realē vt sentiatis. cito enim sentit̄ dulcedo spūssancti in corde q̄n ibi est Hi quidē sunt fructus passionis scz dulcedo in corde ⁊ gloria. Quedā tñ eccl̄ie legūt lectionem. Venerūt aūt filij israel i helim. Exo. xv. c. Uiso aūt hoc fructu. fit hō patiēs quia generat patientiā p̄sideratio fructus ⁊ ideo sequit̄ rñsorium qō rñdet epl̄e. in q̄ oñditur quō p̄ passiones venit̄ ad gloriā. ⁊ dicunt̄ ibi tria. quare est tertij toni ℣. primū est. Tenuisti manū dexterā meā. i. cōfirmasti me in bono. Secundū est. ⁊ in volūtate tua deduxisti me. talis fac̄ quicq̄d de⁹ vult. Tertiū est cū gloria suscepisti me ℣. primus est causa crucis. Secundū ipa crux. Tertium fructus ipsi⁹. Uersus est. Quā bonus israel deus. qñ scz deducit suos ad passionē Añ de beato stephano legit̄. Lapides torrētes illi dulces fuerūt. ℣. Postea sequit̄ tract⁹ Deus deus me⁹ respice in me ⁊c. ⁊ est secūdi toni. quia ibi oñditur passio et fruct⁹ ipsius. Añ ⁊ titulus illi⁹ psalmi est. p̄ suscepti one matutina. Euangelū de passione est. s. Scitis quia post biduū ⁊c. ℣. Matthei. xxvj. ca. ⁊ etiā offertorium scz Improperiū expectauit cor meū ⁊ miseriā. qō sumptū est ō psalmo. lxviij. qui totus ex p̄sona saluatoris oratis in passionis agone cōscribit̄. q. d. ecclesia Exquo christus tot passus est. libēter patiar. Unde dicit Expectauit. supple. quasi rez dulcem. ℣. Post cōmunio de passione est. scz ℣. Date ⁊ si fieri potest. matth̄. xxvj. mar. xiiij ⁊ luc̄. xxij. c. ⁊ est octaui toni. ppter rōem p̄missam. In q̄busdā eccl̄esijs dicit̄ in hac dominica ⁊ in dieb⁹ sequētibus p̄fatio de passione. put dictū est sub quarta feria cineruz Dicit̄ aūt hec dominica in ramis palmarū. eo q̄ tunc rami palmaz si haberi p̄nt̄ i processione portant̄. Dicit̄ etiā alibi dñica oliuarum. q̄ etiā rami oliue portant̄. quod fit ad repñtandū filios israel. q̄ cuz ramis palmaz ⁊ oliuarū venēti dño obuiā exiuerūt

Sequēs quoq; septimana maior vocatur. eo q̄ maius ⁊ plixius habet officiū. Dicitur etiā penosa. quia tunc p̄cipue dēmus vicia nostra punire. vel quia dñs ea laborauit ⁊ penas sustinuit recreādo. sicut et in p̄ma mōi hebdomada creādo. Dicitur q̄z indulgētie. q̄ penitētes in ea absoluunt̄. Dicitur etiā sancta quonīā in ea impij iustificātur. Hec aūt dñica in tribus p̄uilegiata est. ℣. primo q̄ illa die filij israel intrauerunt terrā p̄missionis. et iordanē sicco vestigio transierūt. sic enī cōtigit vt eo anno tot dies fuerūt vsq; ad pascha. quot sunt ab hac dominica. Secūdo quia hac die veniēs dominus de bethania cum honore maximo in hierusalem est susceptus. Tertio quia eadem die dominus a templo emētes ⁊ vendentes eiecit.

De secunda feria.

Ecūda feria ostendit causam passionis. scz in christo humilitatē ⁊ patientiā. in iudeis crudelitatem ⁊ inuidiā. in iuda cupiditatē ⁊ auaritiam. Et est introitus q̄rti toni. ppter formā crucis. Epl̄a vo sumit̄ de esa. l. c. in qua oñditur p̄ncipalis causa passionis dñi. Bñs deus aperuit mihi aurē. s. ad intelligendū. et ppter ℟ dedi genas meas vellentibus ⁊c. In q̄busdā eccl̄ijs in hac ⁊ in tertia ferijs dicuntur due lectiones in missa. p̄ eo q̄ christi passio a lege et ppbetis p̄nunciata fuit. In rñsorio petit liberationē suā. Exurge dñe ⁊ intēde ⁊c. Uersus. Effunde framea m. tertij

toni q; ⁊ virtute trinitatis liberamur ab inimicis
Framea est spata q̃si ferramea vl q̃si ferrea
In euãgelio vo. Añ sex dies Joh. xij. c. ostẽ
ditur triplex cã passiois. Et dicit añ sex dies
pasce. nõ ideo q; ibi sex dies futuri essent añ
pasca. sz q; ibi cã passionis oñdit. In iuda
oñditur causa cupiditatis. eo q; dixit. vt q̃d
potio hec. Erat enĩ habẽs loculos. et ideo
sic dicebat vt numos furaret. vt habet in io;
hanne. In iudeis cã est inuidia. q; moti sũt
in eũ ꝓpter laudẽ pueroꝝ dicẽtes. Si dimit
timus eũ sic oẽs credẽt in eũ. Et iõ q̃rebãt
interficere eũ. In ipo vo christo ẽ fructifica
tio totius generis hũani. Añ in euãgelio di
cit. Nisi granũ frumẽti ꝛc. In quibusdaz tñ
ecclijs in secunda feria legit passio ꝑm mar
cum. s. Erat pasca et azima post biduũ ꝛc. et
in tertia feria dictũ euangeliũ ꝑm iohem. s.
Añ sex dies pasce. Sed ꝑmi videnĩ magis
historiã sequi. q; post biduũ. i. post tertiaz ⁊
quartaz ferias. in q̃nta feria pasca. i. agnus
paschalis immolat⁹ fuit. Preterea secunda
dies creatiõis mũdane min⁹ est ceteris or;
nata die⁹. Nam cũ dixisset dñs fiat firma
mentũ in medio aquaꝝ. non est additũ. Et
vidit de⁹ q; esset bonũ. in quo numerus bi;
narius infamat. q; ꝑm⁹ ab vnitate degene
rat. et diuisionez significat. Añ in eo facta ẽ
aquaꝝ diuisio. Nõ est ergo mirũ si ista dies
secũda q̃ illa respicit min⁹ ceteris in officio
dñice mortis purpuret insignijs Sz nõ est
multũ attendendũ vtrũ in secũda l i tertia
feria legat passio. Quia enĩ quattuor euan
geliste passionẽ dñi scripserunt. idcirco ꝑm
quẽlibet eoꝝ passio legit ex institutiõe alex;
andri pape eo ordine quo scripserunt. Nã
die dñico legit passio ꝑm mattheũ. q̃ ꝑmus
scripsit. secũda vel tertia feria ꝑm marcũ. q̃
secundus scripsit. quarta scõm lucam. qui
tertius scripsit. sexta feria ꝑm iohem q̃ vlti;
mo. Mediolanẽses tñ nõ legunt passionẽ
nisi ꝑm iohem. ⁊ in sexta feria. Sane pas
sionẽ lectur⁹ benedictionẽ nõ petit. quia in
illa describit eẽ sublat⁹ q̃ autor est bñdictio
nis. vnde nõ est a quo petat. Legit q̃z sine lu
minarib⁹. q; ille morte extinct⁹ nunciatur.
qui ꝑm iohem lux est mũdi. ⁊ vt repñtet q;
eius discipuli tũc q̃si extincti sunt. quib⁹ ip;
se viuẽs dixerat Vos estis lux mũdi. Non
fert etiã incẽsuz ad notãdũ q; tũc feruor de;
uotionis vl orõis. q̃ ꝑ incẽsum designat in
aplis tepuit. vel pot⁹ quasi extinctus fuit.
Legit etiã sine salutatiõe. siue sine dñs vobi
scum. in detestationẽ salutatiõis iude. et si;
ne rñsione. nõ enĩ rñdet gĩa tibi dñe. quia ĩ
ipsa exꝑmit q; christ⁹ fuit a suis sepatus per
mortẽ coꝛpaliter. ⁊ spũaliter q̃ metu mortis
eo derelicto fugerãt. ⁊ nulla gloria sibi erat
Nõ legit etiã tota sub tono euãgelij. sz can
tus vboꝝ christi dulci⁹ modulat ad notan
dum quãto dulci⁹ vba christi in ipsius ore
resonabãt q̃z in ore cuiuslibet euãgeliste re
ferẽtis cui⁹ verba in tono euãgelij ꝓferunt
Verba vo impiissimoꝝ iudeoꝝ clamose ⁊
cũ asperitate vocis ad designãdũ q; ipi chri
sto asperе loquebant. In fine tñ in q̃busdaz
ecclesijs bñdictio petit. incẽsum portatur. ⁊
sub euãgelij tono legit. q; iã finita est narra
tio passionis. ⁊ ex tũc oia vba sunt euangeli
ste narrãtis q̃ post christi mortẽ vsqz ad re;
surrectionẽ ꝓtigerũt. In alijs tñ ecclesijs fi;
nis passionis q̃ ad sepulturã ꝓtinet in tono
legit doloroso. vt planct⁹ mulieꝝ de passio;
ne christi lamentantiũ designet. de quo plã
ctu dicit dñs in euãgelio. Filie hierlm noli;
te flere sup me ꝛc. ⁊ ad maiorẽ deuotionez ⁊
amaritudinẽ ꝓpter christi passionẽ in ani;
mis audientiũ excitandã. ⁊ legit sup nudũ
pulpitũ. put sub feria sexta dicet In offerto
rio Eripe me. petit liberari. sicut et in respõ
sorio. ⁊ ẽ q̃rti toni ꝓpter formã crucis. In p;
cõmunione Erubescet. petit psecutores su
os cõfundi. ⁊ est septimi toni. vt sic i regiõe
quiescentiũ gaudeat

De tertia feria

Ertia feria est simi
liter de passione. q; manifeste quere;
bant eũ interficere. vt habet in euã;
gelio. Erat autẽ pasca et azima post biduuz
ꝛc. Et quia ecclia cõsiderat salutẽ suã in cru
ce tripliciter. scz in amore quẽ dominus no
ster ostendit in cruce. ⁊ in imitatiõe crucis. ⁊ i
salute nobis data ꝑ crucẽ. iõ dicit in introi

tu. Nos aũt gloriari oportet ī cruce dñi ⁊c. ad gal. vlt. c. Epla vo est. Dicit hieremias. que est hiere. xj. c. et habent in ea vba iudeorum de crucifixione christi. mittam⁹ lignũ in panẽ eius. i. ipm q se dicit panez in ligno crucis destruam⁹. Audierãt enī qipe dixerat. Ego sum panis viu⁹ q de celo descendi Et hoc erat dictũ. Per lignũ crucis destruamus ipm vel doctrinã eius. Sequit rñsoriuz. Ego aũt ⁊c. tertij toni. ppter triplex meritum qõ ibi notat. Primũ cũ dicit. Induebar cilicio. i. nõ oñdebã eis deitatẽ. sed aspritatem humanitatis. ⁊ hec fuit humilitas ⁊ sapiẽtia. Aliud notat ibi. Humiliabam ī ieiunio aiam meã. s. nõ reddẽdo malum p malo. sz etiã p eis orabã. ⁊ hoc est tertiũ Añ dicit. Et oro mea in sinu meo cõuertet. supple. ex quo eis nõ pdest. quia nõ sunt digni Euangelium vero. Erat pasca. Mar. xuij. ca. est de passione. vbi dicit q dñs crucifix⁹ fuit hora tertia. et hoc dicit vt oñdat eoruz impetuositatẽ. quia ab hora tertia linguis eum crucifixerũt dicẽtes: crucifige crucifige. nõ cessantes. In offertorio petit se custodiri a diabolo ⁊ a mẽbris eius. Unde dicit. Custodi me de manu peccatoris. id est. diaboli. ⁊ ab hominib⁹ iniqs erue me. et ẽ secũdi toni. In postcõmunione. aduersum me. ostendit maliciã plequentiũ. ⁊ meritũ patientiũ. Seqt ibi. Et ī me psallebãt q bibebãt vinũ ⁊c. i. filij diaboli qui inebriabãt de calice babilonis

De quarta feria.

Warta feria est illa in qua dñs vendit⁹ fuit a iuda. quia nõ solũ voluit pati p nob. sz etiã vendi vt liberaret nos a venditiõe qua pmus parens vendidit nos diabolo pesuz pomi vetiti. Unde esa. Gratis venundati estis et sine argento redimemini. Similiẽ multi vendũt se diabolo p momẽtaneã delectationẽ. sicut vendidit se adã p esu pomi vetiti. Quarta ergo feria venditus ẽ sol iusticie ad nostrã salutẽ. ⁊ quarta feria formatus est sol visibilis ad mũdi lucem. Orauit aũt dñs sicut habet in euangelio huj⁹ diei flexo genu. ⁊ idcirco in introitu q est ad philipẽn. ij. c. in nomine ihesu omne genu flectatur. celestiũ. quia eorũ ruinam reparauit. terrestriũ. q eos liberauit infernor. q eos eduxit de lacu in quo non erat aqua. cõsolationis supple. vt dic zach. ⁊ est tertij toni. ppter tria que inuitant ad flectendum genua. Sequit. Et ois lingua cõfiteatur. quia dñs noster ihesus christ⁹ ī gloria est dei patris. Et sumit de apl̃o. Uerũ ordinator officij. intercepit vba illa. ⁊ omis lingua cõfiteat. eo q iudaica silet. Deinde sequitur lectõ. Dicite filie syon. ecce saluator tuus venit. Esa. lxij. c. vbi habetur de merce de. Dicitur enī ibi. Ecce merces eius cũ eo. Et dixerunt angeli. quo sdã enī latuit incarnatio. Quis est iste q venit de edom. id est. de terrena habitatiõe. tinctis vestib⁹. id est membris corpis que sunt vestimenta diuinitatis. sanguinis purpura tincta de bosra Bosra est ciuitas in moab. et interptat firma siue munita. hoc est. de inferno. Translatiue enim bosra est hierlm in quã dominus quondã suo firmauit auxilio. sed facti morabite. id ẽ. ex patre diabolo. vestes regis tinxerunt purpura sanguis. Rñdit. Ego q loquor iusticiã ⁊ sum ppugnator ad saluandum. Et dixerũt Quare ergo rubrũ est tuum tuũ. Quasi. d. Quare cruentat⁹ es prelsura crucis. si tu iusticiã loqueris. Et il le respondit. Torcular calcaui solus scz pro omnib⁹ vt omes liberarent. ⁊ de gentibus nõ est vir mecum. Post lectionẽ vo cãtat rñsoriũ Ne auertas faciẽtuã ⁊c. in q orat ipe vt p passionẽ veniat ad gloriã. Qui vero in agonia plixius orauit vt habetur ī euangelio. ideo sumit rñsoriũ offertoriũ et p⁹ cõmunio de psalmo qui intitulat oro pauperis cuz anxiaret. excepto versu respõsorij qui est Saluũ me fac deus. quoniã in. a. v. ad a. meã. Epla est similiter de esa. luj. capitulo. Bñe qs credidit ⁊c. in qua etiã describitur in eodẽ stemate in quo ab euãgelista repũtat in passione. vbi dr Non est ei species neqz decor. Et infra. Sicut ouis ad occisionem ducet. Post eplam sequit tractus et insolito modo scz immediate. et Hideo.

quia ecclesia artius luget q̄z soleat ⁊ plāgit se vt dictū est in quarta pte sub ti. de tractu. Tractus enī significat planctū. ⁊ ideo in tota sexta feria nō dicunt nisi tractus. ℜSpō soriuz vero est penitentiū. Et quia dñs nō est ista die crucifixus. sed tantū venditus. iō non solū dicitur tract⁹. verū etiā et rñsoriū ℑspassio que sequit. Et ppinquabat ꝛc. luce. xxij. c. cōuenit cū precedentib⁹. in qua exprimitur consiliū iudeorū. iude proditio. et dñi passio. ℑspost cōmunio est. ℑspotū meū cum fletu miscebā. potū scz passionis. quādo videlicet sudor eius erat sicut gutte sanguinis decurrētis in terrā. ℑspotest etiaz dici q̄ duo sunt nobis necessaria. scz oō ⁊ patientia ꝑm qđ dicit dñs. Orate p persequētibus ⁊ calumniantib⁹ vos. Ad hec quidē duo inuitamur in introitu. ad oōnem cuz dicit. In noīe iesu omne genu flectat. ad patientiam exemplo saluatoris. de quo subuigitur. christ⁹ fact⁹ est obediēs ꝛc. ℑsnō enim est obediens in tribulatiōe nisi q̄ patienter tolerat. Due lectiōes ideo legunt. quia hac die dñs tradit⁹ est ꝑ duob⁹. ⁊ a duob⁹ ꝓlis Et in quibusdā eccl̄ijs ad vtrāqz genua flectunt. q̄ ab vtroqz ꝓlo adorat. ℑsdreterea hac die sicut dicit augustin⁹ cōsiliū inierūt iudei quō iesum dolo tenerēt ⁊ occiderent. ⁊ iudas venit ad eos. et pacti sunt sibi pecuniam se daturos. Sicut ergo ecclia repsentat in sexta feria act⁹ iudeoz. ita ⁊ in q̄rta cōsilium eorum. Quidā aūt ꝑmo legūt lectōnem illā Dicite filie sion. ⁊ postea illā. Dñe quis credidit. Alij vo ecōuerso. ℑsdumi quidem attendūt solū illud q̄d dixim⁹. ⁊ q̄ venditio iude que facta fuit quarta feria passionem dñi pcessit. de q̄ venditione fieri videtur ꝑmo in illa lectiōe. Dicite filie sion. in illo vbo. Ecce merces ei⁹ cū eo. Alij aūt attēdunt q̄ ꝑmus hō duas mortes incurrit scz carnis ⁊ anime. et christ⁹ nos ab vtraqz liberauit. Et q̄ mors aīe mortē corpis pcessit. ideo ꝑus legunt lectionē illā in qua agit de morte anime. et de liberatiōe ab ipa. De morte aīme agit in illa. Dñe quis credidit ꝛc. ibi. Omnes quasi oues errauim⁹. ⁊ vn⁹ quisqz in viā suā declinauit. De liberatiōe vero statim sequit. ibi. Dñs posuit in eo iniquitates omniū nostz. Et itez. Si posuerit p peccato aīam suā videbit semen lōgeuum. Ad aīam etiā ptinet graduale vnicū habens vsum. s. ℜAe auertas faciē tuā a puero tuo. i. ab eo q̄ puus ⁊ humilis apparet i experiētia tribulatiōis. Sequit vers⁹. Saluum me fac ꝛc. quoniā intrauerunt aque vsqz ad aīam meā. Infix⁹ sum in limo profundi ⁊ nō est substātia. Atque enī seductionis iudeoz vsqz ad aīam saluatoris tollendam puenerūt. et illi q̄ erāt lum⁹ pfundi. infirmitati ei⁹ ꝑ ualuerūt. Sicut autez saluator aīam suā posuit p animaz nostrarū redēptione. ita ⁊ corp⁹ subiecit p corporuz redemptione. Vñ in secūda lectiōe de ipsius corpe agit. sanguine ppio rubricato. Ubi dicit. q̄s est iste qui venit de edom ꝛc. et ibi. Quare rubrū est vestimentū tuū ꝛc. Ipse respondit. Torcular ꝛc. Et q̄ sola miseratiōe passus est dñs pro nob. ideo ppheta in persona ecclesie lectionē illā ꝓcludit dicēs ℜMiserationū dñi recordabor. laudē annunciaui sup omnib⁹ q̄ reddidit nobis dñs deus noster. Quia vo q̄nqz sensib⁹ corpis peccauimus. ideo sequit tract⁹. dñe exaudi oōez meā ꝛc. habēs q̄nqz vsus. Vel habet quiqz versus ppter q̄nqz vulnera christi. Seu q̄ q̄nquies exiuit sanguis ab eo. ꝑmo in circūcisione. secūdo in oōe. tertio in flagellatōe quarto in crucifixione. q̄nto in lanceatione Et in ipo tractu gen⁹ humanū petit auxilium. ⁊ cōfitet defectū quē ex pctō ꝑmi parētis incurrit. cū dicit. Quia defecerunt dies mei sicut fum⁹. Dies enī est vita hominis cui⁹ nox est mors. Sed hec vita est abbreuiata. et defecit ppter supbiā ꝑmi parentis. q̄ p fumū intelligit. Et sequit. Ossa mea sic infrixorio cōfrixa sunt. Ossa sunt vires interiores. vel fortes qui sunt in ecclia. qui carnes id est. carnales sustentant. Frixoriū triplex est. s. pctoz recordatio. primoz cōpassio. futuri iudicij meditatio. In his frigitur bonus hō. Claudit aūt tract⁹ sicut lectio. in misericordia dñi. Vñ vltim⁹ vsus ē. Tu exurgēs dñe miserebe ris ℜHec igit quarta feria ꝓuilegiata est. quoniā leguntur in ea

due lectiones ꝓpter ordinādos in sabbato sequēti. Itē quia in ea die christꝰ vendit⁹ fuit triginta denarijs. sicut ⁊ ioseph trigīta argenteis. quia ꝓuus non est sup dñm. nec discipulus sup magistrū Et ab hac q̄rta feria sumptū est q̄ semp in quarta feria ieunare ⁊ abstinere a carnib⁹ ⁊ carnalib⁹ desiderijs debemus. Et in memoriā ventionis christi hec feria secundū locum obtinet post sextam feriam per totū annū in ieunijs penitentialibus

De quinta feria

Q hoc tractatu q̄nte ferie cene dñi hoc ordine ꝓcedemus. Nā ꝓmo generaliter dicemus aliqua de officio sequentiū triū dieꝝ. postea spēaliter de officio huius diei. Et ꝓmo de introductiōe publice penitentium in eccliam. ⁊ de sacramētis quibus hec quinta feria spēaliter insignit. Secundo ō triplicis olei ꝓsecratione. Tertio de huius diei misse officio. vbi etiā agitur de pedū lotione. et de officio vespertino Quarto ō altarū denudatiōe. ⁊ tā de ipoꝝ q̄z pauimenti ecclie lotiōe. ⁊ de corpis dñi reꝓuatiōe. ⁊ ō quibus ꝺā alijs.

Renotandū aūt est q̄ ecclia lugz tribus dieb⁹. q⁊ tot dieb⁹ fuit dñs in sepulcro. Sicut enī ionas fuit ī ventre ceti trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctibus. ita et filiꝰ hoīs fuit in corde terre ⁊c. qō sinodochic⁊ esse asserit augustin⁹. Nā ps illa sexte ferie qua fuit in sepulcro accipit ꝓ nocte et die sexte ferie. ⁊ noꝝ diei dñice similiter ꝓ nocte ⁊ die ipius diei accipit. dies vō sabbati integra est scz noꝝ cum die suo spaciuz videlicet viginti quattuor horaꝝ. Est ergo sensus Fuit dñs in sepulcro tribus dieb⁹ et tribus noctibus. i. trib⁹ tpibus. q̄z quodlibet constat ex die ⁊ nocte. Sic enī loqui ꝓsueuim⁹ Quia si aliq̄s etiā mīma ꝑte alic⁹ diei fuerit in aliquo loco dicim⁹ eū ea die ibi fuisse Fuit itaq̄z ꝑm ipm. xl. horis in sepulcro. videlicet quattuor horis sexte ferie. et viginti quattuor sabbati. ⁊ duodecī noctis diei dominice. quia quadrificuz orbē morte transgressionis decē mandatoꝝ mortuū viuificauit. Sed ꝑm p̄missa videt q̄ triduana domini sepultura debeat celebrari sexta feria sabbato et die dñica. Sed rñdetur q̄ q⁊ dominus in nocte diei dominice resurrexit nocte illā ad honorē resurrectiōis solēniter celebramus Uñ necesse est q̄ in quīta feria ꝑueniamus. et ita triduo scz q̄nta et sexta feria et sabbato humiliationez dñi in meore celebrem⁹. q⁊ in q̄nta feria iā interueneret nefarium cōmercīū iudaice ꝓditionis. Quidā tamē cuilibz p̄missoꝝ triū dierum viginti quattuor attribuūt horas volentes christi defuncti exequias septuagintaduabus horis celebrare. et tristiciā. lxxij. discipulorum merito ꝓ hoc exꝑmere. Sane ecclia bis diebus tenebras colit ⁊ matutinas ī tenebris finit. Ꝺ ꝓmo quia in luctu ⁊ in meore est ꝓpter dñi passionē. et ꝓpter eius triduanam morte exeq̄as celebrat triduanas Secūdo officiū tenebraꝝ significat non tā tenebras materiales q̄ fuerunt sup faciem terre dū pēdebat sol iusticie in cruce. fuit eī tūc eclipsis miraculosa. nō naturalis ꝓ tres horas. videlicet a sexta vsqz ad nonā inclusiue. q̄z etiā spūales. q̄ in illo triduo in cordibus fideliū extiterūt. Tertio ꝓ ℞ q̄ tenebraꝝ colit tenebraꝝ ꝑmatus insinuat. que his diebus inceperunt p̄cedere dies. ꝓut sub sabbato sancto dicet In his q̄z trib⁹ diebus silent campane. q⁊ tūc siluerūt apostoli ⁊ p̄dicatores. et alij q̄ ꝓ campanas intelligunt Sonus nāq̄z campanarū significat sonuz p̄dicationis. de q̄ dicit. In omnē terraz exiuit sonus eoꝝ. Nā ō enī iā circūbāt euāgelizando vicos et vrbes Sed hymno dicto exierunt cū iesu in montē oliueti. Quib⁹ cuz dñs dixisset ecce appropinquat q̄ me tradet ꝑe tristicia dormitauerūt. et a laudib⁹ conticuerūt. Uñ et a cōpletorio siue a vespa q̄ dominꝰ traditus fuit campanaꝝ silentiuz inchoat. Et vespera ergo qua dñs traditus est. q̄n videlicet discipuli fugerūt campanis silentiū indicit Alii vō ad ꝑmā huius quinte ferie et nō ulteri⁹ pulsant cāpanas. Fit tñ signum cū tabula. Ꝺ ꝓmo ad significanduz christi humilitatē q̄ se abscondit. et vsqz ad

morte ꝛ sepultura se humiliauit. Ligni q̄de vsus humilioꝛ eris sono hoc ostēdit. Et unde ecclia oꝛētalis vsum adhuc tenet lignoꝝ rum. Et vt ꝑfs humilioꝛ reddaꝫ. Secūdo per signū tabule terroꝛē accipim⁹. Tabula ergo ꝓcutiꝫ. q̄ magnus timoꝛ aplis a iude is incutiebaꝫ Tertio p lignū in ligno malleum sc̄z in tabula suspēsum intelligu⁹ chriſtum. qui est lignū plātatū secus d..ursus aquaꝝ. q̄ in crucis ligno pepēdit ꝛ p..ndēs oꝛabat ꝛ predicabat dicēs. Pater dimitte illis q̄ nesciūt q̄d faciūt. Cū ligno ergo tantum pulsaꝫ. q̄ tunc sol⁹ chriſt⁹ p̄dicatoꝛ babebaꝫ ꝛ solus toꝛcular calcauit. Quarto p tabulā ipam lignū fructiferū sc̄z chriſt⁹. per malleū quo tabula ꝓcutiꝫ lignū p̄uaricatōnis significaꝫ. Quinto ideo campane ꝛ nō lignū tabule vel alteri⁹ hmōi silēt. quia licꝫ maioꝛa signa nostra videlicet aplī a laude dei in chriſti passione siluerūt. minoꝛa tñ signa. vt mulieres nō siluerūt. imo secute sūt ipm vsq̄ ad crucē Principia q̄ꝫ boꝛarū sc̄z deus ī adiutoꝛū. ꝛ fines. sc̄z p dñm. ꝛ benedicamus. ꝛ hmōi. dimittunt. q̄ꝛ recessit ꝛ nobis ablatus est sacerdos ꝛ pastoꝛ bon⁹. qui est alpha ꝛ o. i. p̄ncipiū ꝛ finis. q̄ etiam est summ⁹ sacerdos. ꝛ caput nostrū. ꝛ traditus impijs. nec est a quo petam⁹ q̄ intendat ī adiutoꝛiū nostrū. ꝓcusso nāq̄ pastoꝛe nostro discipuli ei⁹ dispersi sunt. Sic ergo istud officiū q̄d caret p̄ncipio ꝛ fine. quasi viduatū ꝛ moꝛtuū videꝫ. quia ꝛ patres nostri viduati post morte chriſti fuerūt Non dicit etiā gloria patri. q̄ꝛ in chriſti passione abscondita fuit fortitudo gloꝛie ipsi⁹. ꝛ ei⁹ morte trinitas visa est extincta. in cui⁹ laudem oꝛ ille vsus. De hoc etiā sub dominica de passione dictū est. Hoc etiā notaꝫ in quibusdam ecclesijs. in q̄bus bis dieb⁹ duo tāpum cerei a ñ altare ardent. tertio extincto. put sub titulo de pasca diceꝫ. In bis quoq̄ tribus dieb⁹ salutatio nō fit. quia dominꝰ vobiscū nō dicit. vt vitetur pestifera salutatio p quā iudas tradidit chriſtū dicēs Aue rabi. Pax etiā nō datur. p eo q̄ iudas oscu lo tradidit chriſtū. et quia in duob⁹ sequentibus dieb⁹ in altari nō cōsecraꝫ. nec oꝛ. pax domini sit semp vobiscū. nec dona nob⁹ pacem. In quibusdā tñ ecclesijs datur hodie pax. p eo q̄ hodie sacramentū sacramentorum. s. eucharistie institutū est. His q̄ꝫ diebus fit officiū humilius solito ꝓpter domini humiliationē ꝛ triduanā ei⁹ sepulturaꝫ quā celebꝛamus. Uerūtamen nocturnale officium p q̄d significaꝫ ꝓphetie ꝓphetaꝝ alta voce ꝛ manifeste cantaꝫ. quia ꝓphete ꝛ alij sancti patres veteris testamēti alta ꝛ aperta voce que de chriſto erant ventura p dixerunt. ꝛ q̄ spūssanct⁹ sibi dictabat remota formidine nunciauerūt. Diurnum vo officium p q̄d ap..stoloꝝ predicatio figuratur. voce demissa ꝛ quasi sub silentio cantatur. quia tūc ap..stoli omnino tacuerūt. aut saltē occulte predicauerūt. Incipit aūt tenebꝛarū officium. zelus domus tue comedit me. id est. amoꝛ vehemēs ecclesie fuit cā quare passus sum. Non dicit inuitatoꝛiū ne imitemur. sed potius p silentiuꝫ detestemur pestiferū iudeoꝝ consiliū et conuētū factum vt iesum caperent inꝑmone ꝛ eum morti traderent Preterea tunc apli dispersi erant qui alios ad cōuiuiū inuitare ꝛ cōuocare consueuerāt. Hymnus etiam laudis non dicit. quia tūc factus est opꝓbriū ꝛ abiectio plebis. Finis dominice oꝛatiōis. que dicit ante lectionē. dicit in silentio. ꝓ eo q̄ de euangelio sumit. Nā tūc euangelica enunciatio fugientibus apostolis cessauit. Et ad notandū q̄ chriſtus cui⁹ ipsa est oꝛatio a uulsus a ceteris et quasi in silentio oꝛauit. Sed fit tūc sonitus p tactū ligni cū manu. q̄ꝛ ꝛ chriſtus in ligno crucis pendēs voce magna clamauit. Nō dicit etiaꝫ in lectionib⁹. iube domne bñdicere. nec tu aut⁹ bñe. q̄ꝛ recessit pastoꝛ ꝛ sacerdos. q̄ gregi benedicere ꝛ miserere debet. Sed q̄ illuꝫ ꝓpter peccata amisimus. ad hoc vt euꝫ recuperare valeamus ammonemur p versum illū. bieruſalē bieruſalē cōuertere ad dñm deū tuū. qui in fine lectionuꝫ dicit vt ad penitentiā cōuertamur. Nā post luctuꝫ possumus gaudere. Per hoc aut⁹ q̄ dicit bis bieruſalē. arguit duricia iudeoꝝ ꝛ pctoꝝ sicut alibi in euangelio. bieruſalē bieruſalē

que occidis prophetas ꝛc. ¶Rursus per ube domne intelligũtur ad predicationem euntes. per tu autẽ inde redeuntes. ideo ergo neutrum dicit. quoniaz apostoli quos repsentant qui lectiones legunt his diebꝰ fugerant. Unde nec ad predicationẽ missi sunt. nec qui missi erãt sublato domino redierunt. Omnes antiphone sũt de passione et cõpassione In his etiã tribus noctibꝰ nouẽ psalmi nouẽ lectiones et nouez rñsoria diuisim per singula nocturna cãtantur ad ostendendũ q̃ christus in infernum descendens tria hominũ genera. scz virgines coniugatos ꝛ cõtinentes inde rapuit et ad angelorũ societatẽ transuexit. Que tria genera in euangelio distinguũtur. p eos q̃ in mola. per eos qui in agro. et per eos qui in lecto sunt. Tria ergo hominũ genera. scz q̃ fuerunt in lege naturali. et in tempe legis ꝛ prophetaz. p tria nocturna recolimus. ꝛ sicut illi p mortẽ domini in tribus sociati sũt nouẽ ordinibus angelorz. scz in actionibus cognitionibus et gaudijs. ita p tres noctes dominice sepulture. ix. psalmũ. ix. lectionibꝰ ꝛ ix. responsorijs subduidunt. ¶Psalmi enĩ ad actiones. lectiones ad operũ dei cognitionem. responsoria vero ad gaudiũ ꝛ ad cãtum pertinent angelorũ Ceterũ tres prime lectiones vel i quibusdã ecclesijs sex sũt de trenis hieremie deflentis captiuitatem populi sui. non solũ babilonicã. sed etiã romanã quã incurrerunt ꝓpter passionẽ dñi et ideo dicũtur lamẽtabiliter in pson sanctorum de iudeis qui deflent casum gẽtis sue. Sicut enĩ ille deploꝛauit mortem iosie regis occisi in futurã destructionem gẽtis. ita ꝛ nos deploꝛamus mortẽ ꝛ passionem christi regis nostri. In fine autẽ lamentationum dicit idez hiere. spũs oꝛis nostri christus domin⁹ captus est i peccatis nostris. Alie vo tres sunt de expositiõe psalmi tractantis de passione. et ideo voce depꝛessa leguntur Tres vltime de epla pauli pma ad corinthꝫ. xi. Cõuenientibꝰ vobis in vnũ ꝛc. vbi oñdit apostolus quõ debet cena dñi sumi Ex quibus sex lectionibꝰ apparet q̃ ꝓphete pꝛeuiderunt christũ occidendũ. et apostoli docent occisum Dicunt autem treni. id est. lamentationes a trenaro monte. vbi lamenta animarũ que ibi puniũtur sepe audiri dicunt. Inde etiam dicit trenũ. quod ẽ carmen lamentationis ꝛ funeris Dicũtur etiam treni. quia semp tres versus pꝰ vnaz quãqz litterã hebꝛei alphabeti sequunt. qõ alphabetum totũ per ordinẽ in illis lamentationibꝰ ponũt. ¶Primo qz mos fuit hebꝛeis illud ponere in eoꝛ cantibꝰ siue luctus siue leticie alicuius rei multũ notabilis. put patet in vltimo capꝰ ꝓuerbiorũ. mulierez fortem ꝛc. ꝛ in quibusdam alijs locis. prout habetur in ꝓhemio libri regũ. Secũdo. qz sicut dicit hiero. in eodẽ ꝓhemio. et in prologo biblie. versus quibus dicte littere añponuntur in lamentationibꝰ hieremie. incipiunt in hebꝛeo ab eisdẽ litteris. Tertio vt per hoc notetur cecitas et duricia iudeorum. q̃ res tanqz alphabetũ notissimas scz passionem filij dei intelligere et credere nolunt. dicente ꝓphete. miluus in celo turtur et ciconia cognouerunt tempus aduentus sui. israel autẽ me non cognouit et populus non intellexit. Quarto quia interpꝛetatiões litterarum ipsarũ maxima ex parte cõtinent sententiam versuũ quibus anteponũt Circa qõ notandũ est q̃ aleph interpꝛetat doctrina. beth dom⁹. gimel plenitudo. deleth tabularum seu scripturarũ. Et hec siquidẽ est pma cõnexio litterarũ ipsarũ. vbi dicitur q̃ doctrina ecclesie. que est domus dei ẽ in plenitudine scripturarũ ¶He viuit. vau ille vel ipe. zai huc vel duc te. heth vita. ¶Hec ẽ secunda cõnexio. vbi dicitur q̃ ista ꝛ hec doctrina quã predixmus est vita q̃ viuimus Theth bonum. ioth. principium. ¶Hec ẽ tertia connexio. vbi dicitur. q̃ bonũ est ꝑncipium per scripturas quasi per speculuz saltẽ in enigmate agnoscere dominũ. Caph manus. lamech coꝛ vel disciplina. ¶Hec ẽ quarta connexio vbi dicitur. q̃ in vtero coꝛdis disciplina exigitur. quia nihil facere possumꝰ nisi que facienda erũt agnouerimꝰ. ¶Men ex ipsis. nun sempiternum. samech adiutoꝛium. ¶Hec est quinta connexio vbi dicit. q̃ ex ipsis scripturis est nobis sempiternuz

auxilium. Ayn oculus. phe exrauit. sade iu
sticia vel ꝓsolatio. Hec est sexta ꝓnexio vbi
dicatur. q̄ sepe dicta scriptura est oculus er
rantibus ⁊ ꝓsolatio ⁊ iusticia. Coph aspice
res caput. sin sup vulnus. thau signū vl' cō
summatio. Hec est septima cōnexio. vbi eti
am in numero fit mystic⁹ intellect⁹. vbi ōr.
Aspice in scriptura cōtineri caput nostruz
a quo habem⁹ medelā sup vulnera. ⁊ ꝓseq̄
mur cōsummationē. i. vitaz eternā. Sic er
go saluatoris exequie celebrand̄ vt in modi
co apice ab alioz defunctoz exequijs dista
re videātur. Cōsequēter candele ⁊ lumi
na extinguunt̄. nā he tenebre trib⁹ noctib⁹
celebrate. significāt tenebras que tribus ho
ris fuerunt christo pendēte in cruce. vel iō
tribus noctib⁹ lumen extinguit̄. q̄ verum
lumen triduo iacuit in sepulcro. Circa qō
aduertendū est q̄ quidā accendunt septua
ginta duas candelas. quidā vigintiquattu
or. quidā q̄ndecim. quidā duodecim. q̄daz
nouē. quidā septē. ⁊ ꝑm quosdā non est nu
merus certus. omnes tñ nō sine mysterio
agūt. Septuaginta due candele que extin
guuntur designāt septuaginta duos disci
pulos. quoz ꝓdicatio in morte christi pene
extincta est. significāt etiā q̄ dñs. lxxij. horis
iacuit in sepulcro ꝑ synodochen intellectis
Vel tot accendunt̄ ꝓpter septuaginta duas
nationes seu genera linguarū. Vigintiq̄t
tuor candele accendūtur. Primo quia sol
iste qui mundū vigintiquattuor horis diei
et noctis illuminat significat christū verum
solem. que extinguunt̄. q̄ christ⁹ occubuit
vespere passionis ⁊ tenebre facte sunt super
vniuersam terrā. Secūdo dies cuius ma
ius est lumē christ⁹ est. nox vero cuius mi
nus est lumē ecclia est. luminaria sunt apli
⁊ alij viri apostolici. q̄ sunt quasi. xxiiij. hore
que diei christo ⁊ nocti ecclie famulant̄. vi
gintiquattuor ergo lumina extinguunt̄. q̄
apli in vnoquoq3 die p. xxiiij. horas latuerūt
Tertio vigintiquattuor cādele designāt ꝓ
sum. glia patri ⁊c. q̄ in nocturnis festiuitatuz
xxiiij. vicib⁹ solet dici. Primo post de⁹ in ad
iutoriū. Secūdo post inuitatoriū. Tertio
post hymnū. nouies in psalmis trium no
cturnoz. ter in rñsorijs. ⁊ te deū laudamus
quasi glia patri est. Item ad laudes sel' post
deus in adiutoriū. q̄nquies in psalmis seq̄n
tibus. semel in hymno. ⁊ semel post benedi
ctus. Versus enī ipe in ꝑ officio tacet̄. vt p̄
missum est. q̄ ille in cuius laude ōr in sepul
cro iacet. iō q3. xxiiij. candele ad ꝑ designan
dum extinguunt̄. Vel significāt. xij. apl'os. in
quoz honorē totiēs ōr gloria patri in noctur
nis. put dictū est in phemio q̄nte ptis Qui
decim candele significant. xij. apl'os. et tres
marias que sequebant̄ dñm. q̄ extinguunt̄
quoniā tūc oēs laudes dei tacuerūt. aplis
tñ fugiētibus. ipe marie q3 min⁹ timebant.
circa christū quo ꝓpius poterāt versabant̄
Vñ legit̄. Psalli mee cōsumptis carnibus
adhe. os me. ⁊ dere. sunt tan. la. me. cir. den.
me. Labia. i. mulieres q̄ sunt q̄ pellicula cir
ca dentes. Vel. xiiij. ex illis candelis signifi
cant. xiij. articulos fidei. quoz extinctio si
gnificat extinctionē fidei factā in fuga apo
stoloz. extinctio vo vltime cādele significat
mortē christi. Duodecim candele accēse re
ꝓsentant duodecim apostolos. q̄ extinguū
tur. ad notandū q̄ apostoli tunc siluerunt
⁊ fugerunt. et pene extincta est fides in eis.
Nouem candele significant gen⁹ hūanuz
qō ꝓ peccatū se a nouē ordinibus angeloz
et a vera luce excluſit Septem candele sig
nificant gratiaz spiritus septiformis. que i cor
dibus discipuloz pene fuit extincta. Ubi
vero non obseruatur certus candelarū nu
merus. sed quilibet laicus pro velle cande
lam suaz apponit. candele huiusmodi signi
ficant prophetas et alios sanctos patres. q̄
christum venturū lumen nostrum prenāū
ciantes. et verba salutis predicantes diuer
sis penis vexati. mortui sūt et extincti. Pro
ro omnes candele non simul sed vna post
aliam extinguuntur. quia discipuli non si
mul a christo sed successiue vnus post aliū
discesserunt. Alia etiam ratio iam sequet̄.
Quidam extinguūt eas post singula canti
ca vsq3 ad plenam extinctionem figurātes
q̄ in singulis cāticis siue psalmis mestitia
decidimus. quia ver⁹ sol occubuit. gaudiū
q3 nostr⁹ in luctū est ꝓuersum. iuxta illud.

Cecidit corona capitis nostri. cōuersus est in luctū chorus noster. Illi in trib⁹ vicib⁹ eas extinguūt. recolētes triduanaz dominī sepulturā. In quibusdā quoqz ecclesijs cā/dele manu quadā cerea extinguūtur. que significat manū iude. de qua dominus di/xit. qui intingit manū mecuz ⁊c. que fuit q̄si cerea id est. ad malū flexibilis. p quaz chri/stus rex noster ⁊ vera lucerna tradit⁹ fuit. ⁊ quantū in illo fuit extinctus. Candela au tem que in medio est nō extinguit̄ sed in fe nestra vel in arca accensa seruat occulte. vt postea reueletur ⁊ eccl̄ias illuminet. Illem/pe candela ipsa seu eius lumen occultatuz. significat primo fidem que in sola v̄gine re mansit. p quaz postea omēs fideles docti ⁊ illuminati sunt. Secū do significat christū qui licet videret̄ ꝑm carnē extinctus. tamen ꝑm diuinitatem que illis erat occulta viue/bat. ⁊ postea resurgens cuz luce clarissima se suis discipul̄ manifestauit. Tertio occul tati lumīs quod videbat extinctū reuelatō notat fidei illuminationē in apostolis. ⁊ in alijs in q̄bus tunc pene extincta erat. Quar to notat fidem post infidelitatē. Quīto no/tat q̄ ignis spūssancti qui in fidelibus vide tur extinctus iterū reluceſcet in eisdem. Se xto lumīs renouatio significat noui testa/menti renouationez. Septimo luminaria succeſſiue vnū post alterū extinguuntur. et vnū quasi pene extinguit̄ quia absc̄ditur ⁊ postea reuelat̄. ad notandū q̄ peruersi vi nee cultores. et generatio prava nūcios pa tris. videlicet prophetas p varia tempa cō/pleto suo ministerio prophetie occiderūt. ⁊ tandē patris heredē. quē in sepulcro posi tum lumine occultato figuramus. cui⁹ lu/minis reuelatio est resurrectionis ei⁹ ma/nifestatio ⁊ cōmemoratio. Sane cādela q̄ vltimo extinguit̄ est maior ceteris ꝑm quos dam ⁊ significat christū qui fuit dn̄s pphe/tarum. Scōm alios vo non est maior cete/ris. et similiter significat christū q̄ reputat⁹ est vn⁹ ex pphetis. ⁊ vltimus extinguit̄. qr nullus post eū apud illos pphēta surrexit. sed extinct⁹ in eis ꝑfidie tenebras derelīq̄t. Et ad canticū euāgelicū candela ipa extin/guitur. qr christus euangelizans occiditur

Et attēde q̄ in ℟ officio pastoris officia. vt caplm subticent̄. qr pastores dispersi fue rant. Versus tñ qđ est minor officiū non omittit̄. qr discipuli min⁹ cogniti videbant̄ Vñ ⁊ hoc officiū triduanū pon⁹ a minor/bus celebrat in typo minor discipulorum ⁊ mulierū que dn̄m sequebant̄. Vocifera/tio ad bñdictus ⁊ tumult⁹ popularis qui tūc fit. cōcrepatio est iude pditoris ⁊ tumul tus cohortis quē cū gladijs ⁊ fustib⁹ iudas cōtra christū adduxit. Vel ceci discipuli sa/lutatio dicētis. Aue rabi. Tertio canticum ipz tūc alta voce dr. ad notandū quia mul/ti interfecto antichristo gaudebūt. Clāgor canentiū kyri beleyson est tumultus dn̄m pſequentiū ⁊ eū ironice adorantiū. Vel si/gnificat lamēta sanctaz mulierz que seque/bātur dn̄m. que leguntur postea lamētari se/dentes cōtra sepulcrū. Tropi vo. id est. ver sus illi qui in his trib⁹ noctib⁹ cuz kyri be/leyson. et dñe miserere quasi lamētabiliter cantātur. significant lamentationes ⁊ dolo res mulierū de cognatōe sua. que a galilea fuerant secute iesum. inter quas erant ma/ria magdalēa ⁊ maria iacobi ⁊ salome plo/rantes iuxta sepulcrum. In quibusdaz eti/am ecclesijs tropi cantatis procedentes in terrā dicunt in tenebris sub silentio. miſere/re mei deus. et collectā. respice quesum⁹ do mine. in quo timor apostolorū in occultis notatur. Ipostea fit cum manu vel alio in strumento quidam sonitus ante luminis reuelationem. qui sonitus representat ter/roris eorum incussionē vel ex tumultu co/hortis. vel ex terremotu. In quibusdam ta men ecclesijs ignis nouus d̄ lapide produ citur. quia per christū mediatorē nostrum nobis spiritus sanctus infunditur. Ab hac quoqz die vsqz ad octauaz pentecostes. in quibusdam ecclesijs officium beate marie omittitur. vt memorie atqz reuerentie pas/sionis et resurrectionis. de quibus in eccle/sia hoc tempore agitur. ardentius insistat. Cū ei honor ⁊ obsequiū spēaliter ℟ tempe christo eius nato in nostra humanitate pas/so ⁊ glorificato impēsum redūdet in ipsam

matrē. nulla quidē sibi fit ūuria ipm officiū omittendo. Omittit etiā officiū mortuorū quia cū recordatio būficior christi pcipue que ipe passionis ⁊ resurrectiōis sue tpe cō tulit omnē nostr affectū ⁊ intellectū requi rant. pinde ecclia illud solū officiū qđ ad ip sum christū spectat. in q̄ de eius passione et resurrectione agit. eo tpe agit. vt sic non ad plura dispersa. ad vnū dūtaxat vehemēti⁹ occupet. Nec p hoc defuncti q̄ sunt in pur gatorio dispendiū patiunt. q̄ cū sint nobis p charitatē vniti. būficia nostra pm q̄d me ruerūt pticipātur ab eis. nec expressius me moria p illis fieri posset q̄z agēdo memori am de morte ⁊ resurrectiōe christi. p quaz a penis liberari expectāt. extra ecclīaz tñ vtile est ipa officia dicere

Equitur de diurno bui⁹ diei offi cio videre. Et quidē hec q̄nta feria insignit sacramētis. tū ab ecclesia. tū a dño institutis. In qua die pmo penitē tes in ecclia introducunt. q̄ in capite ieiunij de ea eiecti fuerāt. Uñ in canone innocētij ita legit. De penitētib⁹ vo q̄ siue ex grauio ribus omissis. siue ex leuioribus penitentiaz gerūt. si nulla interueniat egritudo. q̄nta fe ria añ pasca eis remittendū romane eccle sie ꝓsuetudo demōstrat Primo ergo ō penitentiū introductiōe in ecclīam dicturi aliqua de ipa eiectiōe pmittam⁹. Siquidē misericors ⁊ miserator dñs. cui⁹ misericordie nō est numer⁹. sicut in psalmo habet. mise ricors diter sp agens ⁊ peccator salutē sitiēs p hui⁹ mūdi pelagū piculose nauigātibus ⁊ q̄ñq̄z fluctuātibus. inter alia mlta reme dia spēaliter duas naues siue tabulas para uit. pma est baptismus. secūda pnia. sic apo stolus ait ad ephe. Et quidē q̄ penitētes de ecclia eiciunt repūtat exilū ⁊ eiectionē ade ⁊ eue de paradiso ppter esum pomi. Decca tores ergo de ecclia eiicimus. ⁊ eiectis peni tentiā septennē aut aliā p criminū qualita te imponim⁹. ⁊ eiecti p septē hebdomadas extra morant. q̄ gen⁹ humanū in adaz la psum iudicio dei in Bexilio septē milibus damnat annor. Maria q̄z leprosa septem dieb⁹ extitit extra castra. Forma eiectionis habet in ꝓcilio agatheñ. Eiectionem vero chayn a facie dñi repūtat ecclia excōmuni cando viros sanguinū pcipue cū candelis extinctis. quia et ille ⁊ istī spūz vicijs extin xerunt. Que candele in platiōe anathema tis debēt pijci. ⁊ pedib⁹ ꝓculcari. nec vltra us debēt ad aliquē vsum. sicut nec sal infa tuatū assumi. Eiecti ferūt candelas in ma nibus. ad significandū q̄ p ope quo primi parētes porrexerūt man⁹ ad pomū vetitū. apposita est ignea romphea i paradiso. Clau dunt coram eis fores ecclie. in signū adit⁹ pa radisi quondā obclusi. Q̄z de loco ad locū vadūt siue in exilium mittunt. significat q̄ chayn post mortē fratris pfugus et vagus fuit sup terrā. Q̄z cilicijs et laneis vtuntur de iob tractū est. qui pniam in faulla et ci nere agens sacco se operuit. et de ninuitis qui similiter fecerūt. Cilicīū quoq̄z portāt. in signū pellicee aut tunicaz ade et eue. iobis etiā habitū recolētes. Carcer pnie a ioseph initium habuit. Q̄z comam ⁊ barbā nutri unt. tractum est de ioseph cui in carcere po sito ista excreuerunt. Q̄z iacent aut sedent in terra sumptuz est de iob qui in sterquili nio sedit. In terra etiam comedunt. quasi ipso facto dicant Maledicta es terra i ope re tuo. Non dicitur eis aue. quia nondum mutatum erat nomen eue. Q̄z pedes nu dant. nuditatem repsentāt adę innuentes q̄ indigent ornatu glorie Q̄z baculis vtun tur tractum est de iacob qui peregrinans i baculo iordanem transiuit. In his etiam omnibus inuitantur ad humilitatem ⁊ ve ram confessionem. et tam peccator q̄z eter ne pene meditationem. et q̄ sint memores sue peregrinationis. Flamq̄z eiiciuntur ō ecclesia et post eos cantatur. In sudore vul t⁹ tui vesceris pane tuo. Hoc ō fit. vt vidē tes ecclesiā p eis eē cōfusam magis ac magis cōfundant. In vestimētis quippe sordidis. et excremento crinū. et barbe multiplicati one. miserie peccator insinuātur Quasi di cant ipo facto. Iniq̄tates mee multiplicate sunt super capillos capitis mei. Q̄z i terra iacent. eis eternam damnationē ad memo riaz reducit. Quasi dicāt. Bñe pdes oēs q̄

in terrā descendūt.i.qui dediti sunt terrenis nisi resipiscāt. Q; ō loco ad locū cuz baculo vadūt.eis ad memoriā pegrinationez suaz reducit.q̄ p peccatū recesserūt a deo. In baculo enī intelligit correctio ꝓ solatio ⁊ sustētatio. Quasi dicāt. Uirga tua et baculꝰ tuus ipa me ꝓsolata sunt. Est aūt baculus cubitalis.qz in qua mēsura mēsi fuerint remetietur eis. Sz queri quare hac die penitentes in eccliam introducunt. ℟ñdeo in q̄nta feria deus creauit pisces ⁊ volucres. pisces in aq̄s reliquit.volucres in aera leuauit.iuxta illud. Magne deꝰ potētie qui ex aquis ⁊c. ptim remittis gurgiti. scz pisces. partim leuas in aera scz volucres. Per pisces itelligūtur cupidi auari ⁊ luxuriosi.q̄ in fluxu cupiditatū huiꝰ mūdi delectantur. Uolucres sunt spūales qui in spūalem cōuersationē quasi in aera leuant. Penitentes igit in q̄nta feria in eccliam introducunt ⁊ quasi segregati a malis ⁊ ab huiꝰ mūdi delicijs in celis aīo ꝓuersant. Preterea in fine quinte etatis quā hec q̄nta feria significat. iohes baptista pniam p̄dicauit. ⁊ dñs noster venit in mundū peccata absoluēs. put in ꝑma huiꝰ diei oratione dr. Rursus in hac die institutū est sacramentū sacramentoz scz corpis ⁊ sanguinis dñi.cū dñs vetus finiens testamentū. ⁊ nouū inchoās panē et vinuz in corpꝰ ⁊ sanguinē suū transsubstātiauit.qđ est sacramentū misericordie. Quia ergo christꝰ de sola misericordia crimia tollit vt p̄missum est.iō penitētes hac die ecclesie recōciliātur.que hac die misericordie cōsecrat sacramētū. Et inde est q̄ missa huius diei solēniter cantaī.vt infra dicet. Merito igit hac die que tota in remissionē pctōruz cōsecrata est penitētes recōciliantur ad digne p̄cipiēda corpis ⁊ sanguinis dñi sacramenta. Decuit itaq; sacramētū sacramētoz̄ institui in fine q̄nte ferie aduentēte .vj. feria.eo q̄ in fine q̄nte etatis ⁊ in ꝑmordio sexte lex finē ⁊ euangeliū sumpsit exordiuz. Preterea hac die absoluūtur.qz in ea christus fuit captus ⁊ ligatus.q̄ ligatio absolutionem nostrā opata est. Hac etiā die christus lauit pedes discipuloz suoz. vt pedes id est.affectus nostros lauet.id est.soluat a peccatis. Forma vero reconciliationis hec est. Exit pontifex ad ianuas patentes ecclesie.vbi iacent penitentes prostrati in terra. ⁊ eos vice christi vocat ad timorez domini dicens ter. Uenite venite venite filij audite me.timorem domini docebo vos. Hanc esse christi vocem probat ti.psalmi.xxxiij de q̄ sumitur qui talis est. psalmus dauid cum mutauit vultum suū coram abimelech. Abimelech interpretatur patris mei regnum. per quē iudeos accipimus. coram quibꝰ verus dauid mutauit vultū suum.id est.sacrificandi ritum.et ferebatur in manibus q̄ndo panem ⁊ vinuz dedit discipulis dicens: hoc est corpus meū.et hic est sanguis meꝰ. quod quidez hodie factum est. Dicens ergo pontifex vicarius iesu christi .venite.penitentes inuitat ad corpis sanguinisq; cōuiuium. Deinde pro eis orat. genua flectit.eos ammonet.eosq; reconcilians in ecclesiam introducit. Illud etiam notabile ē q̄ vndiq; ianue ecclesie patent.ad notādum venientes ab austro vel ab aquilone.id est iustos ⁊ peccatoz.el quando accedūt ad misericordiā non esse prohibendos.et a pasca in antea patebunt.eo q̄ in octaua nostre resurrectionis nullū erit imperiuz peccatoruz electis. Illud quoq; notabis q̄ penitentes in ecclesia recepti crines ⁊ barbaz quam nutrierant deponūt.et se vestes mūdas ⁊ cultiores depositis penitentialibꝰ induunt.a ioseph capientes exemplū.qui de carcere eductus tonsus est ⁊ lotꝰ ⁊ vestibus decoratus. Per hoc quoq; innuit q̄ deponentes multitudinē peccatoz induunt vestimenta vtutū

Ac etiam quinta feria secundo loco tripartitum oleum cōsecratur quoniam hodie agnus ad vesperam immolabatur. de cuius sanguine vterq; postis ⁊ superliminare domorum in quibus erat edendus linebatur.vt hoc signo viso exterminatoz egypti domos sacri conuiuij preteriret intactas. In quo prefiguratū est q̄ si frontibꝰ nostris vnctōne chrismatis q̄si sanguīe christi q̄ vnctus

interpretat̃.signū crucis impr̃umit̃.diabol⁹ in domib⁹ animar̃ nostrar̃ nullā nocendi habet potestatez. ℜRecte ergo qua die illud figuratiuū agebat̃.significatuz solēniter celebratur. Sz diceres. ꝓsequens igit̃ esset vt hac die pueri cōfirmētur.i.in frontib⁹ chr̃i mate sacro signent̃. ℜRespondeo sancta ecclesia die illuz in quo passus est dñs luctui dedicauit.et solēnitatis ⁊ cōuiuij gaudiuz i die tertiū in quo resurrexit dñs reseruauit. vt tūc demū p̄recupata salute animarum que est patrata in sexta feria.⁊ p̄futura corporum resurrectiōe.que donata est nob̄ in eccl̃ia.pascalis agni ꝓuiuiū celebrem⁹.dicē tes.pasca nostrū immolat⁹ est chr̃ist⁹.itaqz epulemur.Sumētes ergo illud.vñ postes nostrar̃ frontiū signare debemus.rect⁹ ab ipsa signatione vsqz ad cōuiuiū pascale cessamus.⁊ tūc submerso pharaone trāseuntes p̄ mare rubrū.signātes domos ꝓtra exterminatorē pascale ꝓuiuiū celebrem⁹ Sz diceres.cur itaqz in sabbatū chr̃ismatis cōsecratio nō differt̃. ℜRñdeo quia ab hac ānta feria vsqz ad vesperā sabbati a missar̃ solennijs vacamus.ip̄m autē chr̃isma nō nisi intra missar̃ solēnia fas est cōsecrari. Sed ante missam baptismū cōuenit celebrari p̄ut sub sabbato sancto dicet̃. Vel ideo in ānta feria cōsecratio celebrat̃.quia chr̃istus in ānta fuit vnctus etate. ℜNā in ānta venit q̄ in sexta sanguinē ꝓfecrauit.De cui⁹ vnctōne dicit daniel. Ungat̃ sanctus sanctoruz.et esa. Spūs dñi sup me eo q̄ vnxerit me a.e. m.m. Et dauid. Unxit te de⁹ de⁹ tu.o.le.precon.tu. Cui⁹ vnctio extūc cepit.cum verbū caro factū est.cū plenitudo diuinitatis i eo corpaliter habitauit.Tūc aūt cōpleta ē.cuz in baptismo sup ipm̄ spūs sanctus in specie columbe descendit. Ideoqz vnctio q̄ hodie cōficitur ad vngendū vsqz ad baptismum differt̃.vt significem⁹ spūm sanctuz sup dominū in baptismo visibiliter descendisse.et nos in baptismo spūm sanctū accipere. Ex his itaqz patz in vespera sabbati statim p⁹ baptismū eē cōfirmandū vt postea celebretur pascale cōuiuiū.⁊ q̄ quibusdam placet saltē in paucis eē tunc ꝓfirmatōis mysterium inchoandū. Quia igit̃ de triplici oleo mentio facta est. notandu ē q̄ triplex sacramentū ex eadē suba fit olei.ad ostendēduz. licet vnus sit spūs sanctus. multiformis est tñ p̄m dona sua Unde apl's.j.ad corinth̄.xij Alij p̄ spūm dat̃ p̄mo sapiētie.alij p̄mo sciētie.alij fides.alij gratia sanitatū. ℜHec triplici oleo coaptāt̃.q̄ inde apparebit si olei triplicem p̄p̄rietatē attendam⁹ Olea enim vt dicit Isidorus est arbor pacis insignis.punguedo cui⁹ valet ad reficiēdos art⁹ lassos ⁊ infirmos.⁊ est pabulū luminis. Q̄z est arbor pacis refert̃ ad oleū chr̃ismatū.q̄ pabulum est luminis referēt̃ ad oleū cathecumīorum.q̄ art⁹ lassos et infirmos reficit ad oleum infirmor̄. ℜHec igit̃ tria p̄cedēti⁹ v̄bis apostoli coaptant̃. Si quidē in multitudine pacis eē videt̃.qui dulcedinē interne suauitatis gustauit.sicut dicit p̄s. Gustate et videte quoniā suauis est dñs. Saporē huius dulcedinis senserat ille q̄ dicebat. Gratia dei sum id q̄ sum. p̄ma ad corinth̄.xv.c. ℜHec grā est donū sapiētie.que intelligitur p̄ pacis oleū Uerū quia hunc saporē in alium libēter derivat vt fidelis.idcirco alij datur p̄mo sciētie. Sciētia enī est doctrina q̄ fidelis aliorū verbo vel ad minus exēplo instruit̃.que p̄ balsamū intelligit̃. Et q̄ ap̄lus in hoc laborauit.idcirco cū dixisset grā dei sum id q̄ sum .statim subiūxit.et grā dei i me vacua nō fuit. ℜHec duo simul ꝓiuncta. scz oleū ⁊ balsamū.⁊ dulcor sapiētie.⁊ odor doctrine.p̄fectū faciūt seruientē.que duo.s. sapiētia ⁊ doctrina ad oleū chr̃ismatū pertinent. Ad oleū v̄o catbecuminorū pertinet fides que mentē illuminat sicut oleū lumē p̄stat. Fides enī valet ad duo .scz ad purgamentū ⁊ tutamē.purgat p̄terita vicia et tutelam p̄stat cōtra futura.sicut v̄ba ꝓfecrationis hui⁹ olei manifeste oñdunt.que inferius exponēt̃ur Ad oleū infirmor̄ pertinet gratia sanitatū.i.sanitas corpis et mentis. valet enī cōtra vtriusqz egritudinē sicut ex verbis benedictionis ip̄ius liquet. Quare aūt infirmi et cathecumini inunguntur.et de vnctionibus que fiunt ex ℞ triplici oleo dictum est i p̄te p̄ma sub titulo d̄ vnctionib⁹.

Sequit videre de ipsoꝝ oleoꝝ ꝓsecratōnibus. Et ꝑmo de oleo infirmoꝝ. Secūdo de oleo chrismato. Tertio de oleo sancto.

Primo ergo ō oleo infirmoꝝ dicendū est. nā illud ꝑus ꝓsecrat q̄z chrismatum vel sanctū. Et est rō. quia illi⁹ sacramentū ꝑus fuit tpe q̄z chrismati vel sancti. Nā dñs discipulos suos docuit infirmos vngere. sicī euangelio dr. Oleo vngebāt infirmos ⁊ curabātur. Et iacob⁹ aplus ait. Infirmat q̄s ⁊c. vt sequit. Oleū vero chrismatū et sanctū scz catheczminoꝝ ab ecclia instituta sunt. licet ⁊ in veteri testamēto aliqua de vtroq̄z habeatur similitudo. Ibi nāq̄z duplex oleum inuenit. vnū videlicet chrisma quo vngebant reges. ꝑcepit enī dñs moysi vt conficeret chrisma quo vngeret tabernaculz in dedicatione templi. et arcā testamēti aaron reges ⁊ sacerdotes ⁊ filios eius dicens Sume tibi aromata ꝑma ⁊ oleū. Inde est q̄ vnctione chrismatis ecclias et calicez cōsecram⁹. reges etiā ⁊ pontifices inungim⁹ Moyses tñ oleo materiali ñ legit inunct⁹. sed solū spūali. sicut ⁊ christus. Oleū etiam sanctū a lege sumpsit exordiū. quo regeſ tātum ⁊ sacerdotes vngebant. Alij dicunt q̄ oleū infirmoꝝ apostoli instituerūt qui cuz illo egrotos vngebāt. Oleuz vero chrisma tum ⁊ catheczminoꝝ apostolici viri instituerunt. et ideo ꝓsecratio olei infirmoꝝ ꝑ; or est tpe q̄z chrismati. et etiā q̄z olei sancti. quia ꝑior ⁊ maior et venerabilior est doctrina apostoloꝝ q̄z pape. Hui⁹ aūt olei cōsecratio nō habet tale principium quale alia habēt. quia nō dicit in eo dominꝰ vobiscū. nec orem⁹. nec sursuz corda. nec aliquid buiusmodi. nec etiā talē habet finē qualem in alijs cōsecrationib⁹ dicimus. vt infra dicetur. scz ꝑ dñm nostrū ihesum christū ⁊c. vel ꝑ eum q̄ venturꝰ est iudicare viuos ⁊ mortuos. Sed sic claudit. In noīe dñi nostri ihesu christi. ⁊ est ratio. quia benedictio ipsi⁹ olei non est officiū ꝑ se. sz est embolismus precedentis officij. q̄d apparet. quia cū ponat añ illud verbū canonis. ꝑ quē hec oīa domine bona semp creas. statim benedictione ipsa finita subiungit. ꝑ quē hec omnia ⁊c. Et sic est embolismꝰ. id est. adiectio ꝑcedentis officij. scz illius oroīs. Hobis q̄z peccatoribꝰ vbi ꝑ penitētibus oratur. Est enim duplex embolismus. put dictū est in quarta parte sub titulo de silentio post oroīnem dominicam. Sed quare cōsecratio huiꝰ olei canoni adijcatur. Rñdeo ꝑmo ibi rationabiliter oleū morientiū ꝑficit vbi mors dñi ꝑsummatur. vt sicut mors dñi destruxit mortis autorē. sic gratia que ꝑ vnctionē morieti cōfertur destruat peccata. que sunt cā mortis Secūdo duo sunt de q̄bus in hoc officio agitur scz immolatio christi ⁊ immolatoꝝ ecclesie. immolatio christi fuit in cruce. immolatio ecclesie fit cū peccatū moritur. De immolatione christi fit mētio in introitu. Hos aūt gloriari ⁊c. ⁊ spēaliter in canone. De immolatione ecclie fit mentio in epla. vbi dicitur. Si nosmetipsos diiudicarem⁹ nō vtiqz iudicaremur. Sunt etiā ⁊ alia duo. scz infirmitas ⁊ medicina. infirmitas ex peccatis sepe puenit. medicina de gratia dei. De infirmitate ait paulus in epla. Qui indigne manducat et bibit corpus ⁊ sanguinez domini. iudiciū sibi manducat ⁊ bibit. non diiudicās corpus domini. Idcirco inter vos multi infirmi ⁊ imbecilles et dormiūt multi. De medicina dicit iacobus. Infirmatur quis in vobis inducat presbyteros ecclesie ⁊ orent sup eum. vngentes eū oleo in nomine domini. et oratio fidei saluabit infirmū. ⁊ alleuiabit eū dñs. et si in peccatis sit dimittuntur ei. Si igitur ꝓpterea infirmāt. quia manducāt corpus dñi indigne. et grā spūs sancti quā significat hec vnctio eos saluat. merito cōsecrationi corpis dñi adijcit cōsecratio huiꝰ olei. Per passionē enī domini cui⁹ memoratio fit in ꝓsecratione corporis ꝑstratus est diabolus. ⁊ gratia spūssancti. cuius signū est vnctio. diaboli arma. id est peccata quotidiana tollūtur. Tertio iō cōsecratio olei infirmoꝝ cōsecratiōi corporis christi adiungitur. quia nouissima orō consecrationis corpis christi ex voto penitentium fit. Congrue igit sub ea consecrat oleū pro penitentibus. vbi eoꝝ sacrificia domino offerunt. Consequēter attendamus ali

qua verba cōsecrationis hꝰ olei infirmoꝝ
Dicit enī ibi sic. Emitte spūm tuū paclituz
in hanc pinguedinē olei. Nempe non sine
causa ponitur ibi paclituz. quod patebit si
triplicis olei efficaciaz attendamꝰ. Oleum
sanctū precipit siue in exorcismo olei sancti
videlicet catbecuminoꝝ precipit diabolo
vt recedat a catbecumino q̄ adbuc reputa-
tur mortuus quousqz non est baptizatus.
Oleuz chrismale iam viuentes sanctificat.
Oleū infirmoꝝ sauciatis medelam prestat
Quia vo egritudinē sequit dolor. vnde ī ea
dem consecratione olei infirmoꝝ dicit. ad
euacuandū omnes dolores z omnez egri-
tudinem corpis. z dolorē sequit consolatio
ideo recte ibi ponit paraclitū quod inter-
tatur cōsolator. In mortuo autē qui dolo-
rem nō sentit nō sequit cōsolatio. sed nec sa
nus z sanctificatus. q̄ in eo nō est infirmi-
tas ex qua dolor indiget cōsolatione Circa
oblationē eiusdē olei infirmoꝝ notandum
est q̄ in ordinario ita scribit. Offerat ponti
fici oleum. qđ offerūt populi anteqz dicat
Per quē bec omnia dñe bona semp creas
Nempe hoc in exodo. xxvij. c. prefiguratuz
est vbi dicit moysi q̄ accipiat a ꝓpło oleum
oliuarū purissimuz. Oleū siquidē cū offert
a populo tantū liquor est. sed p benedictō-
nem fit sacramentū. Mystice aūt bec obla
tio siue amministratio significat q̄ popul⁹
debet clero temporalia ministrare. ministrā-
ti ei spūalia. Vñ ap̄lus. Si seminauimus
vobis spūalia. nō est magnuz si vestra car-
nalia metamus. Consecrat autē oleū epūs
cum omnib⁹ sacerdotib⁹ et astantib⁹. q̄ ꝫ
sacramentū fuit a christi discipulis institu-
tum. Vel tractū est ab antiqua ꝙsuetudine
qua cōsueuerat ecclesia primitiua simul cū
pontifice verbis z manib⁹ corpus christi cō
ficere. forte ad testimoniū. put bodie in mis
sa ꝺ ordinib⁹ cū ordinatore faciūt ordinati.
Nam z summ⁹ pontifex quotiēs diuina cele
brat sacerdotes ei astātes verbis z mānibus
cū eo ꝙsecrāt. Et q̄ vt iā dictū est. hui⁹ olei
cōsecratio est embolism⁹ canonis. idcirco
eam totā sicut z canonē sacerdotes cum eo
dicūt. Inde pficit officiū epūs vsqz ad illuz
locum. pax domini sit semp vobiscū. et cle-
rus respondet. et cū spiritu tuo. et tūc tacet.
et solus episcopus cōmunicat. Secun-
do videndū restat de oleo chrismali. Fabia
nus enī papa statuit hac die singulis ānis
debere cōfici chrisma. quia nouū est sacrā-
mentum. et ideo semp est innouandū z ve-
tus concremandū. Ista enī ab apostoł eo-
rumqz successoꝝ⁹ accepit ecclesia a cūctis
qz tenenda mandauit. Circa qđ sciendum
q̄ chrisma conficit ex balsamo z oleo ꝓpter
mysticā rationē. quoniā p oleū nitor cōsci-
entie designatur. iuxta illō euangelij. Pru-
dentes virgines acceperunt oleuz ꝛc. Per
balsamū vo exprimitur odor fame Propter
quod in libro sapiētie dicitur. Sicut balsa-
mus aromatizans dedi odorē. Oleo ergo
quod lucet additur balsamus qui redolet. q̄
fide operante p dilectionē lucere et bona fa
ma redolere ad honorē dei et ad vtilitatem
proximi debemus Odor ei balsami ī oleo.
bonā operationē longe lateqz diffusaz gra-
tia spūs sancti cooperante demonstrat. Se-
cundo additur oleo balsamus. ad signādū
q̄ in vultu christi resplenduit celestis nitor
z gratia excellenti⁹ q̄z in alijs. Nam vt hiero-
nymus ait. virgo de virgine natus. qui nō
ex voluptate carnis sed ex voluntate di na-
tus est. nisi babuisset in vultu oculisqz qđā
desiderium. nunqz eum statim cuz ingenti
desiderio secuti fuissēt apostoli. nec q̄ vene-
rant ad eū cōprebendendū corruissent Iste
nitor opante dei gratia vult⁹ electorū exbi-
larat. vt dñm cū magna dilectiōe imitētur.
Vñ in pfatione que cantatur in cōsecratō
ne chrismatis dicit. Dauid ppbetico spū ḡ
tie tue sacramēta prenoscens. vult⁹ nostros
in oleo exbilarandos esse cantauit. Et pau
lo post. Hui⁹ olei vnctio vult⁹ nostros io-
cundos efficit ac serenos. Vult⁹ nostri sūt
operū nostroꝝ manifestatio. Tertio q̄z bal
samus oleo additur. vt omēs qui ex eo vncti
fuerint opante grā spūs sancti ꝙsecratōi do
ctrinā iungere nitant. Et bec duo scz vita z
doctrina sunt cōnexa in septē donis spirit⁹
sancti. ꝓpter qđ chrismatis vnctio fit. Nam
sapiētia ad vitā. intellectus ad doctrinam.

consiliū etiã ad doctrinã. fortitudo ad vitã scientia ad doctrinã. pietas ad vitã. ⁊ timor ad vitã refert. Doctrina autẽ pbalsamum intelligitur. vt p̃missum est. Chrisma grece dicitur vnctio latine. que etiã domio nomẽ accõmodaut. Vñ chr̃istus a chrismate dr. id est. vnctus. put dictũ est in phemio secũde ptis. Cõsecratur aũt chrisma in eo loco vbi cõsueumus dare pacẽ. sicut et oleũ sanctum. ⁊ hoc ideo vt pax et cõcordia p vncti onem chrismatis regnẽt in nobis Chrisma te enĩ vngimur vt donis spũssancti repleti deo ⁊ hominib⁹ pacificemur. quia in mali uolam animã nõ introibit sapiẽtia. Habet quidẽ chrisma officiũ pse quod incboatur a sursum corda. ⁊ finit p dñm nostrũ q̃ vi. ⁊ re. ptinet enĩ ad eos qui surrexerunt ⁊ viuũt cum chr̃isto. Sane post q̃z sol⁹ pontifex cõ municauit. vt p̃missum est. ipse vadit sedere sup sedẽ suaz. ⁊ tũc. xij. p̃sbyteri parati. xij. apostolos significantes. et alij clerici discipulos signãtes. descendũt in sacrarium ad apportandũ solenniter tã oleũ chrismale q̃z sanctũ siue cathecuminoꝝ hoc modo. p̃cedunt nãq̃z duo luminaria. sequuntur due cruces. ⁊ in earũ medio vnus acolit⁹ ferẽs ampullã cum oleo futuro chrismali. subsequuntur duo thuribula. et in eoruz medio alter acolitus ferẽs aliã ampullã cum oleo futuro sancto. Subsequẽter dyacon⁹ liby euãgelij ferẽs. deinde dicti p̃lbyteri et alij clerici bini sequũtur quousq̃z p̃uenitur ad grad⁹ ante altare. Nempe duo luminaria sunt lex et p̃ophete que nobis saluatorẽ p̃nunciauerũt. duo cruces sunt duo martyria sine sanguine scz mortificatio coꝛporis ppꝛij que est cruꝛ a sinistris. et cõpassio pꝛimi que est cruꝛ a dextris. Inter bas ferũt oleum futurũ chrismale. quo inunguntur pugnatoꝛes. qui debẽt esse parati ad martyrium. et semp duplici martyrio debẽt se affligere. Crucẽ a sinistris habebat ille qui dicebat p̃ma ad corinth. ix. c. Castigo coꝛp⁹ meum ⁊ in seruitutẽ redigo. Crucem a dextris habebat idẽ qui dicebat scda ad corinth. xj. Quis infirmat et ego nõ infirmoꝛ. q̃s scandalizatur ⁊ ego non proꝛ. Duo thuribula sunt duplex genus oꝛationis. scz oratõ. p̃o remouendis malis. et oꝛatio. p adipiscẽdis bonis. Hec duo notat psalmista cum dicit exaudi deus oꝛõem meã scz que est p̃o adipiscendis bonis. et ne despexeris depcatiõnem meã scz que est. p remouendis malis. Inter duo thuribula ferũt oleũ futurum cathecuminoꝝ. quia p cathecuminis est oꝛãdum. et eos oꝛare ꝓportet vt ad robuꝛ q̃d p oleum chrismale significat valeãt puenire. Inde euangeliũ sequit̃. quia in eo toti⁹ boni nostri est cõsummatõ. Presbyteri ⁊ alij bini sequũtur. quasi dicant sponse Cant. j. Trahe me post te. et curremus in odoꝛe vnguentoꝝ tuoꝝ. Potest etiam dici q̃ am pulla cũ oleo futuro cathecuminoꝝ humanitatẽ chr̃isti significat plenam spũsancto. duo luminaria due cruces et duo thuribula sunt lex ⁊ pphete que p̃dixerunt chr̃istũ ⁊ deum esse venturum. Sequẽs vero euãgelium affirmat q̃d lex et pphete p̃dixerũt. Presbyteri et clerici bini et bini sunt testes chrismalis ministerij. Hi sunt apostoli bini ad p̃dicationis officiũ destinati cooperatoꝛes et testes chr̃isti. Cantus istoꝝ scz. Oꝛe redemptoꝛ. p̃dicationẽ ⁊ oꝛationẽ significat apostoloꝝ. Ampulla q̃z p singulos oꝛdines ad altare defert. p q̃d innuit̃ q̃d dominus in coꝛpe suo añ passionẽ officia septez oꝛdinum adimpleuit. Premissimus deductionẽ olei chrismalis et sancti siue cathecuminoꝝ de sacrario vsq̃z ad sanctuariuz. nunc dicam⁹ de eq̃ dẽ vsq̃z ad ep̃m. Post q̃z enĩ p̃dicta pcessio venit ad sanctuarium tũc ante altare ad oꝛientẽ oꝛdinate se disponunt ostiarij. lectoꝛes. exoꝛciste. et acoliti. ita q̃ sextũ locũ obtinet subdyacon⁹. q̃ illa die legit ep̃lam. et post omnes est acolitus cuz ampulla. ita q̃ oẽs sunt sub vmbꝛaculo sub quo ampulla velata est a sacrario. que defertur de vno ad alterꝛ p quandã ꝓnexionẽ syndonis albe. qua ex pte velata est ampulla quousq̃z p̃ueniat ad ep̃m. ita vt a medio sursum videri possit. Nempe in ꝓnexione syndonis cõnexio intelligit̃ charitatis. ampulla chr̃istus est. vel ampulla cũ chrismate coꝛpus dñi ex vgine maria assumptũ. cũ

diuinitate scz christū viuuz eē sīgficat. Ipre/
missuz ordinē quedā eccl̄ie ꝓuant. Est ꝙ ali/
us ordo quem ꝙ alij ꝓuant. Ma fertur am/
pulla cooperta syndone alba ī sinistro bra/
chio. portantē ampullā precedit lumē. ꝙ an
tecedunt duo sacerdotes. vnus cū thuribu
lo. alius cū cruce. et in medio eoꝝ dyacon⁹
cum libro euāgelij. et sup capita eoꝝ fertur
vmbraculū seu palliū. et duo antecedūt cā/
tando. In quo facto repn̄tatuz pcessio quā
fecerunt filij israel tendētes per desertuz ad
terrā promissionis. quoniā syndon ē archa
ampulla vna. lumē precedēs ampullā. co/
lumna ignis que p̄cedebat pl̄im. sacerdos
cū thuribulo. aaron cū thuribulo. numeri
xvij. c. Sacerdos cū cruce. iosue cū sceptro
dyaconus cū libro euāgelij. moyses cum li
bro legis. Umbraculū est tabernaculū vl̄
nubes lucidissima que filios israel obūbra
uit. cantores qui precedūt. leticiā eoꝝ signi/
ficant q̄ ad terrā pmissionis trāsierūt. Uel
duo cantores sunt p̄dicatores duo p̄cepta
charitatis annūciantes. Hec aūt oīa i figu
ra contingebāt illis. In hoc etiā facto repn̄
tatur pcessio christi et eccl̄ie tendētis ꝺ hoc
mundo ad patriā. Mempe ampulla ē chri/
stus. syndon alba est sancta ꝓuersatio ei⁹.
ī sinistro brachio tenet. quia hec oīa in hac
vita que p̄ sinistrā significatur acta sunt. vl̄
quia christus cōuersatus est in vita p̄senti.
lumen p̄cedens est iohannes qui fuit lucer
na ardens. dyaconus in medio duoꝝ sacer
dotum est christ⁹ in medio moysi et helie.
duo p̄cedentes cum lumine sunt discipuli.
quos binos misit ante faciē suā. Ampulla
fertur cooperta vsqz ad altare. et tūc discoo
peritur. qz christus quasi cooptus fuit vsqz
ad passionē Ma pene ab omnibus eius cō
uersatio sancta dicebat. sed in passione fuit
nudus hominū reputatiōe. qz q̄ paucis di
ebus añ dixerāt. benedict⁹ q̄ venit in nomi
ne dn̄i. clamauerūt crucifige crucifige eum
Quidā tamē ꝓpius q̄z ad altare perueniant
ampullā mediā cooperiūt. ꝙ mediā nudaz
ad altare ꝓducūt. qz christus añ passionem
modo latuit vt cū fugit in egyptū. et cuz inē
cognatos querebat. et cū pentib⁹ subiscie/
batur. modo se palā exhibuit. vt cū predica
uit vltra hominē dicēs: ego et pater vnum
sumus. et cū miracula fecit in q̄bus vtutez
sue diuinitatis ostendit. Ampulla statim
postq̄z bn̄dicta est. ex pte coopta. et ex parte
discoopta vt allata fuerat. salutat ab ep̄o ꝙ
presbyteris. quia christ⁹ postq̄z trāsiuit ad
altare crucis. i. ad immolationē ꝙ se obtulit
deo patri. sicut ampulla ad cōsecrationem
episcopi. aliqua pte coꝝp⁹ suuz nudū mon/
strauit. vt thome ꝙ alijs discipulis q̄s volu/
it esse testes sue resurrectōis. alijs vō inuisi/
bilis fuit. Uel ideo ꝓ pte nuda et ꝓ pte
coopta salutat. qz christus in humanitate
manifestus. ꝙ in diuinitate occult⁹ ab omī
bus venerat. Salutant aūt ampulle quin/
quies ab ep̄o. vt de q̄nq̄z vulneri⁹ gratiaꝝ
actio christo reddat. Ipostq̄z aūt ampulla
salutata est a ministris altaris cooperitur.
vt a nemine nuda videat. et coopta iterū sa
lutatur. quia christus postq̄z manifestauit
se discipulis suis quos voluit suos sueqz re
surrectōis eē testes. ascēdit ī celū ꝙ invisibil⁹
factus est hominib⁹. Sed q̄z uis ei⁹ pn̄tiaz
coꝝporalē nō videamus. tn̄ venerādo eum
quotidie salutam⁹. qz et discipuli eū ascēdē
tem in celū adoꝝauerūt Tandē ampulla in
sacrariū defertur. et christ⁹ in celū quez ve/
neramur p fidē donec ꝓueniamus ad ip̄m
Ideo syndon mūda est eius caro vel ꝓuer/
satio immaculata. Sane ep̄s ter alat ī am/
pullam. Ipzimo qz sicut alat⁹ ab interioꝝ/
bus ꝙ secretis ꝓcedit ad publicum ꝙ voca/
tur spūs. sic ep̄s p spūm suū demōstrat spi/
ritum sanctū a patre ꝙ filio ꝓcedentē in coꝝ/
pore dn̄i habitare. Ampulla enī cum chris/
mate coꝝpus signat cū diuinitate. Ampul
la vō cū oleo humanitatē plenā spūsancto
designat. Secūdo etiā alat. qz legit in euan
gelio q̄ dn̄s insufflauit discipulis dicēs Ac
cipite spūm sanctū ꝛc. Hic igit alatus illam
insufflationē significat. Iō aūt ter alat quia
tres psone sunt ꝙ nunq̄z spūssanct⁹ est sine
patre et filio a q̄bus ꝓcedit et a seipo venit.
Datur aūt spūssanct⁹ officio sacerdotum
sed non datur ab eis. sic enī adest vtus spūs
sancti ꝓ insufflationē a sacerdote factam in

bonoꝝ ⁊ signationē ipsius spūssancti. sicut per verba que dicunt in noīe suo. His peractis cantat agn⁹ dei ⁊ cōmunio Tertō loco circa oleū sanctū seu cathecuminoꝝ de cui⁹ deductiōe p̄missum est. sciendū est q̄ hec olei benedictio ꝓp̄rū habet officium nā post ei⁹ exorcismū quē ep̄s lēta voce dicit. quasi p̄fationē inchoat dicens: Dominus vobiscū. Sursum corda. ⁊ finit p eundem dn̄m nostrū iesum christū q̄ tecum viuit ⁊c. Et in eo loco ꝓsecratur vbi dr̄ pax domini. Hoc enī est opus grē dei vt pacem et concordiā inter nos habeam⁹ ⁊ p vnctiōz pax habeat. Olea nempe vt dictū est. est arbor pacis insignis. Q̄ p̄figuratū est in veteri testamēto. sicut v̄ba hui⁹ ꝓsecrationis habēt que sunt hec. Et cū mūdi crimina diluuio expiarent effuso. similitudinez futuri muneris colūba demonstrās p ramum virentis oliue pacē terre redditam nūciauit. Valet autē hui⁹ olei vnctio ad duo. scilicet ad purgationē ⁊ tutelā. Ad purgationē. vt si que cathecumino postq̄z venit ī scrutinium adhesere macule recedāt. Ad tutelam. vt diabol⁹ expulsus redire nō audeat Verba oꝝōnis hec demonstrāt dicēdo: Si quellis aduersantiū spūm tuū adhesērūt macule. recedāt ad tactū hui⁹ sanctificati olei. Hec de purgatione. De tutela sequit. Nullus spūalibus nequicijs locus. nulla refugis v̄tutibus facultas. nulla insidiantibus malis latēdi licētia relinquat. Quia vero diabol⁹ se damnandum maxime in futuro iudicio nouit. ⁊ inde tremiscit. idcirco exorcismus terminat p eundē dn̄m no. ie. chr. q̄ ven. e. iu. vi. ⁊ m. ⁊ se. p ignē. Exorcism⁹ ei est adiuratio. nā in eo adiurat diabol⁹ vt recedat. Itē quia hoc oleo ꝓfusi ⁊ baptizati spes regni habēt. idcirco oꝝ terminat. p eundez dn̄m nostꝝ ⁊c

Tertio seriatim misse hui⁹ diei officium p̄sequamur. Sane in persona penitentiū cātat ecclia in p̄ncipio misse. Nos aūt gloriari oportet. Tales enī debēt ⁊ possunt gloriari in cruce qui penitentiā p̄fecte egerūt Et quoniā in hac die institutū est sacramentū sacramentoꝝ. vt p̄missuz ē. ideo ob solēnitatez noui sacrificij ⁊ ppter gaudiū recōciliationis penitentiuz cantat ecclia in missa cātica leticie p̄ter alleluia. et missa solēnis dicit in cōcentu ⁊ oꝝnatu ministroꝝ sicut in festo natalis christi. Nam hoc festū oīa alia excellit. excepto festo trinitatis. Et videt q̄dammodo ecclesia sibi cōtraria. cum in alijs hui⁹ diei hoꝝis cātica leticie reticeat ⁊ eas sub breuitate et q̄si flebiliter dicat. Sed nō est contrarietas. q⁊ alia est causa leticie. alia tristicie. Propter memoriā enī passionis est tristicia. ppter īstitutionē v̄o sacramenti sacramentoꝝ est gaudiū. Et ideo ex institutiōe bonifacij pape cantat ecclia. gloria in excelsis deo. quia gaudēt angeli de ꝓuersione penitentiū. ⁊ ꝫ in ecclesijs in quib⁹ chrisma cōficit et nō in alijs ꝓut quidā dicūt. Ubi enī ep̄s p̄ns nō est. nec gloria in excelsis dr̄. nec alie solēnitates seruātur vt dicunt. quāuis ⁊ tūc nec flectamus genua. nec oratio sup ꝑplum dicat Epistola v̄o. Conueniētib⁹ ⁊c. que est. j. Corinth. xj. c. est de modo sumendi cenam dn̄i Rn̄sorum est de crucis siue christi p crucē exaltatione. Christus factus est obediēs. et est sexti toni. ppter obediētie p̄fectionē. q̄niam senarius numer⁹ p̄fectus est. Euangelium est. Ante diē. Joh. xiij. c. vbi sequit. Cū dilexisset suos iesus in finē dilexit eos. et est de dilectione ⁊ humilitate. quia illud sacramentū est dilectionis ⁊ hūilitatis. Agit eti⁊am ibi de lotione pedū. quia dominus p̄cinxit se linteo. i. humanitate purissima. immittens a quā in peluim. i. grām in corde. ⁊ lauit pedes. i. affectus. venit aūt ad simonē petrū q̄ recusauit ex humilitate tantum. tertia tn̄ vice obediuit. quia oportuit euz obedire. vt haberet p̄tē cum eo. Unde vocatur simon petrus ppter obedientiā Tres ergo sunt cause quare dn̄s voluit lauare pedes discipuloꝝ. Primo ppter signū dilectiōis. Secūdo in exemplū humilitatis Tertō ratione mysterij. quia lotio pedū designat lotionem affectuū. Pduluis enī adhesērat pedibus apostoloꝝ. i. elatio inanis glorie. q̄n dixerāt. dn̄e in noīe tuo eiiciamus demonia ⁊ q̄n ꝓuertebant plures, vel tristicia q̄n nō

conuertebãtur homines ad voluntatez suam.et ideo oportuit lauari huiusmodi affectiões in illo die vt sic essent mũdi toti. Mã prima die ieiunij dixit dominꝰ. Tu autem cum ieunas faciẽ tuã.i.animã vel rationẽ tuam.laua.i.a peccato mortali mũda. Cuz igitur a principio lauamus nos a peccato mortali.a puluere.i.a venialibus debemus abstergi. Hãũ fit vt digne possimꝰ accipere corpus christi.qõ fit pacta pfecta penitẽtia.z ideo penitentiũ.absolutiones fiunt in hac die vt pmissum est. Pedũ quoqz lotio significat lotionẽ marie.qñdo lauit lachrymis pedes domini.ideoqz cantaf antipbona ista. Mulier que erat in ciuitate peccatrix. Rursus lotio pedũ signum est remissionis peccatorũ. In baptismo nanqz vnusquisqz totus abluif. Sed cum in rebus humanis postea viuif vtiqz terra calcaf. Ipsi enim humani affectꝰ sine quibꝰ i hac vita mortali nõ viuif.quasi pedes sunt. Qui ergo non indiget nisi vt pedes lauet.ostendit omnia peccata sibi esse dimissa sine quibus hec vita non ducitur. Pedes ergo qui sũt vltima pars corpis lauanf.ad notandum. q iudei a qua baptismatis i vltimo tempore mundabunf. Unde et reliquie israel saluabũtur. Quare aũt fiat hec lotio ista die supra dictũ est. Et est notandũ q ex omibꝰ mandatis dei istud solũ dicif antbonomastice mandatũ.quonã maiori exhibitiõe officij hoc obseruari precepit.cum discipulꝰ suis pedes laut dicẽs. Si ego laui vobis pedes dñs et magister.et vos inuicez debetis lauare. Et etiã cum interdicto ait petro Si nõ lauero tibi pedes zc. Mandatum etiaz illud ꝺ quo dictũ est in primo sabbato. ꝺ fit a platis. repũtat illud qõ christus fecit. Et attẽde quia ad antipbonas que dicunf dum fit mandatũ.non dicitur nisi vnus ꝟsus de vno psalmo.quia alij versus eiusdẽ psalmi nõ ita conueniunt cum antipbonis vel cum bis que in ipo mãdato fiũt In offertorio oñduntur pmissa duo simul.videlicet q debemus a mortalibus z venialibꝰ abstergi.dextera dñi fecit virtutẽ.abluẽdo a mortalibꝰ,dextera dñi exaltauit me,abluendo a venialibus. In postcõmuniõe. Dominus ihesus postqz cenauit. Joh.xiij.c. oñditur humilitas.z est secundi toni ppter secundam lotionẽ a venialibꝰ. Breuiter autẽ notandũ est. q huiꝰ misse officiuz nrẽ redemptionis cõtinet summã z mysteriuz Nam in euãgelio legif de pedum lotione. In epistola de corpe christi et sanguine. In introitu de cruce. In graduali de morte In offerẽda de resurrectione. Nam hec omia ꝑm mysticum sensum ex euangelio.qõ ẽ caput officij pendent. Christus quidẽ cum discipulis cenans surrexit a cena.vestimenta deposuit.linteo se pcinxit.aquam in peluiz misit.z intercenandũ pedes eoz lauit.et ipsos lauare docuit.et post lotionẽ itez recubuit. Nempe christũ a cena surgere.est ab accubitu patris venire.vestimẽta deponere.se exinanire.linteũ pcingere.formã serui accipe.aquã in peluim mittere.sanguinem suũ effundere.pedes lauare.peccata remittere.linteo extergere.passionis fide mundare.vestimẽta resumere.est a mortuis resurgere.et vestẽ gloriose carnis induere.recumbere est ascẽdere et in dextra dei sedere. Ad hec ptinent officia. Discipulos docere.est eis spũmsanctũ mittere. Uerũtamẽ qz nõ dum pfecte credebãt.ideo nõ dicitur credo Ecce breuiter summaz redemptionis hũane que fuit omnibus sufficiẽs sed nõ efficiens. Unde agitur in oratiõe. Deus a quo et iudas zc.de duobus generibꝰ penitentium.vno pficientiũ vt latronis confitentis. qui audire meruit.hodie mecũ eris in paradiso. Et alio nõ pficientiũ vt latronis cõtemnentis.et iude,pditoris q laqueo se suspendit. Innocentiꝰ papa statuit hac die corpus christi sub specie panis reduari.vt infirmi z religiosi.qbus est necessitas cõmunicandi habeãt ipsum z ppter officiũ adimplẽduz. Mã in duobus diebꝰ sequẽtibus nõ ꝓficit corpus christi. Sanguis ꝟo non seruatur sub specie vini ppter multa. Primo .qz vinum ꝺ liquidũ est de facili posset ex negligentia spargi. Secundo.quia p calicez qui hac die sumitur finis veteris legis intelligitur, Unde ꝑm lucã p calicẽ discipulis z nõ

alijs ea dē die datū dom⁹ discipulos desi
gnauit. Tertio quia corpus q̄d seruaī non
est sine sanguine. Quarto quia p̄ hoc q̄ sā
guis nō seruaī oñditur q̄ vetus sacrificiuz
debet cessare. panis nāq; nouū. vinuz vero
vetus designat testamentū. Ad q̄d oñden
dum dñs cū bibisset inquit. Consummatū
est. Ergo calix sumīt et panis ſuaī. eo q̄ lex
finem ꝛ euangelū habet in tū. Quinto q̄
christus dixit in cena dñi. Amen dico vob̄
nō bibam amodo de hoc genimine vitis.
donec bibā illud nouū in regno patris mei
Nō aūt dixit de corpe seu de esu. licet bñ in
ueniatur q̄ postea comederit ꝑtez piscis aſ
si. et fauū mellis. sed nō inuenīt q̄ postea bi
berit. Sed nū q̄d vinū q̄d in die parasceue
cū dominico corpe seruato sumīt in altari.
cōsecratur et sanguis christi efficit. p̄missi
onem ipsi⁹ corpis in calicē ꝛ p̄ eius tactum
Sup hoc dicūt quidā q̄ p̄ dominicā orati
onem que tūc dicīt. fit ꝓsecratio siue cōmu
tatio vini in sanguinē. Nā gregorius assi
gnans causam quare dñica orō in die illa
a sacerdote dicaī. dicit q̄ in p̄mitiua ecclesia
apostoli sola dñica oratiōe vtebātur in cō
secratione. Nos tñ hoc non dicimus. quia
si hoc esset tam nō esset necesse corp⁹ domi
ni ad diē illā seruari. Preterea ex his que ī
canone dominicā orōem p̄cedunt satis pa
tet q̄ ad p̄olationē ipsius orōis trāssubstā
tiatio nō fit. ꝛ nullo tpe missa fuit celebrata
sine vbis illis. hoc est corpus meū ꝛc. q̄ sola
in p̄ncipio nascētis ecclie ꝓferebātur ad cō
ficiendū ab aplis. qui postmoduz domini
cam orōem supaddiderūt. put dictuz est in
phemio hui⁹ ptis. Dicimus ergo illud ex
hoc nō cōsecrari sed sanctificari. Differt au
tem inter hec. Nā cōsecrare est cōsecratiōe
transsubstātiare. Sanctificari est ex contā
ctu seu admixtione sacre rei reuerendum ꝛ
sanctū effici. vt patet in aqua benedicta cui
alia admisceī. Itē sanctificatū dicīt q̄d a tā
ctu rei sanctificate efficit magis reuerendū
Si enī diceret q̄ solo cōtactu vinū ꝛ aqua
cōsecrarenī. magnū inconueniēs sequeret.
Nā sic cōtingeret calicē non posse lauari.
et millemilia panū a tactu vni⁹ hostie sine
verbis posse ꝓsecrari. et q̄ si gutta aque bñ
dicte in stagnū vel puteū funderetur aqua
illa ꝑpetuo benedicta remaneret. ꝛ alia plu
ra. Preterea si vinuz a tactu dominici cor
poris consecrareī. esset contra decretuz q̄d
p̄hibet hac die fieri consecrationē. ō quo
dictum est in quarta parte sub septima pti
cula secrete super verbo. hic est calix. Il
lud quoq; p̄tereundū non est. quia roma
nus pontifex hodie remota tabula laterañ.
altaris. de qua dictū est in p̄ma parte sub
titulo de altaris dedicatione. et in secūda p̄
te sub titulo de dyacono. infra ipsum alta
re conficit eucharistiā et sanguinē. et cum
thuribulo incensat illud in hoc facto repre
sentans quia summ⁹ pontifex legalis semī
in anno ingrediebaī in sancta sanctorū cuz
sanguine secū portans thuribulū viuis car
bonibus plenū. p̄out dictū est in ꝑhemio
quarte partis. et sub tertia particula cano
nis. Sic et p̄m apostolum hebre. ix. ca. Chri
stus per proprīū sanguinē introiuit semel
in sancta eterna redēptione inuenta Per
acto misse officio statim intercenanduz. id
est. dum sacerdos cōmunicat. cantatur ves
pertinum officiū. ad ostendū q̄ hoc sacra
mentum. scz eucharistie institutū fuit ī ves
pere. Quia ergo redemptio nostra in ves
pera mundi. id est. in sexta etate seculi facta
est. ideo vespertina synaxis. id est. psalmo
dia siue solennitas in psalmorum numero
misse cōtinuatur et sub vnica orōe vtrūq;
officium terminaī scz p̄ite missa est. si ep̄us
adest. vel p̄benedicam⁹ ꝓpter vespertinaz
cōclusionē. Et q̄ ecclie datus est calix. ideo
est p̄ma antiphona. Calicē salutaris accipi
am. quē dedit dñs aplis dicēs Hic est calix
noui testamēti in meo sanguine ꝛc. Secūda
antiphona est. Cū bis q̄ oderūt pacē eram
pacific⁹. patiētia enī quā habet ille q̄ para
tus est bibere calicē dñi. pacē cū omnibus
operatur. In alijs tribus rogat se liberari.
quia habita pace pectoris non moueī ho
mo p̄opter tribulationes. et hoc etiam ha
bet a deo. vnde petit liberari. Antiphona
ad magnificat Cenātibus ꝛc. est de cena do
mini.

Quarto loco notandū est q̄ statiz vespertino finito officio denudāt altaria vsqz in sabbatū. que p⁹mo dum tertia die cooperiunt. Siquidem hec denudatio signat p̄mo recessum discipulorum dñi seu ap̄lorz. Vñ. Qui iuxta me erāt de longe steterunt. Et in euāgelio. Relicto eo omnes fugerūt. Altare nanqz christum seu corpus ei⁹ significat. Unde. De terra altare facietis mihi. Altare de terra facere est eius incarnationē credere vel sperare. Altaris vō vestimenta apostolos seu sctōs dei signant. Quorz p̄dicatione christus quasi quibusdā vestimentis adornatur. q̄ pillos magnificatū est nomē eius. Altare igit̄ vestimentis denudāt. quia fugientibus ap̄lis christus solus remānsit. Tertia die cooperiūt quia post ei⁹ resurrectionē discipuli ad eūz redierunt. Secūdo denudatio altaris designat q̄ christus fuit nudatus in cruce. Cū itaqz nudū altare cōspicimus illud ppheticum ad memoriā reuocam⁹. Ecce vidim⁹ eum q̄ nō est ei species neqz decor. et cōsideravimus eū despectū et nouissimū virorū. Quod accidit in passione. Nam antea speciosus p̄ filijs hominū extitit. Fuit quidē denudatus ad columnā. et ad crucē cuz diuiserunt sibi milites vestimēta sua. Tertio altaris denudatio significat christū diuinitatis gloria nudatū. Unde p̄s. Deus deus meus vt quid dereliquisti me. Quarto designat q̄ velum templi scissum est. q̄ liber q̄ signatus erat aptus est. Unde in puerbijs. Aperta sunt p̄ata. et apparuerūt herbe virentes. id est. exempla actionū christi. q̄ sūt ab eternitate. et ducunt ad eternitatē. Et bene dicit. aperta sunt p̄ata et apparuerunt herbe virentes. quia ea que magis occulta erant i lege. sicut passio et resurrectio q̄ ascēsio. patefacta sunt. In pleriszqz locis lauant altaria vino et aqua. et ramis fricant. p̄sertim cū ramis ō sauina. Lauātur ergo aq̄ q̄ vino. Ad notandū q̄ corpus christi quod est verum altare sanguine q̄ aqua in cruce aspersum est. Nam de ipsius latere exiuit sanguis et aqua per que genus humanuz lotū est. Uel vino et aqua lauātur. ad ostēdendum q̄ nō iohannis sed suo baptismo fuerit baptizatus. s. ex aqua et spiritu sancto Et lauātur cum psalmodia penitentiali vl̄ cum cantu ad passionez pertinente. Plus autē ibi est de vino q̄z de aqua ponendum quoniā aque multe ꝑ plū multi. sicut in apocalipsi habet. p qđ significat q̄ sanguis christi sufficit ad redimendū plures in infinitū q̄z sint redēpti vl̄ vnq̄z sint redimēdi. Rami vero asperi quib⁹ altare fricat. significāt spineam coronā qua christus coronatus est. vel flagella amara q̄ dolores et ictus quos in morte sustinuit. Uel lauatio altaris. id ē corpis christi cū aqua significat lachrymas marie. vinū vngenta. rami eius capillos. Et scias q̄ quidā hac feria quinta. horaz ad ueſperascente denudāt altaria et lauant Alij vō solū denudant sed in parasceue lauant. qđ magis congruit rationi. In q̄busdam etiam locis pauimentum ecclie lauatur. p quod paupes christi significātur. pro ut in prima pte sub titulo de ecclia dictū est Pauimentū ergo ecclie mundat. qui pauperibus vel fratrib⁹ ꝑpter deum pedes lauat. q̄ illis cetera misericordie opera exhibz Inde est q̄ parietes domus. q̄z vocabulum ecclie habeant. p eo q̄ ꝯtinent ipsam. nō tamē ipsi sed homines sunt ecclia. et pauimentū est quasi hominū pedes. pauimētum quoq̄z mundat ad notandū q̄ a vicijs mundari debem⁹. Statutū est in canonibus. ne hac q̄nta feria ieiunū soluat. q̄z enī dominus surgēs de cena lauit discipulorū pedes. et iterū rediit ad cenā. Ideo quidam ad instar ipius volebāt post prandiuz pedes alijs abluere. et iterū post ablutionē cenare. quod fieri nō debet. Hec dies ī pleriszqz locis capitulauiū vocat. q̄ tūc capita infantum q̄ vngendi sunt lauātur. ne obseruatione q̄dragesime sordidata ad vnctiōez accedāt. Rursus hac die symbolū cōpetentibus tradit. ꝑpter cōfinē dñice paschal' solēnitatē. vt q̄ iam ad dei grām pcipiendaz festināt. fidē quā cōfitent agnoscant. Hec ergo q̄nta feria in q̄ttuor p̄cipaliter p̄uilegiata est Primo q̄ tūc penitētes in ecclīaz recipiunt. Secundo quia in ea nouū testa-

mentum incepit et vetus terminatum fuit Tertio quia in ea fit olei consecratō Quarto quia in ea sacramentū sacramentorū institutum est

De die parasceues

Equitur de para

sceue.que ꝙre sic dicēꝫ in phemio septime ptis dicēt. Sane hac die ecclesia artissimū ieiunū et silentium agit. nullū tamē officium solēniter agit nec celebrat.sed hora nona cōuenit ad adorādam crucē.nō ad misse officiū quo hec dies carz sed quasi ad funeris obsequiū dicendū.ꝛ ideo.quia hora nona domino mortuo centurio factus est p̄co fidei nostre.ꝛ pfidis recedentibus licuit ioseph ꝛ nicodemo disponere de funere.ꝛ mulieribꝫ accedere ppius Dicit aūt officium tacita et humili voce et absqz pncipio.put in p̄cedenti titulo dictū est. Sup altare vnica dumtaxat toballia disponitur.per quā syndon qua corpꝰ christi inuolutū fuit signat. In quibusdā ecclesijs in hora sexta ignis extinguit et in nona accenditur.qz tūc sol in sexta lumē abscondit ꝛ in nona reddidit. Incipit hoc officiuz a lectionibꝫ.quia in pmitiua ecclīa oīs missa a lectionibꝫ inchoabat. Sed hoc hac die specialiter fit,peo.quia passio dñi hodie celebrata est.in cuiꝰ memoriā oīs missa cātatur.Et legūtur lectiōes sine titulis.quoniā tūc amisimꝰ christū caput nostrū q̄ nos illuminat sicut tituli illumināt libros. Legūtur aūt due lectiones.qz p duobus populis christus passus est gentili videlicz ꝛ hebreo vel p salute carnis ꝛ anime. Una sumpta ē ex lege.altera ex ppbetis.quia christi passio a ppbetis fuit p̄nunciata. et a lege et patriarchis p̄figurata. Abraā enī carnem christi figuratiue īmolauit qñ arietē immolauit. Similiter et abel quādo agnū sacrificauit Unde dominus. Assimilatꝰ sum inquit ppbetis. Rursus ideo due lectiones dicunt qz sicut in quarta feria mortē nostrā duplicem manifestauimꝰ,p q̄ christꝰ patri venerat.ita ad memoriā in pasceue reducimus suā passionē ꝛ nostrā imitationē. Quedaz aūt ecclesie primo legūt lectionē exodi .xij.s. Dixit dominꝰ ad moysen.secūdo lectionē osee.vj.scz In tribulatiōe. Et illi naturalem ordinē seruāt.quia passio domini p̄mo p̄nunciata est a lege.secundo a ppbetis In p̄ma quidē modꝰ exprimit passionis.vbi dr. Immolabitqz euz vniuersa multitudo ad vesperū. In secunda est p̄conū resurrectōnis. Ubi dicit. Post duos dies viuificabit nos.et in die tertia suscitabit nos. Quedaz vō ecclesie ecōuerso faciūt.et mouent ex eo quia passionē lectioni ex lege q̄si cōtinuare volunt.qz in passione quedā vba ponūtur que ex illa lectōe sumpta sunt.scz os non cōminuetis ex eo. Continuāt ergo passionez lectioni.qz eius est expositio. Et agit ō duobus spēaliter in officio hodierno.s. de passione christi.et de passiōe ecclie.que est illius imitatio.sicut dicit petrus in canonica sua. christꝰ passus est p nobis ꝛc. Hec siquidez duo in lectione exodi cōmemorātur.vbi dr Erit aūt agnus absqz macula.masculꝰ anicul⁹.iuxta hūc ritū tollens ꝛ hedū Agnꝰ est corpus christi immaculatū .hedꝰ est ecclesia que nos sumus. Passio christi celebrata est in eius īmolatiōe.nostra celebrat in viciorum mortificatione. In lectiōe osee manifeste agitur de passione christi ꝛ eius effectu vbi dicitur. Uenite reuertamur ad dominum.quia ipse fecit et sanabit nos.percutiet et curabit nos. viuificabit nos post duos dies et in die tertia suscitabit nos. et viuemus in conspectu eius. Quod hieronymus sic exponit. Percutiet dominus ꝛ sanabit nos.quia quē diligit corripit et castigat.viuificabit nos post duos dies et in die tertia suscitabit nos.qz tertia die resurgens a mortuis omne genꝰ humanū suscitauit.et cum curauerit nos viuificauerit.et suscitauerit in conspectu eius viuemꝰ. Ibi ergo loquit̄ prophetа de tribus diebꝰ q̄busdominus fuit in sepulcro. cum dicitur. viuificabit nos post duos dies et in tertia die suscitabit nos .id est. post duos dies sepulture veniet nobis quasi imber temperaneus et serotinus terre.id est.dabit gratiā incipientem ꝛ subsequentē. Sequitur tractꝰ.

Domine audiui auditionē. abacuc vlt. ca. Et q dicit ysus. In medio duoꝝ animaliū cognosceris. ad hām intelligitur scz in psepe bouis ⁊ asini. Unde Esaias. Cognouit bos possessorē suum ⁊ asinus psepe domini sui. Uel in medio duorū latronuz. vel in medio duoꝝ populorū. Secunda lectio ē de exodo. xij. et habet ibi. Os non cōfringetis ex eo. Hoc cōpletū est quādo fregerunt duorū latronū crura. venientes aūt ad iesuz inuenerūt eum mortuū. et nō fregerunt ei⁹ crura. Allegorice vo in eo non sunt fracta crura. id est. virtutes. ⁊ maxime patientia. Unde esaias. Dedi faciē meā sicut petram durissimā. et scio quia nō cōfundar. Per crura enī intelliguntur itinera. de quib⁹ i cantico abacuc. Incuruati sunt colles mundi. id est. homines excelsi p intelligentiā. ab itineribus eternitatis eius. id est. exēplo actōnum ipsi⁹. que ducūt ad eternitatē. tanq̄m columne immobiles. id est. argentee. ppter eloquentiā. que fundate sunt sup bases argenteas vel aureas. id est. ratiōes immobiles eterne sapiētie. Sequūtur tract⁹ de passione domini. quia tunc luget ecclia valde. Etiam sunt duo tractus ad intentionē maioris luctus. s. pro peccatis que cōmittim⁹. ⁊ pro penis quas patimur. et p incolatu q̄ plongatur. Nec cantatur graduale cū tractu sed solū tractus. put dictū est in quarta feria ⁊ in q̄rta pte sub titulo d̄ tractu. Duo ergo tractus dicunt. primus scz. Domine audiui. est in quibusdā ecclesijs quattuor versuum. alter plurium. Tract⁹ quattuor versuū significat q p christi passionem redimitur homo qui ex quattuor elemētis cōstat. Unde christus nec in celo nec in terra crucifixus est. sed in medio. id est. in aere. Fecit enim pacē inter celestia ⁊ terrestria. quoniam erat inimicia inter boiem et hominē sed maior inter angelum et hominē. maxia inter deū ⁊ hominē. Ipse vero christus omnia pacificauit i cruce. quoniā fecit vtraq̄z vnū. cū sit lapis angularis. Adhuc p quattuor versus tractus significātur quattuor ptes crucis. Secundus vero tractus scilicz Exaudi me. prolixior. repsentat magnum bellum dauid cum golia. et christ⁹ noster dauid hodie magnū goliā. i. diabolū debellauit. Rursus ideo tractus est longus. quia hoc q̄d nobis pmissum est in lectione osee. vbi dr post duos dies suscitabit nos. dēm⁹ retinere et ispe. Itē i secūdo tractu ponitur Obumbrasti caput meuz in die belli. qr nō tantū in aliq̄ tempore sed etiā in die passionis diuinitas a passione permansit immunis. imo in passione christus homo ita protectus est gratia diuinitatis. vt hostes superaret qui superari videbatur. Quedam autem ecclesie cāt ant secundū tractū. Qui habitat in adiutorio altissimi. quia christus a diabolo primū latenter temptatus fuit velut a dracone latitante i petra. postea vero in passione tanq̄z a leone forti. acriter vexatus est. quod notatur p illū versum. Sup aspidem et basiliscū Sequitur euangeliuz siue passio. Egressus est. Joh. xviij. c. quod dicitur hac die. quia ipse interfuit crucifixioni et iuxta crucē stetit securus alijs fugientibus. quia notus erat pontifici. Quia igitur hac die passio domini oculis nostris representatur. merito eius testimonium legitur qui vidit et testimonium perhibuit. et scimus quia testimonium eius verum est Preterea ipse posterius scripsit euangelium. quare merito posterius legitur. ⁊ quia ibi manifestius sunt sacramenta Unde ibi dicitur. Os non cōminuetis ex eo. Item illud. Unus militum latus eius aperuit. et continuo exiuit sanguis et aqua. Legitur autem hac die passio super nudū pulpitum Primo ad memorādum q super nudum crucis patibulum nudus fuit positus ipse christus. Secundo ad representandum q iohannes fm quem passio legitur. relicto syndone nudus profugit a iudeis. Tertio ad representandum q sicut christo in cruce pendente ipsius secreta non tam cordis q̄z corporis nuda omnibus astantibus apparuerunt. ita et velo templi per medium scisso. omnia templi intima nuda remanserūt Legitur etiā nudis pedib⁹. vt cū afflicto p nobis nos affligi debere monstrem⁹. In q̄ busdam vo ecclīs syndon seu tersoria vel

vestes altari nudato superponuntur. vsq3 dum passio legatur. Cuz vero puenit ad locum illum. Diuiserũt sibi vestimenta mea tũc duo ſbdyaconi syndonez vl'tersoria tollunt rep̃sentantes hist'oraz quia quattuor milites christũ crucifigẽtes vestẽ sibi sustulerunt. Vel ſubdyaconi quasi furtiue pannos subtrabũt. ad notandũ q̃ iohannes q̃ cuz dño vsq3 ad crucẽ perseuerauit. postea more furis se occultauit z nud⁹ effugit. In quibus dã tamen locis vna veste sublata. altera super altare remanet. ad significandũ q̃ vestis domini incõsutilis nõ fuit scissa vl' partita. sed sorte super eã missa contigit integra vni militi. ad significandu3 q̃ ecclesie vnitas nunq̃3 potuit a scismaticis vel hereticis scindi. quia non est sapientia p̃ra dominum Qđ vero dicit in passione. exuut ī eũ qui dicitur caluarie locus. Nota q̃ sicut legitur in hist'oriis. caluaries est proprie os capitis humani nudũ. unde dictus est loc⁹ ille mons caluarie siue caluariũ vbi rei decollabãtur z vbi multa capitum ossa erant dispsa. Cz vo christ⁹ ī cruce pẽdẽs plixe orauit. decãtãs eī .x. psalmos. s. De⁹ de⁹ me⁹ re. ī. vsq3 ad In te dñe spaui. cũ pueniss3 ad illum versum In manus tuas dñe. Illo dicto emisit spũm. Ihõ z nos post q̃z recitata est passio eius. orationes dicimus. ad notãdum q̃ quãdo ab inimicis perseq̃mur semper ad orationem est recurrendũ. Iste tñ ē insolitus mos orandi. Nam in alijs dieb⁹ ante euangeliũ orationes dicũtur. et in eaz principijs dicit Dominus vobiscũ. qui est proprie mos z sacerdotis officiũ. quod nõ fit in istis. quia sacerdos et dñs noster occiditur. Orauit autẽ christus p tribus. Primo pro se dicens: Pater clarifica filiũ tuũ. Secũdo pro discipulis suis dicẽs: Pater quos dedisti mihi pro eis rogo. Tertõ pro illis qui in eum credituri erant dicẽs: Pater non tantũ p illis rogo. sed pro illis q̃ credituri sunt in me. Et ex hoc videtur q̃ non debemus rogare pro eis quos scimus non esse saluandos vt pro illis qui in inferno remanserunt. nec pro iuda qui desperauit. sz oramus pro nobis et omni gradu ecclesie, et pro neophicis. et pro gentilibus. p iudeis. pro hereticis et scismaticis vt christ⁹ gratiam suaz eis infundat. et ad fidem conuertat. Christus enī orauit pro inimicis z amicis. ideo ecclesia statim similiter orat p̃ omnibus. Sane ecclesia pro his orans flectit genua in orationibus. vt per habitũ corporis. deuotionẽ et mentis humilitatẽ ostendat. insinuans etiam q̃ in nomine iesu omne genu flectendũ est. quoniã omnes natõnes siue genua curuãt. nisi quando pro iudeis oratur. quia enim ipi illuserunt domino flexis genibus dicentes: prophetiza nobis christe quis est iste qui te percussit. et iõ in detestationẽ illusionis huius ecclia pro eis orans genua non flectit vt vitet opera simulata. Preterea quia eorũ cecitas nulla poterit oratõne depelli donec plenitudo gentium subintrauerit. ideo non est pro ipsis vehementez orandũ. nec genua flectẽda Est tamen vtcunq3 orandũ. quia futurum est vt qui est exaltatus in cruce omnia trahat ad se. Sed et in orationibus pro iudeis et paganis non respondet amen. vt quidã dixerũt. z hoc ideo. quia cũ illi sint extra collegium siue corpus ecclesie. fidelium plus non ostendit affectũ suũ ad eos. iuxta illud apli ad Corinthꝫ. q̃d mihi de his q̃ foris sũt iudicare. pamen autẽ affectus exprimitur. Preterea licet pro illis oret. vt eoz duricia cõuertat. q̃ tñ hoc impleri nõ poterit vsq3 circa finem seculi a postolo testante q̃ dicit. donec plenitudo gentiũ introierit z omnis israel saluus fiat. ideo ad orationes pro illis non rñdetur amen. Verũtamẽ recte intuẽti nihil interest quo ad ꝫ inter illas et alias orationes. imo ita respõdetur ad illas amẽ sicut et ad alias orationes pro alijs statibus Quod sic ostendit. Pro quolibet statu bis profertur oremus. sed q̃ sub p̃mo oremus ante flectamus genua dicitur. nõ est oratõ sed exhortatio. vt oremus. siue prefatio seu monitio exprimens quid siue pro quo sit ī sequenti oratõne orandum. vnde sub tono prefationis non orationis dicitur. ideoq3 pro nullo statu post prefationẽ respõdetur amen. sicut nunq̃3 fit post aliquã pfationẽ.

licet etiã ibi ponat̃ p christũ dñm nostrum sicut patet in quotidiana misse pfatõe. Qõ aũt subsequũdo orem⁹ dr. orõ est. et respõderi debet amẽ. p iudeis ⁊ paganis sicut ⁊ pro aliis Cõsequẽter sacerdos post orõnes crucem velatã baiulat ad dextrũ cornu altaris ibiq; crucẽ sup humeros tenẽs in persona christi iudeis impꝛoperat bñficia dñi dicẽs populeme⁹ qõ feci tibi. In quibusdã tñ ecclesijs duo pbyteri baiulãt illã. ad notãdũ q in christi psona due fuerunt nature. diuinitas videlicet ⁊ hũanitas. Q; dr pꝛle meus qõ feci tibi aut in quo ꝓtristaui te. respõde mihi. q; eduxi te ō terra egypti ꝛc. ad diuinitatẽ ⁊ referẽ. q; vo sequit. parasti saluatori tuo crucẽ. ad humanitatẽ ptinet. et sic de alijs sequẽtibus verbis. Cãtat aũt sacerdos quasi hebraice in psona saluatoris. Acoliti cantant grece. Agyos otheos. quasi in psona grecoꝝ. Thor⁹ rñdet. sanct⁹ sanct⁹ i psona latinoꝝ. Sic q; tribus linguis laudat̃ deus scz hebraica. que ppter legẽ omniũ linguarum est mater. greca q doctrix est. et latina que imꝑatrix est ꝓpter romani dominiũ i pers ⁊ papat⁹. Quia eni hebraica nũc silet a laude dei. ponim⁹ p illa populeme⁹. qõ quia cantat̃ in psona dñi loquẽtis hebreis ideo intelligit̃ dictũ hebraice. Et nota q; cõtra tres illusiones christi. tres pꝛemittũtur adoratões. vt infra dicet̃. Tres vo antiphone scz. Populeme⁹. Quia eduxi. et qõ vltra ꝛc. paꝝ aut nihil sensib⁹ differentes. verbis ⁊ modulatõe cõsimiles. triplicez tituli scripturã significãt. q; script⁹ fuit tribus linguis. s. hebraice grece ⁊ latine. Iesus nazarenus rex iudeoꝝ. Uerꝝ vtrũ pncipium tituli scriptũ fuerit trib⁹ linguis ignorat̃. Sed ō hac clausula rex iudeoꝝ ꝓstat. q; q; negauerunt iudei dicẽtes: Noli scribere rex iudeorum. sz q; ipe dixit rex sum iudeoꝝ. Jō illud in istis antiphonis astruit̃ ab effectu. quia tanq; rex eoꝝ eduxit eos de egypto ⁊ deduxit eos p desertũ. ⁊ introduxit eos in terram bonã. Itẽ q; in titulo scriptũ fuit Iesus. i singulis antiphonis ꝛcludit̃ saluator. q; ibi nazarenus. ad singulas rñdet̃. agyos. sanctus Et quia titul⁹ trib⁹ linguis script⁹ fuit. iõ duabus linguis rñdetur scz greca et latina que christũ adorãt. Hebraica vo cõtradicẽ ⁊ adhuc blasphemat̃ dictas. Et nota q; antiphona. populeme⁹. est Mich. vj. ca. pncipium antiphone. quia eduxite. est numeri. xiiij. ca. et medium scz manna ꝛc. est exodi xvj. ca. et Josue. vj. ca. vbi etiam est finis ipsius scz introduxit ꝛc. Notandum q; iudei tres accusationes contra christũ posuerũt. scz q; tributũ negasset. q; se regem fecisset. ⁊ q; se filium dei dixisset. Contra quas tres i⁹ persona excusationes dicuntur. scilicet populeme⁹ ꝛc. vbi christus eis exꝑbrat tria beneficia sua. scz liberatonẽ ō egypto. regimen in deserto. et introductionẽ in terram optimam Quasi diceret. Tu accusas me ō negatione tributi. potius deberes gratias agere. quia te liberaui a tributo siue a seruitute egypti. Tu accusas me. quia regez me dixi. potius deberes gratias agere quia te rexi in deserto et regaliter paui. Item accusas me. quia filiuz dei me dixi. potius deberes gratias agere. quia terraz lacte et melle manãtem contuli tibi. Deinde crux denudatur in signum q; peruersi iudei saluatorẽ denudauerunt. Et fit denudatio inter tres vices. ad notandum q; illi ter christo in passione illuserunt. Primo quando in atrio pncipis velata facie eius. colaphis eum cedebant. Ad quod designandũ in principio reuelationis ipsius crucis non ostenditur facies crucifixi. Secundo ante pretorium. quando eo tradito ad crucifigẽdum milites plectẽtes coꝛonam spineam illudebant ei. flexis gembus adorando eum. dicẽtes: Aue rex iudeorum. Ad quod repꝛesentandum in secunda reuelatione discoopeꝛitur caput et facies crucifixi. Et scias q; corona fuit de iuncis marinis. sicut eam vidimus in thesauris regis francorum. quoꝝ acies non minus spinis dure sunt et acute. Tertio quando ei in cruce pendenti transeuntes dicebãt. Uah qui destruis templuz dei Et quia q; hec illusio fiebat. christ⁹ totꝰ nudat⁹ in cruce pẽdebat. iõ in tertia reuelatione totꝰ nudus ostenditur crucifix⁹. Et etiã ad significãdũ q; oia que in lege et pphetis

obscura fuerant.in passione apta ⁊ manifestata sunt. ¶Reuelat ergo crux p⁹ oões.ad notādū q oō a christi passione quaz in cruce sustinuit habet effectū et exemplar. Ipse ēi in cruce pendēs p amicis ⁊ inimicis orauit. Sane a dextera pte crux incipit reuelari.q⁹ christ⁹ crucifixus vā fide adorat⁹ extitit ab aplis ⁊ discipulis iudeis.q tunc in dextra erāt.Et quoniā hec fides p illos deo⁹ te publicata et in medīū gentū pducta est. ideo ad hoc significandū añ medīū altaris p sacerdotē deducit. ¶Rursus q⁹ christ⁹ nūc sup ecclīam quiescit.et vsqz in finem seculi quiescet.ido ad hoc significandū.subsequēter crux sup altare ponit. p quod hec ecclīa gentū designat. Deniqz q⁹ in fine seculi fides in cordibus gentium refrigescet. ⁊ teste esa. a reliquijs israel que salue fiēt suscipiet et cōmunis iudeis ⁊ gentibus habebit. merito ad hoc significandū in fine misse crux de altari deponit et in ꝓmuni loco collocatur. Crux quoqz reuelata. ⁊ etiaz vexilla ecclesie in quibusdā locis dirigunt in altū ad christi victoriā designādā Ad hoc crucē baulantes.antiphonas canētes.crucē illo deferūt.vt grece ⁊ latine rñdeat.⁊ deuote adoretur.q⁹ ⁊ dñs crucifix⁹ trāsiuit a pfidia iudeorū ad pfessionē ⁊ deuotionē gentū. Et significāt aplos ⁊ canētes .i. totis viribus crucis opprobriū cōfitentes ⁊ pdicātes. Itē crucē baulādo nūc eunt.nunc vt fessi substitunt.q⁹ ⁊ illi pfecutionū pōdere fessi aliqn tulum qeuerūt. Subsequēter ipsa crux denudata salutat ⁊ adorat.quia euz cui iudei pfidi illuserūt christiani reuerēter salutando ⁊ deuote osculādo venerant. Et dū adorat.caniti qbusdā ecclijs rñsoriū. Ecce quō mort. esa.lvij.c. ⁊ ant. Sicut moyses.iob.uij ca. Et est sciēdū q⁹ tra pmissas tres illusiones ter illā adoram⁹ dicētes.agyos ꝛc. quasi ter honorātes illusū ppter nos. Et q⁹ illi illudēdo genua flectebāt.iō ⁊ nos illū adorādo genua flectim⁹ ad terrā. Etiā añ illaz pternumur.vt qđ illi supbe illudendo fecerunt.nos humiliter ⁊ vē faciam⁹.⁊ mentis humilitatē p habitū corpis oñdam⁹. Et q⁹ sicut christ⁹ humiliat⁹ est patri p nob⁹ vsqz ad mortē.mortē aūt crucis.sic ⁊ nos ei⁹ mortis imitatores humiliari oportz. De mō p⁹stratōis ait Aug⁹. Quisqs sic humiliat vt genua figat.adhuc habet vt amplius hūlieē Quisqs vo sic hūliat vt hereat in terra vēter ei⁹.vltra qđ humilieē nō bz. ¶Nudis etiā pedib⁹ adorat vt oēs pprias affectiones sibi nudas ac notas eē monstrem⁹.⁊ vt cū affligo p nobis nos affligi oñdamus. Saluatur autē crux.q⁹ p eā salus hominib⁹ reformatur.postea adorat.id est. cū reuerentia osculat. Solus enī de⁹ adorād⁹ est. cetera vt crux causa illi⁹ venerāda sunt. Ceterū expositio illoz vboz agyos ꝛc. ibidē sequitur. Nā agyos grece dr sanctus latine. ab a qđ est sine.et ge qđ est terra.q si celestis sine ēra. In canone tñ ysidor babet q agyos grece dicit vas latine.otheos vo grece dicit deus latine.hysciros grece.fortis latine.athanathos grece immortalis latine.ab a quod est sine et thanatos quod est mortale.beleyson id est.miserere.imas id est nobis. De pfundo crucis mysterio dictū est in pbemio qn te ptis.⁊ hic aliqua pstringam⁹. Fuerūt autem in dñica cruce ligna quattuor.videlicz stipes siue lignū erectū.lignum trāsuersuz truncus supositus.⁊ titul⁹ suprascriptus. Fuerunt et claui quattuor.qbus ⁊ manus ⁊ pedes cōfixi sunt Fuit et lancea qua latus apertū est.et corona spinea capiti circūposita.que omnia possunt in spūali cruce assignari. Quattuor ei crucis ligna.sunt qttuor mentis vtutes.scz fides.spes.pseuerātia ⁊ patientia.de qbus ait aplus. Ut cōprehendatis cū omnib⁹ sanctis q sit longitudo et latitudo.sublimitas ⁊ pfundū Longitudo crucis est pseuerātia.de qua dominus inqt. Qui pseuerauerit vsqz in finē hic salu⁹ erit. Latitudo crucis est patiētia.de qua veritas ait: In patiēta vestra possidebitis aias vestras. ¶Profunditas ei⁹ est fides.de q apls Fides est substātia sperandarū rerū argumentū nō apparētiū. Sublimitas vero est spes.de qua psal. In verbo tuo supsperaui Habuit ergo crux christi vnū lignū erectū in lōgitudinē.alterū trāsuersū in latitudinē quasi in modū potentie seu martelli.q duo

significata sunt p illa duo ligna que paupcula mulier in sarepta collegit. Stipes vo erectus habuit truncuz suppositū 7 titulus supscriptū. qz pseuerantia de fide pcedit ad spem quasi stipes erectꝰ de trunco suppositō ad titulū supscriptū. Qō beatꝰ iob intelligens ait. Credo q redēptor meꝰ viuit 7 in nouissimo die de terra surrecturꝰ sum ꝛc. reposita est hec spes mea in sinu meo. Nisi eī crux habeat fundamentū fidei 7 titulū spei pfecto suppliciū est solūmodo 7 nō merituz Qz aūt patiētia spectat ad crucē. apparet ex eo q patienter in aduersis tribulatiōis sustinet cruciatū. Ūñ iacobꝰ. Tribulatio patientiā opaī. Be pseuerātia q̄z legiī. Esto fidelis vsqz ad mortē. 7 dabo tibi coronaz vite. Etiā ꝑm apostolū. Nō coronaī nisi qui legitime certauerit. Perseuerātia igitur q coronat certamē habz vt merito spectet ad crucē. In bis ergo duobus lignis duos pedes 7 duas manꝰ q̄ttuor clauis dz affigere chriſtianꝰ. Quattuor claui sunt quattuor pncipales vtutes. iusticia. fortitudo. tempperantia. et prudētia. Pedes sunt mētis affectus. de q̄bus in cāticis. Laui pedes meos quomō inq̄nabo illos. Et dñs inquit apostolis. Qui lotꝰ est nō indiget nisi vt pedes lauet. et est mūdus totus. Et itez. Excutite puluerē de pedib⁹ vestris. Duo ergo pedes sūt duo mētis affectꝰ. s. timor 7 amor. Pedes timoris clauo fortitudinis debet cōfigi ne timidus ppter aduersa succūbat. Ūñ ps. Cōfige timore tuo c. m. a. iu. e. t. timui. Bū enī in petro metꝰ clauo fortitudinis affixꝰ nō extitit. ad vocē ancille negauit Cū vo cōfixus extitit. añ reges et pīdes nomē dñi pdicauit Pedes amoris siue appetitꝰ clauo iusticie debet cōfigi. nē cupidꝰ ad illicita desideria euageī. Si enī appetitꝰ fuerit cōfixus tūc spūs ꝓcupiscit aduersus carnē. Si vo nō fuerit ꝓfixꝰ tūc caro aduersus spūm cōcupiscit. Sic itaq̄z chriſtianus pedes suos cruci dz affigere ne vel timidꝰ succūbat vel cupidꝰ euageī. Alij tñ dicūt q chriſtꝰ tribꝰ dūtaxat fuit clauis affixꝰ signātib⁹ tres cruciatꝰ q̄s in cruce sustinuit. videlicz passiōez in corpe. ppassionē in mēte. 7 cōpassionem in corde. Ambo eī pedes vno clauo affixi sūt. ita q dexter fuit sup sinistꝝ. ad sig̃ficandū q spūales affectiōes p pedē dextꝝ significate supesse 7 dñari debent terrenis p sinistrū significatis. Lancea vo q̄ latꝰ est vulneratū. charitas ē de q̄ spōsa i cāticis. Vulnerata sū charitate. Lateri q̄dē corꝓtiguū est cuiꝰ bñficia diligimꝰ. qō iō vulneratū ē. vt affectꝰ exeat nō solū ad amicos. vez etiam ad inimicos. Ūñ dñs ait. Diligite ūmicos vestros 7 bñfacite bis q̄ oderūt vos. 7 orate p psequentib⁹ 7 calūniantib⁹ vos. Corona vo spinea est pnia circūponēda capiti. id ē. mēti. Be q̄ ps. Cōuersus sū i erūna m. d. p. spina. Hec corona de trib⁹ spinis cōplectit. scz ꝓritiōe. cōfessiōe. 7 satisfactiōe. Prima pūgit corp dolorē ppter vanā cogitatiōez. Secūda pūgit os p pudorē ppt vanā locutionē. Tertia manū p laborē ppt iniquam opatiōz. Quanꝰ enī opa sūt. Ūñ ps. Bñdictus dñs deꝰ meꝰ q̄ do. m. m. ad p. ꝛc. Et salomon in puerbijs. Bedit ei linū 7 lanaz. et opata est ꝓsilio manuū suaꝝ. Sunt igitur due manꝰ duo opez genera. videlicet opꝰ volūtatis 7 necessitatis. Quanꝰ opis volūtarij cōfigi dz clauo prudētie. ne curua faciat opa tenebraꝝ. dū enī in saulo clauo prudentie cōfixa nō fuit. saulꝰ eccl̄iam dei psequbaī. cū vo in paulo ꝓfixa fuit ipe p eccl̄ia passus est. Quanꝰ vo opis necessarij clauo tēperātie cōfigi dz ne lapsa nimis ad superflua extēdaī. Necessaria opa sūt naturalia. vt dormire. comedere. 7 sil̄ia. Et nota vsus. Pedes cedrꝰ est. trūcus cypressꝰ. oliua supremum palma q̄z trāsuersū. sūt i cruce chriſti lignū.

Osculata 7 adorata cruce. duo pbyteri deferūt ad altare corpꝰ dñi q̄d ꝑdie fuerat ꝓsecratū 7 recōditū. Sacerdos vo induta casula illō sup corporale disponit iuxta latus calicis. in q̄ sit vinū et aq̄ mixtū nō sanctificatū. q̄si ipo facto dicaī. Hoc ē illō corpꝰ de q̄ sanguis 7 aqua fluxerūt. Utrū aūt ex cōtactu hostie vinū cōsecret. dictū est in ti. p̄cedenti Quo facto mox incipit Oremus p̄cepti salutaribꝰ ꝛc. perficiēs dñicā orationē. 7 illā. libera nos quesumꝰ. in quo repītat antiqua apl̄oꝝ celebrādi missaz ꝓsuetudo

¶Prius enī lectione p̄missa dicebant̄ solū modo v̄ba illa. ¶Hoc est corp⁹ meū ꝛc. ℞ est sanguis me⁹ ꝛc. Sed ipsi postmodū dn̄icā oꝛōem addiderūt. Et ita illo modo hac die celebraī. de quo dictū est in p̄ncipio quarte p̄tis. Ex q̄bus colligit̄ q̄ sola dn̄ica oꝛō non sufficit ad eucharistiā p̄secrandā. Siquidē sacerdos alio tp̄e dicēs. p omn̄ia secula seculoꝝ. eleuat calicē cuꝫ corpe dn̄i. ⁊ postea dicens. p̄ceptis ꝛc. calicē depositū iterū coopeꝛit. in quo illud nobis significaī. q̄ de cruce depositū corp⁹ dn̄i sepelit̄. Duo autē p̄sbyteri qui hodie corp⁹ ad altare deferūt repꝛesentant ioseph ⁊ nicodemū. qui corpus dn̄i tulerūt ad sepulcrū. Tres p̄missi canōis articuli. s. p̄ceptis. pater noster. ⁊ libera nos q̄sumus. sup deposituꝫ calicē p̄ferunt̄. q̄ tribus dieb⁹ sepult⁹ dn̄s occultaī. Et oꝛō ipa libera nos. alta voce sicut ⁊ dn̄ica oꝛō p̄ferꝛ put dictuꝫ est in quarta p̄te sub ti. de silētio post oꝛōem dn̄icā. ¶Hec est p̄tereundum q̄ hac die quādo p̄ticula hostie in calicē mittitur. nō dicunt̄ v̄ba illa. fiat cōmixtio. q̄ ibi de sanguine mētio fit. ſz in calice sanguis nō est. nec hodie p̄secraī. Et fracta hostia n̄ dicitur. pax dn̄i. eo q̄ oscula circumstantiū nō sequunt̄. Oratio q̄z illa. Dn̄e ihesu christe fili dei ꝛc. Et illa Corp⁹ tuū dn̄e. omittūtur. quia ibi de sanguine mētio fit. Omittūtur etiā illi versus. Quid retribuā ꝛc. Illa quoq̄z. ¶Placeat tibi. omittit̄. q̄ ibi p̄tinet̄ ¶Presta vt hoc sacrificiū q̄d oculis tue ꝛc. Hac etiā die sacrificiū nō offert̄ sacramētaliter. sed sumit̄ altera die oblatū. Agn⁹ dei nō dꝛ q̄ nō videt̄ esse inuocād⁹ q̄ cernit̄ in agone deficere. Et cū silentio sacerdos cōmunicat Añ postcōmunio nō cāt̄aī. q̄ nob sumēti bus sanguis ille quē sumim⁹ de oꝛe nostro p̄ nob ad dn̄m clamaī. ¶Nos enī sum⁹ terra illa q̄ aperuit os suū ⁊ bibit sanguinez abel id est. christi quē effudit cayn. i. iudaic⁹ populus. Añ fact⁹ est vag⁹ ⁊ p̄fugus sup terram. iuxta illō. Bisperde illos in v̄tute tua. ⁊ fact⁹ est maledict⁹ illa maledictione. sanguis ei⁹ sup nos ⁊ sup filios nostros. Et ruꝛsus postcōmunio q̄ iubiluꝫ ⁊ leticiā designāt nō dicit̄. q̄ ecclia hac die ploꝛat. Sz q̄rit̄ quare christus voluit pati sexta feria. ¶Rn̄deo vt dies qua crucifixus est coaptaretur sexte ferie p̄me creatiōis. et sexte etate huius mundi. Siquidē in sexta feria p̄mus hō. s. adam creat⁹ est ad imaginē dei. et ex latere eius dꝛmientis sumpta costa femīa fabꝛicata. et in sexta etate fili⁹ dei vt hoīem ad imaginem dei creatū redimeret. in carne apparuit. q̄ in sexta feria dꝛmientē ī cruce sanguinem ⁊ aquā de latere suo vñ sanctā ecclīaz cōsecraret emisit. ideo ergo in sexta feria pati voluit. q̄ cū tali die adam peccauerit illa etiā die hominē redimere voluit. de hoc dictum est sub ti. de natali. Et nota q̄ christus completis triginta duobus annis ⁊ mensibus tribus. vl̄ p̄m chꝛysostomū trigintatribus ⁊ dimidio. crucifixus est eadē die qua conceptus est a virgine sc̄z in sexta feria. q̄ fuit. viij. kal̄. apꝛil̄. de quo dicetur ī septima parte sub festo annunciationis. Queriī etiam cū de moꝛte sanctoꝝ cum gaudio festa in ecclesia celebrēt̄ur. q̄ pꝛecios̄a est ī cōspectu domini moꝛs sanctoꝝ eius. quare ecclesia hodie de moꝛte domini cū gaudio similiter non solennizaī. videtur enī q̄ multo magis deberet letari et festum de illa celebꝛare. cum moꝛs ipsius sit pꝛecios̄issima. et moꝛs mortis. et est nostra redemptio. et q̄ apostolus gloꝛiandum ait in cruce domini nostri ihesu christi. ¶Respondeo ipse pro peccatis nostris moꝛtuus est. sicut dic̄ dom⁹ per esaiā. ppter scelus populi mei percussi eum. et ideo debet homo erubescere. ñ gaudere. cum ⁊ sol insensibilis erubescens radios suos retrouerterit. quia obscurat⁹ est. et petre scisse sunt. ¶Merito ergo oīs hō ī hac die tristiciam p̄tendit. ne esse duꝛioꝛ lapidibus videatur ¶Preterea ipe dn̄s tristis fuit Añ. Tristis est aīa mea vsq̄z moꝛtē. Et etiam beata v̄go. Unde. Et tuā ipsius animā pertransibit gladius. Et etiā apostoli. ¶Merito igit̄ in hac die ecclesia in arctissimo est ieiunio. et silentio. et tristicia compassionis. De hoc dictū est sub festo circumcisionis. ¶Rursus hunc diem celebramus cū meroꝛe tristicia ⁊ abstinētia. passiones v̄o sanctoꝝ cum gaudio. q̄ sancti post martyriū statiz

celos ascenderũt. christus vo ad infernum descendit. Sed quoniã tartara cõfregit. et inde sanctoz aias eduxit et tertia die resurrexit. Ideo tunc scz in die resurrectiõis maxime letamur. Hinc est q passiones patrum veteris testamẽti quia ad inferos descenderunt nõ celebram⁹. pter q̃z innocentium. ex eo q in ipsis singulis christ⁹ occisus est. et machabeoz put in septima pte sub eozũ festo dicetur. De hoc etiã dictũ est in ꝓma p te sub titulo de picturis. Et est notanduz. q christus passiõe sua redemit nõ tantũ illos qui tunc erãt in lymbo inferni. q̃ loc⁹ dicebatur sinus abrae vbi lazar⁹ erat. sed etiam omnes futuros q̃ sancta morte vitã erãt finituri. Añ osee vlt. Ero mors tua o mors. morsus tu⁹ ero inferne. Sed nec omnes q̃ in inferno erãt inde extraxit Itẽ queriñ q re ecclesia nõ cõsecrat hac die corp⁹ dñi. cũ dñs dixit. hoc facite in meã cõmemoratiõz Et in gabilon. ꝯcilio dr. q nulla dies excipitur. qua nõ p viuẽtib⁹ deprecet. Preterea cum christ⁹ immolat⁹ hac die z sabbato q̃ euerit in sepulcro. et discipuli totã noctez sequentẽ vsqz in diluculo in tristicia trãsegerint. rationabile videret vt hac die corp⁹ domini cõficeretur. et inde vsqz in ꝓmã sabbati iugi silentio cõsopiti a sacri altaris mysterio vacaret. Rñdeo ad hoc multiplex ratõ reddi potest. Prima est. Bñs noster ꝓdie q̃z pateret accipiẽs panẽ et calicẽ benedixit deditqz discipulis suis dicẽs. Hoc ẽ corp⁹ meũ. Hic est calix meus. Et tũc immolat⁹ est in manib⁹ suis. De qua immolatõe sb iunxit. Hoc facite in meã cõmemorationẽ. Illa igit die scz feria q̃nta nõ est omittenda cũ sit firmiter iniuncta. Sexta vo feria ẽ dies secunda. qua velut in monumẽto q̃escit Sabbatũ tertia qua velut a morte resurgit resurrexit enĩ añ diẽ. triduũ ergo dominice mortis q̃d pfici nequit eo respectu q ipe est a iudeis truciñ⁹. eo trãsponiñ q suis ipse manib⁹ immolañ. cui⁹ quoqz rei illud magnum est indiciũ. q in nocte cene luminaribus extinctis vigilias celebramus. Sicqz fit vt in quinta feria quasi sexta in duplum manna colligañ. quoniã in hac die quasi in sabbato nõ inueniñ. Secũda rõ est. q ecclesia corpus illud qõ flagellis et spuis z contumelijs ista die reuera affectũ est. nõ debz cũ missa z solẽnijs ꝯsecrare. quoniã veniente vitate debet cessare figura. Tertia rõ est. quia ablata est hostia de manib⁹ christi et nostris. Nõ ergo sacrificent amici duz trucidant inimici. Sed tamen quia sp indigemus cõmunione z semp est tps cõmunicã di. sacerdos ipm corpus recipit in hostia a die anteeedẽti reꝑuata. Quarta rõ est. quoniam hac die velũ templi scissum est. et corrua altaris trãsuersata sũt. et ita nõ bẽm⁹ vbi corpus christi conficiañ. Quinta est. q scz recessit et sublatus est verus sacerdos. i. christus spõsus ecclie. descendit enĩ ad inferos. Sextã rõnem ponit innocenti⁹ papa dicens. q ideo in die pasceue z in sabbato sancto sacramentũ nõ celebrañ. quia ꝯstat apostolos istis duob⁹ diebus in meroze z tristicia fuisse. et se ꝓpter metũ iudeoruz occultasse. Missa enĩ que in ipso sabbato celebratur. nõ ad ipm sabbatũ sed ad diẽ ptinet subsequentẽ. vt infra diceñ. Septima rõ est quia moyses ait. Vos tacebitis. et alius scz christ⁹ pugnabit ꝓ vobis. Torcular enim calcauit solus. Cũ igit hac die nõ sit corpus dñi cõficiendũ. ad hãc diẽ reseruanduz est.

Hec sexta feria z ab ista oẽs alie sexte ferie ꝓilegiate sunt ꝓpter christi passionem sicut et a sequẽti dñica omnes alie dñice ꝓpter eius resurrectionẽ. Sunt aũt hmõi sexte ferie sex ꝓilegia. s. christi ĩmolatio. inferni spoliatio. mortis cõculcatio. humani generis redẽptio. padisi aptio. et scripturarũ manifestatio. In pasceue vno solo cibo vescimur. q christ⁹ ea die vnũ solũ videlicz latronẽ sibi incorpauit. dicẽs: Hodie mecuz eris in padiso. Añ ipe dixit. Singulariñ sũ ego donec trãseam.

De sabbato sancto pasce

Equitur uidere

de sabbato sancto pasce. Sane sicut de⁹ opibus creationis mũdi in sex dieb⁹ cõpletis in septima requeuit. ab omni quod patrarat. sic et in sexta etate

recreatiõis operib⁹ cõsummatis.iuxta qõ dñs in cruce pendẽs dixit: ꝓsummatũ est.ĩ septima etate reꝙeuit.Cũ enĩ anima ei⁹ pas sibilitatẽ corꝑis exiuit qõammndo requie uit et ꝑterea in sepulcro dormiuit. Ideoqz dies ista sabbatũ appellaꝯ.qõ requies iterꝑ tatur.vt dictũ est in ꝓhemio secũde partis. Qõ anthonomastice sabbatũ,sanctum dr. eo q vt ꝑmissum est significat requiez chri sti ab ope recreatiõis in fine sexte etatis vel ꝓpter requiẽ christi.in cuius morte sanctifi cati sum⁹.Dicit etiã sanctũ ꝓpt baptismũ. qõ fit in die ista ĩ quo noua ecclie ꝓles san ctificatur.Hec aũt dies sicut ꝛ ꝑcedẽs nul lum habet officiũ diuinũ.in qua ꝓstat a po stolos fugisse ꝛ in merore fuisse.Ista officiũ qõ cantaꝯ est noctis diei dñice.scz de resur rectione.nõ de sabbato.sicut ꝛ contingit in sabbatis quattor temporũ. Qõ apparet ex eo.quia dr in cerei bñdictione. Hec est nox ꝛc.Et in collecta misse dicit.Deus q hãc sa cratissimã noctẽ ꝛc. Vñ antiqtus totũ offi cium de nocte dicebaꝯ. et adhuc in pleriscz locis fit.Primo ad notandũ q catbecumi ni quoz est ipsum officiũ cõsepulti cũ chri sto ꝑ baptismũ resurgũt cũ ipso Secundo ꝓpter visitationẽ mulierũ ad sepulcruz do mini mane venientiũ. Tertio quia dñs de nocte resurrexit ꝑm hieronymũ gregoriũ ꝛ ambrosiũ.ꝛ ideo quia nox ista tãto lumine illustrata est ex dñi resurrectõe merito tũc vigilare ꝛ deo laudes canere debem⁹.Tra ditio quoqz iudeorũ ẽ christũ media nocte venturũ. In cui⁹ figura angelus transiuit media nocte ꝓcutiẽdo ꝓmogenita egyptio rum.ꝛ dñs trãsiuit ꝓtegẽdo ꝓpium suũ. Et hieronym⁹. Heor inqt traditionẽ aposto licam pmãsisse vt in die vigilia pasce ante noctis mediũ dimittere nõ liceat populos expectãtes christi aduentũ. vt resurgẽti sal uatori occurrãt.ꝛ postqz tps illud trãsierit securitate ꝓsumpta festũ cunctos agere di em.Sed qr qõ ꝑ deuotiõe fuerat institutũ in minus honestas actiões ꝗbus nox facul tatem ꝑbet cõuersum est. institutuz fuit vt officiũ ipsi⁹ noctis õ die celebraret.De hoc tactũ est in ꝓhemio quarte ꝑtis.et in quita ꝑte sub titulo de nocturnis. Augustin⁹ tñ dicit dñm in diluculo surrexisse.et ipsuz per quadraginta horas mortuuz siue in sepul cro extitisse.cui eccl̃ia cõsentire videt.que ꝑ resurrectiõe matutinũ eadez celebrat hora. Silet ergo eccl̃ia vsqz in horã decimã.ꝛ tũc cõgregaꝯ ad officiũ celebrandũ qñ resurre ctio aꝓpinquat videlicet circa vesperaz noctis que lucescit in ꝓma sabbati.et quasi per totã noctẽ vsqz ad diei claritatẽ cõtinu at vt illud impleaꝯ. Nox illuminatio mea ĩ delicijs meis.ꝛ nox sicut dies illumiabitur. Tribus aũt de causis dr hec dies illumina ta Primo quia refulget in delicijs nostris ꝓpter redemptionẽ seu resurrectionẽ aiaz. que licet sit in die paraseue morte domini recupata.ei⁹ tñ gaudiuz ꝛ letitia est ad hãc noctẽ translata.ꝓpter rõem posita sub qñ ta feria cene dñi.vbi agit̃ de olei ꝓsecratiõe. Secũdo ꝓpter resurrectionẽ corꝑoꝝ .que dño resurgẽte ꝓma sabbati sperat futura. ideoqz vigilamus ꝛ resurgẽti vigilãdo cõ cinimus.Tertio ꝓpter baptismi sacramen tum qõ hodie celebraꝯ.quoniã ab illis cau sis sumpsit exordiũ.et illaz nob tribuit fru ctum . Celebraꝯ enĩz hac die catbecumino rum officiũ.vt ipsi christo cõsepulti per ba ptismũ in morte cuz eo resurgãt. Hec ergo nox pasca dr.qõ transit⁹ interꝑtatur.q̃ tran siuit dñs de mundo ad pr̃em .de morte ad vitã.transim⁹ ꝛ nos.pasca enĩ nostruz im molatus est christ⁹.de hoste ad pr̃em.de te nebris ad lucez.de reatu ad grãm.de pena ad gliam.de pugna ad victoriã. Hec nox si ue pasca in qua resurrexit dñs fuit.xvij.lu na mensis ꝑmi.id est.aꝑlis.q̃ est ꝑm⁹ apud hebreos.q̃ cõputant mẽses ꝑm lune cursuz Ideo quidẽ in mense ꝓmo resurrexit.quia ipse est ꝓncipiũ.Itẽ iõ in luna decima septi ma vt pobseruationẽ decalogi perduceret nos ad eternã requiẽ sabbatismi Surrexit igit̃ cũ luna alta petit.ad designanduz q ec clesia petere debet alta vtutũ ꝛ scandere ad tẽpla celorũ. Itẽ in tertia hebdomada lune surrexit.ꝓ qõ tertiũ tempus scz gratie adue nisse significauit.Et inde est q cũ semper ĩ lunatione aꝑlis et in plenilunio hãc solẽni

tatem exiussu dñi celebremus. qñqz in nostro apli. et qñqz in martio eã solenizamus. Sed cũ post. xij. lunatiões constituimus. inuit q p decẽ legis et duo charitatis precepta ad resurrectionis gliam perueniemus. Si vo eam post. xiij. lunatões obseruamus. innuit q p decalogũ et trinitatẽ perueniemus ad gliam eternitatis. Ad hoc hodo hec nox ĩ plenilunio celebrat. quoniaz lune iubar luminis a sole mutuat. luna est ecclesia. sol christus. qui dũ occidit occidit. sz ei⁹ occasu ecclesia gratie plenitudine illustrat. Item hec nox ĩ qua christ⁹ resurrexit. equinoctio trãsacto quando scz dies incipiunt crescere et esse maiores noctib⁹ celebratur. Primo q post ignorantiã plongat hõ deo scientia. et vbi abundauit iniquitas supabundauit z gratia. Secũdo quia vtutes in nobis crescere z vicia supare debẽt. Tertio quia p eius resurrectionẽ tenebre mortis cepere minui. et dies vite cepit augeri. Quarto quia ip̃s q est lumen hõ lumine. pueniunt ad diẽ lucis eterne Itẽ hec nox celebratur in vere quando post hiemis asperitatẽ flores vernant z volucres iubilãt. q⁹ pulso phidie gelu mũdus floruit pulcritudine vtutum. et in omnẽ terrã exiuit sonus eoꝝ. Hec nox est vtriusqz diei coisscz sabbati precedentis z dñice sequẽtis Nã vsqz nunc dies precedebãt noctẽ. nũc ecõuersio fit. Cõditor enĩ tpis fecit. vt a pncipio dies naturaliter precederet noctẽ. ẽm qõ dicit scriptura. Fiat lux z facta est lux. et ea pcedente p superius emisperiũ ab oriẽte in occidentẽ factũ est vespere. et redeunte ea p inferi⁹ emisperium ab occidente ĩ orientẽ factũ est mane. Precessit ergo dies noctẽ in signũ q hõ sine adam transitur⁹ erat de luce virtutũ in tenebras vicioꝝ. siue q homo a die paradisi descenderet ad noctẽ inferni. Sed ĩ resurrectiõis nocte artificialiter fecit dñs. vt nox reciprocando pcederet diẽ in signũ reparationis secũdi ade. q nos p suã resurrectiõez de peccatoꝝ tenebris repauit ad lucẽ. Vnde aplus. Nox pcessit. dies aũt appropinqbit.

Seriatim igit⁹ huius diei officiũ psequentes dicem⁹. Primo p quẽ. quõ. z qre agnide cera hac die fiãt. Secũdo de bñdictione cerei. Tertio de lectionib⁹ et tractib⁹ Quarto de bñdictõe baptismi siue fontiũ. vbi etiam agit de cereis cathecuminoꝝ. Quinto hõ baptismo. vbi etiam agitur de vestibus qs neophici octaua die deponunt. et de patrinis. Sexto de confirmatione. Septimo hõ missa.

A primis itaqz hac die acoliti ecclesie romane faciũt agnos hõ cera noua bñdicta. vel de cera cerei paschalis anni pcedentis admixto chrismate. q in sabbato in albis in ecclia p dñm papam populo distribuunt. Agni isti significant agnum illũ immaculatũ qui tollit peccata mundi. Cera significat eius humanitatem sicut beatus gregoriꝰ dicit. Mel in cera. diuinitas in humanitate. Apis quidem que opatur cerã cũ melle nulla resoluit libidine. z beata vgo eũ qui est deꝰ et homo cõcepit sine virili semine. In cera admiscetur oleũ seu chrisma. q⁹ dñs noster plenus est misericordia. que p oleũ designat. In octaua distribuũtur. quia in octaua resurrectiõis dominus suis pmia distribuit Rursꝰ agnus ĩ agno cereo pfigurat⁹ et ĩ pasca ĩmolat⁹ ad memoriã reducit. cui beat⁹ gregoriꝰ oleuz infundi instituit. quoniã paschalis agni mysteria reserauit. Hi etiã cerei agni figurant agnos nouellos. de q̃bus ecclia cãtat ĩ sabbato in albis. Et ideo qñqz in illo sabbato fiunt. qõ etiã vsus apostolicꝰ docet. quoniam in dñica tũc sequẽti dño papa volente mensam intrare. z pus agnos cereos capellanis et familiaribus suis distribuere. vnus acolitus soleniter portãs z pntãs sibi agnos ipsos. dicit sibi alta voce. Bñe dñe dñe isti sunt agni nouelli q annũciauerũt alleluia mõ venerũt ad fontes ꝛc Hi agni a fulgure et tẽpestate fideles z credẽtes defendũt propter vtutẽ psecratiõis z bñdictiõis. Sane ẽm q̃rundã ecclias psuetudinẽ cereꝰ bñdictꝰ distribuit in octaua pasce pplo ad suffumigãdas domꝰ. ad signficãdũ q ĩ vltima resurrectiõe christ⁹ fidelib⁹ ĩpmio tribuet. ad q̃d explius significãdũ romana ecclesia agnos facit supradictos.

Ecundo loco paschalis cereꝰ bñdicitur. Circa qđ sciendū est q in pncipio officij totus ī ecclīa dz ignis extingui. ⁊ nouus de lapide pcusso cuz calibe vel ex cristallo soli obiecta debet elici. ⁊ đ sarmēto foueri. Ignis vetus veterē significat legem. cuiꝰ figure in morte christi cōplete fuere. ⁊ ideo velut extincte cessare debuerunt. sed de lapide. i. de christo q̄ est lapis angularis q̄ verbere crucis pcussus spūm sanctum nobis effudit. vel de cristallo inter solem ⁊ lunā mediante. i. de christo q̄ fuit mediatoꝛ inter deū ⁊ hominē. q̄ sicut ipe testat ignem in terraz mittere venit. nouus ignis elicitur. đū p eius passionē vel resurrectiōz spūs sanctus nobis infundit cui pbet alimēta sarmentū. i. christus q̄ est vitis vera. Cristallus q̄z plucida est christi humanitas resurrectione splēdidissima. Ad ꝟ nouꝰ ignis ideo benedicit. vt sicut ille qui est lumen indeficiens. illuminās omnē hoīem veniētez in hunc mundū. igne illuminauit moysen. ita illuminet sensus ⁊ corda nostra vt ex his tenebris ad lucē ⁊ vitā eternā mereamur puenire. Hec est vana religio solēni pcessione ad hui⁹ ignis bñdictionē exire. in q̄ meminisse debemus exeundū nobis eē ad illū quē iudei extra castra eiecerūt. Exeamꝰ inquit aplus ad eū extra castra improperiuz eius portātes. Et bñdicimus illū cū cruce ⁊ aqua. vt nos in passione eius p quē spiritum sanctū accipim⁹ lotos eē significemus Rursus extinctis ecclie luminaribꝰ et igne de petra cum calibe excusso. ignis aq̄ aspergitur bñdicta. qz extinctis aplis q̄ lux mundi a christo dicti sunt. de christo petra excussus est ignis charitatis cū calibe lācee vulnerantis. dum sanguis ⁊ aqua de eius corpore sacro emanauerūt. a q̄bus efficaciam habēt sacramēta. quibꝰ mediātibus ī amorem dñi inflāmamur aqua grē pfusi. Et attende q̄ sic̄ his singul' diebꝰ scz cena domini parasceue ⁊ sabbato sancto ignis extinguit sic volunt quidā vt etiā in eis nouus ignis in memoriā passionis vt pdixim⁹ accēdat.

Subsequēter bñdicitur cereꝰ ex institutione zozimi ⁊ theodori pmi pape. Sed beatus ambrosiꝰ benedictionē dictauit. q̄z q̄z augustinꝰ ⁊ petrꝰ dyaconꝰ monachꝰ cassinen̄. alias bñdictiōes dictauerint que ī vsu non sunt. Benedicit aūt ideo. quoniam ex simplici sui natura absq̄z benedictiōe ñ potest transire ad significationē mysterij colūne ignis. de qua iam dicet. Bñdicitur etiaz ꝓpter gliam resurrectiōis eius quē ⁊ pater benedixit. ⁊ quia p ipm ipe christus visibiliter ad memoriā reducit. Benedicit quidez etiā pñte epo vel sacerdote a dyacono q̄ est minoris ordinis. quia christus resurgens a mortuis pmū marie magdalene se manifestās voluit p debiliorē sexū gliam sue resurrectionis apostolis nūciari. vt sicut nostre mortis initiū p mulierē in mundū intrauerat. ita ⁊ repationis inītiū p mulierē nūciaretur. Ad hoc dyaconus bñdicens cereū significat euāgelij pdicatoꝛē. q̄ christū p nob passionis violētia cōpaliter extinctum. debet laudū benedictiōibus pdicando. resurrectionis luminosa grā reddere illustratū. Qui dalmatica induit. quoniā debet eē celesti cōuersatione adornatus quā dalmatica ipa designat. Ad hoc cereus sup colūnā illumīatus significat pmo columnā ignis que pcedebat in nocte populū israel. extinctus vo significat columnā nubis que pcedebat in die. prima quidez de nocte illuminans. ⁊ secunda de die refrigerās. in q̄ spūs sanctus significabat. tenuit quidē in nobis columna nubis figurā humanitatis. et columna ignis figurā diuinitatis. Recte aūt cereus columnā significat Illā illa precessit populū ad mare rubrum in quo baptizati sunt. iste vo precedit neophicos ad baptismum. Itē illa pcessit populū vsq̄z ad terrā pmissionis. iste vo pcedit septē diebus neophicos ad fontes. et dñs nos pcedit vt pateret nobis viā vsq̄z ad patriā. que post finez huius vite que septenario reuoluit nob̄ pmittitur. Et nota q̄ nec in prima nec ī secunda māsione columna pcessit plm sed ī tertia Prima māsio fuit in ramathe. secūda ī segor. tertia in etham. Ramathe interptat cōmotio tinee. Segor taberna culū. Etham firmū vel pfectum vel signa eius. Hꝫ tres

mansiones bis trib⁹ diebus domini coaptant scz diebus passionis. sepulture. z resurrectionis. Nã in die passiõis fuit dñs q̃si ī ramathe. i. in cõmotiõe tinee videlicet ī cõmotione iudeoꝝ. q̃ ad modũ tinee vestẽ incõsutilẽ dñi. i. ecclie vnitatẽ. imo z ip̃m demoliri nisi sunt. Scz de hac mãsione q̃si exiuit cũ obijt. et venit in sepoꝛ. i. in tabernacla cum in sepulcro latuit z tanq̃z fortis miles fortẽ diabolũ ligãdo vasa ei⁹ diripuit. Tabernacula enī militantiũ sunt. Sed de hac mansione. exiuit cum surrexit z intrauit in ethan. quod interpꝛetat firmũ seu perfectũ seu signa eius. q. ipse resurgens a mortuis iam nõ moꝛit. moꝛs illi vltra nõ dñabit. tũc signaculũ suis fuit cũ ipse eis gloriosus apparuit. et eos tanq̃z columna ignis illuminauit Secundo cereus super columnaz significat christũ qui nos in hui⁹ mundi nocte illuminat. z in die a vicioꝝ incentiuo refrigerat vt p̃missum est. Recte quidẽ cere⁹ christuz significat ꝓpter tria que in eo sunt. lichinũ nãq; animã. cera corpus. z lumen diuinitatẽ significat Tertio cere⁹ renouat⁹ z illuminatus post benedictionẽ. significat nouã christi doctrinã. que est ī nouo testamento. s. Mandatũ nouuz do vobis. Vel nouã gr̃am qua noꝛ dñica singulariter illustrata est. videlicet christi resurrectionẽ. qui resurgens a mortuis apparuit in carne glorioſus et splendoꝛe diuinitatis illuminat⁹ Hui⁹ enī cerei ceram apes mater sine cõcubitu eduxit. Et christi carnẽ vgo maria cõcepit et peperit. et deũ in carne quasi mel in cera pferens inuiolata permansit. Incipit autẽ cerei benedictõ. Exultet iam angelica turba celoꝝ ꝛc. Be hoc enī est exultatõ q̃ extraxit suos de inferno. z de ei⁹ victoria Alscẽdit enī sup occasum. dñs nomen illi. Et primo salutat populũ dicẽs: Bñs vobiscũ. vt illum reddat benuolũ z attentũ Ceterũ lumen cerei seu ei⁹ signatio duplex est. sigñficat enī spũm sanctũ. quo christus⁹ plen⁹ fuit z gl̃iam resurrectiõis eius. Scõm primuz mysteriũ in quibusdã ecclesijs cereus a ꝑncipio bñdictõis accendit. quia christus ab initio sue ꝛceptiõis spũsancto fuit replet⁹.

Et verba bñdictionis in hoc cõsonare vidẽtur. Nã statim circa ꝑncipiuz dr. Gaudeat se tell⁹ tãtis irradiatã fulgoꝛib⁹. Et postea subditur. Letetur mater ecclia tãti luminis adornata fulgoꝛib⁹. Et postea dyacon⁹ rogat circumstãtes cũ eo misericoꝛdiã dñi inuocare ad tã mirã hui⁹ lumis claritatẽ. q̃ licet de signato intelligat scz de christo. Que niens tñ videtuꝛ vt z ipsum signans et aliq̃ modo put fieri potest coꝛrespõdeat et eius similitudinẽ gerat. Quantũ ad alterũ vero mysteriũ videlicet q̃ lumen gl̃iam resurrectionis significat. in q̃busdã ecclijs illumiatio cerei vsq; post appositionẽ incensi differtur. Infigit ei ipsi cereo dyacon⁹ q̃nq; grana thuris in modũ crucis cuz dicit. Suscipe sctẽ pater h⁹ incẽsi sacrificiũ vespertinuz Siquidẽ passio saluatoꝛis reuera fuit sacrificium vespertinũ legis. iuxta illud. Eleuatio manuũ mearz sacrificiũ vespertinuz. q̃ fuit in vespera mundi. i. in serta etate factuz z in vespera diei Que gr̃a thuris designãt aromata que mulieres emerũt vt vngerẽt crucifixũ. Emerũt ei ad hr̃am aromata vespere sabbati. quia sabbato siluerũt ꝓpter festum sabbati. Et oñdit ecclia se illã deuotõnem habere in aromatib⁹ virtutũ. Vel q̃nq; graua significãt q̃nq; plagas in cruce receptas. Post hoc aliquantulũ inferus fit cerei illuminatio. quia post passionez secuta est resurrectionis gloria Et lucet cathecuminis ante baptismũ et post vsq; ad octauas. ad notandũ q̃ christ⁹ lucet ecclie vsq; in diẽ iudicij. De quo et quare candela ex q̃ cereus illuminat affigitur in capite serpentis. in summitate baculi formati. dicet sub titulo de septẽ dieb⁹ post pasca. In cereo etiam affigitur tabula seu carta scripta que signiſicat tabulã in qua pilat⁹ scripsit. Jesus nazarenus rex iudeoꝝ. quã vidim⁹ parisi⁹ in capella illustris regis francoꝝ. vna cum spinea coꝛona. et ferro et basta lancee. et cũ purpura qua christũ induerũt. et cum syndone q̃ corp⁹ christi fuit inuolutũ. et spõgia. et ligno crucis. et vno ex clauis z aliis reliq̃is multis. Et cũ cere⁹ christũ significet. merito in dicta tabula inscribit ann⁹ dñi tunc

currens cum eius incarnatiõe. qr in cereo notatur q̃ chr̃ist⁹ est ann⁹ antiquus et magnus plen⁹ dier. de quo in octaua pte sb̃ titulo de anno solari dicet. Ideo aũt chr̃istus annus dr. qr sicut in anno dier habet̃ multitudo fructuũ. ita in chr̃isto fuit et est multitudo omniũ bonor fructuũ. Habet enĩ chr̃istus suos mẽses vt sunt duodecim apostoli. z suos dies vt sunt omnes fideles. z suas horas vt sunt neophiti. Scribit̃ etiã in ip̃a tabula ann⁹ ab origine mũdi currens ad notandũ q̃ ip̃e est alpha et o. Scribunt̃ etiã ibi indicio vel hera vel epacta. de q̃bus sub dicto titulo de anno solari dicet̃ ad notandũ q̃ hominũ actiões z tempor successiones p̃ dei dispositionẽ ordinãtur. In quibusdam ecclijs additur alter cereus minor Idumus maior cõsecrat̃ in p̃sonaz chr̃isti dicentis. Ego sum lux mundi. Alter in p̃sonam ap̃lor. q̃bus ip̃e dñs inq̃t. Vos estis lux mundi. Uter qz cere⁹ p̃cedit catbecuminos ad baptismũ. z apli nos ad terrã promissionis. Itẽ chr̃istus p̃ se illuminat eccl̃iaz. alluminat etiã illã ap̃los. quor p̃cepta diligenter intueri z obs̃uare debem⁹. Qđ ostẽditur ex illuminatiõe alior cereorũ q̃ ab ill̃ duob⁹ illuminãtur. In pleriſqz eccl̃ijs duo alij parui cerei accenduñt a maiori. z statuuntur vn⁹ ab vna p̃te cerei bñdicti. aliꝰ ab alia qui significãt sanctos veteris z noui testamenti. q̃ p̃ chr̃istũ illuminati sunt. vl̃ doctrinam ap̃lor. z p̃phetarũ q̃ cũ chr̃isto concordant. Illi aũt z cetera eccl̃ie luminaria ex igne maioris cerei accẽdunt̃. ad figurandũ q̃ ignis spũs̃ancti a chr̃isto p̃cedit. z q̃ non solũ p̃phete et apli q̃ p duos cereos significãtur. verũ etiã omnes eccl̃ie fideles a chr̃isto illuminati sunt. qui ideo sunt duo. tum quia apostoli bini ad p̃dicandũ missi sũt tum qr discipuli z alij illuminati a chr̃isto gemina charitate feruent. et tã verbo q̃z exẽplo lucent. Idoſſunt etiaz ipi duo cerei catbecuminos significare. qui a lumĩe maioris cerei accendũtur. quoniaz a lumĩe chr̃isti oportet catbecuminos illuminari. Lumen quidem chr̃isti est eius gloria z doctrina que per ſequentes lectiones intelligunt̃ seu insinuantur

Ertio loco circa lectiones et circa tractus sciendũ est q̃ lectiões que chr̃isti gl̃iam et doctrinã sig̃ficãt. idcirco carẽt titulo. quia catbecumini non dũ sunt ciues hierl̃m. et scripturas ignorãt z nomina ciuiũ hierl̃m ignorant. Uñ si eis nominarent̃ nomina doctor veteris vl̃ noui testamẽti forte potius cõtemnerẽt q̃z venerarẽtur. Carẽt etiã titulo. qr chr̃istus caput nostrũ nondũ redditũ est nobis. Legũtur quoqz sine tono. quoniã in eis insipientes z catbecumini simplices instruuntur. Lectiones aũt in quibusdã eccl̃ijs leguntur quattuor. in quibusdaz sex. in quibusdam xij. z in quibusdã. xxiiij. Qui q̃ttuor legunt ideo faciũt. quia doctor catbecuminor debet esse cõsuluator eorũ. debet enĩ eis parare conuiuiũ in mensa sacre scripture q̃ per mensam que in tabernaculo dñi fuit significatur. que quattuor pedes habuit. quia sacra scriptura quattuor modis exponit̃. videlicet. bistorice. allegorice. tropologice. et anagogice. qđ plenius dictũ est in p̃hemio huius libri. Idima lectio. In p̃ncipio creauit deus celũ z terrã. que est Geñ. j. c. bistoriã monstrat. Ad lrãm enĩ facta sunt q̃ ibi dicunt̃ de creatione celi z terre z aliarũ rer. de homine q̃ fact⁹ est ad imaginẽ z similitudinẽ dei. et sic de alijs. Secũda lectio scz. Factũ est in vigilia ꝛc. que est exodi. xiiij. ca. ptinet ad allegoriã Tertia scz. Apprehendẽt septẽ mulieres ꝛc. que est esa. iiij. c. ad tropologiam. Quarta scz Hec est hereditas ꝓuorum. que est ibidẽ. lv. c. ad anagogiã. p̃out infra patebit. Uerũ si diligẽter attẽdere volumus. p̃ma lectio z secũda tã ad p̃imũ q̃z ad secundũ pedẽ ptinẽt. tertia pot⁹ ad secũdum q̃z ad tertiũ. Idima ptinet ad secundum pedẽ sicut ad p̃imũ. Nam que in ea bistorice dicuntur. allegorice exponuntur. Uerbi gratia Factus est homo. ad ẽ. chr̃ist⁹ ad imaginẽ z similitudinẽ dei. masculum. i. chr̃istũ. et feminã. i. eccl̃iam. creauit eos Ul̃ etiã ptim ad secundũ. ptim ad tertiũ referẽt. quia opa sex dieruz coaptãtur opib⁹ lucis spũalis. q̃ interi⁹ reformamur et illumina-

mur. Item pe opus primi diei fuit lux qua significatur illuminatio fidei. Opus secundi diei fuit firmamentū. quod diuidit aq̃s superiores ab aquis inferiorib⁹. Hoc est firmamētū sacre scripture. q̃d diuidit aquas superiores. i. angelos qui eo non indigent ab aquis inferioribus. i. hominib⁹ q̃ eo indigent. Opus tertij diei fuit segregatio aquarum ab arida. id est. segregatio eorū qui diuiti sūt fluxui carnaliū voluptatū. et q̃ quē ad modū aque se et alios quatiūt. ab bis q̃ ad modū arida sitiunt fontē aque viue vt possint fructificare dicētes: Sitiuit anima mea ad deū fontē viuū. Quarte diei opus est creatio luminariū i firmamēto. Hec luminaria sunt doctores. q̃ inherentes firmamento sacre scripture inferiorib⁹ lumīe scientie lucent. Quinte diei opus est creatio piscium z auiū ex aquis. p que intelliguntur renati ex aquis baptismatis. quorū quidā beneficio baptismatis vtūtur ad modū piscium vt paruuli. quidaz vero alis gemine charitatis ad instar auiū volāt ad superiora. vt boni adulti. Unde in prima lectiōe dicitur. Spūs domini ferebatur sup aquas. scz baptismi. In aquis enī remanēt pisces. id est. curiosi. Aues vero. id est. baptizati ad celestia volāt. Sexte diei opus est creatio animaliū de terra. Siquidē terra caro nostra est. ex qua creantur aīmalia cum ex ea pcedunt opa viua. et ita interior homo noster reformat vt in eo imago et similitudo dei reluceat. ſm q̃d dictum est ibi. Fact⁹ est homo ad imaginem z similitudinem dei Rursus p primā lectionē instruūtur baptizandi ne credāt manicheis. qui dicunt omnia hec visibilia a rege tenebrarū fore creata. Post istam primā lectionē nullū sequitur canticum. Sunt enī quattuor cantica sic et q̃ttuor lcones Post duas pmas sequit vnū cāticū. p⁹ tertiā vnū cāticū z p⁹ vltimā duo cantica sequūtur. Post primā ergo ñ sequit canticū. quia in eo agitur d pmo homine qui creat⁹ deū ñ laudauit. sed peccauit. z in eo omnes peccauerunt. ideoq̃ potius deberet sequi luctus q̃z canticū quod est exultatio mentis habita de eternis. Qz vero primus homo p oblectamenta peccati a gloria cecidit z ad eā redire possum⁹ si ratione contra peccatū steterimus. idcirco orat sacerdos statim post lectionē dicēs Deus qui hominē mirabiliter creasti z mirabilius reformasti. da nobis contra oblectamenta peccati: mentis ratione pſistere. vt ad eterna gaudia peruenire mereamur Et in eo etiā q̃ ipse dicit. qui hominē mirabiliter creasti et mirabilius reformasti. innuit. q̃ in precedēti lectione hist⁹rice agitur d hominis creatione. et allegorice de eius redemptiōe. id est. de illo p quē facta est redēptio. In secunda quoq̃ lectione est hist⁹rica narratio. sed ipsa ptinet ad secunduz pedem mense. quia q̃d ibi hist⁹rice d⁹. allegorice intelligitur. Nam sicut in mari rubro submersis egyptijs liberati sunt hebrei. ita in baptismo submersis vicijs et peccatis liberatur populus dei. Unde post illā lectionem sequit canticū leticie et exultatiōis. videlicet. Cantemus domino. exo. xv. c. i quo exultat pplus christian⁹. qui a spiritualibus egyptijs p baptismū est liberat⁹. sicut iudei a corpalibus. et ideo sacerdos orat vt dñs ad salutē gentiū operet in aquis baptismatis mysteriū quo ipe priorē populū ab egyptijs liberauit. p egyptios quidē peccatores p mare rubrū baptismus intelligitur. ex q̃bus egyptijs neq̃z puus neq̃z magnus permansit. nec etiā in baptismo magnum vel paruū peccatū remanet. quod in penitētia facile non contingit. Recte igit subijcit canticum illd. Cantemus dño. quia licet q̃z diu homo in peccato est deū laudare nō potest quia nō est speciosa laus in ore peccatoris tamen cū liberatus est potest cantare dño primū canticū scz d liberatione sua. Tertia vero lectio que est de esa. pertinet ad secundum pedē mense scz ad allegoriā. licet et ad tertiū scz ad tropologiā vt cunq̃ valeat coaptari. in ea enī cōtinent sacramenta christi z ecclesie. Sacramentū christi ibi notatur Apprehendēt septē mulieres virū vnū Septem mulieres sunt septē dona spūſſancti i baptismo collata. que apprehenderūt vnuz virū. i. christū. vt in eo plene quiescerent. q̃d

in alio homine facere non poterāt vicijs et peccatis impedientibus. Sequit ibi. Panē nostrū comedemus. qō ad ipm spiritū sanctum cui⁹ hec dona sunt referē. Nā spiritū sanctū panē suū comedere ⁊ vestimētis suis cooperiri. nihil aliud est q̄z ipm equalitatem patris ⁊ filij possidentē nullo indigere. Postea subiungit. Tantūmodo inuocet nomen tuū sup nos. i. illi in q̄bus erit habitatio tua a nomine tuo christiani dicātur. Aufer opprobriū nostrū q̄d scz in alijs boibus passi sumus. a q̄bus sepe p vicia ⁊ peccata expulsi sumus. Hec est ergo allegoria Moraliter aūt p septē mulieres intelligūt homines septiformi grā repleti. i. sapientes. intelligentes. cōsulentes. fortes. sciētes. pij. timorē dñi habētes. Qui apprehendēt vnū virū. i. christū. ei p fidē ⁊ charitatē adherendo. hi dicant q̄d in lectiōe ipa sequit scilicet. Panē nostrū comedemus. i. corpus tuuz q̄d est noster panis. quia nobis ad refectionem datur. vestimētis scz bonorū operū cōtra frigus peccati operiemur. inuocet tantummodo nomē tuū sup nos. vt videlicz a te christiani dicamur. Aufer opprobriū nostrum. scz ne serui diaboli nominemur. In eo vō quod sequit. si abluerit dominus sordes filiaz syon. et lauerit sanguinē hierusalem de domo eius in spiritu iudicij et spiritu ardoris. notatur sacramētū ecclie. Per sordes notat leuiora peccata. p sanguinem grauiora. Leuiora enī peccata lauat dominus i spiritu iudicij. id est. leuioris correctōnis. grauiora in spiritu ardoris. id est. grauioris satisfactiōis. Notat igitur in hoc effectum baptismi. q̄ dñs tam grauiora peccata q̄z leuiora tollit p baptismū. Post hāc lectionem sequit canticū quod est primuz canticuz synagoge scz. Facta est vinea dilecto meo. Esa. v. c. Vinea enī ad litteram synagoga est. sepes circa eam sunt obseruantie legales. turris in ea est templū. torcular altare olocausti. Et in eis sacramenta ecclesie nihilominus intelligūtur. Vinea enim est ecclesia que facta est in cornu illo. scilicet de quo scriptū est. Erexit cornu salutis nobis. hoc cornu est christus. et vinea facta est in loco vberi. Christus est locus vber. de q̄ dictum est. Mons dei mons pinguis Circa hanc vineam sepes est diuina protectio. fossa timor domini. turris ipse christus. de quo dictum est. Esto nobis domine turris fortitudinis. Torcular crux christi. de quo scriptum est. Torcular calcaui solus. Et q̄ in lectione ⁊ cantico exprimuntur sacramēta ecclesie ⁊ synagoge. idcirco sacerdos orat dicens Deus qui nos ad celebrandum pascale sacramentum vtriusq̄z testamenti paginis instruis. Utriusq̄z testamenti dicit. vt notet vtriusq̄z sacramentum. Et subdit. Da nobis intelligere misericordiā tuam. vt perceptione presentiū munerum firma sit expectatio futurorū. Misericordia domini quam nos intelligere optat. est remissio peccatorum in baptismo. Presentia igitur munera sunt spiritualia dona que in psenti percipim⁹. Quarta lectio est. Hec est hereditas seruorum domini et iusticia eorum apud me dicit dominus. Et pertinet ad q̄rtum pedem mense scilicet ad anagogē. Nā sicut ex predictis patet in prima lectione instruitur homo de sua formatione. In secunda et tertia de reformatione que fit i baptismo per iesum christū. Unde iam nō restat nisi q̄ instruatur catbecuminus de vita beata et de bonis moribus per quos ad eam venitur. que in hac quarta lectiōe docentur. Siquidez vita eterna est hereditas que seruis domini debetur. et iusticia eorū est apud eum esse. Nam meritis eorū iuste debetur vt apud eum eternaliter quiescāt. Ea vero que sequuntur ad mores pertinēt vt illud. Audite audientes me. et comedite bonum et delectabitur in crassitudine anima vestra. Per bonum intelligitur iesus christus vel verbum eius quo omnia reficiuntur. Unde notans delicias anime nō carnis dixit. Delectabitur in crassitudine anima vestra. Hanc lectionem sequuntur duo cantica in quibusdam ecclesijs. In ea enim agitur d hereditate eterna que erit in duobus. i. in gloria anime ⁊ corpis. sz

cõuenientior est ratio. qr in ea agit de duo/
bus scz de morib⁹ bonis et vita beata vt di
ctum est. ℣Primũ canticũ est scz. Attẽde ce/
lum. qđ est deut. xxxij. ad bonos mores pti/
net. Unde vba cantici hui⁹ vbis lectiõis im
plerisqz rñdent. In lectiõe enĩ dr. Feriaz vo/
biscũ pactũ sempiternuz misericordias da/
uid fidelis. Et in cantico dicit. Be⁹ fidelis
et absqz vlla iniquitate. Et ibi dicit. quomo
do descẽdit imber r nix de celo r illuc vltra
nõ reuertit. sed inebriat terraz r germinare
eam facit. ℣Hic dr. Quasi imber sup herbaz
r nix sup fenũ ꝛc. Et quia bona omnia q̃ fa/
cimus sunt ad dei gliam referenda. idcirco
circa finẽ lectiõis dr. Bate magnificentiaz
deo nostro. Attendens vo sacerdos catbe/
cuminorũ animos eẽ dẽotos et ad baptizã
dũ eẽ patos. orat q dñs quos a qua baptis/
matis abluit cõtinua ptectiõe tueat. ℣Do/
stea vo sequit canticũ in pson̄a catbecumi/
norũ respondentiũ se affectare baptismuz.
vt p hoc ad visionẽ dei puenãt. Uñ canta
tur. Sicut ceru⁹ desiderat ad fontes aqua
rum. ita desiderat aia mea ad te deus. Su/
per quo augustin⁹ dicit q hoc in pson̄a ca
thecuminorz dr desiderantiũ ad fontem ba
ptismi puenire. sicut desiderat ceru⁹ ad fon
tes aquarz venire. ℣Dost exponit desideriũ
suũ catbecumi⁹. d. Sitiuit aia mea ad deũ
fontẽ vi. q. ve. r appa. a. faciẽ dñi. quasi dicat
Si nõ in ingressu. si nõ in pgressu. satiabor
tamẽ in puentu ℣Hoc desideriũ cõfirmat sa
cerdos orãs r dicẽs. vt desideriis celestib⁹
accensi fontẽ vite sitiam⁹. Qui aũt sex le
ctiones legũt ℞ faciũt qr p christi passionez
r resurrectiõz mũd⁹ sex dieb⁹ pfectus. redẽ
ptus. et repatus est. vel ppter senarium nu
merũ q̃ pfect⁹ est. vel qr catbecumini ad sex
opa misericordie inuitant. ℣Nũc tãgam⁹
℣suetudinẽ eccliaz. xij. lectiões legentiũ. q̃d
faciũt in bonorẽ. xij. apl̃orũ. a qb⁹ post chri/
stũ oĩs doctrina christianitatis pcessit a q̃
catbecumini illuminãtur. r hi qñqz legũt
sex grece r sex latine. qr christus a iudeis ad
gẽtes trãslat⁹ est. Greca eĩ et latina lingua
sunt pncipaliores int̃ alias et peas apte to/
tũ gen⁹ omnũ gentiũ repatarũ p christuz
intelligim⁹. Uex r si p̃missi legãt. xij. lectio/
nes. nõ tñ cantãt nisi q̃ttuor cantica p̃dicta
℣Dost quartã nãqz lectionẽ cantãt primuz
canticũ. post octauã secundũ. post vndeci/
mã tertiũ. p⁹ duodecimã quartũ. ℣Prima
lectio est. In pncipio creauit de⁹ celuz r ter/
ram. in qua hõ ad imaginẽ dei fact⁹ docet
Sed hec imago pene amissa p peccatuz. re/
staurat p baptismũ Uñ sequit secũda lectõ
℣Noe vero cum esset ꝛc. que est geñ. v. in si. r
vj. r. vij. r. viij. ca. in qua oñdit q oẽs pierũt
in diluuio. exceptis his q̃ in arca saluati sũt.
Diluuiũ est baptism⁹. arca est ecclesia. om
nes enĩ qui extra ecclĩam baptizant pereũt
r illi soli qui sunt in ecclesia merito saluant.
Et quia post baptismũ debet esse patus ad
temptationẽ. idcirco sequit tertia lectio. Tẽ
ptauit de⁹ abraã. que est geñ. xxij. ca. in qua
isaac legitur a patre oblat⁹. et aries pro eo
immolatus. et ita dei filius p nobis oblat⁹
est. sed nõ eius diuinitas imo eius corpus
p nobis est immolatũ. Et quia in passione
domini maiorẽ efficaciã baptismus recipit
idcirco sequitur quarta lectio scilicz. Factũ
est in vigilia matutina. in qua ostendit q ĩ
mari rubro submersi sunt egyptij et libera/
ti hebrei. Sacerdos enĩ est moyses. baptis/
mus mare. cereus columna ignis. catbecu
mini egyptij. baptizati hebrei. Tres prime
lectiones sumpte sunt de genesi. quarta de
exodo. quam sequitur canticũ similiter de
exodo sumptũ quod est canticum victorie.
Quinta lectio est. ℣Hec est hereditas. sum/
pta de esa. in qua agit de baptismo. ibi. Si/
tientes venite ad aquas. vbi inuitant ad ba
ptismũ. Sexta lectio est. Audi israel. sũpta
de baruch. c. iij. Sed ꝓuenient⁹ dr sumi de
hieremia. quia quicquid scripsit baruch ab
ore hieremie sumpsit. In ea agit dõ christi re
surrectiõe que in baptismi immersiõe signi
ficatur. ibi ℣Dost hoc in terra visus est. r cũ
hominibus conuersatus est. Septima est
Facta est super me manus dñi. sumpta de
ezechiele. xxxvij. in qua agitur dõ generali re/
surrectione. cui⁹ causa precessit resurrectio
christi. ibi. Ossa arida reuiuiscũt. Octaua ẽ
Apprehendẽt septem mulieres virũ vnum.

sūpta de esa.in qua chr̄ist⁹ ⁊ ecclie sacramē
tum exp̄imit̄.et etiā baptismus.ibi. Cū ab/
luerit dñs sordes ⁊c. Post quā sequit̄ cāti/
cum esa.in p̄sona ecclie videlicet. Vinea fa/
cta est. Hodie est. Dixit dñs ad moysen.ex/
odi.xij.ca.in qua sub figura agni immolati
chr̄isti passio p nobis immolati exp̄imitur
Decima est. Factū est verbū dñi.q̄ est ione
uj.ca.sub figura enī ione in mari p̄iecti. et a
ceto absorpti.⁊ tertia die euomiti.significat̄
passio sepultura ⁊ resurrectio chr̄isti Unde
cima lectio. Scripsit moyses.et ē deut̄.xxxj
ca.in fine.quā sequit̄ suū canticū. Attende
celū.in quo p̄mittunt̄ p̄mia renatis. quibus
in lectione hereditas dñi p̄ponit̄. Duodeci
ma est. Nabuchodonosor.dañ.iij.c.in qua
figuratiue oñditur q̄ sic̄ angel⁹ in camino
ignis flāmaz extinxit.ita spūsc̄tūs p baptis
mū flāmā pcti extīguit. Uñ catbecumī ba/
ptismū desiderātes cantāt canticū. Sicut
ceruus desiderat ad fontes aquaz.qđ sum
ptum est de psal. Ad orōnem aūt que post
hanc lectionē sequit̄ nō dicit̄. Fectamus ge/
nua.in detestationē eius q̄ nabuchodono
sor rex in ꝓtemptū dei coegit pplūm genua
flectere ante statuaz aureā quam erexerat.

Romani vō dicūtur legere.xxiiij.lectio/
nes.xij.grece et.xij.latine.ppter causam scri
ptam sub sabbato quarte hebdomade ad/
uentus. Primo legūt.xij.grece iuxta trans/
lationē septuaginta interp̄retū.que ē auten
tica apud grecos.postea.xij.latine.iuxta no
strā.et vt significent catbecuminos fūda
ri sup̄a fundamentū apostolorz ⁊ pphetā/
rum Postea descendūt ad baptismū cum
cantico.debent enī esse fontes in eccl̄ia ⁊ nō
alibi.q̄ mater est ex qua noua pgenies ge/
neratur. Quicūq; ergo numer⁹ fuerit in le
ctionibus.quattuor tantū sunt cātica. Est
aūt canticū sanctorz intercessio facta pro ca
thecuminis vt eccl̄esie iungant̄.sicut et can
tus post baptismū est gratiaz actio de con
iunctis ⁊ intercessio vt p̄seuerent. Ideo aūt
cantica cantāt̄ur.quia catbecumini quorz
est huius diei officiū futuri sunt in p̄mo
de cetu centū quadraginta quattuor milia
cantantiū canticū nouū. Cantant̄ etiā pro
pter futurā renouationē in verā innocenti
am quasi iā factū sit qđ cito venturum est.
Ex p̄sona enī eorz cantores cantica canunt
que ceteri cantare nequeūt quasi maculati
iterū post baptismū. Uocant̄ aūt cātica.
quia cantāt̄ur. vel quia libri vnde excepta
sunt cantica siue carmina vocant̄ Be p̄mo
scriptū est. Tunc cecinit moyses ⁊ filij israel
carmen ℟ domino. Be secūdo sic. Cāt̄abo
dilecto meo canticū patruelis mei. Be ter/
tio sic. Scripsit moyses canticū. Be q̄rto. ⁊
de omnibus ita dicit augustin⁹ in p̄fatiōe
cantici. Sicut ceruus. Ideo quattuor cāti/
ca dicūtur.quia scripture quibus catbecu/
mini instruūtur quattuor habēt intellect⁹
Primū canticū habet intellectū historicū.
secundū allegoricū.tertiū moral̄e. quartuz
anagogicū.quorū vnū quodq; subdit̄ lecti
oni in eodem dogmate consistenti. Ille ꝺo
vltimis quattuor lectionibus.que ꝺ bonis
moribus et celesti patria disputant. cōiun/
guntur duo cantica.que de eadez materia
loquūtur vt p̄missum est. Illud quoq; no/
tabile est.q̄ quotcunq; fuerint lectiones.sp
orationes sequentes ad lectiones ⁊ tractus
respiciunt p̄cedentes. Et est p̄posterus
ordo.alias enī primo sacerdos orat.secūdo
legit lector.et exinde succinit cantor. Hic ve
ro primo legitur vt neophicis doctrina fi/
dei p̄eponat̄. Secundo cantat̄ in p̄sona il/
lorum vt cognoscat̄ quanta sit deuotiō ⁊ hi
laritas baptizandorz.qua cognita sacerdos
orat cōfidenter.vt eorū deuotio non defici/
at.sed incrementa suscipiat. Et sicut in lecti/
onibus tituli suppr̄imūtur.sic eadem ratiōe
orationib⁹ dominus vobiscū subtrahitur
Et nota q̄ in ℟ officio lectiones sunt q̄si spes
magistrorz.cātica q̄si benuolēta auditorz.
oratio sacerdotis et respōsio populi felicez
amen.sunt quasi confirmationes benuo/
lentie p̄cedentis. Item hodie in lectionib⁹ et
letanijs seniores p̄cedūt.⁊ iuuenes subsequūt̄
vt infra dicetur.

Uarto loco ꝺ bñdictiōe fontiū seu
baptismi dicturi p̄mittim⁹ q̄ iō fit
hac die baptism⁹.q̄ in eo ꝓplet̄i su
m⁹ chr̄isto.⁊ ppt̄ ℟ baptizād⁹ ter imergit̄

prout infra dicet. Secūdo idō quia baptis/mus ptim a passione z ptim a resurrectiōe vim suā accipit. a passione ablutionē a pec/catis. a resurrectiōe grē innouationez Ter/tia rō. quia sicut dñs tūc liberauit ātiquos patres a carcere infernali. vñ Esa. habitāti/bus in regione vmbre mortis lux orta ē eis ita z hac die liberantur a peccato originali In fontiū benedictiōe z in catbecumino/rū immersione quidā vtunt simplicib⁹ et line is indumētis ppter rōem scriptā in ꝓma p te sub titulo de altaris dedicatiōe. Be leta nia que in bñdictiōe baptismi dr infra dice tur In bñdictiōe baptismi sunt sex. q̄nā sacerdos orat. aquā manu tāgit. vocē mu/tat. cereꝰ immergit z alij cerei illuminātur. insufflat sacerdos et chrisma miscet Pri/mo ergo orat deū prēm. z piesum chr̄istū i plorat spūm sanctū. vt i fontes descēdat. ō/q̄z in modū orōis legit. sz añoia ab astanti/bus sibi captat benuolentiā salutādo eos dicēs Bñs vobiscū. z illi rñdent. z cum spū tuo. quasi dicāt. Bñs sit tecuz in tāto sacra mento pficiendo. q̄ sine eo nil potes. Pos/tea sacerdos alloquit dñm. q̄si lōge positū rogās vt velit adesse pñs dicēs: Omīpotēs sempiterne deꝰ. adesto magne pietatis tue mysterijs. adesto sacramētis ꝛc. Sz q̄ vide tur sacerdoti q̄ insufficiēs sit z indignꝰ ad inuocandū tā magnū dñm. ō iterꝫ circum stantes monet z vocē mutās dic. Sursum corda. z ipi rñdent. habemꝰ ad dñm. Iterū quia dñs dicit. adhuc te loquēte ecce assuꝫ. intelligens iā dñm esse pñtem. monet alios secū grās ei agere dicēs. Grās agamꝰ dño deo nostro. et ipi rñdent. dignū et iustū est. Postea sacerdos dño tanq̄z pñti familia/riter loquēs dicit Vere dignū et iustum est equū ꝛc. Et postea addit. Qui inuisibili po tētia tua sacramētoꝝ mirabiliter operaris effectū Postea ponit duo in q̄bus signatꝰ est baptismꝰ. Primū in exordio mundi na scentis. Secundū in purgatiōe mundi no centis. Primū est cū dicit. Beꝰ cuiꝰ spūs ferebatur sup aquas vt iam tūc interz ipsa ꝑ mordia mundi virtutē sanctificatiōis aq̄ꝝ natura conciperet. id est. conceptura signifi caretur. Secundū cum subiungit. Deus q̄ nocentis mundi crimina. per aquas ablu/ens regenerationis spēm in ipsa diluuij ef/fusione signasti vt vnius eiusdemq̄z elemē/ti mysterio. et finis esset vicijs et origo vir/tutibus. respice in faciē ecclesie tue ꝛc Et termi nat hanc orōnem. vt tue maiestatis impio sumat vnigenitꝰ tui grām de spiritu sancto

Deinde ter tangit aquā manu. Primo diuidens aquā in modū crucis. ꝑ quā vt p missum est baptismus maxime efficaciam habet et recipit. vt aqua spūsancto fecunde tur. et spūs immūdus expellat. De secūda/tione dicit. Qui hāc aquā regenerādis ho minibus preparatā archana sui lumīs ad/mixtione fecundet ꝛc. De expulsione demo nis dicit. Procul ergo iubente te dñe om/nis spiritus immūdus abscedat ꝛc. vsq̄z ibi Non inficiēdo corrumpat. Secūdo aḡm manu tangit. vt eam per inuocationē san/cte trinitatis muniat. ne hostis abilla expul sus redeundi habeat potestatē. Unde tan/gendo dicit. Sit hec innocens et sancta cre atura libera ab omni impugnationis īcur su ꝛc. Quod ex adiectiuis ibi positis coniꝫ/citur. quia fons viuus ad patrē. aqua rege nerans ad filium. vnda purificans ad spiri tum sanctū refertur. Tertio aquā tangit cū eam in quattuor piscit ptes. vt iā dicet. Tri nus igit aque tactꝰ trinaz sancte trinitatis operationē figurat Hac orōne finita bñdicit aquā dicens: Unde benedico te creaturaz aque per deū viuū ꝛc. vbi tantū vtit vbo ꝑ/me persone dicens. benedico te. qui primo vtebatur verbo secunde dirigens sermonē ad deum. vel tertie loquens de seipso. vt de re benedicenda. Utitur ergo nunc verbo ꝑ me persone. vt ostendat se hoc facere mini/sterio quod dominus facit autoritate. Et si cut in baptismo domini affuit trinitas. ita et in nostro baptismo eam adesse ostendit. Patrem adesse ostendit cum dicit: Bene/dico te creaturam per deum ꝛc. et filiū cum dicit: Benedico te per iesum chr̄istum. et spiritum sanctum circa finē cum dicit. De/scendat in hanc plenitudinē fontis vtꝰ spūs sancti. Sz nota q̄ in bñdictione que est per

patrē ponunt̄ q̄nq3 miracula ī aqua facta ante aduentū chr̄sti.et in bñdictiōe que fit p filiū alia q̄nq3 miracula in aqua facta p9 aduentū.que licet nō omnino eodē ordine facta sint quo ponunt̄.tñ q̄ntū ad mysteriū rōnabiliter ordinant̄.et posteriora congrue priorib9 coaptāt̄ur. ¶Priora hoc ordine ponūtur. ¶Primo.q̄ te sep3 rauit verbo ab arida. Secūdo.cui9 spūs ferebat̄ sup te Tertio.q̄ te ō paradiso manare p̄cepit Quarto.qui te in deserto amarā suauitate indita fecit eē potabilē. Quinto.ꝛ sitienti ꝓpl'o ō petra ꝓduxit. ¶Posteriora sic ponūt̄. ¶Primo qui te in chana galilee mutauit de aqua in vinū. Secundo.q̄ pedibus sup te ambulauit. Tertio.qui in te a iohanne baptizat9 est Quarto.qui te vna cum sanguine de latere suo ꝓduxit. Quinto.qui in te omēs gentes a discipulis baptizari p̄cepit. In omib9 enī bis baptismus exprimit̄.ꝛ posteriora ꝑ oribus p antuthesim rñdent. Ibi nanq3 in ꝑmo miraculo aqua sc3 baptismi vbo separata ab arida.accedente verbo.terrenitatez peccatorꝝ a nobis separat.ꝛ hic ī primo similiter in baptismo aqua mutat̄ in vinum.q3 tristicia peccatorū expulsa mens nostra q̄dam spūali leticia inebriat̄.que p vinum intelligitur. Unde vinū letificat cor hominis Aquā in vinū mutari est timorē de peccatis conuerti in exultationē mētis. Itē ibi dicitur in secūdo miraculo.cui9 spūs ferebat̄ super aquas.ꝛ hic similiter in secūdo dicitur.qui pedib9 sup te ambulauit. Et ꝫ duo bñ conueniūt.quia in baptismo sicut ī aliis indiuisibilis est opatio patris et filij ꝛ spūs sancti.ꝛ vtrobiq3 dicit̄ sup.quia grā q̄ cōfertur de supnis est.ꝛ vt notet̄ q̄ dñs potentiā suam nō alligauit. Itē ibi dicitur in tertio. Qui te de paradiso ꝛc. hic q̄ in te a iohāne baptizatus est.quia gratia de paradiso manans aquis in baptismo est infusa. Uñ de baptismi gratia ecclia pfluens in quattuor partes orbis dilatata est. qō quodāmodo factū est quādo dñs baptizat9 est a iohāne quia tunc omnes aque vim regenerandi suscepērūt. ¶Rursus ibi dicit̄ ī quarto. Qui te in deserto amarā suauitate indita fec esse potabilem.hic dicitur qui te vna cū sanguine de latere suo produxit.quia in gentilitate que prius erat a domīo deserta aqua baptismi reficiendi mētes et sanandi habet effectum. Bulcorata autez fuit aqua.quia ꝑ passionē crucis maxime baptismus plenā recepit efficaciā. Unde in cruce ō latere domini aqua pfluxit. Item ibi in quinto dicitur. Et sitienti populo de petra ꝓduxit.hic vero dicit̄.qui in te omnes gentes p discipulos baptizari p̄cepit.quia baptism9 a petra christo originē habēs.ꝓpm eū desiderantē reficit.non enī ꝓdest baptismus nisi sitienti eum.id est. desiderāti vel in se vel in alio. Unde discipulis p̄ceptū est vt baptizarēt omnes gentes in nomine patris ꝛ filij ꝛ spiritussancti.sicut ī vltimo capl'o matthei ōr. ¶Hic etiam nota q̄ vbi dicit̄.qui te de paradiso manare ꝛ in quattuor fluminibus exire ꝛ totaz terrā irrigare p̄cepit.ibi sacerdos aquā manu in quattuor partes effundit.vt ostendatur q̄ gratia baptismi in quattuor ptes orbis sit dilatata. Ceterū sacerdos ipse sepe mutat vocem. In primis enim orat deum vt dignetur mundare mentem eius ad suscipiendum spiritum sanctū. et deprecatur eius aduentū.et ideo voce humili sc3 in modum oratiōis legit.que vocis humiliatio est ad spiritussancti aduentum et ad eius dignam receptionez mentis preparatio. ¶Postea vero indicans se illum habere legit in modum prefationis.agens gratias. quia tam magnus hospes dignat9 est ad tam humile hospitiū descendere.et recolēs miracula iam per aquā facta Deinde post benedictionem que fit p filium. que terminatur. In nomine patris ꝛ filij et spūssancti.mutat vocem iterato Cū enim vsq3 tūc in modū prefationis cantauerit.postea legit in modū lectiōis voce sc3 humiliori.que vocis humiliatio est signū humilitatis.humilitas enī nostra per baptismi regenerationem ad alta polorū reducitur. Hic ergo sacerdos. ¶Hec nobis precepta seruantib9 ꝛc.quasi dicat.non auderem tantā ꝛ tā altā rē sc3 spūmsanctū vt ī creaturā a q̄ descēdat inuocare.nisi q3 tu p̄cepisti nob baptisma

exercere. Et addit sacerdos. Tu deꝰ omnipotens clemẽs adesto. tu benignus aspira ⁊c. vbi illud orat vt sicut in p̃dictis miraculose in aqua opatus est. ita modo faciat videlicet vt p̃ter naturalẽ emundationẽ quã possunt aque abluendis adhibere corpib⁹ sint etiã purificãdis mẽtib⁹ efficaces. ¶Dꝰ hoc alta voce clamat sacerdos. Descendat in hanc plenitudinẽ fontis virtus spũssancti. Ideo alta voce vt altũ mentis desideriũ designet. Et tũc deponit̃ cereus in aquã. que cerei immersio est spũssancti aduentus seu missio. qui in aqua baptismi in specie colũbe descendit. Secũdo ideo cereꝰ in aquaz deponit̃ quoniã corpus christi p ceram significatũ. in baptismo aquas sanctificauit ⁊ vim regeneratiuã illis cõtulit. Tertio baptismus cerei remissionẽ peccatorũ significat quã p christi mortẽ cõsecuti sumus. ¶Habent quoqz neophici cereos suos extinctos qui et si plures sint p vno reputãtur. Et i q̃busdam ecclĩs statim cũ catbecumini baptizati sunt illuminãtur. In quibusdaz vo differtur eoꝝ illuminatio vsqz ad agnꝰ dei qñ cantat̃ in letania. ⁊ in quibusdã etiaz vsqz ad missam. qñ videlicet alij cerei ecclĩe illuminant̃. Sane cerei q̃ statim post baptismum accendunt̃. significãt q̃ p turbationẽ peccatoꝝ comitat̃ illuminatio gratiarum. Qui differũt vsqz ad agnus dei significant q̃ p agnũ qui tollit peccata et tenebras mũdi. renati ⁊ fideles illuminant̃. Qui vero differunt vsqz ad missam. ideo faciũt. qz missa illa ad noctẽ ptinet resurrectiõis dominice vt sicut noꝝ illa irradiata fuit splẽdore dñice resurrectiõis. ita ⁊ a lumine nostro irradietur. ⁊ vt neophicos nostros christo cõsurrexisse significemus. Et ppter eandẽ causaz alij cerei ecclesie ad missam illuminant̃. Et ꝑm hoc cerei catbecuminoꝝ sũt sine lumie vsqz dũ alij cerei ecclĩe illuminẽt̃. ad notãdũ q̃ postq̃z spũssanctꝰ purgauerit corda eoꝝ ⁊ eos introduxerit in societatẽ ⁊ vnitatez ecclesie. tunc illuminabit corda eorum. Dicereus etiã neophicoꝝ dicit̃ in titulo ō septẽ diebꝰ post pasca. ¶Dost immersionẽ cerei i q̃busdã ecclĩs sacerdos insufflat in aquaz dicens: Totãq̃z huiꝰ aque subam regenerandi fecũdet effectu. ¶Primo vt sicut in exorcismo catbecumini spũs immũdꝰ insufflatur vt ab homine recedat vt infra dicet̃. ita et in exorcismo aque vt ab ea expellatur ⁊ adimpleat̃ qđ dñs inquit. ¶Nũc princeps mundi huiꝰ ejiciet̃ foras. Secũdo vt intelligat sathanaꝑ quãtus habeat̃ q̃ tã leuiter videlicet p suauẽ exufflationẽ potest expelli. Tertio vt sacerdos ostendat quali ignominia diabolꝰ dignus sit ab aquis expelli. Insufflat autẽ sacerdos ter. qz spũssanctus tria in baptismo opatur. a vicijs purgat. virtutibus ornat. et tandẽ p̃mio eterno coronat eos in q̃bus fit hec insufflatio. vt dicet̃ vbi de immũdi spũs expulsiõe aget̃. ¶Dost exufflationẽ munit̃ aqua iterato crucis signaculo p inuocationẽ sancte trinitatis ne habeat potestatẽ diabolꝰ ad eaz amplius redeũdi. ¶Dostremo fit admixtio chrismatis in aqua sicut dictũ est. Vñ dicit̃ in burcar. libro. vj. Benedicimꝰ fontes baptismatis oleo vnctiõis. Et augustinꝰ eisdẽ vbis vtẽs subijcit. q̃ hoc magis tacite siue sine scriptura ac mystica rõe introductũ est. q̃z per aliquam scripturã. ¶Per hmõi ergo admixtõnez vnio christi et ecclĩe significat̃. ¶Nã christus est chrisma. aqua populꝰ. Et ō. Sãctificet̃ fons iste ⁊c. Ex q̃bꝰ vbis ad qđ fiat admixtio satis dat̃ intelligi. Et nota q̃tuoꝝ eẽ genera aque bñdicte. put in quarta pte dictum est. vbi agitur de aque benedicte aspersione.

Vinto loco est de baptismo dicendũ. Descrutinijs vero que precedunt baptismũ solennẽ et ō mittis ad baptismũ ptinentibꝰ. dictũ est sub quarta feria tertie hebdomade quadragesime. ¶Denotandũ igit̃ est q̃ baptismꝰ grece int̃pretat̃ vnctio latine vel lotio. Baptismus q̃dem p aquã confert̃ vt res inuisibilis per illud visibile elementũ cõferat̃ supquo spũs sanctus in ꝓncipio ferebat̃. Sicut enĩ aq̃ visibiliter corpus purgat exterius. ita baptismus latẽter animã. Vñ augustinꝰ. Aqua corpus tãgit. et mentẽ abluit. Et ẽ notandũ q̃ pagani siue gentiles circa fontes templa

sua facere solebāt. vel saltē ibi sp aquā habebant. p cui⁹ aspersionē purificari credebāt. z inde delubra vocabātur quasi purificantia. z ita q̄dammodo figuraliter ad baptismum tendebāt. ¶Nos vo ab eorū ꝓsuetudine baptisma nō sumpsimus. imo a trib⁹ q̄ in veteri testamēto fuerunt. s. a cataclismo. id est. a diluuio. z a mari rubro. z a iordane que baptismi figura fuerūt. Baptisma dominus instituit cū de latere suo sanguinez z aquā pduxit. quem postea quasi lege edictali sanciuit. d. ¶Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ z spū sancto nō intrabit in regnū celorum. Et ipse dñs baptizat⁹ est in sua passiōe Unde in q̄t. Baptismo habeo baptizari q̄ coartor vsq3 dum pficiat. Fieri debet baptismus in aqua quia illa copiosius inuenit. z hanc spūs in pncipio fouisse legit. et q2 sordes abluit. sitim cōprimit. imaginē reddit. sic cātatur ō narcisso. ignē extinguit. Sic in baptismo a peccatorz sordes lauamur. a fonte vite potamur. imaginē pdītā restauram⁹. vnō ignis penaz extinguit. Debet aūt aqua esse viua z pura. posset tñ etiā fieri in resoluta. siue a nue. siue a glacie. siue de lachrymis terre. siue etiā ex institutōe victoris pape pmi in mari. siue in flumine. siue in lacu. siue in fontib⁹. ¶Nō aūt licet baptizare in aqua cōdita. vt in ceruisia vel medone. nec etiam in alio liquore vt in vino vel oleo. Sz si ali⁹ liquor aque admisceatur bene fit tibi baptismus dū tamē aqua pualeat. quotidie enim mari nou⁹ liquor vel sputū vel vrina additur. et tamē ibi baptizat. aliqui tamen ꝓtradicunt ¶Dorotñ pm canonicā traditionez solenne baptisma in duob⁹ dūtaxat sabbatis celebrat. videlicet in isto et pente. quare ī isto pmissum est. ¶In secūdo. q2 spūssanctus in die pentecostes donat nobis. p quem facta est remissio peccatorū. vt dicet ibi. ¶Alio vo tpe nō licet baptizare. nisi necessitatis cā que est quadruplex. ¶Dama est causa mutationis. vt si rex obsidet aliquā ciuitatē vt opidū. tūc ei pueri illi⁹ loci baptizari debēt ne in baptizatu decedāt. secūda est gentiliuz psecutō. tertia naufragiū. quarta egritudo potest tñ egritudo hic large accipi. p infirmitate nature que facile dissolui pōt. ita q̄ nescimus diē neq3 horā. z ob hāc causaz singulis dieb⁹ z horis fit baptism⁹ nō solēnis. solennitas tñ baptismi saltē in paucis ad pmissos duos dies ꝓpter similitudinē et memoriā reseruat. Greci vo baptismū celebrare solent in epiphania. p eo q tūc fuit dominus baptizat⁹. ꝓut sub dicto festo dictū est Celebrari etiā debet baptism⁹ solēnis hora nona. vt dicet sub sabbato pente. Sciendū āt est q baptizād⁹ cū pmo ad ecclesiā venit prius q3 immergat interrogat vtrū abrenūciet diabolo ⁊c. qō potius vsu q3 p aliquam scripturā introductū est pm aug. Et ecclesia rūdet. Abrenūcio. Et iterū. vtrū credat ī patrem z filiū z spūm sanctū. Et ipa respondz Credo. ¶In his autē duob⁹ de vita et fide instruitur. De vita cū docet abrenūciare diabolo z omnib⁹ pompis siue operib⁹ eius. De fide cū docet credere in trinitatē. Et ꝓpter hec due fiūt ei cōsequēter vnctiones. s. in scapulis z in pectore. ¶Ideo autē fit hmōi interrogatio et rūsio. vt vacua dom⁹ a prisco habitatore deserta. fide ornet et dei habitatio ꝑparet. Augustin⁹ dicit q etiam fuit hec iurta saluatoris imperiū. qui ad patrez in celū ascēsurus discipulis suis. i. apostolis dixit Euntes docete oēs gētes baptizantes eos in noīe patris z filij et spūssancti. ¶Interrogatur etiā si credat in sanctā ecclīaz. remissionē peccatorz. z carnis resurrectionē. ¶Nō tamē pm ipm augustinū. eo modo interrogam⁹. vt quō in deū credim⁹ sic z ī sanctaz ecclīam z catholicā credam⁹. sz ꝓpterea sancta et catholica est. q2 recte credit ī deū. ¶Nō ergo diximus vt in ecclīam quasi in deum crederetis. sz vt in ecclīa sancta z catholica cōuersantes ī deū crederetis. crederetis etiam resurrectionē carnis q̄ futura est ¶Innuit ergo augustin⁹ ex pmissis vbis q ꝓpositio in repetīt dū dicit. ī sanctā ecclīam. z sensus mutat. de quo dictuz est in quarta parte sub titulo de symbolo ¶Planior tñ intellectus est vt ꝓpositio ipa pmutat. nec repetatur. vt sit sensus. Credo ecclīam catholicā. i. fidem catholicā tenentē. esse sanctā. i. iustaz z bonā. Vel ecclīaz sanctā. id ē. sanctificatā.

et firmatā ⁊ semp pseueraturā. ita q nunq̄z deficiet. Vel credo sanctā ⁊ catholicā eccle/siam esse vnā ⁊ in vnitate cōsistere. ¶Patri/nus aūt p baptizādo interrogaī. vt tā dicet ¶Post interrogationē ⁊ rñsionez sacerdos ter in faciē baptizandi exufflat. ad notandū q seua potestas. i. malign⁹ spūs ab eo exuf/flatur. i. exufflādo expellit. seu in primo ex/pellenda significaī. vt p ptuz sacerdotis mi/nisteriū spūisancto cedat fugiēs spūs ma/lignus. ¶Hinc etiā ait aug⁹. ¶Paruuli exuf/flantur ⁊ exorizātur. i. increpant seu adiu/rātur vt expellatur ab eis diaboli potestas inimica que decipit hoīem vt possideat ho/mines. ¶Hec aūt exufflatio siue exorcisatio. et si nō prosit aliq̄d ad vitaz. q⁹ adhuc in eis moꝛs remanet. p̄dest tñ vt inimic⁹ min⁹ eis nocere possit. ¶Adest enī spūssanct⁹ non so/lum verbis que dicunt in noīe suo. veꝝ etiam significationib⁹ que fiūt in honoꝛe suo

Et est notandū q exoꝛcism⁹ grece latine dicī adiuratio. vt est illud. Exi ab eo īmun/de spūs. Cathecism⁹ aut̄ et exoꝛcism⁹ neo/phicoꝝ sunt. p̄cedunt enī baptismū. ⁊ maḡ debēt dici sacramētalia q̄z sacramēta. id est ad sacramentū baptismi ptinentia. vel plu/dia noui baptismi. sine eis tamē potest esse baptismus. Cathecism⁹ vo grece latine oꝛ instructō. inde cathecizare. id ē. instruere in symbolo ⁊ fidei rudimētis. ¶Inde etiā oꝛ ca/thecumin⁹ grece quod est latine audiēs vl instruct⁹. q⁹ adhuc doctrinā fidei audit nō dum tñ baptizat⁹ est. licet sit in fide īstruct⁹ Qui ⁊ cōpetens vocaī. q⁹ post fidei instru/ctionē ⁊ post acceptā pniam cōpetit gratie christi recipiēde. ¶Neophic⁹ vo grece latine nouellus ⁊ rudis. vel nup renat⁹ interp̄ta/tur. ¶Hoc q̄z sciendū est. q⁹ sicut sūt septez dona spūssancti. ita etiā septē sunt dona ba/ptismi. ¶Primū est salis collatio. Baī ei ꝑm rabanū ⁊ bedā sal benedictuz in os ba/ptizandi. vt p sal typicū. i. figuratiuū sapien/tie sale cōditus iniq̄tatis fetoꝛe careat. id est carere significeī. ne a vermib⁹ peccatoꝝ vltra putrefiat. sz magis illesus seruetur ad maioꝛē grām recipiendā. Sal q̄z significat prima fidei documēta sine quoꝝ cōdimen/to insulsus est omnis homo. de quo ⁊ de sa/le dictū est in p̄ma pte sub titulo de cōsecra/tione ecclesie ⁊ altaris Secundū est au/rium ⁊ narū cum sputo linitio. qō fit p̄mo exemplo christi. q̄ lutuz cum sputo faciens mutū ⁊ surdū sanauit. et oculos nati ceci li/niuit. et expuens linguā eius tetigit. et digi/tos in eius auribus imponēs dixit. Effeta qō est adaperire. Secūdo ꝑm rabanū hoc sacramentū ideo agiī. vt p saliuā typicam. id est figuratiuā sapiētie dei. ⁊ p sacerdotis tactū sapiētia ⁊ vꝛtus diuina salutē eiusdez cathecumini opereī. vt aperiantur ei nares ad capiendū odoꝛē noticie dei. vt aperiant̄ ei aures ad audiendū mandata dei. vt ape/riātur illi sensus in intimo coꝛde ad rñden/dum sacerdoti de articulis fidei interrogā/ti. Digiti ergo q̄ in aures mittunt̄ sunt ver/ba siue dona spūssancti. Tertio p hoc q⁹ au/res saliua tanguntī. significaī. et petiī q⁹ do/ctrina que de oꝛe altissimi fluxit p aures e⁹ intret eiq̄z suaue redoleat. Saliua nempe christi. i. dulcedo verboꝝ ex oꝛe eius defluē/tū. et ipa christi diuitas nos sanat. Quar/to etiā nares tanguntī vt diuinā suscipiant virtutē. p quā bonū a malo discernāt odo/rem ⁊ sanā doctrinā separare valeāt a feto/re hereticē prauitatis. Vñ in ecclesiastico oꝛ ¶Masus tuus sicut turris libani que respicit contra damascuz. Quinto ad notanduz q⁹ q̄zdiu spūm narib⁹ trahet. in fide percepta manere debet. et aures vt verbis euangeli/cis pateant. ⁊ varias ⁊ inutiles fabulas a se repellāt. Sexto ꝑm ambrosiū ꝓpter gloriaz siue dignitatez muneris ⁊ opis non tangit os cū saliua. sed nares. vt bonū odoꝛē acci/piant pietatis eterne Tertū et quartū ē in pectoꝛe ⁊ inter scapulas cuz oleo facta si/gnatio. de quib⁹ dictū est in prima pte sub titulo de cōsecrationib⁹. Quintū est ba/ptismi ablutio. Circa qō notandū est q⁹ tri/na fit immersio seu lotio in baptismo in no/mine trinitatis. scz in noīe patris ⁊ filij ⁊ spi/ritussancti. q⁹ in fide trinitatis fit baptism⁹ in qua trina immersiōe. triduana domini sepultura significaī. fuit enī trib⁹ dieb⁹ ⁊ tri/bus noctibus in coꝛde terre. Trina quoq̄z

fit immersio.quia ī baptismo a triplici pec cato.scz cogitationis.locutionis.7 opatio/ nis mundamur.et a triplici transgressione legis.s.legis nature.legis mosayce. et legis euāgelice. Non igit debet quis tantum se/ mel immergi.p eo q christus semel mortu us est.Debet tñ semlr tantū baptizari.quia tantū semel christ9 mortu9 est et sepultus 7 resurrexit.que tria in baptismo significant. Et licet trina fit immersio tñ vnū est baptis ma.Itē q tantū vna est fides.idcirco vnū debet esse sacramentū eius.iuxta illō.Una fides.vnus baptisma.Immersio etiā fit in modū crucis.quia q̄ baptizat mūdo cruci/ figitur 7 cruci christi affigit. Trina quoq ab aqua eductio triduani tpis expamit re surrectionē.Si tamen q̄s ita eger sit vt nō possit ter sine lesione immergi.sufficit illum aqua aspergi.vt probat multipliciter in ca/ none cypriani.Licet quidē illud intelligant de aque benedicte aspersione.Sed 7 si ma/ gna corpis ps preter caput infundit.vl salt/ tem caput.baptizat9 q̄s reputat et non ali/ ter.licet quidā etiā si suppedē aqua cecide/ rit reputent baptizatū.Idueris baptizatis nomen imponit in baptismo.quod inde ē. quia baptismus est vicari9 circumcisionis in qua nomina pueris imponunt hebrei. eo q tpe circumcisionis abrae nomē fuerit immutatū.cū enī prius dicebat abram.po/ stea vocatus fuit abraā Sz si baptizato ob liuione nomen nō imponit.vl forte errore masculo nomen femine vel ecōuerso impo nitur.tenet quidē baptism9.nec iterabitur. 7 nomen in cōfirmatione frontis denuo ī/ ponetur. Sextū est ī vertice.i.in summi tate capitis sup cerebrū cū chrismate facta punctio.de quo in prima pte sub titulo de consecrationib9 dictū est. Septimū est in fronte chrismatio.de qua infra dicetur.

Datur aūt ī quibusdā locis baptizatis candida vestis in signū sacerdotij.7 q̄dam rotunda mitra in signuz corone regni vite. quia ipe est membrū christi qui est rex et sa cerdos.Omnes enī veri christiani reges 7 sacerdotes dicunt. Unde petrus apls ait: Vos estis genus electū.regale sacerdotiū. Reges quia seipsos 7 alios regūt.sacerdo/ tes quia seipos dño offerūt.iuxta illō apo/ stoli.Obsecro vos p misericordiā dei.vt ex hibeatis corpa vestra ꝛc.Secūdo chrisma/ le seu vestis candida que sup caput bapti/ zati imponit.significat p̄m rabanū interio/ ris 7 exterioris hois castitatē 7 innocentiaz 7 puritatē christianā.quā post ablutas ve/ teres maculas studiose seruare debz.iuxta illud.Omni tpe vestimenta tua sint candi/ da.Tertio renati albis induūtur vestibus ad designandū mysterū eccl̄ie resurgentis Designat enī p hoc corporū 7 animarū fu/ tura resurrectio gloriosa 7 etiā resurrectō a peccatis atqz angelicus nitor.Recte igituz baptizati albis vtūtur vestib9.vt quoruz p me natiuitatis faciē vetusti erroris pann9 fuscauit.habitus secunde regenerationis p ferat glorie indumētū.Unde vestis ipa du plex est quasi in modū cape manicate quia sancti duplicia scz beatitudinē 7 gliam pos sidebunt.Ipe autē vestes sunt stole albe.ō quibus dicit.Et date sunt illis singule stole Stole enī baptismū.palme vo triumphuz insinuant.Quarto hec alba vestis corpus ipe vero albatus aiam significat.In psal/ tia narboñ.hec alba vestis linea in sui sum mitate cū filo rubeo supsuit.aut alia varie/ tate insignitur.quandā quodāmodo p̄ten dens coronā.Nempe alba vestis innocen/ tie stolā que nobis in baptismo redditur si gnificat.rubea fimbria que supsuitur chri/ sti passionē.p quā baptismi sacramentum implet designat.coronā p̄tendit in signum corone regni vt p̄missum est.Rursus ideo chrismale candidū filo rubeo insignitū ba/ ptizatis dat.vt sint soliciti seruare candorē vi/ tutū quē in baptismo p passionē dñi rubri/ catum receperūt.iuxta illud Quare rubrū est vestimentū tuū.Unde in apoc. Beat9 qui custodit vestimēta sua ne nud9 ambu let.Sane albati seu neophici hmōi albā ve stem p septē dies portāt.quia hoc tpe qō sep tem dieb9 agit innocentiā p bona opa ex/ ercere oportet.iuxta illud q̄d ait salomon. Omni tēpe vestimenta tua candida sint.et oleum de capite tuo nō deficiat.In octaua

vero die illam deponunt. quia in etate quã dies octaua significat ab omni ope vite p̃/sentis cessabim⁹. tunc enĩ aduenīente vita/te omnis figura cessabit. que per candidaz vestem innuit. nã tunc erimus vtroqz hoīe id est. anima et corpore glorioſi. ¶Rursus ꝑ vestis candida corpus significat. quod om/ni tempore vite nostre qđ p̃ septenariũ agi/tur mundũ seruare cõuenit. in fine vo vite nostre illud deponimus. aliud glorioſũ re/sumpturi. quod erit in octaua etate. ¶Deri/to ergo illam septẽ diebus seruamus z ĩ oc/taua deponimus. Unde salomon. Da ptẽ septimã z octauã. Seruatur quoqz bec al/ba vestis de sabbato in sabbatũ. quando in sabbato sancto vł pentecostes baptizati sũt ad notãdum q̃ si mundiciã corpis ꝑ uaueri/mus. de sabbato pectoris trãsituri sumus. depositis corpibus ad sabbatũ eternitatis Et exuitur in alio sabbato. ad notãdum. q̃ anima illius de corpe exiens sabbatũ. id est requiem inueniet. si eius vestis fuerit alba. ¶Idari quoqz ratione cõfirmati siue ĩ fron/te chrismati vsqz ad septimã diẽ lauari non debent. Cum enĩ ecclesia tanto tpe celebret aduentũ spũs sancti sup apostolos. merito vnusquisqz spũm sanctũ accipiẽs. tanto tpe celebrare debet illius aduentũ in se singlos dies p̃ singulis donis celebrãdo. ¶Nec autẽ vestis vni imposita alteri potest imponi si necesse fuerit. prout tã de panno quo caput confirmati alligatur dicet. q̃zuis melius sit nouam habere. ¶In quibusdã etiã locis ba/ptizatis dãtur calciamenta. que sunt domi/nice mortis insignia. vt exẽplo eius q̃ p̃ no/bis passus z mortuus est. carnez suã vicijs z concupiscentijs mortificet baptizat⁹. Da/tur quoqz candela illuminata in manu ba/ptizati. vt cum domin⁹ ad nuptias venerit sit semp paratus ei in aula celesti occurre/re cum luminarijs virtutũ z bonoz opez. De cereis etiã neophicorũ supra dictũ est. Sane legitur in canone gregorij. q̃ iudeis baptizandis quadraginta dierũ abstinẽtia indicẽda est. et si postq̃z baptizati sunt apo/stotauerint. cogendi sunt fidẽ seruare. et fi/lij quos circumciderint ab eorũ ꝑsortio se parentur. Serui vero eoruz circumcisi ab eis pro iniuria corporis sui libertati trad̃/tur. Et in concilio agatben. statutũ est q̃ iu/dei baptizandi qui de facili ad vomitum re/deunt noue mẽses sint prius inter cathecu/minos. Eger quoqz sicut ait cyprianus ba/ptizari potest. mortuus vero nõ. nec eucha/ristia sibi dari. sicut legitur ĩ burcardo li. iiij/ca. cauendus est. et in li. v. ca. dẽ placuit. Sz sicut in eodẽ libro. iiij. ca. subito legit. subito obmutescens sic. si tamen voluntatis p̃teri/te testimoniũ verbis habet. aut presentis in/suo nutu. ¶Pregnãs vero mulier si baptize/tur. non intelligit ꝑm Isidoz partus bapti/zatus in ventre. quia qui adhuc natus p̃m adam nõ est. p̃m chrstũ regenerari non po/test. nec dici regenerato in eo potest in quo generatio non p̃cessit. Baptizandus ergo est qui ex baptizato nascitur. Tenenduz q̃z est q̃ discipuli z apostoli baptizati fuerint. qui etiã alios baptizabãt. prout dicetur sb̃ pentecosten. qđ de iohãne specialiter hiero/nymus attestatur. et augustinus ꝺ paulo. Item statutũ est in cõcilio carthaginẽ. q̃ mu/lier q̃zuis docta baptizare nõ presumat. ni/si necessitate vrgente. ¶Rursus in cõcilio lu/gduneñ. statutũ est. vt qui p̃terq̃z in mortis necessitate cum veteri chrismate baptizaue/rit deponat. In concilio ilerdeñ. statutũ est vt omnis p̃sbyter qui fontẽ lapideuz habe/re non potest. vas cõueniens ad hoc soluz officiuz habeat qđ extra eccl'iam nõ depor/tetur. Debet igit fons esse lapideus. nã et ꝺ silice aqua in baptismi presagiũ emanauit Sed z chrstus qui est fons viuus ẽ lapis angularis z petra. ¶Hoc q̃z notandũ est q̃ p̃ circũcisionẽ delebat olim originale. z nunc p̃ baptismũ. put sub titulo de circumcisiõe dictum est. Ideo aũt originale peccatũ om/nibus nocet. quia qñ adã peccauit non duz aliquis ex eo fuerat materialiter. p̃semina/tus. ip̃m aũt originale peccatũ in ipa aie in/fusione cõtrahit. quia tũc tres p̃ncipales vi/res anime debilitant. Sz cuz originale pec/catũ p̃trahat solũ ex carnis corruptiõe. q̃re imputat anime. ¶Rñdeo. q̃ aima p̃delectat carni. vel meli⁹. vt ibidẽ q̃dã dig retributio

notetur. Anima enī p̄mi hois p̄ peccā/ do carnē ipsam corrupit. Unde modo cor ruptio carnis aīmas corrumpit. Circa ba/ ptismi formā notandū est q̄ sicut ait alexā/ der papa tert⁹ Si quis puerū ter in aqua merserit in nomine patris ⁊ filij ⁊ spūssācti amen. ⁊ nō dixerit. Ego baptizo te in nomi ne patris ⁊ filij ⁊ spūssancti. nō est puer ba/ ptizatus. sed et si immerserit tēr puerum ni hil dicens baptizatus nō est. Uerū tpe apo stolorum baptizando nil aliud dicebat nisi baptizo te in noīe trinitatis. et ita explicite dicebant. vel etiā implicite vtpote. In noīe domini nostri iesu christi. Et baptizabātur in stagnis ⁊ fluminib⁹ Sed beat⁹ clemens secūdus a beato petro ex ipsi⁹ doctrina vn ctionez olei ⁊ chrismatis addidit. Ipse postea leo papa damasus et ambrosi⁹. exorcismos ⁊ benedictiones et ceteras solennitates ad iecerunt. Baptismi aūt forma nō viciatur si quid in ea superflue ponit. vt si dicatur Ba ptizo te in nomine patris ⁊ filij ⁊ spūssancti et diaboli. vel arma virūq3 cano. vel si q̄d p̄ mittit forme. vt si dicat. arma virūq3 cano. ⁊ ego baptizo te ⁊c Si vero aliquid interpo natur. vt si dicat. Ego baptizo te. et deus est in nomine patris et filij ⁊c. dicūt quidā non esse baptizatū. alij vo contra. Si autē ordo verboz forme mutet. vt si dicit. Baptizo te in nomine filij ⁊ patris ⁊ spūssancti. dicunt non esse baptizatū. quia ordo verboz ō forma est. Si vo mora naturalis et cōpendio sa interponatur puta respirādo. tussiendo vel screando nō obest. Ceterū forma ipa p nunciari potest litteraliter ⁊ vulgarit. grece ⁊ latine et armenice. Idem enī sūt effectus licet voces non sint eedē p̄m aristotilē. Uñ grecus huc veniens baptizat in lingua gre ca. et econuerso. quia apostoli loquebantur variis linguis. Hinc est q̄ si q̄s dic. Bapti/ zo te in nomine genitoris. et nati siue geniti et sancti flaminis baptizatus est. Bene enī fit baptism⁹ sub nominib⁹ sinonimis. Sz si dicatur mergo te in nomine patris ⁊c. nō est baptismus. quia illud verbū mergo nō est sinonimū cum illo verbo baptizo. Nō fit etiā baptismus si dicatur, baptizo te in no mine trium psonaz. vel in nomine trinita/ tis. vel in noīe christi. vel si baptizauerit in tri bus principijs. aut tribus filijs. aut in trib⁹ paraclitis. vel si omittat aliqua de trib⁹ per sonis. puta spūssancti. vl filij. vel patris Sz etiam si diceret in nomine paternitatis et fi liationis ⁊c. non esset baptism⁹. Itē si omit/ teretur hoc pnomen ego. dicendo. baptizo ⁊c. tenet quidē. quia pnomen illud subintel/ ligitur. vnde non deest. Sed etiā p̄m zacha/ riam papā. si sacerdos simplicitate ductus non intendēs errorem introducere dixerit. Baptizo te in nomine patria et filia et spūs sancta. baptismus non viciatur. Si vo du bitatur de aliquo vtrū sit baptizat⁹ vel non statuit alexander papa tert⁹ q̄ baptizetur sub hac forma. Si es baptizatus non te re/ baptizo. sed si nondū baptizatus es. ego ba ptizo te in nomine patris ⁊ filij et spūssancti amen Ad hoc si infans nō potest totus na sci. sed solum caput. illud baptizetur p̄ us q̄z moriatur. Sed si mater in partu moritur i cidatur. ⁊ infans viu⁹ de ventre extrahat ⁊ baptizetur. Circa patrinos q̄ in baptis/ mo ⁊ confirmatione necessarij sunt. dicēdū est q̄ vbi infans fari vel credere nescit. patri nus interrogatur et rñdet p̄ eo. et in eius fi de ⁊ pfessione baptizādus saluat. Qō etiaz p̄m isidorū in egroto surdo et muto bapti/ zandis contingit. Nā etiā legim⁹ syropbe/ nissam mulierē venisse ad iesum et rogasse p filia spūm immundum habente. et illam ad p̄ces matris saluatā fuisse. Augustinus quoq3 asserit q̄ rñsio ipsius patrini ad cele britatem. i. solennitatē ptinet sacramēti. q̄si diceret. nō ad necessitatē. Idaruulū enī nō fides illa que in credentiū voluntate consi/ stit. sed fidei sacramentū fidelē facit. Unde fidelis vocatur. nō rem ipam mente obnu/ endo. i. pfitendo. sed ipsi⁹ rei sacramētum recipiēdo. Sicut ergo puuli alieno errore damnati fuerāt sic ex aliena pfessione salua ri posse necesse est. et cū illi ad intelligibilem etatē puenerint debēt patrini insinuare illi⁹ pfessionem quā p̄ eis fecerūt. Idoneo sacer dos baptizans ⁊ ep̄us cōfirmans se illi ob/ ligant q̄ de eis curā spēalem gerent. Quia

tamen ipe non omnib⁹ potest curā specia/
lem impendere. idcirco patrino committit
qui se pro isto fideiussorē constituit. q⁹ rena
tum docebit orationē dominicaz ⁊ symbo/
lum fidei. que quilibet christian⁹ adultus
scire tenetur. vel in lingua latina vel mater
na. et si patrinus filioluz docere neglexerit.
grauissime peccat. Itē iuxta autoritatē leo/
nis pape vnus tantū debz esse in baptismo
⁊ vnus in confirmatione patrinus. siue vir
siue mulier. et hoc ꝓpter pericula que ꝓsue
uerunt contingere in cōiunctionib⁹ matri
monialibus. In quibus dā tamen eccl̄ijs
contraria ꝓsuetudine hoc derogatum esse
videtur. et hoc ideo. quoniā si veniat in dubi
um de aliquo vtrū sit baptizatus vel non.
quanto plures sunt patrini ⁊ testes baptis/
mi tanto fortius dubiū excludetur. ⁊ tanto
plures ad instruendū filiolū se constituūt
debitores. Itē ꝑm canonē in catheclsmo ⁊ in
baptismo ⁊ in ꝓfirmatōe vn⁹ ⁊ idē patrin⁹
sufficere pōt vbi necessitas cogit. alias sin/
gl̄os singl̄i suscipiāt Ceꝛ baptizatis seu cō
firmatis patrinoꝝ ꝓfidia cui non consen/
tiunt nō obest Cum igit̄ patrinus filiolum
instruere teneat. et in fide ipsi⁹ baptizādus
saluetur. nullus debet patrin⁹ effici nisi sci/
at dominicā oꝛōnem et symbolū. in quib⁹
ipe tenetur filiolū suuz instruere. cū sit fide/
iussoꝛ fidei illius ⁊ eū debet custodire ꝓ pos
se ne a fide ⁊ iusticia deuiet. castitatē custo/
diat. iusticiā diligat. et teneat charitatez. vt
poterñ surus in die iudicij de omni excessu
illius. Sunt autē quattuoꝛ genera ꝓsonaꝝ
quas ecclesia nō suscipit in patrinos ¶ Pri
mum genus est monach⁹. abbas. abbatis/
sa. moniales. et hmōi. Secundū gen⁹ sunt
infideles. Tertiū illi qui nondū sunt confir
mati qui alios nō possunt tenere in baptis
mo vel cōfirmatione instruere. ¶ Non enim
vere debent vocari fideles. vnde nec veri te
stes eē pñt. Quartū genus est vir et vxoꝛ si/
mul. nisi ꝓs ambo votū emiserint castita/
tis. Si enim ambo eundē puerū d̄ fonte le
uarent. spirituales patres eiusdē fierēt Uñ
vlterius carnaliter cōmisceri non deberēt.
¶ Nec etiā vt aiunt quidā aliqs de sacro fon
te leuare debet aliquos de sua cōsanguini/
tate ꝑsertim filiū ꝓpriū vel filiā vl̄ vxoꝛis
vel ecōuerso. quia charitatis dilectio per ba
ptismū ꝓpagari debet Baptismi solēni/
tate completa itur ad fontes cū triplici leta
nia ⁊ iride. q⁹ añ baptismū et p⁹ letanie cir
ca baptisteriū paguñt ꝓ eo. q⁹ ī apocalip.
legitur. Iris erat in circūitu sedis. Iris vt be
da ait que fit sole irradiante ī nubes. ⁊ que
post diluuiū fuit ꝓpiciatōnis indiciū. signi
ficat intercessiones sanctoꝝ. sedes eccl̄iaz si/
gnificat. nubes sūt viri sancti. iuxta illd̄ esa.
Qui sunt hi qui vt nubes volāt. Qui ante
aduentū christi ⁊ post deuotissime ꝓ eccle
sia oꝛauerunt ⁊ oꝛāt. Fit aūt hec letania cir
ca fontes vsqz ad sancte iohānes baptista
oꝛa ꝓ nobis. eo q⁹ ipe ꝓmus inuenit vel do/
cuit baptisma. Deinde similiter cū trina le/
tania reditur vsqz ad omēs sancti oꝛate ꝓ
nobis. ad oñendū q⁹ ipi oꝛant ꝓ filio bapti
zato qui mortuus fuerat et reuixit. penerat
⁊ inuentus est. vt in vera fide trinitatis par
ticipet sacramento baptismi. vl̄ vt deū quē
confessus est diligat toto coꝛde. tota mente
⁊ totis viribus. Sane aguntur in quibusdaz
eccl̄ijs septene letanie añ baptismū. q⁹ ora/
mus sanctos intercedere ꝓ nobis. vt spūssā
ctus cuius gratia septiformis est veniat su
per aquā baptismi. In alijs aguntur quine
dum catheculmini baptizañ vt de⁹ custo/
dire dignet̄ q̄nqz sensus coꝛporū eorum ne
p eos illecebris secularib⁹ incitati purifica/
tionem in baptismo acceptā amittant. Tri
ne etiā q̄nqz post baptismū aguñt. vt cꝛedu
litatē trinitatis in qua baptizati sunt. ⁊ quā
pfessi sunt toto coꝛde tota mente totisqz vi/
ribus diligāt. Quidā etiā cantāt letaniam
in eūdo ad fontes ꝓpter spem ⁊ inde redeū
do ꝓpter rē. ⁊ ad notādum q⁹ sancti oꝛāt ꝓ
baptizādis vt sacramentū vera fide percipi
ant. et ꝓ baptizatis vt in sacramento fidei
percepto cōfirment. In fine letanie fiunt iu
xta aplm penitōes. vt ꝓpicius esto. pce nob
d̄ñe. et obsecrationes. vt ꝓ natiuitatē tuam
libera nos domine. ⁊ postulatōes. vt pec/
catores te rogam⁹ audi nos. Quid signifi
cet cantus post baptismū. dictum est supra

vbi de cāticis agitur. Ceterū in q̄busdaz ecclesijs in lectionib⁹ ⁊ letanijs senes p̄cedūt. ⁊ iuuenes subsequunt. vel quia senex puus scz eleazar adduxit rebeccā vt isaac iuuenis apprehenderet eā. vel q̄ baptismo iuuenescit ecclia ⁊ renouat vt aquile iuuētus nrā. ¶Rursus in q̄busdā ecclijs dū. xij. lectiōes legunt letanie dicūt. ⁊ ea⁹ duodenari⁹ numerus p tres quaternarios clericoz implet. q̄ bus oraī. vt in baptizādis doctrina capiat apostoloz fide trinitatis ⁊ q̄ttuoz virtutibus predictoz

Exto loco de ꝯfirmatiōe dicam⁹. Siquidē post baptismū sequitur spūale signaculū. s. ꝯfirmatō. quo pfectio fiat quādo ad inuocationē epi spūs sanctus infunditur. Baptizatus aūt ꝯfirmari nō potest. nisi demū post septē dies post baptismū ppter septē dona spūssancti que recipiūtur in baptismo. ¶Nā p singulis donis dez dies singulos celebrari. Alij dicūt q̄ statum post baptismū est confirmatio in choanda ppter rōem scriptā sub q̄nta feria cene domini. vbi agit de olei cōsecratione. ¶Nam clemēs p̄mus statuit vt baptizatus q̄zcitius fieri possit cōfirmetur. quia nō est pfectus christian⁹ q̄ hoc nō necessitate sz incuria aut volūtate omittit. ¶Hec frōtis chrismatio cōfirmatio dicit. quia p eā spūssctūs datur ad augmentū ⁊ robur. Cū cum ceteras vnctiōes ⁊ simplex sacerdos valeat exhibere. banc nō nisi summ⁹ sacerdos. id est epūs debet conferre. quia de solis apostol' legitur. quoz vicarij sunt episcopi. q̄ p manus impositionē spūm sanctū dabant quē admoduz actuū apostoloz lectio manifestat. Cū audissent iquit apostoli q̄ erāt hierosolymis. quia recepisset samaria verbuz dei. miserūt ad eā petrū ⁊ ioħem. q̄ cum venissent orauerūt p̄o ipis vt acciperēt spūm sanctum. nōdū enī in quenq̄z illoz venerat sed baptizati tantū erāt in nomine domini ielu. Tunc imponebāt manus super illos. ⁊ accipiebāt spūm sanctū. cuius aduentus per mysteriū vnctionis designat. q̄ columba in qua spūssanctus sup christū in baptismo descendit ad pesperuz in cataclismo reuertens ramū retulit oliue virentis. cuius vtiq̄z sacramentū dauid pphēta p̄noscens exhilarandā faciē in oleo p̄dicauit. Arnal: diste tamen pfidi hereticī dicētes manuū impositionem siue cōsolamentū fieri posse a quolibet homine bono obiciunt ad ħ q̄d p̄missum est de eo quod legit in actib⁹ apostoloz q̄ ananias saulo ⁊ simeon ⁊ lucius syrenensis ⁊ manaen barnabe et saulo manus imposuerūt. qui tamē nec apli nec epi fuisse legunt. Et ex eo q̄ predicitur. miserunt ad eos petruz et ioħem. apparet q̄ episcopi debēt illucire vbi sunt q̄busdā necesse manus imponi. cunq̄z illuc venerint oraēt p̄o eis dicētes. Emitte in eis septiformem spūm sanctū ꝛc. ¶Nō enī discipuli dabāt spiritum sanctū. sed orabāt vt veniret in eos q̄bus manus imponebāt. ¶Hoc ergo agit episcopalis cōfirmatio baptizato. quod tutor pupillo. Quid enī p̄odest amplam hereditatem filio relinquere. nisi ipē vel lex aut p̄ses illi puideat de tutore. paclitus quidē est eius cōsolator in christo. custos et tutor q̄ suadente diabolo posset sicut et pupill⁹ suam pdere facultatē. id est. baptismi vtilitatem si hunc nō haberet tutorē. In cōfirmatione ergo totus christiane religionis mysterij plenitudo complet. In baptismo nāq̄z per spūm sanctū datur remissio peccatoz rum. hic aūt ipe spūs inuitat vt veniat ⁊ in domū ipam quā sanctificauit descēdere et habitare dignetur. ⁊ ad epi inuocationem infunditur. Unde vrban⁹ papa inq̄t. ¶Per manus episcopalis impositionē spūssctūs datur. ex quo coz fidele ad p̄udentiā ⁊ constantiam dilatat. vt quis plenus sit christianus. Bis ergo inungit chrismate baptizatus. s. in vertice ⁊ in fronte. nam et ipis apostolis bis fuit datus spūssanct⁹. ¶Primo in terra q̄n christus exufflauit in eos dicens. Accipite spūm sanctū. Secūdo a celo ī die pentecostes. Sed ⁊ ipi apostoli receperūt spūm sanctū in baptismo. ¶Non enī credendum est ipos nō fuisse baptizatos qui alios baptizabant vt p̄missum est. ¶Hec ergo duplex baptizatoz vnctio significat q̄ spiritus sanctus datus est apostolis. semel in terra

ad dilectionem proximi. et semel de celo ad dilectionem dei. Unde ad notandū pulcritudinem donorū spūssancti. que in confirmatione conferunt dicitur. Emitte in eum spiritum sapientie et intellectus ꝛc. Ue sūt vestes quibus induunt filij regis. De quib⁹ dictum est. Dedit eis potestatē filios dei fieri his qui credunt in nomine eius. Et ō q̄ bus dicit apostolus. Quotquot baptizati estis christū induistis. Non enī habet christum p̄ indumento qui donis spūssancti q̄ bus christus ab ipsa conceptiōe ornat⁹ fuit. non est ornatus. Differt aūt hec vnctō q̄ fit in fronte per ep̄m. ab illa que fit i cerebro siue in vertice per sacerdotē. Primo quia p̄m rabanū in illa signat sup baptisatū spiritussancti descēsio ad habitationē deo p̄secrandā. In hac vero signatur vt eiusdē spiritussancti septiformis gratia cū omni plenitudine sanctitatis scientie ⁊ vtutis venire in hominē declaretur. Secūdo differūt. q̄ per illam que fit in vertice aīma christo desponsat. p istā vo ditatur ⁊ dotat. Itē p illā ostendunt vulnera eē sanata. p hanc plenitudo gratiarū cōfertur. Ō ex verbis vtriusq̄ vnctiōis potest ppendi. In collatione enī illius vnctiōis dicit sacerdos. De⁹ omnipotens pater domini nostri ihesu christi. qui te regenerauit ex aqua ⁊ spūssancto. q̄ q̄z tibi dedit remissionē omniū peccatorūz. ip̄e te liniat christmate salutis in vitam eternam. His verbis saluatio que est in vitam eternā. per hanc vnctionē obtineri ostenditur. Sed hec verba transcēdit epūs ī vnctione cōfirmationis dicēs: Emitte in eūz septiformem spūm sanctū tuū paraclutum ō celis. spūm sapiētie ⁊ intellectus. spūm consilij et fortitudinis. spūm scientie et pietatis ⁊ imple eum spiritu timoris domini. et cōsigna eum signaculo sancte crucis ppiciatus in vitā eternam. consigna inq̄m vt spiritum sanctū nō amittat. In concilio tholetan̄. dicitur q̄ nullus debet bis confirmari. sicut nec rebaptizari. Post oronem quam cōmuniter dicit epūs super omnes confirmandos si plures sint. singulariter cuilibet frontem linit in modū crucis christmate cū pollice dicens cuilibet. In nomine patris ⁊ filij ⁊ spūssancti pax tibi. Que salutatio fit ad nouū hominē. qui dignus est salutari p̄pter vite nouitatē. et qui p̄m deum creatus est in iusticia ⁊ sanctitate ⁊ vitate. Interim enim cū erat vetus nō erat salutandus sed tantū erat p eo orandū Ideo autē fit ī modum crucis et cū christmate. sicut et omnia christmata cuz crucis figura pficiunt. vt appareat q̄ est illius p cui⁹ crucē redemptus est. sine quo signaculo nō oportz nos ante deum p̄ntari. Quod fit cū pollice. q̄ ille in cōsecratione pontificis est ad hoc spēaliter cōsecratus. vel quia omne datū optimum ⁊ omne donū pfectū descēdit a patre luminum. Ideo in fronte. q̄ ibi meli⁹ et citi⁹ videtur. vt sic exterminator angel⁹ videns eū hoc signo munitū ad se nō p̄tinere p̄transeat. sicut p̄āsiuit domos hebreorū ī egypto. vbi vidit vtru nq̄z postem linituz sanguine agni. et excussit p̄mogenita egyptiorum in domib⁹ vbi hoc signuz non erat. Quid enī est sanguis agni nisi fides passiōis christi. vterq̄z postis hoc sanguine linitur cum fidem passionis christi in corpe ⁊ mente gestamus. in corpe p̄ ministeriū. in mente per efficaciā. Ideoq̄z fit in fronte. q̄ perfectorū est non in occulto sz in manifesto christi nomen semp̄ habere. Hinc est q̄ iohānes apostolus ait. Vidi supra montē syon agnuz stantem ⁊ cū eo centū quadraginta quattuor milia habentes nomen eius et nomē patris eius scriptuz in frontibus suis. Stare enim ⁊ in monte et cū agno stare pfectorū est. et pfectio in confirmatione datur vt p̄emissum est. Melius quoq̄z in fronte infigitur. in quo summus pontifex laminam auream figebat. in qua scriptuz erat ineffabile nomen dñi. et vt baptizatus libere confiteatur quod credit. quia corde creditur ad iusticiam. ore autē confessio fit ad salutem. memor eius q̄d dominus ait. Qui me confessus fuerit coram hominib⁹ ꝛc. Subseq̄nter episcopus confirmatū percutit ī faciem Primo vt tenaciuſ memorie teneat se hoc sacramētū recepisse. Secō q̄ ex sacramētū datur baptizato ad robur fidei. vt p̄missuz

est. vt videlicet sit ita fortis in fide in baptis/
mo susceptā. q vlterius coram quocunq3
confiteri nomen christi non erubescat Ter
tio hec percussio representat manuū impo
sitionem. quoniā apostoli per manus ipo/
sitionem confirmabāt. Quarto ad terren/
dum malignū spiritū vt fugiat et ne redire
audeat. sicut fecit beatus benedictus libe/
rans per alapā monachū q̄ a maligno
spiritu vexabatur. vt legitur i dyalogo gre/
gorij libro ij. ca. xxxij. Duo ergo facit epūs.
Primum q eum vngit in fronte. Secun/
dum q percutit ipm i faciem. Unctio signi
ficat augmentū gratie quantū ad act9 au/
daces aggrediēdi ea que pertinent ad fidē.
Percussio vero fit ne vlterius cōfundatur
aut timeat confiteri nomen christi. Quasi
dicat episcopus confirmato. Ita sis fortis.
vt quicunq3 sicte percusserit. vl' quocunq3
alio modo tibi confusionem fecerit. pro eo
quia christi fidem confiteris. tu in his omi/
bus non erubescas. percussi enī in facie eru
bescere solent. Similiter etiā fit alicubi p
pter eandem causam militibus nouis. Fie
ri potest confirmatio in campo. melius ta
men fit in ecclesia. aut in atrio ecclesie. vt in
burcardo libro q̄rto. ca. episcopus. In con
cilio aurelianen. statutum est vt sacramen
tum confirmationis a ieiunis et iuuenib9
perfecte etatis. puta duodecim vel quinde/
cim annorū. seu adultis monitis prius pec
cata confiteri. conferatur. Hodie tamen q̄3
citius potest hoc fiat vt premissum est. Chris
mato autem aliquo. panno albo frons illi
us circumcingitur. ne recens vnctio deflu
at aut deleatur. et septima die deponitur. si
cut supra vbi agitur de baptismo dictum ē
Et in concilio beluacen. dicitur q pannus
chrismalis quo caput pueri. in fronte epi
scopum. vel in vertice per presbyterum chris
mati circumcingitur. potest iterum super ali
um baptizatum imponi. Item non confirma
tus non potest alū tenere in baptismo vel
i cōfirmatiōe. nec vir et vxor. vl' consanguine
us. vel etiā plures teneāt confirmandū. puta i
baptismo dictū est.

Eptimo loco de missa huius diei
dicendū est. In qua quidem plu
ra sunt notabilia. Primo q ante
missam altaria cooperiunt. quod fit q3 ia3
ecclesia incipit resurrectionis preludia cele
brare. magna enī pars huius officij ad illā
pertinet. et in resurrectione christus qui p
altare significatur. stola corporis indutus
est. Item ministri altaris preciosis et splendi
dis sunt vestibus decorati. ad significandū
q neophici sunt indumentis virtutū orna
ti. Item missa non cantat solito more. quia
in ea non dicit introitus qui est caput mis
se. eo q ille qui est caput et principiū nostr.
subtractus est et in sepulcro silet. et nocte re
surrectionis licet resurrexisset. tamē a suis
nesciebatur Unde cum maria magdalena
inuenit monumētum vacuum credidit eu3
esse sublatum. Hac enī die et in vigilia pen
tecostes. seruamus antiquū ecclie morem
qui fuit ante papam celestinū. p̄m quem in
troitus in missa non dicebatur. sed a kyri
beleyson incipiebatur. Incipit ergo a kyri
beleyson officium. quod est quedā vox leti
cie. de hoc etiam q neophici sunt renati. et
rogat ecclesia vt dominus eos in nouitate
conseruare dignetur. Omnia enī que dicū
tur vsq3 ad euangelium ad eos referuntur
Sequitur Gloria in excelsis deo. quod iō
cantatur. quia pax data est renatis. que ab
angelis nunciata est in nocte natiuitatis.
Cūergo ipsi renouati sint gratia di. possūt
cantare cum angelis. Secundo ideo. quo
niam angeli qui primo illud nato domino
cantauerunt pro renatis in baptismo glori
antur. Tertio quia resurrectio christi proxi
ma est. ideo dicit ille angelicus cant9. et cu3
ipsis angelis chorus exultat personāti me
lodia. et campane siue signa etiā cōcrepāt.
que actenus fuere muta Collecta etiam de
renatis manifeste est. que est. Deus q̄ hāc
sacratissimam noctē gloria dominice resur
rectionis illustras. conserua in noua fami
lie tue progenie spūm adoptionis quez de
disti ⁊c. Cui premittitur. dominus vobiscū ⁊
non pax vobis. vt iam dicet. Similit epla

refertur ad eos videlicet. Si consurrexistis cum christo. que sursum sunt q̄rite vbi christus est in dextra dei sedens. ad col. iij. cap. Quasi dicat. Resurrexistis in baptismo a peccatis sicut christus resurrexit ab omib⁹ infirmitatibus suis. Sed ad quid debēt laborare resurgētes nisi vt ea que sursum sūt obtineant. ideo adijcitur. que sursum sunt sapite. nō que super terrā. i. celestia non terrena vobis sapiant. Et additur. Mortui enī estis. et vita vestra absc̄dita est cū christo in deo. Mortui enī estis peccato. z mortui estis vobis vt iā non vobis sed domino viuatis. Sicut dicit apostol⁹. Viuo ego iaz non ego. viuit vero in me christ⁹. Vita aūt vestra abscondita est in deo ideo. quia nō dum apparet q̄d futuri estis. sed cū apparuerit christus vita vestra. apparebitis cuz ipo in gloria. Ecce ad q̄d debeant tendere neophici sez vt sint et appareāt cuz christo i gloria. ad quā repūtandā ministri altaris solēnes vestes induūt. vel vt renatorū stolam innocentie demōstrēt. In epistola ergo baptizati instruūtur. Post epl̄am sequit alleluia quod est vox angelica siue canticū angelorum. sicut ostēdit ioēs in epl̄a dicens. Audiui quasi vocē tubarū multaz in celo dicentiū alleluia. quia angeli gloriant propter baptizatos a diaboli seruitute ereptos. z ad fidē cōuersos. Et dicit alleluia sine graduali. ad significādum q̄ caput nostrū qui escit. vbi enī est quies ibi nō est motus. vbi aūt nō est motus. ibi nō est ascēsus ō gradu in gradū. quod significat graduale. Iō aūt graduale nō dicitur. quia baptizati nō duz p opa in vtutibus gradū fecerūt. Dicit etiam tractus. q̄ significat patientiā. p quam expectare debēt gl̄iam sempiternā. quaz sequens sabbatū in albis repūtat. In q̄ sabbato nō cantatur graduale. quia ibi nō est necessarium bonū opus. nec tract⁹. q⁹ nec patientia. sed duplex alleluia. p duplici gloria sez anime et corpis. Be ℟ sub ti. de septē diebus post pasca dicetur. Et preter morē ante tractum ponitur alleluia. quod est q̄daz vox leticie. ad notandum leticiā neophicorum quam habent de spirituali nouitate. Sed quia graues sunt labores vie. sequit tractus qui dicitur a trahendo. Ad idez tamen inuitantur neophici in versu alleluia. et in tractu. videlicet ad dei laudem. Nam alleluia sonat. laudate dominū. Et in versu alleluia dicitur. Confitemini domino. id ē. laudate dominū. Et additur causa. quoniam bonus est in se z in nobis cum quibus misericorditer et benigne egit dimittendo peccata in baptismo. Et cantat tono resurrectionis sez octauo. Sed quia effectus benignitatis posset eē ad tempus. ideo subditur. quoniaz in seculum misericordia eius. Ad idem etiā inuitātur in tractu. s. Laudate dominū omnes gentes ꝛc. quoniā confirmata est ꝛc. reuera firmatur misericordia q̄ i eternū durat. sicut in versu alleluia dictum est. Nec aut̄ duo scilicet misericordia z veritas. in psalmis iunguntur. vt nec misericordia iniusta. nec veritas nimis austera credatur. Quare duplices laudes dicuntur. et quare tractus. et quare sub humilioꝛ lingua dicitur. sub titulo de septem dieb⁹ post pasca dicetur. Secundo ideo alleluia prius q̄z tractus dicitur. quia hebrea lingua mater est et nobilissima omniū linguarum propter autoritatez diuine scripture. latina vero inferioꝛ quasi filia. preterea alleluia significat iudeos prius conuersos. tractus gentiles postea credentes. Tertio dicitur primo alleluia in memoriam prioris status ade. sequitur tractus in memoriam sequentis. Precedit etiam alleluia propter gaudiuz reuertentiuz de captiuitate babilonica. In alijs vero diebus graduale p̄cedit alleluia. ppter profectū proficientiū. Deinde sequitur euangelū. Vespere aūt sabbati. que lucescit in prima sabbati. Matth. xxviij. cap. in quo de solicitudine mulierū circa sepulcrū z de ministerio angelorꝛ z de resurrectione saluatoris agit. vsqz nunc enī fuit sacrificium neophicorū. sed deinc resurrectio ad memoriam reuocatur. Et nota q̄ vespere sabbati hic accipitur pro nocte. et est sensus. vespere sabbati. id est. in nocte sabbati. Sed quia credi posset q̄ venissent mulieres in p̄cipio noctis. vel i medio. idcirco

adiunctū est. que luce scit ī prima sabbati. i. que ptinet ad lucem prime sabbati ꝛc. Luce scerat eī iam quādo venerat maria magdalena ⁊ altera maria videre sepulcrum. Añ euāgelium aūt ñ portatur lumē. nec etiaꝫ ī quibusdā eccleſijs cādelabra cum lumīarijs stāt ad miſſam sup altare. Secūdo quia ille qui est verum lumē nōdum nobis reditus est. quoniā eius resurrectio nōdum erat manifesta. imo credebaī adhuc ī sepulcro latere. Secūdo quia mulieres christuꝫ ñ deum sed solūmodo esse mortalē credentes occulte sine lumīe ibāt ad sepulcrum vt vngerēt corpus ihesu. Tertio ad notādu ꝫ celeritatem cordis ignorantiuꝫ ipm resurgere posse Incensum tamē fertur in signū q mulieres tulerunt aromata vt vngerēt ihesum. Rursus accensa luminaria non feruntur. sed incensum fit. ad notandū q tunc orationis affectio. que p incēsum exprimīt animis infirmorū non deerat. sed veritatis lux que per accensa luminaria designatur eis certitudinaliter non clarebat ppter dñi sepulturam. Post euangeliuꝫ non dicīt. Credo. vt per hoc infirmorꝫ animorꝫ dubitatio denotetur. Quedā tamē ecclesie dicunt hoc die. Credo. et p totā sequentē hebdomadam. q̄ renati asseuerant se in deū tendere et ea q̄ō christo dicta sunt in euāgelio firmissime credere. Offertoriū quoqꝫ non dicīt. in quo significantur primo silentia mulierum. que territe quasi cū silentio recesserunt a monumento ad quod uerant. vt christo vnguentum offerrent. Secūdo q ipe venientes iuxta legis mandatū vngere corpus ihesu latēter venerunt ad sepulcrū. et contra illud in silentio steterunt timētes rñdere angelo vl' custodibus sepulcri. Earū ergo more cantores silēt. Tertio quia nondū surrexit qui det nobis quod offerre possimus. Cantaī autē. sanctus. sanctus. sanctus. qō est angelorum canticū. qr angeli tanꝫ nil timentes in sepultura dñi ⁊ eius resurrectiōe quam non tacuerunt suū habuerunt ministeriū. In canone etiā scz infra actionē fit mentio de renatis Agnus dei nō cantaī. tū qr non duꝫ surrexit. q ipi scirent q in die resurrectionis dixit discipulis suis. pax vobis tuꝫ q discipuli tūc desperauerāt nec credebāt eū esse deum. q redimeret israel. Añ cleophas dixit. Nos sperabam⁹ q ipe eēt redēptur⁹ israel. quasi diceret. iā nō speram⁹. imo desperamus. Sꝫ ⁊ mulieres que venerūt ad monumentū. credētes corpus sublatū esse nō credebāt q ipe peccata mūdi tollere posset Añ ⁊ maria magdalena q̄ fuit magis solicita audiuit a dño. Noli me tangere. nondum enī ascendi ad prēm meū. subaudi. in corde tuo. i. nōdum credis me esse equalē patri. Ergo non credis me posse tollere peccata mundi. In quibusdā tamē ecclīs dicitur ter agnus dei. sine dona nobis pacem. Non datur etiā pax in detestationē oscula tu de. p. dītor. i. Et quia christus q est vā pax nostra nondū pacē nūciauit. qr nondū surrexit qui in die resurrectōis aplis aū Sit pax vobis Unde forte hic modus salutationis scz pax vobis. ab episcopo in ꝓncipio hui⁹ misse non dicīt. sed differtur vt nouā salutationem in die resurrectiōis sue populus affectuosius amplectatur. In aliquib⁹ tamē ecclesijs pax datur eo q gloria i excelsis cantatur Post cōmunio etiā non cantaī Primo ad notandū q non erant tunc qui in fide christi cōmunicarent. Secūdo quia baptizati nōdum cōmunicauerunt. sed ī die pasce cōmunicare debent. Tertio quia nōdum surrexit qui nobis dat quod cōmunicemus. Quarto quia vespere que sequunt vicem obtinent postcōmunionis. Quinto quia omnes tacuerunt in christi cōpreben sione et crucifixione. ideo cantores tacent. Cantoribus igitur tacentibus sacerdos suum implet officiuꝫ. quia apostolis de resurrectione dubitantibus et mulieribus timentib⁹ et nil dicentib⁹ christus ipse p suā gloriosam apparitionē quibus voluit fecit se manifestum Consequenter intercenādū id est. dum sacerdos cōmunicat adiscīunt breuissime vespere. s. Laudate dominū omnes gentes. que quasi non sunt vespere. qr sabbatum eterni quietis. quod per ℟ sabbatum figuratur. nullā habet vesperā Fit etiā officium breue ꝓpter ipos neophicos q̄b⁹

omnia debent breuiter cantari. maxime p̄/
mo die ne eis generet̄ fastidiū ex prolixitate
Unō sub vna collecta missa ⁊ vespere clau
duntur. ne forte si finita missa dicerent̄ vel/
pere. neophici non auditis vesperis recede
rent credētes habere licentiā abeundi. Uel
ideo totū officiū sub vna or̄one cōpletur. q̄/
niam sacramentū baptismi in christi passi/
one cōsummatur. Uel ideo dies hec i mis/
sa nō in vespera terminat̄. vt christ⁹ q̄ nos
morte redemit sine fine laudet̄ qui est i secu
la benedictus. In quibusdā autē eccl̄ijs cā/
tatur psalmus. laudate dn̄m. sine glia. q̄ fi/
lius qui est tertia p̄sona in trinitate nondū
scitur esse nobis redditus. Rursus inuitāt̄
neophici ad laudē domini p̄ psalmū illum
laudate. et ipi se laudare rñdent dicētes q̄si
vnus homo vel p̄ se vel p̄ alios. Magnifi/
cat anima mea dn̄m Hoc sabbatū p̄uile
giatum est. quia in eo fiunt ordines. cathe/
cumini baptizant̄. cereus bn̄dicit̄. et plures
lectiones legunt̄

De sancto die pasce

Equitur uidere

de festo paschali. de quo p̄mo ali/
qua generalia p̄mittemus. cōse/
quenter v̄o de nocturno huius diei officio
postmodū de diurno aliqua supponemus
Siquidē temp⁹ paschale significat tempus
illud quod erit post diē iudicij. q̄n videlicet
ad patriā vite quā p ad̄ā amisimus. deo p/
piciante regrediemur. qua ꝓsideratione po
test dici hoc tp̄s regressionis. quod tamen
incipit in octaua In hac autē die resurrexit
dn̄s q̄ est mundi p̄ma. et rediens ad caput
est octaua. vt dicet̄ in pbemio septime p̄tis
de qua dicit̄ in palipomenō in titulis psal/
morum. quā octauā. sicut septē mundi eta
tes precedūt. quarū sex sunt viuentium ⁊ se
ptima dormiētiū. sic et septē dies nostre re/
creationis hanc diē p̄cedunt. sic quoq; et se
ptem dominice a circūciderunt vsq; ad le/
tare hierlim precesserunt. quas interposita
dominice passionis memoria. hec domini
ca octaue etatis rep̄sentatiua sequit̄. i qua
etiaz rep̄sentat̄ q̄ sicut octaua est eadē cū
p̄ma. sic restituetur homo i idipsum ⁊ ad
id quod fuerat conditus. imo supra p̄me
originis reparabitur dignitatē. ⁊ consequē
tur corpora et aīme felicissimā immortali/
tatē. Qualiter dominus tribus diebus
⁊ tribus noctib⁹ fuit in sepulcro. et qua ho
ra resurrexit. et qua hora debet dici officiū
matutinum. et quare hac die pascha celebra
tur. dictum est sub quinta feria cene domi/
ni. et sub sabbato sancto Sane pascha gre
cum nomen est. quod hebraice dicitur pha
se. quod latine transitus interpretat̄. ꝑm he/
dam Non ergo dicitur pascha a passione ex
eo quia passim grece dicitur pati latine. sed
dicitur a transitu. Et hoc p̄imo ꝑm histori/
am. ex eo q̄ exterminatoz angelus videns
sanguinem in postibus israelitarum p̄ttran/
sijt. nec eos percussit. Tunc etiā populus ex
egypto transiuit. id̄ē. exiuit. tertia q; die ma
re rubrum pertransiuit. Secundo ꝑm alle
goriam. quia ecclesia hoc tempore transit p
baptismum ab infidelitate ad fidē. Tertio
ꝑm tropologiam. quoniā hoc tempe trans/
imus per contritionē et confessionem ō vi
cijs ad virtutes. vt infra dicetur. Quarto
ꝑm anagogem. quia nunc christus transijt
a mortalitate ad īmortalitatē. et faciet nos
etiam transire. Unde in euangelio. Cuz vi/
disset iesus inquit. quia venit eius hora vt
transiret de hoc mundo ad patrem ⁊c. Ad/
minamus autē hanc diem greco et non he
braico vocabulo. licet lingua hebrea digni
or sit tanq̄m mater. Primo ne in hoc vide
amur iudaizare. Secundo ne in hoc imite
mur quosdā hereticos dicentes euangeliū
sine cerimonialibus non sufficere ad salutē
Item vtimur greco et non latino vocabu
lo p̄opter autoritatem. quoniam greca lin
gua antiquitus rome et in italia tante fuit
autoritatis. vt non solum dies solēnes gre
cis nominibus nuncuparentur. vt pascha
pentecosten. ipapanti. et epipbania. verum
etiam dignitates. vt apostolicus. patriar
cha. archiepiscop⁹. episcopus. et huiusmo
di Isidorus tamen dicit q̄ pascha vocabulū
nō grecum sed hebreū est. Et in nōc. iij. diē i

quodam sermone q̄ pasca hebraice dicit a phase q̄ est transit⁹. grece vo a phasin q̄ est passio. Augustin⁹ dicit q̄ hoc nomē pasca per diuinā dispositionē cōpactū est ex ℔ nomine greco pasche quod passio interp̄tatur. & ex hoc nomine hebreo phase q̄ trā situs interp̄tatur. Nā hec duo cōueniūt in hoc nomine pascha. tam p̄m significationē q̄z p̄m vocem. Scōm significationē. quoniam in passione christi eius fuit transit⁹ Unde merito hoc nomen habet intellectū vtriusq̄z nominis. et est latinuz. vt sic ex duab⁹ linguis fiat tertia. scz latina. Et est ℔ nomē pascha p̄me declinationis et neutri generis. quod solū in tribus grecis nominibus inuenitur. scz pascha manna & mammona Uel est tertie declinationis. vt dicat̄ pascha tis. sicut dicitur fanta sma. tis. Uocatur ergo pascha ipa dies resurrectōis et etiam tēpus a dominica in ramis palmaz vsq̄z ad octauas pasche. quia in dominica ipa īducebatur agnus qui in quinta feria immolari debebat. Uerūtamen p̄m vulgi consuetudinem dominica in ramis palmarū dicit̄ pascha floriduz. feria sexta phase. hodierna vero dies pascha. olim tamen p̄pue dicebatur pascha dies illa qua agnus immolabatur. Solennitas pasche anthonomastice dicitur solēnitas solennitatū. eo q̄ ceteras solennitates hui⁹ solennitatis nobilitas antecedit. et omēs dies dominici sunt octaue hui⁹ festi. vt dicetur in phemio. vj. ptis. & in ea omnia leticie insignia. pponūtur. Templum quoq̄z mūdatur & ornat̄ in parietib⁹ quia in eis cortine & pallia extendunt̄. et in choro dorsalia et tapeta extendunt̄. et banchalia disponūtur. velamen etiā quod erat ante crucē vel in altū dirigitur vel remouetur vel post altare ponitur. ad notādum q̄ p̄ius occulta modo sunt manifesta. Altare quoq̄z suis ornamentis decorat̄. vt ī quibusdā ecclesijs vexillis. que significāt victoriam iesu christi. crucib⁹ et alijs. de quo & ō velaminibus triū colorū que hac die in tribus lectionib⁹ de altari remouent̄. et de triplici ornatu materialis templi dictū est in p̄ma p̄te sub ti. de picturis. Ministri q̄z ad decorē hui⁹ solēnitatis se in balneis prelauant. barbas et coronas tondunt. capillos deponunt. vestes siue capas nigras deponunt. et albas induūt. q̄ licet ad decorē fiāt ad spūalem q̄z hominē referunt̄. Nō enim lauamur ad voluptatē. sed ad significatiōz vt scz p exteriorē lotionē corpis interiorem anime debere fieri ostendam⁹. Barbas et coronas tōdere. est superfluitates et vicia deponere. capillos sup aures tondere ē quiq̄z sensus corpis ad seruiendū deo expeditos habere. nigras vestes siue capas exuere. est asperitatē penitētie deponere. albas siue superpellicia induere. est stolaz immortalitatis firmiter expectare. Uel per vestē albam significamus stolā innocentie renatorum. Uel per hoc rep̄sentamus hodiernā appa-ritionem angelorū qui ī vestibus albis apparuerunt. In hac sancta die nil quod a sacerdote non sit benedictū comedere debemus. quia inimicus noster nūc nos magis satagit supplantare Unde in quibusdā locis quecunq̄z comedi debent ad eccliam portantur. et in atrio vel in vestibulo ecclesie cum cruce & aqua benedicta. et ī vestib⁹ sacris a sacerdote benedicūtur. Hinc est̄ q̄ hodie agnus a sacerdote benedicit̄. ad rep̄sentandū q̄ deus p moysen et p̄plum agnū comedi iussit in figurā iesu christi. cui⁹ sanguine omnia p̄mogenita sibi de mūdo redemit. & angelo in nocte illa omia p̄mogenita in egypto p̄cutiente. p̄plm suū seruauit agni sanguine p̄notatū. Agnus aūt p̄m romanum ordinē nō ad altare sed ad mēsam benedicitur In quibusdā etiā locis benedicitur lac et mel. in memoriā eius q̄ dñs inquit patribus nostris abrae isaac et iacob. Introducā vos in terrā fluentem lac & mel Nullus debet etiā vnq̄z aliquid comedere nisi p̄ius saltē signo crucis facto Unde legitur in dyalogo gregorij pape. li. j. cap̄. iiij. Q̄ cū quedā monialis iret p̄ortū lactucā sine benedictione comedit. et simul demonem qui sup ea zerat suscepit. qui multum illam vexauit. Nos quoq̄z vidimus ī ciuitate bononie puellā a duob⁹ spiritib⁹ īmūdis & malignis trienio vexatā. Cūq̄z a q̄dā

perito volente illos cū exorcismis ⁊ adiurationibus ab humano corpe pellere. interrogarent qualiter corpus mulieris intrassent rñderunt q̄ sedebāt in quodā malogranato q̄ dū ipa puella comederat. q̄ tandem vtute adiurationū nobis p̄tibus ab humano corpe recesserunt. ¶ In q̄busdā q̄z locis hac die in alijs in natali p̄lati cū suis clericis ludunt vel in claustris vel in domib⁹ episcopalibus. ita vt etiā descendāt ad ludū pile vel etiā ad choreas ⁊ cātus. quod vocatur libertas decembrica. quia antiquit⁹ cōsuetudo fuit apud gentiles q̄ hoc mense serui pastores ⁊ ancille quadā libertate fruerentur. et cū dominis suis dominarent. et cuz eis facerēt festa ⁊ p̄uuia post collectas messes. laudabilius tñ est a talib⁹ abstinere ¶ In pleriq̄z etiā regionib⁹ mulieres secūda die post pasca verberāt maritos suos. tertia vero die maritꝰ vxores suas. sicut et antiq̄tus licebat seruis dños saltē in crimine adulterij accusare impune. ¶ Hoc aūt fit ad notandum q̄ debēt se inuicē corrigere. ne alter ab altero hoc tpe exigat debitū thori ¶ Statutū est enī q̄ cū hac die cōmunicare debeāt tribus p̄cedentibus et trib⁹ vel q̄nq̄z vel septē sequentib⁹ dieb⁹ ab amplexibus vacēt. q̄ sumptū est a dauid. qui cū pueris suis accepturus panes propositionis. ait ad abimelech sacerdotē. cōtinuimus ab heri et nudiustertius. ¶ His trib⁹ dieb⁹ primis solennis est feriādum. in sequētibus vero licet viris ruralia opa que magis sunt necessaria exercere. sed feminis non licet nere. nunq̄z autē choreas ducere. quia p̄m gregoriū. ¶ Delir⁹ est fodere ⁊ arare q̄z choreas ducere. ¶ Inde est q̄ bi singuli dies ꝓpria habēt rñsoria. ceteri vero in quibusdā ecclesijs mutuata ¶ In alijs tñ habent etiā vsq̄z in quintā feriaz ꝓpria. ¶ Fiunt quoq̄z apud quosdaz hoc tēpore aquarū dimersiones. ne quia homines vigilauerūt in quadragesima in bis sanctis diebus dormire velint. ¶ Hoc quoq̄z notandum est q̄ pasca nostrū semp debet fieri in die dominico. sicut statuit pius papa. et etiam victor papa. qui ꝓpter hoc concilū palestinum cōuocauit. licet enim p̄ius eodē die celebraretur. quia tamē quidā inde dubitabāt. angelus domini ad corroborādos illorū animos apparuit in habitu pastorali herme doctori. precipiens vt pasca semp die dominico ab omnib⁹ celebraretur ¶ Dominus tamen vere surrexit in die. vj. kaleñ. aprilis. ¶ Nam passus est octaua die kaleñ. aprilis. videlicet in die tali in quali ꝓceptus est siue in quali annūciatio virgini p angelum facta est. put dictum est sub titulo de parasceue. Celebrari etiā debet pasca in lunatione aprilis. quoniā in exodo p̄cepit dominus q̄ mensis ille p̄mus haberet. ⁊ agn⁹ die decima quarta immolaret. Vnde victor papa dicit q̄ pasca debet celebrari p⁹ quartam decimā diem lunationis aprilis. q̄ est primus mensis p̄m hebreos vsq̄z in vicesimā primā diem eiusdē mensis. id est. lunationis. Loquitur enī ibi de mense lunari nō de solari. quoniā in illa lunatione est semp pasca vsq̄z ad vicesimā primā diem. et vsq̄z ponitur ibi inclusiue. quoniam includitur ipsa vicesima prima dies. Vult ergo dicere victor papa q̄ pasca non debet esse infra decimam quartā diem lunationis aprilis. nec post vicesimā primā diem illius. Si enim decima quarta dies lunationis est i die dominica ibi est pasca iudeorum ⁊ dominica sequenti est pasca nostrum. scilicet in vicesima prima die. Et hec lunatio quandoq̄z incipit i martio quod plene in fine octaue partis dicetur. Ecclesia tamen antiquitus celebrabat pasca cum iudei quartadecima luna primi mensis quocunq̄z die occurreret. quēritum sancti patres in nicena synodo prohibuerunt. constituentes non soluz lunam paschalem et mensem inquirere sed etiam diem dominice resurrectionis obseruare. et ideo extenderunt pasca a quartadecima luna vsq̄z ad vicesimam primam vt dictum est. vt sic et dies dominic⁹ nō omitteretur et in die resurrectionis domini pasca celebraretur. ⁊ hoc pluribus de causis ¶ Primo ne ecclesia videatur iudaizare ⁊ figuris iudaicis adherere et in temporibus et annis confidere. Secundo quia die dominica datū fuit manna a dño. p q̄ significatur

euchariſtia.i.panis angelor habēs ī ſe om/ ne delectamentū.et ſuauitatē omīs ſapor ſ Vñ exo.xvj. Die ſexto parēt qđ inferant vt ſit duplū q3 inferre ſolebāt p ſingulos dies 7 hec eſt dies veneris.et ita die dñica datus eſt manna. Tertio quia preceptū eſt come/ dere agnū cū lactucis agreſtib9 et ī azimis ſincerit atis 7 vitatis.i.cū puro affectu 7 pu ro intellectu.hoc eſt in vitate. Chriſt9 vero mortē noſtrā deſtruxit moriēdo.et vitā no ſtram reſurgēdo repauit. Et ita patet q in die reſurrectiōis debem9 comedere agnuz quia tūc incipit vitas noſtre vite. Quarto nō celebrāt paſca noſtrū cum iudeis. q illō celebrant decima quarta luna.qr q3uis tūc immolat9 fuerit agn9.tñ incipit ei9 immo latio in ſequēti die.qr tūc eſt tps luct9 nec ē tps ſolennizandi.7 ideo eccl'ia dimittit hoc vſq3 ad tps ſolēnitatis.qr debet fieri cuz ſo/ lennitate ſicut dictū eſt. Quinto qr cuz chri ſto vult eccl'ia celebrare paſca ſuuz. Triplex enī paſca fecerūt iudei. Primū in rameſſe qđ interptat cōmotio tinee. Per hoc ſigni ficatur primū paſca.i.ſpūalis tranſit9 de vi cijs ad vtutes. Per tineā enī peccatū intel/ ligitur.quia ſicut tinea cōſumit pannū imp ceptibiliter.ſic pecatū aiam Quando autē peccatū cōmouetur in nobis. ſiue amouet p penitentiā.fit iſte tranſitus. Secundum paſca factū fuit in Syna.qđ interpretat men ſura.p qđ ſignificat ſecunduz paſca ſpūale ſc3 tranſitus de vtute ad vtutē.p qđ reſtitu itur homini ſua menſura attingēdi celeſtia Iſte tranſit9 fit qñ tranſimus de vtute in v tutem. Tūc enī accedit ad menſurā ſuā ho mo.quoniā fact9 eſt vt ſit ſoci9 angelorum Primū paſca chriſt9 nō potuit celebrare. quia peccatū nō fecit.nec eſt inuētus dol9 in ore eius.neq3 ſecundū.qr dat9 fuit ei ſpūs ſanct9 nō ad menſurā a tpe ſue natiuitatis Tertiū paſca factū fuit in galgala.qđ inter pretat reuelatio. Istud paſca fit a nobis qñ trāſimus de mūdo ad prēm. ſiue de mūdo ad celū.et reuelātur nobis omnia que mo/ do credimus. Hoc paſca celebrauit chriſt9 per reſurrectionē ſuā.quod noſ celebram9 poſt decimā quartā lunā primi mēſis poſt equinoctium vernale.quando dies incipi/ unt maiores eſſe noctibus. prout dictū eſt ſub ſabbato ſancto. Sexta cauſa eſt. quia de primo paſca vel ſecūdo non eſt gaudiuz multū ſed de tertio Unde.ij.Reg.xvij.cap. Non glorietur accinctus eque ſicut diſcin ctus. Septima.quia ex iuſſione angeli mo nemur paſca in dominica celebrare vt pre/ miſſum eſt Quare hoc et cetera feſta ſalua toris preter natale mutabilia ſint. dictū eſt ſub natali. Quando autē debeat paſca an/ nunciari dictū eſt ſub epiphania. Ipor/ ro conſiderāde ſunt quedā huius paſcalis tempor is varietates Sunt enī in eo tres ſe ptimane quaſi proprijs vocabulis nuncu/ pate. Prima eſt paſcalis. Secunda ī albis Tertia expectationis. Prima dicit ſanctu/ ficata propter iuſtificationē anime. Unde et quia homines per baptiſmū ſanctificati per totā ſeptimanā illam veſtē quam in ba ptiſmo ſuſceperunt deportant. que ſignifi/ cat primā innocentie ſtolā. Secunda dicit in albis.primo quia baptizati in ſabbato ſā cto deponunt in ſabbato in albis albas ſto las ſeu veſtes quas in baptiſmo ſuſceperūt Per albas quidem innuit quales in pſen/ ti vita eſſe debeant.ſcilicet mundi.et qualia deniq3 ſint corpora recepturi.quia ſācti be atitudinem 7 glorīā poſſidebunt. prout di/ ctum eſt ſub ſabbato ſancto. Secundo qr hoc tempore illi qui baptizati ſunt in ſabba to ſancto et ab epiſcopo confirmati. alias albas ſtolas portare vſq3 ad aliū ſabbatū ſolent. Cōmuniter tamen prior ſeptimana vocatur in albis propter angelos qui in re ſurrectione domini in albis apparuerunt. vt premiſſuz eſt.et quia olim baptizati illis diebus candidis veſtibus vtebantur vſq3 ad ſabbatū in albis. Et propter p̄miſſas eti am cauſas dr ſabbatū in albis Vel qr mos fuit antiquitus vt in ipo ſabbato veſtes ex toto deponerent 7 albas induerent. quod non fit ī ſabbato ſancto. Tertia ſeptimana ſcilicet que eſt poſt aſcenſionē dicit expecta tionis. quoniam repreſentat illud tempus quo apoſtoli expectauerūt aduētū ſpūſcti quibus dñs dixit. Manete ī hac ciuitate 7

expectate vsq3 dum induamini vtute exalto. ¶Prima aũt septimana non ptendit nisi vsq3 ad sabbatu3 in albis excluiue. ⁊ sic pasca sex dies solũ habet p octauis. Septima na vo in albis incipit sabbato in albis. ⁊ terminatur in alio sabbato. et sic durat p octo dies. Octaua vo ascensionis cũ deberet terminari in q̃nta feria añ pentecosten ptenditur vsq3 ad pentecosten. q̃ licet duo dies. q̃ supsunt octaue ascẽsionis. possint iofficiari ad missam a dominica añcedenti. tñ ad nocturnos non haberẽt inuitatoriũ vel lectiones vl'rñsoria nisi ab ascensione dñi acciperent. Unde illi decẽ dies p3o vna octaua reputãtur. nec mirũ cũ ⁊ totũ tempus pascale p vna reputet octaua. ⁊ similiter a natiuitate vsq3 ad octauã epiphanie. Be ß dicet sub dominica post ascensionẽ. Temp9 aũt pascale vsq3 ad pentecosten vocat q̃nquagesima. quia cõtinet q̃nquaginta dies. per qõ tps iubilei significat. vt dicetur sub pẽtecosten. Duas enĩ quadragesimas celebramus cui numero addit decim9 numer9. et fit q̃nquageNari9. ¶Prima añ pasca in qua labores et miserie hui9 tpis significant. Añ tunc ieiunam9 et cantica leticie subticem9 Secundã post pasca que significat statu3 eterne felicitatis. ⁊ in ea tps glie nostre post banc vitã repñamus. tũc eĩ ab omni labore quiescem9. et in dei laude erim9. q̃re tũc cantica leticie multiplicam9. et ianua penitentibus aperit. quia nulli9 peccati imppetrium erit. totũ enĩ erit absp3tũ a gloria. p3 ut in collecta hui9 diei habet. et hoc dictum est in pbemio hui9 ptis. nec ieunam9. nec genua flectim9. imo stantes oram9. Tũ q3 nõ erit p quo flectãtur. sed dom9 dei gloria replebit. Tũ etiã vt libertatẽ quã nobis dominus resurgẽdo acq̃siuit pñteamur Tu3 quia mulieres ad monumentũ venientes nõ flexerũt genua. sed erecte inspexerũt i sepulcro. sicut dicit ambro3i9 in fine luce. Tũ quia ßm ipm ambro3iũ bis quinquaginta dieb9 quibus dñs nobiscũ fuit gaudendũ est. ⁊ iugis festiuitas est in eis tanq̃ sit dies dominica. Tũ etiã q3 hoc tps pascale significat octauã resurrectiõis. i qua nec ieuna3 bitur. nec genua flectent. sed pfectũ gaudiũ omnib9 erit. In festiuitatib9 etiã beate marie ⁊ dieb9 dñicis et festiuis ⁊ in dieb9 pẽtecostes. nisi in pñtia co3pis ⁊ sanguis christi genua flectẽda nõ sunt Be hoc in q̃nta pte sub titulo de p̃ma dictu3 est. et sub sabbato post pentecosten dicet Genua enĩ in ecclesia flectere co3dis p3 contritionẽ significat. Et est notandũ q̃ in genuflectionib9 vtendũ est o3õne dñica. Uel o3õe quã augustin9 scripsit seu approbauit. s. Deus ppicius esto mihi peccatori vel peccatrici Uel illa quã quidam sanct9 heremita composuit et docuit ta ydẽ meretricẽ. docẽs illã quotidie genuflectere. et in terrã discũbere. oculos sursu3 nõ attollere ⁊ dicere. Qui me plasmasti miserere mei. Ceterũ festiuitas pascaℓ hebdomadaria est. p3out in titulo sequenti dicet. In pascali septimana salutare nos ad inuicem ß modo debem9. s. resurrexit dominus. et salutat9 debet rñdere deo grãs. vel et apparuit simoni. ⁊ postea debem9 dare osculum ad inuicẽ. in signũ pacis et charitatis. vsus tamẽ hoc nõ habet. ¶Roman9 tñ pontifex hac die missam celebrat9 cardinales prelatos. notarios. ⁊ familiares suos. hoc modo salutat ⁊ osculat. ⁊ etiam omnes premissi se inuicẽ hoc modo salutant ⁊ osculãtur. Salutans enim dicit. Surrexit dominus vere. Salutatus ⁊ osculat9 rñdet. Et apparuit simoni

Equiℓ videre de nocturno officio hui9 diei. Incipit aũt eccℓia inuitatoriũ. Alleluia. surrexit dñs vℓ. q̃nti toni ppter q̃nq3 apparitiões dñi in illa die que dicte sunt in quarta pte sub titulo d̃ salutatione ad pℓum. vel ppter q̃nq3 sensuu3 reparationẽ que fit p resurrectionẽ. In quibusdã tñ ecclesijs d3 inuitatoriũ cũ triplici alleluia. et septimi toni ppter quietẽ q̃ dat i resurrectiõe. Apoc. xiij. Elmodo iã dic̃ spiritus vt requiescãt a laborib9 suis. Et indigemus inuitatorio. quia vie syon lugẽt. eo q̃ nõ sunt qui veniãt ad solennitatẽ. ¶Hymnus aũt nõ dicitur in quibusdã ecclesijs. q3 in resurrectione non cantabim9 hymnos huiusmodi. sed in plateis hierlm cãtabim9

alleluia. vt habet capitulo penultimo tbo/
bie. Sed loco hymni cantat alleluia ꝓpter
spem quã habem⁹ de gloriosa resurrectiõe
Ellie vo ecclesie cantãt hymnũ. quia sp laus
dandus est de⁹. et cantãt illũ ad tertiaz sub
duplici cantu. videlicet vnũ versũ sub vno
cantu ⁊ aliũ vsum eiusdẽ hymni sub alio. ⁊
vnũ altiori voce q̃z aliũ ad significandũ du
plicem stolã glorie. quã christus assumpsit
scz corpis et anime. Quia vo vtute trinita/
tis in qua est pfectio. facta est resurrectõ. iõ
dicũtur tres lectiões. tuz quia sozor nostra
paruula est. et vbera nõ habet. tũ q̃ bapti/
zati nõ indigent labore quasi modo geniti
infantes. de boc in sequenti tractatu dice
tur. Hac etiã die ⁊ boc tpe cãtant tres psal/
mi cũ tribus antiphonis. Obseruat autẽ iõ
iste ternari⁹ numer⁹. Primo quia pcat bo
minibus ꝓpter pcedens ieiunium attritis
Secundo ne neophici multitudine onerẽ/
tur vt pmissum est. Tertio ꝓpter triduanã
domini sepulturã q̃ precessit dñicã resurre
ctionẽ. Quarto ad notandũ q̃ tria que do
min⁹ pm lucã pmisit in boc seculo pficere.
scz demones eicere. sanitatẽ pficere. ⁊ tertia
die cõsummari. in resurrectiõe ꝓsummata
sunt. Primũ opatus est dñs cũ fecit vt reli
cta creatura redirem⁹ ad creatorẽ. Secun
dum cũ p fidẽ nos sibi tanq̃z mẽbra capiti
vnuit. vt de eius spũ viuerem⁹ Tertiũ cuz
in boc cõfirmauit nos ne laberemur. vl' cõ
summatio est nostra resurrectio Hec etiaz
in nostra cõuersione apparẽt. Eiiciũtur enĩ
a nobis demones p exorcismos. sanamur
p catbecismũ. ⁊ cõsũmamur p baptismũ ⁊
cõfirmationẽ. Primũ notat in primo psal
mo ⁊ sua antiphona. vbi dicit. Et cõsilium
meũ nõ est cũ impijs. In quo psalmo ostẽ
ditur q̃d vitare debeat q̃s ad boc q̃ sit bea/
tus. scz nõ ire in consiliũ impioꝝ ꝛc. et q̃d fa/
cere debeat scz habere voluntatẽ dñi in coꝛ
de. et in ea die ⁊ nocte meditari. Primus ser
go psalmus cũ antiphona sua mõstrat im
pios. id est. demones eiici a cõsilio filij dei.
In hac demonũ eiectiõe fit q̃d dñs in euan
gelio iobãnis dicit Nũc iudiciũ est mundi
nunc pnceps hui⁹ mũdi eiicietꝰ foras. Hoc
iudicium est discretio q̃ fideles p fidez sepã
tur ab ipijs demõib⁹. q̃d iudiciũ factũ est ĩ
multis milib⁹ credentiũ. Sed in boc iudi/
cio impij. id est. in impietate pseuerãtes nõ
resurgunt. sed bi qui p fidẽ christo vniũtur
Et boc est secundũ q̃d notat in secũdo psal
mo ⁊ sua antiphona. vbi dicit. Postula ui
patrẽ meũ alleluia. dedit mibi gẽtes allelu
ia. in hereditatẽ tibi allia. Hoc factũ est cum
fideles p fidẽ ei tanq̃z capiti vniti sunt. vt p
ipm ad modũ hereditatis fructificẽt. Vnõ
in psalmo irridendo dicit. Quare fremue/
runt gentes ꝛc. dicentes: Dirũpamus vincu
la eoꝝ. et pijciamus a nobis iugũ ipsoꝝ
Stulte dicũt Qui habitat in celis irridebit
eos ꝛc. Et christ⁹ dicit. Ego autẽ cõstitutus
sum rex ab eo q̃ dicit. Postula a me et dabo
tibi gẽtes hereditatẽ tuã ꝛc. Et aduerte q̃ in
antiphona dicit. dedi. et in psalmo dabo. vt
in antiphona oñdatur impletũ esse quod ĩ
psalmo est pmissum. Tertiũ notatur ĩ ter/
tio psalmo et in sua antiphona. in quo tan/
gitur cõsummatio quã dñs pmisit se perfe
cturum ĩ tertia die. vbi dicitur. Ego dormi/
ui ⁊ somnũ cepi ꝛc. Hoc enĩ licet de passiõe
⁊ morte et resurrectiõe saluatoris intelliga/
tur. moraliter tamen conuenienter intelligit
de eo qui diu in peccato dormiunt ⁊ tãdem
per deia diutoriũ surrexit. Quinto etiã põt
dici q̃ quia per opera istoꝝ triũ dierũ fiũt
catbecumini membra christi scz per exorci/
zationem p abrenũciationẽ diaboli. p fidez
qua vnitas in eis pficitur. et p impositionẽ
manus episcoporũ siue resurrectionẽ dñi.
que est iustificatio nostra. ideo ꝓpter banc
iustificationẽ canimus tres antiphonas ĩ
nocte resurrectiõis. Prima disiungit nos
ab impijs. Secũda ꝓiungit nos capiti chri
sto. Tertia facit nos resurgere ꝓpter iusti/
ficationem. Sexto etiã potest dici q̃ p tres
psalmos tria tpa significãt. Tres antipho/
ne cãtant. in quibus patriarche prophete ⁊
apostoli significãtur. Tres lectiões legunt
quia lex psalmi ⁊ ppbetie resurrectionẽ do/
mini pfitẽtur Tria rñsoria subsequũtur. q̃
tres ordines scz noe iob et daniel christi re/
surrectione saluãtur. Singulis resp̃soriis

gloria patri subiungit in quibusdam eccle/ siis. qz trinitas ab oib⁹ ordinib⁹ collaudat Jn quibusdam vero nō nisi vnū gloria tri bus responsorijs ꝑm generalē consuetudi/ nem continuatur ad notandū q⁹ in trinita te vnū deuz glorificamus. Septimo terna rium in omnib⁹ frequentamus propter sa cramentū baptismi in triū ꝓsonarū nomie celebrati. Octauo paucitate vtimur lectio/ num propter paucitatē que tunc aderat ꝓ/ dicatorū. Nam apostoli erant in numero pauci. metu iudeorū muti. de morte domi/ ni mesti. de audita resurrectiōe quasi deliri Qua paucitate volunt vti quidā vsqz ī pē/ tecosten quādo facti sunt ꝓdicatores nume ro plures. z spiritusancto feruentiores. vt iam dicetur. Alij vero solennitatē poti⁹ at/ tendentes integrū z solennē seruant nume rum. quia z si apostoli muti fuerūt tamen alloquiū angelorum et frequens visitatio domini nō defuerunt. Quare in sequenti hebdomada cantat tantū vna antiphona cū tribus psalmis in sequenti titulo dicetur

Sane tertio responsorio cū gloria patri decantato cū cereis z solenni ꝓcessione de choro ad aliquē locuz tendimus. vbi sepul/ crum imaginarū coaptatur. et vbi introdu cuntur persone sub forma et habitu mulie/ rum. et duorū discipulorū scz iobānis z pe/ tri. qui ad sepulcrū christū querentes vene/ runt. z quedā alie persone in personis z for ma angelorz. qui christū a mortuis resurre xisse dixerunt. in personis quorū recte cāta ri potest illa secunda responsorij primi par ticula. Nolite timere ꝛc. vsqz in finem rñso/ rij. Tunc redeunt ad chorū quasi fratribus referentes que viderunt z audierunt. z vn⁹ redit citius alio. sicut iobānes cucurrit citi us petro. Jn ꝓsonis quorū cōuenienter can tatur illud rñsorium Congratulamini. sine versu. Si qui autē habent versus de hac re ꝓsentatione cōpositos licet non autēticos. non improbamus. Tūc chorus audita re/ surrectione christi prorumpit in vocē altis/ sone cantans. Te deū laudamus. Quidaz vero hāc repsentationē faciunt anteqz ma tutinum inchoent. Sed hic est proprior lo cus. eo q te deum laudamus exprimit horā qua dominus resurrexit. Quidā etiam eā faciunt ad missam. cū dicitur sequētia illa. Victime paschali laudes cū dicitur versus. Dic nobis. et sequentes. Ad hoc in die nostram resurrectionē repsentamus. qua christo consurreximus. et ideo de die dici mus. Hec dies quā fecit dominus ꝛc. Et in nocte sepulturā qua ei cōsepulti sumus. et ideo illud non dicimus de nocte. Unde dic apostolus. Consepulti sumus cū illo p ba ptismum i morte. Trina etenim immersio i aqua baptismi triduanā domini sepultu ram repnāt. Jlle quidē consepult⁹ est chri sto. qui peccare quiescit. ille consurrexit cuz christo. qui celestibus intendit. Et aduerte. quia in duabus precedentib⁹ noctibus tri duanam domini sepulturā repsentam⁹. ꝑm q⁹ dominus latuit in sepulcro. vñ tunc alleluia non dicimus. in hac vero nocte se pulturam dñi repsentamus. in eo q christo consepulti sumus. et ꝓpter hoc alleluia cantamus quia christo consepeliri gaudi/ um est nobis. Ad primā vero non dicit hymnus. propter rōnem in sexta parte sub titulo de nocturnis assignatā. nec quicūqz vult. Quidā tamen dicunt psalmuz. Confi temini. sicut et in sequenti titulo dicet. Nō fiunt etiam petitiones obsecrationes z postu lationes. quia dicit dñs. Jn die illa non ro gabitis me quicqz. Et quia cū glorificati re surrexerimus. nō indigebimus istis. Non ergo dicunt preces. quia vbi nō erit miseria non erit petenda misericordia. Ubi nō erit temptatio. non erit dicendum. libera nos a malo. Non dicitur etiā capitulū. qđ est re fectio. ne post longaz psalmodiaz bō tedio afficiat. Cōfortat enī fessos sic electuarium mēbra. Tū qbi nullū erit tediū. Tū quia in hoc officio breuis est psalmodia. Et q̄m am capitulū in horis nō dicī nec rñsoriuz debet dici. quod respondet capitulo siue le ctioni. Jn missa tamen dicit. quia rñdet epi stole. et in laudib⁹. qz rñdet lectiōibus. et di citur tunc capitulū christus resurgēs. ad ro manos. vj. capl̄o. De vesperis in sequēti ti tulo dicetur.

Unc de diurno officio videam⁹. Et quidē hac die fit statio apd̄ sanctam mariā maiorē. quia cum beatus gregorius hac die ibi celebraret ⁊ pax domini pronunciaret. angelus domini alta voce rñdit. Et cum spiritu tuo. Et ppter hoc cum papa ibi hac die celebrans dic̄. pax domini. in testimoniū hui⁹ miraculi nihil sibi rñdetur. Ceterū ante missam fit processio. quod ex euangelij autoritate extrahitur eo q̄ angeli dixerunt mulieribus Ite dicite discipulis quia precedet vos in galileam. Et dominus ad eas Nunciate fratrib⁹ meis vt eant in galileaz. ibi me videbitis. Hec ergo significat processionē apostoloruz. vt viderent dñm in galileā euntium Rursus galilea transmigratio interpretat̄. In galileam ire fuit d̄ iudeis ad gentes transire. De qua transmigratione postea dixit. Euntes docete omnes gentes. baptizantes eos in nomine patris ⁊ filij ⁊ spiritussancti. In significationez ergo hui⁹ transmigrationis hodie solennē agimus processionē. siue īsignum q̄ nos oportet de vicijs transmigrare ad virtutes. siue proficisci de virtute in virtutez. ad hoc vt videre dominū mereamur quod fit specialiter in baptismo. et ideo īsignificationez baptismi nos ⁊ loca nostra aqua benedicta aspergimus cantātes. Vidi aquam. Aliis vero temporib⁹ cantatur Asperges me. Verūtamen nec hodie nec i pentecostes aqua benedicit̄. que latius pscuti fuimus in quarta parte sub titulo d̄ aq̄ benedicte aspersione. Ab hac processione omnes pcessiones dominicales per annū originem traxerunt. vt videam⁹ dominū i galilea. id est. in transmigratione de vicijs ad virtutes. Dies enī dominica est dies resurrectionis natiuitatis ⁊ spūssancti missionis. et in omnib⁹ de nouo dumtaxat ē testamento cantandū. De processione dictū est in quarta parte sub titulo de accessu pōtificis ad altare. Sz ad quid dictū fuit apostolis vt irent in galileā ad videndū dominum. prout legit̄ in matheo. cū eadē die eū viderint in hierusalem Rñdeo. hoc dicitur maxime propter allegoriā. licet ad litteram factum fit. Allegorice enī transmigratio illa significat transmigrationē de iudeis ad gentes. in qua maxime videtur christus. q̄ in hoc maxime apparz christi deitas q̄ tot⁹ mundus ad predicationē famulorū christi credidit. Dixerunt enī apostoli iudeis. Q̄ verbum dei repulistis ⁊ vos indignos fecistis vite eterne. ecce cōuertimur ad gentes In hac processione precedūt luminaria vt illud euangelicū impleatur in nobis. Sint lumbi vestri precincti ⁊ lucerne ardentes ī manibus vestris. Crux etiam p̄cedit vt carnem nostrā crucifigamus cū vicijs et concupiscentijs. Et post cruces ⁊ vexilla q̄ sūt victorie iesu christi insignia. sequūtur sacerdotes dealbati exultantes in laudes resurrectionis. qui p̄cedunt cuz tacita populi sequentis expectatione. vt p̄distinctas ⁊ morosas expectationes. corporaliter illud prophēticum quod tūc cantat̄ impleri videat̄. Cum iocunditate exibitis ⁊ cum gaudio deducemini. Mōtes et colles exilient expectantes vos cuz gaudio. Itē in ea maior sacerdos precedit. quia dixit dominus. precedam vos in galileā. Item in ea nihil resonet quod sit veteris hystorie. sed ea solū cantantur que gloriā personent euangelij. Inter que illud p̄sertim in quibus dā eccl̄ie admittitur. Virtute magna reddebāt apostoli testimoniū resurrectionis iesu christi. Quia sicut diximus in galilea transmigratio. est apostolorū predicatio. Cū autē ventum est ad mediū templi. vtriusqz ser⁹ populo circumstante. totis viribus chorus in vocem exultationis erumpit antiphonam cantans. Sedit angelus. Que exprimit q̄d apostoli docuerūt. aut docere debuerunt. scz christū viuere. Et est totis virib⁹ cōcinēdum. ⁊ in auditū circumstantiū efferendū. quia quē queritis viuit. ⁊ vita hominū cū eo surrexit. Vel hodierna pcessio illud nob recolit. q̄ rex glorie cū exercitu redemptorū de infernalibus claustris ad celestia regna migrauit. Post processionē sequit̄ missa. ⁊ incipit precentor loco magni precentoris. id est. christi. Resurrexi ⁊ adhuc tecū sū. Post quē cantat chorus ad significandū.

q̄ ad christi similitudinē alij sancti q̄ erunt in patria deū laudabūt. Quod vero sequitur. ⁊ adhuc tecū sum. in hoc notatur eternitas in qua sp est cū patre. Cantat ergo hac die in persona christi. resurrexi ⁊c. sed tunc illud dicetur in pſona nostra. quando resurgentes transibimus de hac mortalitate ad immortalitatē quod significat in hoc q̄ dicetur in euangelio. Et transiēs ministrabit eis. Ministrabit enī nobis cibū spiritualē seipsum. sicut iudeis dedit manna ī deserto Pdoteſt etiā dici q̄ dom⁹ per ora ppbar⁹ dirigens sermonē ad patrez ait. Resurrexi ⁊ adhuc ⁊c. In quo tria notat scz suā gloriosam resurrectionē. et patris in passione protectionē. ⁊ cognitionē eius p scientie sue dilatationem p orbē. Resurrectionē eius notat cum dicit Resurrexi ⁊ adhuc tecū sum ⁊c quasi. d. Non est ita sicut iudeus cogitauit q̄ a te omnino sim derelictus ⁊ abiect⁹ tanq̄ immūdus. Unde deridendo dicebat iudeus. Si filius dei est liberet eū. Quasi diceret. Non liberabit eū. quia de eo non curat. Protectionez patris in passione notat cum dicit Posuisti sup me manū tuā. q. d. Protexisti me non a passione sed ab eo q̄ iudei intendebāt videlicet ab extinctiōe nominis mei ad quā intendebāt. Unde dicebant. Si dimittimus eū sic omnes credēt ī eum Sed in hoc q̄ me occiderūt. hoc q̄d ipsi timebāt consecutus est. Nam ego q̄ sum granū frumenti cadens in terrā multū fructum attuli. et tā de isto q̄z de illo p̄mo laudandus est pater Unde post vtrunq̄z cāta tur alleluia. Scientie patris dilatationem notat cum dicit. Mirabilis facta est ⁊c. q̄si diceret. Ex hac cognitio tua pater non tantum ad iudeos sed etiaz ad gentes dilatata est. Nam pus tantū in gente iudeorum cognoscebaris. iuxta illud. Not⁹ in iudea deus ⁊c. Et quia ab vtroq̄z populo cognosceris ab vtroq̄z tibi laus offert. et idcirco duplex alleluia sequit. ⁊ ad id ptinet vsus Domine probasti me ⁊c. sessionē meā. i. humilitatem in passione. et resurrectionē meā. id est gliam meā in resurrectiōe. In quibusdam tamen ecclīs tacetur perbū illud. sessionez. et soluz dicitur resurrectionē meā. Pdoteſt tamen vtrūq̄z dici. p q̄d duplex christi natiuitas designatur. Sequit hymnus trinitatis. s. gloria patri. qui in p̄cedentib⁹ diebus intermissus fuit ppter ignominiā illatā trinitati in tertia pſona scz in filio. Hunc autē quia sublata est ignominia illa. hymn⁹ ille cantatur. Hec etiā in quibusdā ecclesijs p cereos repsentant. vbi tres cerei ante altare ardere cōsueuerunt. sed in tribus diebus añ pasca non ardent nisi duo. ī signuz q̄ tertia persona sublata est. hac vero die tertius cereus reaccendit. in signū q̄ ipsa christi pſona gloriose reddit nobis. Post hoc dicitur collecta in qua oñditur quis sit resurrectōnis ⁊ mortis effectus. quoniā apertō ianue regni celestis est effectus. Qualiter aūt illā ianuam intrare debeam⁹. dicit in epla que est p̄ma ad corinthꝫ. v. c. scz. Expurgate vet⁹ fermentū. id est. abiscite vetustatē a vobis. ⁊ hoc est ire in galileā. i. de vicijs ad vtutem ⁊ de vtute in virtutē. sicut estis azimi id est. esse debetis. vl estis azimi p baptismū Eteni pasca nostrū immolat⁹ est christus. q̄si diceret. coctus est agnus et patus. Itaq̄z epistolemur. Et determinat quis sit agnus. cū dicit christus. christus enī est pasca nostrum id est. agn⁹ paschalis ⁊ festū pascale. Alia etiam rōne ipe est pasca quia p ipsum ⁊ ab ipso ⁊ ad ipm est nobis transitus p̄dict⁹. Nō in fermento veteri neq̄z ī fermento malicie id est. male volūtatis ⁊ nequicie. i. praue intelligentie. nequā enī est qui de deo male intelligit. sed in azimis sinceritatis ⁊ vitatis. id est. in accenso affectu ⁊ purificato intellectu. vel in sinceritate charitatis ⁊ puritate fi dei. Sed etiā plus dicit vitas q̄z fides. cōprehendit enī sapientiā ⁊ intelligentiā. Sed videtur littera epla in se cōtraria. Si enim sumus azimi. id est. sine fermento. quomodo expurgabimus vetus fermētū. quomodo etiam dicit vt sitis noua cōsperſio. videtur enim dicere vt sitis azimi sicut estis azimi. Nam noua ꝓsperſionibus aliud est q̄z farina aqua ꝓsperſa. id est. pasta nondū fermētata. Sed est notandū q̄ duob⁹ modis dā quis peccare. scz peccato ppio vel peccato

alieno cui consentit. Erant enim illi quib⁹ loquebatur apostoli⁹ azimi.id est.sine pro pꝛij peccati fermento. sed erant alieno pec/cato infecti.dum non reprehẽdebant illum cum possent qui patri suo propriaz nouer/cam abstulerat.qui inter eos erat Unde di citur eis. Expurgate vetus fermentum.id est.abiscite illũ a vobis per ecc̃omunicatõ/nem.vt sitis noua conspersio.id est.sine fer/mento alieni peccati Sequitur gradua le quo vtitur ecclia propter nos.qui nõ ha bemus adhuc nisi resurrectionẽ aĩme ꝛex/pectamus resurrectionẽ corꝓis scz. Hec dies quã fecit dominꝰ exultemꝰ et letemur in ea.quia exultando ꝛ letãdo itur in para/disum.sed cum labore ꝛ angustia ꝛ cũ ma xima afflictione itur in infernũ.quia nõ est pax impijs dicit dominꝰ.sed bonis ẽ iocun ditas pax et quies maxima propter spem glorioseresurrectionis. Cantaf aũt gradu/ale licet sit luctus laborantiũ ꝓpter baptiza tos qui arripuerũt laborẽ militie.vt perue niant ad alleluia eterne leticie.Grãdis enĩ labor eis supereſt vt ptẽ habeãt i scda resur rectione.Et est sciendũ q̃ est dies temporis Unde.hodie si vocẽ eius audieritis.id est. si i tempe quo viuitis.Et est dies eternitatis Unde melior est dies vna in atrijs tuis su per milia.Hanc diem hodierna festiuitas inchoat.et ideo recte demonstratiue dicit. Hec dies quã ꝛc.Et hodie resurrexit dñs. Sed hec dies dum est in aurora vt in ascẽ/su vocatur dies salutis ꝛ gratie.Cũ fuerit i meridie vocabit dies eternitatis et glorie. Hec dies declinũ non sentit.et ideo solenni tas ista vesperũ non habet.vt dicetur i titu lo sequenti. Hodiemodũ sequit alleluia cã/tus quidẽ angelic⁹ scz pasca nostrum imo/latus est christꝰ .j.cor.v.ca.quia ipe ẽ pãis angelorũ.ꝛ in quẽ desiderant angeli pspice re.etiã inq̃ntũ est bõ.Quasi diceret Lauda te dominũ deũ quia pasca nostrũ immola tus est christus Deinde sequitur euangeli um marci.xvj.c.qui habet figurã leonis.q̃ et christus fuit leo in resurgẽdo.et q̃ ꝑm or/dinem legunt euangelia put in sequenti ti/tulo dicetur.Est autẽ euangeliuz. Maria magdalena ꝛ maria iacobi et salome eme runt aromata ꝛc. Similit oportet nos eme re aromata bone volũtatis.Esa Uenite et absq; argẽto ꝛ absq; vlla ꝓmutatiõe emite vinum ꝛ lac.id est. aromata virtutũ q̃bus vngitur deus.quia delicie sunt ei esse cuz fi lijs hominũ. Et sequitur ibi q̃ angelus ap paruit mulieribus in vestibus albis. Sed in euangelio matthei quod legitur i vigilia dicitur q̃ aspectus eius erat sicut fulgur .ꝛ vestimenta eius sicut nix.Et p hoc notatur sicut dicit gregoꝛ⁹ q̃ dñs in iudicio terribi lis apparebit reprobis.et blãdus iustis vna facie.Hoc enĩ erit ex diuersitate cõscientia/rum.Quia ergo blandus apparebit iustis ideo ne nimis de resurrectione exultemus seq̃tur in offertorio Terra tremuit et q̃euit In postcõmunione que sicut et alleluia su mitur de epistola. hortatur ecclia filios su os.vt cum fide veniãt ad cõmunionem di/cens. Pascha nostrũ immolatus ꝛc. Aliunt quidã q̃ illud q̃ dicitur in introitu. Resur rexi.vox est sponsi ad sponsam eam de mor te sua in pñti tempore cõsolãtis.cui spõsa rñdet. Posuisti ꝛc. Uel est vox generis hu/mani q̃d in adam cecidit et per christum re surrexit. Cetera sunt concentus angelorum et hominum de christi resurrectione gau dentium.

De septem diebus post pasca

Ec prima septi

mana pascalis temporis. licz cõ muniter vocetur septimana in albis.tamen sequẽs magis propꝛie vocat i albis propter causas in p̃cedenti titulo po/sitas.Et hec est cõmunis huic tẽpi ꝛ prece denti.Est enĩ tota de septuagesima que ter minatur in sabbato in albis. Inde est q̃ tra ctus in sabbato pascali et graduale ptotaz ipsam hebdomadã dicitur.quod laborem sigñficat. Alleluia vero et cetera cantica leti cie cantantur.vt dictuz est sub dominica se ptuagesime.et hoc ꝓpter tps regressionis. quod incipit ꝑm quosdã i pasca .put ibi dic tum est. Isti ergo septẽ dies cõputant cuz septuagesima.quia hec septimana est septi

ma a quadragesima.p quã idẽ significatur qõ per septuagesimã.in cui⁹ septima deca/de filij ysrael acceperũt licentiã redeundi.et iam quasi liberi erãt.ideo q3 dieb⁹ istis cantica leticie cantanẽ.¶Dorro omnes isti dies septem sunt quasi vna dies dominica.Uñ semp cantatur in eis.hec dies quã fecit ẽ. Et in prefatione dicit.Te quidẽ domine oĩ tempe.sed in hoc potissimũ.die.glo.p.ẽ Et in eis semp agitur de resurrectõe.ad ostendendum q̃ p septẽ dona spũssancti venitur ad verã resurrectionẽ.vt̃ pot⁹ q̃ in tota vita ista que p septẽ dies currit.debemus anhelare ad gl̃iam resurrectionis q̃ntum possumus.Sic ꝛ pasca in veteri testamẽto per septem dies celebrabat.et scenofegia.id est. fixio tabernaculoꝝ.Quecunq3 enĩ hac die facimus ideo facere debemus vt in celo tabernacula nostra figamus.qõ erit p gl̃iam ĩmortalitatis.vt ille q̃ crucifix⁹ est oñdat nobis suam deitatẽ cũ dicit in officio nocturno Ego sum qui sum.Et cũ dicit se esse illum q̃ dixit moysi.qui est misit me ad vos.exo.iij. Siquidẽ pasca est hebdomadaria festiuitas quia qualibet die hebdomade mutant officia.In veteri enĩ testamento tres habuerunt hebdomadarias festiuitates.scilicet pasca.et pentecostes.quas etiã nos habẽ⁹ licet ad aliud quã illi habuerũt.ꝛ scenopbegiam quã non habemus nisi quodãmodo vt dicet in prohemio septime ptis.Quidam vero scripserunt q̃ festũ pentecostes nõ fuit in veteri testamẽto festum hebdomadale. Et q̃ in nouo testamento habet septem officia ppter septẽ spũssancti dona nõ quia sit festum hebdomadale.quia tres vltimi dies ñ habent omnino.ppria officia Ad ℔ notãdũ est.q̃ cũ in vrbe romana esset magna aeris pestilentia.beatus gregor⁹ in tempore paschali ordinauit.vt imago beate v̄ginis q̃ in ecclia scẽ marie maioris seruat̃ quã beatus lucas pinxisse dicit.et eidem virgini simillima phibet̃ pcessionaliter portaret̃.ꝛ dux ante processionẽ reuerẽter portaret̃.ecce tota aeris infectio ꝛ turbulentia cedebat imagini fugiens.ac si eã ferre nõ posset.sic q̃ p⁹ imaginẽ mira serenitas remanebat.tũc autem iuxta imaginem audite dicuntur tres voces angelorũ canentiũ.¶Regina celi letare alleluia.quia quẽ meruisti portare alleluia. resurrexit sicut dixit alleluia.Statimq3 beatus gregor⁹ adiunxit.ora pro nobis deum rogamus alleluia.Que antipbona ideo ℔ tempore frequentatur.Et tunc gregor⁹ vt dixit supra castrũ crescentis angelus domini. qui gladiũ cruentatũ tergens in vaginam reponebat.Intellexit ergo gregorius q̃ pestis illa cessasset.quod ꝛ factum est. Uñ castrum illud exinde castrũ sancti angeli vocatum est ¶Dremissa imago in ecclia beate marie maioris ĩ vrbe super limẽ baptisterii ℔uat̃.quã romani reginam vocãt ¶Der hos aũt vij dies tres tantũ dicũt psalmi.sic et ĩ dominica resurrectiõis.Jn hoc tamen interest ℔m aliquas ecclesias.quia tunc dicũtur cũ tribus antiphonis.in his vo diebus cum vna sola.Siquidem ideo tres psalmi p bos septẽ dies baptismales dicuntur.quia qui pure baptizãtur septem spũssancti dona suscipiũt.que per hos septem dies signantur Suscipiunt etiã tres virtutes scz fidem spem ꝛ charitatẽ.que per tres psalmos intelliguntur.que nobiscũ vsq3 in finem manere debent.Canum⁹ ergo tres psalmos vt recolamus nos hec tria habere. Antipbona vero vna est.quia vnus est a quo hec omnia sunt.¶Rursus vero quia vt p̃missum est.℔ tota hebdomada est quasi vna dies dominica.inde est q̃ per omnes hos septem dies canimus psalmos de nocturno dominice diei.vel eis adiacentes. Quedam tamen ecclesie p̃termittũt psalmos maiores et laboriosos scz confitebor.et diligam te. quia neophicis omnia breuia debent pponi.ꝛ soror nostra paruula ẽ ꝛ vbera nõ habet.Et apostolus dicit.lac dedi vobis potũ non escam. Sed numerũ suplemus p illos duos.Cũ inuocarem.ꝛ Verba mea.Et ita decem et octo psalmos pficimus vsq3 in sextã feriam. Jn sabbato autẽ sumimus tres de adiacentibus quos in die dominica ad primã cantare solemus scz.Dominus regit me.Bñi est terra.ꝛ Judica.Sed ꝛ illos duos.Be⁹ deus respice.ꝛ Ad te domine leuaui.ppter

causam predictā ptermittimus In sequenti vero tpe multiplicandi sunt psalmi sicut ꝛ boni mores qui ppsalmos intelliguntur per quos ad glām puenitur. quā p totum tempus istud figuramus. In quibusdā tamen ecclesijs non dicunt nisi tres psalmos vsqꝫ ad pentecosten. et hoc ex institutione alicuius. put dicetur sub dom̄ica de trinitate. Sed hoc nō bene fit hodie. ꝓmo quia causa quare illō institutū fuit hodie cessat. Secundo quia cōtra canonē gregorij faciunt. ꝓout dictū est in q̄nta pte sub titulo ō nocturnis. Tertio quia inter canonicos regulares ꝛ alios clericos qui vsurpato noie seculares dicunt. nulla debet esse quo ad ℔ differentia. nā et ipi magna ex parte antiq̄tus regulares fuerunt. Et certū est q̄ canonici regulares in octaua resurrectiōis dicūt in nocturnis nouē lectiones cum nouez rēsponsorijs. et etiā ecclesia romana Qui enī dicunt q̄ omnia facilia debent esse eo tēpore. ꝓpter neophicos illā facilitatē nimis extendunt. Nā due tantū sūt hebdomade neophicoꝝ scꝫ in pasca ꝛ pentecosten. et preterea cōcludit eos in ascensione vbi sunt nouē respōsoria ꝛ nouē psalmi cū suis antiphonis. Nulla enī est sufficiens ratio quare i sequenti die post ascensionē dicamus tantū tres psalmos cum vna antiphona. De hoc etiā dictū est in titulo p̄cedenti Nempe ꝑm romanū ordinē in omib⁹ dominicis nouē lectiones dicūtur. licet magunutinū ꝑciliuz a pasca vsqꝫ ad pentecosten tres tantuz instituerit esse legendas. vt seruitiū matutinū in die cantet. q̄n futuro trinitas cōprehendetur. et a sanctis in luce dño seruiet Ad ꝓmā aūt dicunt quidā p totaꝫ hebdomadam totū psalmū. Cōfitemini ꝛc. In q̄ precipue de christi resurrectione agit. Alij vo solum vsum. hec dies ꝛc. quē in ꝓma ꝛ in alijs horis p capitulo dicūt. q̄ vitam illā figuramus in q̄ doctrina nulla necessaria erit. sed omēs docti gratulabimur ꝛ exultabimus. Psalmus vo. Quicunqz vult ꝛc. toto isto tpe nō dicit. quoniā ad fidē ptinet. hoc enim tps significat octauā etatē. vbi nō erit fides que evacuabitur. sed res que cōprehendet. non erit figura sed veritas. In quibusdam tamen ecclesijs aliter obseruat. quia vbi fides non est superedificari nō potest. Minus etiam symbolū scꝫ Credo in deū. ob eandē causam subticet ad ꝓmā. Nā cuz venerit q̄ ꝓfectū est euacuabit q̄ ex pte est Unde in cōdensis. id est. in condensitatibus populi vsqꝫ ad cornu altaris. id est. ad cōmunionem. Non dicit etiā capitulū neqꝫ ꝑces vt dictū est in titulo precedenti Vespertinum officium est hui⁹ festiuitatis claritate illustratū. non enī per deus in adiutorium meum intēde. quoniā in illa vita non sicut hic adiutorio indigebim⁹. sed p Kyri heleyson incboatur. quia vespertina hora sabbati paschalis baptisma fuit per Kyri heleyson incboatum et in trinitatis nomine celebratum. et propterea in eadem hora ꝛ in eisdem verbis per totam hanc hebdomadaꝫ in festiue regenerationis iocunditatez sancta trinitas adoratur. Vel per Kyri heleyson incipitur. vt quasi non existens per se officium misse officio continuetur. Nam vt in titulo precedenti diximus hec dies vesperam non habet. quia decluuum eternitas ñ agnouit. Tres psalmos sub vno alleluia. id est gaudio cantantur in quibusdam ecclesijs. quia per fidem trinitatis ad vnuz eternitatis gaudium peruenitur. Vel bi tres psalmi resurrectioni que tertia die facta est conueniunt iesu. Pro capitulo sequit. hec dies. sicut in alijs horis. quia ibi non erit necessaria doctrina. sed exultatio. Vel vt notetur solicitudo baptizatoruz adhuc peregrinantium ꝛ laborantium. quia nonduz bñt gaudium nisi spei. quo peruenitur ad alleluia rei Proinde pro hymno sequitur alleluia. quod est ppriusillorū ciuiū hymnus

Sane descendim⁹ processionaliter ad fontes cum cereo p totā hebdomadā cantātes canticum exultationis. et popul⁹ sequit scꝫ viri p se. et mulieres p se. qō fit in memoriaz eius qō hebrei pharaone ꝛ suis in mari rubro submersis fecerūt. q̄ in grāz actiōes de submersiōe hostiū p totā hebdomadā rediēbāt ad mare. viri p se. ꝛ mlieres p se cātātes illud canticū moysi. Cantem⁹ dño. Siqui

dem hostes nostri sunt demones. mare rubrum est baptismus. in quo submergũtur omnes hostes. i. vicia ⁊ peccata et demões Et inde etiã est q̃ neophici baptizati ĩ sabbato sancto precedente suo lumine scz christo redeũt ad fontẽ baptismi bis septez diebus grãs agẽtes. quia inimici eoz submersi sũt scz vicia ⁊ pctã. ⁊ tunc circa fontes cantantur psalmi. Laudate pueri scz nouit baptizati. ⁊ in exitu israel de egypto. quia p baptismum de tenebris peccati eximus Duo ergo psalmi circa fontes cantantur. q̃ per geminã dilectionẽ ad fontẽ vite ptingũt. q̃ baptizatis ⁊ baptismo cõuenũt. Baptizatis. vt laudate pueri. ⁊ est ãmonitio laudis ad neophicos. q̃ facti sunt pueri. id est. a vicijs puri. p q̃bus mater eccl̃ia iubilat ad fõtes in laudẽ eius gratie p quã meruit eẽ q̃d in cantico amoris audiuit. fons ortorum puteus aquaz viuentiũ. ¶Postea trãsit ad aliquod oratoriũ cũ psalmo In exitu israel qui cõuenit baptismo cũ dicitur Quid est tibi mare q̃d fugisti. et fit statio ad crucifixum ⁊ reddũt ei grates. quia ipe est q̃ baptizat. Unde in euangelio Sup quẽ videris spũm sanctũ descendentẽ ẽ. hic est q̃ baptizat. Et salutat quia p crucẽ ⁊ in cruce nacti sumus animaz nostraruz redemptionem

¶Rursus p hos septẽ dies baptismales. neophici quotidie ad eccl̃iam ducunt. Sicut enĩ filij israel licet transisset mare rubrũ in quo baptizati sunt. nõ tamẽ puenerunt ad terrã p̃missionis. nisi sub ducibus dominо illos pascente ex manna. ⁊ colũba ignis eos precedente. sic ⁊ ipi bis septem diebus sub ducibus. id est. presbyteris patrinis et matrinis ducunt ad eccl̃iam. et pascuntur corpe dñi. et cerei p̃cedũt eos. et sic tãdẽ ĩ sabbato quasi puenũt ad terrã p̃missiois. Cereos aũt q̃s ĩ sabbato sancto dũ baptizarentur habuerũt. p hanc hebdomadã in q̃busdã locis ad missas ⁊ ad vesperas accendũt ⁊ in sabbato in albis vel in sequẽti dominica illos accensos offerũt sacerdoti. Siquidem luminaria accensa. bona opa sunt. q̃bus toto tempe pñtis vite que p septenarium ducitur lucere debẽt. Offeruntur sacerdoti. quia post hanc vitã ad summuz sacerdotem. id est. ad christũ cũ luminarib⁹ bonorum operũ veniũt. iuxta illud. Veniẽtes autẽ venient cũ ex. por. ma. su. ¶Sõt etiaz dici q̃ p̃cessionel vespertinales hui⁹ hebdomade. reuersionẽ significant de captiuitate babylonie. Hec est enĩ hebdomada reuertẽtium qui in fine sue captiuitatis reuertuntur ad deũ. Et vespere trina statiõe cõplentur. sicut ⁊ baptismus in trinitatis nomine celebratur. Qui vo fontes non habẽt nõ exeant. sed q̃nq; psalmos ꝓtinue dicãt. ⁊ post collectã diei. de cruce collectam adiungant Eedem vespere quotidie repetũtur. quia p vna ⁊ eadez die tota hec hebdomada reputatur. In quibusdã etiã eccl̃isis in bis septem diebus quãdo descenditur ad fontes antefert quidã serpens imaginarius super virgam. et candela nouo lumĩe accensa super caput serpentis retorta affigit. ex qua cereus paschalis. et omnes alie candele eccl̃ie accendunt Circa q̃d sciendũ est. q̃ sicut legitur numeri. xxi. c. moyses i deserto erexit super palũ serpentẽ eneũ. vt qui p̃cussi erãt a serpentibus per illius sanarent aspectum. In quo christi passio p̃figurata fuit. Uñ et dñs ait in euangelio iohãnis. Sicut moyses exaltauit serpentẽ in deserto. ita et exaltari oportet filium hominis. Ideo ergo serpens imaginari⁹ fert ⁊ aspicit. vt christi passio memoretur. et p hoc a vulnerib⁹ peccatorum sanemur. Nã serpens in palo ẽ christus in patibulo. Ideo in benedictione baptismi. et cum ad fontes descendit. quia baptismus a christi passione virtutẽ accepit ĩ quo etiã a peccatis sanamur ⁊ mũdamur. Fit hoc ĩ vesperis q̃niã ipe christ⁹ fuit sacrificium vespertinũ. Uñ ps. Eleuatio manuum mearũ sacrificiũ vespertinũ. Ignis nouus ex silice excussus est christ⁹ passus. qui est lumen de lumine. ex quo cetere candele in ecclesia illuminant. q̃ ipe illumiat oẽm hoiem venientẽ in hunc mundũ. Cãdela in capite ꝑpẽtis retorta est spinea corona ĩ capite christi posita In cõpletorio vo ĩ q̃busdã locis p̃mittit psalm⁹ Qui habitat. sicut in prima psalmus. Quicũq; In his au-

tem sex diebꝰ dicitur ad missam rñsoꝛium et alleluia.prout infra dicetur.Et dicit̃ pri/ mo rñsoꝛiuz ꝛ post sequit̃ alleluia.ꝛ hoc tri/ plici de causa.Primo quia enī in laboꝛibꝰ vite pñtis exultandū est iuxta illud.bilarez datoꝛē diligit deus.ideo nunc post gradua le ꝛ vsum cōueniēter sequitur alleluia.qđ ē voꝛ leticie.Secūdo rñsoꝛiū actiuā.alīa vo cōtemplatiuā vitā significat.Rñsoꝛiuz enī significat actionē.quā sancti exercebūt ī re/ surrectione coꝛpoꝛ.que erit in omni leticia prout verba rñsoꝛioꝛ huiꝰ tpis declarant. que omnia siue versus eoꝝ excepto eo qui cantat̃ in tertia feria.prout ibi dicet̃.sunt de psalmo centesimodecimoseptimo Confite mini dño.qui psalmus sonat confessionez laudis.ꝛ est de eterna leticia.Quia igit̃ om nis illa laus cōfessionis siue actio ad gau/ dium et ꝺi glorificationē tendit.merito ab alleluia cōcludendū est.Et quoniā eadem actio nihil aliud est q̄z laus dei.iō ad ꝟ ostē dendū post hos sex dies cōtinue cant̃ sine responsoꝛijs alleluia.Tertio ideo in his sex diebus hoc fit.quia senariꝰ numerꝰ ad ope ra sicut septenariꝰ ad requiē refert.Qui eī vult peruenire ad requiē oportet eū ꝓmo to/ to tpe pñtis vite bene opari.Circa hoc sciē/ dum est q̄ ecclīa his diebꝰ sanctoꝝ actuz in coꝛpoꝛe cum fine leticie recolit.sic incipiēs actum vt pertingat ad quietem.primus di es mandat actum.septimus requiem ge/ stat.octauꝰ glorificat.Nempe rñsoꝛium il lam actionē significat quā sancti in resurre ctione coꝛpoꝛ exercebūt.aīe quippe sctoꝝ ante resurrectionē coꝛpoꝛū in q̄ete sunt.sed dum illā recipiēt in actiōe erūt.ꝛ tūc sic erit actio vt nō desinat q̄es.In q̄ete quidē erūt quia nō laboꝛabūt nec cogitationibus flu ctuabūt.nec erit etiā in quiete illa segnicies desidiosa.sed sic ab huiꝰ vite opibus ī fine quiescent.vt in alteriꝰ vite actiōe gaudeāt. Hec aūt actio ideo nobis p numerū senari um in memoriā reducit̃.q̄ sicut septenariꝰ numerus requiē ita senariꝰ opa rñsoꝛioꝝ ū significat.Per rñsoꝛia enī intelligimꝰ san/ ctoꝝ actiōes que erūt cū omni leticia vt iā dictum est Et nota q̄ ꝓdicti versus q̄ canū tur bis septē dieb⁹ cū rñsoꝛijs dicunt̃ eo oꝛ dine quo positi sunt in psalmo. Confitemi/ ni.vnde sumpti sunt.exceptis duobꝰ qui in quibusdā ecclīs ꝓpostere ponunt̃.Nam ī quinta feria dicūt versum. Benedictꝰ qui venit in nomine dñi ⁊c. q̄ ibi ponit̃ vltimo. Et in sexta feria vsum Lapidē quē reproba uerunt edificātes ⁊c.ꝛ Ideo.q̄ in illo plen us agit̃ de passione saluatoꝛis.q̄z in alijs vi/ sibus ibi positis.ꝛ ideo merito illa die cāta tur in qua passus fuit. Nec est omitten/ dum q̄ in quibusdā ecclīs in his septē die/ bus duo cū albis suppellicijs incipiunt rñ/ soꝛium.Hec dies.Et alijs quosdā tropos post altare.qđ repñtat sepulcrū ꝓ eo q̄ coꝛ/ pus iesu in eo sacramēt̃aliter collocat̃ ꝛ cō/ secratur.gerētes typū duoꝝ angeloꝝ q̄ stā/ tes ī sepulcro christū resurrexisse retulerūt Verba enī illa.Hec dies ⁊c. ad resurrectio/ nis diē ꝓtinere noscunt̃.Rursus cantādo post altare repñtant apostolos ꝛ mulieres timentes.ꝛ christū resurrexisse dicere publi ce formidātes.Fit aūt hoc ad laudes ad ter tiam ꝛ ad vesperas.Primo eo q̄ in his tri bus spēaliter bonis christi passio est expleta Nā mane captus ꝛ illusus.in tertia flagel/ latus ꝛ linguis crucifixus.in vesperis đ cru ce depositus ꝛ sepultus est.Secundo in si/ gnum q̄ resurrectio tribus vicibus nunci/ ata est.Primo ꝑm marcū ꝛ matheuz per vnum angelū quē ꝑm augustinū stabat in monumento non directe sed quasi ad osti um.Secundo per duos angelos q̄ ꝑm io/ hannem stabant intus.Tertio per ipm chri stum iuxta monumentū.Fit etiam hoc in quibusdam ecclesijs ad missam eo q̄ illa in altari celebrat̃ sup qđ christi coꝛpus conse/ cratur.Ideo aūt a pasca vsq̄z ad octauā pē tecostes canitur alleluia fere in omnib⁹ an tiphonis ꝛ respōsoꝛijs nocturnalibꝰ ꝛ ī of/ ferendis ꝛ post cōmunibus.vt celebratio tē poris post resurrectionem. reducat nobis ad memoriā vitā contemplatiuā.sicut tps quod est ante pasca reducit actiuā.Tēpus enim ante pasca quod in ieunijs ꝛ oratio/ nibus agimus significat erumnas bꝰ vite ꝛ tribulationē captiuitatis.in q̄ dū sumus

cantica leticie subticemus. Tempus vō p⁹ pasca significat beatitudinē et ꝑpetuā exultationem. in qua post resurrectionē erim⁹ 7 ideo relaxatis ieuniis canēdo alleluia q̄d interp̄tatur. laudate dominū. in dei laudibus frequentam⁹. de quo dictū est in ꝓhemio huius ptis. Illud tamē notandum est q̄ in q̄busdā ecclīs in hac hebdomada alleluia cantaī in missa sine finali melodia. et vsus 7 antiphone sine neuma. sed in sequētiis cantatur cū illa. et hoc ideo. quia i hac cantamus p dñō nostro q̄ in anima et corpore p resurrectione iā factus est gloriosus 7 illa finalis melodia expectationē nostraz significat. vel etiā sanctoz secūde stole expectationē. Tacem⁹ ergo quia habemus q̄d optamus. puuli nāqz ploraī cū panē nō habent. sed cū habēt q̄d desiderāt tacent. ita et nos quasi ploramus alio tpe. quia ñ habemus q̄d desideram⁹ et sancti quasi in desiderio sunt expectatiōis. In q̄busdā etiaz ecclesijs in magnis etiā solennitatib⁹ tacetur illa melodia in signū q̄ sancti p q̄b⁹ celebramus certi sunt q̄ secundā stolā quam expectant amittere nō p̄nt. Jubilus quidem diuersa notat vt dictū est sub natali. ꝑ ozo i istis octo dieb⁹ cantaī p memoria neophitoz. 7 singulis dieb⁹ singula denotata sūt officia. q̄d nō fit in toto tpe vsqz ad pēteosten. et in ꝓma die scz i sabbato sancto 7 i octaua duplices laudes ponūtur. In ꝓma ei dicīt alleluia. confitemini. et tractus. laudate dñm omnes gētes. in octaua vō ōr duplex alleluia. q̄d ideo fit quia ꝓma vita nostra q̄ fuit ante peccatū. beata fuit. sz nō sempiterna sed vita q̄ erit in septima ætis erit beata et sempiterna. Quia ergo ꝓma vita fuit beata. idcirco cāt aī ꝓmo alleluia. q̄d est vox angelica. in lingua hebraica q̄ dignioz est sed q̄ nō fuit sempiterna. iō būlioꝛi lingua latīa cantaī tract⁹ laudate. Quia vō vita q̄ erit in septima etate erit beata et sempiterna. iō in sabbato in albis q̄ est dies septimus duplex alla cāt aī ꝓpter duplicē stolā vt ibi dicetur. Illā vita illa que in septima ætis dabitur. nō tollet in octaua etate. q̄ p octauuz officium intelligīt. sed potiꝰ ꝓsummabitur

Circa cantica leticie notandū est q̄ quattuoꝛ sunt statꝰ ecclie. Primꝰ est culpe. secūdus culpe 7 pene. tertiꝰ pene 7 gratie. q̄rtus gratie 7 glorie. Primū repīntat ecclia in septua gesima. ideoqz subticet. te deuz laudamus 7 alla. quia nō est speciosa laus in ore peccatoꝛis. et gloria in excelsis deo. q̄ positus est inter deū et hoīes paries inimiciarum. Secundū repīntat in aduētu. ideoqz supradicta cātica subticent ꝓpter alleluia. q̄ lex data deum intelligere docuit et laudare. Tertiū repīntat in estiuo tpe. ideoqz ꝓpter grām acceptā in festiuis ista cantant. sed ꝓpter penā ista in ferialib⁹ subticent ꝓpter alleluia. q̄d etiā quotidie frequētaī. q̄ spes ō resurrectiōe futura nō infirmatur. Quartum repīntat inter octauas pasce et pēte. iō qz supradicta cantica leticie frequentant 7 multiplicant. q̄ tamē nondū habemus gloriam quā expectam⁹. ideoqz te deuz laudamus 7 glia in excelsis in ferialibus subticemus. et in dñicis in q̄bus quasi duplicez resurrectionē repīntamus. 7 etiā in festis sanctoz. in missa duo alla cantam⁹. sed in ferialibus vnū vt iā dicetur. Hec te moueat q̄ non rectum sed ꝓpostez ordinē ecclia repꝛesentat. eo q̄ erunt nouissimi primi et primi nouissimi. Sic ergo varietas dierum 7 statuū humanoꝛū. varietatē inducit officioꝛum Querendū tamen est q̄re diuina officia ita distinguūtur vt alia celebrent cū solo respons oꝛio. alia cū solo alleluia. 7 hoc q̄nqz cū simplici alleluia. q̄nqz cuz duplici alleluia. alia simul cū rīsorio et alla. et alia cū rīsorio 7 tractu. 7 alia cum alla 7 tractu Dici potest q̄ dies ieuniozq̄b⁹ rīsoꝛium sine alla caīt. recolūt actus eoꝛ q̄ ꝓsbyteris grauia cōfitētur. vt ab illis consiliū accipiāt penitendi. Ipsi ergo dies aguntur cuz solo rīsorio. per q̄d vita actiua intelligīt. q̄ in laboꝛe ducīt. sine alleluia quod est canticuz leticie. q̄ ecclia dolet p talib⁹ tāqz pro mēbris vulneratis 7 nondū sanatis. Ex eo enī q̄ alleluia dimittī rubor ecclie monstraī quez hz de suis vulneribus nondū sanatis. Ꝑpterea ideo tūc nō dicīt alla. q̄ nō ē pulcra laus i oꝛe peccatoꝛis. In dieb⁹ vō ꝓfestis q̄

sunt ab octaua pasce vsqz ad octauã pente costes simplex alleluia sine rñsorio cantur Primo quia dies illi vitã ꝓtemplatiuam significant. que erit post resurrectionẽ. in q̃ responsio nõ erit. quia penitẽtie actꝰ ibi superfluus erit. sz tantũ alleluia canet de pcepta immortalitate. Secũdo qz tũc pro illis canimus q̃ iã sunt in patria. ad quos iã nõ ptinet actio laboriosa quã rñsorium notat. sed sunt in dei cõtemplatione z exultatione que intelligit p alleluia. Tertio qz añ resurrectionem corpoz nostroz̃. aia sine corpe deũ laudabit. Quarto quia sancti añ diez generalis resurrectiõis simplicẽ tantũ recipiunt stolã scz anime. Rursum in ꝑuatis feriis gloria in excelsis deo ꝛc. et duplex alleluia nõ dicit. quia nondũ habemꝰ pfectaz iusticiam nec gl̃iam quã expectamꝰ. Sed qz ecclesia iã primã habet resurrectionẽ. ideo alio tpe semp alleluia canit. ꝓterq̃z in septuagesima. vt dictũ est in ꝓbemio buꝰ partis z sub titulo de tpe aduẽtus. In octauis vo pasce z in sabbato in albis duplex alleluia dicit. qz tunc tps resurrectiõis repñtamus z in requie q̃ erit in resurrectiõe duplicẽ stolam scz anime z corpis pcipiemꝰ. qz erimꝰ vtroqz homine. i. in aia z i corpe gl̃iosi. Erimus enĩ incoꝛruptiõis gloria vestiti. In dominica sl quoqz que sunt ab octaua pasce vsqz ad octauã pẽtecostes duplex alleluia dꝛ. tum quia in resurrectione quã ipsi dies significant corpus simul cũ anima laudabit deũ. tũ quia duo sunt vnde letari debet anima in die sempiterna. vnũ de percepta letitia. aliud de pcipienda in resurrectõe. tum quia resurrectio dñi que facta est in die dominica est causa nostre resurrectiõis future. z ideo in omnib⁹ dñicis quasi octauam dñice resurrectiõis repñtamus. In ferialibus vnũ. quoniã añ resurrectionẽ aia vna dumtaxat fruit beatitudine. Rursus ideo vsqz ad octauã pentecostes duplex alla dꝛ. qz in octaua etate in qua erit corpoz resurrectio erimꝰ vtroqz hoiẽ gloriosi. In oibus quoqz festiuitatib⁹ illo tpe occurrẽtib⁹ duplex alleluia dꝛ. Et B ꝑmo ppt requiẽ z fruitionẽ. Secũdo quia illã de duob⁹ gaudent. sl. de eterna quiete. z de diuina visione Tertio quia cũ iã habeant gloriã anime securi sunt de gloria corpis. Sex vo dies pascales videlicet inter sabbatũ sanctũ et sabbatum in albis. z dominici dies atqz festiui quos celebramus ab octauis pentecostes vsqz in septuagesimã. in q̃bus rñsoriũ et alleluia canit. recolũt actꝰ eoꝝ̃ q̃ elemosynas largiendo. infirmos visitãdo. et solum que bona sunt opando. pseuerantiã habendo ĩ sanctitate quaz in baptismo receperũt sine dubio ad ꝓtemplationẽ dei puenũt. Inde est q̃ post rñsoriũ q̃d vitã actiuã significat. sequit alleluia q̃d significat ꝓtẽplatiuã. sed tunc vnũ tantũ siue simplex alleluia dꝛ. ꝓpter causas supꝛa dictas. Versus añ dicitur rñsoriuz z postea sequit alleluia. put supꝛa dictũ est. Dominici autẽ dies z festiui a septuagesima vsqz in pasca. quoꝛ respõsoriis nõ alleluia sed tractꝰ subdit. recolunt eos qui sunt in bonis opibus. sed videntes laborẽ vie timent casum. nã temptatiõibus tundunt sine q̃bus hec vita nõ ducit. Inter rñsoriũ enĩ et alleluia tractus est medius qui neqz in tanta leticia est sicut alleluia. neqz in tanto ope vt rñsoriũ. In sabbato vero sancto gaudentes p neophitis nostris. quia ab omĩ peccato liberati sunt canimꝰ alleluia. sed quia eos trabendos variis videmus laboribus tractũ adijcimus. p quẽ labores intelliguntur. de quo dictũ est sub titulo de septuagesima et in ꝓbemio buius partis. Quomodo officia istoꝝ̃ septez dierum et officia dominicaruz que sunt inter pasca et pentecosten adaptentur septez donis spiritus sancti sub vigilia ascensiõis. z sub sabbato in albis dicet Circa euãgelia que B tpe leguntur sciendũ est. q̃ omnia ptinent ad resurrectionẽ z iuxta ordinez scriptoꝝ ponũtur. Matthe⁹ enĩ ꝑmo scripsit. secũdo marcꝰ. tertio lucas. vltimo iohãnes Añ ꝑmo ponit euangeliũ matthei in vigilia pasce. In ipo vo die pasce euãgeliũ marci. In secunda z tertia feria euangeliũ luce. In quarta et q̃nta feria et in sabbato euangelium iohannis. In sexta feria interponit euãgeliũ matthei. Sanct euãgelijs vigilie

et dicī tantū agitur de annunciatiōe resurrectionis facta p angelū. Jn aljs de visiōe. Conueniebat enī vt p̄us annūciaret̄ domini resurrectio. z postea ad maiorē fidem faciendam corpaliter ipe ab omnib⁹ videret̄ Tria vo iohānis euāgelia omnino p̄poste re posita sunt. primū nanq; fuit qđ legitur in sabbato. postea qđ legit̄ i q̄nta feria. z alij quāto tpe post qđ in quarta feria legit̄ Mā maria magdalena cū veniss; ad monumētū z nō inuenisset corp⁹ dñi. sublatu; credidit. z cucurrit z nūciauit petro et iohāni. q̄ cucurrerūt ad monumentū. z iohes p̄cucurrit. sed nō statim introiuit. sed petr⁹ tandem veniēs introiuit. et postea iohannes i trauit. et cū nō inuenissent redierūt ad p̄opria. Hoc legit̄ in sabbato. Illis redeūtib⁹ maria remāsit ad monumentū z inclinans se in monumentū. vidit vnū angelū sedētē ad caput aliū ad pedes. q̄ dixerūt. Mulier quid ploras. Que dixit. Quia tulerūt dominū meū. et nescio vbi posuerūt eum. Et tunc cōuersa retrorsum vidit ihesum q̄ dixit ei. Mulier q̄d ploras. quē queris Et illa respiciēs. z ortulanū eū ee credēs dixit Dñe si tu sustulisti eū dicito mihi z ego eum tollā. Hoc legit̄ in q̄nta feria Alīquāto tempore post petrus iuit piscatū cū sex aljs ad mare tyberiadis. vbi dñs apparuit eis in litore. Et hoc legitur in quarta feria Sed q̄re hec omīa. Solutio. in quarta feria cantat̄ hoc quod cantabit̄ sanctis in die iudicij. Uenite benedicti patris mei ꝛc. Et in illo euangelio qđ eadē die legit̄ dicitur q̄ dñs apparuit discipulis in litore maris. Et hoc bene q̄uenit. Mam plenus maris. vt dicit beatus gregorius sup illum locū. finis intelligit̄ mūdi in quo dñs apparebit suis gloriosus. et tūc petrus trahet ad litus rete plenu; magnis piscib⁹ centū quadraginta trib⁹. nec tamen scindet̄ rete. p petrū intelligit̄ ordo sanctor̄ prelator̄. q̄ de fluctu hui⁹ seculi ad lit⁹ stabilitatis eterne ducēt eos qui p̄positi cōuersi sunt. sed ℞ attribuit soli petro ꝓpter ecclesie vnitatē. Sed quare legit̄ in sabbato i aljs euangelū qđ tūc legit̄. Rñdeo q̄ officium hui⁹ sabbati cū officio p̄cedētis sabbati sancti in multis cōuenit. Mā in p̄cedenti sabbato duplex laus cantat̄ sicut z in hoc. z etiam lectio lectioni cōuenit. quia in lectione p̄cedentis sabbati dr. que sursum sunt sapite. nō que sup terrā. et in lectione sequentis dicit̄. Deponētes omnē dolum ꝛc. et ip̄i tanq; lapides viui superedificamini ꝛc. Et nichil aliud est q̄; que sursum sunt sapere. Cōueniebat igit̄ vt euangelū euangelio corresponderet. qđ fit in eor⁹ p̄ncipijs. Mā i euāgelio p̄cedentis sabbati dr. Uespere aūt sabbati que lucescit in p̄ma sabbati. i. diluculo venit maria magdalena Et in euangelio sequentis dr. Una sabbati maria magdalēa venit ad monumentū cū adhuc tenebre essent. qđ idē est. Jn hoc tamē videt̄ differentia. quia dr ibi q̄ venit maria magdalena z altera maria. hic non fit mentio nisi de maria magdalena. Sed vt aut augustin⁹ in libro de cōcor. euangeliorū. ideo iohes solaz mariā magdalenā nominat. quia fuit ceteris feruētior. nec tamē ideo ceteras excludit Euangelū vo matthei legitur i sexta feria. quia dñs p passionē meruit sibi dari potestatem in celo et in terra. vel potiꝰ dataz notificari. z quia dominꝰ in sexta feria passus est. idcirco legit̄ euangelū matthei in sexta feria. in qua dñs ait discipulis. Data est mihi oīs potestas in celo z in terra. Un apls. Christus factus est p nobis obediēs patri vsq; ad mortē. mortē aūt crucis. ꝓpter qđ z deus ꝛc. Ubi ergo poneret̄ euāgelū in quo agit̄ a iohāne de p̄ma visione dñi que facta fuit marie magdalene nisi in q̄nta feria Jn prima enī die nō poterat poni predictis de causis. nec in secūda nec in tertia nec i quarta nec in sexta nec in sabbato. Unde restat q̄ in quinta feria necessario poni debuerit.

Aliunt quidā q̄ licet in secūda feria legatur euangelium de apparitiōe dñi facta discipulis euntib⁹ in emaus. nō tamen illa fct̄a fuit ea die. sed in p̄cedenti. Decē eteni apparitiones post christi resurrectionē in euangelijs inuenīt̄ur ad fidē nostrā cōfirmandam. q̄nq; in p̄ma die. et q̄nq; postea. Sed in apostolo dicit̄. q̄ in die resurrectōis apparuit iacobo z q̄ngentis simul fratribus. Et

sicut quidã dicunt in ipa etiã die primo ap
paruit matri. vt dictũ est in quarta pte sub
titulo de accessu pontificis ad altare. ⁊ ia co
bo qui votũ vouerat nõ comedere. sed ⁊ io
seph etiã apparuit q̃ pro eo tenebat in carce
re. Verũ quia de visione angelorum ⁊ ma
ria magdalena euãgeliste discordare vidẽt
ideo aliqua sup hoc ꝑter ppositũ dicamus
Nam matthe⁹ dicit q̃ mulieres viderũt an
gelum sedentẽ sup lapidẽ. qui tamẽ erat ex
tra monumentũ. Marcus dicit q̃ introeũ
tes ipe in monumentũ viderũt eũ sedentez
in dextris. Johãnes dicit q̃ maria magda
lena vidit duos angelos vnũ ad caput. alĩ
um ad pedes sedentes. Lucas dicit q̃ duo
angeli stãtes dixerunt marie magdalene ⁊
alijs. cur queritis viuentẽ ⁊c. Itẽ iohannes
dicit solã vnam venisse scz mariã magdale
nam. Matthe⁹ duas scz eã ⁊ aliã. Marc⁹
tres scz eam ⁊ mariã matrẽ iacobi minoris
⁊ mariã filiã salome. que fuit mater filiorũ
zebedei. scz iacobi maioris ⁊ iohis euangeli
ste. ſm chrysostomũ tantũ salome filia fuit
Lucas plures dicit. dicit enĩ. Erat autẽ ma
ria magdalena et iohanna et maria iacobi
minoris subaudi mater. ⁊ cetere que cuz ip
sis erant. Et alie venerunt quas non nume
rant euangeliste Eccl̃ia tñ tres marias rep
sentat. ¶Rursus matthеus dicit q̃ mulieres
certificate ꝑ angelum. int̃ quas erat ꝑcipue
maria magdalena. denunciauerũt apostо
lis dñm resurrexisse. Et iohãnes dic̃ q̃ ma
ria magdalena nunciauit petro ⁊ iohanni
eum sublatũ fuisse. Vera quidẽ sunt omĩa
que dicunt euãgeliste in his ⁊ nõ sũt aduer
sa. sed q̃d vnus min⁹ dicit. alius supplet Ve
rum est enĩ sicut narrat matthеus q̃ ꝑmo
viderũt angelũ sedentẽ sup lapidẽ quem re
uoluerat ab ostio monumenti. q̃ ⁊ dixit eis
eum resurrexisse. ⁊ adiecit. Venite et videte
locum vbi posuerũt eũ Et tunc ipe surgens
precessit eas in monumentuz. et sedit in de
xtris sicut narrat marcus. ¶Post maria ma
gdalena vidit vnũ ad caput ⁊ alium ad pe
des sedentes. sicut dicit iohãnes . q̃ dixerũt
ei. Mulier q̃d ploras. ⁊ nunciauerũt eũ re
surrexisse. Et tunc surrexerunt ipi vt appare
rent ei stantes. sicut dicit lucas. vt in hoc q̃d
surrexerunt dñm surrexisse oñderent. et cũ
starent dixerũt ei ⁊ alijs. Cur queritis viuẽ
tem cum mortuis. id est. eũ qui surrexit cur
queritis in sepulcro quod est locus mortu
orum. Ambrosius dicit duas fuisse marias
magdalenas. vna q̃ ſm matthеuz scivit do
minum resurrexisse. alia que ſm iohem ne
scivit. sed corpus sublatũ credidit Augusti
nus vero de concordia euangelistaꝝ sic sol
vit. Dicit enĩ q̃ cũ maria magdalena cum
alijs veniret dicendo. quis reuoluet nobis
lapidem ab ostio monumenti. cum adhuc
aliquantulũ longe essz vidit lapidẽ revolu
tum. ⁊ statim cucurrit ad petrũ ⁊ iohem et
significauit eis corpus dñi fuisse sublatum
qui venientes inuenerũt monumentũ vacu
um ⁊ credentes q̃ fuisset sublatũ redierunt
Maria aũt iterũ adiunxit se alijs et ꝑpius
accedens cũ eis vidit angelũ sedentẽ sup la
pidem sicut dicit matthe⁹. et cetera sicut su
perius dicta sunt Zacharias qui cõposuit
vnũ euãgeliũ ex quattuor aliter soluit. Di
cit enĩz q̃ maria magdalena ⁊ alie venerũt
ad monumentũ. ⁊ viderunt angelũ sedẽtez
sup lapidẽ. sicut dicit matthe⁹. et postĩ mo
numento sicut dicit marcus. et inde duos
stantes vnũ ad caput ⁊ aliũ ad pedes. sicut
dic̃ lucas scz illũ ꝑ se cũ alio. vl̃ eo dispa
rente alios duos. qui dixerunt. Cur queritis vi
uentẽ cum mortuis. et significauerũt eiz re
surrexisse. Alie crediderũ verbis eorũ. ma
ria remansit incredula. Unde alie nuncia
uerunt discipulis dñm resurrexisse. illa nũ
ciauit petro ⁊ iohãni eũ sublatuz fuisse. que
post aduentũ ⁊ recessum eorũ sola remãsit
ad monumentũ. que inclinans se ĩ monu
mentũ vidit duos angelos sedentes vnuz
ad caput ⁊ alium ad pedes. sicut dicit iohã
nes. qui dixerunt ei. Mulier quid ploras.
Et illa rñdit. Quia tulerunt dominũ meũ
⁊ nescio vbi posuerunt eũ. Et cõuersa vidit
dominũ. Qui dixit ei. Mulier quid ploraſ
quem queris. Et illa putans eũ ortulanuz
esse dixit. Domine si tu sustuliſti eum dici
to mihi. et ego eũ tollam. Et tunc dominuſ
eam ex nomine nominauit. ⁊ ipa tunc eum

cognouit.et post plures locutiones ãgelo rum tũc primo credidit.et voluit procidere ad pedes domini.et dominꝰ dixit ei. Noli me tangere.nondũ ei ascendi ad prẽm me um.subintelligit in corde tuo. quasi diceret Quẽ queris tanq̃ mortuũ.non credis pa tri esse equalẽ.Et dic fratribus meis. Ascendo ad prẽm me um et patrẽ vestrũ ꝛc.id est.in proximo ẽ vt ascendã.Et ipa cepit ire iam certificata .z in uentis alijs mulieribus iuit pariter cuz eis hoc nunciare apostolis .et in illa via apparuit eis dominꝰ dicens.Aluete.Que accesserunt z tenuerunt pedes eius.Predictuz autẽ modũ loquendi in quo quasi generaliter dictum est q mulieres iuerunt nuncia re dominũ resurrexisse.cuz tamen maria q erat vna de illis.tunc incredula fuit.sepe in scripturis inuenimus.sicut z dominꝰ dicit discipulis.Et me scitis et viã meam scitis. Cum tamẽ quidã essent inter eos qui ꝟbũ nescirent.Unde dñs ait. Tanto tpe vobiscuz sũ z non cognouistis me ꝛc.Sed illõ ꝓmo dictum est scientibꝰ.istud ignorantibꝰ.Ita etiã dicitur q dominꝰ in ascẽsione apparuit discipulis.et exprobrauit incredulitatẽ et duriciã cordis eorũ.qui bis qui viderãt eũ resurrexisse nõ crediderãt.cum tamen aliq̃ inter eos fuerint qui iã crediderãt.sic petrꝰ et alij plures. Sed illud primo dictũ est de incredulis. Hec opinio videtur probabiliz oriq̃z secunda.Et q̃d dixit ambrosiꝰ.non est credendũ qõ dixerit asserendo. sed aliorum opiniones referẽdo.licet ipe eã argumẽtis pbare videatur q̃bus iuxta p̃dictam opinionem leuiter respondet.et fere totũ qõ ipe inducit.p interemptionem soluitur.verbi gꝝtia q ipe dicit q vna maria fuit ꝑm matthe um que sciuit dominũ resurrexisse. boc est falsum.quia alijs credentibus verbis angeli ipsa remansit incredula.Augustinus vo non sic fuisse dicit vt narrat.ꝛ narrat ita potuisse fuisse.Unde probabiliori sentẽtie nõ penudicat.

De secunda feria post pasca.

Via per gloriã

resurrectõnis impleuit dñs que promisit ĩ veteri testamẽto vt videlicet introduceret nos in terrã fluentem lac z mel.ideo dicit ecclesia in introitu huiꝰ secunde ferie. Introduxit nos dominus in terrã fluentẽ lac z mel.exo.xiij. quia chriſtꝰ iam introductus est.et eccliа triumphãs ĩ re.ecclesia vero militãs in spe. Epistola sumitur de actibus apostoloꝝ.x.c. Stans petrus in medio ꝛc.z intendit pbare passionẽ chriſti z resurrectionẽ. Añ dicit. Huic omnes ꝓphete testimoniũ phibent. Euangelium.duo ex discipulis.luce.xxiiij.c.cõcordat epistole.de apparitione dñi discipulis euntibus in emaus.ibi enĩ habetur q cognouerunt eum in fractiõe panis. Quid ẽ fractio panis nisi exposito scripture.ibi enĩ cognoscitur dominus. Rñsorium vero cõcordat cũ introitu. Dicat nũc israel. Alleluia Mõne cor nostrũ erat ardẽs ꝛc.est de scripturarum expositione. In alijs ecclesijs dicit alleluia. Angelꝰ dñi.mati ꝟbi.ca. Offertoriũ. Angelus dñi ꝛc.est de testimonio apl̃oruz. Postcõmunio. Surrexit dñs ꝛc.luc. vbi.c. est de apparitione q̃facta est petro. Multiplicat igitur apparitiões vt dictũ est ad cõfirmandã fidẽ. Bene ex hodierno euangelio sumitur alleluia. Mõne.z offerẽda. Angelus dñi. ex eo q ibi dicit. Surrexit dñs vere z apparuit simoni. Ad pietatẽ ergo ptinet hoc officiũ in q̃ continetur rememoratio scripturaꝝ.et p pietatem accedit ad mansuetudinẽ. Mansuetis aũt terra pmittitur illa de qua dicitur Beati mites quoniã ipsi possidebũt terraz. scz fluentẽ lac et mel. Unde in introitu. Introduxit nos dominꝰ ĩ terrã fluentẽ lac z mel Et sunt hec ꝟba moysi ꝑlãtis post esuz agni de egypto ducẽtis. Introduxit inquã spe.ꝛ in illã postea introducet re. quã caleph dedit axe filie sue irrigatã irriguo superiori et inferiori Irriguũ inferiꝰ timor est. superiꝰ amor Caleph eteni q̃ quasi cor interpretatur. dat

anime deuotionē cū timore ꝑiter et amore In hac secunda feria fit in vrbe statio apud sanctū petrū ꝓpter hoc q̄d in euangelio habetur. Et apparuit simoni. Et q̄ ibidē dicit. Mōne cor nostrū ardens erat in nobis. q̄ ipe pre ceteris magis arsit dñm diligendo. Hac die pisces vivos inspicimus recolentes cū gaudio q̄ dñs ad ꝓbationē resurrectionis partem piscis assi comedit. Et i tertia feria ad fontes imus. vt ibi dicet. q̄ mulieres verberant viros. Etiam in his tribus diebus est feriandum. prout sub pasca dictum est.

De tertia feria post pascā.

In tertia feria ostenditur ꝓ q̄d habeat hereditas celestis patrie. ostenso enī in secūda feria q̄ in terrā fluentē lac et mel iā introduxit nos deus in spe. et postea introducet in re. ostendit ꝓ q̄d habeatur. q̄ ꝑ diuinā sciam siue cognitionem dñi nostri. Mā hec tota feria est de cognitione siue sapia dei. et inde introitus est Aqua sapiētie ꝛc. ecc. xv. c. et est septimi toni quia in septē donis spūs sancti est ista sapiētia. In epistola. Surgēs paul⁹. actuū. xiij. ca. oñdit christi passio et resurrectio. ꝓ qua hec sapiētia habetur. Qui enī verā fidē habet de his habet sapozē dei. Hec autē cognitio est dies quā fecit dñs. De graduali ergo patet. Et nota q̄ cū omnes graduales vsus huius⁹ hebdomade sumant de psalmo. cxvij. scz confitemini. q̄ est non⁹ post Dixit dñs. hodiern⁹ sumit de psalmo. cvj. s. Confitemini. qui est decimus in matutinali cātate. eo q̄ iste psalm⁹ exhortat fideles ad laudē dei qui ꝑ sapientiā suā redemit et liberauit eos a quadruplici temptatiōe. q̄ liberauit eos de necessitatib⁹ eoz. i. ab infidelitate. et q̄ liberauit eos de necessitatib⁹ eoz. i. a prava consuetudine. et liberauit eos a tedio bone actionis. et eduxit eos a versutijs hereticē impugnationis. Alleluia est. Surrexit dñs et apparuit mulierib⁹. Vel ſm alias ecclesias Oportuit christū pati. q̄d sumit de euāgelio. In alijs etiā dicit. Surrexit dominꝰ vere. Luce vltē. ca. In euāgelio vo. Stetit ihesus ꝛc Luce. xxiiij. c. oñdit dñs et ꝓbat resurrectionez suā discipulis suis ꝑ quattuor. Primo per cōsuetū modū loquendi cū dixit. Pax vobis. Loquebat eī eis sepe de pace. et amator pacis erat. Mā et ipe dñs inquit In me pacē habebitis in mūdo aūt pressurā. Pacem relinquo vobis. pacē meā do vob. Secundo ꝓ hoc q̄d oñdit se palpabilez. Tertio quia cū eis comedit. Quarto quia eis aperuit sensum scripturaꝝ. Et quia hanc sapientiam dñs dedit ꝑ se et ꝑ apl̄os. ideo dicit in offertorio. Intonuit de celo dñs. id est. ō apostolis. vt omnes crederēt in illū. Hec ei inquit iohannes scripta sunt vt credatis. et credentes vitā eternā habeatis. In post cōmunione que est ad col̄. ij. c. invitamur ad hanc sapiam Si cōsurrexistis cum christo que sursum sunt sapite. ecce de sapiētia. Et quia de sapiētia habetur in hac secunda feria. ideo fit statio ad sanctū paulū q̄ fuit sapientior omnibus apostolis seu cui dominus singulariter aperuit intelligentiaz scripturarū. de q̄bus legit in euāgelio et i introitu. Mā ipe dicit. Non a me nec ab homine accepi euangeliū meū. sed ꝑ revelationem dñi mei ihesu christi. Vel quia ꝑ eū maxime adimpletū est q̄d in euāgelio legit. scz oportuit p̄dicari pniam in omnes gētes. ideoq̄ et eius p̄dicatio legit in hodierna lectione actuū apostoloꝝ. Hac die viri vberāt mulieres put sub pasca dictum est Hac etiam die ad fontes imus ꝓ eo q̄ hodie in introitu viri beati aqua sapientie potati referūt. et in offertorio fontes aquarum apparuisse memorantur

De quarta feria.

Stenso in tertia feria de celesti patria et ꝑ q̄d habeatur. oñso etiā in secūda feria q̄ i terrā fluentē lac et mel ꝛc. introducimur ideo nunci hac quarta feria invitamur ad illam. Mā introitus est. Venite benedicti patris mei ꝛc. matth. xxv. c. Quia vo dominus dicit. Penitentiā agite. appropinq̄bit enim regnū celoꝝ. et quia ibi nō intrant nisi purificati ꝑ pniam. iō beat⁹ petr⁹ in epl̄a.

Aperiens.act.iij.inuitat iudeos ad penitẽ/
tiam. Ideo aũt ad pniam inuitat hõ. vt de
filio diaboli fiat filius dei. hec est mutatio
dextre excelsi. Propter qõ in rñsorio habet
Dextera dñi fecit virtutẽ. Sequit alla õ re/
surrectione. Surrexit dñs ꝛc. Et in alijs ec/
clesijs est. Christus resurgẽs ꝛc. Semp enim
in his dieb⁹ aliqua de resurrectiõe dicũtur
In alijs etiã dicit. Cũ sederit. matth. xxv. ca.
Quia vero hec mutatio fit etiã qñ homines
fiunt filij dei. ppter pdicationẽ. ideo in euã/
gelio. manifestauit se iesus. ioh. xxi. ca. dicit
dñs. Mittite in dextrã nauigij rete. Hoc fa/
cit qui tantũ pdicat ppter deũ. et tũc trahũ
tur magni pisces. Postea dedit eis piscem
assum. Piscis assus est christus pass⁹. Hec
erit refectio in patria cũ comedemus panẽ
angelorũ. De quo in offertorio Portas ce
li ꝛc. Postcommunio est. Christ⁹ resurgẽs
roz. vj. c. Et qz beat⁹ laurẽti⁹ fuit vn⁹ õ ma
gnis piscib⁹ ꝛ fuit assat⁹ p christo. iõ fit sta/
tio ad beatũ laurentiũ.

De quinta feria

Vinta feria est de

cõuersione gentiũ ppter passionẽ ꝛ
resurrectionẽ. Añ introitus est. Victricem
manũ tuã laudauerunt pariter christiani.
quia sapiẽtia aperuit os mutorũ. Añ Esa.
xxv. ca. Tunc claud⁹ saliet sicut ceru⁹. ꝛ ape
rientur lingue mutoz. Qõ factũ est ꝗndo
christus demones eijciebat. et faciebat ho/
mines mutos loq̃. Añ in euãgelio. Erat ie
sus eijciens demonũ ꝛ illud erat mutũ. In
epistola vo. Angelus dñi. act. viij. significat
cõuersio ista gentiũ. Añ oꝛibi de eunucho
qui cõuersus est a philippo q̃ interpretatur
os lampadis siue os illuminãs. quia qñqz
p scripturarũ inspectionẽ vel pdicationem
conuertit homo vt gentiles qui significant
per eunuchũ. qñqz vo per inspirationẽ cõ/
uertitur ad dñm. vt habetur in euãgelio q
apparuit marie magdalene. Quia vo p cõ
uersionẽ gentiũ factus est christ⁹ lapis an/
gularis. ideo in versu rñsorij habet. Lapidẽ
quẽ reprobauerũt edificãtes ꝛc. Et qz vera
conuersio fit per pniam. ideo sequit allelu/
ia matth. xxvj. In die resurrectiõis mee dic
dñs. precedã vos in galileã. i. in transmigra
tionẽ de vicijs ad vtutes. Euangeliũ. Maria
stabat. ioh. xx. c. est de apparitiõe dñi ma
rie magdalene in specie oꝛtulani siue pegri
ni. quia pegrinus est de⁹ homini qꝺiu est
in peccato. In offertorio. In die solẽnitatis
exo. iiij. et. xvij. cq. similiter pmittitur conuer
tentibus vera beatitudo. In postcõmunio
ne vero. populus ꝛc. j. reg. ij. c. ad laudandũ
inuitamur. Et fit statio ad sanctos apostolos. quia in philippo q̃ interpretat os lãpa/
dis. intelligũtur omnes apostoli. p quoꝛuz
predicationẽ conuersio gentium facta est.
Item quia fratres domini. de quib⁹ i euã/
gelio legitur. sunt apostoli p quos os muti
apertum est. et diserte lingue infantiũ. ideo
statio fit ibi

De sexta feria.

Exta feria est de

institutione baptismi. Unde ĩtro/
itus est Eduxit eos dominus scili
cet de egypto. i. de tenebris peccati. et inimi
cos eoꝛũ operuit mare. i. baptismus. et sub/
iicitur ibi ter alla. ppter liberationez ab ho
stibus ꝛ bonũ gratie. Postmodũ sequitur
epla. Christ⁹ semel. j. pet. iij. c. in qua beatus
petr⁹ agit de baptismo et de arca noe. Sic
enim in diluuio parcã salue facte sunt aie li
cet pauce scz octo. sili ꝛ in baptismo. quia si
cut in aquis diluuij. que inundauerunt to
tum mundũ. mũdus a peccatis purgatus
est. ꝛ parcã aie salue facte sunt. ita et in aq̃s
baptismi. in q̃ oĩa peccata mũdata sũt. per
eccl̃iam saluati sumus. Sequit̃ graduale.
Hec dies quã fecit dñs. Versus. Bñdict⁹
qui venit in nomĩe dñi. Est enĩ homo q̃ cõ/
secrat baptisma. sed de⁹ est q̃ inuisibiliter ba/
ptizat. Añ sequit̃. Deus dñs et illuxit nob
scz p illuminationẽ baptismi. et p illumina
tionẽ legis dñi. Alleluia est. Angelus dñi.
cum duplici versu. sicut ĩ die pasce. In qui/
busdam eccl̃esijs. quia in hac die agit̃ de in
stitutione baptismi. vnus versus est ppter
christi resurrectionẽ in corpe. alius ppt̃ sto
lam aie quã i baptismo suscipiũt baptizati.

Euangeliū vo est de institutione baptismi ꝑm matth. vlt. ca. Undecim discipuli abierunt in montē quē constituit illis ihesus. Et sequit ibi. Euntes docete omnes gētes. baptizantes eos in noīe patris ꝛc. Et qr̄ memoria debem⁹ habere istū diē ꝓpter institutionē baptismi. iō sequit in offertorio. Erit nobis memorialis dies ista ꝛc. exo. xij. ⁊ xiij. ca. Memorialis quidē debet eē dies. in qua ꝺ vicijs ad vtutes trāsimus. Ben enī dixit moyses de die pasce ¶ Dostcōmunio est. Data ē mihi oīs potestas. matth. vlt. c. Quia vero beata vgo credit interfuisse in institutione baptismi. qr̄ vt hieronim⁹ ait. hoc apud nazareth in domo ei⁹ actū est. iō hac die fit statio in eccl̄ia eius.

De sabbato in albis

Equitur de sab

bato in albis. in q̄ est introitus. Eduxit dñs ꝓplm suū in exultatione. hoc maxime in extremo sabbato fieri intelligim⁹. qñ erit verū sabbatū. Sz ne iudei credāt hoc dictū esse de se. sequit epistola ꝑma beati petri. ij. c. Fratres deponentes omnē maliciā ⁊ dolū ꝛc. Sequitur duplex all̄a sine gradual̄. ¶ Primo qr̄ nunc terminatur septuagesima. post quā sequit octaua resurrectiōis qñ habebit duplex stola anime scz ⁊ corpis. ⁊ cessabit labor opis. de quo dictū est in ꝓhemio hui⁹ ptis. et sub tit. de septē dieb⁹ post pasca. ⁊ in q̄rta pte sub titulo de all̄a. Secundo q̄ in die iudicij duplex erit gaudiuz ꝑ dñica ⁊ nostra resurrectione. Tertio geminat all̄a. qr̄ tunc erit leticia sempiterna. qr̄ enī erit leticia vnum alleluia canit. qr̄ sempiterna ꝑm cōcinit alleluia. Quarto qr̄ in octaua resurrectiōis omnis solicitudo deponet. qō significat in hac octaua die in qua vestis candida siue chrisma le deponit. iō in albis nō cantat graduale sed duplex all̄a. qr̄ tūc erim⁹ in albis. Itez q̄ntū ad resurrectionē dñi nō debet graduale cantari. neq̄z q̄ntū ad baptizatos. ⁊ idō cātat vnū all̄a ꝓ baptizatis scz. Laudate pueri dñm. ⁊ aliud de resurrectōe dñi scz ¶ Hec dies quā fecit dñs. ¶ Dreterea ideo post alleluia. hec dies. sequit all̄a. laudate pueri. qr̄ de leticia animaꝝ transiēt ad gl̄iam incorruptibilē corpoꝝ. Euangeliū vo. Una sabbati. ioh. xx. c. est de duob⁹ discipulis q̄ currebant ad monumentū petr⁹ scz ⁊ iohānes qui significāt duos populos. cucurrit ñ citius ioh̄es. i. iudaic⁹ ꝓplus. qr̄ habebāt prophetas scz hieremiā esaiā ⁊ alios q̄ de passione dñi loquunt. sed petr⁹ citi⁹ intrauit. id est. gentilis popul⁹. nō tamen intrauerunt iudei in multitudine. q̄ enī credit intrat. sic dicit aug⁹. Et attē de qr̄ epl̄a ⁊ euāgeliū huius sabbati cōcordāt cum epl̄a ⁊ euāgelio sabbati sancti. put dictū est sub titulo de septem dieb⁹ post pasca. In offertorio vo de illuminatione ꝓ baptismuz agunt grates. Benedictus q̄ venit ꝛc. ¶ Dostcōmunio est Omnes q̄ in christo baptizati estis christū indumini. gal. iij. Die ista fit statio ad eccl̄iam beati iohis in laterano. qr̄ enī ibi in ꝓcedenti sabbato baptizati sunt pueri. ⁊ octaua die in lege circumcidebant. ideo recte hac die ipi cōuenūt vt hoc spūaliter agat in baptizatis. ⁊ hoc est qō dicit in epl̄a. Beponentes omnē maliciā ⁊ omnē dolū ꝛc. quasi modo geniti infantes. ne ꝓfenestras q̄nq̄z sensuū intret mors. Dicit aūt ad horas capl̄m. Christ⁹ resurgēs. roꝝ. vj. ca. et illud. Expurgate vetus ꝛc. j. ad corinth. v. c. ⁊ illud Christus passus est. j. pet. iij. Quia vo in tota septuagesima que vsq̄z ad banc diē ꝓtenditur pn̄iam egimus. iō eccl̄ia hodie celebrat in albis vt magis ac magis albi simꝰ sicut dñs ait in euāgelio matth. iij. Agite penitentiā. apropinq̄bit enī regnuz celorum. Quare hoc sabbatū dicit in albis dictū est sub pasca. Hac die domin⁹ papa distribuit agnos dei. Alicubi etiam distribuitur cereus paschalis. de quo dictū est sub sabbato sancto

De recapitulatiōe dieꝝ p̄cedētiū

Dtest etiā aliter

dici. qr̄ ideo in p̄missis septez diebus baptismalia celebrāt officia vel quia baptizati sapiētia septiformi docētur. vel qr̄ ipsoꝝ tpis vniuersitas diey septe-

nario voluit. quib⁹ q⁹ fides spes et caritas p̄cipue sunt necessaria. ido tribus psalmis vtimur in nocturnis. Singulor⁹ aũt dierũ officia sic possumus septẽ spiritib⁹ et beatitudinibus coaptare. Officiũ quidez dñice resurrectionis ptinet ad timorez q̃ timem⁹ terribilem sniam iudicis Cum eĩ dicet pat̃ rex et iudex oĩm. Resurrexi et adhuc tecum sum. in sugillationẽ inimicor⁹ dicentiuz. qñ morietr̃ et peribit nomẽ eius. tũc magn⁹ erit timor et tremor. Vñ et in offertorio. Terra tremuit ꝛc. spũs timoris vt fundamentum ponit̃. Sed quare a timore incipiẽtes in sapientia terminam⁹. cũ ysa. cepit a sapientia et descenderit ad timorẽ. Rñdeo. ysaias saluatorez descripsit qui carnẽ assumendo descendit. Nos vo de terrenis ad celestia tendere conamur. et idõ gradus ascẽdendo cõnumerare debem⁹. vt a timore ad sapiẽtiaz puenire possim⁹ In scda feria legit̃ euãgelium de duobus discipulis euntibus in emaus. q̃bus dñs apparuit. et scripturas moysi et oĩm pphetar⁹ aperuit. Et attende q̃ licz hodie legat̃ euãgelium d̃ apparitõe dñi nõ tñ hodie. sed beri apparitio fca fuit. Ad pietatẽ ergo ptinet hoc officiũ in quo ꝓtinet rememoratio scriptur⁹. et accedit ad mansuetudinẽ put ibi dictũ est. In tercia feria legit̃ euãgeliũ. Stetit iesus. vbi multipharie suã resurrectõem pbat scz p visum p tactum et p gustũ et etiã p auditũ. cum scripturas exponit. Nõ ptinet ad sciam. Vnde in introitu. Aqua sapie ꝛc. beati viri potati referuntur. In offertorio. Intonuit ꝛc. fontes aquaruz appuisse mẽorant̃. In postcõione. Si surrexistis. que sursuz sunt q̃rite. sapere iubent̃ Et in euangelio sensus ad intelligendũ scripturas discipulis aperit̃. Scriptur⁹ q̃ppe intelligentia et scientia lamenti et luct⁹ est cã effectiua. Qui enĩ legit in scpturis pphetas et eor⁹ dñm occisos. quoqũo dolore mordetur. Et q̃nto quis peccata sua intelligit. tanto in luctũ et pnie lamentuz prumpit. Licet igit̃ bis diebus sit gaudijs vacanduz. tñ ineptam leticiã remoueamus. ne carnes agni sine lactucis agrestibus comedam⁹. q⁹ beati q̃ lugent. In q̃rta feria legit̃ euãgeliũ de discipl̃is piscantib⁹ quos dñs inuitauit ad prandiũ. et dedit eis panẽ et piscem assũ id est cognoscere christũ eẽ deum et hoĩem passuz. Que q̃dem est illa saturitas de qua dr. Beati q̃ esuriunt et sitiunt iustitiã. q̃niaz ipsi saturabuntur. Nõ ergo dr ibi. Venite prandete. hoc est qõd cantat̃ in introitu. Venite bñdicti patris mei ꝓcipite regnũ. Hoc enim regnũ est prandiũ eternũ vbi erunt pisces magni. sed vnus est super prunas non passionis. sed amoris. Rationabiliter autez in feria quarta nobis a christo regnum promittit̃. q⁹ in q̃rta etate regnauerũt dauid et salomon. in quor⁹ manib⁹ christi regnũ specialius et plenius significat̃. Et q⁹ petrus supradictũ rete traxit in terrã. ipsi enim ꝓmissa est ecclia. ipsi specialr̃ dictuz est. pasce oues meas. ideo pepl̃a sumit̃ eius predicatio de actibus apl̃or⁹. Ad saturitatem q̃z pertinet offerenda. Aperta celi aperuit scz pphetas qui pdixerũt angelos q̃ annũciauerũt. mariam que genuit apl̃os qui pdicauerũt. doctores qui exposuerũt. Super hos oẽs pluit dñs mãna in ore egentiũ animar⁹. i. dei vbũ vel corpis sacramentũ vt non deficerent in via tendẽtes ad patriã. vbi comedẽt panez angelor⁹. Versus gradualis. dextra dñi fec̃ virtutẽ. congruit illi verbo euangelij. Mittite i dexterã nauigij rete. Et est sensus. Dextera dñi fecit virtutẽ. quia potẽtia vbi mihi vniti fecit me vincere mortez. Ideoq⁹ dextera domini exaltauit me. id est. laudabilẽ me fecit. et repetit. dextera dñi fecit vtutem. vt ostendat resurrectiõis qualitatẽ scz eternam. Vñ sequit̃. Non moriar. sed viuaz. Iuxta quẽ sensum capim⁹ cũ apostolo in alleluia et cõmunione. christ⁹ resurgẽs. Et pertinet hoc ad fortitudinẽ. Et quia beat⁹ laurentius fuit piscis assus fortis i esurie. et esuriens in fortitudine. ideo sit ibi statio Officium q̃nte ferie ptinet ad consiliũ et miseri cordiam. Ad agnũ ei fuit consiliũ peccatricis pedes christi lauantis cũ lachrymis vt misericordiã consequereť. put in euãgelio dicitur. Officiũ sexte ferie ptinet ad mũdiciam cordis et corpis. In baptismo nãq⁹ de quo ibi agitur. lauant̃ corpus et anima.

Et quia mūdis cordibus visio dei promittit vt ibi. beati mūdo corde quoniā ipi deum videbūt. z p mundiciā ad intellectū pueniē ideo recte in euāgelio dr. q trāsmigrantes deū videbūt. In sabbato legit euangeli/um in quo dicit. q licet ioānes p̄cucurrerit. tamē petrus sequēs cui⁹ in monumentū i/trauit. z postea ioānes. Hic put ibi dictū est sunt duo populi Petr⁹ significat gētes que posteri⁹ venerūt ad noticiā passionis. sed tamē p̄mitus crediderūt. ioānes sina/gogam q̄ in lege z pphetis p̄us audiuit do mini passionē. sed nondū credere in mor/tuum voluit. Credet aūt cū israel saluus fiet. De bis duob⁹ populis scz credentib⁹ z nō credentib⁹ loquit petr⁹ in epla. deponētes ꝛc. De credētibus dr in introitu. Eduxit do minus populū suū. Eduxit enī dñs israel de egypto cū auro z argento. scz illis ī deser/to murmurantib⁹. z ideo pereuntib⁹. eduxit eos q̄ nō murmurauerūt de deserto i terrā p̄missionis. Et ppter eosdē dimittim⁹ gra/duale. et duplicat alla. quia tūc neophiti la borabāt. nūc deū voce z opere laudāt. Ad eosdem ptinet alleluia. Laudate pueri do/minum. Totus enī ille psalmus ad lectiōz dirigit gentū. qđ ex eius illo fine probatur. Qui habitare facit sterilē in domo. Eisdez pueris cōuenit qđ cantur i offertorio. Be/nedictus qui venit in nomine dñi. Hūc enī versiculū cantauerūt pueri occurrētes do mino ad passionē venīēti. Quod sequitur. Benedixim⁹ vobis de domo dñi. adiecit mater ecclia dicēs pueris suis. Bñdixim⁹ vobis. id est. signauim⁹ vos baptismo. nos qui sumus familia dñi. quia deus dñs illu/xit nobis. Sequens versus. Hec est dies. ad gaudiū spectat credentiū. Ille alius. La/pidem quē reprobauerūt ad suggillationē ptinet iudeorū. Ad eosdē credentes ptinet postcōmunio. Omēs q̄ in christo ꝛc. Sder/tinet igit officiū istud ad pacificos q̄ filij dī vocabunt. dedit enī dñs bis q̄ credūt in no/mine eius potestatē filios dei fieri qb⁹ dat sapientia pfrui.

De prima dominica post pasca

N octaua pasce

incipit tps regressionis seu recō/ciliatiōis. put dictū est in prohe/mio hui⁹ ptis. Sane in hac die dñica in q̄/busdam ecclesijs fiūt octaue pasce. z dicunt rīsoria de die dominica. z introitus resur/reri. et graduale q̄d derelictū erat resumūt habētes respectū ad generalē resurrectionē ad cui⁹ gliam p gradus ascendit. Christi ei resurrectio in octaua etate facta est. Sz cū pascalis solennitas significet illā octauam que sequit septenarū hui⁹ vite. querit qua re habet octauas cū etiā eius solēnitas p̄tē datur non tantū p octo dies. sz etiā vsqz ad diē pentecostes Rūdeo quia resurrectō fu tura significata est p circumcisionē. que oc/taua die mandata est. cui⁹ ve circūcisionis octo sunt beatitudines quaꝝ octaua redit ad primā. z ideo ad repsentandū has beati tudines solēnib⁹ octo diez officijs celebra/mus octauas dñice resurrectiōis. q̄ est cau sa z signū nostre future resurrectiōis et cir/cumcisiōis. Has beatitudines coaptat au gustin⁹ in libro d doctrina christiana septē spiritib⁹ omittens vltimā. quia redit ad p/mam. Gradatim enī a timore pueniturad sapiam. Unde. Initium sapiētie timor do/mini. De B dicet in phemio septime partis Quia ergo nouiter baptizati sunt puri. et quia multos nouellos i quadragesima ge nuit ecclia. et quia in illo tpe fuerūt apli pu ri. ppter q̄d dñs fuit cū eis quadraginta di ebus post pasca instruēs eos in fide vt pos sent omnino fieri spūales. et vt vererē igne spūssancti. Propter istas tres causas siue nouitates instruit nos ecclia in fide in hoc tempe. z ideo in p̄ma q̄ndena legunt apoc. z actus apostoloz. in q̄bus libris habet de septē signaculis. videlicet de incarnatione. natiuitate ꝛc. que christ⁹ solus aperuit. que sunt maxia p̄ncipia fidei nostre. Postmo dum in alia q̄ndena cantat in responsorijs de psalmis. et in lectiōibus legunt epistole canonice vsqz ad ascensionē dñi. vt supra fi dem edificent bona opa. psalmi enī et epla bona opa designāt. Et attende q̄ aūt resur/

rectionem lex ⁊ pphete legebant. post resurrectionē vo apoc. et epl̄e canonice que sunt apostoloꝝ scripta leguñ ⁊ cantibꝰ iubilantur. Lex enī ⁊ prophete christi passionem ⁊ resurrectionē prędixerūt. sed apostoli iam factā annunciauerūt ⁊ testificati sunt. Ideo q3 rñsorium illud cantat. vtute magna reddebant apostoli testimoniū resurrectiois. Rationabiliter q3 legit apoc. et canit eo q; ī eo visio christi ⁊ angeloꝝ collocutō memoratur. In illa enī vita quā pascale significat tempꝰ. anime visione trinitatis ⁊ angelorū consortio gratulabunt. Legit aūt apoc. cuz historia. dignꝰ es dñe. Alleluia īcipit. Ego sum vitis. Qđ aūt in quodā rñsorio dr. decantabat ꝓpl̄s israel alleluia ⁊ vniuersa mlt̄itudo iacob canebat legitime. et dauid cuz cantoribꝰ cythară pcutiebat in domo dñi. illud respicit q; regno saul destructo. id est. mortis imperio. arca. id est. humanitas saluatoris in qua sunt manna. i. verbū. ⁊ tabule testamēti. id est. thesauri sapiētie et sciētie dei absconditi. in hierlm ducit ⁊ in tabernaculo collocat vt eterna pacis visiōe fruat ⁊ ad patris equalitatē gloriosus exhibeatur Cū aut̄ supius tpibus infantie saluatoris paulū dixerimꝰ eē legendū. nūc vo scripta ceteroꝝ apostoloꝝ patet q; toto tpe siue ante passionem siue postea quo dñi pñtia memoratur cōgrue p̄cones noui testamēti loquūtur. vt quasi ab vberibꝰ sponsi filij cōsolationis lacte potent. Hec nanq3 scripture sunt vbera. de q̄bus dr. Melliora sūt vbera tua vino. De q̄bus nos sic reficiat deus cuius miſicordia plena est terra. vt omnes de ipsi⁹ plenitudine accipiamꝰ. Et nota q; ſm romanū ordinē leguñ nouē lectiones in dñicis a pasca vsq3 ad pentecosten. put dictum est sub titulo de septē diebus post pascha. Propter nouitatē aūt triplicez que dicta est incipit introitus. Quasi modo geniti infantes ⁊c. j. pet. ij. c. In epl̄a vo in fide īstruimur que incipit. Omne qđ natum est ex deo vincit mundū ⁊c. j. ioh. v. ca. ostendit fidem p testimoniū in celo ⁊ in terra ⁊ in cōscientia. In terra cū dicit. Tres sunt q; testimonium phibēt in terra. spūs aqua ⁊ sanguis. Qz eniz clamore magno dñs emisit spūm. ⁊ q; ex eo iā mortuo exiuit sanguis et aqua indiciuz fuit humanitatis. Et hi tres vnū sunt. id est. vnū significāt. Tres phibēt testimoniū in celo. pater in voce. vbū in carne. spūs in columba. et hi tres vnū sūt. De testimonio ꝓscientie sequitur in epl̄a. Qui credit in filiū dei iam in se testimonium dei habet. id est. hoc dictat ei conscientia. Seq̄tur duplex all̄a. in dominicis enī et festiuis diebus ab hac die vsq3 ad octauā pentecostes canit duplex all̄a. de quo dictū est sub titulo de septem diebꝰ post pasca. et sb̄ sabbato in albis. ⁊ sub septuagesima. primū alleluia est. post dies octo. ioh. xx. c. Euangelium. Cum esset sero. ioh. xx. c. est de duabꝰ apparitionibꝰ domini. Prima omnibꝰ apostolis in ipso die pasce excepto thoma. alia octaua die pñte thoma. qui vidit ⁊ credidit ⁊ tetigit ⁊ dixit. Dñs meus ⁊ deus meꝰ Illud vidit aliud credidit Vidit humanitatē ⁊ credidit deitatem. Et cōgruit factū interpretationi nominis Thomas enī interpretatur abissus. nam ꝓfunde intellexit qui ea que exterius vidit deitatis intima penetrauit. Postmodū inuitat nos in euangelio beatus ioh̄es ad credendū ab vtili ⁊ honesto. Utile est ei nobis credere. Unde dicit. Multa signa fecit iesus que nō sūt scripta in libro hoc. Postcōmunio est. Mitte manum ⁊c. ioh. xx. c.

De secunda dominica

Equitur de secū

da dominica post pasca. Quia enim p christi resurrectionē illuxit deus nobis. non tantū paruulis. sed etiam perfectis. ideo hec dominica de pastoribus est. qui debēt plene imitari christū Ad̄ introitus est. Misericordia domini plena est terra. Ea enim non tantū paruuli. sed et magni repleti sunt. Et ideo sicut ad̄cedens dominica fuit de puulis. sic ista est de perfectis. Unde sequit. Verbo dñi celi. i. apli firmati sunt. Et quia petrꝰ loquit ad pastores in epistola. Christus passus est pro nob ⁊c. ꝑma pet. ij. ca. ideo nūc fiunt synodi. ⁊ fit ista

tio ad sanctū petrum. In fine enim dicitur. Conuersi enim estis nunc ad pastorē ⁊ epūm animarū vestrarū. Duo alleluia dicuntur Primū scz. cognouerunt discipuli ꝛc. est ō resurrectione. In alijs tamen ecclesijs dicit Surrexit dominus. matth. vltimo cap'o. Aliud scz. Ego sum pastor bonus ꝛc. ioh. x. est de prelatis. Euangelium vero. Ego sum pastor bonus. ioh. x. est de bonis prelatis ⁊ mercēnarijs. Offertorium est. Deus deus meus ad te ō luce vigilo. quia prelati debēt semper vigilare. Unde in canticis canticorum dicitur Inuenerunt me vigiles qui custodiunt ciuitatem. Postcōmunio similiter est de prelatis. Ego sum pastor bonus. ioh. x. ca.

De tertia dominica

In precedentib⁹

duabus dominicis ostensum est q̄ parui et magni p̄ christi resurrectionem pleni sunt misericordia domini Parui cum dicitur in introitu precedētis dominice. Misericordia domini plena est terra. Magni cum dicit ibidē. Verbo domini celi firmati sunt. In hac vero tertia et in sequentibus duabus dominicis añ ascēsionem hortatur nos ecclesia ad iubilum ⁊ exultationē. propter christi resurrectionem ⁊ ascensionē. Unde introitus huius dominice incipit. Jubilate deo omnis terra ꝛc Et ibi sequitur alleluia. quia iubilus est exultatio mentis habita de eternis. soli autem deo iubilandū est. Sequitur. Psalmū dicite nomini eius. i. est. hilari operatione ipsum laudate. et sequit similiter ibi vnum alleluia. q̄ ab vna radice ortū habent omnia talia. id est. charitate. Sequit. Date gloriā laudi eius. et ibidē etiā in fine sequit triplex alleluia. q̄ a potētia patris ⁊ sapiētia filij et a benignitate spūssancti p̄cessit. q̄ nos liberauit p̄ passionē ⁊ resurrectionē suā. ⁊ ideo laudandꝰ est deus. Licet aūt sit exultatio. tñ incutit timorē. ne spes sine timore luxurietur p̄sumptionē. Unde sequitur versus. Dicite deo q̄ terribilia sunt opera tua domine. Debet eī timere nouus populus. q̄ iudei excecati sunt. qui erant populus peculiaris domini. qui licet apposuissent custodes. tñ dixerunt. venerūt discipuli eius ⁊ furati sūt eum. Et hoc est quod dicit p̄s. Mentientur tibi. id est. ad honorē tuū. quia ex hoc magis confusi sunt inimici tui. id est. iudei. Et seqt ibi. In multitudine virtutis tue. quasi diceret. licet vidissent multa miracula. videlicet solem obscuratū. et petras scissas. In hoc ē etiam multitudo virtutis dei. q̄ mendacia inimicorū vertit in suū honorē. In ep'la vo monet petrus baptizatos vt ambulēt in nouitate vite abstinentes a carnalibus desiderijs dicens. Obsecro vos fratres tanq̄ aduenas ⁊ peregrinos abstinere vos a carnalibus desiderijs. j. pet. ij. ca. et concordat cū introitu. quia gustato spiritu desipit omis caro. Quedā ecclesie dicūt alleluia. christꝰ resurgens. rom. vj. ca. Euangelium est de resurrectione. Modicū et non videbitis me modicum. id est. a morte vsq̄ ad resurrectionem. iterum modicum et videbitis me. p⁹ resurrectionē. et modicū q̄ vado ad patrē. ioh. xvj. ca.

De quarta dominica

In quarta etiā do

minica inuitamur ad iubilū ⁊ specialiter inuitant ad ps gentes. Añ introitus sumptus est de psalmo inuitāte ad cantus qui incipit. cantate dño canticū nouum q̄a mirabilia fecit dñs Berñ. inq̄t. Tria fecit dominus mirabilia in incarnatiōe sua. Primum q̄ mater esset vgo. Secundū q̄ deus fieret hō. Tertius q̄ p̄dicta pōt credere carnalis homo. Sequit ibi. Alñ ꝓspectū gentium reuelauit iusticiā suā. i. filiū suū. Seqt versus. Saluauit sibi dexteram eius ꝛc. quia per fidem vniti sunt duo populi scz gētilis ⁊ iudaicꝰ. ideo in oratiōe habet. Deus q̄ fideliū mētes vniꝰ efficis volūtatis ꝛc. Rursꝰ quia ista dñica q̄rta appropinquat ascensioni. ideo dicit euangeliū. Vado ad deum qui me misit. et nemo ex vobis ꝛc. ioh. xvj. Et pꝰ Expedit vobis vt ego vadam ꝛc. oñdit enim causa iubili scz ascensio. Huic consonat p̄n cipium ep'le beati iacobi. j. ca. Omne datū

optimū ⁊ omne donū pfectū desursum est descendēs a patre luminū. Sequit etiaz in euangelio. Cū venerit paclitus. arguet mūdum de peccato. i. de infidelitate. fides eniz omne peccatū excludit. Uñ arguere ō hoc peccato. est arguere de omni peccato. Et ō iusticia ⁊ de iudicio. Dicit ergo de peccato scz quod habēt. De iusticia quā nō habent scz sanctoz. quia vado ad patrē. id est. i. coz dibus sanctoz hominū. producendo eos ad patrē per cognitionē dei bonā. et extollēdo eos ad patris conformitatē. et tamē nolūt homines sanctis assimilari. De iudicio q̄d non timēt. quia pnceps hui⁹ mūdi iā iudicatus est. et adhuc sequunt damnatum Et sufficeret de duob⁹ arguere. scz de fide quā non habēt ⁊ habere possent si vellent. et de iusticia siue de bona vita. in qua nō imitāt sanctos. et ideo adiecit verbū timoris. scz ō iudicio q̄ debēt tales subire. Sequit ibi. et quecūqz audiet loquet. et huic cōcordat finis epistole. In mansuetudine suscipite insitum verbum ꝛc. Si enī spiritussanct⁹ audit que loquitur. multo fortius debz homo audire et expectare donec deus in ipso loquatur. quia qui de seipso loquit mēdacū loquitur

De dominica rogationum

Vinto loco sequitur de dominica rogationū. i. qua instructos p quattuor dominicas. quasi armatos quattuor cardinalib⁹ vi rtutibus monet annūciare alijs. vt q̄ audit dicat veni. et cortina cortinā trahat dicens in introitu qui est esa. xliij. c. ſm aliā translationem Uocē iocūditatis. id est. nouū testamentū in quo promissa reddunt. nō terroris sicut vetus lex fuit. annūciate ꝛc. Hec autez dñica dicit rogationū ppter ppinquā ascēsionē dñi. quē q⁹ p nos seq̄ nō possum⁹. iō in oōe docemur petere duo q̄ petenda sūt. scz vt cognoscam⁹ ⁊ faciam⁹ Dicit enī oō Largire quesum⁹ dñe supplicib⁹ tuis semp spūm cogitā di que recta sunt ppici⁹ ⁊ agēdi ꝛc. Uñ in epla redarguit beat⁹ iacobus eos q̄ volūt cognoscere ⁊ nō facere dicens: Estote factores vbi ⁊ nō auditores tantuz. ꝛc. iacobi. j. c. Quedā eccle dicūt alia. Non ne cor nostrū ardēs ꝛc. luc. vlt. c. et vsqz modo ꝛc. ioh. xvj. c. In euāgelio vo. Amen dico vobis. ioh. xvj. c. oñdit q̄d debeamus petere. s. eterna dicēs. Usqz modo nō petistis quicq̄z. q̄ eni petit ppalia nil petit. quoniaz ī eis que nō quiescūt q̄es esse nō pōt. Uñ sequitur. Petite ⁊ accipietis. q⁹ dextera dñi semp aperta est.

De rogationibus.

Ntrib⁹ diebus ante festum ascēsionis dñi fiūt rogationes que dicunt letanie. Letania autem grece apud nos supplicatio seu rogatio est. in qua ecclia sancta deum rogat. vt qui destruxit consilium achitofel destruat consiliū eoz q̄ nolūt viuere sup pacē eius Tūc etiam supplicam⁹ deo. vt nos a morte subitanea ⁊ ab oī infirmitate defendat Rogamus vo sanctos vt p nob apud deū intercedant. Et denominat letania greco vocabulo ppter autoritatē lingue grece. put dictum est sub pasca. Est autē dupler letania. scz maioz ⁊ minoz. Maioz est in festo beati marci. que inuēta fuit a beato gregorio ppter pestē inguinariā seu inflaturā inguinum. cui⁹ institutiōis causas paul⁹ mōtis cassini monach⁹ longobardoz historiogr̄ phus ita descripsit dicēs. q⁹ tpe pelagij pape tanta fuit inundatio aquarū p italiā q⁹ q⁹ ascendebāt vsqz ad supiores fenestras templi neronis quod erat rome. nec aque ītrabant templū. tunc p tyberim effluxit multitudo serpentū. inter quos fuit maxim⁹ draco. ex quorū flatib⁹ aer est corrupt⁹. ⁊ inde emersit pestis inguinaria. q̄ homines passim ⁊ subito morebant. Et cū pene tot⁹ romanus ppl⁹ deleret. pelagi⁹ papa omnib⁹ ieiunium ⁊ pcessionē indixit. Sed in ipa processione ipe cū. lx. alijs expirauit. Cui sbstitutus est gregori⁹ pmus q̄ et magn⁹ dict⁹ est. et banc letaniā vbiq̄z terraruz seruari precepit. iōq̄z hec letania dicitur gregoriana vel romana. Uocatur etiā cruces nigre. q⁹ niam in signū meroris ex tāta hoīm strage

et in signū penitentie. homines nigris ꝺu/ebantur. ⁊ cruces ⁊ altaria nigris velabāt. Tertio etiā modo ꝺr pcessio septiformis ex eo q̄ beatus gregor⁹ septeno ordine iri in ea in maiorib⁹ ecclesijs ordinauit. In p̄mo ordine sunt clerici. In secundo religiosi. In tertio sanctimoniales. In quarto pueri. In q̄nto laici puecte etatis. In sexto vidue ⁊ cō tinentes. In septimo cōiugāti. In alijs vo ecclesijs q̄nō possumus i numero psonarum suppler⁹ in numero letaniarum. Ita septies letanias dicere debem⁹ p̄uusq̄ insignia deponam⁹ Cōtigisse aūt ꝺr romanis p̄missa inguinaria pestis p eo q̄ cū in quadragesima cōtinēter viuissent. ⁊ in pasca corpus dñi recepissent. postmodū ludis comessationibus ⁊ luxurie frena laxabāt. Fuit q̄dem tā seua hec pestis vt vbiq̄ hoīes subito perimeret. ita q̄ sicut ꝺr cū aliq̄s sternutabat sepe spūm emittebat. Unde cum aliquis sternutabat. audiēs statim accurrēs dicebat. deus te adiuuet. ⁊ abinde vt dicunt hec adhuc cōsuetudo seruat. vt audiēs aliquem sternutantē statim dicat. deus te adiuuet. Rursus vt fertur cū tūc aliq̄s oscitabat frequēter subito spūm emittebat. Ūñ cum aliquis se velle oscitare sentiebat cōtinuo signū crucis sibi imp̄mere festinabat. que consuetudo similiter vsq̄ hodie obseruatur. Minor vero letania que ⁊ rogationes ⁊ pcessiones vocāt. fit trib⁹ diebus añ ascēsionē. que sicut legit in burcardo libro xiij. ca. exigentib⁹. inuenta est apud viennā a beato mamerto epo viennensi. qui ppter pestē lupor̄ ⁊ alia⁹ ferar̄ in gallijs hoīes atrociter perimentū. et ppter periculosos terremotus illic crebro cōtingentes. idixit populis ieiuniū triduanū. ⁊ letanias instituit. Cessante vo illa psecutione ieiuniū illud in cōsuetudinē annue obseruatiōis deuenit. Et sicut quidā referūt. fuit p ecclesiā confirmatū. vt vniuersaliter obseruet. Dicitur ergo hec letania minor. q̄a mīor scz a simplici epo ⁊ in minori loco scz i vienna inuenta est. Illa vo ꝺr maior. q̄ in maiori loco scz rome. et a maiore scz a magno gregorio ⁊ p magno ⁊ grauissimo morbo inuenta est. Minor tñ antiquior est tpe. Nam instituta fuit tēpe zenonis impatoris. maior vo tpe mauritij impatoris Fūt etiā letanie ppter plures alias causas. Ūñ liberius papa statuit vt pro guerra p fame p pestilētia ⁊ huiusmodi aduersitatib⁹ imminētibus. semp letania fiat. vt sic ista p supplicationes orōnes ⁊ ieiunia effugiam⁹. quia ergo ℞ tē pore maxime bella emergere solēt. ⁊ fruct⁹ terre qui adhuc in teneritate vel flore sunt. pluribus modis facile corrumpi solent. iō hoc tempe fiunt letanie vt rogemus deum q̄ talia a nobis auertat. ⁊ ab aeris intemperie ⁊ a beluis et ab hostibus christiane religionis nos eripiat ⁊ defendat. sup ℞ patrocinia sanctor̄ spēaliter ⁊ generaliter implorantes. et ideo rogationes vocāt. Dicunt etiā pcessiones. quia tunc ecclia pcessionez facit generalē. Et est notandū q̄ rogamus sanctos ppter nostrā inopiam. ppter eor̄ gloriam. et propter dei reuerentiā Quādo autē letaniam p̄o imminentib⁹ periculis in penitentiali ⁊ flebili habitu facimus. illā vltimā processionem mulierum plangentium post dominū quando ducebat ad crucem repr̄esentam⁹. plangentes iuxta mandatum domini super nos ⁊ sup filios nr̄os Fiunt etiā hoc tempe letanie. quia christo ascendente qui dixit. Petite et accipietis confidentius ecclesia petit. ieiunat enī tunc ⁊ orat vt parū habeat de carne propter carnis maceratiōnem. et acquirat sibi alas p orationem que est ala qua anima volat in celum. vt sic christū ascendentem libere seq̄ valeat. qui ascendit pandens iter ante nos ⁊ volauit super pennas ventor̄um. Et hec est causa quare vltimā letaniā siue vltimū ieiunium ascensioni continuamus. vt videlicet propt orationes ⁊ ieiunia deposita mole carnis christum ascendentē seq̄ possim⁹.

In letanijs ergo fit processio. ⁊ cantatur in quibusdam ecclesijs in principio processionis. Exurge domine ⁊c. Frequentandus etiam esset et a pueris dicendum illud canticū angelicū. Sancte de⁹ sancte fortis sancte ⁊ immortalis miserere nobis. Illā sicut iobānes damascenus refert in libro. iij. cuz

apud cōstantinopolim ꝓpter quandaz tri
bulationē fierēt letanie.quidam puer e me/
dio populi raptus est in celū ⁊ hoc canticū
ibidē edoctus.Deinde ad populū rediens
illud in cōspectu omis populi decātauit. ⁊
mox oīs tribulatio cessauit. Qđ canticum
calcedoñ.synod⁹ aꝓbauit.Huius ergo
cantici laus ⁊ autoꝛitas colligit̄.Primo ex
eo q̄ angel⁹ illud docuit.Secundo ex eo q̄
ad eius ꝓlationem illa tribulatio cessauit.
Tertio ex eo q̄ tantū cōciliū illud aꝓbauit.
Quarto ex eo q̄ demones illud valde ti
ment.Cetez in ꝓcessione ipa ꝓcedūt crux
⁊ capsa reliquiaꝝ sanctoꝝ. vt vexillo crucis
⁊ oꝛōnibus sanctoꝝ demones expellantur
vt dictum est in quarta ꝓte in ti. de accessu
pontificis ad altare. Portant̄ etiaz vexilla
ad repñtandū victoriā resurrectiōis ⁊ ascē/
sionis christi.q̄ cū magna ꝓeda celos ascē/
dit. Vñ vexillū p aera incedēs.est christ⁹ in
celū ascendēs.Et sicut vexilluz in ꝓcessione
ipsa multitudo fideliū sequit̄. sic ⁊ christuz
ascendentē magna sanctoꝝ collectio comi/
tatur. Portant̄ etiā vexilla ad imitationez
eius q̄d dr̄ esa.xj.c. Et leuabit dñs signuz in
natiōes.et cōgregabit ꝓlos israel.⁊ dispers/
sos iude colliget a quattuoꝛ plagis terre.
Qz vo cruces ⁊ vexilla portant̄ a cōstanti/
no sumpsit ecclia.q̄ cuz in somnis crucis si/
gnū vidisset.eiqz dictū fuisset. vinces ī hoc
signo.iussit crucē in vexillis bellicis insigni
ri. Qz in letanijs crux maioꝛa crucis baiu/
lo de altari sumit̄.recolit q̄ de christi bume/
ris tulit eā simon cyrnee⁹ matth̄ .xxvij. In
quibusdā locis fit letania p campos. vt eti
am a segetib⁹ demones expellant̄ vel poti⁹
vt a dño cōseruent̄. Cant⁹ aūt in ꝓcessione
q̄d significet dictū est in p̄cedēti ti. de acces/
su pōtificis ad altare. Cōsueuit q̄z quidam
draco cū cauda longa erecta ⁊ inflata duo
bus ꝑmis dieb⁹ añ crucē et vexilla p̄cedere
vltima vo die q̄si retro aspiciens cauda va
cua atqz depssa retro sequit̄ Nempe draco
iste significat diaboluz.q̄ p tria tpa sez añ le
gem ⁊ sub lege ⁊ tpe grē q̄ p hos tres dies si
gnificant̄ hoīes fefellit. ⁊ nūc fallere cupit.
In duob⁹ ꝑmis tpibus regnauit ⁊ q̄si dñs
oꝛbis fuit.cauda longa.i.potēter.⁊ inflata.
id est.supbe incedēs. Vñ christus illū mun
di ꝓncipem vocat.⁊ ioh̄es aut in apoc̄. Vi/
di sathanā de celo cadentez velut fulgur et
traxit secū tertiā ptē stellarū.i. hominū . In
cuius rei figurā duob⁹ diebus modo p̄dic
to p̄cedit. In tpe vo gratie p christū victus
est.et data est aplis eiciēdi spūs immūdos
potestas.ꝓpter q̄d tertia die draco q̄si pote
state ꝓpter fidei dilatationē amissa.p⁹ cru
cem sequit̄ cauda vacua ⁊ demissa.et ñ lon
ga.quia nō audet ita potēter regnare vt p/
ius.sz p suggestiones ⁊ latēter hoīes seducit
quos videt pigros in bonis opib⁹.et remis
sos.nec viam vite sectantes.quasi fur retro
aspiciens si quis oberret et a rectitudine fi
dei cadat.quē ad se quasi caudam trahat ⁊
sibi incoꝛporet.sicut ⁊ in deserto filios israel
infirmos ⁊ debiles ⁊ qui oberrantes rema
nebant vltimi.hostes post tergū venientes
necabant. In letanijs debemus ꝑm au
relianen̄.concilium ieunare.vel saltē cibis
quadragesimalibus et capis nigris ī signū
penitentie vti.nec debz quis vti veste solen
ni. Propter quod vocantur ꝓcessiones
nigre non tamen debent cruces nigre voca
ri. In letanijs quoqz debent omnes a seru
libus operibus vacare. scilicet viri et muli
eres.serui ⁊ ancille.⁊ donec terminetur ꝓ
cessioni adesse.vt sicut omnes peccauerunt
sic ⁊ omnes ꝓ venia supplicent.omnes ad
deum corda cuz manib⁹ eleuent.id est. stu
dium oꝛationis erigant Post ꝓcessionē
cantat̄ missa in aliqua ecclesia . Et est intro
itus. Exaudiuit ꝛc. rememoꝛat enim ecclesia
preterita dei beneficia ad maioꝛē spem.⁊ di
largitas inuocatur vt p hoc coniciat futu
ra.ex eo enī q̄ multotiēs exaudiuit ꝑpendi
tur q̄ adhuc exaudiet.Exaudiuit inq̄z de tē
plo suo sancto sez per gratiam. Et quia nō
potest huius esse exauditio sine dilectione.
sequitur versus Diligam te ꝛc. Iterū quia
non exaudiunt̄ nisi p confessionē.ideo dicit
iacobus in epistola Confitemini alterutrū
peccata vestra.que est iacobi vlt̄.cap̄.Et vt
maioꝛ spes habeat̄ adhibet exēplū ō helya.
qui petijt vt non plueret.⁊ non pluit annis

trib⁹ ⁊ mensib⁹ sex. ⁊ p⁹ ea petiſt q̄ plueret. ⁊ pluit. Si enī helias solus exaudit⁹ est. multo forti⁹ tota ecclia exaudiet. man⁹ enī dñi nō est abbreuiata. Sequit vnū alla. Cōfitemini. Sed cū in dieb⁹ antecedentibus duplex alleluia cantet. quare in his dieb⁹ vni cum tantū dicit. Itē cū in alijs ieunijs non dicatur alla quare in hoc dr. Ad primū dicimus q̄ sicut sepe dictū est. duplex alla cātatur in antecedentib⁹ diebus ppter duplicem stolā que habebit in resurrectiōe communi. anime videlicet ⁊ corpis. Officiū autem paschale quod hoc significat finituz est. ⁊ ideo remota causa remouet effectus Ad secundū dicimus. q̄ ideo in alijs ieunijs ñ cantat alleluia quod est canticū leticie. q̄ fiunt pro peccatis. ppter q̄d dicunt ieunia merorıs. Hoc aūt ieunū ⁊ ieuniū pēteco stes sunt exultatōis. quia nō fiūt pro peccatis. sed vt potestas diaboli remoueat et pestis. ⁊ ideo in eis alleluia cantat. Preterea in hoc ieunio dicit alleluia ppter gaudiuz ascensionis q̄d imminet. In euangelio vo. Si quis vestrū ꝛc. luce. xi. c. oñdit q̄ dēmus petere pseuerāter. p amicū qui dicit amico Amice cōmoda mihi tres panes ꝛc. si perseuerauerit pulsans ppter improbitatē eius surget. et dabit ei. Per hoc habet q̄ etiā existens in mortali peccato. si pseueranter petierit exaudiet ppter improbitatē. Allegorice amicus noster est christus a quo intellectus theoricus petit tres panes scz fidem spem et charitatē. quia amicus .i. intellect⁹ practicus. s. ratio inferior venit de via .i. de consideratiōe tempaliū. Sequit. et non habeo quid ponā añ illū. q̄ nō inuenit in talibus spūalem refectionē. ⁊ sic petit superior intellectus p inferiorı. vel p tota anima. nō enī potest habere anima vel ratio inferior aliquā refectionē spūalez nisi ab intellectu superiori. cui⁹ est cōtemplari celestia Sequitur postea ibidē. nunq̄d si petierit panem. i. charitatē. lapidē dabit ei. i. indurationē. q̄d est contrarū charitati. i. nunq̄d dabit ei cōtrarium. q. d. nō. Similiter si petierit piscē. id est. fidem que nutrit in aquis baptismi. nunq̄d pro pisce dabit ei serpentē. i. infideli-

tatem a qua est omnis vis peccati. q. d. nō. Aut si petierit ouū. id est. spem. quia i ouo est spes pulli. nunq̄d porriget ei scorpionez id est. desperationē. que retro ⁊ occulte pūgit sicut scorpio. desperantiū ei est retro abire. quasi. d. non. Vel per panē intelligūtur omnia que hominis victui sunt necessaria vt cibus ⁊ potus. per ouū omnia genera fetuum. animaliū. et fructuuz. p piscē omnia genera natabiliū. Post cōmunio. Petite et accipietis. sumpta ē de euāgelio. Ad horas dicitur capitulū. Confitemini. et illud. Helias homo erat. ⁊ illud. Si quis errauerit. que sunt iacobi. v. c. In festo autez beati marci dicunt quidā epistolam Qui timet deum. que est ecc̄. xv. ca. Alij dicunt. Similitudo vultuū. que est ezech̄. j. ca. Euangelium est Ego sum vitis vera. quod est iohā. xv. ca. Alij vo dicunt. Designauit. Secunda quoq̄z die rogationū est idem officium quod in prima. nisi quia in q̄busdā ecclesijs euangeliū ō matthēo legit. in quo est eadē sententia

De vigilia ascensionis

Via uero ieiunium de quo p̄missum est non sufficit sine opibus misericordie. iō in vigilia ascensionis. que est tertia dies rogationuz. ecclia monet ad opa mīcordie. dicens in introitu. qui est in quibusdam ecclesijs. Misericordia dñi ꝛc. Dicit enīz gregorius. Si vis orōnem tuā ad celū volare fac ei duas alas. s. ieuniū ⁊ elemosynā. Cū bonis enī desideriis volamus ad celū. Vñ de dño dicit. Elevatis manibus ferebatur in celum. In alijs tamē ecclijs dicit. Omēs gentes. Epistola vero que est in quibusdā ecclesijs. Multitudinis ꝛc. non videt cōcordare. imo videtur preposteratio. q̄z p⁹ ascēsionem domini factum est vt multitudinis credentium esset cor vnum et anima vna. Sed hoc fit duabus de causis. Prima vt epistola consonet euangelio. Subleuatis oculis ꝛc. ioh̄. xvij. capitulo. in quo dicit dom⁹. Pater clarifica. i. manifesta filiū tuū. ⁊ postea rogat d. Rogo vt vnū sint. sic̄ ego ⁊

tu vnū sumus. Hec autē vnitas oñditur in epistola. Ellia causa est. quia qñ ex vero cor dc dātur elemosyne oīa reputantur cōmu nia. sicut dicit apostolus de manna qō qui plus collegit nō plus abundauit. et qui mi nus nō habuit min⁹. Qui enī diues est. nō debet ppter hoc ampli⁹ comedere. sed alijs distribuere. Et hoc dicit in epla. Et erāt illis omnia cōmunia. Ideo aūt pdictū euāgeli um dr hodie. quia q̄ passurus orauit. hom nibus innotuit cū ascendit. Vel qr̄i fine cō cluditur Ego ad te venio. in quo rogat pro bis quos dedit ei pater. vt sint in patre vnū cum oīa sint in fide et charitate vnū. i. cōcor dia vniti vicissim. Unde pcedit epla. Multitudinis credentiū. Hylarius vo exponit sic pdicta vba. Rogo vt sicut ego et tu vnū sumus. scz nō tantū voluntate sed etiaz na tura. sic et ipi vnū sint scz vnitate spūs et grā spūssancti. In alijs tamen ecclijs dicit epla Unicuiqz vestrū. ad epbe. iij. c. Offertoriū est. Viri galilei. act. j. ca. Post cōmunio est Non vos. ioh. xiij. In alijs vo ecclijs dicit Petite. matth. vij. c. Quia ergo in hoc offi cio de elemosyna et opib⁹ misericordie agi tur. ideo in quibus dā locis. vt pmissas sibi alas acquirāt elemosynaz largitioni inten dunt. quā tamē vsqz in festū ascēsionis dif ferunt. quasi tunc post christū in celū aduo lent. et vt tūc liberi⁹ vacare possint Qui dam tamē nō incōgrue supradicta officia pascalis hebdomade p septē dona spūssan cti ad eos referunt q̄ sunt i baptismo rena ti. vt renat⁹ afflat⁹ spū sapiētie dicat. Resur rexi. Deus qō resurrexit euāgelū declarat scz presurrectionē dñi. Quid inde acquisi erit spūs instruit intellectus dicens. Intro duxit nos in terrā scz ecclīam. Et adhuc ad dit spūs cōsilij. aqua sapientie potauit eos. Quid inde quoqz acqrere debeat spiritus indicat fortitudinis dicēs. Venite bñdicti patris mei. Qz ex his collatis bñficijs deū laudare debeat spūs sapiētie docet dicens Victricem zc. Quid resurrectio renatis at tulerit indicat spūs pietatis dicens. Eduxit eos dñs in spe. et adhuc spūs timoris adiū git dicens. Eduxit dñs plm suū. Pro his omnib⁹ beneficijs in baptismo collatis ho minibus. angeli gratulātur. hoīes deo con fitentur. et ad christi pconia se inuicē exhor tantur. gratias agunt. iubilant beneficia. et beneficior causas rememorant. et ad maio ra cōfidenter aspirāt. et circa hec cetere ptes officiorum supscripte hebdomade versant Et vide qd hic mutat ordo dnor. Et atten de qd p officia bni⁹ hebdomade ad quattuor introitus quater. ad tres ter ponit allelu ia. quia sancta trinitas a quattuor mundi ptibus collaudat. de christi resurrectione. et de hominū redemptione. In pma domini ca scz. Quasi modo geniti. baptizati monēt a matre tanqz infantes innocenter viuere. et lac sancte scripture cōcupiscere. vt pasca le sacramentū p christi resurrectionē acqui situm. moribus et vita teneant. mundū vin cant. vt cū christo triumphent. et leticiaz in corpore et anima simul obtineant. propter quā leticiā alleluia duplicat. quia mortem euaserunt. et spem vite habere meruerunt. vel ppter actionē et cōtemplationē. vel pro pter gaudium predicatorū et cōuersorum. In secunda vero dominica scz Misericor dia domini. baptizati iam instructi christi misericordiā intonant et trinitatē pdicant. Nam in misericordia spiritum. in verbo fi lium. in deo patrem annunciant. pponunt vero spiritum per quē sūt sanctificati. de inde filium p quē sūt redempti. deinde pa trem cui reconciliātur. Et quia trinitatem concinunt. ideo ter iubilant alleluia. In ter tia dominica scz Jubilate. baptizati ad lau dem dei totū mundū inuitant. et trinitatez psonant. cum ibi in deo patrē. in noīe filiuz in laude spūm sanctū accipiunt. Et quia p duo pcepta charitatis firmant in fide trini tatis. iō prius bis. deinde ter cōcinūt allelu ia. In quarta dñica scz. Cantate. rursus ba ptizati ad dei laudē gentes uersas inuitāt et trinitatē cōmemorant. dū ibi in domino patrem. per mirabilia filū. p iusticiā intelli gunt spūm sanctū. Et quia fidem trinitatis gētes a qttuor mūdi ptib⁹ acceperūt. iō tri nitatē sub quarto alla pcludūt. In qnta do minica. s. Uocē iocūditatis. rursus baptizati

liberatorem suum gentib⁹ annunciāt.qui trinitatē p ter positū concinūt alleluia.⁊ sic̄ ibi continet instantia p̄dicantiū sicī officio Exaudiuit ō templo sancto suo. solicitudo se ab errore cōuertentiū.et in officio vigilie Omnes gentes.applausus in celū intelligitur ascensorum

Sequitur de festo ascensionis domini.

N festo ascensio

nis domini qō celebrāt die q̄dragesima post pasca.quia christus die quadragesima post resurrectionem celos ascendit.fit p̄cessio solennis. Precepit enī dñs discipulis suis.vt p̄cederent īmontem oliueti.vt viderent ip̄m ascēdere.⁊ fecerunt ei p̄cessionē.⁊ ip̄e eleuatis manibus ferebatur in celū.De hoc dictū est in quarta pte sub titulo ō accessu pontificis ad altare Hec p̄cessio significat ascēsum de vtute in virtutē.Et cantāt rīsorum de ascēsione vt inuitemur ad ascēdendū post dominum. Debet hania aūt que interp̄etāt obedientia de qua eduxit apostolos ascendit dñs. per qō significāt q̄ sine obediētia null⁹ pōt ascendere in celū. Unde quidā cantāt in p̄cessione rīsoria ptinentia ad ip̄am eductōnem.vt eduxit dñs. Q⁹ vo ascendit de mōte oliueti significat q̄ p opera misericordie oportet nos ascendere. Cū igit hac die p̄cessionem rōnabiliter agam⁹.nihilominus⁊ hoc rōnabilius est q̄ nō celebret anteq̄z tertia dicāt. sed ea cantata.licet in die pasce et ceteris dominicis aliter fiat. In pascali enī p̄cessione⁊ in dñicalibus a qua benedict īmemoriā⁊ reuerentiā et veneratione baptismatis.ideoq̄z p̄cedunt tertiā.in qua spiritussanctus sup discipulos descēdit. vt sic̄ p̄ius baptizamur.⁊ postea spūmsanctum accipimus.sic aqua benedicta p̄ulsnos⁊ loca nostra aspergim⁹.⁊ postea aduent⁹ spiritussancti memoriale.i. tertiā decantamus Cur aūt ī dñicis dieb⁹ baptismatis memoria renouet supi⁹ enodat. In hac vo die tertia cātata p̄cessio celebrāt.silr et omnes alie que sine aque bñdictōe celebrant.tū .vt mis se coniungant officio.tuz q⁹ null⁹ eā sequit nisi sanctificat⁹ spūsancto. De Et iā sb dominica in ramispalmarz dictū est. Facta p̄cessione cantat antiphona O rex glorie. p̄pter illud Nō vos relinquā orphanos Sequitur introit⁹ Viri galilei q̄d admiramini aspiciētes ī celū. Immotis enī oculi aspiciebāt ī celū.⁊ diuti⁹ aspexissēt.nisi ā geli eis itimassēt q̄ recederēt dicentes. Hic ihesus q̄ assumpt⁹ est a vobis in celū.sic veniet quēadmodū vidistis eū ascendentē in celum. id est.sic veniet ad iudiciū in nube. Nubes significat grām.q⁹ sine nube.i. sine grā nullus potest ascēdere.etiā christ⁹ ꝑm qō bō.⁊ hoc significabat nubes in q̄ ascēdit. Quia vo de ascensione dñi est ineffabile gaudiuz ideo sequit vsus. Oēs gentes plaudite manibus. Sequit epla. Primū quidē sermonem ꝛc. Act.j.c.in qua habet de ascensione. Postea sequit duplex alla.q⁹ dñs ascēdit ī duplici stola. Et ita eadē rōe cantāt duo alleluia in ascēsione q̄ durāt vsq̄z ad pente. q̄ et ī tpe paschali Primū alleluia est Ascēdit deus in iubilatione.id est.in gaudio ineffabili antiquorū patruz.qui cum eo ascendebant.et apostolorū.⁊ angelorū dicentium. Quis ē iste rex glorie. Esa. Quis ē iste qui venit de edom. Sequitur. Et dominus in voce tube.id est.in voce horribili.quia ō voce loquitur angelorū.vel domin⁹ per angelos cū dicebat apostolis. Sic veniet ꝛc. Al quia inuitabat ad nuptias eternas.sicut et tuba solebant antiquit⁹ inuitare ad nuptias temporales. Secundū alleluia est Ascēdens christus in altū. Aliqui tamen dicūt. Non vos. Joh.xiij.ca. Sequit euangelū marci rugientis.vltimo cap̄lo. Recumbentibus vndecim discipulis ꝛc.vbi sequit. Et exprobrauit. Ecce rugit⁹ In fine tū habet ō ascensione. Domin⁹ quidē ihesus post q̄z locutus est eis assumptus est in celū. Postest etiam dic ip̄e or que hac die cantant.q̄dam sunt ascensionis pacte narratio.vt illō Pd⁹ passionē ꝛc. Et illud Ascendit deus ꝛc. Quedam sunt consolatio sponsi ad sponsam.vt illud Non turbet cor vestrū neq̄z formidet Et illud. Tempus est vt reuertar. Et illud.

Si nō abiero paclit⁹. Que dā sunt congratulatio spōse ad spōsū. vt illō rñsorius. Exaltare dñe Et illō. Ipdonis nubē In narratōe spes concipit. in cōsolatione erigit. in cōgratulatione certificat vel delectat. Similit in diurno narrat ascensio in epistola ⁊ in euāgelio vbi dr. q dñs assumptus est in celum et sedet ad dextram dei in equalitate patris Et in alleluia. Bñs in syna. cōsolat spōsus. In alio alleluia Nō vos relinquā. gratulatur sponsa. In offerenda narrat pfecta esse ascensio. et in cōmunione dicens. Ipsallite deo. qui ascendit sup ce. celoz. ad orientem. hoc est. vsqz ad verbū sibi psonaliter vnitū. quod nō dicitur ortū vel oriturz sed oriens quia semp filius a patre procedit. Vel sup celos celorū ad orientē. hoc est. super firmamentū celi ad orientalē plagā. Quod autē cantat in introitu ⁊ offertorio. Viri galilei. sumitur de epistola. in qua clausula pcunt ab angelis eoz supbia q trāsfixerunt. ⁊ eoz mundana sapiētia qui nō cognouerunt. et eoz pigricia qui talenta sibi cōmissa cuz lucro debito nō reportauerunt. et solicitatur eorū desiderū qui aduentū domini diuti⁹ expectauerunt. Hoc enī officiū totū ꝓsistit in solicitudine ⁊ gaudio. Hoc festuz habet decez dies pro octauis. vt dictū est sub titulo de pasca. Hac die fiunt in quibusdā partibus elemosyne generales. vt dictuz est in pcedenti titulo. et in titulo de rogationibus. Dicitur aūt hac die ad horas capīm. Ipdimum quidē. Et illud. Cūqz intuerēt. Et illō Viri galilei. q sunt act. j. ca.

De dominica post ascensionem

Hinc consequenter dicendū est ō dominica post ascensionē. Siquidē ablato a se sponso magis deuota est ecclia. Unō orat in hac dñica in introitu. Exaudi dñe vocez meā qua clamaui ad te. Et sequit ibi. Vultum tuū dñe requrā. Quasi. d. Desiderio et cogitatione sequar te. qz sū filia aqle. Sequit epla. Estote zc. j. pet. iiij. In q babetur q vnusqsqz sicut accepit grām illā in alterutrz ministret. et de cōmissione talēti. ⁊ q mutua charitate sectemur eos vt sint hospitales inuicem sine murmuratōne zc. Sic enī adaptat nobis pennas vtutū qbus volare possimus ad celū post christū. qz bonis opibus scz charitate ⁊ misericordia qi de monte oliueti ascendim⁹. Sequit duplex alleluia vnū est in quibusdā ecclesijs. Bñs in syna in sancto Sed qd est hoc qd dicit. Bñs enī non ascēdit de monte syna. sz de monte oliueti de bethania. sicut habetur luce vlē. Ad qd dicendū q de syna in sancto ascendit qntum ad interpretationē. Syna enī interpretatur mādatū. Ascēdit enī de sancto mandato. qd est. Ite ⁊ pdicate euāgeliū oi creature. Vel mandatū sanctū est. Negociamini dum venio. Ipe enī est homo peregre pficiscens. q vocauit seruos suos zc. Vel de sancto mandato ascendit. qz pimpletionez mandatoz dei ascēdit christ⁹ in qntum hō ⁊ alij post ipm. Euāgeliū vo est de pmissione spūssancti. Cum venerit paclitus q a patre procedit spūs veritatis zc Joh. xv. caplo Alia patēt Sicardus epūs cremoñ. dixit in mitrali. q apostoli post pmā vnctionem quaz in christi morte susceperāt insufflāte illo et dicēte. accipite spūm sanctū. secūdam expectabant quā pmiserat domin⁹ dicens. Si abiero. mittā paraclituz ad vos. Expectantes ergo decantāt introitū. Exaudi. q versus de psalmo. xvij. s. Dominus illuminatio. assumitur. cui⁹ titul⁹ est. In finē psalmus dauid pruſqz liniretur. Agit enī ibi de vnctione dauid q fuit triplex. Ipdimo ei vnctus est in signum regis futuri. secundo in regem super tribum iuda. tertio super totum israel. Nos quoqz idem cantamus. qz vnctionem tertiā expectamus. Ipdima enī vnctio est in baptismo. secunda in cōfirmatione aut in penitentie cōfessione. tertia erit in resurrectione. Vel prima fuit in apostolis. secunda in iudeis. tertia in gentibus. Et quoniam apostoli vt diximus erant expectantes in templo et orantes. laudantes. et benedicentes deum. idcirco in nostra expectatione in epistola. Estote prudentes. inuitamur ad orationes. et in offerenda. Lauda aīa mea dominū puocamur ad laudes

Quis aũt effectus fuerit illi⁹ aplice vnctõnis.euãgeliũ declarat.Cũ venerit.vbi dicit Vos testimonium phibebitis.q⁹ ab initio mecũ estis.In q̃busdã tñ ecclijs est offertorium.Ascendit deus.⁊ post cõmunio.Sedater cũ eẽm.Et attende q⁹ ob p̃missam cãm.s. quoniã apli expectabãt indui vtute ex alto hec hebdomada d⁹ expectationis.in qua solent q̃dam ieiunare ⁊ orõi vacare vsq; ad pente.eo q apli ieiunasse legunt p hoc tp̃us Sed magister gilbert⁹ pbat ieiunandũ nõ eẽ.q⁹ est de paschali tpe.⁊ de q̃nquagesima pente.Hieronimus q; ambrosius et aug⁹ aiunt inẽ pascha ⁊ pente.nõ eẽ necessitate ieunia indicenda.Volũtate ei omni tpe a cibis pcipiendis possum⁹ abstinere.sed ex necessitate nõ optet.Vñ ambrosius.Sder hos q̃nquaginta dies ieuniũ nescit ecclia.sicut ipsa dñica qua dñs resurrexit.Sunt enim oẽs hi dies velut pascha ⁊ dñica celebrãdi. in q̃bus sicut ait beda maioribus epulis et hymnis celestib⁹ est vacandũ ob reuerẽtiã dñice resurrectionis.et ob memoriaz dñice victus cũ discipulis.ob spem glorie imortalitatis.Verũtñ ab hac autoritate penitẽtes excludunt.Sz et grego.letanias excipit et etiã calũ aurelianeñ.illud tñ volũtariũ est.Illud etiã notabile est q octauã ascẽsionis.que deberet in q̃nta feria terminari.vlterius optet progari.Licet ei officiuz dñice in q̃nta feria repetat.tñ i nocturnis officijs sexte ferie ⁊ sabbati.inuitatoriuz ⁊ responsoria d⁹ ascensione cantant.Veruntñ nocturnales psalmos dicim⁹ cum tribus lectionibus.⁊ te deum laudam⁹ omittimus.Sdrogat ergo octaua.cum ⁊ apostoli eẽnt laudantes deum.Be hoc dictũ est sub pascha. Nec vacat a mysterio.quoniã apostoli expectantes p obseruatõem decem p̃ceptorũ paraclitum.mysterium denarij accipe meruerũt.⁊ nos etiam expectantes p eandem obseruatõnez denariũ vite pcipiemus eterne.In his decem diebus legẽdi sunt actus aplor.quos qui sequit spũm sanctum accipiet.⁊ denarium pmerebit.

Be vigilia pentecostes

Equitur de uigilia penteco.ẽ qua sicut in vigilia pasche celebrat baptisma.q⁹ iste due festiuitates sunt maiores.et magis necessarie inter omnes.In vigilia enim pasche celebratur baptismus.q⁹ in passione christi omnes baptizamur.i.redimimur ⁊ iustificamur.Nichil enim nasci nobis pfuisset nisi redimi pfuisset.Item redimi nichil pfuisset nisi paclitus mutteret.et iõ in vigilia pente. celebratur baptismus.q⁹ tũc p spũm sanctũ mundamur ⁊ sanctificamur.quoniaz dñs in celum ascendens discipulis pmisit dicẽs Johãnes quidem baptizauit aqua vos autem baptizabimini spũsancto nõ post multos hos dies.i.post decem dies.q̃d et factũ ẽ Propter hoc ergo ecclia ĩ decima die post ascensionez celebrat baptismũ.ad notandũ q⁹ nostri neophici baptizant inẽ spũsancto. quẽadmoduz et illi.Baptizat etiam hodie solennit̃.Tuz ad hoc vt post pascha nati vl̃ necessitate impedit̃ baptizent̃.Tũ q⁹ petr⁹ hodie tria milia hoũm baptizauit.Tum q⁹ dei filius in dei digito fortem deuicit.id̃oq; idem opus.p idem mysteriũ repñtatur digito venienti ⁊ filio resurgenti.Tum q⁹ baptismi regeneratio ppria est spũsancti operatio.Tum q⁹ sicut hodie descendit in apostolos q̃ẽ descẽsũ dñs baptismũ appellauerat dicens.vos autẽ baptizabimini spũsancto.sic in baptismate descendit licet inuisibiliter in baptizatos.Sz cum spũsanctus die dñica ⁊ hora tercia missus fuerit in discipulos.quare baptismus fit in sabbato et hora nona.Videt enim q deberet potius hora tercia celebrari.Respondeo q; uis baptisma fiat in sabbato.tamẽ ad illud baptisma pertinet quod apli acceperũt in die pente.et q; uis illud eadẽ die vl̃ hora nõ celebret̃ ppter aliquas fluctuantis mundi occasiones.tñ ppter sacramentum q̃ in se ꝓtinet imitando christi mortem ⁊ eius resurrectõnem.ne mẽbra caput p̃cedant debem⁹ illud baptisma eidem diei ⁊ dationem spũsancti eidez hore deputare.In baptismo enim nõ tantuz repñtat̃ sepultura saluatoris sed etiã mors

eius per quam baptismus plenam recipit efficaciã.et ipe hora nona emisit spũm.Cornelius q3 sicut ex actibus apl'or habet eadẽ hora audiuit ab ãgelo.Audite sunt orões tue.7 eadem hora a beato petro baptizatus est.7 hora nona angelus dñi venit ad eum nũcians ei vt mitteret ad petrum q eum baptizaret.Inõ ergo mos inoleuit vt hora nona fiat baptismus solẽnis.Alie etiam sunt huius hore p̃rogatiue put dictus est in q̃nta pte sub ti.de nona.Jõo aũt spũssanct9 dat9 est discipulis hora tercia.q3 fidem sancte trinitatis p̃dicaturi erãt.Hoc sabbatũ intitulatur sabbatus duodecim lectionũ.q3 in primitiua ecclesia duodecim lectões legebantur.vt dictũ est sub quarta feria tercie dñice aduentus.Officius aũt huius diei fere idem est in pluribus ecclĩs cũ officio sabbati paschalis.Et lectões leguntur ante baptismus ad instructõem baptizandor.7 leguntur sine titulis.put ibi dictũ est.Ucruntñ quedam lectões ibi leguntur que nõ hic.7 quedam ibi que hic.p̃postere tñ.Ibi est enim p̃ma lectõ In p̃ncipio.hic vero est p̃ma.Temptauit. Item ibi p̃us legit.Aprehẽdent septẽ mulieres ẽ.et postea.Scripsit moyses ẽ.hic vo ecõuerso.Circa q3 notandũ est q duo fuerunt patres.Unus p̃m carnem scz adam.q ppter inobedientiã deo displicuit.7 in quo oẽs peccauerunt et mortui sunt.Alter p̃m spũm scz abraam.qui ppter obedientiã placuit deo.7 eius imitatores liberati sunt7 viuunt.Be primo agit in vigilia pasche.Uñ tunc p̃mo legit.In p̃ncipio ẽ.vbi describit dignitas hoĩs p quo oĩa facta sunt.vt causa eius miserabilior appareat.7 inde est q ñ sequit ibi canticũ.q3 nõ bene nobis cãtauit imo p eum nascimur ad luctum.Adijcit tñ lectio.Factũ est in vigilia ẽ.in qua p figurã maris rubri agit de baptismo.in q egiptijs spũalib9 submersis p̃ filij israel liberati sũt Uñ sequit ibi canticũ victorie seu leticie scz Cantemus dño.Sed q3 imitatores ade ad ß vt liberent p̃mũ instruẽdi sũt fideꝫ postea in moribus.idcirco p̃mo legit ibi lectio illa. Aprehẽdent.in q̃ de fide agit.7 in qua christus a septiformi gratia spũssancti aprehẽsus ostendit.7 postea illa.Scripsit moyses in qua agit de moribus.In hac aũt vigilia agit de patre spũali scz abraaz.Uñ legit tũc p̃ma lectio scz.Temptauit de9 abraam.7 p9 eam ꝺr canticum leticie.q3 nobis bñ cantauit.et p eius fidẽ ad gaudiũ ꝓperam9.Uñ dictũ est ei.In semine tuo bñdicent omnes gentes.Aliunt ñ quidã nullus tractũ sequi debere.q3 post p̃missionẽ sibi factã nullum cecinit canticũ abraam.q3 nullum socium cũ quo cãtaret habebat.sol9 dei cultor erat et pegrinus in terra aliena.Hec autẽ lectio bñ ꝓgruit huic diei.q3 in effusione spũssancti data est gentibus bñdictio.de qua dixit dñs ad abraam.In semine tuo bñ.ẽ.Huic etiam recte ꝓgruit oratio.Deus q abrae ẽ. Secunda lectio est.Scripsit moyses.que datam legem declarat que hodie data est.7 nouam significat que in cordib9 fidelũ diffusa est.Uñ canticũ sequit in quo eterna leticia repromittit.Sed q3 veri abrae filij bonos habuerunt mores anteq3 septẽ mulieres aprehẽderent viz vnũ.i. anteq3 christ9 septiformi gratia spũssancti repletus nasceret.7 postea in nouo testamẽto p baptismũ christo cõiuncti sunt.ideo postea legit lectõ Aprehendent septem mulieres viz vnum que septem dona spũssancti pnunciat.que bonis moribus quẽlibet virum informant Unde sequitur canticum.q3 bonos mores gaudium comitat.Quarta lectõ scz.Audi israel.baruch.iij.vtutes que dona comitantur insinuat.vt sapientiã prudentiã lumen et pacem.Unde canticum sequit.quia pro bis7 ĩ bis eternaliꝫ gratulabimur.Prima quidem resonat historiam.secũda allegoriam.tercia tropologia3.quarta vero anagogen.Prima ergo lectio est.Temptauit deus abraam.Sed quid ptinet modo dicere de immolatiõe ysaac.magis enim ptineret ad vigilia3 pasche.Respondeo.dicit ppter p̃missiones que sunt ibi videlicz.Multiplicabo semen tuum sicut stellas celi.Baptizati enim sunt stelle.Et itez.In semine tuo benedicent omnes gentes.Hoc ei conuenit baptizatis.qui sunt verus semen.id est veri filij abrae.In lectiõe vo.Aprehẽdent septẽ

mulieres ꝛc. p septem mulieres significant septem dona spūssancti. que dant in baptismo. alia patet. ¶Postea fit processio ad fontes. sicut in vigilia pasche. et cantat missa sine introitu. q2 ecclia nō habet adhuc spūm sanctum saltem in tanta plenitudine in q̄nta expectat eum in crastino. qui est p̄ncipiū ⁊ finis omis boni. ¶In vigilijs ergo pasche ⁊ pente. incipit missa a kyrieleyson sine introitu. put dictum est ibi. et d2. Gloria in excelsis deo. ⁊ hoc more ap̄lorum q̄ etiam p̄us q̄z spūmsanctū acciperent. erant iugiter in templo laudātes ⁊ bn̄dicentes dn̄m. ¶Rursus q2 angeli gaudēt de renatis. ideo subiūgitur. Gloria in excelsis. ¶Postea sequit epistola de actibus ap̄lorum. xix. c. Cuz appollo ꝛc. in qua habet q̄ paulus baptizabat baptizatos a iohāne quoniā in spūm sanctū nō credebant. dixerunt enim. Sed neq3 si spūssanctus est audiuimus. ¶Postmodum sequit vnum alleluia scz. Confitemini. in grārum actōem p baptizatis q2 ab omni peccato liberati sunt. Dicit ergo hodie alla. nec d2 flectamus genua. q2 hoc est ieiunū exultationis ⁊ letcie ppter resurrectiōem ⁊ ascensionem. Sequit tractus. Sed quare hoc. cuz spūssanctus omnia faciat leuia. Ad hoc dicendum est q̄ hoc fit ppter baptizatos qui multos tractus miseriaꝝ passuri sunt si vixerint. ¶Postmodum sequit euāgelium ioh. xiij. c. d̄ pmissione spūssācti. Si diligitis me mandata mea seruate ꝛc. Credo in vnū deū nō est etiam omittendū. quia cuz symbolum hoc deriuatū sit a symbolo apostolorum. fidē quā habebant insinuat. Offerēda. Emitte spiritum tuū ꝛc. manifeste ad operationem spūssancti ptinet. quia p eum renouat facies terre ex delicto ade maledicte. per eum dn̄s bn̄dicit. p eū celum sicut pellis extendit. id est scriptura vt quasi nihil lateat explanat. Similiter ⁊ cōmunio. Die festiuitatis ꝛc. ioh. vij. ca. ad eandem ptinet spūssancti opationem. qui facit flumina velut aque viue de ventre credentis exire. i. affluentiam salutaris doctrine. Et est vt quibusdā placet hec missa p bn̄dicamus dn̄o concludenda. In vesperis bi psalmi ſm quarundaꝝ ecclesiarum consuetudinem concinunt scz. Laudate pueri. Laudate dominum omnes gentes. Lauda anima mea dominum. Laudate dominum quoniā bonus est psalmus. ⁊ Lauda hierusalem dominū. eo q̄ in his psalmis laudes dei magis resonare vident. vbi enim spūs spirat. organū ad laudes inuitat.

In die sancto pentecostes

Entecostes sicut et pascha apud hebreos celebre festum erat quod post quinq3 decades pasche celebrabat. vnde ⁊ vocabulum sumpsit. ¶Nam pentecostes dicitur a penta quod est quinq3 et costes quod est decem. Vocat ei pentecosten. q̄n quadragesimus dies a pascha. put iam dictum est. ¶In hoc festum et aduentum domini cantat alleluia ⁊ gloria in excelsis. put dictum est in p̄hemio huius partis. ⁊ sub ti. de septem diebus post pascha ¶Idcirco autem alleluia frequēter cantatur p totam hebdomadam pentecostes q2 per dies pentecosten. ecclesia p baptismum deo populos congregat. ⁊ ideo saluti eorum cōgaudens quousq3 albis vtuntur vestibus. hymnū laudis decantat. Tunc etiam stantes oramus. in signum liberationis eorundem. qui per dona spūssancti d̄ morte ad vitam resuscitari meruerunt. ¶Hac ei die missus est spūssanctus in apostolos in linguis igneis. Sane octaua pentecostes celebrat. quia sicut in septenario hebdomadarū qui precedit intelligitur perfectio bonorum operum septiformis spiritus. ita in octaua intelligitur cōsummatio p̄miorum. quorū vtrunq3 appropriat spiritui sancto. licet tota trinitas vtrunq3 operetur. quoniā indiuisibilia sunt opera trinitatis. Sed quia spūssanct⁹ est amor patris ⁊ filij. ⁊ ex solo amore ℔ dat et dabit nobis dominū. idcirco spiritui sancto ascribitur. Illi vero nō celebrant octauam pentecostes. ¶Nam cum solum septez sint spiritus sancti dona. solū septem diebus debet fieri festum penteco Et ideo clemens papa dicit in sua epistola decretali q̄ hoc festum caret octauis. Sed pari ratione nec

pascha deberet octauam habere nisi solus vnam diem ppter vnitatem. Rursus hoc festum septem diebus agitur ppter psentis vite septenarium. vel ppter animarum sabbatismū. vel q̄ per septem spūssancti dona corpibus et animabus plena gaudia conferunt. Unde et septem vltimi psalmi a laudibus intitulant. q̄ p septiformis gratie opationes gaudia conferunt eterna. De hoc dicetur sub dominica pma post pente. Utrū pentecosten sit hebdomadaria festiuitas. dictum est sub ti. de septem diebus post pascha. In nocte penteco. legunt tres lectiones et dicunt tres psalmi cū tribus antiphonis sicut fit in nocte pasche. ad notandum vnū esse opus totius sancte trinitatis in potentia miraculoz. Quidam tñ nouem legunt lectiones sicut fit in alijs dominicis. sed tñ canonicum est tres dumtaxat legere. ppter sacramentum baptismi in trium psonaruz nomine celebrati vel ob triduanaz domini sepulturā cui sumus in baptismo psepulti Rursus ideo tres psalmi cum tribus antiphonis dicuntur. quia spūssanctus tria circa apostolos operatus est. Naz veteres innouauit innouatos confirmauit. et confirmatos ad alios conuertendos misit. Ad pmū ptinet q̄ dicit in pma antiphona. Factus est repente de celo sonus. Ad scām quod dicitur in secunda. Confirma hoc deus. Ad tercium quod dicitur in tercia. Emitte spiritum tuū. Eorum enim misterio docti sunt alij. et spūsancto interius recreati. Et quia in ipis apostolis duo opatur spūssanctus scz remissionem peccatorum et opationem miraculorū. idcirco ille antiphone terminant p duplex alleluia. Ueruz si diligenter attendere volumus et pferre psalmos et antiphonas que dicuntur in pascha cuz his que dicunt in penteco. alia ratō inuenīt. Nam ibi infra hebdomadam fit variatio psalmorū antiphonaz et tonorum. Hic autem nec in ipsa die nec in alijs fit variatō et omnes ille antiphone sunt vnius toni. scz octaui et eiusdem differentie. Ratio autem est. q̄ quasi duplex baptisma legimus apostoloz. Primum in quo pceperunt remissionez peccatorum. Nam eos baptizatos esse christi baptismo ambigendum nō est. vt dictum est sub ti. de vigilia pasche. Et fm q̄ō receperūt ad robur virtutū et opationez miraculorū et ad repulsionem illecebrarum omniuz secularium. Postmodo baptizatus fuerat petr⁹ cum ad vocem ancille christū negauit. Secundo baptizatus fuit in die pente. cum coram regibus et pncipibus nō timuit pdicare uerbum dei. In pmo ergo multa instabilitas et varietas fuit circa discipulos. In secundo vniformitas et stabilitas. In hūc etiam modum in ecclesia dei duo sunt genera bonorum. scz actiuorum et pemplatiuorum. Actiua vita cōsistit in bonis opibus. id est in amministratione exteriorum. in qua cōstituti ab amore tpalium nō omnino separāt licet amorem dei amori tpalium preferant. Contemplatiua consistit in dilectione dei et contemplatione. Ide due vite p mariam et martham significate sunt. Maria pars dicta est optima. iuxta illud. Maria optimā partem elegit ꝛc. Non tñ repbenditur pars marthe quia et ipsa actiua vita bona ē que hic incboatur et terminatur. Contēplatiua vero optima est que incboatur hic et in futuro consummat. In illa tñ est multa varietas in ista vniformitas put in hac vita esse potest. Antipbone ergo cum psalmis que cantant in pascha pertinent ad vitam actiuam. et idcirco in eis est varietas. Antipbone vero et psalmi qui cantant in pente. pertinent ad contemplatiuaz vitā. et ideo in eis est vniformitas. In pma enim antiphona que in pascha cantatur dicitur. Et consiliū meum non est cum impijs. Hic dicitur. Factus est repente de celo sonus ꝛc. Spiritus seu ventus veniens solet puluerem a facie terre deijcere. Magna enim est differentia inter donum spūssancti. quo separant fideles ab impijs. et donum quo omnis puluis terrenarum cogitationuz a pectore humano tollitur. Illud ad actiuam vitam ptinet hoc ad contemplatiuam. In secunda ibi dicitur. Postulaui patrez meum ꝛc. Hic vō dicitur. Confirma hoc deus ꝛc. Ad omnes quidem fideles ptinet esse de hereditate dñi

ſz ad paucos ptinet ee a ſtrenis cogitatoib⁹ ſepatos. z i ꝓfirmatos ne ad ſtrena redeāt ſz p ꝓuerſationez ee in hierusalez celesti. z ibi alleluia cātare nō ceſſent. quod hic petitur. In tercia ibi dicitur. Ego dormiui z somnū cepi ꝛc. hic dicitur. Emitte ſpūm tuum z creabūt ꝛc. Omnes fideles z bona vicijs resurgunt vel resurrexerunt. ſicut christus a mortuis resurrexit quod ibi dicitur. hic vero in paucis renouat facies terre. id est ratio anime q ſit ab omni puluere terreno⁹ deſideriorum immunis. Ibi ergo. hoc est. i vita actiua que ibi oſtenditur est inchoatio. hic autem. hoc est in contemplatiua que hic oſtenditur est pfectio z conſummatio. Ibi varietas. hic vniformitas. Et ꝓpterea ibi variantur antipbone et pſalmi. hic non. Propter hanc conſummationē z vniformitatez notandam antipbone ſunt octaui toni z eiuſdem differentie. q⁹ octo ſunt beatitudines quarum octaua redit ad caput. Nam in p̄ma dicit. Beati paupes ſpū. quoniam ipſorum est re. celorum. z in octaua. Beati qui pſecutōem patiunt ꝓpter iuſticiaz. quoniā ipſorum est regnū celorum. Propter hanc eandem ꝓſummationē notādaz. in q̄busdā eccleſijs celebrat octaua pentecoſtes. Per hos quoq; ſeptem dies tres quotidie legūtur lectiones vt ſeptem frēs tres ꝓcurent ſoroꝛes. id est ſeptem dona ſpūſſancti p illos ſignificata. tres virtutes ſcz fidez ſpem z caritatē. put gregoꝛius pſequit in moralibus. Horum enim dierum officia ſeptem donis ſpūſſancti adaptant. Veſternum igit z hodiernum officium ptinent ad ſapientiam z intellectū vt ex operibus patet. Per totaz etiam ſeptimanā ſunt ſolennitates ſeruande. Dicitur enim gloria in excelſis. alleluia. credo. ite miſſa est. z te deuz laudamus. put in ſequenti ti. dicetur. Dicitur etiam ad horas capitulum. Cum complerent. Actuuz ij. Et illud. Spiritus domini. ſap. j. c. Et illd̄ Caritas dei. ro. v. Sequit videre de officio miſſe et quidem in die pentecoſtes celebratur feſtum de aduentu ſpūſſancti. viſibilit ei tunc deſcendit in diſcipulos z fuit hoc miraculū z argumentum q̄d nō potuerūt calumniari iudei. Reſurrectōnem enim et aſcenſionez calumniabāt. ſed hoc nō potuerunt facere de aduentu ſpūſſancti. quia ex omni natione que ſub celo est cōuenerant ad diem feſtū. z tunc deſcendit ſpūſſanctus viſibiliter in diſcipulos. ſicut christus promiſerat. et loquebant omnibus linguis coraz omnibus. Et ideo incipit introitus ſap. j. c. Spiritus domini repleuit oꝛbem terraruz id est eccleſiam. que dicitur oꝛbis terraruz. Sicut enim extra oꝛbem terraruz nil viuit ad literaz ſic extra eccleſiam nil viuit ſpūaliter. Sequitur. Et hoc quod cōtinet omia id est ſpūſſanct⁹ cuius bonitate omnia ſubſiſtunt. habet ſcientiam vocis. id est linguarum. Et ita potuit dare z dedit apl̄is vnde cōfuſi ſunt inimici christi. Et ideo ſequitur verſus. Exurgat deus z diſſipent inimici eius. Per ſpūmſanctum enim omnes demones cōpelluntur z eiciunt. Rurſus implet oꝛbem terraruz. dum apoſtolos inebriauit. quoꝛum ſonus in omnem terram exiuit. de quo ſono dicitur in epiſtola. Factus est repente de celo ſonus. Et quoniā oꝛbis terre p quattuoꝛ climata ſeparat. ideo quat in introitu alleluia concinitur. Duplex vo alleluia quod poſt epiſtolam canitur ſignificat duplicandā leticiam vel ſpūmſanctuz bis apoſtolis fuiſſe datum. ſcz de terra z de celo. vel eos ſpū z mēte pſallentes. vel duorum populoꝛuz conuerſionē. Et hoc quod ꝓtinet omnia ſciaz habet vocis. i. nouit qua mente quiſq; loquebat. vl̄ habet ſciam omnium p que z de quibus potest vox humana variari. vel ſciam vocis. i. vocem ſcientie habet. id est facit nos habere. vt que ipſo inſpirante apoſtoli pferrent cum intelligētia pnunciarent. Et nota q ſpūſſanctus paraclitus dicitur. q̄d verbum grece latine ſonat aduocat⁹. quod nomen z filio z ſpūſancto aſcribit. Unde dñs in euangelio. Rogabo patrem meū et aliuz paraclitū dabit vobis Et iohānes in euangelio. Aduocatū habemus apud patrē ieſum christū iuſtum. Dicit etiā paraclit⁹ conſolatoꝛ. Naz pacliſis grece vꝛ latine conſolatio. Poſtmodū ſequit epiſtola de actibus apl̄oꝛ. ij. c. Cū ꝓplerentur

dies pentecostes.dies scz q̄nquaginta a re/
surrectione.Sicut enī q̄nquagesima die a
pascha fiebat pentecostes iudeoꝝ.ita et no/
strum fit.et sicut ꝑplus israel q̄nquagesima
die ab īmolatione agni paschalis siue a pa/
scha.qō celebrauerūt in ramathe.venerunt
ad montem dei oreb vel choreb vl̄ sinai.qō
idem est.ꝛ tunc legem acceperunt.ita et die
q̄nquagesimo a resurrectione dñi datus ē
spūssanctus discipulis in supiori cenaculo
illius aduentuꝝ expectātibus.Dreciptur
enim leuitici.xxiij.vt in die penteco.offerant
noui panes scz ꝓpositionis de nouis frugi/
bus.p quod significaī q̄ debemus deo gra/
tias agere.ex eo q̄ eadem die dedit nouam
legem p spūm sanctum.in qua die data est
lex vetus scz q̄nquagesima die a pascha.de
quo dicē ī ꝓhemio septime ptis.De dono
cuius debemus laudare deum.qō est offer
re panem nouū.qz et lex vetus spūaliter in
tellecta noua est.Et attende q̄ quoniā agnus
immolat⁹ est decima quarta die aprilis.lex
vero data est quarta die mensis tercij.Dici
tur tñ esse data tercia die.Jam enim vt inq̄t
scriptura aduenerat tercia dies.et mane in/
clarauerat.ꝛ ceperūt audiri tonitrua.Die
nanqz tercō descendit dñs noster sup mon
tem ad dandam legē.ꝛ moyses ascendit ad
deum.ꝛ descendens narrauit omnia plebi.
maneqz rursus ascēdens duas tabulas scri
ptas accepit.Et caue vt in secūdo mense tri
ginta dumtaxat ꝓputes dies.Scōm lunā
ergo sedecim in mense ꝑmo.xxx.in secundo
ꝛ quattuor in tercio faciunt quinquaginta
Rursus in q̄nquagesimo anno erat iubile
us.qui interpretatur remissionis annus.
qui septenis annoꝝ hebdomadibus.i.qua
draginta ꝛ nouem annis terit̄.in quo clan/
gebant tube ꝛ omnia debita remittebātur.
serui manumittebant̄.ꝛ libertas ꝓcessa con
firmabaī.antique possessione alienate.om
nibus restituebant̄.vt dictum est sub dñica
q̄nquagesime.Silr in diebus pentecostes
hunc numeꝝ post domini resurrectiōeꝝ ob
seruamus.suscipiētes aduenientem in nos
spūssancti gratiam.p quā efficimur filij dei
ꝛ virtutū possessio nobis restituī.ꝛ remissa
culpa ꝛ totiꝰ debiti cyrographo euacuato
ab oī seruitutis nexu liberi efficimur.Dre/
terea iste numerus q̄nquagesimus resultat
ex septenario numero ducto in seipso super
addita vnitate.Septeꝝ ei sunt hebdomade
a pascha vsqz ad pentecosten.ꝛ ita cōpeten
ter q̄nquagesima die a pascha est penteco/
stes.in quo dat̄ spiritussanctus cuiꝰ dona
sunt septem que dant̄ ab vno.Judei enīz se/
ptenarium numeꝝ nō sine figura in omni/
bus obseruant.ꝓut dictū est sub q̄nquage/
sima.Ascensio autez facta fuit q̄dragesima
die,qui est numerus pnīe.et hoc competēs
fuit.quia p pnīam homo fit similis deo.et
hoc est ascēdere.Sed videtur q̄ sicut in dei
ab immolatione agni typici quinquaginta
dies cōputando ibi faciebant suum pente/
costen.ita ꝛ nos q̄nquagīta dies ab immo
lationeagni deberemꝰ computare.ꝛ sic de
beremus nostrum penteconsten facere in
die veneris.anteq̄z modo facimꝰ.qō docet
computatio.Ad hoc dicimus q̄ non facie/
bant ꝓputatōem ab immolatōne agni.sed
a sequenti dñica.Cū legitur leuit̄.xxiij.Nu
merabitis ab altera die sabbati.i.a domini
ca que est altera dies post sabbatuz.nume/
rabitis dico septem hebdomadas vsqz ad
alterā diez septime hebdomade.Hoc dixit
spūssanctus p moysen.innuens p hoc pen/
tecosten christianoꝝ quod semp est in die
dñica.Dicit ergo lucas de hac die.Duz cō
plerentur dies pentecostes.erāt omnes di/
scipuli pariter in eodem loco.i.in cōsona et
concordi vnitate.Et factus est repente ō ce/
lo sonus.qz existentibus in pnīa que est an
nus iubileus ꝛ completio pentecostes.ꝛ ex
istentibus in vnitate dat̄ spūssanctus.sed re/
pente.qz nescit tarda reruz habere molimi/
na spūssancti gratia.In igne aūt descendit.
qz sicut ignis illuminat ꝛ inflamat.ita spūs/
sanctus illuminat ad cognitionem dei.ꝛ in
flamat ad amoꝛem dei.Apparuit gꝰ in lin/
guis igneis vt facundi eēnt in omni genere
linguaꝝ.ꝛ qz ipse est lingua que de occulto
sue bonitatis v̄bum ptulit in vterum virgi
nis.ꝛ pfert verbum in coꝛde hoīs Mathē.x.
Non vos estis qui loquimini.sed spiritus

patris vestri qui loquit in vobis. Ipse enim quos replet eloquētes facit. Sequit. Quasi aduenientis spūs vehementis. Hoc autē dicit q nihil potuit resistere spūi sancto. nec aplūs. Unde dñs in euangelio matbei. Ego dabo vobis os & sapiam cui non poterunt resistere & ptradicere omnes aduersarij vestri. Et de beato stephano scriptū est in actibus. q nō poterant resistere sapientie & spiritui qui loquebat. Quia vero in epistola dicit. Et factus est repente de celo sonus. tāq aduenientis spūs vehementis ꝛc. ideo ad hoc rep̄sentandum in nōnullis ecclijs clangunt tube dum sequentia dicitur. Venit ei spūssanctus in spiritu vehementi. Quia sicut ventus vehemens pjcit puluerem a facie terre. sic spūssanctus ejcit a corde hominis omnem terrenitatē. Tubis quidem vtebant antiqui. vt legit in numeris. ad multitudinem ꝓgregandā. ad dimicandum. et ad ꝓgratulandum in diebus festiuis. cum diuersitate tū sonorum. quarum vsus fuit tante virtutis in iubilo vt ad crepitū siue sonū earum corruerent muri iericho. Ihe siquidem sunt duo testamenta vel p̄dicatores. q̄bus adpcinctum fidei populus euocat. ad penitentiam & lacrimabilem cōpunctōem excitatur. ad laudes domino exhibēdas inuitatur. & ad montem sion. et ad ciuitatem sanctam hierusalem. & multorum milium angelorum frequentiam. & ad futurum dei iudiciū ꝓuocatur. Et vide quia in aduersis et ꝓsperis tubis clangitur. q omne tempꝰ cōuenit verbo dei. Unde. Benedicam dñm in omni tempore. semp laus eius in ore meo Be organis dictum est in quarta pte sub titulo de sanctis. Tunc etiā ex alto ignis pjcitur. q spiritussanctus descendit in discipulos in igneis linguis. & etiam flores varij. ad denotandum gaudium. & diuersitatem linguarum atq virtutum. Columbe etiā p̄ecclias dimittunt. in quo ipsa spūssancti missio designat. Post ep̄lam dr graduale in q̄busdam ecclijs q festum paschale terminatum est. Tñ in q̄busdam alijs dr duplex alla. q spūssanctus dator est gemine stole. Euāgelium Si quis diligit me. ioh. xiiij. c. manifeste est de spūsancto. Post cōmunio est. Factꝰ est. actuū. ij. c. Quare hoc festum celebrat a iudeis. & quare a christianis. dicet in phemio septime ptis.

Be secunda feria

Equitur secūda

fieria in qua ostendit q nō tantummō data est lex iudeis. sed etiam gentib⁹. Unde introitus est. Cibauit eos ex adipe frumēti. id est intelligentia spirituali. et ō petra melle. i. melliflua doctrina christi qui est petra. saturauit eos. et hoc babetur in epistola. Aperiēs petrus. actuū. x. ca. in qua habet q adhuc loquente petro descendit spūssanctus. Uel frumentum christꝰ est. cuius adeps est spūssanctꝰ. quo fideles satiant cum spūsancto replent. qui etiam satiantur melle de petra. id ē doctrina de christo p̄cedēte in quo sunt omnes thesauri sapientie & scientie dei. Hic autē ppter pmissiones q̄ibi ꝓtinent ꝓmit quat alla. sic et i feria tercia & sabbo exponet. Be Beitā dictū est in tercia dñica post pascha. Alleluia est Spūs dñi. sap̄. i. c. Aliud alla est. Loqbant actuū. ij. c. Euāgelū vo ioh. iij. c. nō videtur puenire spūsancto. sed ꝓcordat ep̄le. Ibi ei ostendit q nō tantū iudeis. sed etiā gentib⁹ data est lex dicens. Sic deus dilexit mūdum supple nō tantū iudeos. vt filium suū vnigenitum daret. Et postea sequit. Ut omnis q̄ credit in illum nō pereat. Et nota terribile verbum. q qui nō credit in eum iam iudicatus ē. Postea p Bē q hic de dilectōne mentio fit. spiritussanctus qui amor est. satis expmitur. Post cōmunio est. Spiritussanctus. ioh. xiiij. ca. Et est sciendum q p totam banc septimanam i missa sunt solennitates seruande. vt gloria in excelsis. credo. ite missa est. et te deum laudamus. & alleluia. vt baptizatorum saluti congaudeamus. et vt future leticie plenitudinem figuremus. Postremo notandum q dominus non predicauit gentib⁹ ipse. sed apl̄os. Unde. Ite baptizate eos in patris & filij & spūssancti. sic y. saac iunior filio suo nihil p̄cepit ō offerēdo

sibi cibo. vt bñdictionem accipet. sed p opationem rebecce pmatum benedictionis accepit. et q2 hec facta sunt dei occulto iudicō ideo officiuz huius secunde ferie ptinet ad ꝓsilium qđ est donum spūssancti.

De tercia feria

Equitur tercia feria. Et quia spūssanctus nō datur nisi p ministros. ideo in tercia feria dicitur introitus in pſona ꝑlatoꝝ Accipite iocunditatem gloze vestre. Inq quia p geminā dilectionem ad fidem ptingimus trinitatis. ideo q̄nquies cōcinimus alla. z est sensus. Accipite iocunditatez glie id est spūmsanctū qui vos glorificabit z clarificabit. vt quisqz de se dicere possit qđ dicitur in cōmunōe. Spūs qui a patre pcedit ille me clarificabit. Sequit epistola. Cū audissent apostoli. actuū. viij. vbi sequit. Tūc imponebant manus sup illos z accipiebāt spūmsanctum q2 in impositione manꝰ dabant spūmsanctum. Euangelū. ioh. x. c. cōcordat epistole vbi dicit. Qui nō intrat per ostium. zc. Non enim intrat in ecclīam qui nō intrat p eos qui sunt ostiuz scz p christū et apostolos. Hā heretici nō dāt spūmsanctum nisi inquantū conueniunt cū ecclesia Et quoniam apostoli z eoꝝ successoꝝ hereſiarchas in spū fortitudinis sc̄ aggressi z aggrediunt. ideo officiū hodiernū ptinet ad fortitudinem. que est spūssancti donum Rursus spūssanctus ostiarius est. qui per ostium introducit ad patrem. quod etiam in offertorio canitur. Portas celi. id ē apostoloꝝ scriptura aperiet. Postcōmunio est. Spūs qui a patre. ioh. xj. c.

De quarta feria

Equitur quarta feria in qua fiūt ieiunia q̄ttuor temporuz. Apostoli nanqz nobis exemplū ieiunandi hoc tempore reliq̄runt. qui post susceptum spūmsanctum sic mentes auerterant a ceteris mūdi illecebris sic z ab epulaz appetitu. Licet enim q̄zdiu cū illis fuit christus nō ieiunarēt. post ablationem tñ eius spōtaneis se subdidere ieiunijs Sponso enim ablato eis ieiunandum erat. sicut dominus p̄dixerat. quādo spōsus auferetur ab eis tunc ieiunabunt. Unde repleti spiritusancto spōte ieiunare ceperūt. quo circa in p̄cedenti secunda feria quidam estiualem inchoant quadragesimam. Alij vo sanius hodiernum ieiuniuz autumant esse huius temporis quadragesime initiuz. cui quidaz terminū statuunt in festiuitate sancti iohānis siue ser habeat hebdomadas siue non. Tercij festiuitatez sancti iohānis includunt. z eo vsqz ieiunantes sine termino ꝑfixo pcedunt. donec senarium compleant numerꝰ. Hanc quadragesimam pbat hieronimus non eē necessitatis. sed volūtatis dicens. Nos vnam facimus quadragesimaz illi tres quasi tres passi fuerint saluatores. ñ q̄ per totum annum ieiunare non liceat. excepto pentecoste. sed quia aliud est necessitate. aliud voluntate munus offerre. Sed hoc dixit hieronimus contra montanū hereticum. qui apud suos tribus quadragesimis statuit ieiunandum. Et dicit hoc ieiunium estatis. qđ est ieiunium exultationis in quo genua non flectimus. imo cantica leticie dicimus. vt dictum est sub quarta feria tercie hebdomade aduentus. Hoc aūt ieiunium statutuz est ab ecclesia in tali tempore. quia qui in se sentit gratiaz spūssancti. leuiter z cum gaudio ieunat. z etiam quia sup ieunātes descendit spūssanctus visibiliter. Et ideo incipit introitus. Deus cum egredieris in conspectu populi tui zc. Egreditur aūt dominus. quando aliquo signo visibili venit ad auxiliū hoīm. Egressus vo est cum dedit nobis filium suum. qui venit pandēs iter añ nos. vt dicit micheas. Egressus est etiaz p sancti spiritus missionem q̄ visibilit descendit sup aplos. Et q2 per hoc dissipati sunt inimici. ideo sequit versiculus Exurgat deus z dissipentur inimici eius zc Sequit in quibus daz ecclīs lectio de p̄ncipio sapiētie scz Diligite iusticiā q̄ iudicatis terrā. Ubi ostendit qualiter poterit haberi spiritussanctus ibi. Spūssanctus discipline

effugiet fictum. Et in fine dicitur. Spūs domini repleuit orbem terraruz ꝛc. Postmodum sequit epistola. Stans petr⁹ ꝛc. actuū ij. ca. in qua ostendit q̄ super ieiunantes descendit spūssanctus. Et ibi sequitur. Nō enī isti sunt ebrij sicut vos dicitis. cum sit hora tercia diei. sed hoc est qđ dixit dominus per ꝓphetam iohel. Effundam dē spiritu meo sup omnem carnem et ꝓphetabunt filij vestri ꝛ filie vestre ꝛc. In alijs vero ecclijs dicitur ꝑma lectio. Stans petrus. ꝛ postmodū epistola. Per manus aūt. actuuz. v. c. Bene itaqz lectōes leguntur. quia duo populi ad fidem ꝓuertuūt. vel qz ordinandi in vtriusqz testameuti pagina imbuunt. Sequit alla. quia est ieiunium exultationis. vt dictū est Et dicunt quidaz. Pater cū eēm. ioh. xviij. ca. Sequitur euangelium ioh. vj. c. Nemo venit ad me nisi pater qui misit me traxerit eum scz ꝑ spūmsanctum. Et post sequitur. Patres vestri manducauerunt manna et mortui sunt. qui manducat ex hoc pane viuet ineternum. qz egressum est coram christianis manna spūale. sicut ante coram iudeis tempale. sed manducantes corporale mortui sunt. qui vero manducauerit spūale nō morietur morte scz incredulitatis seu gehennali. Unde ptz q̄ eleganter egressus est dñs coram nouo populo qz coram veteri. Cōmunio est. Pacem ꝛc. et est ioh. xviij. ca. Et attende q̄ officiuz huius quarte ferie ꝑdicat sciam. que est donum spūssancti. qui vsqz adeo sanctos illuminat q̄ de quinqz libris moysi paucisqz ꝓphetarum scripturis librorum copia creuit. qđ mistice innuit nobis euāgeliuz de quinqz panib⁹ ꝛ duobus piscibus quod hodie in qbusdam ecclesijs legitur.

De quinta feria

Equitur quinta

feria. q̄ ſm aliquas eccl̄as nō hz introitum ꝓprium. sed qz dominus descendit in die dñica per missionem spūssancti. ꝛ quinta feria ascendit in celum ideo diei dñice et quinte ferie cōmunis est introit⁹. A dominica ergo mutuat. nec habet ꝓprium. vt a sabbato in sabbatū septem dūtaxat sint officia septez donis spūssancti deputata. Quidaz tñ ꝛ huic officio mutuato. nō incōgrue donū ascribunt. hmōi ascriptiones nō a sabbato sed a dñica facere incipientes. In dñica etenim ponūt spūm sapientie. In secūda feria intellect⁹. In tercia ꝓsilij. In quarta fortitudinis. Et in hac qn̄ta spūm scientie. qui dat scrutari ꝓfunda. sicut cātatur in alla. Spūs omnia ꝛc. In quibusdaz vero ecclijs cantatur introitus qui in seqnti dicit feria scz. Repleat os meū laude tua. Alique vero ecclie hñt ꝓprium officiū scz. Deus patrum nostroz da nobis spūm gratie ꝛc. in quo eccl̄a orat filijs dari spūm sanctum ad remissionē peccatoz. ꝛ ad faciēda miracula. Et qz ꝑ spiritum sanctuz fiunt miracula. ideo habet in epistola. Philipp⁹ ꝛc. que est actuū. viij. c. q̄ philippus multos claudos sanauit. et spūs immundos eiecit. ꝛ factum est gaudiū magnū in illa ciuitate scz samarie Et qz per spiritum sanctū omia ista fiunt. ideo sequit euāgelium. luce. ix. ca. Conuocatis iesus. xij. discipulis suis dedit eis ptātem super omnia demonia. Et post Nō feretis virgam neqz perā ꝛc. Que fieri nō possunt nisi spiritussancti abundantia habeatur.

De sexta feria

Exta feria est in

troit⁹. Repleat os meū laude vt possim cātare alla. qz q̄ gaudet ore ꝛ corde pōt ieunare ieunio exultatiōis. Et qz ē dies veneris in q̄ passus ē dñs et dies spūssancti. iō dicit petr⁹ in epla. Apperiens. actuū. ij. c. q̄ in qbusdaz ecclijs legit. q̄ christ⁹ suscitat⁹ est a spūsancto. Unde ibi habet. Suscitauit iesuz solutis doloribus inferni. sicut scriptum est. Non dabis sanctum tuum videre corruptiōem. in quo significata est illa spiritussancti opatio qua sinagoga nūc mortua. pietate resurget post qz plenitudo gentiū ea dē introierit pietate. Idcirco dicat g⁹ B officiū pietatē. Timet et ptinere ad spūm timoris. peo q̄ dr in euangelio. Et

repleti sunt timore ꝛc. In quibusdaꝫ ecclijs legitur lectō. Exultate filie sion. que est iobelus. ij. ca. Et quia per spūm sanctuꝫ fiunt miracula. sequit̄ euangelium Factum est. ! luce v. c. de paralitico sanato. Et quia ꝓpter hoc debet laudari dominus. sequit̄ offertoriuꝫ. Lauda anima mea dominuꝫ. Communio est. Spūs vbi vult spirat. ioh. iij.

De sabbato

⁋ sabbato est introitus. Caritas dei diffusa est in cordib⁹ nostris ad romanos. v. ca. et competit spūsancto qui est caritas et etiam diei sabbati q̄ in sabbato future quietis maxime diffundetur vt qui igniculus est in sion caminus sit in hierusalem. Et seq̄tur versus. Bñe deus salutis mee. in die clamaui et nocte coram te. Ille enim in quo diffusa est spūssancti gratia laudat deum in p. speris ⁊ in aduersis. Sequit̄ epistola. Justificati ꝛc. ad ro. v. c. in qua habet̄ de hutusmodi diffusione. Quia enim caritas dei diffusa est non pmittit eam paulus intra fines terre pmissionis tantū coartari. imo ostendit q̄ nō tantū iudeis verū etiam gentibus datus est spūssanctus dicens ipsis iudeis. Vobis oportebat primuꝫ predicari. Sed quia repulistis verbuꝫ dei ⁊ vos indignos fecistis vite eterne ecce cōuertimur ad gentes. In alijs vero ecclesijs dicitur epistola. Conuenit vniuersa ciuitas ꝛc. actuum. xiij. Quia ergo gentibus datus est spiritussanctus ideo sequit̄ alleluia. Laudate dominū omnes gentes. In hoc enim ieiunio non tacentur cantica leticie ꝓpter reuerentiam festi. nec scōm niceñ. concilium. genua flectimus sed stantes oramus ꝓpter neophitos gaudentes q̄a peccatis surrexerūt In alijs ecclesijs dicitur. Repleti sunt omnes. actuū ij. ca. et spūs domini ornauit celos. iob. xxvj. ca. Postea sequitur euangeliū. Surgens ihesus. luce. iiij. c. de socru petri sanata. que significat synagogam. que sanata est a petro ab infidelitate. ⁊ ꝓfectus per fidem ipsi⁹ sanabitur in futuro. ⁊ sic cōuenit cuꝫ epistola

Sunt autē hac die ordines. q̄ sup ordinandos descendit spūssanctus ⁊ etiā super ieunantes. ⁊ ideo dicunt quattuor lectiones añ lectionē danie. ! put dictum est sub quarta feria tercie hebdomade aduētus. Prima est de ꝓncipio libri sapientie. in qua ostēdit̄ q̄bus dat̄ spūssanct⁹ ⁊ quibus nō. scz illis q̄ sentiūt de dño in bonitate. ⁊ in simplicitate cordis querunt illū. In alijs vō ecclijs pma est de iobele. iij. ca. Effundā de spū meo sup omnez carnē. q̄ sicut spūssanctus sup apostolos descendit visibiliter. ita sup ordinandos descendit inuisibiliter. Scda est. Locutus ē. que ē leui. xxiij. c. Tercia ē. Bixit moyses. que est in deut̄. xxvj. c. Quarta est. Bixit dñs ad moysen. que est leuit̄. xxvj. c. Offertorium est. Intonuit dñs. Postcōmunio vero. Non vos relinquā. de effusione spūssancti loquitur. Potest etiam dici q̄ hoc officium figurat duorum cōcordiam populorū iudei videlicet ⁊ gentilis. Hi sunt duo ceci de quibus dr in euāgelio q̄ sūt illuminati a christo. De qua cōcordia loquit̄ paulus in epistola ad iudeos ⁊ gentiles dicens. Justificati ex fide pacem habeamus ad deum. p dominum nostrum ihesum christum. Sed quia pax aut̄ cōcordia vera nō fit nisi per caritatem. ideo pcanit̄ in introitu. Caritas dei diffusa est. in quo ter ponit̄ alleluia. quoniā ad fidem trinitatis puenitur p obsequia caritatis. Lectiones etiaꝫ ad ieunium ptinentes attestant̄ operationem ⁊ gratiam spiritussancti. vt prima. Effundam de spū meo. Et secūda. Locutus est. vbi dicitur. Numerabitis septem hebdomadas vsqꝫ ad alterā diem expletōnis hebdomade septime. pśentem intelligit festiuitatem. que olim dicebatur festiuitas hebdomadarum. Et q̄ postq̄ gentes intrauerint reliquie saluabuntur ideo nunc flentibus ⁊ sponsum expectantibus dicit dom⁹ in postcōmunione. Nō vos relinquam orphanos. Quia igit̄ hec concordia fiet imminente die iudicij. q̄ etiā electis erit causa timoris. ido hoc officium pertinet ad timorem. vel quia timor introducit caritatem licet caritas foras mittat timorez. Et attende quia secūdū augu-

stinū in ordine istor officior descēdēdo cō putam⁹. In ordine vo paschaliū ascēdēdo q⁹ p hec descēsus spūssācti ad nos. p illa no/ ster ad ipm significat ascēsus. Et caue q⁹ pter pmissa officia ad ieiunium ptinentia que in quarta et in sexta feria et in hoc sabbato ex/ posuimus. alie quidem lectiones 7 euange lia in eisdem diebus inueniunt que forte so lennitati magis appropinquare videtur. ta men hec et illa gratiam spūssancti psonant et opatonem. Unde quidam hodie non in congrue duas missas celebrant. Unam in tercia ō festo cum gloria in excelsis. 7 credo. Aliam in nona de ieiunio sine gloria in ex/ celsis. in qua sunt clerici ordinandi. qui me/ rito i hac hebdomada ordinant. vt spūssan cti dona percipere mereantur. Et memen/ to q⁹ in hac die terminatur quinquagesima et ideo hodie frequentatur et cantatur pro graduali alleluia. nec flectuntur genua. pti net enim ad octauam. Generale quidez est q⁹ quotiens in die de tempore gratie mate/ ria laudis assumitur aut dies ad octauam refertur. genua nō flectimus. sed in oratio/ nibus stantes collataz nobis gratiam 7 cō ferendam gloriaz profitemur. vt cum olim eēmus serui curui. nūc fracto iugo inceda/ mus erecti. vt in dominicis dieb⁹. in sancto rum natalicijs. et paschalibus. inclinare tñ capita possumus vt mulieres deuotas ad monumentum venētes imitemur ꝛc.

De octaua pentecostes

In plerisqz locis in octaua penteco. fit festum san/ cte trinitatis. Postqz enim cele/ brata est festiuitas patris in natiuitate. q⁹ natiuitas dicitur festiuitas patris. 7 postqz celebratum est festum filij in pascha. 7 festū spiritussancti in missione ipsius. merito in octaua pente. fit festum eorū simul. festum scz trinitatis. vt ostendatur q⁹ tres psone sūt vnus deus. Et hec est pma causa quare ce/ lebratur festum trium psonarum diuinar simul. Secunda causa est. q⁹ ad inuocatio/ nem sancte trinitatis datur in baptismo spi ritussanctus vt pmissum est. Tercia causa est vt ostēdat ecclesia filijs suis illum a quo sunt omnia bona cuius habet imaginem. et cuius debet habere similitudinem. videli cet dei 7 sancte trinitatis. quā semp laudare debemus. Et quia tota intētio est laudare ipsum. ideo in quibusdam ecclijs in singu/ lis antiphonis laudum pponit versiculus qui laborem significat. ad ostendendum q⁹ toto labore totoqz nisu debem⁹ nos verte/ re ad laudandum deum 7 sanctam trinita/ tem. Et eodez mō sit in quibusdā ecclesijs in festo beate marie in antiphonis lauduz. p eo q⁹ ipsa se totam vertit in laudez dei. Ūñ tunc in euangelio dicit. Maria autem con seruabat omnia verba hec conferens in cor de suo. Et quia ipsa pulegiata fuit in virgi/ nitate. ipsa enim est virgo virginum. In an tiphonis quoqz de beato laurētio 7 de bea/ to paulo et de beato stephano pponuntur quidaz versus antiphonis ad maiorem la/ borem notandum quē in suis martirijs su/ stinuerunt. Beatus enim laurentius grauio/ us ceteris passus est. Ūñ beat⁹ sixtus dixit ei. Maiora tibi debētur p christi fide certa/ mina. Beatus vero paulus plus ceteris la borauit pdicando. Et beatus stephanus p christi fide pmus martir extitit. Sed in hoc est differentia. quia in nocturnalibus anti/ phonis tantū de beato laurentio pmittun/ tur. q⁹ passio sua de nocte consummata est Unde dixit. Mea nox obscurum nō habet Et iterum. Non est inuēta in me iniquitas Et ita apparet q⁹ totus fuit sacrificium lau/ dis. Unde semp dicebat. Gratias tibi ago domine. Mane vero corpus eius fuit con ditum 7 ideo tantū nocturnalibus 7 nō lau/ dum antiphonis versiculi preponuntur. Rursus quia versus laborem et bom operis fructum significant. put tactum est in p hemino quinte partis. merito in dictorum sanctorum natalicijs specialiter pmittunt antiphonis. ad notandum q⁹ ipsi excellenti us laborez 7 bonorū operum fructus suis natalicijs 7 martirijs pmiserūt. In quibus/ dam tñ ecclijs antiphone de martirio beati petri ppostere pponunt vsiculis. idō q⁹ ipe petijt vt in cruce caput suū ad terraz vteret.

Hi aũt versus trophi vocañ quasi laudes ad antiphonas ꝓuertibiles. Trophos enĩz grece ꝓuersio dicit latine. Quia ergo semp sanctam trinitatem laudare debemus. ido ad missam dicitur introitus. Benedicta sit sancta trinitas. quẽ alcuinus sumpsit ꝺ thobia. xij. Postmodum sequitur epistola de apoc. Vidi ostium apturz in celo. ⁊ in circuitu sedis. id est ecclie que est sedes dñi. mare vitreum. id est baptismuz. in quo summergunt omnes egiptij. id ẽ omnia peccata. Et nota quia dicit mare vitreum ꝓpter corꝓoris fragilitatem ⁊ ꝓspicuitatem quã recipit in baptismo. ⁊ est in circuitu. qz ad ecclesiaz venire non possumus nisi per baptismum Sequit. Simile cristallo. qz qui ꝓus erant aque fluxibiles. fiunt ꝑ grãm in baptismo acceptam firmi sicut cristallus. que fit ex aqua congelata ⁊ diuturno gelu in naturaz lapidis ꝓsolidata. Et hec est vna causa quare in hac die legit hec epla. quia in ea ꝺr de baptismo. in quo ꝑ inuocatiõem trinitatis dant septem dona spũssancti. Scda ratio est. qz in ea inuitamur ad laudes trinitatis. cũ ibi sequit q animalia plena oculis añ et retro. i. ꝑlati dabant gloriã ⁊ honorẽ ⁊ bñdictionẽ sedenti sup thronũ viuẽti in secula seculoꝝ. Sedens aũt sup thronũ est deus trinitas. Añ sequit. Et procidebant. xxiij. seniores in facies suas. mittẽtes coronas añ euz hoc significat q oĩa bona nostra debemus attribuere ei. atz omẽ illꝺ ex quo meremur coronã. Sequit. Et ñ habebãt requem dicẽtia. Sanctꝰ. sctũs. sanctꝰ. Et ido in introitu ⁊ in alijs officijs totiẽs repetit. Bñdicta sit sancta trinitas. Et ꝓpt hoc rñsorum siue eccl̃e gouale qꝺ rñdet epla est. Bñdictus es dñe qui intueris abyssos. daniel. iij. c. Versus est. Bñdicite deuz celi. thobie. xij. c. Et alla. Bñdictus es dñe deꝰ patrũ nostroꝝ. Et offertoriũ. Bñdictꝰ es dñe. Et postcõmunio. Bñdicimus deũ celi ẽ. thobie. xij. c. Euangeliũ est. Erat hõ ex phariseis nichodemus. in q habet de baptismo q in inuocatione sancte trinitatis sanctificat baptizatos In alijs vo ecclijs ꝺr epla. Gaudete pfecti. que ẽ ad corinth. vlt. c. Et in alijs ꝺr. Vidi hostium q est apoc. iiij. Et euãgeliũ. Cũ venerit paclitꝰ ioh. xiiij. c. Sciẽdũ est q historias de sancta trinitate. ⁊ ꝺ inuẽtione sancti stephani ꝓposuit sctus stephanꝰ laudiceñ. Rursum cuz atilia rex q̃ christianos ꝑsecutꝰ est fere oĩa volumĩa christiane religionis destruxisset alcuinꝰ magister karoli ⁊ ludouici filij eius rogatu bonifacij archiepi moguntiñ. mlta de ecclĩasticis officijs ꝓscripsit. Unꝺ et moguntineñ. ꝓcit. aꝑprobãte instituit q a festo pasche vsqz ad dñicam istã tres tantũ dicerent lectiones. et hac die de trinitate cantari vsqz ad dñicam seqntez. ⁊ tũc incipere. Bñe in tua misꝯdia ẽ. ⁊ ꝓposuit officiũ ꝺ trinitate. vicz rñsorum antiphonas missaz ⁊ seqntiaz. que oĩa obtulit alexãdro pape. Ille vo rñdit non eẽ celebrandũ festũ de trinitate sicut nec ꝺ vnitate. Iã singulis diebus fit festum trinitatis ⁊ vnitatis qz semp ꝺr. Glia patri et filio ⁊ spũisancto. Et ꝑmissas historias ⁊ officiũ nõ admisit. Ex supueniente hereti arriana fere fuit fides trinitatis extincta. Qz bylarius eusebiꝰ et ambrosius restituerunt. Consensit igit eadẽ ꝺ cã gregorius magnꝰ. vt de trinitate specialia cantarem⁹ ⁊ ecclias in ipsiꝰ honorẽ edificarem⁹. Exinde ergo est q de historia trinitatis ꝟuenitur varia ꝓsuetudo. Illij nanqz nõ vtunt ea. sequẽtes reprobatiõem alexandri pape. sed in qualibet dñica ab octaua pentecostes vsqz ad aduentũ cantant in nocturnis nonũ responsoriũ de trinitate. nisi festũ aliqꝺ impediat. vt eã ꝓsiteant ꝓ quã saluant. ⁊ in missa cantant alla eã hilariter ꝓsitentes vt dictuz est sub q̃rta pte sub ti. de alla. Illij vo vtunt ea cantãtes eã in hac ꝑma dñica. sequentes ꝑmã institutiõem alcuini. Illij ponũt eaz in fine tpis declinatiõis scz in vltima dñica videlicet añ dnicam de aduentu. seqntes vltimã aꝑprobatiõem gregorij. Romani ergo nunqz celebrãt festũ de trinitate. nec eĩ bas octauas faciũt. Qz in ꝑma dñica post pentecosten incipiunt historiã. Preparate seu deus oĩm. Illij vo celebrãt hodie de octaua scz de spũ sancto ⁊ ponũt eandẽ epl̃am ⁊ ideꝰ qꝺ ꝑdiximus euãgeliũ. ꝓpter baptismatis sacramentum. ceteris obꝺuatis sicut in die

pente. celebrant aũt octauam ad insinuandam pfectionem vel ꝓsummationẽ operũ spũssancti. ꝑ septem enim dies operatõ gratie septiformis. in octaua vo cõsummatio declarat. Et quoniaz octaua redit ad ca put. ideo omnia sicut in die festo. a vespera in vesperaz in ipsis vespis ⁊ in trib⁹ nocturnalibus psalmis obseruãt. De bis octauis dicit augustin⁹. Celebratõem octauaꝝ feriarum noui homines celebramus. Baptismus neophitorũ licet in sabbato pagat ad illum tñ baptismum ptinet quem apostoli susceperũt in die pente. cuius octaua dies ẽ dominica sequẽs. Qui vero ponunt historiam. ꝑ separate. seu deus oĩm. melius faciunt qz romanã sequunt ecclesiam. nostre pegrinatõis recolentes ⁊ pcurrentes historiam. Nã per septuagesimam significam⁹ expulsionem generis humani de patria paradisi. p quadragesimaz seruitutem populi sub pharaone. per pascha immolationem agni. per quadraginta dies paschales q̃draginta annos in deserto. p rogationes terre pmissionis ingressionem. per septem dies pentecostes in q̃b⁹ septẽ dona diuidunt̃ tre date diuisionem. p tempus qõ ab hodie sequitur significamus populi afflictionem ⁊ gubernationẽ factaz p iudices ⁊ reges. idoq̃z legunt̃ quattuor libri regũ. put in sequẽti titulo dicetur.

De prima dominica post pentecostes

Jc dicendum restat de pma dominica post pentecostes. que est vna de principalibus dominicis. Et incipit hic quartum tempus scz pegrinatõis quia sumus in via veniendi ad patriam. Sed quia hostes habemus priusq̃z illuc pueniamus scz carnem mundum ⁊ dyabolum. ideo legitur de libris regum. in quib⁹ agitur de bellis et victoriis. vt inuitemur ad pugnandum fortiter contra hostes vt victoriam habeamus sicut iudei de philisteis. ⁊ tandez gloriemur in celis. qz non est nobis tantũ lucta aduersus carnem sed etiaz aduersus aereas potestates. Un̄ primo dicim⁹ in vespis. Benedictus dñs deꝰ meus ꝛc. Et historia est. Deus oĩm. seu scõm romanos. ꝑ separate. Sed quia bellum sine discretione nõ bene geritur. ideo sequenti tempe subiungunt̃ libri salomonis. Item qz insurgunt vicia. cõtra que necessaria est patiẽtia. ideo subsequent̃ subiungitur historia de iob. Recte ergo inuitamur ad pugnaz. qz postq̃z digni sumus in numero iustorũz haberi p librum numeri tam perlectũ. ⁊ in statu pfectionis p nouaz legez scz p deuteronomiũ in quo habet̃. Diliges dominũ deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua. et sum⁹ sub iesu per librum iosue. ⁊ sub iudicibus. id est sub prelatis p librum iudicum. ⁊ sumus sine acceptõne psonarum per liburz ruth q̃ fuit moabitis. restat tantũ pugnare. quia tũc magis temptat dyabolus. ⁊ sic ordinant̃ libri regũ in quibus tractat̃ de bellis ipsorum ad alios libros. Et adaptant̃ ei ⁊ alit̃ pme q̃ttuor dñice q̃ttuor libris regũ. put dicet̃ sub q̃rta ⁊ sub septima ⁊ sub decima q̃nta dñicis. Legũtur autẽ in tali tempe. ⁊ post missionez spũssancti. ⁊ post festũ sancte trinitatis. qz quando accipimus gratiã spũssancti. ex tunc sum⁹ similes dõ. ⁊ per hoc filij sumus sũmi regis et per cõsequens sum⁹ reges. Unde in apocalipsi. Fecit nos regnũ ⁊ sacerdotes deo et patri suo ꝛc. Et petr⁹ in canonica. Uos estis genus electũ regale sacerdotiũ ꝛc. Ergo cum sumus reges. ⁊ habeamus aduersarios. nõ restat nisi vt regnũ nostrũ defendamus. qz ex hoc nobis inuidet dyabolus. qz ad illud regnum sum⁹ assumpti. vnde fuit ipse dejectus. ⁊ ideo nobis grauis imminet pugna. Nempe ostendit̃ nobis dauid in exemplum qui vicit p humilitatẽ ⁊ p iocunditatẽ mentis ⁊ vnct⁹ fuit ter. Primo a samuele in bethleem in signũ regni. Secũdo sup domũ iuda in regẽ trib⁹ iuda. a viris iuda i ebron Tercio iterum in ebron. ⁊ in ꝓfirmatõne regni sup totum israel. Similiter nos si bene pugnabim⁹. ter inungemur. Primo in baptismo. i signũ regni. Secũdo in ꝓfirmatõne. Tercio in padiso q̃n regnum nostrũ cõfirmabit̃. Saul etiã nobis ꝓponit̃ i exẽplum

qui p inobedientiã amisit regnũ. Unde nõ simus inobediẽtes sicut ipse fuit. ne perdamus regnũ eternum. Dauid aũt fuit humilis in oĩbus opibus suis. qõ patet. qz cũ luderet coram arca dñi indutus ephot lineo depositis regalibus vestibus despexit eum michol filia saul dicẽs ei. q nudatus fuerat sicut vnus de scurris. Et ille rñdit. Ludaz et vilior fiam ante dñm qui elegit me ẽ. Item qñ venit ad eũ nathan ꝓpheta ꝛ redarguit eum de peccato suo publice penituit. Item iocunditatẽ mentis habuit. et oĩa bona a se facta ad deuz retulit. Uñ de eo cantat ecclesia. Prevalut dauid in philisteũ in funda et lapide in noĩe dñi. Ecce exultatio in deo. Non eĩ ꝓfidebat in se. Funda dauid est ꝓdicatio. p quã fundaz ꝓdicationis ejicit dyabolus de cordibus hoĩm cum p duraz reprehensionez incutitur timor et ꝓcipit penitentia. Lapis vero dura reprhẽsio est. Quia ergo hmõi victoria habetur p humilitatem. ideo ad missam incipit introitus. Domine in tua misericordia speraui. ecce humilitas dauid. exultauit cor meum. ecce mentis iocunditas. p hec duo vincit pugna. Et qz ille solus vincit q̃ nihil sibi sed omnia bona sua deo attribuit ꝛ sperat in eo. ideo bene sequit oratio. Deus in te sperãtium fortitudo ẽ. Postea sequit epistola de caritate. Deus caritas est ẽ. j. ioh. iiij. c. qz per caritatem reges sumus. ꝛ p eam facimus bona opa meritoria regni. p que regnum nostrũ defendimus ꝛ ꝓseruamus. Unde sequit. In hoc apparuit caritas dei ẽ. Et post. Deus caritas est ẽ. Ibi etiam oñditur q diligere debem⁹ deum ꝛ primũ. In euangelio autẽ. Homo q̃dam erat diues. luce. xvj. c. ostendit q non debemus diligere diuitias. p diuitez qui indubat purpura ꝛ bisso et p penaz eius. vt eniz ꝛ ecclesiastici. v. c. qui amat diuitias. fructum nõ capiet ex eis. qui amat scz amore libidinoso. naturali vo vel caritatiuo potest quia diuites cum iusticia et opibus bonis nõ abijcimus. Habetur aũt in euangelio de mendico lazaro. in cuius psona incipit graduale. Ego dixi dñe miserere mei. Et sequit versus de opibus misericorde. Beatus qui intelligit sup egenum ꝛ pauperem. id est intelligit ꝛ ꝓcogitat illud qđ est in egeno ꝛ paupere. scz egestas et pauptas vt ei subueniat. Dicit enim gregorius q debemus eos vocare patronos ꝛ amicos nostros. quia etiã fratres nostri sũt. ꝛ sic facere nobis amicos de mãmona iniquitatis. ꝛ de male aequisitis. vt cum defecerimus p mortem recipiãt nos in eterna tabernacula. Hoc nõ fecit dives ille epulo. et quia in aliquo noluit pauperi subuenire. ideo cum eo districtissime fecit dominus. vt non posset habere guttam aque ad refrigerium lingue. Et ideo sequit alleluia. Deus iudex iustus fortis ꝛ patiẽs ẽ. Postea sequitur offertorium in psona mendici. scz Intende voci orõnis mee. Et qz nõ obliuiscitur deus orationes pauperum Sequitur postcõmunio. Narrabo omia mirabilia tua. psalmuz dicam ẽ. in quibusdam tamẽ ecclijs legitur hodie euangeliuz Estote misericordes. quod est luce. vj. capi.

Et est sciendum q vrbanus papa q̃rtus statuit fieri festuz de corpore christi quinta feria post hanc dominicam. cõcedens magnam indulgentiam tam clericis officiantibus q̃z populis ꝙuenientibus ad diuina put in officio sup hoc ordinato habet.

De secunda dominica

Jctuz est quod

prima causa qua defendimus regnũ nostrum est caritas que dilatatur p ꝓsideratoz eternaz nuptiaz de qbus in apoc. Beat⁹ qui vocat⁹ ẽ ad cenã nuptiaz agni. Unde in hac secunda dñica habetur de hmõi cena in euãgelio. luce. xiiij ca. Homo quidam fecit cenam magnaz et vocauit multos. et misit seruos suos hora cene dicere inuitatis vt venirẽt ẽ. Hora cene est ex quo porta padisi aperta est p ipm Sequit. Et ceperũt omnes se simul excusare. Primus dixit. Uillã emi. ꝛ necesse habeo videre illaz. Secõus dixit. Juga boum emi quinqz. ꝛ eo probare illa. Terciuſ dixit Uxorẽ duxi. ꝛ ideo nõ possum venire. Dominus vo dixit ad seruum suũ. Uade compelle intrare vt domus mea impleat. Adul

tos enim cōpellit intrare per tribulationes Illi ergo qui vocati fuerāt nō venerunt. q̄ auari qui p primū se excusantem. supbi vel gulosi qui p scōm. et luxuriosi qui p terciuz intelligunt̄. hac cena se reddunt indignos. Unde vsus. Villa. boues. vxor. cenaz clausere vocatis. Mundus. cura. caro. celum clausere renatis. Et q̄ in hōc isti se reddūt indignos. ideo dñs alios vocat. Quia vero p ꝯsideratiōem huius cene dilatat̄ caritas et q̄ dñs ptegit habētes caritatem. ideo in cipit introitus. Factus est dñs ptector meus et eduxit me in latitudinē caritatis. Sequitur vsus ō caritate. Diligam te dñe fortitudo mea ꝛc. firmamentū meum ꝛc. In orōne vero petit caritatem. sancti nominis tui ꝛc. In epistola. Nolite mirari. j. ioh. iij. c. habet̄ de vita eterna. p cuius intuitum amor ꝯcipit̄. et sequit̄ in fine de caritate. Filioli nō diligamus verbo neq; lingua. sed ope et veritate. Hec est lingua dolosa. q̄ dicunt amatores mundi. Rogo te habe me excusatum Dicunt etiā bonis et sanctis viris. Rogate p nobis. et tñ venire nō curant. Et attende q̄ p̄mi duo excusant se. Ider p̄mum eniz superbi intelligunt̄. p secundū omnes qui delectant̄ in quinq; sensibus corporis. p terciū vero luxuriosi. qui se nō excusant quia nō habent cor. sicut habet̄ in ozee. iiij. Fornicatio vinum et ebrietas auferunt cor. Magis enim absorbet hoīem fornicatio q̄z superbia vel auaricia. Quia ergo vt dictum est lingua talium excusantiū se. dicitur lingua dolosa. ideo ecclesia a lingua dolosa petit se liberari in responsorio. Ad dñm cū tribularer clamaui. Et in vsu. Dñe libera ꝛc. Et q̄ perfect⁹ est qui nō peccat in lingua. ideo scō tono cantat̄. Ider postmodū sequit̄ alia silr de caritate. Diligam te dñe fortitudo mea ꝛc. Quia vero ꝯsideratione vite eterne ꝯcipit̄ caritas. visa cena petit cōuerti in offertorio Conuertere dñe. Et q̄ ibi cantabimus vocaliter vt ait cassiodorus super psalmista. omnis spūs laudet dñm. nō erit ibi tantuz cena. sed etiā maxima solennitas. Unde in treñ. j. Vie sion lugēt. eo q̄ nō sint qui veniant ad solennitatez. Ideo in post cōmunione p̄mittit se cantaturuz ibi domino dicēs. Cantabo domino qui bona tribuit mihi et psallam ꝛc.

Be dominica tercia

Ercia cā quare

inflamamur ad defendenduz regnuz nostrū. est cōsideratio beniuolentie dei qua nos custodit et diligēter querit. Ideo in euāgelio huius tercie dominice. Erāt appropinquantes. luce. xv. ca. habet̄. Quis ex vobis homo habens centū ones. i. angelos et homies. et si perdierit vnā ex hominem. nōne relinquit nonaginta nouez in deserto. i. in celo. et vadit querere perditam ꝛc. Aut que mulier habēs drachmas decem ex angelos et homines. et perdit vnam. s. hominem in quo imaginē suā depinxerat. nōne accendit lucernā. i. naturā hūanaz. in qua lumen deitatis posuit. vmendo se ei. et querit diligenter donec inueniat. et cū inuenerit conuocat amicos et vicinos dicens eis. Congratulamini mihi q̄ inueni drachmaz quā perdideram. Ita dico vobis gaudiuz est in celis angelis dei super vno pec. pe. a gen. Ecce quanta est beniuolentia dei erga nos Ista beniuolentia accendit in nobis caritatem. Quia vō ad nuptias eternas non intrant supbi neq; luxuriosi neq; auari vt p̄missuz est. ideo introit⁹ huius dominice est. Respice in me ꝛc. et dicit. Vide humilitatez meam ꝓtra supbiam. et laborem meū ꝓtra luxuriā. q̄ inops et pauper sum ego ꝓtra auariciam. Et ppter p̄dicta monet nos petrus ad humilitatē dicens in epistola p̄ma. vl. c. Humiliamini sub potenti mānu dei vt vos exaltet ꝛc. Et post sequit̄ ibi. Sobrij estote et vigilate in orationib⁹ quoniā aduer. v. dy. tā. le. ru. cir. q. quē. de. Et q̄ tantam curā habet domin⁹ de nobis deo in graduali innuitat nos ecclesia dicens. Jacta cogitatū tuū in dño. et ipse te enutriet. Uersus est. Cum clamarem ad dñm ex. vo. meā ꝛc. Alleluia est. Dñe refugiū. Offertorium est. Sperēt in te omnes qui nouerunt te ꝛc. q̄ desperātibus in se habet curam. Quia vō dñs nō inuenit̄ nisi q̄s peniteat. cū vō quis penitet

ad dñm clamat. ideo sequit postcomunio Clamabo. Rursus hoc officiū est de penitente. sicut apparet ex ipsa cōmunione et ex euāgelio. vbi p dauid intelligit quilibet penitens ido etiā dicit. Gaudiū est in celo super vno peccatore pe. agen. ꝛc. et ex introitu et alijs. ideo cantat circa festū iohānis baptiste. qui legitur populum ad penitentiaz puocasse.

De dominica quarta

Parta cā qua

defendimus regnum nostrū sunt opa misericordie. Uñ in euangelio luc. vj. qđ legit in hac quarta dñica in q̄busdam ecclijs dr. Estote misericordes sicut ꝛ pat̄ vester misericors est. Et post sequit. Mensurā bonā ꝛ ꝓfertam. ꝛ coagitatam ꝛ supefluentē dabūt in sinū vestruz. Quia vo ñ potest homo opa misericordie facere nisi ꝑ dus illuminet a do. ido incipit introitus. Dñs illuminatio mea. Et q2 p opa misericordie est ecclia terribilis. vt castroz acies ordinata. sicut dr in cāticis canticoz. seq̄tur ỹsus. Si exurgāt aduersum me castra nō timebit cor meū. ꝛ si exurgat in me ꝓliuz ꝛc. Et postea petit in collecta misericordiaz et grām dandi elemosinas cū dicit. Deprotector in te sperantiū deus ꝛc. In epla vo. Existimo ei ad ro. viij. c. ostendit premiuz vbi dicit aplus. Nō sunt ꝓdigne passiones huius tpis ad futurā gloriaz que reuelabit in nobis. Et post sequit. Et ois creatura ingemiscit. expectās reuelatiōez filioz dei. Et vt hanc gloriā ecclia possit adipisci petit in responsorio venia de peccatis. Propicius esto peccatis nostris dñe. Sequitur alla. In te dñe speraui. q2 in se sperātibus ppicius est. Uñ psalmista. Quoniā in me speranit liberabo eum. Adaptant etiaz iste quattuor p̄cedentes dñice quattuor libris regum sic. In ꝑmo ei libro habet. qđ dauid inuncti fuit. Unde in ꝑma dñica incipit introitus Bñe in misericordia tua speraui. Et in rñsorio habet. Et vnxit me vnctiōe misericordie sue et oleo exultationis. Uñ sequit in introitu. Exultauit cor meum in salutari tuo. Et ita ostendit se vnctū oleo letitie p misericordiaz dei. In sco libro habet qđ liberat fuit ab inimicis ꝛ vnctus bis. vt haberet latitudinez regni. Uñ in secunda dñica incipit introit Factus est dñs protector me. ꝛ eduxit me in latitudinē vt late regnaret. In tercio libro habet qđ mortuus fuit. Uñ in tercia dñica vtit ecclia voce decedētiū dicēs. Respice in me ꝛ miserere mei. ꝛ in ỹsu. In te dñe speraui. In quarto libro habet de ppheus. q̄ illuminati sunt a deo. vt viderent ventura. ꝛ io in quarta dominica dr in introitu. Dominus illuminatio mea.

De dominica. V.

Vinta cā qua de

fendimus et obtinemus regnum nostrū est pax cū inimicis ecclesie ꝛ patientia in aduersis. ad quā inuitat beatus petrus in epla huius q̄nte dñice. Omēs vnanimes. ꝑma pe. iij. c. dicēs. Nō reddentes malū p malo ꝛc. Uñ in euāgelio habet de reti petri. Sz multi sunt q̄ rumpūt rete beati petri. i. ꝓcordiā ꝛ vnitatē fraternam. ꝛ io in ꝑsona tolerantiū incipit introit. Exaudi dñe vocē meaz qua clamaui ad te ꝛc. Uersus est. Dñs illuminatio mea ꝛc. Illuminatus ei a deo saluat ab hostibus. q2 sperat in eo. Deprotor ꝓdicta aūt pace cū inimicis ecclie impetranda orat ecclia in collecta dicens. Da nobis quesum dñe vt ꝛ mundi cursus ꝛc. In aliq̄bus tñ ecclijs dr. Deus q̄ diligentib te. Sequit euāgelū. luc. v. c. Cuz plurime turbe irruerūt in iesum ꝛc. vbi seq̄t Deprector ꝓ totaz noctem laborātes nihil cepim. Tales q̄ laborant in nocte et nihil capiūt sunt qui p̄ tremis ꝓdicāt. Sequitur In vbo aūt tuo laxabo rete. Hoc facit q̄ habet sciaz ꝛ vitā. Tales ei ꝓcludit multitudinem pisciū copiosam. Uñ in principio tot capti sunt boni et mali. q2 rete rumpit. ꝓ qđ significat q̄ ecclie vnitas in hac vita rūpit a quibusdā. Sz post resurrectiōez capti sunt multi. ꝛ tñ nō est scissuz rete ꝓ qđ significantur boni q̄ nō scindunt vnitatē ecclie. Et io in offertorio dicit ecclia se laudare deū. qui q̄ntuz ad bonos filios dedit ei intellectum

vt non rũpat rete.i. vnitatẽ ecclie. Bñdicã dñm q̃ mihi tribuit intellectũ. In cõmunione vo dicit ecclia se optare vnitatẽ ꝛ hãc petere a dño. Vnã inquit petij a dño.licet enĩ plura petat quotidie tñ oꝛ vnũ petere.quia ad vnũ finem.i. ad bñdũ deum oia petẽda petit.Et hoc est qõ ibi sequit. Hanc req̃raz vt inhabitẽ in domo dñi omnibus diebus vite mee.Hoc iõo dicit. q̃ tunc legit parat. id est verba dieꝝ. qui habet eandẽ materiã cum libꝛo regũ.ꝛ significat q̃ qui in diebus suis bñ rexerit se habebit dies eternitatis. Et attende q̃ hoc officiũ cantat circa festũ beatia iacobi qui sicut oꝛ in euangelio. relictis retibus secut⁹ est dñm.ꝛ factus est piscatoꝛ hoim.i.supplantatoꝛ re ꝛ noie vicioꝝ.

De dominica.VI.

Via ueronon valent oia p̃dicta.nisi fiat etiã plena iusticia fidei.et in nouitate vite.ideo in hac sexta dominica legitur scõus liber paralipomenon.vbi habetur q̃ ꝓfortauit dñs salomonez.p qõ significat q̃ dñs spũaliter suos ꝓfortat dando eis fortitudinez.ideo oꝛ in officio huius dñice. Dominus fortitudo plebis sue. et protectoꝛ ꝛc. Uersus est. Ad te dñe leuaui aiam meam q̃ ab ipo est omnis fortitudo. ꝛ tũc bene regimus regnũ nostrũ.qõ marie fit si tendat homo ad pmissiones dei. Unde oꝛ in oõe Deus q̃ diligentibus te bona inuisibilia p̃paraſti ꝛc. In epistola aũt. Quicũ q̃z baptizati sumus ꝛc.ad ro.vj.c.hortat nos paulus vt in nouitate vite ambulemus. aliter enim nihil valent alia. Et vt hoc possim⁹ oꝛat ecclesia in rñsorio. Conuertere dñe aliquãtulus ꝛc. Ille vo qui ambulat in nouitate vite p̃parat se ad laudandũ deuz in pñti ꝛ in futuro. Unde sequit alla. Te decet hymnus de⁹ in sion. Ad hanc oꝛõnem vel pfectõem hortamur in euãgelio matb.v.c. Nisi abundauerit iusticia vestra ꝛc. Et sequitur ibi. Si offers munus tuũ ante altare ꝛc. Et q̃ nõ potest homo hoc facere sine auxilio dei. ideo oꝛat in offertorio. Perfice gressus meos in semitis tuis ꝛc. Et q̃ talis põt offerre. iõo sequit in post cõmunione. Tollite hostias.

De dominica. VII.

Equitur septia dñica i qua leguntur libꝛi salomonis. vt pabole. ecclesiastes. cantica libꝛi sapientie. quẽ philo ꝓposuit et ecclesiasticus quẽ iesus filius sirach edidit. et tñ salomoni attribuit. Hi libꝛi qui sunt de opibus sapiẽtie salomonis.legunt a kalendis augusti vsq̃z ad kalendas septẽbris. q̃a mensis iste calid⁹ est. ꝛ estuz significat vitiorum. in quo nos optet sapient regere sicut in medio nationis praue et puerse. Uel q̃ mensis iste scz augustus sext⁹ est. Un sextil ante augustũ cesarem vocabat ꝛ verus noster salomon in.vj. etate venit qui fecit vtraq̃z vnũ. qui fuit dei vtus ꝛ dei sapientia qui docuit nos sapient viuere ꝛ docere. Hic est christ⁹ rex regũ. qui septẽ panib⁹ et paucis piscib⁹. vt legit in euãgelio hodierno. satiauit eos qui de longe venerãt. ꝛ eum triduo sustinuerãt. Rursus in hac dñica incipit ecclesia pabolas salomonis. Post festũ enim trinitatis legit liber regũ. quoniã homo q̃ trinitatis situtudinẽ habet. fit rex ꝛ sacerdos Un ꝓponunt ei exempla oꝛ regibus ꝛ sacerdotibus. sicut sub p̃ma dñica dictũ est. Postea vo sequunt libꝛi doctrinales. p̃ponunt enim exempla doctrinis. q̃ plus mouet facta q̃z dicta. Actuz p̃mo. Cepit iesus facere ꝛ docere. Et sic ordinant libꝛi ad se inuicẽ vt p̃cedant libꝛi exemplares regu ꝛ paralipomenon. ꝛ sequunt libꝛi doctrinales salomonis. Que doctrina est refectio spũal de qua habet in euãgelio huius.vij. dñice. de hoc dicetur sub dñica.xj.et.xx. Et q̃ huic doctrine bonis opibus rñdere debemus. incipit introitus. Omnes gentes plaudite manibus. Et beat⁹ paulus inuitat nos in epistola ad ro.vj.ca. vt rñdeamus illi doctrine seruiendo deo dicẽs. Humanũ dico ppter infirmitatatẽ carnis vestre. Un ꝛ i quibusdaz ecclijs sequit responsoꝛiũ. Beata gens cui⁹ ẽ dñs de⁹ eoꝝ. i. que deũ habet p dño ei soli seruiendo. Et sequit vsus. Uerbo domini.i.doctrina domini. celi firmati sunt.i.

maiores.sicut apli et alij sancti. Sequit in quibusdā ecclijs alla. Attēdite populemeus legem meā. Lex est illa refectio. Illa autē refectio ostendit in euāgelio mar.viij. Cum turba plurima ꝛc. Et est notandū qbi dicitur q qdam de longe venerūt scz illi qui de peccatis enormib⁹ redierūt ⁊ penituerunt Qui enim in peccato mortali est nō habet quid mādūcet. Erāt aūt quattuormilia scz hōtes quattuor cardinales vtutes. ⁊ comederūt ⁊ satiati sūt. qr lex dñi satiat Et remāserūt vij sporte Septē sporte sūt pdicatores habētes .vij dona spūssancti reficientes alios. In alijs vero ecclijs legit euangelium. Attendite a falsis ppbis. Quia vo habēs hāc doctrinā vidz in qnto piculo sit pstitutus. videt ei se eē in fornace babilonis. ideo in offertorio. Sicut holocaustum ꝛc. daniel. vij.c. petit se liberari. ⁊ vnā voce trū pueroꝝ In postcōmunione vo. Inclina aurē tuaz ꝛc. petit liberatōem accelerari.

De dominica. VIII.

Sequitur octaua dñica. in qua docet nos ecclesia vitare omnē vanitatem. hic enī debet esse effectus doctrine in nobis. qr doctrina docet nos fieri spūales ⁊ remoueri a carnalibus desideris ad similitudinem beate vginis cuius festū instat. Uñ introitus incipit. Suscepimus de⁹ misericordiā tuā. i. filiū tuū iesuz christū nob ex misericordia datuz in medio templi tui. i. in cōmuni ecclia tua scōm nomen tuū deus. deus enīz vbiqz nominat. sic ⁊ laus tua ī fines terre. id ē vbiqz. Templū etiam est beata virgo in qua vere suscepimus dei misericordiam. vnde circa eius festum rōnabiliter pñs cantamus officium cuz sit templū domini ⁊ sacrariū spūssancti Sequit epla ad ro. vij.c. Debitores sumus nō carni. vt fm carnem viuamus ꝛc. in qua docemur cōculcare omnē carnalitatem. et ad ostendendū q hoc possumus sequitur. Nō enim accepistis spūm seruitutis iterū in timore. sz accepistis spūz adoptōis filioꝝ quo gustato desipit omis caro. Sed qr nō possunt hec fieri. nisi dñs ptegat. ideo orat in graduali. Esto mihi in deum ptectorem Rursus qr nō potest habere hec oia. nisi q gaudet in dño. ido sequit alla. Exultate do adiutori nostro. Gaudiū enīz spūale excludit omnē carnalitatē. Quia vo qdam sunt casti ⁊ humiles. sed ficte. ab his docet caueri in euāgelio matth. vij. ca. Attēdite a falsis ppbis. qui ptendunt castitatē ⁊ sunt luxuriosi. Uel ppter humanā laudez sunt casti. sicut fatue vgines. qbus dicit. Amen dico vobis nescio vos. Sz dñs humiles vere saluat. Unde sequit offertorium. Ipopulum humilē saluū facies dñe et oculos superboꝝ humiliabis. Quia vero p delicias spūales omnia ꝛculcam⁹. ideo dr in postcōmunione. Gustate ⁊ videte quoniā suauis est dominus. ꝛc.

De dominica. IX.

Dstmodū sequitur nona dñica. ī qua legit liber sapientie. Sapientia aūt est cogitare de celestibus. et leuare cor ad illa. vñ monet nos ad hoc ⁊ maxime ppter festum assumptōis beate vginis qō instat. qñ scz assumpta est in celuz. Et qr homo se super se leuare nō potest nisi eum dñs trahat. ido dicit in introitu. Ecce de⁹ adiuuat me ⁊ dominus suscepto⁹ est anime mee. i. sursuz capto⁹. Sic enim itur ad celestia. nō passibus corpis sed assimilatione mentis ad deum. in quo vitant omnia mala de qbus sequit in epistola pma ad cor. x.c. Nō sumus ꝛcupiscētes malor ꝛc. Ipostea seqt ibi. Fideles deus qui nō patiet vos temptari supra id qō potestis. sed faciet cū temptatione ꝓuentum vt possitis sustinere. ꝓpus tīmorez incutit dicendo. Qui stare se putat videat ne cadat. In graduali vo qui surrexit rapit redit grās deo dicens. Dñe dominus noster qz admirabile est nomen tuuz in vniuersa terra. Quoniam eleuata est magnificentia tua sup celos scz nō tantū in christo ⁊ beata vgine. i. sup celos materiales ⁊ spūales. verum etiam in sanctis sup celos materiales In euāgelio luce. xvj. monet vt si non possimus p nos volare ad celum. faciamus no

bis amicos de mãmona iniq̃tatis.id est de diuitijs inequaliter possessis dicẽs. Homo q̃dam habebat villicũ ẽ. Homo iste sciuit sic p prudentiã carnis disponere q̃ amot⁹ a villicatõne fuit receptus in domib⁹ dñi ⁊ hoc p iniq̃tatẽ fraudis. Si ergo ille laudat qui p iniq̃tatez fraudis sciuit sibi in futurũ puidere. multo magis laudabit dñs eos q̃ dant elemosinas q̃ est prudentia spũs de qua dicit aplus. Est vita ⁊ pax q̃ homo sibi puidet in futuro. Postea sequit. Quia filij huj⁹ seculi prudẽtiores sunt filijs lucis ĩ generatione sua. i. in his que ptinent ad generatõnẽ suã. i. circa tpalia. Et ego vobis dico vobis facite vobis amicos de mãmona iniq̃tatis vt cũ defecerit is scz moriendo. recipiãt vos in eterna tabernacula que sunt sua. Unde beati paupes spũ quoniã ipsoz est regnuz celoz. Et q̃ nõ tantũ p elemosinas sed etiaz p oratones volamus ad celestia. iõ est alla. Bñe deus salutis mee. in die clamaui ⁊ nocte coram te. Quia vo bec tabernacula per opera iusticie habent. sequit offertoriũ. Justicie dñi recte letificãtes corda ẽ. Quo autem ordine bec fiant ostendit in postcõmunione. Primũ queritе regnũ dei. mat. vj. c.

De dominica. X.

N dominica de

cima legit ecclia sticus qui incipit. Omnis sapiẽtia a dño deo est. Ubi ostendit q̃ nõ solũ sapiẽtia sed etiã omnia bona sunt a deo. ⁊ ideo ab eo solum modo sunt petẽda ⁊ ad euz debem⁹ clamare ⁊ ideo incipit introit⁹. Bũ clamarem ad dñm et audiuit vocem meã. Et q̃ debem⁹ ipm solũ orare. sequit versus. Exaudi deus orõnem meã. Et oratio in q̃busdam ecclijs Dicateãt aures misericordie tue dñe ꝑcib⁹ supplicantium. In qua collecta patet q̃s rogans dignus sit exaudiri. Uñ sequit ibi. Et vt petentib⁹ desiderata ꝛceda. faceos que tibi sunt placita postulare. Et ostẽdit in epistola. Scitis quoniã ẽ. pma ad corinth. xij ca. q̃ oia bona sunt a deo. ⁊ ideo ei sunt exhibende grãy actõnes. Uñ enumeratis oib⁹ donis dic. Hec aũt oia operat vn⁹ atz idẽ spiritus diuidẽs singulis put vult. Sed q̃ bonuz cito amittit q̃ nõ a largiente custodit sicut dicit greg. ideo sequit rñsoriuz. Custodi me dñe vt pupillam oculi. Itẽ q̃ ad illuz ꝓfugere debem⁹ a quo oĩa bona habem⁹ sequit alla. Bñe refugiũ factus es nobis. In alijs ecclijs dz alla. Te decet. Euãgeliuz vo q̃ est in q̃busdam ecclijs. Cũ approprinquaret. luce. xix. c. est de simoniacis. q̃ iniuriantur spũsancto. scz in hoc q̃ vendunt ea q̃ ipse dat gratis. vel ad volũtatẽ suã tribuũt. ac si ab illis eẽnt illa bona. ⁊ nõ a spũsancto Et nota q̃ hoc euãgeliũ in q̃ birlm destructio ꝑdicat in augusto legitur. q̃ pus a nabuchodonosor. postmodũ a romanis in Jherusalem destructa fuisse inuenit. In alijs vero ecclijs legit. Dixit ihesus ad quosdã. Sequitur offertoriũ. Ad te dñe leuaui aiam meã q. d. nõ ad simoniacos. non ad ꝑlatos prauos. nõ ad quosdã fatuos ⁊ simulatos religiosos. qui faciunt se a simplicibus adorari sed ad te a quo oĩa bona sunt. ⁊ q̃ tũc acceptat deus oĩa opera nostra. quando speramus in ipso. ideo sequit postcommunio Acceptabis ẽ.

De dominica. XI.

N undecima do

mnica incipit eccla legere iob q̃ silr est liber exẽplaris. sed ẽ exemplum pfectionis. i. pfecte sapientie que non habet nisi p ꝑdictam refectõnem doctrine spũalis. nam refectio facit spũaliter fortes. ⁊ ideo post libros salomonis legit liber iob In ordine aũt biblie oẽs libri exemplares. scz ruth. iob. thobias. iudith. ⁊ hester. precedunt libros doctrinales salomonis ꝑpter ꝑdictã rõnem. ꝺ quo etiã dicet sub dominica. xv. ⁊ q̃ vnanimitas fac fortes ⁊ patiẽtes sicut fuit iob. ⁊ ꝛcordes sicut fuerũt filij iob qui faciebant conuiuia p domos vnusquisq; in die suo. ideo incipit introit⁹. Deus in loco sancto suo. i. in humilibus. Ysaias. Super quẽ requiescet spũs meus nisi sup humilẽ ⁊ quietuz ⁊ trementẽ sermones meos. Et si deus est cum eis nullus põt eis prevalere. Deus ei habitare facit vni⁹ moris i domo

id est ꝓcordes ⁊ vnanimes. quales fuerunt filij iob. qui dabāt sibimuicez ꝓmedere. Uñ est ỹsus. Exurgat deus et dissipent̄ inimici eius. Quia fortitudo nostra nihil valet nisi dñs nobiscū coopetur. imo ꝑncipaliť operet. In epla. Notū vobis facio euāgeliū. quod ē j. cor. xv. ostendit beat⁹ paulus humilitatē Uñ sequiť ibi. Qui nō sum dignus vocari apl̄us. Et ꝓpter hanc humilitatem raptus fuit vsqz ad tercū celum. In respōsorio qz sequiť vox humilium. In deo sperauit cor meum ⁊ adiutus sum ⁊ in ỹsu. Ad te dñe leuaui aiam meam. Et qz ex tali spe sequitur exultatio. idō in q̄busdam ecclijs ē alleluia Uenite exultemus dño. Euāgeliū ỹo est ō humilitate et ei⁹ effectu. Duo hoīes ascendebāt ℣c. luce. xviij. c. Uñ sequiť. Dixit pharisei⁹ dicebat. Dñe non sum sicut ceteri hoīm ℣c. ecce superbia Sequitur. publicanus dicebat Deus ꝓpicius esto mihi peccatori. ecce humilitas. ⁊ iō abijt iste iustificat⁹ in domum suā ab illo. Quia ỹo humilitatē sequiť exaltatio. qui ei se humiliat exaltabiť. idō sequiť offertoriū. Exaltabo te dñe quoniā suscepisti me. i. sursum cepisti. q. d. Exaltabo te qz exaltasti me. Dost cōmunio est. Honora dominū de tua substātia ℣c. puer. iij. c. Hoc ad litterā facit humilis. dat ei libenť pauperibus ⁊ hoc est honorare dñm. qz ꝑ ꝑcipit vt detur pauperibus. Uel honora dñm ℣c. i. omnia bona tua deo attribue. ⁊ hoc est ꝓprium humilium. Hec postcōmunio ꝓgrue hoc tpe canitur. qñ frugibus horrea ⁊ vino cellaria plena redundāt. quibus deuote dominus honoratur.

De dominica. XII

Undecima dominica est de orōne. ⁊ q̄si exp̄mitur iob orans ⁊ sedens in sterq̄linio ꝓquerendo de falsis amicis. Legiť enī iob in duabus dñicis. Job q̄dem in sterquilinio moraliť est anima in mortali peccato ⁊ fetido. in quo dū residet nō restat nisi orare deum. vt ipsam ab eo eripiat. Uñ incipit introitus. Deus in adiutorū meū intende dñe ad adiuuandū me festina. ꝓfundant⁊ re. qui que. aiam meā. In offertorio autem ostendiť efficacia orōnis. ⁊ totū offertoriū est oratio moysi sumpta ō exo. qñ rogauit ꝓ filijs israel qui fecerūt vitulū ꝓflatilem. et incipit. Dixerat⁹ est moyses in ꝓspectu dñi dei sui ℣c. q̄ moyses seip̄m exposuit ꝓ salute ꝓpli dicens dñe. Aut dimitte eis hāc noxaz aut dele me ℣c. Et reducit ad memoriaz meritā patrū. Memento inquit abraaz ysaac et iacob ℣c. ⁊ placat⁹ factus ē dñs ō malignitate quā dixit facere ꝓpl̄o suo. ⁊ ex hoc ꝓbatur q̄ sanctorū merita nobis ꝓsunt. Et nota q̄ in hoc offertorio fit vbox geminatio. de q̄ dictum est sub scō dñica post epl̄iaz. In epistola. Fiduciam talē habemus p christū ad deuz ij. ad cor. iij. c. ostendit apl̄us q̄ oratio sua ⁊ aliorū bonorū ꝑlatorum noui testamēti maiorem habet efficaciā q̄z habuit in veteri testamento. q̄ etiā moyses orauit cū fiducia. ꝓ filius de meritis patruz. Ez ne videať hoc ex arrogantia facere subdit. Non q̄ sufficientes sumus cogitare aliq̄d a nobis q̄si ex nobis. sed sufficientia nostra ex deo est cui⁹ ministri sumus. In euāgelio vo ostenditur q̄ mltū valet oratio ꝑlatorū. qō ē in quibusdā ecclijs. Dū trāsiret ihesus p medios fines de capoleos adducunt ei surdū et mutū et sanauit eum dñs. Multi sunt surdi q̄ nolūt audire vbum dei. ⁊ multi muti qui nolunt loqui. ⁊ pñt. sic̄ hos debent ꝑlati per ꝓdicationē adducere ad dñm in confessiōe ⁊ oratio saluabit eos. Uñ in ꝑsona surdi ⁊ muti cantať in graduali. Benedicaz dñm in omni tpe Uersus est. In dño laudabiť anima mea. In alla monet ad hāc laudē. Uenite exultem⁹ dño ℣c. De offertorio supra dictū ē. Dost cōmunio vo est. De fructu operū tuorū satiabiť terra. i. ꝓdicatores q̄s dñs replet ꝑ bonis. ⁊ ipsi repleti alios replent. In alijs vero ecclijs de euangeliū. Exiens ihesus de finib⁹ tyri. qō est marci. vij. c. Dixerat aūt dici ꝓ sicardū ep̄m cremonen̄. i mitrali. q̄ salomone mortuo regnū diuidiť. et ideo mensis septembris historia bipartiť. Prima ps in vna historia ꝓsolidať. alia variať. quia regnum iuda in dauid familia stabiliť. sed regnum israel a plurimis occupať. Uñ et historia ō

bis iustis qui gentibus intermixti fuerant ꝓpilat. vt de iob thobia. iudith. et hester. cuz in ꝑma septembris hebdomada legat iob. quē ipse scripsit. cū responsorio. si bona. in se cunda liber thobie. quē ipse ꝓposuit. in ter cia iudith quē achior edidit. in q̄rta hester quē mardocheus vel potius hesdras cōposuit. Sed z liber hesdre post hec opa recitat. Et cum hiscantant respōsoria ꝓpter. a donat. dñe. His tribus ꝓphetauit helyas q̄ gessit typum christi. Sic mortuo ꝓstātino eccl'ia separatur. vna ps est catholica. alia p multa scismata separata. a quibus catholica eccl'ia multa aduersa p dño toleravit. sicut illi q̄z opa hoc tpe legunt. Inter catholicos q̄daz sunt pfecti. quidā impfecti. Perfecti sunt p dicatores ydonei ministri z coopatores dī quod dr in epistola. fiduciam Hi adducūt imperfectos z alienos. surdos z mutos ad gloriam ihesu christi. sicut legitur in euange lio. Vor ita q3 pfectoꝝ est in introitu. Deus in adiutorium meū intende. qui adiutorū dei implorant. vt hereticis valeāt resistere. z eos ad dei grāz adducere. Aut est vox im pfectorum pficientium qui vt pficiant dei implorant auxiliū. In graduali. Benedicā et in alleluia Domine refugium. vox siqui dem est pfectoꝝ gratias agentium ō illis se a psecutione aliquotiens tpantibus. z istis pficientibus. Et q2 moyses fuit vnus eorū qui se obtulerunt p peccatis subditoꝝ. ideo in offertorio cantat. Precatus est moyses Hi perfecti sūt illa terra que satiata fructu operuz domini. donis videlicet spūssancti producit fenum iumentis. id est doctrinā ho minibus. Unde cōmunio est. de fructu ꝛc. Et attēde q2 recte de iob z moyse simul can tatur. quoniaz cōtemperanei reperiuntur per quoꝝ exemplum ad patientiaz et man suetudinem inuitamur.

De dominica. XIII.

Xtredecima do minica legitur liber thobie p quē figuratur genus humanuz cecū factum p peccatum ꝓmi parentis q̄ non potuit sanari nisi amaritudīe passionis q̄ per fel significata est. christus vero p piscez. q2 piscis assus est christus passus. Cecuz q̄ dem erat genus humanuz. q2 habitātibus in regione vmbre mortis lux orta ē eis. Ide tit ergo vt veniat dominꝰ sicut ꝓmisit. Do minica enim ista est de ꝓmissionibꝰ. Unde dicit in introitu. Respice dñe in testamētuz tuum. id est in ꝓmissione tua. vt sicut ꝓmisi sti veniat filiꝰ tuus. Et hoc est q̄d sequitur. Et animas pauperū tuorum ne obliuiscaꝛ ris in finez. Et hoc est q̄d dixit thobias filio suo. Memento fili quoniā paupem vitaz gerimus. habebis multa bona si timueris deum. Unde sequitur oratō. Omnipotēs sempiterne deus ō cuius munere venit ꝛc. et rogat vt possit currere eccl'ia ad veras ꝓ missiones. Epistola est. Hebrae facte sunt ꝓ missiones z semini eius ꝛc. gal. iij. c. vbi agit de ꝓmissionibus. z sequitur ibi. Quid igit lex. dicit apls. si nō potest sanare genus hu manum cecum sicut thobiam. Et sequitur responsio. Lex quidez ꝓpter transgressoꝛes posita est. supple sicut pedagogus. Sequit responsoriū. Respice domine i testamentū tuum. vbi ostenditur vehemēs effectꝰ ora tionis. In alleluia. Quoniaz deus magnꝰ ꝛc. ostenditur quis est qui potest illumina re. In euangelio ostendit q̄ lex nō potest sa nare. z incipit in quibusdam ecclīs. Beati oculi qui vident que vos videtis. multi ꝓ phete z reges vo. vi. ꝛc. luce. x. c. vbi habet q̄ sacerdos z leuita ptransierunt hominē qui incidit in latrones. Sacerdos in quā z leui ta veteris testamēti. sed solus samaritanꝰ. scz christus qui est custos noster ipm sana uit. Et q2 lex nō sanat. quoniā neminem ad pfectionem ducit. sed solus deus in q̄ sperā dum est. ideo sequit offertorium. In te dñe speraui. Quomodo aūt sanauit illū cecuz patet. quia per panem angelorum qui factus est panis hominum. id est per filium dei in carnatum. et ideo sequitur in postcōmuni one. Panem angelorum manducauit ho mo. Alie ecclesie dicunt. Panem de celo ꝛc. sapie. xvj. c.

De dominica.XIIII.

Ndominica de

cima quarta legit liber iudith. et cantatur quo victoria data e in manu femine. ⁊ monet nos ecclia ad sanctimoniā siue ad ꝓtinentiā exemplo iudith Sicut ei iudith interfecit olofernez q̄ interꝑtat eneruans vitulū saginatuz. sic monet ecclia vt interficiamus olofernem. i. dyabolū qui eneruat ⁊ interficit lasciuos mundi. qđ fit p sanctimoniā abscidendo ei caput. Hāc caput dyaboli est luxuria. q̄ quasi ꝑmo dea incipit homines temptare. ⁊ ideo dñs dicit in luca. Sint lumbi vestri ꝑcincti. hoc e ꝑcingatis vos cōtra ꝑmum viciū. Exo. xij. In ꝑmestione agni renes vestros accingetis. Alio tñ modo superbia est initiuz omnis peccati. Quia vo fragiles sumus ⁊ effeminati. vñ interficere nō possumus olofernez nisi adiutorio dei. iō dicit in introitu. Deꝛo tectoꝛ noster aspice deꝰ. ⁊ respice i faciē christi tui Sequit in q̄busdā ecclijs epistola ad gal. v. c. Spiritu ambulate. ⁊ desideria carnis nō ꝑficietis. Caro enim ꝑcupiscit aduersus spūm. et spūs aduersus carnem. Et seq̄tur. Manifesta aūt sūt opa carnis. ⁊ noiat ea. Item alibi dicit. Si ꝑtenditis nōne carnales estis. hoc dicit q̄ cōtendimus de carnalibꝰ. Et post. Fructus aūt spūs sunt longanimitas pax. patientia ꝛc. Deuincere igitur olofernē in nobis ē facere ista duo. Deꝛ hec quoq; vicia interficimus in nobis. q̄ gustamꝰ spūm sanctuz. q̄ gustato delipit omnis caro. Dz q̄ nō potest sanari in nob carnalitas nisi a dño. q̄ est sicut lepꝛa. ido in q̄busdā ecclijs sequit euāgeliū. Dū iret iesus luce. xvij. c. de lepꝛosis q̄ venerūt ad dñm. ⁊ dixit eis. Ite ⁊ oñdite vos sacerdotibꝰ ipsis tñ ꝑius sanatis. Deꝛ qđ significat q̄ ꝑius peccatoꝛ a dño sanat. ⁊ postea iniūgit ei penitentia a sacerdote ⁊ absoluit. qđ significatum est p hoc q̄ discipuli dñi institas lazari soluerunt ⁊ tñ ꝑus erat ipse resuscitatꝰ a domino. Redist aūt vnus ad eū flexis genibꝰ grās agens. p qđ significat q̄ vnitas eccle reddit grās deo. Hñ vnus sanabat in piscina iob. iiij. Et ideo in rñsonsorio in gratiarum actōnes dicit ecclia. Bonuz est cōfiteri dño. Et etiam in alla. qđ est in q̄busdaz ecclesijs. Confitemini dño ⁊ inuocate nomen eius. ⁊ q̄ hoc nō sufficit nisi ⁊ dñs nos custodiat ideo sequit in offertorio. Immittit angelus dñi in circuitu timentiū eū. q̄ custodit nos dñs per angelos. Sequit gustate ⁊ videte. Quid aūt gustare debemꝰ ostendit in postcōmunione scz panem q̄ saginat aiam non corpus. Hñ est offertoriū in q̄busdā ecclijs Psalmis quē ego dedero caro mea est ꝓ seculi vita.

De dominica.XV.

Dminica quīde

cima habet eā dē intentōz cū ꝑcedenti. ⁊ ideo in q̄busdā ecclijs in his duabꝰ dñicis legit liber iudith. Et introitus est. Inclina aurē tuaz dñe. Uersus est. Letifica animam serui tui. quoniaz ad te leuaui aiam meam. q. d. non ad carnalia desideria. In epistola que est ad galathas. vj. ca. monet nos vt nō simus vitulus saginatus sed simus spūales. Unde dicit ibi paulus. Si spiritu viuimus spiritu et ambulemus. q̄ qui seminat in spū de spiritu metet vitam eternam. qui vero in carne de carne metet coꝛruptōem. Sequit responsorium Bonum est ꝓfidere in domino. q̄z cōfidere in homine. qui dat victoriā in manu femie q̄ facit boiez vicere in carne. Et q̄ ꝫ facit qui ꝓparat coꝛ suum ad seruiendum deo. Sequit alleluia. Deꝛaratum coꝛ meum deus ꝛc. In euangelio. Nemo potest duobus dñis seruire. qđ est matꝫ. vj. c. docemur ne seruiamꝰ ventri. Et post. Nolite soliciti eē dicentes. Quid manducabimus aut quid bibemus ꝛc. Sed ꝑmū querite regnū dei ꝛc Nolite soliciti eē scz solicitudine suffocationis. solicitudine aūt puidentie soliciti eē debetis. In offertorio vero monemur vt fugiamus dño nō ventri. Expectans expectaui dominum vt reficeret me. Quis autem sit ille cibus quo debet anima refici. ostendit in postcōmunione que est in quibusdam ecclijs. Qui manducat meā carnē p fidem

scz. Nā vt dicit aug⁹. Crede ⁊ mā ducaſti ꝛc Queriť aūt quare eccl̄ia p⁹ libros ſalomonis legit libꝝ iob. ⁊ poſtea librum thobie et iudith. cū alio mō ordinēť in biblia. Sicut enim dictū eſt ſub ſeptima dñica p̄cedūt libri exemplares. ⁊ poſtea doctrinales. q⁹ magis mouent facta q̄z dicta. ⁊ ad vltimuz ponunť libri machabeoꝝ. qui ſunt libri exemplares. Ad qō dicimus q⁹ p doctrinaz pueniť ad pfectōnem patientie que magis fuit in iob. Et iñ poſtea ſequiť thobias. q⁹ etiaz magnū patientie ſignuz fuit in thobia. qui amiſit multa. ⁊ filiuz ad t̄pus. ⁊ oculos qui maxime ab homine diliguntť. ex eo q⁹ oculi ſunt p̄ncipiuz ꝓgnitionis ad quā natus eſt homo. Et q⁹ etiā plus valet exemplū femie ⁊ magis erubeſcentiā incutit. ideo liber iudith in quo habeť de victoria in manu feie poſt p̄dictos ab eccl̄a ordinať. Vltimo vō libri machabeoꝝ leguntť. quia ibi habeť exemplum de ꝓfirmatione iuſticie. Machabei enim paſſi ſunt martirium p lege defendenda et cuſtodienda ab antiocho fidei inimico.

De dominica. XVI.

N decimaſexta dñica legit ⁊ cantat eccl̄ia ō machabeis. vt diceť in ſequēti titulo. qui multa paſſi ſunt ab antiocho ⁊ ſeptē ꝑſis. Et ibi habeť q⁹ templū qō pollutuz fuerat ab illis ꝑſis. ab iſtis machabeis purificatum fuit. ⁊ p hoc ſignificať q⁹ anima que templū dei eſt. polluta a ſeptez capitalibus vicijs nō poteſt mūdari niſi purificeť a peccato. qō eſt eam reſuſcitare ō morte peccati Uñ habeť in euāgelio de reſuſcitatōne filij vidue. Et ideo incipit introitus. Miſerere mei dñe ſcz vt reſuſcites me. Verſus eſt. Inclina domine aurem tuā. In epiſtola vero aꝑſus inuitat nos ad patientiā dicens. Obſecro vos ne deficiatis in tribulationib⁹ ꝛc. que eſt ad epℏ. vj. c. Sic enim vincunť inimici a machabeis. i. a ſanctis. Seqť graduale Timebūt gentes. q⁹ ſicut poſtq̄z illi vicerūt inimicos ſuos et mūdauerunt templum ⁊ reedificauerunt timuerūt gentes in circuitu. ſic ⁊ poſtq̄z hō vicerit dyabolum. et mūdauerit ſe per cōfeſſionem. ⁊ reedificauerit templum dei in ſe. timent demones. Uñ ſequiť verſus. Quoniā edificauit dominus ſion. Sed q⁹ nō poteſt fieri niſi a dño q⁹ homo liberetur a vicijs. ideo ſequitur alla. Redemptōem miſit dominus populo ſuo ꝛc. Euangeliū eſt in quibuſdam eccl̄ijs. Ibat ieſus in ciuitatem que vocatur naim ꝛc. luce. vij. c. Et poſt. Acceſſit ieſus ⁊ tetigit loculum ⁊ dixit. Adoleſcēs tibi dico ſurge ⁊ ſurrexit. ⁊ dedit illum matri ſue. Nempe tāgit dominus loculum vbi erat mortu⁹. qñ in firmitate vel aliquo flagello tangit corpus hominis in quo iacet mortuus ſpūs hominis. i. anima. ⁊ ſic excitatur a ſomno mortis Unde eccl̄i. xxxj. Infirmitas grauis ſobriā reddit animam. Sequiť offertoriuz quaſi in voce machabeoꝝ. Domine in auxilium meum reſpice. Sequitur poſtcommunio Domine memorabor iuſticie tue ſoli⁹. Iuſticie inquaz. q⁹ omnis qui venit ad te non eiſcietur foras. Poteſt ⁊ aliter dici q⁹ ioſia defuncto hieruſalem deſtruiť. populus captiuatur et premitur. ideoq⁹ in hoc menſe octobri machabeoꝝ hiſtoria legitur. ⁊ cantatur. Ad aperiat ꝛc. quia a ſuis aduerſarijſ admodum p̄mebantur. quorum primam partez ſimon pontifex edidit. aliaz filius ei⁹ iobānes. poſteriorez quidam iudeus agreſtis ſed eruditus. Hi captiui militantez deſignant eccleſiam. in qua ſunt duces ⁊ fatellites doctores ⁊ diſcipuli. perfecti ⁊ imperfecti. Doctores vidua ſignificat euangelica. que vidua eſt. quia militās cum ſponſo triumphanti nō eſt. cuius filius moritur cuz diſcipuli p quouis crimie ab eccleſie corpore ſeparāt̄ur. reſuſcitanť cum illis gratia infunditur. Hec igitur orat in euangelio pro filij reſuſcitatione. id eſt gratie infuſione. et hortatur in epiſtola ne deficiant in tribulationibus. et huius rei gratia flectit genua ſua. Hec eadem orat in introitu. Miſerere Et in offertorio. Domine. Graduale reſpicit ad id quod in euāgelio dicitur. Accepit aūt oēs timor. Poſtcōio. Bñe mēorabor. grāz eſt actio. Vel hic mēſis octobris vt q⁹

dam aiunt designat octauã. Sicut ergo iu dei finitis plꝰis. ⁊ templo restaurato ĩ hymnis ⁊ ꝓfessionibus dño benedicebant. sic in octaua magne festiuitatis sancti festiuius exultabunt.

De dominica. XVII.

N dominica decima septima agitur ō nuptijs eternis. qꝛ ꝓsideratōne nuptiarum illaꝝ libenter patimur tribulatōnes. sicut ⁊ machabei fecerūt. Sūt aūt quattuor dñice in q̄bus agit ecclia ō machabeis. Cōsideratio enim illa tribulatōnes leues facit et ꝓpter illas nuptias pena quelibꝫ leuiter sustinet. De his nuptijs ōꝛ in euangelio qō hac die in quibusdā ecclijs legit. Cum inuitatus fueris ad nuptias recumbe in nouissimo loco ⁊c. Omnes inuitati sumꝰ ad nuptias eternas. ⁊ si in nouissimo loco nos ponimus hic vt simus humiles. exaltabimur in paradiso ⁊ econtra. Uñ statim subiungit. Ego autē dico vobis qꝛ omnis q̄ se exaltat humiliabit. ⁊ qui se humiliat exaltabitur ⁊c. Uñ incipit introitus. Justus es dñe sꝫ in hoc iudicio. ⁊ rectū iudiciū tuū. Hunc enim iudicio ꝓcorꝺat ecclia seu ꝓsentit quō deus exaltat humiles ⁊ supbos depmit dicēs. Justus es dñe ⁊c. In epla. Obsecro vos que ē ad epß. iiij. c. inuitat nos ad humilitatem vt dicat nobis. Amice ascende supius. Ubi ōꝛ vt digne. i. in humilitate ambuletis vocatōne qua vocati estis sꝫ ad nuptias. Hoc est ei nouissimū locuꝫ tenere. Ad ß idē monet in graduali. Beata gens cuꝰ est dominus deus eoꝝ. Supbi faciunt se dños. humiliū vō deus est dñs. Uñ versus est. Uerbo dñi celi. i. humiles. firmati. i. magnificati sū. Bebemus ergo esse humiles. qꝛ nihil habemꝰ nisi a dō. ⁊ ideo sequit in q̄busdā ecclijs alla Qui timet deū speret in eum. q. d. non in se Postea sequit euangeliuꝫ de nuptijs sicut dictum est. In alijs vō ecclijs legit. Cum intraret ihesus in domū. luce. xiiij. c. Notāduꝫ aūt q̄ anteq̄ꝫ in ipso euangelio dicat de nuptijs. habet quō sanauit ydꝛopicum. ꝑ quē intelligit omnis amatoꝛ mundi. Dꝛaus ei optet q̄ sitis mūdi satietur. qꝛ qui biberit ex aqua sitiet iteꝝ. ioh. iiij. q̄ꝫ diu enī homo erit ydꝛopicus. in illis nuptijs nō poterit satiari. In offertoꝛio similiter inuitamur ad humilitateꝫ. Uñ ibi habet oratio danielis. Oꝛatui deū meum ⁊c. danielis. ix. c. Et ꝓpter hanc humilitatē meruit audire archangelū qui certificauit eū de incarnatione christi. Satis aūt ꝓgrue fit ibi mentio de angelo. quoniam hoc officiū circa dedicatōeꝫ beati michaelis cātat. In postcōmunione habetur de humilibus ⁊ supbis. Uouete et reddite domino deo vestro omnes qui in circuitu eius affertis munera. i. humiles q̄ attribuitis oīa bona deo terribili ⁊ ei qui aufert spiritum ꝓncipum. i. supbiam eoꝝ. Ecce quia supbos humiliat.

De quarta feria quattuoꝛ temporꝫ

N quarta feria legit euangeliū. Rñdēs vnus de turba. math. ix. c. de surdo et muto. quē apli curare nō poterāt. eo q̄ illō genus demonij nō ejcit nisi in oꝛōne ⁊ ieiunio. qō bene huic diei cōuenit. hodie nanq̄ ieiunū est quattuoꝛ temporꝫ. Jō due lectiones legunt vt oꝛdinādi in duob⁹ ꝓceptis caritatis. vel duab⁹ legib⁹ instruant. Prima de calcatoꝛe vue sꝫ Ecce dies. amos. ix. in fine. tempi ꝓuenit. Scda vicꝫ. Cōgregatus. neemie. viij. c. ꝓgruit oꝛdinandis. q̄bus ōꝛ in introitu. Exultate deo. q̄ meditari promittūt ĩ offertoꝛio. Meditabor. Cōmunio est Comedite pīguia. ⁊ sumit de lectōe scda

De sexta feria

Erie sexte officium pnīaꝫ exꝑmit oꝛdinandoꝝ. Uñ in euāgelio. Factū est. pcta palitico dimittunt. ⁊ in lectōe. Conuertere. oꝛee. vl. c. ad ꝓuersatōꝝ instruunt. ⁊ in introitu. Letet. ad querendū dñm inuitant. Graduale ⁊ postcōmunio sunt oratōnes electorum. offerenda ꝓsolatio eoꝝundeꝫ. In alijs tñ ecclijs dicit euangelium. Rogabat ihesū luce. vij. ca.

De sabbato quattuor temporū

Abbati quoqz

officium ad doctrinā ipsorum ordinandorū fit ne sint steriles vt fici arbor infructuosa. de qua loquit euā gelius. Arborē fici ꝛc. luce. xiij. c. ne vita illorum sit frenis implicata. sicut mulier incurvata. In epla vero. Tabernaculū factū ē ꝛc. que est ad heb. ix. c. vbi de pmo et secundo agit tabernaculo monent vt sic seruiant in tabernaculis ecclie militantis vt dño psentent in tabernaculo triumphātis. In lectionibus vero quasi hoc septēbris ieiunium indicit causa institutiōis ꝛ eius vtilitas intimatur. quaꝝ prima est. Decimo die. leui. xxiij. c. Secūda est. Quito decimo die que est ibidem. Tercia est. Domine deus noster. michee. vl. c. Quarta est. Factus est verbum. zacharie. viij. c. Quinta est. Angelus domini. danielis. ij. c. Cetera sunt ordinandorum exhortatōnes oratōnes ꝛ psolatōnes. Cōmunio scz Mense septimo de leuitici lectione sumit. Merito autē in hoc mense fit clericorū ordinatio quoniā ꝛ in hoc mense fiebat tabernaculorū celebratio. Ordinati vero sunt ecclie ministri in dei tabernaculo p septiformem gratiā in septem gradibus pstituti. Unde et beatus petrus legit ordinationem fecisse in septembri ser. episcoporuz decem pbiteroruz ꝛ septem dyaconorum. Et celebrat ordinatō in tercia hebdomada qr in tpe tercio scz gratie fuit ab aplis instituta. Olim tn alia rō fuit a sapientibus assignata. Ma oli instituta fuere ieiunia in prima hebdomada marcij. in scda iunij. in tercia septēbris. in qrta decēbris vt comitarentur initia tesseredecadis iesu christi. Cum enim qs ordinat qdammō vt christo attineat generat. Prima ergo psona pme tesseredecadis est abraam a q̄ sumit ordinatio pme hebdomade marcij. Prima psona secunde tesseredecadis est dauid a q̄ sumitur ordinatio scde septimāe iunij. Initiū tercie est ieconia a quo sumit ordinatio tercie septimane septēbris. Demū est christus in qrto loco a quo sumit ordinatio quarte septimane decēbris. Sumunt aūt potius ab his psonis qz ab alijs ordinatōes vel qr fuerūt in genealogia maiores vel ppter nōīm int̄ptationes. Dicit enim abraā pater multaꝝ gentiū. dauid fortis. ieconia pparatio dñi. Sic ꝛ illi qui ordinant debēt ee patres. fortes. pparati ad euāgelū iesuchristi Ut sic a psona in psonā sunt quattuordeciz generationes. sic ab ordinatōne in ordinationem septimane q̄tuordecim inueniunt vt ordinandi periti sint ꝛ decalogi ꝛ in euangelij disciplina. Hūc aūt ieiunia ex causis pmissis alit ordinant vt dictuz est sub qrta feria tercie hebdomade aduētus. Et memento q apostolici vsqz ad simpliciuz papā in decēbri semp ordines celebrabāt. vt ordinandos coaptarēt generatōi iesu christi. Simplicius vo addidit ordines in februario tribuendos vt ordinādos vicinius incorporet corpi iesu christi. vide de hoc in pbemio. ij. ptis. Hz si vt pmissum est. ieiunia pstituta sunt in pdictis septimanis pbis qui ad ordinatōem accedunt. nūquid pmutari pnt q̄n nullus tūc ordinat. certe non nisi necessitate vrgēte. de q̄ in pbemio scde ptis dictuz est. Cū enim sit vna ecclia oīno debet in actionibus ei esse pcordia que nō eēt si in tam generali ieiunio. alij pranderent. alij ieiunarēt. Preterea licet alicubi nō fiat ordinatō fit tn alibi. p q̄bus ieiunare ꝛ orare debem vt digni ad ordinatiōes pueniant. Omnes enim fratres ꝛ vnanimes in domo domini sumus.

De dominica. XVIII.

Dictuz est in pce

denti dñica q debz homo se ponere in nouissimo loco. vt ponat in pmo. sicut sunt plati. Un in hac decima octaua dominica agitur de platis qui sunt in pmo loco. Un euangelium est in q̄busdam ecclijs. Sup cathedram moysi ꝛc. Introitus vero qui sumit ecclīastici. xxxvj. c. incipit. Da pacem domine sustinentibus te vt prophete tui. id est prelati fideles inueniantur. supplendū est. non infideles sicut scribe ꝛ pharisei. Uersus est. Letat sum in bis

que dicta sũt mihi in domũ dñi ibimus .id est ibimus ad nuptias.⁊ de hoc letatus sum q⁹ inuitati sumus ad nuptias.in q̃bus erit eterna pax. In alijs vero ecclesijs ỹsus est. Bonum est. Pdreterea scpserunt quidam q⁹ ideo dicit ipse introitus.q⁹ tali die zacharias papa fecit pacem cũ longobardis. In epistola apostolus agit gratias ō ephesijs q⁹ habent fidem verã de istis nuptijs dicẽs Gratias ago sempdeo meo p vobis ꝛc.prima ad cor.j.c. In responsorio vero. Letat⁹ sum ꝛc.ostendit gaudiũ de p̃dictis nuptijs et ideo ppter p̃dictas nuptias in alla. Laudate dñm omnes gentes. hortat ad laudez Euangelium in q̃busdam ecclesijs. Accesserunt ad iesum.qō est matħ.xxij.c.est ō scribis ⁊ pharisei qui infideles fuerũt. Unde temptauerunt dñm dicẽtes. Qō est mandatum magnũ in lege.Dixit dñs.Diliges dñm deum tuũ ꝛc.Et postea reprehendit eos de infidelitate.q⁹ non credebãt ipsum deuz esse dicens.Quid vobis videt de christo cuius filius sit.Dicunt ei.Dauid.Et dixit eis Quomō ergo dauid in spiritu vocat eum dñm dicens. Dixit dominus dño meo se. a dex.meis ꝛc. Pdrelati nō debent esse tales scz infideles.sed sicut moyses de quo habet in offertorio. Sanctificauit moyses altare dño ꝛc.debẽt p̃lati offerre se totos in incẽsũ ⁊ postea in multas hostias. Uñ sequit post cõmunio. Tollite hostias. loquitur enim de p̃latis.

Be dominica.XIX

Ec decĩanona

dñica rñdet precedẽti in qua dictũ est.Da pacem dñe sustinentib⁹ te vt ppbete tui.i.p̃lati fideles inueniant. Respondet in quã si faciant qō habetur in euãgelio qō legit in hac dñica in quibusdã ecclijs scz.Ascendens iesus ꝛc. qō est matħ.ix.c. In quo habet q⁹ adduxerunt ad dñm paliticũ. Jesus aũt videns fidẽ illoruz qui offerebãt ꝛc. Paralitici sũt q̃ in delicijs carnis sunt.q̃ ita dissoluti sunt q⁹ nō possũt opa bona facere ⁊ merito fidei platoz sanãtur. ⁊ ideo bonũ est habere bonos p̃latos. Quidaz aũt de scribis dixerũt intra se.Hic blasphemat.quis est q̃ peccata dimittit. Jesus aũt videns cogitationes eoz dixit. Ut sciatis q⁹ filius hominis habet pt̃atem in terra dimittẽdi peccata.dixit paltico. Tolle grabatũ tuũ ⁊ ambula. Et q⁹ solus deus est qui sanat palasim. ideo incipit introit⁹. Salus pp̃li ego sum ꝛc. Uersus est. Attẽde pop̃le me⁹ legẽ meã.subaudi p quã sanãtur paltici. In epistola monet ap̃lus paltiticos vt erigant cor paliter a paralisi ad bõa opa dicẽs. Renouamini spũ mẽtis vestre. et induite nouũ hominem ꝛc.eph.iiij.c. Sequit etiã graduale in voce paralitici. Dirigatur oratō mea sicut incensuz ꝛc. Uersus est. Eleuatio manuũ mea⁹ ꝛc.iam iste leuatur ad bona opa. Alleluia vō dicit in voce paltici sanati scz Dextera dñi fecit vtutem subaudi q⁹ sanauit me. Sed q⁹ non sufficit sanare nisi dñs custodiat sequit offertoriũ Si ambulauero in medio tribulatiois ꝛc. vbicunqz enĩ ambulãt sanati a dño. custodit eos q̃ntum in se est.

Be dominica.XX.

N dominica ui

cesima incipit eccl̃a legere.xij.p pbetas.⁊ danielem. ⁊ cantat de ysaia daniele ⁊ hieremia.nō tñ legit ō ysaia ⁊ hieremia.q⁹ in alijs tp̃ibus plenius leguntur Be ysaia eĩ legit in aduentu.de hieremia in passione. Querit aũt q̃re legit eccl̃ia pphetas post librum machabeoz cũ in biblia p̃ponãt. Ad qō dicim⁹ q⁹ biblia p̃ponit oẽs libros exemplares. eo q⁹ magis mouent exempla q̃z doctrina. p̃ter librum machabeoz quẽ vltimo ponit. ⁊ ppter pfectã iusticiam et ppter tp̃us.q⁹ vltimo tpe fuerunt. Eccl̃ia etiam legit vltimo librum ezechiel.q⁹ in eo agit de tẽplo celesti in quo est p̃summatio et finis omnium. Duodecim vero prophetas legit ppter fundamentuz fidei. qō semper necessariuz est quantũcunqz homo sit pfectus.⁊ vide qō dictuz est sub dñica decima q̃nta. Incipit g⁹ eccl̃ia legere ezechielez in p̃ncipio nouembris. In matutinali huius dominice officio p̃mum responsoriuz

est in quibusdam ecclesijs de ysaia scilicet Vidi dominum sedentē super solū excelsū Vidit enim ysaias quomodo ante thronū dei sunt angeli ⁊ sancti in ecclesia trūphante ⁊ militante. in quibus p gratiam sedet ille qui est prim⁹ ⁊ nouissimus. Quia ergo ezechiel vidit templum celeste in quo fiunt nuptie eterne. ideo in euangelio misse. quod in quibusdam ecclesijs in hac dominica dicit. et est matħ. xxij. ca. habetur de illis nuptijs. Simile ē regnū celoꝝ homini regi qui fecit nuptias. ⁊ misit seruos suos hora cene dicere inuitatis. omia parata sunt. venite ad nuptias. Illi vero cōtempserunt venire ad nuptias. Hi sunt iudei qui contempserunt venire. Et misit tunc seruos suos dicens. Ite ad exitus viarum et conuocate omnes. Et implete sunt nuptie discūbentiuꝫ. Et vidit rex quendam nō habentem vestem nuptialem. ⁊ dixit ei. Amice quomō huc intrasti. nō habens vestem nuptialem. ⁊ tradidit eū ministris suis vt ptscerent eum in tenebras exteriores. Huic autem iudicio quo dominus eos qui contempserunt venire ad nuptias amouit a nuptijs. ⁊ alios omnes vocauit congaudet ecclesia in introitu dicens Omnia que fecisti nobis domine ī vero iudicio fecisti In epistola vō monet apostol⁹ vt caute ambulemus ad has nuptias. quia sine veste nuptiali ptscimur in tenebras exteriores dicens. Videte autem quomodo caute ambuletis ⁊c. que est epħ. v. ca. Et dissuadet econtrario dicens. Et nolite inebriari vino. in quo est luxuria ne sitis ī nuptijs dyaboli. sed impleamini spiritusancto. Ez quia cibum illarum nuptiarum nō potest dare nisi solus de⁹. ideo sequitur in responsorio. Oculi oīm in te sperant domine. ⁊ tu das escam illorum. id est cibum nuptiaruꝫ eternarum in tempore oportuno. Et quia de nuptijs illis nō potest ꝯmedere qui est in peccato mortali. sequitur in quibusdam ecclesijs alleluia. De ꝓfundis. id est de peccato. clamaui ad te dñe vt me eruas de peccato. ⁊ ita peto nuptijs interesse. In offertorio vero ostēditur quid sit interesse nuptijs scz habere memoriā de eternis dicens. Super flumina babilonis. s. delicias seculi illic sedimus ⁊ fleuimus dum recordaremur tui sion. id est tui o ecclesia triumphās. In post cōmunione vero petit vt detur ei interesse nuptijs illis dicens. Memento vbi tui sermo tuo. in quo mihi spem dedisti ⁊c. q. d. memor esto quia promisisti. Qui enim promittit ⁊ non dat. videt esse oblitus. Et nota q tres nuptie leguntur in euāgelio. De primis dicitur. q similē est regnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio suo. Hic filius ē christus qui humanam naturā sibi copulauit vbi fuit thalamus virginis. Unde tāq sponsus procedens de thalamo suo Ad has nuptias homines sub lege per prophetas inuitauit. De secundis dicitur. Uos similes hominibus expectantibus dominū suum quādo reuertatur a nuptijs. Hic dominus christus est verus homo qui ascendens angelicam naturā sibi copulauit. Ad has nuptias gentes per apostolos conuocauit. De tercijs vō dicitur. Virgines que pparate erant. intrauerunt cum eo ad nuptias. Hic sponsus est christus qui eccl̄am post iudicium sibi copulabit. ⁊ in thalamo glorificabit. Ad has per p̄latos ecclie quotidie inuitamur. De primis solēnizat ecclesia in christi natiuitate. de secundis in ascensione. de tercijs in resurrectione. quoniam in nostra resurrectione christus sponsaz assumet ⁊ de babilonia mundi introducet in cellarium paradisi. De quibus nuptijs hic potest intelligi. Cum enim intrasset homo nō bñs vestē nuptialē. eject⁹ est in tenebras exteriores. ceteri nuptialiter induti sunt cum dño epulati. Hi sunt lapides viuiex q̄bus edificant muri hierl̄m. Ad hoc etiā aliter dici. q post reuersionem a captiuitate hierl̄m reedificat. ⁊ templū restaurat p zachariā ⁊ aggeum beda ⁊ malachiā p quos aduentus dñi p̄nunciat. ideoqz in hoc mēse nouembri vsqz ad aduētū dñi cantat historia ō pphetis. Vidi dñz. ⁊ legunt libri ezechiel. daniel. ⁊ xij. pphetaꝝ. Captiuitas illa corpal nrām spūalē sigficat. a captiuitate reuersio ē pcionū remissio. Rex itaqz pphetaꝝ volens supnā hierl̄m restaurare filio nuptias celebrauit.

Et sicut in euāgelio legīt multos ad celeste prandiū inuitauit. Hi qui intrauerūt sunt lapides viui. de q̄bus p̄missum est. Ne igit̄ ad captiuitatē sil̄ez reuertamur. ⁊ a nuptijs excludamur monet nos paulus ī epistola p̄cedenti. Videte q̄o caute ambuletis nō quasi insipientes. sed vt sapientes. Introit⁹ Omnia que fecisti. vox est danielis captiuitatez p̄teritā recolentis. ⁊ eā suis meritis dī iudicio ascribentis. Silr in offertorio. Super flumina babilonis. captiuitatē illā ploramus. Sed in graduali. Oculi omnium. grās agim⁹ In postcōmunione. Memento verbi. postulam⁹ vt nuptias p̄missas in spe. p̄cipiamus in re.

De dominica. XXI

In p̄cedenti dominica instructi sumus ⁊ āmoniti vt caute eam⁹ ad nuptias q̄ celebrant̄ in tēplo q̄ō descp̄sit ezechiel Sz q⁊ de bis nuptijs maxīe iuidet nobis dyabol⁹ p eo q⁹ de illis electus fuit. ideo in hac. xxj. dñica agit ecclīa de bello p̄tra dyabolum et de armatura nostra p̄tra eū. Si enī pugnauerimus intererim⁹ eēnis nuptijs. si tñ habuerimus vestē nuptialē. que est caritas aliter nō. Unde q⁊ canis ⁊ ciliciū sunt arma penitentie. ideo in introitu vtit̄ ecclīa voce mardochei in cilicio ⁊ cinere existentis dicēs de eo. In volūtate tua dñe vniuersa sunt posita. ⁊ nō est qui resistat voluntati tue. hester. xiij. ca. Sequit̄. Quoniā dñs vniuersorum tu es. ⁊ ideo beati qui tibi seruiūt. q⁊ tu liberas eos de manu dyaboli et adiuuas eos in bello cōtra dyabolum sicut in hac oratione liberasti mardocheū ō manu amā. ⁊ suspēsus est in patibulo q̄ō pauerat mardocheo In epl̄a monet apl̄s armari p̄tra dyabolū armatura dei dicēs. Confortamini in dño ⁊ in potentia vtutis eius ⁊c. que est ad ephe. vj. c. Et post. Quoniā nō est nobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinē. sz aduersus spūalia nequicie in celestibus in oībus sumentes scutū fidei ⁊c. Sed q⁊ et bñ armati non p̄nt p se resistere nisi deus adiuuet. seq̄tur. Bñe refugium factus es nobis ⁊c. q⁊ si lassamur vel sautiamur in hoc bello nō est refugiū nisi ad ip̄m. Unde sequit̄ in quibusdam ecclesijs alīa. Lauda anima mea dñm Quia vo sauciati in hoc bello non sanant nisi a dño ⁊ multi ab eo sanant̄. ideo in q̄busdam ecclīs sequitur euangeliū de sanatione filij reguli. Erat quidam regulus cuius filius infirmabat ⁊c. q̄ō est iob. iiij. ca. Per istum regulū intelligunt reges sez p̄lati. q⁊ reges sunt. ⁊ debent eē humiles. ⁊ ita sunt reguli. vnde exaudiunt̄. licet habeant paruam fidem p̄ sanatione filioz. Credebat enīz iste regulus q⁹ dñs poterat sanare filiuz suum. sed nō credebat q⁹ eēt deus. q⁊ credebat q⁹ nō posset sanare nisi pñs. Humilitas ergo valde necessaria est p̄latis. Quia vero p patiaz maxīe vincit dyabolus. p̄ponit̄ in offertorio iob in exempluz. Unde in sapiētia. Melior est patiens viro forti ⁊ qui dominat̄ animo suo expugnatore vrbiū. Et incipit. Vir erat in terra bus noīe iob ⁊c. In versib⁹ autē huius offertorij fit sepe verboz repetitio. de q̄ dictum est sub dñica secūda post octauam ephie. Sz q⁊ nihil valz patientia nisi homo speret in dño. sequit̄ postcōmunio. In salutare tuū aīa mea sperauit ⁊c. q⁊ spes patientiam operat̄.

De dominica. XXII.

Factus est quod nullus pōt interesse eternis nuptijs nisi habeat vestē nuptialē que est caritas. ⁊ ideo in hac viceſima secunda dñica monemur ⁊ inuitamur ad habendam caritatē. nō vt tantū bene faciam⁹ p̄rimo. sed etiā dimittamus iniurias nobis ab eo factas. Unū in quibusdā ecclīs euāgeliū est de seruo qui debebat decēmilia talenta. cū quo posuit dñs rationez. ⁊ ille dixit. Patientiā habe in me ⁊ omnia reddā tibi. ⁊ miserius dñs eius dimisit eum ⁊ debitū dimisit ei ⁊c. ⁊ incipit. Simile est regnū celoz homini regi qui voluit rationē ponere cuz seruis suis. q⁹ est matb. xviij. c. Siquidem in die iudicij ponet dñs rōnez nobiscū ⁊ nllus poterit p̄putare cū eo. q⁊ de tpe q̄o reddet bō rationē q⁹ tā bonū est q⁹ in quolibet mo

mento eius potest homo fieri filius dei. Et ideo incipit introit⁹. Si iniq̃tates obseruaueris dñe, dñe quis sustinebit. q. d. nullus. Et hoc est. Patientiam habe in me. Et sequitur ỹsus. De pfundis clamaui ad te domine ꝛc. In epl'a. Confidimus ꝛc. ad phil'. c. j. inuitat nos apl'us ad pfectam caritatez vt dimittamus fratri vt deus dimittat nobis. q̃ sicut habet in fine euãgelij. Sic ⁊ pater meus celestis faciet vob̃. si ñ remiseritis vnusquisq; fratri suo de cordibus vestris. Dicit igit̃ apl'us in epistola. Fratres confidimus. i. confidentiam talẽ habemus. Et postea sequitur. Obsecro aũt vos vt caritas vestra magis ac magis abundet. vt sitis sinceres et sine offensa. Et tũc est vnitas in ecclia' qñ nõ offendimus ppter iniurias sed dimittim⁹. Dñ sequit̃ responsorium. Ecce q̃ bonum et q̃ iocundũ habitare fratres in vnuz. Quoniã illos qui ira scunt̃ seruat dñs p caritatem dũ penitent. ideo sequit̃ all'a. Qui sanat ptritos corde ⁊ alligat ptritiones eorũ In pmisso vo euangelio monemur ad pfectam caritatez. vt caute ambulemus ad nuptias cum veste nuptiali. Et q̃ pfecta caritas nõ tantũ impendit beneficia ⁊ dimittit iniurias. sed etiam orat p inimicis. ido sequitur in offertorio oratio hester ad assuerum regem qui interpt̃at beatitudo. i. ad christũ et incipit Recordare dñe ꝛc. hester. xuij. c. in quo offertorio rogat p reconciliatõne peccatoz. Et q̃ de hac reconciliatione gaudẽt angeli. sequit̃ in q̃busdã ecclijs postcõmunio. Dico vobis ꝛc. luc̃. xv. c.

De dominica. XXIII.

In tribus dominicis vltimis scz. xxiij. xxiiij. ⁊ xxv est idem officium. ⁊ in eis ostendit ecclia se habere vestẽ nuptialez. i. caritatem. q̃ orat p iudeis. vt quertant̃. qõ fiet in fine mundi qñ venient ad fidem nostrã. qõ figuratũ est in ioseph qui noluit longo tpe se manifestare fratribus suis. postea vo ad vltimum se manifestauit eis. et petierũt veniaz ab eo ⁊ dixit eis. Nolite timere ego pascam vos. ⁊ inebriatus est cũ eis. que inebriatio significat leticiã omniũ in illa quersione nẽ iudeoz. Hoc aũt erit in fine pegrinationis nostre. ⁊ ideo de hmõi cõuersione agit̃ in fine tpis pegrinatõnis. In quattuor enim ptes diuisim est tempus anni. put dictum est in phemio huius ptis. Et p has tres dominicas agit̃ de hac quersione. q̃ ad fidem trinitatis quertent̃. In hac ergo. xxiij. dñica introitus est de quersione iudeoz a pmissione dñi. Ipse nanq; dicit p hieremiaz. xix. c. Ego cogito cogitationes pacis. ⁊ non afflictionis. q̃ ad hoc tendunt mala que vobis infero vt reconciliem vos mihi. Et nota q̃ tempe henrici. iij. impatoris. bruno tullenſ. epus. qui ỏ multis sanctis cantus quposuit factus papa p henricũ. iij. impatorem ⁊ vocatus leo. x. dum romaz p papatu veniret. audinit voces angeloz canentium ⁊ dicentium. Dicit dñs. Ego cogito cogitationes pacis. Ipe vo cogitans q̃ nõ haberet canonicum ingressuz renũciauit. ⁊ iteꝝ a romanis papa eligit̃. ⁊ vitam cũ multis miraculis finiuit. In graduali vo agit dauid grãs de sua liberatõne a captiuitate spũali ⁊ corporali dicens. Liberasti nos ex affligentib⁹ nos ꝛc. In versu vo pmittit laudez bonoꝝ operꝝ dicẽs. In deo laudabimur tota die ꝛc. Et q̃ solus dñs est qui sanat. ideo in q̃busdam ecclijs sequit̃ all'a. Qui sanat ptritos corde. In offertorio vero petit veniaz. sicut fratres ioseph dicẽs. De pfundis clamaui ad te dñe ꝛc. Et q̃ ioseph. i. christus respondit. Nolite timere ego pascam vos. ideo q̃ ita liberalis est dñs ⁊ ita cito dimittit. sequitur postcõmunio. Amen dico vobis quicquid orantes petitis credite. q̃ accipietis ⁊ fiet vobis. matẽ. xviij. c. Quia vero nõ intrabunt ad nuptias nisi qui habebunt silitudinẽ dei. ideo in euãgelio. Abeũtes ꝛc. matẽ. xxij. c. qõ legit̃ in quibusdam ecclijs dicitur Reddite ergo que sunt cesaris cesari. ⁊ que sunt dei deo. s. imaginem suam similitudine sua insignitam. q̃ omnia ad sibi similia conuertuntur. In epistola quoq; Fratres imitatores ꝛc. ad phil'. iij. c. monet nos apostolus vt reddamus deo imaginem suam. Et p⁹ sequit̃. Conuersatio nostra ĩ celis est.

q.d. In hoc debetis me imitari. nō illos q̄r deus venter est. q̄ sunt inimici crucis christi Imitamur aūt deum ⁊ apostolū in humilitate. mansuetudine. caritate. ⁊ sanctimonia Et post. Saluatorem expectam⁹ dominū iesum christum. qui reformabit corpus humilitatis nostre ꝓfiguratum corpori claritatis sue. Si enim habuerimus similitudinez dei in animabus nostris in futuro nō habebimus illā similitudinē in animabus tantū. sed etiā in corpibus q̄ vt dicit aplūs Similes erimus christo

De dominica. XXIIII.

Nuicesimaquar

ta dñica similit̄ agit̄ de vocatōne et ꝓuersione iudeorū. Unde incipit in q̄busdam ecclīs euangelium. matħ. ix. c. Loquente iesu ad turbas. ecce p̄nceps archisinagogus venit ad eū ⁊ dixit ei. Filia mea defuncta est. sed veni ⁊ impone manū tuam sup eam et viuet. Dum aūt iret post eum ecce mulier emorroissa dicebat. Si tetigero fimbriā vestimenti eius salua ero. ⁊ sanata est a domino. Postea resuscitauit dñs filiaz archisinagogi. Allegorice archisinagogus iste significat moysen vel aliquē de ꝓphetis vel etiam aplīs. qui rogauit dominum p̄ sinagoga. ⁊ dominus vadit vt sanet eam. q̄ nō cessat corrigere vt sanet ip̄os iudeos p̄ varias tribulatōnes ⁊ seruitutes Sed eor̄ sanitas fiet in fine mūdi. Mulier vero patiens fluxum sanguinis est gentilitas que dixit. Si tetigero fimbriā vestimēti eius. i. si minima p̄cepta seruauero salua ero. Per fluxum sanguinis peccatū intelligitur. Postea vō saluabit̄ sinagoga. quod significat̄ p̄ filiaz yairi postmodū suscitataz Item p̄ yairuz qui interp̄tat̄ illuminās siue illuminatus. intelliguntur p̄lati. Prelatus enim illuminat⁹ a domino alios illuminat. ⁊ talis debet orare p̄ subditis suis sicut iste p̄ filia sua. Sicut ⁊ orat aplūs in epl̄a bui⁹ dñice que est ad colossen. i. c. Non cessamus inquit fratres orantes p̄ vobis. In quibusdam tñ ecclīs dicitur hac die euangelium Cum videritis abominatōem. matħ. xxiiij Et attende q̄ hec dñica ꝓpriuz cantuale nō habet officium. q̄r enim vexabit̄ ecclia pl̄ecutionibus antichristi. ideo sua p̄tinet organa vel ideo q̄r p̄cedens officium huic euāgelio rectissime coaptatur. vel q̄r hec dñica sepi⁹ supabundat. idcirco ꝓprio vacat officio.

De dominica. XXV.

Nuicesimaquin

ta dominica agit̄ de illumiatōne iudeorum. Und̄ dicit̄ in quibusdam ecclīs in epistola que est ō biere. xxiij ca. Ecce dies veniūt dicit dominus. ⁊ suscitabo dauid germē iustuz ⁊c. Et postea seq̄t In dieb⁹ illis saluabit̄ iuda. Et post. Non dicemus amplius viuit dñs qui eduxit filios israel de terra egipti. sed viuit dominus qui eduxit ⁊ adduxit semen domus israel ō terra aquilonis et de cunctis terris. in quibus pieceram eos. Quibus verbis p̄cedēs cantuale officium ꝓcordat. Nam in introitu. Dicit dominus. ego cogito ⁊c. ō. Et reducam captiuitatem vestram ō cunctis locis. Soluti ergo illa qua nūc tenent̄ captiuitate. in graduali. Liberasti nos. gratiarū referunt actionem. In offerenda. De pfundis. adhuc porrigunt orōnem. qui sue petitionis in postcōmunione. Amen dico vobis. recipiunt sanctificatiōem. Euangeliuz vero est de refectōne quā fecit ioseph fratribus suis. q̄n recepit eos ad p̄uiuū. Uidēs iesus q̄ multitudo maxima venit ad eū ⁊c. Quinq̄ panes sunt spiritualis intelligentia quinq̄ librorū quos modo habent. nec eis possunt satiari. q̄r eos frāgendo p̄ spūalem intelligentiam nō manducant. sed tūc eos dominus saturabit. Duo vero pisces sunt p̄s. ⁊ euāgelium. Tunc enī reficiet eos dominus intelligentia legis ⁊ psalmorum et euangeliī. In quibusdam tñ ecclīs dicit̄ euangeliuz. Cum subleuasset iesus oculos ioħ. vi. ca. Rursus in hac vltima dominica ceteras concludente recte ponitur officiuz quod ad vtrūq̄ domini ptinere possit aduentuz. vt dictum hieremie ꝓphetic̄um. Ecce dies veniunt. ⁊ suscitabo ⁊c. Ecce primus aduent⁹. In dieb⁹ illis saluabit̄ iuda.

Ecce secundus. Sed in euāgelio recte agit de quinq; panibus. q; post q̄nq; milia annorum datus est nobis in primo aduentu panis angelorum. Ab hinc etiaz quinq; dominice computātur vsq; ad illum diem in quo panis ortus in p̄sepio predicabit. Quidam tamē hanc epistolaz ⁊ hoc euangeliū ponunt cuz officio trinitatis. Infra hebdomadam vero fit sicut in ceteris feriatis. Et congrue circa festum beati andree hoc euāgelium legit. quoniaz in eo de ipso mentio ꝓtinetur. Quedam tñ ecclie facunt in hac dominica festum de trinitate. Alie vero in octaua pentecostes. vbi de hoc dictum est.

De lectionibus nocturnalium

Illud postremo notanduz est q; nocturnales lectiones a prima dominica post penteco. vsq; ad aduentū domini quidam non insubtiliter referūt ad illam temporis seriem que fuit a dauid vsq; ad aduentum domini. Sed ⁊ ad illam cōgrue referri possunt. que a primitiua cepit ecclesia. Sicut enim sauli successit dauid Unde p̄mo legitur de primis libris regum. sic de monum cultui. cultus vni⁹ dei. ⁊ sicut regnū dauid proboam ⁊ ieroboā in scissuras diuidit. vt legitur i libris sequētib⁹. sic ecclesiā scindit hereticoruz insania. Deinde sequuntur libri salomonis. quia post pugnas hereticorum clarueruntin ecclesia sanctorū doctorum ingenia. Postmodum sequitur liber iob. vbi agitur de p̄secutionibus ⁊ consolationibus eius. quia quantūuis in pace floreat ecclesia. temptationes tamēnō desunt spiritualium aduersariorum. quorū quanto est occultior pugna tāto difficilior ē. sed gloriosior erit acq̄sita victoria. Rursus illud quoq; adiciendū est q; singulos mensesp̄terius possumus adaptare tēporibus Nam per ianuarium in quo nouus ann⁹ inchoatur. tempus a diluuio intelligitur. vbi mūdus renouatur. Per februariū in quo alleluia ꝓponitur illud tempus innuitur in quo vniuersitas linguarum confunditur. Per martiuz in quo quadragesima sepius celebratur. illud tempus accipitur in quo dei populus in egipto affligitur. Per aprilez vbi pascha celebratur vl obseruatur illud tempus ostēditur in quo populus a pharaone liberatur. Per maiuz. in quo de penteco. solennizat. illud tempus recolitur in quo populus in terra p̄missionis gratulabatur. Junius ⁊ iuli⁹ in quibus historia regum legitur. regnum saul ⁊ dauid cōmorant. Augustus in quo liber sapiētie recitatur. regnuz sapientis salomonis insinuat. Reliqui quattuor menses. regna principalia notant. babilonicū quod est in oriente. persarū quod est in meridie. grecoruz qd̄ est in aquilone. romanoruz quod est in occidēte. Igitur historia iob que legitur in septembri per duas hebdomadas regnuz exprimit orientis. Unde ibi dicitur. Erat vir ille magnus inter oēs orientales. Et legit p duas hebdomadas. quia regnuz illud duravit per duas annales hebdomadas. id̄ē per bis septingentos annos. Tot enīz anni inueniunt a tempore nini. a quo rēgnū babilonie incepit vsq; ad cirum regem persarum in quo defecit. In reliqua parte septēbris regnum persarum innuitur. quocirca due historie leguntur eo q; nunc ō persis. nūc de medis reges assumebant. Historia machabeorum que legit in octobri. grecorum significat regnuz sub quibus machabei fuerunt afflicti. Per nouembrez ⁊ decembrē in quibus prophetie leguntur. regnum romanorum. in quo christi religio viget accipit. Prophetie maxime de christo loquuntur cui⁹ natiuitas est in fine āni. sic regnuz romanorum in fine mundi.

Incipit liber septim⁹ de sanctorum festiuitatibus

Postquã de diuinis officijs in genere atq; de dñicis et ō festiuitatib⁹ ad dñm ptinētibus in specie p̄misimus vtile est vt et de officijs festiuitatuz sanctorū aliqua in hac septima pte subijciamus. Sane eccl̄ia sanctoꝝ festa multis de causis celebrat. Primo vt eis vicē rependamus. q; ipsi iam celebrāt festū de nobis. q; gaudiū est in celo angelis dei et aīabus sctis sup vno pctore pniaz agente. Scōo q; eos honorādo rem nrām agim⁹. nam eoꝝ festiuitas nrā est. Uñ ap̄l's. Oia vrā sī. vos aūt christi. Caritas ei oia ꝓmunia facit Tercio vt habeam⁹ eos intercessores p nob̄. Uñ legit in. iij. re. j. c. q̄ bethsabee q̄ō interp̄tatur puteus satietatis. i. eccl̄ia triūphans. impetrauit filio suo regnuz. Quarto vt eos imitemur. p eoꝝ ei exempla ad eoꝝ imitatōem puocamur. Quinto ꝓpter augmentū nrē securitatis et ad spei subleuatiōz. Si enī homines mortales nobis sil'es potuerūt ita p sua merita sublimari. et nos sili' poterimus quoniā man⁹ dñi nō est abbreuiata. Sexto ꝓpter honorē diuine maiestatis. quoniā illos honorādo. in eis honoram⁹ et mirabilem p̄dicam⁹ euz q̄ ipsos sanctificauit. Septimo vt visa eoꝝ pulcritudine et mūdicia ꝓfundat̄ homo de peccatis suis. et frena cōtemnat sicut et ipsi fecerūt. Octaua et principalis cā est. q; sanctoꝝ dies anniuersaria in eoꝝ honorē nobis ad memoriā reducit. ppt nostrā vtilitatē. quoniā in eis honoramus deū. Ipi nāq; cū sint pfecte beati. orōnibus nostris nō indigēt. q; oia eis ad votū succedunt. imo iniuriā facit marturi q̄ p̄ martire orat. Johānes etiaz damascenus in li. iij. c. vij. ponit alias rōes quare sancti et pariter eoꝝ corpa siue reliquie debeāt honorari. q̄rum q̄dā sumunt̄ q̄ntū ad eoꝝ dignitatē. et q̄dam q̄ntum ad corpoꝝ ipoꝝ p̄ciositatem Dignitas q̄druplex ē. quoniā sūt amici dei filij dei. heredes dei et ducel nostri. De p̄mo iob̄. xv. Iam nō dicā vos suos ꝛc. De scōo iob̄. j. Dedit eis ptātē filios dei fieri. De tercio roma. viij. Si aūt filij et heredes. De q̄rto ita dicit. Si q̄sq; multū laborat ducē inuenire. qui euz alicui regi mortali adducat et p eo ad ipm̄ ꝑbum faciat. q̄nto magis duces generis humani qui p nobis ad deū int̄pellatiōes faciūt bonorādi sūt. templa illis erigēdo et eoꝝ memoriā venerādo. Quātū ad corpoꝝ ipsoꝝ vo p̄ciositatez manifestandam ponit etiā idē q̄tuor rōnes. Uaz ipsa sanctoꝝ corpa fuerūt p̄mptuaria dei. tēplū christi. alabastrū spūalis vnguēti fontes diuini. Et aug⁹ addit quintū scz organū spūs sancti. Circa p̄mū dicit. Hi ei sunt p̄mptuaria dei. cenacl'a spūs sancti. De secūdo dicit. Quoniā p intellectū in corpibus eoꝝ habitauit deus. Uñ ap̄l's. Nescitis quoniā corpora vestra ꝛc. Deus aūt spūs est. Honorāda ergo sunt aīata dei templa. Homo q̄dez delectat̄ in edificatione m̄uroꝝ. deus vo in cōuersatōne sanctoꝝ. Uñ ps. Bñe dilexi decorem domus tue. decorem scz quē p̄stat diuersitas nō marmoꝝ sed grāꝝ. Circa tercū dicit. Si enī ex rupe aqua manauit in heremo et ex maxilla asini samsoni sitiēti. nequaq; incredibile est ex martiꝝ reliquijs vngentum bñ olens emanare sitientib⁹ dei et sanctoꝝ virtutē. Circa q̄rtum dicit. Isti ei viuētes in veritate cū libera p̄ntia deo assistunt et fōtes nobis salutares dñator christ⁹ sanctoꝝ suoꝝ p̄buit reliquias multiformia bñficia irrigātes. Circa q̄ntū dicit aug⁹ in li. de ciuitate dei. Uō sunt ꝓtemnenda. sed plurimū reuerēda sanctoꝝ corpa. q̄b⁹ dū adhuc viuerēt spūs sanctus q̄si quibusdā organis ad omne bonū vsus est. Uñ ap̄l's. An experimentum q̄ritis eius q̄ in me loquit̄ christ⁹ Item ambro. in exameron. Hoc est p̄ciosissimū q; homo diuine vocis fit organū et coꝝ poralibus labijs celeste exp̄mit oraculum.

Est aūt quadruplex differētia sanctoruz noui testa. q̄s p anni circuluz colim⁹. Sūt enī apl̄i martires ꝓfessores et vgines. Et bi

ſm rabanū p̄ q̄ttuor mūdi ptes significant. Per orientē apli. p meridiē martires. p aq̄ lonem ꝓfessores. p occidentez v̄gines. Licet aūt festiuitates sanctor celebrāde sint et in eor memorā altaria ꝓstruēdā. nulli tñ eor vel etiā angelis sed soli deo sacrificare debem⁹. Nemo ei antistitū in locis sanctor cor por assistēs altari aliq̄n dixit offerim⁹ tibi petre aut paule aut cypriane. sz qđ d̄o offert qui sanctos coronauit. offert apud eor me morias q̄s coronauit. vt ex ipsor locorum amore maior affect⁹ assurgat ad augendaz caritatē in illis. q̄s imitari possumus z illo adiuuāte possumus. Nec. n. ipsi sancti vel angeli exhiberi sibi volunt. qđ vni deo p latriaz exhiberi norunt. Vñ paulus z barnabas cū q̄dā miraculis p eos factis cōmoti ipsis tanq̄z dijs īmolare voluissent ꝓcissis vestibus ꝓfitentes se hoīes mortales z non deos eē. hoc fieri vetuerūt. Et sicut in apoc. legit angelus iohānem ip̄m in visione adorare volentē ꝓhibuit dicēs. Vide ne feceris frater ei tuus z ꝓseruus fratrum tuor sum deū adora. Jam ei christ⁹ erat sup angelos exaltatus. Antea vo legunt angeli adorari vt dictū est ī quarta pte sub q̄rta pticula canonis sup vbo seruitutis. Et mardocheus noluit aman adorare quonia ille diuinam sibi voluit adoratōem impendi. Honorandi sunt ergo sancti ppter imitatōez. nō adorandi ppt̄ religionē. Honorādi sunt caritate nō seruitute. vt dictū est sup dicto verbo seruitutis. Tribus aūt de causis sanctos rogamus put dictuz est in p̄cedenti pte sub ti. de rogationib⁹. Et nota q̄ stando sanctos rogare debem⁹ vt dictū est in pbemio q̄nte ptis vbi de ñsorio agit. Dor ro dier alij sūt ꝓfesti alij festiui siue solennes. Dr ofesti sūt qui nulla speciali celebritate insigniti sunt q̄si pcul a festo. Et nota q̄ hebrei aliter denomināt dies septimane. z aliter gētiles z eor p̄sbyteri z alii christiani. Hebrei denoiant oēs alios dies a sabbato q̄ apō eos p̄cipu⁹ habet. Vñ die sequētez p⁹ sabbatū vocāt p̄ma sabbati aliā scōaz sabbati. z sic d̄o reliq̄s. septimaz vo die vocāt simpliter sabbatū. et q̄ñz sabbatū sabbator. sextā feriā vocant pasce/ ue a para qđ est pre z sceuen qđ est structio quasi p̄structio seu p̄paratio. q̄ tūc iudei p parant cibaria ad op⁹ sabbati. iuxta qđ eis p̄ceptū fuerat de māna scz sexta die colligatis ex eo duplū. quoniā in sabbato non licebat eis cibos p̄parare sicut nec māna colligere. Alios vo hoc nomē qđ est ꝓmune cuilibet sexte ferie. appropriam⁹ illi sexte ferie q̄ est prime añ pascha p eo q̄ tūc p̄parat⁹ est cibus siue māna. quo z eccl̄ia militans mō et triūphans in futura requie pfruet. Et nota q̄ pasceue est nomē grecuz. sed iudei ppt̄ varias captiuitates int̄ grecos dispsi q̄daz vocabula a grecis sumpserūt vt pasceue et synagoga z alia q̄dam. Gentiles aūt tā vulgus q̄z ꝓhi denoiant dies a planetis. Unde ꝑm eos ꝓma dies d̄r dies solis. scōa dies lune ꝛc. que noīa sacra scriptura nō recepit licet hodie vulgari vsu teneant. De hoc dicetur in pte octaua vbi agetur de septimana. Nempe vulgus ideo eos sic denoiabat. q̄ solem lunā martē z alios planetas a q̄bus dies denoiabant deos esse credebāt. Philosophi vo ideo. q̄ hec sunt noīa planetaruz ex quor motib⁹ z naturis noīa sui vegetatōnem ꝑm illos trahunt. Christiani vo duos dies tanq̄z pp̄rijs designāt noīb⁹. Nā sabbatū simpliciter sabbatū vocāt ppt̄ autoritatez hebraicā ꝓmonis. z sequentē die dñicam vocant ppter sui p̄matū. de quo iaz dicet. vel q̄ sic in apoc. vocat vbi d̄r. Johānes dñica die post missaz solēnia descendit in defossū sepulture sue locū. Posset etiaz dies dñica p̄ma feria appellari. Diem vo post dñicaz sequentē appellant scōaz feriā. aliā terciā. feriam. z sic de alijs diebus vsqz in sabbatū. Interpretat ei feria quasi dies solennis a feriando dicta. Vñ p̄ma dies septimane dies solennis est. Vocant ergo ferie a feriando. q̄ toto tpe a vicijs feriare. i. vacare debem⁹ nō q̄ sit a necessarijs vite opibus feriandum. Vel d̄r a fando. i. loquēdo. quoniā sicut legitur in gen̄. Ds dixit z facta sunt. Siqui dem btūs siluester nolens imitari iudeos. qui dicunt p̄ma sabbati ꝛc. nec gentiles qui dicūt dies sol dies lune ꝛc. adiuenit ꝑ nomē feria. In fine tñ septimane fuauit sabbatuz

ppter p̄missaz rōnez vel ppt̄ figurā.qz sab/
batum interp̄tat̄ requies qz tūc dñs requie
uit ab omni ope qđ patrarat. Uñ et nos p
totā hebdomadā.i. p totū t̄pus vite nostre
qđ pcurrit̄ p spaciū septem dieꝝ debemus
laborare ꝛ nitī sūmo conamīe.vt ad req̄em
ꝛ beatitudinez pueniam⁹. Dies ergo tripl̄r
denoiant̄. ¶Primo ꝑm se. vt dies lune dies
martis ꝛc. Scđo iuxta vsum eccl̄ie vt ꝑma
feria scđa feria ꝛc. Tercio scđm mēses. Et ꝟ
etiam tripliciť. ¶Primo mō kalen.ꝑdie kal̄.
iij.kalen. Scđo modo ydus. ꝑdie ydus.iij.
ydus. Tercio mō noñ. ꝓdie noñ. iij. noñ.
Dñica vero dies ꝑmatū obtinet ꝛ maiorē
inter alios dies qz in illa chr̄istus annūcia/
tus fuit ꝛ resurrexit.ꝛ in ap̄los sp̄ūm sanctū
misit.ꝛ deus mundū.i.celum ꝛ terraz in illa
fecit.ꝛ in eodē quoqz die vt dr̄ mundus dis/
solueť. Dicit̄ ergo dñica ppter gaudiū dñi/
ce resurrectionis qđ in ea celebr̄amus. Licz
aūt queda dñice oībus alijs sint supiores
vicz pascha ꝛ pente.ꝛ hoc ppt̄ resurrectiōez
ꝛ sp̄ūssancti missionē.tñ ꝛ qnqz alie ꝑncipa
les dicunt̄ ꝛ solennes in qb̄us officia mutā/
tur.scz dñica ꝑma de aduentu dñi.dñica in
octauis pasche.dñica in octauis pente. dñi
ca qua cantat̄ letare hierlm.ꝛ dñica i ramis
palmaꝝ. Addunt etiā quidam sextam scz
qua cantat̄. Jnuocauit me. Queda etiam
alie dñice dicunt̄ ꝑuilegiate qb̄us videlicet
hystorie sunt appropriate. Et nota q sunt q/
dam dies ꝑuilegiati in tpe quadragesime
vicz quattuor q̄rte ferie scz q̄rta feria in capi
te ieiunioꝝ et quarta feria seqūtis hebdo/
made.ꝛ q̄rta feria que est p⁹ letare hierlm.ꝛ
quarta feria añ cenā dñi. Jtez q̄ttuor sabba
ta vicz sabbatū ꝓris hebdomade. qñ ordi/
nes celebrant̄.ꝛ sabbatū quarte.ꝛ sabbatuz
q̄nte.ꝛ sabbatū in vigilia pasche. Jtem tres
dies dñice scz. Jnuocauit me.ꝛ letare hirlm
et dñica in ramis palmarū. Jtez vna quinta
feria scz cene dñi. Jtē vna sexta feria scz in pa
rasceue. Jtē tota vna septimana scz vltima.
que maior dr̄.put sub dñica d̄ ramis palma
rum dictuz est. De qb̄us ꝑuilegijs in locis
suis dictū est. Et nota q pascha ꝛ pente. sūt
hebdomadarie festiuitates.vt dictuz est in
vj.pte sub ti.de septem dieb⁹ post pascha et
sub pente. Jncipit ať dies naturalis ꝑm
egiptios ab occasu solis.siue in ꝑncipio no
ctis.ꝛ durat vsqz ad vesp̄am sequentis diei
iuxta illud. Et factuz est vespe ꝛ mane dies
vn⁹. Scđm ꝑsas ꝛ grecos ꝛ ꝑm ꝓmunē vul
gi vsum.incipit mane ab ortu solis. Scđm
romanos a media nocte. Scđm athenien
ses ꝛ ꝑm arabes ꝛ astronomicos a sexta diei
hora. Quos oēs varie imitamur.quoniaz
quo ad celebr̄atōem diuinoꝝ officioꝝ inci/
pit dies in vesp̄is.iuxta illud. A vespa in ve
speraz celebr̄abitis sabbata vestra. quo ad
treuge obs̄uatōem in ortu solis.q ad cōtra
ctus incipit dies ꝛ finiť in media nocte.quo
ad esum carniū post cenā vsqz ad diluculū
quo ad iudiciū incipit ꝛ terminať sero in fi/
ne diei añ noctis tenebras. Cōputatio autē
egiptioꝝ vera videť cū ꝓtineat ortū et occa
sum signoꝝ. ¶Sōt tñ dici q scđm eccliaz in
cipit in media nocte.qz tūc ver⁹ sol.s.chr̄ist⁹
ortus est.iuxta illud. Dū medium silentiū ꝛc.
vel verius in vesp̄is vt p̄missum est. qz nox
p̄cessit.dies aūt appropinquabit. Licet autē
naturaliť dies p̄cedāt noctes.tñ in nocte pa
schali fit ecōuersio. vt dictū est in. vj. pte sub
ti.de sabbato sancto Solennes vō seu fe
stiui dies sunt. in qb̄us a q̄libet ope seruili
in bonorē dei ꝛ sanctoꝝ abstinendū est.et di
uinis laudib⁹ insistendū. Et est notāduz q
solēnitas est cōiter instituta celebritas p ali
qua p̄rogatiua. Et dr̄a solon qđ est ꝓmune
vel a soluto.i.firmo atz solido.qz obreligio
nem mutari nō debet. Uel dr̄ solennitas ex
eo q fieri solet in anno. Celebritas vō voca
tur.qz ibi nō trena sed solū celestia agūtur.
Solennitas aūt alia est festiuitatū.alia sta
tionū.alia letaniaꝝ.alia ieiunioꝝ.de quarū
singulis videamus. Solēnitas festiuitatū
que est moꝛ sanctoꝝ plurib⁹ noibus desi/
gnatur. Uocať eniz festiuitas.festū.celebri/
tas.natiuitas.natalis vel natale siue natali
cū trāsitus seu exitus.obitus.passio.assum
ptio.depositio ꝛ obdormitio. Festiuitas di/
cta est a festis diebus q̄si festiditas. eo q in
eis sola diuina res agitur.qb̄us ꝓtrarij sunt
fasti in qb̄us ius fať. Dicitur quoqz festiui

tas quasi sancti natiuitas. Natiuitas pro/
prie dicit festum illius natiuitatis que est in
carne z in mundo. et sm hoc dr tantum christi
natiuitas. z beate marie. z bti iohannis bap.
quor tantum natiuitates in ecclia celebrant.
Quare sancti dicant in morte nasci iam se/
quit et dicetur. vbi de octaua agetur. De ce
lebritate iam dictum est. Natalis vo vel nata
le vel naliciu dicitur migratio sanctorum
ab hoc seculo. q tunc nascunt deo et celo ad
gloriam ea natiuitate que tendit ad vitam
eternam. indifferenter tm ista accipiunt. Trasi/
tus dicitur festum de morte sanctorum. quo
niam anime illor a corporibus exeuntes p
ignota sibi z diuersa loca transeunt. vt p ce/
lum aereu z etbereum z cristallinum. vt tandem
pueniant ad empireum. Et nota q maius est
festum trasitus alicuius sancti. q aliquod
aliud de illo. vt dicet sub festo assumptionis
Obitus dr quia tunc angeli venerunt obuiam
anime vt legit de beato martino. Passio di
citur q tunc maxime corpus patit. z etiam
anima qm p violentiam a binuicem sepant. et
obit9 vniuscuiusq potest passio noiari. q
sine amaritudine z sine violentia quadam
nulla aia de corpe tollit. Assumptio ppie
dr transitus beate marie. Depositio ppie
dicitur depositio beati iohannis euan. qui vt
pmissum est locum sepulture viuus intrauit.
z ita seipm deposuit. Obdormitio vo dicit
mors sanctorum. quasi quies. Nam sicut qs
post somnum integer et validior fit. sic sancti
sine difficultate resurgunt in corpibus glo/
rificatis quasi a somno euigilates. Un dns
de lazaro mortuo dixit. Lazarus amic9 no/
ster dormit. Un apls. Nolum9 vos ignoa/
rare de dormientibus &c. Sequit de sta/
tionibus videre. Statio aut sm ysi. est ob
seruatio statutor dierum vel tempor. Die
rum vt qrte et sexte ferie ieiunium ex veteri le/
ge pceptum. de qua statione in euangelio. ie/
iunio bis in sabbato. i. in quarta z sexta feria
sabbati. Tempor que scz legalib9 ac ppbe/
ticis institutionibus determinatis tpibus
statuta sunt. vt ieiunium mensis qrti. quin
ti. septimi. z decimi. Uel sicut in euangelio
dicitur. Dies illi in quibus ablat9 est spon
sus. Statio quoq vocat pcessio ad aliquam
ecclam ad exoluendum ibi gratias deo fa/
cta. et dr statio. quia tunc stantes orare z gra
tias deo psoluere. non flexis genibus debe
mus. nec ieiunamus tunc. nec in eis suppli
cationis voces fiunt. que omnia cum vesti
bus humilitatis in letaniis fiunt. Uidetur
aut stationes a veteri lege initiu habuisse.
quoniam tunc populus iudeorum z etiam
multi gentiles conuenebant in magnis
solenitatib9 scz in pascha z pente. vt ibi ora/
rent in templo. z deo gratias psoluerent et
offerebant. qd adhuc obseruat ecclia presen
tim ytalie. vbi in hebdomadibus pasche et
pente. populus de opidis et villis adiacen/
tibus ciuitatibus conuenit ad ecclia episco/
palem. Alie stationes a romanis habuerunt
initium. qui eas maxime frequentant. qui
cum intercessionibus sanctor quorum suf
fragia implorabant picula euasissent. cum
pcessione veniebant ad ecclia illius sancti
cuius patrocinio fuerunt liberati. laudes
deo cum gratiarum actionib9 psoluentes.
Ysi. dicit in. vj. libro etbimo. q statio ex mili
tari exemplo nomen accepit. p eo q nlla le/
ticia castris obuenente stationem contri/
statio militum rescindit. Sunt aut due species
stationum. alie nanq sunt generales. alie par
ticulares. Generales sunt que in predictis
duabus septimanis ad matricem ecclam
fiunt. Particulares sunt que in diuersis ec
clesijs fiunt p predicta causa. Fiunt quoq
qnqs obseruationis causa. nulla alia causa
intcedente. vt cum in festo alicuius sancti. ad
eius ecclam vadit pcessio a maiori ecclesia
Fiunt etiam cum in festis diebus ad diuersa
altaria cum pcessione ob sanctor veneratio
nem venim9. Institutio ergo stationum ex
dictis liquet boc tm addito. quoniam sicut
romani p vitandis suis piculis statuerunt
suas stationes in vrbe sic z alij in suis ciui/
tatib9 ob causas sles stationes instituerunt
In diebus aut stationum voces seu cantica
leticie cantant. vicz responsoria vl antipho
ne vel aliqd hmoi. Qnqs etiam tunc missa ce/
lebrat in ecclia ad quam vadunt. et qnqs n. sed
p9 stationem oratione finita redeunt. Et nota q

ꝓpl's ꝑmo ꝙuenit in aliqua eccl̃ia vicina illi in qua debet eẽ ſtatio vt dictũ eſt in quarta ꝑte ſub ti. ō oꝛone. Nempe btũs gregoꝛius qui ſtatões in vbe oꝛdinauit. xx. omelias euãgelij. diuerſo tpe in illis dicendas declarauit. alias vo ſtomacho laceſcente. aliis ꝑnũciandas cõmiſit. De ſolẽnitate letaniarum in. vj. ꝑte ſub ti. de rogatõib⁹ dictũ eſt Nota tñ q ſtationes fiunt ꝓpter ꝑterita pꝛicula. Letanie vo que rogatões vel ſupplicationes interꝑtant. fiũt ꝓ pꝛiculis euitandis vt ꝑmiſſum eſt. De ſolẽnitate ieiunioꝝ et de vigilijs ſanctoꝝ. dictũ eſt in. vj. ꝑte ſub q̃rta feria q̃rte dñice de aduẽtu. Hoc etiam nota q natale dñi feſtuꝫ eſt patris. qꝛ ꝑ eum filiꝰ innotuit mũdo. In hẽi apparuit caritas dei q nobis ōdit filiũ ſuũ. ſic dicẽbeatus iohes. feſtũ tñ patris. filij eſt ⁊ ſpũſſancti. In hoc eĩ q ōꝛ verbũ intelligit̃ pater vbi ⁊ etiã alia rõne qꝛ ſcz filius pꝛẽm manifeſtauit mũdo. Pdaſcha vo eſt feſtũ filij. qꝛ tunc chriſtꝰ a moꝛtuis reſurrexit. ⁊ verꝰ deus apparuit. Et nota q ſolennitas paſche antbonomaſice ōꝛ ſolẽnitas ſolennitatuꝫ. ſicut ōꝛ ſancta ſanctoꝝ ⁊ cantica canticoꝝ eo q alia ſancta ⁊ alia cantica excedũt. inde eſt q oẽs dies dñicos recipꝛocamꝰ. i. oẽs dies dñice ſunt octaue buiꝰ feſti. Dicit̃ etiaꝫ feſtiuitas feſtiuitatũ. tum qꝛ ꝑma eſt oĩm feſtiuitatuꝫ tũ qꝛ oẽs hac dñica cõicare dñt. In q̃buſdã tñ locis qlibet magnũ feſtũ paſcha vocat̃ q̃ſi trãſitus. qꝛ de vicijs ad vtutes trãſire debemus. Pdentecoſte eſt feſtũ ſpũſſancti. Et q̃libet iſtaꝝ ſolennitatũ eſt ſolẽnitas totius trinitatis. quoniã indiuiſa ſunt opa trinitatis. licet vt ꝑmiſſuꝫ eſt. q̃libet iſtaruꝫ magis vni q̃ alteri appꝛopꝛiet̃. Nõ eſt etiã ignorandũ q ꝓpl's iſraeliticus tres ꝑncipaliꝫ celebꝛat ſolennitates. Pdimũ erat pbaſe ſiue dies azimoꝝ qđ eſt paſcha. qꝛ tũc deus eos liberauit a ptãte pharaonis. de ſuitute egipti. ⁊ a ꝑcuſſione angeli linitis poſtibus de ſanguine agni imolati. Non enim fuit domus alicuiꝰ egiptij vbi moꝛtui nõ iacerent niſi domus iudeoꝝ vbi nullꝰ moꝛtuus eſt. Scõm erat pente. qꝛ tũc ſuſceperũt legẽ vt dictũ eſt in. vj. ꝑte ſub ipo feſto. Terciuꝫ ſcenophegia in ſeptẽbꝛi. qđ ex greco interꝑtat. dedicatio ſiue fixio tabernaculoꝝ. ꝓpl's enim iſraeliticus. xl. ãnis in tabernaculis habitauit. in cuiꝰ rei memoꝛiã iudei hoc feſtũ celebꝛant q̃ſi in tabernaculis degentes. ſcenos eĩ greece tabernaculũ ōꝛ. Hec feſta que ſeptẽ diebus ꝑtelabant. ꝑcipua dicebant. ⁊ ſabbatum qđ interueniebat dicebat ſabbatuꝫ ſabbatoꝝ. i. ſabbatum ſanctoꝝ. Verum ſupaddiderũt ⁊ alia feſta ob euentus varios vt encenia qđ celebꝛabãt hebꝛei in bieme ſcz in octobꝛi ⁊ vocabant encenia nouaꝫ dedicationem templi. Cenon enim grece dicitur nouuꝫ latine. Unde q̃cunq; aliqđ nouum fuerit dedicatum encenia vocat̃. nam et ſi quis noua tunica induat̃ enceniare ōꝛ. Nos aũt duo illoꝝ ſeruamus. ſcz paſcha et pente. ſed alia rõne q̃ illi. ipi eĩ celebꝛabant paſcha. qꝛ tunc ab egiptiaca ſeruitute liberati ſunt. nos vo qꝛ tunc ꝑ chriſtum redempti ſumus. Illi celebꝛabãt pente. qꝛ tunc ſuſceperunt legeꝫ nos vero qꝛ tunc ſpũm ſanctum accepimus. Item illi ſuſceperũt legeꝫ in tabulis lapideis ad duriciã coꝛdis notãdam. extrinſecus ſcptaꝫ. quoniã vſq; ad ſpiritualeꝫ litere intellectũ nõ ptingebant. ſed ſpũſſanctus datus eſt. lxxij. diſcipulis in coꝛde digito dei. ſpũalẽ intelligentiã eis dictante. Scenophegiã etiã qđam mõ celebꝛamꝰ in aſcenſione dñi. qꝛ ꝑ tabernaculũ intelligimus coꝛpus dñi in q̃ ſub humanitate diuitas latuit. iuxta illõps. In ſole poſuit tabernaculũ ſuũ. Hoc ita q; tabernaculũ chriſtꝰ in moꝛtali carne nõ figebat. quoniã exultauit vt gigas ad currendã viam diſcurrens de loco in locũ vt ſuſceptũ miſteriuꝫ adimpleret. ſed tũc fixit ⁊ ſtabiliuit tabernaculuꝫ id ẽ coꝛpus ſuũ cũ aſſumptꝰ eſt ĩ celũ ſedẽs ibi ad dextrã dei patris ⁊ req̃eſcens in patrimonialibus patris bonis. donec ponat inimicos ſuos ſcabellũ pedũ ſuoꝝ. Hec ita q; tria feſta recte in euãgelio ſpũaliter celebꝛamus. Nam iuxta pſalmiſtã. chriſtus captiuam duxit captiuitateꝫ q̃n in paſcha reſurgẽs vinctos ſuos eduxit de lacu in q̃ erat aqua. aſcẽdit ĩ altũ cũ in aſcẽſione exaltatꝰ eſt ſup celos celoꝝ ad oꝛientẽ. dedit dona

boĩbus cũ in pente. effudit de spũ sancto su
per oẽm carnẽ. Quarta vo feria p9 dñicaz
de passione est de encenijs put ibi dictũ est
in .vj. pte. Erãt qz et alie qttuor solẽnitates.
nõ tãta solennes sicut pcedẽtes. vicz sabba
tum. festũ clangoris. festũ ppciatiõis. et ne
omenia. Siqdez apud hebreos neomenia
dicta est. qz pm lunarẽ cursum mẽses supu
tabant. Mene grece luna vocat. inde neo
menia .i. noua luna. Apõ nos vero neome
nie sũt kalende. Erãt eĩ apud hebreos ipsi
dies kalendaz ex legali institutõne solẽnes
Sane ꝓstãtinus imperator ptes transmari
nas petẽs. inuenit eusebiũ cesarieñ. epm vi
rum sanctissimũ cui dixit. Ide tec a me vnde
ecclia tua diteſ. Ille vo rñdit. Ecclia mea sa
tis abũdat in diuitijs. sed rogo te vt mittas
per ptes mũdi et noia sanctoz et tpa passio
nũ. z sub qbus z qualr z in qbus locis passi
sũt rescribas. Qõ factũ est. Et refert eusebi9
q quolibet anni die plusqz qnqz miliũ san
ctorũ festa ꝓcurrunt. excepta die kalendaz
ianuarij. q intendebãt gentiles epulis z so
lẽnitatib9 nõ ad martirizandũ sanctos. Et
biero. dicit idez in epla que suo kalendario
pponit. Añ grego. dicit. Totus mũdus est
plen9 sanctis. Et similiter baymo dixit de
angelis. q si quis creaturas spũales videre
posset. videret eas ebullire in aere. sicut mi
nimos atbomos in solis splẽdore. Et nota
q nullus ascribẽdus seu ãnumerãdus est
catbalogo siue numero sanctoz nisi per ro
manũ pontificez. z nisi facta pus clara fide
de illius vita z miraculis. Dicit aũt catba
logus vlis pmo a catba qõ est vle et logos
qõ est pmo. Et letania siue kalendarũ. in q
bus enumerant sancti romanã ecclĩaz ap
pbati. dr vlis pmo. Cetez pm decretũ ꝓci
lij affricani. nulla memoria martiz pbabili
ter siue solenniť accipiaſ nisi aut vbi corpus
martiris. aut certe reliquie sunt aut vbi fuit
origo habitatõis vel possessionis illi9. Ide
altaria que p somnia z manes q̃si reuelatõ
nes q̃rũlibet boim vbicũqz ꝓstituunt oino
reprobant. Itẽ statutũ est ti ꝓcilio aurelian.
q epus si infirmitate ñ fuerit impedit9 ecclie
cui fuerit prim9 puta epali. die dñica deesse
nõ debet. Que aũt festiuitates celebran
de sunt ptz ex ꝓcilio lugduñ. in q̃ sic statutuz
est. Dies dñici feriandi sũt a vespa in vespe
ram. Itẽ festũ natalis dñi. sancti stephani.
sancti ioh. euã. innocentũ. scti siluestri. circũ
cisionis. theophanie siue epie. pascha cuz
tota pcedẽti z sequẽti hebdomadib9 roga
tiones cũ trib9 dieb9. ascensio dñi. pentecũ
duob9 dieb9 seqntib9. sancti ioh. bap. duo
decim apl'orũ. sancti laurẽtij. festiuitates bte
marie. oẽs dies dñici. dedicatio scti michae
lis. dedicatio cuiuslibet oratorij. festuz oĩm
sanctoruz. sancti martini. ille festiuitates scz
sanctoz canonizatoz q̃s singuli epi in suis
ecclijs cũ clero z pplo decreuerunt celebran
das. Reliqs vo festiuitatib9 que p annum
sunt nõ sunt ppli cogendi ad celebrandum
siue feriandũ. nec phibendi. Quot psalmi
qt rñsoria et qt lectões. z qre in festis dicanť
dictũ est in .vj. pte sub ti. de nocturnis. Que
dam aũt festa dicũť in totũ duplicia q̃dam
simplr duplicia. z quedã semiduplicia. Bi
cunť q̃dez duplicia in qbusdaz ecclijs. p eo
q rñsoria tã maiora q̃z breuia z vsus a duo
bus cantanť. z qr oĩa incipiẽda a duob9 in
cipiũť. z qr antiphone i matutinis z vespis
duplanť. dicunť eĩ ꝓplete z añ psalmũ et p9
sicut est festũ natal' dñi. sancti stephani. pti bo
martiris. sancti io. euã. circumcisionis dñi.
epie. purificatõis. ãnũciatõis. resurrectio
nis. ascẽsionis. pente. sancti ioh. bap. apl'oz
petri z pauli. sancti laurentij. assumptõis
beate marie vginis. natiuitatis eiusdẽ. z de
dicationis basilice. Ide remissa q̃dẽ sunt ma
iora duplicia festa. Mie maiora autẽ duplicia
festa sunt. scda et tcia feria infra octauas re
surrectõis. Itẽ scda z tcia feria infra octauas
pente. cõmẽoratio sancti pauli apli. octaue
apl'oz petri z pauli. z assumptõis. z qlibet
festũ qd vnaqueqz ecclia dupler ordinaue
rit celebrari. Semiduplicia aũt festa sũt in
qb9 pmissa oĩno nõ obpuanť. sz tãtũ terciuz
sextũ et vltimũ rñsoria cãtanť a duob9. nec
incipiť a duob9. nec duplãť antiphone. licet
vsus et breuia rñsoria a duobus dicanť. Et
sũt ꝫ semiduplicia festa sãctoz. andree. nico
lai. lucie. thome apli. innocẽtũ. octaua epie.

agnetis.ꝙuersionis sācti pauli.agathe.ma/thie.cathedra sancti petri.gregorij.augusti ni.ābrosij.hieronimi.philippi ⁊ iacobi.mar/ci euā.inuentionis scē crucis.reuelatōnis sancti michaēl.octaua ascēsionis.ioh̄is añ portā latinā.barnabe apli.octaua sācti ioh̄. bap.marie magdalene.iacobi apostoli.pe/tri ad vīcula.octaua sancti laurētij.bartho/lomei.decollatio sancti ioh̄is ba.octaua na tiuitatis bē marie .exaltatiōis sācte crucis matthei.luce.simonis ⁊ iude.martini.cecilie katherine.⁊ alia ꝑm ꝓsuetudinē cuiuscūqz ecclesie. Sane ideo hec varietas circa fe/sta seruaī.quoniā sicut scōm aplm stella differt in claritate a stella.sic etiaz erit resur/rectio mortuoꝝ.Cum ergo ꝑm beatuz dyo nisiuz ecclīastica gerarchia repñtet aliqua liter in suis actionib⁹ seu ordinationibus celestem gerarchiā in qua sancti ꝑm diuer/sitatē meritoruz suoꝝ disponunt.ideo ad h̄ repñtandum varietas diuersoꝝ officioruz in nrā ecclīa repit.Que igit festa ī totū du/plicia.que simplicit duplicia.⁊ q̄ semidupli cia dici debeant.liq̄do ptz ꝑm mysticū intel/lectum.Nam ꝑm sanctos.visio dei erit pre miū oīm beatoꝝ.Que q̄dem visio erit ma ioꝝ vel minoꝝ in oīb⁹ ꝑm qō h̄ positi magis vl̄ min⁹ in caritate.q̄ē radix oīm meritoꝝ ꝑ fecerūt.Uerūtn̄ sī q̄dā speālia merita.ꝑm q̄ aliq̄ speālia ꝑmia.bñtib⁹ alia merita.ī futa gl̄a ꝓferent.vñ speāle ꝑmiū supra eētialia reddet martirib⁹.doctoribus ⁊ vginib⁹.qō ꝑmiū aureola dr.uta q̄ quantū ad hoc aliq̄ sancti duplex habebūt ꝑmiū scz eētiale.qō dicit dei visio.⁊ accidentale scz aureolam.⁊ scōm hec festa sanctoꝝ possūt dici maiora vel minora scz in q̄bus ꝑmioꝝ rōes magis vel minus repiri possunt. Quia igit beata vgo inter omnes sanctos sublimiori ꝑmio potit quantū ad ꝑmium eētiale.⁊ rationes etiā accidentaliū ꝑmioꝝ sibi cōpetunt.ideo eius festum totū duplex dr esse.Sic est etiā in festiuitatibus ad honorē christi statutis Quia vo post eos angeli scōm obtinent lo cum.⁊ post illos apli ⁊ martires.⁊ p⁹ ipsos alij.ideo ꝑm eoꝝ plura vel pauciora.eētia/lia ⁊ accidētalia ꝑmia ipsoꝝ festū vel totuz duplex.vel semiduplex.vel simplex debz ab ecclīa militante q̄ vestigia trīūphantis imi taī ꝓformit celebrari.Qñqz vo alia ꝓsideratione dicunt festa duplicia.qñ vicz ea dē die duo festa ꝓcurrūt.⁊ tūc minus cedit maio/ri.Nam die illa de festo excellentiori officiuz celebraī.⁊ de mīori fit solūmodo ꝑmemora tio ⁊ illius officiū ad diē sequentez reseruaī sicut fit de bēatis petro ⁊ paulo.Si ergo ea dem die plura festa cōcurrāt.et omēs sunt martires.illius q̄ inter eos maiorus erit nōis officiū celebret.Si vo alī ꝓfessoris.⁊ alī⁹ mar tir.vl̄ martires.si ꝓfessoꝝ maiorus sit nōis q̄z martir.vel ꝑuilegiat⁹ vt btūs martin⁹.⁊ cu ius generalr officiū instituit ecclīa.dicēdū est officiū d ꝓfessore.⁊ ꝑmemoratō faciēda est de martire.sinaūt celebrandū est d martire Itē si festū andree venerit in ꝑma dñica de aduentu.fiet in scda feria de scto andrea Idē et dicim⁹ de q̄libet festo eī apl̄oꝝ ⁊ mar tirū.si occurrit ī ꝑmissis dñicis ꝑuilegiatis Itē si festum bñs vigiliam cōtingit in scda feria.celebraī officium de vigilia et ieunaī in sabbato antecedente. Si aūt in quacun/qz alia dominica a ꝑuilegiatis.i.quibus hi storie aꝑꝓpriate inuenunt euenerit festū apli.vel alicuius ꝑcipui martiris vel alteri us sancti qui ꝑꝓrium habeat officiū atten/dendū est vtrum sequēs hebdomada siue singuli dies ipsius ꝑꝓrium habeat officiuz qō si habet fiet officiuz de dñica.⁊ festū san/cti fiet in scda feria. Si vero ñ habz fiet offi ciū de festo in dñica.⁊ officiū dñice fiet in se cūda feria.⁊ sic dñica qñqz cedit festo.qñqz ecōuerso. Circa vigilias sanctoꝝ q̄re sic vo/canī.et vñ ortū habuerūt.dēm est in.vj. pte sub q̄rta feria tercie hebdomade aduētus.

Ꝑroro circa festa q̄ in septuagesima seu in tpe passionis siue añ illō occurrūt.sic est festū scte agathe.cathedre sācti petri.sancti matthie.ānūciatōis dñi.festū sācti gregorij festū ei patroni cuiuslibz ecclie si acciderit l' ānuersariū illi⁹.vl̄ paschа alic⁹ annotinuz generalr dicim⁹ q̄ cātica laudis scz Te deū laudam⁹.Gl̄a ī excelsis ꝛc.⁊ ite missa est in illis dñt cantari et oīa q̄ cantarent in illis.si in aliis tpibus ꝓtingeret ꝓter alla.quoniaz

festa hmõi ad tps paſche ptinere noſcũtur. Sed quare nõ dr tũc alla ſicut alia cantica leticie. Rñdeo quia illud eſt magiſ canticũ leticie q3 alia que ſunt magis obſecratiões ſeu grãrumactiones q3 cantica leticie. licet etiã in illis ſit aliqua leticia pſertim in cantu. Si vo apponaf q gloria i excelſis. qõ eſt ppriuz natalis dñi. et ite miſſa ẽ. qõ eſt laus ſeu canticũ reſurrectõnis. z te deum laudamus. qõ ſignificat leticiã p dracma inuẽta nõ debeãt in feſto annũciatõnis dñi cantari. peo q pmiſſa in aduẽtu dñi nonduz ſua tpa habebãt. qr dñs nondũ ea in rebus humanis fuerat plecutus. Reſpõdent qui ſolennizare ptendunt q hoc feſtũ eſt omniuz feſtoz chriſti quaſi fons et origo ſeu initiuz quoniã z ſi natale dñi. vel paſſio. vel inuentio dracme nõdum erat in re vel in tpe. habebant tñ in ſpe. quoniaz in ſpe eoz pdigia pcedebant. Annotinũ paſcha vocaf qñ aliquis diez quo baptizatus eſt celebratãnuatim qõ forte ſumitur a gentilibuſ. qui diem in quo ad miſeriã naſcebant nataliciuz obſeruabant. in qua celebratõe officiũ paſche debet cantari pter alla ſi in tpe quadrageſime cõtingat. Et nota q hec tria ſcz Te deuz laudamus. Gloria in excelſis. et Ite miſſa ẽ ſese pcomitant. et eſt rõ. Vaz gloria in excelſis ſignificat illud ineffabile gaudiũ qõ angelus paſtoribus nũciauit dicẽs. Annũcio vobis gaudiũ ma. qr natꝰ eſt vobis hodie ſaluator. Ite miſſa eſt. qõ eſt dictũ. ite ad ppria. miſſa eſt pſummata. deſignat acceſſuz paſtoz ad locũ natiuitatis chriſti. dicentiũ adinuicẽ poſt angelicã annũciationẽ. Trãſeamus vſqz bethleẽ. z videamꝰ hoc vbum qõ factũ eſt. Quia ergo poſt annũciatõem angeli. ſecutꝰ eſt paſtoz acceſſus. idõ merito qñ ſacerdos dicit. Gloria in excelſis. in q predictũ angelũ repñtat. debet etiã dici. Ite miſſa eſt. Silr et qñ ꝑ duo dicunt vel omittunt. Te deũ laudamus ad nocturnos dr vel omittit. quoniã ibi gaudiũ et laudes celi z tre creatoris z creature. capitis et miſtruz deſignant. Sicut z in gloria in excelſis celuz z tra creator z creatura. caput z membra. cũ laude z gaudio noiant. imo fere oia q ibi iplicite ptinẽt. ꝑ explicite ponũt. merito igit qñ illud dr ꝑ ñ debz omitti Ueruntñ nõ semp pmiſſa ſe pcomitant. Vaz in feſto kathedre beati petri etiã ſi occurrat in quadrageſima quedã eccleſie dicunt. Te deum laudamus. cereris laudibus tacitis. qr hoc cantico vti ſolemꝰ ad intronizandos in ſedes ſuaſ. z beatꝰ petrus ea die fuit in kathedra antiocena intronizatꝰ. Itẽ in cena dñi dicit. Gloria in excelſis. z ite miſſa eſt. ſi epꝰ aſſit. z chriſmatis celebret officiũ. z in ſabbato ſcto dr. Gla in excelſis. ſed ñ ite miſſa eſt. in ipſis tñ diebus non dr. Te deũ laudamꝰ Itẽ in die natiuitatis dñi dr. Gloria in excelſis. in pma miſſa. ſed ite miſſa eſt non dr. ne ꝑſus licentiatũ ſe credẽs. nõ audito matutino diſcedat. Et ppter hoc etiã quidã tunc reſeruãt finalem collectaz pme miſſe donec matutine expleant pcludẽtes poſtea miſſã ſub benedicamꝰ. Gz alia rõ ponit in ẽrta pte ſub ti. de orõne nouiſſima. Scdam etiã miſſam eodẽ modo finũt. In qbuſdam tñ ecclijs dr tunc. Ecce ꝑpleta ſunt omnia. nec dat ꝑſo licentia recedendi vt ſciat ſe debere tertiã miſſam audire. in qua demum dicit. ite miſſa eſt. In ecclijſ aũt in qbus fit officiũ ambroſianũ in tpe quadrageſime nullius ſancti feſtiuitas celebrat. ſed tantũ pmemoratio fit. Et idipm antiqua decreta in alijs ecclijs ſeruari iubebãt. z antiqtus cõmuniter ſic fiebat. In illis q3 ecclijs prius ſacrificat q3 euangelium canteꝰ. De officio feſtorum que tpe aduentꝰ occurrunt dictuz eſt in. vj. pte in ti. de tpe aduẽtus. De feſtis vo a reſurrectõne vſqz ad octauã pente. hec regula generaliter in qbuſdã ecclijſ ſuat. qi oibꝰ ſanctoz feſtis cantur biſtoria. Beatus vir Hec in aplis. martiribus. ꝓfeſſoribus. vgi nibuſ. hec in vno z in pluribus frequentat Ur ei iſte beatꝰ. chriſtꝰ eſt. ſm regulã cicoñj. caput z mẽbra Hic eſt ei martir. de q dr in antiphona. Filie hierlm. quem ſm caput coronauit dñs ſtola imortalitatis. in ꝑ tpe ſolẽnitatiſ z leticie. z ſm mẽbra poſtea coronabit in illo tempe quod p iſtud ſignificat. quod erit eternitatis z glorie. Hic eſt qui loquit in officio. quod hoc tpe frequẽtat ſcz.

Proteristi me deus. Hic est vitis vera. et sancti sunt palmites. sicut dr in euangelio. Ego sum vitis va. ioh. xv. ca. qō sīl' hoc tpe frequentat'. Et ꝑm ꝑmissa patet q etiam in festo duor vel plurium sanctor debet dici in ꝓdicta antiphona. Filie hierl'm venite et videte martirem scz christū. et nō martires ꝛ alia in plurali sicut faciunt q̄dam. Freq̄ntamus aūt hoc tpe in festiuitatib⁹ sanctor identitatez officior. eo q in suo significato idem erit denari⁹ oīm et q tunc glorificati erimus vnū cuz christo hoc tpe glorificato.

Sed queri' quare in tpe paschali nō celebram⁹ festa sanctor qui cū christo resurrexeruut vel cū eo celos ascenderūt. Debemus eī de illor glorificatione gaudere ꝛ solennizare sicut ꝛ de alijs sanctis. cuz certi simus eos celos ascendisse. Rñdeo ideo nō solennizamus quoniā ad inferos descēderūt. solennizam⁹ eī sanctor natalicia quando vicz celo nati sunt. vt ꝑmissuz est nō q̄ñ inferno. de quo dictū est in. vj. ꝑte sub para sceue. Pdo est etiā dici q de glorificatione illorum in aīa in pascha vel saltem in ascensione festare deberemus. sed nō possumus ꝓpter autoritatē officior illor diez. Obumbrare enim solennitas illor autoritate maioris solēnitatis. q aduenīēte ꝓncipe cessat magistrat⁹. Et ideo statutum fuit vt palia tpa anni diebus q̄bus eis dedicate fuerint ecclie festa illor celebrent'. Vel ꝑm bedaz in dedicatōne ecclie in qua nouē lectiones dicunt' fit festū de illis. sicut ꝛ festuz beati ioh. bap. fit ad finē augusti. qui tñ circa pascha mortuus fuit. ꝛ festū beati iacobi ꝓpostelle in iulio. qui tñ fuit tpe paschali occisus. Beatus q̄z petrus aplus fuit incarceratus hoc tpe. Facta est enī ꝓdictor festor mutatio q tanta erat festiuitas ꝓncipis oīm q nō poterāt tunc celebrari solennitates satellitum iuxta illud. Cede maiori. Ueruntñ festa sanctor veteris test. vt abraaz. ysaac. dauid. daniel'. ꝛ alior ꝑ greciaz et apud venecias colidicunt'. ꝛ ibi habere ecclas. De machabeis dr put sub ipo festo dicet Circa octauas notandū est q octauā diē leuiticus liber insinuat dicēs. Dies octau⁹ erit celeberrim⁹ atz sanctissim⁹. Sane octaue sanctor ideo celebrant'. q sicut ꝑmus dies significat natiuitatez eor scz qualr nascunt' celor in societatem angelor ꝛ sanctor patruz q̄ñ anime eor a corpib⁹ sepant'. ita in octauis recolentes resurrectionē corporū. ꝓgratulamur resurrectioni eor. Et attēde q quorundā sanctor celebrant' octaue. ne hoc misteriū lateat. nō aūt oīm ne vilescat. Si eī nō valem⁹ omnia festa celebrare sanctor. q̄ntominus octauas eor. Si igit' alior sanctor octaue solennes sunt. q̄ntomagis sancti sanctoruz scz dñi natiuitatis octaua solēnis erit. Videt' aūt q nauitas dñi nō habeat octauā. q illa tendebat ad mortē. Obut⁹ eī sanctor ideo habent octauas. q tūc ipsi nascunt' ea nauitate que est ad vitā eternam. Post illā enim natiuitatē que est in morte. spanda est gloria resurrectōis que dat' in octaua. nō post natiuitatē. que est ad mortē. Scōm hoc etiam videt' q natiuitas bte marie. natiuitas beati iobānis bap. nō bnt octauā. nec etiaz resurrectio dñi in qua dñs recepit stolā corporis que generalit' oībus fidelib⁹ dabit' in octaua. iaz eī ipsa dñi resurrectio facta erat in re. Quia igit' diuerse ecclie in diuersis festiuitatib⁹ octauas celebrāt. ideo ne illas reꝑbendere videamur dicimus q duplex est octaua. s. reuerētie siue veneratōnis siue deuotionis. ꝛ institutōnis. Octaua reuerētie est festiuitatū pasche. pente. natiuitatis bte v̄ginis. ꝛ beati ioh. Celebrant' eī octaue eor ꝑsola deuotione nō ꝑalio misterio. Octaua etiaz deuotionis est in sanctis patronis ecclior. ꝛ in sancto nicolao. et in maria magdalena ꝛ silibus. qui octauas nō habent. sed quedam ecclie ob deuotiōez eas faciūt Octaua v̄o institutōnis qua dr ꝓptita est. q est octaua significatōis. supletōnis. alteri⁹ negocij significatōis. ꝛ future glorificatōis Octaua significationis ē. vt octaue sanctorum vigilias habentiū. ꝛ festi dedciatōnis ecclie. qō fit in signuz q dedicabit' ecclia. i. extrema ꝛ plenissima dedicatōne dicabit' tūc id est copulabit' christo. dicare eī est copulari. Et octaue martirū. q ipsi ꝑ ea que passi sunt ꝛ ex eo q hāc vitā ꝓnihilo habuerunt.

ostenderūt q̄ erat vita īmortalis. Ūñ octa
ue innocentū dici pñt octaue significatiōis
q̄ p eas resurrectō nrā significaī put sub fe
sto illo diceī. Et etiā octaue beatorū petri et
pauli. ⁊ quorūdā sanctor. q̄ significāt stolā
scdam scz glorificatōez. quā in octaua etate
habituri sunt. Sz q̄re ob silem etiā cām nō
celebraī octaua passionis dñi. Sicut enim
christ⁹ qui est sol iusticie nat⁹ est. ñ ppter se.
sed vt lux nostris mētib⁹ q̄ eramus in tene
bris apparerz. sicut etiā baptizat⁹ est nō ppē
se. sed vt nostra peccata lauaret. sic mortu⁹
est. nō ppē se. sed vt nos mozeremur pcto p
qō nos liberaret a morte. Ñrñdeo ido. q̄ su
peruenīēs festū leticie obūbrat ⁊ abolet cō
memoratōz tristicie. Ꝑterea licet reddaī
rō quare p̄misse octaue fiāt. nō tñ vsqz qua
qz in silibus exigit̄ q octaue fiant. Ña chri
stus fuit circūcisus carnaliter vt circūcida
mur spūaliī. ieiunauit vt ieunemus. pedes
lauit vt lauemus. nec tñ octauā istor aut si
miliū celebram⁹. Sed ⁊ octaue sanctor ob
cām dissimilē celebrant vt p̄missuz est. Rur
sus dissimilē habet cāz octaua paschalis so
lennitatis cui nō fit octaue mīsteriuz. Octa
ua tñ addit̄ ppter octo beatitudīes q̄ in illa
solenni octaua pcipiunt̄. put dictū est ibi et
etiam octaua pente. que et ideo celebraī vt
operū spūssancti ꝓsummatio declareī. Est
enim oīm octauar rō generalis q̄ scz octa
ua redit ad caput. qō ⁊ de beatudinibus in
libro dō doctrina christiana asserit aug̃. Idē
q̄z dies p̄mus est ⁊ octauus scz dñicus. ⁊ iō
resurrectō dñi dr facta in octaua. i. in die do
minica. Idcirco igitur obseruaī celebritas
octauar vt reuertamur ad p̄muz innocen
tie statū. in cui⁹ innocentie recordatione in
octauo die circūcisio agebaī. vt mens circū
cisa fieret ab oī carnali cōtagione. Octa
ua suppletionis est octaua natiuitatis dñi.
q̄ in ea supplemus qō minus factū est in fe
sto natiuitatis. q̄ enī in natiuitate multum
actū est de ptu ⁊ parū de pturiente. ideo in
octaua plenius agit̄ de pturiente. qō apparet
in rñsoriis ⁊ in antiphonis laudū. ⁊ in diur
no officio ipsi⁹ octaue. Et ob silem etiā cām
celebraī octaua ephie. Octaua alterius
rei significatiōis est silr octaua natiuitatis.
put ibi dictū est. ⁊ octaua agnetis. in ea enī
repñtaī q̄ beata agnes octaua die visa ē glo
riosa a q̄busdā fidelib⁹. put sub ipo festo di
ceī. Octaua future glorificationis est vt
octaua obitus cuiuslibet sancti. Item nota
q̄ tantū beatus stephanus ⁊ laurenti⁹ hñt
inter martires octauas institutōnis. solus
vo btūs martinus inī cōfessores. De octa
uis pasche et ascensionis ⁊ natalis. dictum
est in vj. pte sub ti. de pascha. Licet aūt regu
lariter in octauis festiuitatum fiat in missa
officium sicut in ipsis festiuitatibus. p eo q̄
octaua ea dē dies cū ipo festo censeī. hoc tñ
fallit īī octauis ap̄lor petri ⁊ pauli in q̄b⁹ dr
officiū de martirib⁹. Licet eī vna ⁊ ea dē die
ambo passi fuerint nō tñ eodē die dō vtroqz
in ecclia solennizaī. put sub eor festo diceī.
ideoqz vtriusqz officiū nequit īī octaua fieri
cum vnā diez dūtaxat ambo habeāt. p octa
ua. optuit ergo q̄ in eor octaua aliq̄ō com
mune officiū inuenireī. ⁊ iō q̄ eor marti
rium maxime fuit meriti officiuz dr de mar
tiribus. q̄z uis et de vtriusqz p̄cipuis actib⁹
mentio in ipso officio habeaī. Fallit etiaz ℔
in octauis beati laurētij. in q̄ tria precipue
valde cōmendabilia fuerunt. vicz pietas in
elemosinis. firma stabilitas in fidei ꝓfessio
ne. ⁊ martirū speciale. De p̄mo agit̄ in vigi
lia. de scdo in festo. ⁊ ideo de tercio agi opor
tuit īī octaua. Uer licet ecclīastica officia
ab aduentu dñi q̄ō est tempus renouatio
nis inchoari in pbemio. vj. ptis diximus
in hac tñ pte simplicius incedentes kalen
darium p̄sequemur a mēse ianuarij. inchoa
ando. de aliq̄bus anni festiuitatib⁹ seriatiz
aliqua specialia apponētes. vicz. De san
ctis fabiano ⁊ sebastiano. De scta agne
te. De ꝓuersione sancti pauli De san
cto iuliano. De sācta agatha. De pu
rificatione beate marie De cathedra san
cti petri. De annūciatione beate marie.
De sanctis philippo ⁊ iacobo. De in
uentione sancte crucis. De reuelatione
sancti michaelis. De sanctis gerualio et
pthasio. De sancto iohāne bap. De
sāctis petro ⁊ paulo. De maria magde

lena. De festo septem fratrū. De sancto iacobo apl̄o. De septem dormiētib⁹

Ad vincula sancti petri. De machabeis. De inuētiōe sancti stephani De transfiguratione dñi. De sancto laurentio De assumptione beate marie De sancto bartholomeo De decollatōe scī iohānis. De sanctis felice ⁊ audacto. De natiuitate beate marie. De exaltatōne sancte crucis. De sācto matheo apl̄o

De sanctis mauricio ⁊ socijs suis. De beato luca. De simone ⁊ iuda. De festo oīm sanctoꝝ. De officio mortuoꝝ.

De sanctis q̄ttuor coronatis. De sancto martino. De sancto andrea. De sancto nicolao De venerabili beda p̄sbytero. De sācto thoma apl̄o. De festis sanctoꝝ stephani. iohānis euāgeliste. et innocentum. De apostolis. De euāgelistis. De martiribus. De p̄fessorib⁹.

De virginibus. De officio festi dedicationis ecclie.

De sanctis fabiano sebastiano

N festo beatorū

fabiani ⁊ sebastiani duplex collecta in q̄busdam ecclijs in missa dicit̄ ⁊ insolito more vtraq; vno p dñm nostrum terminat̄. Tuz q; ipso vnico dei filio iesu christo mediante ambo ad palmā martirij puenerunt. Tum etiā q; licet diuersis passi fuerint tp̄ibus. ecclia tñ ppter ingētia vtriusq; merita vtriq; p̄cipue ⁊ p̄cipaliter solennizat ⁊ vtranq; collectam vno eodemq; fine concludit.

De sancta agnete

Estū beate agnetis caret octauis

sc; institutōis habet tñ octauā alterius negocij significatōis vt iam dictū est in ꝓhemio Q̄d ergo dr̄ in kalendario agnetis scd̄o. nō dicat̄ ppt̄ hoc q; illō sit festū octauaꝝ eius dez nec in eccl̄ia pnūciat̄ nec in kalendario scribit̄ octaua. sed est alia solennitas de eadem repetita. ppter miraculū q̄dam q̄ octaua die post eius obitū ꝓtigit ad tumulū illius parentib⁹ suis ploꝝantibus. Intelligit̄ ergo agnetis scd̄o sc; festo. Uñ melius diceretur scd̄o agnetis. De hoc etiā dictū est sub q̄rta p̄te sub simbolo. Quia vo p̄fecti filius eam adamauit. id̄o recte in eius festo cantat̄ introitus. Mē expectauerunt peccatores ⁊c.

De conuersione sancti pauli

Onuersio sancti

pauli apl̄i facta est eodē anno q̄ christus passus ē ⁊ stephan⁹ lapidatus āno q̄dē nō naturali sed emergenti. Nam christus passus est octauo kalendas ap̄lis. stephanus eodē anno tercio die augusti lapidat⁹ est. Paulus vo viij. kal̄. februarij ꝓuersus est. Eius aūt ꝓuersio potius q̄z aliorꝝ sanctoꝝ celebrat̄ triplici rōne. Primo ppter exemplū. ne quisq; quantūcunq; peccator desperet de venia. q̄n tantū in culpa cōspicit postmodū talem fuisse ingratia. Scd̄o ppter gaudiū. sicut eī ecclesia magnū habuit tristiciaz in eius p̄secutione ita maximā habuit leticiā de eius ꝓuersione. Tercio ppter miraculum q̄d dñs in eo oñdit. dū de seuissimo p̄secutore fecit fidelissimū p̄dicatorē. In p̄ festo dr̄ ep̄la. Paulus adhuc. q̄ ē act. ix. ca. Et euāgelium. Dixit simon petrus ad iesum. q̄d est mathei. xix. ca. Dicit̄ ⁊ ad horas cap̄lm. Erat q̄dā discipulus. act. ix. c.

De sancto iuliano

Ulian⁹ iste cui⁹

festū fit. v. kl̄. februarij. fuit ep̄s cenomanen̄. q̄ simon ille fuisse dicitur. quē dñs a lepra mūdauit et q̄ deuz ad ꝓximū inuitauit. Hic etiaz dr̄ esse ille iulianus q̄ ab itinerantibus p̄nuenientē do⁹ no hospitō inuocat̄ eo q; in domo eius fuit dñs hospitatus. Alij dicūt q; ille est qui patrem ⁊ matrē occidit. de quo sequit̄. Fuit q̄z et alius iulian⁹ de alemania. qui desiderio martirij se vltro p̄sequētib⁹ offerebat. Uñ crispinus ꝓsularis iussit eum occidi. Quod ipse iulianus audiens statim foras p̄siluit ⁊ querentis ponte intrepidus se opponens p̄tinus ictū ferentis excepit. Fuit insup aliꝰ

iulianus frater beati iuliani q̄ templa ydo lorū p̄missu theodosij impatoris vna cum fratre destruebat. ad cuius vbū hō viuus sup plaustrum mortuū se fingēs mortuus est. Fuit etiaz quart⁹ iulian⁹ qui vtrūqz pa rentē nescius occidit. sed post multā pnīaz sub specie mendici leprosi recepit in domo sua angelū. a quo audire meruit. q̄ dñs suā pnīam acceptasset. Fuit etiā q̄ntus iulian⁹ nō sanct⁹ sed apostota sceleratissim⁹. Iste primo ei monach⁹ fuit. deinde impatorz roma nus. vt dicet sub festo inuētionis scte crucis

De sancta agatha

Eata agatha p⁹ multa tormēta in carcere mor tua est. ad cui⁹ caput in tumu lo posita est visibiliē tabula p angeli mīste rium. in qua scriptū erat. Mentē sanctam spontaneā. bonorē deo. z patrie liberatiōez ideoqz p̄suetudo inoleuit. cum tabula eius imaginē p̄tinente fieri p̄cessionem.

De purificatione beate marie virginis

Nter cūctos san ctos gloriosa dei genitrix virgo semp maria p̄matū obtinet. vt pote que ē sanctis dignior z excellentior vni uersis. in cui⁹ honorē eccl̄ia in q̄ttuor annu tpibus q̄ttuor solēnes celebrat festiuitates. vidz annūciationē. assumptōem. natiuitatē et purificatōem. Omni ei tpe ipsam in me moria habere debem⁹ que oī tpe ad filium suū p nobis peccatorib⁹ intercedit. quaruz due sunt sibi z dño nostro cōmunes. scz pu rificatio z annūciatio. Hec autē q̄ttuor festi uitates fiūt p̄m q̄ttuor bñdictiones que in ipius vginis salutatōe p̄tinent. Prima est Aue maria grā plena. q̄ p̄me festiuitati cō petit scz annūciatōni. qñ vidz ea angelus sa lutauit. et de spū sancto p̄cepit facta grā ple na. Secda est dñs tecum. que p̄petit assum ptioni. qñ vidz assumpta est in celū. q̄ tunc fuit cum dño suo. i. filio vt est dñs. ante eniz nō viderat eū dñm ita manifeste in se. Ter cia bñdictio est. bñdicta tu in mulieribus q̄ p̄petit natiuitati. q̄ tunc nata est mulier in vtero sanctificata. nulla eniz alia mlier fuit in vtero sanctificata. z ideo dicta est castruz ppt̄ singl'aritatē. q̄ nūq̄z ōmōes castrū illō fregerūt. Quarta bñdictio ē. bñdictus fru ctus ventris tui. que p̄gruit quarte festiuita ti scz purificationi. q̄ tunc obtulit illū bene dictū fructū in templo. Quidā etiā faciunt q̄ntum festū. scz de p̄ceptiōe beate marie di centes q̄ sicut celebrat de morte sanctoz. nō ppter mortem. sed q̄ tūc recepti sunt in nu ptijs eternis. sic̄ pōt celebrari festū de cōce ptione. nō q̄ sit p̄cepta. q̄ in peccatō est cō cepta. sed q̄ mater dñi est p̄cepta. asserentes hoc fuisse reuelatū cuidā abbati in naufra gio p̄stituto. qō tñ nō est autenticuz. vñ nō est ap̄probandū ei p̄cepta fuerit in peccato scz p̄cubitū maris z femine. Ueruntñ licz fuerit cōcepta in peccato dimissuz est ei illō originale pcm. et sanctificata fuit in vtero. sicut z hieremias. z sanct⁹ iohānes bap. q̄re merito natiuitas eius z beati iohānis bap. celebrant. natiuitas dico ex vtero. q̄ñ vicz in lucem seu in mūdū p̄dierūt. Sed natiuitas eorum in vtero scz q̄ñ infuse sunt anime in corpibus eorum nō celebrat. vt p̄missuz est Sextum etiā festum est festiuitas parētis scz festum natalis. Sed quoniā tunc est eti am simul festū filij qō plenum exigit offici um. ideo non solennizat de illa vsqz in octa uas. tūc vero solennizat. sicut iam dictuz est in phemio. Septimū quoqz festū est beate marie ad martires. de quo sub festo omniū sanctoz dicet. Quia vero festū purificatōis p̄m huius septime ptis diuisionē in ordine tpis alia festa vginis p̄cedit. idcirco hic de illo dicam⁹. Est aūt hodie duplex festuz. pri mum quo ad partū qō dr festuz ypapanti. id est obuiatio. q̄ in illa solennitate anna p phetissa z symeon obuiauerūt beate marie venienti filiū suum christū in templuz offer re. ypapantos ei grece dr obuiatō latine. ab ypo qō est ire. z anti qō est ptra. qui aduen tus dñi in templū significat aduentū ei⁹ in eccl̄iam z in mentē cuiuslibz fidelis anime que est templū spūale. Hunc aduentum p̄ dixit dñs p malachiaz pphetā. iij. Ecce ego

mitto angelū meū ⁊ ꝓparabit viam ante faciem meā ⁊ statiz veniet ad templū sanctū suum ⁊c. Vel dr ypapanti. i. pñtatio. ex eo q̄ christ⁹ in templū est pñtatus. Scōm q̄ ad parientē. et dr festū purificatōnis. q̄ beata ỽgo licet purificatiōe nō indigeret. nec legi purificationis obnoxia teneret. q̄ nllo mō immūda fuit. nec pepit ꝓcepto semie. tñ voluit facere ſm p̄ceptū legis. Dicit ei leuit. xij Mulier si suscepto semine peperit masculum immunda erit septē dieb⁹. Immūda quidem erat a ꝓsortio hoīm ⁊ ab ingressu templi. expletis vo septē dieb⁹ mūda efficiebat quo ad ꝓsortū hoīm. adhuc tñ vsq3 ad diē. xxxij. q̄ ad templi ingressuz immūda erat. donec purgaret iuxta ritū menstrui fluxꝰ. Sz ꝓpletis. xl. diebus. die q̄dragesima templuz intrabat. et puer cum muneribꝰ offerebat. Si aūt fetiam pepulsset tpus duplicabat. et q̄ ad ꝓsortium ⁊ quo ad ingressum. sicut ⁊ duplicat quo ad corpis formatōnez. Nam in q̄draginta dieb⁹ corpus masculi organizat et pficit et in q̄dragesima aīa infundit vt sepius. Corpꝰ vero fetie in octoginta diebus pficit et in octogesima aīa inspirat vt sepius Sic ergo si masculū peperat q̄draginta. si fetiam octoginta dieb⁹ a die natiuitatis ptꝰ a templi arcebat ingressu. Hodie tñ statim ingredi nō phibet ne sibi pena in culpā vertat. Verū tñ mulier dū sentit sibi immunere dolores ptꝰ nō intret eccliaz vel saltē caueat ne polluat illā. Sacerdos aūt mulierē vicinam ptui sepe moneat q̄ ꝓfiteat. ita q̄ cum dolor ptus vrgebit eā sit ꝑata accipe eucharistiā. Nā inhonestū est q̄ tpe ptus pbiter diu cū ea moret. Est āt triplex rō q̄re p̄cepit dñs die q̄dragesimo puerꝝ in templū offerri Primo ad notandū q̄ sicut die q̄dragesimo in materiale templū ducit. sic i q̄dragesimo die a ꝓceptione vt sepius aīma infundit in corpus tanq̄z in suū templū. put in hystoria scolastica dr. q̄zuis phisici dicant q̄ in q̄dragesimo sexto die corpus pficit. Scōo vt aīa que in die q̄dragesima corpi infusa ab ipso corpe maculat. in die q̄dragesima templuz ingrediens p hostias expiet. Tercio ad insinuādū q̄ illi merent celeste templū ingredi qui decē p̄cepta decalogi cū fide quattuor euāgelistaꝝ obſuauerint. Transactis ergo purificatiōis dieb⁹ piens ingrediebat templuz offerēs filiū vel filiā et munera. ꝑ se scz ꝑ peccato pullū colūbe siue turturē. ꝑ filio vo vel filia offerebat agnū anniculū in holocaustū. que agnū habere neqbat offerebat duos turtures aut duos pullos colūbarū alterꝝ in holocaustuz ꝑ ptu. alterꝝ vo ꝑ se scz ꝑ peto suo. Vñ in euangelio dr. Vt offerrent par turturꝝ aut ⁊c. ſm legis ꝓsuetudinē. i. sic lex exigere videbat. Mulieres igit in ꝟ beata ỽginē imitant. cū in q̄busdā locis post ptum trāsactus q̄draginta dieb⁹ eccliam ingrediunt significātes q̄ si ỽginē ipsaz fuerit imitate post vitā pñtem ingredient cuz ea eīnam. Celebrat ergo hoc festū die q̄dragesima a natiuitate dñi. q̄ beata ỽgo die q̄dragesima a natiuitate christi ad tēplum veniens ipm ſm legē pñtauit Rursus hoc festū seq̄t pꝰ festiuitates natal' dñi. circūcisionis. et epĥie. rōne misterij. sicut etiā rōe misterij voluit dñs in templū pñtari. Et ꝟ duplicit. Primū misteriū est. Nascit enī ꝓmo deus p fidē in hoīe. ⁊ sequit circūcisio. q̄ q̄n fides est in hoīe purificat homo. Vñ in actibus. Fide purificās corda eoꝝ. Qui vo hñt bonā fidez relinquūt oīa mala opa. et tunc apparet deꝰ. sed tūc faciēda ē pnia vt in nob maneat sic in tēplo suo. ⁊ tūc fit ibi oblatō ⁊ offert ei par turturū. i. mūdicia mētis ⁊ coꝝporis. q̄ nō pōt fieri nisi in iugi luctu. sicut turtur gemit ꝑ cantu. ⁊ duos pullos columbaꝝ. i. geminā simplicitatē. Scōm misteriū. q̄ in tēplum venit in hac die vt notetur aduētus eiꝰ ad mentē cuiuslibz fidelis. siue in eccliaz in quā semp patꝰ est intrare. Vñ in introitu dr. Suscepimꝰ deus misericordiam tuā in medio templi tui. q̄ christ⁹ est lignū vite in medio paradisi patus equaliter oīb⁹ subuenire ⁊ bona sua largiri. ſm nomen tuum deus. ita ⁊ laus tua deus ⁊c. q. d. Sicut creasti oēs et recreasti. ita ⁊ laudandꝰ es p totū mōm. Hoc etiam expositū est in. vj. pte sub octaua dñica post pente. Vt aūt veniat in mentē nostrā hortat eccla filios suos vt occurrant ei. Vñ dicit in ꝓncipio matutinalis

officij scz in inuitatorio Ecce venit ad tēplū sanctū suū dñator dñs. gaude et letare sion occurrēs deo tuo. s. p fidem z bona opa. Et ppter hoc festū istud dr ypapanti. i. obuiatio. qz si volum⁹ q ille veniat in mētem nrāz accipiam⁹ in mentē nrām et⁹ sīlitudinem. Uñ dicit in rñsorio p̄mo. Adorna thalamuz tuū sion scz vtutib⁹. purifica te et suscipe scz vtutes. z sic veniet in te. Epla Vo est. Ecce ego mitto angelū. q̄ est malach. c. vl. z euāgeliū. Postq̄z impleti sunt dies. luc. ij. c. z postcō munio. Rñsuz accepit simeon. luce. ij. c. Et nota q tpe iustiniani imperatoris fuit magna mortalitas apō pstātinopolz. z iō tūc pstituta ē solennitas purificatōis marie in reuerentiaz eius ob causas p̄missas. Solet aūt queri cū adhuc pullulēt infinite bereses quō sit verz. qō in nouo responsorio dr scz q beata vgo oēs bereses interemit. Ad qō dicimus q hoc fecit quantuz in se fuit. qz ipsa ostendit eū visibilē qui inuisibilis fuit. Primo ei non poterat inueniri. quoniā q̄dam ip̄m querebāt in delicijs carnis. q̄dam in diuitijs. q̄daz in libris pphoz z nō erat ibi. Uñ in canticis. Quesiui z ñ inueni eū. Modo vero nō potest aliqs errare in via nisi velit. Unō manifeste habet in ysa. Hec est recta via. vt etiam stultus nō erret p eam. Et que erit illa via. Ecce dabo in sion salutem et in hierl'm gloriam meaz. Dicit hodie ca. Ecce ego mitto. mala. iij. c. et illō. Eradicaui. eccl'. xxxij. z illud. Quasi cedrus. qō est ibidez. Fit aūt hac die. pcessio generalis. que significat pcessionē illā. quā beata virgō et ioseph ad templuz fecerunt. Qui in pcessione añ cancellos cantāt rñsuz accepit zc. significāt prophetas natiuitatē dñi et miscōiam p̄nunciantes. Melodia rñdentium est gaudium hanc dei misericordiā suscipientiū. Tenentes igit candelas in manibus dicam⁹. Suscepim⁹ deus miscōiaz tuā zc. Qō vero cantat in ipsa pcessione. et in euāgelio. Accepit eū simeon in vlnas suas. oñdit q debemus eū nō tantū corde sed etiā in brachijs portare. Uñ in canticis. Ponē me vt signaculū sup brachium tuū z vt sigillū sup cor tuū. et ad Cor. Empti enim estis p̄cio magno glorificate z portate deum in corpe vestro. Debemus ergo q̄dem portare. nō tantū deitatez vel hūanitatē sed vtrūq; sic fec simeon. qō significat p candelam quaz ferum⁹ in pcessione. Per cerā enim p apes ope virginali cū melle pductā. nulla ei libidine resoluunt. humanitas siue caro christi ex virgine sumpta itelligit. Per lumē deitas. qz ds noster ignis p̄sumens est. deutero. iiij. Per lichinium in cera aīa candidissima vl deitas in carne latens. vel p̄m alios mortalitas intelligit. Vel p lumen pater. p ceram filius. p lichinium spūssanctus. Rursus candela in manu accensa. est fides cuz bona opatione. Nam sicut candela sine lumīe mortua dr et lumē p se absqz candela nō lucet sed mortuuz esse videt. sic z opatio sine fide. et fides sine opatione mortua eē dicituz. Lichinius sub cera occultat⁹ recta intentio est. Uñ greg. Sic fiat opus in publico vt tñ intētio maneat i occulto. Cādele aūt bñdicunt vt eas digne ferant omnes. Sūt ei multi habētes intus tenebras. licet extra lucere videant. Digne ferentes sunt. q̄ sicut extra lucent per lumē qō ipsi ferunt in manibus. ita lucent interi⁹ p veram fidem. z in hoc est festiuitas z gaudium magnū. Portant ita qz in pcessione cerei ardentes. ppter sex causas. Primo vt vnusq̄sqz se illuminet z opa sua lumine patefacta alijs insinuet. Scō vt ritum gentilium in melius cōmutet religio christiana. Romani nanqz de q̄nto in q̄ntuz annū in kl'. februarij. ad bonorē februe matris martis. q̄ vt putabant erat deus belli. lustrabāt vrbem tota nocte cum cereis et facibus accensis vt filius eius eis victoriam de hostibus p̄cederet. cuius matrem tā solennit̄ honorabāt. qō festū aburbale dicebat. Ipsi etiam in mense februario sacrificabāt februo. id est plutoni z ceteris dijs infernalibus. p aīabus anteceſſoz suoz vt ppiciarent ipsorum. eis solennes hostias offerētes. et tota nocte eoz laudibus cū cereis z facib⁹ accensis vigilantes. Mulieres quoq; romanoz bis diebus festuz luminū exercebant. qz enī pluto deus infernalis cupiscēs pserpinā speciosissimam. eaz in p̄cipio hui⁹ mensis

rapuit deam qz fecit. quaz ceres eius mater et parentes facibus accensis p siluas deno cte in ethna monte cecilie multo tpe quesie/ runt. put poetarum fabule fingunt. Idcir/ co et ipse in pncipio mensis februarij in me moriam huius rei denocte vibez lustrabāt ambiendo ipsam cum facibus ardentibus Ydolatre. ei sicut legitur in libro sapiētie ob scura sacrificia faciebant. Hos igit lustran di mores sergius papa mutans in melius statuit festū purificationis in honorez ma/ tris domini in eodem mense. z tunc pcessio nes fieri vt plebs vniuersa portans cereos ardentes in manibus p ecclias pcederet in memoriam celestis regni. qñ omnes electi lucentibus bonoz actuum lampadib9 ob uiam sponso venientes mox cum eo ad nu ptias supne ciuitatis intrabunt. Tercio vt p hoc prudentes vgines imitemur. quarū beata vgo est caput. vt accēsa in nobis lam/ pade castitatis z bonoruz opez cum eis in templum glorie ad veruz sponsum ingredi mereamur. Quarto qz lumen quod est ad reuelatōem gentium sicut dixit simeon hac die p nobis est pntatum. hec ergo pcessio significat illaz simeonis. Quinto ad notan dum duinitatem z humanitatez christi vt pmissum est. Sexto ad ostendendū vginis puritatē. ne quis audiens eius purificatio/ nem credere possit eam purificatione indi/ guisse. Portam9 ergo candelas accensas. q̄si ipso facto dicat eccla. Virgo beata pu rificatione nō indiges sed tota rutilas. tota splendes. Et ppter causas pdictas candela ria nūcupat. Hoc festuz caret octauis. quo niam licet christus legaliter fuerit pītatus in templo. nullus tñ doctoz nos coartat q infantes die q̄dragesima natiuitatis eoruz pntent in tēplo. Vñ sicut pntatio puero rum ad templum sm veterez ritum defecit. quia hodie fit i baptismo. ita z octaua ypa/ pantis. In octauis enī sicut p primum diem recolimus qđ factum est. ita p octauaz rem pro qua factum est. De festis annūciatio/ nis. assumptiōis z natiuitatis in suis locis dicetur.

De cathedra sancti petri

Ecathedra san

cti petri ecclia solēnizat qñ viez apud antiochiā cathedrali ho/ nore sublimatus eē phibet. quā sublimatio nem dicūt q̄dam factā esse a theophilo pn/ cipe antiocheno. cuius filiuz defunctū post ānos q̄ttuordecim petrus suscitauit. z ipm et ppīm ciuitatis quertit. ppter qđ ibi eccl̄az pstruxerūt in cui9 medio excelsaz cathedrā collocauerūt. z petrū vt ab oībus audiri et videri posset exaltauerūt. in qua sedit septez annis. De hoc igit honore solennizat eccl̄ia qz tūc plati eccl̄ie ceperūt loco pstare et ho nore sublimari. Tūc enī pletū est illud ps Exaltēt eum in eccl̄ia plebis ꝛc. Et nota q exal/ tat9 est triplicit. et ideo triplex festū ei cele/ brat. Primo exaltat9 est in eccl̄a militantiū eidez pfidendo. z eā in fidez z moīb9 lauda bilit regēdo. Ad qđ ptinet hodierna festiui tas vt pmissū est. Secō in eccl̄ia malignan tium ipsaz scz dissipādo z ad fidem querten do. ad qđ ptinet sm festum qđ dicit vincula Tunc enīz eccl̄iam malignantiū dissipauit et plures ad fidem quertit. Tercio in eccl̄ia triumphantiū in eam scz introeūdo felicit. ad qđ ptinet terciū festum qđ est passionis eius. Rursus fit ei festū triplex ppter alias quinqz rōnes. Primo ppter pulegiū. fuit enim p alijs pulegiat9 z ideo magis bono ratus in autoritate. Hāc fuit princeps apl̄oz et claues regni celoz accepit. Fuit etiam fer uentior in christi amore. z efficatior in viriu te. Hāc ad eius vmbram sanabant infirmi. Secō ppter officium. ipse ei officium pla/ tionis sup vniuersam eccl̄iaz habuit. que in tres ptes mundi scz asiaz africā et europā diffusa est z ideo eccl̄ia ter in āno p eo solen nizat. Tercio ppter beneficium. qz ipse qui potestatem ligandi atqz soluēdi habuit. li berat nos a tribus generibus peccatoruz scz cogitatiōis locutōnis z opationis. Vel qz in deū. in primū z in nos peccamus. Ut hoc bñficiū pōt eē triplex bonuz qđ virtute clauiū peccatoz in eccl̄ia cōsequit. Primū est absolutōis a reatu oñsio. Secūm ē pene

purgatorij in talem ꝓmutatio. Tercium pene talis ꝑm ptez relaxatio. Quarto ꝓpt debitū. qz scz triplr̃ pauit ⁊ pascit nos. s. v̄bo exēplo. ⁊ tali subsidio. Quinto ꝓpt exēplū vt scz nullus desperet. etiaz si tercio christuz negauerit sic̄ ille si tñ velit cū eo deuz corde ore ⁊ ope ꝓfiteri. ¶Nec est p̄mittēdū. q hoc festū de incathedratione sancti petri. olim fe/ stū beati petri epularū dicebat̄. Fuit ei mos gentilū ꝑm magistrū ioꝫem beleth ānis sin gulis i mēse februarij hac die vinū ⁊ epulas deo offerre sup sepulcra pentū. moti forte pter illud thob. iij. panē tuū et vinū tuū sup sepulturā iusti ꝓstitue. q̄s d̄nocte demōes ꝓsumebāt. ipsi tñ ab aīmab⁹ circa sepulcra oberrātib⁹ q̄s vmbras vocabāt vastari pu tabāt q̄si aīe a corpib⁹ egresse carnales req/ rant cibos. qđ btūs aug⁹ reprobat in ꝑmo/ ne bui⁹ diei. ¶Hoc etiā sancti patres extirpa re volētes. festuz de incathedratione sancti petri. tā de illa q̄ rome q̄z etiā de illa. q̄ anti/ ochie fuit fcta. statuerūt fieri illo die q̄ talia a gentilib⁹ fiebāt. Uñ ab illis epulis ꝗ festū ꝓsueuit appellari festū beati petri epularuz ¶Hac tñ die nō d̄r in q̄busdā eccl̄ijs nisi vna collecta. ⁊ de illa incathedratōne q̄ fuit anti/ ochie facta. Dicit̄ aūt epla. ¶Petr⁹ apl̄s ihu⁹ q̄ est. i. petri. i. ⁊ euāgelū. Uenit ihesus i ptes matꝫ. xvj. c. Tract⁹ est. Tu es petrus. matꝫ xvj. Ad horas d̄r capl̄m. ¶Petr⁹ apl̄us. i. petri. j. c. In festo beati matbie apl̄i d̄r epla. Erurgens petrus in medio. act̄. j. c. ⁊ euāgelū. Confiteor tibi pat̄. matꝫ. xj. ca.

De annunciatione beate marie virginis.

Estū annūciatio

nis beate marie est q̄niā angel⁹ ei bonos rumores nunciauit ⁊ ipsa saluatorē ꝓcepit. Tūc aūt implete sunt ꝓphete. Uñ eccl̄ia legit ⁊ cātat de ꝓphetis. q̄re introit⁹ est. ¶Rorate celi desup. ⁊ nubes. id est p̄dicatores. pluāt. i. annūcient. iustū. i. christū. q̄ anthonomastice d̄r iustus. aperiat̄ terra. i. beata v̄go. apiat̄ in quā p ꝓsensuz. et germinet. i. ꝓcipiat. saluatorez. i. christū. De hoc dictū est sub p̄ma d̄nica d̄ aduētu. Epi/ stola est. Egredietur v̄ga. ysa. xj. c. Ellie tñ eccle sie dicūt. Locut⁹ est d̄ns ad achaz. q̄ est eius/ dem. vij. c. Euāgelū est. ¶Missus est gabriel luce. j. c. Et q̄ ibi d̄r. ⁊ ꝑ menſ ꝛc. sic exponit̄. hic mēsis scz martius in q̄ beata v̄go ꝓcepit est sext⁹ illi. i. a ꝓceptione illi⁹ scz elizabeth. q̄ vocat̄ sterilis. q illa ꝓcepit ioꝫem baptistā vij. kl̄. octobris. Dicit̄ etiā p horas capl̄m. In dieb⁹ illis notum faciet de⁹. biere. xxx. c. Cōpetit aūt ꝗ festū tpi veris. ¶Uñ tpe veris deus fact⁹ est bō ⁊ oia facta sūt noua. ¶Hoc aūt festū est de d̄no ⁊ de beata maria quare eadē ꝓfatio d̄r in natali ⁊ in ānūciatiōe d̄ni. De annūciatōne d̄ni ꝓsueuit opponi q gloria in excelsis ⁊ ite missa est ⁊ te deum lauda mus in ea cantari nō debeāt. de q̄ dictuz est in phemio b⁹ pnſ. Si ꝗ festū fuerit i d̄nica passionis vel oliuaz. ad scdaz feriā trāsmu/ tabit̄. hoc ei generale est in ꝓuilegiatis d̄ni cis dieb⁹. Si aūt in triduo añ pascha occur rerit in sabbato añ palmas ꝑm q̄sdā antici/ pabit̄. Quidā vero illō trāsferūt ad octauā Sitr̄ si fuerit in die pasche ñ ꝓgrue poterit infra bebdomadā celebrari in q̄ hist⁹ de aduētu cōpilata cantat̄. Cūm melius est si ad scdam feriā post octauas trāsferat̄. In hac die vt d̄r p diuersa tempoꝝ curricula deus multa opat⁹ est. Que q̄dam sic egregijs v̄/ bis pstrinxit. Salue festa dies q̄ vulnera nrā coerces. Angel⁹ est missus. est passus ⁊ in cruce christ⁹. Est adā fact⁹. ⁊ eodē tpe la psus. Ob meritū decime caditabel fratris ab ense Offert melchizedech. ysaac supponi tur aris. Est decollat⁹ christi baptista btūs Est petrus erept⁹. iacob⁹ sub herode pem/ ptus. Corpa sanctoꝝ cū christo multa resur gunt. Latro p christū tā dulce su scipit amē.

De sanctis philippo et iacobo apl̄is

Aschale tpus si

cut sepe dictū est octauā significat etatē. vbi bonū q̄ erit singu loꝝ in dispari caritate erit oīm. q vnus q̄q z de bonis alteri⁹ gaudebit vt de suo. ⁊ bonū oīm erit singuloꝝ. Ut ergo tps paschale cō cordaret solēnitatib⁹ q̄ infra illud euenūt. p̄sertim cū apl̄i in eccl̄ia p̄mitiua ñ haberēt

pticulares solēnitates. statutū fuit vt in kl'. maij celebraret solēnitas ad honorem oīm ap'lorū. vt dies maij nō videret diuidere qs vna dignitas ap'latus in celesti gl'a fecit eē sublimes. qō festū greci celebrare dicunt in festo ap'lorū petri ⁊ pauli. Hac etiā die festū est ap'lorū philippi ⁊ iacobi. qz forte die ista passi sunt. Sane iacob⁹ iste dict⁹ est minor ad differentiā iacobi ꝓ postelle siue zebedei. qui dict⁹ est maior. nō etate sed vocatōne. sicut ꝓtingit in epis qui loco ap'lorū sunt. qniam qui ꝑmo cōsecrat⁹ est. alios q̄ztumlibet maiores añcedit. Ipse enī a dño vocat⁹ est. ⁊ ꝑmo ei adhesit ⁊ sibi magis fuit familiaris. In secretis eī illū vocabat scz qñ trāsfigurat⁹ est. ⁊ qñ suscitauit mortuū in domo Dict⁹ est etiā iste iacob⁹ alphei q̄ fuit filius alphei. Dict⁹ est etiā frater dñi ꝑm carnem quia ꝺr fuisse ꝓsilis ei facie. vel qz erat filius alphei fratris ioseph viri beate marie. ⁊ marie sororis ei⁹ Qui ei ita ex vtraq; pte sāguinis ꝓiungebant. apud iudeos frēs vocabā tur. Iesus autē putabat filius ioseph. Vel ꝺr frater dñi. i. cognatus qz fili⁹ sororis bte marie. quē more tusci ꝺuant. Sed ⁊ ioseph ꝺr ꝯgnatus dñi. vel qz pater putatiu⁹. vl'qz ꝯgnatus dñi ex pte matris scz beate marie. Ad clariorē aūt ꝑmissor⁹ euidentiā notandū q̄ ioachiz pater bte marie accepit vxorez noie annā que habuit sororez noie ysmeriā Hec autē ysmeria genuit elizabeth et eliud Elizabeth genuit iohēz bap. Be eliud nat⁹ est emineud. Be emineud nat⁹ est sanctus seruatius. cui⁹ corpus est in opido traiecti sup fluuiū mosam. in epatu leodicen. Anna aūt tres viros ꝺr habuisse scz ioachim. cleophā frēm ioseph et salome. De ꝓmo habuit filiā scz mariā matrez dñi quā dedit ioseph nuptui q̄ christum genuit. Generatio ipsi⁹ ioseph et marie posita est in. vj. pte sub festo natalis dñi. Ipsumo aūt viro defūcto. de scdo silr genuit aliā filiam noie mariam quā alpheo postmodū in ꝓiugē dedit. Hec autez maria genuit ex alpheo q̄ttuor filios scz iacobū minorē. ioseph iustū. qui ⁊ barsabas dict⁹ est. simonē et iudā. Ex tercio vero scdo mortuo genuit aliā similiter filiaz noie mariam ⁊ zebedeo in ꝓiugē tradidit ex quo duos filios habuit. scz iacobum maiorem et iohānem euāgelistam. Ipsorum iacobus iste merito sue ꝓfessionis cognominat⁹ est iustus. Ex vtero enīz dicitur sanctus fuisse. Ipse enim a petro et iacobo et iohāne apostolis ordinat⁹ est ꝑmus hierosolimitanorum epus. Ipse etiam vna cum basilio episcopo cesarien̄ addidit nobis in scriptis missam celebratōnem. Ipse quoq; tradit ꝑmus celebrasse missam p⁹ pascha domini in hierusalem. ⁊ petrus ꝑmus in antiochia. Iste vinum vel siceram non bibit. nullā carnem comedit. nunq̄z tonsus. nunq̄z vnctus. nunq̄z balneo vsus est. ⁊ intantū genibus terre defixis orabat. vt genua eius camelorūz excedere duriciam crederent. Iste ꝑcipitatus est a iudeis de pinnaculo templi cū nomen christi ꝓdicaret. ⁊ cum ptica fullonum interfectus est. Fullo enī est qui lineos pannos candificat. Quidā enīz dixerunt ꝓpter peccatū interfectōnis eius iudeos destructos fuisse ꝑ tytum ⁊ vespesianū et ita non attribuunt destructōem illam morti christi. In hoc festo dicunt quedam eccl'ie introitum. Exclamauerūt. neemie. ix. c. Epistolā. Stabunt iusti. que est sapiētie. v. c. Euangeliuz. Non turbet cor vestrum. qō est iohis. xiiij. ca. Et post cōmunionem. Tanto tempore. iohīs. xiij. c. Dicitur etiam ad horas cap'lm. Stabunt iusti. sapie. v. c. ⁊ illud. Nos insensati. quod est ibidem. ⁊ illud. Non esurient. apoc. viij. ca.

De inuentione sancte crucis

In sancta cruce dñi scda spes habet. Sicut ei beata vgo portauit dñm. ita ⁊ sancta crux suo mō. Et sicut dat dñs aquis baptismalib⁹ sanctificare ⁊ alijs sacramentis. ita ꝑ tactū dñice carnis sanctificatū fuit illud lignū vt nos suo mō sāctificare possit. Et qz ita crux saluat ꝑ talē effectū quem habet. iō de eo cantat. O crux splendidior ꝛc. q̄ sola fuisti digna. s. dignitate tibi data. portare talentū mūdi ꝛc. Et qz finis crucis est gl'a ideo in fine plurīū antiphonarū de cruce ꝺr

alla. Dicat aũt pboras capm. Mihi autez absit. gala. vl. c. Fit aũt duplex festũ de cruce vicz exaltatõis de q̃ suo loco dicet. z inuentionis. q̃ inuẽta fuit crux tpe eusebij pape a beata helena matre pstãtini mediãte iuda qui tũc iudeus erat. Uñ in canone ipsi⁹ eusebij ita legit. Crux dñi nostri iesu christi. q̃ nup nobis gubernacula sancte romane ecclesie tenentib⁹ q̃nto nonas maij inuẽta est in pdicto kalendaz die inuẽtionis festum vobis solennit̃ celebrare mãdam⁹. Est aũt maij ℞ festũ q̃z exaltatiõis put ibi dicet. Legit aũt de pdicto iuda q̃ puers⁹ ad fidẽ fact⁹ est postmodũ epus hierosolimitan⁹. z mutato noĩe vocat⁹ est q̃riacus. De quo dr dyabol⁹ sic pphetizasse. Judas christũ morti tradidit. sz iste iudas illũ mortuũ exaltauit. z artes magicas a⁹s meas detexit. sz iulian⁹ familiaris z amicus me⁹ cito rex erit. q̃ me d̃ isto vindicabit. Qd̃ factũ est. Nã iulian⁹ monach⁹ ab ordine apostatans acq̃siuit p nephas pfulatũ romanũ. z deinde fact⁹ imperator z christianoz psecutor. illum diuersis penis afflixit z interfici iussit. Legit quoq̃ q quidam miles noĩe quiriacus hũc iulianum postea interfecit. De isto iuliano legit q̃ adducapud pstantinopolim de tũba sua fetor intolerabilis pgredit. Si queraf quare fit festũ de cruce in q̃ christus fuit deshonestatus z flagellatus z nõ de asina in q̃ valde fuit honoratus. nec etiaz de alijs que ipse tetigit. Rñderi potest q̃ laus et honor sup asinã impensus. transitor⁹ z mũdan⁹ fuit. nec inde salus nostra pdit. de q̃ curandum nõ est. Preterea alia que ipe tetigit. nõ legit miracula z sanitates fieri. nec p illa redempti sumus. de honestatio vo in cruce facta nostra redemptio fuit. Dicitur hodie introitus. Nos aũt. gal. vl. ca. Et legit epla. Confido de vobis in dño. gal. v. ca. p eo q̃ ibi dr. Mihi aũt absit gloriari nisi in cruce dñi nostri iesu christi. Alie eccle dicũt. Hoc sentite. ad philip. ij. Euãgeliũ est. Sile est regnũ celoz thesauro abscondito in agro ꝛc. q̃ crux dñi ad literã inuẽta est in agro. Uel aliter in agro eccl̃ie inuenit̃ crux dñi que dr thesaurus. q̃ emptũ est p eam nobis regnũ celorum. qui videt hunc thesauruz in eccl̃ia vadit z vendit omnia que habet. i. oẽs trãsitorias delectatões z emit agrũ istũ vt sit de eccl̃ia. Alij dicunt. Erat homo ex pharisеis ioh. iij. c. Et est notandũ q̃ festum crucis fit semp cũ festo martiruz. q̃ crux sigficat martirium. z ideo in festiuitatib⁹ sancte crucis leguntur in q̃busdam eccl̃ijs. vj. lectiões de martirib⁹ z officia pmiscent. De signo crucis dictũ est in phemio. v. ptis.

De reuelatione sancti michaelis

Eccl̃esia facit festũ

d̃ angel̃ duplici rõne. Prima est q̃ nobis miistrant. omnes ei sunt admiistratorij spũs. i. un miisteruz missi. ppt eos q̃ hereditatez capiũt salutis. sicut habet in epla ad hebre. Scda rõ est. q̃ pugnãt p nobis cõtra angelos malos. nec pmittunt nos tẽptari supra id q̃d̃ possumus. De hac pugna dr in apoc. Factũ est pliũ i celo. Hoc bellũ erit maxime tpe antechristi. z in morte martiz fuit. z etiã semp est. Et eiect⁹ est draco. i. dyabolus de celo. i. de celestib⁹ hoibus z deiectus in corda malor hoim. Hui⁹ aũt belli pnceps est beatissimus michael. z id̃o fit ei festum. licet sit de vltima gerarchia de inferiori scz ordine. Sũt ei nouem ordines angelor. put tactuz est in q̃rta pte sub ti. de pfatione q̃ q̃zuis oẽs mittant. quoniaz vt p̃missuz est. sunt admiistratorij spũs. et in ysa. vj. habet. q̃ missus ẽ ad. eũ vnus d̃ seraphin raro tñ mittunt. Uñ daniel. miliamiliũ miistrabãt ei. z decies centena milia assistebãt ei. Eor vo q̃ mittunt pnceps est michael. q̃ fuit pnceps eccl̃ie iudeor vt habet in daniele. Modo vo est pnceps eccl̃e christianorũ In iudeis ei fuit aliq̃n eccl̃a q̃ nũc est in christianis. Hoc aũt festũ q̃d̃ est memoratio victorie sancti michaelis inde originẽ sumpsit. q̃ cũ barbari depopularent apuliam. christiani triduano ieiunio in dicto. scti michaelis auxiliũ imploraueruṫ. p q⁹ visibile patrocinũ fugete terga dederũt et christiani victoriã habuerũt. Uocatur etiã festum reuelatõis. q̃ in monte gargano reuelatus

ē vt seq̄t. Sane michael. gabriel et raphael. noīa p̄sonalia sunt angelorū. Alia vō sunt ordinū. vt dictū est in q̄rta pte sub ti. de p̄fatione. Sed cū hoc festū sit cōe oīm angelorum. q̄re specialr denoīaf festum sancti michaelis. z nō gabrielis vl raphaelis. ℟ñ deo michael est q̄ missus in egiptuz fecit illas famosas plagas qui diuisit mare rubꝝ. qui dꝰ duxit pplm p desertū. z duxit in terrā pmissionis. Ipse est ꝓpositus paradisi. z custos. z est susceptor aiaꝝ. et ꝑceps eccle. z ideo magis eū venerari debem⁹ Scda rō est. q; ipe met fundauit ecclīam z ꝓsecrauit altare. Vñ dr Stetit angel⁹ iuxta arā templi ⁊c. Hoc fuit in mōte gargano. postea vō reuelauit hō hominib⁹ p ep̄m regionis illi⁹. Tercia ratio ē vt hoies venerātes angelos pueniāt ad cōsortiū angelorū. Et ea de cā in dieb⁹ dñicis et festiuis solēnitatib⁹ nouē psalmi z nouē lectiones z nouē ℟ñsoria cantant. vt p cantū istoꝝ ad ꝓsortiū pueniam⁹ nouē ordinum angelorꝝ. quoꝝ ꝓpriū est deo cantare. Congaudendo ergo angel' dicit ecclīa in introitu. Bñdicite dñm oēs angeli eius. Et q; angeli laudāt. z nos silr deū laudare debemus Vñ sequit vsus. Bñdic aīa mea dñm. Epistola vō de apoc. j. c. sumit. Significauit deus que optet fieri cito ⁊c. Sequit ibi. Johānes septē ecclīis. p septē eccl'as vel p septem spūs. q̄ntū ad intelligentiā que ad hāc diez ptinet vniuersitas angelorꝝ intelligitur. per septē ei dies currit vita p̄sns. Sequit responsorium. Bñdicite. z vsus. Bñdic rōne qua supra. Alla est. In ꝓspectu angelorꝝ psallaz tibi. Hoc aūt ideo dicit ecclīa q; pati sūt angeli deferre deo orōnes nostras. Semp eni nobis astāt z aspiciūt nos z auscultāt. Vñ in canticis. Que habitas in ortis amici. id est angeli auscultant te. Berñ. Istos scz bonos ꝓpassio. illos. s. malos passio. s. iuidie cogit. vt in nos semp aspiciāt. Sequit euāgelium. Accesserūt ⁊c. matb. xviij. c. in q̄ p̄cipit vitari scandalū puuloꝝ. q; ibi fit mentio de angelis. Amen dico vobis. q; angeli eorum in celis semp vident faciē patris mei qui est in celis. Q; vō pati sint deferre orōes nrās in offertorio oñdit. Stetit angel⁹ iuxta arā templi ⁊c. apoc. viij. c. et data sunt ei incensa multa. i. orōes incense igne caritatis. z ascēdit fumus aromatum. i. oratio in cōspectu dei ꝺ manu angeli. In postcōmunione vō placuit ecclesie sicut ꝑus bñdicere. Vñ dr in quibus dam ecclīis. Bñdicite angeli dño ⁊c. Sane q; michael legit cū draco pugnasse intelligit allegorice. michael. i. christ⁹. historice vō q; michaelis z aliorꝝ angelorꝝ ei⁹ ministerio dyabol⁹ describit in ecclesia ꝓpter laicos esse depulsus. In hoc festo dr caplm Significauit. Et illō. Beat⁹ q; legit. Et illō. Joßes septē ecclīis que sunt. apoc. j. c

De sanctis geruasio et protbasio

℟ festo sanctorū

geruasij et ptbasij cantatur ex institutione gregorij introitus. Lo quetur dñs pacē in pplō suo ex eo q; tali die pax inter romanū imperatorem z agilulphū regem longobardoꝝ extitit reformata. quē regem celdonia ei⁹ vxor christianissima cui gregorius librū dyalogoꝝ scripsit. ad fidez conuertit. Officia nanq; sanctorꝝ ꝑtim ꝓueniunt ipsis scīs ꝑtim bis euēnib⁹ que in ipsorum euenere diebus

De sancto iohanne baptista

Via inter natos

mulierū surrexit maior iobānes bap. merito ecclīa celebrat festū de illo. z facit ei festuz duplex scz natiuitatis et ꝺcollatiōis. Natiuitatis ꝓpter quattuor Primo ꝓpt bistoriā. quoniā dicit dñs ꝺ eo p angelū. sicut in euāgelio habet. z multi in natiuitate ei⁹ gaudebūt. qꝺ etiā ꝓpt sarracenos dictū est. q; ℟ festū celebrare dicūt. Secūdo ppter allegoriam z misterium. q; per iobānem figuratus est ortus gratie quam nobis attulit christus Ipsum enim iohannes p̄cessit in annūciatōne. in natiuitate. in p̄dicatione. in passione. z in ad inferos descensione. Tercō quia sicut beata virgo sanctificata fuit in vtero matris. ita z ipse. Quarto quia ipse primus annunciauit gaudia etna. z ideo ꝺ lucifer et turtur. Vñ in cant.

Vox turturis audita est in terra nostra. Et iob. xxxviij. c. Nũquid poduces lucyferum in tpe suo. Et eius natiuitas fuit p gabrielem archangelũ nũciata. Ideo autẽ iobanes dictus est lucifer. qz obtulit nouũ tpus. z unde est q in qbusdã ecclijs habet missam in mane. qz natiuitas eius fuit q̃si aurora. Natiuitas vo christi fuit q̃si ortus solis. Uel ideo dr missa in ortu diei qz legit in euãgelio luce. q ipse fuit sanctificat⁹ et spũsancto replet⁹ in utero matris. quare merito laudandus est eius creator in exordio diei q illũ dignatus est honorare in utero matris. Habet eẽ aliã ppriam missam sicut et alij sancti que dicit circa terciam. Uel pma missa est de vigilia euãgeliste. Uel alia dr. qz ipse fuit martir et pcursor. Uñ illa missa est unius martiris. et est introitus. Justus ut palma florebit. De ipso nanqz ppbetizauerunt ysaias et biere. Hieremias ipso vite actu. qz fuit ei similis. Ysaias ut ĩ epla habebat hodierna. Audite insule z attendite pli de longe. ysa. xlix. ca. Ibi etiã sequit vñ sumit introit⁹ scz. De ventre ẽc. Sequit etiaz ibi. Posuit os meũ ut gladium acutũ. Gladius acut⁹ est lingua pdicatoris. quoniã abscindit superflua. Sequit Posuit me q̃si sagittaz electã. Sagitta electa est pdicator qui facit qđ docet. Sagitta acuta fuit iobanes cuz dixit. Genimina viperaz qs docebit vos fugere ab ira vẽtura. Rõsorium est. Priusq̃z te formarem ẽc. biere. j. c. z est de natiuitate ei⁹. Alla est. Tu puer. luce. j. c. Et illud. Inter natos mulierũ ẽc. matẽ. xj. c. Euãgelũ est. Elizabeth impletũ. luce. j. Dicit aũt hac die caplm. Audite insule ysa. xlix. c. Et illud. Priusq̃z te formarẽ. biere. j. c. Et illud. Reges videbunt. ysa. xlix. c.

Psoro in vigilia beati iob. bap. ieiunam⁹ q̃si ppatiẽtes ei q in deserto ieiunauit z aspera vitã duxit. Et vigilia ipa plenũ habet officiuz. Quia post iobis decollationẽ christus crucifixus fuit z agnũ comedit. Fuit ei iobanes q̃si lapis angularis. i. vet⁹ z nouũ testamentũ pũgens. Uñ tũc magis solenizamus ppter misterium q̃z ppter psonaz ipsaz. z quoniã ipse fuit medi⁹ inter vtrũqz testa. qz fuit finis veteris et initiũ noui testa.

Nam z lex et ppbete usqz ad iobanem vicz inclusiue. Hinc est q hui⁹ diei officiũ ptim de veteri. z ptim est dnouo testa. In hac autem die iobes euangelista obiit. sed eius festum translatũ est put sub eius festo dicet. Festum aũt decollatõnis nõ ita solennizat ecclia. sicut istud. put ibi dicet. Fuit ergo ut pmissum est in utero sanctificat⁹ sicut z bieremias. Unde et de biere. legit hac die. Qđ pbat p illud qđ dicit in euãgelio. Et repleta est spũsancto elizabeth. z exultauit ĩ gaudio infans in utero meo. Sz quo genere sanctificationis nõ legim⁹. Dicũt tñ quidã q ab omni peccato mũdat⁹ est. Sz in glosa sup illo loco. Tu vis a me baptizari ego a te debeo baptizari. i. ab originali peccato mũdari. dr. q in psona generat hois loquebatur. Fuit tñ in peccato originali cept⁹ similiter et beata ygo. de quo z q̃re eius natiuitas celebret. sub purificatione dictũ est. Paulus bistoriographus romane ecclie dyaconus cassinensis monachus. q̃dam die cuz vellet paschalez cereum pfecrare rauce facte sunt fauces eius cuz pus vocales essent. ut ergo vor sibi restitueret. ppposuit in honorẽ beati iobanis hymnuz. Ut queant laxis. in cui⁹ principio petit vocis restitutõnem quã obtinuit. sic et merito scti iobis restaurata est vox zacharie. In hoc festo non cantatur frequnter alla sicut fit in festiuitatibus petri et pauli z aliorum. in quorum vltimis nocturnis psonatur. Ratio est quia ipe figurat legez. z qz natale hui⁹ fuit ante christi resurrectionem z añ gaudiuz. Quidam tñ faciũt officiuz sine alla in initio noctis ppter figuram legis z postea iterant officium cũ alla in medio noctis terminãtes illud in principio lucis in memoriã antique obseruatõis de qua z quare in hoc festo nocturni cantant ĩ initio noctis dictũ est in. v. pte sub ti. de nocturnis. Nota q antiquitus solebat una quadragesima celebrari ante hoc festũ et alia ante natale domini. Sed postea propter fragilitatem hominum redactum fuit ad tres septimanas ante natale. z tres ante ß festũ. Uñ phibitum est in decretis. ne ĩ illis trib⁹ septimanis nuptie fiãt Sz et hodie

hoc abolitū est. put dictuz ē in ꝑma ꝑte sub ti. de sacramētis. Fiunt aūt tria ſpeālia in ꝟ festo. In vigilia nanqz in q̄busdā ptibus ex antiqua obſuatōne colligūt boies ⁊ pueri ossa ⁊ quedā alia īmunda. et insimł cremāt vt inde fumus in aerē ꝓducaī. Ferūt etiam brandas siue faces. ⁊ cuz illis circueūt arua Tercium est qz rotā voluūt. Qui īmunda cremant. ⁊ fumū in altū ꝓduci faciūt. habēt hoc a gentilib⁹. Antiq̄tus eī draconeſ hoc tpe ad libidinem ꝓpt calorē excitati volādo ꝑ aerem freq̄nter ī puteos ⁊ fontes ſperma tizabāt. ex quo inficiebanī aque. ⁊ tunc erat ann⁹ letalis ex aeris et aquaz corruptione. qz q̄cūqz indē bibebāt moriebanī aut grauē morbū patiebanī. Q̄ attendētes ꝓbi iusſe runt ignē freq̄nter ⁊ passim circa puteos et fontes fieri ⁊ īmunda et quecūqz īmūdum redderēt fumū ibi cremari. Illā qz ꝓ talez fu mum sciebant posse fugari dracones. Et qz talia hoc tpe maxime fiebāt. ideo hoc adhuc ab aliq̄b⁹ obſeruaī. Sūt eī dracones aīalia Vñ in ps. Laudate dñm de terra dracones nō tracones. i. meat⁹ terre. ꝑut q̄daz dixerūt Que q̄dem aīalia in aere volant. in aquis natāt. ꝑ terrā ambulāt. nil īmundū ſustinēt et fugūt ꝓpter fumū oliferuz sicut elephā tes ꝓpt grunitū suuz. Est etiā alia rō quare ossa aīalium ꝓburunt. vicz in memoriaz q̄ ossa ioh. bapt. a gentilib⁹ in ciuitate sebaste ꝓbusta fuerunt. Vel pōt hoc referri ad no uum testamentuz. Ībi icūt eī pueri vetera ⁊ ꝓburunt. ad significanduz q̄ aduenīte noua lege vet⁹ testamentū debz cessare. Bi ctum est eī. Vetustissima vetera nō comede tis. ⁊ nouis supuenientib⁹ vetera pijcietis. Ferūt quoqz brande seu faces ardentes. et fiūt ignes. que significāt sanctū iohānē qui fuit lumē ⁊ lucerna ardēs ꝑcedēs ⁊ ꝑcurſor vere lucis. q̄ illuminat oēm boiez venientez in būc mōm. Vñ dicit ioh. v. Ille erat lucer na ardēs ⁊ lucens añ dñm. q̄ viaz dño ꝑpa rauit in heremo. Rota in q̄busdā locis vol uit ad significādū q̄ sic sol ad altiora sui cir culi puenit. nec alt⁹ pōt ꝓgredi. sed tūc sol descēdit in circulo. sic et fama iohānis qui putabaī chriſt⁹ descendit. scōm quod ipe te ſtimoniū ꝓhibet dicens. Me oꝑtet minui. illū aūt crescere. Q̄ dicūt q̄dam dictuz esse eo q̄ tūc dies incipiāt minui. ⁊ in natiuitate christi crescere. Sz qz añ festū sanctiohis decrescūt. ⁊ añ natale dñi crescūt. intelligen dū est de natiuitate in matre. qñ scz ꝓcept⁹ est vterqz. quoniā iohes ꝓceptus fuit decre scentib⁹ dieb⁹ vt in septēbri. ⁊ christus in cre scentibus vt ifra ꝓli. Vel de morte vtriusqz. Nam corꝑus christi exaltatuz est in cruce. corꝑus iohānis capite minoratū.

De sanctis petro et paulo

E petro et paulo

Questio est. Utrz eadē die passi sunt Nā benric⁹ solitar⁹ velle videt q̄ eadez die anno reuoluto paulus passus sit Sed pelagi⁹ ⁊ nicolaus pape. ⁊ ambrosius et alij sancti patres volunt q̄ eadē die. et eadem etiā hora sub nerone imperatore. vicz anno. xiiij. imperij. ei⁹ alioquin falsе essent historie de illis scripte. sed tñ in diuersis locis. licet in vrbe. ⁊ diuersas penas passi sūt. quia petrus in vrbe crucifixus est. paulus vero quia sicut legitur in actibus aposto lorum ciuis romanus erat. q̄uis natione tarcensis esset. extra muros vrbis decolla tus. q̄ pena honestior videbaī. et de ipso lac ꝑ sanguine legitur ꝓfluxisse. Ueruz ꝓceden te tpe cum cōstantinus impator in honorē vtriusqz ecclias ꝓstruxisset ⁊ roman⁹ pon tifex vellet eorum corꝑa seꝑarare. et dubita reī que cuius ossa forent. diuin⁹ rñsum est maiora ossa sunt p̄dicatoris. minora piſca toris. ⁊ sic ab inuicem seꝑata sunt in ꝓprijs ecclijs collocata. Postmoduz vo siluester papa volens ecclias ipsas ꝓsecrare tā pua q̄z magna ossa equa lance cum summa re uerentia ponderauit. ⁊ vnam medietatem in vna ecclesia ⁊ aliaz in alia collocauit. Un de quidam faciunt festum ō hac diuisione ossium in nom̄. vel. viij. ydus iulij. qz die ta li facta fuit. Alij illud faciunt. xv. vel. xvj. die eiusdem mensis. Alij vero dicunt q̄ festuz diuisionis petri et pauli quod celebraī die illa. fit ꝓpter illam diuisionem que facta est in bierlīm post. xij. annos. quādo seꝑati sunt

ad ꝓdicandū gentib⁹. In q̄ festo cantāt illā magnā seq̄ntiā. Celi enarrāt gl'iā. Et euāgeliū ascensionis. ℟ecūbētib⁹ ꝛc. incipiēte⁹ in fine ibi Bñs q̄dem ihesus postq̄z ꝛc. Licet aūt eo⁹ festa eadem die celebrāda ꝙcurrāt. bt⁹ tñ gregorius instituit vt tantū officiū beati petri ipo die celebrare. Tū q⁹ tali die eccl'a beati petri fuit dedicata. Tū q⁹ ipe p⁹ o⁹ fuit ꝙuersione. Tū q⁹ fuit t⁹ maio⁹ dignitate. quoniā romane eccl'ie tenuerat ꝑmatuz Et ō⁹ in missa introit⁹. ℳunc scio. act. xij. c. et collecta ꝓmunis vtriq̄z. Deus q̄ hodiernā diem. q̄re nō fit alia cōmemoratio de beato paulo. Epl'a. ℳdisit herodes. q̄ est ibidem. All'a. Tu es petr⁹. matℬ. xvj. c. Euāgelium Uenit ihesus ī ptes. qō est ibidē. vbi ō⁹. Quē dicunt hoies eē filiuz hois. Sz ꝑm hiero. in hebreo ō⁹ filiū ade. ℐder horas vō ō⁹ capl'm ℳdisit herodes rex manus. act. xij. c. Et illō. Angel⁹ dñi. Et illō. Et petr⁹ ad se reuersus que lūt ibidē. Seq̄nti vō die fit festū de b⁹to paulo. Et ō⁹ in missa introit⁹. Scio cui. ij. ad thimo. ij. c. ꝛ collecta. Deus q̄ multitudinem. Graduale. Qui opatus ē petro. gala. ij. c. Uersus est. Grā ō⁹. j. corinthℬ. xv. c. Epl'a ℳotū vobis facio. gal'. j. c. All'a. Tu es vas. act. ix. c. Euāgeliū. Dixit simō petr⁹. matℬ. xix. c. In alijs eccl'ijs ō⁹. ℐhoc est ꝓceptū. ioℬ. xv. c. Cōmunio. Amen dico vob. matℬ. xix. c. Itē in nocturnali officio beati pauli q̄daz vsiculi ꝑmittūt antiphonis laudū. vt dēm est in. vj. pte sub dñica de trinitate. Et ō⁹ capitulū. Bonū certamen. ij. ad thimo. iiij. ca. In octauis vō ap'oz ō⁹ illō. Cōfitebo⁹ tibi dñe rex. eccl'. vl'. Uex in vigilia ō⁹ introitus Dicit dñs. ioℬ. vl. c. Et epl'a. ℐder⁹ ꝛ ioℬes act. iij. c. Euāgelium. Dixit ihesus simoni petro. ioℬ. vl. c. ℐhabz aūt hoc festū tria sz ieiuniū. solennitatē. ꝛ octauā. Jeiuniū q⁹ si velimus ꝙregnare optet nos ꝛ ꝙpati. In die festi ō⁹ eo⁹ glorificatōe gaudem⁹. In octaua de eo⁹ futa bītudine in corpe et aīa iā certi letamur. ꝛ eīne glorificatōis meritū expectam⁹. De hac octaua dictū est ī fine phemij hui⁹ ptis. Et nota q⁹ leo papa scōs orans p neapolitanis ciuibus⁹ in mari cū saracenis pugnātib⁹. fecit illā collectā. De⁹ cui⁹ dextra beatū petr⁹ ꝛc. ℐperfectis vō p eū muris ciuitatis leonianeīponēs sera⁹ portis oras fecit illā collectā. Deus qui beato petro collatis clauibus ꝛc.

De maria magdalena

N festo magdalene ō⁹ epl'a. ℳulierē fortē q̄s inueniet. q̄ est in pabol'. vl. c. ꝛ euāgeliū. ℟ogabat ihesum. luce. vij. c.

De septem fratribus.

Jca festū septez

fratr⁹ notandō ē tres fuisse matres quar⁹ quelibet septez frēs habuit filios. ꝛ p⁹ passiones eo⁹ passe sunt. vicz. mater machabeo⁹ cui⁹ nomen ignorat. ꝛ felicitas mat⁹ istor⁹ septē fratr⁹. ꝛ sympboriana sapiens mulier que sancta fuit.

De festo sancti iacobi apostoli.

Acobus maior

filius zebedei. frat⁹ iohānis euāgeliste missus est ad ꝓdicandū hyspanis sed cū nō posset nisi vnū ꝓncipez ibi ꝙuertere. rediit hierosolimis sed tandez ab herode decollat⁹ ꝛ in hyspaniā reportat⁹. q̄s viuus ꝙuertere nequit. mortuus diuino miraculo ꝙuertit. Fit aūt ei⁹ festū. viij. kl'. aug. ꝑ eo q⁹ tali die fuit apud cōpostellā trāslatus nō q⁹ tūc obierit. q⁹ occisus est ab herode in dieb⁹ azimor⁹. vicz. viij. kal'. aplis in annūciatōe dñi sez circa pascha. vt legit in epl'a hui⁹ diei. ℳdisit herodes ꝛc. ꝛ ita tūc ꝓpter dies ipos festū nō habuit. In kalendō vō ianuarij fuit sepult⁹. q⁹ ab augusto vsq̄z tūc sepulcri ei⁹ fabrica fuit ptelata. Uel ītō fit. viij. kl'. augusti hoc festū. quoniā hac die dedicata est sibi eccl'ia in ꝙpostella. Quare dictus sit maio⁹. dictū est sub festo ap'oz⁹ philippi ꝛ iacobi. ℐhoc aūt festū nō habet vigiliā vel ieiuniū. put dictuz est in. vj. pte sub q̄rta feria tercie hebdomade aduent⁹ ℐhac die dicūt quedā eccl'ie epl'am. Jam nō estis epℬ. ij. c. All'e. Bñdictus de⁹ et pater. epℬ. j. Et euāgeliū. Accessit ad ihesum. matℬ. xx. ca.

De septem dormientibus

Vnc de festo se

ptem dormientū dicendū est sex eor potētes fuerūt in ephe so tpe q̄ decus cesar psecutus est eccl̄iaz dei qui q̄zcito audierūt psecutiōem fugerūt in montem z latuerunt in spelunca quadam z secū magnā pecuniā portauerūt. sed payz cibi. quoz noia sunt maximianus. marcus martinian⁹. dyonisius. iohānes. serapion. z ꝓstantin⁹. Ibi cuz eēnt in spelūca. ꝑma die comederūt quicquid habuerūt comestioni aptū. z dixerūt ꝓsienti suo. Cras emas nob cibos. q̄ payz hodie ꝓmedim⁹. z postea dormierūt. Tandē decius q̄siuit eos. naz audiunt eos eē christianos. sed dictuz est sibi eos aufugisse in alias regiones vel in monte latuisse. q̄ audiens fecit ostia spelūce lapidibus obstrui. Post multū vo tpis. vicz circiter tricentos annos. q̄dam voluit stabuluz ꝓtra spelūcā facere. z fecit magnū ignē. in q̄ soluti sunt lapides q̄ erāt in ostio spelunce. z statim in spelūca refulsit splendoz ignis z euigilati sunt septē dormiētes. z sex q̄ potentes erant dixerunt septimo qui erat seruus eorum. Dies est. vade nobis emere cibos Putabant enim se p vnā noctem tantum dormuisse. Iuit ergo ille ad ciuitatē. z venit ad macella. miratus vltra modū q̄ cruces videbat per vicos z in triuijs z in q̄druuijs Cūq; carnes emēs obtulisset monetā quaz bēbat. nō cognouerunt eā carnifices z dixerunt. Vñ habes istos numos. Qui ait. Ex meo ꝓpꝛio labore. Et illi. Vñ es tu. Qui ait de patria ista. Tunc illi. Qui sūt pentes tui Ille ait. Iste z iste. Et nō cognouerūt carnifices alios eoz. quos ipe noiabat. Al longo enī tpe eoz noia cū illis erāt sepulta. Iteruz illi dixerūt. Sub quo impatore fuit illa moneta. Ait ille. Sub decio. Tūc illi ammirati tum ꝓpt monetā. tū ꝓpter ea q̄ referebat. estimātes eū insanū esse. ligauerūt eū z duxerunt eū añ pontificē ciuitatis. Cui diligēt inq̄renti. quis ille eēt z vñ. et vbi banc inuenisset monetā. z de alijs q̄ ipse retulerat carnificibus. oia put ꝓtigerāt reuelauit. Tunc eps veniēs cum vniuerso ꝓplo ciuitatis ad speluucā inuenit eos sex q̄ ibi remanserant iteꝝ dormiētes z euigilatos secū in ciuitatē adduxit. z singula scisciat⁹ ab eis inuentū est eos in spelūca fuisse pannos fere trecentos. Ꝑreterea inuēte sunt plūbee tabule in ipsa spelūca. q̄s illi impoſuerāt ibi qui mandato decij obturauerūt os spelunce. Impatores erāt tūc honor⁹ z archadius. qui cuz ꝑpus dubitarēt d̄ resurrectōe. hoc viso firmius crediderūt. Fuerūt aūt cuz ep̄o p̄dicti septem iuuenes p aliquot dies. z postea mortui sunt libera morte. Vñ dicti sunt martires. q̄ tādiu in spelunca remanserūt.

Ad vincula sancti petri

Estum beati pe

tri q̄d ad vīcula d̄r q̄druplici de causa institutū fuit. Primo secundū bedā. q̄ theodosia vxor theodosij. ij. impatoris hierosolimaz ꝓficiscens. vidit in alexādria festū celebrari in kalend⁹. augusti. ad honorē cesaris augusti. de triūpho babitō cleopatra regina egipti et marco ātbonio viro eī⁹. vñ vehement doluit. q̄ damnato et gentili tant⁹ honor exhibereť. Venīēs aūt hierosolimā. catenas q̄bus petrus sub herode fuit alligatus acq̄siuit z romā rediens eas aplico pūtauit. q̄ alias catenas q̄bus sub nerone fuerat alligatus. apportari p̄cepit. que se tangētes vsq; adeo sunt miraculose ꝓiūcte. ac si semp fuissent eedem. Vñ papa z regina mox diem ipsam vbiq; celebrem fore statuerunt vt sic solennitas piscatoris obfuscaret solennitatē impatoris. z catena petri extingueret torquem augusti

Scda causa institutionis hui⁹ festi est ppt memoriā liberatōis beati petri p angelum facte a carcere siue a vinculis. put in epla legit hodierna. et p̄m hoc videť q̄ deberet vocari hoc festū a vicul'. Tercia cā est. q̄ cū q̄rinus tribun⁹ filiā haberet gutturosam. illa ad mandatū scti alexandri pape. q̄ sext⁹ fuit a btō petro. q̄siuit bogas siue vincula. q̄bus btūs petr⁹ fuit inuiculat⁹ rome sub nerone q̄b⁹ inuētis z osculatis liberata ē. q̄rin⁹ cū sua familia baptizat⁹ ē. Tūc dict⁹ alexāder papa ꝑ festū in kal'. aug̃. celebran

duz instituit. ⁊ in bonorē beati petri eccl'am in vrbe fabricauit vbi vincula ipa reposuit. ⁊ ad vicula' noiauit. in q̄ festiuitate ꝑplis illic ꝓuenies ipsa vicula hodie oscl'at. Quar ta causa pōt esse q2 dñs petrū a vinculis mi raculose absoluit. ⁊ eidē ligandi atz soluendi ptātem dedit. Nos aūt vinclis peccato/ rum ligati tenemur ⁊ absolui indigem⁹. iō igitur in solennitate ipa que dr ad vincula ipm honorem⁹. vt sicut ipse a vinculis ab/ solui pmeruit. ⁊ absoluendi ptātem accepit a dño. sic ⁊ ipse nos a peccatorum nexibus absolui obtineat. Hac die dicit epla. Misit herodes. act. xij. c. Euāgeliū. Venit ihesus in ptes. mathei. xvj. c.

De festo machabeorum

Machabei isti sūt illi ꝺ q̄bus fuit iudas machabe us. de quib⁹ habet in. ij. macha/ beoz. Et cum eccl'a occidentalis nullius al terius sancti veteris testamenti festum cele bret. put dictū est in ꝓhemio huius partis. istoz tñ et innocentū festum recolit. Istoz quidez ꝓpter quattuor. Primo q2 passi sunt ꝓpter legis obseruatōnem. q2 vicz car/ nes porcinas ꝓtra legem comedere nolue/ runt. Scō ꝓpter martirij p̄rogatiuam put legit in hist'ia scolastica. Quia enī in audita supplicia sup sctos veteris testamēti ptulerūt. iō in hoc ꝓuilegiati sunt vt eoz passio celebret Tercio q2 ipsi fuerūt septē fratres. et numerus septenarius est nume/ rus vniuersitatis. Uñ in eis significant om nes martires veteris testamenti celebritate digni. et oibus illis in istis reuerentia exhi/ betur. Quarto q2 ipsi ostēdunt in exem plum martiribus noui testamenti. vt sicut illi p legis mosaice obseruatione passi sunt ita ⁊ nos maxime si necesse fuerit pati sim⁹ pati p euāgelica. Et ꝑm hoc magis celebra/ tur hoc festum ꝓpter significatuz. q̄z ꝓpter significans. Quidam vero dixerunt q2 isti machabei sunt illi septez fratres qui fuerūt filij felicitatis.

De inuentione sancti stephani

Sancti stephāi pro thomartis inuentō facta fuit die illa qua celebratur eius passio. Et passus est in die illa qua eius inuentio cele/ bratur. scz in augusto. Sed festa p ecclesiaz quattuor de causis translata sunt. Primo q2 cum beat⁹ stephanus fuit ꝓthomar tir. et martirium sanctoruz sit eorum natale in celis. merito statim post natale dñi nata le ꝓthomartiris stephani celebrat. Se cundo ꝓpter dignitatem. dignius nāq̄z est festum qd̄ est de morte q̄z aliud. ⁊ ideo ꝓpe/ tenter tanq̄z dignius statim post natiuita/ tem collocatuz est Tercio q2 officiū pas/ sionis eius ꝓcordat officio natalis domini Uñ est illud. Heri natus est christus in ter ris vt hodie stephanus nasceretur in celis

Quarto q2 in eius inuentōne maxima multitudo hominū venit. qui videntes mi racula plurima que fecit de⁹ in illius inuē/ tione maiori cultu diem illuz celebrauerūt annuatim q̄z etiaz diem mortis illius. Sta tuerunt ergo sancti patres. vt festum passio nis eius transferret ad hanc diem inuentio nis ⁊ festum inuentionis ad festum passio nis. q2 festuz passionis maiori cultu dignū est. vt ꝑplus hunc diem qui natale domini sequit feruētiori cultu celebret. q̄z diem eius dem festi in augusto. Alia etiam rō redde sub ipso festo.

De transfiguratione domini

Equitur de festo trāsfiguratiōis dñi. qd̄ est in die festi bti sixti. ñ q2 tali die trāsfigu/ ratio facta sit scz q2 tūc ab aplis q̄ secū fuerūt in monte fuit manifestata ⁊ publicata et ꝑ/ dicata. Precepat ei ne alicui diceret. donec a mortuis resurrexisset. illi aūt vsqz ad hanc diē sp̄z tacuerūt. Trāsfiguratōz ei ꝓstat fa/ ctā fuisse circa ꝓncipiū veris. eo scz die quo dr euāgeliū de trāsfiguratōe. scz scda bebdo mada q̄dragesie. Et nota q̄ q̄busdaz locis hac die ꝓficit sāguis christi d̄ nouo vino. si inueniri possit. aut saltē aliq̄ntulū d̄ matura vua i calice eliq̄t. Bñdicūt et racemi. ex q̄b⁹

ꝑlus cōmunicat. Et est rō hec. In die enim cene dixit ihesus discipulis. Amen dico vob̄ Amodo nō bibā de hoc genimine vitis. do nec bibā illud nouum in regno patris mei. Quia ergo q̄ dixit nouū ⁊ etiā transfiguratio ptinet ad illā gloriosam innouatōz quā christ⁹ habuit post resurrectōez ⁊ quā fideles post resurrectōez sunt habituri ideo in hoc festo sanguis christi ex nouo vino ꝓficitur. ⁊ ꝓpter hoc hac die noue vue bñdicunt. Lucianus papa statuit. vt ꝑme fruges ⁊ fabe sup altare benedicant.

De festo sancti laurentij

Beatus laurenti⁹

q̄ post beatū stephanum inter alios martires ꝑmatū obtinet vigiliam habet. nō q̄ maiorē penam sustinuerit q̄z alij. Nam multi tantā penā sustinuerūt. sicut beat⁹ vincentius. ⁊ beatus georgius. ⁊ alij q̄dam. sed ꝓpt officiuz ꝓdicationis ⁊ ꝓpter martirij locū. q̄ rome. ⁊ ꝓpter bonā am̄istratōez thezauroz ecclie. Vñ incipit introit⁹ in vigilia ipsius. Bisꝑsit dedit paupibus. In die vo habet ꝓpriū officiū vicz. Confessio ⁊ pulcritudo ꝛc. Et hoc iō dr q̄ ꝓpter ꝓfessionē fidei fuit assat⁹. et exaltatus. ⁊ apparuit eius sanctitas cū non timuerit sic tormentari ꝑ christo. Quia vo ipse in tormētis positus iubilabat. ac dño laudes cantabat ideo sequit versus. Cantate dño canticū nouū. In collecta vo illa. Da nob̄ q̄s domie ꝛc. orat eccla sic se liberari ꝑ dñm ab igne vicioz. ⁊ ipsa vicia in se extingui. sic btūs laurenti⁹ fuit liberat⁹ ab igne tormentoz. Vñ ipse dicebat tyranno. Bisce miser ḡnta est vtus dñi. Nam carbones isti non doloꝛē. sed refrigeriuz mihi ꝓstant. In epla vo. Qui parce ꝛc. ij. corinth̄. ix. c. agit de largitate elemosinaꝝ faciendā paupibus. Hō ꝓceptū strenue impleuit btūs laurēti⁹ qui thezauros ecclie dedit paupibus. Et vt eū in hoc imitemur dr. Justicia eius manet in seculū seculi. Rñsoꝛium ō passione eius est eo q̄ igne ꝓbatus fuit sicut aurū in fornace ꝓbat. ⁊ hoc est q̄ dicit. Probasti cor meum ⁊ visitasti nocte. q̄ ad literā de nocte fuit alsatus ⁊ a dño visibiliē visitatus. Et ideo dicebat. Nihil nos obscurū nō habz sed oīa in luce clarescūt. Versus est. Igne me exaimasti. ⁊ nō est inuēta in me iniq̄tas. i. inequalitas. q̄ semp ⁊ ꝓfecte in fide ꝓstans fuit. Vl nō fuit inuēta in eo iniq̄tas scz peccati. Alleluia est de nobili mīsterio eius. Et q̄ erat ꝓcipuus mīster. ideo in virtute dñi ꝓcipua opabat. Leuita inquit laurenti⁹ bonū op⁹ opatus est. q̄ ꝓ signū crucis cecos illuminauit ⁊ thezauros ecclie dedit paupib⁹. Leuita idem est q̄ assumpt⁹. vel offerens. q̄ ad hām assumpt⁹ fuit ad mīsterium diuinuz. Vñ legit ipm dixisse bto sixto. Quo progrederis sine filio pater. nunq̄d ō genere me ꝓbasti expiri vtz ydoneum mīstruz elegeris cui ꝓmisisti dñici sanguinis ꝓsecratōz. Itez fuit leuita. i. seipm offerens. Vñ ipse in tormētis posit⁹ dicebat. Ego me obtuli hostiā deo in odoꝛē suauitatis. Et ideo de eo in nocturnali officio cantat eccla. Meruit eē hostia btūs laurētius qui dū assaret dñm non negauit. ⁊ iō inuētus ē sacrificiū laudis. Et q̄ deus laudād⁹ est de tāta patiētia ꝓcessa martiri. ideo ꝓdicta sub alla cantāt. In euangelio vo. Nisi granū frumenti. q̄ est io. xij. agit dñs de mīstris suis ⁊ de ꝑmio ipsoꝛuz. dicēs ꝑmo de ope ipsoꝛ. Qui mihi mīstrat me sequat. Et post de ꝑmio adiūgit dicens. Et vbi sum ego illic ⁊ mīster meus erit. Si q̄s mihi mīstrauerit honorificabit euz pat meus ꝛc. Cum igit inter mīstros ꝓcipu⁹ fuerit btūs laurēti⁹. ideo istud euāgeliū in ei⁹ festiuitate cātat. Hz q̄ ꝓpulegiatū mīsteriū est ꝓdicatō ⁊ ꝓfessio noīs dñi coꝝ regibus et ꝓncipibus. ideo sequit offertoriū. Cōfessio ⁊ pulcritudo ꝛc. In postcōmunione q̄z agit de mīstris ⁊ merito ipsoꝛ. Qui mihi ministrat ꝛc. Ad horas dr capīm. Qui pce. ij. corinth̄. ix. c. Et nota q̄ iste sanct⁹ ꝓpter tres ꝓrogatiuas supra in ꝓncipio positas ī trib⁹ ꝓulegiatus est. Primo quoniā ipse solus inter martires habet teiunū institutionis. Scdo in octauis. quoniā iste tantū ⁊ btūs stephan⁹ octauas hñt inē martires. sic beatus martin⁹ inē ꝓfessoꝛes. De hac octaua dictū est in fine ꝓhemij huius partis. Tercio

in regressibus antiphonaꝝ. In ℟ ei festo q̄ dam ỽsiculi p̄mittunt antiphonis vt dictū est in. vj. pte sub dñica de trinitate. Btūs laurenti⁹ fuit archidyacon⁹ rome p⁹ quē nll's dr archidyaconus ibi fuisse.

De assumptione beate marie virginis

Jeronim⁹ dicit

Qū̄ bta maria assūpta fuerit. siue in corpe siue extra corpus nescio. de⁹ scit. Aug⁹ ỽo dicit q̄ in corpe. veritas tn̄ est q̄ p̄mo assumpta est in aīa. vtrū ỽo corp⁹ in ṫra remanserit incertū habeō. et melius est pie dubitare. q̄z aliq̄d circa ℟ temere diffinire. pie tn̄ credendū est eā totaliṫ fuisse assumptā. Uerū q̄dā religiosissima mr elizabeth noie de ptib⁹ saxonie. asseruit sibi reuelatū fuisse. q̄ p⁹. xl. dies p⁹ assūptiōz aīe assūptū fuit corp⁹. ⁊ inde ꝓposuit q̄ndā tractatum. q̄ tn̄ nō est autēticus. Refert ephiri⁹ q̄ btā ỽgo q̄n christū ꝓcepit erat ānoꝝ. xiiij. ⁊ in. xv. ip̄m pepit. ⁊ cū eo mānsit ānis. xxxiij. ⁊ p⁹ morte christi supuixit ānis. xxiij. Et p̄m ℟ tpe obiit⁹ sui erat ānoꝝ. lxxij. Probabili⁹ tn̄ vt videt dicūt alij. q̄. xij. annis filio supuixit. ⁊ sic septuagenaria est assumpta. cū apli totidem ānis p̄dicauerūt in iudea. ⁊ circa ptes illas. In ℟ festo dicunt quedā que i eccliaꝝ dedicatōnib⁹ dicunt. q̄ ad eā ptinēt. Cātat etiā de libro canticoꝝ. l. Osculet me osculo. ⁊c. Rn̄soria ei antiphone. ⁊ lectōnes inde sumunt. q̄ liber est de amoꝝib⁹. q̄ in carne manēs maiorē habuit dilectōz q̄z aliq̄ creaturā in carne viuēs excepto christo. et ideo ꝑ excellentē caritatez quā habuit in ṫris meruit ascēdere sup ā gelos. In carne ei ꝑter carnē viuere. nō ṫrena sed celestis vita est. Et ꝑpetuit ℟ festū estiuo tpi. q̄ p calorē ignis caritas ascendit. Rursus legit et cantat de cantico amoris eo q̄ btā ỽgo figurā tenz eccle. sicut ei ipsa mat est ⁊ ỽgo ⁊ spōsa. sic ⁊ eccliа mat sanctoꝝ nomē tenet ỽginitatis ⁊ spōse. Uirginitatis inquā mentis ⁊ fidei. q̄ ꝑualet ỽginitati carnis. spōse q̄ ipsa est sponsa christi Uñ apls. Despondi vos vni viro ỽginem castā exhibere christo. Est aūt vt dicūt q̄dā cantici legenda medietas vsq̄z ad octauas. Alia ỽo medietas vsq̄z ad natiuitatē eius dez ỽginis reseruet. Hinc ergo ꝓgrue accedit q̄ circa festū istō libri salomonis legant. Et ꝑmittunt. antiphonis q̄dā ỽsiculi. vt dictuz ē in. vj. pte sub dñica de trinitate. In calcedoneñ. ꝓcilio q̄ō btūs leo papa celebrauit statutuz fuit vt ỽgo maria. mat dei appellaret. Alij tn̄ dicunt q̄ in ephesino iussu celestini pape p̄mi celebrato. Item nota q̄ ille p̄mo hiero. Cogitis me o paula ⁊ eustochiū. qui a q̄busdā in ℟ festo in eccliа legit. nō debz legi nisi in refectorio vel capl'o. q̄ ad ℟ factus fuit. Dicit aūt ad horas capl'z. In oib⁹ req̄ ecc'. xxiij. c. In vigilia assūptōis dr epla. Alb initio. ecc'. xxiij. Alie eccliе dicūt. Ego q̄si. q̄ est ibi dē. Euāgeliū ē. Exurgēs maria. luc. j. c. Alie ecc'e dicūt. Loq̄nte iesu. xj. c. Offertoriu̇m. Oro mea mūda. iob. xvj. Cetez i missa dici legit epla. In oib⁹ req̄m q̄siui ⁊c. ecc'. xxiij. c. In oib⁹ ei q̄siuit vitā einā. ⁊ iō habuit illā. Sequit. Et q̄ creauit me. req̄euit i tabernaculo. i. in vtero meo. Et q̄ dñs in vtero beate ỽginis req̄euit. iō ipe dedit illi suū taberna culū. i. celū. Et sic ipsa fecit dño thronū grandē. Uñ ipsa dicit. Magnificat aīa mea dñm. ⁊. iiij. regū. x. c. thronum fecit rex salomon de ebore grādē. ita ei fecit dñs thronū grādem in celo. q̄n exaltauit eā sup angelos. Euangelium legit de martha ⁊ de maria. s. Intrauit iesus. luce. x. q̄ō p̄ma facie ptinere nō videt. tn̄ bn̄ ptinēs est p̄m allegoriā. Intrauit ei iesus in q̄dā castellū. i. in btām ỽginē que dr castellū q̄ē terribil' demonib⁹ ⁊ bn̄ semunit ꝓtra dyabolū ⁊ vicia. Diminutue at dr castellū ꝓp̄ humilitatē. ⁊ dr q̄dā. ꝓp̄ singularitatē. q̄ nec p̄ma filius visa est. nec habere sc̄ntē. Et martha. i. actiua vita recepit eū. diliḡtissime ei nutriuit puez suū. ⁊ tulit in egiptū. ⁊ pus se pbauit in actiua vita eūdo ad elizabeth ⁊ fuiēdo ei Et sic ipa fuit martha i actiа vita. ita ⁊ fuit maria magdalena i ptē platiua. Uñ i alio euāgelio habet. Maria seruabat oia vba hec ꝓferens in corde suo Hec ei due sorores significāt vitā actiuā ⁊ vitam ꝓtemplatiuā. q̄ plene fuerunt in beata ỽgine p q̄s ipa sublimit' honorabiliter atq̄z

delectabiliꝝ in sepsa recepit christū. Illō aūt notandū est. q̄ ꝯtuor sūt euāgelia de beata maria. Unū est. Missus est gabriel. qō nō debet dici nisi in aduētu dñi ⁊ in ānūciatōe eius. Alia tria pñt cantari q̄tiens de ipa peculiaris missa cantaī tanq̄z cōia que sī ista Extollens vocē quedā mlr ⁊c. Aliud. Albi maria in montana ⁊c. Aliud. Stabat autē iuxta crucē ⁊c. Itē nota q̄ hoc festū hz ieiunium ⁊ octauas. qō ñ habet aliud festū ō illa hoc ei festū maiꝰ est oibus alijs que fiūt de illa. Silr et de q̄libet sancto maiꝰ festum est trāsitus illius q̄z aliud de illo. q̄ de miseria transit ad vitā. excepto ō iohāne bap. Quare aūt herbe colligant ⁊ bñdicant in ß festo ipsa legēda indicat. q̄ btā maria ꝓpaī rose et lilio. Unā sicut spina rosam genuit. ita iudea mariā. Officiū beate marie v̄ginis nō debet q̄ tidie sed in sabbato solēnit dici. put dictū est in. vj. pte sub ti. de tpe aduēt. In q̄busdā tñ ecclīs non dr a q̄nta feria cene dñi vsq̄z ad octauas pente. dicētes q̄ tūc in eccla oīa breuia eē dñt Legit tñ q̄ cū q̄dā sacerdos aliā forte missā nesciēs. oī die missā ō bta v̄gine celebraret eps eū ab officio suspendit. sed v̄go beata ipsi epo ex hoc grauissime cōminata est. ⁊ iō ipse suspēsionē hmōi relaxauit

De sancto bartholomeo

Eatus bartholomeꝰ p̄mo p̄dicauit vt dixit btūs theodorꝰ abbas in ligdonia. postea in india. deinde in albania ciuitate armenie. vbi p̄mo excoriatꝰ ⁊ postea decollatus est. deinde trāslatus dr beneuēti. q̄z⁹ hodie rome eē dicaī. Quidā aūt celebrant festū excoriatōnis. ⁊ q̄dam decollatōnis sic dictū est i. vj. pte sub q̄rta feria tercie hebdomade aduētus. Et nota q̄ in q̄rentibꝰ beatum bartholomeū dem on ip̄m ita descp̄sit dicēs. Capilli eius nigri ⁊ crispi. caro candida. oculi grādes. nares coequales ⁊ directe barba plixa habēs paucos canos. statura equalis. collobio albo clauato purpura vestiē. induī pallio albo qō p singulos angulos habet gēmas purpureas.

De festo decollationis sancti iohannis

Estuz decollatōnis beati iohīs celebrat ecclia q̄ p̄ vitate mortuꝰ est. sed nō sic solenniter sic festuz natiuitatis eiꝰ eo q̄ descēdit ad inferos sicut dicit gregoriꝰ sup illū locū. Tu es q̄ v̄turꝰ es. an aliū expectamꝰ. Fuit aūt decollatꝰ in tpe paschali p herodē regez anno triceſimo scdo a natiuitate dñi scz āno p̄cedente passionē dñi. Et ipse in āno triceſimo cepat p̄dicare. Et ita ß festū est de decollatione. Et nota q̄ tres fuerunt herodes q̄s coꝝ infamis crudelitas fecit famosos. Ipōmus dictꝰ est herodes ascalonita sub quo natꝰ est dñs a quo innocētes occisi sunt. Secundꝰ antipas qui iohem decollauit. Tercius agrippa q̄ iacobū occidit ⁊ petrū incarcerauit. Unā v̄sus. Ascalonita necat pueros antipa iohem. agrippa iacobū claudens in carcere petz. Sane decollato iohāne discipuli eius corpus sepelierūt in sebaste vrbe palastine. ⁊ caput in bierlm bumatū est iuxta herodis habitaculū. ⁊ vbi corp⁹ sepult iacebat. multa deꝰ miracula opabaī. Unō multitudo magna christianoꝝ illuc cōfluebat. Q̄ō videns iulianꝰ apostata iussu eius gentiles ad dedec⁹ sancti iohīs ꝓfregerunt mausoleū. et ossa eiꝰ p agros sparserūt. Sz cum christiani illuc venirēt. ⁊ miracula nō cessarent. itez gentiles ossa collegerūt et cōbusserūt. Sz digitꝰ ille quo dñm adiordanem venientē monstrauit dicēs. ecce agnꝰ dei. ⁊c. nō potuit ꝓburi. Multi tñ christiani monachi a hierosolimis q̄ intererāt cū gentilibus ossa colligentibꝰ q̄t occultare poterant reseruauerūt. tulerūtq̄z ossa ad philippum hierosolimitanū epm. q̄ misit ea piuliānū dyaconū anastasio alexandrie epo. q̄ post theophilꝰ vbis eiusdez epūs in templo serapis reposuit. ⁊ basilicā in honorē eiꝰ cōsecrauit. Uñ hoc festū de decollatōe ⁊ ꝓbustione ossium. est sm magistrū gilbertū. q̄ō celebrat ecclia q̄si p tā mortuo scōm martirū. q̄ in suis ossibꝰ q̄dāmō passus est. Alij dicūt q̄ btā tecla digitū beati iohīs. q̄ ꝓburi

nō potuit ō vltra marinis ptib⁹ afferens in marianā. ibi ad honorē beati Iohīs fū dauit ecclīam. ⁊ hac die dedicata est ei ecclīa. qꝙ statutū fuit a dño papa vt ℔ dies ad honorem beati Iohīs p totū mōm semp celebris haberet. ⁊ ꝑm ℔ videt qꝫ debz dici festū dedicatiōis. Rursus btūs Iohēs caput suuz qđ in birim fuerat humatū reuelauit duobus monachis orientalib⁹ q̄ hierm adorare venerant. q̄ iuxta herodis habitaculuz illō. vj. kl̄. maij inuenerūt. Sz post ab alijs platuz est in emissaz cuitatē et i quadā specu igno biliter reconditū. donec denuo marcello p̄sbytero fuit reuelatū. ⁊ p eusdez vrbis epm quarto kal̄. septēbris reuelatū. ex q̄ tpe cepit i eadē vrbe decollatio celebrari ea die vt arbitror q̄ caput ē reuelatū. ⁊ ita ℔ festū pōt dici reuelatōis. Hoc g⁹ festū pōt eē ō decollationeꝝ ō collectōe ossiū. vel de dedicatōe ecclē ad honorē illi⁹. l̄ de reuelatōe. Hac die dicunt q̄dā epl̄a. Expectatio iustorum. puer. x. c. Et euāgelū. Misit herodes. mar. vj. c. ⁊ Alla. Erat lucerna. Iohīs. v. c.

De sanctis felice et audacto

Ciendū est quod

cū beat⁹ felix traheret ad mortez p noīe christi. q̄dam repente se in medio ptulit dicēs. Et ego sum christian⁹ Dixerūt carnifices. Ergo venies ⁊ tu. Cum aūt nomē illius ignorarēt vocat⁹ est audactus. q̄si beato felici audact⁹ associat⁹. sicut ⁊ beat⁹ Iohēs alexandrin⁹ epūs ob eximiā in pauperes christi pietatē. Iohēs ēlemosinari⁹ dict⁹ est. cui⁹ festū. ix. kl̄. februarij celebratur

De natiuitate beate marie virginis

Estum natiuita

tis beate marie. qñ viz in mūdo nata est. iō celebrat. q̄ fuit in vtō sanctificata iuxta illō psalmiste. Sanctificauit tabernaculū suū altissim⁹. In hoc festo legit genealogia saluatoris. imo ipsi⁹ btē virginis q̄ de eadez fuerūt genealogia. Vñ legit euāgelū matth. j. c. Liber generationis. de q̄ dictū est in. vj. pte sub natali. ⁊ sub festo ap̄lorum philippi ⁊ iacobi. ⁊ epl̄a. Ego q̄si ecclē. xxiiij. c. Ellue ecclie dicūt. Vñs possedit me. puer. viij. Cantat etiā historia de laudibus ipsius virginis. In q̄busdā tñ ecclīs legunt cantica canticorum. q̄ magis ptinent ad festū assumptōnis. put ibi dictuz est. Dicit etiā ad horas caplm. Ego q̄si vitis. eccl̄. xxiiij. c. Sane ℔ festū olim ñ celebrabat. sz q̄dā vir religiosus plurib⁹ ānis audiuit angelos in hac nocte solēnizantes in celis. cui cām que renti reuelatū est angelos gaudere. quoniā btā virgo nata fuit in illa nocte. qđ aplicus autēticauerat ⁊ festuz celebrari ꝑcepit. vt in solēnizando celeste curie cōformemur. Hō aūt bz hoc festū ieiunii institutōnis. pōt tñ habere deuotōis. Olim etiā nō habuit octauam sed innocentius papa. iiij. eā instituit. Vacāte ei romana ecclia p obitum gregorij pape. ix. cardinalib⁹ ꝓcordare neḡuntibus romani p⁹ plures dies eis inclusis multiplices molestias eis inferebāt. ppt qđ dicti cardinales regine celi vouerūt. q̄ si ei⁹ meritis ꝓcordarēt. ⁊ abire libere possent octauā sue natiuitatis diu neglectā celebrandā deceterō statuerēt. Sicqz in celestinū papā cōuenerunt. ⁊ liberati sunt. sed q̄ idez celestinus vixit solū. xviij. dieb⁹ nō potuit votū implere. qđ postmodū dict⁹ innocēti⁹ ei⁹ succesor impleuit. Et nota q̄ ecclia tres natiuitates solennizat scz Iohīs bapt̄. beate marie. et christi. Siqdez Iohēs fuit lucifer. q̄ sicut lucifer ꝑcedit solem. sic ipse christū. p̄m⁹ enim apte ꝑdicauit. maria fuit aurora. natiuitas christi ort⁹ solis. q̄ in eo splendor patris apparuit. Predicte aūt tres natiuitates designant tres spūales natiuitates. Nam renascimur cuz Iohāne in aqua cū maria in penitentia. ⁊ cū christo in gloria. Cū igit̄ oporteat q̄ contritio ꝑcedat natiuitatem baptismi in adultis ⁊ natiuitatem glorie similiter ideo merito ille due vigilias habent. Sed cum penitentia tota sit p̄ vigilia. nō oportuit q̄ ipsa vigiliam haberet. Et ideo hoc festuz vigiliam siue ieiunium nō habet. Et est sciendum q̄ beatus fulbert⁹ episcopus cardinensis fecit illa tria rīsoria. Stirps yesse. Solem iusticie. et Chorus noue hierusalē.

De exaltatione sancte crucis

Xaltatio sancte

crucis dr qr cosdreas rex psarum bierosolimā venit ⁊ lignum dominicum inde secū tulit. ⁊ facta domo celo simili. in ea dē sedē sibi fecit. ⁊ lignū a dextris posuit loco filij. gallum vero a sinistris loco spūssancti. ⁊ ipse stans in medio se deum vocari iussit. Qđ audiens eraclī impator romanus aciem mouit iuxta danubium. q̄ fluuius est psarum. nō hunc q̄ in sueuia nascit sed alū ciusdē nois. inde victo filio cosdree singulari certamīe crucem dñi tulit. Et cum appropinquaret in magna pompa bierlm. porte ciuitatis p angelū clause sūt. ne intraret. Qui cū vehemēt ammiraret. audita ē vox de celo dicens. regē regum nō sic intrasse bierlm phaleratū. q̄ñ p oībus patri venit. sed humilē et supazinam sedentē. Et statim recognoscens elatōem suā. de equo descendit. ⁊ humiliat⁹ est valde. et porte ei sponte apte sunt. ⁊ nudis pedib⁹ ciuitatē intrauit. et in eius introitu multi diuersoꝝ morboꝝ generib⁹ detēti curati sunt p crucē. ⁊ impator ipse in bas deuotissimas crucis prupit laudes dicens. O crux splendidior cunctis astris mōdo celebris ⁊c. Ille ergo crucem exaltauit ⁊ exaltationis diem in futurū epīs sibi psentiētib⁹. in suo impio statuit eē solennez Sergius vo papa longis post tpib⁹. in sacrario beati petri inuenit capsam argenteā ⁊ in ea crucē ex salutifere ligni magna portione ꝓpositam lapidib⁹ pciosis adornataz. que posita in basilica saluatoris. adoratur a pl̄o in die exaltatōis Est aūt maius festū inuētionis q̄z exaltatōnis ppt̄ auctoritatem istituētis. Nā illō a papa .s. eusebio istō vo ab impatore istitutū est. In h festo dr epl̄a. que dr in ramispalmarū. qr in ea agit de exaltatiōe sancte crucis. Alij legūt illā. Christ⁹ fact⁹ est. ad philip. ij. c. Legit etiā in q̄busdaz ecclīs euāgelū. in q̄ fit mentio de aduentu christi ⁊ fulgore. Sicut fulgor exit ⁊c. quod et dici ꝓsueuit tpe aduent⁹. In alijs vero dr euangelū de nicodemo. qđ quidā dicūt in festo inuētionis sancte crucis. Ibi ei dr. Sic moyses exaltauit serpentē in deserto ita exaltari oportet filiuz hoīs. Cōmuniter tn dr q̄ melius ē dicere euāgelū Nūc iudiciū ē mundi iob. xij. c. i quo dr. Cū exaltat⁹ fuero a terra oia trabā ad meipm. Prefatio vo illa dr que añ pascha p. xv. dies seu i q̄busdā ecclesijs p q̄nq; dr vl̄ vt alij volūt illa que dicit in tpe paschali. Dicit etiam ad horas capl̄m. Christus fact⁹ est p nobis ad philip. ij. c.

De sancto matheo apostolo, et euangelista

Eatus matheus

leuita fuit. Erat aūt hebre⁹. ⁊ idō hebraice scripsit hebreis in iudea. sed postea liber ei⁹ fuit translat⁹ in grecum deinō in latinū. Et nota q̄ euāgelū. qđ ipse pprijs manib⁹ anno dñi q̄dragesimo scripsit cum ossib⁹ beati barnabe reptū est. qđ q̄dē euāgelū btūs barnabas secū ferebat ⁊ sup egros illud ponēs tā fide barnabe. q̄z merito beati mathei. ꝓtinuo liberabat. Marc⁹ vo edidit aquileie euāgeliuz anno dñi. xlij. Dicit hodie epl̄a. Unicuiq; vestrū. epl̄. iij. ca. Alij vo dicūt. Similitudo vult⁹. ezech. j. c. Euāgelū est. Bū transiret iesus. math. ix. c. In vigilia vo est euāgelū. Vidit iesus publicanū. luce. v. c. Predicauit aūt sub gayo caligula impatore q̄ sic dictus est. quoniaz nat⁹ est in expeditiōe. ⁊ cooptus caligis. Johānes aūt scripsit sub numa. marcus sub nerone. Beluca incertum est. q̄dam tn dicūt q̄ sub nerone.

De sancto mauricio et socijs ei⁹

Um galli exer

cuissent exercitū in romanos dux egipti collegit exercitum in quo fuit btūs mauricius q̄ sub se bēbat legionem. in q̄ erant sex milia sexcenti ⁊ sexaginta sex. Cum ergo eēnt in exercitu. tyrān⁹ voluit eos cogere adorare ydola qui nolue runt. ⁊ pterea decimā ptem accepit tyrannus ⁊ interfecit. Qđ videns btūs mauricius. puertit sermonem ad socios orans vt viriliter starent. ⁊ sic ab eo cōfortati passi sunt martirium. Fuerunt aūt baptizati. añq; ro

maz venirent. Et nota q̄ ō: de mauricio et thebea legione q̄ iueniunt̄ pl'es thebe. Una in egipto vbi sūt mauri. Altera ī grecia vbi sunt thebani. Alia ī india. vbi sunt thebite. Isti socij mauricij erāt de egipto.

De festo beati luce euangeliste

Vcas sirus fuit

natione z anthyocenus patriarcha. z p̄dicauit ī bithinia vbi suam mortē nō martirio finiuit. Fuit etiāz pictor z medic⁹. z ſm hiero. fuit discipul⁹ apostoloz. z ñ dñi. Venit ei ad fidē post dñi resurrectiōem vt legit̄ in glosa sup ezech̄. licet q̄dam dicāt q̄ fuerat ō septuaginta duob⁹ discipulis dñi. et scp̄sit euangeliū in achaia Vixit aūt octogintaq̄ttuoz ānis. Ipse euangeliū z act⁹ apl'oz ꝓposuit. Fuit discipulus bti pauli a q̄ didicit qō docuit. sicut z beat⁹ marcus a btō petro. In ꝓlogo tñ euangelij sui iuenit̄. q̄ ipse didicit mlta a q̄busdaz q̄ in p̄ncipio cum dño fuerunt. Sed btūs paulus nō fuit a p̄ncipio cum dño. ergo nō didicit ab eo qō docuit Solutio. q̄dā didicit ab eo. z quedā ab alijs. ſz maxime a btō paulo. Credit tñ q̄ ipse ad beatā virginē tanq̄z ad arcam testamēti recurrens. ab ea de multis certificat⁹ fuit p̄cipue de his q̄ sibi soli ꝓstabant. sicut de angelica annūciatōe. et christi natiuitate. z hmōi. de q̄b⁹ solus lucas agit.

De festis sanctoz simonis et iude apostoloz

Acobus minoz

frater dñi. z simon. z iudas. z ioseph q̄ z barsabas z etiā iustus cognoiatus est. ne ꝓp̄t iniusticiā ab apl'atu fuisse reprobat⁹ credat̄. frēs fuerunt filij marie cleophe. q̄ alpheo nupta fuit. Simō autem iste dict⁹ est zelotes. dict⁹ est etiā simon canane⁹ qō idē est a cana vico galilee Cana ei zelus interp̄tat̄. habuit ei magnū zelū aiarum. Judas etiā multipl'r cognoiatus est. Dict⁹ est ei iudas iacobi. supple frater. vt p̄missum est. dict⁹ est etiā thadeus a tharta qō est regia vestis. z de⁹. Vel thade⁹ interp̄tat̄ a p̄rehendēs p̄ncipē. Ipse ei fuit vestis regia p ornamenta v̄tutū p̄q̄s ap̄prehendit p̄ncipez christū. Dict⁹ est etiā lebeus qō sonat cor vl' corcul⁹. i. cordis cultor. Int̄ p̄missum ioseph z mathiā sortes iacte sunt. Et ō simone ō: q̄ crucifixus mortu⁹ est. Alij tñ dicut q̄ nō est iste simon q̄ fuit filius cleophe sed alⁱ⁹ simon crucifix⁹ est. Iste simō p̄dicauit in egipto. postea vō venit in britm. z ibi fuit ep̄s post beatū iacobū minorē q̄ dict⁹ est frat̄ dñi. z ibi crucifix⁹ est. Vixit autē centuz viginti ānis z suscitauit anteq̄z moreret xxx. mortuos. Ūñ in ei⁹ legenda inuenitur Ter denos mortuos mersos fluctib⁹ būane vite reddidit vsib⁹. Filū eni hospitis sui mersum fluctib⁹ suscitauit. Mortu⁹ autez est in botboro z nō in pastoforio ſdastoforium. vt q̄dam volūt est portic⁹ templi. in q̄ iacebant custodes templi. Judas autē p̄dicauit apud persas z medos z mortuus est apud armenos.

De festo omnium sanctoz

Vm sigula vdo

la romanoz rome templū habere nō possent. romani vnuz templuz in bonorē sybeles matris deoz. z oīm deoz ipsoz fecerūt. qō dictū est pantheon. a pan qō est totū. z theos de⁹. Successu vero tempoz bonifaci⁹ papa petiit a foca cesare impatore p̄stātinopolitano. q̄ p̄eret romanis. templū illud sibi dari. q̄ obtento abiectis inde ydolis dedicauit illud. iuj. ydus maij. ad honorē beate marie ỹginis et oīm martiz. et dictū est festū illō beate marie ad martires. Mōdū ei fiebant festa de p̄fessoribus sed solū ō martirib⁹. Ūñ tūc institutū fuit festū beati iohis añ portā latinā occasione martirij qō q̄ntum in se fuit sustinuit. Statuit g⁹ idē papa vt singlis ānis illa die celebrare festū de martirib⁹. sic in kalend. eiusdē mensis celebrat̄ festū ap̄loz. Et in honore beate marie z oīm martiz cātauit ibi Terribilis est locus iste ⁊c. q̄ tantū in dedicatione eccl̄ie solet dici. Vel gregorius. iuj. hoc festū martiz trāstulit ad kalend. nouēbris. vt tūc collectis terre frugib⁹ ꝓuenientes ad festū possent copiosius victualia inue

nire.instituēs tūc fieri festū nō solū apl'oꝝ martiꝝ.sed etiā sancte trinitatis.ꝛ oīm angelo ꝝ ꝓfessoꝝ.ꝛ generaliter oīm sanctoꝝ et sanctaꝝ.et etiam electoꝝ.vt ptz in hymno.ꝛ illi⁹ officiū ordinauit. Institutuz aūt fuit ꝫ festū q̄ttuor de causis. Primo ppt̄ p̄missaz templi dedicatiōem. Scō ppt̄ omissoꝝ festoꝝ supplētiōem. Nō enī ppt̄ ipsoꝝ multitudinē de oībus specialit festare valem⁹. Tercio ppt̄ negligētiaꝝ in festis q̄ celebrauim⁹ p̄missaꝝ expiatiōez.et ꝫ rō tangit in p̄mone qui hac die ī ecclīa recitat.vbi ita dr. Decretuz est vt die ista oīm sanctoꝝ memoria habeat.vt q̄dquid humana fragilitas p ignorantiā aut negligentiā vel p occupatōez rei secularis in solēnitatib⁹ sanctoꝝ min⁹ peregisset in hac sancta obseruatōe p̄soluatur. Quarto ppt̄ faciliorē oꝝōnum nostraꝝ impetratōem. Facili⁹ enī q̄ petim⁹ obtinebimus si simt'oēs intendāt p nobis.q̄ impossibile est multitudinē nō exaudiri. Unde in oꝝōne hodierna dr.multiplicatis intercessoribus largiaris. Quare aūt festa sanctoꝝ celebrent.dictū est in ꝓbemio b⁹ ptis. Hoc festum bz ieiunū institutōis.nec debet q̄s comedere illa die vsqz ad vespas.nec ieiunuz debz mutari vt q̄dam faciūt ppt̄ sanctū q̄ntinū. Quia vō hoc festū oīm sanctoꝝ est generale ideō variat illius officiū,put habetur varietas oīm sanctorū. Primum ei antipbona.ꝛ p̄ma lectio.ꝛ p̄mū rīsoriuz de trinitate cātat.q̄ festū ē trinitatis. Scōo loco cantat de beata maria. Tercio dr angelis. Quarto de ꝓphetis. Quinto dr aplis. Sexto de martiribus. Septimo de ꝓfessoribus. Octauo de vginibus. Nono de btis oībus simt'. Autoritas aūt illius officij obseruat in lectionibus. Nā in q̄busdā ecclīs in hoc festo maior in ecclīa.etiā epūs si p̄ns fuerit.lectōem legit de trinitate.scz p̄mā.vel decan⁹.vel saltē sacerdos.ꝛ sic fit descēsus p psonas in legendo vsqz ad puerol. Octauā nanqz lectōz de vginib⁹ legit vnus ex pueris. Nā semp nonam lectōnem maiorus est legere. Octauū etiā rīsoriuꝫ dicūt de vginib⁹ scz. Audiui vocē.q̄ cantat a q̄nqz pueris coram altare beate marie vginis si fuerit ibi.candelas in manib⁹ tenētibus ad repūtatiōz q̄nqz prudentū vginū lampades ornatas ꝛ accēsas bīntuz. Dicit etiā capl'm. Uidi turbā.apoc. vij.c. Ad missaz vō dr epla. Ecce ego iohes. que est apoc.vj.c. Alla. O q̄z glorioſū.apoc vij.c. Euāgeliū. Uidēs ieſus turbas.math. v.c. In vigilia vō dr epla. Ecce ego iobānes apoc.v.c. Et euangeliū. Descendens ieſus. luce.vj.c.

Officium mortuorum

Dc loco de offi

cio mortuoꝝ dicēdū est.et q̄nqz vocat agenda.ab ago gis.q̄ inter cetas sui significatōnes agere idē est q̄d celebrare. Inde ergo officiū ordinatū ad celebrem defunctoꝝ memoriaz agēda.vocat. Q̄nqz etiā vocant exequie ab exequor exeq̄ris.q̄ int alias sui significatōes exequi idez est q̄d extra alia seq. Officiū ergo seu obseq̄um in sepulturis mortuoꝝ exequie vocant q̄ celebrat dū mortui extra viuos sepeliēdi ferunt.vel q̄ extra horas canonicas speales ꝛ singulares bz obſuantias. Sane ꝫ officiū ꝓtinuat festo oīm sanctoꝝ.et sunt tres dies ꝓtinui.trib⁹ misterijs deputati. Nā vigilia oīm sc̄oꝝ dies est afflictiōis.solēnitas dies est exultationis.hodie vō dies est oratōnis In primo nos ieunando affligimus presentis vite miseriā recolentes. In scōo beatitudini sanctoꝝ ꝓgaudem⁹ grā rumactōes dño referētes. In tercio ꝓbis q̄ in purgatorio detinent oram⁹.eis mō penā mitiorem modo plenā absolutōz oꝝōnib⁹ impetrantes. Siq̄dem p̄memoratio oīm fideliuz defūctoꝝ instituta est fieri ab ecclīa tali die vt generalib⁹ bīficijs adiuuent.qui specialia habere nō valēt.sic et de festo oīm sanctoꝝ p̄missum est. Sicut ei petr⁹ damianus ait. Sanct⁹ edibo ꝓperīes q̄ apō vulcanū cicilie crebre voces ꝛ vlulat⁹ demonum audiebant plangentiū p eo q̄ aīe defunctoꝝ p elemosinas ꝛ oꝛōes de eoꝝ manib⁹ eripiebāt ordinauit in suis monasterijs vt post festū oīm sanctoꝝ fieret p̄memoratio defunctoꝝ

qō fuit postmodū a tota ecclia aprobatuz. Primo ergo videam⁹ a qbus fuit institutuz tum officiū mortuoz. Scō vbi habuit initium. Tercio ō mō celebrādi illud. Quarto de mō sepeliēdi. Fuit aūt pmo institutuz ab aplis. sed nō ab origine vt testat̄ ysidor⁹ in libro de ecclīasticis officijs. qō fuit adauctū et ex maxima pte ordinatū ab ipso. Vñ ipm ꝓmēdat btūs aug⁹ in encheridion dicens eū fuisse pm in ecclīasticis officijs post aplos. Hoc officiū initiū habuit in veteri lege. Naz sicut ait ambro. mortuo iacob. ioseph z alij frēs sui cū multis egiptijs attulerūt eū i ebron. sed ꝑus eū fleuerūt. xl. dieb⁹ in egipto. z postea fleuerūt eū. vij. diebus in zab. gene. l. c. Itē legit̄ i deute. vlt. c. q⁹ mortuo moyse fleuit ꝑplus israel. xxx. dieb⁹. z silr fecerūt de arron z de maria. Item dicit salomon. Luct⁹ filij sapientis mortui. vij. dieb⁹ luct⁹ filij stulti sempiternū. ideo q⁹ ineinū puniet̄ur. Nota aūt q⁹ q̄dam faciūt memoriam ꝑ defunctis die tercia seu ꝑ tres dies. repsentantes triduanā dñi sepulturā. seu respectū hñtes ad resurrectiōez christi qui die tercia resurrexit. resurrectiōez cū christo mortuis ꝓoptantes. seu ad trinitatē. Vel etiaz vt qō viuētes triplicit̄ peccauerūt vicz cogitatiōe verbo z ope. remittat̄ eisdem. Alij vō faciūt missam celebrari septē diebus seu ꝑ septem dies Et vtrūqz ostendit̄ in libro numeri. xix ca. vbi dicitur q⁹ q̄ tetigerit cadauer mortui hois. ac ꝓpter hꝰ septē dieb⁹ immūd⁹ fuerit aspergēt ex hac aq̄ die tercio z septimo z sic mūdabit̄. Sane immūdus ꝓpter cadauer mortui hois significat pollutaz animā ꝓpē mortua opa. Celebrat̄ ergo ꝑ septē dies. primo vt defūct⁹ ad sabbatū eterne q̄etis citi⁹ valeat puenire. Scō vt ei remittant̄ omia peccata que ꝓmisit i vita sua que ꝑ. vij. dies ducit̄. Tercio ꝓpter septenariū aiē z corpis Anima ei tres habz vires. s. rōnabilitatem. ꝓcupiscibilitatē et irascibilitatē. corpus vō ꝓstat ex q̄ttuor elementis. vt ergo peccata q̄ homo ꝑ hoc septenariū siue in hac vita que ꝑ septem dies ducit ꝓmisit deleant̄. septenariū mortuis celebrat̄. Quarto sic filij iacob prē defuncto fleuerūt ꝑ septē dies vt ꝑmissum est. ita et ecclīa ꝑ suis defūctis celebrat officium septem diebus. Quidam aūt faciunt nouendinale. id est officium nouez dierum. vt per hoc officium mortuorum. anime a penis liberate nouez angelorum ordinibus associentur. hoc tñ a quibusdam nō aprobatur. ne gentiles imitari videamur a quibus hoc sumptum esse videtur. qui nouem dieb⁹ lugebāt mortuos suos et in nono die cineres eorū piramidibus vel in bustis recondebant. Alij vero celebrari faciūt ꝑ suis defunctis ꝑ. xxx. dies vel tricesimo die Primo quia filij israel tot diebus fleuerūt moysen z aaron vt ꝑmissum est. Scō idō q⁹ ter decem faciunt triginta. ꝑ ter eniz trinitatem. ꝑ decem decalogiz intelligim⁹. Tricenarium ergo mortuis facimus. vt quod in obseruatione decalogi seu preceptorum christi. z contra trinitatem peccauerunt eis dei misericordia ꝓdonetur. Tercō quia numerus lune. xxx. diebus pficitur. ideo tricesima die vel. xxx. diebus fit mortuis officium vt opa eorum coram deo plena esse intelligantur. Quidaz quoqz quaterdecies celebrant siue q̄dragenarium faciunt. vt q⁹ illi in doctrina q̄ttuor euangeliorum. et in decem ꝑceptis legis peccauerūt sibi ꝓdoneť. Rursus qui diem q̄dragesimuz sepulturā repñtant dñicam sepulturā. optātes mortuis gliam habere cum christo. qui q̄draginta horis iacuit i sepulcro. ꝓputata hora nona i q̄ emisit spūm. z vltima hora noctis dñice. in qua resurrexit ꝑm aug⁹. Repñtant etiā. q⁹ vt ꝑmissum est mortuo iacob filij ei⁹ luxerūt. xl. diebus. Alij q̄nquagenariū faciūt. quoniam sic beda et greg⁹. dicūt i glo. sup locū illū vbi habeť q⁹ abraā q̄siuit a dño volēte subuertere sodomā. si q̄nquaginta fuerit ibi nūquid destrues eos. z rñdit dñs nō. Quinq̄genarius numer⁹ ꝑfect⁹ est z significat ānū iubileū. i. octauā etatē in q̄ erit remissio et plena libertas. Vt ergo aiē defunctorum plenariaz libertatem. z peccatorum suorum remissionē adipiscant̄ q̄nquaginta diebus ꝑ illis celebrāt officiū. Preterea ōr in marco. Unū granū afferebat trigita z vnū sexagita z vnū centū Alij sexagenarium faciunt ꝑ eo q⁹ sexagesi

ma ſignificat merorē ecclie ppt̄ abſentiā ſponſi. ꝛ ei in ꝓſolatōem due ale dant̄. vt dictum eſt ī. vj. pte ſub dñica ſexageſime. Et ſic bi reſpñant merorē ppt̄ abſentiā defuncti ſui. in quoꝝ ꝓſolatōꝝ ꝛ aīe defuncti expiatiōꝝ ſacrificiū in ecclia deo offert̄ ꝛ paupibus elemoſine largiunt̄. Nōnulli etiā celebrāt centeſimū diē vt mortui trāſeāt a leua in dextram ꝯmilitia in triumphū a terra in celū a miſeria in glām a morte ī vitā. Optāt eī illis eīnā beatitudinē q̄ p centenariū vltra quē nō eſt numer⁹ deſignat̄. Quidā vō āniuerſariū obſeruāt triplici de cā. Primo vt defuncti de ānis calamitatis puenīāt ad ānos eīnitatis ſiue ad vitā eīnā que ſine fine eſt. ꝛ q̄ſi ānus in ſe reuoluit̄. vel q̄ ibi eſt ydētitas et nulla repit̄ varietas. Scō q̄ ſicut ſanctorū āniuerſariū ad ipſoꝝ honorē ꝛ nrāꝫ vtilitatē celebram⁹. put dictū eſt in phemio b⁹ ptus. ſic ꝛ āniuerſariū defūctoꝝ ad ipoꝝ vtilitatē ꝛ nrām deuotōꝫ. Tercio dies āniuerſarij p defūctis ideo repetit̄. q̄ ꝑm aug̃. qualit̄ ſit eis in alia vita neſcim⁹. et meli⁹ eſt vt eis ſupplt̄ bñficiū noſtꝝ q̄ deſit. Anniuerſariū aūt ſi ꝓtigerit ī die dñica vel ī aliq̄ celebri ſolēnitate. ñ dꝫ mutari ad ſeq̄ntē diē. put fit in feſtis ſanctoꝝ. ſed fiat in die p̄cedēti vt citius occurrat̄ penis ꝺfunctoꝝ q̄s in purgatorio ſuſtinēt. Defuncti eī noſtro indigent auxilio ꝛ bñficio ſed nō ſancti. Die q̄dē feſtiuo anniuerſariū nō debꝫ celebrari. nec miſſa p defūctis dici niſi corpus pñs fuerit tūc ſic. q̄ omni tpe pōt miſſa p defūctis celebrari cadauere pñte niſi in paſcaue. Tūc eī nō dꝫ corp⁹ intumulari. nec miſſa peo cantari. q̄ tūc corp⁹ chriſti īmolari nō debꝫ. ſed vſq; in craſtinū reſuet̄. et tūc ſcꝫ in ſabbato pōt miſſa p illo cantari. ꝛ corp⁹ ſepeliri. Si miles q̄s in die paſche moriat̄ corp⁹ ei⁹ vſq; in craſtinū reſeruet̄ ſup trā. ꝛ tūc cuꝫ celebratōne miſſe ſepeliat̄. Nō ei dꝫ corp⁹ ſepeliri abſq; miſſa. q̄ꝫuis ꝓtrariū fiat ī pleriſq; locis. Licꝫ aūt ꝑm gabiloñ. ꝯciliū q̄tidie ſit p defūctis orandū ꝛ ſacrificandū. in ꝑmiſſis tñ dieb⁹ hoc ſpecialiter agit̄ ab amicis. Siq̄dem aliqui omni tpe. feſtiuis dieb⁹ dumtaxat exceptis generalit̄ orāt p defunctis in officio veſpertinali ꝛ matutinali. Alij miſſam quotidie p eis celebrāt. Alij ī menſis initio nouē pſalmos. ꝛ nouē lectōes. ꝛ nouem reſponſoria cantāt. Et q̄dꝫ ſancta ꝛ ſalubris eſt cogitatio p defunctis exorare vt a peccatis ſoluant̄. In q̄buſdā locis nō dꝫ in ecclia officiū mortuoꝝ a q̄nta feria cene dñi. vſq; ad octauas pente. dicēteſ q̄ oia officia illi⁹ tpis debent eē breuia. nec in dñicis diebus.

Legit̄ aūt q̄ q̄dā abbas phibuit monachos ſuos celebrare dñicis diebus p defunctis. ſed mortui ꝓpter hoc duriſſimis verberibus eū affixerūt ꝛ ideo phitōem hmōi reuocauit. Et nota q̄ ſuffragia q̄ fiūt in ecclijs p defunctis valde bonis actōes ſunt grāꝝ. ille eī anime q̄ ſunt pfecte bone. ſtatim cum egrediunt̄ a corpib⁹ euolāt ad celoſ. nec ſubſidijs noſtris egent. p valde malis fiūt q̄leſcunq; ꝓſolationes viuoꝝ. eis enīꝫ ſubſidia noſtra nō pſunt. quoniā anime illoꝝ ſtatiꝫ deſcēdūt ad infernū. Ideo mediocriter bonis qui. ſ. ſunt in purgatorio fiūt expiatiōes Ideo mediocriter malis qui. ſ. ſunt in inferno ſunt ꝓpiciatōnes ſiue penaꝝ mitigationes. Nā ꝑm aug̃. q̄b⁹ pſt̄ aut pſt̄. vt ſit plena remiſſio. aut certe vt tolerabiliꝰ ſit damnatio. Quidam tñ p eodē ſumunt mediocrit̄ bonos ꝛ mediocriter malos. q̄s vocant nō valde bonos. qui vicꝫ intrāt in purgatoriū q̄ viuētes inuuctā pniam non pfecerūt. q̄bus pſunt elemoſine. orōes. ieiunia ꝛ ſacrificia que p eis fiūt. Naꝫ vt dicūt eis q̄ ſunt ī inferno nihil pſūt. Illud etiaꝫ nota q̄ ſcōm biero. cū p cunctis aīab⁹ pſalm⁹ vel miſſa dꝫ nil min⁹ q̄ꝫ ſi p vno q̄libet diceret̄ accipit̄ Circa ꝟ tñ dici pōt q̄ ſi ſuffragia fiūt in ſpeciali. magis pſunt illis p q̄bus ſpecialit̄ fiūt q̄ꝫ alijs. ſi fiūt in genere ſeu ī ꝯmuni magis pſunt illis q̄ plus meruerunt in hac vita vt ſibi pdeſſent. ſi in eq̄li vel maiori neceſſitate exiſtunt. Licet igit̄ ꝑm aug̃. nō pſunt oībus p quib⁹ fiunt. q̄ tñ neſcim⁹ quib⁹ pſint vel nō p omnib⁹ facienda ſunt ne aliquis ꝓtermittat̄. Melius nanq; ſuperunt eis quib⁹ nec obſunt nec pſunt q̄ꝫ deſint eis quib⁹ pſunt. ꝛ ideo dies āniuerſarij fit vt ꝑmiſſum eſt. Sꝫ nūquid ſuffragia ei⁹ q̄ ppt̄ mortale

peccatū in caritate ñ est p̄sunt ei q̄ in caritate receſſit. ℜRñdeo opera ſacramentalia vt miſſa. officiū mortuoꝝ. collecte ⁊ ſilia p̄ talē facta bñ valent. ⁊ defuncto p̄sunt. tuz q̄ illa a deo nō ab opante efficaciā bñt. tū q̄ ille ñ ꝓprio noīe ſed q̄ſi ſindicus oīm vicz totius eccl̄e nomīe ℬ agit ſm ea q̄ dicta ſunt in pbemio q̄rte ptis. Si vo tāq̄z p̄uata p̄ſona alia ſuffragia facit. aut hoc agit alieno noīe. aut ſuo ꝓprio. Si alieno vt q̄ defuncti ſeu alteri⁹ in caritate exñtis iuſſu de illi⁹ bonis elemoſinā tanq̄z miſter p eo facit. tāc q̄dez illi p̄deſt. quoniā is intelligit facere cui⁹ māda to facit. ⁊ q̄ mandat ſolui ipſe ſoluere videt. ℌInde eſt q̄ pegrinatōis votū ab vno emiſſū alter ei⁹ iuſſu exequi p̄ōt. Idēq̄z ē ſi duo q̄z alter in caritate eſt. alter nō. p defuncto pſalteriū legūt. et ſi elemoſina dat iuſto vt oret p defūcto. bis etei caſib⁹ p̄deſt defūcto rōe caritatis boīs iuſti adiuncti Si aūt ſuo priuato noīe. ⁊ de ꝓprio q̄s p illo elemoſinam dat. vel orat vel ieiunat vel aliē ſe affligit. q̄ſi cōmuniē dicūt theologi q̄ talia in nllo p̄ſūt ei. ℌNam legit̄ ioh. ix.. Scim⁹ q̄ peccatores deus nō exaudit. Sz illud ceci ⁊ nō euāgeliſte fuit vbuz. Et yſa. j. Cū multiplicaueritis orōnes nō exaudiā. man⁹ ei veſtre ſanguie id eſt peccatis plene ſunt. imo ſm aug̃. duz is q̄ diſplicz ad inſecendū mittit̄ irati iudicis aimus ad deteriora puocāt. Deus enz iniquoꝝ dona nō reſpicit. ⁊ iuſtoꝝ ſolū orationes exaudit. Itē dñs p amos ꝓphetam. Vota pinguiū terre. i. peccatoꝝ nō recipiā Verū cū pauci ſine crimīe viuāt. talis ſnia q̄ miſcōiaz ⁊ tot ſuffragia defunctis adimit et viuoꝝ caritatez ad illos refrigeſcere facit nimis dura. ⁊ idō nō ſeq̄nda videt. Si enz oīm q̄s p̄ſcia culpe arguit ſuffragia ꝓdem⁹ illi paucoꝝ ſuffragijs iuuabunt. Bicendū ergo videt q̄ q̄z̄q̄z ſuffragia ei⁹ qui ⁊ ſi nō in caritate in fide tñ eſt. illi q̄ in caritate deceſſit nō p̄ſunt ex merito vite agētis. q̄ tñ illa fiūt ſm doctrinā eccl̄e. ⁊ p eū q̄ in fide eſt ⁊ p eo q̄ talia recipe meruit bñficia. vbi deficit caritas agētis ſupplet meritū fidei ⁊ caritas eccl̄ie talia dictāns. ac defuncti capacis ſuſcipiētis. necnō ⁊ liberalitas dei miſerentis. qui ſm ambro. bñficia nō reuocat imo cumulos liberalitatis amplificat. ⁊ ſua largitate opus ab alio factū pinde reputat. ac ſi p illum. p q̄ fit factuz eēt. ℌnā et ſm iura ab quo alienū debitū exoluente ipſe debitor liberat̄. ⁊ ſi ſeruo legata ſit libertas ſi ticio decem p̄ſtiterit. q̄cunq̄z illa decē p̄ſtante liber eſt. Sz ⁊ p eū qui capax nō ē alteri legatū et hereditas acq̄ri poteſt. et is q̄ ob crimē p̄ō aliis poſtulare. p̄hibeī. p ſe et p his quoꝝz curā gerit admittit̄. Et ſm aug̃. q̄z̄q̄z in lapideo cānali nil generet̄. tñ aqua inde trāſiens terrā fecundat. Et hiero. Si q̄ñ videris inē multa opa peccatoꝝ quēq̄z facere aliqua q̄ iuſta ſunt. nō eſt tā iniuſtus deus. vt ꝓpter multa mala paucoꝝ bonoꝝz obliuiſcatur

Sane defuncti ſciunt ſuffragia que p eis fiunt tribus modis ſm aug̃. ℐprimo p diuinam reuelatōnem. q̄ñ ſcz deus eis reuelat. Secundo p bonoꝝ angeloꝝum manifeſtationem. Angeli ei qui ℬ ſemp nobiſcū ſunt et omnes actus noſtros p̄ſiderant quaſi in inſtanti poſſunt ad eos deſcendere ⁊ eis ptinus nunciare. Tercō p animaꝝ hunc exeuntium intimationem. Quarto p experientiaz cum vicz ſe a penis ſentiūt releuari. Sciendum aūt q̄ defuncti valde mali neſciunt q̄d a viuis agit̄. niſi q̄ztum eis ſcire permittit̄ ſilr nec mediocriter boni adhuc i igne purgatorij p̄ſtituti qui nōdum dei viſione fruunt̄ niſi q̄ztum p aliquem de p̄miſſis modis p̄mittit̄ eis ſcire. Sed valde boni q̄ iam ea fruunt̄ bene ſciūt quid ℬ agit̄. iuxta illud greg̃. Quid eſt q̄ nō neſciant qui videntem omnia vident. Alij tñ dicūt eos ſcire omia que eis neceſſaria ſunt ⁊ nō alia. Uñ yſa. ex p̄ſona ꝓpli afflicti ait. Abraam pater noſter neſciuit de hoc. Et vtz mortuis cura ſit ō viuis. aug⁹. late p̄ſequitur in libro de cura p mortuis agenda. Adhuc sic̄ aug⁹ ait. m̄lti aliquos ex mortuis vel in ſomnis vel alio q̄ cunq̄z modo viuis apparere credunt. et vbi eoruz inhumata iacerent coꝝpora. atq̄z vt eis ſepulcra fierent et alia huiuſmodi innumera ſepe admoniſſe. ⁊ illa vera reputem eē in dyalogo gregorij ⁊ in aliis pleriſq̄z ſcripturis autenticis repit̄. Ueruntñ vt idē aug̃. in

premisso libro ait. Quāuis mortui talia in somnis indicare vel petere videant. nō ideo putandū est eos ista sentire. Nā & viuentes plerūq; apparent in somnis dormientibus dū ipi se nesciūt apparere & ab eis q̄ p somni auerūt audisse dicētib⁹ q eos i somnis agē tes aliquid vel loq̄ntes viderūt. Vñ vt dicit credendū est q bone sunt angelice opatiōes p dispensationē prudentie dei ad q̄lecunq; so latiū viuoz. Conciliū etiā anq̄ritan. ait q pleriq; demonū illusionib⁹ & fantasmatib⁹ sepe seducunt. Officiū mortuoz imitat̄ om nino triduanā christi sepulturā. Sicut enī in illo triduo ita & in p officio omia laudis cantica subticem⁹ & solēnitates q̄slibet sub trahim⁹. Nā in missa bñdictiones ab epo nō petim⁹. nec ī ageda dicim⁹ Bñe labia mea apies. nec Be⁹ in adiutoriū meū. nec bñdi cam⁹. nec inuitatoriū. nisi corpus pñs sit. & etiā in vigilijs. nec gl'a patri ad vñsoria vl' in fine psalmoz. nec ad lectiones bñdictiōem pe timus vel dam⁹. nec dicim⁹. tu aūt. vel deo grās. nec in missa all'a. nec gloria in excelsis. nec ite missa est. Nā in veteri lege phibitus fuit oleū letitie & thus suauitatis p peccato offerri. Mors etei est vindicta peccati. Vñ vbi pcīm. ibi tenebre. Nec dz esse letitia. nec canticoz letitie decātatio. vbi est luct⁹ et cō tristatio mētis. at exeq̄e p mortuis celebrāt̄ cū luctu. Rursus laudes suprimim⁹. q; q̄ mortui trāseāt ignorātes nescim⁹ vñ lauda re dñm debeam⁹ de iusticia vel de miscdia. Gaudiū rep̄mim⁹. q; tristes in hūc mōm intrauim⁹ & tristiores exim⁹ Nō ergo seqn tia dz dici q̄ ē canticū exultatiōis. Adducli cet ī missa p viuis debeāt oēs thurificari ad deligēdū q illoz orōes ad celestia dirigunt in missa tñ p defūctis nō dz thus p chorum portari nec offerri. i. altare thurificari. sz circa corp⁹ tantū. q; p in lege phibitū fuit. vt iam p̄missuz ē. Alis ergo in p officio thurificat. ad notādū q mortui amō nil suis valēt ora tōnib⁹ p̄merēri Vñ ps. Nō mortui lauda būt te dñe. Ipa aūt defunctoz corpa thurifi cant. & aq̄ bñdicta aspgunt. nō vt eorū pcta tollant. q tūc p talia tolli nequnt. sz vt omis imūdoz spūum pñtia arceat. & fūt etiā insi gnū societatis & cōionis sacramētoz quaz nobiscū dū vixerūt habuerūt. Vñ & dyoni sius tradit. q antiq̄tus viui mortuos oscla bāt in signū vnitatis quā cū ipis habuerūt Prosūt etiā p̄ & silia. inq̄ntū p talia ipi deo reuerētia exhibet. Quare āt duplex versus ponit in introitu p defūctis scz te decet. & ex audi oroēm mg̃a. dictū est in. vj. pte sub sab bato tercie hebdomade q̄dragelime. Ite in missa p defūctis nō dz inmiscri orato p vi uis. put dictū est in q̄rta pte sub ti. de oroē Pax etiam nō dat triplici rōne Primo. q; hoc officiū vt iaz dictū est triduanam chri sti sepulturā vestigio sequit. vbi pax nō dat ppter iude osculū detestandū. Scdo. q; nō p̄municam⁹ mortuis. q; nō nobis ñdent. Nos eī sum⁹ in. vj. etate. illi ī septima. Inde est q corp⁹ nū q̄z dz esse in eccl'ia q̄z diu missa de die celebrat̄. imo si pus eētibi. debz apor tari extra eccl'iam in vestibulū eccl'ie quāta cunq; autoritate viuens fulgeret. et postea ad missam de mortuis reportari. Tercio q̄ niam sicut ex mltis granis sit collectis vn⁹ panis p̄ficit. & ex multis racemis vinū elicit sic ex multis fidelib⁹ quoz quidā boni q̄dā mali sunt. vna eccl'ia p̄struit & coadunatur. Quia ergo de mortuo hoīe nescim⁹ adhuc vtrum sit ipse de p̄formitate eccl'ie & pacem habeat cū suo creatore & reconciliatiōz. ideo pacem ad missaz nō dam⁹ nec aliquas lau des p mortuis referim⁹. q; nō est vñ agen dum sit. Nō enim adhuc apparet eorum re quies. Quarta etiā ratio posita est in q̄rta pte vbi agit̄ de osculo pacis. Illō quoq; notandū est q officium mortuoruz incipit a vespis. postea sequunt vigilie. quarū tria sunt genera. In q̄busdam ei eccl'ijs legūtur nouem lectiones ō tob. & incipiunt. Parce mihi dñe ꝛc. In alijs legunt de libro sapiētie & incipiunt. Melius est ire ꝛc. In alijs vero de quodaz sermone aug̃. Sed vñcunq; su mantur absolute sine iube domine benedi cere. & sine tu aūt vel alio incipiunt & finiūt. put in exequijs q̄s in dicto triduo p christo celebramus seruat̄. Ueruntñ in quibusdā eccl'ijs loco tu aūt dñe iminant Bti mortui q̄ in dño morūt. que vba sūt ō apoc. xuij. c.

Freqntat aũt in ℟ officio ps. Te decet. q̃niaz ibi agit̃ de reditu filiorũ israel a captiuitate in terrã pmissioni s. sic ⁊ defuncti de captiuitatis miseria ad vitã pficiscunt̃ etnaz. Dicit etiã ps. ℟ñe ne in furore tuo q̃ cũ sit sextus in ordine psalteriĳ. tñ p octaua intitulat̃ q̃si in sex etatib⁹ p hũc psalmum deũ rogantes vt septime etatis possim⁹ tormẽta euadere ⁊ ad octauã glorie puenire. Officiũ mortuor̃ nõ hz scdas vespas. vt dictũ est in. v. pte sub ti. de vespis. In pcilio tholetan̄. statutũ est q̃ sacerdos missam defuncto⁹ celebrãs vt eius inimic⁹ mortẽ incurrat deponatur et tã ipse q̃z eũ ad hoc incitãs exilio ppetuo puniat. Hũc videndũ est q̃liter corp⁹ sepeliendũ sit. ⁊ q̃dem qñ hõ videt̃ agere in extremis. dz poni ad terrã supra cinerẽ vl̃ ad min⁹ sup paleas. p qõ innuit̃ q̃ cinis est ⁊ in cinerẽ reuertet̃. et fit ℟ exemplo bti martini. qui vt in se alijs darz exẽplũ in cinere iacẽs vitã finiuit. et si mortẽs lrãtus sit. legi debet passio dñi vel saltez ps illius añ eũ vt sic ad maiorẽ ꝓpuctõem moueat̃. Et debz eẽ crux erecta ad pedes vt moriẽs eam cernẽs magis ꝓterat̃. ⁊ ꝓuertat̃. Debz et supin⁹ iacere vt sp erecta facie respiciat celuz exẽplo beati martini. ⁊ pusq̃z expiret ei⁹ aia dño ꝓmẽdet̃ ¶ Dost q̃z vo expirauerit cãpane dñt pulsari put dictũ est in pma pte vbi agit̃ de campanis. Deinde corp⁹ nisi viuẽs nouẽ inunct⁹ fuerit dz lauari. ad significandũ q̃ si aia per ꝓfessionẽ et ꝓtritõz a culpa mũdata sit. vtrũq̃z sez aia et corp⁹ eternã glorificatiõez ⁊ claritatem in die iudicij ꝓsequet̃. qq̃z illi ꝑm iohãnez vẽ in dño moriunt̃ et beati sũt q̃ nllaz secũ portant maculaz. sed in ℟ mõdo p pniaz derelinquũt. Sed cũ de hac lotione neqz in veteri testa. sez leuit. xv. c. neqz in nouo sez act. v. c. nil agat̃ si omitteret̃ non multũ vt aiunt q̃dam curandũ eẽt. Et aug⁹ dicit in li. de cura p mortuis agenda. corpi bũano qõ post mortẽ impẽdit̃ ñ ẽ salutis ꝑsidiũ. sed bũanitatis officiũ. Verũtñ cũ maria magdalena vnxerit dñm añ passionez matℏ. xxvj. c. fecit eĩ morituro. qõ ñ possz facere mortuo. marci. xiiij. c. ꝓuenit inq̃t vngere corp⁹ meũ in sepulturã. ex ℟ ꝑbari põt corpa defunctor̃ lauanda eẽ. Nam sicut hiero. ait in originali sup illud matℏ. vj. c. vnge caput tuũ. in illis ptibus vnguẽtis pbalneis vtebant̃. Canon tholetan̄. cõcilij statuit q̃ qui diuina vocatione ab hac vita recedũt cũ psalmis tantũ mõ et psallentiũ vocib⁹ ad sepulcrum defer̃ant̃. Debet aũt defunct⁹ portari a ꝓsilibus sue pfessionis vt si fuerit dyacon⁹ a dyaconib⁹. si sacerdos a sacerdotib⁹. si sint ibi alt̃ nõ ẽ vis. q̃ necessitas legi ñ subiacz. clic⁹ a clericis. catholicus a catholicis. Si vo fuerit de aliqua fraternitate deportet̃ ab illis q̃ sũt eiusdem fraternitatis. Mulierib⁹ vo nõ licet corpora ferre. ne cogant̃ corpa sua lasciuã inclantia denudare. qđ facile ꝓtingere posset. Cum aũt dom ad ecclias seu sepulturã portat̃ ꝑm quorundã locor̃ morẽ ter in via pausat̃. Primo ad significandũ q̃ ipse in hac vita exñs vt posset digne dño ꝑsentari. et cũ alijs sanctis ppetua quiete pfrui. in tribus specialit̃ seip̃m excitauit. vicz in dilectõne dei. in caritate pximi. ⁊ custodia sui. siue q̃ in fide sancte trinitatis virit atq̃z vitã finiuit. Secõ ad repñtandũ q̃ dñs in triduo in ventre ire pausauit. Tercio tres pause fiũt in via. vt p tres dietas psalmodie q̃ tunc dz. trina fiat et absolutio a delictis tribus modis. s. cogitatione. verbo ⁊ ope ꝓmissis. Exo. iij. Viam triũ dierum ibim⁹ in solitudine. Deinde ponit̃ in spelũca. in qua in q̃busdã locis ponit̃ aqua bñdicta. ⁊ prune cum thure. Aq̃ benedicta ne demones q̃ multuz eam timent ad corpus accedãt. Solẽt nanq̃z deseuire in corpa mortuor̃. vt qõ neq̃unt in vita saltem post mortẽ agãt. Thus vero ibi ponit̃ ꝓpter fetorẽ corpis remouẽdum. seu vt defunct⁹ creatori suo acceptabilem bonor̃ oper̃ odorez intelligat̃ obtulisse seu ad ostendendum q̃ defunctis pstat auxilium orationis. Carbones in testimoniũ q̃ terra illa ad cõmunes vsus amplius redigi nõ potest. Plus enim durat carbo sub terra q̃z aliud. Hedera quoq̃z vel laurus ⁊ huiusmodi. que semper seruant virorez in sarcofago corpora substernũtur. ad significandũ q̃ qui moriunt̃ in christo viuere nõ desinent. nã licet mundo moriant̃ ꝑm corp⁹ tñ

ſm aiaz viuũt ⁊ reuuiſcũt deo. Alia tñ ꝓſideratione habebãt in funeribꝫ antiqui ciꝑſſos. qz vicz ſicut ciꝑeſſus ceſa nõ itez ſurculeſcit. ſed tota moꝛit. ita hõ moꝛtuꝰ nõ reuiuiſcit. Fiunt etiã hec. nõ qz cadauerib⁹ inſit ſenſus. ſed in figurã. vicz. vel ad reſurrectõz ſperandã. vel ad dei miſcõiam ſeu benuolentiaz ꝓuocandã cui talia pietatis officia placẽt. Debet aũt ꝙs ſic ſepeliri vt capite ad occidentẽ poſito. pedes dirigat ad oꝛientez in q̃ quaſi ipſa poſitiõe oꝛat ⁊ innuit q̃ ꝑmptuſ eſt vt de occaſu feſtinet ad oꝛtũ. de mũdo ad ſeclz. Et i q̃cũq; loco extra cimiteriuz chriſtianus ſepeliat. ſemp cruꝛ capiti illius apponi dz. ad notandũ illũ chriſtianũ fuiſſe qz ꝗ ſignũ diabol⁹ valde vereꝯ. ⁊ timet accedere ad locũ crucis ſignacl̃o inſignituz. Debent q̃z fideles chriſti ſepeliri induti ſudarijs ꝓut ꝓuincialeſ obſeruãt. qõ ſumunt ex euãgelio in quo legit̃ de ſudario ⁊ ſindone chriſti. Quidaz vo cilicio inſuunt̃ vt hac veſte inſignia pnie repñtent. Nam cinis ⁊ cilicij arma ſunt penitentiũ. Nec debẽt indui veſtibus ꝓmunb⁹. ꝓut in ytalia fit. Et vt quidam dicũt dñt habere caligas circa tibias. ⁊ ſubtalares in pedib⁹ vt ꝓ hoc ipſos eẽ paratos ad iudiciuz repſenteꝯ. Clerici vo ſi ſũt ordinati. illis indumẽtis induti ſint que requirũt ordines q̃s habẽt. Si vo nõ habent ordines ſacros moꝛe laicoꝝ ſepelianꝯ. Dez tñ licet in alijs ordinib⁹ ꝓpter pauptatez ꝗ ſepius omittaꝯ. in ſacerdote tñ et epo nullo mõ ꝓtermittendũ eſt. Veſtes eĩ ſacerdotales vtutes ſignificãt. cũ q̃bus ꝑ ceteris ſunt dño pñtãdi. Eutician⁹ papa ſtatuit vt nll's martires ſepeliat ſine dalmatica aut collobio purpurato Circa ꝗ aũt ꝓſiderandũ eſt vtz chriſt⁹ veſtu⁹ fuerit poſt reſurrectõz et vtz celũ veſtit⁹ aſcenderit. ⁊ vtz duobus diſcipulis euntib⁹ in emaul. ⁊ ceteis diſcipulis ⁊ mulierib⁹ veſtit⁹ apparuit. Siq̃dez angeli legunt̃ veſtiti apparuiſſe. iuxta illũ ioꝗ. Vidit angelos ſedẽtes in albis Et alibi. Ecce duo viri aſtiterũt iuxta illos in veſtibus albis q̃ et dixerũt. Hic ieſus q̃ aſſumptꝰ eſt a vobis in celũ ſic veniet quẽadmodũ vidiſtis eũ euntẽ in celũ. Nempe chriſt⁹ veſtit⁹ aſcẽdit in celũ. iuxta illũ. Quis ẽ iſte q̃ venit de edom tinctis veſtib⁹ de boſra. Itẽ angeli dixerũt. q̃re rubꝛum eſt indumẽtum tuum

Queriꝯ etiã vtz boies erũt nudi ꝓ diez iudicij. an veſtiti. Et videꝯ q̃ veſtiti. Naz ſp angeli apparere ſolẽt veſtiti. ⁊ chriſt⁹ etiã ꝓ reſurrectõem cũ veſte apparuit. ⁊ in tranſfiguratõe veſtit⁹ fuit. Uñ et apparebãt veſtimenta eius alba ſicut niꝛ. Ecõtra videꝯ q̃ nudi erunt. qz bz autoꝛitas q̃ in eadẽ forma erim⁹ in q̃ fuit adã ꝓuiſ̃z peccaꝛet. et etiã in melioꝛi. ſed tũc fuit nuduſ. ergo nudi ſilr̃ erimus. Solutio. nil diffinim⁹ de veſte. ſed ꝗ ſolũ dicim⁹ q̃ ibi ñ erit deforꝫitas nec vlla aduerſitas vel infirmitas. et erim⁹ veſtiti et oꝛnati veſtimẽtis vtutũ. Quis aũt et in quo loco ſepeliri debet ⁊ vtz loc⁹ ſepulture aliq̃d ꝓferat. dictũ eſt in ꝓma ꝑte vbi de cimiterio agit̃. Illud aũt nota q̃ qz ſcriptum eſt leuit. xxj. c. pontifex ad oẽm moꝛtuũ etiã ꝓẽm vel matrẽ nõ ingredieꝯ. neq; egredieꝯ de ſanctis. hinc eſt q̃ romanus pontifex ad nulli⁹ defũcti domũ accẽdit. Itẽ q̃ ibidem dꝛ. Sacerdotes nõ radãt caput. nõ barbaz. nec in crinib⁹ ſuis faciẽt inciſſurã. ꝺo quo ꝺ caroꝝ moꝛte triſtanꝯ. barbã nutriũt. nec crines ꝑcindũt. ⁊ et nigris veſtib⁹ oꝛnanꝯ vt ꝓ nigredinẽ ⁊ doloꝛẽ ꝓſepulti moꝛtuo videanꝯ. Hic etiã queri põt vtz voces moꝛtuoꝝ loquanꝯ. Et videꝯ q̃ ſic iuxta illud ꝓphete. Exultatões dei in gutture eoꝝ. Et hoꝛmiſda papa dicit q̃ illi q̃bus cũ falſa miſcõia indulſerim⁹ añ tribunal chriſti ꝓtra nos facient queſtionẽ. Et aug⁹. dicit q̃ defũcti q̃ neſciũt q̃ bic fiũt dum ꝗ agunt̃. poſtea audiũt ab his q̃ moꝛiẽdo hinc receꝺũt. Sz apli's cõtradicere videꝯ dicẽs q̃ tũc lingue ceſſabũt. Et pſalmiſta. Nõ moꝛtui laudabunt te. Et nota ſm aug. q̃ ꝑs q̃ ĩt boiſ moꝛtẽ vltiaz reſurrectõz int̃ poſitũ eſt. aias abditi ſ. i. noꝗ occulti ſ receptacul̃ ꝓtinet Poſtremo nota ſm magiſtꝝ ioh̃em beletḥ q̃ antiq̃ ſolebant dicere. q̃ q̃ñ aie in bũ anis ſũt coꝛpib⁹ vocantur aie. in inferis manes. q̃ñ vo celos aſcendebãt ſpũs. q̃ñ aũt receſſ erat ſepultura. ſiue q̃ñ ſpũs circa ſepultura ſ errabat vmbꝛã vocabãt. Uñ pſalmiſta. Nã ⁊ ſi ambulauero

in medio vmbre mortis ꝛc. Et ideo tūc panē ꝙ vnū ponebāt sup sepulcra mortuoꝝ.vt dictū est sub festo kathedre sancti petri In missa.p mortuis dr qñqz epla. Uir fortissimus iudas.j.macb.xij.ca.qñqz Nolumus vos ignorare de dormientib⁹.thessa.iiij.ca.qñqz. Audiui vocē de throno dicētē.apoc.xiiij.c.qñqz.Ecce misteriuz vobis dico.j.corinth.xv.Dicit etiā qñqz euāgeliū Amen amen dico vobis.qz venit.ioh.v.c.qñqz.Dixit martha.ioh.xi.c.qñqz. Sicut enim pater suscitat.iohā.v.ca.qñqz. Omne ꝙd dat mihi pat.ioh.vj.c.qñz.Ego sū panis qd̄ē ibiō.

De quattuor coronatis

Equattuor coro

natis ℞ notabile repit̄ ꝙ qñqz fuerūt q̄ venerāt ad ꝓstruēduz templū dyocleciani. cognito ꝙ essent christiani martirio sunt coronati.quoꝝ noīa.qz nota fuerūt idcirco in collecta ponūt. ⁊ d⁹ duos vo ānos alij q̄ttuor martiriū susceperūt q̄z corpa septa sē iuxta corpa p̄dictoꝝ qñqz.q̄z noīa fuerūt ignota. ido statuit melchiades papa.vt dies eoꝝ sub noīb⁹ p̄dictoꝝ qñqz celebris hēret.⁊ sic vocatū ē festū q̄ttuor coronatoꝝ. ⁊ d⁹ ea vo fuerūt cuidā religioso eoꝝ noīa reuelata scz seueri.severini.carpophori.⁊ victorini.nomē festi tñ pptera mutatū nō est.nec etiā dies in kalendario.

De beato martino

Ebeato martino

sciendū est ꝙ dr par aplis non ppt̄ suscitatōem mortuoꝝ quorundaz vt q̄dam putāt.cuz idem multi alij fecerint martires ⁊ ꝓfessores. vel ppt̄ multitudinez miraculoꝝ.sed specialit̄ ppt̄ vnū miraculuz Cū ei eēt turon̄. archiep̄s.venit ad eū q̄dā paup et inops tunicā ab eo petēs ⁊ ip̄e concessit.iussit ergo ꝓcuratori suo vt emeret sibi tunicā. Ille vo iuit ad foꝝ.⁊ tardus rediit tunicā vilē portās q̄ fere penula q̄si pene nulla poterat dici. Uir sanct⁹ iubet illaz sibi monstrari.Erat aut ē breuis forte vsqz ad genua manice vsqz ad cubitū. Extrabēs ergo suaz pauperi dedit.⁊ ip̄e paupis tunicaz induit. Nec multo post p̄parat se ad celebranduz missam.Et stās añ altare.sicut mos est in p̄fatiōe leuauit man⁹ ad dñm manicis laxis retro labentib⁹ licet nec grossa ei⁹ brachia. nec multū carnosa eēnt.⁊ cuz p̄fata penula nō nisi vsqz ad cubitū ꝓtenderet̄ remāserūt ea dē brachia nuda.tūc venerūt miraculose auree torques ipsaqz decent operuerunt.et globus igne⁹ apparuit sup caput eius.p qd̄ demōstratū est spūm sanctū sup eū descendisse ad robur sicut sup aplos in pente. Uñ ppt̄ hoc nō imerito dict⁹ est par aplis. Est etiā par eis in officio.Cōsiderandū aūt est q̄ ipse solus inter ꝓfessores institutiōis habet octauas.sicut btūs laurenti⁹ inter martires. Ille ei dixit. Igne me examinasti ⁊ nō est inuenta in me iniq̄tas.Et martinus in agone mortis dixit demoni astanti. Ul inuenies in me cruēta bestia.Ecce qūo ꝓcordāt. Ille p̄pollens martir q̄re p̄ oīb⁹ aliis octauas et vigliā habet. Iste ꝓfessor excellens. q̄re p̄ oībus aliis octauā habet.cappam eius reges francoꝝ ꝓsueuerūt portare in p̄liis vt dictū est in scōa pte vbi agit̄ d̄ sacerdote. Fortunatus poeta vir vita egregius.⁊ ingenio p̄clarus de ytalia turonis veniens gesta beati martini ꝓscripsit tpe ioh̄is pape.iij.

De sancto andrea apostolo

Eatus andreas

nigri fuit coloris barba prolixa statureq; mediocris. ℞ ideo dicimus.vt sciat̄ q̄lis in eccl̄ia debz depingi.qd̄ d̄ vnoquoqz ap̄lorum.⁊ aliorum m̄troꝝ sanctoꝝ sciendū esset. Ip̄e predicauit autē in achaia.et atheniis.⁊ circa partes illas.Excellentis fuit valde meriti.nec sine cā btūs gregori⁹ adeo fuit sibi deuot⁹ ꝙ ei fec̄ ppriū officiū. ⁊ mōasteriū ꝓdidit.⁊ ibidē mōach⁹ extitit. Uigliā ex institutōe nō hz.qz est in tpe ieiuniorum.q̄re nō fuit necesse instituī ei vigliā.⁊ idez est de beato thoma ap̄lo. Sane ossa ei⁹ ac beati luce euāgeliste tpe ꝓstantini.j.imp̄atoris translata sunt apud ꝓstantinopolim. Hac die dr epla. Corde creditur ad iusticiaz.roma. x.c.⁊ euāgeliuz. Ambulans iesus iuxta mare.math.iiij.c. Ip̄ost ꝓmunio. Uenite post

me.que est ibidez. In vigilia vo est introit⁹. Bñs secus mare.matb.iiij. Et euāgelium. Stabat iohes ⁊ ex discipulis.iob.j.c. Post cōmunio. Dixit andreas.iob.j.c.

De sancto nicolao episcopo

Egitur quod cū

in quadā ecclia que dr crux subiecta mōasterio sancte marie de caritate. nōdū hystoria beati nicolai cātare tur. frēs eius dē loci prore suū. vt eā sibi cantare liceret instanter rogauerūt. Ille vo ꝑ se negauit dicens. incongruū fore pristinuz morē nouitatib⁹ imutare. Illis vo instantibus indignatus rndit. Recedite a me. quia noua cantica imo ioculatoria q̄daz in mea ecclia nō cantabunt. Aduenīte aūt eius dē sancti festiuitate. frēs cū quadā animi tristicia matutinaz vigilias pegerūt. Cūqz oēs in lectis se recepissent. ecce btūs nicola⁹ prior visibiliter terribilis apparuit. quē a lecto extrahens p capillos dormitorij pauimento allisit ⁊ incipiens. O pastor ei ne. p singulas vocū differētias. vgis q̄s in manu tenebat. grauissimos ict⁹ sup dorsum illius ingeminans pordinē morose cantādo antiphonā ipsaz ad finē pduxit. Omnib⁹ ergo illi⁹ clamorib⁹ excitatis. semiuiu⁹ ad lectū deportatur. Qui tandē ad se rediens dixit. Ite et hystoriā nouam sancti nicolai decātate. Tpe benrici q̄rti imperatoris ossa sancti nicolai apō vrbem barrensem translata sunt

De venerabili beda presbitero

Eda uenerabilis

p̄sbyter ⁊ monachus et egregi⁹ expositor claruit in anglia circa annū dñi. dclxxxvij. q̄ licet in sanctoz catbalogo ꝓputet. nō tñ ab ecclia sanct⁹ sed venerabilis appellat duplici rōne. Primo q̄ cum p nimia senectute eius oculi caligaret faciebat se duci p villas ⁊ castra vbiqz vbuz dñi p̄dicando. Cunqz quadā vice p q̄ndaz vallē magnis lapidib⁹ plenā transiret. q̄dā ex ductorib⁹ derisorie dixit ei q̄ ibi magnus erat pl's ꝓgregatus expectās eius p̄dicatōnem audire ⁊ silent. Et tūc ille incepit p̄dicare referuent. Et cū in fine ꝓclusisset. p oīa secula seculoz. mox omēs lapides alta voce clamasse dicunt. Amen venerabilis pater. Et ideo venerabilis pat appellat. Alij vo asserūt q̄ angeli rndērunt. Bñ dixisti venerabilis pater Scōa cā est. q̄ post ei⁹ morte clericus q̄dam sibi deuot⁹ q̄ndā vsum edere cupiebat. quē in illius tumulo sculpi facere intendebat in cipiēs sic. Hac sunt in fossa. volens vsum talit terminare. bede sancti ossa. Sed q̄ talē finē vsus ꝓgruitas nō patiebat ⁊ sedula mente reuolueret. nec ꝓgruū finez videret. dū quadā nocte multū sup hoc cogitasset. mane ad tumulū pperās. manibus angelicis talit. vsum sculptū repit finitum. Hac sunt in fossa. bede venerabilis ossa. Eius aūt corpus apud ianuam deuotione cōgrua dicit coli.

De sancto thoma apostolo

Jstoria seu legenda

de sancto thoma apl'o. ⁊ si quid ex ea in rnsonis l' antiphonis sumptū repit inē apocrifa deputat. In ipso aūt festo legit ad missam euāgelium. Thomas vnus ex.xij. iob.xx.c.

De festis sanctorum stephani iohannis euangeliste et innocentū

Ost domini nati

uitatē. seqnti die fit festū d obitu beati stephani pthomarturis et tñ ipe fuit passus in augusto. q̄re aūt hoc fiat sub festo nuētionis ei⁹ dictū est. Queritur q̄re hec tria festa vicz sanctoz. stephani iobis ⁊ innocentū. imediate post festū natiuitatis dñi ordināt. Rndeo p̄mo vt christo capiti ⁊ sponso oēs sui comites adiungant nat⁹ ei christus sponsus ecclie in hūc mōm tres sibi comites adiunxit de q̄b⁹ dr in canticis. Bilect⁹ meus cādidus et rubicūdus. electus ex milib⁹. Candidus q̄ntū ad iobānem euāgelistā p̄ciosum vginem ⁊ ꝓfessorē Rubicundus q̄ntū ad stephanū pthomartirem. Elect⁹ ex milibus q̄ntū ad magnam turbā innocentum. Scōo vt sic ecclia oīm martirum genera q̄rum quidem martirij

christi natiuitas cā fuit insl' adunaret. Triplex est enī martiriū. Primū voluntate et ope. tale fuit martiriū beati stephani. et ꝟ est dignissimū in genere. hoc aūt dicim⁹. qz aliq̄ circūstātia facere possz q̄ aliq̄s ꝓfessor aliquo martire dignior eēt. Et ideo festum eius p̄cedit alia z cōtinuat festo dñice natiuitatis. Vñ i ipso festo legit. Sorte quē saluator dignat⁹ est. p oīb⁹ pati. banc ille p̄m⁹ p̄ omnib⁹ reddidit saluatori. Et iterū. Christus heri natus est i terris. vt hodie stephanus nasceret in celis. In festo bti stephani introit⁹ ē. Eteni sederūt p̄ncipes z aduersum me loquebant. In q̄ ostendunt in sl die p̄ncipū iudeoz beato stephano insidiantiū Epla est. act. vj. c. Stephan⁹ plenus grā et fortitudine. q̄ sicut dicit aug⁹. in ꝟmone b⁹ dei cū plurimū habeat admiratōnis in ipsa specie nō minus ꝓtinet in misterio dignitatis. in qua narrat tā passio ipi⁹. q̄z passionis causa. z meritū seu remuneratō. Et hec etiā insinuant z repñtant in rñsorio qō est. Sederūt p̄ncipes. z in alla. qō est. Videō celos aptos. act. vij. c. Et in nocturnali etiā officō idem repetit. vt oñdat q̄ sepe z sepius ꝓsiliati sunt p̄ncipes sacerdotuz in mortem eius. Euāgeliū est. Ecce ego mitto ad vos. matth xxiij. c. z sequit. Hierusalē hierl'z q̄ occidis ꝓphetas z lapidas eos zc. Stephan⁹ eni fuit lapidat⁹. Dicit etiā ibi a sanguīe abel iusti. Sicut eī ille fuit pthomartir in veteri testamento. sic ille in nouo Historiam sancti stephani cōposuit alcuin⁹ karoli magister et capellanus. nocturnales antiphonas de psalmis qb⁹ intitulant accepit. cetera ō actibus apl'oz. Antiphonis etiā laudū quidaz vsus p̄mittunt. put dictū est i. vj. pte sub dominica de trinitate. Freqntat aūt in vsiculis alla. vel ppt solēnitatē dñice natiuitatis. vel ppter gaudiū de ꝓsortio stephani angelice ꝓcionis. Dicit etiā illud capl'm. Stephan⁹ plen⁹ gratia. z illud. Surrexerūt q̄daz. que sunt. act. vj. c. z illud. Cū eēt stephan⁹. act. vj. ca. Scōm martiriuz est volūtate z non ope. quale fuit martiriū beati iohānis euāgeliste. qui martir fuit sicut patet in illa antipbona. In feruētis olei dolium missus iohānes apl'us. diuina septegente grā illesus exiuit. vt sicut nō senserat carnis estum q̄ vīgo fuit mente z corpe. sic nec estū feruētis olei sensit. In natali aūt eius canit in q̄busdaz locis vna missa in exordio lucis ad notandū q̄ ipse accepto lumine hui⁹ mundi. sacrificiū virginitatis sp obtulit deo. Quia ei non poterat habere vigiliā ꝓpter festum beati stephani statutuz fuit vt duas missas haberet. In missa de beato iohāne est epla. Qui timet deum. eccl'. xv. c. Euāgelium est. Dixit ihesus petro. ioh. xxi. c. z cantat alleluia Valde honorādus zc. z qō ibi dicit. Qui supra pectus dñi zc. sumit. de ioh. xxi. c. Introitus ē. In medio eccl'ie. eccl'. xv. c. Et rñsoriuz Exijt sermo. zc. ioh. xxi. c. Item alla. Hic ē discipulus. ioh. xxi. c. Cōmunio. Exijt sermo. q̄ est ibidez. Dicit etiā ad horas capl'm. Tibauit. eccl'. xv. c. z illud. Bñdictus deus z pater epbese. j. c. z illud Qui timet deuz. eccl'. xv. c.

Et nota q̄ btūs iohānes euāgelista in festo beati ioh. bap. obijt. Sed qz nō poterat tūc ei⁹ festū fieri translatū est ad dciā diē natalis dñi vt oēs comites suos haberet sponsus vt p̄missum est. z festū beati ioh. bap. in suo die remansit. nec mirz. quia dies illa ab angelo gaudio natiuitatis p̄cursoris authenticata fuit Nec est dogmatizandum q̄ euāgelista baptiste tāq̄z maiori cesserit ꝓ eo qō legitur. Inter natos mulierum nō surrexit maioz iohāne bap. Nam nō esse de ipsoz̄ maioritate disputandū. diuinitus est ostensum. Cum enim duo magistri quoz vnus baptistam alter p̄ferebat euāgelistam solēnem ad hoc indixissent disputatōnem. z q̄libet valde solicite inuestigasset autoritates et rōnes efficaces. q̄bus suum iohānem preferre posset. tandem die disputatōnis aduenīente quilibet sanctoz emulatori suo apparuit dicens. Bene cōcordes sumus in celis de nobis non disputetis in terris. Tunc illi sibi adinuicem z omni populo visionē publicauerunt. z dominum benedixerūt. Vel ideo fuit ad terciuz diem p⁹ dñi natiuitatē translatū q̄ forte illa die dedicata est ei basilica. l' qz forte illa die redijt ō pathmos insula. l' insulat⁹ est. fuit ei patriarcha ephesin⁹

Aliunt q̄dam q̄ btūs iohēs cū post celebra
tam missaz descēdisset ītumulū euanuit ab
oculis circūstātiū. z cū terra ibi scaturiat de
pfundo addūt eū viuere. z terrā eius anbe/
litu scaturire. alij in celū translatuz. Igit̄
ptim ex euāgelio. ptim ex ei⁹ tribulatiōe bo
diena cōpilat̄ bistoria. in cui⁹ vltimo rñso
rio scz In medio ecclie qō sumit̄ de libro sa
pientie. in quo agit̄ de spū intellect⁹ neuma
iubilat̄. q̄ p spūm intellect⁹ fuit ō in effabili
vbo scz de deo vo locutus. Tercū marti
rium est ope z nō voluntate. q̄le fuit marti/
riuz innocentū. qō sicut terciū locū obtinet
in dignitate. ita z inter festa martir. Sz q̄re
festum innocentū celebrat̄ añ festuz stelle. i.
epbie. cū mortui fuerint post apparitionem
stelle. q̄ñ scz herodes vidit q̄ illus⁹ eēt a ma/
gis. Rñdet̄ q herodes auditis rumoribus
de christo nato. turbatus est valde. timens
amittere regnuz. vñ cogitauit facere intfici
oēs pueros vt sic christus nō euaderet. sed
fuit impedit⁹ tunc. quoniā augustus cesar
mādauit ei q ad eum veniret. aristobolo et
alexandro filijs ipsi⁹ herodis rñsurus coram
eo. Et q nō fuit ausus nō ire iuit. Postmo
dum vo reuersus ano reuoluto q̄rto die p⁹
natale dñi fecit oēs pueros intfici. a bima/
tu. i. biennio z infra. Bimatos enim grece ō
latine bienniū Querit̄ quare in festiuita
te innocentū in missa. Gloria in excelsis dō
z alla. z alia cantica leticie nō cātant̄. Bicūt
magistri ideo. q mortui sunt ante dñi passi
onem z sic ad inferos descenderūt. Sz pari
rōne z in festo beati iohis bap. subticeri de/
berent. Bicendū est ergo q hoc ideo ptingit
q auctor officij voluit nos cōiungi in hac fe
stiuitate animis deuotaz mulierū de morte
innocentū plangentiū z dolentiū. vñ causa
tristicie eaz illa dimittimus. et ideo legitur
ppbetia biere. xxxi. c. de innocētib⁹. Vox in
rama audita est que ad literā ō beniamitis
exponit̄. qui intfecti sunt ppt̄ vxorē leui. quā
oppresserant. z rachel fuit mater beniamin. l̄
p rachel que interp̄tat̄ ouis vel vidēs. intel/
ligit̄ ecclia q̄ ploret filios suos scz triplices.
Primi sunt martires p̄sideras eos eē sibi
subtractos z nō vult p̄solari in p̄nti. sed om
nem p̄solatiōez transfert in futurū. q̄ nō sūt
scz p̄ntes. Secōs filios luget ecclia qui fere
ad ptum venūt in quib⁹ patit̄ abortū. Ter
cij vo sunt. q̄ iam renati in baptismo erant.
sed p peccata retrocedūt. Hos z illos luget
ecclia q̄ nō sunt. i. q̄ damnati sunt. Et iō q̄
luget ecclia cātica leticie subticeāt. Pdōt eē et
alia rō. nam cantica leticie ppie post victo
riam cantari debēt. Vñ ezechie dictum est.
Bispone domui tue ꝛc. q̄ post victoriaz ba
bitā nō cecinit cantica leticie. Sed innocen
tes nō babuerūt victoriaz. nō ei est victoria
vbi pugna nō est. Media ratō est. Quidā
tñ palla cantant in missa. Laus tibi christe.
Alij. Cantemus eya. Et ō ep̄la. Vidi supra
montē. apoc. xiij. Et euangeliū. Angel⁹ dñi
apparuit. matb. xij. c. Si aūt festum illud in
dñica ptingat. nullū canticū leticie subticeāt.
ppter gaudiū resurrectiōis. In octauis q̄z
eoruz cantica leticie cantant̄. p significatiōe
gaudij q̄ accepturi sūt in octaua. i. in resurre
ctione. Quia licet ad inferos descenderunt
resurgent tñ nobiscū in gloria. Octaue enim
festiuitatū celebrant̄ in memoriā generalis
resurrectōnis quā significāt. Rursus quia
bac die tristiciā mulierū rep̄ntam⁹ in mul
tis ecclijs dyaconi nō vtunt̄ dalmatica. s. ne c
subdyaconi subtilibus. i. tunicellis. ad no cā
dum. q̄ innocētes statum in morte p̄māsto
lam nō receperunt. sed ad infernum descen
derunt. De boc in tercia pte dictum est sub
ti. de coloribus. In hoc festo ō capit̄ illud
Vidi supra montē. apoc. xiij. c. Et illud. Hi
sunt q̄ cum mūlieribus. z illō. Hi empti sūt.
que sunt ibidem. Et aduerte. q̄ antiphone
nocturnales de psalmis sumunt̄. cetera de
ep̄la vel euāgelio. Q̄z aūt dicunt̄ centum q̄/
draginta q̄ttuor milia finitū ponitur p̄o in
finito. Q̄z etiaz ō. Vidi sub altari dei aīas
interfectoz. sic est accipiendū. q̄ iobes vidit
aīas interfectoz sub altari. i. bumiliatos ca
piti suo. vel in absconso. q̄ nemo p̄cipit bic
qūo ibi sint. Sed quare solennizat ecclia de
morte innocentū. q̄ nō babuerūt volūtatez
patiendi. Videt̄ q̄ eadem rōne. si aliquis ti/
rann⁹ interficeret tot pueros. deberet eccle
sia silr solennizare p illis. qō verum non est

Rñderi pōt q̄ hoc festū ppter tria celebrandum est. licet voluntatē nō habuerint patiendi. Primo q̄ christus in eis querebaī. et occidebaī. Scō q̄ christus in eis celabaī dyabolo ⁊ herodi. Tercō q̄ nomen dñi nō loq̄ndo sed moriendo ꝓfessi sūt. q̄ p̄ christo et vice christi occisi sunt. Erāt aūt innocētes q̄ circūcisi. nā circūcisio erat tunc remediū ꝓtra originale peccatū. licēt nō ita sufficiēs sicut nūc baptiſm⁹ est. Illud aūt sciendū est q̄ in q̄busdā ecclijs i die natalis dñi. dyaconi vesperis finitis in honorē beati stephani. q̄ eximius dyacon⁹ fuit in tripudio ꝓueniētes cantāt antiphonaz de sancto stephano. ⁊ sacerdos dicit collectam. Noctur nos etiā et officiū crastinū celebrant. etiam bñdictiones sup lectiōes dant. qō tñ facere ñ deberēt. Et eodēmō faciūt sacerdotes in festo beati stephani in vesp̄is in honorē sancti iohānis. q̄ ipse sacerdos fuit. Et pueri in festo sancti iohānis in honorē innocentum. Subdyaconi vō faciunt festū in q̄busdam ecclijs in festo circūcisionis vt ibi dictuz est In alijs in epiphania. Et in alijs. in octauis ephie. qō vocāt festū stultorū. q̄ ei ordo ille antiq̄tus incert⁹ erat. naz in canonib⁹ antiquis q̄nq̄z vocaī sacer. ⁊ q̄nz nō. ideo subdyaconi certā ad festandū nō habent diē ⁊ eorum festū officio celebraī ꝓfuso.

De apostolis

Postolus grece interptaī missus latine. inō apli dicti sūt q̄ a christo missi fuerūt euāgelizare p̄ vniuersum orbē. Sane eccl'a in ꝓmuni de aplis solennizat ⁊ canit in matutinis. Ecce ego mitto vos ꝛc. q̄ oēs electi sunt simul a dño post p̄monē ad eos factuz in monte. sicut habet in matheo ⁊ marco. q̄ vicz electi sunt duodecim. De q̄busdam tñ facit eccl'a officiū p̄prū sicut de btō petro. ppter p̄uilegiuz dignitatis. de beato paulo q̄zuis ñ sit de xij. ppter p̄uilegiū p̄dicatiōis de beato iohāne ppt̄ p̄uilegiuz amoris siue v̄ginitatis. et de btō andrea ppt̄ p̄riuilegiuz crucis quā ita ardenī p̄dicauit ꝓcupiuit et habuit. Ider horas ōr cap'm illud. Jam nō estis. ephe. ij. c. ⁊ illud. Nō vos me elegistis. qō est ibidez. ⁊ illō. Btūs vir q̄ suffert. ia. j. c. et illud. Magnificauit eū in timore inimicoz. eccl'. xlv. c. ⁊ illud. Statuit illi dñs testamentū sempiternū ibidē. ⁊ illud. In fide ⁊ lenitate ipsi⁹ sanctū fecit illū. ibidē. ⁊ illō. Ibāt apli gaudentes. act. v. ⁊ illud. Nam q̄s p̄scivit hos ⁊ p̄destinauit cōformes. ro. viij. c. et illud. Corpa sanctoz in pace. eccl'. xlviij. ca. et illud. Nō esuriēt neq̄z sitient ampli⁹. apoc. vij. c. ⁊ illud. Nos insensati vitā illoz. sapie. v. ⁊ illud. Ipo summo angulari lapide christo ieſu. ephē. ij. c. Habent aūt vigilias ⁊ octauas. q̄si ꝓpatimur ⁊ ꝓegnabim⁹. De hoc dictū est in. vj. pte sub q̄rta feria ēcie hebdomade aduent⁹. Instāria tñ est de btō iohāne euāgelista q̄ ad ieiunū. qō ꝓtingit. tuz q̄ vt dicunt q̄daz nō fuit martir nisi aīo. tum ppt̄ festum beati stephani qō est in vigilia festi eius. In vigilijs apl'oꝝ ōr ep'la. Benedictō dñi sup caput. puer. x. et eccl'. xlv. ca. Item illa. Ider man⁹ aūt. act. v. c. Et euāgelium. Ego sum vitis. ioh. xv. c. In festis vō apl'oꝝ ōr ep'la. Jā nō estis hospites ⁊ aduene. ephe. v. c. Item illa. Hi sunt viri. eccl'. xliij. c. Itē illa Scimus q̄niā diligentibus deū. ro. viij. c. Item illa. benedictus de⁹ et pater dñi nostri. ephe. j. c. Itē illa. Spectaculum facti sumus ad corinth. iij. c. Itez illa. Unicuiq̄z vestrum. ad ephe. iij. c. Itē alia est. Ego vos elegi. ioh. xv. Item illud. Venite ad me oēs qui laboratis. math. xj. c. Euāgelium vō ōr. Hoc est p̄ceptū. ioh. xv. c. Itē illō. Hec mando vobis. qō est ibidem. Itē illud. Ecce ego mitto vos. math. x. c. Itez illud. Facta est cōtentio. luce. xxij. c. Itē illud. Designauit dñs luce. x. c. ⁊ illud. Ego sum vitis vera. ioh. xv. ca. Item illud. Dixit simon petrus. mathei xix. c. Ipost cōmunio est. Amen dico vobis q̄ vos qui re. math. xix. c. Itez illa. Vos qui secu. que est ibidem. Et nota q̄ tres apli legunt tantū viui fuisse rome. scz petr⁹ paulus et iohānes. ⁊ tres euangeliste. s. iohānes marcus ⁊ lucas. Notanduz est etiā apostolos siue christi discipulos. nō ideo tantū fuisse passos. q̄ p̄dicabant de christo. sed q̄ ipm deificatum aiebant sine romanoꝝ

autoritate.qđ ipsi phibuerant. Ecclia olim statuit fieri ꝓmunt festū de oībus apl̄is in kalendō maij.vt dictū est sub festo apl̄orum philippi ⁊ iacobi.

De euangelistis

Ost apostolos ecclia venerat et euāgelistas qui nō tantuz p̄dicauerūt.sed etiā euāgelia scripserūt. Legit enim gen.iij.c. q fluui⁹ egrediebat de loco voluptatis.ad irrigandū paradisuz.qui diuidit in q̄ttuor capita.scz phison.geon.tigrim ⁊ eufratem. Sane allegorice.fluui⁹ ille euāgelica p̄dicatio est q̄ a christo pcedit a q̄ generat̄ hoīs voluptas emanat. Venite in q̄t ad me omnes q laboratis ⁊ onerati estis.⁊ ego reficiā vos. et inuenietis req̄em aiabus vestris.iugum enim meū suaue est ⁊ onus meū leue.gustate ⁊ videte. quoniā suauis est dñs bt̄us vir qui sperat in eo. Recte aūt hec p̄dicatio fluuio ꝓpat̄.tum q reficit ablut et fecūdat.tū q fluuius dr aqua fluēs.et vt salomon ait. Eloquia pfunda vba ex ore viri ⁊ torrēs inundans fons sapie.qui tā longe lateq; deflu xit.vt mōm repleuerit vniuersuz.iuxta illō. Eūtes in vniuersum mōm. ⁊c. Quappē in omnē terram exiuit sonus eor̄ ⁊ in fines orbis terr. vba eor̄. Hec irrigat paradisuz.i.fecundat ecclesiam iuxta qđ dicit apl̄us. Ego plantaui appollo rigauit deus aūt incrementū dedit Hic est enī fons ortor̄ puteus aq̄r̄ viuentiū que fluūt impetu de libano. Fluui⁹ aūt iste in q̄ttuor capita diuidit.quia p̄dicatio iesu christi in q̄ttuor euāgelia derivat. Iā licet scripserint multi euangelia.q luca testante multi conati sunt ordinare narratiōem rer̄ que in nobis ꝓplete sunt.tñ non nisi q̄ttuor recepta sunt ab ecclia vicz.matbei.marci.luce ⁊ iobis.qđ vtiq; factū est q̄druplici rōne.

Primo ad ostēdendū duorū testamentor̄ ꝓcordiam. Sicut enī in veteri testamēto vnus fuit legislator scz moyses ⁊ quattuor maiores prophete scz ysaias.bieremias.ezechiel ⁊ daniel.⁊ xij.minores ꝓphete.⁊ multi sapientes vt iob.dauid. salomon et iesus sirach.ita ⁊ in nouo testa.vnus fuit legislator scz christus et q̄ttuor euāgeliste.et xij.apl̄i ⁊ alij multi doctores vt bieronim⁹.aug⁹.ambrosius et gregor⁹.vt p hoc ostēdat̄ q rota ꝓtinet in medio rote.⁊ duo cherubin sese respiciūt ysis vultibus in ppiciatoriū. Secundo pro misterio q̄druge aminadab.deq̄ sponsa dicit in cant̄. Anima mea turbata ē ppter q̄drigas aminadab. Aminadab enī interpt̄at̄ spontaneus dñi. Hic est christus q factus hō oblatus est q ipse voluit. Hui⁹ quadriga est euāgelica doctrina p quā ei⁹ fama p mundū vehit̄ vniuersuz.cui⁹ quattuor rote sunt dicti q̄ttuor euāgeliste. Propter hāc quadrigā spōsa.i.ecclia.saluti dolore turbat̄ ad pniaz Tercio ad designandum liberatiōem generis humani a morte quadrifica.i.a trāsgressione q̄druplici. Prima trāsgressio fuit mādati in paradiso. Secūda legis naturalis. Tercia legis scripte. Quarta euangelij. Vel poti⁹ peccatū fragilitatis p impotentiam.simplicitatis p ignorantiā securitatis p negligentiaz et malignitatis p inuidiā. His ei quattuor modis peccandi anima morit̄ et separ̄at a deo. Quarto pro misterio formе q̄druge. Sicut enī inter ceteras formas q̄dratum. sic inē ceteras doctrinas euāgelium solidi⁹ ⁊ stabilius pseverat nam illud vndiqz stat.⁊ ideo legit̄ apoc.xxj. ca.q ciuitas in quadro posita est.et illud p; pter stabilitatez appellat̄ eternū.p cui⁹ grāz homo quadrat̄ in moribus.i. in vtutib⁹ solidat̄ Ceterum istor̄ potius q̄z aliorum euāgelia recepta sunt. Tū q ipsi diligentius et aptius historiam euāgelicā descripserunt. Tum q licet aliq̄n varia seu diuersa.nūq; tñ ꝓtraria seu aduersa scripserunt. Tum q usti quattuor p q̄ttuor animaliū figuras in visione iobānis ⁊ ezechiel̄ p̄figurati fuerūt ezechielis.j.c. Matheus p boiem eo q eius intentio p̄cipue circa scribendā christi būanitatem vsatur. Iñ eius liber a humana christi natiuitate sumit exordium. Liber in quit generatōnis iesu christi ⁊c. Marcus p leonem in deserto rugientē eo q eius intentio p̄cipue circa describendā ei⁹ resurrectionem ꝓsistit. Iñ eius euāgeliuz a tonomasice in die resurrectiōis legit̄. Dicatur enim

q̄ leo rugitu maximo tercio die suos excitat catulos. ita et de⁹ pater immensa potentia sua filiuz suū tercia die suscitauit. Unde et marcus ab exclamatōne incipit scz a p̄dicatione ioh̄is in deserto clamantis et dicētis. Uox clamātis ī deserto. Et scias q̄ marc⁹ fuit lōgo naso subducto supercilio. pulcer oculis. calu⁹. barba plixa. habitudinis optime. etatis medie. canos aspersus. Lucas p vitulū eo q̄ p̄cipue circa ōscribendā christi passionē eius intentio ỹsaī. in q̄ christus se obtulit hostiā deo patri. idē ipse sacerdos z hostia. vitulus enī erat hostia sacerdotalis vñ a sacerdotio incipit dicēs. Fuit in dieb⁹ herodis regis iudee sacerdos q̄dam ꝛc. Johannes p aq̄laz. q̄ ceteris cū dño gradientibus ipse in celuz ad describendā christi diuinitatē volauit dicēs. In p̄ncipio erat verbuz. Be ℞ dictū ē in p̄ma pte sub ti. de pictu ris. Be siq̄dez q̄ttuor p̄ncipales intentiōes designate sūt p figuras illoz q̄ttuor animalium. quoz q̄libet fm visionē ezechielis q̄ttuor habet facies. q̄niā oēs de singul'a gunt licet q̄dam p̄ncipalius de q̄busdā. p̄sertim cum oēs agant de christo. cui q̄ttuor ille figure q̄uenūt. Fuit nanq̄z hō nascēdo. vitulus moriendo. leo resurgēdo. aquila ascendendo. Que vt melius intelligas imaginare aliq̄d aial hn̄s caput q̄dratum. z in q̄libz supficie imaginare vnā faciez. vicz a pte anteriori faciem hois a dextris faciez leonis. a sinistris faciem vituli. a pte posteriori faciē aquile. Quia vero facies aquile sup alias eminebat p̄p̄ longi colli p̄ductōnē. ideo dr q̄ erat desup. Q̄libet etiam boz habebat q̄ttuor alas. Finge ei quodlibet animal q̄si quadratū. in quadrato sunt q̄ttuor anguli. et in q̄libet angulo erat vna ala. Porro hi q̄ttuor significati sūt p p̄dicta quattuor flumina. Per phison ioh̄es. p geon matheus p tigrim marcus. p eufraten lucas. sicut clare p̄bat inno. tercius de euāgelistis in fmone. Sunt etiaz significati p q̄ttuor anulos arce. q̄ aurei et rotundi erant. in auro claritas. in rotūditate que initio caret et fine. designat eternitas. Ipsi enim etiaz christi claritatem z clarā etnitatez descripserūt. Per duos anulos a sinistris duo euangeliste scz matheus z iohānes. qui ab ipo christo fuerunt edocti significant. Quidam tñ p duos anulos a sinistris. matheū et ioh̄em qui ad huc passibili z mortali adheserūt accipiūt. p duos a dextris marcū et lucā qui p⁹ ascēsionem ei iā facto īmortali z impassibili adheserunt accipiūt. Per sinistram ei mortalitas. p dextraz immortalitas designat. scōm illud. Leua ei⁹ sub capite meo. z dextra eius amplexabit me. Et ppter hāc cām in picturis ecclesiaz paulus ad dextrā et petrus ad sinistrā statuunt saluatoris. z i bulla papali caput pauli a dextris crucis. z caput petri a sinistris. Sane in q̄busdam ecclīs antiphona ad magnificat in eoz officio est. Ecce ego ioh̄es vidi hostiuz aptum in celo ꝛc. apoc. iiij. Per horas autez dr capitm. In medio ecclie aperuit os eius. eccl'. xv. et illō. Cibauit dñs illū pane vite z intellect⁹. ibidē et illud. Jocunditatē et exultatōez thesauri q̄ō est ibidem. Dia rñsoria sumpta sunt de ezechiele. Primū est ō visione dei scz Vidi iunctos ꝛc. In laudibus vō habet de ministerio p̄dicatōnis eoz. Dilecti deo z hominibus ꝛc. eccl'. xlv. c. Introit⁹ misse p̄prie est Os iusti meditabit sapiam. Tñ iohannes euāgelista habet introitū p̄prium p̄p̄ privilegium amoris z dignitatis vicz In medio ecclie aperuit os eius ꝛc. q̄ ipse ñ tantū fuit euāgelista sed etiā pphet. q̄ patz in p̄ncipio libri apo. vbi dr. Beat⁹ qui legit et q̄ audit verba pphetie hui⁹ z seruat ea que in ea scripta sunt ꝛc. Notāduz tñ est q̄ iste introitus p̄p̄ privilegium p̄dicationis secundario petit augustino gregorio z aliis expositoribus. Epla in q̄busdam ecclīs est de figura q̄ttuor animaliū. Ecce ego ioh̄es vidi hostium aptum. apo. iiij. c. Allie eccle dicūt illam ezechielis. j. c. Similitudo vultus. ꝛc. Rñsorium est. Beatus vir qui timet dñm ꝛc. Versus est. Potens in terra erit semen eius ꝛc. q̄ intelligitur de semine verbi dei. z bonoz operum. Sequit. Generatio rectorum bñdicetur. q̄ euangeliste generant filios dei qui bñdicunt. Alleluia in q̄busdaz ecclīs est. Primus ad sion dicet. ecce assuz

et hierlm euãgelistã dabo. ysa. xlj. c. In alijs vero ecclijs dicitur alla. Beatus vir. Euangelium est. Besignauit dñs 7 alios septuaginta duos discipulos. luce. x. c. et sequit. Et dicebat illis. Messis q̃dem multa operarij vero pauci. Offertorium est. Posuisti domine sup caput. ꝛc. Postcõmunio ẽ. Magna est gloria eius in salutari. ꝛc.

De martiribus

Artir grece dicitur testis latine. Martires enĩ testes sunt q̃ christ⁹ passus, est pomnib⁹. 7 ipsi. p christo. Sane solus beatus laurenti⁹ inter martires vigiliaz habet 7 octauaz, put sub festo eius dictũ est. Omnes etiã martures singulares habent cõmunia officia exceptis stephano. laurentio. iohãne bap. 7 alijs q̃busdam. Et est introitus ad missaz. Gloria et honore coronasti eum dñe. vel. Sapientiam sanctoz. eccl'. xliij. ca. vel. Judicabũt sancti. sapie. iij. c. vel. Sacerdotes dei. daniel'. iij. vel. Letabit iustus. In tñ in paschali tpe habent aliud officiuz. co q̃ in illo tpe oportet q̃ frequenẽ repetat̃ alla ppter gaudium resurrectionis. Et tunc est introit⁹. Protexisti me a q̃uentu maligñãtium ꝛc. Et quia corona debet eis tanq̃z victoribus, ideo sepe fit mẽtio de corona. Uñ stephanus interp̃tatur coronatus. Epistola vero q̃ndoq̃z dr̃ pro vno martire. Justus corruum. eccl'. xxxix. c. q̃z illa. Beatus hõ q̃ inuenit sapiam. puer. iij. c. q̃q̃z. Justoz anie sapientie. iij. c. q̃z illa. Justus si morte p̃occupatus fuerit. que est ibidẽ. iij. c. q̃q̃z illa. Beatus vir qui in sapia. eccl'. xiiij. c. 7. xv. q̃q̃z illa Bñdictus deus 7 pater. ad corinth. j. ca. q̃z illa. Memoresto. ij. ad thimo. ij. ca. q̃q̃z illa. Memo militans. que est ibidem. q̃q̃z illa. Beatus vir q̃ inuent⁹ est. eccl'. xxxj ca. q̃z illa. Bñdictio dñi sup caput. puer. xv. c. q̃z. Stabunt iusti. sapie. v. c. Euangelium vero dr̃ q̃z. Si quis vult post me venire. matth. xvj. c. q̃z illud. Si quis venit ad me. luce. xiiij. c. q̃z illud. Nisi granuz. iohis xij. c. q̃z illud. Nolite arbitrari. matth. x. ca. q̃q̃z illud. Nihil optum. qõ est ibidez. q̃z illud. Si quis venit ad me 7 non odit. luce xiiij. c. Isto plurib⁹ vero martiribus dr̃ q̃ñ q̃z epistola. Lingua sapientium. puer. xv. c. q̃q̃z illa. Bñdict⁹ deus 7 pater dñi nostri iesu christi. pma pe. j. c. q̃q̃z. Justoz anime sapiẽtie. iij. c. q̃z. Rememoramini pstinos dies hebreoz. x. c. q̃z Sancti p fidem. hebr. xj. c. q̃z. Expectato iustoz leticia. puer. xj. c. q̃ndoq̃z. Uri fili viri. eccl'. xliij. c. q̃z. Absterget deus. apoc'. vij. c. quandoq̃z. Reddet deus mercedem. sapientie. x. ca. q̃z. Justi aũt imppetuũ viuent. sapientie. v. c. q̃z. Quis nos separabit a caritate christi. ad ro. viij. c. Alleluia est. Ui sunt due oliue. apoc'. xj. ca. Euangelium vero q̃z dicitur. Cum audieritis plia. luc'. xxj. q̃ndoq̃z. Descendẽs iesus de monte. luce. vj. c. q̃q̃z. Uidens iesus turbas. matth. v. q̃q̃z. Egrediente iesu de templo. matth. xiiij. ca. quãdoq̃z. Attendite a fermento phariseoz. luce. xij. c. q̃q̃z illud. Sedente iesu super montẽ oliueti. matth. xxiiij. ca. q̃ndoq̃z illud. Ue vobis qui edificatis. luce. xj. c. q̃ndoq̃z illõ. Qui vos audit. luce. x. quandoq̃z illõ. Confitebor tibi pat. matth. xj. c. Dicitur postcõmunio. Amen dico vobis qõ vni. matth. xxv. c. quãdoq̃z. Et si coraz hominibus. sapie. iij. ca. q̃z. Quicunq̃z fecerit. matth. xij. ca. quandoq̃z. Dico aũt vobis. matth. x. c. quãdoq̃z. Signa aũt. marci. vlti. c. et q̃ndoq̃z. Multitudo. luce. vj. In nocturnali vero officio p̃mum resp̃soriuz est. Iste sanctus p lege dei sui certauit vsq̃z ad mortem ꝛc. et est q̃nti toni. q̃ petulantia q̃nq̃z sensuuz frat mactata in eis. In tpe vo paschali p̃mum rñsoriuz est. Btus vir qui metuit dñm. et est octaui toni. ppt octauaz que significat gl'iam resurrectõnis. Quia vero sancti martures in tolerandis tormentis se habuerunt pstanter. et pstantia a solo deo est ideo illud rñsoriuz. O veneranda marturum ꝛc. cantat̃ p eis. 7 est q̃nti toni. q̃ martures q̃nq̃z sensus deo immolauerunt. De martiribus etiam cantat̃ illud rñsoriũ Fulgebunt iusti 7 tanq̃z scintille in arundineto discurrẽt iudi. na. et reg. in eternum ꝛc. sapientie. iij. c. Justi fulgebunt in futuro diuersis beatitudinibus. p̃us tñ in hoc seculo

discurrēt.i.p diuersas mundi ptes cursitando diuina verba alijs annūciabunt. et boc faciēt more scintillaꝝ discurrentiuꝫ p arundinetuꝫ.sicut enim scintille seu fauille ignis arundinetum.i. materiam fragilem arūdinum atterunt ⁊ anibilant.sic et sancti sua p dicatione ignita.i. diuino igne accēsa vicia que respectu fortium vtutum fragilia sunt destruent.iudicabunt.i.damnabunt nationes.i.illos qui in peccatis suis pmanserūt. et regnabunt ineternum.i.in eternitate cuꝫ deo recipiēt īmortalitatem ⁊ impassibilitatem.ceteraq; vtutes.¶Rursus in his verbis exp̄mitur stola carnis quā sancti recipient que p̄sistit in q̄ttuor scz in claritate subtilitate agilitate ⁊ impassibilitate.¶Naꝫ fulgebūt clari.⁊ tanq̄ scintille subtiles in arūdineto discurrent agiles.⁊ regnabit dñs eorum imp̄petuum.⁊ ipsi cum dño impassibiles.¶Nā absterget deus omnē lacrimam ab oculis sanctoꝝ ꝛc.imo exultabunt in gloria.et le.in cubi.suis.qō ad stolam spūs refertur quaꝫ etiam recipiunt sancti.Et nota arūdinetuꝫ est locus in quo sunt multe arundines siue canne sicut in paludibus.Flante aūt austro ex assidua p̄fricatione arundinum ignis accendit̄.scintille vndiq; aduolant.⁊ accendit̄ arundinetū.qō allegorice p̄ungit in sanctis

De martiribꝰ etiam cantat̄.Circuierūt in melotis.q.d.in pera.¶Melota te.est festis facta de pilis cuiusdā animalis.qō melota vocat̄ siue taxus.est enim habitus necessarius ad exercitia opis.¶Ider boras etiaꝫ dicit̄ cap̄m illud.Btūs vir q̄ suffert.iacobi.j.ca. ⁊ illō.Bts vir q̄ inuentꝰ est sine.eccl̄.xxxj.ca. et illud.Btūs vir qui in sapientia morabit̄ eccl̄.xiij.c.⁊ illud.Justorum anime.sapie.v. ca.⁊ illud.Justi autem.ibidem.⁊ illō.Sancti p fidem.hebreoꝝ.xj.c.⁊ illud.¶Potuit enī transgredi ⁊ nō est transgressus.eccl̄.xxxj.c. et illud.Corona aurea sup caput eius.eccl̄. xlv.et illud.Stolam iocūditatis induit.ibidem Ibi tñ dr.Stola glorie.et illud.Sācti ludibria et verba.hebr.xj.c.et illud.Tanq̄ aurum in fornace.sapie.iij.c.et illud.Hi sūt qui venerunt de tribulatione.sapientie.vij. ca.et illud.¶Non esurient neq; sitient.ibidez et illud.Justi tulerunt spolia impioꝝ.sapientie.x.c.et illud.In bonis iustorum exaltabitur ciuitas.puer.xj.c. Illud etiam sciendum est q̄ ecclia celebrat festum q̄rundam martirum ve.testa.put dictum est de festo machabeoꝝ.

De confessoribus

Confessores dicū

tur laudatores. licet aūt taꝫ martires q̄ꝫ virgines q̄ꝫ etiam omēs sancti veri sint christi confessores.martires tamen q̄ in ira scibili vincunt transcendūt. ⁊ suplucrant̄ speciale vocabulū martirum ⁊ vgines. quia vincūt in p̄cupiscibili nomē virginum.⁊ doctores quia alios supant in rōnabili doctorū.Et hinc est q̄ martires et virgines ⁊ doctores aureola decorabūtur. Sane cōfessores distinguunt in episcopos et in p̄sbyteros.De episcopis dicitur introitus.Statuit.eccl̄.xlv.c.et epistola.Ecce sacerdos magnus eccl̄.xliij.c.Ipsi enim sunt magni sacerdotes.Et illud de episcopis dicitur.Inueni dauid seruū meum.oleo sancto meo vnxi eum.quia nō tantū vncti fuerunt in baptismo ⁊ in confirmatione ⁊ ordinatione in p̄sbyteros.sed etiam in consecratione in episcopos.vt habeāt misericordiaꝫ supefluentē.Et officia illa que incipiūt sacerdotes.p̄p̄rie cōpetunt episcopis.Cetera sunt cōmunia et plura sunt rūsoria octauitoni.quia afflixerūt et crucifixerūt carnem suam cū vicijs ⁊ p̄cupiscentijs p̄p̄ octauaꝫ resurrectōis.¶Rursus de p̄fessoribus dr q̄ñꝫ ep̄la.Dilectus dō.eccl̄.xlv.c.q̄ñ.Testificor coram deo.ad thimo.iij.q̄ndoq;.¶Plures facti sunt sacerdotes.ad heb.c.vij.q̄ndoq;. Dedit dñs p̄fessionē.eccl̄.xlvij.c.q̄ñ.Justꝰ cor suum que est.eccl̄.xxxix.c.q̄ñ.Sapiētia laudabit animam.eccl̄.xxiiij.c.q̄ñq;.Justū deduxit dominus.sapientie.x.c.quandoq; Doctrinis variis.ad heb.xiij.c.q̄ñq;.Ego enim iam deliboꝝ.Alleluia.Justꝰ germinabit.ysa.xxxv.c.Euangelium vero dicit̄ q̄ñq; Sint lūbi vestri p̄cincti.luc̄.xij.q̄ñ.Vigilate.matth.xxiiij.q̄ñq;.Homo peregre.matth. xxv.q̄ñ.Videte et vigilate.marci.xiij.q̄ñq;

Homo q̄daz nobilis luce.xix.q̄ñqz. Nemo accendit lucernā luce.xj.q̄ñz. Vos estis sal terre matħ.v.c.q̄ñz. Nolite timere pusillus grex luce.xij.c. Post communio est. Quinqz talenta.matħ.xxv.et q̄ñz. Fidelis seruus. matħ.xxiiij.c.ꝛ luce.xij.c. Per horas vo dicit̄ cap̄m illud. Ecce sacerdos. eccl̄.c.xliij ꝛ illud. Benedictōem oīm gentium.q̄ est ibidem.ꝛ illud. Cognouit eū.ibidem.et illō. Justum deduxit.sapie.x.ca.ꝛ illud. Justus corꝛ suū.eccl̄.xxxix.c.ꝛ illō. Magnificauit eū in ꝓspectu regum.eccl̄.xlv.a. Sed q̄ hic dr. magnificauit dr ibi glorificauit.et illud. Labia sacerdotis custodiūt.malach.ij.ꝛ illud. Nō est inuentus similis illi.eccl̄.xliij.ca.et illud. Fungi sacerdotō ꝛ habere laudē.eccl̄. xlv.c.ꝛ illō. Talis decebat vt eēt nobis pontifex.ad heb.vij.c.ꝛ illud. Collaudabūt mīti sapiam eius ꝛ vsqz in seculum non recedet memoria eius.eccl̄.xxxix.ꝛ illō. Honestauit illum in laborib⁹ sapientie.x.b.et illud. Custodiuit illum ab inimicis. q̄ est ibidem e.

Illud aūt notandū est q̄ si plura festa in eadem die ꝓcurꝛant illius q̄ inter eos maioris erit nois officium celebrꝛet. de hoc dictū est in ꝑhemio huius ꝑtis.

De virginibus

Fficium matuti

nale v̄ginum maxima ex ꝑte sumit̄ de psalmo epitalamico scz. Eructauit corꝛ meū.in quo agit̄ de laudib⁹ sponsi ꝛ spōse. Virgines ei sunt sponse christi.q̄ sequunt̄ agnū quocūqz ierit in corꝛpe ꝛ in aīa ꝓpter integritatē corꝛpis et aīe. Notādum aūt est q̄ illud rēsoriuz q̄ est de sponso scz Audiui vocē de celo ꝛc. q̄ in q̄busdā eccl̄ijs dr.est p̄mitoni.q̄ vnic⁹ est sponsus anim̄ꝛ christi ꝛ sumit̄ dō matħ.xxv. Illō vo q̄ est de ꝓtemptu mūdi scz Regnū mōi et omnē ornatum seculi ꝓtempsi ꝛc.est quintitoni.q̄ ibi ostendit̄ ꝓculcatio q̄nqz sensuū. De virginib⁹ etiā cantat̄ illud. Fulcite me floribus cant̄.ij.ca.q̄ est expositus in.v.ꝑte sub titulo de sexta. In q̄busdaz eccl̄ijs dicunt versiculum de v̄ginibus illum Elegit eam deus ꝛ ꝑelegit eam. Sed aliq̄ rectiꝰ cōsiderātes q̄ sola beata virgo maria ꝑelecta est in honorem eius tantū dicūt illū.ꝑ alijs v̄ginibus dicunt. Elegit eā de⁹ et dilexit eā Per horas etiam dr.c.illud. Qui gloriat̄.ij corinth̄.x.c.ꝛ illō. Emuloꝛ enim.ij.corinth̄.xj. et illud. Sapientia vincit sapiētie.viij.ꝛ illō Memorati sunt dñe misericordie tue.eccl̄. lj.et illud. Liberasti me a pditione ibidem.ꝛ illud. Accinxit fortitudine lumbos suos.puer.xxxj.ca. In officio misse si sit virgo et martir ꝓprium officium est. Loquebar de testimonijs meis in ꝓspectu regum ꝛc. Alia cōmunia sūt.excepto q̄ de bta agatha dicit̄ in troitus. Gaudeamus omēs in dño ꝑ eo q̄ ipsa excellenter letissima venit ad passionez sicut de ea scriptum est. Agatha letissima ꝛ gloriant̄er ibat in carcerem.ideo eius leticie nostram leticiam sociam⁹ ꝛ cum ea in dño ꝓgaudemus. De beata etiā agnete officium misse est. Me expectauerunt. Ratio quare pōt ex eius legenda haberi. Et nota q̄ de v̄ginibus dr q̄ñz ep̄la. Confitebor tibi dñe.eccl̄.lj.c.q̄ñz. Qui gloriat̄.ij.ad corinth̄. x.q̄ndoq̄z. Dñe deus meus exaltasti.eccl̄.ij. q̄ñqz. Sapientia laudabit aīaz.sapie.xviij. q̄ñz. Sapientia vincit maliciā.sapiētie.viij q̄ñz. De v̄ginibus.ꝑ ad corinth̄.vij.q̄ñz. Dominꝰ possedit me.puer.viij. Alla et postcōmunio. Quiqz prudētes.matħ.xxv.c. Euāgelium q̄nqz dicitur. Simile est regnuz celorum thesauro ab.matħ.xviij.ca.q̄ndoq̄z. Simile est regnum celoꝝ decem v̄ginibus mathei.xxv.

De festo dedicationis

Vonia in parte

prima dictū est qualiter ecclia dedicata sit.restat ut hic aliqua de officio q̄ in festo dedicatiōis ecclie dr subijciam⁹. Festū ergo illud solennit̄ ab ecclesia celebꝛatur.ō q̄ in iohāne habet̄. Facta sunt encenia.i.festa dedicatōis in hierosolimis.ꝛ ihesus ambulabat in templo in porticu salomonis ad ꝓfirmatōem illius festiuitatis. Et dr porticꝰ salomonis. q̄ salomon solebat ibi orare.ꝛ ibi orauit in die dedicationis. Hoc etiā festū in vet̄i testa. fiebat. Uñ

legit in primo libro machab.c.iij. Elegit iudas machabeus sacerdotes sine macula et mundauerūt sancta. Eccla enī militans pōt mundari sed nō triumphans. Aug⁹. dicit in omel. sup pdicto verbo. Facta sunt encenia Illuz diē quo templū dedicatū est. iudei solēnit celebrabāt. Celebrauerūt aūt iudei encenia octo diebus q̄re videt q̄ nos silr festū dedicationis debem⁹ octo dieb⁹ solēnizare. Sed mirz est quare octo diebus celebrauerunt encenia. cuz paschā et scenopheam ñ celebrauerint nisi p̄ septem dies tantuz. Ad hoc est responsio. q̄ hec festiuitas specialit significat eternā dedicatiōem in qua ecclia illa scz anima sancta. ita deo dedicabit. i. copulabit vt nō possit ad alios vsus transferri qđ erit in octaua resurrectiōis. z ideo in nouo testa. habz hoc festū octauas. Hec eccla construitur in baptismo et in doctrina. et in pnīa. Hic enī audit securis z oīs generis ferramenta. i. oīa genera flagellorū et disciplinarū scz in hac ecclia militante. q̄ per tabernaculū moysi significat. Tabernacula enim militantiū sunt. Templuz vero illud salomonis significauit ecclam triūphantē in q̄ hec non audiunt. In matutinali officō dicunt illi psalmi in quib⁹ fit mētio de portis q̄ spāliter sunt timor et amor. sicut habet in psalmo illo. Bñi est terra. ibi. Attollite portas pncipes vestras. zc. Itē illi in quibus fit mentio de altari. sicut in psalmo illo Judica me de⁹ et discerne. Item illi in quibus fit mentio de ciuitate. vt sunt illi. Deus noster refugiū. zc. et Magn⁹ dominus zc. Item illi in quib⁹ fit mentio de atrijs et de portis. vt sunt illi. Quā dilecta tabernacla zc. et Fundamēta ei⁹ in montib⁹ sanctis. zc. Scz queritur q̄re tūc dr psalmus ille. Bñe de⁹ saluris mee zc. Ad quod q̄dam dixerunt q̄ ideo quia ibi fit mentō de sepulcris. sed bec ratio nō valet. q̄ ibi ñ fit mentio de talib⁹ sepulcris. in q̄bus habitant siue sepeliunt corpora fideliuz iuxta ecclam. sed de sepulcris malor. Uñ dicim⁹ q̄ ille dr p̄s. eo q̄ est psalmus penitēcialis. z specialit ibi de orōne habet q̄ in ecclia facienda est. Uñ ibi dr. Intret oratō mea in ꝓspectu tuo. Dicit aūt dominus de ecclia. dom⁹ mea domus orōnis vocabit. Octau⁹ vo p̄s. est Qui habitat in adiutorio altissimi. i. in ecclia q̄ ibi dr altissimū posuisti refugiū tuū. q̄ sup oēs montes in vertice montiū fundata ē ecclia. Ultima vo antiphona scz ad magnificat in vesperis est. Pax etna. q̄ ad hoc celebrat dedicatio. vt dedicemur z habeamus illaz pacē etnaz Per horas aūt dr capl'm illd. Vidi ciuitatem. apoc. xxj. c. z illud. Ecce tabernaculum. qđ est ibidē. z illud. vnusquisq⁹ ppriaz mercedem. j. corinth. iij. z illud. Fundamentum aliō nemo pōt ponere. corinth. iij. c. Sane huic festo ꝓpetit q̄ iacob vidit scalam. et angelos ascendentes z descēdentes. i. totaz ecclam vidit vna visione z erexit lapidez. i. christū. q̄ est lapis ī sūmo. Et est lapis angularis z fundamentū. qui oīa sustinet. Erexit inquā in titulū p̄comiale memoriale z triūphale. fundēs oleuz desup. Siq̄dez iacob. i. platus fundit oleū sup lapidē. i. christuz ad ostendendū eius carismata. Et idē ꝓpheta uit iacob dicens. Terribilis est locus iste. ñ est hic aliud nisi domus dei et porta celi. vere dñs est in loco isto. z ego nescieba. Terribil' est enim ecclia demonib⁹ ppter dei silitudinem quā habet. Et ꝓpt̄ hoc ad missaz est introit⁹. Terribilis est locus iste. genes. xxviij. Sequit. Et vocabit aula dei. hoc aūposuit btūs gregorius de suo. p eo q̄ ibi patus est deus exaudire sicut dixit dñs salomoni. iij. regū. xij. Exaudiui orōnem tuā. zc. Quare aūt terribilis sit ostendit in ysiculo. Bñs regnauit decorē induit. scz in mēbris suis. z iō terribil' est ecclia demonib⁹. In ꝓsecratōne vo altaris est introit⁹. Dicit dñs sermones mei. ysa. lix. c. z. lxj. c. Epla. vo sumit. Vidi apoc. xxj. c. Uidi ciuitatē sanctā hierlm zc. Rñsorium est. Locus iste scz ecclia materialis sanctus est. q̄ sanctificata est ad hoc. vt ibi dñs exaudiat p̄ces. z ido p̄stat orantib⁹ sanctitatem. Salomon ei orauit vt dñs orātes ibi exaudiret z dñs dixit. Exaudita est orō tua. hoc etiā significatum est. iij. regū. viij. c. vbi salomon dedicato tēplo ait. Quicūq⁹ orauerit ī loco isto. exaudies ī loco tabnacli tui in celo. z cū exaudieris ppici⁹ eris. Ecclia est

in q̄busdaz ecc̄lijs. Q̄ q̄z metuend⁹ est, geñ. xxvij.c. Euangeliuz v̄o est. Egressus iesus. luce.xix.c. eo q̄ ibi habeē. hodie salus domui huic facta est. In q̄busdaz tñ ecc̄lijs legitur euangeliū de matħ. in quo habeē. Et nō potuerunt subuertere domū illam. fundata eī erat supra firmā petraz. Sequit offertoriū de v̄bis dauid in paralipomenon. j. li. vlt̄. c. Uel ꝑm alios sunt v̄ba salomonis. Bñe deus in simplicitate cordis mei. letus obtuli vniuersa hec. Obtulerūt eī sacrificia inestimabilia que significāt bonas op̄ationes siue cogitatōes ⁊ bona desideria. q̄ inestimabilia sunt ⁊ numero ⁊ p̄cio. Sequit postcōmunio. Bonus mea. ꝛc. ysa. lvj. ⁊ matħ. xxi. ca. Nota si festū dedicatōnis ecc̄lie occurrerit in passione dñi. fit in seq̄nti hebdomada. Si v̄o in festo ascensionis d̄ ascensione fiet officium. ⁊ officiū dedicatōis differat̄. Salomon eī dedicauit templū duodecima die mens̄ septēbris. et. x. die mensis occurrebat scenopheia. celebrauit aūt dedicatōez templi p̄ septē dies. ⁊ progauit scenopheā vsq; post dedicationem.

Incipit octaua pars de compoto et kalendario et de pertinentibus ad illa

Voniaz si cut ait btūs aug⁹ sacerdotes ꝑpotū scire tenenē. alioq̄n vix in eis sacerdotis nomē ꝑstabit. sub q̄ v̄bo noticiaz cursus temporis lune ac kalendarij intelligimus. Quoniam ꝑpotus est scientia certificandi tp̄us ꝑm solis ⁊ lune pgressuz. Idcirco ad simplicium sacerdotū instructōnem in hac octaua ⁊ finali pte de bocaliqua claro ꝑpendio pstringemus. put ad vsum ecc̄lie dinoscit̄ ptinere. Dicit aūt ꝑpotus a cōputo tas. q̄ in ipso cōputando, pcedimus nō q̄ in ipso ꝑputare doceamur. Et est duplex ꝑpotus. scz astronomicus seu philosophicus. ⁊ vulgaris seu ecclesiasticus. sed d̄ astronomico nil ad p̄ns Vulgaris ꝑpotus est scientia distinguendi tp̄us certa rōne siue sciētia tpis discretiua ꝑm ecc̄le vsum. Tempus v̄o put hic sumit̄ est ꝑm tullium q̄dam q̄ntitas annui. mensurni. diurni ve. seu alterius spacij. Uel tp̄us est mora motus rei variabiliuz. cuius ptes decem eē dicunt̄. scz ānus. mens̄ septimana. dies. q̄drans. hora. punctū. momentū. uncia ⁊ atbom⁹. Annus ꝑtinet. xij. menses. vel. lij. septimanas. ⁊ diem vnā. vel trecentos sexagintaq̄nq; dies et sex horas. Mensis ꝑtinet q̄ttuor septimanas. vel paulo plus. Septimana. vij. dies. Dies q̄ttuor q̄drantes. Quadrās sex horas. Hora q̄ttuor p̄cta. Punctū decē momenta. Momētū xij. uncias. Uncia. xlvij. atbomos. Atbom⁹ indiuisibilis est. Naz thomos grece diuisio d̄r. Uñ atbomos grece indiuisio latine. Anni ergo solaris fere duodecima ps mens̄ ē. Septimana v̄o est fere q̄rta ps mēs̄. Dies natural̄. septima ps septimane. Quadrās q̄rta ps diei naturalis. Hora sexta ps quadrantis. Punctū q̄rta ps horе. Momētū decia ps p̄cti. Uncia duodecia ps momēti. Atbom⁹. xlvij. ps uncie Est ⁊ alia tpis diuisio. s. p euuz. p etatē. p scīm. p lustrum. p olimpiadē et p indictionē. d̄ q̄bus infra dicet.

Cetez tria sunt tpa annoz siue triplex est ann⁹. s. solaris lunaris ⁊ magnus. Be q̄bus p̄uidim⁹ in hac octaua pte tractare. que duas p̄cipaliē habet ptes. In quaz p̄ma agit̄ de anno solari. ⁊ d̄ magno. In secūda vero de lunari.

Be anno solari

In hac prima huius op̄is pte de ānno solari tractat̄ Que in q̄ttuoz subdiuidit̄ ptic̄las. In q̄z p̄ma agit̄ q̄d sit ānus. Be initio anni. Be multiplici ānno. Be duodeci signis Be bissexto Be q̄ttuoz āni ptib⁹ siue ptib⁹ ⁊ die iuniis illoz. Be solsticijs. ⁊ eq̄noctijs Be magno ānno. Be era. Be olimpiade. Be lustro Be etate Be scło. ⁊ d̄ euo In scđa pte agit̄ de mēse. Be kł. Be nonis. Be idib⁹.

Uñ et qualr dies denoiēt. De diebus egi/ptiacis ⁊ canicularibus In tercia agit de septimana. ⁊ que sit litera kalendar cuiuslibet mensis ⁊ qua die septimane q̄libet mensis incipiat. ⁊ de literis dñicalibus. De regularibus solaribus. De ꝯcurrentib⁹. ⁊ de indictione In quarta agit de die. ō momento. ⁊ de hora.

De anno in gēnere

Ann⁹ est solis an fractus cū pactis trecentis sexaginta q̄nq; diebus. ad eadē loca siderum redit. Dicit ergo ānus. q. mensib⁹ in se recurrentib⁹ voluit. ab an q̄ō est circus et eo is. q̄si circulariter rediens. Uñ et annus ꝺr quasi annul⁹. i. circulus. eo q in se redit. Uñ virgilius. Atq; in se sua p vestigia volui annus. Et ob hoc añ inuētas literas. sic apud egiptios ann⁹ indicabat. Pingebāt enim draconē caudā suā mordentē. q. in se recurrit. et sic adbuc a q̄busdam figuratur. Alij annū ab innduatōne dicūt. semp ei renouat. Annus p̄m diuersos diuersa habet initia. quoniam arabes ⁊ egiptij illū incho/ant p⁹ solsticiū estiuale scz a septēbri. p eo q legit arbores i p̄ncipio mōi fructū habuisse Quia ergo hoc in septēbu ꝓtingit putant tūc mōm factū fuisse. ideoq; ibi incipiūt annum. Numa vo pōpilius ⁊ romani. annū a ianuario inceperūt. p eo q tūc vel paulo/ante sol nobis incipit aꝓpinq̄re. Judei a martio incipiūt. q. in eo ꝓditus est mūdus. ⁊ ideo ꝺr q. xviij. dies eius est p̄mus dies seculi. quos oēs quo ad aliq̄ ꝓpositе imitantur. Ipsi nanq; a septēbu incipiunt regulares lunares. ⁊ embolismos. ⁊ epactas. ⁊ oēs annos lunares. A ianuario vo incipiūt aureū numer ⁊ q̄sdam lras dñicales. A martio regulares solares. ⁊ ꝯcurrētes. et q̄sdam lras dñicales. put in scda pte apparebit. Sane q̄dā moderni ob reuerentiaz saluatoris ꝓpūt ānos a natiuitate ei⁹. Alij vo ab ei⁹ incarnatōne. i. a ꝓceptione btē marie. q̄n dixit. Ecce ancilla dñi ⁊c. statim enim fuit christus homo et plen⁹ spūsancto. Annor alius est naturalis. ali⁹ vsualis. alius legitimus. alius emergens. alius solaris. ali⁹ magnus. alius olimpias. alius lustralis. alius indicionalis. alius iubileus. alius benignitatis. alius eternitatis ⁊ glorie. Annus naturalis est cū luna soli supponit vñ sol eclipsiz patit. Usualis siue tpalis est qui p̄m vsum hoīm sumit initiuz. vicz a ianuario vsq; ad sequētem ianuariū. Legitimus siue ceremonialis est q̄ ꝓputat p̄m lunatōnes ab aprili vsq; in aprilem. Aprilis ei est p̄mus mens⁹ apud hebreos. Emergēs est i quo aliquod magnū iudeis vel alijs ꝓtingit. a quo facto in illius memoriā annū incipiūt cōputare. scz a quis die. Ann⁹ solaris est spacium in quo circuit sol. xij. signa zodiaci. quez circulum facit. vt p̄missum est in trecētis sexaginta quinq; diebus. ⁊ fere. vj. horis. Fere dixi p̄pter q̄daz momenta que adiciunt. sicut infra dicet. De aūt sex hore de quarto in q̄rtū annū faciūt vnū diem naturalem bissextilē et annus iste cōmunis est omnib⁹ gentib⁹ ⁊ incipit qualibet die. ⁊ q̄libet die finit. transactis p̄dictis dieb⁹. et iste pōt etiam dici naturalis. Signa vo predicta sunt ista. Aries thaurus. gemini. cancer. leo. vgo. libra. scorpio. sagittarius. capcornus. aq̄rius ⁊ pisces Uñ vsus. Hec sunt signa poli q̄ sp sunt via soli. Est aries. thaurus. gemini. cancer. leo. vgo. Libraq; scorp. chyron. capcorn⁹. vnula. pisces. Et nota q̄ celi habitatio stat circuloz distincta zonis. Zone aūt ipse sūt q̄nq; que idē zone vel circuli appellant. q. i circūductōne spere existūt. Zodiac⁹ aūt circulus est qui ex lineaz q̄nq; angulis ex vna linea ꝓstat. Rurs⁹ zodia grece ꝺr aial siue signuz latine. Inde zodiacus. ꝺr aial seu signifer circulus. ex eo q in medio firmamenti sunt. xij signa p transuersuz posita eq̄luter p circulū distincta. q̄ formis ⁊ noib⁹ aialiū ō signant. q. sol intrās in illa. ꝓpietates aialiū q̄dam modo sortit. vel q. stelle in signis dispositе sunt animalium in figuris. Signum autē dicitur duodecima pars zodiaci. Sol quidem intrat in aliquo de p̄dictis signis. quolibet mense in. xv. kl̄. p̄m eccliaz. Uñ in martio intrat in arietē. xv. kl̄. aprilis. In aprili intrat i thaur. xv. kl̄. maij. ⁊ sic p ordinē mēsū

ꝛ signoꝝ Primū igit̄ signū est aries in q̄ ꝺꝛ esse factꝰ mūdus. i. quo signo est sol circa p̄ncipia veris sic dictū. q. sicut aries est animal retro debile. hñs ante aliq̄d roboris. sic postrema solis illo tpe debilia sunt frigoꝛe eius fortitudinē minuēte. anteriora vo que estatē respiciūt aliquid fortitudis. i. caloꝛis habent. vel q. sicut aries in hyeme cubat in latere sinistro. in vere aut̄ incipit cubare in dextro. sic sol añ illud tp̄s morat̄ in sinistro latere firmamenti. scz in meridie. tunc vero intrat latus dextrū scz vsus aquilonē. Antiqui hoc signū ꝓpter amoꝛē iouē vocauerūt in cuiꝰ capite. q̄ simulacra faciūt arietis coꝛnua fingūt Scōm signū est thaurus. sic dictū. q. sicut thaurꝰ fortioꝛ est ariete. sic fortioꝛis est efficacie sol in illo tpe quo ad nos q̄z in p̄cedēti Verū tñ añ est efficacioꝛ q̄z pꝰ sicut thaurus añ fortioꝛ est q̄z retro. Antiq̄ ideo thaurū inē sidera in honoꝛē iouis collocauerūt. q. ille fabulose fingit̄ in bouez cōuersus q̄n europā transuexit. Tercium gemini. sic dictū. q. in illo tpe vis solis geminat̄. incipit ei esse calidꝰ ꝛ siccꝰ effectiue. Vl̄ q. tunc p̄cipue res geminant̄. i. multiplicāt̄. aues ei et aialia fetus producunt. Vel ꝓpter geminos siue duos gradus. q̄bus sub illo signo magis q̄z sub alio sol eleuat̄ a tra. Antiqui aut̄ boc signū gemini vocauerūt ꝓpter castoꝛē et pollucē. q̄s post mortem inter notissima sidera ꝓstituerunt. Quartū cancer. sic dictū. q. cancer est aial retrogradū. ꝛ tūc sol retrogradit̄ discedēs a nobis. cū pus aꝓpropinq̄uerit nobis Quintū leo. sic dictuꝫ. q. leo est aial crudele ꝛ semp febricitās sic ꝛ tp̄s illud crudele est ꝛ generās febres Rursus q. hercules leonē fortissimū in grecia occidit. ideo ꝓpter vtutē suā hūc inter .xij. sig̃ statuerunt. Sextum virgo. q. sicut vgo nihil generat. sic tp̄s istud sterile nihil noui generat. generata tñ matureſcere facit. Est ei tp̄s canicularium diez Septimū libra sic dictum. ab eq̄litate mensꝝ ipsi. q. sole ibi exīte. dies ꝛ noꝛ eque ponderata est. q̄nq̄z tunc est eq̄noctium autūnale. Octauuz est scoꝛpius. sicut ei scoꝛpius venenosus est et pungit. sic ꝛ tp̄s illud moꝛbosuz est. ꝓpter inequalitatem aeris. Est enim mane frigus pungēs ꝛ in meridie caloꝛ vrens Nonū sagittarius. sic dictū. q. venatio que plerunq̄z fit p sagittarios. tunc sepe exerceꝫ. vel ꝓpter fulgura que tūc sepe cadunt. que ytalici saꝛgittas vocant. Decimum capꝛicoꝛnus. sicut enim capꝛicoꝛnus in abruptis montibus siue in excelsis p̄cipitijs pascit̄. sic sol tunc est in altissimo gradu vsus meridiē. Vel sicut capꝛicoꝛnus montes solet ascendere. sic sol tunc ad nos ascēdere incipit. Rursus antiq̄ capꝛicoꝛnū figurā inter sidera finxerūt. ꝓpter capꝛam iouis nutricem. cuius posterioꝛez ptem coꝛpis in piscis effigiem formauerūt. vt pluuias designarent q̄s plerunq̄z idem mensis in extremis solet habere Undecimum est aquarius. sic dictuz. q. tp̄s illud aquis ꝛ ventis abundat. Duodecimuz est pisces. q. sicut piscis est aial aquaticum sic ꝛ tp̄s illud ꝓpter multas pluuias aq̄ticum est. vel q. tunc aquis resolutis est tempus piscationis. Verū licet sicut patet ex p̄missis signa equalia sint ꝑfti astronomi. ecclesia tñ nulla nō ponit equalia. Nam q̄nq̄z plures dies sunt in vno signo q̄z in alio. cuz vnus mensis plures dies habeat q̄z alius. Uñ plures erūt gradus vniꝰ q̄z alterius signi. Gradus aut̄ ꝺꝛ spacium q̄ sol motu suo transit in zodiaco die naturali. Ex iaz dictis autē facile sciri pōt in quotu gradu alicuiꝰ signi sit sol q̄cunq̄z die. Ꝺꝛoꝛo dies bissexti li. i. de qua dictū est ꝺꝛ bissextilis. ꝑm pꝛos q̄si ex bisse momentoꝝ collecta. q̄ō sic poterit ꝓpbendi. Sol ei in q̄libet signo morat̄. xxx. diebꝰ ꝛ .xxx. trientibus horaꝝ. ꝛ. xxx. bissemotoꝝ. Et triēs est tercia ps alicuiꝰ rei cōstantis ex tribꝰ ptibus. Bisse vo sunt due ptes. Dz multiplicatis duodecies. xxx. diebꝰ habemꝰ. cccl x. dies. triginta trientes horaꝝ ꝓstituunt. x. horas. que multiplicate duodecies faciunt q̄nq̄z dies. triginta bisse momētoꝝ ꝓtinēt. xx. momenta ꝛ ita duo pūcta sed multiplicatis duodecies duobus punctis habemus sex horas ex bisse momentoꝝ collectas. que de quarto in q̄rtuz annū ꝓstituunt vnaz die q̄ ꝺꝛ bissextil. Rursus ꝑm ysidoꝝ p singlos āos crescit ps q̄rta assis

at vbi quarto ãno assis ꝓpleta fuit bissextus vnũ facit. ⁊ ideo ꝑ quattuor ãnos vn⁹ dies bissextil' adiectus est. Dictus est aũt ꝑm eũ bissextus. q⁹ bis sexies ductus assem facit qđ est vnus dies. In quo loco kalẽdarij poni debeat illa dies bis vsibus ꝓtineꝫ. Bissextum sexte martis tenuere kalende. Isdoteri ore die celebrãt festa matbie. Hoc est dicere q⁹ in illa litera vbi dr in kalendario. vj. kl'. martij debz poni dies bissextil'. et tũc stam⁹ siue sedem⁹ duobus diebꝰ sup illa litera. et festus sancte matbie qđ deberet illa die celebrari. celebrat tantũ in sequẽti. ita tñ q⁹ inter ipsum festũ ⁊ vigiliã nullũ sit mediũ. nõ int' est tñ vtrũꝑm festũ in ꝓma vl' in secũda die ꝓdictaꝝ duarus celebret. sed regionis in hoc ꝓsuetudo seruet. Ysidorus dicit. qa. vj. nonas martij vsq; in diẽ kalen. ianuarij lune cursu bissext⁹ apponit atq; inde detrabit. Si aũt volum⁹ scire qñ sit ann⁹ bissextilis debemus diuidere ãnos dñi ꝑ quattuor qtiens possumus et si nullus supauerit tũc erit⁹ in anno bissextili. si aũt aliqs remãserit tunc nõ erit bissextus Vñ vsus. Anni diuisi dñi ꝑ quattuor equem⁹ demonstrãt bissextũ qua rõne sciaſ. Hoc aũt verꝫ est ꝑm illos qui diuidũt annos dñi incipiendo a natiuitate. vel a ianuario. ⁊ nõ ꝑm illos q̃ incipiũt ab incarnatione Alia etiã doctrina ad inueniendũ bissextum ponet infra vbi de ꝓcurrentib⁹ agetur. Tempora siue ptes ãni solaris sunt qtuor. s. ver estas autũnus ⁊ biems. vt dictus est in. vj. pte sub quarta feria ẽcie bebdomade aduentus. Dicta aũt sunt tpa a cõmunionis tpamento eo q̃ inuicem se bumore. siccitate. calore ⁊ frigore ꝓtempent. Hec ⁊ curricula dicunt. q⁹ nõ stant. sed currunt. Ver dictus est. q⁹ viret. Estas dr ab estu. i. calore. inde estas quasi vsta ⁊ arida. Autumnus a tempestate vocat. qñ ⁊ folia cadunt ⁊ omnia matureſcũt. Biems dr rõne emisperij. q⁹ tunc sol circulo voluit breuiori. Unde et hoc tps bruma dr quasi brachin. i. breue. vel a cibo. q⁹ tunc maior est vescendi appetitus Edacitas enĩ grece bruma appellat. Principia aũt ptiũ anni ꝑm eccliam bis vsib⁹ ꝓtinent. Festũ clemẽtis biemis caput est onẽtis Cedit biems retro cathedrato simõe petro. Ver fugat vrbanus estatẽ simphorianus. Jd tibi qđ restat autumni tpa prestat. Hoc est dicere. Festum clementis qđ est. viij. kal' decembris est ꝓncipium biemis. et durat vsq; ad festum cathedre sancti petri. tunc incipit ver ⁊ illud festũ est. viij. kal'. martij. ⁊ ver durat vsq; ad festũ scũ vrbani. qđ ẽ. viij. kl'. iunij. tũc incipit estas et durat vsq; ad festũ scũ simphoriani. qđ est. viij. kal'. septẽbris. tũc incipit autũnus ⁊ durat vsq; ad festum clementis. in quo incipit biems. In bis quatuor partibus ãni tridiuana ieiunia celebramus. ⁊ idõ ieiunia q̃tuor tempora appellantur. Jeiunium veris est in ꝓma septimana q̃dragesime scz in quarta feria post cineres Jeiunium estatis est in ꝓmo die mercurij p⁹pente. Jeiunũ autũni ẽ in die ẽcia mercurij septembris. scz in quarta feria post festũ sancte crucis. Jeiunium biemis est in q̃rta feria post festum beate lucie. put ibi dictus est. Unde vsus. Vult crux lucia cineres carismata dia. Ut det vota pia quarta seq̃ns feria. Fiunt aũt bec ieiunia in quarta feria. quia in quarta feria christus a iuda trad⁹ est. ⁊ in sexta feria. quia in ea crucifixus est. et in sabbato. q⁹ tunc a postolor tristiciam de nece saluatoris repsentamus. nam si cõpatimur ⁊ conregnabimus. Aduentus autem domini quando celebretur dictum est in sexta parte sub ti. de aduentu. Adbuc in anno solari cõtingunt duo solstitia et duo equinoctia. Solsticia in estate et in bieme. Equinoctia in vere et in autumno. Est autem solsticium maxima inequalitas diei et noctis siue ingressus solis in capricornum vel cancrum. Et dicitur solsticium quasi solis statio. eo q⁹ tunc sole stante crescunt dies vel noctes. Equinoctium est maxima diei et noctis equalitas. quia tunc equali spacõ borarum consistunt. siue ingressus solis in arietem vel libraz. Ubi autem sit locus solsticiorum ⁊ equinoctiorũ bis versibus continetur. Solsticium decimo christum preit atq; iobannem. Equa crucis festum dant tpa martis et ydus. Hoc est dicere q⁹ solsticiũ biemale ẽ añ natiuitatez christi decẽ die;

busvicz.xviij.kalendō.ianuarij.q̄ tpe sol incipit altiores circulos petere. Et solsticiū estiuale est añ natiuitatē ihū bis bap. totidez diebus.vicz.xviij.kl'.iulij.q̄ tpe incipit sol ad inferiores circulos remeare. Añ estualis solsticij dies maxim⁹ sicut ↄ hiemalis dies minimus inuenit. Sed ſm egiptios hyemale est.xij.kalen.ianuarij.ſm grecos.ix.kl'. Estiuale vō est ſm egiptios.xij.kal'.iulij.ſm grecos.ix.kl'. Itē in festo crucis.vel ſm alios.xij. kl'.octobris est eq̄noctiū autūnale et vbi dr in kalendario ydus marci.vel ſm alios.xij kal'.apriles. est eq̄noctiū vernale. Olim enim annus in duas tantū ptes diuidebat. scz in estiuale ↄ hiemale solsticiū. ↄ ī duo emisperia. Magnus aūt ānus cōpleť reuersis planetis oībus ad loca sue creatiōis q̄ fit ānis nō pauciorib⁹. dxxx. Mūdan⁹ vō annus erit oībus stellis ad pma loca reuersis q̄ fit demū post q̄ndecim milia annorum Magister dicit ī hystoria sup geñ. vbi agit de etate noe q magn⁹ ann⁹ impleť per curricula sexcentorū annorū. Era qua vtunť hispani singulorū ānorū est ꝓstituta a cesare augusto. quando ad pmū censum orbē descripsit. Dicta est aūt era ab ere. ex eo q̄ oīs orbis es reddere professus est rei publice romanor. Idrius aūt fuerūt indictiones ↄ postea ere. Olimpias ꝓstituta est apd grecos in elide ciuitate. elijs agentibus agonē ↄ q̄n quēnale certamen. q̄ttuor medijs ānis vacantib⁹. ↄ ob hoc tpus elidij certamis olimpiadem vocauerūt. q̄driennio in vna olimpiade suputato. Lustr⁹ est pentesin. i. q̄nquenniū q̄d q̄nto ānō dr cōdi ppt olimpiades a romanis. Mōdū eniz erāt ꝓsules neq; ere. Quinquēnale q̄dē tpus ido sic vocatū est. q̄ censu p q̄nquēnium in republica pacto vbs romana lustrabat. Apud eosdem romanos est ann⁹ indictionalis q̄ ter q̄nos ptinet ānos vt ifra dicet. ↄ pmissuz ē Apd hebreos est ann⁹ iubile⁹. i. remissionis q̄ septenis ꝓpletis annor hebdomadibus celebrat. de q̄ dictū est in. vj. pte subti. q̄nquagesime. Apd christianos ē ānus benignitatis et gratie ī q̄ christ⁹ venit ↄ nos sola benignitate redemit. Apd scios ꝓphensores est annus eternitatis et glie. in q̄ exultabūt sancti in gloria sine fine. Rursus secula generatōnibus ꝓstant sic dicta q̄ sequūť. Ab eunubus ei alijs. alij succedūt. Hoc tpus q̄dam q̄nq; gesimū annū dicūt. quē hebrei iubileū vocant. vt iam dictū est. Et ob hāc cām hebre⁹ ppter vxorē ↄ liberos amās dñm suū. aure ptusa seruitio subiugat⁹ seruire iubeť in seculum. i. vsq; ad annū q̄nquagesimū. Etas aūt plerūq; dr p vno anno. ↄ p septē. ↄ p centum. ↄ p q̄uis tpe. Añ ↄ etas est q̄d de multis seculis īstruit. et inde dicta est etas q̄si euitas q̄si situtudo eu. Hāc eui est etas ppetua cui⁹ neq; initiū neq; finis nosciť. Beruatū est aūt eui ab eouas q̄d apud grecos aliqñ p secl'o et aliqñ ponit p etno. Idrope vō etas duob⁹ modis dr vicz hois. sicut infantia iuuēt⁹ et senect⁹. aut mōi cuius pma etas est ab adam vsq; ad noe. Scda a noe vsq; ad abraaz. Tercia ab abraam vsq; ad dauid. Et q̄rta a dauid vsq; ad translmigrationē iude in babiloniā. Quinta d iuda vsq; ad aduentū saluatoris in carne. Sexta q̄ nunc agit vsq; q̄ mūdus iste finiat. Quot aūt sunt anni ab origine mūdi. dictū est in vj. pte subti. de septuagesima.

De mense

Icto de ānō sequit videre d mēse. Est aī mensis spaciuz tpis q̄ a phebo phebe recedens eidē ꝓpleto suo circulo sociať. Et dr mensis a mēsurando. eo q̄ ānus per menses mensurať. vl' a mene q̄d est defect⁹ eo q̄ luna singulis mensibus visu deficit ab humano. Vel ſm ysidor a mene grece q̄d ē luna latine. apud grecos ei mēses legitimi nō ex solis circulo. sed ex lune cursu ꝓnumeranť q̄d est de noua ad nouaz. Diuidiť aūt ānus p.xij. menses. q̄ sol pagrādo zodiacū duodecim circuit regiones signor ↄ in bis xij. mensibus cōmorať. Romulus tñ voluit tantuz decem eē menses in ānō. incipiens a martio. quē marti dō belli. quē prēm suū eē putabat dedicauit. Añ ouidius in pmo fastor. Tpa digerere cum ꝓdito⁹ vobis in annum. Instituit menses q̄nq; bis esse suos.

Sed numa põpilius videꝫ q̃ anus nõ hñ decem mẽsibus ꝓplebaꝫ. supaddidit duos ꝓncipio scz ianuariũ et februariũ. Januarius dr a ianua. qz sicut p ianuã intramꝰ domum. ita p ianuariũ intramꝰ annũ. Est ei limes ãni. Vel dr a iano deo q̃ ab antiquis dicebaꝫ ꝓncipium ⁊ finis oĩm rez. Ei enim fuit a gentilibꝰ mensis ille ꝓsecratus. Vñ et idem ianꝰ bifrons pingit̃ q̃ ãni introitus et exitꝰ demonstret. de quo dictum est in. vj. pte sub ti. de circũcisione. Februarius dr a februbus. q̃ tunc de facili ꝓpiciũt. vel a februis id est purgationibus. Sũt aũt februe oblationes facte ꝓ mortuis. Romani enim illo mense memoriã aiaꝝ habebãt ⁊ eas purgabant celebrando exeq̃as mortuoꝝ. Vel sm ysidoꝝ dr a febru. i. plutone cui eo mense sacrificabaꝫ. Martiꝰ dr a marte patre romuli. vel qz eo tpe cuncta aiantia agunt ad marem ⁊ ad ꝓcũbendi voluptatẽ. Appellaꝫ etiam q̃libz mensis nouoꝝ qz est anni initiuz Et q̃libz nouũ ver. qz in eo viridentibꝰ fructibus nobis trãsactoꝝ pbaꝫ occasus. Aprilis dr q̃si aperilis. qz tũc terra apit̃ ad germinanduz. flores apiunt̃. ⁊ arbores incipiunt pullulare. Vel a ꝓlus p venere dr quasi afrodilis. afrodis ei grece dr latine venus. Maius a maioribꝰ natu dr qui erãt ꝓncipes reipublice. vel a maia matre mercurij. Junius a iunioribꝰ natu dr. Erant enim olim maiores. scz seniores q̃ appellabant̃ patres et hi in cuitate sp remanebãt ubis regimini ꝓsulẽtes. Erãt ⁊ iuniores q̃ ibant ad pugnandũ ꝓ re publica. ⁊ ideo. maius a maioribus. iunius a iunioribꝰ nomen acceperũt et in illoꝝ honorẽ instituti sunt. Vel dr a iunone. Julius dictꝰ est a iulio cesare. qui tũc natus fuit. vel qz tũc de bostibꝰ trũphauit Vicit enim cleopatrã reginã egipti cuz anthonio viro suo bello nauali. Julius tamẽ ꝓpius q̃ntilis dicebaꝫ. eo q̃ est q̃nt⁹ a martio qui sm romulũ ꝓncipiũ erat ãni. Augustꝰ est dictꝰ ab octauiano augusto q̃ tũc natꝰ fuit. vel qz tũc hostes supauit. Idrius tñ dicebaꝫ sextil⁹ eo q̃ sextus est a martio. Septẽber nomen habz a numero ⁊ imbre. qz septimus est a martio ⁊ imbres habet. sic ⁊ october nouẽber atz decẽber ex numero ⁊ imbribus vocabula acceperũt. quem numez decurrentẽ decẽber finit ꝓ eo q̃ denarius numerꝰ ꝓcedẽtes numeros clausit. Quot autem dies q̃libet mensis habeat his vsibꝰ cõtineꝫ. Junius aplis septẽqz nouẽqz tricenos. Plus vnũ reliq̃. sed habet februs octo viceno. Cui si bissextꝰ fuerit supaddit̃ vnꝰ. Hoc est dicere. q iuniꝰ aplis septẽber ⁊ nouẽber hñt. xxx. dies. Reliq̃ aũt mẽses hñt. xxxj. Scz februarius tantũ habet. xxviij. ⁊ q̃n est bissextus bz. xxix. Sciendũ aũt est q̃ cuilibet mensi ꝓmo dati fuerunt. xxx. dies q̃ multiplicati duodeciẽs ꝓstituũt trecẽtos sexaginta dies De q̃nqz vo residuis datꝰ est vnus ianuario. eo q̃ est ꝓncipiũ anni. ⁊ etiã rõne ipsius numeri. qz impar numerꝰ mũdus est et numero deꝰ impare gaudet. Scõdus datꝰ est martio ꝓpt̃ eandẽ imparitatẽ. Tercius maio Quartꝰ iulio. Quintꝰ octobꝛ. Cesar autẽ augustꝰ volẽs suũ mensem eẽ equalẽ mẽsi iulij. abstulit februario vnã diẽ q̃ erat mensis tristicie atz luctꝰ ⁊ attribuit eaz augusto et ita remãserunt februario tantũ. xxix. ⁊ augusto. xxxj. Demũ astrologi romani abstulerũt aliã diẽ februario ⁊ addiderũt decembꝛi. ad hoc vt finis ꝓncipio rñderet. et sic februario remãserunt tantũ. xxviij. et decẽbri xxxj. Veruntñ ad q̃ndã ꝓpensatõnem vna dies vicz bissextilis est de q̃rto in quartũ annum februario restituta. Qua vo die vel q̃ feria q̃libet mensis intrat. iam sub titulo de septimana dicet̃. Sane in q̃libz mense sunt tres dies celebres q̃ solis ppꝛijs noĩbus nominant̃ et ab eis ceteri denoiant̃ scz kalẽde none ⁊ ydus. q̃s romani ppt̃ dies festos. vl ppter officia magistratuũ instituerũt. His ei diebus in vbib⁹ q̃veniebant. kalende sũt ꝓmi dies mensꝭ. Et dicunt̃ quasi colende. qz tunc semper erat festum iunonis. Vñ ouidꝰ Vẽdicat ansonias saturnia iuno kalẽdas Vel qz tũc a romano ꝓlo ꝓncipia mensiũ celebrabant̃. sicut fit ab hebreis. Vñ ouidꝰ Salue festa dies. melioꝝ reuertere semp. Al ꝓlo rex digna potente coli. Vel dicunt̃ a calo q̃ est voco. Idumo nanq̃z die mensꝭ ꝑco de more ꝓlin ad nũdinas vocabat cla-

mans totiens calo. qt dies erāt vsqz ad nonas. Et ido dr pluralit kalende a pluribus vocatiōib⁹. Vel dicunt a calo qđ est bonū omen p totū mensem hūdz. Tunc enī sibi mutuo exenia transmittebāt. None vo sūt qttuor vel sex dies in qlibet mense q̄ sequūt post kalendas. Et dicunt a nūdinis quasi nūdine. qr tūc romani nundinas colebant. Ideo aūt in aliquo mense erāt none siue in choatio nūdinaz in die q̄nta z in aliquo in die septima. ne p̄dones certuz tp̄us ad insidiandū mercatorib⁹ haberēt. Vl dicuntur none a nonis. qr dies ille non⁹ erat a q̄ ydus Vel a non. qr tūc nullū fiebat festuz. Unde ouidius. Nona tutela de⁹ erat. Ydus vo sūt octo dies q̄ sequunt post nonas. Est aūt ydus semp in tredecima vel decima quinta die p̄m qđ none p̄cedūt. Si eī mensis habz qttuor nonas ydus est in tredecima die. Si habet. vj. nonas ydus est in. xv. die. Qđ aūt p̄culū antiocenū. dicit q ydus est die decia. hoc alia p̄sideratione dicit. Et dicunt ydus q̄si diuisio. qr tūc fiebat diuisio nundinarū. Vel qr in ydib⁹ fit diuisio mensis. Dicatur etiā ydus ab yduo. as. i. separo separas. Inde vidua dr q̄si ydua. i. diuisa. Ple riqz latinoz putāt ydus dici ab edēdo. eo q̄ bi dies apud veteres epulaz eēnt Dies aūt qui sequunt statim post kalēdas ita denoiant. Si eī est mensis q̄ habeat qttuor nonas. debemus dicere in kalendario statiz post kalendas. q̄rto nonas. in tercio ḱcio nonas. in quarto p̄die nonas. in q̄nto vo nonas dicimus. vt ptz in ianuario et silibus. Si vero est mensis q̄ habz sex nonas debem⁹ dicere statim post kalendas sexto nonas. in tercō die q̄nto nonas. i quarto q̄rto nonas. in q̄nto tercio nonas. in sexto p̄die nonas. in septimo nonas. vt ptz in martio et silibus. Dies aut̄ē qui sequunt post nonas ita denoiant in qlibet mense. viij. ydus. vij. ydus. vj. ydus v. ydus. iiij. ydus. iij. yd⁹ p̄die yd⁹. z yd⁹. sic apparent in kalēdario manifeste. Dies vo qui sequunt post ydus denoiant a kalēdis mensis sequentis hoc mō. Ianuari⁹ habet xxxj. dies. de istis accipe vnā p kalendō. z iiij. p nonis. z viij. p ydib⁹. z sic remanēt tantuz xviij. adde ergo istis. xviij. diebus kalendas siue die kalendaz seq̄ntis mensis. z sic erūt xix. Uñ in mense ianuario debemus dicere statim post ydus. xix. kalendas februarij. in sequenti die. xviij. kal. z sic p ordinez vsqz ad finez mensis semp minuendo. Nota tñ q̄ dr p̄die ydus. et p̄die nonas. et p̄die kal. et nō secūdo. qr scōdus dr a sequor. sed illa dies nō sequit seō p̄cedit. Et exponit hec p̄positio p̄. i. ante vel p̄us. Uñ p̄die q̄si p̄or die siue p̄. i. ante diem. Et cuz dr. iiij. nonas intelligit q̄rto die ante nonas. z sic d̄ alijs. Quot aūt dies denoient a nonis. q̄t ab ydib⁹. z q̄t a kalendis oīm mensiuz. bis vsibus p̄tinet.

Sex nonas manus october iulius et mars
Quattuor ac reliqui. tenet ydus q̄libz octo
Janus z augustus denas nonasqz decēber
Julius october mars mai⁹ epta decemqz.
Junius aplis septēber z ipse nouēber. Ter senas retinent februsqz bis octo kalendas.

Hoc ē dicere q̄ mai⁹ october iulius z martius habent dies sex p nonis. sed reliq̄ menses habent tantū qttuor. Et quilibz mensis habet octo dies p ydibus. Item q̄ ianuari⁹ augustus z decēber habēt. xix. dies p kalendis. iulius vo october martius z mai⁹ bñt xvij. Junius aūt aplis septembr z nouembr habent. xviij. Februarius habet. xvj. et si fuerit bissextus supaddit ei vnus. Illud aūt notandū est q̄ in qlibet mēse sunt duo dies egiptiaci. i. ab egiptijs dēpbensi. In egipto eī erant q̄dam astrologi. q̄ qualdā constellatōes nociuas humanis actib⁹ in illis diebus inuenerūt. ideoqz illas notas eē bominibus voluerūt. tñ illaz cōstellationum puncta scire p̄pter errorē nostri p̄poti non valemus. Vel forte inuenerūt illos dies bene p̄stellatos. et ideo eos in kalendario notauerunt vt in illis diebus potius q̄z ī alijs illis actibus insistat. quoz errorez ne ecclia sequi videat a talibus cauet. Vel dicunt egiptiaci p̄m q̄sdaz. q̄ dominus in illis diebꝫ p̄cussit egiptum nouē plagis. Quotus autem sit dies egiptiacus a p̄cipio vel a fine mensis bis vsibus p̄tinet. Augurior decies audito lumine clangor. Linquit oleus abies coluit colus excute gallum. In bis vsib⁹

sunt.xij.dictiones.xij.mensibus seruientes. ꝑma ꝓmo.scḋa secūdo.⁊ sic ꝯordinē sumpto initio a ianuario.ita q ꝙta erit ꝑma litera ꝑme syllabe alicuius istaꝝ dictionum in alphabeto totus erit dies egiptiacus in illo mense cui seruit illa dictō ꝓputando a mensis ꝑncipio vſus finem. Item ꝙta erit ꝑma litera scḋe syllabe ī alphabeto.totꝰ erit dies egiptiacus in illo mēse cui ſeruit illa dictio ꝓputando a fine vſus ꝑncipiuꝫ. Verbi grā Augurioꝛ est ꝑma dictio.et fuit ꝑmo mēsi ſcz ianuario.au.ē ꝑma syllaba.⁊ a est ꝑma litera ipſius syllabe.et est prima in alphabeto.ergo dies ꝑma ianuarij ē egiptiaca. Item gu.est secunda syllaba et g est prima litera ipſius syllabe.et g est septima in alphabeto ergo septimꝰ dies ianuarij numerando a fine vſus ꝑncipiū est egiptiaca.⁊ sic in alijs. Ꝫ obſeruato q h in hoc loco ꝑ litera nō ponatur. Quilibet aūt ꝑmiſſoꝝ dieꝝ ꝓpē vnicaꝫ horam ſui denominat egiptiacꝰ. Ꝫe diebus vo felicibus vel infelicibus. q̄s quidaꝫ aſtrologi notauerūt.in p̄ſenti opuſculo nil agit.qꝛ eccl'a ꝓhibet fidem talibus adhiberi. In q̄buſdam quoqꝫ mensibus sunt q̄dam dies q̄ caniculares dicunt.a cane vel canicula ſtella ſita in frōte leonis.⁊ añ genua thauri.que eſtuis mensibus est in medio cētro celi.et dum ſol ad eam aſcenderit cōiuncta cum ſole vel ei prima duplicat caloꝛ ipſius ex quo diſſoluuntur coꝛpa et vapoꝛantur. Unde vocat canis.quia coꝛpa morbis afficit.Et sunt q̄nquaginta duo dies in quibus ꝓpter tempoꝛis crudelitatē et caloris ſolis intemperiem maluꝫ est minui.⁊ pocionari. Qñ autem illi dies incipiant et finiant.bis vſibus continet. Incipiunt iulij ꝑdie vous caniculares.Et ꝑdie nonas ſeptēbris fine reſultant. Scōm aliquos vo incipiunt decimoq̄rto kalendas auguſti.

Ꝫe ſeptimana

Equitur de ſeptimana. Nempe cōtinet ſeptima ſeptem dies naturales. quoꝝ repetitione.⁊ menſes.⁊ anni.⁊ ſecula pagūtur.⁊ hoc apō grecos hebdomadas. ſz apō hebꝛeos ſabbatum appellat.⁊ dicit ſeptimana a ſeptem.⁊ mane.quaſi ſeptem mane ꝑ totꝫ.ſcz mane ꝑ tota die.vel a ſeptez.⁊ manet.quia manet ꝑ ſeptem dies. Uel dicitur ſeptimana quaſi ſeptez luces. naꝫ mane luꝫ est ſm yſidoꝝ. Idem etiā ſpaciū vocat hebdomada ab hebda grece qō est ſeptem et doas qō est ſpaciū .vel modos quod ē menſura.et ſm hoc hebdomada est cōmuni nomē q̄z ſeptimana. Uñ daniel. Septuaginta hebdomadas ꝛc. et ſumuntur ibi hebdomade annoꝝ.i.ſeptuageſie ſeptē anni. Septimane aūt nequeūt habere certa nomina.qꝛ neq̄z habent certa initia.ſingulis nanq̄z annis variant ꝓpter vnum vel ꝓpter duos dies.qui q̄ndoq̄z ſunt ſupintegras ſeptimanas. Omnes autez dies ſeptimanaꝝ inſcribunt ſeptem primis literis alphabeti. Item dies ſm gentiles denominātur a planetis. Primus a ſole qui ꝑnceps est oīm ſiderum.ſic.⁊ idem dies caput est ceteroꝝ dieruꝫ. Scḋus a luna.que.⁊ ſplendoꝛe.⁊ magnitudine ſoli prima est.et ex eo mutuat lumē. Tercius a ſtella martis.que veſper vocatur. Quartuſ a ſtella mercurij quā quidā candidū circulū dicunt. Quintus a ſtella iouiſ.quā fetontem aiunt. Sextus a ſtella veneris quā lucifer aſſerunt.qꝛ inter cuncta ſidera plus lucis affert. Septimus a ſtella ſaturni.que ſeptimo celo locata.xxx.annis fertur explere curſum ſuū. Ꝫe hoc dictum est in ꝓhemio ſeptime ꝑtis. Sz queriť quare dies non ita ordinanť in ſeptimana ſicut planete in celo. quoniaꝫ in celo ordinanť ſm hunc verſum. Sol ve.mer.et luna ſaturnus iupiter.⁊ mars. Uel ſic. Saturnus ioue mars ſol cuz vene mercure luna. Solutio.dicimus q ꝺies in ſeptimana nō ordinantur ſm ordinē planetaꝝ ſed ſm regimen eoꝝ in ſingulis diebuſ. Unō quia viderunt philoſophi q ſol regnabat prima hora diei dñice ideo diez illā denominarūt a ſole. Item quia viderūt q luna regnabat prima hora ſecunde ferie ideo diem illū denominauerunt a luna.⁊ ſic de ceteris. ſicut patet ex diſtinctione horaꝝ diei facta inter planetas ſ ordinem ſucceſſiue. Rurſus

a dictis planetis philosophi nomia dierum sumpserunt. eo q̄ a singulis aliquid esse in homine voluerūt. vt a saturno cāditatē a ioue tempantiam. a marte feruorem. a sole spūm. a venere voluptatem. a mercurio eloq̄ntiam. a luna cor. Et q̄ ordo planetar vltra numerum septenariū non pcedit. sed ad pmū reuertitur. ideo tantū septē dies in septimana sunt a sapientibus cōstituti.

¶Nunc videndum est q̄ die septimane q̄libet mensis intret. De hoc duplex ratio habet. ¶Prima p hos vsus. Alta domat dñs gratis beat equa gerentes. Cōtemnit fictos augebit dona fideli. In istis vsibus sunt .xij. dictiones. xij. mensibus seruientes. pma primo secunda scō. & sic p ordinem. sumpto initō a ianuario. ita q̄ quecunq; fuerit initialis littera alicuius istar dictionū eadem erit littera kalendar mens cui seruit illa dictō Verbi gratia. Alta est prima dictio et seruit primo mensi. scz ianuario. & a est pma littera illius dictōis alta. ergo a est pma littera ianuarij. Item domat est scda dictio. que seruit scō mensi. scz februario. & d est prima littera istius dictionis. ergo d est pma lrā februarij. & sic de alijs. Idē dicit sequens vsus p syllabas q̄ō p̄cedentes p dictionē s. Ada dege bat ergo cifos adrifer. ¶Habita āt littera kalendarū facile possumus scire qua feria q̄libet mēsis intret. ¶Per lrām enī dñicalem illius anni p̄cede cōputando dies p lrās sequētes vsq; ad lrām que est in kalendis mensis cui⁹ diei introitus scire optas. & in q̄ feria occurret in tali feria intrabit ille mensis. Secūda rō p quā sciri potest q̄ feria q̄libet mēsis intret est p regulares & p̄currētes ¶Nota q̄ in anno solari sunt quinquaginta due septimane & vn⁹ dies vel duo si sit bissextus. ppter quā diē variant singulis annis p̄incipia mensiū. Si enī hoc anno incipiat ianuari⁹ a die dñico. toto illo anno a. q̄ est pma littera ianuarij erit dñicalis Cum ergo ventū fuerit ad finē anni illud a finale kalendarij q̄ inscribit illi diei que est vltra integras septimanas repūtabit diē dominicū. ergo sequēs a q̄ iterum est initiale ianuarij. repr̄sentabit secundā feriam. & sic toto illo anno erit illa variatio. Eodē modo singulis annis variant initia mensiū p diuersas feriaſ. Et si sit bissextus duplex erit variatio. ¶Prima in kalēdis ianuarij. secunda i festo sancti mathie. Ut ergo cōpotiste scire possent q̄ feria quolibet anno q̄libet mēsis inciper. inuenerūt duos numeros. vnum uariabilē q̄ vocat regularis solaris ferialis. aliū variabilē q̄ vocat cōcurrēs. de q̄b⁹ breuiter est dicendū Videndū est aūt p̄mo q̄d sit regularis solaris & vñ dicat & vñ habeat ortū. & q̄t regulares q̄lq; mēsis habeat. ¶Regularis est numer⁹ inuariabilis dat⁹ mēsi q̄ adiūctus cōcurrēti declarat qua feria sequmane q̄libet mēsis intret. cui⁹ fuerit ille regularis. Dicit aūt regularis a regula. q̄r inuariabilis est sicut regula. Solaris dicitur ad differentiaz lunaris. de q̄ infra dicet. ¶Habēt aūt ortū regulares a martio. ¶Nā in mense martij sūt q̄nq; regulares seu q̄nq; p regulari. ¶Mart⁹ enī nō habuit initium in p̄mo anno mūdi seu seculi. imo ōr mundus fact⁹ fuisse in illo mēse in die q̄ dicitur xv. kal. aplis. vl vt alij dicūt viij. kal. Si enī cōputes ordie retrogrado dies septimane vsq; ad kal. martij. inuenies q̄ quinta feria mūdus incepit. si tñ añ martiū fuit. et hec ē causa ōre mart⁹ q̄narū numeū habuit p regulari. ¶Regulares vo alioz mensium sic formant. iūgas regulares mēsis cū diebus eius dē. & a illa sūma subtrahe. vij. q̄tiēs poteris. & regularē sequētis mēsis q̄d remāserit indicabit. Verbi grā. ¶Mart⁹ habet. v. regulares. et dies ei⁹ sunt. xxxj. redige i summam & sunt. xxxvj. subtrahe. vij. quotiēs poteris. & remanet vna dies q̄ dat mēsi seqñti p regulari Itē aprilis habet. xxx. dies. & vnū regularē q̄ p̄stituūt. xxxj. subtrahe. vij. q̄tiēs poteris & remanebūt tres q̄ dant maio p̄o regularib⁹. & ita de alijs vsq; ad martium. ¶Possum⁹ etiā scire mensiū regulares per hos vsus. Est astris clara fulgētib⁹ ara deorum. Grata bonis extat gtissima cuiq; fideli. In istis vsib⁹ sunt. xij. dictiones. xij. mensibus seruientes. pma pmo. secūda secundo. & sic p ordinē sūpto initio a martio. ita q̄ q̄ta fuerit lrā pma alicui⁹ istarum dictionū in

alphabeto.tot regulares habz ille mens. cui fuit illa dictio. Verbi grā. Est. ē pma dictio et seruit pmo mensi. s. martio et e est pma litera istius dictiōis est. ꝛ est q̄nta in alphabeto. ergo martiꝰ habet. v. regulares. Item astris est scḋa dictio et seruit scḋo mensi scz aprili. ꝛ a est pma lrā istius dictōnis. que litera est pma in alphabeto. ergo aprīl habz vnū regularem. ꝛ sic de alijs. Nunc dicamus de ꝯcurrētibus. Dicīt autē ꝯcurrens q̄ sibi inuicem ꝯcurrunt. sicut videbit in formatione. vel ideo q̄ ꝯcurrūt cū regularib⁹ ad monstrandū initialem feriā mensiū singulis ānis. Est aūt ꝯcurrēs superexcrescēta vniꝰ diei vel pluriū sup q̄nquaginta duas septimanas ānī solaris. Ideo dixi vel plurium. q̄ i āno bissextili superexcrescūt duo dies In alijs vo vnꝰ tantū. ꝛ ab illa superexcrescentia bñt originē ꝯcurrentes. Alij vo ꝯcurrētes q̄ sequunt post pmū formant vno addito singulis terminis siue ānis. sic tñ q̄ septenariuz numerꝰ nō excedāt. q̄ nō sit nisi septē ferie. ꝛ q̄ñcunq̄ est septimꝰ ꝯcurrēs illo anno mensēs bñt ea dē pncipia. q̄ in pmo āno mundi seu seculi habuerūt. quelibet ei feria distat p septenariū a semetipsa. Concurrentes etiā in hac linea demonstrant. j. ij. iij. iuj. vj. vij. j. ij. iuj. v. vj. vij. ij. iij. iuj. v. vij. j. ij. uj. v. vj. vij. j. ij. uj. v. vj. Mā pmus ānus cicli solaris habet vnū ꝯcurrentē. scḋus duos. tercius tres. q̄rtus q̄ttuor. q̄ntꝰ sex. ꝓpter bissextuz. sextꝰ septē. septimus vnū. q̄ vltra septenariū nō pcedit. sz reuertit ad vnū. ꝛ ita debemus pcedere vsq̄z ad. xxviij. ānos. tūc reuertimur ad pmū annū cicli ꝛ pcedim⁹ sic ꝓpus Añ trāscursus. xxviij. ānoꝝ vocat cyclus solaris. vel ꝯcurrentiū. Et dr ciclus q̄si circulꝰ p situtudinez. Si aūt volumꝰ scire q̄tꝰ sit ānnus cicli solaris. debemꝰ diuidere ānos dñi p. xxviij. q̄tiens possumus ꝛ addere illis ix. ānteq̄z diuidam⁹. q̄ q̄ñ christꝰ natꝰ fuit. tantū iam pcesserat ille ciclꝰ. ꝛ q̄tus annus remāserit supra diuisionē annoꝝ. totus erit ciclus. ꝛ si nullus remāserit. tūc sumꝰ in vltimo āno cicli solaris. Añ vsus. Annis addenouē dñi. ptire p octo Viginti. ciclus sic tibi notus erit. Possumꝰ etiā scire ꝯcurrētes cuiuslibet āni p lrām dñicalem illius anni sic declarāt vsiculi sbsequentes. A sex. b. q̄nq̄z c. q̄ttuor e. duo. tres d. Deinceps ꝯcurrens. f. lrā septimꝰ est g. Hoc est dicere. q̄ q̄ñ a ē litera dñicalis in illo anno sunt sex p ꝯcurrente. q̄ñ b. q̄nq̄z. q̄ñ c. q̄ttuor. q̄ñ e. duo. q̄ñ do d. tres. q̄ñ f. vnus. q̄ñ g. septē. Inuēto autem ꝯcurrente. debemꝰ eū iungere cū regularibus mensiū. cuiꝰ feriā kalendalē. i. introitum scire volumꝰ. ꝛ q̄ta fuerit illa sūma si ñ transcēdat. vij. tota siue tali feria septimane ille mensis intrabit. Si vo trāscēdat. vij. q̄tuz fuerit residuū tota feria septimane ille mensis intrabit. Sicut aūt ꝯcurrētes. ita et dñicales litere variant. Mā in pmo āno cicli solaris est. f. lrā dñicalis. in scḋo e. in tercio d. in q̄rto c. in q̄nto a. tūc ei ꝓpter bissextū ptrāsit b. Qđ̄ his vsibus declarat. Fert ea dux coramet gens fautor eū coluit bis. Eius genus est de cordebono gignit ferus ensis. Dicta beant aq̄. gens fons dat cūctis bonꝰ autor. In his vsibus sunt. xxviij. dictōes. xxviij. annis cicli solaris fluentes. Prima pmo. scḋa scḋo. ꝛ sic p ordinē sumpto initio a pmo anno cicli. ita q̄ q̄cūq̄z fuerit initialis lrā alicuius istaꝝ dictionū. ea dē erit litera dñicalis illo anno cui seruit illa dictō. Verbi gratia. Fert est pma dictio. ꝛ fuit pmo āno cicli solaris. et f. est pma lrā. ergo f est litera dñical. in pmo āno cicli solaris. ꝛ sic de alijs. Et nota q̄ ille annꝰ est bissextil. cui deseruit aliq̄ dictio desinēs in t. ꝛ ita pmus annꝰ cicli semp est bissextilis cū ei defuiat dictō desinens in t. s. fert. ꝛ ꝓpter hoc pma lrā dictōnis desinētis in t. non erit lrā dñicalis in illo anno cui seruit illa dictio. nisi a loco bissexti vlra. q̄ litera dñicalis cū bissexto sil mutat. A kalendis vo ianuarij p̄cedentis ipm bissextū vsq̄z ad locū bissexti erit lrā dñicalis illa q̄ immediate sequit in kalendario post illā. que deberet ee litera dñicalis. Añ in pmo āno cicli. f. ē litera dñicalis a loco bissexti vsq̄z ad kalendas ianuarij seqntis. A kal. vo ianuarij p̄cedentis vsq̄z ad locuz bissexti g. est lrā dñicalis. ꝛ ita in alijs. Annꝰ aūt cui fuit illa dictio scari pōt prōnem supi dictā de ciclo solari. Mā rō lrē dñicalis tūc currētis rōne

simili incipit et finit. Nūc aliqua de indictione dicam⁹. Est aūt indictio spaciū tpis q̄ romanus pnceps tributū gentib⁹ indicebat. Si aūt volum⁹ scire q̄ta sit indictio. debem⁹ addere tres ānos ānis dñi. z postmodū diuidere ānos dñi p. xv. q̄tiēs possum⁹. et q̄tus ann⁹ remāserit facta diuisione tota erit indictio. z si null⁹ supauerit. in vltīo anno indictōnis sum⁹. z tūc ad pmā indictōz reuertimur. q⁹ indictio ñ transcēdit. xv. Añ ysus. Si trib⁹ adiūctis dñi diuiseris ānos Nder ter q̄nq; dat indictō certificata. De indictōe plen⁹ diximus in specl̄o iudiciali in tractatu de instrumētoz editiōe. §. j. v. post annos. z infra. vbi de ciclis ageē. Be era supra dictū est.

De die

Icet iam superius in pleriſq; locis de die tactum sit nihilominꝰ ꝑ speāl̄r dicendū est q⁹ duplex est dies. ſ. natural⁹ et artificialis siue vsualis. Natural⁹ est spaciū q̄ sol ducit circa totā terrā ab oriēte vsq; in occidentē. scz spaciū diei z noctis. q̄d semp ꝓtinet. xxiij. horas. Et dr dies ista a dijs. q̄z noīa romani q̄busdā siderib⁹ sacrauerūt. Añ quelibz dies ab aliq̄ deo ātiquit⁹ vocata est. vt a ioue z aljs put sub septimana dictū est. Vel dies dr a dya q̄d est duo. q⁹ cōtinet duo tpa noctē scz z diē vsualē. Qñ aūt incipiat dicendū est in pbemio. vij. ptis. Artificialis ē spaciū q̄ sol morat⁹ sup nostrū emisperiū ab ortu solis vsq; ad occasuz. z ꝯ scōm solis ascēsuz et descensum crescit pter z decrescit. Dicit⁹ autem dies a dyan q̄d est claritas. Et dr vsualis siue artificialis. q⁹ solū hoc tpus aptū ē vsibus z artificijs exercēdis. Reliq̄ ps diei natural⁹ dr nox a noceo. q⁹ nocet vsui z vsui et iō vocata est dies a meliori pte sine ꝓmemoratione noctis. iuxta illd. Factū q; est vespere z māe dies vn⁹. Rursus ptes diei sunt tres ꝑm ysidoꝝ scz Mane meridies et supma. Mane est lux matura z plena. nec iam crepusculū. Meridies dr q̄si medi dies id ē medius dies. vel q⁹ tūc purior dies est. Supma ē postrema pars diei. Sero dr a clausis seris Noctis vo ptes sūt septē. ſ. vesper. crepusculū. gallicinū. intempestum. gallicinū. matutinū. z diluculū. Vesperuz dr a vespe occidēt⁹ alia stella. q̄ tenebras seq̄ntes p̄cedit. z dicunt tenebre q̄si tenentes vmbram. Crepusculū dr dubia lux scz inter lucez et tenebras. Conticinū est q̄n iam boies silent. Intempestū est mediuz noctis tp̄s. q̄n nil agi pōt. z oīa silent q̄si in optunū. Gallicinū dr ppē gallos lucis p̄nūcios. Matutinū est int⁹ abscessum tenebraz z auroze aduentū. Diluculū dr q̄si iam incipiens pua diei lux z aurora q̄ solez p̄cedat. Est enīz aurora diei clarescētis exordiū. Et nota q⁹ dies alij sunt sidereales. in q̄bus sidera mouēt⁹. et boies a nauigatōibus excludūt. alij p̄liares de q̄bus in libro regū q̄bus reges solēt ad bella p̄cedere. alij intercalares q⁹ scim⁹ xxij. mensibus supesse. alij caniculares. alij solsticiales. alij eq̄noctiales de q̄bus iam p̄missuz est. alij fasti in q̄bus iura fant. alij nefasti eis ꝓrarij. alij festi. i. festiui. vt sūt dies azimoz. alij pfesti q̄si pcul a festis vt ferialeſ alij mali. Añ apl⁹. Redimētes tp̄s q̄niam dies mali sūt. Quia in eis plus solito boies affligunt. Et econtrario sunt boni. Alij egyptiaci. de q̄bus p̄missuz est. Est etiā dies salutis in q̄ dñs venit ad saluādū. Est et dies iudicij in q̄ dñs veniet ad iudicandū. q̄ erit bonis dies leticie. malis aūt calamitatis z miserie. Momentū vo est minimū atz angustū tp̄us a motu sideꝝ dictū. est enī extremitas boze in breuib⁹ intuallis cū aliquid sibi cedit atz succedit ꝑm ysideꝝ. Hora grecū nomē est z tñ latinū sonat. est ei finis tp̄s Quot autem boras ꝓtinet dies naturalis dictū est in pbemio bui⁹ ptis. Et nota q⁹ in mēse ianuarij nox hz. xvj. horas. dies. viij. In februario nox hz. xiij. horas. dies. x. In martio nox hz. xij. horas. dies totidē. In apli nox hz. x. dies. xiij. In maio nox hz. viij. dies. xvj. In iunio nox hz. vj. horas. dies. xviij. In iulio nox habz. viij. dies. xvj. In augusto nox habet. x. dies. xiij. In septēbri nox habet xij. dies totidē. In octobri nox hz. xiij. dies. x In nouēbri nox hz. xvj. dies. viij. In decembri nox hz. xviij. dies. vj. Astrolog⁹ tamē

curiosus pōt horas aliē equare. sed pmissa eqtione p vulgarib⁹ ⁊ simplicib⁹ sufficere pōt

Incipit secūda pars de āno lunari

Equitur secūda

ps de āno lunari in q̄ agit. Primo q̄d sit ann⁹ lunaris. et quot dies ꝓtineat. Scdo de regularib⁹ lunaribꝰ Tercio de epacta. Quarto de embolismo. Quinto d aureo numero. Sexto de ēmio paschali. ⁊ aliaruz mobilium festiuitatum. Septimo de cicl̄s.

Quid sit annus lunaris

Ann⁹ lunaris di

cit tribus modis. Primo mō ānus lunaris est spaciū quo luna circuit totū zodiacū. qđ q̄dem facit in xxvij.dieb⁹ ⁊ ix. horis. Scdo mō dr annus lunaris spaciū q̄ luna circuit solē ab vna in censione vsqz ad aliā. ⁊ ꝟ facit in.xxix.diebus et.xij.horis. Nam cū luna sepat̄a sole ad p̄ a grandū zodiacū ⁊ postea reuertit ad eun dē punctū in q̄ dimiserat solē ñ inuenit illū ibi. q⁹ sol iaz tantū ꝓcessit suo motu q̄ luna laborat recurrere ad eū. siue attingere ipm duob⁹ dieb⁹ et trib⁹ horis. Tercio dr ann⁹ lunaris spaciū.xij.lunatōnū in āno ꝓmuni et.xiij.in embolismali. ꝺ q̄bus infra dicetur Cū ergo lunatio q̄libet ꝓstet ex.xxix.diebus ⁊.xij.horis. q⁹nō curat ecclia de minutijs. ⁊ ex.xij.horis ꝓcedētis lunatōnis ⁊ ex.xij. seqn tis ꝓstituit vna dies natural' que sp lunatō ni p̄cedenti attribuit. ita q̄ lunatio p̄cedēt⁹ mens semp bēat.xxx.dies ⁊ seqntis.xxix. nisi aliud sit ꝓpt bissextū vel embolismū. vel sal tuz lune. Ad vsus. Luna paris mens nūq̄z tricesima fiet. Impar terceno nūq̄z nisi fine carebit. Tpe bissexti febr tricesima luna est Nā iulij luna tunc est vicesima nona. Par mens dr q̄ numerādo a ianuario p ordinez cadit in numez parē vt februari⁹. apl. iuni⁹ augustus. october. decēber. quoz lunatio semp est.xxix.diez excepto februario cuius lunatio ē.xxx. qñ est bissext⁹. Impar vo est q̄ in numez cadit imparē vt ianuari⁹. martius. mai⁹. iuli⁹. septēber et nouēber. quoruz lunatio sp est.xxx.diez excepto iulio. q̄ in vl timō āno cicli lunaris ꝓpt saltū lune habet tantū.xxix. Ex bis aūt.xij. lunatōnib⁹ ꝓstitu unt trecēti q̄nquaginta q̄ttuor dies in āno lunari. Et sic ānus lunaris in.xj. dieb⁹ exce dit a solari. ex q̄ excessu ois varietas etatis lune ꝓsurgit. ita q̄ vbicunq̄z fuerit luna pri ma in ꝑmo anno fit in scdo.xj. ꝓpter quam varietatē duo numeroz genera sūt inuēta regulares vicz ⁊ epacte. de quibus breuiter videamus.

De regularibus lunaribus

Vnc uideamus

de regularib⁹. Et q̄dem regula ris lunaris est numer⁹ inuaria bilis dat⁹ mensi ad inueniendū lunā in ka lendis mensiū singuloz. Habēt aūt oztum regulares ab illis q̄nq̄z dieb⁹ q̄ supsunt in anno solari supra trecentos sexaginta dies Ad q̄nq̄z regulares dati sūt septembri. a q̄ ānus lunaris sumit initiuz. Regulares vo alioz mensiū sic formant. Junge regulares mēsis cū dieb⁹ eius. ⁊ ab illa sūma subtrahe lunatōem ei⁹. ⁊ residuū qđ remāserit erit re gularis illi⁹ mens. Verbi grā. Septēber hz v. regulares. ⁊ dies et⁹ sunt triginta. q̄ ꝓiun cti regularib⁹ ꝓstituūt.xxxv. ⁊ lunatio septē bris est triginta. q̄ subtracta remanent. v. q̄ sunt regulares seqntis mens scz octobris. et sic de alijs vsqz ad septēbrez. Nā egiptij suū annū incipiūt a septēbri. ⁊ idō nos annū lu nares incipim⁹ a septēbri. De regularibus tradit iste vsus. Bic e.g. bis i. k. bis. ⁊ p⁹ ma net ordo. Quasi dicat. Bic e. bis q̄ est q̄nta in alphabeto. i. ꝑmis duob⁹ mensib⁹ ānis lu naris dant. v. pregularibus. Item dic bis g. q̄ est. vij. in alphabeto. i. terci⁹ et q̄rtus mensis bīt. vij. pregularib⁹ Item dic bis i. q̄ est no na in alphabeto. i. q̄ntus et septim⁹ mensis bīt. ix. pregularib⁹. Item dic bis k. q̄ est deci ma in alphabeto. i. sext⁹ et octau⁹ mens bīt x. p regularibus. Et nota q⁹ ꝟ fit transit⁹ de q̄nto ad septimū. ⁊ de sexto ad octauum. vt ptz in formādo ipsos regulares. q⁹ ianuari us ⁊ martius. ix. ⁊ februarius ⁊ apr̄ilis. x. ba bent. sed post manet ordo. i. maius. xj. iuni⁹

xij.iulius.xiij.augustus.xiij.habent.

De epacta

Equitur de epacta.

Est aũt epacta numer⁹ variabilis dat⁹ ãno ad inuenien dum lunã in kal'.cuius lubz mens'. Et dr epacta ab epi qđ est supra ⁊ aucta qr ẽ superexcrescentia anni lunaris a solari. Ideoqz ãnus pm⁹ cicli lunaris nullã habet epactã. quia null⁹ ann⁹ pcessit a q.xj. accepisset. Scđus vo habet.xj.p epacta. qr epacta orit ab illis dieb⁹ qbus annus lunaris excedit a solari. Terci⁹ vo ãnus habet.xxij.qr sp addunt.xj. si nõ transcendat.xxx. Si vo transcẽdat.xxx. abiectis ill'.xxx.residuũ erit epacta illi⁹ anni et iõ in q̃rto ãno.qr sũma ascendit ad.xxxiij. abiectis.xxx.tres sunt epacta illi⁹ anni. Epacte vo grece dicunt latine adiectões ãnue lunares.q̃ p numer⁹ vndenariũ vsqz ad tricenariũ in se reuoluunt. qs egiptij ido adiiciunt. vt lunaris emersio rõni solis coequetur. Luna ei iuxta cursum suũ.xxix.semis dies lucere dinoscit.⁊ fit in ãnũ lunarẽ dies trecenti q̃n qua gita q̃ttuor. remanẽt ad cursum ãni solaris dies.xj.qs egiptij adiiciunt absqz bis nõ inuenies lunã q̃ta sit in quolibet ãno mense ⁊ die. Epacte oĩm ãnor cicli lunaris p hãc tabulã denotant'. ita q⁹ verbum nulla rñdet pmo anno.⁊ singuli seqntes numeri rñdent singulis ãnis cicli vsqz ad xix. Nulla.xj.xxij.iij.xiiij.xxv.vj.xvij.xxviij ix.xx.j.xij.xviij.iij.xv.xxvj. vij.xviij. Sed boc idem etiã oñdit p bos versus. Annis addemonos dñi.pture p vn de Vigiti.lune cicl⁹ et inde ptz. Hoc vult dicere si volum⁹ scire q̃tus sit ãn⁹ epactal' siue cicli debem⁹ dividere ãnos dñi p.xix. q̃tiens possum⁹ ⁊ addere vnũ. qr qñ cbust⁹ natus fuit tantũ pcesserat ille ciclus. et q̃ta fuerit sũma que remanserit tot⁹ erit ãnus cicli epactal'. Verbi grã. Hoc ãno quotam⁹ ãnos dñi mille ducentos octoginta sex. quor mille ducẽti septuagintatres sũt recte p.xix. diuisi. supsunt.xiij. de pdicto numero. addito g⁹ vno fiũt.xiiij. Vñ hoc ãno est.xiiij.ann⁹ cicli lunaris.ianno seqnti erit.xv.⁊ sic vsqz ad.xix. postea redit ad pmũ. Et bz vez est pm illos q̃ incipiũt putare ãnos dñi.a natiuitate christi.vl' in kalendis ianuarij.nõ aũt pm eos qui illos imutant i kalẽdis septẽbris⁊ facũt ibi diuisionẽ. Nã tũc addẽdi sunt duo ãni ipsi dotest. etiã ⁊ alit inueniri epacta. vt si sũma qz quere manet de pmissa diuisione ãnor dñi p tres iũcturas pollicis numerem⁹. Si ei nũer⁹ finit' in pma iũctura debem⁹ demere vnũ de ipo numero. Si in scđa debem⁹ addere nouẽ. si in tercia debem⁹ addere.xix.⁊ sũma inde puenies est epacta. Ñ hoc si triginta nõ trãseat. Si vo trãsiret abiectis. xxx. residuũ est epacta. Vñ vsus. Deme vnũ. post adde nouẽ. post dena nouem qz. Inuẽta igit epacta debem⁹ eã iungere cũ regularib⁹ mensis cui⁹ lunã volumus inuenire. et q̃ta fuerit sũma inde puenies tota erit luna in kalendis illi⁹ mensis dummõ.xxx.nõ transeat Si vo.xxx.trãsierit abiectis. xxx.residuũ erit etas lune.⁊ si sũma illa fuerit triginta in kalendis mens tũc luna erit.xxx. Si ãt epacta nulla fuerit. puta in pmo ãno cicli lunaris. tũc ad inueniẽdũ lunã solus sufficit regularis. Qz quoniã epactar ratio qñqz fallit. propter embolismũ seu saltũ lune. ideo de ipso breuiter videamus.

De embolismo

Circa embolismũ

siue lune saltũ notandũ est q⁹ embolismus grece interptat' latine supaugmentũ seu superexcrescentia anni solaris supra lunarẽ. Quia ergo ãnus solaris excedit lunarẽ in.xj. diebus. ex illo excessu ꝓstituunt viij. lunatões in.xix. ãnis cicli lunaris multiplicatis illis.xj.dieb⁹. Et dicunt lunatões embolismales q̃rum q̃libz est.xxx. diez ⁊ attribuunt'.viij.ãnis embolismalib⁹. ita q⁹ in q̃libet ciclo lunari sũt.vij. embolismales.⁊.xij cões. Appellat' aũt ãn⁹ embolismal' q̃ a.xiiij luna pcedentis pascbe vsqz ad.xiiij. seqntis bz.xij. lunatões siue.xij. meses lunares. i. trecẽtos octoginta q̃ttuor dies ⁊ iste est annus sancto moysi diuinit⁹ reuelat⁹. Cõmunis vo bz tantũ.xij. lunatiões. i. trecẽtos q̃n-

q̄ginta q̄ttuor dies. quor dispositōes ꝓti/
net iste vsus. Cur fles bas lacrimas odiosū
quere tyrannū. In isto vsu sunt. vij. dictōes
vij. ānis embolismalib⁹ ꝑuietes. ꝑma ꝑmo.
scōa scōo. ⁊ sic p ordinē. ita q̄ quota est ꝑma
lrā alicui⁹ ista⁹ dictōnū in alphabeto tot⁹
ānus cicli epactal' erit ānus embolismalis.
Verbi grā. Cur est ꝑma dictō ⁊ seruit ꝑmo
āno embolismali. ⁊ c. ē ꝑma lrā isti⁹ dictio
nis q̄ ē ꝓcia ī alphabeto. ergo terci⁹ ān⁹ cicli
lunaris est embolismalis. ⁊ ita de alijs. hoc
obꝫuato q̄ hec dictio bas dꝫ scribi cuꝫ b. Et
dr ānus cōis q: sepe duo ita ꝓiunctim ince/
dūt vt in uicē se in paschali solēnitate seq̄nt.
Embolismal' vo semp solus est. Ordo aūt
istor annor ꝓmunū ⁊ embolismaliū patꝫ
in linea subseq̄nti. Cōmunis cōis embo
lismalis. cōis cōis embolismal'. cōis embo/
lismalis. cōis' cōis embolismalis. cōis cōis
embolismalis. cōis embolismalis. cōis cōis
embolismalis. Habito aūt āno embolisma
li. possum⁹ scire in q̄ mense lunatō embolis
malis ꝓtingat pdūc vsum. Mobilis ibo ci
bum mō liber habeto coeuū. In isto versu
sunt septē dictiones septē mensib⁹ ꝑuietes
in q̄bus ꝓtingunt lunatōes embolismales
in pfatis. vij. ānis. ꝑma ꝑmo. secūda scōo. ⁊
sic p ordinez. ita q̄ q̄ta erit ꝑma litera alicu/
ius ista⁹ dictōnū in alphabeto. toto mense
illi⁹ anni cui seruit illa dictio ꝓtingit luna/
tio embolismalis. Itē quota erit ꝑma litera
scōe sillabe in alphabeto. tota die mensis in
cipit lunatō embolismal'. Verbi grā. Mo
bilis est ꝑme dictio et seruit ꝑme lunationi
que ꝓtingit in tercio āno cicli lunaris. ⁊ m.
est ꝑma lrā bui⁹ dictōnis. ⁊ est. xij. in alpha
beto. ergo in. xij. mēse ꝓtingit lunatio embo
lismalis. Itez b. est ꝑma litera scōe sillabe et
est scōa in alphabeto. ergo in scōa die illius
mensis incipit illa lunatio. ⁊ sic de alijs. Si
aūt velis pleni⁹ illius rei vitatem inquirere
recurre ad epactam ⁊ regulares illius anni
de quo vis scire ⁊ inuenies ita esse. Nūc
videamus vbi fallat epacta iuncta regula/
ribus ꝑpter embolismum seu saltum lune
Circa quod nota. q̄ licet in ciclo lunari sint
vij. ānni embolismales. vt superius dictum
est. non tamen fallit epacta. nisi in tribus scz
in. viij. xj. et. xix. Ān vsus. Octauo vndeno
postremo fallit epacta. In quo aūt loco vel
mense ⁊ in quot locis fallat epacta iūcta re/
gularibus bis versibus denotat'. Julius in
denis ter. maꝰ octo vicenis. Bissextus nisi
sit mars peccat in vn de tricenis. In tonꝫez
maius. augustus vo duobus. Hoc est dice
re q̄ in. viij. anno cicli lunaris fallit epacta
cum regularibus in maio ⁊ iulio. q: in kal'.
maij cū luna debez eē vicesima octaua. ꝑm
epactam. nō repit̄ nisi. xxvij. ꝑpter embolis/
mum. Item fallit in kal'. iulij eodem anno.
q: tunc luna deberet esse. xxx. ꝑm epactaz. ñ
nō reperitur nisi. xxix. ꝑpter embolismum.
vbi credendum est embolismo ⁊ nō epacte
Item in. xj. anno fallit epacta. q: in kal'. ma:
tij ꝑm epactam deberet esse luna. xxix. sed ꝓ
pter embolismum repitur tantū. xxviij. Ve
runtñ si in illo anno fuerit bissextus tūc co:
rigitur ille error. quoniam ꝑpter bissextum
additur vna dies. Itē in. xix. anno fallit epa
cta in duobus locis. Nam ꝑm epactam lu:
na deberet esse. xxix. in kalendis maij. sed ꝓ:
pter embolismuz nō reperit̄ nisi. xxviij. et in
eodem anno fallit in kal'. augusti. quia ꝑm
epactam luna deberet ibi esse secūda. sed ꝓ:
pter saltuz lune ibi tercia inuenitur. quia lu
natio iulij. que deberet esse. xxx. in illo anno
est tantum. xxix. et hoc contingit ꝓpter er
rorem nostri compoti. ⁊ tunc annus luna:
ris in. xij. diebus exceditur a solari. De saltu
lune traditur ille versus. Luna facit saltum
quintilis luce suprema. Retrocedit enim lu/
na vna die sicut diximus ꝑpter errorem no
stri compoti. vt in sequenti anno in kal'. se/
ptembris luna redeat sicut debz. Nisi enim
saltus lune colligeret̄ cōtingeret error vt in
xviij. ciclis diceret̄ luna ꝓma q̄n esset pleni/
lunium. Colligitur aūt sic iste dies. Queli/
bet enim lunatio ad hoc vt lunationes sint
equales haberet. xxix. dies et dimidiam mi:
n⁹ q̄ttuor momētis ⁊ vna vncia ⁊ vno atho
mo. Sūt aūt ī ciclo ducētetrigīta q̄nqz luna
tiones. erūt g⁹ q̄ tot momēta q̄ sē ī vniuerso

ngentaq̃ dꝛaginta.q̃ diuisa p q̃ dꝛaginta
cõstituũt.xxvij.boꝛas ⁊ dimidiam. Postea
ex ducẽtis trigita q̃nqz vncijs ꝓstituunt.xix
momẽta ⁊ remanẽt.vij.vncie. Et ex ducẽtis
trigintaq̃nqz atbomis ꝓstituunt.v.vncie.q̃
vncie cũ septẽ pꝛiozib⁹ faciũt vnũ momẽtũ
qõ iunctũ ad.xix.momẽta ꝑbabita facit di
midiã horã.q̃ iũcta cũ alijs.xxiij.⁊ dimidia
facit vnã diẽ.que subtrabit vltimo ãno a lu
natione iulij.et ꝺꝛ salt⁹ lune. Pdõt etiã faci
liusꝫ hoc mõ colligi. Annꝰ lunaris cõstat ex
trecentis q̃nquaginta q̃ttuoꝛ diebus minus
vna hora ⁊ q̃rta ꝑte vni⁹ hoꝛe.⁊ septua gesi
ma sexta ꝑte q̃rte vni⁹ hoꝛe.ergo in.xix.ãnis
bñt.xix.hoꝛe ⁊ xix.q̃rte hoꝛaꝝ.et .xix.septua
gesime sexte ꝑtes q̃rte vni⁹ hoꝛe.q̃ faciũt i.xix
annis q̃rtã ꝑtez vni⁹ hoꝛe.⁊ ita erũt.xx.q̃rte
hoꝛaꝝ.que faciũt.v.hoꝛas q̃ iũcte.xix.hoꝛis
ꝑhabitis faciũt vnam diẽ Est igit saltus
lune q̃dam dies collect⁹ in.xix.ãnis ex eo su
perfluo qõ dat lunatõnib⁹. Et ꝺꝛ salt⁹ lune
nõ q lunam magis saluat illa die q̃z alia .sz qꝛ
nos lunã ꝓputãtes diẽ illã supquã in alijs
ãnis lunatio iulij ꝺꝛ triginta salim⁹ siue pẽ
mittim⁹.ñ ꝓputãtes lunã in vltio ãno cicli
decẽnouenal'.nisi vicesimã nonã. Ideo aũt
subtrabit dies illa a lunatõne iulij in vltio
ãno cicli decẽnouenal'.qꝛ iuli⁹ est vltim⁹ in
anno epactali int menses bñtes.xxx.dies in
lunatõne. vñ vltimo ãno lunatio iulij non
ꝓputat.xxx.sz.xxix.⁊ iõ aure⁹ numer⁹ illius
ãni scz decẽnouenal'q̃z⁹ crescat seq̃tur si
ne intuallo minoꝛẽ et p ꝓñs in alijs mẽsib⁹
seq̃ntib⁹ vsq̃z ad ianuariuz. sicut infra dicẽ
Salt⁹ ergo lune facit duas lunatões piter
esse.xxix.diez. Ad ꝑfatos ergo errozes facili
us corrigendos inuẽtus est aure⁹ numer⁹
de quo bꝛeuit est videndum

De aureo numero

Vreus numer⁹

ille est q̃ ponit in kalendario q̃
in q̃libz mẽse indicat lunã ꝑmã.
ad ꝑfatos errozes facili⁹ corrigẽdos inuen
tus. Et ꝺꝛ aure⁹ numer⁹ ꝓsilitudines.qꝛ sic
auꝝ supat oĩa metalla.ita iste numerus oẽs
alias rõnes lunares excellit. quẽ iulius ce
sar cum tãta diligẽtia ꝺꝛ inuenisse. q̃ incipi
ens a q̃cunqz ãno cicli lunaris.vbicunqz in
uenit lunã ꝑmã in ꝑmo anno cicli posuit.j.
in kalendario in latere extrinseco iuxta lrãs
feriales scz i q̃libet mẽse.⁊ in scõo ãno vbicũ
qz inuenit ꝑmã posuit.ij.i.in q̃libet mense.⁊
in tcio.iij.⁊ sic de alijs.⁊ iõo in kalẽdis ianu
arij ternari⁹ est numer⁹.qꝛ ibi luna inuenit
tercio ãno ꝑma.nec ibi ꝺꝛ poni aliusꝫ nume
rus q̃z ternariusꝫ.qꝛ in nullo ãno in kalẽdis
ianuarij luna est ꝑma nisi in tcio anno cicli
decẽnouenal'. In q̃busdã tñ kalẽdarijs nu
meri ipsi designant p lrãs alphabeti. Illaz p
vno ponit ibi a.p duob⁹ b.p trib⁹ c.⁊ sic de
alijs nũeris ⁊ literis ⁊ seriatim vsq̃z ad lrãm t.
q̃ est.xix.i oꝛdie alphabeti. Formal ai au
re⁹ numer⁹ ab illo inario q ponit i kalẽdis
ianuarij. Illã illi⁹ trib⁹ addũt.viij.⁊ ꝓstituũt
xj.q nũerus ꝺꝛ poni in tcia lrã ianuarij. Itẽ
illis.xj.addũt.viij.q ꝓstituũt.xix.q numerus
ꝺꝛ poni cũ intuallo in q̃nta lrã ianuarij. Itẽ
illis.xix.addũt.viij.⁊ sic sũt.xxvij. Sz qꝛ aure
us numer⁹ ñ trãsit.xix.⁊ iõo abiectus.xix.resi
duũ.scz.viij.ꝺꝛ poni imediate p⁹.xix.et sic p
totũ kalẽdariũ. Pdatz ergo q q̃ maioꝛ nu
mer⁹ sequit minoꝛẽ.tũc ꝺꝛ inter vtrũq; nume
rũ dimitti vna lrã.⁊ q̃ minoꝛ sequit maioꝛẽ
tũc nulla ꝺꝛ lrã intermitti. Aũ vlus. Bat trib⁹
octo cauẽs supet nedena nouẽq;. Maioꝛ
sut tern⁹ minoꝛ aure⁹ esto scõus. Verũ fo
matio illa fallit in oi mẽse c⁹ lunatio ẽ.xxix.
diez.s.in februario apli iunio augusto octo
bri ⁊ decẽbꝛi.in q̃b⁹ post minoꝛẽ numeꝝ ma
ioꝛ imediate locat⁹ sequit circa ꝓncipium
mens. qõ ptz in B vsu. Pdense breuis lune
febꝛ est ars dat cito ganger. In isto vsu sũt
sex dictones.vj.mensib⁹ defuietes q̃z luna
tio est.xxix. incipiẽdo in medio vsu. vbi dicit
febꝛuſ.ita q q̃cunqz fuerit initial' lrã alicui⁹
istarũ dictionũ.sup ea ꝺẽ lrã in kalendario
maioꝛ nũer⁹ sequit minoꝛẽ sine spacio.ꝺẽ
nulla lrã dimissa in illo mense cui seruit illa
dictio. Verbi gratia. Februs est ꝑma dictõ
et seruit ꝑmo mensi cuius lunatio est.xxix.
scz februario.⁊ f. est ꝑma lrã.ergo sup ꝑmũ f
mens⁹ februarij maioꝛ nũer⁹ seq̃t minoꝛẽ ime
diate. Silr sup ꝑmũ e.apl'.⁊ sic ꝺ alijs.sz sup

ꝑmū g. decēbris maioꝝ sez. xiij. sequit̄ īmedi/ate minoꝝ ē sez. ij. ⁊ sup ea dē lrā. qꝝ est ibi du/plex aure⁹ numer⁹ qđ designāt gemīatio hui⁹ lrē g. in hac dictōe gāger. Itē fallit in iulio ⁊ reliq̄s mensib⁹ vsqz ad ianuariū in q̄b⁹ cir/ca finē numer⁹ xix. sequit̄ īmediate ad. xj. nu/merꝝ. Uñ ꝝ⁹. Juli⁹ et reliqui q̄ rest̄at dena nouēq. Jungūt vndeno. sic est rat⁹ aureus ad/do. Itē sciendū est q̄ q̄n xix. īmediate seq̄/tur. xj. tūc octau⁹ q̄ sequit̄ dz ēcio loco poni. Uñ ꝝ⁹. Qñ ꝓtinuas vndenis dena nouēq; Octauꝝ iterū⁹ tūc octonari⁹ esto.

De termino paschali

Et termīo pasca

li triplex dat̄ rō. Prima p cla/ues mosaicas. Scōa p etatem lune. Tercia p tabulas māuales. de q̄ꝝ q̄li/bet videndū est. Dz ꝑmo ō clauib⁹. Et ideo videndū est q̄d sit clauis. ⁊ vñ dicat̄. ⁊ vñ ha beat ortū. ⁊ ad q̄d inuēta fuerit. Clauis ē nu mer⁹ variabil⁹ dat⁹ āno ad inuenīendū ꝓnci/pia q̄nqz mobiliū festiuitatū. sez septuagesi me q̄dragesime paschatis. rogationū. ⁊ pen tecostes. ⁊ iō sūt q̄nqz claues. et q̄libet ꝑdi/ctoꝝ festoꝝ bz. xxxv. dies. in q̄bus sp celebrat̄ A sede aūt cuiuslibet clauis numerāt̄ dies xj. vsqz ad initiū ipōꝝ. xxxv. dieꝝ. put ꝫ infra patebūt. Et ideo clauis p similitudinē. qꝝ sicut p claues hostia reserant̄. ita p talē numeꝝ ꝓn cipia dictaꝝ festiuitatū nob denotāt̄. Hñt aūt ortū iste claues īminoꝝ a. xix. ānis cicli lunaris ⁊. vij. dieb⁹ septimane. Uñ ꝑma cla uis est. xxvj. Claues aūt aliaꝝ annoꝝ sic for/mant̄. addam⁹ ei sp claui ꝑcedētis āni. xix. et sūma inde puenīēs erit clauis seq̄ntis an ni si non superat. xl. si vero summa illa su pe rat. xl. abiectis. xxx. residuum erit clauis se quentis anni. Verbi grā. Clauis ꝑmi an/ni est. xxvj. cui si iūgant̄. xix. erunt. xlv. vñ ab/iectis. xxx. remanēt. xv. q̄ numer⁹ ē clauis se/q̄ntis āni. ⁊ ita formant̄ vsqz ad. xix. ānos p ordinē. qꝝ nō ꝑcedit̄ vltra. xix. numeꝝ. sed re uertit̄ ad ꝓmē. Uñ cicl⁹ clauiū. aurei nūeri. et epactaꝝ nō differūt q̄ntitate. differunt tñ ꝓncipio. qꝝ ciclus epactaꝝ incipit a septēbri ciclus āt aurei numeri ⁊ clauiū a ianuario.

Uñ si velim⁹ scire q̄tus sit ān⁹ cicli ⁊ aur⁹ numeri ⁊ clauiū. possum⁹ scire p diuisionē ānoꝝ dñi factā supi⁹ in ti. ō epacta. Jnuēto q̄t⁹ sit ann⁹ clauiū possum⁹ scire q̄ sit clauis illi⁹ āni p hāc aliā rōez. Nūer⁹ ei ille q̄ rema net ō diuisione ānoꝝ dñi nūerari dz p sūmi tates. v. digitoꝝ incboādo a pollice. ⁊ si nūe rus ībinat̄ in pollice debem⁹ addere. xxv. ⁊ sūma inde puenīēs erit clauis illi⁹ āni. Si vo nūer⁹ finit̄ in indice. debem⁹ addere. xiij. Si ī medio. xxxj. Si in ānulari. xix. Si ī auri/culari. vij. Et si sūma inde puenīēs excesse rit. xl. abiectis. xxx. qō remāserit erit clauis. q̄ additio bis vsib⁹ ꝓtinet. Uigintiq̄nqz trede/cim pl⁹ asse tricenos. Un de vicena epta di/gitis p clauib⁹ apta. Sedes q̄dē clauiū nū/q̄z inuenīūt in kalēdario nisi sup hāc lrām g. Prima g⁹ g. ianuarij est clauis septuage sime. vltia g. eiusdē mēs est clauis q̄dragesi me. Et scōa g. martij ē clauis paschatis. Ter cia g. apl' est clauis rogationū. Ultia g. apl' ē clauis pētecostes. Uñ vsus. Ultia g. ꝑma iani. martiqz scōa. El pl'terna. tibi sig̃t ⁊ vlti ma clauē. Hīta ergo claue ān⁹ īcipe ꝓpta re a sede clauis ⁊ ꝓple illā in dieb⁹ kalēdarij p ordinēm ꝓcedēdo ⁊ vbi ēmiabit̄ ibi erit imi/nus solēnitatis. ita q̄ in ꝓrio die dñico ibi se q̄nti erit initiū solēnitatis c⁹ est clauis. sez ro gatōes incipiūt in seq̄nti die lune. ⁊ si fuerit bissextus cuilibz clauis ē vna dies addenda. Posstum⁹ et scire paschales ēmios p etatē lune c⁹ rōez seq̄mur iuxta ꝓsuetudinē iude oꝝ. de q̄ tal' dat̄ regla. Accipe lunā q̄cūqz ē in festo epīe. ⁊ pfice illā ꝓcedēdo p dies ka lendarij ordinate vsqz ad. xl. dies. et si fuerit bissext⁹ vsqz ad. xlj. ⁊ in ꝓrio die dñico subse q̄nti erit initiū septuagesime. Uñ ꝝ⁹. El fe/sto stelle nūerando pfice lunā. Xl. dies post septuagesima fiet. Bissext⁹ q̄ñ fuerit supad dit̄ vn⁹. Si cadat in lucē dñi. tūc sume seq̄n tē. Si cadat ī feriā septenā sitqz bissext⁹ Lin q̄ die dñi ꝑmū sumaſqz scōm. Habita ergo septuagesima. terminos aliaꝝ mobiliuz fe/stiuitatū facile scire potes. Nā a septuagesi ma vsqz ad q̄dragesimā. sunt tres integre se ptimane. a q̄dragesima vsqz ad pascha sūt vj. integre septimane. a pascha vo vsqz ad di/

em lune rogationū sūt q̄nq; septīane ⁊ vn⁹ dies. a paschate vo vsq; ad pētecosten ꝓputant q̄nq; es decē dies. Terminū q; pascha lem bis vsib⁹ scire potes. ISdoſt nonas martis. vbi sit luna noua req̄re. Tercia lux dñi prima pascha tenet. IRursus vbicūq; post xij. kalēdas apl̄. luna. xuij. repit. in dñica prima pascha celebrat. Itē q̄lscūq; luna fuerit in kalendis ianuarij talē face eā in festo sanctib̄ dicti. siue. xij. kal'. aplis. Et illā ꝓputes vsq; ad. xxuij. ⁊ ibi erit pascha hebreoꝝ IRursus ab. viij. vdus martij vsq; ad nonas apl̄ sunt dies. xix. q̄cūq; ergo illoꝝ luna fuerit prima ꝓputet vsq; ad. xiiij. et ibi erit pascha hebreoꝝ. Est et et alia rō inueniēdi pascha p etatē lune. q̄nā q̄n luna currit p. j. erit pascha dñica ꝑma p⁹ nonas apl̄. q̄n currit p ij. erit dñica ꝑma p⁹. viij. kal'. aplis. q̄n currit p. iij. erit dñica ꝑma post yd⁹ apl̄. q̄n p. iij. erit dñica ꝑma p⁹. iij. nonas aplis. q̄n p. v. erit dñica ꝑma p⁹. xj. kal'. aplis. q̄n p. vj. erit dñica ꝑma post. iij. vdus aplis. q̄n p. vij. erit dñica ꝑma post. ij. kal'. aplis. q̄n p. viij. erit dñica ꝑma p⁹. xiij. kal'. maij. q̄n p. ix. erit dominica ꝑma p⁹. vij. vdus aplis. q̄n p. x. erit dñica ꝑma post. vj. kal'. apl'. q̄n p. xj. erit dñica ꝑma post. xvij. kal'. maij. q̄n p. xij. erit dñica ꝑma post ꝑdie nonas aplis. q̄n p. xiij. erit dñica ꝑma post. ix. kal'. aplis. q̄n p. xiiij. erit dñica ꝑma post. ij. vdus aplis. q̄n p. xv. erit dñica ꝑma post kal'. aplis. q̄n p. xvj. erit dñica ꝑma post. xij. kal'. aplis. q̄n p. xvij. erit dñica ꝑma p⁹. v. vdus apl̄. q̄n p. xviij. erit dñica ꝑma post. iij. kal'. aplis. q̄n p. xix. erit dñica ꝑma post. xv. kal'. maij Talulas insup manuales nōnulli ad inueniēdos pascha les ēminos ꝓfecere. sic dionysi⁹. ysido⁹. ⁊ q̄dam alij. q̄s ad presens duximus dimittendas. ne difficultas sit nimiū onerosa. Ad p̄sens igit sufficiāt carmia infrascripta. Esse grauēnobis bello karnē kaueam⁹. Belluz sepe gerēs etā puto deiecit hostē. IMdor aie lucrū inuenies cū religiosis. In istis vsibus sunt. xix. dictōes. xix. ānis cicli lunaris seruientes. ꝑma ꝑmo. scda scdo. et sic p ordinem. sumpto initio a ꝑmo ano cicli. et q̄ta fuerit ꝑma kra dictōnis in ordine alphabeti q̄ nō desinat in m. tota die apl̄ ꝓputādo a mensis ꝓncipio vsus finē erit termin⁹ pasche hebreoꝝ. i. luna. xuij. ⁊ in ꝓria dñica sb̄sequēti erit pascha nostrū. sic in pte. vj. sub tractatu de pascha plene dictū est. Ibi ei pt; q̄re sup vj kalēdas apl̄. scribit in kalēdario. resurrectio dñi. Si vo dictio desunt in m. q̄ta erit ei⁹ ꝑma kra in alphabeto tota die martij cō putando a men⁹ fine vsus ꝓncipiū erit terminus paschalis iudeoꝝ. et in ꝑmo die dñico. qui postea occurrerit descēdendo vsus finē erit pascha nostr. hoc cautū obſuando q; karnē et kaueam⁹ in ꝑfatis vsibus debent scribi p k. ⁊ hostē debz scribi p h. q; ī ꝓloco p kra reputat. ISdōt etiā et alit pascha facile inueniri. ISdone eni in kalendario tuo in margie aūreū numeꝝ seq̄ntē vicz iuxta. xij. kal'. apl'. pone. xvj. iuxta. xj. kal'. pone. v. iuxta ix. kal'. xiij. iuxta. viij. kal'. ij. iuxta. vj. kal'. x. iuxta. iiij. kal'. xviij. iuxta. ij. kal'. vij. Item iuxta kal'. aplis. xv. iuxta. iij. nonas aprilis. iiij. iuxta. ij. nonas. xij. iuxta nonas. j. iuxta. vij. yd⁹. ix. iuxta. v. vdus. xvij. iuxta. iij. vdus. vj. iuxta ij. vdus. xiiij. iuxta yd⁹. iij. iuxta. xvj. kal'. maij xj. iuxta. xv. kal'. xix. iuxta. xiiij. kal'. viij. Volēs ergo terminū pasche inuenire adde vnum ānis dñi. tūc currentib⁹. postea diuide ipos quotiens poteris per. xix. et si diuisio pficiatur in. xix. ita q̄ nil supersit recurre ad kalendarium tuum. et in die illa iuxta quam inuenies scptū. xix. erit pascha hebreoꝝ. qō sp celebrant in. xiiij. luna. ⁊ in sequēti dñica erit pascha nostr. Si vo aliq̄d supsit sup vltia. xix. puta. v. vel. x. vel. xv. dies. tunc pascha hebreoꝝ erit in die illa. iuxta quā scriptū inuenies. v. vel. x. vel. xv. ⁊ sic de alijs ꝑmissis numeris ⁊ dieb⁹. et in seq̄nti dñica erit pascha nostrum. qō non potest esse ante. xj. kalendas apl̄is. nec p⁹. vij. kalendas maij. Verbi gratia. Hoc anno ꝓputantur āni domini mille ducenti octogintasex. quoruz mille ducenti septuagintatres sunt recte diuisi p xix. supsunt ergo. xiij. de premisso numero. quibus additur vnus ⁊ fiunt. xiiij. vbi ergo inueneris in tuo kalendario hunc numeꝝ. ibi erit hoc anno pascha hebreoꝝ. In sequenti vero ano erit vbi inuenies scptum.

xv.⁊ sic vsqz ad.xix. ℙDostea vo redit ad pi mū.et sic ppetuo fiet. ℙDer eundē quoqz modū poteris terminū septuagesime inue nire. ℙDone ei in kalendario tuo in margi ne iuxta.xvj.kal'.februarij būc numez.viij. Jtē in eadem linea pone.xvj. Juxta.xv.kal'. febru.pone.v.iuxta.xiij.kl'.xiij.iuxta.xij.kl'. ij.iuxta.x. kalendas.x.iuxta .vij.kalendas xj.iuxta.v.kal'.xv.iuxta.ij. kal'.iuj.iuxta.ij kl'.xij. Jtē iuxta kl'.februarij vnū. Jtē i eadē linea.xviij. Jtez iuxta.iij.nonas februarij.ix. iuxta nonas.xvij.iuxta.viij.yd⁹ febru.vi.iux ta vj.yd⁹.xiij.iuxta.v.ydus.iij.iuxta.ij.yd⁹ xj.iuxta ydus.xix. Biuisis ergo annis dñi p.xix.vt p̄missū est vide qs numerus supest sup.xix.⁊ vbi illū i ipo kl'ario ineneris erit ibi termin⁹ septuagesime q̄ semp est i luna. x.⁊ in sequenti dñica septuagesimā celebra/ m⁹ q̄ nō potest ee ante.xv.kl'.februarij.nec post.ix.kl'.martij sicut nec q̄dragesima pōt esse añ.vj.yd⁹ febru.nec p⁹.ij.ydus martij. Eodem etiam mō termin⁹ pente.inueniri pōt.pone ei in tuo kalendario in margine iuxta.vij.ydus maij.xvj.iuxta vj.ydus.v.iu xta.iij.ydus.xij.iuxta.ij.ydus.ij.iuxta yd⁹ x. Jtē iuxta.xvij.kal'.iunij.xvij.iuxta.xv.kal'. vij.iuxta.xij.kal'.xv.iuxta.xij.kal'.iij.iuxta.x kalendas.j.iuxta. vij. kalendas.ix. iuxta.v. kal'.xvij.iuxta.iij.kal'.vj.iuxta.ij.kl'.xiuj. Jtē iuxta kal'.iunij.ij. iuxta.ij. nonas.xj. iuxta nonas.xix.iuxta.viij.yd⁹.viij. Biuisis g⁹ an nis dñi p.xix.numerū illū q̄ superit sup.xix. quere in p̄missis locis kalendarij.et vbi illū ineneris.ibi erit pent̄.hebreoz.q̄ semp est in luna q̄rta.⁊ in seq̄nti die dñica erit pente coste nostrum.q̄ nō potest ee añ vj.ydus maij nec post ydus iunij. sicut nec rogatio/ nes esse p̄nt añ vj.kal'.maij. nec post.iij.kal'. iunij. ℙDōt etiā pascha alit inueniri p banc tabulā seq̄ntē.v.xxv.xiij.ij.xxij.x.xxx.xviij.vij xxvij.xv.iiij.xxiiij.xij.j.xxj.ix.xxix.xvij. Jsti nu meri repñtant quosdaz dies aplis⁊ martij. in q̄b⁹ ptingit pascha hebreoz pputādo di/ es illos a p̄ncipio ipsoz mensium.ita q̄ ipsi numeri a viginti infra rñdeāt apli.a vigin/ ti supra martio. ℍoc ergo vult dicere hec tabula.q̄n p̄mo āno cicli lunaris ē pascha hebreoz in q̄nta die intrantis apl'. in sc̄o āno eiusdē cicli ē in.xxv.die intrātis m⁹tij et sic de alijs.donec numeri ipsi⁹ tabule cō/ pleant'. ℙDostea redit ad p̄mum annū cicli. Qual'r aūt ineniant' āni cicli.dictū est supra vbi agit' de epacta. Quare festa saluatoris excepto festo nat̄ sint mobilia dictū est in vj.pte sb̄ festo nat̄. Ultio nota sm ysidoz q̄nt' latinos et grecos ē varietas sup p̄mio festiuitatis pasch̄.qō p̄uenit q⁹ latini a.iij nonas martij vsqz in.ij.nonas aprilis pri/ mi mensis lunam inquirunt. et si.xv.luna die dominica.puenerit in alū dñicam pa/ scha.ptrabūt.vt p̄missuz est. Greci vo obser uant p̄mā lunā ab.viij.ydus martij vsqz in diem nonam aprilis.

De ciclis quid sint et quot sint

Via in plerisqz

huius ptis locis de ciclo mētio facta est.ideo de ciclo aliq̄ dica/ mus'. ℕotandū est ergo.q⁹ ciclus est spaciū aliquoz annoruz in se rediens sm aliquos numeros.et dr quasi circulus p duplicē sin copam. Est enim ciclus vocat⁹.eo q⁹ in or bem digestus sit.⁊ quasi in circulum dispo situm ordinē pplectat' annoz sine varietate et sine arte. Sunt aūt sex cicli. ℙDrimus so/ laris incipiēs in.vj.kalēdas martij in festo matbie.pstans ex.xxviij.annis p̄mens con currentes⁊ regulares solares⁊ literas dñi cales.⁊ annos bissextiles⁊ p̄munes. Scōs est ciclus decemnouenalis. pstās ex.xix.an nis.et incipit a ianuario continens in se au reum numez et claues terminoz. Tercius est ciclus lunaris incipiens silr a ianuario bñs.xix.ānos. Jncipit aūt.iij.āno cicli decē/ nouenal'. ℍūc ineneruūt romani vt scirēt q̄ hora luna a sole accēderet. Sz q⁹ processu tpis hec inuentio falsificata est. nihil opamur sm būc ciclū. Quart⁹ ē epactal' incipiēs.v.kal'. septēbris.bñs silr ānos.xix. p̄tinēs in se regl'a res lunares⁊ epactas⁊ ānos cōes⁊ embo lismales. Quint⁹ ē cicl⁹ magn⁹ pstās ex q̄ngē tis trigīta duob⁹ ānis. Ul'r sm alios q̄ngēs trigīta ānis.sm quē formā tabl'a dyonisij. Sext⁹ ē cicl⁹ idictiōal' pstās ex.xv ānis⁊ p̄tinz

ditiones. Romani enī quia difficile erat de remotis mundi ptibus venire singulis annis romam ad soluenda tributa per eos puincias indicta. statuerunt q̄ saltez singulis q̄nquennijs solueren̄t. ita q̄ primo quinquēnio apportarent p tributo ferrum p fabricandis armis. In secundo q̄nquēnio argentum p stipendijs militibus erogandis In tercio aurum p simulacris fabricandis et sic semp post aurum qō in anno. xv. ferebatur incipiebat q̄nquennīū quo ferrum iterum soluebat. et sic erat quasi q̄dam circulus temporis. Quia ergo romani sic fieri indixerunt. ideo illi anni indicio nūcupati sūt. de quo dictū est supra. Premissum aūt spacium. v. annoz vocatum est lustrum. quia venientibus nuncijs puinciaz cuz tributo cum cereis et alijs pciosis sumptibus vrbem lustrabant.

Finalis conclusio huius libri

Emo īhoc opere diuina officia sufficienter existimet esse exposita. ne forte opus extollendo humanū. diuinuz impro uide extenuet sacramentū. In diuinis nanqz officijs pser̄tim misse tot z tāta sunt inuoluta misteria. vt nemo nisi p vnctiōem edoctus ea sufficiat explicare. Quis enīz nouit ordinem celi et ponit ratōnes eius in terra Scrutator quippe maiestatis oppimetur a gloria. Ego vero non pualens lippientibus oculis solem in rota pspicere. tanti misterij maiestatem quasi p speculuz in enigmate mihi visus sum intueri. nec penetrās ad interiora cenaculi. sed p foribus assidēs in vestibulo egi diligenter vt potui nō sufficienter vt volui. cum in humanis inuentiōib⁹ nil sit ex omni pte pfectum. Nempe ppter innumeras atqz ineuitabiles negocioruz apostolice sedis iniunctas necessitudines. quotidie more fluctuum emergentes. que studentis et ad supiora tendentis obtūdūt animuz. q̄si perplexus atz varijs z ineuitabilibus irretitus nexibus vacare ad plenū nequiui vt vellem. q̄nimo vix valui meditata dictare nedum pcipe meditanda. Nam cuiuslqz animus ad plura diuisus sit pfecto ad singla minor. Quocirca nō solum benignum sedulo imploro lectorem. vez etiam liberum desidero correctorē. Enumero negare nequeo. quin plura inserta sint in hoc opusculo q̄ possunt iusto iudicio. nlla temeritate culpari. Vez si q̄d forte laude dignuz reperiet in eo diuine gratie penit⁹ ascribat. Nam omne datū optimū. et omne donum perfectū desursum est descēdens a patre luminū. Si quid vero indignū. insufficientie deputet humane. Nā corp⁹ qō corrumpit aggrauat animā. z depmit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem. Aut siq̄dez ppne aut eoz forta ssis quoz dicta plerūqz potius recitando q̄z approbando hic introducta noscunt. Hec enī tā ex diuersis alioz libellis et pmētarijs more mellificātis apis q̄z ex his que mihi diuina gratia ppinauit fructuose collegi. z banc doctrinaz interno fluentez nectare. velut fauū mellis in diuinis officijs specularī volentib⁹. diuino suffultus psidio ppinaui. hanc soluz apud homines ex ingenti ppesso labore mercedem expectās. vt apud misericordissimū iudicē ppeccatis meis deuotas orōnes effundāt.

Explicit rationale diuinoz officiorum Impressum argentine anno domini. M.cccc.xxxiiij.

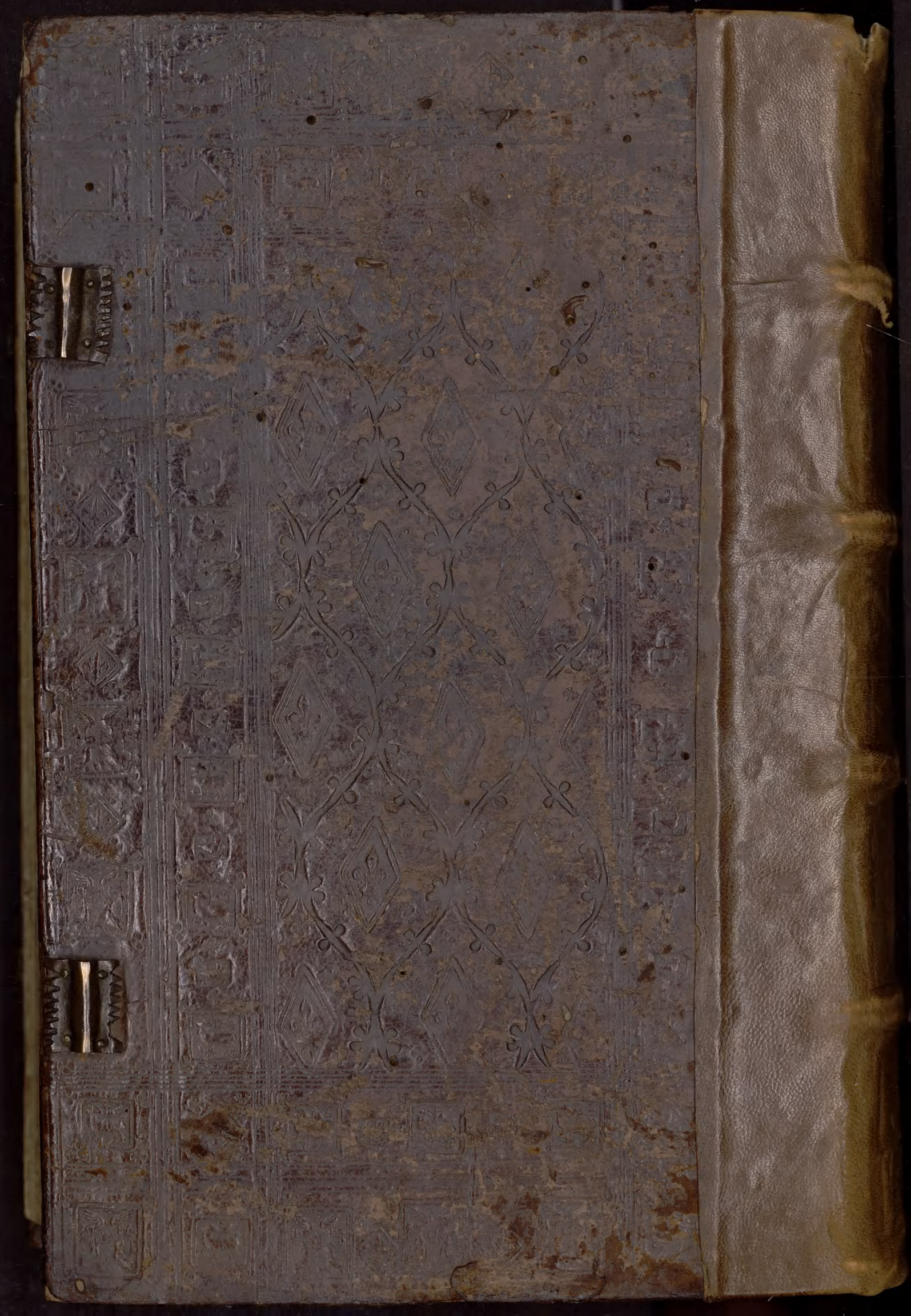
anfang biss ausserm das Vnkraut vnd böses saamen. Vnd die schlaff
Caspar, vnd offenbar sei, wie ihr bei richtiger gnedig verbessert.
Dann N. Coller d fleissig vnd gros aufsehen

Erster Theil

Aus den die erste pflicht vnd beruf des Vnkraut Gottes selbst vnd
eigen sei, schreibt der Christlich mit diesen Worten, da er sagt:
Cum dormirent homines. Da die Leute schliefen. Also ist das
Reich die Leute, wie er sagen will mit andern Worten, trag, faul,
säumig vnd schlaffig Caspar. Item, da die Leute in ihrer schlaffen vnd sichern
nacht Caspar waren, da ist der Vnkraut vnd böser saamen
gesaet worden. Was Christus Caspar in göttlichen H. Schrifft,
beide Alten vnd Newen Testamenten, das offt gross Verderben vnd
schade entstanden ist, auss den Teufflischen schlaff, wie vnd die
arme Leut auss dem geistlichen schlaff der Sünden vnd des Teufels
kommen, wenigen nit so elendig Leuthen. Nun aber, die Leut nennt
alle Lehrer, unsere mündlin alle Hirten, unsere stummen Hund, alle Schlaf
trudigen seindt, so kombt vnd Wachstet daher der Vnkraut.
Nun wasse ist fast gefehrlich vnd beschwerlich, alle die Prelaten Christi,
vnd die ihnen so hingeben vnd vorstehen sollen, als Bischoffen, Pfarr
herren, Hirten, solcher schläfer seind. O der armen schaff, so solchen
Hirten folgen, vnd die Hirten haben. O wie ein gehorsam schaff kombt
dann das Viel vnd lang schlaffen, auch in Teuflischen sachen. Also
der Bischoffen schlafft, so ist das schif in gefahr. Also der Hausvatter
schläft, so kombt der Dieb, vnd Radgräbt das Haus. Also die Schu
den vnd Hirten lang schlaffen, studiren sie nicht viel. Hingegen
stehen sie den geistlichen schlaft, wan die meysten vor ihr Zeit mit
sorgfeltig seind, ihr heil mit forcht mit Caspar, wie wider auff sein
eigen heyl vnd seel mit arbeitung sicht. Also ein gewisser schaden ent-

Ander Theil

Die ander Vrsach des Vnkrauts, böshaft, sund, schand, laster, Vn
glaubens, ferben, aberglauben, ist der feind unser
Seelen, der ein Erbfeind Gottes vnd seiner gnedigen ist
Caspar. Nehen, welche des Menschen Hertz zu einem auf
richtigen vnd saubern Vasser aller sünden vnd laster unrein
den schlechten Hasse Caspar Diener der Finsternus, wie der ihm be
Vaccatis Lyrinensis. Die Vatter zeiten aber seind M. Lu
vnd sein getreuer Philippus Melanchton, mit dieser gulden Lehr wie
bald im anfang aufgangen, das Liecht aus dunckelheit gelo
chen, vnd sein das böse in den gottesen. Das ist, Gott
der ehr in den ehebrechern, Gott straft in den Dieben, Gott
zu todt in den Todschlägern, vnd also fort, das ein gottlo
das sein, vnd Caspar alles Gott in ihnen. Also schreibt
Melanchton in seinen ersten loci communibus, vnd annotationi
alle Lehrer sein Paulli in die Römer, der Ehebrecher Paul
Caspar sand, vnd mit schärffung. Also sein Paulus sein
zu seinen schlaffenden Jüngern. Die wer getrost wie
Was aber ein rechter Hausvatter vnd Haus mütter aber ihrer
Ochs vnd Knechte, gesind, Kinder vnd Magt fleissig aufsehen
schläfrig, säumig vnd unachtsam Caspar, so wurde auch so bald
an denselben viel gesündt, wenn gesündes Caspar Diener aber
schlafen, allen bösen den Rindern vnd gesind zu Caspar
durch die finger, dasser geschehe bei ihnen täglich
schand vnd laster. Summa summarum, Also wir in
Haupt vnd gemeine fleissig aufsehen, mit schläf
Caspar, so könnt es besser mit vns stehen, vnd so viel
sünden bei vns mit gesündt Caspar. Derhalben sol

A 21